Bundel - Raad openbaar Wijchen van 19 december 2023

1 Opening

2 Vragenhalfuurtje

3 Vaststellen agenda

4 Vaststellen besluitenlijst van de openbare raadsvergadering
- Concept besluitenlijst raadsvergadering 30 november 2023

5 Afdoening informatienota's en ingekomen brieven
Onderstaande stukken (te vinden bij 5a t/m 5f) worden niet inhoudelijk behandeld
- Ingekomen_brieven__(Wijchen)

5.a 139393 informatienota VTH-beleid en VTH-UP
- Dossier 5185 voorblad
- 139393 informatienota VTH-beleid en VTH-UP
- Startnotitie VTH beleid

5.b 140503 Informatienota Beantwoording schriftelijke vragen CDA Techniekloka al Wijchen
- Dossier 5141 voorblad
- Schriftelijke vraag CDA - Techniekonderwijs leerlingen basisschool - vraag
- 140503 Informatienota Beantwoording schriftelijke vragen CDA Techniekloka al Wijchen

5.c 147716 Informatienota Jaarlijkse Stand van Zaken Strategisch Kompas Wijchen2035
- Dossier 5307 voorblad
- 147716 Jaarlijkse Stand van Zaken Strategisch Kompas Wijchen2035

5.d 147133 Informatienota Jaarplan 2024 Rekenkamer Wijchen
- Dossier 5348 voorblad
- 147133 Informatienota Jaarplan 2024 Rekenkamer Wijchen
- Bijlage 1 Jaarplan 2024 Rekenkamer Wijchen
- Bijlage 2 Reglement van Orde Rekenkamer Wijchen
- Bijlage 3 Notitie werkwijze Rekenkamer Wijchen

5.e 147811 Informatienota regionaal programma Rijk van Nijmegen herdenkt 80 jaar vrijheid
- Dossier 5320 voorblad
- Bijlage_Regioprogramma Vrijheid Rijk van Nijmegen 2024-2025
- 147811 Informatienota regionaal programma Rijk van Nijmegen herdenkt 80 jaar vrijheid

5.f 147711 Informatienota Stand van zaken Wmo en jeugdhulp, Sociaal Team en welzijn - Januari tot augustus 2023
- Dossier 5297 voorblad
- 147711 Informatienota Stand van zaken Wmo en jeugdhulp, Sociaal Team en welzijn - Januari tot augustus 2023
- Bijlage 1 Monitor Jeugd en Wmo tm aug 2023 nieuw

6 Mededelingen

7 Bespreken

7.a Motie vreemd aan de orde van de dag K8W CDA VVD GLW Wijchen zien groeien
Deze motie vreemd aan de orde van de dag is aangekondigd en nog niet geagendeerd. Er kan dus niet worden ingesproken op dit agendapunt. Bij het vaststellen van de agenda wordt definitief bekend of de motie ook zal worden ingediend. Als de motie wordt ingediend wordt die toegevoegd aan de agenda bij punt 7a.
- Motie vreemd aan de orde van de dag K8W CDA VVD GLW Wijchen zien groeien

7.b Motie vreemd aan de orde van de dag D66 Een inclusief uniform bij Toezicht en Handhaving
- Motie vreemd D66 Een inclusief uniform bij Toezicht en Handhaving

8 Stemmingen

8.a 140751 Beslisnota Regioprogramma Jeugd 2023 - 2028
Regioprogramma jeugd 2023-2028
- Dossier 5171 voorblad
- 140751 Beslisnota Regioprogramma Jeugd 2023 - 2028
- Bijlage 1 - Regioprogramma Publicatieversie 190923_1
- Bijlage 2 - Begroting regioprogramma jeugd publicatieversie 190923_1

8.b 145161 Beslisnota reactie op kaderbrief GGD 2025
- Dossier 5214 voorblad

145161 Beslisnota reactie op kaderbrief GGD 2025
Bijlage 1 Reactie op kaderbrief GGD 2025
Bijlage 2 Kaderbrief 2025 GGD GZ

8.c 140157 Beslisnota Vaststelling leges- en belastingverordeningen 2024
Dossier 5277 voorblad
140157 Beslisnota Vaststelling leges- en belastingverordeningen 2024
Bijlage 1 Verordening Onroerende zaakbelastingen 2024 Wijchen
Bijlage 2 Verordening Rioolheffing 2024 Wijchen
Bijlage 3 Verordening Reinigingsheffingen 2024 Wijchen
Bijlage 4 Verordening Hondenbelasting 2024 Wijchen
Bijlage 5 Verordening Toeristenbelasting 2024 Wijchen
Bijlage 6 Verordening Reclamebelasting Wijchen Centrum 2024 Wijchen
Bijlage 7 Verordening Reclamebelasting Bijsterhuizen 2024 Wijchen
Bijlage 8 Verordening Reclamebelasting Wijchen Oost 2024 Wijchen
Bijlage 9 Verordening op de heffing en invordering van leges 2024 Wijchen
Bijlage 9a tarieventabel 2024_3
Bijlage 10 Verordening Marktgelden Wijchen 2024_1
Bijlage 11 Verordening Precariobelasting Wijchen 2024
Bijlage 12 Herziene paragraaf lokale heffingen_2

8.d 146046 beslisnota Subsidie voor buurtwinkel in Bergharen
Dossier 5290 voorblad
146046 beslisnota Subsidie voor buurtwinkel in Bergharen
23-11-20 verleningsbeschikking subsidie prov gemeente buurtsuper Bergharen
23-10-13 provincie subsidiebeschikking Dorpendeal De Bikkels Bergharen
23-10-09 dorpendeal ondertekend
23-08-28 BIJLAGE 2 - Bedrijfsplan dorpendeal Bergharen
23-08-28 BIJLAGE 1 - Dorpendeal Bergharen subs aanvraag provincie

8.e 146716 Beslisnota Subsidieverlening 2024 Stichting De Bibliotheek Wijchen
Dossier 5264 voorblad
146716 Beslisnota Subsidieverlening 2024 Stichting De Bibliotheek Wijchen
Bibliotheek Wijchen, Subsidie 2024, Beschikking, 15 november 2023
2024_productenboek definitief
2023_werkbegroting en begroting 2024 definitief
2023_brief bij subsidieaanvragen 2023 en 2024

8.f 147683 Beslisnota raad Programmarapportage Wijchen NOV-2023
Dossier 5303 voorblad
Programmarapportage November 2023
147683 Beslisnota raad Programmarapportage Wijchen NOV-2023

8.g 143258 Beslisnota Voorlopige gunning contract accountant
Dossier 5403 voorblad
143258 Beslisnota Voorlopige gunning contract accountant

8.h 109493 Beslisnota Vaststellen bestemmingsplan 'Elzendweg 13b Bergharen'
Dossier 5250 voorblad
BP Elzendweg 13b Bergharen V. 2023 - definitief
20231107 BP Elzendweg 13b Bergharen t&r - definitief
Bijlagen regels_Bijlage 1 Landschappelijke inpassing
Bijlagen regels_Bijlage 2 Cultuurhistorische waarderingskaart
Bijlagen toelichting_Bijlage 1 Verkennend bodemonderzoek
Bijlagen toelichting_Bijlage 2 Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai
Bijlagen toelichting_Bijlage 3 Ontwerpbesluit hogere waarden
Bijlagen toelichting_Bijlage 4 Watertoets
Bijlagen toelichting_Bijlage 5 Quickscan Wet natuurbescherming
109493 Beslisnota Vaststellen bestemmingsplan 'Elzendweg 13b Bergharen'
Bijlagen toelichting_Bijlage 6 Stikstofdepositieonderzoek
Bijlagen toelichting_Bijlage 7 Verkennend archeologisch onderzoek

8.i 133830 Beslisnota Routes voor de Lokale Energie Strategie Wijchen
Dossier 5059 voorblad

133830 beslisnota Routes voor de Lokale Energie Strategie Wijchen
bijlage 1: Notitie “Twee mogelijke routes voor de Lokale Energiestrategie Wijchen”

8.j 144563 Beslisnota Nieuw adviesorgaan Sociaal Domein
Dossier 5278 voorblad
144563 Beslisnota Nieuw adviesorgaan Sociaal Domein
Bijlage 1: Verordening Adviesorgaan Sociaal Domein gemeente Wijchen
Bijlage 2: Eindrapportage Adviesorgaan sociaal domein Wijchen-aangep

8.k 146863 Beslisnota Aanpassing Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019
Dossier 5388 voorblad
146863 Beslisnota Aanpassing Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019
Bijlage 1 - Wijzigingsverordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019
Bijlage 2 - Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen - wijziging 12 december 2023

8.l 150123 Beslisnota Benoeming van de heer W.T.M.J. Krale en de heer D.L.W. Herms als lid van de auditcommissie en benoeming van de heer T.A.A.J. Haerkens als lid van de werkgroep inwonersparticipatie
Dossier 5430 voorblad
150123 Beslisnota Benoeming de heer W.T.M.J. Krale en de heer D.L.W. Herms als lid van de auditcommissie en benoeming de heer T.A.A.J. Haerkens als lid van de werkgroep inwonersparticipatie

9 Sluiting

Concept besluitenlijst raadsvergadering 30 november 2023

Datum 30-11-2023
Tijd 20:00 - 23:00
Locatie Wijchen, Kasteel
Voorzitter Mevrouw R. Helmer-Englebert
Aanwezigen CDA:

- Dhr. B.G.B. Derksen (fractievoorzitter)
- Mevr. C.E. Hoogteijling
- Dhr. J.G.F.M. Peters Sengers
- Dhr. M.C.G. Van Wanroij

D66:

- Dhr. M. Lukkezen (fractievoorzitter)
- Mevr. M. Muller

GroenLinks:

- Dhr. H. Tiemessen (fractievoorzitter)
- Dhr. P. Oomen

Kernachtig Wijchen:

- Mevr. R. Loermans (fractievoorzitter)
- Dhr. R.L.A. Albersnagel
- Mevr. A. Driessen-Slingerland
- Mevr. S. Eijkemans
- Dhr. H.J. Grobbe
- Dhr. J. Kersten
- Dhr. T. Klinkhamer
- Dhr. M.A.J. Verharen

PvdA:

- Dhr. T. Burgers (fractievoorzitter)
- Mevr. K. Jamin

VVD:

- Mevr. A.C.M. Peters-Vroom (fractievoorzitter)
- Dhr T.A.A.J. Haerkens
- Dhr. W.T.M.J. Krale

Wijchen Lokaal:

- Dhr. D. Herms (fractievoorzitter)
- Dhr. L.J.P.G. Herms
- Mevr. R. Kuipers

College burgemeester en wethouders:

- Dhr. A.A.A.M. van Bronkhorst
- Dhr. G.W.R. Gerrits
- Mevrouw B.E.M. Schouten

- Dhr. M.F.W. Derks

Afwezigen
- Mevr. H.J. Janssen (K8W)
- Dhr. J.M.T. Evers (K8W)
- Mevr. M.P. Joosse-de Visser (CDA)

1 Opening

De voorzitter opent de vergadering

2 Vragenhalfuurtje

Er zijn vragen binnenkomen van:

- De heer Derksen (CDA) over:
  - Landschappelijke inpassingen bij bestemmingsplanwijzigingen.
  - Sociale woningbouw

- De heer Oomen (GroenLinks) over flexwoningen in Wijchen-West

- De heer Kersten (K8W) over kernenergie
- De heer Klinkhamer (K8W): Starterslening

Toezegging wethouder Gerrits: Wanneer het budget voor startersleningen uitgeput raakt, zal het college met een voorstel naar de raad komen om het budget eventueel te verhogen.

- Mevrouw Jamin (PvdA) over:
  1. Onzekerheden bij inwoners met migratieachtergrond na verkiezingsuitslag
  2. Nieuwe appartementen in Wijchen

3 Vaststellen agenda

De agenda is ongewijzigd vastgesteld.

4 Vaststellen besluitenlijst en verslag van de raadsvergaderingen

De besluitenlijsten zijn ongewijzigd vastgesteld.

5 Afdoening informatienota's en ingekomen brieven

Onderstaande nota’s en de ingekomen brieven zijn voor kennisgeving aangenomen.

5.a 102761 Informatienota Oplossingen parkeerproblematiek Wijchen Noord (Vogelbuurt)

5.b 142023 Informatienota Toekenning geweldsbevoegdheden Buitengewoon Opsporingsambtenaar

5.c 138105 informatienota beantwoording vragen Schriftelijke vragen Het Schone Lucht Akkoord

5.d 141271 Informatienota Deelplan Rijk van Nijmegen opvang vluchtelingen, ontheemden en huisvesting

5.e 142188 Informatienota tussentijdse informatie verduurzamen openbare verlichting

5.f **141637 Informatienota antwoorden schriftelijke vraag Sportstimulering senioren**

5.g **139548 Antwoord op schriftelijke vragen over natuurvriendelijk isoleren onder een pré-SMP**

5.h **142737 Informatienota Duurzaam portefeuilleplan gemeentelijk vastgoed**

5.i **141394 Informatienota beantwoording schriftelijke vraag Verduurzamen gebouwen VvE's**

5.j **130008 Informatienota Stand van zaken Inclusie**

5.k **141536 Informatienota Voortgang TKWM**

5.l **142003 Informatienota Antwoord op schriftelijke vragen Hoe toegankelijk is de digitale gemeente**

5.m **142066 Informatienota Schriftelijke vragen – Zorgen over plaatsing transformatorhuisjes door Liander**

5.n **143244 Informatienota raad Energietoeslag 2023**

5.o **144702 Informatienota Terugkoppeling wensen omwonenden azc Wijchen**

5.p **146818 Informatienota 2e Bestuursrapportage WDW 2023**

5.q **23689 Informatienota Landelijk invoering Omgevingswet**

6 **Mededelingen**

7 **147792 beslisnota benoemen dhr. C. Hilckmann tot commissielid**

de Gemeenteraad besluit:
Dhr. C. Hilckmann te benoemen tot commissielid van de gemeenteraad van Wijchen.

8 **Bespreken**

8.1 **133900 Beslisnota Oprichten 'Woonfonds bestaande wijken' voor woonopgaven in bestaande wijken en kernen**

Stemuitslag:

24 stemmen voor

Voor: CDA D66 GL PvdA K8W VVD WL
Tegen: -

- De beslisnota is unaniem aangenomen

Toezegging wethouder Gerrits: Het college komt met een voorstel voor een uitwerking van een deel van het woonfonds. In het voorstel wordt gemeentebreed gekeken naar toekomstbestendige wijken. Er wordt hierbij gekeken naar hoe bestaande wijken verbeterd kunnen worden.

8.1.a **Motie 1 Meer investeringsruimte bestaande wijken/kernen**

Stemuitslag:

22 stemmen voor, 2 stemmen tegen

Voor: CDA GL PvdA K8W VVD WL
Tegen: D66

- De motie is aangenomen

8.1.b Motie 2 Begin met investeren in Wijchen-Zuid

Stemuitslag:

22 stemmen voor, 2 stemmen tegen

Voor: CDA GL PvdA K8W VVD WL
Tegen: D66

- De motie is aangenomen

9 Stemmingen

De raad stemt unaniem in met onderstaande beslisnota's

9.a 142257 Beslisnota wijziging Algemene plaatselijke verordening Wijchen

9.b 80341 Beslisnota Vaststellen bestemmingsplan Dorpsstraat 1 Hernen

9.c 144117 Beslisnota Financiële verordening 2023 en controle verordening 2023

9.d 112152 Beslisnota Afhandelen Gerealiseerde Moties en Toezeggingen en rapportage Q1 t/m Q3 2023

9.e 128696 Beslisnota Bestemmingsplan Kraanvogelstraat fase 1a Wijchen

9.f 141275 Beslisnota Structuurvisie Uitbreiding Bijsterhuizen

9.g 119703 Beslisnota Subsidieaanvraag 2024 en 2025 stichting MeerVoormekaar

9.h 142182 Beslisnota Subsidie isolatiemaatregelen lokale aanpak Nationaal Isolatie Programma (NIP)

9.i 144243 beslisnota verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Wijchen 2024

9.j 146194 Beslisnota beschikbaar stellen subsidie 2024 Stichting Ondernemersfonds Bedrijventerrein Wijchen Oost

9.k 146196 Beslisnota Subsidieverlening 2024 Stichting ondernemersfonds bedrijventerrein Bijsterhuizen

9.l 146197 Beslisnota Subsidieverlening 2024 Stichting Centrummanagement Wijchen

9.m 146326 Beslisnota Regionale samenwerking Rijk van Nijmegen in het kader van de Wmo, Jeugdwet en Inburgering vanaf 2024

9.n 58248 Beslisnota aanvullend voorbereidingskrediet uitbreiding Bijsterhuizen

9.o 87491 Beslisnota Vaststellen bestemmingsplan Dorpsstraat 84 Bergharen

9.p 139741 beslisnota Vaststelling Huisvestingsverordening gemeente Wijchen 2024

9.q 133897 Verordening Starterslening gemeente Wijchen 2023

10 Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering 21.30 uur

Nummer	Datum	Afzender	Titel	Afdoening
23.150713	13-12-2023	de werkgroep A50, Leefbaarheidsgroep Hernen-Leur	structuurvisie rijkswaterstaat, verbreding A50 - Namens Werkgroep A50, Leefbaarheidsgroep Hernen-Leur	College
23.150489	13-12-2023	Gemeente Stadskanaal	Motie en adhesiebetuiging andere gemeenten/150489/773619 W: Motie inzake situatie Ter Apel	College
23.150200	10-12-2023	Inwoner Wijchen	Aanvraag omgevingsvergunning windturbine Bijsterhuizen-Woezik	College
23.150076	08-12-2023	ProRail	Afschrift zienswijze van ProRail op ontwerpbestemmingsplan Sleedoornweg 6 te Wijchen	College
23.149950	07-12-2023	Groene Metropoolregio	Groene Metropoolregio | brief Regionale woonzorgvisie en save the date	College

23.149511	06-12-2023	Inwoner Wijchen	Zienswijze tegen ontwerpbestemmingsplan Akkerweg 37 Alverna	College
23.149012	04-12-2023	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	GMR- derde kwartaalbericht	college
23.148274	01-12-2023	Boskamp & Willems Advocaten	Zienswijze behandelen/148274/767930 Zienswijze tegen ontwerpbestemmingsplan Balgoij-West	College
23.148764	30-11-2023	Regio Rijk van Nijmegen	MGR Rijk van Nijmegen - kaderbrief 2025	College
23.149203	30-11-2023	Inwoner Wijchen	Zienswijze wet ruimtelijke ordening tegen ontwerp bestemmingsplan Sleedoornweg 6, Wijchen	College
23.148322	29-11-2023	ARAG SE Nederland	zienswijze tegen ontwerpbestemmingsplan Balgoij-West	College
23.148327	29-11-2023	ARAG SE Nederland	zienswijze tegen ontwerpbestemmingsplan Balgoij-West	College
23.148314	29-11-2023	ARAG SE Nederland	zienswijze tegen ontwerpbestemmingsplan Balgoij-West	College

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5185
Extern Zaak ID	Z/23/139393
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	5.a
Titel	139393 informatienota VTH-beleid en VTH-UP
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Juridische advisering
Eigenaar	Croes, Leandra
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske)
Telefoonnummer steller	088 432 7505

Bijlagen
139393 informatienota VTH-beleid en VTH-UP
Startnotitie VTH beleid

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	7 november 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	24 november 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	8 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Toelichting

zoals besproken met de burgemeester.
Leandra is eigenaar/verantwoordelijke voor deze startnotitie, echter heeft zij nog geen toegang tot Ibabs. Voor vragen kun je bij haar terecht.

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatie is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/139393

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: VTH-beleid en VTH-UP

Datum:

Kernboodschap
De startnotitie "Vergunningverlening-, Toezicht- & Handhavingsbeleid & Uitvoeringsprogramma" is vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Door het vaststellen van deze startnotitie wordt het proces in gang gezet voor het vaststellen van een geactualiseerd Vergunningverlening-, Toezicht- en Handhavingsbeleid (hierna: VTH-beleid) en Uitvoeringsprogramma (hierna: VTH-UP) zodat voldaan wordt aan wet- en regelgeving.

Eerdere besluiten
Niet van toepassing.

Toelichting
Het opstellen van beleid op het werkterrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving is een wettelijke verplichting op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en straks op grond van de Omgevingswet. In het VTH-beleid geeft de gemeente aan welke prioriteiten zij zich stelt en welke activiteiten zij daartoe zal uitvoeren. Daarnaast moet ieder jaar een uitvoeringsprogramma worden opgesteld met inachtneming van het VTH-beleid, eveneens een wettelijke verplichting. Aangezien er afgelopen jaren geen nieuw VTH-beleid is opgesteld is het nu tijd om hiermee aan de slag te gaan. Voor de goede orde wordt opgemerkt dat er wel regionaal beleid aanwezig maar nog geen beleid waarbij rekening is gehouden met de "couleur locale".

Gevolgen
Met het vaststellen van de startnotitie wordt het proces in gang gezet voor een nieuw VTH-beleid en VTH-UP. Te zijner tijd, zal door het vaststellen van VTH-beleid en een VTH-UP de gemeente aan wettelijke verplichtingen voldoen. Hierbij wordt opgemerkt dat het VTH-beleid voor een periode van 4 jaar of meer kan worden vastgesteld. De wet schrijft de periode waarop het beleid betrekking dient te hebben niet voor. Dit is anders voor het VTH-UP. Het VTH-UP moet jaarlijks geëvalueerd en uitgewerkt worden.

Communicatie
Externe communicatie is niet nodig voor de vaststelling van deze startnotitie. Te zijner tijd, bij de vaststelling van het nieuwe VTH-beleid en VTH-UP, zal dit op de gemeentelijke website worden gepubliceerd en onder de aandacht worden gebracht bij de inwoners en betrokkenen.
Interne communicatie behoeft wel aandacht. Aangezien veel verschillende teams raakvlakken hebben met het VTH-beleid, en dus team overstijgend gewerkt zal moeten worden, behoeft dit laatste aandacht.

Uitvoering of Vervolgstappen
In de bijgevoegde startnotitie wordt voorgesteld hoe het proces voor de totstandkoming van het nieuwe VTH-beleid en nieuwe VTH-UP zal verlopen met bijbehorende planning.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Startnotitie Vergunningverlening- Toezicht- & Handhavingsbeleid & Uitvoeringsprogramma Gemeente Wijchen
November 2023

Aanleiding

De burgemeester en het college van Wijchen moeten het Vergunningverlening-, Toezicht- & Handhavingsbeleid (hierna: VTH-beleid) voor de periode 2024-2028 vaststellen. Ook het VTH-uitvoeringsprogramma 2024 (hierna: VTH-UP) moet worden opgesteld.
Dit document betreft een startnotitie met betrekking tot het opstellen van deze twee afzonderlijke documenten.

VTH-beleid 2024-2028

Aanleiding voor het opstellen van het VTH-beleid is onder andere:

- het rapport van de Rekenkamercommissie Wijchen van 2 maart 2021 met de daarin genoemde aanbevelingen.
- Het feit dat afgelopen jaren geen geactualiseerd VTH-beleid is opgesteld. Ook zijn geen jaarverslagen/evaluaties over de jaren 2021 en 2022 bekend voor de gemeente. Er is wel een regionaal VTH-beleidsstuk aanwezig (VTH-beleid Regio Nijmegen 2023-2026), alleen is geen VTH-beleid dat is toegespitst op de situatie in Wijchen. Met andere woorden, er is nog geen rekening gehouden met de "couleur locale" van Wijchen.
- Ingrijpende wetswijzigingen, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht naar de Omgevingswet en bijbehorende kwaliteitseisen voor de VTH-werkzaamheden voor de volle breedte van deze nieuwe wetgeving. Hierbij kan de komst van de privatisering van het bouwtoezicht (Wet kwaliteitsborging) ook niet onbenoemd blijven.

Het VTH-beleid wordt door de burgemeester en het college voor een periode van 4 jaar vastgesteld en de gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd.

In het nieuwe VTH-beleid worden de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie[1] Wijchen verwerkt. Weliswaar ziet de rapportage van de Rekenkamercommissie op het toezicht en handhaving met betrekking tot openbare orde en veiligheid, de aanbevelingen zijn grotendeels ook voor de overige vakgebieden (vergunningverlening, toezicht en handhaving Omgevingswet) van toepassing.

Focus op de Omgevingswet
Gezien de komst van de Omgevingswet per 1 januari 2024 wordt in het nieuw op te stellen beleid alleen rekening gehouden met de nieuwe wetgeving, te weten, de Omgevingswet. Aanvragen en lopende zaken die voor 1 januari 2024 zijn aangevangen worden conform het overgangsrecht van de Omgevingswet afgehandeld volgens oud recht.
Dit nieuw beleid is van toepassing op alle aanvragen/zaken vanaf 1 januari 2024.

Met het nieuwe VTH-beleid voldoet de gemeente voor eigen uitvoering en als opdrachtgever van de ODRN[2] aan de procescriteria (Big 8) zoals genoemd in de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit[3]. Zie hiervoor onderstaand figuur met de daarbij behorende uitleg.

Onze ambitie voor de komende periode is om alle 8 stappen van de Big 8 kwalitatief te verbeteren. Dit gaan wij doen door de volgorde van de Big 8 correct te doorlopen.

---

[1] Rapportage Doe mee Rekenkamercommissie Wijchen 2 maart 2021.
[2] ODRN: Omgevingsdienst Regio Nijmegen (verplichte milieutaken).
[3] Hoofdstuk 18 Omgevingswet en hoofdstuk 13 Omgevingsbesluit (artikelen 13.5 – 13.11 Ob).

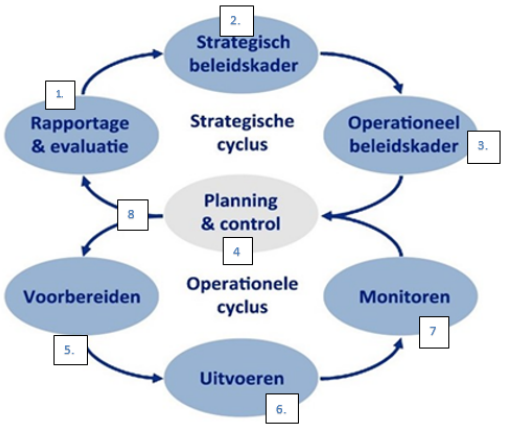

Stap 1: Rapportage & Evaluatie: Risico-Analyse
Stap 2: Strategisch beleidskader: WAT (Prioriteiten uit de Risico-Analyse)
Stap 3: Operationeel beleidskader: HOE (hoe gaan wij de prioriteiten uitvoeren)
Stap 4: Planning & Control: Uitvoeringsprogramma
Stap 5: Voorbereiden: werkprocessen en urenregistratie
Stap 6: Uitvoeren
Stap 7: Monitoren: monitoringstool
Stap 8: weer terug naar stap 1, de 8 is "rond"

Reikwijdte VTH-beleid
De reikwijdte van het nieuwe VTH-beleid/VTH-UP bevat de werkzaamheden die de WDW voor de gemeente Wijchen uitvoert[4] op het gebied van de:
- Omgevingswet
- Woningwet
- Huisvestingswet
- Wet milieubeheer
- Wet op de Kansspelen
- Alcoholwet
- Algemene plaatselijke verordening
- Wet veiligheidsregio's
- Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob)
- Wet basisregistratie ondergrond
- Omgevingsplannen

En op deze wetten gebaseerde besluiten (AMvB's) en Ministeriële regelingen.

Stakeholders
Het VTH-beleid raakt m.n. de werkzaamheden van de volgende organen/organisaties:
- Het bestuur WDW, college van B&W, burgemeester en gemeenteraad;
- Teams JAFL, Milieu, AJZ, Fysiek (vergunningverleners/toezichthouders), OOV, Boa's en APV;
- Communicatie WDW;
- ODRN;
- VRGZ;
- GGD Gelderland Zuid[5].

Deze partijen worden betrokken[6] bij dit proces en worden uitgenodigd om input te geven met betrekking tot het proces (voor zover nodig en relevant) in de totstandkoming van het nieuwe VTH-beleid.

Uitvoeringsprogramma 2024
Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks door het college vastgesteld. Met het opstellen van het VTH-UP wordt aan de wettelijke verplichtingen zoals gesteld in de Omgevingswet voldaan. Ook wordt door het opstellen van het VTH-UP voldaan aan de Verordening systematische toezichtinformatie van de Provincie Gelderland (interbestuurlijk toezicht).

[4] Dit met uitzondering van de milieutaken die overgedragen zijn aan de ODRN. De ODRN stelt zelf een VTH-beleid/VTH-UP vast.
[5] Dit gezien het thema Gezondheid dat van belang is in de Omgevingswet.
[6] Worden uitgenodigd voor overleg.

Het VTH-UP geeft inzicht in de vergunningverlening-, toezichts- en handhavingstaken die de WDW (en de uitvoeringsdiensten als ODRN, VRGZ en GGD) voornemens zijn uit te gaan voeren in 2024, rekening houdend met de prioriteitenstelling welke vastgesteld is in de Risicoanalyse behorende bij het VTH-beleid 2024-2028 (dit laatste moet nog opgesteld worden).
Het VTH-beleid in combinatie met de risicoanalyse bepaalt welke onderwerpen in welke volgorde van prioriteit aangepakt dienen te worden en volgens welke strategie dit gebeurt. Het VTH-UP bepaalt vervolgens per jaar welke activiteiten en projecten uitgevoerd gaan worden.

Dit document is te beschouwen als een "startdocument" op basis waarvan het proces van het opstellen van het VTH-beleid en het VTH-UP gestart kan worden en de communicatie met alle stakeholders inzichtelijk wordt gemaakt.

Organisatorische verbeterpunten
Voor het kunnen opstellen van een goed VTH-UP is het van belang om te kunnen beschikken over objectieve en verifieerbare gegevens. Dit om te weten hoeveel uren aan welke producten worden besteed die de WDW levert voor beide gemeenten.
Als deze gegevens bekend zijn, samen met de risicoanalyse, is prioritering van werkzaamheden mogelijk. Gelet op de beschikbare capaciteit binnen de WDW is prioritering onontkoombaar. Het is niet mogelijk overal toezicht op te houden en handhavend op te treden.
Ten tijde van het opstellen van deze startnotitie is gebleken dat objectieve en verifieerbare gegevens (geleverde uren en producten) ontbreken, omdat registratie hiervan ontbreekt.

Hieronder wordt stapsgewijs aangegeven wat geïnventariseerd en geïmplementeerd moet worden om de juiste gegevens te verkrijgen.

1. *Uren- en productregistratie binnen de WDW.*
   Uren
   Voor het kunnen opstellen van het VTH-UP is het essentieel om gewerkte uren en gemaakte producten te registreren. Alleen op die manier wordt inzichtelijk hoeveel tijd een product in beslag neemt (voorbeeld: een vergunning "kost" 25 uur, een handhavingsprocedure "kost" 50 uur[7]).
   Als uren en producten niet, of niet goed genoeg worden geregistreerd dan wordt het moeilijk om een goed beeld te krijgen van de beschikbare capaciteit.

   Er is wel een urenregistratiesysteem aanwezig, te weten Key2Financiën, dat gebruikt kan worden. In dat systeem kunnen uren (bijvoorbeeld aanvraag omgevingsvergunning) geschreven worden. De producten die nu in Key2Financiën staan zijn heel gedetailleerd. Om het registreren van uren iets te vergemakkelijken wordt een productoverzicht op hoofdlijnen opgesteld voor de teams die zich met VTH-taken bezighouden. Op die manier kan inzichtelijk worden gemaakt welke producten en uren de medewerkers van de WDW leveren.
   Hierbij is van belang dat het management ervoor zorgt dat de urenregistratie juist wordt bijgehouden. Dit om te kunnen plannen, monitoren en evalueren om zodoende de Big 8 te kunnen doorlopen.

[7] Dit is een voorbeeld, geen kental.

Producten
In Key2Financiën kunnen uren geregistreerd worden, producten niet. Productregistratie is extra uitdagend, omdat in de WDW in verschillende systemen wordt gewerkt (Openwave en Join). Het meest wenselijke zou zijn dat er in 1 systeem gewerkt wordt zodat ook de productregistratie uniform is. Opsteller van deze notitie zal de komende periode de mogelijkheden om in 1 systeem te (gaan) werken verder onderzoeken. Vooralsnog zullen de gemaakte producten in een excel-lijst bijgehouden worden, of in Join.

Deze 2 onderwerpen behoeven aandacht de komende periode.

2. *Duidelijke werkprocessen/werkafspraken.*
Wat bovenstaande niet vergemakkelijkt is dat duidelijke werkafspraken/werkprocessen ontbreken binnen de WDW. Wanneer en hoe worden uren en producten geregistreerd is niet duidelijk binnen de organisatie. Ook bestaat er onduidelijkheden in takenuitoefening. Welk team is waarvoor verantwoordelijk.

De komende periode zal dan ook benut worden om bovenstaande 2 punten verder uit te werken en te implementeren in de organisatie. Immers, bovengenoemde is essentieel voor het kunnen opstellen van het VTH-UP en indien deze punten op orde zijn dan maakt het ook makkelijker voor de jaarlijkse rapportage en monitoring van het VTH-UP en maakt het zo de beleidsevaluatie makkelijker.

Hierbij wordt opgemerkt dat dit proces (opstellen VTH-beleid en VTH-UP) geen eenmalige exercitie is. Immers, het VTH-beleid moet jaarlijks geëvalueerd worden. Daarnaast moet jaarlijks het VTH-UP opgesteld worden. Het is daarom noodzakelijk dat binnen de WDW een VTH-beleidsmedewerker aangesteld wordt om de continuïteit van dit proces verder te bewaken, te implementeren, et cetera.[8]

Het is een utopie om te denken dat dit traject binnen afzienbare tijd kan worden doorlopen. Ervaring leert immers dat zo'n traject tijd en commitment van de hele organisatie kost.
Voorgesteld wordt dan ook om vooralsnog de urenregistratie en productregistratie globaal te houden (bijvoorbeeld geschreven kan worden op het product "aanvraag omgevingsvergunning behandelen" en dat product als zodanig te registreren). Detaillering kan later plaatsvinden indien nodig.

Plan van Aanpak
Het proces voor de totstandkoming van het VTH-beleid en VTH-UP wordt als volgt voorgesteld. Hierbij wordt uitdrukkelijk opgemerkt dat het behalen van deze planning mede afhankelijk is van de overige betrokkenen/teams/management.
De ambitie is wel alles in één keer aan te bieden ter vaststelling, dus zowel het VTH-beleid als het VTH-UP. Indien dat niet haalbaar blijkt worden de stukken gefaseerd aangeleverd.

Fasering	**Actie**	**Periode**	**Wie**
Fase 1	Opstellen concept startdocument en bespreken met opdrachtgevers.	Aug 2023	JA-FL
Fase 2	Startdocument voorbespreken met burgemeester en daarna doorsturen naar college en gemeenteraad.	Sept/okt 2023	JA-FL
Fase 3	Vaststellen betrokkenen voor	Sep – Nov	Bestuur, Strategie

[8] Opsteller van deze startnotitie is een interimmer en haar opdracht loopt op 31 maart 2024 af.

	leveren van informatie. Doel: bepalen WAT belangrijk is. Wat zijn de prioriteiten Organiseren overleggen met alle betrokkenen om input op te halen. Gemeenteraad informeren over proces VTH-beleid/VTH-UP.	2023	en Projecten Fysieke Leefomgeving
Fase 4	Risico analyse (laten) opstellen. Kosten inzichtelijk maken en budget vrijmaken. Informeren burgemeester /gemeenteraad/management indien nodig	Nov – Dec 2023	Bestuur, Strategie en Projecten Fysieke Leefomgeving
Fase 5	Begin met opstellen VTH-beleid Concept VTH-beleid rondsturen voor input en verwerken van reacties. Input halen voor UP.	Okt/Nov/Dec 2023	JA-FL
Fase 6	Aanbieden VTH-beleid ter vaststelling aan college en gemeenteraad informeren. Beginnen met het VTH-UP	Januari 2024	JA-FL
Fase 7	Vaststellen UP 2024	Feb- Maart 2024	JA-FL
Fase 8	Implementatie van het VTH-beleid Evaluatie van het proces!!! Voor het VTH-UP! Bijhouden monitoringstool?	Vanaf maart 2024 (na vaststelling)	JA-FL Communicatie

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5141
Extern Zaak ID	Z/23/140503
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	5.b
Titel	140503 Informatienota Beantwoording schriftelijke vragen CDA Techniekloka al Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Eigenaar	Camp , van de, Marloes
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P4 Onderwijs
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Derks, M. (Martijn)
Telefoonnummer steller	0653557810

Bijlagen
Schriftelijke vraag CDA - Techniekonderwijs leerlingen basisschool - vraag
140503 Informatienota Beantwoording schriftelijke vragen CDA Techniekloka al Wijchen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	24 oktober 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	8 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Toelichting

Zie voorstel

Voorgesteld besluit

Kennis nemen van de beantwoording schriftelijke vragen

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

Kennis nemen van de beantwoording schriftelijke vragen

De Gemeenteraad van Wijchen

Techniekonderwijs leerlingen basisschool

Schriftelijke vraag van CDA Wijchen
Ingediend: 28 september 2023

Aanleiding:
Het CDA Wijchen hecht grote waarde aan de kennismaking van onze basisschoolleerlingen met het techniekonderwijs. In het verleden is met hulp van Wijchense ondernemers in het Zuiderpad een techniekklokaal ingericht, het Junior Technovium. Hier maakten de Wijchense scholen van Kans en Kleur gebruik van.

Jaarlijks stelt onze gemeenteraad voor aanvullende onderwijs activiteiten middelen beschikbaar in de vorm van subsidies aan Kans en Kleur. Hiervan worden onder meer de kosten voor het techniekonderwijs betaald. Voor deze activiteiten zijn zogenaamde combinatiefunctionaris(sen) aangesteld. Voor 2023 is in totaal (Cultuur, Muziek en Techniek) ongeveer € 200.000,- beschikbaar gesteld.

De combinatiefunctionaris die het techniekonderwijs verzorgde is afgelopen zomer met pensioen gegaan. Voor zover ons bekend zijn er sindsdien geen techniekklessen meer aangeboden en staat het techniekklokaal van het Junior Technovium leeg.

Het CDA Wijchen vindt dit een gemiste kans om jongeren al vroeg met techniek in aanraking te laten komen. Ook omdat er een groot tekort aan technisch personeel in het bedrijfsleven is. Dit alles roept de volgende vragen aan het college op:

Vragen:
1. In hoeverre bent u bekend met deze ontwikkeling en kunt u ons informeren waarom niet tijdig is voorzien in continuering van het techniekonderwijs aan basisschoolleerlingen?
2. In de beslisnota ‘Subsidie Kans en Kleur 2023’ en bijbehorende documenten valt te lezen dat u in gesprek bent met Kans en Kleur over een mogelijke stelselwijziging per 1 januari 2024 van de werkzaamheden van de combinatiefunctionarissen. Kunt u aangeven wat hiervan de stand van zaken is en wanneer dit wordt geëffectueerd?
3. Op welke wijze kunt u in overleg met Kans en Kleur bespoedigen dat, in afwachting van besluitvorming over een stelselwijziging, weer techniekonderwijs aan onze basisschoolleerlingen wordt verzorgd in het daarvoor ingerichte techniekklokaal?
4. Wat zijn de gevolgen voor de subsidie aan Kans en Kleur over 2023 nu er kennelijk al enige tijd geen techniekonderwijs meer wordt verzorgd?

Namens de fractie van het CDA Wijchen,
Jan Peters Sengers

Openbaar Zaaknum

Informatienota voor de Gemeenteraad

Antwoord op schriftelijke vragen: Beantwoording schriftelijke vragen CDA Technieklokaal Wijchen

Kernboodschap

Gemeente Wijchen hecht grote waarde aan de kennismaking van leerlingen met het techniekonderwijs. We zijn bekend met de ontwikkelingen betreffende het technieklokaal bij Het Zuiderpad. Vanuit de samenwerking onderwijs, bedrijfsleven en gemeente (SPARK) is het doel gezet om in september 2024 een gezamenlijk en breed gedragen technieklokaal te openen voor de regio. Een alternatief aanbod voor leerlingen voor de tussenliggende periode (tot september 2024) onderzoeken we momenteel.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
n.v.t.	n.v.t.

Antwoord van het college

In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen.

1. *In hoeverre bent u bekend met deze ontwikkeling en kunt u ons informeren waarom niet tijdig is voorzien in continuering van het techniekonderwijs aan basisschoolleerlingen?*

   Wij zijn bekend met de ontwikkeling en ook met het gegeven dat de functionaris die de technieklessen verzorgde voor het technieklokaal in zomer 2023 met pensioen ging. Hierbij vullen we aan dat het bestaande technieklokaal bij basisschool Het Zuiderpad niet (meer) voldeed aan de gestelde veiligheidseisen, ook de functionaliteit was niet naar behoren. De basisschool staat op nominatie om in het Hart van Zuid opgenomen te worden in een nieuw gebouw.

   Sinds 2022 heeft de wethouder EZ samen met Maaswaal College, het initiatief genomen om de samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en gemeente op gang te brengen voor de sector techniek. Dit heeft geresulteerd in SPARK als verbindende factor in regio Wijchen. De gezamenlijke ambitie richt zich op het inspireren van leerlingen voor de techniek en de voorbereiding en doorstroom naar technische beroepen.

   Via uitwisseling tussen de bestuurder van Kans & Kleur en de wethouder zijn de ontwikkelingen m.b.t. het Technieklokaal besproken en is vanuit de structurele samenwerking (onderwijs, bedrijfsleven en gemeente, SPARK) in de zomer 2023 het doel uitgesproken om in september 2024 een gezamenlijk en breed gedragen

techniekklokaal te openen. In september jl. is gestart met de ontwikkeling programma van het eisen inclusief locatiebepaling en begroting/structurele financiering. De wens is om naast Maaswaal College en Kans & Kleur ook het Pro College te betrekken bij deze samenwerking en ambitie.

2. *In de beslisnota 'Subsidie Kans en Kleur 2023' en bijbehorende documenten valt te lezen dat u in gesprek bent met Kans en Kleur over een mogelijke stelselwijziging per 1 januari 2024 van de werkzaamheden van de combinatiefunctionarissen. Kunt u aangeven wat hiervan de stand van zaken is en wanneer dit wordt geëffectueerd?*

   De stelselwijziging betreft de overgang van de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) naar de Brede SPUK-regeling 2023-2026. Hierbij zijn er nieuwe voorwaarden gesteld. Deze regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. Voor elke gemeente is voor ieder onderdeel jaarlijks een bedrag beschikbaar die voorziet in de kosten voor coördinerend personeel. De bekostiging van vakdocenten valt buiten deze regeling. Voor de nieuwe invulling van de regeling/combinatiefunctionarissen zijn de gesprekken gaande met de betrokken wethouders voor de genoemde deelgebieden, de verwachting is dit voor eind 2023 af te ronden. Techniek valt per 1 januari 2024 niet meer onder de regeling en voor techniekonderwijs kan daarom geen link gelegd worden naar de combinatiefunctionarissen.

3. *Op welke wijze kunt u in overleg met Kans en Kleur bespoedigen dat, in afwachting van besluitvorming over een stelselwijziging, weer techniekonderwijs aan onze basisschoolleerlingen wordt verzorgd in het daarvoor ingerichte techniekklokaal?*

   Zie de beantwoording bij vraag 1. Alternatief aanbod voor de tussenliggende periode (tot het techniekklokaal opent in september 2024) onderzoeken we momenteel: mogelijkheden via samenwerking met junior Technovium (Nijmegen), een techniek dag Wijchen (zoals bestaat in Druten) en de uitwisseling tussen gemeenten die plaatsvindt naar aanleiding van subsidie via het samenwerkingsprogramma Gelrepact. Dit provinciale programma speelt in op de krapteberoepen en heeft onder meer als doel om jongeren kennis te laten maken met technische bedrijven en verbreding van het huidige aanbod daarvoor. Activiteiten richten zich erop om jongeren en technische bedrijven naar elkaar toe te brengen, door onder meer bedrijvendagen en techniekdagen.

4. *Wat zijn de gevolgen voor de subsidie aan Kans en Kleur over 2023 nu er kennelijk al enige tijd geen techniekonderwijs meer wordt verzorgd?*

   De beschreven aanleiding (zie beantwoording vraag 1) heeft als resultaat dat er sinds twee maanden geen techniekonderwijs meer wordt gegeven. Een deel van de subsidie is ingezet in Q2 en Q3 van 2023.
   De ontwikkeling van een structurele en duurzame samenwerking voor het realiseren van het nieuwe techniekklokaal is in gang gezet. Met als planning om in september 2024 een eigentijds en toegankelijk techniekklokaal te openen. Op basis van de plannen die nu gemaakt worden, wordt de resterende subsidie 2023 voor de oorspronkelijke uren inzet techniekklokaal verschoven naar coördinatie en ontwikkeling. De werkzaamheden richten zich op de afstemming met

bedrijfsleven, Maaswaal College en gemeente, ontwikkeling programma van eisen, locatiebepaling en realisatie en inrichting techniekokaal.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5307
Extern Zaak ID	Z/23/147716
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	5.c
Titel	147716 Informatienota Jaarlijkse Stand van Zaken Strategisch Kompas Wijchen2035
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team Strategische projecten en advies
Eigenaar	Boon van Ostade, Luçan
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske)
Telefoonnummer steller	

Bijlagen
147716 Jaarlijkse Stand van Zaken Strategisch Kompas Wijchen2035

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	28 november 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	8 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/147716

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Jaarlijkse Stand van Zaken Strategisch Kompas: Wijchen2035

Datum: 28 november 2023

Kernboodschap
In oktober 2022 stelde de gemeenteraad het Strategisch Kompas: Wijchen2035 'De kracht van Wijchen' vast. Het kompas geeft de komende jaren sturing en focus aan het beleid en de inzet op de diverse thema's. Een keer per jaar communiceren we een stand van zaken in de uitvoering van het strategisch kompas. Via deze informatienota wordt de gemeenteraad hierover geïnformeerd.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
20-10-2022	Vaststellen raadsversie Strategisch kompas Wijchen2035 'De kracht van Wijchen'

Toelichting
Het kompas geeft de komende jaren sturing en focus aan het beleid en de inzet op de diverse thema's. Zowel binnen de gemeentelijke organisatie als in de samenleving. Veelal gebeurd dit in het gemeentehuis en is de inzet niet direct zichtbaar. Daarom communiceren we actief doormiddel van het versturen van nieuwsbrieven. In 2023 zijn er drie nieuwsbrieven verschenen.

Bij de vaststelling van het strategisch kompas is opgenomen dat we 1x per jaar een stand van zaken in de uitvoering van het strategisch kompas communiceren via de vierde nieuwsbrief en een pagina in de Wegwijs.

Op de pagina in de Wegwijs verwijzen we naar het magazine "De kracht van Wijchen" voor meer informatie. Daarnaast linken we met een QR-code naar de online nieuwsbrief. Op verzoek is het mogelijk om een geprint exemplaar te ontvangen van deze nieuwsbrief.

De online nieuwsbrief is een verlengstuk van de pagina's in de Wegwijs. Hier kunnen lezers terecht voor meer achtergrondinformatie over de lopende projecten en uitgevoerde acties die op de pagina worden genoemd. Ook kunnen ze via de nieuwsbrief naar de bijbehorende pagina's op de website van gemeente om bijvoorbeeld een afspraak te maken met een energiecoach of meer te lezen over een nieuwbouwproject.

Gevolgen
De jaarlijkse Stand van Zaken is een communicatiemoment in de uitvoering van het Strategisch Kompas. Het heeft geen gevolgen voor de koers, zoals omgeschreven in het kompas.

Communicatie
De communicatie van de Jaarlijkse Stand van Zaken bestaat uit:
- Versturen informatienota naar de gemeenteraad (5 december 2023)
- Themapagina in de Wegwijs (6 december 2023)
- Publicatie en versturen online nieuwsbrief (6 december 2023)
- Communicatie via gemeentelijke kanalen, waar onder social media kanalen (6 december)

Uitvoering of Vervolgstappen
De jaarlijkse Stand van Zaken is een communicatiemoment in de uitvoering van het Strategisch Kompas. Zie onder *communicatie* via welke kanalen we deze zullen verspreiden.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5348
Extern Zaak ID	Z/23/147133
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	5.d
Titel	147133 Informatienota Jaarplan 2024 Rekenkamer Wijchen
Organisatieonderdeel	Griffie Wijchen
Eigenaar	Tielen, Thomas
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	
Telefoonnummer steller	06 28 84 03 71

Bijlagen
147133 Informatienota Jaarplan 2024 Rekenkamer Wijchen
Bijlage 1 Jaarplan 2024 Rekenkamer Wijchen
Bijlage 2 Reglement van Orde Rekenkamer Wijchen
Bijlage 3 Notitie werkwijze Rekenkamer Wijchen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Stukken Agendacommissie Wijchen	8 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/147133

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Jaarplan 2024 Rekenkamer Wijchen

Datum: 19 december 2023

Kernboodschap

Via deze informatienota informeert de rekenkamer de gemeenteraad over haar voornemens ten aanzien van de te verrichten onderzoeken in 2024.
In het jaarplan 2024 (bijlage 1) leest u welke onderwerpen dit zijn en hoe de rekenkamer tot deze selectie is gekomen.
Daarnaast heeft de rekenkamer voor haar vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vastgesteld. U vindt het reglement in bijlage 2.
Tot slot heeft de rekenkamer ook een notitie opgesteld met haar werkwijze. U vindt de notitie werkwijze in bijlage 3.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
22-06-2023	23 107321 Beslisnota Benoeming voorzitter en leden Rekenkamer
02-03-2023	23 92869 Beslisnota vaststellen verordening Rekenkamer Wijchen

Toelichting

De Rekenkamer heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Haar doel is de gemeenteraad te ondersteunen in zijn kaderstellende en controlerende taak. Daartoe voert zij onderzoeken uit op het gebied van:

- **Doeltreffendheid**
  Bij dergelijk onderzoek wordt nagegaan of de gewenste resultaten daadwerkelijk worden bereikt
- **Doelmatigheid**
  bij dergelijk onderzoek gaat de rekenkamer na of de gewenste resultaten worden bereikt met zo weinig mogelijk middelen.
- **Rechtmatigheid**
  Bij onderzoek op dit terrein staat de vraag centraal of de uitvoering plaatsvindt volgens de geldende wetten en regels.

Het jaarplan 2024 is tot stand gekomen na een uitvraag bij de raadsfracties, een uitvraag bij inwoners via de WegWijs en de inbreng van de leden van de Rekenkamer. In overleg met de klankbordgroep voor de Rekenkamer zijn de definitieve onderzoeksonderwerpen vastgesteld in een jaarplan. De Rekenkamer Wijchen gaat in 2024 de volgende onderwerpen onderzoeken:

- **Armoede in Wijchen met speciale aandacht voor kinderarmoede**
  Dit onderzoek richt zich op de mate van effectiviteit van de gemeentelijke armoedeaanpak onder de Wijchense huishoudens, met verbijzonderde aandacht voor de mate waarin kinderen die in armoede leven en opgroeien worden bereikt.

- **Inwonersparticipatie**
  De uitvraag onder raadsfracties en bewoners levert het beeld op dat het thema inwonersparticipatie leeft in de gemeente Wijchen. Belangrijk om te vermelden is het feit dat de gemeente voornemens is om voor inwonersparticipatie nieuw beleid vast te stellen. De rekenkamer zal de komende maanden gebruiken om in overleg te treden over een passende invulling van dit onderzoek. De rekenkamer komt in Q2 2024 terug met een nadere duiding van dit onderzoek.

- **NVRR DoeMee-Onderzoek energiebesparingsplicht en handhaving**
  In dit onderzoek combineert de rekenkamer een tweetal suggesties voor onderzoek: duurzaamheid en energie en gemeenschappelijke regelingen. De rekenkamer start dit onderzoek door deel te nemen aan het NVRR DoeMee-onderzoek 2024. Op basis van de bevindingen bepalen wij of er aanvullend onderzoek nodig is.

Gevolgen

De rekenkamer voert haar onderzoeken in de loop van 2024 uit. De voorgenomen planning per onderzoek is te vinden in het jaarplan. Uw raad wordt te zijner tijd over de uitkomsten van de onderzoeken geïnformeerd.

Communicatie

Het jaarplan 2024 wordt gepubliceerd op de website van de Rekenkamer Wijchen.

Uitvoering of Vervolgstappen

Bij de uitvoering van haar onderzoeken kijkt de Rekenkamer naar wat er is besloten en wat er is gedaan, met als nadrukkelijk doel daarvan te kunnen leren voor de toekomst. De wijze waarop de Rekenkamer haar onderzoeken (en overige werkzaamheden) uitvoert is vastgelegd in de Notitie Werkwijze (bijlage 2).

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Jaarplan 2024 Rekenkamer Wijchen



Voorwoord

Voor u ligt het Jaarplan 2024 van de rekenkamer Wijchen. De rekenkamer is per 1 juli 2023 formeel van start gegaan. Dit markeert tevens de formele overgang van de situatie van een rekenkamercommissie bestaande uit leden van de raad naar een onafhankelijke rekenkamer.

In het jaarplan 2024 geeft de rekenkamer aan wat ze wil bereiken, welke onderzoeken ze wil starten, welke kosten ze begroot voor de werkzaamheden en de planning voor het komend jaar.

De rekenkamer heeft op basis van een uitvraag bij en gesprekken met de raadsfracties, input vanuit de bewoners van de gemeente en de eigen inbreng van de rekenkamerleden een groslijst opgesteld met relevante onderwerpen voor onderzoeken. Na prioritering van deze onderwerpen is deze groslijst teruggebracht tot een shortlist. Vervolgens zijn beide lijsten voorgelegd aan de klankbordgroep, bestaande uit leden van de raadsfracties.

Naar aanleiding van het overleg met de klankbordgroep, heeft de rekenkamer besloten om in 2024 drie onderzoeken uit te voeren: 1. armoede in Wijchen met speciale aandacht voor kinderarmoede 2. de wijze van toepassing van inwonersparticipatie en 3. NVRR DoeMee Onderzoek energiebesparingsplicht en handhaving.

De rekenkamer zal uw raad tijdig informeren wanneer een onderzoek wordt gestart en zal de eindrapportage, inclusief bestuurlijke reactie van het college hierop, aanbieden aan uw raad.

Namens de rekenkamer,

Ron Soehawan,

voorzitter



Leden

Ron Soehawan (voorzitter)

Karin Homan

Paula den Hartogh

Inhoudsopgave

1. Inleiding: missie en strategie 2
2. Hoe hebben we de onderzoeksonderwerpen geselecteerd? 3
3. Welke onderzoeken gaan we doen in 2024? 4
3.1 Onderzoek 1: Armoede in Wijchen met speciale aandacht voor kinderarmoede.....4
3.2 Onderzoek 2: De wijze van toepassing van inwonersparticipatie 5
3.3 Onderzoek 3: NVRR DoeMee Onderzoek energiebesparingsplicht en handhaving.....6
4. Wat mag het kosten? 7

Bijlage 1: Groslijst van mogelijke onderzoeken 8
Bijlage 2: Stappenplan 11
Bijlage 3: Vragenlijst inventarisatie mogelijke onderzoeksonderwerpen onderzoeksjaar 2024 12

1. Inleiding: missie en strategie

De rekenkamer is per 1 juli 2023 formeel van start gegaan. Dit markeert tevens de formele overgang van de situatie van een rekenkamercommissie bestaande uit leden van de raad naar een onafhankelijke rekenkamer. En wordt tevens invulling gegeven aan de taken die vallen onder de gemeentewet (artikel 81a t/m 81k en artikel 182 t/m 185), te weten de verankerde taak om onderzoek te doen naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid.

Missie
De rekenkamer ondersteunt de gemeenteraad bij haar kaderstellende en controlerende taak. En helpt de raad bij het verder uitdiepen, het vergroten van inzichten, versterken van de controle en het stellen van kaders. De rekenkamer wil bijdragen aan meer inzicht in de prestaties en waar nodig aanbevelingen doen voor de toekomst.

Strategie
De rekenkamer voert daartoe onderzoeken uit en bepaalt vanuit haar onafhankelijkheid zelf welke onderwerpen worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt ingericht. Hierover rapporteert zij aan de gemeenteraad. Het werk van de rekenkamer is relevant, noodzakelijk en kwalitatief hoogwaardig. De rekenkamer laat zich hierbij leiden door een aantal principes:

- Zij staat in verbinding met de gemeente
- Zij werkt zorgvuldig en is opbouwend in haar adviezen
- Zij verbreedt het beeld van de bestuurders en voedt het debat
- Zij is van toegevoegde waarde

2. Hoe hebben we de onderzoeksonderwerpen geselecteerd?

De rekenkamer heeft een groslijst gemaakt van mogelijk te onderzoeken onderwerpen. Deze groslijst is tot stand gekomen door:

a. een gerichte uitvraag onder de raadsfracties;

b. plenaire gesprekken te voeren met alle raadsfracties afzonderlijk;

c. een gerichte uitvraag onder de bewoners van de gemeente Wijchen;

d. gebruik te maken van een reeds bestaande groslijst zoals deze door de voorganger van de rekenkamer, te weten de rekenkamercommissie, in een eerder stadium is opgesteld.

e. De eigen ideeën van de rekenkamerleden.

Vervolgens heeft de rekenkamer deze groslijst teruggebracht tot een beperkt aantal onderzoeksonderwerpen; de shortlist. Beide lijsten zijn daarna voorgelegd aan de klankbordgroep van de rekenkamer (voorheen de rekenkamercommissie). Na overleg met de klankbordgroep heeft de rekenkamer haar definitieve selectie gemaakt.

De rekenkamer laat zich leiden door de volgende criteria bij het maken van onderwerpkeuzes:

1. Het onderwerp raakt de burger.
2. Er is sprake van grote financiële en/of maatschappelijke belangen en dus grotere risico's.
3. Er is behoefte aan meer effectiviteit, doelmatigheid en rechtmatigheid.
4. Het te verrichten onderzoek is nieuw. Dat wil zeggen dat er recentelijk geen vergelijkbaar onderzoek is verricht over het betreffend onderzoeksonderwerp. Noch dat het onderzoeksonderwerp deel uitmaakt van staand onderzoek of onderdeel is van bestaand beleid.
5. Bij de keuze is ook aandacht voor spreiding: opeenvolgende onderzoeken vinden zo min mogelijk plaats op hetzelfde terrein/domein. Ook dient er sprake te zijn van een evenwichtige spreiding tussen het fysieke en sociaal domein.
6. Het onderzoek moet passen binnen de taakopdracht van de rekenkamer.

3. Welke onderzoeken gaan we doen in 2024?

3.1 Onderzoek 1: Armoede in Wijchen met speciale aandacht voor kinderarmoede

Onderwerp omschrijving

Het college heeft aandacht voor armoedebestrijding (Hoofdstuk 5 coalitieakkoord). Enkele citaten uit het coalitieakkoord: *"Fijn opgroeien is de basis! We zetten actief in op kansengelijkheid voor kinderen…. We stimuleren dat zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen, en laten niemand vallen. Armoede kunnen we niet altijd voorkomen, maar we bestrijden dit wel actief… Armoede bestrijden we door hulp op maat…. We houden extra aandacht voor kindregelingen in het armoede- en minimabeleid. Mensen met financiële zorgen of schulden helpen we vroegtijdig om grip op hun huishoudboekje te krijgen. We vinden het belangrijk om gezinnen met een kleine beurs beter te ondersteunen."*

Armoede raakt niet alleen de gezinnen waarbij kinderen opgroeien, maar ook de kinderen zelf. En heeft gevolgen voor de mate van hun socialisatie en participatie in de samenleving.

Geconstateerd is dat er nog geen onderzoek is gedaan naar de effectiviteit van het armoedebeleid. Ook is nog geen inzicht in de mate wat dit betekent voor in het bijzonder de kinderen die in armoede opgroeien.

Doel

We gaan een onderzoek doen naar de mate van effectiviteit van de gemeentelijke armoedeaanpak onder de Wijchense huishoudens, met verbijzonderde aandacht voor de mate waarin kinderen die in armoede leven en opgroeien worden bereikt. Hoe zijn bovenstaande beleidsvoornemens afgelopen 2 jaar geconcretiseerd?

Belangrijk hierbij is dat er breder wordt gekeken dan alleen de gangbare inkomens-ondersteunende regelingen. Aandacht is ook voor de vraag welke mogelijkheden heeft de gemeente om sturing te geven aan de inzet van samenwerkingspartners zoals maatschappelijke organisaties, scholen en sportverenigingen voor het bereiken van doelstellingen? En in hoeverre worden deze mogelijkheden benut? Wat doen deze samenwerkingspartners in het voorkomen en bestrijden van kinderarmoede? Het onderzoek poogt inzicht te krijgen in het totaal beschikbare budget, de daartoe uitgevoerde activiteiten, de wijze van monitoring en evaluatie.

Type onderzoek (beschrijvend, beoordelend, normstellend)
Het betreft hier een beschrijvend en beoordelend onderzoek. Onderzocht wordt wat het gemeentelijk beleid is, wat het contact met het veld is en wat de geboekte resultaten zijn (beschrijvend). De rekenkamer geeft aan de hand van de bevindingen een oordeel over de mate van effectiviteit (beoordelend).

Kosten

PM

Planning

Q1-2024: uitvraag, selectiegesprekken en definitieve keuze onderzoeksbureau.

Q2-2024: start en uitvoer onderzoek.

Q3-2024 Oplevering rapportage en aanbieden voor de raadsvergadering.

3.2 Onderzoek 2: De wijze van toepassing van inwonersparticipatie

Onderwerp omschrijving

Veel gemeenten vinden het belangrijk om bewoners, bedrijven en organisaties een stem te geven bij de totstandkoming van het gemeentelijk beleid. Deze participatie heeft verschillende vormen en reikwijdtes. In Wijchen wordt er bijvoorbeeld gebruikgemaakt van de Wijchense participatieladder. Ook in het coalitieakkoord wordt er aandacht besteed aan inwonersparticipatie (Hoofdstuk 1 coalitieakkoord). *"We verbeteren de wijze waarop we inwoners en andere belanghebbenden betrekken bij nieuwe plannen. Betrekken doen we zo vroeg mogelijk en blijven we doen gedurende een project. We zoeken naar creatieve manieren om meer inwoners te betrekken bij projecten, zodat we in gesprek zijn met een goede afspiegeling van de samenleving."*

De uitvraag onder raadsfracties en bewoners levert een beeld op dat er bij zowel bestuurders als inwoners verschillende verwachtingen leven met betrekking tot inwonersparticipatie. Het is de rekenkamer duidelijk geworden dat dit thema leeft in Wijchen en dat zij hier mogelijk een positieve bijdrage aan kan leveren door middel van een onderzoek.

Doel

Het doel is om inzicht te verkrijgen in de volgende vragen: in hoeverre voldoen de participatietrajecten in 2021-2023 aan de eigen maatstaven van de gemeente? Wat zijn de oorzaken van de (zo gevoelde en ervaren) gebrekkige participatie? Hoe kan participatie bij bijvoorbeeld bouwprojecten, mede in het kader van de in de Omgevingswet verplichte publieksparticipatie, in de toekomst worden verbeterd?

Type onderzoek (beschrijvend, beoordelend, normstellend)

Het betreft hier een beschrijvend en beoordelend onderzoek. Onderzocht wordt wat het gemeentelijk beleid is, wat het contact met het veld is wat de geboekte resultaten zijn (beschrijvend). De rekenkamer geeft aan de hand van de bevindingen een oordeel over de mate van effectiviteit (beoordelend).

Kosten

PM

Planning

Q2-2024: Uitvraag, selectiegesprekken en definitieve keuze onderzoeksbureau.

Q3-2024: start en uitvoer onderzoek.

Q4-2024: oplevering rapportage en aanbieden voor de raadsvergadering.

Belangrijk om te vermelden is het feit dat de gemeente voornemens is om voor inwonersparticipatie nieuw beleid vast te stellen. Daarnaast bestaat er ook nog de raadswerkgroep inwonersparticipatie. Deze werkgroep, bestaande uit leden van de gemeenteraad, bereidt voorstellen voor om de inwoners van Wijchen meer bij het beleid te betrekken. De rekenkamer zal de komende maanden gebruiken om in overleg met de raadswerkgroep inwonersparticipatie te treden. Ook zal de rekenkamer het overleg benutten om de gestelde onderzoeksvragen aan te scherpen. En in afwachting van het nieuw vast te stellen gemeentelijk beleid inwonersparticipatie, komt de rekenkamer in Q2 2024 terug met een nadere duiding van haar onderzoek.

Daarnaast treedt per 1 januari de Omgevingswet in werking die publieksparticipatie voorschrijft. Bij het merendeel van de instrumenten die de Omgevingswet biedt, moet het bestuursorgaan aangeven hoe belanghebbenden zijn betrokken, welke resultaten dat heeft opgeleverd en hoe invulling is gegeven aan eigen participatiebeleid.

3.3 Onderzoek 3: NVRR DoeMee Onderzoek energiebesparingsplicht en handhaving

Onderwerp omschrijving

Sinds 1993 moeten bedrijven en instellingen die jaarlijks meer dan 50.000kWh stroom of 25.000 m3 aardgas gebruiken, voldoen aan de energiebesparingsplicht: ze moeten investeringen doen in het terugbrengen van het energiegebruik die binnen vijf jaar kunnen worden terugverdiend. Per 1 juli 2019 geldt ook de informatieplicht energiebesparing. Dit betekent dat bedrijven die onder de energiebesparingsplicht vallen, moeten aangeven welke energiebesparings-maatregelen ze hebben genomen. Gemeenten moeten, via de Omgevingsdienst, controleren (toezicht en handhaving) op de naleving van de energiebesparings- en informatieplicht. In 2022 heeft het rijk daarvoor (opnieuw) middelen beschikbaar gesteld aan de Omgevingsdiensten.

Invulling van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht levert een bijdrage aan het realiseren van doelen op het gebied van energie en klimaat. En met de huidige energieprijzen is het voor bedrijven ook relevant vanuit financieel perspectief.

Desalniettemin blijkt dat bedrijven maar beperkt invulling geven aan de energiebesparingsplicht en dat overheden de naleving daarvan maar beperkt controleren. Sinds 1993 heeft het Rijk een aantal malen middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie van de energiebesparingsplicht. In 2023 deed het Rijk dat opnieuw, nu voor de versterking van de omgevingsdiensten.

In dit onderzoek combineren wij een aantal suggesties voor onderzoek: duurzaamheid en energie, gemeenschappelijke regeling. Wij starten dit onderzoek door deel te nemen aan het NVRR DoeMee-onderzoek 2024. Op basis van de bevindingen bepalen wij of aanvullend onderzoek nodig is.

Doel

Doel van dit onderzoek is inzicht te verkrijgen in de mate van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht en -handhaving. of en zo ja welke afspraken de gemeente of provincie met de omgevingsdienst heeft gemaakt over de invulling van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht; hoe de omgevingsdiensten over de uitvoering van de afspraken rapporteren aan de gemeente of provincie; hoe het college rapporteert aan de gemeenteraad of Provinciale Staten.

Type onderzoek

Het betreft hier een kortlopend onderzoek. Het NVRR DoeMee-onderzoek zal met name een agenderende functie hebben. Net als bij alle NVRR DoeMee-onderzoeken is het aan de rekenkamers zelf om de bevindingen uit het onderzoek te vertalen naar een brief of rapport aan de gemeenteraad, al dan niet nadat zij aanvullend onderzoek hebben gedaan naar aanleiding van de bevindingen uit het NVRR DoeMee-onderzoek.

Kosten

€500 per deelnemende gemeente

Planning

Resultaten van het onderzoek zijn gereed op 1 oktober 2024. Oplevering rapportage en aanbieden voor de raadsvergadering ultimo einde 2024.

4. Wat mag het kosten?

De rekenkamer krijgt een jaarlijks budget toegekend door de raad. Voor het onderzoeksjaar 2024 heeft de raad een bedrag van €53.200 vastgesteld.

Dit budget is met name bedoeld voor de bijdrage aan onderzoeksbureaus en voor de vergoeding van de leden van de rekenkamer. In onderstaand tabel is een inschatting gemaakt van de kosten. Voor ieder onderzoek wordt een onderzoeksplan opgesteld met daarbij een definitieve raming van de kosten.

Omschrijving	**Schatting kosten (excl. BTW)**
Presentiegeld + reiskosten leden rekenkamer	€15.600
Lidmaatschap van de NVRR	€410
Rekenkameronderzoek 1: Armoede in Wijchen met speciale aandacht voor kinderarmoede (armoede onder kinderen)	€25.150
Rekenkameronderzoek 2: De wijze van toepassing van bewonersparticipatie	€11.150
Rekenkameronderzoek 3: NVRR DoeMee Onderzoek energiebesparingsplicht en handhaving	€500
Overig	€390
Totaal	€53.200



Bijlage 1: Groslijst van mogelijke onderzoeken

	Portefeuille	**Onderwerp**
1	Algemene zaken	a. Controlerende rol van de raad (zie ook 9c.)
2	Openbare orde en veiligheid	
3	Regionale samenwerking	a. Oorzaak personeelsverloop Werkorganisatie Druten Wijchen b. WDW doorgronden. Voordelen van de ambtelijke fusie? c. Zicht en controle van de raad op Gemeenschappelijke Regelingen als de Groene Metropoolregio.
4	Versterken inwonerbetrokkenheid	a. Inwonersparticipatie bij bouwprojecten. De raad ontvangt geregeld signalen dat inwonersparticipatie bij (grote) bouwproject te wensen overlaat. Inwoners worden nauwelijks of te laat betrokken en gebrekkig geïnformeerd. Participatie lijkt een wassen neus, inwoners voelen zich vaak niet gehoord c.q. serieus genomen. In hoeverre voldoen de participatietrajecten in 2021-2023 aan de eigen maatstaven van de gemeente? Wat zijn de oorzaken van de gebrekkige participatie? Hoe kan participatie bij (grote) bouwprojecten in de toekomst verbeterd worden? b. Inwonersparticipatie/omgevingswet. Hoe zag het beleid eruit en hoe kan dit beter?
5	Toezicht en handhaving, dieren-welzijn	
6	Vluchtelingenopvang	
7	ICT	
8	Evenementen	

9	Financiën	a. De kosten van afvalverwerking voor inwoners (zie 29a). b. Inhuur van adviesbureaus en externe inhuur bij gemeenten (zie ook 34a.) c. Vast personeel versus inhuur en controleerbaarheid voor de raad (zie ook 34 b.) d. Controlerende rol van de raad (zie ook 1a.)
10	Wonen	a. Regelingen voor starters op de woningmarkt. b. Effectiviteit beleid sociale huurwoningen.
11	Gebiedsontwikkeling	
12	Ruimtelijke ordening	
13	Grondzaken	
14	Hart van Zuid	
15	Klimaat en energie	a. Wat is de voortgang op het gebeid van duurzaamheid? b. Onderzoek naar de realisatie van het eerste zonnepark van Wijchen in Hernen, aangezien Wijchen op dat moment nog geen beleid had voor zonneparken.
16	Wmo en Jeugdzorg	a. Mantelzorgbeleid.
17	Welzijn en gezondheid	a. Implementatie Inclusie agenda.
18	Sport(accommodaties)	
19	Kunst, cultuur en recreatie	
20	Economie en toerisme	a. De impact van toerismebeleid op de leefbaarheid op en rond Alverna. Wat is de rol van de gemeente binnen alle planvormingen en is deze rol gepast binnen de bevoegdheden van de gemeente?

21	Onderwijs	
22	Werk en inkomen	
23	Armoede- en minimabeleid	a. Effectiviteit bestrijding kinderarmoede/minimabeleid.
24	Arbeidsmarkt	
25	Statushouders en inburgering	
26	Warenmarkt en horeca	
27	Onderwijs huisvesting	
28	Mobiliteit en openbare ruimte	
29	Milieu en afval	a. De kosten van afvalverwerking voor inwoners (zie 10a).
30	Maatschappelijk vastgoed	
31	Leefbaarheid	
32	Archeologie	
33	Monumenten	
34	Bedrijfsvoering	a. Inhuur van adviesbureaus en externe inhuur bij gemeenten (zie ook 9b.) b. Vast personeel versus inhuur en controleerbaarheid voor de raad (zie ook 9c.) c. Rol van de raad in de druk op de ambtelijke organisatie; wat kosten moties eigenlijk aan geld en inzet van ambtenaren?
35	Algemeen	d. Onderwerpen waar Wijchen (nog) geen beleid voor had ten tijde van de aanvraag, zoals bijvoorbeeld ook deelscooters of drones, etc.

Bijlage 2: Stappenplan

Voor de concrete uitvoering hanteert de rekenkamer een vast stappenplan

I. Aankondiging onderzoek

- De uitvoering van een onderzoek start met een aankondiging daarvan bij diegenen die bestuurlijk en ambtelijk eindverantwoordelijk zijn voor het onderwerp.
- Het onderzoek wordt uitgevoerd door een extern bureau.

II. Hoor- en wederhoorprocedure en definitieve rapportage

- Na afronding feitenonderzoek en opstellen onderzoeksrapport, wordt deze door de ambtelijk eindverantwoordelijken gecontroleerd op feitelijke juistheid. Eventuele onjuistheden worden gecorrigeerd.
- Daarna voegt de rekenkamer haar conclusie en aanbevelingen toe aan het rapport.
- Dit hoofdrapport wordt vervolgens voor bestuurlijk wederhoor gezonden aan het college van B&W.
- De bestuurlijke reactie wordt in zijn geheel opgenomen in het eindrapport.
- De rekenkamer reageert hierop in een nawoord.

  Het definitieve rapport bevat:

  - de onderzoeksrapportage met bevindingen (nota van bevindingen);
  - de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer;
  - de bestuurlijke reactie van het college van B en W;
  - het nawoord van de rekenkamer

III. Presentatie rekenkamerrapport in een informatiebijeenkomst (optioneel)

- Indien de raad dit wenst, presenteert de rekenkamer haar rapport tijdens een informatiebijeenkomst. Deze bijeenkomst is bedoeld voor raadsleden en geeft hen de gelegenheid om onderzoekstechnische en inhoudelijke vragen te stellen over het rapport.

IV. Bestuurlijke bespreking in de raad

- De rekenkamer stelt een raadsvoorstel op met haar conclusies en aanbevelingen.
- De raad besluit vervolgens of de aanbevelingen in de geadviseerde vorm als opdracht aan het college worden gegeven. Hierna vindt de behandeling van het rapport plaats in de commissievergadering en de raadsvergadering.
- Nadat de raad een besluit heeft genomen over de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport, zal het college de raad in een plan van aanpak informeren over de wijze waarop het aan deze conclusies en aanbevelingen gevolg geeft.

V. Nazorg en vervolgonderzoek

- In artikel 185a Gemeentewet is bepaald dat het college jaarlijks verantwoording moet afleggen van de stand van zaken van de uitvoering van raadsbesluiten, die zijn genomen naar aanleiding van rekenkamerrapporten.

Bijlage 3: Vragenlijst inventarisatie mogelijke onderzoeksonderwerpen onderzoeksjaar 2024

Selectiecriteria voor onderzoeksonderwerp:

- Het onderzoeksonderwerp betreft reeds uitgevoerd gemeentelijk (of regionaal) beleid;
- Het onderzoeksonderwerp vertegenwoordigt een substantieel financieel, organisatorisch, bestuurlijk of maatschappelijk belang;
- Het onderzoeksonderwerp draagt een financieel risico voor de gemeente;
- Er is twijfel over de effectiviteit van het beleid, de doelmatigheid van de uitvoering of de rechtmatigheid van het beleid;
- Het onderzoeksonderwerp levert nieuwe informatie op die niet reeds uit andere bronnen bekend is;
- Het onderzoeksonderwerp leent zich goed voor het doen van aanbevelingen en verwachte leereffecten.

	Naam onderzoek-sonderwerp (Max. 3)	**Waarom is dit onderwerp geschikt voor een Rekenkameronderzoek? (Max. 100 woorden)**	**Wat is de vraagstelling? Op welke vraag zoekt u antwoord? (Max. 3)**	**Wie moet volgens u hiervoor worden geïnterviewd?**
1.				
2.				
3.				

Reglement van Orde Rekenkamer Wijchen

Op grond van artikel 81i lid 1 van de Gemeentewet en de Verordening Rekenkamer Wijchen is de Rekenkamer verplicht een Reglement van Orde op te stellen.

Het voorliggende Reglement van Orde regelt de werkzaamheden van de rekenkamer Wijchen, met inachtneming van hetgeen is bepaald in de Gemeentewet en in genoemde verordening.

Op 26 juli 2023 heeft de Rekenkamer Wijchen in haar vergadering bepaald dat het Reglement van Orde vanaf dat moment luidt:

1. Algemene bepaling

In gevallen waarin dit Reglement niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats in de vergadering van de Rekenkamer.

2. Begripsbepalingen

1. In dit reglement wordt verstaan onder:

    a. Rekenkamer: de Rekenkamer die is ingesteld door de raad van Wijchen

    b. Voorzitter: de voorzitter van de Rekenkamer.

    c. Leden: de leden van de Rekenkamer.

    d. Secretaris: de ambtelijk secretaris van de Rekenkamer

3. De voorzitter

1. De voorzitter is verantwoordelijk voor een adequate en tijdige informatievoorziening naar de leden en naar externen.

2. De voorzitter vertegenwoordigt de Rekenkamer naar buiten en is woordvoerder namens de Rekenkamer. De voorzitter kan, indien de aard en/of omvang van een onderwerp daar aanleiding toe geeft, een ander lid van de Rekenkamer als woordvoerder aanwijzen.

3. De voorzitter is verantwoordelijk voor de functionele aansturing van de ambtelijk secretaris van de Rekenkamer.

4. De voorzitter kan één of meer van zijn taken mandateren aan de ambtelijk secretaris.

5. Indien de voorzitter ontheven wil worden van zijn functie geldt er een minimale opzegtermijn drie maanden.

4. De plaatsvervangend voorzitter

1. De plaatsvervangend voorzitter vervangt de voorzitter bij zijn afwezigheid.

2. Bij vertrek van de voorzitter neemt de plaatsvervangend voorzitter waar, totdat een nieuwe voorzitter is benoemd.

5. De leden

1. Verantwoordelijkheden van de leden:

    a. Het in gezamenlijkheid met de voorzitter en de secretaris vormgeven van het onderzoeksprogramma, het opzetten van afzonderlijke onderzoeken, het formuleren van conclusies en aanbevelingen en het jaarlijks uitbrengen van een jaarverslag van de werkzaamheden van de Rekenkamer.

    b. Het (mede) begeleiden van de uitvoering van een onderzoek als lid van het onderzoeksteam.

    c. Per onderzoek wordt er een lid van de Rekenkamer aangewezen als aanspreekpunt en trekker van het onderzoek.

2. Indien een lid ontheven wil worden van zijn functie geldt er een minimale opzegtermijn van drie maanden.

6. De secretaris

1. De belangrijkste taken en verantwoordelijkheden van de secretaris zijn hieronder samengevat:

    a. De voorbereiding van het onderzoeksprogramma, van de afzonderlijke onderzoeken en van het jaarverslag;

    b. De voorbereiding en verslaglegging van de vergaderingen van de Rekenkamer;

    c. Het beheren van de onderzoeksdossiers;

    d. Als lid van het onderzoeksteam het voorbereiden van besluitvorming tijdens de uitvoering van de onderzoekswerkzaamheden;

    e. Het periodiek op de hoogte stellen van de voorzitter van de lopende zaken;

    f. Het aanwezig zijn in de vergaderingen van de Rekenkamer en het, desgewenst, deelnemen aan de beraadslagingen;

g. Het verzorgen van interne en externe correspondentie en communicatie.

2. De secretaris treedt op als budgethouder van het budget van de Rekenkamer.

7. Ondertekening stukken

Alle formele correspondentie wordt zowel door de voorzitter als de secretaris ondertekend.

8. Werkwijze

1. De Rekenkamer stelt een Notitie Werkwijze op, waarin tenminste wordt vastgelegd wat de werkwijze is bij de voorbereiding, uitvoering en publicatie van haar onderzoeken. De Notitie Werkwijze wordt zo nodig geactualiseerd door de secretaris op basis van de in de loop van dat jaar gemaakte afspraken en opgedane ervaringen. De geactualiseerde Notitie wordt vastgesteld door de Rekenkamer.

2. De Notitie Werkwijze wordt na raadsverkiezingen en bij tussentijdse aanpassingen ter informatie verzonden aan de leden van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders.

3. De Notitie Werkwijze is voor externen beschikbaar via de secretaris en wordt gepubliceerd op de webpagina van de Rekenkamer.

Artikel 9 Onafhankelijkheid en gedragsregels

1. Indien van toepassing wordt door die leden wie het aangaat vóór aanvang van elk onderzoek gemeld of ze eventuele relaties dan wel contacten hebben (gehad) met (mogelijk) bij het onderzoek betrokken (rechts)personen. Bij deze melding wordt tevens duidelijk gemaakt waaruit die relaties dan wel contacten bestaan of bestonden. De rekenkamer oordeelt vervolgens of sprake is of kan zijn van (een schijn van) belangenverstrengeling.

2. Indien de rekenkamer van oordeel is dat sprake is van (een schijn van) belangenverstrengeling, bepaalt de rekenkamer vervolgens of, en zo ja onder welke voorwaarden het voorgenomen onderzoek doorgang kan vinden.

3. Leden nemen tijdens hun lidmaatschap van de rekenkamer geen afstand van een eenmaal uitgebracht rapport, advies of richtinggevende uitspraak.

10. Algemene en slotbepalingen

1. Dit Reglement van Orde, vastgesteld door de Rekenkamer in haar vergadering van 26 juli 2023, treedt daags na vaststelling in werking.

2. Het Reglement van Orde wordt bekend gemaakt via het Gemeenteblad van de gemeente Wijchen en de website van de gemeente Wijchen

3. Het Reglement van Orde wordt aangehaald als: Reglement van Orde Rekenkamer Wijchen.

Ondertekening

de voorzitter	de secretaris
R.K. Soehawan	T.F.G.J.M. Tielen

Rekenkamer Wijchen

Notitie Werkwijze

Oktober 2023

Voorwoord

De Rekenkamer heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Haar doel is de gemeenteraad te ondersteunen in zijn kaderstellende en controlerende taak. Daartoe voert zij onderzoek uit op het gebied van:

- **Doeltreffendheid**
  Bij dergelijk onderzoek wordt nagegaan of de gewenste resultaten daadwerkelijk worden bereikt.

- **Doelmatigheid**
  Bij dergelijk onderzoek gaan we na of de gewenste resultaten worden bereikt met zo weinig mogelijk middelen.

- **Rechtmatigheid**
  Bij onderzoek op dit terrein staat de vraag centraal of de uitvoering plaatsvindt volgens geldende wetten en regels.

Bij de uitvoering van haar onderzoeken kijkt de Rekenkamer naar wat er is besloten en wat er is gedaan, met als nadrukkelijk doel daarvan te kunnen leren voor de toekomst. De wijze waarop de Rekenkamer haar onderzoeken (en overige werkzaamheden) uitvoert is vastgelegd in de Notitie Werkwijze.

Samenstelling

De heer R.K. Soehawan (voorzitter)

Mevrouw P.M. den Hartogh (lid)

Mevrouw K.A.B. Homan (lid)

De Rekenkamer wordt ambtelijk ondersteund door de heer T.F.G.J.M. Tielen (secretaris).

Contact

E-mail	t.tielen@wijchen.nl
Telefoon	06 28840371
Website	wijchen.nl/rekenkamer

1. Inleiding

Deze notitie werkwijze beschrijft de richtlijnen die de Rekenkamer hanteert bij de inrichting en uitvoering van haar onderzoek. Het doel van dit protocol is om de kwaliteit van de onderzoeken van de Rekenkamer te waarborgen en te zorgen voor een goed verloop van het onderzoeksproces. Daarnaast wil de Rekenkamer met dit protocol inzicht bieden in de werkwijze van de Rekenkamer en helderheid verschaffen over de wijze waarop de Rekenkamer haar taken uitoefent.

In geval van een compact onderzoek – bijvoorbeeld een QuickScan of vervolgonderzoek – kan de aanpak op onderdelen afwijken.

Missie en taak Rekenkamer

De Rekenkamer wil bijdragen aan het verbeteren van het lokaal bestuur en de publieke verantwoording daarover versterken. Zij doet dit vanuit de wettelijke taak om de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid te onderzoeken. Hieronder wordt verstaan de beleidsvoorbereiding, -vorming, -vaststelling, -uitvoering en -effecten. Maar ook het functioneren van de ambtelijke organisatie (die het gemeentebestuur bij zijn taakvervulling ten dienste staat) en de politieke organisatie van de gemeente kunnen onderwerp van onderzoek zijn.

De Rekenkamer ondersteunt de gemeenteraad bij zijn kaderstellende en controlerende taak. De Rekenkamer helpt de raad bij het verder uitdiepen, het vergroten van inzichten, versterken van de controle en het stellen van kaders. Zo krijgen de gemeenteraad en de inwoners van Wijchen een goed beeld van hoe het gemeentegeld is besteed en wat er is terechtgekomen van de voor onderzoek geselecteerde beleidsplannen en of dit allemaal binnen de kaders van de geldende wet- en regelgeving is gegaan.

De Rekenkamer Wijchen is onafhankelijk en bepaalt haar eigen onderzoeksagenda. Daarbij opereert de Rekenkamer niet in een vacuüm maar in overleg en verbinding met haar directe omgeving (gemeenteraad en in het bijzonder de klankbordgroep, college, bewoners en organisaties, lokale ontwikkelingen). De Rekenkamer laat zich hierbij leiden door een aantal principes:

- Zij staat in verbinding met de gemeente
- Zij werkt zorgvuldig en is opbouwend in haar adviezen
- Zij verbreedt het beeld van de bestuurders en voedt het debat
- Zij is van toegevoegde waarde

Betekenis van deze werkwijze

Het doel van dit document is om een waarborg te bieden voor de kwaliteit van de onderzoeken van de Rekenkamer en voor een goed verloop van het gehele onderzoeksproces binnen de organisatie. Daarnaast wil de Rekenkamer met deze notitie inzicht verschaffen in haar werkwijze en hierdoor bijdragen aan de transparante sfeer waarbinnen de Rekenkamer haar taken wil uitoefenen.

Aan dit onderzoeksprotocol ligt de Gemeentewet, de ‘Verordening Rekenkamer Wijchen’ (verder te noemen: verordening) en het Reglement van Orde van de Rekenkamer ten

grondslag. De verordening en het Reglement van Orde zijn te raadplegen op de website van de Rekenkamer (wijchen.nl/rekenkamer).

2. Keuze van het onderzoeksonderwerp

De Rekenkamer heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Dit betekent dat de Rekenkamer zelf bepaalt welke onderwerpen worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt ingericht. De Rekenkamer houdt in haar onderzoeksprogrammering rekening met de actuele thema`s en behoeften vanuit de raad (via de klankbordgroep) en de samenleving.

De Rekenkamer stelt ieder jaar een onderzoeksplan vast met daarin de onderwerpen die zij in het daaropvolgende jaar wenst te onderzoeken.

Indienen van suggesties voor onderzoek

Iedereen kan onderzoeksuggesties indienen bij de Rekenkamer (inwoners, ondernemers, organisaties, raadsleden, enz.). De gemeenteraad kan tussentijds aan de Rekenkamer vragen om een bepaald onderzoek uit te voeren. De Rekenkamer beslist of aan dit verzoek wordt voldaan.

Selectiecriteria

Bij de keuze van de onderwerpen geldt dat een zo groot mogelijke bijdrage aan de missie en doelstelling van de Rekenkamer wordt beoogd, gerelateerd aan de inzet van beperkte onderzoekscapaciteit. De Rekenkamer kiest op basis van de volgende selectiecriteria:

1. Het onderwerp dient te passen binnen de taakopdracht en bevoegdheden van de Rekenkamer en moet relevant zijn voor het functioneren van de gemeenteraad;
2. Het onderwerp betreft reeds uitgevoerd gemeentelijk (of regionaal) beleid;
3. Het onderwerp is niet onlangs onderzocht door anderen (het college van B&W uit hoofde van artikel 213a, de accountant of een extern bureau) en er is geen dergelijk onderzoek gepland;
4. Er zijn signalen/twijfels over doelmatigheid, doeltreffendheid en/of rechtmatigheid van het beleid;
5. Het onderzoeksonderwerp vertegenwoordigt een substantieel financieel, organisatorisch, bestuurlijk of maatschappelijk belang;
6. Het onderzoeksonderwerp draagt een (groot) financieel risico voor de gemeente;
7. Het onderzoeksonderwerp leent zich goed voor het doen van aanbevelingen en verwachte leereffecten;
8. Er is sprake van enige evenwichtige spreiding over de gemeentelijke beleidsterreinen in de opvolgende onderzoeken.
9. Het onderzoeksonderwerp levert nieuwe informatie op die niet reeds uit andere bronnen bekend is.

3. Onderzoeksopzet en aankondiging

Vooronderzoek

Er kan eerst een oriënterend vooronderzoek gedaan worden, voordat een onderwerp voor onderzoek wordt geselecteerd. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een analyse van

relevante documenten en literatuur. Zo nodig kan de Rekenkamer een aantal oriënterende gesprekken voeren met sleutelpersonen.

Van een vooronderzoek wordt mededeling gedaan aan de gemeentesecretaris. Via de gemeentesecretaris, of een door hem/haar aangewezen functionaris, kunnen stukken voor een vooronderzoek uit de organisatie worden opgevraagd.

Onderzoeksopzet

Nadat de Rekenkamer het onderzoeksonderwerp heeft bepaald, stelt zij een onderzoeksopzet op. De onderzoeksopzet is het plan van aanpak voor het onderzoek.

De onderzoeksopzet omvat in elk geval de volgende onderdelen:

1. Aanleiding en achtergronden onderzoeksvraag
2. Doel van het onderzoek
3. Centrale vraagstelling en deelvragen
4. Normenkader
5. Onderzoek aanpak
6. Planning

De concept onderzoeksopzet wordt voor advies toegezonden aan de klankbordgroep van de Rekenkamer. Hierna wordt de definitieve onderzoeksopzet ter kennisneming toegezonden aan de gemeenteraad, het college van B&W, de ambtelijke organisatie en eventueel een derde partij. Indien bekend, wordt dan ook al aangegeven wie het onderzoek zal uitvoeren.

De definitieve onderzoeksopzet vormt het uitgangspunt voor het onderzoek. Mocht gaandeweg het onderzoek blijken dat de onderzoeksopzet niet (meer) opportuun is, dan behoudt de Rekenkamer zich het recht voor deze aan te passen. Wanneer er substantiële wijzigingen in de onderzoeksopzet worden aangebracht, zal dit worden meegedeeld aan de gemeenteraad, het college van B&W en de ambtelijke organisatie.

4. Uitgangspunten en werkwijze van het onderzoek

De Rekenkamer hanteert de volgende uitgangspunten bij haar onderzoek:

a. *Objectiviteit*: onpartijdige, niet vooringenomen en gedegen onderzoek van de informatie en analyse van de bevindingen;
b. *Onderbouwing:* conclusies worden genoegzaam onderbouwd door de geconstateerde bevindingen, en zo mogelijk van een normenkader;
c. *Consistentie:* eenduidigheid van begrippen en redeneringen;
d. *Controleerbaarheid:* de bevindingen zijn navolgbaar te controleren en te staven;
e. *Zorgvuldigheid:* onafhankelijk en kwalitatief hoogwaardig onderzoek;
f. *Onafhankelijkheid:* geen inmenging door belangen of wensen van derden, waaronder onderzochte personen of organisaties;
g. *Doelmatigheid*: heldere afbakening, doelgerichte uitvoering, afgewogen op kosten en baten;
h. *Toegankelijkheid en bruikbaarheid*: bondige en toegankelijke informatie in het onderzoeksrapport op een aantrekkelijke wijze gepresenteerd.

Startgesprek

Bij de start van een onderzoek vindt een gesprek plaats met de gemeentesecretaris en/of de wethouder en/of de manager van de betrokken afdeling. In dit gesprek zal het lid van de Rekenkamer dat het onderzoek leidt (hierna: gemandateerd lid) en de secretaris, samen met het extern bureau dat het onderzoek uitvoert, een toelichting geven op de onderzoeksopzet en -aanpak.

De gemeentesecretaris en/of manager van de betrokken afdeling kan, in overleg met de Rekenkamer, medewerkers waarvan hij/zij het nuttig acht dat zij ook op de hoogte zijn van het onderzoek, voor dit gesprek uitnodigen. De Rekenkamer zal de gemeentesecretaris en/of manager van de betrokken afdeling vragen om een contactpersoon voor het onderzoek aan te wijzen.

In het startgesprek worden over en weer afspraken gemaakt over de procedure en de planning van het onderzoek, de wijze waarop met gegevens wordt omgegaan, hoe de Rekenkamer de door haar benodigde informatie van de betrokken afdeling zo snel mogelijk kan verkrijgen en hoe de belasting van de afdeling door het onderzoek zoveel mogelijk kan worden beperkt.

Het gemandateerd lid en de secretaris van de Rekenkamer zijn het aanspreekpunt gedurende het onderzoekstraject.

5. Samenwerking met externen

Keuze extern bureau

Voor ieder onderzoek wordt een extern bureau ingeschakeld om het onderzoek uit te voeren. Indien mogelijk wordt er meer dan één extern bureau benaderd om aan de hand van de onderzoeksopzet en/of een offerteverzoek een offerte te leveren, conform het gemeentelijke inkoopbeleid.

De Rekenkamer wijst de externe bureaus bij het offerteverzoek op deze werkwijze van de Rekenkamer. Gekozen kan worden om de externe bureaus hun offerte te laten toelichten. Er kan ook voor gekozen worden bureaus, alvorens een offerte uit te laten brengen, een onderzoeksopzet toe te laten lichten. Vervolgens kan het bureau van voorkeur dan een offerte uitbrengen.

Uitgebrachte offertes worden beoordeeld door de Rekenkamer op basis van de volgende criteria:

- Ervaring/deskundigheid van het extern bureau en de onderzoekers;
- De uitwerking van de probleemstelling en de operationalisering van de onderzoeksvragen;
- De planning en de begroting van het onderzoek;
- De wijze waarop de data worden verzameld en geanalyseerd;
- De wijze waarop tussentijds wordt gerapporteerd;
- De prijs-kwaliteitverhouding.

De externe bureaus zullen bij het offerteverzoek nadrukkelijk worden gevraagd of zij al werkzaam zijn of waren voor de gemeente Wijchen. Wanneer dit het geval is en de Rekenkamer vaststelt dat dit het risico van belangenverstrengeling tot gevolg heeft,

betekent dit dat de onderzoeksopdracht niet aan het desbetreffende externe bureau kan worden verstrekt.

De opdrachtverlening aan een extern bureau vindt plaats onder de voorwaarden van de Rekenkamer en de gemeente Wijchen. De voorzitter ondertekent de opdrachtverlening.

Het extern onderzoeksbureau neemt de privacyregels conform de AVG en aanvullende regelingen in acht. Het uitgangspunt is om de overdracht van data zoveel mogelijk te beperken. Indien nodig wordt een verwerkersovereenkomst opgesteld. Een eventueel datalek wordt door het extern onderzoeksbureau terstond aan de Rekenkamer gemeld. De Rekenkamer zal in voorkomend geval in overleg treden met de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en zonodig een melding verzorgen aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Bij de contractvorming met het extern bureau hoort ook een geheimhoudingsverklaring.

Het uitgangspunt bij de inschakeling van externe bureaus is dat de eindverantwoordelijkheid, de regie en het uitbrengen van het onderzoeksrapport bij de Rekenkamer blijft liggen. Dit betekent dat belangrijke beslissingen over de inrichting, voortgang en conclusies van het onderzoek door de Rekenkamer worden genomen.

De (inhoudelijke) begeleiding van het onderzoek ligt in handen van het gemandateerd lid van de Rekenkamer. De secretaris is verantwoordelijk voor de praktische voortgang van het onderzoek en vormt daarvoor het aanspreekpunt voor het extern bureau.

6. Voortgang en dossiervorming

Voor de loop van het onderzoek gelden de volgende regels:

- De verslagen van interviews worden ter goedkeuring aan de geïnterviewden voorgelegd;
- De gespreksverslagen zullen vertrouwelijk worden behandeld door het extern bureau en Rekenkamer;
- Het letterlijk citeren uit verslagen van interviews is slechts mogelijk met toestemming van de geïnterviewde.

In geval van samenwerking met een extern bureau kunnen aanvullend de volgende regels afgesproken worden:

- Het extern bureau rapporteert aan het gemandateerd lid van de Rekenkamer c.q. de secretaris periodiek over de voortgang, zowel inhoudelijk als qua praktische werkzaamheden;
- Het extern bureau houdt een logboek bij waarin relevante ontwikkelingen in het onderzoek worden bijgehouden;
- De Rekenkamerleden kunnen aanwezig zijn bij de interviews die door het externe bureau worden afgenomen;
- De onderzoekers kunnen aanwezig zijn bij de presentatie van het onderzoeksrapport c.q. tijdens een commissiebehandeling;
- De Rekenkamer krijgt de beschikking over het gehele onderzoekdossier dat door het extern bureau wordt opgebouwd.

- Het extern bureau gaat tijdens het onderzoek vertrouwelijk om met de resultaten ervan. (Bij voorkeur is dat van tevoren afgesproken in een geheimhoudingsverklaring, zie hiervoor)
- De externe communicatie na afloop van het onderzoek verloopt via de Rekenkamer. Verzoeken van derden worden door het extern bureau naar de Rekenkamer doorverwezen.

Gedurende het onderzoek vormt de Rekenkamer een onderzoekdossier. Dit bestaat in elk geval uit:

1. Onderzoeksopzet
2. Offerte extern bureau plus opdrachtbevestiging
3. Concept-onderzoeksrapport
4. Schriftelijke stukken inzake ambtelijk wederhoor
5. Inhoudelijke reactie van het college van B&W
6. Aanbiedingsbrief gemeenteraad
7. Definitief onderzoeksrapport

Archivering

De Rekenkamer houdt zich bij de bewaring van haar onderzoek dossiers, zoals hierboven bedoeld, aan de termijnen uit de Archiefwet. De dossiers zijn in principe toegankelijk voor derden voor zover zij geen vertrouwelijke gegevens bevatten.

Voor inzage in niet openbare stukken dient een verzoek te worden ingediend bij de Rekenkamer. Dergelijke verzoeken zullen door de Rekenkamer worden beoordeeld op grond van de Wet open overheid (Woo).

7. Onderzoeksrapport

Het uitgangspunt in het onderzoeksrapport is transparantie. Het moet volstrekt helder zijn hoe de Rekenkamer tot haar eindoordeel komt. In de rapportage wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen normen (criteria), bevindingen, conclusies en aanbevelingen. Wanneer in de tekst wordt gerefereerd aan een bepaald document of een gesprek dan zal de bron worden vermeld.

Bij het opstellen van het onderzoeksrapport wordt de volgende indeling als uitgangspunt genomen:

- Samenvatting;
- Inleiding: achtergrond, doelstelling en vraagstelling;
- Onderzoekaanpak en normenkader;
- Bevindingen met analyse;
- Conclusies en aanbevelingen;
- Bestuurlijke reactie;
- Nawoord Rekenkamer;
- Bijlagen: bronnen.

De Rekenkamer hecht eraan dat het onderzoeksrapport bruikbaar en werkbaar is in de gemeentelijke bestuurs- en uitvoeringspraktijk. In zijn algemeenheid geldt dat wordt gestreefd naar een korte, bondige rapportage.

De Rekenkamer is eindverantwoordelijk voor de inhoud van het onderzoeksrapport. Dit betekent dat deze herkenbaar moet zijn als onderzoeksrapport van de Rekenkamer. Wanneer het onderzoek mede is uitgevoerd door een extern bureau, dan wordt dit door het extern bureau vermeld.

8. Wederhoor

De Rekenkamer volgt normaliter voorafgaand aan de definitieve vaststelling van een onderzoeksrapport een procedure van ambtelijk en bestuurlijk wederhoor zoals opgenomen in artikel 185, lid 2 van de Gemeentewet.

Ambtelijk wederhoor

De Rekenkamer stelt in ieder geval het gemeentebestuur en andere onderzochte instellingen in de gelegenheid om voor de vaststelling en openbaarmaking van de nota van bevindingen zonder conclusies en aanbevelingen eventuele fouten te corrigeren. De termijn voor ambtelijk wederhoor bedraagt drie weken.

Bestuurlijk wederhoor

Vervolgens wordt overgegaan tot vaststelling van de conclusies en aanbevelingen. Het concept-onderzoeksrapport (inclusief conclusies en aanbevelingen) wordt aangeboden voor een bestuurlijke reactie met een termijn van drie weken.

Via de bestuurlijke reactie wordt het college van B&W in de gelegenheid gesteld een inhoudelijke reactie te geven op de conclusies en aanbevelingen van het concept-onderzoeksrapport. Het is mogelijk om het proces van ambtelijk en bestuurlijk wederhoor samen te voegen.

De bestuurlijke reactie van het college van B&W wordt opgenomen in het definitieve onderzoeksrapport. Desgewenst wordt een nawoord van de Rekenkamer toegevoegd.

9. Publicatie en publiciteit

Met het aanbieden van het definitieve onderzoeksrapport aan de gemeenteraad kan de Rekenkamer (afhankelijk van aard en onderwerp) ook een persbericht versturen. Het definitieve onderzoeksrapport en het persbericht worden op de website van de gemeente en/of van de Rekenkamer geplaatst. De voorzitter van de Rekenkamer is primair de woordvoerder die de media te woord staat.

10. Behandeling in de gemeenteraad

Het onderzoeksrapport wordt nadat het verstuurd is naar de raad binnen drie maanden geagendeerd voor de gemeenteraadsvergadering. De Rekenkamer bereidt, na overleg of inbreng vanuit de klankbordgroep voor de Rekenkamer, een raadsvoorstel voor.

Stap 1 – Oplevering van het rapport

Het definitieve onderzoeksrapport wordt aangeboden aan de gemeenteraad, waarna ook het college van B&W en overige betrokkenen een afschrift van het onderzoeksrapport ontvangen.

Stap 2 – Raadsvoorstel

De Rekenkamer stelt naar aanleiding van het onderzoeksrapport een raadsvoorstel op. De Rekenkamer stemt het raadsvoorstel af met de klankbordgroep. De griffie voegt een raadsvoorstel aan het onderzoek toe en stuurt deze naar de agendacommissie van de raad met het verzoek het rapport en raadsvoorstel te agenderen voor een informatiebijeenkomst en een daaropvolgende commissievergadering.

Stap 3 – Informatiebijeenkomst, presentatie door de Rekenkamer aan de raad

De Rekenkamer geeft een toelichting op het onderzoeksrapport. Raads- en commissieleden hebben de mogelijkheid om vragen te stellen aan de Rekenkamer.

Stap 4 – Behandeling in de commissievergadering

Raads- en commissieleden gaan met elkaar en met het college in gesprek over het Rekenkamerrapport. De raadscommissie adviseert vervolgens over hoe de behandeling in de raad plaatsvindt.

Stap 5 – Behandeling en besluitvorming in de gemeenteraad

Er vindt besluitvorming plaats over het raadsvoorstel.

11. Evaluatie

Interne effectiviteit

Na afloop van elk onderzoek kan er een evaluatie plaatsvinden. In deze evaluatie wordt door de Rekenkamer en (indien van toepassing) het extern bureau teruggeblikt en nagegaan voor welke onderdelen verbeteringen mogelijk zijn. Desgewenst kan de Rekenkamer besluiten anderen bij deze evaluatie te betrekken. Een en ander wordt vastgelegd in het verslag van de vergadering of in een aparte evaluatienotitie.

Externe effectiviteit

De Rekenkamer kan na verloop van tijd onderzoeken in hoeverre de overgenomen aanbevelingen zijn uitgevoerd door een nazorgonderzoek uit te laten voeren.

12. Overige activiteiten

Het versterken van de kaderstellende en de controlerende functie van de raad is de focus van de werkzaamheden van de Rekenkamer. In voorkomende gevallen kan de Rekenkamer tot de conclusie komen dat – naast onderzoek – overige werkzaamheden hierbij dienstig zijn. Hierbij valt te denken aan:

- Brieven aan de raad waarin hij op relevante ontwikkelingen wordt geattendeerd.
- Interactieve vormen van participatie en presentatie. Bijvoorbeeld de organisatie van werkconferenties of bijeenkomsten waarin raadsleden rondom onderwerpen direct met externe deskundigen of vertegenwoordigers van betrokken organisatie in contact worden gebracht.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5320
Extern Zaak ID	Z/23/147811
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	5.e
Titel	147811 Informatienota regionaal programma Rijk van Nijmegen herdenkt 80 jaar vrijheid
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Eigenaar	Ribbink, Rob
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P5 Sport, cultuur en recreatie
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Helmer-Englebert, R. (Renske)
Telefoonnummer steller	0884327344

Bijlagen
Bijlage_Regioprogramma Vrijheid Rijk van Nijmegen 2024-2025
147811 Informatienota regionaal programma Rijk van Nijmegen herdenkt 80 jaar vrijheid

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	5 december 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	8 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van het regioprogramma Vrijheid Rijk van Nijmegen 2024-2025.

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

1. Kennis te nemen van het regioprogramma Vrijheid Rijk van Nijmegen 2024-2025.

44
45

REGIOPROGRAMMA

Rijk van Nijmegen

80 jaar Vrijheid



Wat is vrijheid
What is freedom
Was ist Freiheit?



Je vrijheidsboodschap achterlaten op een krijtmuur in het Vrijheidsmuseum Groesbeek.

© Eveline van Elk

Inhoudsopgave

Voorwoord 4
Inleiding, Het Gelderse Verhaal 5

1 Het provinciale beleidskader 80 jaar Vrijheid 7
1.1 Doelstelling, doelen en ambities programma '80 jaar Vrijheid' 8
1.2 Subsidiabele activiteiten 9

2 Regioprogramma Rijk van Nijmegen 11
2.1 Inleiding 11
2.2 Het regionale verhaal 12
2.3 Programma per gemeente 16
2.3.1 Gemeente Nijmegen;
Participatief herdenken en innovatief samenwerken 16
2.3.2 Gemeente Berg en Dal; Gedeelde Geschiedenis 18
2.3.3 Gemeente Heumen; Vrijheid valt uit de lucht 19
2.3.4 Gemeente Wijchen; De bevrijding van Wijchen 20
2.3.5 Gemeente Beuningen; Verbinding kunst, cultuur en erfgoed 21
2.3.6 Gemeente Druten; Lokale gebeurtenissen tot leven brengen 22

3 Organisatie Regioprogramma Rijk van Nijmegen 23
3.1 Kernteam Vrijheid 23
3.2 Beoordelen van de projectaanvragen 24
3.3 Projectleider en programma coördinator 25
3.4 Subsidies en cofinanciering 26
3.5 Educatie en communicatie 27
3.6 Borging '80 jaar Vrijheid' 27

Voorwoord

In 2025 is het 80 jaar geleden dat er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog. Nederland werd in 1944 en 1945 in delen bevrijd van het Duitse naziregime. In 2024 en 2025 staan we stil bij de gebeurtenissen van toen, herdenken de slachtoffers en vieren de Bevrijding.

De provincie Gelderland heeft in het kader hiervan het herdenkingsprogramma - '80 jaar Vrijheid' – vastgesteld en subsidiegelden gereserveerd om dit uit te voeren. De Gelderse regio's (Airborne regio, Rijk van Nijmegen, Rivierengebied, Achterhoek en Veluwe) kunnen hier aanspraak op maken, indien zij een regionaal programma '80 jaar Vrijheid' hebben vastgesteld.

Voor u ligt het programma voor het Rijk van Nijmegen, een uitwerking van het provinciale beleidskader '80 jaar Vrijheid'.



De opening van het Vrijheidsfestival in Groesbeek.
© Eveline van Elk

Inleiding

Het Gelderse Verhaal

Gelderland is één van de zwaarst door de Tweede Wereldoorlog getroffen provincies. Van september 1944 tot begin mei 1945 werd hier strijd geleverd. Tienduizenden militairen en burgers kwamen om, meer dan 170.000 mensen moesten evacueren. Steden en dorpen werden in puin geschoten of onder water gezet. De schade was gigantisch. De generatie van mensen die de Tweede Wereldoorlog meemaakten, sterft langzamerhand uit, maar hun verhalen leven voort. Het is belangrijk om de lessen van toen nog steeds levend te houden.

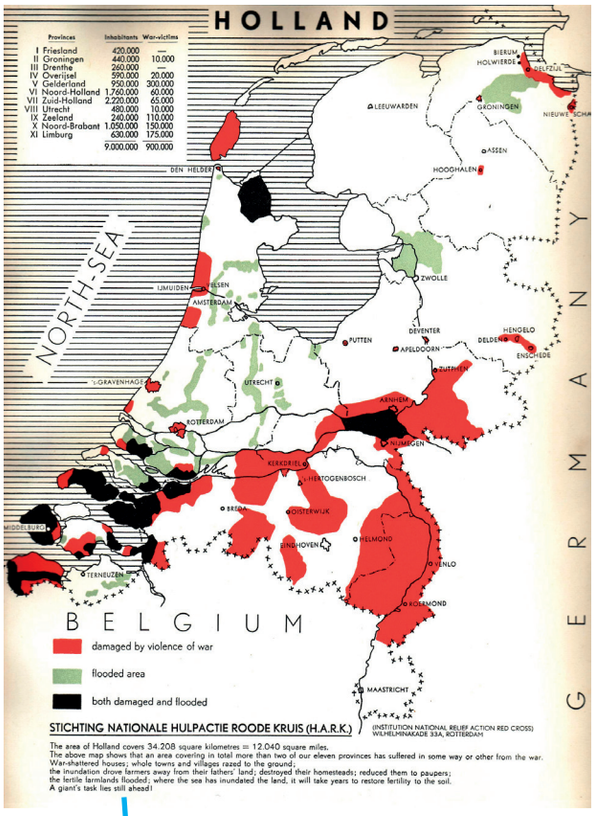

Een overzicht van de oorlogsschade in Nederland. De extreme schade in het Rijk van Nijmegen is duidelijk zichtbaar.

© NIOD

Ruim 75 jaar kenden we in Europa geen directe oorlogsdreiging en leek vrijheid vanzelfsprekend. Tot in februari 2022 Rusland Oekraïne binnenviel. Sindsdien groeit ook in Nederland het besef dat vrede en vrijheid niet vanzelfsprekend zijn. Daar moet je iets voor doen. Nederland heeft ervaren wat het is om de vrijheid te verliezen. Wij willen niet alleen de geschiedenis doorgeven aan jonge en nieuwe generaties, maar ook bruggen slaan tussen verleden, heden en de toekomst. De oorlog in Oekraïne laat zien dat vrijheid vraagt om het nemen van verantwoordelijkheid. Dit geldt niet alleen voor landen, maar juist ook voor mensen. Met het programma '80 jaar Vrijheid' willen we actief bijdragen aan de waarden van vrijheid, democratie en rechtsstaat.

Het einde van de Tweede Wereldoorlog kwam voor Gelderland en haar inwoners op verschillende momenten, tussen september 1944 en mei 1945. Voor degenen met banden met Nederlands-Indië pas in



Amerikaanse parachutisten landen ter hoogte van Klein Amerika, Groesbeek september 1944.
© Vrijheidsmuseum

augustus 1945. De gebeurtenissen van toen vormen de leidraad van het programma ‘80 jaar Vrijheid’. Dat kent vijf verhaallijnen:

- Market Garden
- Frontlinieperiode
- Burgerleed: Jodenvervolging, evacuatie, verzet en bombardementen
- Rijnlandoffensief
- Bevrijding

Deze verhaallijnen doorkruisen de regio’s in de tijd, ze zijn gekoppeld aan verschillende momenten.

Dit Gelderse verhaal vormt de inhoudelijke basis voor het provinciale programma ‘80 jaar Vrijheid’: de Tweede Wereldoorlog als ijkpunt, om vervolgens een link te leggen tussen verleden, heden en toekomst. Voor ‘80 jaar Vrijheid’ is Gelderland verdeeld in 5 regio's, met elk een eigen verhaal.

1

Het provinciale beleidskader 80 jaar Vrijheid

In 2019 en 2020 werd met het programma ‘Gelderland Herdenkt’ invulling gegeven aan de herdenking van de gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog in deze provincie, toen ter gelegenheid van ‘75 jaar Vrijheid’. Dat bracht in september 2019, bij de herdenking van Market Garden, in Gelderland honderdduizenden mensen op de been. De uitvoering van ‘Gelderland Herdenkt’ werd in het voorjaar van 2020 gestaakt vanwege de coronamaatregelen.
Het programma maakte wel duidelijk dat de Tweede Wereldoorlog en de oorlogsgeschiedenis in deze provincie in de belangstelling staan van een groot publiek. Niet alleen bij ouderen, maar ook bij jongere generaties.

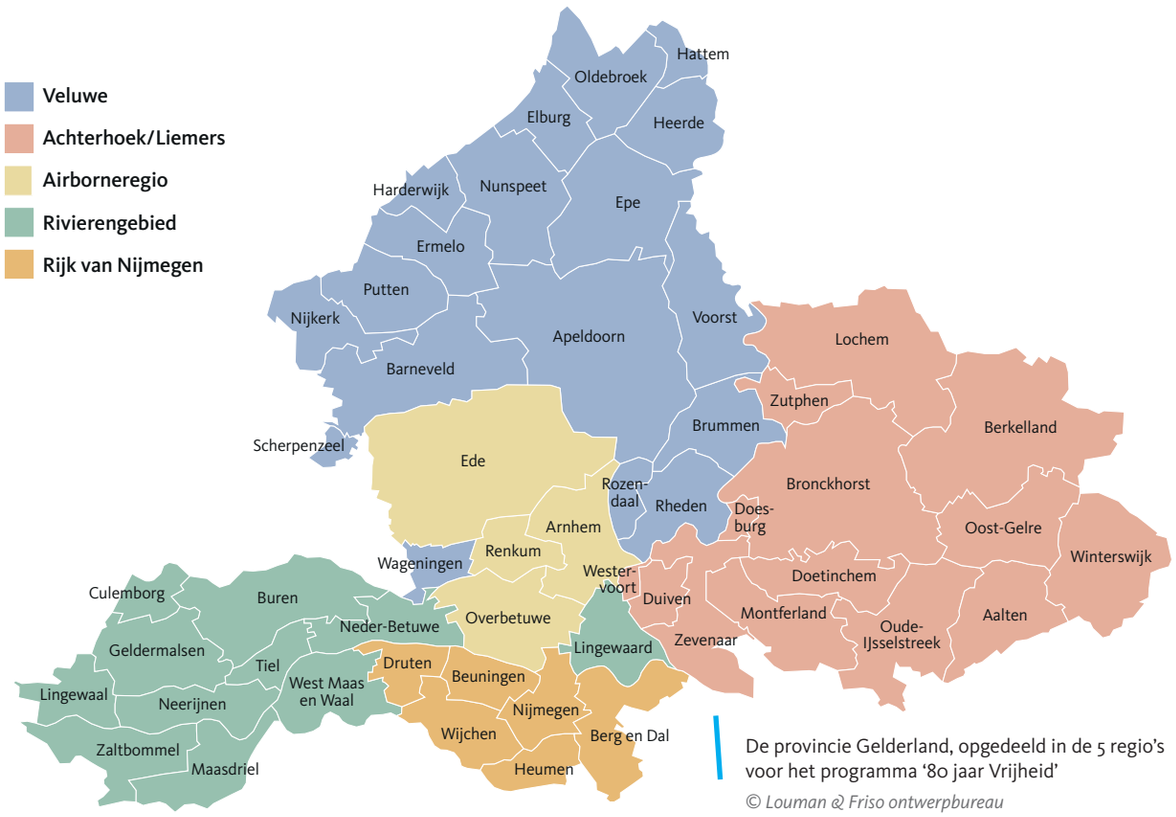

De provincie Gelderland, opgedeeld in de 5 regio’s voor het programma ‘80 jaar Vrijheid’

© Louman & Friso ontwerpbureau

‘Gelderland Herdenkt’ kreeg in 2022 en 2023 een bescheiden vervolg met het provinciale programma ‘Gelderland in Vrijheid’. Nu de ‘kroonjaren’ 2024 en 2025 naderen, is er door de provincie een nieuw programma in het leven geroepen. Het provinciale beleidskader ‘80 jaar Vrijheid’ dat door Gedeputeerde Staten van Gelderland is vastgesteld, vormt de basis voor de regioprogramma’s van de vijf regio’s die Gelderland rijk is.

Het programma is ontstaan in goede samenwerking met de vijf Gelderse regio’s en Stichting Erfgoed Gelderland. Daarmee kan het met recht een Gelders programma genoemd geworden. Nadrukkelijk is opgenomen dat er ook ruimte is voor regionale verschillen in de uitvoering van het programma.

Net als in voorgaande jaren is het leidende thema ‘Vrijheid’.

De looptijd van dit programma is van 1 januari 2024 t/m 31 augustus 2025. Binnen deze periode ligt de focus op september 2024 (Market Garden) tot en met het einde van de Tweede Wereldoorlog (augustus 2025).

1.1 Doelstelling, doelen en ambities programma ‘80 jaar Vrijheid’

De doelstelling van het programma ‘80 jaar Vrijheid’ is een impuls geven aan een actieve bewustwording van naoorlogse generaties in Gelderland van de onschatbare waarde van vrijheid en het besef dat vrijheid niet vanzelfsprekend is. Om dit te bereiken streeft de provincie de volgende onderliggende doelen na:

1. Reflecteren op de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog om hedendaagse problemen en conflicten te begrijpen en de verbinding te maken tussen heden, verleden en toekomst;
2. Herdenken van de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog;
3. Verbinding leggen tussen generaties in de samenleving om samen vrede en vrijheid te bespreken en te beleven, de vrijheid te vieren en de waarde van vrijheid te beseffen;
4. Handvatten bieden om de dialoog aan te gaan, als bijdrage aan een vreedzame samenleving;
5. Ruimte geven aan de regionale historie en identiteit.

Met als referentiekader de gebeurtenissen tussen september 1944 en augustus 1945, wil de provincie Gelderland met het programma '80 jaar Vrijheid' herdenken, beseffen, beleven en vieren dat wij nu in vrijheid kunnen leven.

1.2 Subsidiabele activiteiten: regioprojecten en Groot-Gelderse Evenementen

Het Gelderse programma '80 jaar Vrijheid' is opgebouwd uit twee soorten activiteiten. In de eerste plaats regionale projecten, waarvoor vanuit genoemde regio's subsidies kunnen worden aangevraagd. In de tweede plaats Groot-Gelderse evenementen, die door Gedeputeerde Staten zijn aangewezen en waarvoor de subsidie vast staat. Voor beide activiteiten zijn verschillende regelingen in het leven geroepen.

Een regionaal project is een project ter uitvoering van het regioprogramma '80 jaar Vrijheid'. Het bestaat uit (herdenkings-)activiteiten- en vieringen die voldoen aan de volgende criteria:

1. De Tweede Wereldoorlog is het uitgangspunt;
2. De actualiteit rond het thema vrijheid en herdenken maakt substantieel deel uit van de activiteiten;
3. Het beoogt het bewustzijn van de waarde van vrijheid bij de inwoners van Gelderland te vergroten;
4. Het heeft een bovenlokaal of regionaal bereik;
5. Het stimuleert ontmoeting en nodigt deelnemers uit met elkaar in gesprek te gaan over vrijheid en herdenken;
6. Bij de realisatie van het project worden tenminste twee van de volgende groepen actief betrokken:
   - veteranen die hebben deelgenomen aan een vredesmissie
   - jongeren
   - ooggetuigen van oorlogsgeweld of hun nabestaanden
   - Nederlanders met een migratieachtergrond;
7. Het past in het regioprogramma van de betreffende regio.

Voor regionale projecten geldt dat de hoogte van de subsidie ten hoogste 50% is van de subsidiabele kosten met een minimum van €15.000. Dat heeft tot gevolg dat de aanvrager voor 50% cofinanciering moet zorgen en dat een regioproject een financiële omvang heeft van minstens €30.000.

De Groot-Gelderse evenementen zijn door Gedeputeerde Staten aangewezen als evenementen waarvan men verwacht dat deze kunnen rekenen op een groot aantal bezoekers en veel aandacht in de media. De subsidie voor de Groot-Gelderse Evenementen is vastgesteld op max. €250.000,- per evenement en 50% van de subsidiabele kosten. De Groot-Gelderse evenementen voor '80 jaar Vrijheid' zijn:

- Bridge to Liberation, september 2024, Arnhem
- Free Future College & Festival, september 2024, Nijmegen
- Bevrijdingsevenement, mei 2025, Wageningen
- Nationale 5-mei lezing, mei 2025, Wageningen

2

Regioprogramma Rijk van Nijmegen 80 jaar Vrijheid

2.1 Inleiding

Het Rijk van Nijmegen heeft een unieke gemeenschappelijke geschiedenis voor wat het laatste jaar van de oorlog betreft. Deze regio werd gedurende ruim zeven maanden frontgebied. Honderdduizenden geallieerde militairen – eerst Amerikanen en Britten, later ook Canadezen – werden in Nijmegen en omliggende plaatsen ingekwartierd. Tienduizenden burgers in de Betuwe, Groesbeek, de Ooijpolder, de Duffelt en Nijmegen moesten hun huizen verlaten. Als evacué of als dakloze, omdat hun huis verwoest was, vonden velen in eerste instantie onderdak en gastvrijheid in Wijchen, Beuningen en Druten. Ondertussen bestookten de Duitsers de regio met bommen en granaten. Pas nadat op 8 februari 1945 het Rijnlandoffensief via Nijmegen en Groesbeek was ingezet, verminderde geleidelijk de oorlogsdruk. Groot was de blijdschap toen op 4 mei 's avonds bekend werd dat de Duitsers hadden gecapituleerd. Er is vermoedelijk geen regio in West-Europa waar de bevolking zo lang en intensief de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog heeft ervaren. Deze ervaring met militaire strijd, dood, verwoesting en vluchtelingen schept een band met hen die vandaag de dag de verschrikkingen van het oorlogsgeweld beleven.

De volgende gemeenten nemen deel aan het regioprogramma van het Rijk van Nijmegen '80 jaar Vrijheid':



- **Nijmegen**
- **Berg en Dal**
- **Heumen**
- **Wijchen**
- **Beuningen**
- **Druten**

2.2 Het regionale verhaal

Het regioprogramma Rijk van Nijmegen volgt de verhaallijnen van het Gelders beleidskader. Daar is het bombardement op Nijmegen van 22 februari 1944 aan toegevoegd.

- Bombardement Nijmegen
- Market Garden
- Frontlinieperiode
- Burgerleed: Jodenvervolging, evacuatie, verzet, bombardementen en plunderingen
- Rijnlandoffensief / Operatie Veritable
- Bevrijding

Historicus Joost Rosendaal heeft op verzoek van het kernteam '80 jaar Vrijheid' voor het Rijk van Nijmegen het Gelders beleidskader vertaald in een historisch overzicht van de gebeurtenissen in deze regio tussen februari 1944 en mei 1945.

Op 22 februari 1944 komt de Tweede Wereldoorlog hard binnen in het Rijk van Nijmegen. Na de eerste oorlogsjaren, waarin vooral de Jodenvervolging vanaf 1942 en de Arbeitseinsatz vanaf 1943 grote impact hadden op de persoonlijke levens van inwoners in de regio, is het Amerikaanse bombardement op Nijmegen een moment waarop het oorlogsgeweld in volle hevigheid ervaren wordt. Onder de vele honderden slachtoffers – het is het dodelijkste bombardement uit de Nederlandse geschiedenis – behoren ook zeker 47 inwoners uit de regio Nijmegen: Berg en Dal (16), Beuningen (11), Druten (4), Heumen (1), Wijchen (17).

Market Garden maakt dat het Rijk van Nijmegen een onderdeel wordt van de wereldgeschiedenis. Na de invasie in Normandië is deze operatie met het Duitse Ardennenoffensief en het geallieerde Rijnlandoffensief een van de meest spraakmakende en belangrijke veldslagen aan het westelijk front. Op 17 september 1944 landt de Amerikaanse 82nd Airborne Division in Groesbeek (gemeente Berg en Dal) en Overasselt (gemeente Heumen) om de bruggen over Maas en Waal te veroveren. Twee dagen later trekt het Britse grondleger (XXX Corps) via de brug bij Grave richting Alverna (gemeente Wijchen). Daar blijkt dat de Graafsebrug bij Nijmegen onbruikbaar is voor het zware materieel. Via de sluisbrug bij Heumen bereikt het grondleger alsnog Groesbeek. Van daaruit wordt de aanval op de



Vrouwen lopen door het puin na het bombardement op Nijmegen, 22 februari 1944. De klok geeft de tijd van inslag aan: XXXX uur.

© RAN

Waalbruggen in Nijmegen ingezet. Bij Overasselt landt later ook een deel van de Poolse Airborne troepen. Amerikaanse verkenners komen op 19 september in Beuningen aan en de volgende dag komt het in Druten bij de Veerdam tot een gevecht tussen Engelsen en Duitsers.

Dankzij de geallieerde opmars in de Betuwe komen Druten, Beuningen en Wijchen verder van het directe front te liggen en zijn daardoor relatief veilig, hoewel de kerktoren van Druten nog wel vernield wordt door Duitse beschietingen. Bij de gevechten in Nijmegen en de Ooijpolder zijn inwoners dakloos geworden of genoodzaakt te vluchten. Zo worden er meer dan tweeduizend inwoners opgevangen in Beuningen. Ook in Wijchen vinden velen van hen onderdak. Vanaf eind september komen hier ook nog eens de evacués uit de Betuwe bij, waarbij Druten een belangrijke rol speelt als eerste opvangplek. Groesbeek, Millingen a/d Rijn en grote delen van de Ooijpolder worden respectievelijk op last van de geallieerden en de Duitsers ontruimd. De inwoners daarvan worden merendeels tot ver achter de linies geëvacueerd.

In de maanden vanaf september wordt het Rijk van Nijmegen één groot legerkamp. In Groesbeek en Heumen ligt de frontlinie. Achter de linies in Nijmegen en Wijchen, maar ook in Beuningen en Druten worden troepen gelegerd om te zorgen voor aflossing van de fronttroepen in de Betuwe en Groesbeek-Mook.



Afro-Amerikaanse soldaten bij een munitieopslag, Wijchen september 1944

© Vrijheidsmuseum

Zo worden de Amerikanen van 101st Airborne Division eind november na 72 dagen aan het Betuwse front afgelost en vinden in eerste instantie in Weurt een rust. In oktober brengt de Britse koning George VI een bezoek aan de troepen en bezoekt het hoofdkwartier in klooster Tienakker (gemeente Wijchen). In onder meer Malden en bij de Heilig-Landstichting worden vliegvelden aangelegd. Talrijk zijn ook de militaire hospitalen.

In de loop van oktober en november neemt het Canadese Eerste Leger de posities over van de Amerikanen en de Britten. In de winter wordt dit corps versterkt en komen uiteindelijk meer dan driehonderdduizend manschappen in het Rijk van Nijmegen te liggen. Op 8 februari 1945 starten deze operatie Veritable, het Rijnlandoffensief. Via Groesbeek en Heumen trekken deze richting Kleve en Goch. Pas eind maart komt er definitief een einde aan de beschietingen in het Rijk van Nijmegen. Als in april de laatste push in de Betuwe plaatsvindt komt de rust in de regio terug. De capitulatie van de Duitsers wordt in het Rijk van Nijmegen, dat zo te lijden had van de strijd, bijzonder uitgelaten gevierd met vele optochten. Het zal nog maanden duren voordat iedereen – evacués en militairen – weer naar huis kunnen terugkeren, en nog jaren voordat de oorlogsschade enigszins hersteld is.



Foto's bij de graven van gesneuvelde Canadezen, gevallen tijdens en na het Rijnland offensief.

© Eveline van Elk

Een schematisch overzicht van de herdenkingsperioden in de diverse regiogemeenten:

	Nijmegen	Berg en Dal	Heumen	Wijchen	Beuningen	Druten
2024 **Bombardement** februari 2024	●					
Market Garden september 2024	●	●	●	●		
Frontlinie sept 24 - mrt 25	●	●	●	●	●	●
2025 **Veritable** voorjaar 2025	●	●	●	●		
Bevrijding mei 2025	●	●	●	●	●	●



Amerikaanse parachutisten worden feestelijk onthaald op de Dorpsweg in Groesbeek, september 1944

© Vrijheidsmuseum



2.3 Programma per gemeente in de regio

Het Rijk van Nijmegen heeft een gezamenlijk, uniek verhaal en 2024-2025 is een bijzonder jaar waarin we activiteiten met een grote impact op regionaal niveau organiseren. In onderstaande paragrafen staat per gemeente uitgewerkt wat de plannen voor '80 jaar Vrijheid' zijn. Naast de grote gemeenschappelijke verhalen heeft elke gemeente ook haar kleine verhalen die het verdienen doorgegeven te worden aan volgende generaties. Waar mogelijk werken de gemeenten samen en worden inhoud en agenda's op elkaar afgestemd. Elke gemeente heeft haar eigen subsidieregeling die ingezet kan worden als cofinanciering tegenover de provinciale subsidie.



2.3.1 Gemeente Nijmegen; Participatief herdenken en innovatief samenwerken

De twee meest bepalende gebeurtenissen van de Tweede Wereldoorlog voor de stad Nijmegen worden de pijlers van '80 jaar Vrijheid':

- Het bombardement van 22 februari 1944
- Operatie Market Garden; de bevrijding van Nijmegen op 20 september 1944.



Tijdens de Sunsetmarch - 2019 - over brug De Oversteek dragen deelnemers de namen mee van de 48 Amerikaanse militairen die hier 75 jaar eerder sneuvelden bij hun poging de Waal over te steken.

© Organisatie Sunsetmarch

Nijmegen kiest ervoor om de herdenkingsactiviteiten, die al eerder werden georganiseerd in het kader van beide gebeurtenissen, uit te breiden tot grote publieksevenementen met veel aantrekkingskracht. Participatief herdenken, betekenisvol beleven en innovatieve samenwerkingen zijn hierin de kernwoorden. Deze kernwoorden worden ook als criteria opgenomen in de subsidieregeling voor gemeente Nijmegen. Naast de herdenking van het bombardement en Market Garden worden natuurlijk ook andere gebeurtenissen herdacht, maar op leinere schaal. Daarnaast neemt Nijmegen vanzelfsprekend ook deel aan de landelijke viering van '80 jaar Vrijheid' in mei 2025.

Free Future Festival & College; het Groot-Gelders Evenement van Nijmegen, september 2024

Free Future bestaat uit de onderdelen: festival en college. Het festival richt zich vooral op jongere generaties en heeft plaats op 20, 21 en 22 september 2024. Het college is een 4-daags programma voor scholieren uit de gehele provincie Gelderland en heeft plaats in de week voorafgaand aan de officiële herdenking. Free Future maakt deel uit van het gehele Market Garden Programma.

Free Future heeft van Gedeputeerde Staten de status van Groot-Gelders Evenement ontvangen en daarmee ontvangt de organisatie een subsidie van Provincie Gelderland. De gemeente Nijmegen matcht van haar kant deze subsidie. Daarmee worden Free Future Festival & College twee krachtige evenementen met impact, waar de waarde van Vrijheid centraal staat.



Free Future College: kinderen spelen een spel over samenwerken en prioriteiten stellen.

© Mathijs Hanenkamp



2.3.2 Gemeente Berg en Dal; Gedeelde Geschiedenis

Binnen de gemeente Berg en Dal zal de focus van de activiteiten liggen op de gebeurtenissen rond Market Garden en de lange periode tussen frontgebied en het Rijnlandoffensief. Belangrijk is hierbij de rol van de burgers en de enorme impact van de evacuaties en verwoesting in de regio. Tussen het neerdalen van de bevrijders en het kunnen vieren van die daadwerkelijke bevrijding liggen leed, vrees en verlies, maar ook hoop verborgen in talloze persoonlijke verhalen. Nadrukkelijk wordt in het programma gekeken naar een goede verdeling van de activiteiten tussen de kernen en organisaties. Het doel is om de unieke verhalen van deze gemeente – en regio – naar voren te brengen in een gedeelde geschiedenis.



Jonge bezoekers vermaken zich in een Amerikaanse Jeep op het Vrijheidsfestival in Groesbeek.

© Eveline van Elk

Voorbeelden van het programma zijn het maken van verschillende podcasts rondom de periode van Market Garden en de frontlinietijd. Er wordt op verschillende manieren stilgestaan bij de evacuaties, bijvoorbeeld met een grote dag in Kekerdom. Hierbij worden vluchtelingen en statushouders actief betrokken. Eind van het jaar zijn er kerstactiviteiten, waarin de beleving van soldaten en burgers aan het front centraal staan. Exposities over Marlène Dietrich en Operatie Veritable maar ook deelname aan het programma van de LTF – een parade en ‘ static display ‘ van honderden authentieke Britse voertuigen uit de oorlog.



2.3.3 Gemeente Heumen; Vrijheid valt uit de lucht

De bevrijding van Gelderland begon in Heumen. Op 17 september 1944 vonden de luchtlandingen plaats in Overasselt, gevolgd door de veroveringen van de Maasbrug bij Nederasselt en daarna de Heumense sluisbrug.

Market Garden en wat dit heeft betekend voor de inwoners van Heumen staat daarom centraal bij de herdenking en viering van 80 jaar Vrijheid. In alle kernen van de gemeente vinden activiteiten plaats; zoals educatieve activiteiten in samenwerking met vluchtelingenwerk op scholen, een Bridge to Bridge- halve marathon, jazzmuziek van lokale verzetsman Boy Edgar, fietstochten, foto-tentoonstellingen, een vrijheidsfestival en de opvoering van een dorpsopera. Indachtig het verleden wordt de verbinding gelegd met het heden. Het programma wordt gecoördineerd door het Erfgoedplatform in samenwerking met de gemeente Heumen.



Drie parachutes. Bevrijdingsmonument Overasselt.
© Jairo Kerkhoven

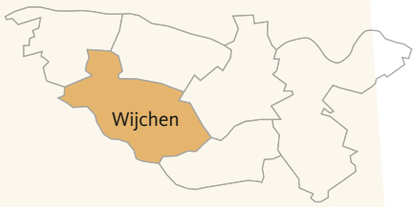

2.3.4 Gemeente Wijchen; De bevrijding van Wijchen

Wijchen kiest ervoor om de herdenkingsactiviteiten te concentreren rondom Operatie Market Garden, de bevrijding van Wijchen september 1944, en rondom de officiële bevrijding op 5 mei 1945. Participatief herdenken, betekenisvol beleven en innovatieve samenwerkingen zijn hierin de kernwoorden. De activiteiten richten zich zowel op het onderwijs (educatieve activiteiten) en op inwoners van Wijchen en de regio. Om de activiteiten goed op de kaart te zetten werken we samen met Wijchen=Promotie en Visit Nijmegen (TVAN).



kunstwerk Tread water van Remy M.J. Habets was te zien in het Wijchens Meer als één van de objecten van MEERkunst in 2020.
© Eveline van Elk

Market Garden, september 2024

In september 2024 herdenken we dat 80 jaar eerder de bevrijding van Wijchen heeft plaatsgevonden met Operatie Market Garden. We haken onder andere in op de tocht met een colonne van legervoertuigen van de Liberation Task Force (LTF). In Balgoij organiseren we op 17 september een static show. Inwoners van onze gemeente krijgen de kans om de voertuigen rustig van dichtbij te bekijken. Eromheen wordt een educatief programma georganiseerd in samenwerking met het Cultuurknooppunt Wijchen-Beuningen.

De officiële bevrijding, mei 2025

In de aanloop naar 5 mei 2025, en op 4/5 mei 2025 herdenken we dat Nederland 80 jaar geleden werd bevrijd. In Wijchen sluiten we aan op de landelijke herdenking. Zo wordt Meerkunst Wijchen georganiseerd. Een expositie van beeldende kunst geïnspireerd op het thema bevrijding, met een programmering voor meerdere doelgroepen hieromheen. Ook komt er een Festival van de Vrijheid, met theateracts die op een laagdrempelige manier reflecteren op 80 jaar vrijheid herdenken en vieren, en de brug slaan naar het leven in vrijheid nu.



2.3.5 Gemeente Beuningen; Verbinding kunst, cultuur en erfgoed

De gemeente Beuningen wil een programma dat kunst, cultuur en erfgoed verbindt. In woord en beeld worden verhalen verteld uit het verleden en het heden, aan de hand van de persoonlijke getuigenissen van gewone mensen, verschillend in generaties en geboortegrond; samen inwoner van de gemeente, van de regio, Nederland, Europa en verder. Het is onze lokale geschiedenis; voor veel nieuwe buren is het de actualiteit. Zo willen de initiatiefnemers laten ervaren hoe kostbaar vrijheid is. Deel van het plan is ook een Euregio-samenwerkingsproject van Nederlandse en Duitse kunstenaars: “We zijn destijds tenslotte allemaal bevrijd.”



Aankomst Oekraïense vluchtelingen op 12 juni 2022, Sporthal de Tinnegieter, Beuningen

© Inge Hondenbrink

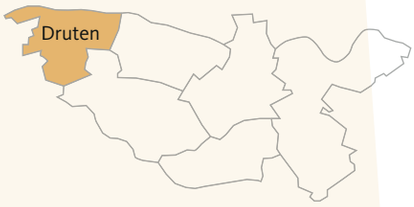

2.3.6 Gemeente Druten; Lokale gebeurtenissen tot leven brengen

De gemeente Druten wil de oorlogsgeschiedenis tot leven brengen en een verbinding leggen tussen hen die de oorlog hebben meegemaakt en de huidige jongere generaties. Gedacht wordt aan projecten waarbij scholieren, kunstenaars en de werkgroepen van de historische vereniging Tweestromenland herinneringen aan toen omzetten in hedendaagse (kunst)uitingen. Veteranen van vredesmissies na de Tweede Wereldoorlog gaan aan de hand van beeld en geluid weergeven wat vrijheid/bevrijding voor hen betekent.

In mei 1940 werden de bewoners van Boldershof, een woonzorgcentrum voor mensen met een verstandelijke beperking, geëvacueerd naar Breda. De school voor speciaal onderwijs De Kom wil samen met anderen werken aan (kunst) uitingen van vrijheid.



Foto Boldershof? Bijschriften volgen via de betreffende gemeenten al dan niet na aanpassen foto's?

© © Eveline van Elk

3

Organisatie regioprogramma

De gemeenten in het Rijk van Nijmegen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de totstandkoming en uitvoering van het regionale programma '80 jaar vrijheid' voor de jaren 2024/2025 in deze regio. Zij doen dit binnen de kaders van het door de provincie Gelderland vastgestelde 'Programma 80 jaar Vrijheid' en met de inachtneming van de hieraan verbonden subsidievoorwaarden. De gemeenten in het Rijk van Nijmegen dienen het regioprogramma '80 jaar vrijheid' en de bijbehorende begroting als één geheel in bij de provincie Gelderland, ter goedkeuring en subsidiëring. Gemeente Nijmegen is daarbij de penvoerder.

3.1 Kernteam Vrijheid

Een kernteam, bestaande uit vertegenwoordigers van genoemde gemeenten, is verantwoordelijk voor de feitelijke totstandkoming van het regioprogramma en de daarbij behorende begroting. Dit kernteam bepaalt uiteindelijk welke regio-projecten in de subsidieaanvraag worden opgenomen die bij de provincie wordt ingediend.

De gemeente Nijmegen treedt op als 'penvoerder', met instemming van de andere gemeenten, en dient de aanvraag bij de provincie in.

Het genoemde kernteam bestaat uit:

- één ambtelijke vertegenwoordiger van elke deelnemende gemeente;
- de projectleider '80 jaar Vrijheid' voor de regio;
- de inhoudelijk programmacoördinator voor de regio;
- dr. Joost Rosendaal, inhoudelijk adviseur;
- coördinator Infocentrum WO2 Nijmegen.

Om redenen van efficiency heeft het kernteam ook een dagelijks bestuur. Dat bespreekt wekelijks/elke twee weken de voortgang van de projecten en neemt ook namens de regio deel aan overleggen met de provincie Gelderland, andere provincies en andere regio's. Er is een regelmatige terugkoppeling met de andere leden van het kernteam.

Het dagelijks bestuur van dit kernteam bestaat uit:

- projectleider '80 jaar Vrijheid'
- inhoudelijk programmacoördinator '80 jaar Vrijheid'
- ambtelijk vertegenwoordiger van de gemeente Nijmegen
- ambtelijk vertegenwoordiger van de gemeente Berg en Dal

De inhoudelijk programmacoördinator is zowel voorzitter van het kernteam als het dagelijks bestuur. Bij 'staken der stemmen' of discussies, waar we gezamenlijk niet uitkomen, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

3.2 Beoordelen van de projectaanvragen

Eén van de taken van het kernteam is het beoordelen van de projectaanvragen. Het kernteam bepaalt of een projectaanvraag wordt meegenomen in de subsidie aanvraag die bij de provincie wordt ingediend. Een projectaanvraag doorloopt verschillende 'checks' voordat deze door het kernteam wordt behandeld.

- 1e check: ambtenaar gemeente bespreekt, indien nodig, aanvraag met organisatie uit betreffende gemeente.
- 2e check: overleg met inhoudelijk programmacoördinator. Komen zij er niet uit, dan gaat de aanvraag voor beslissing naar het kernteam.
- 3e check: kernteam bespreekt aanvraag en besluit – bindend. Als de stemmen in het kernteam staken, beslist de voorzitter

3.3 Projectleider en programmacoördinator

De projectleider en programmacoördinator zijn namens het kernteam verantwoordelijk voor uitvoering en monitoring van het regioprogramma. Hun taken: coördinatie, contacten met de gemeentelijke vertegenwoordigers en erfgoed instellingen, voortgang, tussentijdse evaluaties, wijzigingen, vraagbaak. De programmacoördinator kijkt vooral naar de inhoud, de verhaallijnen en de kansen tot samenhang en samenwerking.

De projectleider bewaakt de procedures, de bestuurlijke terugkoppeling, de ambtelijke coördinatie en afstemming en de financiële afhandeling. De projectleider hangt boven de partijen en bewaakt het overzicht op het gehele programma in de regio.

Als de deelnemende gemeenten gezamenlijk het regioprogramma en de bijbehorende begroting hebben goedgekeurd, worden die door de projectleider voor '80 jaar Vrijheid' als één geheel ingediend bij de provincie Gelderland ter goedkeuring. Deze zal het kernteam om advies vragen, waar nodig wijzigingen voorstellen.

Na goedkeuring zal de provincie Gelderland de in het vooruitzicht gestelde subsidie overmaken naar de gemeente Nijmegen, als penvoerder voor '80 jaar Vrijheid'. Het gaat om 80 procent als voorschot, en 20 procent na afloop, bij de definitieve vaststelling van de subsidie.

In de regiobegroting zijn bedragen van de projecten opgenomen. Dat geldt voor de subsidies vanuit het provinciale programma '80 jaar Vrijheid', maar ook voor de gemeentelijke bijdragen. Ook is de door de organisaties in te brengen cofinanciering vastgelegd.

Na ontvangst van de provinciale subsidie zal penvoerder Nijmegen de gelden vervolgens overboeken naar de betreffende gemeenten, conform de bedragen in de begroting. In geval van een voorschot en nabetaling: in delen.

Andersom betalen de gemeenten die deelnemen aan overkoepelende projecten, zoals op het gebied van communicatie, aan penvoerder Nijmegen, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van dit deel van het regioprogramma. Ook de hoogte van die bedragen is in de begroting vastgelegd.

De afzonderlijke regiogemeenten handelen het subsidietraject verder af met de organisaties binnen hun gemeente. Zo heeft elke partij in het proces slechts één direct aanspreekpunt voor de procedurele kant, de subsidies en verantwoording:

- de ambtelijk vertegenwoordiger voor de organisaties in de betreffende gemeente;
- de projectleider voor de vertegenwoordigers van de gemeenten enerzijds;
- de projectleider voor de provincie anderzijds en vice versa.

De projectleider '80 jaar Vrijheid' zal het proces en de voortgang monitoren en bespreken met het kernteam. Aan het einde van het project leggen de deelnemende gemeenten verantwoording af aan de projectleider. Die doet dat vervolgens namens de regio bij de provincie. Na wederzijdse goedkeuring wordt het project daarmee afgesloten.

Ten slotte zijn er ook nog gezamenlijke projectkosten, zoals overheadkosten en bijvoorbeeld de kosten voor het maken van een Vrijheidskrant. Deze kosten worden naar rato gefinancierd; grotere gemeenten, die gedurende het programma langer meedoen, betalen meer dan kleinere gemeenten die beperkt deelnemen aan '80 jaar Vrijheid'.

3.4 Subsidies en cofinanciering

Zoals eerder aangegeven zijn de beschikbare budgetten voor '80 jaar Vrijheid' lager dan in de voorgaande cyclus van 2019. Hoewel de gemeenten zelf ook activiteiten zullen ondersteunen en co-financieren, wordt het organisatoren van regioprojecten sterk geadviseerd zelf ook nog externe financiering te regelen.

3.5 Communicatie en educatie

De provincie heeft, net als voor ’75 jaar Vrijheid’ een huisstijl ontworpen voor ‘80 jaar Vrijheid’, die ook de regio’s gaan gebruiken in de communicatie uitingen. Aansluitend op de provinciale huisstijl stellen we een communicatieplan op voor de regio om de activiteiten als een programma te communiceren.

Onderdelen van het regioprogramma ‘80 jaar Vrijheid’ zijn een overkoepelend educatieplan en communicatieplan. Beide worden, passend bij het regioprogramma, uitgewerkt.

Borging ‘80 jaar Vrijheid’

Hoewel er nog geen toezegging is vanuit de provincie Gelderland dat er na 31 augustus 2025 een nieuw herdenkingsprogramma komt, willen we de impact van onze herdenkingsactiviteiten wel borgen. Als blijkt dat de impact van sommige activiteiten zo positief is, gaan we kijken hoe we deze kunnen behouden voor de jaren erna. Wat zijn de ‘parels‘ in het programma en hoe gaan we die vasthouden?

We sturen zoveel mogelijk op een blijvende impact door waardevolle activiteiten te organiseren, die een betekenisvolle indruk achterlaten bij de deelnemers.



Het #Vteam is een jeugdclub die zich inzet voor vrede, vriendschap en vrijheid.

© V-Team

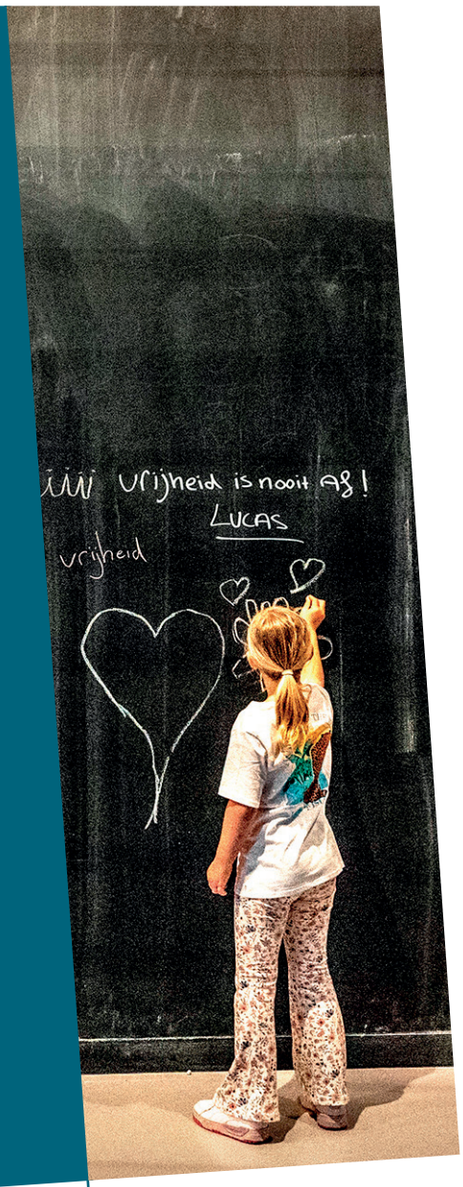

VRIJHEID GELDERLAND 80 jaar

provincie Gelderland

Gemeente Berg en Dal

Gemeente Beuningen

Gemeente Druten

gemeente Heumen

Nijmegen

Gemeente Wijchen

colofon

opdrachtgever
Gemeente Nijmegen, Berg en Dal, Heumen, Wijchen, Beuningen, Druten.

samenstelling
Ad van Heiningen, Joost Rosendaal / Radboud Universiteit, provincie Gelderland en bovengenoemde gemeentes.
Met dank aan allen die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van dit programma.

kaartjes en graphics
Louman & Friso ontwerpbureau

ontwerp en opmaak
Louman & Friso ontwerpbureau

Openbaar Zaaknummer: Z/23/147811

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: regionaal programma Rijk van Nijmegen herdenkt 80 jaar vrijheid

Datum:

Kernboodschap
De gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen hebben gezamenlijk een programma vastgesteld voor de activiteiten in het kader van Rijk van Nijmegen herdenkt 80 jaar vrijheid. Voor dit programma wordt een financiële bijdrage gevraagd van de provincie Gelderland.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**

Toelichting
In 2024 en 2025 herdenken en vieren we de bevrijding van Wijchen, de regio, en heel Nederland 80 jaar geleden. De provincie Gelderland heeft voor deze kroonjaren per regio (5 in totaal) een subsidiebedrag van € 450.000 dat ze op basis van een regionaal programma beschikbaar stelt. Er is een Gelders narratief ontwikkeld en beschreven waarbinnen de geschiedenis en verhalen van alle regio's passen. Er is ruimte voor de regio's en gemeente om zelf accenten en zwaartepunten aan te wijzen. Om in aanmerking te komen voor de provinciale bijdrage moeten de regioprogramma's en de ingediende ideeën aansluiten bij (een van) de verhaallijnen van Gelderland.

Voor de regio Rijk van Nijmegen (RvN) nemen de gemeentes Nijmegen, Berg en Dal, Wijchen, Druten, Beuningen en Heumen deel aan het programma. Zij hebben één regioprogramma dat in gezamenlijkheid is aangeboden aan de provincie via de gemeente Nijmegen als penvoerder. In grote lijnen zal het regioprogramma de verhaallijn en criteria volgen van het provinciale programma. Binnen het RvN staat het gemeenten vrij om zelf keuzes te maken bij welke verhaallijnen zij het liefst aansluiten. Dat is ook logisch gezien de verschillen in historie, achtergrond, bevolking, stad/platteland etc.

In de bijlage is het regionaal programma opgenomen. Hierin staan de inhoudelijke verhaallijnen, de begroting en verdeling van de gelden, de procedures en besluitvorming beschreven. Wijchen kiest ervoor om de herdenkingsactiviteiten te concentreren rondom Operatie Market Garden; de bevrijding van Wijchen september 1944, en rondom de officiële bevrijding op 5 mei 1945. Participatief herdenken, betekenisvol beleven en innovatieve samenwerkingen zijn hierin de kernwoorden. De activiteiten richten zich enerzijds op het onderwijs (educatieve activiteiten) en op inwoners van Wijchen en de regio.

Gevolgen

Het regioprogramma heeft als doel een inhoudelijk en financieel evenwichtig programma rondom de viering van 80 jaar vrijheid te bieden waarvoor provinciale subsidie beschikbaar wordt gesteld.

Het gaat om activiteiten die de herinnering levend houden aan hen die vochten voor onze vrijheid. Het levend houden van de geschiedenis en de verhalen; groot en klein. Van burgers en soldaten, van strijd tot evacuatie. Activiteiten die voor een nieuw publiek toegankelijk te maken zijn.

Communicatie
Via een gezamenlijke communicatie worden onze inwoners geïnformeerd over de (herdenkings)activiteiten die in de jaren 2024 en 2025 worden georganiseerd. De activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk.

Uitvoering of Vervolgstappen
Het regioprogramma loopt van 1 januari 2024 tot en met augustus 2025.

Geheimhouding:
-

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5297
Extern Zaak ID	Z/23/147711
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	5.f
Titel	147711 Informatienota Stand van zaken Wmo en jeugdhulp, Sociaal Team en welzijn – Januari tot augustus 2023
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving – team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Griend – Verrijp, van de, Joëlla
Soort nota	Informatienota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	088 432 76 28

Bijlagen
147711 Informatienota Stand van zaken Wmo en jeugdhulp, Sociaal Team en welzijn – Januari tot augustus 2023
Bijlage 1 Monitor Jeugd en Wmo tm aug 2023 nieuw

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	28 november 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	8 december 2023
Raad Informatiebijeenkomst openbaar Wijchen	14 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Voorgesteld besluit

Besluit (Ter kennisneming aangenomen)

De informatienota is ter kennisneming aangenomen.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/147711

Tweede Informatienota voor de Gemeenteraad 2023

Onderwerp: Stand van zaken Wmo en jeugdhulp, Sociaal Team en welzijn - Januari tot augustus 2023

Kernboodschap

- **Zorg bij jeugdigen laat een stijging zien in gebruik met name in omvang en duur.** We zien een toename van complexiteit van problemen bij jeugdigen waardoor er langer en intensiever gebruik gemaakt wordt van zorg.
- **De gevolgen van de verplichte hervormingsagenda geven een verbetering van zorg aan jeugdige maar zijn ook kostbaar.** Hierbij valt te denken aan beëindiging van gesloten jeugdzorg en het verkleinen van zorggroepen. Dit is voor jeugdigen een verbetering maar kost ook aanzienlijk meer geld door personele inzet. Hiervoor worden we als gemeente niet gecompenseerd.
- **Een volledig preventief en vrij toegankelijk aanbod blijft cruciaal.** Door in te blijven zetten op groepen, cursussen, informatieavonden en kortdurende ondersteuning als vrij toegankelijk aanbod voor inwoners remmen we en voorkomen we de groei van individueel specialistische zorg.
- **Vereenvoudigen processen en verminderen bureaucratie blijft noodzakelijk.** We zorgen er op deze manier voor dat burgers eenvoudiger en sneller geholpen worden en er ruimte ontstaat bij het sociaal team om kortdurende ondersteuning zoals cursussen en informatiebijeenkomsten en groepen te draaien en wachtlijsten te verkorten.
- **WMO zorg stabiliseert.** We plukken de vruchten van jarenlang beleid in ontwikkeling en in aanpassing passend bij de huidige trends en analyses waardoor we nu kunnen spreken van een stabiliteit in gebruik.
- **De vluchtelingen-, energie- en wooncrisis spelen ons parten.** We merken dat de samenleving nog steeds onder druk staat door de verschillende crisissen die we momenteel in gezamenlijkheid en heftigheid ervaren. Dit heeft gevolgen op de zorgconsumptie.
- **We beïnvloeden de koers door de data te analyseren.** We houden grip en focus door gedegen analyses op inhoud en financiën. We vertalen dit door in beleid en uitvoeringsplannen en gerichte acties om uitzettingen te verminderen en stabilisatie te continueren. Uitzettingen worden daardoor vroegtijdig gesignaleerd, maar zijn daarmee niet te voorkomen. Het geeft ons wel materiaal om bij te sturen.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
24-05-2022	*Beslisnota 'Structurele extra inzet preventie jeugd en regieteam', Zaaknummer* 22/68940
30-06-2022	*Eerste informatie nota 2022 stand van zaken Wmo, jeugdhulp, sociaal wijkteam en welzijn-0 meting en Q1 2022 Zaaknummer 22/* 77690
20-12-2022	*Informatienota Stand van zaken Wmo, jeugdhulp, Sociaal Wijkteam en welzijn - jan. tot en met aug. 2022 Zaaknummer 22/096217*
15-06-2023	*Eerste informatie nota Wmo, Jeugdhulp, Sociaal team en Welzijn 2023 Zaaknummer: 23/124046*

Toelichting
We informeren uw raad volgens de bestaande P&C-cyclus over de stand van zaken rondom de toegang, welzijn en het zorggebruik Wmo en Jeugdhulp. Hiermee creëren we inzicht in de ontwikkelingen van zorg, welzijn en toegang en de financiële gevolgen daarvan.
In deze informatienota schetsen we tweemaal per jaar een uitgebreider beeld van de ontwikkelingen, zowel inhoudelijk als financieel. De nota is op hoofdlijnen opgesteld en in *bijlage 1: het monitor verslag* gaan we dieper op de inhoud in.
Dit is de tweede informatienota van 2023. We zullen deze nota toelichten tijdens de informatiebijeenkomst van 14 december 2023.

1. Duiding zorggebruik en bijstelling 2023

We hebben tijdens duidingssessies wederom naar alle productgroepen gekeken zoals bijvoorbeeld begeleiding vanuit de Wmo en pleegzorg vanuit de Jeugdwet. Naast de duiding van het zorggebruik t/m augustus, nemen we hier ook de definitieve tarieven 2023 in mee, maken we cliënt- specifieke prognoses en verdiepende analyses. Het resultaat is een geactualiseerde begroting van het lopende jaar 2023, die we ook bijstellen in de Novemberrapportage 2023 (P&C- cyclus).
Volgens deze methodiek monitoren en duiden we door het jaar heen, vergelijken we periodiek de actuele begroting en de realisatie, en stellen bij waar nodig.

De belangrijkste ontwikkelingen en bevindingen op basis van de duiding, zoals benoemd in het monitorverslag, zijn:

Algemene ontwikkelingen:

We zien dat ondanks de beëindiging van de Coronacrisis de jeugdigen van de gevolgen hiervan nog steeds niet zijn hersteld. De gevolgen van de destijds ingestelde maatregelen spelen nog steeds door. Jeugdigen hebben moeite om de normale draad van het leven weer op te pakken zoals de schoolgang, een bijbaantje en hobby's. Een aantal jeugdigen vervalt in motivatieproblemen waardoor het ritme, de structuur en de verwachtingen van het normale leven te langzaam tot niet op gang komen. Ook blijkt een aantal jeugdigen last te hebben van het feit dat ze de afgelopen jaren de normale groepsontwikkelingen en vorming in klassen hebben gemist door de coronabeperkingen. Ze lijken daardoor te worstelen in hun ontwikkeling naar een eigen identiteit wat onzekerheid, faalangst en gevoelens van ongenoegen oproept. Daarnaast zien we landelijk nog steeds een groei in jeugdigen die aangeven dat het niet goed met ze gaat. We horen ze somberheidsklachten, angstgevoelens en stress door druk op presteren noemen. Dit heeft niet alleen met de na corona effecten te maken, maar lijkt een dieperliggend probleem te zijn waar we moeizaam een kentering in te weeg brengen.

Bij volwassenen zien we stabilisatie van zorgconsumptie. We merken dat de analyses op het gebruik en de gerichte ontwikkelingen in zorgaanbod en voorliggend aanbod hun vruchten hebben afgeworpen.

Het algemene beeld dat we zien is dat de samenleving onder druk staat. Huishoudens met weinig inkomen, gebrek aan voldoende woningen sociale huur voor alle doelgroepen, oorlogen dichtbij en gebrek aan vertrouwen in de politiek zorgen voor onrust en ontevredenheid. Ook zien we een grote druk ontstaan op onderwijs, huisartsen en zorg. We willen geen doemscenario schetsen maar wel aangeven dat juist nu een goede toegang tot de gemeente, welzijn en zorg van groot belang zijn om inwoners een goed perspectief op een prettig leven in onze gemeente te blijven bieden.

Belangrijkste bevindingen preventie en toegang

- Het registratiesysteem voor het sociaal team is nog steeds aan verandering onderhevig. Dit omdat we het systeem steeds verder perfectioneren aan de wensen ten aanzien van gebruik en de benodigde informatie die we automatisch uit het systeem willen trekken. Zo zijn processen vereenvoudigd en hebben sociaal team medewerkers cursussen in gebruik gehad. Dit alles is een dynamisch proces en blijft daardoor in ontwikkeling.
- We hebben een cyclus opleidingsplan met het sociaal team opgezet en ingericht waarbij we vooral hebben opgehaald waar behoefte aan is. Hierbij valt te denken aan actualiteiten trainingsdagen waarbij de huidige regels en wetgeving worden uitgelegd, en trainingen gericht Intervisie, cultuur sensitief werken, procesregie
- We hebben een gedragswetenschapper beschikbaar voor consultatie door consulenten en nog steeds de SOJ (specialistische ondersteuning huisartsen) en beleid is beschikbaar en dichter bij het sociaal team voor consultatie en advies.
- De teammanager heeft samen met het team gewerkt aan verbinden en verbonden blijven aan het sociaal team en de organisatie. Dit zorgt voor minder verloop en betere ondersteuning die past bij de behoefte van de consulenten.
- Het toegangsteam is samengevoegd met het toegangsteam van Druten. Hierdoor hebben we kunnen werken aan harmonisatie van het aanmeldproces .
- MeerVoormekaar en het Sociaal Team blijven uitvoering geven aan het vrij toegankelijk aanbod. Dit aanbod stemmen we af op de vragen die we krijgen vanuit inwoners en ketenpartners.
- Bij het werken aan vermindering van bureaucratie en vereenvoudiging van processen hebben we het indicatie light traject ingevoerd waarbij wij bij chronische problematieken eenvoudig indicaties voor een langere periode kunnen afgeven. Denk hierbij aan een persoon van 80 jaar met een behoefte aan huishoudelijke ondersteuning.
- Als laatste benoemen we in deze categorie de eindigheid van zorg. Hier zetten bewust op in bij kortdurende en afgebakende zorgvragen. We maken afspraken over de te bereiken resultaten, de tijdsduur waarbinnen dit dient te gebeuren en het afschalen als de indicatie stopt. Hiermee willen we bevorderen dat inwoners de draad zelf weer oppakken na ondersteuning waarbij ze gestimuleerd worden gebruik te maken van de reguliere voorzieningen en verenigingen die we in Wijchen hebben.

Belangrijkste bevindingen Jeugd

- We zien dat zorg die ingezet wordt steeds zwaarder wordt. Om dit tegen te gaan proberen we zorg tijdig in te zetten om te voorkomen dat problematiek erger wordt. Dit zodat de jeugdige niet verplaatst hoeft te worden of vastloopt binnen onderwijs. Toch moeten we constateren dat bij een aantal jeugdigen de problematiek dermate ernstig is dat we dit met preventie of snellere inzet niet kunnen voorkomen of beïnvloeden. Voor deze groep is het maatwerk in het zoeken naar passend aanbod meestal in combinatie met verblijf.
- We zien een stijging van LTA (landelijk transitie arrangement).Hiermee bedoelen we landelijk ingekochte hoog specialistische zorg , voor verdere duiding zie monitor verslag. We zien als oorzaak hiervan de toename van complexiteit van de problematiek bij een klein deel van de jeugdigen in Wijchen. We zijn in gesprek met externe partijen om de verzwaring van de problematiek bij jeugdige te onderzoeken. Ook zijn we samen met de regio in gesprek hoe we de samenwerking met landelijke aanbieders te verbeteren.
- We zien een toenemende inzet van dagbesteding en de lokale bouwstenen bij de Eerste stap. Deze zorg wordt in toenemende mate ingezet om gezinnen te

ontlasten. Hierbij gaat het vaak ook om problematiek bij de ouders. We gaan de komende tijd kritisch kijken naar andere mogelijkheden om deze gezinnen te ondersteunen.
- We zien een toename bij ambulante behandeling. Minder jeugdigen stromen uit en de intensiteit van zorg neemt toe. We gaan met sociaal team, ouders en zorgaanbieders in gesprek om waar mogelijk af te schalen.
- Specialistische begeleiding stijgt. Dit vanwege verzwaring van de problematiek. Maar ook omdat deze zorg wordt ingezet om kinderen, met intensieve zorgvragen, maatwerkzorg te bieden binnen verblijfsvoorzieningen. We kijken samen met de regio hoe we met het kleinschalig wonen het stapelen van zorg kan voorkomen.
- Kleinschalig wonen en sluiten van de gesloten afdelingen van jeugdzorg geeft een verhoging van tarieven. Helaas worden we hiervoor niet gecompenseerd vanuit het rijk. Regionaal en bovenregionaal zijn we in gesprek hoe dit tot een onderwerp te maken op de landelijke tafels met het ministerie.
- Voor een verdere inhoudelijke duiding verwijzen we naar *bijlage 1 het monitor verslag.*

Belangrijkste bevindingen WMO
- De verwachte stijging van dagbesteding voor volwassenen in 2023 blijft uit.
- In plaats van reguliere of specialistische begeleiding wordt met succes vaker een lichtere vorm van begeleiding, de praktische begeleiding, ingezet.
- Als gevolg van de vergrijzing en de aanzuigende werking van het abonnementstarief zien we het aantal klanten met hulp bij het huishouden nog steeds stijgen.
- Voor een verdere inhoudelijke duiding verwijzen we naar *bijlage 1 het monitor verslag*.

2: Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028
"Gemeenten en Rijk zijn het eens geworden over een passend financieel kader dat hoort bij het pakket aan inhoudelijke maatregelen dat wordt neergelegd in de Hervormingsagenda. De benodigde hervormingen zijn hard nodig om jeugdigen en hun gezinnen die dat nodig hebben passende zorg te bieden. Tegelijkertijd moet het hele jeugdzorgstelsel financieel houdbaar worden. De hervormingsagenda is
De Hervormingsagenda jeugd 2023-2028 beschrijft de aanpak van een grote transitie die we de komende jaren met elkaar moeten maken. De agenda bestaat uit een groot pakket inhoudelijke maatregelen die moeten leiden tot betere en beter passende zorg voor kinderen en gezinnen binnen een stelsel dat houdbaar is voor de toekomst (zowel financieel als in menskracht)."

De acht thema's van de hervormingsagenda jeugd zijn verwerkt in het regionaal programma jeugd. Dit programma is ter besluitvorming aangeboden aan uw raad en zal ook op 14 december worden besproken tijdens de informatiebijeenkomst.
We gaan lokaal een plan schrijven en uitvoeren op het onderdeel stevige lokale teams. We hebben beschreven hoe het sociale team georganiseerd is en welke taken zijn uitgevoerd. Dit gaan we afzetten tegen wat het sociale team moet gaan doen volgens de beschrijving van de hervormingsagenda jeugd. Dit plan wordt in Q1 en Q2 2024 geschreven en aan het college aangeboden. In het monitorverslag lichten we de verbeterlijnen van de hervormingsagenda toe. Zie *Bijlage 1*

3: Financieel beeld Bijstelling 2023
In Q1 van 2023 is de jaarlijkse Nulmeting Jeugd en WMO uitgevoerd. Tijdens meerdere inhoudelijke duiding sessies is op basis van de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik, definitieve tarieven 2023 en ontwikkelingen het geactualiseerde

beeld 2023 (en verder) bepaald. Dit hebben we in de Perspectiefnota verwerkt, waarmee de begroting is bijgesteld.
In voorliggende rapportage brengen we de laatste ontwikkelingen in het zorggebruik en de daaraan gerelateerde kosten in beeld (zorggebruik stand t/m augustus 2023). Op basis van dit geactualiseerde beeld, stellen we tevens de begroting van het lopende jaar 2023 bij, via de Programmarapportage november 2023 (P&C- cyclus).

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. de begroting?
Voor het lopende jaar 2023 wordt op basis van het zorggebruik t/m augustus op het onderdeel Jeugd een **nadeel** t.o.v. de huidige begroting 2023 verwacht van **€ 2.418k**.
In de septemberrapportage 2023 (P&C) hadden we u reeds geïnformeerd over een verwacht tekort op het onderdeel Jeugd. In die rapportage verwachtten we een tekort van € 2.321k. Die prognose was gebaseerd op het zorggebruik t/m juni.
Dit verwachte resultaat leidt tot een onttrekking uit de egalisatiereserve Jeugd. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van (verwachte) jaarresultaten Jeugd. Het vrije gedeelte van de reserve ad afgerond € 1,8 miljoen, is niet voldoende om dit totale tekort op te vangen. Het resterende verwachte tekort ad afgerond € 0,6 miljoen, brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Op de uitgaven WMO 2023 verwachten we een **nadeel** ad afgerond **€ 17k** ten opzichte van de actuele begroting. Dit verwachte resultaat leidt tot een onttrekking uit de egalisatiereserve WMO, waarmee het resultaat WMO ná egalisatie op nihil uitkomt. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van (verwachte) jaarresultaten WMO.

	Begroting 2023	Bijstelling 2023		
	Nulmeting 2023	Nov rap 2023	Verschil 2023	Vorige prognose 2023
Jeugdwet	15,0	17,4	-2,42	17,3
Wmo	9,2	9,2	-0,02	9,2
totaal Jeugd + WMO	24,2	26,6	-2,43	26,5

Voorliggende informatienota heeft *geen* begrotingswijziging tot gevolg. Bijstellingen lopen via de reguliere P&C- cyclus. Genoemde cijfers sluiten een op een aan bij de 4e rapportage 2023 Wijchen, ook wel de Programmarapportage November 2023 genoemd.

4: Relevante ontwikkelingen

Vergelijking regionaal
Samen met het Regionaal Ondersteuningsbureau zijn we in gesprek om vanaf 2024 het regionaal zorggebruik van WMO en jeugdhulp toe te voegen aan het monitorverslag. Hierdoor kunnen we regionaal ons vergelijken en leren van elkaar als regio gemeenten.

Lokaal Preventieakkoord, lokaal Sportakkoord en SPUK GALA
Wijchen heeft een lokaal Gezond en Actief Leven akkoord vastgesteld in oktober 2023. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) biedt het fundament voor samenhangend gezondheidsbeleid en een lokale aanpak op het gebied van gezondheid, sport en bewegen, cultuur en sociale basis. Er wordt voortgebouwd op de doelen van o.a. het lokaal Preventieakkoord en lokaal Sportakkoord. Voor de financiering is er één brede Specifieke uitkering vanuit de Rijksoverheid. Lokale initiatieven kunnen een financiële bijdrage aanvragen voor activiteiten die passen bij de ambities van het GALA. Het GALA, vernieuwde Sportakkoord en de Brede Regeling Combinatiefuncties bieden een kans om meer impact en verbinding tussen de verschillende onderdelen te realiseren. Met als doel: gezondere inwoners, van jong tot oud. Zie voor de verdere uitwerking het Plan van Aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (vastgesteld tijdens de raadsvergadering van 26 oktober 2023).

Hulp bij het huishouden
Als gevolg van de vergrijzing zien we het aantal klanten met hulp bij het huishouden nog steeds stijgen. Het nieuwe normenkader leidt op beperkte schaal tot een lagere inzet van de hulp bij het huishouden. Onze aanbieders kampen met een personeelstekort. Dit zorgt voor een wachttijd bij de inzet van de hulp, deze wachttijd is wisselend per aanbieder. Ook kan niet altijd (alle) hulp geboden worden die geïndiceerd is. Dit drukt vooralsnog de kosten. Onze aanbieders doen hun uiterste best om nieuwe hulpen te werven en bestaande hulpen te behouden. Ook wordt er soms hulp geleverd op zaterdag. Vanuit de gemeente doen we aan verwachtingsmanagement richting onze klanten.

Inloop en ontmoeten
We willen, in samenwerking met de ouderenbonden en andere maatschappelijke organisaties, de laagdrempelige inloop en ontmoeten stimuleren. De ontmoetingsplekken zijn erop gericht om inwoners op een laagdrempelige manier elkaar te laten ontmoeten, informatie te delen, hobby's uit te oefenen, cursussen te organiseren en te volgen, vrijwilligerswerk te doen en deel te nemen aan de maaltijdvoorziening. In dit kader willen wij de eerder ingezette ondersteuning van ‘t Kompas en het seniorenontmoetingscentrum de Villa continueren. Ook de inloop van Ixta Noa voor mensen met een psychische kwetsbaarheid willen we continueren.

Pilot indicatievrije dagbesteding ouderen
Vanaf 1 mei 2023 is bij de dag begeleiding ‘t Achterom en de Oase geen indicatie meer nodig van het Sociaal Wijkteam om deel te nemen. In een pilot, die tot eind van het jaar duurt, gaan we ervaringen opdoen. De medewerkers van MeerVoormekaar kijken samen met de deelnemer, mantelzorger of verwijzer of deelname aan de dag begeleiding passend en helpend is. In november 2023 evalueren wij de pilot. Met MeerVoormekaar zijn afspraken gemaakt over het periodiek aanleveren van managementinformatie zodat we de ontwikkelingen tussentijds kunnen blijven volgen. We zien een toename van deelnemers die alleen de ochtend naar de begeleiding komen. Ook blijven deelnemers die overgaan naar de Wet Langdurige zorg gebruik maken van de dagbegeleiding. De problematiek van deze deelnemers vraagt een steviger begeleiding. De kwaliteit in relatie tot de bezoekersaantallen vraagt aandacht.

Mantelzorgonderzoek
MantelzorgNL heeft een breed onderzoek in Wijchen uitgevoerd om de behoefte van mantelzorgers aan ondersteuning in beeld te brengen. Op basis van dit rapport zijn 8 doelstellingen geformuleerd, zoals het vinden en binden van mantelzorgers. Hier geven we uitvoering aan door als pilot een mantelzorgconsulent aan te stellen. De mantelzorgconsulent is in augustus gestart en de eerste ervaringen zijn positief. Daarnaast vindt er o.a. een inloop- spreekuur Mantelzorg plaats, komen er ervaringsverhalen in de Wegwijs en vindt er een Dag van de Mantelzorg plaats. Tot slot is er een eerste stap gezet in het versterken van de ketensamenwerking Mantelzorg onder leiding van Movisie/ MantelzorgNL.

ZonMw subsidie 'Zinvolle dagactiviteiten thuiswonende mensen met dementie'
De gemeenten Druten en Wijchen hebben onderzoek gedaan naar 'Zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie'. Op basis van inzichten van dit onderzoek, werken we verder aan een Dementievriendelijke samenleving. Zo willen we het Kasteel en het museum Dementievriendelijk te maken. De eerste activiteit was het prikkelarme bezoek van mensen met dementie aan het museum. Daarnaast wordt in kaart gebracht wat nodig is om Tussen Kasteel en Wijchens Meer dementievriendelijker te maken. Zie verder pilot indicatievrije dagbesteding 't Achterom en de Oase.
Na de zomer is er een vervolgsubsidie aanvraag ingediend bij ZonMw voor doorontwikkeling. We zijn in afwachting van een reactie van ZonMw. Indien de subsidie wordt toegekend, starten we in januari 2024 met deze vervolgsubsidie.

Voorkomen of verminderen van Eenzaamheid
In Wijchen is 1 op de 4 inwoners eenzaam, iedereen kan er vroeg of laat mee te maken krijgen. De Kerngroep Eenzaamheid werkt aan het voorkomen of verminderen van eenzaamheid. Dit jaar heeft er geen 'Week van de ontmoeting' plaatsgevonden, maar een 'Maand van de ontmoeting'. Er is een analyse gemaakt van het voorliggend aanbod voor jongeren. Zo wordt inzichtelijk welke interventies al ingezet worden, maar ook waar we wellicht een interventie missen.

Iedereen doet mee (inclusie)
In februari 2023 is de werkgroep Inclusie gestart. De leden van de werkgroep hebben de naam "Wijchen voor Iedereen" gekozen. De werkgroep bestaat uit 7 actieve leden, waarvan de meesten ervaringsdeskundigen zijn.
De werkgroep komt eenmaal per zes weken bij elkaar.
Binnen de gemeente is de bekendheid van Inclusie en de werkgroep gegroeid. De werkgroep wordt steeds vaker betrokken bij projecten.

Aanbod en ontwikkelingen voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid
Inwoners waarbij een vermoeden is van psychiatrische problematiek al dan niet met verslaving en/of LVB kunnen sinds januari 2022 bij het Wijk GGZ-team terecht.
Hoewel er begin 2023 nog regelmatig vooral zwaardere casuïstiek bij het Wijk GGZ-team terecht kwam, wordt er steeds vaker preventief een beroep op ze gedaan met een de-escalerend resultaat.
Het Wijk GGZ-team kent weinig verloop en is aardig stabiel. De bijdrage van ervaringsdeskundigen in het Wijk GGZ-team heeft een positieve uitwerking op de manier van werken. Het Sociaal Team en het Wijk GGZ-team weten elkaar goed te vinden.
De registratie loopt inmiddels goed.

Aandachtspunten zijn er ook. Zo investeert het team in contact met partijen die aanmelden, maar het contact met de huisartsen kan worden verbeterd.

Verder lukt het met name één deelnemende organisatie aan de Wijk GGZ niet om ervaringsdeskundigen te leveren (De Wijk GGZ wordt vormgegeven door vier zorgorganisaties).

Integraal Herstel en MeerVoormekaar zijn in januari gestart met de herstelgerichte inloop voor inwoners met psychische kwetsbaarheid en/of een verslaving aan bijvoorbeeld alcohol of drugs. Er is een groep vrijwilligers gevormd die getraind worden tot ervaringsdeskundigen. Ook is er een aantal activiteiten georganiseerd. Het project zoekt ook afstemming met andere partijen zoals Ixta Noa om elkaars aanbod te versterken.

Nationaal Programma Onderwijs

Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ontvangt de gemeente in 2021, 2022 en 2023 incidentele middelen. De bestedingstermijn is verlengd naar 31 juli 2025. Op deze middelen rust een terugbetalingsverplichting. In overleg met het onderwijs, de kinderopvang en de bibliotheek is een bestedingsplan in 2021 opgesteld. Hieronder een korte update van de huidige stand van zaken per interventie.

1. *Extra schoolmaatschappelijk werk:* De schoolmaatschappelijk werkers bieden kortdurende ondersteuning aan leerlingen en zo nodig hun verzorgers. Dit maakt dat er snel en preventief kan worden ondersteund indien dit nodig is. Ze doen dit in samenwerking met onderwijs en de SOJ (speciale ondersteuning jeugd ggz). Daarnaast hebben ze een cursusaanbod ontwikkeld en aangeboden waarover u meer kunt lezen in het monitor verslag.
2. *Extra inzet jeugdconsulenten:* We hebben de personele formatie uitgebreid en gezocht naar mogelijkheden om de wachttijden voor jeugdige en ouders te verkorten door bijvoorbeeld het inzetten van spreekuren. Tevens hebben we gezorgd voor stabiliteit in het team door dat we tijdelijke contracten hebben kunnen verlengen.
3. *Cursussen en voorlichting jongeren en ouders:* We geven cursussen en voorlichting in samenhang met onderwijs en MeerVoormekaar. De informatie hierover kunt u lezen in het monitor verslag.
4. *Leesoffensief Wijchen:* Het onderwijs, de kinderopvang en de bibliotheek Wijchen voeren het actieplan uit. Dat actieplan heeft een looptijd van schooljaren 2023-2024 is het tweede schooljaar. Een evaluatie vindt plaats aan het einde van de looptijd.
5. *Naschoolse activiteiten: Basisschoolleerlingen:* De uitvoering is nog niet gestart, De middelen zijn geoormerkt voor dit bestedingsdoel.

2023

[MONITOR JEUGD EN WMO]

Januari-augustus 2023, Gemeente Wijchen

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2
2. Toegang en preventie 4
  2.1 Hulpvragen verdeeld naar zorgtype 4
  2.2 Wachtlijst 6
  2.3 Tevredenheid over de toegang 7
  2.4 Klachten en bezwaren 7
  2.5 Vrij toegankelijk aanbod 8
3. Jeugd 11
  3.1 Verwijzers 12
  3.2 Zorggebruik totaal 12
  3.3 Zorggebruik per bouwsteen 14
  3.4 Tevredenheid over de jeugdzorg 21
  3.5 Betaalbaarheid 22
4. Wmo 23
  4.1 Zorggebruik totaal 23
  4.2 Zorggebruik per bouwsteen 24
  4.3 Tevredenheid over de Wmo 28
  4.4 Betaalbaarheid 28
5. Veilig Thuis 30
6. Contractering Wmo en Jeugd 31
Bijlage 1 - KPI's in de rapportage 33
Bijlage 2 – Overzicht bezuinigingsmaatregelen en aanbevelingen Verweij-Jonker 34
Bijlage 3 - Overzicht gebruik van collectief aanbod Meervoormekaar 37

1. Inleiding

Met deze monitor maken we inzichtelijk wat de stand van zaken is van de Wmo en jeugdhulp in de gemeente Wijchen. Hiermee maken we inzichtelijk wat er goed gaat, en wat verbetering behoeft. Zo kunnen we bijsturen waar nodig.
We proberen u met deze rapportage altijd zo goed mogelijk te informeren. Duidelijk en volledig, zonder in onnodig detail te treden. Als u opmerkingen ter verbetering of verheldering van de rapportage heeft dan horen wij dat graag.

Opbouw van de rapportage
Deze monitorrapportage is opgebouwd uit een hoofdstuk over de toegang via het Sociaal Team, en vervolgens het zorggebruik uitgesplitst in de hoofdstukken Jeugdzorg en Wmo. Telkens presenteren we de data die relevante ontwikkelingen laten zien, zoals grote verschuivingen of bouwstenen waarop we besparingen willen realiseren. We vergelijken bovendien met voorgaande kalenderjaren zodat de ontwikkeling zichtbaar is.

Opmerking bij de cijfers
Data over zorggebruik is per definitie aan vertraging onderhevig. Dat betekent dat de gepresenteerde cijfers over de afgelopen maanden waarschijnlijk niet volledig zijn. Zorgaanbieders kunnen hun declaraties bijvoorbeeld later indienen. Of het kan zijn dat de backoffice reeds afgegeven beschikkingen nog niet heeft verwerkt. Die vertraging is helaas niet te voorkomen.

Bijstelling 2023
In Q1 van 2023 is de jaarlijkse Nulmeting Jeugd en WMO uitgevoerd. Tijdens meerdere inhoudelijke duiding sessies is op basis van de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik, definitieve tarieven 2023 en ontwikkelingen het geactualiseerde beeld 2023 (en verder) bepaald. Dit hebben we in de Perspectiefnota verwerkt, waarmee de actuele begroting is bijgesteld.
In voorliggende rapportage brengen we de laatste ontwikkelingen in het zorggebruik en de daaraan gerelateerde kosten in beeld (zorggebruik stand t/m augustus 2023). Op basis van dit geactualiseerde beeld, stellen we tevens de begroting van het lopende jaar 2023 bij, via de Programmarapportage november 2023 (P&C- cyclus).

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. de begroting?
Voor het lopende jaar 2023 wordt op basis van het zorggebruik t/m augustus op het onderdeel *Jeugd* een **nadeel** t.o.v. de huidige begroting 2023 verwacht van **€ 2.418k**.

In de septemberrapportage 2023 (P&C) hadden we u reeds geïnformeerd over een verwacht tekort op het onderdeel Jeugd. In die rapportage verwachtten we een tekort van € 2.321k. Die prognose was gebaseerd op het zorggebruik t/m juni.

Dit verwachte resultaat leidt tot een onttrekking uit de egalisatiereserve Jeugd. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van (verwachte) jaarresultaten Jeugd. Het vrije gedeelte van de reserve ad afgerond € 1,8 miljoen, is niet voldoende om dit totale tekort op te vangen. Er resteert een verwacht tekort ad afgerond € 0,6 miljoen. Afhankelijk van de totale uitkomst van de novemberrapportage 2023 brengen we dit ten laste van het begrotingsresultaat/ dekken we uit de algemene reserve.

Op de uitgaven *WMO* 2023 verwachten we een **nadeel** ad afgerond **€ 17k** ten opzichte van de actuele begroting. Dit verwachte resultaat leidt tot een onttrekking uit de

egalisatiereserve WMO, waarmee het resultaat WMO ná egalisatie op nihil uitkomt. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van (verwachte) jaarresultaten WMO.

2. Toegang en preventie

Belangrijkste bevindingen

- Het registratiesysteem voor het sociaal team is nog steeds aan verandering onderhevig. Dit omdat we het systeem steeds verder perfectioneren aan de wensen ten aanzien van gebruik en de benodigde informatie die we automatisch uit het systeem willen trekken. Zo zijn processen vereenvoudigd en heeft het sociaal teamcursussen in gebruik gehad. Dit alles is een dynamisch proces en blijft daardoor in ontwikkeling.
- We hebben een cyclus opleidingsplan met het sociaal team opgezet en ingericht waarbij we vooral hebben opgehaald waar behoefte aan is. Hierbij te denken aan actualiteiten trainingsdagen waarbij de huidige regels en wetgeving worden uitgelegd, en trainingen gericht op de JIM aanpak.
- We hebben een gedragswetenschapper beschikbaar voor consultatie door consulenten en nog steeds de SOJ (specialistische ondersteuning huisartsen) en beleid is beschikbaar en dichter bij het sociaal team voor consultatie en advies.
- De teammanager heeft samen met het team gewerkt aan verbinden en verbonden blijven aan het sociaal team en de organisatie. Dit zorgt voor minder verloop en beter ondersteuning die past bij de behoefte van de consulenten.
- Het toegangsteam is samengevoegd met het toegangsteam van Druten. Hierdoor hebben we kunnen werken aan harmonisatie van het aanmeld proces en een goed bezetting indien er sprake is van vakantie of ziekte uitval van medewerkers.
- MeerVoormekaar en het Sociaal Team blijven intensief samen werken uitvoering geven aan het vrij toegankelijk aanbod. Dit aanbod stemmen we af op de vragen die we krijgen vanuit onze gemeente zowel van inwoners als ketenpartners.
- Bij het werken naar vermindering van bureaucratie en vereenvoudiging van processen hebben we het indicatie light traject ingevoerd waarbij wij bij chronische problematieken eenvoudig indicaties voor een langere periode kunnen verlengen. Denk hierbij aan een persoon van 80 jaar met een behoefte aan huishoudelijke ondersteuning.
- Als laatste benoemen we in deze categorie de eindigheid van zorg. Hier zetten bewust op in bij kortdurende en afgebakende zorgvragen. Waarbij we afspraken maken over de te bereiken resultaten de tijdsduur waarbinnen dit dient te gebeuren en het afschalen als de indicatie stopt. Hiermee willen we bevorderen dat inwoners de draad zelf weer oppakken na ondersteuning waarbij ze gestimuleerd worden gebruik te maken van de reguliere voorzieningen en verenigingen die we in Wijchen hebben.

2.1 Hulpvragen verdeeld naar zorgtype

Via de inlooplocaties, telefonisch en per e-mail kunnen mensen een vraag stellen aan het Sociaal Team. Soms is het een informatievraag die meteen beantwoord kan worden. Soms leidt de vraag tot een aanmelding. Bij een aanmelding krijgt de inwoner een keukentafelgesprek en wordt meestal hulp ingezet. In onderstaand overzicht ziet u hoe aanmeldingen verdeeld worden naar type zorg: jeugd, Wmo-nieuw en Wmo-klassiek.

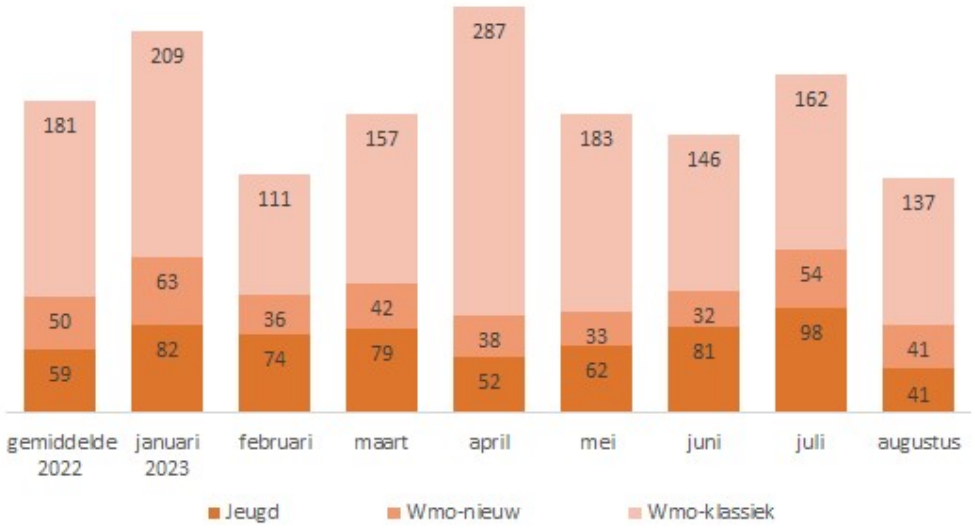

Figuur 1. Aantal hulpvragen Sociaal Team

We zien dat het aanmeldingen voor Jeugd in 2023 tot en met augustus hoger ligt dan in 2022. In 2022 was dit tot en met augustus gemiddeld 55 per maand, in 2023 gaat het in deze periode gemiddeld om 71 aanmeldingen per maand.

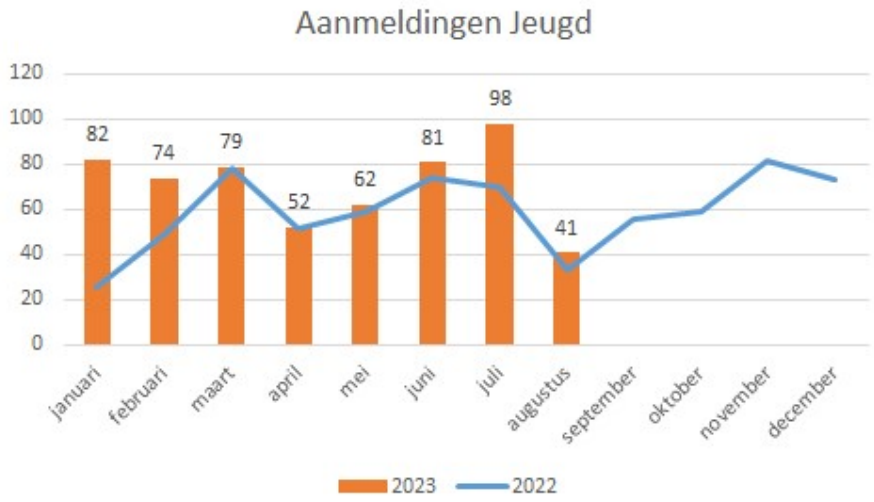

Figuur 2. Aantal aanmeldingen jeugd 2023

Daarnaast zien we in onderstaande grafiek dat het aantal herindicaties bij jeugd is toegenomen. Dit kan betekenen dat er vaker voor wordt gekozen om de hulp te verlengen i.p.v. te beëindigen na een vastgestelde periode. We merken dat ouders en zorgverleners sneller vragen om een verlengde indicatie. Dit willen we beïnvloeden door duidelijkere afspraken te maken aan het beging van het zorg traject met ouders en zorgverleners waar de zorg voor bedoeld is wat er bereikt dit te worden en hoe er afgeschaald moet worden voor beëindiging zorg. Het sociaal team wordt op deze aanpak getraind en bijgestaan door het beleidsteam.

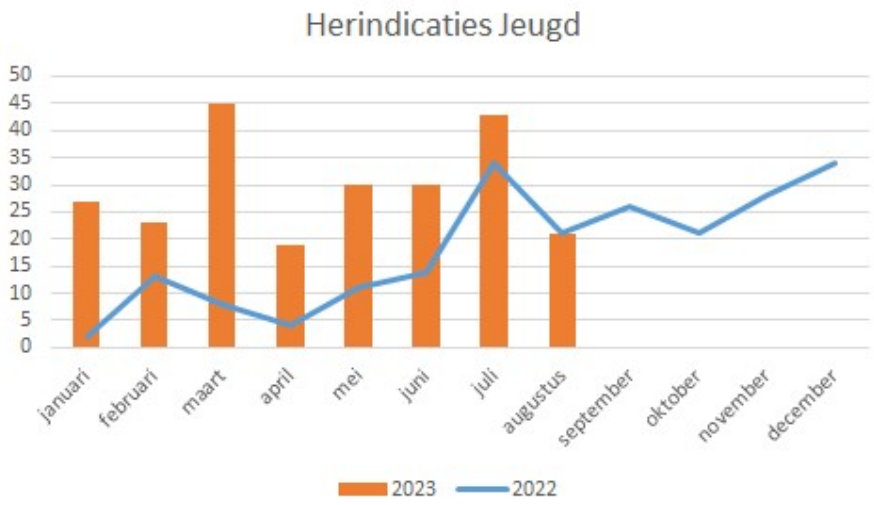

Figuur 3. Aantal herindicaties jeugd

2.2 Wachtlijst

Omdat de wachttijden op dit moment nog niet uit het registratiesysteem gehaald kunnen worden, worden deze momenteel apart bijgehouden door de consulenten totdat dit goed uit het systeem kan worden gehaald. Onderstaande grafiek laat het aantal nog openstaande hulpvragen zien aan het begin van elke maand.

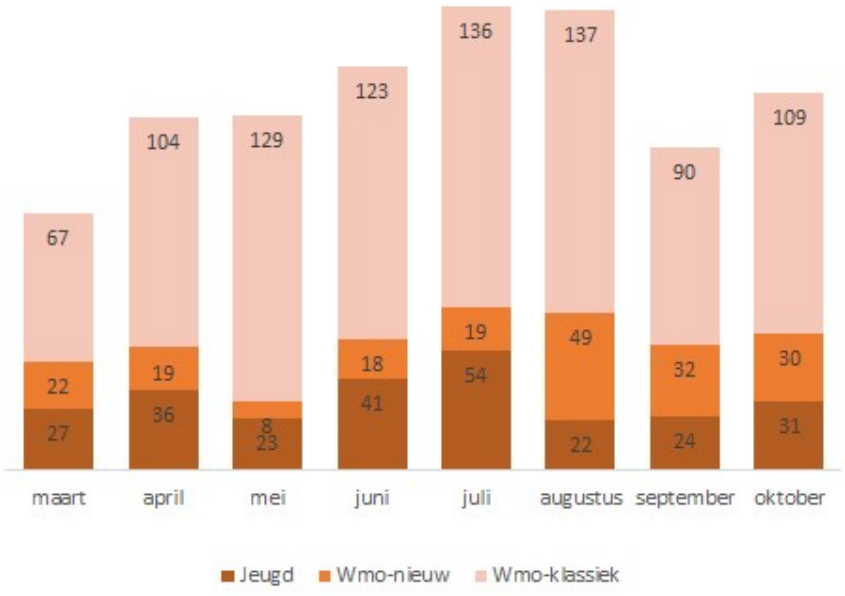

Figuur 4. Aantal openstaande hulpvragen Sociaal Team

We weten dat de wachttijden fluctueren door ziekte en vertrek van personeel en de toename van zorgvragen van inwoners. De afgelopen tijd is ingezet op de vereenvoudiging van werkprocessen en een vermindering van bureaucratie met als doel de doorlooptijden te versnellen bij het ST. Hierdoor wordt de inwoner sneller geholpen en zal de werkdruk bij ST medewerkers afnemen. Zo hebben we afgesproken dat er bij her-indicaties bij chronisch zieken langer kan worden beschikt en een indicatie traject in een light vorm kan worden doorlopen (vereenvoudigd traject) dan een regulier traject.

Bij aanmelding bij het ST vindt altijd triage plaats om de ernst te beoordelen. Spoedmeldingen worden met voorrang opgepakt.

2.3 Tevredenheid over de toegang

Tevredenheid meten we via het jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek onder inwoners die voor het eerst een aanvraag doen. Van degenen die voor het onderzoek benaderd zijn, heeft 33% van de jongeren gereageerd, 27% van de ouders en 54% van de inwoners die een Wmo-aanvraag deden. Dit is boven het landelijk gemiddelde. In het cliëntervaringsonderzoek 2022 zien we een lichte verbetering ten opzichte van 2021.

	Jeugdhulp volgens jeugdige	Jeugdhulp volgens ouders/verzorgers	Wmo
Rapportcijfer voor de toegang tot hulp	**7,5** was 7,3 in 2021	**7,3** was 7,2 in 2021	**7,3** was 7,2 in 2020
Tevreden over het keukentafelgesprek	**7,6** was 7,2 in 2021	**90%** was 84% in 2021	**91%** was 88% in 2021
Tevreden/ niet tevreden of ontevreden over contact met het Sociaal Team	niet gevraagd	**89%** was 74% in 2021	**94%** was 88% in 2021

2.4 Klachten en bezwaren

Het aantal klachten over het Sociaal Team staan hieronder weergegeven. In de eerste zes maanden van 2023 ontvingen we **vier klachten** over gedragingen en bejegening door het Sociaal Team. Zoals gebruikelijk wordt geprobeerd de klachten in goed overleg op te lossen via informeel contact. Dit is bij alle vier de klachten gebeurd.

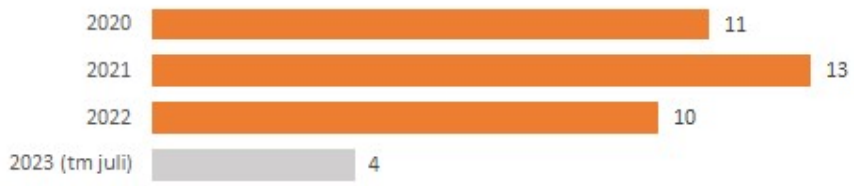

Figuur 5. Aantal klachten over het Sociaal Team

Inwoners kunnen bezwaar maken als zij het niet eens zijn met een besluit van de gemeente. Er zijn tot en met juli 2023 **achttien bezwaarschriften** ingediend die gericht zijn op besluiten over Wmo, Jeugdhulp, Leerlingenvervoer en over gehandicaptenparkeerkaarten. Hiervan zijn er momenteel zes ingetrokken en twee niet ontvankelijk verklaard. De overige bezwaren worden zo veel mogelijk informeel (in een persoonlijk gesprek) behandeld.

Relatief gezien zijn er in het eerste half jaar van 2023 meer bezwaren ingediend. Dit heeft onder andere te maken met de nieuwe kaders van de richtlijn Huishoudelijke Hulp. Tijdens een herindicatie wordt hierdoor kritischer gekeken naar welke hulp nodig is. Daarnaast is de drempel om bezwaar in te dienen laag, waardoor dit middel goed gevonden wordt door inwoners.

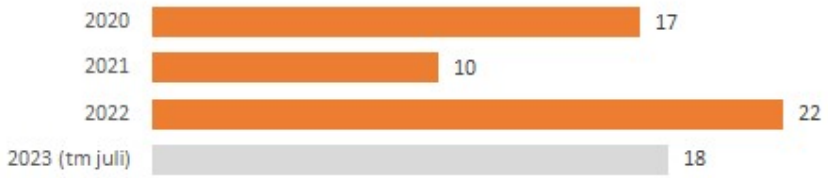

Figuur 6. Aantal bezwaren tav besluiten

2.5 Vrij toegankelijk aanbod

In en rond de toegang organiseren we laagdrempelige hulp en ondersteuning: het vrij toegankelijk aanbod. Inwoners kunnen hier gebruik van maken zonder verwijzing. Hiervoor werken het Sociaal Team en welzijnsinstelling MeerVoormekaar nauw samen. Beiden maken steeds meer gebruik van elkaars kennis en mogelijkheden. Het gezamenlijk aanbod wordt vraaggericht ontwikkeld en bijgestuurd. Hieronder leest u een niet-uitputtend overzicht van het vrij toegankelijk aanbod. Een overzicht van het gebruik van het collectief aanbod van Meervoormekaar tot en met augustus 2023 is te vinden in Bijlage 3. We verwachten dat er steeds meer een verschuiving gaat plaatsvinden van geïndiceerde zorg naar vrij toegankelijk aanbod.

Voor wie is het?	Wat is het aanbod?
Inwoners met enkelvoudige hulpvragen	**Spreekuur Sociaal Team** Spreekuur is om mensen wegwijs te maken in het vrij toegankelijk aanbod, terwijl ze op de wachtlijst staan.

	Vraagpunt MeerVoormekaar Verdeelpunt om mensen te begeleiden naar aanbod van MeerVoormekaar, Sociaal Team, of elders.
Jeugd	**Collectief aanbod MeerVoormekaar** Bijvoorbeeld groepen voor eenzame jongeren, meidengroepen, jonge mantelzorgers, jongeren met autisme, huiswerk planningsondersteuning, jongerencentrum en sportgroepen. **Jongerenwerk MeerVoormekaar** Groepsgerichte ondersteuning voor jeugdigen (met onderwijs en schoolmaatschappelijk werk). Uitgebreid door Blokhuismiddelen. **Rots en watertraining Sociaal Team** Training voor jeugd om sterker in de schoenen te leren staan. **Sova trainingen** Sociale vaardigheidstrainingen voor jeugdige **Kies Cursus** Cursus voor kinderen van gescheiden ouders **Happy Cursus** Groepsaanbod ter bevordering van welbevinden en geluk en ter voorkoming van depressie bij jongeren in het VO
Gezinnen	**Relatie en Scheidingsloket ST en MeerVoormekaar** Informatie en advies bij relatieproblemen of (dreigende) scheiding. **Collectief aanbod MeerVoormekaar** Bijvoorbeeld 'gezinnen voor elkaar' en groepen opvoedingsondersteuning (pubers, ouders van pubers, etc.)
Volwassenen	**Collectief aanbod MeerVoormekaar** Bijvoorbeeld groepen rouwverwerking, geraakt door kanker (met Marikenhuis), Niet aangeboren hersenletsel (met MEE), financiële vitaliteit, multiculturele vrouwen, cursus voor mantelzorgers.
Ouderen	**Collectief aanbod MeerVoormekaar** Bijvoorbeeld inloop in het Kompas, samen koken in de wijk, Meer Bewegen voor Ouderen, Bezoek en Opvang Service (BOS), mantelzorgcafé, Alzheimercafé, OpStap vervoersdienst.

Schoolmaatschappelijk werk is aanwezig op alle VO en PO scholen in Wijchen. Zij zetten in op zowel individuele hulpvragen als op collectief groepsaanbod. In onderstaande grafieken is te zien welk beroep op hen wordt gedaan en hoeveel leerlingen aan collectief groepsaanbod deelnemen.

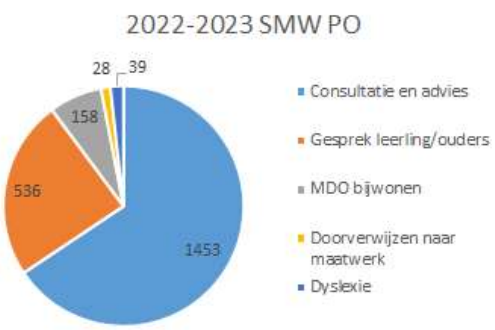
2022-2023 SMW PO
28
39
158
536
1453
Consultatie en advies
Gesprek leerling/ouders
MDO bijwonen
Doorverwijzen naar maatwerk
Dyslexie

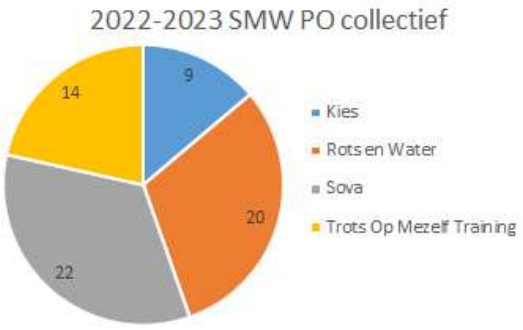
2022-2023 SMW PO collectief
9
14
20
22
Kies
Rots en Water
Sova
Trots Op Mezelf Training


2022-2023 SMW VO
8
100
370
559
Consultatie en advies
Individueel leerlinggesprek
MDO bijwonen
Doorverwijzen naar maatwerk

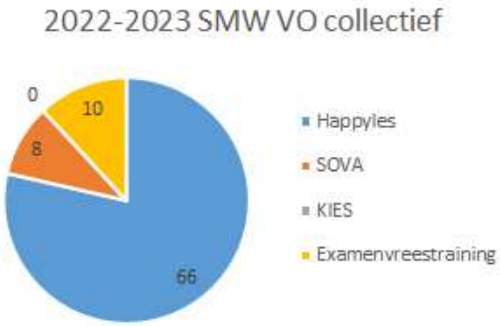
2022-2023 SMW VO collectief
0
10
8
66
Happyles
SOVA
KIES
Examenvreestraining

3. Jeugd

Belangrijkste bevindingen

- We zien dat zorg die ingezet wordt steeds zwaarder wordt. Om dit te voorkomen proberen we zorg tijdig in te zetten om te voorkomen dat problematiek verergert. Dit zodat de jeugdige niet verplaatst hoeft te worden of vastloopt binnen onderwijs. Toch moeten we constateren dat bij een aantal jeugdigen de problematiek dermate ernstig is dat we dit met preventie of snellere inzet niet kunnen voorkomen of beïnvloeden. Voor deze groep is het maatwerk in het zoeken naar passend aanbod meestal in combinatie met verblijf.
- We zien een stijging van LTA (landelijk transitie arrangement). We zien als oorzaak hiervan de toename van complexiteit van de problematiek bij een klein deel van de jeugdigen in Wijchen. We zijn in gesprek met externe partijen om de verzwaring van de problematiek bij jeugdige te onderzoeken. Ook zijn we samen met de regio in gesprek hoe we de samenwerking met landelijke aanbieders kunnen verbeteren.
- We zien een toenemende inzet van dagbesteding en de lokale bouwstenen bij de Eerste stap. Deze zorg wordt in toenemende mate ingezet om gezinnen te ontlasten. Hierbij gaat het vaak ook om problematiek bij de ouders. We gaan de komende tijd kritisch kijken naar andere mogelijkheden om deze gezinnen te ondersteunen.
- We zien een toename bij ambulante behandeling. Minder jeugdigen stromen uit en de intensiteit van zorg neemt toe. We gaan met sociaal team, ouders en zorgaanbieders in gesprek om waar mogelijk af te schalen.
- Specialistische begeleiding stijgt. Dit vanwege verzwaring van de problematiek. Maar ook omdat deze zorg wordt ingezet om kinderen, met intensieve zorgvragen, maatwerkzorg te kunnen bieden binnen verblijfsvoorzieningen. We kijken samen met de regio hoe we bij het kleinschalig wonen het stapelen van zorg kan voorkomen.
- Kleinschalig wonen en sluiten van de gesloten afdelingen van jeugdzorg geeft een verhoging van tarieven. Helaas worden we hiervoor niet gecompenseerd in de beschikbare middelen vanuit het rijk. Regionaal en boven regionaal zijn we in gesprek hoe dit tot een onderwerp te maken op de landelijke tafels met het ministerie.

3.1 Verwijzers

Niet alleen het Sociaal Team mag een inwoner verwijzen naar jeugdhulp. Ook bijvoorbeeld huisartsen mogen verwijzen naar jeugdhulp. In onderstaand overzicht is te zien wie er verwijzen naar jeugdhulp.

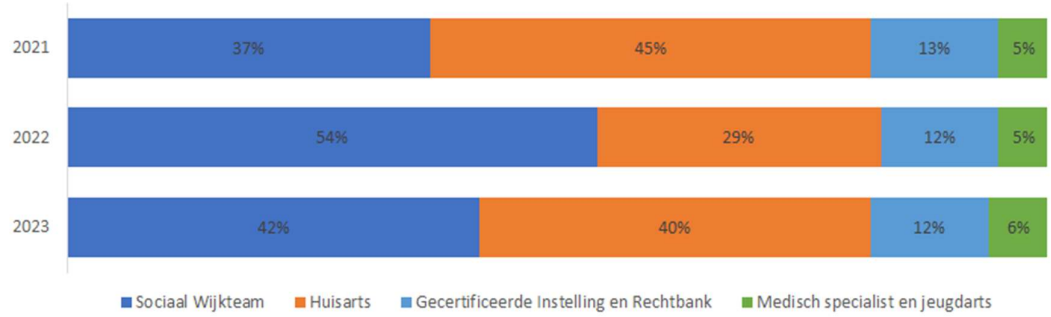

Figuur 7. Herkomst verwijzingen naar jeugdhulp t/m 2023

Sturen op verwijzingen
Binnen het Sociaal Team gebruiken we het TA-overleg (Toetsing en Afhandeling) om indicatiestelling te verbeteren en zorgvuldiger te kijken of de meest passende zorg wordt ingezet.
Daarnaast hebben we voor de consulenten de mogelijkheid van consultatie van beleid, juristen en contract management beschikbaar. Ook hebben we sinds Q3 2023 consulatie van een gedragswetenschapper toegevoegd aan het team. Hierdoor kan het ST direct vragen stellen aan de juiste deskundige.

Daarnaast hebben we de SOJ (specialistische ondersteuning huisartsen jeugd) al een aantal jaren beschikbaar voor ST en huisartsen. Ook op deze wijze zorgen we dat we met inzet van expertise een juiste beoordeling kunnen maken welke zorg noodzakelijk is. Met de huisartsen spreken we in een afvaardiging eens per kwartaal en in totaal een keer per jaar. Dit is een constructief overleg waarbij we in gezamenlijkheid spreken over trends in vragen van zorggebruikers, ervaringen met aanbieders en vrij toegankelijk aanbod en het beheersbaar houden van gebruik en kosten van met name de jeugdhulp.

3.2 Zorggebruik totaal

Aantal jeugdigen dat hulp ontvangt
In Wijchen zien we vergeleken met de landelijke cijfers een afname in het aantal jeugdigen, maar wel meer jeugdigen in zorg (zie vergelijking in onderstaand kader). Als we kijken naar 2023 zien we dat het totaal aantal jeugdige dat hulp ontvangt binnen de jeugdzorg hoger is dan de voorgaande jaren. De daling in augustus komt door de vakantieperiode waarbij er altijd minder zorggebruik is.

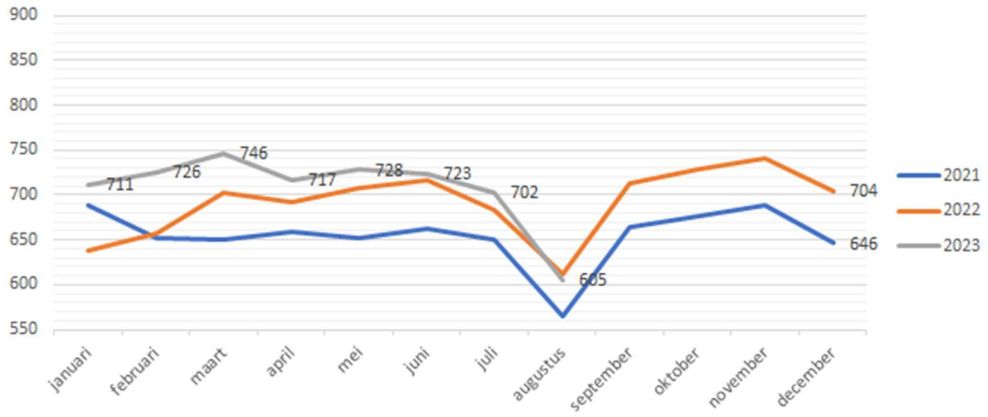

Figuur 8. Aantal unieke personen met gedeclareerde zorg per maand

Minder jeugdigen, relatief meer jeugdigen in zorg
In Wijchen, en in heel Nederland, zien we twee relevante trends. Het aantal jeugdigen neemt af (in absolute en relatieve zin), en het percentage jeugdigen in zorg neemt toe. Met andere woorden: terwijl er steeds minder jeugdigen zijn, krijgt een groter aandeel daarvan zorg. In 2022 ging het in Wijchen om 1.140 jongeren die jeugdzorg ontvingen, in Wijchen is dit 11,2%. Landelijk is het percentage 10,7%.

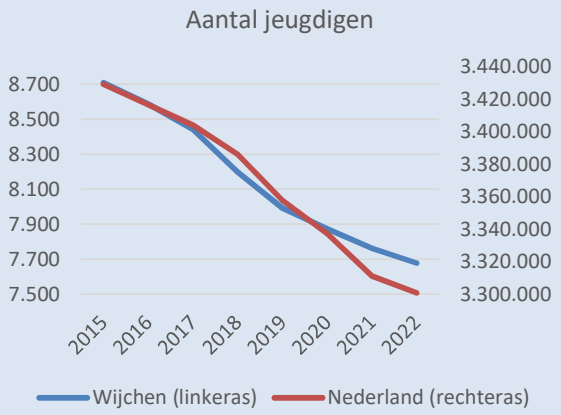

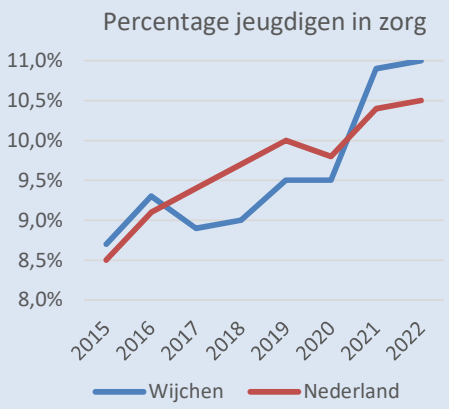

Verhouding zorg in natura – PGBs
De verhouding tussen zorg in natura en PGB geven we weer als percentages van de totale kosten. Daarmee zien we het volume van de zorg in PGB en zorg in natura.

We zien dat inwoners minder vaak kiezen voor PGB. Dat komt doordat er een breed aanbod zorg in natura beschikbaar is (dus veel keuzevrijheid). Daarnaast wordt er ook zorgvuldiger door het Sociaal Team gekeken naar wat onder gebruikelijke zorg valt.



Figuur 9. Verhouding zorg in natura en PGB

3.3 Zorggebruik per bouwsteen

In deze paragraaf presenteren we u de meest belangrijke ontwikkelingen. Dit kan per categorie of per bouwsteen. In de grafieken in deze paragraaf wordt de onderstaande informatie weergegeven.

Realisatie bij de donker blauwe balk betekent gedeclareerde zorg (geleverd en betaald). De prognose is de verwachte zorg tot het einde van het kalenderjaar. Dit zie je enkel bij het lopende jaar weergegeven. De zwarte streep geeft de nulmeting weer. Dit is de inschatting van de verwachte zorg zoals die aan het begin van het kalenderjaar is bepaald.

Ons uitgangspunt is dat jongeren zoveel mogelijk gezinsgericht opgroeien. We streven daarom naar meer verblijf in pleegzorg of een gezinshuis, en minder in een jeugdzorginstelling. Hieronder ziet u het aantal etmalen per categorie.

Jeugdhulp met verblijf

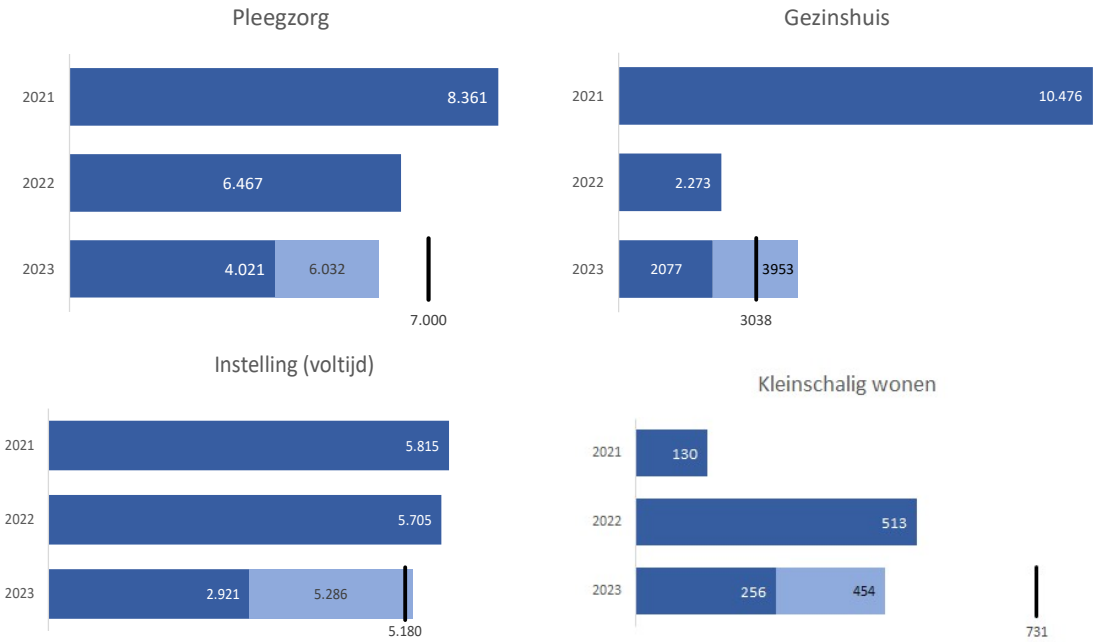

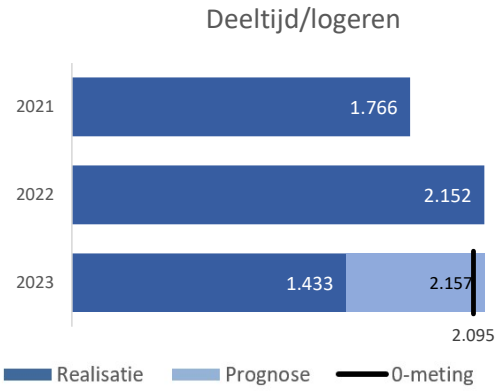

Figuur 10. Aantal etmalen jeugdhulp met verblijf

Pleegzorg laat een lichte daling zien t.o.v. de begroting. Dit komt door matchingsproblemen en verzwaring van de problematiek. De problematiek is dan te zwaar om kinderen binnen pleegzorg te plaatsen. Of zij passen niet in de samenstelling van het pleeggezin.

In 2023 zien we nieuwe instroom bij de gezinshuizen. Ook zien we een verzwaring van de problematiek. Bij verblijf is de beïnvloedbaarheid van het gebruik minimaal. Vaak is er sprake van verwijzingen via gecertificeerde instellingen en medisch specialisten. De zorg is vaak al zo intensief dat het een behoorlijke tijd in beslag neemt om de jeugdige weer thuis te krijgen, of naar een alternatieve vorm van gezinsgericht wonen.

Kleinschalig wonen is een nieuwe categorie die in 2022 is gestart. Dit is een verblijfsvorm voor jeugdigen met een zware zorgbehoefte die anders in een voltijd instelling geplaatst zouden worden. Dit is in lijn met de landelijke verbeteragenda jeugd waarin één van de opdrachten is om instellingsgroepen te verkleinen. Op dit moment zijn er 2 jeugdigen die in Wijchen hiervan gebruikt maakt.

In totaal zijn er in 2023 tot nu toe 91 jeugdigen in verblijf. Aan de rechterzijde ziet u de verdeling in eerdergenoemde categorieën.



Figuur 11. Totaal aantal jeugdigen naar type verblijf

Actuele ontwikkelingen jeugdzorg met verblijf

Onvoldoende passende plaatsen voor jeugdige in zorg met verblijf

We merken dat jeugdige langer in verblijf zitten met een zwaardere problematiek wat regelmatig verschillende specialisme vraagt. Hierbij bijvoorbeeld te denken aan psychiatrische problematiek en gedragsproblematiek. Ook merken we dat jeugdige met een verblijf en behandel vraag dermate complexe problematiek hebben dat er zorg op maat gemaakt ontwikkeld moet worden. Met de nieuwe regionale aanbesteding houden we hier rekening mee. Hebben we voldoende gecontracteerde partijen en hebben zij het juiste aanbod beschikbaar. Dit voorkomt zoektochten naar geschikte plaatsen en wachttijden omdat er nog iets ontwikkeld moet worden.

Toename complexe problematiek

We constateren dat bij een klein aantal jeugdige de problematiek der mate complex is dat er sprake is van noodzaak tot hoog complexe zorg geboden via landelijk transitie arrangementen. Dit is hoog specialistische zorg waarbij vanuit verschillende specialisme voor deze jeugdige behandelprogramma's met verblijf worden geboden. De gemeentelijke invloed op voorkomen of verminderen is zo goed als nihil bij deze groep.

Dagbehandeling jeugd

We zien een daling bij dagbehandeling. We merken een toename bij dagbesteding en bij de preventieve inzet van naschoolse dagopvang en vakantie dagopvang uitgevoerd door de Eerste Stap. Dit zetten we in om kinderen zoveel mogelijk te stimuleren in hun ontwikkeling en ook gezinnen met een beperkte draagkracht te ontlasten. Hiermee voorkomen we dat een kind uitvalt binnen school of een gezin door toenemende ontwikkelingsproblemen of overbelasting van kinderen. We gaan kritisch kijken of we andere mogelijkheden kunnen gaan inzetten zoals de SMI (sociaal medische indicatie) en reguliere kinderopvang.

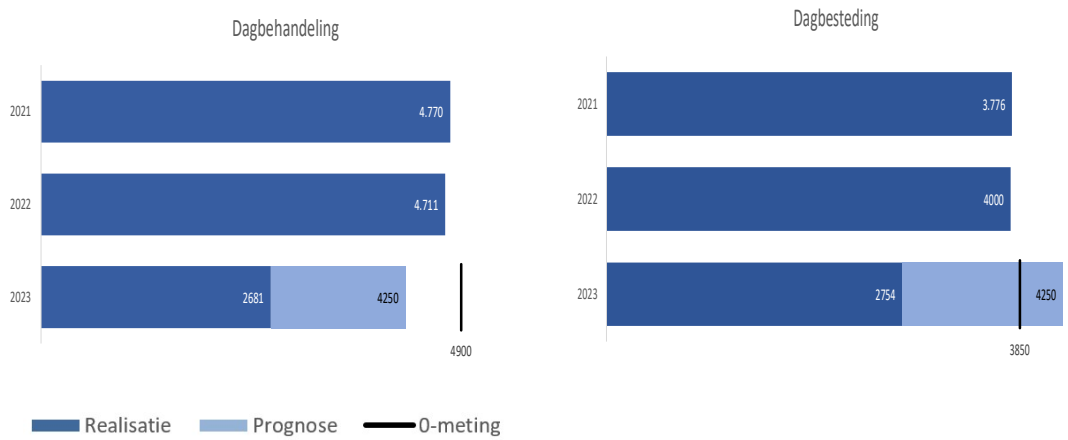

Figuur 12. Aantal dagdelen jeugdigen in dagbehandeling en dagbesteding

BSO plus
We zijn eind 2022 gestart met de pilot BSO plus samen met zorgaanbieder Unik en kinderopvang de Eerste stap. In deze nieuwe BSO groep worden kinderen opgevangen die niet terecht kunnen in een reguliere BSO vanwege bijzonder gedrag. Deze kinderen werden voorheen opgevangen in dagbesteding, omdat er geen andere geschikte plek was. We evalueren de pilot zoals die nu een jaar heeft gelopen.

Jeugdhulp ambulant
Binnen deze categorie zien we een daling bij de reguliere begeleiding. Specialistische begeleiding stijgt. We zien dat er meer uren specialistische begeleiding per jeugdige worden ingezet. Ook maken jeugdigen langer gebruik van de begeleiding. De problematiek verergert. De specialistische begeleiding wordt ook ingezet om kinderen, met intensieve zorgvragen, maatwerkzorg te kunnen bieden binnen een verblijfsvoorziening.
We zien de groepsvarianten langzaamaan toenemen. We blijven de inzet van groepsbegeleiding stimuleren, waar nodig in combinatie met de individuele variant.

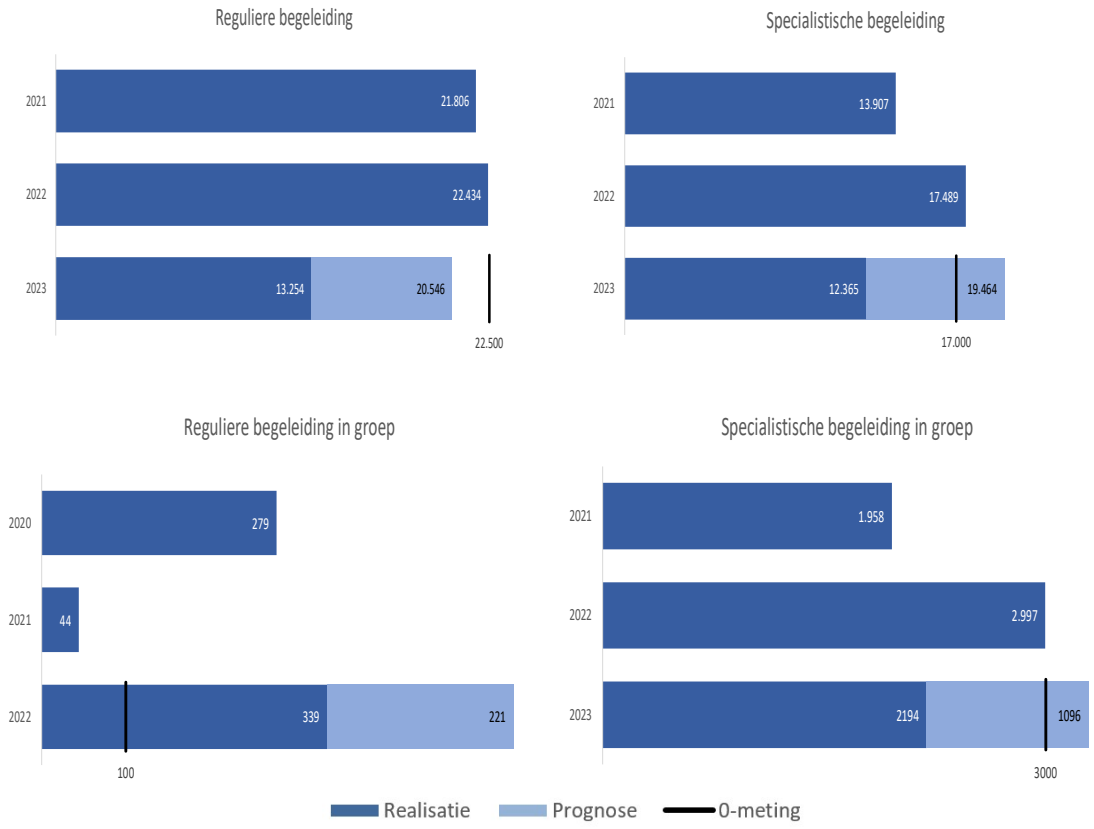

Figuur 13. Aantal uren reguliere en specialistische begeleiding

We zien ambulante behandeling verder stijgen. Minder jeugdigen stromen uit. Daarnaast neemt de intensiteit van de zorg toe, waardoor het zorggebruik stijgt. Het wordt veroorzaakt door toename in complexiteit van de problemen van jeugdigen, maar ook door het moeizaam tot afsluiting of afbouw van zorg kunnen komen. We gaan kritisch

kijken naar de zorg die onder ambulante behandeling worden toegewezen. En gaan in gesprek met sociaal team, ouders en zorgaanbieders om waar mogelijk af te schalen. Ook zien we dat er een aanbieder geen specalistische begeleiding mag bieden omdat hiervoor geen contract is afgesloten. Dit wordt gerepareerd in de nu lopende nieuwe aanbesteding.

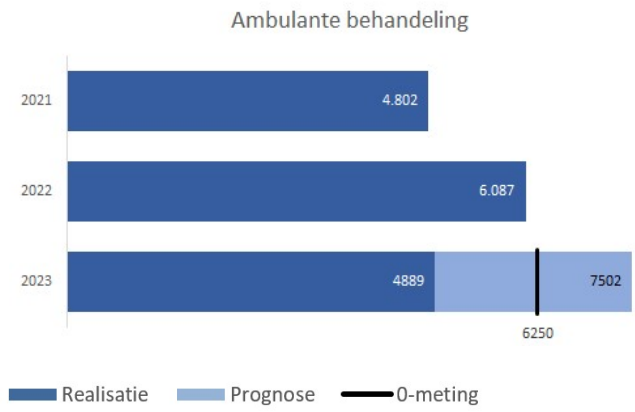

Figuur 14. Aantal uren ambulante behandeling

Jeugd GGZ

In de vorige rapportage is aangegeven dat er sprake is van een stijging van de jeugd GGZ. Basis JGGZ valt lager uit dan verwacht. Dit wordt veroorzaakt doordat er minder jeugdige gebruik van maken en minder uren worden ingezet. Dit wordt mede veroorzaakt door de inzet van de SOJ (specialistische ondersteuning jeugd GGZ) en schoolmaatschappelijk werk. Daarnaast worden er preventief cursussen en voorlichting ingezet voor de jeugd GGZ problematiek.
Specialistische jeugd GGZ laat een stijging zien, maar minder hoog dan verwacht in de septemberrapportage. We zien dat de zorgzwaarte (duur en volume) toeneemt. Maar niet het aantal jeugdige in zorg. De verzwaring van de problematiek lijkt voor een groot deel veroorzaakt te worden door lange wachttijden voordat de zorg start. We zijn met huisartsen in gesprek (de hoofdverwijzer bij de jeugd GGZ) om bespreken hoe we het gebruik van jeugd GGZ kunnen gaan verminderen. Ook zijn we in gesprek met de grootste aanbieder van specialistische jeugd GGZ met als doel te achterhalen wat de problematiek is en of we hierin iets kunnen beïnvloeden in preventieve sfeer of in afschalen.

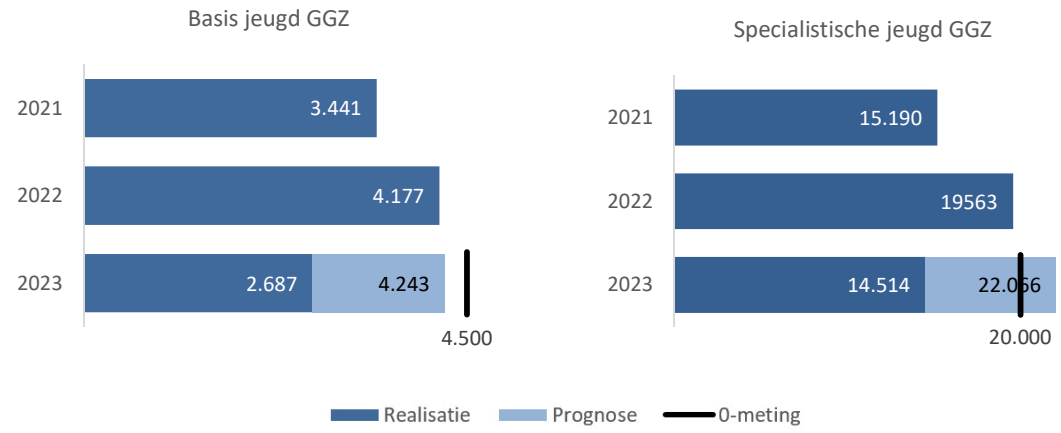

Figuur 15. Aantal uren jeugd GGZ

Actuele ontwikkelingen jeugd-GGZ

Ervaringen huisartsen met jeugd-GGZ
We blijven in gesprek met huisartsen over de jeugd GGZ. Juist omdat huisartsen ook mogen verwijzen naar jeugd GGZ. De huisartsen geven aan dat de zorgbehoefte in 2022 is toegenomen en dit zich doorzet in 2023. Zij merken ook dat de wachttijden bij de GGZ toenemen. Vanwege oplopende wachttijden schakelen ze steeds vaker de SOJ (zie hieronder) in, om zo goed mogelijk te verwijzen.

SOJ (specialistische ondersteuning jeugd)
De SOJ is een GGZ-specialist die kortdurende ondersteuning kan bieden aan jeugdigen, en handvaten kan aanreiken hoe jeugdige, ouders en ook onderwijs verder kunnen tijdens een hobbel in de ontwikkeling. Inmiddels heeft het rijk gesteld bij het verhogen van de jeugdwet middelen dat deze functie SOJ beschikbaar moet zijn lokaal bij iedere gemeente.
Wij voldoen hieraan en krijgen per jaar een rapportage waarin beschreven staat hoeveel jeugdige zijn gezien en op welke wijze ze geholpen zijn door de SOJ. Zowel de huisartsen als het Sociaal Wijkteam vinden dat deze van toegevoegde waarde is.

Na Corona effecten
We zien dat jeugdige nog steeds last hebben van na Corona effecten. Ondanks het feit dat er geen beperkende maatregelen meer gelden is de hinder die ze door deze maatregelen hebben ervaren nog steeds niet weg. Hierbij te denken aan jeugdige die moeilijk de draad weer kunnen oppakken nu ze weer volledig naar school moeten. Ook zien we dat onderbreking van de normale schoolgang er toe heeft geleid dat jeugdige zich moeilijk kunnen staande houden in de klas. Dit doordat de groepsvorming iets spannends is geworden waar hoor ik bij en hoe zorg ik dat ik er weer bij ga horen. Als laatste zien we toenemende zorgen over de druk die ze ervaren nu alle toetsen en lessen weer volledig doorgaan en mee tellen. Dit alles heeft een effect op het mentaal wel bevinden van jeugdige.

Mentale weerbaarheid
We zijn in een werkgroep gestart met het thema mentale weerbaarheid. Hier werken we gezamenlijk met onderwijs, schoolmaatschappelijk werk , welzijn en zorgaanbieders aan definiëren van wat mentale gezondheid is hoe we tegen jeugdige aankijken en wat ze nodig hebben.
Zou hebben we puber carrousels georganiseerd et allerlei thema's voor ouders en zijn we in gesprek over het preventieve aanbod voor jeugdige met als doel om te bezien wat we allemaal doen en of we de juiste dingen doen.

Zorg Binnen Onderwijs
Er is extra geïnvesteerd in de samenwerking met het onderwijs. Er zijn afspraken gemaakt met het samenwerkingsverband rondom de inzet van passend onderwijsmiddelen en zorg binnen onderwijs (ZBO). Er is een commissie ZBO ingericht met medewerkers van het samenwerkingsverband (onderwijs) en het Sociaal Team. Deze commissie beoordeelt de nieuwe aanvragen en herindicatie van de zorg die binnen het onderwijs plaatsvindt. Er wordt inhoudelijk onderbouwd welke middelen vanuit onderwijs of vanuit jeugdzorg ingezet moeten worden. Dit is over het algemeen persoonlijke verzorging en reguliere begeleiding.

Regionaal is op meerderen VSO scholen gestart met een capaciteitsfinanciering. Waarbij er één zorgaanbieder is per school die alle ZBO verzorgd. Bij de start van de zorg wordt het sociaal team en de ZBO commissie op de hoogte gesteld. Deze ontwikkeling zal enkel een verschuiving in de cijfers kunnen laten zien van reguliere begeleiding en persoonlijke verzorging naar de capaciteitsfinanciering.

Schoolmaatschappelijk werk (SMW) is extra ingezet. De schoolmaatschappelijk werkers kunnen zelf begeleiding bieden of indiceren naar een maatwerkvoorziening. Door deze inzet heeft SMW veel vragen zelf kunnen oppakken en is maar een klein percentage door verwezen naar specialistische jeugdhulp.

Jeugdbescherming en jeugdreclassering

Binnen Jeugdbescherming wordt voornamelijk gewerkt met een onder toezicht stelling. Dit betekend dat de kinderrechter heeft geoordeeld dat de jeugdige ernstig bedreigd wordt in zijn ontwikkeling waardoor via een OTS een voogd mee gaat kijken en beslissen over de opvoeding met ouders. Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jeugdige tussen 12 en 18 jaar als zij met de politie in aanraking zijn geweest. Verwijzing loopt via de Gecertificeerde Instellingen (GI's). Bij jeugdbescherming zien we een verschuiving van OTS meer dan een jaar naar OTS minder dan een jaar. Het wordt dus vaker kortdurend ingezet.

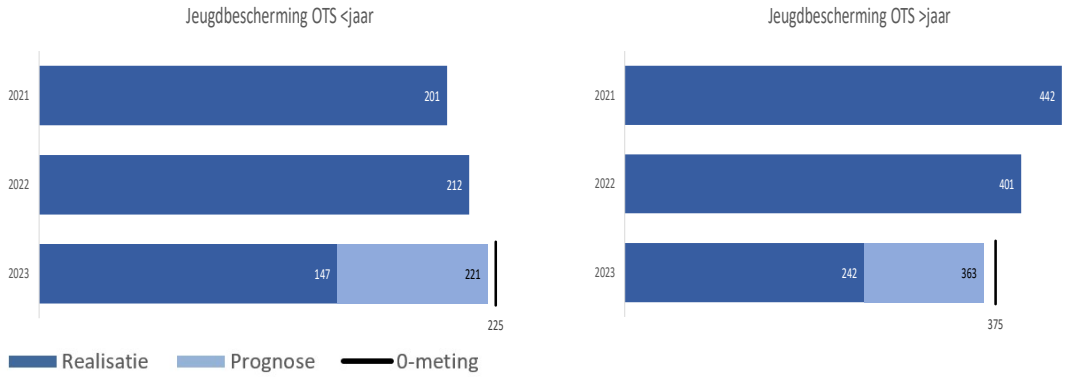

Figuur 166. Aantal trajecten jeugdbescherming

In 2023 zien we reguliere jeugdreclassering stijgen. Omdat verwijzing via een rechtbank verloopt hebben we geen invloed op deze stijging.

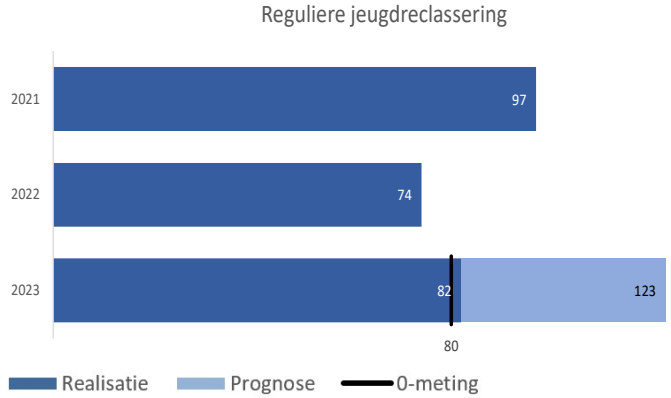

Figuur 17. Aantal trajecten jeugdreclassering

Landelijke transitie arrangementen (LTA)
Landelijke transitie arrangementen worden voornamelijk ingezet via een Gecertificeerde instelling (GI) of een medisch specialist. Het gaat hierbij om zeer specialistische zorg voor zware en/of complexe problematiek. Deze jeugdigen kunnen bij reguliere aanbieders van zorg terecht met hun zorgvragen. Het gaat onder andere om genderproblematiek, eerwraak, zware GGZ zorg en eetproblematiek. We zien een stijging in eenheden en financiën in 2023. Het aantal jeugdigen met LTA is echter maar amper gestegen, van 19 naar 21 klanten. De toename is dus voornamelijk vanwege verzwaring van de zorginzet. Omdat de verwijzing niet via de gemeente loopt hebben we geen grip op de verwijzingen. Wel zijn we in gesprek met externe partijen om te onderzoeken wat maakt dat Wijchen zoveel hoog specialistische jeugdigen heeft. De top 20 duurste jeugdige van Wijchen hebben allemaal LTA zorg. Daarnaast gaan we met de regio in gesprek met de LTA aanbieders om meer zicht te krijgen op de duur van de behandelingen en zo beter zicht te krijgen op de zorgkosten en om te achterhalen of we iets kunnen doen om afschalen te bevorderen.

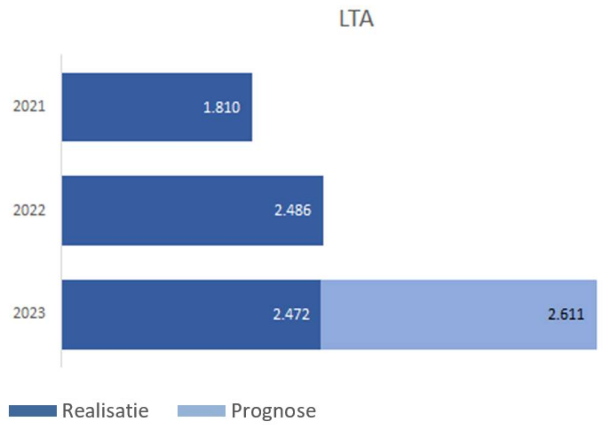

Figuur 18. Aantal eenheden Landelijk Transitie Arrangement

3.4 Tevredenheid over de jeugdzorg

Tevredenheid meten we via het jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek. In het cliëntervaringsonderzoek 2022 zien we over het algemeen dat jeugdigen en ouders/verzorgers tevreden zijn over de jeugdhulp in Wijchen. Er is sprake van een lichte stijging in tevredenheid ten opzichte van 2021 bij ouders/verzorgers.

	Volgens jeugdige	Volgens ouders/verzorgers
Rapportcijfer voor kwaliteit jeugdhulp	**8,1** was 8,1 in 2021	**8,0** was 7,5 in 2021
Tevreden over zorgverlener	**8,1** Was 8,1 in 2021	**92%** was 88% in 2021

3.5 Betaalbaarheid

Ten opzichte van de huidige begroting 2023 verwachten we op de uitgaven van het onderdeel Jeugd een nadeel van **€ 2.418k**.

In onderstaande tabel (bedragen x € 1.000) de opbouw per onderdeel:

	2023
Dagbehandeling	-25
Verblijf	-315
Ambulant	-627
GGZ zorg	-313
Bescherming/reclassering	-2
PGB	-25
Overig	-1.110
	-2.418

Het genoemde nadeel bij *Overig* wordt veroorzaakt door toegenomen inzet van het landelijk transitie arrangement (LTA zorg). Deze LTA- zorg bevindt zich op het hoogste niveau sinds 5 jaar. Deze post is in 2023 onderwerp van verdere analyse.
In paragraaf 3.3 'Zorggebruik per bouwsteen' worden de mutaties vanuit de inhoud verder verklaard. Genoemd verwacht nadeel egaliseren we grotendeels met de egalisatiereserve Jeugd.

Beïnvloedbaarheid van zorggebruik en effect op totale kosten Jeugd
Het is belangrijk om te melden dat het zorggebruik van een relatief kleine groep jeugdigen voor een groot deel van de totale kosten zorgt. Dit zijn jeugdigen met langdurige en zware zorgvragen waar de gemeente weinig tot geen invloed op heeft vanwege de complexiteit en beperkt aanbod aan behandelplekken.

In totaal hebben in Wijchen in 2023 (van januari t/m augustus) 1016 unieke jeugdigen jeugdzorg ontvangen. Als we naar de top 20 duurste jeugdigen kijken (verwacht jaarbeeld 2023), zien we dat zij zorgen voor afgerond 21% van de jeugdzorgkosten in Wijchen, zoals je in de onderstaande afbeelding kan zien. Deze top 20 is goed voor 3,6 miljoen. Totaal zijn de verwachte jeugdzorgkosten 2023 in Wijchen 17,4 miljoen.

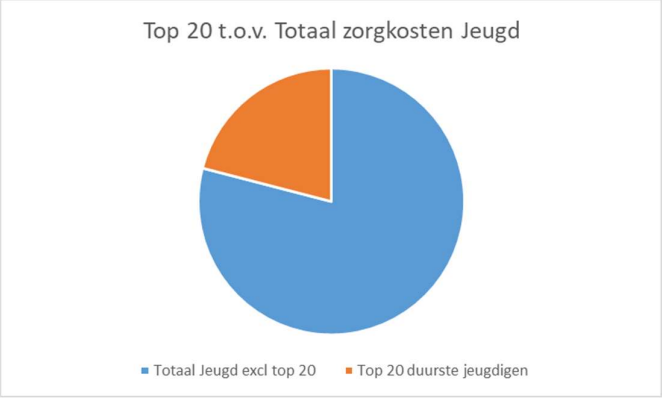

Figuur 19. Verhouding uitgaven top 20 en overige uitgaven jeugd 2023

4. Wmo

Belangrijkste bevindingen:

1. De verwachte stijging van dagbesteding volwassen in 2023 blijft uit.
2. In plaats van reguliere of specialistische begeleiding wordt met succes vaker een lichtere vorm van begeleiding, de praktische begeleiding, ingezet.
3. Als gevolg van de vergrijzing en de aanzuigende werking van het abonnementstarief zien we het aantal klanten met hulp bij het huishouden nog steeds stijgen.

In eerdere monitors maakten we onderscheid tussen Wmo nieuw en Wmo klassiek. Dit onderscheid is vervallen. We bespreken de gehele Wmo in dit hoofdstuk.

4.1 Zorggebruik totaal

Totaal aantal volwassenen dat hulp ontvangt

Hier ziet u het totale aantal volwassenen dat ondersteuning vanuit de Wmo ontvangt. De daling in april 2023 van het aantal klanten (afname 146 klanten) is het gevolg van een opschoonactie van Wmo-pasjes voor AVAN. Van pashouders die in 2021 en 2022 geen gebruik hebben gemaakt van AVAN is de vervoersvoorziening – met instemming van de inwoner- beëindigd. Los van deze opschoning zien we het aantal klanten licht stijgen. Deze groei hoort bij de vergrijzing, die in Wijchen sterker is dan in de rest van Nederland. De lichte stijging is vooral het gevolg van een toename van het aantal huishoudens met hulp bij het huishouden.

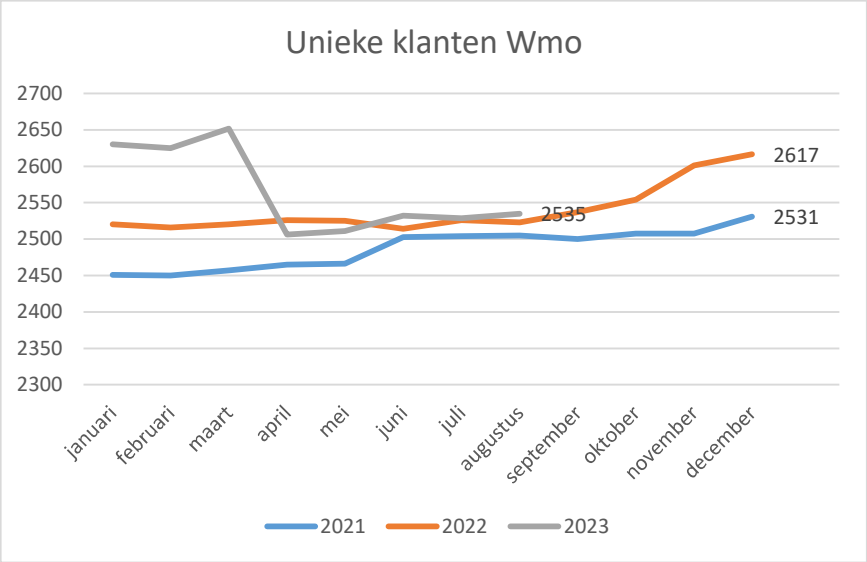

Figuur 20. Totaal aantal unieke cliënten met ondersteuning vanuit Wmo

Gevolgen van de toenemende vergrijzing

Het toenemende beroep op de Wmo is een gevolg van de vergrijzing. Hier ziet u de prognose van 65-plussers als aandeel van de bevolking. Voor zowel Wijchen als Nederland.

Bron: CBS, 2019.

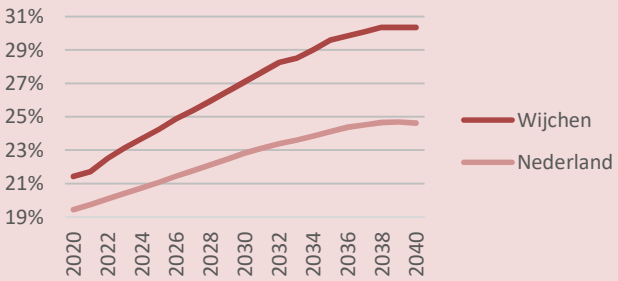

Verhouding zorg in natura – PGB

De verhouding tussen zorg in natura en PGB geven we weer als percentages van de totale kosten. We laten het percentage PGB zien, de overige uitgaven zijn dus zorg in natura. Sinds 2022 hanteren wij een percentage voor de totale Wmo.
Er is een breed aanbod zorg in natura beschikbaar (dus veel keuzevrijheid). Daarnaast wordt er ook zorgvuldig door het Sociaal Team gekeken naar wat onder gebruikelijke zorg valt.

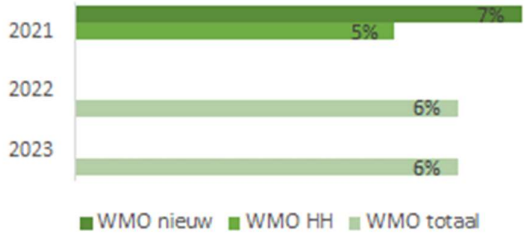

Figuur 21. Percentage PGB WMO van totale kosten WMO

4.2 Zorggebruik per bouwsteen

In deze paragraaf presenteren we u de meest belangrijke ontwikkelingen. Dit kan per categorie of per bouwsteen.

Dagbesteding volwassenen

Hieronder staat het geleverde aantal dagdelen dagbesteding voor volwassenen. In 2022 zagen we, mede door het opheffen van de coronamaatregelen, een toename. Mensen durfden weer naar de dagbesteding te komen waar ze eerder terughoudend waren in verband met de kans op besmettingen. De verwachte stijging in 2023 zet zich niet door. Het aantal klanten ligt wel hoger dan in 2022, maar ze maken minder dagdelen gebruik van de dagbesteding. We verwachten in 2023 qua gebruik lager uit te komen dan in 2022.

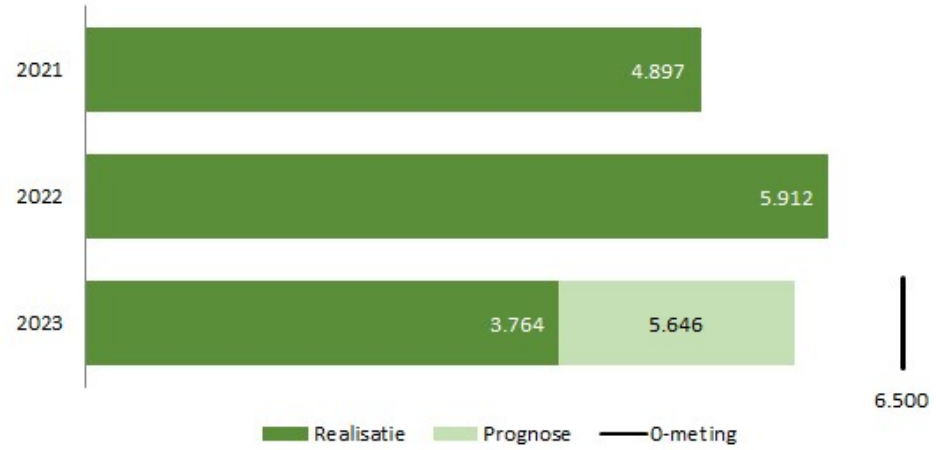

Figuur 22. Aantal geleverde dagdelen dagbesteding voor volwassenen

Individuele begeleiding volwassenen

Individuele begeleiding is uitgesplitst naar reguliere en specialistische begeleiding. Voor beiden is het aantal uren geboden begeleiding te zien. We zien een toename van het gebruik van de reguliere begeleiding in 2023. Deze wordt deels veroorzaakt door een verschuiving die heeft plaatsgevonden van praktische begeleiding naar reguliere begeleiding doordat een aanbieder vanaf april 2023 is gestopt met de levering van praktische begeleiding. Ook de inzet van specialistische begeleiding is in 2023 licht gestegen ten opzichte van 2022. Over het algemeen is het beeld bij begeleiding stabiel.

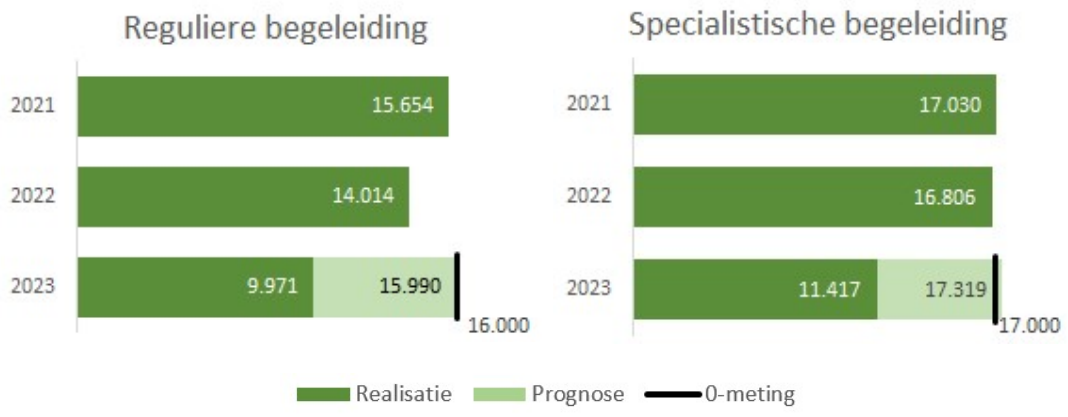

Figuur 23. Aantal uren geleverde reguliere en specialistische begeleiding voor volwassenen

Begeleiding volwassenen in groepsverband
Begeleiding in groepsverband is een voordeliger alternatief voor individuele begeleiding. Gebruik hiervan willen we stimuleren om individuele begeleiding terug te dringen. We zien in 2023 een lichte toename van de reguliere groepsbegeleiding.
Zorgaanbieder Integraal Herstel is in samenwerking met MeerVoormekaar in het najaar 2022 gestart met herstelgerichte inloop die we apart financieren. Voor deze bijeenkomsten is geen indicatie nodig, dit om de inloop zo laagdrempelig mogelijk te houden. Deelname aan deze inloop zien we niet terug in deze cijfers.

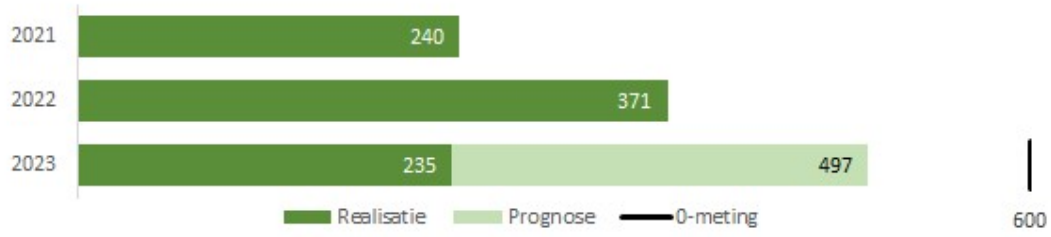

Figuur 24. Aantal dagdelen begeleiding voor volwassenen in groepsverband

Dagbesteding ouderen
Het gebruik van de dagbesteding voor ouderen ligt in 2023 ongeveer op hetzelfde niveau als in 2022.

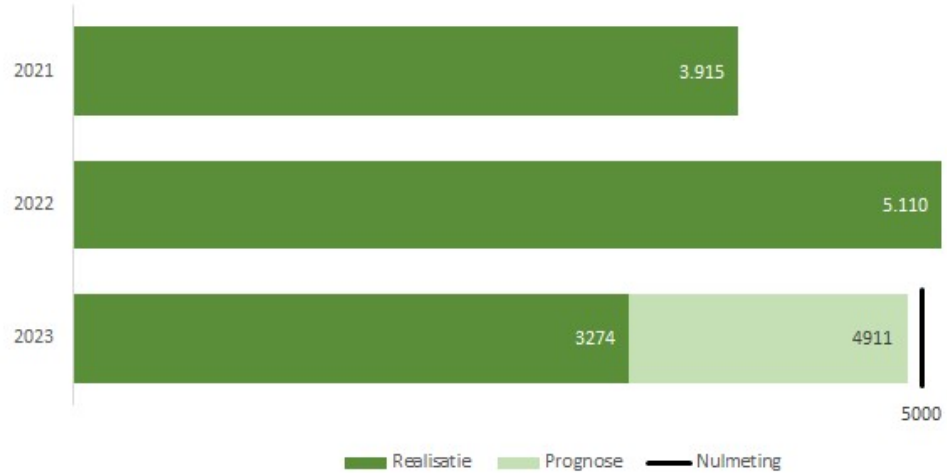

Figuur 25. Aantal dagdelen dagbesteding voor ouderen

Dagbesteding wordt enerzijds gefinancierd via een subsidie aan MeerVoormekaar voor dagbesteding in 't Achterom en de Oase. Anderzijds is het een financiering van daadwerkelijk geleverde dagdelen aan een zestal andere aanbieders. De geleverde dagdelen bij 't Achterom en de Oase zitten niet in bovenstaande cijfers.
Vanaf 1 mei 2023 is voor de dagbesteding in 't Achterom en de Oase geen indicatie meer nodig van het Sociaal Team om deel te nemen. In een pilot, die tot eind v023 duurt, gaan we ervaringen opdoen. De medewerkers van MeerVoormekaar kijken samen met de deelnemer, mantelzorger of verwijzer of deelname aan de dagbesteding passend en helpend is. Met MeerVoormekaar zijn afspraken gemaakt over het periodiek aanleveren

van managementinformatie (bijvoorbeeld over deelname en bezettingsgraad) zodat we de ontwikkelingen tussentijds kunnen blijven volgen. In november 2023 evalueren wij de pilot.

Inloop en ontmoeten
We willen inloop en ontmoeten stimuleren. De ontmoetingsplekken zijn erop gericht om inwoners op een laagdrempelige manier elkaar te laten ontmoeten, informatie te delen, hobby's uit te oefenen, cursussen te volgen, vrijwilligerswerk te doen en deel te nemen aan de maaltijdvoorziening. Denk aan ontmoeting in ’t Kompas en het seniorenontmoetingscentrum de Villa. Door deze ontmoetingsplekken verwachten we een latere instroom in de dagbesteding.

Hulp bij het huishouden
Hier kijken we naar het aantal cliënten dat gebruik maakt van huishoudelijke hulp. Als gevolg van de vergrijzing en het abonnementstarief zien we het aantal klanten met hulp bij het huishouden nog steeds stijgen. Het nieuwe normenkader leidt op beperkte schaal tot een lagere inzet van de hulp bij het huishouden. Onze aanbieders kampen met een personeelstekort. Dit zorgt voor een wachttijd bij de inzet van de hulp, deze wachttijd is wisselend per aanbieder. Ook kan niet altijd (alle) hulp geboden worden die geïndiceerd is. Het verzilveringspercentage ligt in 2023 op 85%. Dit drukt vooralsnog de kosten. Onze aanbieders doen hun uiterste best om nieuwe hulpen te werven en bestaande hulpen te behouden. Vanuit de gemeente doen we aan verwachtingsmanagement richting onze klanten.

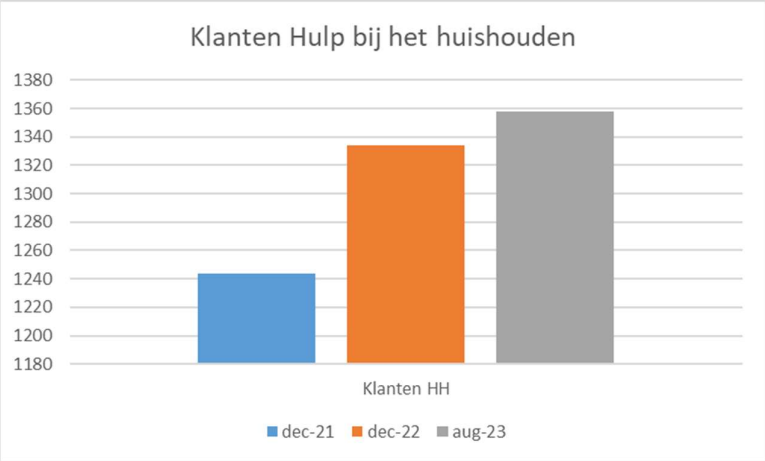

Figuur 26. Aantal cliënten met huishoudelijke hulp

Wmo-vervoer
Sommige cliënten hebben een vervoersvoorziening: een pas voor Avan-vervoer of een andere vervoersoplossing. In april 2023 is het aantal pashouders flink gedaald (-305) in verband met een opschoonactie. Van pashouders die meer dan 2 jaar geen gebruik hadden gemaakt van AVAN is de AVAN-pas beëindigd. In 2023 maakte maandelijks gemiddeld 22,4% van de pashouders gebruik van het AVAN-vervoer. De na corona ingezette stijgende lijn in het gebruik van AVAN (qua Wmo kilometers) zet zich door in 2023.

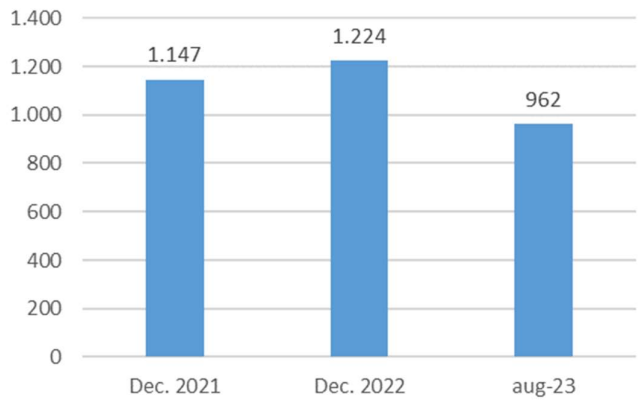

Figuur 27. Aantal cliënten met een vervoersvoorziening

Hulpmiddelen
Het aantal uitstaande hulpmiddelen (rolstoelen en scootmobielen) is stabiel. We hebben inmiddels enkele duofietsen als poolvoorziening, die geleend kunnen worden.
Met onze hulpmiddelenleverancier Welzorg is een verbetertraject gestart dat we intensief volgen. Dit resulteert in een betere performance. De nog uitstaande hulpmiddelen bij Medipoint worden afgebouwd. Medio 2024 worden de hulpmiddelen die dan nog uitstaan overgedragen aan Welzorg.

Woningaanpassingen
Dit onderdeel is een openeindfinanciering en afhankelijk van het daadwerkelijk aantal aanvragen dat wordt ingediend en het aantal dure woningaanpassingen in een betreffend jaar. Mede door de gestegen loon- en materiaalkosten, een toename van aanvragen voor trapliften en een aantal dure woningaanpassingen zien wij de totale kosten jaarlijks stijgen.

4.3 Tevredenheid over de Wmo

Tevredenheid meten we via het jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek. Uit het cliëntervaringsonderzoek 2022 blijkt nog steeds een goede tevredenheid over ondersteuning vanuit de Wmo. Er zijn enkele kleine verschillen tussen typen zorg.

Rapportcijfer voor kwaliteit van zorg	**7,7** was 7,7 in 2021
Tevreden over hulpmiddel of zorgverlener	**80%** was 83% in 2021

4.4 Betaalbaarheid

Ten opzichte van de huidige begroting 2023 verwachten we op de uitgaven van het onderdeel WMO een nadeel van € 17k.

In onderstaande tabel (bedragen x € 1.000) de opbouw per onderdeel:

	2023
Huishoudelijke hulp	17
Begeleiding	-20
Hulpmiddelen	0
Dagbesteding	139
Woonvoorzieningen	-124
PGB	-30
Overig	0
Totaal	**-17**

Dit verwachte resultaat 2023 leidt tot een onttrekking uit de egalisatiereserve WMO, waarmee het resultaat WMO ná egalisatie op nihil uitkomt. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van (verwachte) jaarresultaten WMO.

Bij *huishoudelijke verzorging* treedt een voordeel op als gevolg van een lagere inzet van het product praktische begeleiding. Sinds 2023 is de bouwsteen praktische begeleiding van 'Begeleiding' naar 'Huishoudelijk verzorging' verschoven.

Bij *begeleiding* zien we een nadeel. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename van specialistische begeleiding.

Voor *hulpmiddelen* houden we de raming 2023 vooralsnog ongewijzigd.

Het voordeel bij *dagbesteding* wordt mede veroorzaakt door een lagere vaststelling van de subsidie voor dagbegeleiding aan MeerVoormekaar en LuciVer over 2022. Reden hiervan is een hoger aandeel deelnemers met een Wlz-indicatie dan waarvan in de begroting was uitgegaan. Inkomsten uit Wlz worden conform afspraak verrekend met de toegekende Wmo-subsidie. Bij inloop en ontmoeten valt de te betalen huur voor Villa Sterrebosch over 2023 lager uit dan geraamd doordat het ontmoetingscentrum begin 2023 nog niet altijd op twee dagen open is geweest.

Bij *woonvoorzieningen* zien we een nadeel als gevolg van gestegen loon- en materiaalkosten, een toename van aanvragen voor trapliften en een aantal dure woningaanpassingen.

We zien een lichte stijging van de uitgaven *PGB* begeleiding en een lichte daling van de uitgaven PGB voor Hulp bij het huishouden. Per saldo levert dit een nadeel op.

In paragraaf 4.2 'Zorggebruik per bouwsteen' worden de mutaties vanuit de inhoud verder verklaard. Genoemd verwacht nadeel egaliseren we met de egalisatiereserve WMO.

5. Veilig Thuis

Veilig Thuis is het regionaal advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. In dit nieuwe hoofdstuk leest u het aantal adviesvragen of meldingen uit Wijchen.
De cijfers komen van Veilig Thuis en zijn beschikbaar voor de eerste twee kwartalen van 2023.

Adviesvragen
Inwoners of professionals die zich zorgen maken kunnen met Veilig Thuis overleggen. Als geen vervolgactie van Veilig Thuis nodig is dan is het een *adviesvraag*. We zien dat Veilig Thuis steeds beter gevonden wordt om advies te vragen. Een van de oorzaken is de laagdrempelige chatfunctie die in de coronacrisis in gebruik is genomen.

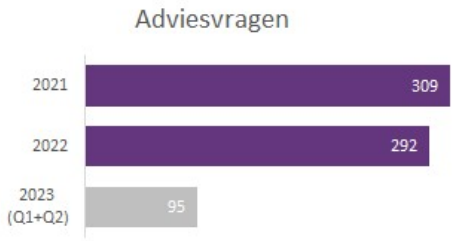

Meldingen
Als een inwoner of professional een formele *melding* doet voert Veilig Thuis een veiligheidsbeoordeling uit zodat kan worden besloten wat de vervolgstap is.

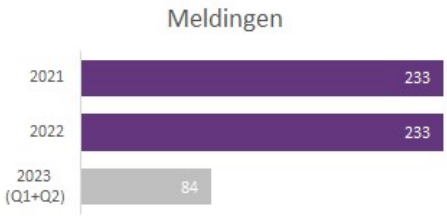

Voorwaarden en vervolg / Onderzoek
Nadat Veilig Thuis de veiligheidsbeoordeling heeft uitgevoerd kan een casus vaak worden overgedragen. Bijvoorbeeld aan het Sociaal Team of al betrokken professionals. Maar soms zet Veilig Thuis de dienst *voorwaarden en vervolg* in of doet zij *onderzoek*. Bij Voorwaarden en vervolg zijn betrokkenen in staat en bereid mee te werken aan het herstel van veiligheid, en staat men open voor eventuele hulp. Met die informatie wordt later alsnog overgedragen. Bij onderzoek blijf Veilig Thuis langer betrokken.

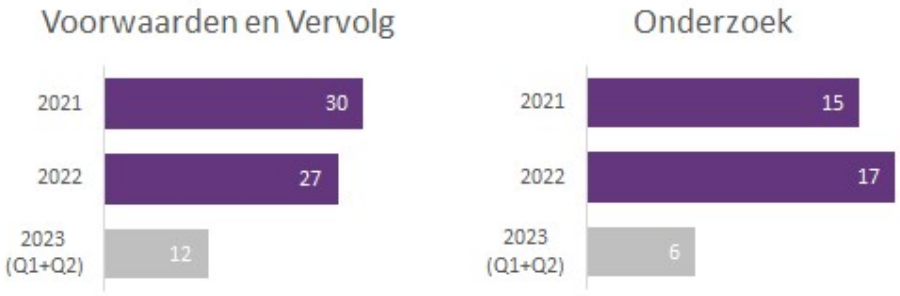

6. Contractering Wmo en Jeugd

In 2023 vallen alle contracten WMO en jeugd weer onder de regionale contracten.
We hebben een regio programma opgesteld deze is aan Uw raad aangeboden en zal worden behandel in december 2023. Na vaststelling van alle raden in het rijk van Nijmegen zullen we meerjarig aan de beschreven thema's gaan werken. Jaarlijks vindt er een evaluatie op de voortgang plaats en passen we eventuele aanpassingen toe.
Regionaal vinden er bijeenkomsten plaats met aanbieders van zorg en ketenpartners gericht op samenwerking en de beschreven thema's. Ook Viert het regionaal ondersteuningsbureau contractmanagement gesprekken met individuele aanbieders. Hier zijn we als regio gemeenten op aangehaakt.
We kunnen indien noodzakelijk of gewenst met een aanbieder in gesprek gaan voor een lokale ontwikkeling of een lokaal knelpunt. Hiervoor hebben we een lokaal contracten team beschikbaar.
Daarnaast hebben we lokale overleggen op thema's hierbij te denken aan passende dagbesteding en zorg voor dementerende en mentale weerbaarheid bij jeugdige.

Regionale ontwikkelingen
Regionaal zijn we vanuit Wijchen actief betrokken bij regionale werkgroepen horend bij het regionaal programma . Deze zijn gericht op het thuis laten opgroeien van kinderen, en op beter samenwerken in de keten rondom kind en gezin bij complexe jeugdzorg en samenwerking op Contractering WMO.

We in het regionaal werkprogramma jeugd spreken we over volgende regionale actielijnen, gefinancierd vanuit de blokhuis middelen en de regionale begroting . Er zijn zeven actielijnen:

- Meer inclusie in de basis (versterken kinderopvang en onderwijs goede aansluiting onderwijs en jeugdzorg)
- Scheiden zonder schade voor alle gezinsleden
- Sneller bij de juiste hulp (aansluiten bij de eigen leefwereld)
- Versterken van gezinnen waardoor kinderen thuis kunnen opgroeien
- Het tijdig organiseren van passende jeugdhulp voor complexe casuïstiek
- Samen voor veilig

Al deze actie lijnen staan in het regioprogramma wat voor licht in Uw raad. In een regionale bijeenkomst is dit toegelicht en ook lokaal zullen wij hier aandacht aanbesteden
In juni 2023 is de hervormingsagenda jeugd vastgesteld door het Rijk en de VNG. Dit bevat een groot scala aan verbeteringen en veranderingen gericht op verplichte samenwerking binnen regio's onder andere standaardisatie van contracten en tarieven en afbouw van gesloten jeugdzorg. Dit heeft een grote invloed op het regionale programma voor 2023 en verder e is er daarom in verwerkt. Momenteel vinden er tal van uitwerkingen plaatst door het rijk en de VNG. We wachten op deze uitwerkingen om verder te kunnen met de uitvoering. Een groot lokaal thema is stevige lokale teams. Hiervoor gaan we een uitvoeringsprogramma schrijven in harmonisatie met Druten en in afstemming met het rijk van Nijmegen. We verwachten dit plan in Q2 en @3 van 2024 te schrijven en daarna te gaan implementeren. We zullen dit in een volgende rapportage verdere aandacht geven

Hervormingsagenda jeugd

In 2023 is de hervormingsagenda jeugd vastgesteld. Vele opgaven uit deze hervormingsagenda worden regionaal opgepakt in het regioprogramma jeugd. Verder zijn we bezig met de lokale vertaling van de hervormingsagenda. In de hervormingsagenda staan de onderstaande 8 opgaven beschreven.

1. Reikwijdte inperken. De jeugdhulp moet toegankelijk en beschikbaar zijn voor jeugdige en gezinnen.
2. Jeugdhulp steviger verbinden aan aanpalende domeinen zoals het onderwijs, volwassenen-ggz en bestaanszekerheid.
3. Versterken lokale teams met stevige sociale teams die in verbinding staan met specialisten.
4. Terugdringen residentiële jeugdhulp. Zo thuis mogelijk opgroeien.
5. Meer inzetten op kwaliteits- en effectiviteitsverbetering en blijvend leren.
6. Verbeteren regionale samenwerking en landelijke contractering specialistische zorg.
7. Eenvoudiger uitvoering en inkoop, minder administratieve lasten en aanpak negatieve effecten marktwerking.
8. Inzicht in het jeugdstelsel door uniforme data en monitoring verbeteren.

Bijlage 1 - KPI's in de rapportage

De gemeenteraad van Wijchen heeft 25 KPI's vastgesteld. In onderstaande tabel ziet u waar deze KPI's in deze rapportage terugkomen.

Doel	KPI	Hoofdstuk
Inwoners zo snel mogelijk helpen	1: wachtlijst ST 2: wachttijd ST 3: doorlooptijd ST 4: wachttijd maatwerk	Toegang en preventie
Juiste hulp, zo dicht mogelijk bij huis	5: aantal vragen toegang 6: effectiviteit toegang 7: oplossing hulpvraag 8: individuele voorzieningen	Toegang en preventie
Zoveel mogelijk inwoners helpen in het sociaal Team	9: instroom ST 10: uitstroom ST 11: aantal vragen screeners 12: verwijsgedrag Jeugdhulp	Toegang en preventie
Inzicht hebben in de vraag van Wmo en jeugdhulp	13: aantal maatwerkvoorzieningen 14: aantal unieke klanten 15: doorlooptijd maatwerk	Jeugd, Wmo-nieuw en Wmo-klassiek
Keuzevrijheid voor inwoners bij zorgaanbieders	16: verhouding ZiN en PGB 17: cliënttevredenheid	Jeugd, Wmo-nieuw en Wmo-klassiek
Tevredenheid van inwoners over de zorg	18: cliënttevredenheid	Toegang en preventie, Jeugd, Wmo-nieuw en Wmo-klassiek
Kwalitatief goede zorg bieden aan onze inwoners	19: recidieven 20: ervaren nut en kwaliteit 21: effectiviteit van maatwerkvoorziening	Jeugd, Wmo-nieuw en Wmo-klassiek
Zo weinig mogelijk klachten	22: klachten, bezwaar en beroep	Toegang en preventie
Betaalbare zorg bieden	23: uitnutting begroting 24: gemiddelde kosten per cliënt 25: gemiddelde kosten per inwoner	Jeugd, Wmo-nieuw en Wmo-klassiek

Bijlage 2 – Overzicht bezuinigingsmaatregelen en aanbevelingen Verweij-Jonker

De gemeenteraad van Wijchen heeft diverse bezuinigingsmaatregelen aangenomen om grip te houden op de kosten van jeugdzorg en Wmo. De raad heeft het Verweij-Jonker Instituut onderzoek laten doen naar de maatregelen. Hieronder vindt u een overzicht van alle maatregelen en aanbevelingen, en de stand van zaken.

Onderdeel	Bezuinigingsmaatregel	Stand van zaken
Toegang	Aanscherpen afwegingskader ST	Gerealiseerd
Toegang	Invoeren CTA (consultatie Toetsing en afhandeling) voor ST	Gerealiseerd
Toegang	Kosten vermindering van dienstverlening (overname personeel MEE Gelderse Poort).	Gerealiseerd
Toegang	Beleid ontwikkelen 'eigen kracht'.	Gerealiseerd
Toegang	Verbeteren en stringenter toepassen van triage	Doorlopend
Toegang	Positionering Wmo en Jeugdwetindicaties in relatie tot andere wet en regelgeving	Doorlopend
Toegang	Basispakket vrij toegankelijke voorzieningen uitbreiden.	Doorlopend
Toegang	Verplicht eerst inzetten van vrij toegankelijk aanbod	Doorlopend
Toegang	Ontwikkelen steunpunt voor lichte ondersteuningsvragen Aangepast in het toevoegen van kort durende ondersteuning geboden door het sociale Team	aangepast
Jeugd	Uitbreiden SOH (specialistische ondersteuning huisartsen)	Gerealiseerd
Jeugd	Invoeren budgetplafonds bij regionale contracten (zorg met verblijf)	Gerealiseerd
Jeugd	Verbeteren samenwerking onderwijs waardoor gebruik passend onderwijs en jeugdhulp middelen verbeterd	Doorlopend
Jeugd	Uitbreiding schoolmaatschappelijk werk inclusief 5 gesprekken module	Gerealiseerd

Jeugd	Regie op medische verwijsroute	Doorlopend
Jeugd	Ontwikkelen hybride gezinshuis	Geschrapt
Wmo-nieuw	Maximeren begeleiding en dagbesteding	Gerealiseerd
Wmo-klassiek	Nieuw normenkader huishoudelijke hulp instellen	Gerealiseerd
Contractering	Aanpassing verordening Wmo/Jeugdwet	Gerealiseerd
Contractering	Afbakening productniveau en indicatiestelling naar toereikend aanbod	Gerealiseerd
Contractering	Verbetering samenwerking front- en backoffice	Gerealiseerd
Contractering	Aanpassen productbeschrijvingen	Doorlopend
Contractering	Aanscherpen kwaliteitseisen leveranciers in samenwerking met Regio	Doorlopend en aangepast
Contractering	Vermindering voorzieningen Wmo en Jeugd	Doorlopend
Contractering	Wachtlijsten niet gebruiken als instrument, maar accepteren dat deze bij het instellen van budgetplafonds kunnen ontstaan in samenwerking met de regio	Doorlopend en aangepast

Aanbevelingen aan het College*	**Stand van zaken**
1. Ontwikkel het Sociaal Team en de andere elementen van de eerstelijns ondersteuning verder door. Besteed bij deze doorontwikkeling specifiek aandacht of alle activiteiten uit het perspectief van jeugdigen, ouders en professionals logisch zijn georganiseerd zodat de beste resultaten kunnen worden geboekt.	Dit is een vast onderdeel van onze beleidsontwikkeling
2. Versterk de huidige monitoring door ontwikkelingen nog meer met lokale en regionale jeugdhulpaanbieders te bespreken zodat er gezamenlijk inzicht is en gezamenlijke duiding kan plaatsvinden.	Dit doen we structureel jaarlijks (december)
3. Besteed in de monitoring aandacht aan de	We werken regionaal samen

uitstroom en duid de ontwikkelingen in de uitstroom (op dit moment het landelijke achterblijven van de uitstroom). Bespreek ook de (maatschappelijke, financiële, enz.) gevolgen van de ontwikkelingen van de uitstroom voor de raad in relatie tot de beleidsuitgangspunten die zijn vastgesteld door de raad. Bekijk wat op dit terrein binnen de regionale samenwerking mogelijk is.	op het thema in en uitstroom. Tijdens de contract gesprekken met de aanbieders is dit een vast onderdeel. Op het onderdeel Jeugd ggz wordt uitstroom op gepakt in een programma lijn. In de regionale rapportage wordt hier uiting aangegeven.
4. Investeer verder in het strategische partnerschap met de belangrijkste jeugdhulpaanbieders zodat zij zich mede verantwoordelijk voelen voor de lokale doelstellingen.	De belangrijkste lokale jeugdzorg partners nodigen we uit in de perceel gesprekken waarin we inhoudelijk over ontwikkelingen spreken. Ook nodigen we deze aanbieders uit in de leveranciers bijeenkomsten.
7. Voer met de raad het brede gesprek over de Woonzorgvisie om te komen tot een afgewogen besluit hierover.	De Woonzorgvisie is aangenomen aan de raad. En hier werken we mee.
9. Aan de raad en het college: Bouw samen consequent voort op de beleidskeuzes die door de raad zijn vastgesteld, waarbij het college in de rapportages aan de raad iedere keer de beleidskeuzes in herinnering roept. Zo kan de raad op basis van de aangeboden sturingsinformatie de afweging maken of zij hun beleidskeuzes moeten bijstellen.	De bezuinigingsmaatregelen zijn verwerkt in deze monitorrapportage.

** De hier niet genoemde aanbevelingen waren aanbevelingen aan de Raad.*

Bijlage 3 - Overzicht gebruik van collectief aanbod MeerVoormekaar januari – augustus 2023

Er zijn ca 312 individuele vragen binnengekomen via het Vraagpunt:

- 52 % ouderen.
- 23% jongeren
- 24% volwassenen
- 1% overig

Herkomst van de vragen:

- 24% is afkomstig van inwoner of informeel netwerk inwoner
- 25% via het Sociaal Wijkteam
- 16% via gemeente (=welzijnsbezoeken)
- 17% op initiatief sociaal werker of verwezen binnen MeerVoormekaar
- 10% via zorgorganisaties zoals huisarts of praktijkondersteuners
- 8 % via politie, onderwijs, woningcorporaties en werkbedrijf

Thema's vragen:

- Sociale relaties 37%
- Wonen en leefbaarheid 21%
- Financiën 18%
- Geestelijke en lichamelijke gezondheid 12%
- Werk, opleiding en activiteiten 8%
- Zingeving 4%

Doorverwijzing van vragen:

- 51% MeerVoormekaar, o.a. hulpdiensten, netwerkcoaches, formulierenteam etc.
- 37% is doorverwezen naar collectief aanbod van MeerVoormekaar, zoals Koffie met Leonie, lotgenotencontactgroepen, verbindingstafel.
- 7% terugverwezen naar Sociaal Wijkteam.
- 5% is doorverwezen naar collectief aanbod van derden.

<u>Collectief aanbod MeerVoormekaar Rapportage 2023</u>

Lotgenotencontact	**Gem. aantal deelnemers per keer**	**Aantal keer**
NAH Café, ontmoeting en informatie	20	6
NAH-dag	75	1
Ontmoetingsgroep partnerverlies	10	8
Partnerverliesgroep	6	21
Leer/herstelgroep GGZ, wekelijks	6	21
Vriendengroep jongvolwassenen met ASS	4	12
Jongeren met ASS, 2 groepen	12	7
Alzheimercafé	30	3
Broedplaats, wekelijks, herstelgerichte dagbesteding	16	

Ontmoeting	**Gem. aantal deeln. per keer**	**Aantal keer**
➢ Koffie met Leonie in 't Kompas	50-70	35
➢ Koffie met Leonie in de Oase	15-25 (incl. deelnemers Oase)	34
➢ Multiculturele Vrouwengroep, wekelijks	10	22
➢ Ontmoetingsgroep laaggeletterden, wekelijks	5	22
➢ Verbindingstafel	10	3
➢ Enjoy! Wijchen *(verbindingstafel voor jongeren)*	4	2
➢ Meidenmiddag	2-10	5
➢ Jongerencentrum in avond open, 2x per week	35-45	

Informatie en advies

➢ Geheugenbieb, themabijeenkomsten	25-40	2x
➢ Scheidingsloket (i.s.m. Sociaal Wijkteam), wekelijks	1-2	15
➢ Internetcafé voor ouderen	10-15	28
➢ Taalcafé Oekraïners, 2 groepen/einde jaar 1 groep	10	28
➢ Taalcafé Oekraïners, start avondgroep in juli	20	6
➢ Herstelgerichte inloop (opening 6 juli)		

Cursussen

➢ Cursus Ouders van pubers cursussen	per cursus 10-12	2x

MBVO Meer Bewegen voor Ouderen

➢ Gymnastiek, wekelijks op 9 locaties, 10 groepen	gem. 113 deelnemers per week
➢ Yoga, wekelijks op 7 locaties, 13 groepen	gem. 142 deelnemers per week
➢ Werelddans, 2 locaties, 2 groepen	gem. 17 deelnemers per week

Zomeractiviteiten* (15 juli tot en met 24 augustus)	**Gem. aantal deeln. per keer**	**Aantal keer**
➢ Bloemetje van de boer	35	1x
➢ Spelletjesmiddag	35	1X
➢ Hema lunch	30	1x
➢ Bingo	35	1x
➢ High Tea	36	1x
➢ BBQ	35	1x

**bij alle zomeractiviteiten was een max. aantal van 35 deelnemers*

➢ Open inloop tijdens zomervakantie jongerenwerk	200	
➢ Eindbarbecue jonge jeugd	10	1x
➢ Buitenspeelmiddagen*juli en augustus	0	4x
*(*gepland maar wegens slechte weer en geen aanmeldingen afgelast)*		

Incidenteel (bijv. jaarlijks terugkerend) en naar behoefte, soms in samenwerking met andere organisaties of inwoners)

➢ Wereldvrouwendag 8 maart	300 bezoekers	1x
➢ Nationale Pannenkoeken dag Bergharen/Hernen/Leur	40 deelnemers	1x
➢ Koken met ouderen, Bergharen/Hernen/Leur	8 deelnemers	5x
➢ Dia de Bandera (dag van de vlag van Curaçao) in samenwerking met Susy's kitchen	200 + bezoekers	1x
➢ Heppie Tour	58	1x
➢ Ontmoetingsmarkt Wijchen	35 deeln organisaties, 50 bezoekers	
➢ Kinderen koken voor ouderen BHL	9 leerlingen, 18 ouderen	
➢ Carwash MaasWaalcollege tbv slachtoffers aardbeving	16 jongeren	1x

Jongeren activiteiten in jongerencentrum en in de wijkcentra	**Gem. aantal deeln. per keer**	**Aantal keer**
➢ Meidenmiddag	2-10	5
➢ Jongerencentrum in avond open, 2x per week	35-45	
➢ Hart v Zuid	10	9
➢ Zie zomeractiviteiten		

Groepsactiviteiten voor noodopvang Oekraïners

➢ NL Doet	5
➢ Paasworkshop	20
➢ Moederdag	15

De Gemeenteraad van Wijchen

23 Motie vreemd aan de orde van de dag

Wijchen zien groeien

Motie van de fracties van Kernachtig Wijchen, CDA, VVD en GroenLinks
Eerste indiener motie: Martijn Verharen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 19 december.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat,

- Er nu en in de komende jaren veel woningen worden gebouwd in Wijchen
- Voor de woningbouw de voorkeur uit gaat naar inbreiding en transformatie
- Er waarschijnlijk steeds meer behoefte zal zijn aan hoogbouw
- Dit veranderingen geeft en zal geven in bestaande wijken en kernen
- Aanvragers een impressie van het plangebied en een tekening van de ruimtelijke inpassing moeten aanleveren

Overwegende dat,

- Het niet altijd goed duidelijk is welke impact een (nieuw)bouwproject heeft in de bestaande omgeving
- 3D impressies meer duidelijkheid kunnen geven voor inwoners/omwonenden
- 3D impressies raadsleden ook beter inzicht kunnen geven in waarover zij een besluit nemen als ze een raadsvoorstel over een bouwplan voorgelegd krijgen
- 3D tekeningen al veel worden gebruikt in de bouwwereld

Verzoekt het college om:

Te onderzoeken of het mogelijk is om bij renovatie in bestaande wijken en nieuwbouwprojecten, de aanvrager opdracht te geven om middels 3D 360° visualisatie de inpasbaarheid van de nieuwbouw/verandering inzichtelijk te maken.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

Kernachtig Wijchen, Martijn Verharen
CDA Wijchen, Björn Derksen
VVD Wijchen, Wessel Krale
GroenLinks Wijchen, Pepijn Oomen

De Gemeenteraad van Wijchen

23 Motie vreemd aan de orde van de dag

Een inclusief uniform bij Toezicht en Handhaving

Motie van de fractie van D66 Wijchen
Eerste indiener motie: Maikel Lukkezen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 19 december 2023.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat,

1. De gemeente Wijchen een groot voorstander is van het uitdragen van diversiteit en inclusiviteit en grote ambities heeft op dit vlak.
2. De gemeente Wijchen geen kledingvoorschriften hanteert voor handhavers en toezichthouders (boa's).
3. Het voor handhavers en toezichthouders van de gemeente Wijchen op dit moment niet mogelijk is een godsdienstige of levensbeschouwelijke uiting, die niet onzichtbaar gedragen kan worden, zoals een hoofddoek of een keppel, te dragen i.c.m. het uniform.
4. In landen als de Verenigde Staten, Engeland, Schotland, Canada en Zweden dit al veel langer wel wordt toegestaan en dat dit prima werkt[1][2]

Overwegende dat,

1. Het uitsluiten van het dragen van een godsdienstige of levensbeschouwelijke uiting, die niet onzichtbaar gedragen kan worden, zoals een hoofddoek of een keppel, wanneer het gaat om functies binnen Toezicht en Handhaving, niet past bij de ambities rondom diversiteit en inclusiviteit van de gemeente Wijchen.
2. De mogelijkheid tot het dragen van een godsdienstige of levensbeschouwelijke uiting, die niet onzichtbaar gedragen kan worden, zoals een hoofddoek of een keppel, bij zal dragen aan de gemeentelijke ambities op het vlak van een

[1] https://www.parool.nl/nieuws/politie-amsterdam-overweegt-toestaan-hoofddoek~b3a122f46/

[2] https://www.ad.nl/binnenland/amsterdamse-politie-wil-hoofddoekje-toestaan-bij-uniform~a302409a/

divers personeelsbestand.

3. Een oplossing wellicht gevonden kan worden in de voorschriften die gehanteerd worden bij pasfoto's, waar wordt voorgeschreven: "Is het om godsdienstige of levensbeschouwelijke redenen niet toegestaan om uw hoofd onbedekt te laten? Dan mag u uw hoofd bedekken. De hoofdbedekking moet egaal en eenkleurig zijn en contrasterend zijn met de achtergrond."
4. Het herzien van de kledingvoorschriften zorgvuldig moet gebeuren, waarbij de uitkomst moet zijn een nauwkeurige afweging tussen wat de grondwettelijke scheiding van kerk en staat voorschrijft, maar binnen de context van een veranderende samenleving waarin we ruimte geven aan inclusiviteit van godsdienstige en levensbeschouwelijke vrijheid, en voor zover ze het werk niet belemmeren.

Draagt het college op om:

De kledingvoorschriften voor de handhavers en toezichthouders van de openbare ruimte van de gemeente Wijchen dusdanig te wijzigen dat het mogelijk wordt om een godsdienstige of levensbeschouwelijke uiting, die niet onzichtbaar gedragen kan worden, zoals bijvoorbeeld een hoofddoek of een keppel, te dragen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

D66 Wijchen, Maikel Lukkezen

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5171
Extern Zaak ID	Z/23/140751
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	8.a
Titel	140751 Beslisnota Regioprogramma Jeugd 2023 - 2028
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Thijssen, Miranda
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	0638076219

Bijlagen
140751 Beslisnota Regioprogramma Jeugd 2023 - 2028
Bijlage 1 - Regioprogramma Publicatieversie 190923_1
Bijlage 2 - Begroting regioprogramma jeugd publicatieversie 190923_1

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	31 oktober 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	3 november 2023
Raad Informatiebijeenkomst openbaar Wijchen	14 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Toelichting

Regioprogramma jeugd 2023-2028

Voorgesteld besluit

Het meerjarig Regioprogramma jeugd 2023-2028 vast te stellen.

Besluit (Aangenomen)

Het meerjarig Regioprogramma jeugd 2023-2028 vast te stellen.

Gemeente
Wijchen

Openbaar Zaaknummer: Z/23/140751

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Raadsvoorstel Regioprogramma Jeugd 2023 - 2028

Datum: 03-11-2023

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. Het meerjarig Regioprogramma jeugd 2023-2028 vast te stellen.

Aanleiding
In het Rijk van Nijmegen werken we sinds 2012 met zeven gemeenten goed samen in het jeugddomein. Deze zeven deelnemende gemeenten zijn: Berg & Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook & Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

Sinds de overgang van de jeugdzorg naar de gemeenten staan we voor een grote opgave. De druk op de jeugdzorg neemt toe met lange wachtlijsten en hoge kosten. In de regio Rijk van Nijmegen zijn 55.436 jeugdigen (tot 18 jaar). Hiervan hebben 7.881 jeugdigen in 2022 (verlengde) jeugdhulp ontvangen. De kosten hiervoor bedroegen € 95 miljoen. Voor de Wijchense duiding verwijzen wij u naar de stand van zaken welzijn, toegang jeugdhulp en wmo, die wij in december ter informatie aan uw raad aanbieden.

Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028
Landelijk wordt het beeld herkend dat we voor een ingewikkelde opgave staan en om die reden is in juni 2023 een landelijke Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld, ondertekend en aangeboden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer.
De agenda heeft als doel knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Een ander doel is het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar maken voor de toekomst. Daarbij verwacht het Rijk dat gemeenten ferme besparingen gaan maken. Dit betekent dat er veel op gemeenten af gaat komen. Dit kunnen we alleen in gezamenlijkheid vormgeven.

Regionale programmasturing
Om alle uitdagingen die op het gebied van de jeugdzorg op de gemeenten afkomen in goede banen te leiden, is een stevige sturing noodzakelijk. We hebben de regionale samenwerking verder geprofessionaliseerd door te groeien naar een regionale programmasturing op jeugd. Dit heeft geleid tot het meerjarige regioprogramma Jeugd waar we opgavegericht met elkaar samen werken. Het regioprogramma bevat onze ambitie, doelen en acties op het gebied van jeugd. Het biedt een basis van waaruit we de aankomende jaren beleid en aanpak gaan vormen en inzetten. Partners zoals aanbieders en onderwijs, maar ook gemeentelijke adviesraden, zijn geconsulteerd voor de vaststelling van het regioprogramma.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**

Gewenst resultaat

Door uitvoering te geven aan de opgaven die in het regioprogramma jeugd zijn beschreven en de benodigde middelen hiervoor beschikbaar te stellen, dragen wij bij aan de regionale ambitie: In het Rijk van Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is. Dit doen we door aan zes doelen te werken:

1. Inclusiever onderwijs
2. Grotere mentale veerkracht
3. Beter passende jeugdhulp voor complexe situaties
4. Meer jeugdhulp zo thuis mogelijk
5. Vaker zonder schade scheiden
6. Grotere veiligheid van gezinnen

Voor ieder doel worden acties uitgezet die bijdragen aan het realiseren van het doel. Wij verwijzen u voor een beknopt inhoudelijk overzicht van de bovengenoemde doelen met bijbehorende actielijnen naar de doelenboom (bijlage 2 van het regioprogramma).

Argumenten

1.1 De druk op de jeugdzorg neemt toe met lange wachtlijsten en hoge kosten als gevolg
We zijn maatschappelijk doorgeschoten in het idee dat voor elk probleem of klacht een behandeling of diagnose (nodig) is. Voor normale opgroeiproblemen wordt te vaak een beroep gedaan op professionele jeugdhulp terwijl er oplossingen dichtbij in het normale leven mogelijk zijn. De zes doelen uit het regioprogramma jeugd helpen om kinderen en gezinnen te versterken. Het is onze intentie om ervoor te zorgen dat jeugdzorg hierdoor minder vaak noodzakelijk zal zijn, waardoor wachttijden zullen afnemen en de kosten voor jeugdzorg op termijn kunnen dalen.

1.2 De opgaven voor de jeugdzorg zijn te complex om deze als gemeente alleen op te pakken.
Met dit regioprogramma werken we in de regio vanuit één visie samen om de ambitie en zes doelen te bereiken. We scheppen kaders en nemen maatregelen. Dit biedt duidelijkheid naar onze partners en inwoners. Zo zijn we beter in staat samen de beweging te maken naar een andere kijk op jeugdhulp.

1.3 We sluiten aan bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd

De Hervormingsagenda Jeugd vraagt veel van gemeenten wat betreft de inrichting van het jeugddomein en financiële besparingen die dat moet opleveren. Als regio staan we hier samen voor. Door aan de opgaven uit het regioprogramma jeugd te werken, werken we ook aan een groot aantal maatregelen uit de Hervormingsagenda (zie nader hoofdstuk 5 van het regioprogramma).

1.4 Het Rijk bepaalt dat gemeenten in het kader van de Jeugdwet uitvoering geven aan de Hervormingsagenda Jeugd.

Wanneer regio's niet voldoen aan de gestelde maatregelen en bijbehorende besparingen kan dat consequenties hebben voor de financiële bijdrage van het Rijk aan gemeenten. De Hervormingsagenda verplicht regionale samenwerking in een robuuste regio. Gemeenten worden ook verplicht bepaalde specialistische zorg regionaal in te kopen om beschikbaarheid en continuïteit van zorg beter te organiseren. Ook moet de gemeentelijke toegang worden versterkt met stevige lokale teams.

1.5 De landelijke overheid wil een wettelijke verankering van de regionale samenwerking.

Het Rijk van Nijmegen laat al sinds 2012 zien, de uitdagingen op het gebied van Wmo en Jeugd middels een sterke regionale samenwerking goed op te pakken. Met dit regioprogramma jeugd onderstrepen wij deze samenwerking.

1.6 Om uitvoering te gaven aan het regioprogramma jeugd is instemming nodig van alle gemeenteraden

Alle gemeenteraden in de regio stellen het regioprogramma jeugd 2023-2028 en bijlagen vast. Belangrijk is dat we de kaders en de opgaven rondom jeugd regionaal dragen. Dit is nodig om uitvoering en sturing te geven aan het regioprogramma.

Tegenargumenten en risico's

1. *Het vervolg van de Hervormingsagenda Jeugd is onzeker nu het kabinet demissionair is.*

De komende tijd zal in de politiek veel aandacht zijn voor de aanstaande verkiezingen. Er is een risico dat de Hervormingsagenda Jeugd en de noodzakelijke wijzingen daardoor naar de achtergrond verdwijnen. Wat landelijk ook staat te gebeuren, laat de opgaven waar we als regio aan willen werken om het voor onze jeugd anders, beter te doen, onverlet.

2. *De uitvoering van het regioprogramma en het bereiken van de doelstellingen kan alleen als alle regiogemeenten zich hieraan verbinden.*

Als een regiogemeente niet instemt met het regioprogramma jeugd, en daarmee uit de regionale samenwerking voor jeugd stapt, heeft dit financiële en inhoudelijke gevolgen voor het behalen van de regionale doelen. We zien dit risico als beperkt omdat:

- De regio al sinds 2014 sterk verbonden is in de samenwerking op jeugd.
- De overheid stuurt op wettelijk sterke regionale samenwerking m.b.t. de jeugdwet en de Hervormingsagenda Jeugd.
- Het regioprogramma jeugd gezamenlijk tot stand is gekomen.

Financiële gevolgen

De begroting voor de regionale samenwerking op jeugd wordt jaarlijks meegenomen in de gemeentelijke begroting die door u wordt vastgesteld. Het regioprogramma jeugd biedt u de inhoudelijke vertaling.

Communicatie
n.v.t.

Inwonersparticipatie
Een belangrijk onderdeel binnen het programma is het betrekken van inwoners door middel van ervaringsdeskundigheid en cliëntperspectief. In het proces zijn ook de adviesraden van de 7 gemeenten vroegtijdig betrokken.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Voorstel
Advies

samen kleuren wij de toekomst

Regioprogramma Jeugd

2023 - 2028

Rijk van Nijmegen

samen kleuren wij de toekomst

Inhoudsopgave

1. **Inleiding** ... 2

Belangrijke landelijke en regionale ontwikkelingen ... 3

2. **Ambitie en visie** ... 5

Disclaimer ... 6

Terugblik ... 7

3. **Doelen en opgaven** ... 9

Meten = weten ... 9

Leeswijzer ... 11

3.1 Opgave 1 ... 11

Meer inclusie in de basis. Versterken kinderopvang en onderwijs, goede aansluiting onderwijs en jeugdzorg. ... 11

3.2 Opgave 2 ... 16

Versterken mentale veerkracht. ... 16

3.3 Opgave 3 ... 22

Het organiseren van passende hulp voor complexe situaties bij jeugdigen en hun gezinnen. ... 22

3.4 Opgave 4 ... 25

Terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk. ... 25

3.5 Opgave 5 ... 31

Scheiden zonder schade voor alle gezinsleden. ... 31

3.6 Opgave 6 ... 34

Veiligheid voor gezinnen, samen voor veilig. ... 34

4. **Regionaal inkoopkader jeugdzorg** ... 39

5. **Hervormingsagenda jeugd 2023-2028** ... 42

5.1 De thema's met bijbehorende beleidsmaatregelen. ... 43

5.2 Besparingen en financiële afspraken ... 58

Bijlage 1 – Lokale teams ... 60

Bijlage 2 – Doelenboom Regioprogramma Jeugd ... 63

Bijlage 3 – Afkortingen en begrippenlijst ... 65

1. Inleiding

In het rijk van Nijmegen werken we[1] met 7 gemeenten samen in het jeugddomein; Berg & Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook & Middelaar, Nijmegen en Wijchen. In 2012 zijn we gestart met het opzetten van een stevige regionale samenwerking als voorbereiding op nieuwe taken die we in 2015 hebben gekregen. In 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor de jeugdzorg[2] en de nieuwe wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Dit wordt de decentralisatie van de jeugdzorg genoemd. Doel hiervan was aan de ene kant de jeugdzorg minder complex maken, en aan de andere kant zou dit een forse bezuiniging opleveren. De zorg zou zo ook beter passend en dichterbij de jeugdige en het gezin geleverd worden, namelijk vanuit gemeenten en niet vanuit het rijk en provincies. Dit bleek een ware beproeving voor gemeenten, ook voor onze regio. Hoe zorgen we dat alle kinderen gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien? En dat jeugdhulp kwalitatief, toegankelijk en betaalbaar blijft voor kinderen die dat nodig hebben? En wat moeten we dan anders gaan doen met elkaar? Want dat het anders moet is duidelijk: we zien de vraag naar jeugdhulp toenemen en de kosten de pan uit rijzen. Wij hebben elkaar in de regio daarom hard nodig om samen de jeugdzorg goed te regelen. Gemeenten kunnen dit niet zonder ouders, aanbieders van hulp- en zorg, ervaringsdeskundigen, onderwijs en kinderopvang, en iedereen die betrokken is bij de zorg voor onze jeugd. Veranderen doen we samen.

Jaarlijks sluiten we voor onze regionale samenwerking een overeenkomst af. In deze samenwerking organiseren we de inkoop van jeugdhulp en Wmo-taken regionaal met een samenwerkingsverband, het 'Regionaal Ondersteuningsbureau' (ROB)[3]. Naast het ROB omvat de regionale samenwerking ook afstemming tussen de verschillende disciplines van de gemeenten: portefeuillehouders, beleid, financiën, backoffices en handhaving. Tot 2022 hebben we de taken waaraan we werken vastgelegd in een regionaal werkprogramma. We zijn er achter gekomen dat de opgaven voor jeugd om een stevigere sturing vragen. Ze zijn namelijk zowel inhoudelijk als financieel flink. Daarbij zijn veel partners met verschillende belangen betrokken en worden meerdere domeinen doorkruist zoals onderwijs, jeugdzorg, en gezondheidszorg. Bovendien stuurt het Rijk aan op stevige regionale sturing. Daarom hebben we besloten de samenwerking te professionaliseren en door te groeien naar een regionale programmasturing op jeugd. De regionale samenwerking heeft vanaf 2023 daarom ook een Regioprogramma Jeugd met een door de burgemeesters gemandateerde programmamanager.

Start Regioprogramma Jeugd

De regionale programmasturing heeft in juli 2022 geleid tot een eerste schematische opzet voor een regioprogramma jeugd 2023. Hierbij zijn opgaven in kaart gebracht waaraan we werken in de regio. We werken namelijk opgavegericht. Dat betekent dat de opgave leidend is. De samenwerking om de opgave te bereiken gaat daarbij over de grenzen van organisaties heen.

[1] Met "we" wordt in dit programma de 7 regiogemeenten van het rijk van Nijmegen bedoeld.

[2] Jeugdzorg is de verzamelnaam voor drie typen hulp: jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (NJI). Jeugdhulp is alle hulp die in vrijwillig kader aan een kind en jongere wordt gegeven. Jeugdbescherming zijn kinderbeschermingsmaatregelen zoals een door de rechter opgelegde ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing. Jeugdreclassering wordt aan een jongere opgelegd vanuit het jeugdstrafrecht.

[3] In de regio is de samenwerking op het gebied van jeugdhulp vastgelegd in het regionaal opdrachtgeverschap jeugdhulp. Dit conform de landelijke Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Met de NvO erkennen gemeenten dat voor sommige vormen van weinig voorkomende en specialistische vormen van hulp bovenregionale samenwerking vereist is. De norm schetst hoe ze dat willen regelen. Het gaat daarbij vooral om de beschikbaarheid van weinig voorkomende en specialistische vormen van hulp.

In november en december 2022 is deze schematische opzet voor het regioprogramma jeugd 2023 met de ROB begroting 2023 vastgesteld door de zeven colleges van burgemeester en wethouders in de regio. Door vaststelling van deze opzet hebben we een basis voor één visie, één opdracht waaraan in de regio gewerkt wordt. De Hervormingsagenda jeugd speelt daarbij een belangrijke rol omdat daarin vanuit het Rijk veel verwachtingen en verplichtingen worden bepaald, regionaal én lokaal.

In januari 2023 is onder leiding van een regionaal programmamanager een bevlogen regionaal team gestart om die schematische opzet verder uit te werken en aan te haken bij de Hervormingsagenda Jeugd. Doel was het meerjarig regioprogramma voor de zomer 2023 vast te laten stellen door alle gemeenteraden. Dit bleek niet haalbaar omdat de Hervormingsagenda Jeugd pas op 20 juni 2023 definitief is vastgesteld en aangeboden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer. Daarom is dit verschoven naar het najaar van 2023. Het regioprogramma wordt net als de Hervormingsagenda Jeugd voor vijf jaren vastgesteld, waarbij 2023 voor het regioprogramma het aanloopjaar is.

Wat we als regio doen voor onze jeugd staat in dit regioprogramma geschreven. We werken daarbij samen vanuit een gezamenlijke ambitie:

In het rijk van Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen
zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is.

Dat is onze ambitie, daar gaan we samen voor staan!

Belangrijke landelijke en regionale ontwikkelingen.

Wij moeten bij het bepalen van het regioprogramma rekening houden met bestaande wet- en regelgeving, maar ook met landelijke en regionale ontwikkelingen. Sommige ontwikkelingen spelen namelijk een grote rol in de manier waarop wij de jeugdzorg vorm geven. We kunnen ze niet allemaal opsommen, maar de meest recente of meest bepalende benoemen we hier. Duidelijk is dat verandering in de jeugdzorg nodig is, en dat alle betrokkenen hiervoor aan de slag willen.

Op 10 juni 2020 is door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) de landelijke resolutie ***Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd*** vastgesteld. Hiermee erkennen alle gemeenten in Nederland dat specialistische jeugdhulp de schaal van een individuele gemeente te boven gaat. Regionale en bovenregionale samenwerking is vereist om de jeugdhulp zo goed en efficiënt mogelijk in te richten.
Dit heeft geleid tot het opzetten van de landelijke ***Hervormingsagenda Jeugd***. De Hervormingsagenda Jeugd is een pakket van maatregelen om de jeugdzorg te verbeteren en tegelijkertijd betaalbaar te maken. De Hervormingsagenda is opgesteld door het ministerie van VWS, zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers), professionals en de VNG. Dit blijkt geen gemakkelijke opgave want sinds de start in 2019 zijn vele versies de revue gepasseerd en overeenstemming tussen Rijk en VNG kan lange tijd niet worden bereikt. Na vier jaar van onderhandelen wordt op 20 juni 2023 de Hervormingsagenda Jeugd definitief vastgesteld, ondertekend en aangeboden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer. De Hervormingsagenda brengt ingrijpende veranderingen voor de manier waarop de jeugdzorg is ingericht. In de agenda staan maatregelen genoemd waardoor flinke financiële besparingen worden verwacht. Zo zijn er maatregelen die bepalen dat lokale teams moeten 'verstevigen' en zelf ondersteuning gaan bieden. Gemeenten worden verplicht in een "robuuste" regio te gaan samenwerken in een formele regeling. De samenwerking die het rijk van Nijmegen al eerder

is aangegaan is dus een goede zet gebleken! In hoofdstuk 5 brengen we de Hervormingsagenda Jeugd in kaart.

Toekomstscenario kind en gezinsbescherming

Een belangrijke ontwikkeling in de jeugdbeschermingsketen is het ***Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.*** Dit scenario is in opdracht van de ministeries van Justitie & Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ontwikkeld met de VNG. Het biedt perspectief hoe de jeugdbeschermingsketen er over 5 tot 10 jaar slimmer en effectiever uit kan zien. Hierbij staat het belang van kind én gezin centraal. In Gelderland-Zuid wordt vanuit dit scenario samengewerkt mét kinderen, gezinnen en huishoudens. Hierbij staat een verbetering van hun situatie in de veiligheidsketen centraal. Die veiligheidsketen is nu te complex, met schotten tussen de betrokken professionals waardoor het te lang duurt voordat passende hulp komt. De achterliggende problematiek betreft verschillende leefgebieden die nog te weinig samen worden bekeken. In Gelderland-Zuid zijn twee proeftuinen gestart. In Zaltbommel en in Nijmegen, stadsdeel Dukenburg. In deze proeftuinen worden gezinswerkers van lokale teams gekoppeld met jeugdbeschermers van Gecertificeerde Instellingen, medewerkers van Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en Moviera (vrouwenopvang). Ook maken een sociaal psychiatrisch verpleegkundige en ervaringsdeskundige deel uit van het team. Het team wordt ondersteund door een teamleider/coach en een gedragswetenschapper. Al deze teamleden pakken problematiek in het huishouden gezamenlijk aan, los van de organisatie waar ze normaal voor werken, maar met gebruik van hun ervaring en kennis. De aanpak is gericht op probleemoplossing en het herstellen en behouden van veiligheid. Dit alles sámen met het gezin. Hierdoor kunnen oplossingen worden bedacht die niet standaard zijn maar wel groot effect zullen hebben.

Het Toekomstscenario betekent een grote innovatie en verandering waarbij wordt overgestapt van een kind- naar een gezins-/systeemgerichte benadering. Het Toekomstscenario schetst een toekomstbeeld maar is nog geen uitgewerkt plan. Daarvoor wordt de aankomende jaren landelijk een programmaplan opgesteld.

2. Ambitie en visie

Alles wat we bedenken, ontwikkelen en realiseren vanuit dit meerjarige regioprogramma, komt vanuit de gezamenlijke ambitie. We kijken hoe we met alle partners een verandering kunnen maken en gaan bewegen naar een andere kijk op zorg voor onze jeugd.

In het rijk van Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is.

In een inclusieve samenleving doet iedereen mee, ongeacht kwetsbaarheid of beperking. Dit vraagt niet alleen om vertrouwen in en versterking van de sociale basis (goed onderwijs, kinderopvang, sportvoorzieningen, speeltuinen, jongerenwerk, bibliotheken, etc.) maar vooral vertrouwen. Vertrouwen in het oplossend vermogen en eigen regie van kinderen, gezinnen, hun informele netwerk en leefomgeving. Hobbels en problemen bij opgroeien en opvoeden zijn normaal. Niet ieder probleem hoeft aangepakt te worden met de inzet van professionals. De jeugdige en zijn omgeving zijn bepalend voor de inzet, de professionals vormen zich daarnaar. Wij versterken kinderen, de gezinnen en de omgeving waarin ze opgroeien. We kijken naar duurzame oplossingen zodat kinderen en jongeren het zelf kunnen. Hierdoor is de inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk. Als het wel noodzakelijk is, kijken we eerst in de eigen omgeving van de jeugdige naar oplossingen. Zo dichtbij en eenvoudig mogelijk. Hierdoor worden ondersteuning en zorg rondom en dichtbij de jeugdige ingezet die passend en effectief is. Professionals zijn passanten die tijdelijk helpen. We hechten grote waarde aan de inzet van ervaringsdeskundigen, lotgenoten, informele ondersteuners en relevante anderen uit de eigen omgeving. Zij blijven waar professionals gaan.

Alleen in uitzonderlijke gevallen kan jeugdzorg de oplossing zijn. Dit zal in de regio de wachtlijsten positief beïnvloeden. Hierdoor is jeugdzorg ook beschikbaar als dat nodig is. Deze verandering vraagt verdraagzaamheid, een lange adem en een hernieuwde en gedeelde visie hoe naar problemen en oplossingen wordt gekeken en hoe jeugdhulp wordt aangeboden en ingezet. Dat betekent een verandering van bestaande denkwijzen, structuren en werkwijzen. De focus ligt nog te vaak te veel binnen het jeugddomein, op het kind. De jeugdhulp moet het kind “fixen”. In plaats daarvan leggen wij de focus op de context en omgeving waarin het kind opgroeit: wat hebben kinderen nodig om gezond, veilig en kansrijk op te groeien? We kijken daarbij naar wat kan in plaats van naar beperkingen. Dit vraagt om een breed maatschappelijk debat over het herstellen van sociale gemeenschappen, wijkgericht werken, bestaanszekerheid, gezondheid en kansengelijkheid.

Deze ambitie gaat gemeentegrenzen, bestaande structuren en individuele organisaties te boven. Dit betekent dat we verbinding moeten maken met alle betrokken partijen, van onderwijs tot jeugdhulp, van gemeenten tot jeugdigen en hun leefwereld. Verandering gaat gepaard met beweging. Zonder beweging geen verandering. Dit kost tijd.

Verbinding maken, kijken naar wat kan in de eigen leefwereld van het kind of de jongere, en samen gaan bewegen.

Verbinding: we gaan met alle betrokken partners de verbinding aan. Met kinderen, jongeren en hun leefomgeving, met hulpaanbieders, ervaringsdeskundigen, onderwijs en natuurlijk gemeenten. Niet de afzonderlijke professionals bepalen de inzet, maar dat doen zij samen; met elkaar maar vooral met het kind en zijn omgeving. Hiervoor moeten alle betrokkenen aan elkaar worden verbonden en elkaar stevig vasthouden. Verandering kan namelijk alleen als we dit echt in gezamenlijkheid gaan doen.

Wat kan: de focus is positief. We kijken naar wat kan. Naar oplossingen in de eigen leefwereld van de jongere. We kijken naar de beste inzet vanuit verschillende visies en belangen. We denken niet vanuit institutionele, traditionele of verkokerde beperkingen, maar vanuit mogelijkheden. Wat kan en wat werkt vanuit cliëntperspectief en kwaliteit.

Beweging: er moet iets gaan veranderen in de manier waarop wij het jeugdstelsel inrichten. We werken aan verbindingen in de samenleving en gaan uit van de eigen kracht van jeugdigen en hun gezin. Niet door te medicaliseren of problematiseren van het gewone, soms niet makkelijke leven, maar juist door oplossingen te vinden in de eigen leefwereld. Dat vraagt een andere, brede en hernieuwde manier van kijken naar problemen en oplossingen. Dit vraagt ook om een beweging in verwachtingen en de manier van samenwerking. De oorzaken voor het toenemend beroep op jeugdhulp liggen namelijk vaak buiten het jeugddomein. Dit vraagt om een brede integrale benadering binnen het sociaal domein. Deze beweging vraagt lef, daadkracht, commitment en vertrouwen.

Dit alles doen we lerend. Binnen het regioprogramma hechten we veel waarde aan leren. We leren van ervaringen door met elkaar daarover het gesprek aan te gaan. We staan open voor andere ervaringen en visies. Daardoor staan we open voor andere oplossingen dan die we al kennen. Ervaringsdeskundigen denken met ons mee. In het regioprogramma wordt een duurzame inzet van ervaringsdeskundigen ontwikkeld. Ook leren we van landelijke ontwikkelingen. In het rijk van Nijmegen hebben we niet de illusie dé oplossing te hebben, maar we hebben wel lef, daadkracht en commitment om met elkaar voor verbinding en beweging te zorgen. Op die manier gaan we in de regio ons jeugdstelsel veranderen, ook als dat met kleine stapjes is. Hierdoor veranderen we samen de zorg voor onze jeugd in de regio!

Samen staan we sterk voor onze jeugd. Samen kleuren we de toekomst.

Disclaimer

We hebben als regio een fantastische ambitie, maar we moeten realistisch zijn. We hebben geen controle over het daadwerkelijk slagen. We zijn afhankelijk van alle partners in de zorg voor onze jeugd, van ouders, van de maatschappij als geheel, van onderwijs en (zorg)aanbieders tot overheidsinstanties. We zijn afhankelijk voor de uitvoering van de ambitie, maar ook voor de financiële en juridische kaders. Zo ligt veel druk op ons programma vanuit (landelijke) bezuinigingen. Landelijke en (boven)regionale besluiten raken ons ook. Ontwikkelingen gaan ook bij alle partners door. Daarnaast zitten risico's in bijvoorbeeld financiën en arbeidsmarktproblematiek bij aanbieders, uitvoerders, maar ook gemeenten. Maar niets doen is voor ons geen optie, dus.... Laten we verbinding met elkaar maken, samen anders kijken naar problemen en oplossingen, en samen gaan bewegen!

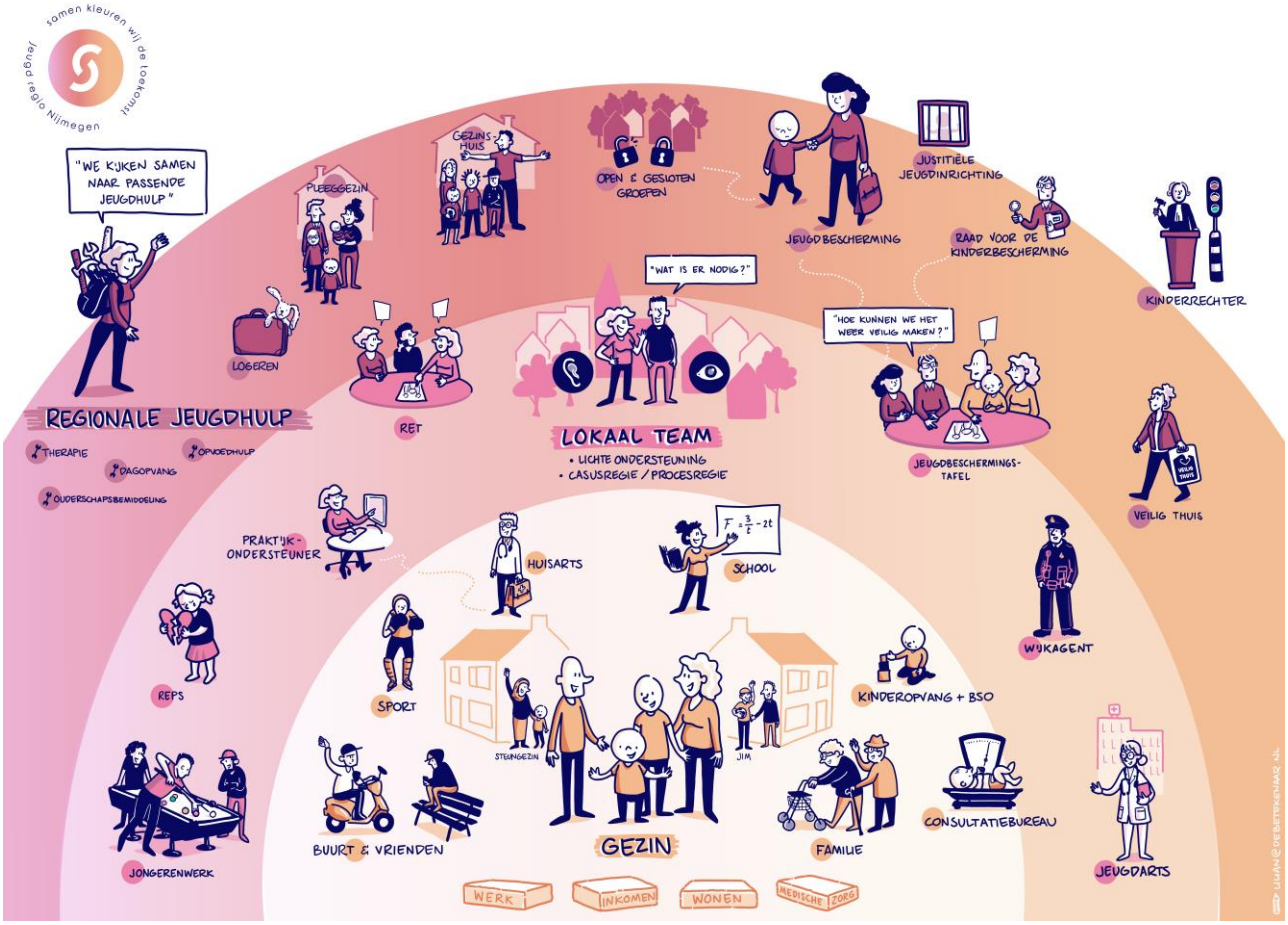

Afbeelding 1: Kaart jeugdzorg, opgebouwd van de normale leefwereld van de jeugdige en het gezin, naar de kring daaromheen en op grootste afstand in de buitenste ring specialistische hulp.

Terugblik

De afgelopen jaren hebben we in het rijk van Nijmegen al hard (samen)gewerkt binnen het jeugddomein. Wat hebben we gedaan in de regio? Hieronder een korte terugblik.

Normaliseren en onderwijs

Samen met het onderwijs hebben we in onze regio preventie en welzijnswerk versterkt. Zo zijn we in 2021 op verschillende voortgezet (speciaal) onderwijs scholen gestart met preventiepilots voor GGZ-problematiek. Samen met samenwerkingspartner Karakter hebben we vijf principes opgesteld voor normaliseren: Iedereen is anders (en dat is maar goed ook), werk vanuit de mogelijkheden van het kind, ik ben omdat wij zijn, samen kom je verder en kinderen en jongeren hebben niet allemaal dezelfde kansen. We hebben ingezet op de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Dit heeft een positief effect gehad en daarom gaan we hiermee door, dat komt hierna terug in de uitwerking van onze doelen en opgaven.

OPH en RET

Regionaal bieden we passende hulp in complexe situaties. Dit hebben we enkele jaren gedaan via het Overleg passende Hulp, het OPH. Dit overleg is doorontwikkeld naar een Regionaal Expert Team, het RET, dat per 1 januari 2023 is gestart. Het Regionaal Expertteam is een netwerk van specialisten die werken bij diverse jeugdzorgaanbieders. Zij denken graag mee met jeugdbeschermers en medewerkers van lokale teams in (complexe) vastgelopen casuïstiek. In de uitwerking hierna van onze doelen en opgaven komt het RET terug.

Het InVerbindingsteam met JIM

In het Rijk van Nijmegen is sinds 2020 het InVerbindingsteam actief. Dit is een multidisciplinair team dat intensieve en systeemgerichte behandeling geeft aan gezinnen met complexe problemen. Dit doen ze met behulp en inzet van een JIM. JIM staat voor Jouw Ingebrachte Mentor, en is een familielid, vriend of bekende van de jongere. De JIM wordt gevraagd om advies en ondersteuning te bieden aan jongeren tussen de 12-23 jaar, én een luisterend oor te zijn. Daarnaast wordt de JIM uitgenodigd om de hulpverleners te adviseren over de juiste behandelrichting en –aanpak. Door het duurzaam versterken van gezinnen en hun omgeving, zal de noodzaak voor uithuisplaatsing afnemen en kunnen kinderen zoveel mogelijk opgroeien in hun eigen gezin en omgeving.

Steungezinnen

Dit initiatief is gebaseerd op een oude gedachte: opvoeden doen we samen. Gezinnen die het zwaar hebben worden gekoppeld aan een stabiel gezin in de buurt. Op laagdrempelige, gelijkwaardig en alledaagse wijze krijgen kinderen extra aandacht en worden ouders ontlast. In de regio wordt sinds enkele jaren aandacht gegeven aan deze manier van hulp door werving en begeleiding van steungezinnen en de koppeling van vraaggezinnen. In de uitwerking van de doelen en opgaven hierna komen de steungezinnen terug.

Pleegzorgcampagne

In onze visie gebeurt opvoeden en opgroeien in eerste instantie in een gezin. Als het nodig is, zoeken we met aanvullende hulp naar verbetering. Is thuis wonen voor een kind niet (meer) mogelijk en uithuisplaatsing onvermijdelijk? Dan kijken we als eerste optie naar pleegzorg. Steeds minder mensen melden zich aan als pleegouder en er zijn dan ook te weinig pleeggezinnen. Daardoor komen kinderen in zwaardere jeugdzorg terecht. Of ze blijven onnodig lang in jeugdzorginstellingen, terwijl ze een ‘gewoon thuis’ nodig hebben. In 2019 vonden we voor maar 66% van de jongeren een pleeggezin. Landelijk was dit 50%. Daarom besloot de regio Nijmegen in 2020 een stevige impuls te geven aan pleegzorg. Daarom hebben we de pleegzorgcampagne gestart. Over pleegzorg lees je hierna meer in de doelen en opgaven.

3. Doelen en opgaven

Het meerjarige regioprogramma jeugd heeft een gezamenlijke ambitie en zes hogere doelen. Deze zijn verwoord in zes opgaven en bijbehorende acties die helpen die ambitie en hogere doelen te bereiken. We gaan daarbij uit van leidende principes; de eigen leefwereld staat centraal, zo normaal en dichtbij mogelijk, domeinoverstijgend kijken, vakmanschap en eenvoud.

Het regionale team zorgt voor een breed draagvlak bij, en samenwerking met partners in de regio. Deze partners zijn vanzelfsprekend de 7 gemeenten, maar ook onderwijsinstellingen, samenwerkingsverbanden, zorg- en hulpaanbieders, ervaringsdeskundigen en niet te vergeten de kinderen, jongeren en hun omgeving zelf. Omdat de visie op jeugd een regionale visie is en aan één regionale opgave wordt gewerkt, zijn ook de lokale adviesraden in gezamenlijkheid betrokken. Daarnaast is het regionale team goed aangehaakt in bovenregionale en landelijke overleggen en samenwerkingen. De programmamanager en het regioteam jeugd zorgen voor samenhang en uitvoering van de opgaven en acties.

Meten = weten

We monitoren de voortgang en de resultaten van de verschillende opgaven en actielijnen van het programma. We gebruiken daarvoor indicatoren die laten zien of we per opgave de beweging maken die we willen. Die beweging is niet één op één uit te drukken in cijfers. De cijfers helpen ons wel, maar moeten we aanvullen met ervaringen van alle betrokken partijen. Sturen en verantwoorden gaat dan niet alleen om het afvinken van een indicator. We monitoren op de gewenste beweging en sturen op de maatregelen die deze beweging moeten bevorderen. Aan de hand daarvan weten we of we (nog) op de goede weg zijn en sturen we bij waar nodig.

We hebben voor elke opgave en aantal indicatoren bepaald. Die indicatoren geven in grote lijnen een beeld of de (globale) doelen per opgave worden bereikt. Voor het monitoren van deze indicatoren maken we gebruik van gemeentelijke data en van data van onze samenwerkingspartners. Als nulmeting gebruiken we cijfers uit 2022, het jaar vóórdat het regioprogramma startte. Wanneer in 2022 nog geen cijfers beschikbaar zijn nemen we het eerste jaar dat de cijfers beschikbaar zijn als nulmeting. Gedurende de looptijd van het programma breiden we indicatoren uit als blijkt dat we meer informatie nodig hebben om effectief te sturen. Daarnaast gaan we gedurende de looptijd van het programma sturen op de uitvoering van het programma met SMART[4]-doelen.

[4] Een SMART-doel is Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

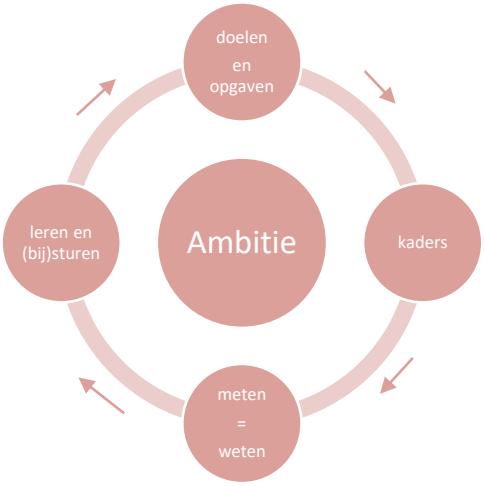

We monitoren de verbeteringen in het programma in een doorlopende cyclus. Doordat het een cirkel is, worden de stappen continu herhaald. Dit leidt uiteindelijk tot voortdurend verbeteren. Zo weten we welke opgaven en bijbehorende actielijnen op de goede weg zijn, en stellen we bij waar dat nodig is. Hierbij spelen actuele (landelijke) ontwikkelingen een rol. Door deze monitoring houden we alle jaren van het regioprogramma vinger aan de pols en wegen we continu af of we de juiste dingen doen. Jaarlijks stellen we een evaluatie op van de voorgang en bevindingen.

De opgaven en bijbehorende indicatoren bij de start van het regioprogramma jeugd:

1. Meer inclusie in de basis. Versterken kinderopvang en onderwijs, goede aansluiting onderwijs en jeugdzorg.
    - Minder instroom in speciaal onderwijs
    - Minder schooluitval en langdurige thuiszitters
    - Hogere score mentaal welbevinden

2. Versterken mentale veerkracht.
    - Minder instroom in specialistische ggz jeugd
    - Versnellen uitstroom uit specialistische ggz jeugd
    - Minder directe inzet GGZ door huisarts, meer verwijzing naar lokaal team

3. Het organiseren van passende hulp voor complexe casuïstiek bij jeugdigen en hun gezinnen.
    - Meer consultaties van het Regionale Expertise Team (RET)
    - Minder doorstroom van kinderen in verblijf
    - Meer inzet van een doorbraakaanpak

4. Terugdringen residentiele jeugdhulp: zo thuis mogelijk.
    - Minder instroom in verblijf
    - Meer inzet van informele zorg
    - Minder kinderen op de regionale wachtlijst voor pleegzorg

5. Scheiden zonder schade voor alle gezinsleden.
    - Meer consultaties van het Regionaal Expertise Punt Scheidingen (REPS)
    - Minder inzet jeugdzorg omdat verwijzers effectief advies van REPS ontvangen

6. Veiligheid voor gezinnen, samen voor veilig.
    - Toename aanmeldingen bij de jeugdbeschermingstafel
    - Verkorting duur van ondertoezichtstellingsmaatregel

Leeswijzer

Bij elke opgave wordt het doel van de opgave weergegeven en de context waaruit de opgave is ontstaan. Om het doel te kunnen bereiken zijn actielijnen uitgezet; wat is nodig om het doel te kunnen bereiken, dus wat doen we. Verder wordt vanuit de betreffende opgave, of waar mogelijk per actielijn, bekeken wat de betekenis daarvan is lokaal dan wel regionaal.

Waar in dit programma wordt gesproken over gezin, wordt de samenstelling van de thuissituatie van het kind of de jongere bedoeld. Waar gesproken wordt over ouders, worden ook verzorgers bedoeld. Waar gesproken wordt over kind, worden kinderen tot 12 jaar bedoeld. Waar we het hebben over jongeren bedoelen we vanaf 12 jaar. Waar we praten over jeugdigen worden kinderen én jongeren bedoeld.

3.1 Opgave 1

Meer inclusie in de basis. Versterken kinderopvang en onderwijs, goede aansluiting onderwijs en jeugdzorg.

Doel

Inclusiever onderwijs. Een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen, iedereen is tenslotte anders. Onderwijs is een domein waar een groot deel van de ontwikkeling van kinderen plaatsvindt, daar moet sprake zijn van inclusie. Dit betekent dat scholen voor alle kinderen en jongeren, ook degenen met een kwetsbaarheid of beperking, een veilige plek zijn. Een plek waar zij niet alleen leren, maar de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben en waar hun veerkracht kan groeien.

Context

Een inclusieve samenleving voor jeugd heeft goed en inclusief onderwijs, kinderopvang, ruimte om te spelen en te sporten én een plek waar je als jeugdige of ouder met vragen terecht kunt. Dit vinden we algemene (basis)voorzieningen. Hoe sterker die basis, hoe beter en preventiever vragen en problemen die bij opgroeien horen, in het gewone leven kunnen worden opgepakt. Onderwijs en kinderopvang zijn onderdeel van deze sociale en pedagogische basis. Om die reden is het belangrijk om hen stevig aan het jeugddomein te verbinden en andersom.
We vragen van partijen die werken aan deze pedagogische basis dat ze de verbinding met elkaar gaan maken en beter samenwerken. Onderwijs en zorg zijn verschillende domeinen waar schotten tussen staan. Hierdoor kan niet vloeiend worden samengewerkt. Wij willen dat domeinoverstijgend wordt gekeken naar wat een jeugdige nodig heeft, dus niet alleen vanuit onderwijs of vanuit zorg, maar vanuit het geheel. We gaan professionals die dagelijks met kinderen en jongeren werken beter ondersteunen én zorgen voor meer verbinding en samenwerking.

Wat doen we? Actielijnen.

1. *Opstellen ontwikkelagenda met primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs voor betere aansluiting onderwijs met jeugdhulp. Inzet op preventie, collectieve financiering van jeugdhulpverlening op de scholen en versterken school als basis.*

We werken al lang samen met onderwijs om zo veel mogelijk kinderen en jongeren mee te laten doen in het onderwijs. Maar er is meer nodig om het onderwijs inclusiever te maken. Inclusief onderwijs gaat over kinderen en jongeren met én zonder een extra ondersteuningsbehoefte. Ze gaan samen naar school en volgen zoveel mogelijk samen onderwijs. Het onderwijs, samenwerkingsverbanden, gemeenten en ouders hebben hier een gezamenlijke verantwoordelijkheid in. Dit vraagt een sterke pedagogische basiskwaliteit en een intensieve samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs en tussen onderwijs en zorg. We willen ondersteuning beter passend, maar ook betaalbaar houden. Daarvoor is het belangrijk om na te denken hoe we met budgetten vanuit zowel onderwijs als (jeugd)hulp kunnen werken om passende ondersteuning te bieden. Om dat voor elkaar te krijgen maken we verdergaande afspraken in een zogenoemde ontwikkelagenda inclusief onderwijs. Deze agenda geeft richting aan de gezamenlijke beweging die we willen maken en laat zien welke ambities we met elkaar hebben om het onderwijs inclusiever te maken. Eind 2022 heeft een eerste verkenning plaatsgevonden en in 2023 werken we visie, thema's en ambities verder uit. Deze ambities reiken mogelijk verder dan het onderwijs en de jeugdhulp. Het gaat namelijk niet alleen om inclusief onderwijs, maar ook om een meer inclusieve samenleving. Zo is het ook belangrijk om welzijnsvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld jongerenwerk, dichtbij of aan het onderwijs te verbinden. Bovendien hebben we in de ontwikkelagenda inclusief onderwijs ook aandacht voor aanvullende domeinen zoals onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer, maar ook gezondheid of armoede.
We beginnen hierin niet opnieuw, maar hebben in 2023 en voorgaande jaren regionaal al activiteiten uitgevoerd die bijdragen aan inclusiever onderwijs. De overige actielijnen in deze opgave zijn een uitwerking hiervan.

Lokaal/regionaal/wie?

De ontwikkelagenda wordt regionaal vormgegeven met nauwe betrokkenheid van alle gemeenten en het onderwijs. Hierbij is verbinding met lokale beleidsmakers nodig om de lokale ontwikkelagenda en de regionale ontwikkelagenda naadloos op elkaar te laten aansluiten.

2. *Versterken zorgteams op school, verbinden onderwijs, jeugdhulp en lokale teams. Borging en doorontwikkeling regionale aanpak Jongeren naar school of werk.*

In de aanpak Jongeren naar school of werk 2020-2024 hebben we een stevige ambitie: iedere jongere gaat naar school of werkt en ontvangt daarvoor zo nodig een aansluitend zorgaanbod. We voorkomen schooluitval van leerlingen met ondersteuningsvragen en zorgproblematiek. Deze jongeren worden vroegtijdig ondersteund vanuit zowel het onderwijs als de jeugdhulp. Een betere aansluiting tussen onderwijs en zorg heeft hierbij hoge prioriteit. Er is behoefte aan meer ontschotting en versterking van de zorgstructuur binnen de school. We werken in dit kader nauw samen met onderwijs en werkgevers. Leerlingen en studenten komen vanuit de gehele regio naar onderwijsinstellingen in de regio. De inzet is daarmee bij voorbaat regionaal. Versterken van de zorgteams op school wordt regionaal verder vormgegeven waarbij aandacht en ruimte is voor lokale uitwerkingen hiervan. Alle regiogemeenten en het onderwijs zijn nauw betrokken in de bestuurlijke en ambtelijke structuur van de aanpak Jongeren

naar School of Werk. De activiteiten worden afgestemd met lokaal beleid en uitvoering. De projecten worden gestart vanuit de aanpak Jongeren naar school en werk 2021-2024. Het regioprogramma draagt zorg voor de borging en verduurzaming na 2024.

Wat doen we in de aanpak Jongeren naar school of werk?

a. We voorkomen schooluitval van mbo-studenten met ondersteuningsvragen door vroegtijdige ondersteuning vanuit onderwijs én zorg. Met de Time-in aanpak wordt extra onderwijsondersteuning ingezet in de groepen waarin veel kwetsbare studenten zitten die extra ondersteuningsbehoefte hebben. We investeren op verbinding en samenwerking met externe partners: er worden verschillende activiteiten georganiseerd waardoor zorgprofessionals in en om school elkaar beter (gaan) kennen en beter (gaan) samenwerken. We bieden preventieve ggz ondersteuning op school; jongeren kunnen terecht voor een gesprek, docenten en studieloopbaanbegeleiders worden geadviseerd. Een onderzoeksbureau is betrokken voor de monitoring om na 2024 te kunnen bepalen of het zinvol is deze inzet structureel te maken.

b. We willen collectieve financiering van zorg binnen onderwijs (zbo) in het voortgezet speciaal onderwijs (vso). In Nederland is het voor leerlingen met een intensieve ondersteuningsvraag nodig om de zorg en ondersteuning bij verschillende loketten aan te vragen wat vervolgens verschillende hulpverleners in de klas oplevert. We zijn dit schooljaar 2023-2024 gestart met pilots op vso-scholen in de regio rijk van Nijmegen om te zorgen dat niet ieder kind zijn eigen hulpverlener meeneemt, maar dat één aanbieder de gehele zorg voor de school organiseert met vaste hulpverleners. Hierdoor kan hulp efficiënter ingezet worden en geeft het duidelijkheid. De samenwerking tussen school en hulpverlening wordt sterker. Minder partijen betekent ook minder wisselende afspraken, verwachtingen en afstemmingsoverleggen. We monitoren deze werkwijze gedurende de pilotperiode, zodat we weten of de zorg voor de leerlingen ook beter wordt en betaalbaar blijft.

c. We sluiten lokale teams aan bij de zorgstructuur in het voortgezet onderwijs. In 2022 is met een aantal scholen gestart om de lokale teams van de gemeenten beter aan te laten sluiten op de zorgstructuur van het voortgezet onderwijs. Daarnaast starten we een pilot waarbij een aantal scholen met de buurtteams Jeugd en Gezin (gemeente Nijmegen) met elkaar toewerken naar een stads breed en uiteindelijk regionaal voortgezet onderwijsteam. De medewerker van het lokale team is een aantal uren per week aanwezig op school en werkt zeer nauw samen met het zorgteam van school. De medewerker van het lokale team begeleid, ondersteunt en indiceert (waar nodig) alle leerlingen in afstemming met het schoolmaatschappelijk werk. Dit maakt het zowel voor scholen als voor ouders en leerlingen makkelijker om snel de juiste ondersteuning te krijgen. Op basis van een cijfermatige en inhoudelijke analyse stellen we met het onderwijs en lokale teams vast welke scholen in aanmerking komen voor deze pilot. Ook onderzoeken we in de uitwerking of andere externe partners onderdeel kunnen worden van een voortgezet onderwijs-team.

d. We gaan de volgende stap zetten met de aanpak ziekteverzuim en thuiszitters. Deze aanpak heeft sinds 2018 veel aandacht. We hebben gewerkt aan een uniform werkproces waarin alle rollen en taken van school, leerplicht en de jeugdarts zijn beschreven. Met ingang van schooljaar '22- '23 werken alle voortgezet onderwijs-scholen op deze manier en heeft (ziekte)verzuim al in een vroeg stadium de aandacht. Je wordt als leerling gemist, maar ook gezien. Waar het ziekteverzuim zorgwekkend is, wordt door school al vroeg afstemming gezocht met de leerplichtambtenaar en jeugdarts. In 2023

wordt onderzocht welke (doorbraak)aanpak in het onderwijs nodig is om jongeren die langer dan vier weken thuiszitten weer tot ontwikkeling te laten komen.

3. Organiseren van een passend en dekkend aanbod voor dyslexie en onderzoeken inzet preventie.

We zijn als gemeenten verantwoordelijk voor de dyslexiezorg aan jeugdigen van 7 tot 13 jaar. Met ingang van 1 januari 2023 zijn regionaal nieuwe contracten afgesloten met negen aanbieders. De contracten zijn voor twee jaar afgesloten, met drie keer de mogelijkheid tot tweejarige verlenging. Gedurende de contractperiode onderzoeken we mogelijkheden om preventie in te zetten. Uit onderzoek is gebleken dat goed taalonderwijs mogelijk kan voorkomen dat leerlingen (onnodig) diagnostiek en/of behandeling voor dyslexie nodig hebben. Zij kunnen mee blijven doen in de klas zonder specialistische zorg. Dit bevordert de inclusie van deze leerlingen en voorkomt zorgkosten. Landelijk lopen enkele pilots bij verschillende scholen en dyslexie-aanbieders om preventie van dyslexie te onderzoeken. De effecten van deze pilots op preventieve maatregelen volgen we nauwkeurig zodat we bij een positief effect kunnen afwegen of wij dit in het rijk van Nijmegen ook gaan inzetten.

Lokaal/regionaal/wie?

De inkoop en het contractmanagement worden regionaal uitgevoerd door het regionaal ondersteuningsbureau (ROB). De activiteiten worden afgestemd met lokaal beleid en uitvoering. Het toekennen van dyslexiezorg is een lokale toegang. De zogenoemde poortwachter binnen de gemeente toetst de aanvraag en toekenning van de dyslexie.

4. Realiseren van een kwalitatief, voordelig en dekkend aanbod dagbehandeling/ dagbesteding in aansluiting op de beweging naar een stevige lokale basis.

We gaan in de regio dagbehandeling en dagbesteding jeugd opnieuw inkopen voor 2024 en verdere jaren. Hierbij streven naar een zo eenvoudig mogelijk zorglandschap voor ouders, verwijzers en professionals. Eenvoud zorgt voor duidelijkheid, vermindert bureaucratie en voorkomt onnodige discussies in de samenwerking. Daarnaast zien we dat steeds meer een beroep wordt gedaan op (voorschoolse) dagbehandeling en dagbesteding, waardoor deze leerlingen in de meeste gevallen instromen in het speciaal onderwijs. Dit staat haaks op de ambitie van inclusiever onderwijs. Jongeren moeten zo veel mogelijk in de eigen omgeving, op reguliere scholen tot ontwikkeling komen en minder worden verwezen. Dit betekent dat meer gekeken moet worden naar de context (wat heeft een kind nodig om hier te kunnen ontwikkelen) in plaats van te kijken naar de beperkingen van het kind. Wat kan staat centraal. Ook is een verband zichtbaar tussen de instroom in voorschoolse dagbehandeling en het beleid op voorschoolse en vroegschoolse educatie (VVE). Daarom zoeken we aansluiting bij het VVE-beleid om te onderzoeken op welke manier de VVE-groepen versterkt kunnen worden om kinderen meer inclusief mee te laten doen. Hiervoor haken we de lokale gemeenten goed aan zodat de regionale aanpak en lokale aanpak elkaar niet bijten.

Lokaal/regionaal/wie?

De inkoop van dagbehandeling en dagbesteding wordt regionaal uitgevoerd door het ROB. Omdat we de instroom in de voorschoolse dagbehandeling willen verminderen en meer kinderen in de reguliere setting mee willen laten doen, ontwikkelen we regionaal een gemeenschappelijke visie en kaders

rondom het (lokale) VVE-beleid. De lokale gemeenten geven daarbinnen hun eigen kleur aan de uitvoering en inzet. Op regionaal niveau delen we onze ervaringen en leren we gezamenlijk elkaar.

5. Implementeren STORM[5] -aanpak depressiviteit onder jongeren in het voortgezet onderwijs.

Psychisch gezond zijn is essentieel om gezond op te kunnen groeien. Uit de GGD[6] Gelderland-Zuid Gezondheidsmonitor Jeugd 2021/2022 blijkt dat veel leerlingen die al uit balans waren, door de coronaperiode verder uit balans zijn geraakt. Onder andere psychosociale problemen en somberheid namen toe. Daarom hebben we de verbinding gezocht met onderwijsinstellingen in de regio, GGD-Gelderland Zuid en Karakter Kinder- en Jeugdpsychiatrie om jeugdigen die depressieve klachten of gedachten over suïcide hebben eerder en beter te bereiken en ondersteunen. Hiervoor is vanuit de regio de STORM-aanpak ingezet die op enkele scholen is ingezet.
De STORM-aanpak legt meer focus op het vroegtijdig signaleren van depressieve klachten waardoor jongeren sneller en eenvoudiger worden ondersteund. Deze vroegtijdigheid is belangrijk omdat bij jongeren, die te laat in beeld komen en te laat hulp krijgen, de kans groter is dat de problemen op latere leeftijd blijven aanhouden. De STORM-aanpak sluit aan bij de Landelijke Agenda Suïcidepreventie 2021-2025. Eén van de doelstellingen van deze agenda is suïcidepreventie in de wijk en op school verstevigen. In het rijk van Nijmegen volgen leerlingen van deelnemende scholen een speciaal programma. Door het lesaanbod leren jongeren wat mentale gezondheid betekent, hoe ze klachten bij zichzelf of bij klasgenoten herkennen, en hoe en bij wie zij zelfhulp kunnen vragen als het nodig is. Ook worden problemen rondom mentale gezondheid beter bespreekbaar gemaakt op school. Uit andere regio's die al werken met deze aanpak is bekend dat met deze aanpak jongeren succesvol worden bereikt.

Lokaal/regionaal/wie?

De STORM-aanpak voeren we in 2023 en 2024 stapsgewijs in op alle voortgezet onderwijs-scholen in de regio. In 2025 haken we ook het mbo hierbij aan. De gezamenlijkheid is een voorwaarde van het rijk om subsidie en ondersteuning te krijgen voor het uitrollen van de STORM-aanpak. We hebben in 2022 een financieringsaanvraag ingediend bij het Rijk om de STORM-aanpak in de regio uit te kunnen rollen. De aanvraag is toegekend door het Rijk en zij subsidiëren gedurende drie jaren de helft van de aanpak. De kosten die daarmee nog niet zijn gedekt, worden naar rato over de gemeenten verdeeld. In 2023 wordt hiervoor een nieuwe verdeelsleutel besloten. Het vierde jaar komt volledig ten laste van de gemeenten.

[5] STORM staat voor Strong Teens and Resilient Minds.
[6] Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst.

3.2 Opgave 2

Versterken mentale veerkracht.

Doel

Grotere mentale veerkracht en waar nodig het versterken van gezinnen. We willen de veerkracht van onze kinderen en jongeren versterken. Dit draagt bij aan hun algehele welzijn en het omgaan met uitdagingen in het leven van het hele systeem bevorderd. Dat leidt tot minder inzet van jeugdzorg en vermindering van wachtlijsten. Hierdoor worden zij veerkrachtige volwassenen en hoeven daardoor minder vaak een beroep te doen op professionele hulp. Voor jeugdigen en gezinnen die hulp nodig hebben is tijdig passende hulp en ondersteuning beschikbaar. Die vindt dan zo veel mogelijk plaats binnen het eigen netwerk en de eigen leefwereld waar kinderen en jongeren opgroeien en zich ontwikkelen. Dus thuis, op school en in de eigen sociale context.

Context

Door de groeiende vraag naar jeugdhulp en de steeds langere duur van jeugdhulptrajecten nemen de wachttijden toe en stijgen de kosten. Het systeem zit in de knel. Daarom moet het in de jeugdzorg echt anders: meer preventie, sterkere samenredzaamheid en verbinding, en alleen waar nodig specialistische jeugdhulp bieden.

Opgroeien en opvoeden gaat niet altijd zonder problemen, dat hoort bij het leven. We willen voorkomen dat normale ontwikkelingspijn onnodig als probleem wordt gezien dat behandeld moet worden. We zijn maatschappelijk doorgeschoten in het idee dat voor elk probleem of klacht een behandeling of diagnose (nodig) is. Professionele zorg of ondersteuning hoort aanvullend en ondersteunend te zijn. Dit vraagt ruimte voor professionals om te mogen luisteren zonder oordeel, en zonder een pasklaar antwoord te hebben voor elke vraag of probleem. De focus ligt niet op 'verhelpen van problemen'. De focus ligt op het bevorderen van gezondheid, veerkracht en ontwikkeling en aansluiten bij wat (al) wél kan of lukt. Hierbij gaan we ons meer richten op het inzetten van vrij toegankelijke collectieve ondersteuning en hulp in plaats van individueel. We maken meer gebruik van ervaringsdeskundigen, het eigen netwerk en de eigen leefwereld

Deze visie is niet nieuw maar komt binnen het huidige systeem niet goed op gang. De jeugdzorg is te los van elkaar georganiseerd. Het denken in 'producten' als antwoord op normale levensvragen versterkt het marktdenken en heeft een aanzuigende werking op de jeugdzorg. Daarom zetten we een andere beweging in gang.

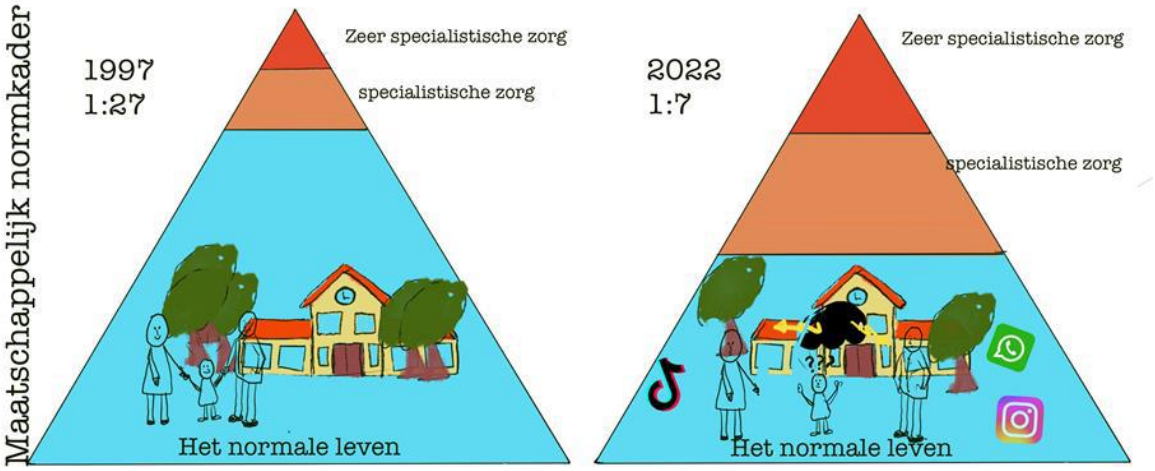

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

De VNG, GGD GHOR[7] Nederland, Zorgverzekeraars Nederland en het ministerie van VWS maakten gezamenlijk afspraken op het gebied van gezondheid en welbevinden. In het GALA staan afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040. Hiermee wordt bedoeld weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Het GALA richt zich vooral op het bouwen van een basis voor een gerichte aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Een gezonde samenleving staat daarbij centraal. Het GALA raakt sterk aan deze opgave. We gaan samen met de GGD kijken hoe de actielijnen binnen deze opgave en GALA elkaar versterken.

Ecosysteem Mentale Gezondheid: GEM

In de volwassen-ggz is "de nieuwe ggz" in opkomst met een nieuwe visie op psychisch lijden. Behandeling in de ggz is met name gericht op specialistische aanpak volgens evidence-based richtlijnen. Die benadering sluit vaak niet genoeg aan bij het dagelijks leven waarin mensen willen leren 'hun ding' te doen, ondanks meer dan gemiddelde psychische kwetsbaarheid. Hier komt GEM met een omslag; bij psychisch lijden wordt gekeken vanuit de sociale context. Een ggz die veel meer in verbinding staat met de samenleving, de plekken waar mensen zijn en verblijven, zodat ze daar de vaardigheden kunnen ontwikkelen om zich staande te houden en te ontwikkelen. Binnen deze opgave onderzoeken we hoe GEM kan worden vertaald naar onze jeugd.

Uitgangspunten vanuit GEM:

- Het betrekken van het kind/de jongere, ouders/verzorgers en andere relevante belangrijke betrokkenen bij het nemen van beslissingen over behandeling en ondersteuning. Het begrijpen van unieke behoeften, krachten en voorkeuren van kind en gezin staat centraal.
- Omarmen van GEM door de jeugdzorg waardoor niet alleen wordt gekeken naar de specifieke gedrags- of emotionele problemen, maar ook de bredere context waarin het kind opgroeit. Door deze factoren in de behandeling en ondersteuning op te nemen wordt een brede (en duurzame) aanpak geboden.

[7] GHOR staat voor Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio

- Vroegtijdige interventie en preventie is nodig. Denk bijvoorbeeld aan vrij beschikbare informatie en ondersteuning voor ouders/verzorgers, of aan schoolbrede programma's voor sociaal-emotioneel leren.
- Het benutten van technologie en e-mental health. Denk bijvoorbeeld aan online platforms waar jongeren en ouders informatie kunnen vinden maar ook door chatcontact direct ondersteuning kunnen krijgen.

Wat doen we? Actielijnen waarin het GEM gedachtengoed als rode draad aanwezig is.

1) *Inzetten ondersteuning jeugdigen vanuit het gewone leven, met voorzieningen en mensen in de eigen omgeving. Door herstelondersteunende gesprekken, inzet van ervaringsdeskundigen en steunend netwerk (zoals jouw ingebrachte mentor).*

Om jeugdigen en hun gezinnen duurzaam te versterken wordt eerst naar zo eenvoudig mogelijke oplossingen gekeken. Deze oplossingen komen vanuit het normale leven van de jeugdige en het gezin en zo dichtbij mogelijk. Door hulpvragen, daar waar het kan, op te lossen binnen het gezin, het netwerk en de directe leefomgeving kunnen we professionele expertise gerichter inzetten voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen. Zodat er ook voor hen snel passende hulp is, zonder lang te moeten zoeken naar of wachten op hulp.

Vanuit de GEM gedachte starten we met een ontwikkel atelier over de Herstelondersteunende intake (HOI). De HOI wordt nu in verschillende regio's ontwikkeld voor de volwassen ggz. Wij gaan de HOI vertalen naar de jeugdzorg en we gaan daarbij ook ervaringsdeskundigen inzetten. We vinden herstelondersteunende intake eigenlijk geen passende naam voor de jeugdzorg. Het gaat namelijk niet altijd om herstellen. Omdat we de relatie willen leggen met de ontwikkelingen binnen de volwassen-ggz, houden we hier toch deze naam aan. In de volwassen-ggz worden goede ervaringen opgedaan met de HOI. Deze intake is erop gericht om samen met de cliënt en een door hem gekozen naastbetrokkene te onderzoeken en te bespreken wat de hulpvraag is en welke aanpak daar het beste op aansluit. Daarbij wordt gekeken naar wat eerder heeft gewerkt, wat de mogelijkheden van de cliënt zijn en wat ervoor nodig is om nu tot een oplossing te komen. Hierbij wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de eigen kracht van de cliënt, de normale leefwereld en het eigen netwerk. We gaan aan de slag om de HOI, of een vergelijkbare aanpak zoals een netwerkintake, aan te passen en in te zetten in de jeugdhulp. We starten met de jeugd-ggz en breiden het verder uit naar andere sectoren binnen de jeugdhulp. Met de HOI zetten we een stap in het normaliseren van belemmeringen in de ontwikkeling. De toestroom naar specialistische jeugdhulp vormen we hiermee om naar ander vormen van ondersteuning. Die vormen sluiten beter aan bij wat nodig is en meest helpend.

Lokaal/regionaal/wie?

We starten in een werkatelier waarin wij samen met (ggz-)aanbieders, ondersteuners van huisartsen en lokale teams een pilot HOI voor jeugd uitwerken en direct in de praktijk kunnen brengen. Belangrijk in dit atelier is het domeinoverstijgend leren kijken en denken. Gezinsproblematiek zoals geldzorgen, armoede, schulden en huisvestingsproblematiek zijn vaak onderliggende oorzaken van jeugdproblematiek. Het is daarom belangrijk dat we hier meer oog voor gaan krijgen en domeinoverstijgend werken. We starten met het eerste atelier in het najaar van 2023. De evaluatie zal eind 2024, begin 2025 plaatsvinden. HOI heeft het meeste kans van slagen wanneer deze binnen de

eigen leefomgeving van de jeugdige wordt gedaan. Dit vraagt om een goede lokale inbedding, dit vereist van de deelnemende gemeenten bereidheid en inzet om anders te kijken en te doen.

2) Vergroten integrale hulp in de wijk. Betere verbinding jeugd-ggz en andere (jeugdhulp)aanbieders met lokale teams, onderwijs, welzijn en (ondersteuners van) huisartsen.

a. We creëren een betere verbinding tussen jeugd-ggz en andere (jeugdhulp) aanbieders, onderwijs en het steunend netwerk in de gewone leefwereld.

Om het jeugdhulpgebruik te verminderen en het systeem te wijzigen is een maatschappelijke dialoog nodig over normaliseren en het versterken van het gewone leven. Tegelijkertijd zullen we ook nu al stappen moeten zetten om het systeem in de jeugdzorg een andere wending te geven. Bijvoorbeeld door de inzet van een zelfgekozen steunfiguur zoals de JIM (Jouw Ingebrachte Mentor[8]) en door beter gebruik te maken van lokale formele en informele voorzieningen).

De Hervormingsagenda Jeugd benadrukt het belang van een sterke en stevige lokale pedagogische basis. De inzet is dat jeugdigen en gezinnen zoveel mogelijk antwoorden op hulpvragen laagdrempelig vinden zonder dat direct wordt doorverwezen naar specialistische jeugdhulp. Lokale teams moeten daarvoor zelf voorzien in een breed hulpaanbod met een gerichte aanpak op preventie. Ook zijn onderwijs en kinderopvang nodig bij ondersteuning voor jeugdigen die aansluit bij de eigen leefwereld. Onderwijs en kinderopvang zijn naast het eigen gezin de belangrijkste plek waar kinderen en jongeren zich vormen en ontwikkelen. Wanneer het niet goed gaat valt dat op school of de kinderopvang vaak het eerst op. Binnen school is laagdrempelig hulp beschikbaar zodat een verwijzing minder snel nodig is. Scholen zijn hier nog niet voldoende op toegerust. Jeugdhulp en (passend)onderwijs zullen elkaar meer moeten versterken. In 2024 worden de kaders gesteld. Hierbij speelt de Hervormingsagenda Jeugd een grote rol omdat deze de reikwijdte van de jeugdwet beperkt. Deze opgave valt samen met opgave 1, meer inclusie in de basis. De verandering van inzet van jeugdhulp start binnen onderwijs (primair en voortgezet). Op elke school is of komt een goede basis voor ondersteuning voor alle leerlingen. Leerlingen die een hulpvraag of ondersteuningsbehoefte hebben krijgen dat binnen de context van de school. Alleen indien (hoog) specialistische zorg nodig is wordt dat buiten de school verkregen of wordt verwezen naar speciaal onderwijs. Ook dan is zo nabij mogelijk met inzet van het eigen steunend netwerk het uitgangspunt. Samen met partners uit het veld verkennen we de inzet van jeugd-ggz in de gewone leefwereld. We zetten in op meer groepsgericht aanbod. Door intensievere contractsturing op jeugd-ggz en andere jeugdhulpaanbieders zetten we de in beweging in gang richting het GEM-gedachtengoed. Daarnaast zullen we hen uitnodigen om zelf ook met innovatieve ideeën te komen.

b. We organiseren (aanvullende) expertise dichtbij voor betere analyse en integrale hulp.

De weg naar jeugdhulp kent vele verwijzers: lokale teams, huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten, rechters, jeugdbeschermers en jeugdreclasseerders. 90% van de verwijzingen naar de jeugd-ggz verliep in 2022 in onze regio via de huisarts. Analyse van data leert dat de ingezette/verwezen

[8] JIM staat voor Jouw Ingebrachte Mentor en is een familielid, vriend of bekende van de jongere. De keuze van een jongere voor een JIM wordt ondersteund door ouder(s), waarna JIM optreedt als ambassadeur van de jongere. De JIM is de vertrouwenspersoon, een steunfiguur voor de jongere. In die rol treedt hij/zij op als vertegenwoordiger richting de ouder(s) en professionals. Iedere jongere kiest zijn eigen JIM. Iemand die hij al kent en vertrouwt of waar hij heen gaat als het thuis even niet lekker loopt.

zorg niet altijd direct aansluit bij wat nodig is voor de jongere en zijn omgeving. We hebben een betere (brede) analyse nodig om te beoordelen mét een gezin en jeugdige wat nodig is en waar hulp geboden kan worden (binnen of buiten de jeugdzorg). Wanneer een jongere wordt doorverwezen naar specialistische hulp, is deze vaak zo georganiseerd dat de behandeling of hulp is losgekoppeld van de eigen leefomgeving. Jeugdigen moeten voor jeugdhulp laagdrempelig en dicht bij huis terecht kunnen. Daarvoor zijn stevige lokale teams nodig met voldoende kennis en expertise en verbinding met specialistische hulp. Teams die met ouders en jeugdigen kijken naar wat echt nodig is. Ondersteuning en behandeling vanuit lokale voorzieningen die beschikbaar zijn voor het brede sociale domein. De eigen leefomgeving en het normale leven worden zoveel mogelijk betrokken om de inzet zo duurzaam mogelijk te laten zijn.

Binnen deze actielijn wordt gewerkt aan de volgende ontwikkelingen:

- We professionaliseren lokale teams (zie bijlage 1). We zetten ons in de regio samen in voor stevige lokale teams. Vanuit de regio vormen we kaders, wordt houvast geboden en samenwerking aangegaan. Lokaal wordt de vertaalslag gemaakt naar de praktijk die past binnen de gemeente.

- We hebben in de regio in alle gemeenten een POH-jeugd (praktijkondersteuner huisarts gericht op jeugd), SOH-jeugd ggz (specialistische ondersteuner huisartsenzorg jeugd ggz), SOJ (Specialistisch Ondersteuner Jeugdgezondheidszorg) of een vergelijkbare ondersteuner voor huisartsen. Zo wordt laagdrempelig hulp geboden en worden huisartsen ondersteund in hun verwijzende taak. Binnen de regio worden ervaringen en effecten verzameld die we laten terugkomen in (leer)bijeenkomsten.

- We ontwikkelen jeugd-ggz in de wijk met lokale teams voor laagdrempelige hulp. Minimaal 2 regiogemeenten zullen naar verwachting in het eerste kwartaal van 2024 starten met jeugd-ggz in de wijk. We kijken hoe we kunnen aansluiten op de pilots volwassen ggz in de wijk. Binnen de regio worden ervaringen en effecten verzameld die we laten terugkomen in (leer)bijeenkomsten.

- We creëren (meer) aandacht bij verwijzers voor verwijsmogelijkheden anders dan jeugd-ggz. We onderzoeken in ateliers hoe de verklarende analyse zich verhoudt tot de HOI. Binnen de regio worden ervaringen en effecten verzameld die we laten terugkomen in (leer)bijeenkomsten.

- We creëren aandacht voor en stimuleren de inzet van een verklarende analyse bij verwijzers. Door de verklarende analyse komt beter zicht op het ontstaan van de klachten en op helpende en belemmerende factoren. Als sneller een verklaring in beeld komt, kan sneller de juiste hulp worden ingezet. Het is een leidraad voor professionals in de gesprekken met ouders en jeugdigen. Binnen de regio worden ervaringen en effecten verzameld die we laten terugkomen in leerbijeenkomsten. De regio zal hierin ook aansluiten bij de behoefte en het tempo van de lokale teams.

3) Realiseren van een passender, voordeliger en dekkend aanbod begeleiding en respijtzorg (oppas, weekendopvang, logeren).

De regionale contracten van de ambulante jeugdhulp zijn met twee jaar verlengd tot en met 2024. Een nieuwe aanbesteding komt er aan. De voorbereidingen hiervoor starten in 2023.

We maken meer onderscheid in de doelgroepen zodat we een beter en meer dekkend aanbod hebben. We sturen in de nieuwe aanbesteding meer op samenwerking met, en terugkeer naar gewone (lokale) voorzieningen. Dus we zoeken naar zoveel mogelijk hulp in de normale leefwereld van de jeugdige. Dit geldt ook voor specialistische begeleiding. Dit betekent een beweging naar de lokale teams.

Bij de voorziening respijtzorg gaat het om ondersteuning/overname van zorgtaken bij overbelaste ouders. Binnen de jeugdwet is niet goed beschreven wanneer en voor welke doelgroep respijtzorg is bedoeld. We zien dat respijtzorg in de regio verschillend wordt uitgelegd en ingezet. Aanbieders geven aan dat respijtzorg niet kostendekkend is. Daardoor zijn de afgelopen jaren een paar aanbieders gestopt met het leveren van logeeropvang of ze hebben dat overwogen. Ook zien we dat respijtzorg vaak lang doorloopt waardoor de kosten per kind hoog kunnen oplopen. Daarom moeten we aandacht gaan hebben dat deze zorg tijdelijk bedoeld is.

Om meer grip te krijgen op deze ontwikkelingen, en ervoor te zorgen dat respijtzorg beschikbaar blijft voor de jeugdigen en gezinnen die dit écht nodig hebben gaan we regionaal werken aan:

- Een visie op beleid rondom de inzet, kaders en voorwaarden bij de inzet van respijtzorg
- Een passende inkoop van, en contractmanagement op respijtzorg
- Een voorstel om respijtzorg lokaal als algemene voorziening te ontwikkelen om te voorkomen dat gezinnen gebruik moeten maken van maatwerkvoorzieningen.

4) Verbeteren crisisketen, waaronder goede triage bij crises, doorstroom na opname en afstemming/ regie met lokale teams, spoedeisende zorg, crisisdienst, jeugd-ggz en volwassen-ggz.

We ervaren een aantal knelpunten bij de in- en uitstroom van jeugdigen (18-) in crisishulp. Er ontbreekt vaak een duidelijke regierol, de wijkteams worden niet altijd betrokken en het doorzetten na een crisisinterventie lukt moeizaam. Het ontbreekt vaak aan een passend aanbod. Hierdoor is noodzakelijke nazorg of een vervolgtraject niet direct beschikbaar of het sluit niet goed aan. We gaan de crisisketen verbeteren. We verbinden de organisaties die verantwoordelijk zijn voor crisisinterventies aan de wijkteams. In een crisissituatie zijn de jeugdige en het gezin de regie over hun leven vaak kwijt. Het is belangrijk dat er voor de jongere en het gezin één vast aanspreekpunt is die het doorgaan van zorg bewaakt en de regierol tijdelijk kan overnemen. We maken afspraken wie verantwoordelijk is voor vervolgacties na een crisis. We maken gebruik van duurzame mogelijkheden zoals bijvoorbeeld de JIM en het eigen netwerk.

Lokaal /regionaal/wie?

In deze opgave zal de regio vanuit de gezamenlijke visie kaders bieden en richtinggevend zijn hoe we de versterking van mentale veerkracht ontwikkelen en ontplooien. Hierbij betrekken wij alle gemeenten in de regio. Lokale gemeenten geven zelf kleuring en invulling binnen de gezamenlijke visie en kaders. Vanuit de regio zullen (leer)bijeenkomsten worden georganiseerd om met elkaar en van elkaar te leren. Het ROB neemt de veranderingen mee bij inkoop en contracten.

Lokaal vraagt met name de Hervormingsagenda Jeugd een aantal gerichte acties zoals het verstevigen van lokale teams en het betrekken van ggz in de wijk.

3.3 Opgave 3

Het organiseren van passende hulp voor complexe situaties bij jeugdigen en hun gezinnen.

Doel

Beter passende hulp voor complexe situaties. We willen voor iedere jeugdige uit de regio een passende oplossing met perspectief. Een oplossing voor nu én de toekomst. Hoe ingewikkeld de zorgvraag ook is. Hierbij kijken we naar de hele context om de jeugdige heen. We voorkomen verergering van problemen door deze vragen op te pakken. We leveren een bijdrage aan een lerend jeugdstelsel door van deze casuïstiek te leren.

Context

Er zijn kinderen en ouders voor wie het standaard aanbod niet werkt omdat het niet goed bij hun situatie en leefwereld past. Vaak gaat het om gezinnen die te maken hebben met een kluwen van problemen. De kinderen hebben vormen van jeugdhulp, bescherming en nabijheid nodig waarvoor geen algemene one-size-fits-all oplossingen beschikbaar zijn. Regelmatig wordt er uithuisgeplaatst en volgen meerdere overplaatsingen. Te veel kinderen eindigen bij de jeugdbescherming of in JeugdzorgPlus. Deze gezinnen hebben maatwerk nodig terwijl in spoed en crisis goedbedoeld, maar vaak te snel, wordt gehandeld en opnieuw schade ontstaat[9]. Professionals moeten samen met de jeugdige en ouders op zoek naar een passend netwerk van hulp en ondersteuning. Dit betekent ook dat lokale teams en jeugdbescherming op tijd (aanvullende) specialistische hulp vragen bij complexe casuïstiek. Om samen te zoeken naar de verklaring van het gedrag van het kind in de context van het gezin. Dit past ook bij onze taak om lokale teams te verstevigen. En het betekent dat zorgaanbieders helpen bij de verklarende analyse en maatwerk gaan inzetten en daarbij met andere betrokkenen samenwerken. We moeten voorkomen dat het gesprek, vooral als het spannend wordt, gaat over wat niet mogelijk is door eigen verantwoordelijkheid, beperkt mandaat of beperkte doorzettingsmacht. Gezinnen, hulpverleners, organisaties en onze regiogemeenten horen met elkaar in verbinding te blijven, en (achteraf) te leren van ervaringen. Op deze manier transformeren we de vertrouwde werkwijze en kan in verbinding samen bereikt worden wat niemand alleen lukt.

Voor expertise in (complexe) jeugdhulpvraagstukken is in de regio ook een rol weggelegd voor het Bovenregionaal Expertisenetwerk Jeugdhulp in Gelderland (BOEG). In BOEG werken 7 jeugdhulpregio's samen: Achterhoek, Centraal Gelderland, FoodValley, Midden-IJssel/ Oost-Veluwe, Nijmegen, Noord-Veluwe en Rivierenland. In BOEG werken de jeugdhulpregio's samen met ervaringsdeskundigen, aanbieders van jeugdhulp, de Gecertificeerde Instellingen en kennisinstituten aan het beter maken van de jeugdhulp. Nederland telt 8 van deze Bovenregionale Expertisenetwerken Jeugd. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport geeft opdracht en financiert de bovenregionale netwerken.

[9] In november 2022 is het onderzoek 'Betrek mij gewoon!', op zoek naar verbeterkansen voor de jeugdhulp in het casusonderzoek, afgerond. Onderzocht is hóe een klinische opname of uithuisplaatsing hebben kunnen gebeuren. Jongeren en ouders zelf hebben een centrale rol gespeeld in het onderzoek. Uitkomst is dat ondanks, of misschien soms juist wel door, het gevoel van spoed vaak te snel naar hulp wordt gegrepen die niet goed genoeg aansluit bij de behoeftes van het betreffende kind en bij de kennis over wat echt helpt. In het rapport staan aanbevelingen voor gemeenten, zorgaanbieders, professionals en opleiders.

Wat doen we? Actielijnen.

1. *Verstevigen en meer laagdrempelig inzetten van het Regionaal Expertise Team (RET) om mee te denken bij (complexe) vastgelopen situaties van jeugdigen en hun gezin.*

Regionaal bieden we passende hulp in complexe situaties. Dit deden we sinds enkele jaren in het Overleg Passende Hulp (OPH). Dit overleg is doorontwikkeld naar een Regionaal Expert Team (RET) dat per 1 januari 2023 is gestart. De voorzitter en vaste deelnemers van het RET geven advies aan lokale teams en jeugdbescherming bij (complexe) vastgelopen casuïstiek. Het RET is een multidisciplinair team met experts van de grote zorgaanbieders van specialistische jeugdhulpvormen (met verblijf en klinische ggz) uit de regio. De expertise zet in op ambulante intensieve jeugdhulp. We willen daarmee een uithuisplaatsing of overplaatsingen in spoed en crisis voorkomen en ondersteunen bij terugkeer naar huis.
Het RET ondersteunt lokale teams en jeugdbescherming in de zoektocht naar passende hulp. Een uitgangspunt is dat zij de ouder of jeugdige betrekken of mee laten praten. Het RET moet laagdrempelig ingezet kunnen worden. Dat betekent dat het RET bekend en vindbaar moet zijn. We hebben een paar uitgangspunten die helpen bij het succes van RET. Zo is met de komst van het RET de verplichting om een uithuisplaatsing te melden bij het OPH vervallen[10]. Lokale teams en gezinsvoogden worden actief uitgenodigd om bij complexe situaties gebruik te maken van het RET. Zij kunnen laagdrempelig contact hebben met de voorzitter van het RET maar als het nodig is kan deze ook tijdelijk als procesregisseur worden ingezet. De vaste deelnemers van het RET kunnen actief betrokken blijven nadat een casus is besproken. Ook kan een daarvoor opgeleide gedragsdeskundige helpen een verklarende analyse te maken.

Lokaal/regionaal/wie?

Het RET heeft lokale teams en jeugdbescherming benaderd en geïnformeerd over de nieuwe werkwijze van het RET. Medio 2023 wordt in het RET op beperkte schaal gestart met de uitvoer van de verklarende analyse. Deze inzet wordt eind 2023 geëvalueerd.
Lokale teams en jeugdbescherming gebruiken het RET tijdig en maken bij de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp gebruik van gecontracteerd aanbod. ROB en regionale beleidsadviseurs leren van vastgelopen zorgvragen en maatwerkovereenkomsten bij niet gecontracteerde zorgaanbieders van residentiële jeugdhulp.

Het RET kan adviseren om expertise in te vliegen van het Bovenregionaal Expertisenetwerk Gelderland: BOEG[11]. Ook kan de regio aanvragen indienen om (structureel) nieuw zorgaanbod te organiseren.

[10] In 2022 is de verplichting voor gecertificeerde instellingen om alle uithuisplaatsingen bij het OPH te melden losgelaten. Voorwaarde hierbij was dat het aantal uithuisplaatsingen wel gevolgd blijft worden. Dit lukt dankzij de ontwikkeling van een nieuw regionaal dashboard Initi8 instroom verblijf. Het loslaten van de meldplicht heeft geen toename in het aantal uithuisplaatsingen laten zien. Per 1 januari 2023, bij het overgaan van het OPH in het RET is daarom ook de meldplicht voor alle verwijzers vervallen.
[11] BOEG ondersteunt vanuit een onafhankelijke positie het Rijk van Nijmegen en het Regionale Expert Team (RET) in complexe en vastgelopen casuïstiek. BOEG stelt eventuele ontbrekende expertise beschikbaar om snel tot passende hulp te komen. BOEG wil leren van opgedane ervaringen, goede praktijken en knelpunten.

2. *Verbeteren insteek op de behoeften van jongeren en ouders door inzet van de doorbraakmethode.*

In de voortdurende zoektocht naar nieuwe en beter werkzame zorg moeten we meer handelen vanuit cliëntperspectief[12]. Hulp aan het kind is alleen effectief als voldoende aandacht is voor het gehele gezin. Als omgevingsfactoren een grote rol spelen in de problematiek van het kind, moet dat meegenomen te worden in het vinden van een passende oplossing. Met de inzet van de doorbraakmethode wordt voor ieder gezin maatwerk mogelijk én gelegitimeerd. In de aanpak wordt gewerkt volgens gedeelde waarden, die het mogelijk maken om de publieke middelen verantwoord in te zetten. Deze waarden zijn: legitimiteit (mag het?), betrokkenheid (krijgt het gezin weer grip op hun leven?) en rendement (zetten we de publieke middelen optimaal in?). Met de doorbraakmethode worden lokale teams en jeugdbescherming ondersteund om samen met het gezin buiten bestaande structuren en financiering te denken. Door inzet van de doorbraakmethode bij jeugdigen met specialistische jeugdhulp kan dat uiteindelijk een besparing opleveren omdat andere, zwaardere inzet kan worden voorkomen.

Lokaal/regionaal/wie?

In samenwerking met het ROB hebben we aandacht voor kwaliteit bij aanbieders. Onderdeel hiervan is de richtlijn 'Samen met ouders en jeugdigen beslissen over passende jeugdhulp'. Ook vanuit BOEG is veel aandacht voor deze gelijkwaardige samenwerking tussen professionals en ouders en jeugdigen. Het RET werkt volgens het VNG-borgingsdocument Expertteams, een onderdeel hiervan is dat ouders en jeugdigen aanwezig mogen zijn bij RET.

De regio stimuleert alle gemeenten de doorbraakmethode zoals ontwikkeld door het Instituut Publieke Waarden (IPW) in te gaan zetten. Vanuit de regio wordt het IPW ingehuurd om minimaal één professional per lokaal team te trainen. Ook wordt gedacht aan jeugdbescherming en andere jeugdzorgprofessionals. De deelnemers delen hun kennis met collega's en samenwerkingspartners. Na de training wordt de aanpak toegepast bij jeugdhulp casuïstiek. Dit draagt bij aan de integrale samenwerking met collega's uit de verschillende sociale domeinen binnen de lokale gemeentes en de regionale spelers. De regio richt een Regionaal Kennisplatform in met getrainde professionals. Dit platform wordt begeleid door het IPW. In dit platform wordt opgedane kennis gedeeld, wordt daarvan geleerd en wordt deze geborgd.

Lokale teams nemen deel aan de training en gaan de aanpak toepassen waar dat kan of nodig is. Dit draagt ook bij aan het verstevigen van lokale teams. Lokale gemeenten dienen budget te reserveren zodat hun lokale team doorbraak-oplossingen ook in kan zetten.

[12] Het onderzoek 'Betrek mij gewoon!' (zie noot 7) brengt dit duidelijk naar voren. In het rapport staan aanbevelingen geformuleerd voor zowel gemeenten, zorgaanbieders, professionals en opleiders.

3.4 Opgave 4

Terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk.

Doel

Meer jeugdhulp zo thuis mogelijk. Voorkomen van uithuishuisplaatsingen door sterke gezinnen én een sterke sociale omgeving. Voor jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben is tijdig passende hulp en ondersteuning beschikbaar. Wanneer residentiële jeugdhulp (jeugdhulp met verblijf) nodig is, dan doen we dat zo thuis mogelijk. Daarvoor moeten we residentiële jeugdhulp transformeren.

Context:

Te veel kinderen worden uit huis geplaatst door gezinsproblematiek. Veel kinderen verliezen hun bekende leven omdat ze buiten de gemeente en zelfs buiten de regio worden geplaatst. Te vaak wordt een (zorg)oplossing voor de jeugdige ingezet terwijl het passender en duurzamer is om iets in de leefwereld van het gezin te veranderen.
Terugkeer uit residentieel verblijf krijgt nog onvoldoende aandacht. Jongvolwassenen (18+) lopen vast na een verblijf in jeugdhulp omdat er dan verschillende regimes gelden voor verblijf en zorg (WMO, verlengde jeugdwet of zorgverzekeraar). Het lukt ons nog onvoldoende om voor hen een passend vervolg te realiseren.

We zijn in onze regio sinds enkele jaren actief bezig om de instroom in jeugdhulp met verblijf terug te dringen. We investeren als gemeenten in alternatieven voor zorg en hulp om dit te voorkomen. We hebben bijvoorbeeld de inzet van ambulante gezinsbehandeling gestimuleerd. We hebben ervaring opgedaan met de door de jeugdige zelf gekozen steunfiguur, de ingebrachte mentor (JIM). Door deze inzet is een positieve beweging gestart. We zien dat het aantal uithuisplaatsingen is gedaald. We willen de komende jaren verder gaan met deze inspanningen.

Wat doen we? Actielijnen.

1. Het ontlasten van kwetsbare gezinnen door sociale steun van (in)formele opvoeders.

De uitdrukking is niet voor niets '*it takes a village to raise a child*'. Iedereen heeft een sterk netwerk nodig en dit geldt zeker voor kwetsbare gezinnen. Eén op de vier kinderen groeit op in een gezin waar een gezinslid zorg nodig heeft. Sociale steun vanuit de directe omgeving is dan nog belangrijker. Het voorkomt dat gezinnen overbelast raken.

In 2020 hebben we regionaal aandacht gevraagd voor de werving van steungezinnen. Gezinnen die steun kunnen gebruiken (vraaggezinnen) worden gekoppeld aan een gezin in de buurt die laagdrempelig en praktisch ondersteuning kan bieden (steungezinnen). Een steungezin deelt met het vraaggezin de zorg voor de kinderen. Zo krijgen kinderen wat extra liefde en aandacht en worden ouders even ontlast. In de regio zijn verschillende organisaties actief die hierin bemiddelen.

Een andere manier om overbelaste gezinnen te versterken is door de inzet van Zorgoppas. Ouders met een zorgbehoevend kind vinden niet zomaar een oppas. Gewoon het buurmeisje vragen kan voor hen vaak niet. Daardoor kunnen deze ouders niet los komen van de zorg over hun kinderen. Door een zorgoppas kunnen we ouders ontlasten zodat ze tijd kunnen besteden aan ontspanning of aan privé

afspraken. Ook hierbij is de kracht van deze hulp alledaags en vriendelijk. Ouders betalen een eigen bijdrage voor deze zorgoppas, met uitzondering van minima tot 130% van de bijstandsnorm. Op deze manier proberen we te voorkomen dat problemen in een gezin verergeren en dragen we bij aan het fijn opgroeien van kinderen in hun eigen gezin.

Lokaal/regionaal/wie?

We willen regionaal aandacht voor specifieke doelgroepen waarbij deelname aan de lokale basisvoorzieningen minder vanzelfsprekend is. Het opdrachtgeverschap van steungezinnen en Zorgoppas is een lokale taak. We willen in deze regionale actielijn elkaar inspireren. Steungezinnen worden via *Buurtgezinnen* gecoördineerd in Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook & Middelaar en Nijmegen. In Wijchen gebeurt dat via *Meer voor mekaar* en in Beuningen via *Gezinnen voor elkaar*.

Zorgoppas is een pilot die 1 maart 2023 gestart is in Nijmegen. We willen hierin regionaal ervaringen uitwisselen en leren van elkaar.

2. Verstevigen pleegzorg in de regio.

We hebben te weinig pleeggezinnen voor kinderen en jongeren die een plek nodig hebben. Steeds minder mensen melden zich aan als pleegouder. Kinderen en jongeren komen in gezinshuizen of residentiële jeugdhulp terecht, terwijl ze een 'gewoon thuis' nodig hebben. Waar ze veilig en optimaal kunnen opgroeien tot hun 21e jaar. Dit betekent dat pleegzorg een belangrijke positie inneemt in ons zorglandschap. Daarom is aandacht geven aan pleegzorg belangrijk. Voorlichting geven over de verschillende vormen van pleegzorg is daar een groot onderdeel van: van vakantie en weekendpleegzorg tot aan pleegzorg 24/7. In oktober 2020 is na een zorgvuldige doelgroep-analyse de campagne 'Jouw liefde maakt het verschil' in het Rijk van Nijmegen gestart. Professionals, pleegouders en ouders zetten zich met hart en ziel in om pleegzorg te laten slagen. Samen wordt er alles aan gedaan om het verschil te maken in het leven van een kind. Daarbij willen we niet alleen pleeggezinnen werven, maar willen we ze ook behouden. We moeten aandacht hebben voor de bijzondere taak die zij op zich nemen. Een uithuisplaatsing kan rust en stabiliteit brengen, maar is ook ingrijpender en traumatischer voor kinderen en hun ouders dan wordt gedacht. Dit heeft ook impact op de pleegouders. Er zijn veel pleegzorgplaatsingen die vroegtijdig worden beëindigd. Het aantal pleegouders dat stopt is te hoog: jaarlijks ongeveer 14% van het totaal aantal pleeggezinnen in Nederland. De Nederlandse vereniging voor pleeggezinnen helpt en ondersteunt pleeggezinnen op allerlei manieren zodat zij de zorg voor een pleegkind vol kunnen houden. We verwachten van zorgaanbieders dat zij ondersteuning bieden aan pleegouders, en er wordt een (flexibele) regeling geboden als het gaat om het maken van extra kosten (de zogeheten bijzondere kosten). In de meest ruime zin worden pleegouders in het zadel geholpen en gehouden door buiten bestaande paden om mee te denken over wat zij nodig hebben (zoals de doorbraakmethode inzetten voor het realiseren van een extra kamer in het huis).

Het effect van (blijvend) campagne voeren is zichtbaar: eind 2022 is de wachtlijst van kinderen die pleegzorg nodig hebben gezakt van ruim 20 naar onder de vijf. Maar helaas zien we de wachtlijst weer klimmen. Wat nodig is, is structurele aandacht voor het werven van pleegouders. Hoe groter het aanbod van verschillende pleegouders, hoe beter de pleegzorgaanbieder kan matchen. Hoe beter de match, hoe kleiner de kans dat een pleegzorgplaatsing afgebroken wordt.

Lokaal/regionaal/wie?

De pleegzorgcampagne is gecreëerd door de regio. Regionaal wordt zorggedragen voor een continue online campagne op www.pleegzorgrijkvannijmegen.nl. Marketing verschijnt via Instagram, facebook en soms ook google advertisement. In de jaarlijkse week van de pleegzorg (meestal rond oktober/november) is er een piek, waarbij we regionaal extra inzetten op een piek-campagne. Regionaal wordt samen met de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen onderzoek gedaan naar 'Het goede Gesprek': Wat gaat goed, wat kan beter? Omdat succesvolle pleegzorg niet vanzelf gaat. In de regio worden pleeggezinnen, ouders, hulpverleners en beleidsmakers gezamenlijk betrokken.

Lokale gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het vertalen van de campagne op lokale websites, met banners in wijkcentra en een gift en/of media aandacht in de Week van de Pleegzorg. De regio stelt een toolkit beschikbaar. Lokale gemeenten hebben eigen beleid voor mantelzorgers, pleegouders en andere vrijwilligers. Elke gemeente kiest of zij een pleegzorgcompliment willen geven. Ook de nazorg aan pleegouders, het indiceren van hulp in het gezin of het realiseren van ongebruikelijke inzet is een lokale aangelegenheid.

3. Vergroten en versterken gezinshuiszorg in de regio.

We hebben in de regio meer aanbod nodig voor jeugdigen die Gezinshuiszorg nodig hebben. In gezinshuizen wonen kinderen en jongeren tot 21 jaar die uit huis zijn geplaatst. Gezinshuizen zijn kleinschalig: maximaal 6 kinderen. Het gezinshuis staat vaak in een gewone wijk. Gezinshuiszorg neemt, naast pleegzorg, een belangrijke positie in doordat de zorg "zo thuis mogelijk" is. Deze zorg kan voltijds zijn, maar deeltijd wonen hoort daar ook bij. We hebben gezinshuizen nodig als alternatief bij de afbouw van de residentiële jeugdhulp. Zorgaanbieders worden gestimuleerd om voortdurend te werken aan kwaliteitsverbetering. Daarvoor worden de nieuwe landelijke Kwaliteitscriteria Gezinshuizen gebruikt. Behalve de blijvende aandacht voor het versterken van de kwaliteit van gezinshuiszorg, is het vergroten van de capaciteit van gezinshuiszorg ook hard nodig. We willen dat voor alle jeugdigen uit de regio die dat nodig hebben, een plek in de regio beschikbaar is. Een plek die zo dichtbij mogelijk zodat ze in hun bekende omgeving kunnen blijven. Zeker voor 16+ jeugdigen is er te weinig aanbod. Daarbij gaat het ook over kinderen die dan kunnen uitstromen uit zwaardere zorg (zoals JeugdzorgPlus[13] en Driemilieuvoorziening[14]).

Op basis van historisch gebruik en de verwachte toekomstige vraag maken we een ontwerpschets die bestaat uit meerdere profielen van gezinshuizen. In samenwerking met de wetenschap en ervaringsdeskundigen worden criteria opgesteld voor de gewenste gezinshuizen. Zorgaanbieders worden door ons uitgenodigd om initiatieven te ontwikkelen die hier aan voldoen. De beoordeling van nieuwe initiatieven vindt plaats in een select gezelschap dat bestaat uit ervaringsdeskundigen, wetenschap, professionals en gemeenten. De regio faciliteert hierin.

Lokaal/regionaal/wie?

We werken deze actielijn regionaal uit. We hebben alle gemeenten in de regio nodig om passende huisvesting te vinden en de daarbij behorende vergunningen te realiseren.

[13] JeugdzorgPlus is een vorm van gesloten jeugdhulp voor jongeren met ernstige gedragsproblemen die een risico vormen voor zichzelf of anderen.

[14] Een Driemilieuvoorziening is een vorm van specialistische jeugdhulp waar verblijf, scholing/werk en vrijetijdsbesteding op één terrein worden aangeboden.

4. Versterken van specialistische jeugdhulp en toewerken naar een dekkend zorglandschap.

In 2025 komt een nieuwe inkoop van Jeugdhulp met verblijf. We sluiten dan ook aan op de landelijk gehanteerde term specialistische jeugdhulp[15]. Specialistische jeugdhulp is het geheel van ambulante gezinsbehandeling, pleegzorg, gezinshuizen en residentiële jeugdhulp. Daarmee laten we de term "jeugdhulp met verblijf" vervallen. We werken toe naar een dekkend zorglandschap voor alle kinderen waarbij een uithuisplaatsing dreigt of heeft plaatsgevonden. We toetsen daarbij de kwaliteit van het besluit om uit huis te plaatsen (de "verklarende analyse"). We verwachten dat alle professionals werken met de richtlijn uithuisplaatsing die als veldnorm door beroepsverenigingen is ontwikkeld. Ook verwachten we dat zorgaanbieders de landelijk vastgestelde richtlijn residentiële jeugdhulp en de kwaliteitscriteria gezinshuiszorg hanteren.

Bij de inkoop wordt gevraagd om vernieuwing. Het gewone leven moet centraal staan bij alle specialistische jeugdhulpvormen: ambulante gezinsbehandeling; pleegzorg, gezinshuizen, residentiële jeugdhulp. Zo kan een zelfgekozen steunfiguur (JIM) worden ingezet bij ambulante gezinsbehandeling wat bijdraagt aan het voorkomen van een uithuisplaatsing. Als een uithuisplaatsing niet afgewend kan worden, dan groeien kinderen op in een zo huiselijk mogelijke gezinssfeer en bij voorkeur met vaste (professionele) opvoeders. Pleegzorg en gezinshuiszorg wordt gestimuleerd. Als residentiële jeugdhulp nodig is worden ouders betrokken en wordt terugkeer naar huis bevorderd. Als dat niet mogelijk is, worden jeugdigen voorbereid op een zelfstandig bestaan of een ander helpend vervolgperspectief.

We vertalen deze uitgangspunten naar een inkoopkader dat met partners wordt gedeeld en vastgesteld. Hierin is ook aandacht voor de zakelijke kant, zoals de inzet van meerzorg[16], zorgplicht, acceptatieplicht en kwaliteitscriteria. We brengen in kaart welke verandering aanbieders moeten maken om hun hulpaanbod door te ontwikkelen passend binnen deze visie. Vanaf 2025 sluit het ROB meerjarige contracten volgens deze visie.

In 2023 kijken we bij de inkoop ook naar jongvolwassenen die een beschut en beschermd woonzorgaanbod nodig hebben voor specialistische, intensieve problematiek. Een aantal jeugdigen die zijn opgegroeid in pleegzorg, gezinshuizen of zwaarder residentiële jeugdhulp, wil bij 18 jaar geen verblijf meer maar heeft ook geen steunend sociaal netwerk. Of is door een licht verstandelijke beperking kwetsbaar. Vaak is de relatie met ouders en familie beschadigd. Zelfstandig wonen is meestal (nog) niet haalbaar. Deze groep komt niet in aanmerking voor beschermd wonen – als ze dat al willen - omdat er geen (passende) diagnose is. De kans dat deze jeugdigen dak- en thuisloos wordt is groot. Hierna in de 6e actielijn komt deze doelgroep verder terug.

Lokaal/regionaal/wie?

Regionaal beleidsadviseurs en ROB starten in 2023 met de voorbereiding van de inkoop van specialistische jeugdhulp (Jeugdhulp met Verblijf) voor 2025. Er wordt geleerd van eigen data en ervaringen en die van aanbieders, lokale teams en jeugdbescherming.

[15] We gebruiken momenteel "jeugdhulp met verblijf" voor meer dan alleen de jeugdhulp die met verblijf, d.w.z. een overnachting elders, wordt ingezet. Namelijk ook voor ambulante hulp. Dat is verwarrend. Landelijk (VWS, Hervormingsagenda, NJI, etc.) wordt de term "specialistische jeugdhulp" gebruikt, daar sluiten wij bij aan.

[16] Meerzorg betekent extra ruimte om passende zorg te organiseren, maatwerk, ook als dat initieel buiten het contract valt.

Tegelijkertijd loopt vanuit de gemeente Nijmegen een aanbesteding voor jongvolwassenen die beschut woonzorgaanbod nodig hebben. Aan een geselecteerd klein aantal zorgaanbieders wordt gevraagd om in het hiaat tussen jeugdwet en WMO iets te ontwikkelen. De contractering is vooralsnog kortdurend (18 maanden) en lokaal. De financiering is jeugdwet en WMO. De inzichten worden regionaal gedeeld en van geleerd. Daarbij wordt ook gekeken naar een structurele financieringsvorm.

5. Verbinden bovenregionale samenwerking (Gelderland, G7) op essentiële jeugdhulpfuncties.

De zeven Gelderse jeugdhulpregio's (G7) slaan de handen ineen voor deze weinig voorkomende hulpvragen waar hoogwaardig specialisme, samenwerking en maatwerk nodig is. Kortweg; samenwerking op essentiële functies[17]. Deze samenwerking heeft gevolgen voor de regionale contractering en regievoering.

In de afgelopen periode is door het Rijk geïnvesteerd in de om- en afbouw van zware residentiële jeugdhulp zoals JeugdzorgPlus en Driemilieuvoorzieningen. Het ontbreekt op dit moment aan landelijke regie op een zorgvuldige om- en afbouw en aan een goede spreiding in het land. Ook een bekostiging ontbreekt die rekening houdt met de kosten voor vastgoed-ombouw, leegstand, personeelsontwikkeling en tegenvallers. Gevolg is dat enkele cruciale organisaties onder druk staan en het aanbod afneemt. Risico hiervan is dat kinderen uit Gelderland niet geplaatst kunnen worden omdat er onvoldoende beschikbare plekken zijn. Uit onderzoeken blijkt dat de zorg voor jeugdigen met complexe en samengestelde problemen op meerdere levensgebieden (in het gezin, bij het kind zelf, op school en daarbuiten) niet voldoende helpend is. Hulp is niet volledig beschikbaar, wachtlijsten zijn lang. Geen enkele zorgaanbieder kan alle benodigde hulp alleen organiseren en/of heeft expertise beschikbaar. Hierdoor is niet alle benodigde hulp dicht bij huis beschikbaar. Ook hebben jeugdigen vaak al lange tijd hulp waarbij traject op traject stapelt.

Doel van bovenregionale samenwerking op G7 niveau is clustering van de schaarse, hoog-specialistische kennis en opvang. Voor kinderen en gezinnen moet daarmee de beschikbaarheid verbeteren, maar ook de zorg transformeren. Dit vraagt overigens ook een transformatie in andere domeinen zoals onderwijs, volwassenen-ggz en woonbeleid.

Lokaal/regionaal/wie?

Krachtig opdrachtgeverschap vanuit G7 is nodig, dat vereist het loslaten van autonomie door de regio's. De G7 kan dan in samenwerking met zorgaanbieders, ervaringsdeskundigen en verwijzers zoals de Gecertificeerde instellingen zorgdragen voor de benodigde verandering. Om het bovenregionale opdrachtgeverschap in te vullen hebben we uniforme tarieven en een passende bekostigingssystematiek nodig. In 2024 is de verwerving van essentiële jeugdhulpfuncties afgerond en is deze hoog specialistische residentiële jeugdhulp onderdeel van de regionale contracten.

6. Verbeteren door- en uitstroom 18+.

Om zelfstandig te worden hebben jongeren een stevige basis nodig op de vijf grote leefdomeinen, ook wel de Big 5 genoemd. Deze leefdomeinen zijn support (terug kunnen vallen op een sociaal netwerk, een steunfiguur), wonen, school en werk, inkomen en (mentaal) welzijn. Dat geldt ook voor de meest

[17] Essentiële functies is de specialistische zorg voor een kleine groep kinderen en jongeren met complexe problematiek waarbij de veiligheid en/of de ontwikkeling in gevaar is.

kwetsbare jongeren die opgroeien in pleegzorg en gezinshuizen of residentieel verblijf. Juist voor hen moet de overgang van jeugdzorg naar jongvolwassenheid beter[18]. Wanneer een jongere 18 wordt moet hij weg uit de residentiele instelling waar ze verblijven. Pleegzorg en gezinshuiszorg kan vrijwillig tot 21 jaar door lopen. 70% van de dakloze jongvolwassenen (18-27 jaar) hebben een verleden in de jeugdzorg. Wij willen daarom dat zorg pas stopt als jongeren daar klaar voor zijn. We kijken op tijd naar wat lokaal geregeld moet worden om het perspectiefplan van de jongere te laten slagen. Dit vraagt iets van zorgaanbieders, lokale teams en andere betrokkenen zoals woningcorporaties, werkgevers etc. Dit vergt ook een domeinoverstijgende aanpak bij gemeenten omdat er ruimte moet zijn voor doorbraak als er bijvoorbeeld knelpunten zijn in de financiën.

Lokaal/regionaal/wie?

In de gemeente Nijmegen bestaat een Tussen Wal en Schip overleg (TWES) waarbij zorgaanbieders en dienstverleners met elkaar bespreken hoe de overgang naar (beschermd, beschut, zelfstandig) wonen het beste vorm kan worden gegeven. Het idee is dat jongeren worden aangemeld ruim voor hun 18e jaar. We hebben in de regio de ambitie om hier alle regiogemeenten bij aan te laten sluiten. Voorwaarde hiervoor is dat de regiogemeenten bereid zijn om te komen tot een doorbraakaanpak (zie opgave 3, actielijn 2). In 2024 onderzoeken we of de regiogemeenten ook aan kunnen sluiten bij het TWES.

[18] Onderzoek "*De noodzaak om schade te voorkomen bij jongeren van 18+ die de residentiële jeugdhulp moeten verlaten: Een interdisciplinaire wetenschappelijke onderbouwing*". https://www.eur.nl/essb/nieuws/schadenota-jongeren-van-18-die-de-residentiele-jeugdhulp-moeten-verlaten

3.5 Opgave 5

Scheiden zonder schade voor alle gezinsleden.

Doel

Vaker zonder schade scheiden. Complexe scheidingen leiden tot ontwikkelingsbedreigingen bij kinderen, onveiligheid en kindermishandeling. Het gevolg is een grote druk op jeugdzorg en zelfs uithuisplaatsingen. Dit willen we voorkomen.

Context

Voor ons zijn de landelijke programma's Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en Scheiden zonder schade inspiratie geweest om eigen initiatieven te ontwikkelen om deze problematiek aan te pakken.

Nog steeds lijkt bij echtscheidingen het leidende uitgangspunt "eens samen ouder, altijd samen ouder". Vanuit deze gedachte worden vervolgens oplossingen aangedragen bij complexe echtscheidingsproblematiek. Dit zorgt bij een bepaalde groep ouders voor olie op het vuur in hun strijd. In plaats van positieve veranderingen en verbeteringen in het gezin laait de strijd harder op omdat ouders niet meer mét elkaar ouder kunnen zijn, maar dit wel van hen wordt geëist. Dit leidt vervolgens tot onmacht en frustratie bij ouders zelf, maar ook bij de betrokken professionals. Voor de kinderen leidt het tot een negatieve sociaal-emotionele ontwikkeling en is sprake van een ontwikkelingsbedreiging. Onenigheid tijdens een scheiding is normaal, aanhoudende conflicten niet.

De realiteit is dat de meeste ouders enige tijd na de scheiding opschuiven naar parallel ouderschap. Dit wil zeggen dat ouders hun kinderen elk op hun eigen manier opvoeden, met inachtneming van de belangen van de kinderen. Dit vraagt om een nieuwe visie op het aanpakken van echtscheidingsproblematiek: het stoppen van de strijd en het werken aan welzijn en rust voor alle gezinsleden door te accepteren dat beide ouders na de scheiding een eigen gezin met hun kinderen zijn. Beide gezinnen hebben eigen behoeften en plannen: 2 gezinnen, 2 plannen. Daarom moeten we onderscheid maken tussen ouders die hun scheiding samen kunne regelen, en ouders die in ruzie en conflict blijven hangen. In de regio starten we met de betrokken partners een samenwerking vanuit deze nieuwe visie. Dit leidt tot welzijn en rust voor alle gezinsleden, ouders én kinderen.

Wat doen we? Actielijnen.

1. *Vormen van een samenwerkingsverband met jeugdzorg, GGZ en lokale teams voor consultatie en advies bij (complexe) scheidingen: Regionaal Expertise Project complexe Scheidingen (REPS).*

We zijn in maart 2023 gestart met het Regionaal Expertise Project (complexe) Scheidingen: REPS. Het kernteam van REPS bestaat uit professionals van Sterker sociaal werk, Entrea Lindenhout, Pro Persona en Jeugdbescherming Gelderland. Het REPS is in eerste instantie gericht op het bieden van kortdurende ondersteuning in (complexe) scheidingszaken aan professionals zoals lokale teams en jeugdbeschermers die werkzaam zijn in het Rijk van Nijmegen. Deze ondersteuning is op maat en kan ingezet worden in alle fasen van de hulpverlening aan volwassenen/ouders en kinderen, ook als de hulp vastgelopen is. Dit kan zowel een telefonisch consult en advies inhouden. Maar REPS ondersteunt ook actief door samen met de professional in gesprek te gaan met ouders en/of kinderen. Het REPS neemt

het niet over en voert geen casusregie. In eerste instantie doen we dit voor twee, maximaal drie jaar. Lerend samenwerken staat hierbij centraal. Het REPS wordt ambassadeur van de nieuwe visie *2 gezinnen, 2 plannen*. Uitgangspunten zijn:

- Ouders, hun netwerk en de dienst- en hulpverlening gaan zich richten op het stoppen van de strijd;
- Ouders gaan toewerken naar het welzijn en rust voor de kinderen en voor zichzelf;
- De dienst- en hulpverlening en het netwerk richten zich op ouders en kinderen als twee aparte systemen;
- We werken aan wat haalbaar is, in plaats van blijven focussen op waar het vastloopt zoals communicatie en samenwerking.

We blijven in nauwe samenwerking met de lokale teams en jeugdbescherming de werkwijze van het REPS verder ontwikkelen. In 2024 houden we een (eind)evaluatie.

Lokaal/regionaal/wie?

We stimuleren lokale teams en jeugdbeschermers om het REPS in te zetten. Het REPS kijkt samen met hen naar de juiste oplossingsrichting waarbij zij de casusregie houden. Van het lokale team en jeugdbescherming wordt verwacht dat zij hun deskundigheid op orde hebben op het gebied van veiligheid, en bij voorkeur ook specifiek voor scheidingen. Het regionale samenwerkingsverband rondom het REPS kan trainingen verzorgen zodat lokaal binnen alle gemeenten volgens dezelfde visie wordt gewerkt. Daarbij is het nodig dat lokale gemeenten investeren in preventief beleid.

2. Realiseren van eenduidige informatie en advies aan scheidende ouders om complexe scheidingen te voorkomen.

We willen dat iedere ouder na een scheiding weer een eigen gezinsleven opbouwt met hun kinderen. Bouwstenen daarin zijn ieders welzijn en rust. Dit betekent dat ouders, hun sociale netwerk en betrokken professionals geïnformeerd moeten worden over hoe de scheiding zo goed mogelijk kan verlopen. Er is nu teveel verschillende informatie beschikbaar die niet helpend is bij het doel om te scheiden zonder schade voor het hele gezin. Daarom is het nodig dat helpende, herkenbare en vindbare informatie beschikbaar is vanuit een eenduidige visie en taal.

Lokaal/regionaal/wie?

We gaan het REPS een rol geven in de beoordeling van informatie die momenteel wordt verspreid door lokale teams, jeugdbeschermers, onderwijs, jeugdgezondheidszorg, advocaten en welzijnspartners. Het REPS start met het bundelen en opstellen van uniforme informatie die verspreid gaat worden. Verwachting is dat dit in 2024 gereed is.

3. Onderzoeken en realiseren van preventiemogelijkheden voor (juridische) hulp- en dienstverleners om escalatie en juridische strijd in echtscheidingen te voorkomen.

Te veel echtscheidingen escaleren en leiden tot een juridische strijd. Als een echtscheiding escaleert heeft dit gevolgen voor de kinderen, het lijdt tot een bedreiging in de ontwikkeling van een kind of tot onveiligheid. De rechter ziet zich bij een echtscheiding met regelmaat genoodzaakt een kinderbeschermingsmaatregel uit te spreken. De druk op gezinsvoogden die deze maatregelen moeten uitvoeren is enorm. Zij lopen met regelmaat vast in scheidings- en omgangszaken. We willen niet alleen hulp bieden en schade beperken wanneer sprake is van een (complexe) echtscheiding, we gaan ook onderzoeken of we dit kunnen voorkomen. In de regio gaan we inzetten op preventie.

Het REPS ondersteunt lokale teams en gezinsvoogden als gezinnen in beeld zijn van hulpverlening. Niet alle (complexe) scheidingen zijn in beeld bij lokale teams of jeugdbeschermers. Dit betekent dat bijvoorbeeld ook mediators en echtscheidingsadvocaten een rol kunnen spelen in het verloop of de uitkomst van een echtscheiding. Via hen willen we ouders met veel conflicten bereiken om escalatie en schade te voorkomen. Het ouders laten zien van andere mogelijkheden, is helpend om escalatie te voorkomen.

Lokaal/regionaal/wie?

Vanaf 2024 willen we starten met de opbouw van een regionaal netwerk van (juridische) hulp- en dienstverleners in scheidingszaken. Om samen te leren en kennis te delen over wat leidt tot escalatie en de-escalatie. Hierbij zal ook kennis van ervaringsdeskundigen worden ingezet. Uiteindelijk willen we ook hier komen tot een goede informatiefunctie. We zetten daarbij de expertise en ervaringen van het REPS in.

3.6 Opgave 6

Veiligheid voor gezinnen, samen voor veilig.

Doel

Grotere veiligheid voor gezinnen. We stellen het hele systeem en de normale leefwereld centraal bij gezinnen en kinderen waar veiligheidsproblemen bestaan. We brengen alle onderdelen van problematiek en hulpvragen in kaart. Veiligheidsaspecten zijn hier onderdeel van, geen doel op zich. We zetten sneller passende en zinvolle hulp in rondom en bij het kind en het gezin waardoor de veiligheid direct wordt vergroot.

Context

Het huidige stelsel, gericht op bescherming, is complex en knelt. Te vaak wordt niet tijdig passende hulp en bescherming gerealiseerd. Daarbij is te weinig samenhang tussen zorg voor kinderen en volwassenen. Organisaties werken niet samen maar volgen elkaar als een estafette op. Daarbij doen deze organisaties hun "eigen ding" en overlappen onderzoekstaken en hulpplannen. Voor de kinderen en gezinnen betekent dit vele wisselende gezichten en zij voelen zich onvoldoende gehoord, gezien en gesteund. Veel professionals ervaren deze manier van werken als belemmerend. We hebben een integraal werkend systeem nodig. Integraal werken houdt in dat de hulp, ondersteuning en bescherming die wordt geboden door alle betrokken organisaties en professionals één samenhangend geheel vormen. Systeemgericht werken houdt in dat dit samenhangend geheel betrekking heeft op alle individuen en hun onderlinge relaties in een bepaalde thuissituatie. Rechtsbescherming speelt hierbij een belangrijk rol. Zolang er (nog) geen gedwongen maatregelen aan de orde zijn, hebben betrokken hierin zelf de regie. De rechtsbescherming van betrokkenen moet hierbij worden geborgd. Dit betekent dat er uniforme en duidelijke uitgangspunten, richtlijnen en procedures zijn.

In nauwe samenhang met de Hervormingsagenda Jeugd is het landelijke "Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming" tot stand gekomen. Voor zorgaanbieders, professionals, cliëntorganisaties en het Rijk leidt het Toekomstscenario tot een nieuwe werkwijze. In elf regio's wordt in proeftuinen een nieuwe werkwijze getest waarin efficiëntere hulp en zorg voor kinderen en gezinnen centraal staat. De gemeente Nijmegen (wijk Dukenburg) verzorgt samen met de gemeente Zaltbommel voor veiligheidsregio Gelderland-Zuid een van de elf landelijke proeftuinen, de proeftuin 'Samen Verder'.

Aan de hand van het Kwaliteitskader Werken aan Veiligheid[19] kunnen gemeenten bepalen of hun lokale teams voldoende zijn ingericht om op veiligheid integraal te werken en waar ze versterking behoeven. Belangrijk is dat het lokale team voldoende regie kan voeren bij signalen van onveiligheid en ook tijdig aanvullende zorg en expertise in weet te schakelen.

De opgave vraagt korte en lange termijn acties die direct invloed hebben op de veiligheidsketen. De benodigde actielijnen vallen binnen het huidige stelsel maar kunnen leiden tot een stelselwijziging omdat nieuwe methoden worden beproefd, zoals in de proeftuin. Er wordt in eerste instantie beproefd

[19] Kwaliteitskader Werken aan Veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten, VNG maart 2022. Dit kwaliteitskader heeft als doel gemeenten te ondersteunen bij het inrichten en versterken van hun lokale teams zodat deze kindermishandeling en huiselijk geweld eerder en beter in beeld krijgen en het geweld kunnen stoppen en duurzaam kunnen oplossen.

binnen de huidige wet- en regelgeving. Het ontwikkelen en implementeren van de nieuwe werkwijze leidt waar nodig tot aanpassingen daarvan.

Wat doen we? Actielijnen.

1. *Verstevigen samenwerking jeugdbescherming, Veilig Thuis en lokale teams in het licht van de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming.*

In april 2020 zijn de zeven jeugdhulpregio's in Gelderland (G7), vier Gecertificeerde Instellingen (GI[20]), drie Veilig Thuisorganisaties en de Raad voor de Kinderbescherming samen gekomen tot de Gelderse verbeteragenda jeugdbescherming. Aanleiding is het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (2019). Hieruit komen veel problemen in de organisatie en uitvoering van de jeugdbescherming naar voren, die ook in Gelderland worden herkend. Kinderen en gezinnen wachten té lang op de inzet van jeugdbescherming en passende jeugdhulp. Nadat de rechtbank een beschermingsmaatregel heeft uitgesproken, duurt het soms nog maanden voordat de hulp goed op gang komt.
Doel van de verbeteragenda is om kinderen en gezinnen beter en eerder te beschermen. Hiervoor is verbetering van de samenwerking nodig. Samen doen wat nodig is voor de veiligheid van kinderen en gezinnen, op basis van vertrouwen en partnerschap. Samen is (waar mogelijk) samen met het hele gezin en het netwerk daar omheen en samen met het lokale team en andere relevante (professioneel) betrokkenen.

Lokale teams, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en GI's voeren in een estafettemodel en deels overlappend hun eigen onderzoekstaken en hulpplannen uit. Kinderen en gezinnen krijgen hierdoor diverse professionals over de vloer, tegen wie ze opnieuw hun verhaal moeten doen. Als sprake is van een ontwikkelingsbedreiging voor een kind kan de kinderrechter een kinderbeschermingsmaatregel opleggen zoals een ondertoezichtstelling, uithuisplaatsing of voogdij. Jongeren die een strafbaar feit hebben gepleegd kunnen een jeugdreclasseringsmaatregel krijgen. Door meer consultatie en preventieve jeugdbescherming in te zetten, dus jeugdbescherming op een vrijwillige basis, kan rechterlijke bemoeienis voorkomen worden. Hierbij zijn een sterke basis in het lokale team op het gebied van veiligheid fundamenteel en is vroegtijdige actieve consultatie met de gecertificeerde instelling noodzakelijk. Ook Veilig Thuis heeft hierin een taak omdat melding van onveiligheid bij hen binnen komen. Zij werken allen samen met een sterk netwerk van zorgaanbieders. De samenwerking heeft versteviging nodig. Hierbij is van belang dat bij onveiligheid de Jeugdbeschermingstafel vroegtijdig wordt geconsulteerd (zie hierna actielijn 3) of bij vastgelopen casuïstiek het RET (zie opgave 3). Out of the box denken is noodzakelijk om tot een passende oplossing te komen.

Lokaal/regionaal/wie?

Regionaal dragen we er zorg voor dat de taken uit de Gelderse Verbeteragenda concreet worden geïmplementeerd in de regio en gaan we er op sturen en begeleiden dat in iedere jeugdhulpregio deze afspraken van de grond komen. Op G7 niveau is bepaald dat de volgende taken opgepakt worden:

[20] Een gecertificeerde instelling is een instantie die wettelijk bevoegd is jeugdbeschermingsmaatregelen (ondertoezichtstelling, uithuisplaatsing, voogdij) en jeugdreclassering uit te voeren.

- Een steunstructuur voor contactbeheer zodat veiligheidspartners en lokaal team elkaar weten te vinden;
- Werkende regionaal beschikbaarheidssoftware (beschikbaarheidstool) voor inzicht in beschikbaarheid van zorg en wachttijd/wachtlijsten;
- Eén aanmeldroute voor jeugdhulp met één aanmeldformulier jeugdhulp;
- Stevig contractmanagement op het handelingsperspectief van gecertificeerde instellingen;
- Coördineren en aansturen van tweejaarlijkse samenwerkingsbijeenkomsten van de veiligheidsketen;
- Coördineren en begeleiden van lokale leergroepen van de lokale veiligheidsketen;
- Regievoering/aansturing per gemeente op het geactualiseerde Kwaliteitskader Werken aan Veiligheid.

Lokaal vraagt de Gelderse Verbeteragenda om sterke lokale teams. Deze lokale teams kunnen regie voeren bij signalen van onveiligheid (zoals dreigende uithuisplaatsing en complexe scheidingen) en halen tijdig specialistische expertise erbij (zoals RET en REPS). Ook lokaal samen organiseren en acteren op samenwerkingsbijeenkomsten en lokale leergroepen.

2. Uitrollen Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming; testen nieuwe manier van (samen)werken voor meer veiligheid in gezinnen (Proeftuin).

Wij vinden dat jongeren in veiligheid moeten opgroeien en volwassenen moeten in veiligheid kunnen leven. Soms is daar hulp bij nodig omdat er veel en complexe problematiek achter schuil gaat. Onderzoeken en ervaringen van de afgelopen jaren laten zien dat er nog onvoldoende in geslaagd wordt om (partner)geweld of mishandeling in een gezin of huishouden blijvend een halt toe te roepen. We hebben een andere manier nodig van kijken en samenwerken met gezinnen en huishoudens die met dit soort langdurige en zich vaak herhalende problematiek te maken hebben. Een werkwijze die gericht is op hulp aan álle leden van het huishouden en die de kracht van het gezin/huishouden en hun netwerk stimuleert. Zodat ze samen met professionele ondersteuning hun situatie kunnen verbeteren. Dit komt voort uit het landelijke Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Het toekomstscenario schetst op hoofdlijnen hoe de kind- en gezinsbescherming er over 5 tot 10 jaar uit zou kunnen zien.

In de regio Gelderland-Zuid wordt in dit kader samengewerkt met de gemeenten, Veilig Thuis, Jeugdbescherming Gelderland, Jeugd Veilig Verder, William Schrikker Groep, Moviera en de Raad voor de Kinderbescherming. Gezamenlijk wordt gewerkt aan een nieuwe beschermingsketen in de vorm van een proeftuin; een lerende beweging waarin een nieuwe, geïntegreerde gezinsgerichte aanpak wordt ontwikkeld door de expertise en de krachten van professionals en gezinnen/huishoudens te bundelen. In het Rijk van Nijmegen is een proeftuin gestart in Nijmegen, in de wijk Dukenburg.
In de proeftuin ontwikkelen we één gezamenlijke werkwijze waarin de samenwerking met het gezin/huishouden centraal staan en de leefwereld van alle leden daarin. Als onderdeel van die werkwijze is een brede en samenhangende probleemanalyse ontwikkeld. Daarnaast is een monitor in ontwikkeling waardoor inzicht wordt verkregen in de effectiviteit van ingezette expertise. Ook wordt een werkproces ingericht waardoor de verschillende veiligheidspartners hun inzet efficiënt op elkaar aansluiten en dubbelingen worden voorkomen. De proeftuin vormt de voorhoede van het ontwikkeltraject om tot een nieuwe samenwerking en werkwijze te komen in de beschermingsketen.

Lokaal/regionaal/wie?

Regionaal worden ontwikkeltafels opgezet om een brede regionale ontwikkelaanpak te maken. Lokaal is betrokkenheid bij de ontwikkeltafels nodig; een regionaal leer- en ontwikkeltraject waarbij de regiogemeenten -zowel vanuit de lokale toegang als vanuit beleid- in een vroeg stadium aansluiten op en bijdragen aan de ontwikkeling. Ook zorgen zij voor de kritische reflectie op leerervaringen van de proeftuin.

Lokaal wordt gevraagd om actieve participatie bij de ontwikkeltafels zodat de beweging in de beschermingsketen breed wordt opgepakt en overgenomen.

3. *Verbeteren positionering Jeugdbeschermingstafel (JBT).*

Hulpverleners van Veilig Thuis, lokale teams of gecertificeerde instellingen kunnen een verzoek tot bespreking bij de JBT doen wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling of veiligheid van een kind. In dit gesprek bespreken hulpverleners, ouders en jongeren 12+ samen de zorgen en wat nodig is om de zorgen weg te nemen. Visie van de JBT is: "*De Jeugdbeschermingstafel is van ons allen. Wij werken hierbij kwalitatief integraal samen en nemen de cliënt en het gezin als uitgangspunt. Onze waarden zijn bewustzijn en vertrouwen en dit bereiken we door met elkaar te blijven reflecteren en te leren*". De JBT is een belangrijk markeermoment voor ouders bij de overgang van hulp in een vrijwillig naar een gedwongen kader. De JBT is onderdeel van een grote veiligheidsketen waar veel (landelijke) ontwikkelingen spelen zoals het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. De JBT moet in zijn huidige vorm kunnen blijven bestaan en tegelijkertijd moeten we rekening houden met mogelijke veranderingen die gaan komen na evaluatie van de proeftuinen.

Om de JBT in zijn huidige vorm goed te laten functioneren moeten hulpverleners gemotiveerd zijn om een casus aan te melden bij de JBT omdat zij de meerwaarde van de JBT zien. In samenwerking met betrokken veiligheidspartners wordt met een procesbegeleider onderzocht hoe dit kan verbeteren en welke aanpassingen daarbij eventueel nodig zijn. Zo wordt het zogenoemde "toetsen aan tafel" toegevoegd. Dit betekent dat het einde van een ondertoezichtstelling aan de JBT wordt besproken met ouders erbij. De leden van de JBT zelf willen we gemotiveerd houden en we willen de onderlinge samenwerking verbeteren. Daarvoor is expertise ingehuurd om dit met het team op te pakken. Ook zijn enkele praktische acties nodig om de JBT te laten voortbestaan zoals het actualiseren van overeenkomsten, protocollen en folders. Verder wordt ingezet op het vergroten van het leereffect door bestaande monitoring.

Lokaal/regionaal/wie?

Regionaal wordt de JBT doorontwikkeld met oog voor de ontwikkelingen van de proeftuin. Lokale teams, gecertifieerde instellingen en Veilig Thuis moeten casussen blijven aanmelden bij de JBT. De regio en lokale teams zijn beiden verantwoordelijk om bij Veilig Thuis en gecertificeerde instellingen aanmeldingen te stimuleren.

4. *Verkennen betere verbinding tussen regionaal jeugd- en veiligheidsbeleid en het Zorg- en Veiligheidshuis Gelderland-Zuid om jeugdcriminaliteit (preventief) aan te pakken.*

In het arrondissement Oost-Nederland hebben een aantal gemeenten en verschillende jeugdstrafrechtpartners zich gebogen over de vraag wat nodig is om de verbinding tussen de jeugdstrafrechtketen en gemeenten te verbeteren. Reden daarvoor is de gezamenlijke constatering dat

een gedeelde visie op de aanpak van (ontwikkelende) jeugdcriminaliteit voor de doelgroep jongeren tot 23 jaar ontbreekt. Daarnaast is geconstateerd dat het (preventief) aanpakken van jeugdcriminaliteit wordt bemoeilijkt door bestaande schotten tussen de domeinen Openbare Orde en Veiligheid, Onderwijs, Sociaal Domein en het Jeugdstrafrecht. Dit heeft geleid tot een *Ontwikkelprogramma Jeugdstrafrechtketen Oost-Nederland*. In dit programma werken de verschillende strafrechtpartners waaronder de Politie, het Openbaar Ministerie en de Jeugdreclasseringsorganisaties nauw samen met de gemeenten in het arrondissement aan oplossingen voor de belangrijkste knelpunten in de keten.

Naast dat de beschikbaarheid van deze bijzondere vormen van jeugdhulp onder druk staat, spelen er ook andere thema's die het ingewikkeld maken voor de rechter en betrokken instanties om tot de juiste keuzes te komen. Doel van de inzet van jeugdhulp door de strafrechter is het voorkomen dat de jeugdige verder in de criminaliteit belandt door het behandelen van de achterliggende problematiek. Bij het (verder) voorkomen van jeugdcriminaliteit is de expertise nodig van heel veel verschillende partijen: van de wijk- of buurtteammedewerker tot de rechter en van de jongerenwerker tot de wijkagent. Om hier een aanpak op te kunnen ontwikkelen is door het Ministerie van Veiligheid en Justitie een subsidie toegekend waarmee een aantal ontwikkellijnen worden uitgewerkt: vroeg signalering, sluitende aanpak in de keten en inhoudelijke verdieping/ leren van thema's in de regio. Prioriteit heeft hierbij gegevensdeling, data & analyse en de inkoop van Jeugdhulp in het strafrechtelijk kader.

In aansluiting op het Ontwikkelprogramma Jeugdstrafrechtketen Oost-Nederland willen we in de regio een betere verbinding verkennen tussen jeugd- en veiligheidsbeleid en het Zorg- en Veiligheidshuis Gelderland-Zuid om jeugdcriminaliteit (preventief) aan te pakken.

Lokaal/regionaal/wie?

Regionaal gaan we de mogelijkheden voor verbinding verkennen. Regionaal wordt ingezet op betere inkoop in jeugdhulp voor de forensische doelgroep; forensische GGZ.

Lokaal is een (betere) verbinding van het Zorg- en veiligheidsbeleid met opgave 6 van het regioprogramma nodig.

4. Regionaal inkoopkader jeugdzorg

Wanneer we voor verandering willen zorgen in het regionale jeugddomein, moeten we ook de manier van inkoop en contractering van jeugdzorg daarop aansluiten. We weten in de regio dat een groot deel van de jeugdzorg de schaal van een individuele gemeente te boven gaat. Landelijke en (boven)regionale samenwerking is een voorwaarde om de jeugdzorg zo goed en efficiënt mogelijk in te richten. De regionale samenwerking op Jeugd betekent daarom ook dat we regionaal contracteren en jeugdzorg inkopen. Ook hierbij zijn de ambitie en leidende principes uit dit regioprogramma het uitgangspunt. Als we de jeugdzorg willen veranderen, moet de basis onder de jeugdzorg in onze regio aansluiten. Het belang van inkoop zal hierna in hoofdstuk 5 ook blijken uit de vele maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd die gaan over inkoop.

In de regionale inkoop voor de komende jaren ligt de focus op het zo goed mogelijk (blijven) aansluiten van de inkoop aan dit regioprogramma. Daarbij hebben we ook aandacht voor het doorvoeren van, en voldoen aan verschillende wettelijke wijzigingen.

Regionale en bovenregionale samenwerking met gemeenten

Wij kopen veel jeugdzorg regionaal in. Het Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB) zorgt voor de inkoop, het contractmanagement, monitoring en handhaving van deze contracten met aanbieders. Het ROB vertegenwoordigt ons ook in de landelijke (VNG) en bovenregionale (G7) inkoop van hoog specialistische jeugdzorg.

De verwachting is dat landelijke wet- en regelgeving ons in de komende jaren gaat verplichten in een formele regeling te gaan samenwerken. Ook worden er 'robuustheidseisen' geformuleerd waaraan onze regionale samenwerking moet voldoen. Deze verplichtingen zijn ook onderdeel van de Hervormingsagenda Jeugd. Verder is een beweging gaande om hoog specialistische jeugdzorg gezamenlijk met de G7 te organiseren. Bijvoorbeeld rondom de af- en ombouw van gesloten jeugdzorg waar de vrijheid van kinderen wordt beperkt. Deze zorg gaat over een klein aantal kinderen en is tegelijkertijd heel erg specialistisch. Daarom is het organiseren daarvan op bovenregionaal niveau efficiënter, ook voor de zorgaanbieders. Ook wordt op dit moment gewerkt om het verblijf van uithuisgeplaatste kinderen kleinschaliger, in kleinere groepen, te organiseren. Deze kleinere groepen zijn beter voor de kinderen en jongeren die er verblijven. Kleinere groepen betekent helaas ook dat de tarieven voor het verblijf stijgen. Een groep voor vier jeugdigen is duurder dan een groep voor acht jeugdigen. Onderzoeken naar de extra kosten van deze transformatie worden door een onafhankelijk bureau verricht, in opdracht van de VNG en VWS. Dit vraagt van ons een sterke lobby naar de VNG en het Rijk.

Samenwerking met aanbieders

In lijn met de Hervormingsagenda Jeugd willen wij langjarige contracten en samenwerking met betrouwbare en kwalitatief goede aanbieders. Wij verwachten niet dat dit in de komende jaren zorgt voor grote wijzigingen in het aantal gecontracteerde aanbieders in onze regio en de manier waarop wij inkopen. Daarmee zal inkoop naar verwachting ook continuïteit betekenen voor de meeste jeugdigen die jeugdzorg ontvangen.

Bij begeleiding vindt mogelijk een afname in het aantal aanbieders plaats, of in de omvang van de begeleiding. Met de ontwikkeling van sterke lokale teams wordt in de toekomst een deel van de begeleidingsvragen opgepakt door lokale teams. Hoeveel en per wanneer lokale teams precies begeleiding kunnen oppakken weten we nog niet. Dit verschilt sterk per gemeente en doelgroep. In de contracten voor begeleiding sluiten we zo goed mogelijk aan bij het tempo van lokale gemeenten.

Naast stabiliteit moeten de langjarige contracten ook flexibiliteit bieden. Ruimte om afspraken aan te passen op ontwikkelingen zoals de af- en ombouw van gesloten jeugdzorg, landelijke standaardisatie van inkoop (zie hoofdstuk 5 over de Hervormingsagenda Jeugd), wetswijzigingen en gaten in het gecontracteerde zorglandschap. Door in de contracten een mogelijkheid van aanpassing op te nemen zorgen we voor zoveel mogelijk ruimte om mee te kunnen bewegen met alle ontwikkelingen

Dekkend zorglandschap

Wij streven naar een dekkend gecontracteerd zorglandschap, kwantitatief en kwalitatief. Dat betekent dat we een zorgaanbod gecontracteerd hebben dat aansluit bij de vele verschillende zorgvragen en het aantal zorgvragen. Dit vraagt om een goede samenwerking tussen partijen. Hier liggen nog ontwikkelkansen. Dit blijkt onder andere uit het aantal afgesloten maatwerkovereenkomsten[21]. Wij stimuleren en faciliteren gecontracteerde aanbieders om hun aanbod en dienstenpakket beter af te stemmen op de zorgvraag en beter samen te werken. Ook gaan we gericht nieuwe aanbieders contracteren.

Integriteit

Wij vinden het belangrijk om alleen contracten af te sluiten met integere zorgaanbieders. Een integere zorgaanbieder is betrouwbaar, deskundig, eerlijk en oprecht, volgt de principes van de Governancecode Zorg[22] en maakt geen misbruik van zorggelden. Hiervoor hebben wij verschillende toetsinstrumenten die we toepassen bij de inkoop en het contractmanagement. Een voorbeeld is de Bibob-toets[23] waarbij wij toetsen of de kans groot is dat de vergunning, subsidie of aanbesteding wordt misbruikt voor bijvoorbeeld het witwassen van geld. Een ander voorbeeld is de zogenoemde financiële toets. Daarbij toetsen wij of er sprake is van buitengewone winsten of beloningen. In de komende jaren gaan we het toepassen van die toetsinstrumenten verder ontwikkelen. Daarbij hebben wij nadrukkelijk oog voor de administratie lasten die hierbij komen kijken voor aanbieders (in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd).

Reële tarieven en een passende manier van bekostiging (bekostigingssystematiek)

We verwachten dat in 2023 een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) 'Reële prijzen Jeugdwet' in de Tweede Kamer wordt behandeld. Deze AMvB verplicht ons de opbouw van tarieven transparant te maken en te werken met kostprijselementen (onderdelen die samen de prijs maken). Ook wordt gevraagd om tariefdifferentiatie (dat betekent dat het tarief hoger wordt als er meer gevraagd wordt). In de regio werken wij al met kostprijselementen bij het bepalen van tarieven en passen wij

[21] Een maatwerkovereenkomst is een los contract voor één specifiek geval. Er is dan geen passende zorg ingekocht of beschikbaar.
[22] De wijze van besturen en toezichthouden – ook wel governance genoemd – is beschreven in de Governancecode Zorg. Deze code gaat uit van zeven principes op basis waarvan een aanbieder zijn werk goed doet.
[23] De Wet Bibob staat voor 'Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur'. Deze wet geeft overheidsinstanties (zoals een gemeente) de mogelijkheid om de achtergrond van bedrijven en personen met wie zij zakendoen, te onderzoeken. Wij noemen dat een Bibob-toets.

tariefdifferentiatie toe. Verder kiezen wij per contract, binnen de wettelijke kaders, voor de vorm van bekostiging die het beste past bij het te realiseren doel. Bijvoorbeeld: het is logisch om een crisisdienst door taakgerichte bekostiging (een vast budget) te financieren. Deze dienst moet namelijk altijd beschikbaar zijn, ongeacht hoeveel er gebruik van wordt gemaakt. Wij verwachten de komende jaren geen grote wijzigingen in de bekostigingssystematiek.

Standaardisatie van diensten en tarieven

In de Hervormingsagenda Jeugd is ook standaardisatie van inkoop opgenomen. Om administratieve lasten rondom inkoop en verantwoording te verminderen zijn er landelijk contractstandaarden geformuleerd. Deze standaarden laten voldoende ruimte voor regionale accenten en prioriteiten. Wij passen deze vanaf 2024 toe bij alle nieuwe contracten. Ook zijn wij landelijk betrokken bij de doorontwikkeling van deze standaarden.

In de Hervormingsagenda Jeugd is ook opgenomen dat in de toekomst de VNG en een vertegenwoordiging van jeugdzorgaanbieders gaan werken aan uniforme product- en dienstomschrijvingen, kwaliteitscriteria en (maximale) tarieven. De impact hiervan is nog niet bekend. Wij volgen deze ontwikkelingen op de voet.

Inkoopprocedure en proces

Wij bespreken samen met onze partners - zoals gezinnen, zorgaanbieders, verwijzers en onderwijs - hoe een contract het beste kan bijdragen aan dit regioprogramma. Wij zien hierbij nog ontwikkelkansen in het betrekken van gezinnen en ervaringsdeskundigen. Op basis van het gesprek met partners en dit regioprogramma kijken wij per contract welke inkoopprocedure het best passend is.

5. Hervormingsagenda jeugd 2023-2028

We hebben als gemeenten de taak en verplichting om regionaal en lokaal beleid af te stemmen op landelijke besluiten. In mei 2021 heeft een Commissie van Wijzen de uitspraak gedaan dat het Rijk de gemeenten moet compenseren voor de tekorten bij de uitvoering van de Jeugdwet vanaf 2019. Die commissie heeft daarbij ook aangegeven welke besparingsmogelijkheden zij voor ons als gemeenten zien. Het Rijk en gemeenten hebben toen samen de Hervormingsagenda Jeugd ontwikkeld. De maatregelen die daarin staan moeten de kwaliteit van zorg verbeteren en de kosten terug te dringen. Op die manier moet de houdbaarheid van de jeugdzorg worden versterkt. De ontwikkeling van de Hervormingsagenda hebben wij in de regio op de voet gevolgd.

De Hervormingsagenda is opgesteld door de zogeheten Vijfhoek: cliëntenorganisaties en jongerenvertegenwoordigers, professionals, aanbieders, gemeenten en het Rijk. De uitgangspunten in de Hervormingsagenda zijn:

- Een inclusieve samenleving waarin iedereen, ongeacht kwetsbaarheid of beperking, kan meedoen. Er is tijdig passende hulp en ondersteuning beschikbaar, zoveel mogelijk binnen het eigen netwerk en de leefomgeving. Alleen waar nodig wordt dat aangevuld met extra expertise. Dit vraagt een maatschappelijk debat.
- Vertrouwen in en versterking van de directe leefomgeving en sociale basis. Laagdrempelig. Vragen over opgroeien en opvoeden worden zoveel mogelijk opgelost of hanteerbaar gemaakt in het dagelijkse leven. Dit vraagt een gerichte en doordachte aanpak op preventie.
- Passende ondersteuning is beschikbaar voor problemen die verder reiken dan vanuit de eigen leefomgeving kunnen worden opgelost. In de wijk is een laagdrempelig, kwalitatief goed lokaal team beschikbaar. Zij kijken met de jeugdige en het gezin wat nodig is en kunnen zelf ook hulp bieden. Een professional uit de specialistische jeugdhulp kijkt aan de voorkant mee met het lokale team om een brede analyse te doen.
- De geboden jeugdhulp is passend en zo thuis of dichtbij mogelijk. Voor lichte problemen zijn lokaal vrij toegankelijke (jeugdzorg)voorzieningen beschikbaar binnen bestaande voorzieningen zoals school en gezondheidspraktijk gericht op oplossingen in het dagelijkse leven. Voor meervoudige en/of complexe problematiek en bij veiligheidssituaties worden alle facetten in beeld gebracht (bijvoorbeeld met de verklarende analyse). Er is in die gevallen snel passende hulp beschikbaar die met en rondom de jeugdige en het gezin tot stand komt. Hulp wordt zo snel mogelijk weer afgeschaald.
- Jeugdhulp sluit altijd aan bij de leefwereld van jeugdigen en de omgeving waarin zij zich bevinden. Het betrekken van ervaringsdeskundigen en informele netwerken is daarom van groot belang. De regie ligt zoveel mogelijk bij de jeugdige en het gezin. Waar nodig wordt een levensbrede aanpak ingezet vanuit meerdere domeinen zoals wonen, volwassenenzorg, onderwijs, werk en inkomen of andere domeinen.

Op 20 juni 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd definitief vastgesteld, ondertekend en aangeboden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer. De VNG ontwikkelt met inbreng van verschillende gemeenten en vertegenwoordigers van de vijfhoek een (landelijk) implementatieplan. Het plan geeft onder andere inzicht in de stappen die wij als regio en lokaal moeten zetten bij de uitvoering van de maatregelen uit de Hervormingsagenda. Ook brengt het plan de relevante wetgevingstrajecten en tijdspaden in kaart. Na afronding van het implementatieplan volgt door de VNG een uitvoeringstoets. Deze toets geeft

inzicht in de robuustheid van het plan, de samenhang van maatregelen en de haalbaarheid van het geheel. De uitkomst daarvan volgt in 2024. Als regio zal voor ons op dat moment meer inzichtelijk worden wat met name de besparingscomponent zal betekenen. In de regio zijn we sinds 2022 inhoudelijke opgaven gaan uitwerken voor een meerjarig regioprogramma jeugd. We hebben hierbij steeds rekening gehouden met de toen nog aanstaande Hervormingsagenda jeugd. Hierdoor sluiten we in de regio met het regioprogramma jeugd al goed aan bij de inhoudelijke doelstellingen en initiatieven van de Hervormingsagenda. We zullen dit hierna in kaart brengen.

5.1 De thema's met bijbehorende beleidsmaatregelen.

De Hervormingsagenda heeft acht thema's geformuleerd waarbinnen maatregelen en afspraken zijn gepland om aan de doelstelling te kunnen gaan voldoen. Hieronder hebben we alle thema's kort uiteen gezet. Daarbij beschrijven we de geplande maatregelen en afspraken en geven we weer hoe wij daar in de regio op aansluiten, in algemene zin en specifiek per opgave uit het regioprogramma.

5.1.1 Reikwijdte: jeugdhulpplicht voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen.

Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties. Gezien wordt dat deze groep nu onvoldoende passende jeugdhulp ontvangt. Niet elke hulpvraag behoeft een zorgoplossing. Daarover moet een stevige maatschappelijke dialoog worden gevoerd. De reikwijdte van de Jeugdwet wordt afgebakend met meer aandacht voor een domein overstijgende aanpak. Er wordt geïnvesteerd in de veerkracht van alle jeugdigen in hun normale dagelijkse leven en het beperken van de jeugdhulpplicht en daarmee de reikwijdte van de Jeugdwet. Daarbij wordt gezorgd voor een betere inbedding van jeugdhulp in de bredere context van het sociaal domein: betere verbindingen met onderwijs, volwassenenzorg (met name GGZ) en vraagstukken rond de bestaanszekerheid. De inperking van het recht op hulp brengt met zich mee dat er scherpe keuzes worden gemaakt over de inzet van hulp.

De geplande maatregelen en afspraken in de hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Het voeren van een maatschappelijke dialoog over normaliseren en versterken van het gewone leven.*

De leidende principes van het regioprogramma onderschrijven dit. In het regioprogramma willen we dit onder andere bereiken door verbinding te maken met alle betrokken partners in de zorg voor onze jeugd. Door (leer) bijeenkomsten te houden en met elkaar hierover het gesprek aan te gaan. Het GEM-gedachtengoed en de bijbehorende ateliers (opgave 2) dragen hier sterk aan bij.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
Dialoog tussen gemeenten en onderwijs moet worden gevoerd om het inclusief onderwijs goed vorm te geven.	Gehele opgave	Gehele opgave			

2. Ouderschap versterken en de directe leefomgeving (de pedagogische basis) lokaal inrichten

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
We voeren een dialoog met het onderwijs.	2.1/2.2/2.4 2.1 Voorliggend/ eigen systeem inzetten (waar mogelijk)/ ontlasten ouders -> voorkomen van ''grotere'' problemen		4.1 Steun-gezinnen	5.1	6.1/ 6.2

3. Problemen in de context van het gezin oppakken.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.1/2.2/2.3/2.4	Gehele opgave	Gehele opgave	5.1/5.2	6.1/6.2

4. Jeugdhulpplicht sterker duiden, afbakenen en richten.

Hiervoor is regionaal aandacht door de wijze van inkoop en beleid daarop af te (gaan) stemmen, maar moet ook lokaal worden ingericht bij de lokale toegang.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
We voeren een dialoog met het onderwijs, waarbij we moeten afwegen wat jeugdhulp is en welke ondersteuning in het voorliggend veld geboden kan worden.	2.3			Gehele opgave	

5. Jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties zijn in het vizier van gemeenten en kunnen rekenen op een integrale aanpak.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.1/2.2/2.4	Gehele opgave	4.1/4.5 Dekkend zorglandschap. Essentiele functies. Verklarende analyse	5.1	6.2

6. *Jeugdhulp wordt niet meer overal ingezet. Een niet-vrij toegankelijke jeugdhulp voorziening wordt niet ingezet wanneer een hulpvraag beantwoord kan worden binnen het eigen netwerk (eigen kracht en inzet informele steun), als er sprake is van gebruikelijke zorg of wanneer een passende vrij toegankelijke voorziening of overige voorziening beschikbaar is.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.1/1.2/1.3	2.1/2.2/2.4	Gehele opgave	4.1 Steun-gezinnen, zorgoppas	5.1/5.2	6.1/6.2/6.3

7. *(Lichte) ambulante hulp en ondersteuning wordt zoveel als mogelijk vormgegeven als (groepsgerichte) vrij toegankelijke voorziening (lichte toets, zonder beschikking).*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
Collectieve financiering in het onderwijs	2.1/2.2/2.3				

8. *Jeugdhulp die niet werkt wordt niet meer ingezet en kennis over de effectiviteit van het hulpaanbod wordt vergroot.*

Dit komt terug in het lerende onderdeel van het gehele regioprogramma jeugd.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
			4.3/4.4 Gezinshuis zorg. Meerzorg		6.2

9. *Er wordt gestuurd op trajectduur; niet korter of langer dan noodzakelijk.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 contractsturing vanuit het ROB	2.1 / 2.3		4.5/ 4.6 Contract management. Essentiele functies. BIG 5.		6.3: toetsing einde OTS aan tafel

5.1.2 Jeugdhulp steviger verbinden aan aanpalende domeinen zoals het onderwijs, volwassenen-ggz en bestaanszekerheid.

Problemen worden in de context van het gezin opgepakt en mét hen. Dit vraagt om ondersteuning van jeugdige en gezin op verschillende domeinen. Dit vraagt om goede afspraken over rollen en

verantwoordelijkheden over de grenzen van domeinen heen. De gemeentelijke toegang wordt versterkt met stevige (multidisciplinaire) lokale teams.

De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Problemen in de context van het gezin oppakken.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
Gehele opgave	2.1/2.2/2.3/2.4	3.1 /3.2	Gehele opgave	Gehele opgave	Gehele opgave

2. *Sterker en inclusiever onderwijs en kinderopvang als onderdeel van de sociale en pedagogische basis.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
Gehele opgave, met een basis in de 1e actielijn	2.2				

3. *Goede samenwerking tussen jeugdhulp en volwassen-ggz zodat de zorg effectief is voor het hele gezin.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.2 GEM	3.1 RET		Gehele opgave	6.2: proeftuin en ontwikkeltafels

4. *Inzetten op bestaanszekerheid; voorkomen en tegengaan van geldzorgen, armoede en schulden maar ook huisvestingsproblematiek.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.1	3.2 Doorbraak-methode			6.2 verklarende analyse

5. *Aandacht en zorg voor 18-/18+ problematiek.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
		3.1/3.2	4.6 18-/18+ aanpak		

5.1.3 Stevige lokale teams en toegang

De gemeentelijke toegang wordt versterkt met stevige lokale teams. De juiste hulp wordt dichtbij de inwoners georganiseerd. Daarvoor wordt geïnvesteerd in stevige (multidisciplinaire) lokale teams met voldoende kennis en expertise. Deze teams kijken met het gezin naar wat nodig is en bieden lichte jeugdhulp zoveel mogelijk nabij aan, in goede verbinding met de specialistische zorg.

In het regioprogramma komen de taken voor lokale teams in alle opgaven terug, van onderwijs tot het vergoten van veiligheid voor gezinnen. Bijlage 1 van het regioprogramma is geheel gewijd aan lokale teams. De invulling van lokale teams is een lokale aangelegenheid. Regionale samenwerking is echter nodig om de grote hoeveelheid aan (nieuwe of aangescherpte) taken in kaart te brengen en met elkaar kaders te bepalen. We moeten ook samen leren en ontwikkelen. Regionaal is een gedegen inwerkprogramma ontwikkeld voor alle lokale teams uit de regio. Opgave 3 (RET en doorbraakmethode), opgave 5 (REPS), opgave 6 (ontwikkeltafels Toekomstscenario rondom de verklarende analyse en ggz).
De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Er komt vanuit de VNG een convenant stevige lokale teams gericht op jeugd en Wmo. Enkele kenmerken van stevige lokale teams: multidisciplinair, dicht bij de inwoners, voeren met het gezin een brede analyse en stellen een gezinsplan op, bieden zelf passende en samenhangende basishulp, versterken met partners de sociale basis en collectieve oplossingen, bieden gezinnen een vast gezicht en ankerpunt, handelen met brede blik op gehele context, specialistische expertise is dichtbij beschikbaar, gebruiken het RET, werken samen met informele steunfiguren, ervaringsdeskundigen, jeugdbescherming, huis- en jeugdartsen, jeugd-ggz, Veilig Thuis.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
Onderwijs heeft hier deels een rol in. In schooljaar 2023-2024 sluiten onderwijs aan bij het RET.	2.2/2.4	Gehele opgave		5.1	6.1

2. *Versterking van opdrachtnemerschap door aanbieders en opdrachtgeverschap door gemeenten. Aanbieders kunnen kortdurend expertise (jeugd-ggz) toevoegen aan lokale teams zonder het over te nemen.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.1/2.2	3.1 RET	4.4 opdrachtgever / REPS	5.1	

3. *Verbinding huisarts als belangrijk toegangskanaal voor jeugdhulp; sterke samenwerking tussen huisarts, jeugd-ggz en lokale teams. Inzet ondersteuner voor jeugd bij huisartsen wordt aanbevolen.*

In de regiogemeenten zijn ondersteuners voor huisartsen ingezet. Binnen het regioprogramma jeugd en lokaal is aandacht voor de verbinding van huisartsen met andere partners in de zorg voor onze jeugd.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.2				

4. *Versterken samenwerking met informele steun(figuren). Om vanuit bestaande relaties en vanuit het versterken van het gewone leven jeugdigen te ondersteunen is het belangrijk om informele steun(figuren) meer te betrekken.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.1/2/2		4.1/4.4/4.6 Steungezinnen. IVT met JIM. BIG 5 (18-/18+) .		

5. *Verwijzing naar gecontracteerd aanbod.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Dekkend zorglandschap			4.4 Dekkend zorgland schap		6.1 GI en lokaal team helpen elkaar met sociale kaart

6. *Inzetten op vijf verbeteracties; waarborgen voor jeugdigen met een levenslange en levensbrede beperking. Vijf verbeteracties: vergroten expertise binnen stevige lokale teams, vergroten regie van de jeugdige en het gezin, meer passende beschikkingen (duur, aard en omvang) mogelijk maken, toekomstgericht perspectiefplan, logeeropvang en respijtzorg.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 passende beschikkingen d.m.v. gestandaardiseerde uren en oog voor duurzaamheid/perspectiefplan	2.3		4.4/4.6: Gedeeld opvoederschap . 18-/18+		

5.1.4 Terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk.

Het aantal uithuisplaatsingen drastisch verminderen. Daar waar een residentiële plaatsing, waaronder in de gesloten jeugdhulp, toch nodig is wordt deze getransformeerd naar kleinschalige regionale georganiseerde woonvoorzieningen.

De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Uitvoeringsplan af- en ombouw gesloten jeugdhulp. Ambitie is alle gesloten jeugdhulp is in 2025 kleinschalig en regionaal georganiseerd en in 2023 vrijwel nul gesloten plaatsingen.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
			4.5 Project G7. Jeugdzorg Plus. Essentiële functies.		

2. *Financiën transitie onder landelijke regie. Rijk, gemeenten en aanbieders hebben al veel geïnvesteerd in de af- en ombouw van residentiele jeugdhulp en het creëren van alternatieven. Landelijk is regie nodig omdat de keuzes in een regio of bij een aanbieder effect hebben in andere gebieden in Nederland. Door landelijke sturing wordt dit een voorspelbaar traject zodat geen kinderen tussen wal en schip vallen omdat cruciale organisaties omvallen. Andere domeinen zoals onderwijs, volwassen-ggz en wonen moeten mee veranderen.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
			4.3/4.4/4.5 Gezinshuis Zorg. Inkoop kleinschalige alternatieven residentiële jeugdzorg. Essentiële functies		

3. *Investeren in alternatieve zorg mede ter voorkoming van (residentiële) uithuisplaatsing van jeugdigen. Hiertoe behoren ook de inzet van de zelfgekozen steunfiguur, bevorderen burgervoogdij[24].*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.1/2.2		4.1/4.3 IVT met JIM. Steungezinnen. Gezinshuis zorg		

5.1.5 Kwaliteitsverbetering en blijvend leren.

Jeugdigen en ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat de zorg die zij ontvangen passend is en hen daadwerkelijk helpt. Kwaliteitsverbetering en versterking geeft zicht op de effectiviteit van zorg. Er worden kwaliteitskaders gemaakt of bestaande versterkt. Daarnaast wordt ingezet op het verbeteren van inzicht in wat echt werkt in de jeugdhulp: effectiviteit. Dit betekent alleen hulp bieden die ook echt bijdraagt aan het realiseren van het doel zoals de jeugdige en/of opvoeder dat met de professional vaststelt. Wat aantoonbaar werkt wordt toegepast, wat aantoonbaar niet werkt, niet. Daarvoor wordt stevige, niet vrijblijvende en lerende structuur en cultuur gebouwd.

In het hele regioprogramma stellen we leren centraal. We werken binnen het programma met een lerende cyclus. Hierover staat meer in hoofdstuk 3, in de paragraaf Meten = weten. Het

[24] Wanneer een jeugdige niet onder ouderlijk gezag staat wijst de kinderrechter een voogd aan. Dat is meestal een gecertificeerde instelling (jeugdbescherming, een organisatie dus). Burgervoogden zijn gewone mensen die de voogdij op zich nemen en echt betrokken zijn en blijven in het leven van de jeugdige.

(door)ontwikkelen van een lerende structuur en regionaal scholingsplan zijn onderdelen van bijlage 1 'Lokale teams'.

De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Een praktijk van kwaliteit in 2028: onderschrijven van de principes. Leren en verbeteren wordt vanzelfsprekend vanuit een gezamenlijke leercyclus aan de hand van een meerjarige implementatie- en onderzoeksagenda.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Netwerk samenwerking		3.1 RET	4.4 Netwerk samenwerking 4.5 Essentiële functies	5.1 REPS	

2. *Kwartiermaker[25], onderzoeksagenda en kennisinfrastructuur. De huidige vrijblijvendheid rond kennisontwikkeling en toepassing verdwijnt. Er worden een werkorganisatie en adviesraad opgezet.*

Dit betreft een landelijke werkorganisatie voor de ontwikkeling van kwaliteit van zorg. Het ROB sluit hierbij aan door de gezamenlijk gedragen kwaliteitskaders die volgen uit dit traject op te nemen in contracten.

5.1.6 Verbeteren van de organisatie en inkoop van specialistische jeugdzorg.

Voor een groot aantal jeugdigen en gezinnen zijn (hoog)specialistische jeugdzorgvormen onvoldoende of niet tijdig beschikbaar. Regionaal is het zicht op de beschikbaarheid van (hoog) specialistische jeugdzorgvormen onvoldoende en bij problemen met de beschikbaarheid zijn onvoldoende instrumenten om in te grijpen. Ook worden jeugdzorgaanbieders die voor meerdere gemeenten en/of regio's werken geconfronteerd met veel verschillende inkoopprocedures en contractvoorwaarden. Daarom kan die zorg het beste op regionaal of zelfs landelijk niveau worden georganiseerd en ingekocht. Eenvoudiger uitvoering en inkoop en aanpak van negatieve effecten van marktwerking.

De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

[25] Het advies van de Kwartiermaker "kwaliteit en blijvend leren in de jeugdhulp, van praten naar doen" d.d. 15-11-2022 aan het Bestuurlijk Overleg Hervormingagenda Jeugdhulp. Dit beschrijft een structuur om te werken aan kwaliteit en blijvend leren in de jeugdhulp (hyperlink: Kwaliteit en blijvend leren in de jeugdhulp: Van praten naar doen | Rapport | voor Jeugd & Gezin (voordejeugdenhetgezin.nl))

1. *Versterken van de regio's. Het wetsvoorstel "Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen" is het vertrekpunt. Regio's zijn voldoende robuust, hiervoor worden criteria opgesteld in samenspraak met gemeenten en jeugdzorgaanbieders. In een ministeriële regeling worden de jeugdhulpregio's vastgelegd. Die regio gaat de samenwerking formaliseren in een gemeenschappelijke regeling. In een ministeriële regeling worden de vormen van jeugdzorg die regionaal moeten worden ingekocht bepaald.*

ROB monitort tot vaststelling misteriele regeling en neemt gepaste actie om hier t.z.t. uitvoering aan te geven.

2. *Standaardisering van inkoop, kwaliteit en administratie. Zo worden gemeenten, professionals en jeugdzorgaanbieders ontlast. Deze standaardisatie geldt voor alle vormen van jeugdzorg die gemeenten op regionaal of landelijk niveau verplicht moeten inkopen en organiseren.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Contract standaarden	2.3 Contract standaarden		4.4 Contract standaarden		

3. *Inkopen op landelijke schaal. Het primaire doel van landelijke inkoop is het borgen van de beschikbaarheid en continuïteit van een aantal hoog specialistische en weinig voorkomende vormen van jeugdzorg.*

Betreft vervolg van Landelijk Transitie Arrangement (LTA) via de VNG. ROB monitort ontwikkeling, neemt deel in klankbordgroep VNG en zorgt voor vertaling naar regio

4. *Regievoeren op regio overstijgende transformatie. Zoals de om- en afbouw van gesloten jeugdhulp en Driemilieuvoorzieningen.*

Regie op regio overstijgende transformatie JZ + en 3milieuvoorzieningen wordt vormgegeven door VWS, de VNG en Jeugdzorgaanbieders. Rijk van Nijmegen is aangesloten bij ontwikkelingen via G7.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
			4.5 essentiële jeugdhulpfuncties		

5. *Onderzoek naar verevenen van risico's (tussen gemeenten onderling). Een belangrijk deel van de kosten in de jeugdzorg gaat op aan een zeer kleine groep kinderen en gezinnen in de meest kwetsbare (geëscaleerde) omstandigheden. Gemeenten gaan na of verevening uit onderlinge solidariteit dient plaats te vinden.*

De regio Rijk van Nijmegen heeft ervaring met verevening.

5.1.7 Eenvoudigere uitvoering en inkoop, minder administratieve lasten en aanpak negatieve effecten marktwerking.

De administratieve lasten en andere vormen van overhead zijn terug te brengen door in te zetten op niet-vrijblijvende standaardisatie van contracten en het contractmanagement. Tevens worden maatregelen getroffen om de negatieve effecten van marktwerking te beperken. Daartoe worden onder meer eisen aan de governance en financiële bedrijfsvoering van aanbieders en sturing door de gemeenten gesteld. Alles gebaseerd op waarden en doelen vanuit breed maatschappelijk landelijk perspectief. Dit wordt het wenkend perspectief van waardegericht contracteren en partnerschap genoemd.

De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Standaardisatie van regionale en landelijke inkoop van jeugdzorg. Deze standaardisatie geldt voor alle vormen van jeugdzorg die gemeenten op regionaal of landelijk niveau verplicht moeten inkopen en organiseren. Inzet hierbij is minimalisatie van aantal productcodes en landelijke standaard werkwijze van inkoop, contractering, administratieve afhandeling en verantwoordingseisen.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Contract standaarden	2.3		4.4 Contract standaarden ROB hanteert reeds vastgestelde bekende landelijke kaders.		

2. *Verdergaande standaardisatie van contracten en contractmanagement voor niet-kernbedingen zoals geschiktheids- en certificeringseisen en bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering. Dit gebeurt in samenhang met vermindering huidige 3800 productcodes.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
ROB monitort ontwikkeling en sluit aan bij bijeenkomsten	ROB monitort ontwikkeling en sluit aan bij bijeenkomsten		ROB monitort ontwikkeling en sluit aan bij bijeenkomsten		

3. *Verminderen administratieve lasten voor professionals: tijdschrijven en microsturing stoppen. Deze afspraken moeten landen in nieuwe contracten. Bij wederzijdse bereidheid mag het ook in lopende contracten.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Contract standaarden en standaardisering van uren.	2.3 Contract standaarden en standaardisering van uren.		4.4 Contract standaarden		

4. *Vereenvoudiging inkoop door te blijven investeren in verbeteren partnerschap gemeenten en aanbieders door delen van kennis, leren en ontwikkelen.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 netwerk samenwerking en maximering van aanbieders zodat samenwerking verbetert	2.3 netwerk samenwerking en maximering van aanbieders zodat samenwerking verbetert		4.4 Netwerk samenwerking		

5. *Verdergaand onderzoek naar merites van de taakgerichte variant omdat die van de drie uitvoeringsvarianten de minste administratieve lasten lijkt te hebben.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
			Rijk en VNG. Het ROB monitort uitkomsten onderzoek en bepaalt of opvolging passend is voor de regio.		

6. *Naleving van de standaardisatie van inkoop en verantwoordelijkheden en toezicht daarop (op aanbieders, gemeenten en regio's).*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Contract standaarden	2.3 Contract standaarden		4.4 Contract standaarden		

7. *Handreiking over tarieven en AMvB reële prijzen jeugdwet. De "Handreiking goede gesprek over tarieven" uit 2021 wordt verfijnd en andere handvatten voor tarieven worden ontwikkeld. Hiervoor wordt een kennis- en informatiepunt ingericht. Prijzen transparanter en bijdragen aan tariefdifferentiatie door de AMvB reële prijzen Jeugdwet.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 reële tarieven	2.3 reële tarieven		4.4 reële tarieven. Eind 2023 ROB monitort verfijning en sluit aan bij eisen AMvB.		

8. *Verdergaande vereenvoudiging aanbesteding en beperking inkoopmethode open house. Het Rijk verkent vereenvoudiging EU-aanbestedingsregelgeving. Door veel open house te gebruiken wordt landschap met aanbieders groter en minder overzichtelijk.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 SAS methodiek	2.3		Rijk (VWS). ROB monitort resultaat verkenning en bepaalt opvolging.		

9. *Versterking governance van het stelsel en bedrijfsvoering van aanbieders. Door de groei van aanbieders hebben gemeenten moeite te sturen op aanbod en borging kwaliteit. Professionalisering (financiële) bedrijfsvoering aanbieders en GI's is nodig. Gemeenten hebben in 2020 een Norm voor opdrachtgeverschap opgesteld. In 2023 doen aanbieders dat ook. Gemeenten en Rijk helpen bij implementatie. Niet-integer handelen voorkomen en daarop sturen.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Contractafspraken sluiten aan bij norm voor opdrachtgeverschap	2.3 Contractafspraken sluiten aan bij norm voor opdrachtgeverschap		Jeugdhulpaanbieders. 4.4 Contractafspraken sluiten aan bij norm voor opdrachtgeverschap.		

5.1.8 Verbeteren inzicht in het functioneren van het jeugdstelsel met data en monitoring.

De ambitie is te komen tot betere kwaliteit en beschikbaarheid van data en een betere landelijke integrale monitoring. Hierdoor komt inzicht in de werking van het jeugdstelsel over de jaren heen. Doel van de monitoring is in beeld krijgen van de doelen kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid. Daarnaast is het bedoeld om beter zicht te krijgen op de effecten van landelijk, regionaal en gemeentelijk beleid. Hierdoor kunnen op basis van feiten keuzes worden gemaakt. En we kunnen van onszelf en elkaar leren, beter bijsturen waar nodig en het stelsel beter beheersbaar maken.

De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Landelijke monitor. Landelijke monitoring wordt verbeterd door het Rijk en mogelijk door een onafhankelijke partij.*

Betreft het centraal ontsluiten van gegevens van berichtenverkeer voor CBS. Regio Rijk van Nijmegen heeft input geleverd voor de landelijke product categorisering. Regionale monitoring sluit aan bij nieuwe categorie indeling die hiervoor wordt ingericht.

2. *Vaststellen indicatoren die nodig zijn voor monitoring.*

Betreft het vaststellen van indicatoren die nodig zijn voor een adequate monitoring van het jeugdstelsel, door Rijk en VNG. Op niveau van regio Rijk van Nijmegen wordt uitvoering van het regioprogramma gemonitord op basis van indicatoren afgeleid van het regioprogramma.

3. *Verbeterde beschikbaarheid van financiële data met een verfijnde indeling van de financiële informatie van gemeenten (Iv3-indeling).*

Betreft landelijke verbetering van inzicht in uitgave aan jeugdzorg, uit te voeren door ministeries BZK, VWS en VNG.

4. *Verbinden van databronnen over aantallen en kosten die in samenhang moeten worden bekeken. CBS met wetswijziging toegang geven tot Berichtenverkeer zodat de verbinding kan worden gemaakt voor de Beleidsinformatie Jeugd. Ook volgt aansluiting Beleidsinformatie Jeugd (jeugdhulpgebruik dat aanbieders registreren en Iv3 (kosten die gemeenten hiervoor registreren).*

Betreft het landelijk verbinden van databronnen (zoals CBS en berichtenverkeer) zoals dat wordt uitgevoerd door het Rijk en VNG. Doel is meer herkenbaarheid van data voor gemeenten en zorgaanbieders.

5. *Centrale en integrale data-infrastructuur en een gelijk speelveld. Verbinden van landelijk dekkende databronnen met data op persoonsniveau in de jeugdzorg, aan databronnen met gegevens over aanpalende domeinen en databronnen in de jeugdzorg op lokaal en regionaal niveau. Voor een beter integraal perspectief op landelijk en regionaal niveau (doet nu CBS nog).*

Betreft het inrichten van een datastructuur voor het landelijk kunnen verbinden van databronnen. Uitvoering actie door CBS, Rijk en VNG.

6. *Een data gedreven stelsel. Versterken van expertise en kennis voor data gedreven werken en leren bij gemeenten en aanbieders. Hierbij wordt aangesloten bij de Interbestuurlijke Datastrategie, de aanstaande VNG Datastrategie en VNG Verenigingsstrategie 2023.*

Het ROB beschikt over regionale monitor. Deze is aangepast naar nieuwe landelijke product categorieën. ROB bewaakt ontwikkelingen zorgt voor aansluiting, zodat regionale rapportage landelijke indeling volgt.

5.2 Besparingen en financiële afspraken

Wanneer gemeenten uitvoering geven aan de Hervormingsagenda Jeugd wordt verwacht dat zij flink besparen op de kosten voor Jeugd taken. De Commissie van Wijzen heeft in 2021 een besparingspotentieel van ongeveer €1 miljard op termijn haalbaar geacht[26].

										1 mrd besparingsdoelstelling	
	Verantwoordelijk-heidsverdeling Rijk en VNG*	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2030	Structureel	Raming met meer onzeker-heden omgeven	Maatregel haalbaar
Versterken normale leven/veerkracht jeugdigen en hun omgeving (B16)	Rijk en VNG	-	-24	-49	-73	-97	-121	-121	-121	-60	-61
Afbakening reikwijdte (B2)	Rijk en VNG	-67	-67	-67	-210	-210	-210	-210	-210	-210	
Invoeren doorbraakmethode (B15)	VNG	-101	-101	-101	-101	-101	-101	-101	-101	-75	-26
Brede invoering poh-jeugd ggz (AEF rapport, bijlage E, 1)	VNG	-75	-75	-75	-88	-88	-88	-88	-88		-88
Beperking verwijzingen naar ongecontracteerd aanbod (B12)	VNG	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-49		-49
Regionalisering (B3)	Rijk en VNG	+13	+13	+13	+11	+4	-6	-6	-6		-6
Voorkomen en verkorten residentiële zorg (B17)	Rijk en VNG	+15	+6	-7	-32	-67	-74	-74	-74	-37	-37
Frictiekosten voorkomen en verkorten residentiële zorg (B17)		+23	+47	+72	+60	+65	+28	-	-		
Normaliseren voogdijondersteuning (B18)	Rijk en VNG	-6	-6	-6	-26	-26	-26	-26	-26		-26
Selectie en contractering (B5) (gecorrigeerd voor interferentie B6)	VNG	+1	-28	-62	-79	-72	-73	-73	-73		-73
Tariefdifferentiatie (B6)	Rijk en VNG	-12	-14	-16	-17	-24	-24	-24	-24		-24
Standaardisatie uitvoering (B23)	Rijk en VNG	-112	-112	-112	-224	-224	-224	-224	-224		-224
Vereenvoudiging productcodes (BV)	VNG	+1	-3	-6	-7	-7	-7	-7	-7		-7
Correctie begrotingsstand		-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37		-37
Investering kwaliteitsagenda en kwaliteitscyclus	Rijk en VNG	+4	+7	+9	+12	+13	+13	+22	+22		
Kasschuif		+28	+69	+119	-101	-97	-18	-	-		
Totaal incl. investeringen en technische mutaties		**-374**	**-374**	**-374**	**-961**	**-1017**	**-1017**	**-1018**	**-1018**	**-382**	**-658**

Voor een deel van de maatregelen (ruim €650 miljoen) is overeenstemming tussen Rijk en VNG over de mogelijke haalbaarheid. Voor de overige circa €380 miljoen bestaan meer onduidelijkheden over de opbrengst van de maatregelen. Deze laatste besparing zal voor het grootste deel gerealiseerd worden door afbakening van de reikwijdte van de jeugdhulpplicht.
Het Rijk verwacht van gemeenten dat ze vanaf 2026 een ferme besparing hebben kunnen maken waardoor gemeenten vanaf dan minder financiële middelen van het Rijk krijgen voor de taken op Jeugd. Als gemeenten aantonen dat ze voldoende inspanningen hebben gedaan om de maatregelen uit te voeren, maar de besparingen zijn niet gehaald, dan worden ze gecompenseerd. De beoordeling of is voldaan aan de inspanning wordt uitgevoerd door een Deskundigencommissie aan de hand van indicatoren.

Binnen de regio hebben we al een aantal stappen gezet in de transformatie die wordt beoogd met de Hervormingsagenda. Hiermee gaan we samen met partners onverminderd door. Dit geldt ook voor het zoeken naar maatregelen om het jeugdhulpstelsel doelmatiger in te richten. Omdat we al veel hebben geïnvesteerd in de transformatie, zien we dat het besparingspotentieel van maatregelen beperkter is dan in de tabel wordt geschetst. Zo hebben we al geïnvesteerd in ondersteuners bij huisartsen waardoor deze besparing niet nog eens gemaakt kan worden. Maar we moeten samen met partners

[26] Uit het landelijk coalitieakkoord bleek in jan. '21 dat naast de bezuiniging van €1 miljard nog eens €511 miljoen extra zou moeten worden bespaard. In het financieel principeakkoord over de Hervormingsagenda Jeugd tussen Rijk en VNG is in april '23 bepaald dat het Rijk deze extra besparing niet doorberekend aan gemeenten omdat dit de Hervormingsagenda Jeugd en de benodigde veranderingen in de weg kan staan.

(zoals VNG en Rijk) voorkomen dat het gesprek te eenzijdig gaat over de 'rekening' in plaats van de transformatie die zo hard nodig is.

Door samen aan de opgaven in dit regioprogramma te gaan werken verwachten we dat de jeugdhulp niet alleen efficiënter wordt ingericht, maar ook financieel beter beheersbaar. De concrete opbrengsten van beoogde besparingen zullen op termijn zichtbaar worden. Zeker is in ieder geval dat wij met het regioprogramma zo veel als mogelijk aansluiten bij de beoogde maatregelen.

Handreiking VNG financiële maatregelen

De VNG stelt met de betrokkenheid en expertise van een aantal gemeenten een handreiking samen. Hierin wordt zo praktisch mogelijk inzicht gegeven in de vraag hoe gemeenten kunnen omgaan met de verschillende financiële maatregelen uit de agenda. Daarbij worden ook prioriteiten aangegeven. Bij de samenstelling van de handreiking worden de uitkomsten van het overleg met het Rijk over onder andere de manier van monitoren en de opdracht aan de deskundigencommissie mee. Een en ander luistert nauw. Daarom vraagt de VNG van gemeenten terughoudend te zijn met eigen initiatieven en het inhuren van extern advies. Als regio starten we daarom met de opgaven zoals die in het regioprogramma jeugd staan vermeld. We verwachten dat het geheel besparingen zal brengen. Concrete besparingsvoorstellen zullen op een later moment in de regio worden uitgewerkt aan de hand van de handreiking van de VNG. De verwachting van de VNG is dat de handreiking eind 2023 beschikbaar is.

Bijlage 1 – Lokale teams

In de regio zetten we een beweging in gang van specialistische hulp naar zo dichtbij mogelijk. Laagdrempelige hulp die dichtbij kinderen, jongeren en hun gezinnen beschikbaar is. Lokale teams hebben een belangrijke rol in het welzijn van onze jeugd en hun gezinnen. In dit regioprogramma komen de taken voor lokale teams in alle opgaven terug, van onderwijs tot het vergoten van veiligheid voor gezinnen. Daarbij moeten we ons realiseren dat het slagen van een lokaal team mede afhangt van de beschikbaarheid van laagdrempelige aanvullende hulp die aansluit bij het werken in de wijk.

De lokale teams hebben een centrale rol in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en in de Hervormingsagenda jeugd. Verwacht wordt dat een verschuiving plaatsvindt naar integrale basishulp vanuit lokale teams. In lokale teams werken professionals met brede kennis en ervaring over jeugd- en volwassenproblematiek, hulp, bestaanszekerheid, voorschoolse voorzieningen, onderwijs, huisvesting en vrouwenopvang. De hervormingsagenda noemt enkele concrete verwachtingen waar een ***stevig lokaal team*** (niet geheel vrijblijvend) aan voldoet. De VNG stelt hiervoor een "convenant stevige lokale teams"[27] op waarin de vereiste kennis en deskundigheid staat, een kwaliteitskader voor de brede analyse, triage en de verklarende analyse. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) heeft in juni 2023 een rapport uitgebracht "De centrale rol van lokale teams in de jeugdhulpketen". De IGJ heeft gekeken waar de lokale teams staan in relatie tot het Toekomstscenario en de Hervormingsagenda. Concluderend stelt de IGJ dat van de lokale teams aan de ene kant wordt verwacht dat zij een rol spelen in het terugdringen van het jeugdhulpgebruik. Dit doen lokale teams door problemen die jeugdigen en ouders ervaren te normaliseren en klein te houden met gesprekken en adviezen. Daarbij bieden de lokale teams waar nodig zelf directe inzet van lichte hulp. Aan de andere kant wordt van hen verwacht dat zij breed kijken naar de krachten en zorgen in een gezin. Dat zij waar nodig passende hulp op de relevante leefgebieden organiseren. Maar ook dat lokale teams veiligheidsproblematiek herkennen en bij onveiligheid ouders en jeugdigen bewegen tot hulp, ook als zij daar zelf niet voor open staan. Lokale teams vormen kortom het fundament om de voorgenomen hervormingen te laten slagen.

Enkele verwachtingen uit de Hervormingsagenda Jeugd: Lokale teams

- ✓ staan dicht bij inwoners en zijn multidisciplinair met goed opgeleide professionals,
- ✓ voeren samen met jeugdigen en ouders een brede analyse uit en stellen samen met hen een gezinsplan op,
- ✓ bieden op basis van deze brede analyse zelf passende en samenhangende basishulp, zowel licht als zwaarder en zowel kort- als langdurig
- ✓ evalueren, leren, en passen aan,
- ✓ werken samen met partners aan het versterken van de sociale basis en collectieve oplossingen,
- ✓ hebben voldoende personeel zodat gezinnen een vast gezicht en ankerpunt hebben,
- ✓ houden oog voor het uitgangspunt dat de regie over de eigen behandeling zoveel mogelijk bij de jeugdige en het gezin ligt, of komt en blijft liggen,

[27] Het convenant is naar verwachting eind 2023 gereed waarna het bestuurlijk vastgesteld moet gaan worden. Naar verwachting zal het convenant medio 2024 in werking treden.

- ✓ handelen met een brede blik op het gehele gezin en de context (participatie, wonen, armoede, scheiding, psychische problemen ouders en schoolklimaat),
- ✓ hebben specialistische expertise dichtbij beschikbaar,
- ✓ zijn door specialistische zorgaanbieders te benaderen als een bredere aanpak nodig is,
- ✓ werken samen met informele steunfiguren en ervaringsdeskundigen, huisartsen, jeugdartsen, jeugdgezondheidszorg, gecertificeerde instellingen (GI's), kinderartsen, kinder- en jeugdpsychiaters, Veilig Thuis, jeugdbescherming en andere relevante partners.
- ✓ aken gebruik van het RET in hun regio.

De inrichting van de lokale teams is mede afhankelijk van keuzes van het lokale politieke bestuur (college van Burgemeester en Wethouders en gemeenteraad), dat elke vier jaar wijzigt. Dit heeft gevolgen voor het meerjarenbeleid op het gebied van jeugdhulp en de positie van de lokale teams hierin. Landelijke ontwikkelingen en lokale belangen kunnen dan uit elkaar liggen. De lokale context verschilt bovendien van gemeente tot gemeente. Door de Hervormingsagenda jeugd worden basisvereisten gesteld aan lokale teams. Regionaal worden kaders geboden en actielijnen uitgezet om tot een gezamenlijke regionale verandering te komen. Gemeenten blijven echter zelf verantwoordelijk voor de inrichting van de teams en de bekostiging in lijn met die basisvereisten en kaders. Het is – gezien de eigen lokale verantwoordelijkheid – een vraagstuk hoe de lokale teams in alle gemeenten een eenduidig, stabiel en stevig fundament kunnen vormen. We brengen met de 7 gemeenten en lokale teams in kaart welke gevolgen het Toekomstscenario en de Hervormingsagenda jeugd (het convenant van de VNG) voor de lokale teams hebben. We proberen in een regionale schil om de lokale teams heen zoveel mogelijk versterking te bieden, denk daarbij aan het Regionaal Expertise Team (RET: opgave 3, actielijn 1) of het Regionaal Expertise Project complexe Scheidingen (REPS: opgave 5, actielijn 1). Vast staat dat we regionaal en lokaal samen moet werken zodat de versteviging van lokale teams gerealiseerd wordt. Ook weten we dat hiervoor tijd en commitment nodig zijn.

We hebben enkele hoofdthema's in kaart gebracht die we de aankomende jaren regionaal en/of lokaal aanpakken:

1. Versterken integrale basishulp vanuit de lokale toegang. Hierbij hebben we aandacht voor een professionele standaard, een lerende structuur en (bij)scholingsplan, (leren) werken met de uitgangspunten van de verklarende analyse en een gezinsplan.
2. Sterke verbinding met nabije expertise en specialisme (wijk ggz/ wijk GGD). Hiervoor zijn een nauwe samenwerking en duidelijke sociale kaart nodig.
3. Sterke verbinding met sociale basis. Hiervoor is een duidelijk overzicht van de algemene sociale voorzieningen nodig en korte lijnen en goede samenwerking met kind- en jongerenwerkers.
4. Inzet van een coördinator complexe domein overstijgende multi-problematiek. Hiervoor worden de lokale en regionale mogelijkheden onderzocht.
5. Sterke verbinding met relevante partners zoals scholen, (praktijkondersteuners) huisartsen en de veiligheidsketen.
6. Werken met ervaringsdeskundigen en steunfiguren.
7. Onderzoeken gevolgen van de door het Rijk beoogde beperking van de reikwijdte van de jeugdhulpplicht.

Waar we als gemeenten rekening mee moeten houden is dat de uitwerking van deze hoofdthema's en de realisatie daarvan een forse opgave is. Dit gaat mogelijk meer specifieke personele inzet vragen (regionaal en lokaal) en financiële middelen (regionaal en lokaal). Dit zal in kaart gebracht gaan worden, met inachtneming van het ingroeipad van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd en het Convenant sterke lokale teams van de VNG.

Bijlage 2 – Doelenboom Regioprogramma Jeugd

Ambitie

In het Rijk van Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is.

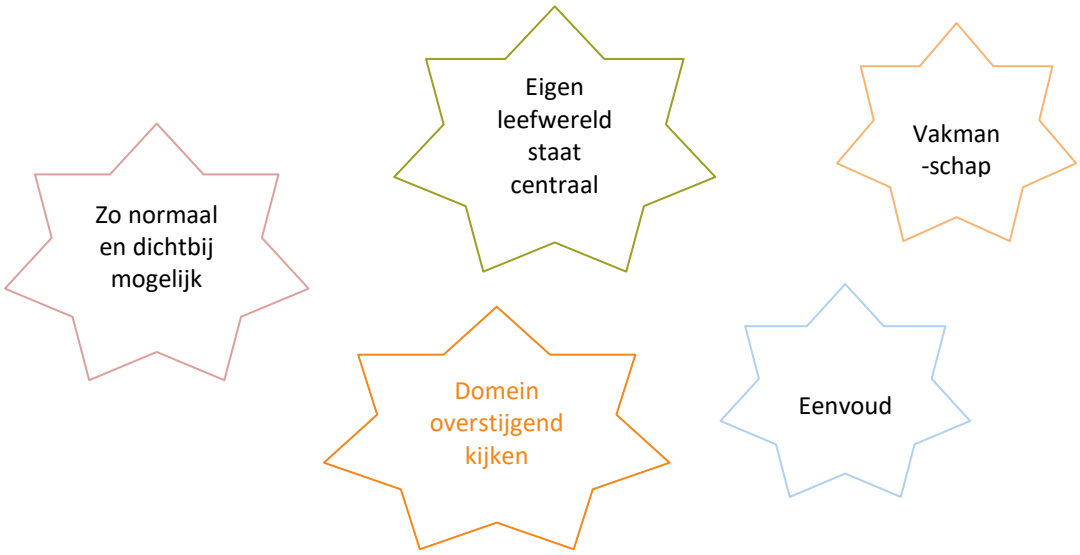

Doelen	Acties
Inclusiever onderwijs	Opstellen ontwikkelagenda voor het onderwijs zodat scholen een stevige basis worden met aansluiting van jeugdhulp.
	Versterken zorgteams op school. Verbinden onderwijs, jeugdhulp en lokale teams. Borging en doorontwikkeling regionale aanpak Jongeren naar school of werk.
	Organiseren van een passend en dekkend aanbod voor dyslexie en onderzoeken inzet preventie.
	Realiseren van een kwalitatief, voordelig en dekkend aanbod dagbehandeling/dagbesteding in aansluiting op de beweging naar een stevige basis.
	Implementeren STORM -aanpak depressiviteit onder jongeren in het voortgezet onderwijs.
Grotere mentale veerkracht	Inzetten ondersteuning jeugdigen vanuit het gewone leven, met voorzieningen en mensen in de eigen omgeving.
	Vergroten integrale hulp in de wijk: betere verbinding tussen jeugd-ggz en andere (jeugdhulp) aanbieders met lokale teams, onderwijs, welzijn en (ondersteuners) huisartsen.
	Realiseren van een passender, voordeliger en dekkend aanbod begeleiding en respijt-zorg (oppas, weekendopvang, logeren).
	Verbeteren crisisketen: goede triage bij crises, doorstroom na opname, afstemming/ regie met lokale teams, spoedeisende zorg, crisisdienst, jeugd-ggz en volwassen-ggz.

- **Beter passende hulp voor complexe situaties**
  - Verstevigen en meer laagdrempelig inzetten van het Regionaal Expertise Team (RET) om mee te denken bij (complexe) vastgelopen situaties van jeugdigen en hun gezin.
  - Verbeteren insteek op de behoeften van jongeren en ouders door inzet van de doorbraakmethode.
- **Meer jeugdhulp zo thuis mogelijk**
  - Ontlasten kwetsbare gezinnen door sociale steun van (in)formele opvoeders.
  - Verstevigen pleegzorg in de regio.
  - Vergroten en versterken gezinshuiszorg in de regio.
  - Versterken van specialistische jeugdhulp en toewerken naar een dekkend zorglandschap.
  - Verbinden bovenregionale samenwerking (Gelderland) op essentiële jeugdhulpfuncties.
  - Verbeteren door- en uitstroom 18+.
- **Vaker zonder schade scheiden**
  - Vormen van een samenwerkingsverband met jeugdzorg, ggz en lokale teams voor consultatie en advies bij (complexe) scheidingen: REPS: Regionaal Expertise Project Complexe Scheidingen.
  - Realiseren van eenduidige informatie en advies aan scheidende ouders om complexe scheidingen te voorkomen.
  - Onderzoeken en realiseren van preventiemogelijkheden voor (juridisch) dienstverleners om escalatie en juridische strijd in echtscheidingen te voorkomen.
- **Grotere veiligheid van gezinnen**
  - Verstevigen samenwerking jeugdbescherming, Veilig Thuis en lokale teams in het licht van de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming.
  - Uitrollen Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming; testen nieuwe manier van (samen)werken voor meer veiligheid in gezinnen (Proeftuin).
  - Verbeteren positionering Jeugdbeschermingstafel (JBT).
  - Verkennen betere verbinding tussen regionaal jeugd- en veiligheidsbeleid en het Zorg- en Veiligheidshuis Gelderland- Zuid om jeugdcriminaliteit (preventief) aan te pakken.

Bijlage 3 – Afkortingen en begrippenlijst

24/7	24 uur per dag en 7 dagen per week
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
Bibob	Wet Bibob is de 'Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur'
Big 5	Vertaalt: de grote vijf. We doelen hierbij op de belangrijke leefgebieden: support, wonen, school en werk, inkomen en (mentaal) welzijn
BOEG	Bovenregionaal Expertisenetwerk Jeugdhulp in Gelderland
BSO(+)	Buitenschoolse opvang, de + staat voor specialistische buitenschoolse opvang
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
DU VO	Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang, bedoeld voor het aanpakken van alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties
G7	De G7 is een samenwerking van de zeven jeugdregio's in Gelderland om de meest specialistische jeugdhulp te borgen
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord. Is een akkoord van VNG + GGD/GHOR en Ministerie van VWS over gezondheid en welbevinden.
GEM	De GEM-gedachte is dat verschillende vormen van zorg veel meer kunnen samenwerken met en leren van elkaar in een Ecosysteem Mentale Gezondheid
Gezin	Elk leefverband van één of meer volwassenen die verantwoordelijkheid dragen voor de verzorging en opvoeding van één of meer kinderen
GGD/GHOR	GGD: Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst. GHOR staat voor geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GI	Gecertificeerde Instelling
GVJB	Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming
Het Rijk	Als we het over het centraal bestuur hebben, gebruiken we daarvoor de termen het Rijk of de Rijksoverheid.
HGKM	(Project) Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
HOI	Herstel Ondersteunende Intake
IAG	Intensieve Ambulante Gezinsbehandeling is een speciale vorm van hulpverlenen die niet wordt gedaan vóór een gezin, maar mét een gezin.
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
IPW	Instituut voor Publieke Waarden doet actieonderzoek, zet publieke ondernemingen op en ontwikkelt kennis, o.a. de Doorbraakaanpak
J&V	Ministerie van Justitie & Veiligheid
J42	Nederland is opgedeeld in 42 Jeugdhulp regio's, het samenwerkingsverband heet J42
JBT	Jeugdbeschermingstafel
Jeugd	Doelgroep vallende binnen de (verlengde)jeugdwet. Verzamelnaam voor kinderen en jongeren samen.
Jeugdhulp	Jeugdhulp is hulp bij psychische hulpvragen, een verstandelijke beperking en/of opvoedproblemen en is bedoeld voor kinderen en jongeren tot 18 jaar, soms tot 23 jaar.
Jeugdwet	In deze wet is bijna alle zorg en ondersteuning geregeld voor kinderen en jongeren onder de 18 jaar. Soms is voor jeugd ook zorg vanuit de Zorgverzekeringswet, de Wet langdurige zorg of de Wmo aan de orde.
Jeugdzorg	Onder Jeugdzorg verstaan we de jeugdbeschermingsmaatregelen die de Kinderrechter kan uitspreken.
JeugdzorgPlus	Jeugdhulp bedoeld voor jongeren tot 18 jaar, met gedragsproblemen die zo erg zijn dat de jongere een gevaar is voor zichzelf, of voor anderen. Het is een vorm van gesloten

	jeugdhulp die wordt geboden aan kinderen en jongeren die niet bereikbaar zijn voor lichtere vormen van hulpverlening.
JIM	'Jouw Ingebrachte Mentor' is iemand die een jeugdige kiest uit zijn eigen omgeving om hen te ondersteunen bijvoorbeeld in gesprekken met hulpverleners en instanties.
Jongere	Kinderen vanaf 12 jaar
Kind	Kinderen tot 12 jaar
MBO	Middelbaar Beroeps onderwijs
NJI	Nederlands Jeugd instituut
NvO	Norm voor Opdrachtgeverschap
NVP	Nederlandse Vereniging Pleeggezinnen
OPH	Overleg Passende Hulp. Oude naam, nu het Regionaal Expert Team (RET)
PO	Primair Onderwijs
POH	Praktijkondersteuner huisarts
Professionals	We bedoelen hiermee een jeugd- en gezinsprofessional.
Regio	Jeugdhulpregio Rijk van Nijmegen
REPS	Regionaal Expertise Project complexe Scheidingen
Residentiele jeugdhulp	In de residentiële jeugdhulp leven kinderen en jongeren, vrijwillig of gedwongen, dag en nacht buiten hun eigen gezin. Zij verblijven in leefgroepen en worden begeleid door pedagogisch medewerkers. Vormen van residentiële hulp: kamertraining, leefgroepen gericht op opvoeden en opgroeien, behandelgroepen voor specifieke problemen, crisisopvang en gesloten jeugdhulp.
RET	Het Regionaal Expert Team.
ROB	Regionaal ondersteuningsbureau is een samenwerkingsverband van zeven gemeenten die de inkoop en het contractmanagement regelt
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
SOH/SOJ	Specialistische ondersteuner huisarts/ specialistische ondersteuner jeugd
STORM	Strong Teens and Resilient Minds: preventieve aanpak die tot doel heeft een depressie of suïcide bij jongeren vóór te zijn.
TWES	Tussen Wal en Schipoverleg
VNG	Vereniging van Nederlandse gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VSO	Voorgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Vroegtijdig School Verlaten
VVE	Voorschoolse en Vroegschoolse Educatie
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WMO	De gemeente geeft ondersteuning thuis via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Officieel heet deze wet Wmo 2015.
ZBO	Zorg binnen onderwijs

Begroting regioprogramma jeugd 2023-2028
Rijk van Nijmegen

We willen dat elke euro die we in de jeugdzorg steken een maatschappelijke rendabele euro gaat zijn. Met rendabel bedoelen we de keuze om te investeren in verandering en beweging in plaats van in het oude stelsel. Die investering is rendabel omdat we verwachten dat het (op termijn) een blijvend effect oplevert. We leren daarbij van ervaringen en onderzoeken naar wat werkt en welke interventies (in onderlinge samenhang) op termijn een positief saldo gaan hebben. De realiteit is wel dat het kleine stappen zijn. Op korte termijn worden geen grote meetbare financiële effecten verwacht. Het doel van de opgaven en actielijnen uit het regioprogramma is dat zij als geheel leiden tot besparingen. Enkele concrete besparingsmogelijkheden, zoals de inzet van een ondersteuner voor de huisarts, zijn in de regio al ingezet. Dat zal voor ons geen eenvoudig zichtbare besparing meer opleveren. Ook de maatregelen uit de Hervormingsagenda jeugd (aan de hand van de besparingstabel van de commissie van wijzen) houden rekening met een ingroeipad. De VNG stelt samen met partners een implementatieplan op, gevolgd door een uitvoeringstoets. Deze toets geeft inzicht in de robuustheid van het implementatieplan, de samenhang van maatregelen en de haalbaarheid van het geheel. De uitkomst daarvan volgt in 2024. Als regio zal voor ons dan meer inzichtelijk worden wat met name de besparingscomponent zal betekenen.
Wat we wel al weten is dat investeringen op het ene terrein tot kostenbesparingen kunnen leiden op andere beleidsterreinen. Denk bijvoorbeeld aan het inzetten op hulp zo thuis mogelijk door het vergroten en verstevigen van steungezinnen. Dat vergroten en verstevigen kost tijd en vraagt een financiële investering, maar zal leiden tot minder inzet van professionele logeervoorzieningen en minder uithuisplaatsingen. Een verandering op deze schaal vergt geduld en blijvende inzet. Wij zijn ervan overtuigd dat dit mogelijk is.

De regionale kosten voor jeugd zijn ondergebracht bij het Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB) en binnen het Regioprogramma jeugd. De kosten van het regioprogramma jeugd die binnen het ROB vallen zijn de basisvoorzieningen met lopende kosten. Hieronder wordt bijvoorbeeld verstaan de operationele kosten van de jeugdbeschermingstafel (JBT) en het Regionaal expert team (RET). De begroting en financiële verantwoording van het ROB staan opgenomen in een eigen begroting. De kosten die we binnen het regioprogramma maken in het kader van samenwerking, verandering, vernieuwing, ontwikkeling en het uitrollen van de beweging staan in deze programmabegroting. Vanaf de start van het uitdenken van opgaven voor het regioprogramma in 2022 is aangehaakt bij de ontwikkelingen van de Hervormingsagenda jeugd. Het regioprogramma sluit goed aan bij de maatregelen uit de hervormingsagenda. Daardoor zijn geen grote financiële verschillen opgetreden in de begroting van het regioprogramma op het moment dat de Hervormingsagenda in juni 2023 is

aangenomen. We moeten wel rekening houden met de grote veranderingen die gevraagd gaan worden van lokale teams. Dit kan in de toekomst een extra regionale en/of lokale investering vragen maar dat is nu nog niet zeker.

De regiogemeenten hebben (een gedeelte van) de aan hen toegekende Blokhuismiddelen in 2021 overgedragen aan de regio om te investeren in de jeugdzorg in de regio. Alle opgaven uit het regioprogramma dragen bij aan de doelen die destijds met de Blokhuismiddelen zijn beoogd. Het gaat dan bijvoorbeeld over het verbeteren van de door-, in- en uitstroom specialistische jeugd-ggz, het inzetten van de doorbraakaanpak en het versterken van procesregie bij complexe casuïstiek. Dit alles met het overkoepelende einddoel het verminderen van wachtlijsten in de jeugdzorg. De eerste jaren worden de Blokhuismiddelen (totaal €1.350.000,-) aflopend ingezet waardoor het beroep op de jaarlijkse lokale begroting oploopt. Vanaf 2026 zijn de Blokhuismiddelen naar verwachting volledig ingezet en wordt van de regiogemeenten een hogere bijdrage verwacht om het regioprogramma voort te kunnen zetten. Een onzekere factor is daarbij nog de financiële consequentie van de Hervormingsagenda jeugd. In de Hervormingsagenda staan maatregelen waarmee het Rijk vanaf 2026 verwacht dat een besparing van ongeveer €1 miljard gaat intreden. De VNG stelt zoals hiervoor geschreven een implementatieplan op voor de maatregelen waarna we de financiële consequenties beter in beeld krijgen. In 2025 zal een onafhankelijke landelijke deskundigencommissie een oordeel geven of op landelijke schaal door gemeenten voldoende inspanning is geleverd om te voldoen aan de maatregelen uit de hervormingsagenda Jeugd. Dan zal concreet worden welke middelen vanuit het Rijk naar gemeenten gaan. In het regioprogramma (hoofdstuk 5) worden de hervormingsagenda en de verwachte besparingen verder toegelicht.

Opbouw begroting

De begroting van het regioprogramma jeugd is opgebouwd uit personele en materiële kosten.

Tabel 1: Begroting Regioprogramma Jeugd (incl. indexering)

Regioprogramma Jeugd 2024		2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Jeugdprogramma-personeel		€ 993.116	€ 1.069.445	€ 1.069.445	€ 1.069.445	€ 1.069.445
Jeugdprogramma- materieel		*€ 250.000*	*€ 251.257*	*€ 198.807*	*€ 93.907*	*€ 93.907*
Subtotaal		*€ 1.243.116*	***€ 1.320.702***	***€ 1.268.252***	***€ 1.163.352***	***€ 1.163.352***
Inzet Blokhuismiddelen	*€ 1.350.000*	-€ 650.000	-€ 500.000	-€ 200.000	€ 0	€ 0
Totaal jeugdprogramma		**€ 593.116**	**€ 820.702**	**€ 1.068.252**	**€ 1.163.352**	**€ 1.163.352**

Hierna staan in tabel 2 en 3 de bijdragen per gemeente opgenomen en het verschil van 2023 met 2024. In tabel 4 staat de geactualiseerde verdeelsleutel voor 2024.

Begroting personeel

Om de regionale opgaven uit te denken, onderzoek te doen, acties uit te zetten en al wat hierbij komt kijken, is personeel nodig. We hebben daarvoor een regionaal team samengesteld. Onder leiding van een programmamanager werkt een team van beleidsadviseurs, een projectleider en een communicatieadviseur samen aan de regionale taak. Dit team wordt ondersteund door een managementassistent. In 2023 en 2024 bedraagt dit 7,56 fte. De personele kosten zijn in 2024 gestegen ten opzichte van 2023. Dit wordt verklaard door de indexering van de loonsommen.

Begroting materieel

Iedere opgave brengt kosten met zich mee. In de begroting van het Regioprogramma jeugd is jaarlijks materieel budget opgenomen om dit te dekken. Bij aanvang van het regioprogramma jeugd hebben we een verwachting van de materiële kosten voor de gehele duur van het regioprogramma opgenomen. Dit is geen exacte wetenschap en afhankelijk van de monitoring en ontwikkelcyclus (hoofdstuk 3, paragraaf 'meten = weten') zal jaarlijks zorgvuldig gekeken worden wat wordt begroot. Een indexatie van de budgetten zal altijd plaatsvinden. Dit verklaart de verhoging in 2024 ten opzichte van 2023.

Waar besteden we het materiële budget aan?
Voor het gehele regioprogramma zijn jaarlijks middelen nodig die kunnen worden ingezet om de verbinding, verandering en beweging aan te kunnen gaan met alle partners. Dit brengt kosten met zich mee zoals de inhuur van (ervarings)deskundigen en expertise, het ontvangen en verzorgen van trainingen, het organiseren van (leer)bijeenkomsten, communicatie projecten zoals campagnes en website, (laten) uitvoeren van onderzoeken, etc..
Hieronder nemen we u zoveel mogelijk mee in onze verwachting waarvoor het materiele budget ingezet wordt. Dit is zoals hiervoor geschreven geen exacte wetenschap en zal onderhavig zijn aan de uitkomsten van onze monitoring. Ook kunnen geen concrete bedragen worden gegeven omdat prijzen onderhevig zijn aan inflaties en indexeringen. Jaarlijks stellen we een evaluatie op van de voortgang en bevindingen. Daarbij wordt ook de begroting meegenomen.

Financiën opgave 1

De veranderingen die nodig zijn voor inclusiever onderwijs en een betere aansluiting van onderwijs en kinderopvang met jeugdhulp vragen een ferme investering. Zowel qua denkkracht, commitment en daadkracht, maar ook financieel. De verwachting is dat we ruim budget nodig hebben om te komen tot een gezamenlijke regionale ontwikkelagenda onderwijs. Deze middelen worden ingezet voor de inhuur van externe begeleiding van het ontwikkelproces en om aanvullend onderzoek te kunnen doen. Daarnaast zijn binnen de opgave middelen nodig voor het inzetten van professionals zoals een projectleider, onderzoeker, communicatie en voor het organiseren van (leer)bijeenkomsten specifiek gericht op onderwijs en opvang.

Ook zijn middelen nodig voor inzet van capaciteit van medewerkers op scholen. Deze middelen worden niet in het regioprogramma jeugd gereserveerd, maar komen uit de regionale vsv-middelen (voortijdig school verlaten) en uit lokale middelen. De inkoop en het contractmanagement van dyslexiezorg, dagbehandeling en dagbesteding valt binnen de regionale begroting van het ROB. Wanneer voor dyslexie een van de landelijke pilots ingezet wordt, kan een beroep op de regiobegroting jeugd worden gedaan. Dit zal in 2024 of verder zijn. De STORM-aanpak wordt vanaf 2023 de eerste 3 jaren voor de helft gefinancierd door het Rijk. De andere helft wordt naar rato ingebracht door de gemeenten. Het vierde jaar worden alle kosten naar rato verdeeld over de gemeenten.

Financiën opgave 2

De opgave Versterken mentale veerkracht is een grote, veelomvattende opgave. Het is de basis van onze ambitie om kinderen en gezinnen te versterken. Binnen deze opgave is misschien wel de grootste verandering nodig omdat we van alle partners vragen het anders te gaan doen en met ons mee te bewegen. Deze opgave vereist met name veel in het op gang brengen van een verandering en beweging en het aangaan van een maatschappelijke en professionele dialoog. Daar moeten wij in investeren.

Hiervoor gaan we (leer)bijeenkomsten organiseren. We huren expertise in waar dat nodig is voor het verder ontwikkelen van de gewenste veranderingen. Hierbij denken we ook aan inzet van expertise om de professionalisering van stevige lokale teams regionaal te ondersteunen en de vertaling van het GEM-gedachtengoed (‘de nieuwe ggz’) naar onze jeugd te onderzoeken.

Financiën opgave 3

We willen voor iedere jeugdige uit de regio een passende oplossing, ook als het ingewikkeld is. Daarmee voorkomen we verergering van problemen. De kosten binnen deze opgave worden met name gemaakt in het kader van inhuur voor deskundigen, verzorgen van trainingen en (leer)bijeenkomsten. De bekostiging van de voorzitter van het RET, de gedragswetenschapper en de secretariële ondersteuning worden betaald vanuit regionale middelen en staan op de ROB-begroting. De vaste deelnemers van het RET worden gefinancierd door BOEG. Daarnaast krijgt de regio €20.000,- ontwikkelkosten vanuit BOEG. We willen een lerend jeugdstelsel, dus leren van complexe casuïstiek. Dat vraagt om het organiseren van (leer)bijeenkomsten en inzetten van deskundigheid. Vanuit de regio wordt het Instituut Publieke Waarden (IPW) ingehuurd om minimaal één professional per lokaal team en medewerkers van Gecertificeerde Instellingen (GI) te trainen op de doorbraakaanpak. Lokale gemeenten dienen budget te reserveren zodat hun lokale team doorbraak-oplossingen ook in kan zetten.

Financiën opgave 4

We willen meer jeugdhulp zo thuis mogelijk. We willen minder uithuisplaatsingen door kinderen en gezinnen te versterken en hulp zo laagdrempelig mogelijk in te zetten. De

structurele bekostiging van de pleegzorgcampagne staat op de ROB-begroting. Het onderzoek door de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen wordt grotendeels door deze vereniging bekostigd. Enkele kosten zijn voor rekening van de regio (ROB-begroting). Zoals een vrijwilligersvergoeding voor deelnemers aan het onderzoek (bijvoorbeeld biologische ouders, pleegouders, pleegkinderen). Lokale acties en inzet binnen de pleegzorgcampagne worden gefinancierd uit lokale middelen.

Met name de actielijn voor het vergroten en versterken van gezinshuiszorg in de regio vraagt financiële inzet vanuit het regioprogramma. Om residentiele zorg af te kunnen bouwen zijn alternatieve en goede plekken nodig. Hiervoor willen wij ons in de regio inzetten.

De basistraining voor de doorbraakaanpak wordt gefinancierd door de regio (zie hierboven opgave 3). Ook het onderzoek naar deelname vanuit regiogemeenten aan Tussen Wal en Schip (TWES) komt uit regionale middelen. De uiteindelijke deelname aan TWES wordt gefinancierd vanuit lokale middelen.

Daarnaast moeten ook binnen deze opgave (leer)bijeenkomsten georganiseerd worden om met elkaar de verandering te kunnen gaan maken.

Financiën opgave 5

Complexe scheidingen leggen een grote druk op de jeugdzorg en leiden zelfs tot uithuisplaatsingen. Dit willen we voorkomen. Het Regionaal Expertise Project complexe Scheidingen (REPS) wordt gefinancierd vanuit DU VO middelen. De kosten voor het trainen van lokale teams komt voor rekening van het regioprogramma. Daarnaast zal budget nodig zijn voor het organiseren van leerbijeenkomsten en eventuele inhuur van expertise.
Om de informatiefunctie over scheiden goed vorm te geven en uit te rollen met een communicatieplan is een communicatieadviseur ingehuurd. De kosten hiervan komen vanaf 2024 voor rekening van het regioprogramma. Het onderzoeken en realiseren van preventieve mogelijkheden en het organiseren van (leer)bijeenkomsten gaan ook voor rekening van het regioprogramma komen.

Financiën opgave 6

We stellen het hele systeem en de normale leefwereld centraal bij gezinnen en kinderen waar veiligheidsproblemen bestaan. De kosten voor de proeftuin worden in 2023 gedekt door de toegekende landelijke subsidie vanuit het ministerie Veiligheid & Justitie. Omdat de Proeftuin in Nijmegen is opgezet zijn er kosten verbonden voor de gemeente Nijmegen. We moeten in kaart brengen wat de uitkomsten van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, de Gelderse Verbeteragenda Jeugd en de Hervormingsagenda Jeugd voor ons als regio betekenen. Voor onze regionale taken zoals de JBT, maar ook wat het betekent voor lokale teams. Hiervoor zijn denkkracht, expertise en (leer)bijeenkomsten nodig.

De kosten voor het dagelijkse bestaan van de JBT zijn ondergebracht bij het ROB. Voor het onderzoek naar het verbeteren van motivatie tot aanmeldingen is in 2023 een procesbegeleider ingehuurd voor rekening van het regioprogramma jeugd. Voor het bestendigen van het JBT-team en het opzetten van de zogenoemde 'toetsing aan tafel' is expertise ingehuurd.

Tabel 2: Programmakosten 2023

	regioprogramma jeugd 2023				
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Berg en Dal	€ 64.237	€ 80.483	€ 107.559	€ 118.389	€ 118.389
Beuningen	€ 47.993	€ 60.131	€ 80.360	€ 88.452	€ 88.452
Druten	€ 34.845	€ 43.657	€ 58.345	€ 64.220	€ 64.220
Heumen	€ 30.401	€ 38.090	€ 50.904	€ 56.029	€ 56.029
Mook en Middelaar	€ 14.512	€ 18.182	€ 24.298	€ 26.745	€ 26.745
Wijchen	€ 75.706	€ 94.853	€ 126.763	€ 139.527	€ 139.527
Nijmegen	€ 325.421	€ 407.721	€ 544.887	€ 599.754	€ 599.754
Totaal bijdragen	**€ 593.116**	**€ 743.116**	**€ 993.116**	**€ 1.093.116**	**€ 1.093.116**
Inzet Blokhuismiddelen	€ 650.000	€ 500.000	€ 200.000		
totale programmakosten	**€ 1.243.116**	**€ 1.243.116**	**€ 1.193.116**	**€ 1.093.116**	**€ 1.093.116**

Tabel 3: Programmakosten 2024 na indexering en bijdrage na actualisering verdeelsleutel

	regioprogramma jeugd 2024				
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Berg en Dal	€ 64.237	€ 87.987	€ 114.526	€ 124.722	€ 124.722
Beuningen	€ 47.993	€ 66.010	€ 85.921	€ 93.570	€ 93.570
Druten	€ 34.845	€ 48.452	€ 63.067	€ 68.682	€ 68.682
Heumen	€ 30.401	€ 41.792	€ 54.398	€ 59.241	€ 59.241
Mook en Middelaar	€ 14.512	€ 19.980	€ 26.006	€ 28.321	€ 28.321
Wijchen	€ 75.706	€ 103.182	€ 134.305	€ 146.261	€ 146.261
Nijmegen	€ 325.421	€ 453.299	€ 590.028	€ 642.555	€ 642.555
Totaal bijdragen	**€ 593.116**	**€ 820.702**	**€ 1.068.252**	**€ 1.163.352**	**€ 1.163.352**
Inzet Blokhuismiddelen	€ 650.000	€ 500.000	€ 200.000		
totale programmakosten	**€ 1.243.116**	**€ 1.320.702**	**€ 1.268.252**	**€ 1.163.352**	**€ 1.163.352**
toename 2024 vs 2023	€ -	€ 77.586,00	€ 75.136,00	€ 70.236,00	€ 70.236,00

De toename van de kosten in 2024 ten opzichte van 2023 zijn te verklaren door de indexering van de personele en materiële kosten.

De programmakosten voor elke gemeente worden bepaald conform de vastgestelde verdeelsleutel naar inwoneraantallen. Deze worden jaarlijks geactualiseerd.

Tabel 4: Verdeelsleutel

2024		Bron: CBS.nl peildatum 1-1-2023	
Gemeente		**Inwoners Totaal**	**Verdeelsleutel**
Bedrag			
Berg en Dal		35.420	10,72%
Beuningen		26.573	8,04%
Druten		19.505	5,90%
Heumen		16.824	5,09%
Mook en Middelaar		8.043	2,43%
Nijmegen		182.480	55,23%
Wijchen		41.537	12,57%
Totaal		**330.382**	**100,0%**

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5214
Extern Zaak ID	Z/23/145161
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	8.b
Titel	145161 Beslisnota reactie op kaderbrief GGD 2025
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Griend - Verrijp, van de, Joëlla
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P7 Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	088 432 7628

Bijlagen
145161 Beslisnota reactie op kaderbrief GGD 2025
Bijlage 1 Reactie op kaderbrief GGD 2025
Bijlage 2 Kaderbrief 2025 GGD GZ

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	7 november 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	24 november 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Voorgesteld besluit

Vast te stellen de zienswijze op de GGD kaderbrief 2023.

Besluit (Aangenomen)

Vast te stellen de zienswijze op de GGD kaderbrief 2023.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/145161

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Beslisnota reactie op kaderbrief GGD 2025

Datum: 19 december 2023

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

Vast te stellen de zienswijze op de GGD kaderbrief 2025.

Aanleiding
De GGD Gelderland-Zuid is een gemeenschappelijke regeling met als doel het monitoren, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid.

In de kaderbrief formuleert de GGD de voorgenomen inhoudelijke en financiële kaders voor de conceptbegroting 2025. Dit stelt deelnemende gemeenten in de gelegenheid om een zienswijze te geven, zodat de GGD de standpunten van gemeenten kan meenemen bij het opstellen van de conceptbegroting.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
15-06-2023	Zienswijze op GGD jaarrekening 2022, begrotingswijziging 2023 en begroting 2024 (Z/23/119309)

Gewenst resultaat
De GGD onze zienswijze geven op de GGD kaderbrief 2025.

Argumenten
1.1 Deze reactie past binnen ons beleid t.a.v. de GGD.
In de reactie op de kaderbrief nemen we standpunten in die aansluiten bij onze eerdere zienswijzen. Het gaat dan met name over de volgende standpunten:

- wij wensen geen uitzetting van de GGD begroting tenzij dat absoluut noodzakelijk en goed onderbouwd is;
- wij erkennen dat de GGD stappen moet zetten in het versterken van de organisatie om een aantrekkelijk werkgever te kunnen zijn;
- wij vinden dat goed onderzocht moet worden in hoeverre het LPK volledig geïmplementeerd moet worden of dat er ook andere scenario's mogelijk zijn;

- wij ondersteunen de ontwikkeling om forensische geneeskunde bovenregionaal te organiseren om code zwart te voorkomen;
- wij zien dat brede samenwerking nodig blijft om de druk op Bijzondere Zorg te verlichten en dit niet enkel door gemeenten opgelost kan worden;

1.2 Met deze reactie kan de raad zijn kaderstellende rol beter vervullen.
Het werken met een kaderbrief was een aanbeveling uit het rekenkamerrapport 'Grip krijgen op Veilig Thuis'. Het voorleggen van een kaderbrief stelt gemeenteraden in staat aan de voorkant invloed uit te oefenen op de begroting.

Financiële gevolgen

In de zienswijze op de kaderbrief geven we ons standpunt aan t.a.v. de financiële kaders. Dat heeft op dit moment nog geen directe financiële gevolgen, maar wordt door de GGD meegenomen in de vertaling naar de conceptbegroting 2025.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na besluitvorming sturen we onze zienswijze naar de GGD.

In het voorjaar wordt de conceptbegroting 2025 voorgelegd aan gemeenten.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Gemeente Wijchen
Kasteellaan 27
Postbus 9000
6600 HA Wijchen

t 088 432 70 00
e gemeente@wijchen.nl

contactpersoon
Joëlla van de Griend
t 088 432 7628

ons kenmerk
Z/23/145161

GGD Gelderland-Zuid
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

datum 19 december 2023
onderwerp Reactie op kaderbrief GGD 2025
verzonden

Geacht bestuur,

In deze brief leest u onze reactie op uw kaderbrief 2025. We waarderen de uitvoerige kaderbrief waarin u de te verwachten ontwikkelingen voor de GGD schetst. Dat stelt ons in de gelegenheid om hier tijdig op te reageren, zodat u onze reactie kunt meenemen bij het opstellen van de begroting 2025. De onderwerpen uit uw kaderbrief die wij in deze zienswijze niét benoemen nemen wij ter kennisgeving aan.

Versterken van de organisatie
U geeft aan dat in 10 jaar tijd het aantal medewerkers bij de GGD met 50% is gegroeid, terwijl het management is gedaald van 8 naar 4 managers. U geeft aan dat de 'span of support' van managers daardoor te groot geworden is. De GGD heeft te maken met een hoog ziekteverzuim en moeite met het vinden en binden van personeel. U stelt voor om o.a. een tweetal managers aan te trekken die medewerkers beter kunnen begeleiden. In 2024 heeft u hiervoor eenmalig middelen toegekend gekregen van de gemeenten. U vraagt hiervoor structureel € 330.000 per jaar. Wij erkennen dat de GGD de afgelopen jaren in omvang gegroeid is en dat er stappen nodig zijn om als GGD een aantrekkelijk werkgever te kunnen zijn. Wij steunen uw voorstel voor het versterken van de organisatie en vragen u te monitoren of de werknemerstevredenheid en het ziekteverzuim zich positief ontwikkelen.

Het landelijk professioneel kader Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
De contacten van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) staan beschreven in het landelijk professioneel kader (LPK). Na een analyse is gebleken dat het LPK in Gelderland-Zuid hier niet aan voldoet. Het LPK volledig implementeren betekent een uitzetting van circa €750.000. Het risico bestaat dat de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) de JGZ onder verscherpt toezicht stelt. Het Dagelijks Bestuur van de GGD heeft voorgesteld om een werkgroep van GGD en gemeenten te formeren om verschillende scenario's uit te werken. We wachten het advies van deze werkgroep af.

Toenemende aandacht en vragen op terrein van gezondheid en milieu
Wij lezen in uw kaderbrief dat er een sterke stijging in het aantal vragen van inwoners, scholen en andere organisaties is met betrekking tot milieu, klimaatverandering, hitte, houtstook en binnenmilieu. U stelt daarom uitbreiding voor van deze uniforme taak. Wij

vinden het belangrijk dat de GGD vragen vanuit de maatschappij kan beantwoorden over deze vraagstukken. We erkennen dat de invloed van de kwaliteit van de woonomgeving op de gezondheid steeds meer aandacht krijgt. Graag zien we een onderbouwing welke taken hiervan uniform zijn en welke eventueel facultatief in het productenboek 'gezondheid en milieu' waar de GGD samen met gemeenten de komende tijd aan werkt. We vragen u e.e.a. zoveel mogelijk binnen de reguliere begroting op te lossen.

Forensische geneeskunde
De GGD staat landelijk voor een uitdaging om voldoende capaciteit voor forensische geneeskunde te kunnen organiseren. Het gaat hierbij om de uitvoering van de lijkschouw, het forensisch medisch onderzoek, de medische arrestantenzorg en de forensisch medisch expertise bij kindermishandeling. In enkele regio's is het de afgelopen tijd voorgekomen dat 'code zwart' van kracht was. Een situatie waarin geen forensisch arts beschikbaar is, terwijl de politie of de gemeente deze wel nodig heeft. Wij spreken onze waardering uit voor de inzet van GGD Gelderland-Zuid die dit tot nu toe in onze regio heeft weten te voorkomen. Om dit in de toekomst beter te kunnen waarborgen is bovenregionale samenwerking nodig. Wij erkennen dat hiervoor eenmalig transitiekosten noodzakelijk zijn en dat personeelskosten door schaarste mogelijk kunnen stijgen.

Stijgende instroom bij Meldpunt Bijzondere Zorg
Al jaren is de druk op Bijzondere Zorg hoog: ieder jaar stijgt het aantal aanmeldingen. Dit heeft te maken met verschillende ontwikkelingen in de maatschappij waar GGD en gemeenten weinig invloed op hebben, zoals de wachtlijsten bij de GGZ. Er zijn afspraken met gemeenten gemaakt om het aantal trajecten bij MBZ te verminderen en de trajectduur te beperken door waar nodig eerder over te dragen naar reguliere hulp in het lokale veld. De verwachting is dat deze afspraken op termijn leiden tot een afname van trajecten, maar niet volledig dalen tot het niveau van 2018.

De afgelopen drie jaar hebben gemeenten incidenteel extra middelen toegekend die werden bekostigd vanuit de reserve 'beschermd wonen' van centrumgemeente Nijmegen. Omdat de hogere vraag aan MBZ en het tekort hierdoor een structureel karakter hebben, kunnen wij ons vinden in een structurele ophoging van de bijdrage.

Uitvoering Wmo-toezicht
Wmo-toezicht houdt toezicht op de kwaliteit van de geboden ondersteuning in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). Dit toezicht vindt plaats naar aanleiding van signalen over kwaliteit en veiligheid van de ondersteuning aan kwetsbare inwoners. Daarnaast voert zij het calamiteitentoezicht uit. Het Wmo-toezicht is een door de gemeenten bij de GGD belegde uniforme taak.

De afgelopen tijd is gebleken dat de structurele capaciteit om reactief toezicht te houden op basis van signalen en calamiteiten onvoldoende is, er zijn achterstanden ontstaan. In het najaar 2023 werkt de GGD, in overleg met alle gemeenten, een voorstel met scenario's uit voor de uitvoering van het Wmo-toezicht vanaf 2025. We wachten dit voorstel af.

Rol GGD binnen GALA en IZA
De GGD speelt een belangrijke rol binnen het GALA en IZA. Vanuit regio Rivierenland en regio Rijk van Nijmegen zijn opdrachten verstrekt voor de advies- en kennisfunctie van de GGD. U geeft in uw kaderbrief aan dat de verstrekte middelen onvoldoende zijn om deze opdrachten te kunnen dekken en dat er hierdoor vanuit uniforme inzet aan deze opdrachten gewerkt wordt. Wij vragen u om, wanneer een opdracht niet uitvoerbaar

blijkt binnen het beschikbare budget, hierover tijdig in gesprek te gaan om tot een haalbare opdracht te komen.

Nieuwe wet- en regelgeving
Er komen een aantal nieuwe wetten aan die consequenties hebben voor informatiebeveiliging, functioneel beheer en digitoegankelijkheid. U vraagt hiervoor uitbreiding op diverse onderdelen. Wij staan kritisch tegenover dienstverlening waarvoor geen wettelijk kader is. Daarnaast begrijpen wij uit uw kaderbrief dat het deels om een transitie gaat, en het dus om incidentele middelen kan gaan. Wij verzoeken u om noodzakelijke kosten zoveel mogelijk op te lossen binnen de bestaande financiële kaders. Waar dit niet mogelijk is, vragen wij u om een onderbouwd voorstel met inzicht in de kosten en of deze structureel danwel incidenteel zijn.

Financiële uitgangspunten
Vanwege bovenstaande ontwikkelingen, verwacht u op enkele punten een uitzetting. Wij verwachten dat deze goed onderbouwd worden. Slechts bij noodzaak, en enkel met een goed onderbouwd voorstel, is een financiële uitzetting te verantwoorden.

Daarnaast willen wij u meegeven dat wij van de GGD als GR van gemeenten verwachten dat zij rekening houden met de kwetsbare financiële situatie van gemeenten die de komende jaren verwacht wordt. U noemt dat het DB zich gaat oriënteren op kostenreductie. Wij zien voorstellen hiertoe graag tegemoet.

U noemt dat de GGD op dit moment niet gecompenseerd wordt naar aanleiding van stijgende inwoneraantallen waardoor er geen ruimte is voor het absorberen van autonome ontwikkelingen. Het DB stelt een werkgroep voor om de methodiek m.b.t. inwoneraantallen te bezien. Wij zien hier een risico op dubbelfinanciering omdat bij een aantal onderdelen van de begroting de realisatie van de dienstverlening als uitgangspunt worden genomen, en inwoneraantallen hier dus al indirect in verwerkt zijn.

Risico’s voor 2025
Hoewel de inflatie de afgelopen maanden wat gedaald is, is hij nog steeds uitzonderlijk hoog en is de huidige indexering mogelijk niet hoog genoeg. Wij erkennen dat dit ook voor de GGD gevolgen kan hebben.

In de komende periode realiseert de GGD een nieuw kantoorpand in Nijmegen. Doordat de bestemmingsplanwijziging meer tijd heeft gevergd dan voorzien, zijn de lasten toegenomen. De bouwkosten zijn in de afgelopen periode fors gestegen door stijging van lonen, energielasten en bouwmaterialen. Zowel het bestuur als de raden zijn hier reeds over geïnformeerd en de kostenuitzetting is reeds vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GGD. Wij vragen u ons op de hoogte te houden van vorderingen.

Meer informatie
Als u vragen heeft kunt u contact opnemen met Joëlla van de Griend, accounthouder GGD, per e-mail j.van.de.griend@drutenwijchen.nl of telefoonnummer 088 432 7628.

Met vriendelijke groet,
gemeenteraad van Wijchen

Gemeente Wijchen

R. Helmer-Englebert voorzitter	drs A.B. Berendsen griffier

Gelderland-Zuid

Aan: de raden van de deelnemende gemeenten van de GR GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk:	GGD/DIR/2023/2603/MP	afdeling:	Directie
uw kenmerk:		contactpersoon:	Moniek Pieters
datum:	12 oktober 2023	telefoon:	088 – 144 7102
onderwerp:	Kaderbrief 2025	e-mail:	GGDDirectie@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte Raad,

Met deze Kaderbrief 2025 informeren wij u op hoofdlijnen over de ontwikkelingen en het beleid voor het jaar 2025 van GGD Gelderland-Zuid en de verwachte financiële consequenties. We schetsen u achtereenvolgens de inhoudelijke ontwikkelingen (incl. de impact voor gemeenten en hun inwoners), nieuwe wet- en regelgeving, financiële uitgangspunten en risico's voor 2025, voor zover we ze nu kunnen inschatten. Hiermee is deze Kaderbrief een eerste stap in de voorbereiding op de Programmabegroting GGD 2025. Deze begroting wordt in het voorjaar van 2024 opgesteld en wordt u vóór 1 april 2024 aangeboden.

Het risicoprofiel van de GGD neemt toe als gevolg van onder andere de (onbekendheid met duur van de) publieke gezondheidszorg aan de Oekraïners, de stijgende instroom van Bijzondere Zorg, de krapte op de arbeidsmarkt en veranderde wet- en regelgeving, onder andere op het gebied van informatiebeveiliging en informatievoorziening.

De Programmabegroting GGD 2024, die u op 19 september jl. is toegestuurd, beschrijft de verschillende (wettelijke) taken en activiteiten van de GGD en vormt de inhoudelijke basis voor de Programmabegroting GGD 2025.
Er is vanaf 2015 een aantal taken vanuit het Rijk aan de gemeenten overgedragen zonder voldoende budget. Het is hierdoor lastig voor gemeenten om goede dienstverlening aan hun inwoners te (blijven) bieden. Mede hierdoor en vanwege de financiële positie van gemeenten die onder druk staat, heeft het Dagelijks Bestuur ten behoeve van deze Kaderbrief scherpe keuzes gemaakt in de dienstverlenings-taken van de GGD[1]. Het Dagelijks Bestuur heeft een onderscheid gemaakt in 'nice to have' en 'need to have' en alleen de strikt noodzakelijke en onvermijdelijke uitzettingen (need to have) in deze Kaderbrief 2025 opgenomen. Daarnaast zal het DB zich oriënteren op verdere kostenreductie.
Samengevat komt het neer op structurele uitzettingen voor de volgende inhoudelijke ontwikkelingen:

- Ontwikkelingen m.b.t. versterken van de organisatie (circa € 330.000);
- Toenemende aandacht en vragen op terrein van gezondheid en milieu (€ 35.000);
- Stijgende instroom bij Meldpunt Bijzondere Zorg (circa € 310.000);
- Uitzettingen n.a.v. nieuwe wet- en regelgeving op terrein van:
    - informatiebeveiliging, informatievoorziening, digitoegankelijkheid (formatie circa € 300.000)
    - keuring elektrische apparaten (kosten nog onbekend).

[1] Dit na bespreking in het Algemeen Bestuur van de belangrijkste ontwikkelingen die op de GGD afkomen.

GGD Gelderland-Zuid
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Bezoekadres regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
T 088 - 144 71 44
F 024 - 322 69 80

Bezoekadres regio Rivierenland
Kersenboogerd 2
4003 BW Tiel
T 088 - 144 73 00
F 088 - 144 73 99

- Forensische geneeskunde (incidentele transitiekosten en structurele personeelskosten i.v.m. krapte arbeidsmarkt; omvang onbekend).

Hieronder worden deze inhoudelijke ontwikkelingen en bijbehorende uitzettingen toegelicht.

ALGEMEEN

Taken van de GGD en actualisering van de meerjarenstrategie
In bijlage I staan de belangrijkste taken van de gemeentelijke gezondheidsdienst in het sociaal domein verwoord en worden de bijbehorende wetten genoemd.

Het Algemeen Bestuur heeft besloten om in 2023 de meerjarenstrategie te actualiseren voor de jaren 2024 t/m 2027. Dit najaar is een concept van de geactualiseerde strategische thema's voorgelegd aan onder andere het RAO, de raden van de deelnemende gemeenten en het AB. Na verwerking van de feedback van deze gremia zal het DB het definitieve concept van de meerjarenstrategie eind 2023 voor zienswijze zenden aan de raden van deelnemende gemeenten. In april 2024 wordt de geactualiseerde meerjarenstrategie 2024-2027 ter vaststelling voorgelegd aan het AB.
Aangezien de begroting 2025 wordt opgesteld in de eerste maanden van 2024, zullen we bij de concept Programmabegroting GGD 2025 uitgaan van de geactualiseerde leidende principes en strategische thema's uit de concept meerjarenstrategie (incl. de binnengekomen zienswijzen).
De meerjarenstrategie geeft de ontwikkelrichting aan van de GGD. Ieder jaar wordt de meerjarenstrategie geoperationaliseerd in meetbare doelstellingen en te bereiken resultaten in de programmabegroting van de GGD. De operationalisering van de meerjarenstrategie zal worden bepaald door prioritering binnen de budgettaire mogelijkheden. Deze budgettaire mogelijkheden bepalen de mate waarin resultaten kunnen worden behaald.

Krapte op de arbeidsmarkt
De krapte op de arbeidsmarkt zal het aantrekken van nieuwe medewerkers in de komende jaren lastiger maken. Doordat de bezetting niet op orde is, kunnen er gaten vallen, waardoor afgesproken prestaties niet of alleen met een andere kwaliteit kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast nemen kosten om leemtes in de planning te ondervangen met tijdelijke inhuur van medewerkers toe en is de inspanning die geleverd wordt om verloop van medewerkers op te vangen groot. Ook nemen eisen in termen van primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden toe. Hierdoor ontstaat een financieel risico. Het niet tijdig kunnen invullen van vacatures kan de kwaliteit en ambities onder druk zetten en leiden tot een hogere werkdruk en onvrede op de werkvloer. Dit kan een hoger verzuim en meer uitstroom tot gevolg hebben.
Intern is goed werkgeverschap, het binden en boeien van onze medewerkers en het tijdig inspelen op voorziene ontwikkelingen in ons personeelsbestand een belangrijk aandachtspunt. We proberen te anticiperen op bovengenoemde krapte door aanscherping van ons HRM-beleid (verzuim- en vitaliteitsbeleid) en het creëren van doorgroei- en doorstroommogelijkheden. Het doel is om hiermee een lager verzuim, minder verloop en een hogere medewerkerstevredenheid te bereiken.
Extern maakt de toenemende schaarste in de zorg en sociaal domein inzetten op slimmere samenwerking in onze ketens en netwerken noodzakelijk. Ook zal de GGD inzetten op versterking van e-health toepassingen. Nadere analyse van e-health mogelijkheden en de implementatie hiervan vraagt om innovatieruimte en -kracht.

Ontwikkelingen m.b.t. versterken van de organisatie
De GGD heeft zich door de jaren heen ontwikkeld. Waar na de fusie tot GGD Gelderland-Zuid in 2013 300 mensen in dienst waren, is dit aantal gestegen tot 450 begin 2023 (excl. de corona-organisatie). Veilig Thuis is in 2015 als afdeling toegevoegd en ook Bijzondere Zorg heeft een sterke groei doorgemaakt (23 fte in 2018 en 34 fte in 2023). In 10 jaar tijd is de GGD 50% gegroeid, terwijl het management is gedaald van 8 naar 4 managers. Daarnaast neemt de complexiteit van de opgaven en taken toe.
Om de organisatie toekomstbestendig te maken is het van belang dat de GGD goed voorbereid is op vragen en taken die op de GGD afkomen; het betekent dat we voorbereid moeten zijn op 'sneller, complexer en op schaarste van mensen en middelen'.
Om de GGD toekomstbestendig in te kunnen richten, vraagt het van de GGD:
- Aparte aandacht voor GGD brede veranderfunctie.
- Verantwoordelijkheden en professionele ruimte laag in organisatie leggen.
- Korte verticale lijnen.

- Horizontale verbinding.
- Versterk integraliteit, draag zorg voor een logische en heldere clustering van taken.
- Integrale verantwoordelijkheid bij lijnmanagement.
- Een behapbare span of support.
  Uit extern advies bleek dat de span of support van teammanagers te hoog is. Een span of support van rond 25-30 medewerkers is nodig om op een goede manier invulling te geven aan integrale verantwoordelijkheid op inhoud, financiën, interne en externe samenwerking en HR-opgaven (verzuim, vitaliteit, aantrekkelijk werkgeverschap, binden en boeien van medewerkers in een krappe arbeidsmarkt).

We sturen op minder ziekteverzuim[2] en op vitale medewerkers, die een grotere en kwalitatief betere bijdrage leveren en loyaal zijn aan de organisatie. Met als resultaat een organisatie die minder kwetsbaar is.
Dit alles betekent dat we structureel willen investeren in goed en aantrekkelijk werkgeverschap om een vitale, toekomstbestendige organisatie te krijgen. We doen hierbij het voorstel voor structurele formatie-uitbreiding op het brede terrein van ondersteuning en begeleiding van medewerkers. Concreet gaat het om een aparte afdelingsmanager Bijzondere Zorg, een regisseur formatie-en planning en een teammanager bij de afdeling JGZ (formatieve uitbreiding[3]). Kosten hiervoor bedragen: € 330.000 (prijspeil 2024).

INHOUDELIJKE ONTWIKKELINGEN

Onderstaand benoemen we de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen die van belang zijn voor beleid en financiën van de GGD voor het jaar 2025.

Infectieziektebestrijding/Pandemische paraatheid
De corona-uitbraak heeft laten zien dat voor infectieziektepreventie en -bestrijding een goede basis nodig is. We zien nu een toename van andere en nieuwe infectieziekten, zoals monkeypox. Ook is er meer vraag naar advisering over infectieziektepreventie. Landelijk wordt de noodzaak gezien om de infectieziektebestrijding bij de GGD'en te versterken. Het Rijk stelt ook in 2025 middelen beschikbaar om de pandemische paraatheid van GGD'en te vergroten. Ten aanzien hiervan zal het Rijk ook landelijke (kwaliteits)eisen stellen.

Uitbreiding Rijksvaccinatieprogramma (RVP)
Met de toenemende kennis over infectieziekten wordt het mogelijk om tegen steeds meer ziekten te vaccineren. Zo kunnen infectieziekten en de gevolgen hiervan nog verder worden teruggedrongen. Als nieuwe vaccinaties aan het RVP worden toegevoegd, wordt voor de uitvoering en de monitoring extra geld gestort in het gemeentefonds. De vaccinaties zelf worden bekostigd door het RIVM.
Met ingang van 2024 zal vaccinatie tegen het rotavirus opgenomen worden in het RVP en zullen alle zuigelingen hiertegen gevaccineerd worden. De financiering van de maternale kinkhoestvaccinatie (de 22-wekenprik voor zwangeren) wordt per 1-1-2024 overgedragen van het Rijk aan de gemeenten (gemeentefonds). De Gezondheidsraad zal de vaccinatie tegen meningokokken B over een paar jaar opnieuw beoordelen. Maar ook andere vaccinaties blijven in de toekomst hoog op de agenda van wetenschappers en beleidsmakers staan.

Vaccinatievoorziening bij de GGD
Het Rijk is voornemens om een publieke vaccinatievoorziening voor volwassenen bij de GGD'en te beleggen. Dit om de vaccinatiestelsel doelmatiger te organiseren. Daartoe zal GGD Gelderland-Zuid voorbereidingen treffen voor en investeren in het verbeteren van vaccinatievoorziening voor inwoners van Gelderland-Zuid, incl. het zorgdragen voor goede bereikbare (vaccinatie)locaties in de twee subregio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland. Bijzondere aandacht is er voor het bereiken (met o.a. betrouwbare informatie op social media) en vaccineren van specifieke doelgroepen, zoals mensen in maatschappelijke opvang, ongedocumenteerden, laaggeletterden, vluchtelingen/arbeidsmigranten en inwoners die twijfelen aan het nut en de noodzaak van vaccineren.

---

[2] Een vermindering van 1% van het ziekteverzuim voorkomt 300K aan ziektekosten.
[3] Het AB heeft in september 2023 besloten om deze formatieve uitbreiding voor het versterken van de organisatie incidenteel voor 2024 toe te kennen.

Voor de griep- en pneumokokken-vaccinaties – die nu door de huisartsen worden aangeboden – zal worden gekeken bij welke partij deze vaccinatie in de toekomst het beste past. Voorlopig blijven de huisartsen deze vaccinaties uitvoeren.
GGD Gelderland-Zuid zal de coronavaccinaties en de vaccinaties, die gegeven worden door de Jeugdgezondheidszorg zoveel mogelijk invlechten in de te organiseren vaccinatievoorziening.
Welke consequenties bovengenoemd landelijk plan van het Kabinet heeft voor de vaccinaties die, voor de 0 tot 4-jarigen, in de regio Rivierenland gezet worden door Santé Partners is momenteel nog onbekend. De structurele financiering van de vaccinatievoorziening in 2025 is op dit moment nog niet bekend.

Het landelijk professioneel kader Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
Het landelijk professioneel kader (LPK) beschrijft de JGZ-contacten voor de verschillende ontwikkelingsfasen van een jeugdige, zoals die het beste aangeboden kunnen worden. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) toetst op een correcte uitvoering van het LPK. De JGZ Gelderland-Zuid voldoet momenteel niet aan het LPK, waardoor we onder het professioneel minimum opereren. De reden hiervoor is dat er in 2018 is bezuinigd door de contactmomenten 6- en 11-jarigen te versoberen en het contactmoment op 9 jaar te schrappen. Echter de JGZ heeft altijd gepoogd de meest kwetsbare kinderen in onze regio in oog te houden. Er wordt mede in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) veel belang gehecht aan de preventieve infrastructuur.
Het risico bestaat dat de IGJ de JGZ onder verscherpt toezicht stelt. Om te voldoen aan het LPK dienen het gezondheidsonderzoek 6-jarigen, het gezondheidsonderzoek 11-jarigen (in volle breedte) te worden afgenomen en het contact met school en netwerkpartners te verbeteren, waaronder deelname van JGZ aan het ondersteunings-netwerk van basisscholen. Deze oplossing brengt €750.000 aan kosten met zich mee.
Het Dagelijks Bestuur stelt voor om eerst een gezamenlijke werkgroep te formeren van gemeenten en GGD/JGZ om scenario's met kostenplaatjes uit te werken die in ieder geval bijdragen aan de zorg voor de meest kwetsbare kinderen in onze regio. Daarbij zal ook aandacht zijn voor evaluatie van de afgelopen 4 jaar.

Toenemende aandacht en vragen op terrein van gezondheid en milieu
De GGD heeft vanuit de Wpg een publieke taak op het gebied van medische milieukunde, namelijk:
- Het signaleren van ongewenste situaties.
- Het adviseren van de bevolking over risico's, inclusief gezondheidsadvies met betrekking tot gevaarlijke stoffen, met name in geval van (dreigende) rampen.
- Het beantwoorden van vragen vanuit de bevolking en het verstrekken van voorlichting.
- Het uitvoeren van onderzoek.

Wij signaleren een sterke stijging in het aantal vragen van inwoners, scholen en andere organisaties met betrekking tot milieu, klimaatverandering, hitte, houtstook en binnenmilieu. Bovendien zijn de vragen over milieuvervuiling van bedrijven complexer geworden en vereisen meer tijd. Ook dragen we als GGD bij aan onderzoeken naar o.a. luchtkwaliteit in Gelderland, aan de (landelijke) opleiding voor medisch milieukundigen en aan de regionale Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS). De GAGS wordt ingezet in geval van verhoogde blootstelling aan stoffen bij incidenten en crises. Om aan de toegenomen vraag te kunnen voldoen en de expertise up-to-date te houden stellen wij voor de financiering van deze uniforme taak uit te breiden met € 35.000 (= 0,3 fte. Medisch milieukundige).

Een gezonde en veilige leefomgeving
Het belang van en de (politieke) aandacht voor het onderwerp gezonde leefomgeving neemt steeds meer toe. Denk aan de klimaatbestendige stad, maar ook aan schonere lucht, het verminderen van geluidshinder en een omgeving die uitnodigt tot bewegen. De directe woon- en werkomgeving heeft veel invloed op de gezondheid. Daarbij is er een stapeling van gezondheidsbelemmerende factoren in bepaalde wijken/gebieden, zoals bestaansonzekerheid, slechte huisvesting, ongezonde woonomgeving, zware arbeidsomstandigheden. De invoering van de Omgevingswet (die in werking treedt op 1 januari 2024) stelt eisen aan de leefomgeving. Door medisch milieukundige kennis te combineren met kennis van een gezonde leefomgeving adviseert de GGD gemeenten over de inrichting van een gezonde en veilige leefomgeving. Door de expertise van de GGD te benutten, hoeven gemeenten geen externe (dure) adviesbureaus in te huren.
De afgelopen jaren heeft de GGD zich voorbereid op ondersteuningsvragen van gemeenten. De GGD zal een onderbouwd voorstel t.a.v. de ondersteuning van gemeenten en de invoering van de

Omgevingswet opnemen in de GGD-begroting 2025. Diensten kunnen worden afgenomen op facultatieve basis.

Forensische geneeskunde
Landelijk werken de Ministers J&V, VWS en BZK, in overleg met o.a. GGD GHOR Nederland, aan verbetering van de organisatie van de forensische geneeskunde, te weten de uitvoering van de lijkschouw, het forensisch medisch onderzoek, de medische arrestantenzorg en de forensisch medisch expertise bij kindermishandeling (FMEK). Verbeterde regionale samenwerking is nodig gezien de schaarste onder de forensisch artsen. In andere regio's hebben zich in afgelopen maanden al meerdere keren zogenaamde 'code zwart' voorgedaan, een situatie waarin geen forensisch arts beschikbaar is, terwijl de politie of de gemeente deze wel nodig heeft. Een dergelijke situatie heeft de GGD in Gelderland-Zuid tot op heden weten te voorkomen, maar het is ook bij ons zeer spannend. Om de kans op discontinuïteit te verlagen is bovenregionale samenwerking aangegaan met 4 andere GGD'en in regio Oost Nederland. Op 17 juli 2023 is een pilot voor het bovenregionaal inroosteren van de forensisch artsen gestart. Dit doet GGD Gelderland-Zuid in nauwe samenwerking met Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). Door gezamenlijk forensische geneeskunde te organiseren en te roosteren kan beschikbare capaciteit slimmer worden ingezet. Om tot een ander bedrijfsvoeringsmodel te komen zijn incidentele transitiekosten noodzakelijk. Daarnaast zien we de personeelskosten stijgen vanwege de schaarste.
Voor 2025 kan dit betekenen dat de taak Forensische geneeskunde niet meer wordt uitgevoerd door GGD Gelderland-Zuid.

Stijgende instroom bij Meldpunt Bijzondere Zorg
In de afgelopen jaren is het aantal uniforme trajecten dat Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) uitvoert fors toegenomen: van 742 in 2018 naar 1.517 in 2022.

Uniforme trajecten MBZ	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
Consultatie en advies	245	229	325	787	948	1.025
Bijzondere Zorg-trajecten inclusief trajectregie	497	810	1.117	624	569	533
Totaal	**742**	**1.039**	**1.442**	**1.411**	**1.517**	**1.558**

* extrapolatie o.b.v. aantal trajecten tot en met juli 2023.

Er zijn regionale samenwerkingsafspraken gemaakt tussen MBZ en de gemeenten met als doel dat:
- De minder complexe meldingen sneller kunnen worden overgedragen van MBZ naar het lokale veld.
- MBZ eerder wordt ingeschakeld door het lokale veld om te voorkomen dat een situatie escaleert.
- De cliënt daardoor sneller de juiste hulp krijgt.
- Het aantal trajecten en de doorlooptijd bij MBZ op termijn verminderen.

Op deze manier kan MBZ als 'vangnet' blijven functioneren, dat toeleidt naar de reguliere zorg. De verwachting is dat deze afspraken op termijn leiden tot een afname van trajecten, maar niet volledig tot het niveau van 2018. Uit de analyse blijkt nl. dat er ook oorzaken van de stijging van BZ-trajecten te benoemen zijn, die buiten de invloedsfeer van gemeenten en MBZ liggen, zoals de wachtlijsten bij de GGZ.
In 2022, 2023 en 2024 hebben de gemeenten het tekort bij MBZ gedekt door middel van een incidentele extra bijdrage[4]. Doordat het tekort, dat voor een groot deel een structureel karakter heeft, al meerdere jaren op rij wordt opgelost met incidentele middelen, bestaat het risico op frictiekosten (in verband met de maximale verlenging van arbeidscontracten). Dit risico kan niet volledig bij de GGD blijven liggen. Omdat het tekort bij MBZ een structureel karakter heeft, is het onafwendbaar dat in de uniforme begroting 2025 hiervoor een structurele ophoging wordt opgenomen.De hoogte hiervan is afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie van de effecten van de bovengenoemde samenwerkingsafspraken in Q4 2023; op dit moment is de verwachting van hetzelfde bedrag als voor de begroting 2024 (circa € 310.000).

[4] In 2024 gefinancierd uit de reserve 'beschermd wonen' van centrumgemeente Nijmegen.

Uitvoering Wmo-toezicht
Wmo-toezicht houdt toezicht op de kwaliteit van de geboden ondersteuning in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). Dit toezicht vindt plaats naar aanleiding van signalen over kwaliteit en veiligheid van de ondersteuning aan kwetsbare inwoners. Daarnaast voert zij het calamiteitentoezicht uit. Het Wmo-toezicht is een door de gemeenten bij de GGD belegde uniforme taak.
Naar aanleiding van een evaluatie van het Wmo-toezicht in 2021 heeft gemeente Nijmegen voor de jaren 2022 tot en met 2024 aan de GGD subsidie verleend voor het inlopen van de achterstand bij het signaal gestuurd toezicht. Deze subsidie is aanvullend op de financiering in de uniforme begroting van de GGD. Het doel is om zicht te krijgen op de ontvangen signalen en op basis daarvan - in overleg met gemeenten - een voorstel te doen voor een verantwoorde uitvoering van het Wmo-toezicht vanaf 2025. Wmo-toezicht heeft medio 2023 alle signalen tot en met 2022 in beeld gebracht en gewogen. Eind 2023 is een totaalbeeld beschikbaar van de signalen tot en met 2023. De voorlopige conclusie is dat de huidige structurele capaciteit onvoldoende blijkt om het toezicht - bij calamiteiten en naar aanleiding van signalen (reactief toezicht) - op een verantwoorde manier uit te voeren. Het risico voor gemeenten is dat zij daarmee onvoldoende zicht hebben op de kwaliteit van de geboden Wmo-ondersteuning. Hierdoor kunnen gemeenten niet adequaat reageren op ongewenste situaties waarbij kwetsbare inwoners, die afhankelijk zijn van gemeentelijke ondersteuning, risico's lopen.
In het najaar 2023 werkt de GGD, in overleg met alle gemeenten, een voorstel met scenario's uit voor de uitvoering van het Wmo-toezicht vanaf 2025. In dit voorstel nemen we ook de verbetermaatregelen mee, zoals beschreven in het recente landelijke beleidskader Wmo-toezicht, waaronder proactief (risicogestuurd en/of thematisch) toezicht.

Veilig Thuis / Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming
In opdracht van de VNG, de Ministeries van J&V en VWS is in 2021 een toekomstscenario voor een nieuwe inrichting voor de Nederlandse jeugd en gezinsbescherming ontwikkeld. Het plan is dat over vijf tot tien jaar: a) het Lokaal Team hulp verleent aan kind en gezin, b) functies van de Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming zijn samengebracht in het Regionaal Veiligheidsteam en c) dat er één vaste vertrouwde professional is die de gezinnen helpt. Het scenario betekent een grote innovatie en verandering in de jeugdbeschermingsketen, waarbij wordt overgestapt naar een gezinsgerichte benadering en een teammodel tussen organisaties. De uitgangspunten en realisatie van dit scenario kunnen grote organisatorische consequenties hebben voor de lokale sociale wijkteams, Raad voor de Kinderbescherming, Gecertificeerde Instellingen en ook voor (de organisatorische inbedding van) Veilig Thuis binnen de GGD. In Gelderland wordt ervaring opgedaan met het werken volgens het toekomstscenario in twee proeftuinen in Nijmegen Dukenburg en Zaltbommel. De invloed van het toekomstscenario op de Programmabegroting GGD 2025 is op dit moment niet bekend.

Rol GGD binnen GALA en IZA
In het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) heeft de GGD een prominente rol, omdat zij als regionale gezondheidsdienst het gezondheidsbeleid in de regio versterkt. Het GALA kent vijftien programma's. De GGD ondersteunt vanuit haar kennisfunctie de gemeenten in de verschillende opgaven vanuit het GALA en het IZA. In het bijzonder op preventie op het gebied van gezondheid en gezondheidsbevordering. Zodoende is de GGD betrokken bij de totstandkoming van de regiobeelden, regionale en lokale plannen.
Concreet levert de GGD:
- Advisering en data t.b.v. regiobeeld.
- Advisering en data t.b.v. lokale GALA plannen.
- Advisering t.b.v. regioplan en prioritering opgaven in regioplan.
- Advisering gericht op de 5 ketenaanpakken genoemd in GALA.
- Betrokkenheid bij implementatie van GALA-, regioplan en ketenaanpakken na 2023.

De tijdelijk beschikbare middelen[5] zijn helaas niet toereikend om de kosten voor hetgeen gevraagd te kunnen dekken. Als GGD erkennen wij het belang en de urgentie van het gevraagde. Om toch aan de vraag van de twee subregio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland tegemoet te kunnen komen, zullen we daarom vanuit de reguliere middelen/uniforme inzet deze tekorten waar mogelijk opvangen.

[5] Beschikbaar gesteld via twee projectopdrachten door respectievelijk de gemeenten in Rijk en Nijmegen en de gemeenten in Rivierenland.

Nu Niet Zwanger
Alle gemeenten hebben besloten mee te doen aan het programma 'Nu niet Zwanger'. In de begrotingen 2023 en 2024 is er uiteindelijk voor gekozen om de taak 'Nu niet Zwanger' facultatief op te nemen. Gemeenten ontvangen SPUK-GALA-middelen, waarmee 'Nu niet Zwanger' gefinancierd kan worden. Voor gemeenten is het voor de verantwoording hiervan van belang dat kosten eenvoudig uit de begroting en jaarrekening af te lezen zijn. Voorgesteld wordt om 'Nu Niet Zwanger' in 2025 op te nemen in het uniforme pakket en de kosten op te nemen onder 'uniforme taken op basis van facturen' (dit werd ook geopperd in het ambtenarenoverleg). Op deze manier zijn de kosten van het programma eenvoudig af te leiden en kunnen administratieve lasten worden beperkt.

NIEUWE WET-EN REGELGEVING

Naar aanleiding van nieuwe wet- en regelgeving, komt een aantal ontwikkelingen op de GGD af, die onvermijdelijk consequenties heeft voor de (begroting van de) GGD in 2025. Hieronder worden ze kort beschreven, incl. de implicaties voor de GGD.

Informatiebeveiliging
De GGD heeft sinds september 2021 een Chief Information Security Officer (CISO) in dienst. Deze functionaris is verantwoordelijk voor de informatiebeveiliging en daarmee ook het aanspreekpunt over dit onderwerp. Daarbij ondersteunt hij de DPG en het GGD-management met up-to-date kennis over informatiebeveiliging, zodat zij kunnen zorgen dat de organisatie de wettelijke verantwoordelijkheden en veiligheid van informatie kunnen waarborgen. De CISO heeft veel taken liggen om de informatiebeveiliging op orde te houden. Door uitbreiding van wet- en regelgeving (o.a. Wet digitale overheid, Wet digitale identificatie en authenticatie in de zorg (Wet Diaz), richtlijn Netwerk- en informatiebeveiliging (NIS2-richtlijn)), uitbreiding van het applicatielandschap en aanscherping van de normen op het gebied van informatiebeveiliging (o.a. op het gebied van bewustzijn) is het takenpakket vergroot. Voor de meer operationele taken is extra ondersteuning (0,5 fte) noodzakelijk in de functie van een ISO (Information Security Officer).

Functioneel beheer Informatievoorziening
De afgelopen jaren is het aantal te beheren applicaties door de GGD sterk uitgebreid, terwijl de formatie hiervoor hetzelfde is gebleven. Hierdoor 'piept en kraakt' het bij informatievoorziening. De noodzaak om – binnen de GGD – stabiele, flexibele en toekomstgerichte informatievoorziening in te richten wordt hierdoor steeds urgenter.
Daarnaast moet de GGD gaan aansluiten op de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) en voldoen aan verplichtingen vanuit (aankomende) wet- en regelgeving. Dit betekent dat de komende jaren de GGD (en de applicaties waar zij gebruik van maken) moet gaan aansluiten op diverse standaarden en koppelvlakken die vanuit de GDI en specifieke wetgeving[6] gefaseerd verplicht worden gesteld.
Daarnaast moet structureel beheer ingeregeld worden op onder andere de nieuwe organisatiebrede applicaties, die allemaal voortkomen uit landelijke verplichte wet- en regelgeving[7]: Elektronisch voorschrijfsysteem, planningstool, MijnOverheid Berichtenbox, BRP-applicaties, PGO's (Persoonlijke gezondheidsomgevingen), MedMij (standaard koppelvlak voor aansluiting op PGO's), Zorgdomein (applicatie die zorgverleners helpt met het vinden, kiezen en regelen van zorg), Twiin (standaard voor uitwisseling van beeldmateriaal), Mitz (generiek toestemmingsregister), Zorg-AB (landelijk zorgadresboek), Zorg-ID (standaard voor authenticatie in de zorg) en SNOMED (uniforme medische taal). Ten behoeve van het functioneel beheer van bovengenoemde organisatiebrede applicaties en de aansluiting met landelijke voorzieningen is versterking van 1,8 fte functioneel beheer onontkoombaar.

Digitoegankelijkheid
De GGD moet, evenals gemeenten, voldoen aan het 'besluit digitale toegankelijkheid overheid'. Dit besluit schrijft voor dat overheden niet alleen fysiek, maar ook digitaal toegankelijk moeten zijn. Digitoegankelijkheid betekent dat digitale informatie, documenten en diensten even bruikbaar zijn voor mensen met een functiebeperking als voor mensen zonder functiebeperking. Denk aan gebruikers die

[6] Het gaat (voor nu bekend) in ieder geval om de Wet digitale overheid (Wdo), Wet modernisering elektronische bestuurlijk verkeer (Wmebv), Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz), Wet Digitale identificatie en authenticatie in de Zorg (Wet Diaz) en de Wet open overheid (Woo).
[7] Zie noot 5.

doof, slechthorend, blind, slechtziend, kleurenblind zijn of dyslexie hebben, maar ook aan een grote groep ouderen die geen muis of touchscreen kan gebruiken, omdat ze bijvoorbeeld een motorische beperking hebben. Met andere woorden: Het doel is om als GGD Gelderland-Zuid te voldoen aan de eisen die de overheid in het 'besluit digitale toegankelijkheid overheid' stelt. Het besluit schrijft voor dat al onze websites en mobiele apps moeten voldoen aan de toegankelijkheidseisen volgens de norm WCAG 2.1, niveau A + AA.
Naast deze eis van de landelijke overheid, zien we een toenemende vraag (van inwoners en gemeenten) voor juiste, snelle, toegankelijke online gezondheidsinformatie voor inwoners van de gemeenten in Gelderland-Zuid, op social media waaronder op Facebook, Instagram etc. Hiervoor en voor het zorgdragen voor de digitoegankelijkheid van de (content van de) online kanalen (waaronder de verschillende websites) is de GGD genoodzaakt om de communicatie-capaciteit uit te bouwen met 0,8 fte communicatieadviseur.

Keuring elektrische apparaten (NEN3140)
De werkgever is vanuit de Arbowet verantwoordelijk voor een veilige werkomgeving voor zijn medewerkers en moet ervoor zorgen dat alle elektrische installaties en apparaten veilig moeten zijn en dat werkzaamheden met deze apparaten veilig moeten (kunnen) worden uitgevoerd. Een periodieke keuring van alle elektrische apparaten aan de hand van de NEN3140 is een goed hulpmiddel om dit te waarborgen. Hierdoor wordt de veiligheid structureel geborgd. De GGD is voornemens om hiervoor in 2025 de NEN3140 in te voeren binnen het hoofdgebouw in Nijmegen, de locatie in Tiel en de verschillende consultatiebureaus in de regio. Hiervoor zal de GGD kosten maken die nu nog niet zijn begroot.

FINANCIELE UITGANGSPUNTEN VOOR 2025

Financiële implicaties van inhoudelijke ontwikkelingen
De hierboven geschetste inhoudelijke ontwikkelingen kunnen financiële implicaties hebben voor 2025. Deze hebben we hierboven, voor zover we nu weten, per onderwerp benoemd. Dit betekent dat, ondanks dat we scherpe keuzes en prioriteiten hebben gesteld in de dienstverleningstaken van de GGD en gestuurd hebben op zo min mogelijk uitzettingen, het in de veronderstelling ligt dat de begroting 2025 op sommige punten uitzettingen met zich mee zal brengen. Naast die onderdelen passen we in de begroting de reguliere indexeringsmethodiek toe conform spelregels.

Inwoneraantallen
Voor een aantal onderwerpen wordt door de GGD een extra bijdrage gevraagd, omdat de GGD *niet* gecompenseerd wordt voor ontwikkeling van het aantal inwoners in de regio. De inwoneraantallen worden alleen gebruikt als verhoudingsgetal voor de verdeling van de kosten. Hierdoor is er geen ruimte voor het absorberen van autonome ontwikkelingen. Uitvraag bij andere GGD'en geeft het beeld dat ruim 70% van de andere regio's gecompenseerd wordt voor loonindex, prijsindex en inwoneraantallen. Het Dagelijks Bestuur stelt voor om – in samenspraak met gemeenten – in een werkgroep de methodiek m.b.t. inwoneraantallen te bezien en evt. scenario's te ontwikkelen die meer recht doen aan de werkelijkheid van stijging van het aantal inwoners in relatie tot de dienstverlening.

Loon- en prijscompensatie 2025
Op het moment van schrijven heeft de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen de indexcijfers nog niet gepubliceerd. De GGD hanteert een door het Algemeen Bestuur vastgestelde methodiek (zie bijlage II) die ook voor de Programmabegroting 2025 gehanteerd zal worden.
Afhankelijk van de publicatie van de Adviesfunctie zal tijdens het begrotingsproces bezien worden of de diverse prijsstijgingen (zie onder bij inflatie) opgevangen kunnen worden. Mocht dit niet kunnen dan zal er een additionele uitzetting volgen. Dit proces is vergelijkbaar met voorgaand jaar.
Afwijkend ten opzichte van voorgaande jaren zal er geen nacalculatie over de loonindex (betreft in dit geval over 2023) plaatsvinden. In het begrotingsproces 2024 is, vanwege de forse loonstijging, over 2023 reeds na gecalculeerd.

RISICO'S VOOR 2025

Algemene reserve
Als gevolg van de voorgenomen onttrekkingen (o.a. ten behoeve van de aanbesteding kantoorautomatisering) en in relatie tot het risicoprofiel blijft de algemene reserve een punt van aandacht. De algemene reserve daalt (van 175%[8]) tot 113% van de norm (per 2024[9]). Het risicoprofiel wordt onder andere beïnvloed door de inflatie, loonstijgingen, en inhoudelijke ontwikkelingen ten aanzien van bijvoorbeeld de toenemende dienstverlening als gevolg van het toenemende aantal vluchtelingen en de stijgende instroom bij Bijzondere Zorg.

Inflatie
De inflatie is de afgelopen maanden minder hard gestegen dan daarvoor, maar blijft met percentages tussen de 5% en 6% hoog. In de grafiek hieronder is de CPI (Consumenten Prijsindex) van de afgelopen 4 jaar weergeven.
Al meer dan twee jaar is de inflatie in Nederland hoog. In augustus 2021 kwam de inflatie voor het eerst in lange tijd boven de 2 procent uit. We zien dat leveranciers de prijzen van diverse producten en diensten verhogen en dat de prijzen over de volle breedte stijgen. De GGD heeft een groot deel van het inkoopvolume vastliggen in contracten met wisselende looptijden en afspraken. Hierdoor zullen we naar verwachting in de komende jaren te maken hebben met niet voorziene prijsstijgingen. Het is nog niet bekend of de reguliere indexering van de budgetten voldoende is (zie boven bij loon- en prijscompensatie).

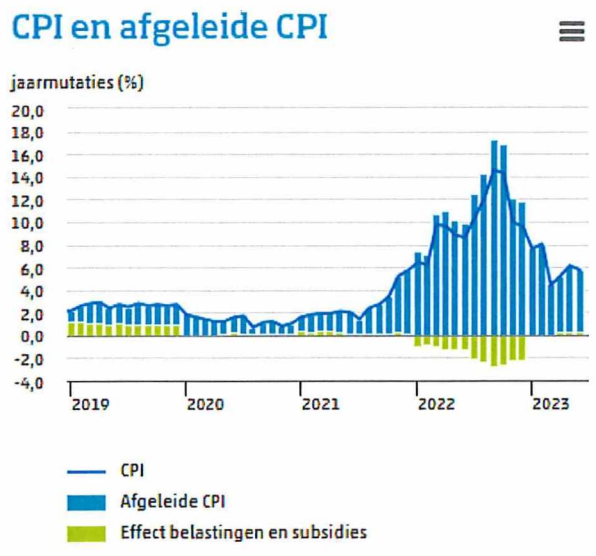

Nieuwbouw
In de komende periode realiseert de GGD een nieuw kantoorpand in Nijmegen; de bouw is begonnen. Doordat de bestemmingsplanwijziging meer tijd heeft gevergd dan voorzien, zijn de lasten toegenomen. De bouwkosten zijn in de afgelopen periode fors gestegen door stijging lonen, energielasten en bouwmaterialen. Zowel het bestuur als de raden zijn hier reeds over geïnformeerd en de kostenuitzetting is reeds vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

[8] Resultaat jaarrekening 2022.
[9] Er is gekozen voor 2024 omdat er in 2022 en 2023 forse incidentele opbrengsten voor de COVID-19-bestrijding zijn. De extra opbrengsten vertroebelen het (structurele) beeld.

UW REACTIE / ZIENSWIJZE

Zoals hierboven geschreven, wordt – met inbegrip van bovengenoemde informatie – de concept Programmabegroting GGD 2025 in het voorjaar 2024 opgesteld en vóór 1 april 2024 aan u toegestuurd.

Wij bieden u graag de gelegenheid om uw reactie/zienswijze over deze Kaderbrief 2025 vóór 15 januari 2024[10] te sturen aan het Dagelijks Bestuur, zodat deze kan worden betrokken bij het opstellen van de concept-programmabegroting GGD 2025.

Vertrouwende u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd,

met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid,

Cilia Daemen
Voorzitter

dr. ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

[10] Gezien het feit dat begin maart 2024 de conceptbegroting GGD 2025 moet worden verzonden aan het Dagelijks Bestuur, heeft de GGD de input uit de zienswijzen vóór 15 januari 2024 nodig om dit te kunnen verwerken in de begroting 2025. Reacties die voor genoemde datum binnen zijn, worden in ieder geval meegenomen; reacties die later zijn zoveel als mogelijk.

Bijlage I

De GGD als publieke gezondheidsdienst in het sociaal domein

GGD Gelderland-Zuid is de gemeentelijke gezondheidsdienst van 14 gemeenten in Gelderland-Zuid. Ook voert de GGD een aantal taken uit voor de gemeente Mook en Middelaar. De GGD is van en voor de gemeenten en *het* gezicht van de publieke gezondheid in onze regio. De GGD is regionaal georganiseerd en lokaal aanwezig en bundelt kennis en expertise. De GGD werkt van -9 maanden tot 100+ en biedt haar diensten laagdrempelig aan. De GGD werkt als verlengde arm van de gemeenten samen met burgers, welzijn-, sport- en zorgorganisaties en veiligheidspartners. De GGD voert een divers takenpakket uit op het gebied van publieke gezondheid. De taken zijn gericht op het beschermen, bewaken en bevorderen van gezondheid.
De meeste taken van de GGD zijn wettelijk geborgd. De Wet publieke gezondheid (Wpg) is de basis voor het bestaan van de GGD en voor een deel van de taken van de GGD. In de Wet publieke gezondheid worden benoemd:

- Epidemiologie, preventie en gezondheidsbevordering
- Jeugdgezondheidszorg, uitvoering rijksvaccinatieprogramma
- Ouderengezondheidszorg
- Infectieziektebestrijding
- Technische hygiënezorg, Medische milieukunde
- Psychosociale hulpverlening bij rampen.

Andere relevante wetten voor de taken van de GGD zijn:

- Wet kinderopvang: toezicht op de kinderopvang
- Wet op de lijkbezorging: forensische geneeskunde
- Jeugdwet: het maatwerk (aanvullende diensten) van de jeugdgezondheidszorg
- Wmo 2015: Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ), toezicht Wmo, Veilig Thuis, Toegang beschermd wonen
- Wet verplichte GGZ: melding en het verrichten van verkennend onderzoek in het kader van de zorgmachtiging en het horen van personen in het kader van de crisismaatregel
- Wet Veiligheidsregio's: operationele aansturing GHOR door DPG en taken infectieziekte-bestrijding ten aanzien van het regionale crisisplan en de bestrijding van rampen, waaronder uitbraken van groep A-infectieziekten.

Als publieke dienst werkt de GGD vanuit het algemeen belang, ten behoeve van gemeenten en haar inwoners. De GGD kan toeleiden naar zorg, maar verleent deze zelf niet. Dit geeft de GGD een 'onafhankelijke' positie in het veld. Door de breedte en samenhang van ons werkveld kan de GGD gemeenten integraal adviseren en ondersteunen.

Bijlage II:

Methodiek indexering (let op; voorbeeld)

1. Het centraal economisch plan (CEP)[11] gepubliceerd in maart 2019 is gebruikt als basis voor indexering. Het gaat dan om het CEP 2019 bijlage Middelen en Bestedingen 2021.
2. Uit de onder 1 genoemde bijlage wordt genomen: "beloning werknemersoverheidssector, prijsmutatie uit de kolom bestedingen" als indexering voor het loondeel.
3. Uit de onder 1 genoemde bijlage wordt het Bruto Binnenlands Product marktprijzen, prijsmutatie" als indexering voor de materiele lasten genomen.
4. Deze indexering wordt met een weging van 78% loon/22% materieel berekend tot één index voor de gemeentelijke bijdragen
5. Er wordt nagecalculeerd. Afwijkingen worden opgenomen in de eerstvolgende begrotingscyclus (t+2).

[11] De GGD volgt voor de voorcalculatie de BRN (Begrotingsrichtlijn Regio Nijmegen). De genoemde tabellen worden niet meer gepubliceerd in het centraal economisch plan. De BRN zal vergelijkbare cijfers hanteren uit een andere publicatie. De GGD neemt deze over.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5277
Extern Zaak ID	Z/23/140157
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	8.c
Titel	140157 Beslisnota Vaststelling leges- en belastingverordeningen 2024
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Financieel beleid
Eigenaar	Bree, van, Nino
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	§3 Lokale heffingen
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	+31638986380

Bijlagen
140157 Beslisnota Vaststelling leges- en belastingverordeningen 2024
Bijlage 1 Verordening Onroerende zaakbelastingen 2024 Wijchen
Bijlage 2 Verordening Rioolheffing 2024 Wijchen
Bijlage 3 Verordening Reinigingsheffingen 2024 Wijchen
Bijlage 4 Verordening Hondenbelasting 2024 Wijchen
Bijlage 5 Verordening Toeristenbelasting 2024 Wijchen
Bijlage 6 Verordening Reclamebelasting Wijchen Centrum 2024 Wijchen
Bijlage 7 Verordening Reclamebelasting Bijsterhuizen 2024 Wijchen
Bijlage 8 Verordening Reclamebelasting Wijchen Oost 2024 Wijchen
Bijlage 9 Verordening op de heffing en invordering van leges 2024 Wijchen
Bijlage 9a tarieventabel 2024_3
Bijlage 10 Verordening Marktgelden Wijchen 2024_1
Bijlage 11 Verordening Precariobelasting Wijchen 2024
Bijlage 12 Herziene paragraaf lokale heffingen_2

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	21 november 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	24 november 2023

Stukken Agendacommissie Wijchen	8 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De verordening onroerende zaakbelasting 2024 vast te stellen en de verordening onroerende zaakbelasting 2023 in te trekken;
2. De verordening rioolheffing 2024 vast te stellen en de verordening rioolheffing 2023 in te trekken;
3. De verordening reinigingsheffingen 2024 vast te stellen en de verordening reinigingsheffingen 2023 in te trekken;
4. De verordening hondenbelasting 2024 vast te stellen en de verordening hondenbelasting 2023 in te trekken;
5. De verordening toeristenbelasting 2024 vast te stellen en de verordening toeristenbelasting 2023 in te trekken;
6. De verordening reclamebelasting Wijchen Centrum 2024 vast te stellen en de verordening reclamebelasting Wijchen Centrum 2023 in te trekken;
7. De verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024 vast te stellen en de verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024 in te trekken;
8. De verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Oost 2024 vast te stellen en de verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Oost 2023 in te trekken;
9. De Legesverordening 2024 met bijbehorende tarieventabel en bijlage vast te stellen en de Legesverordening 2023 met bijhorende tarieventabel en bijlagen in te trekken;
10. De verordening Marktgelden 2024 vast te stellen en de verordening Marktgelden 2023 in te trekken;
11. De verordening Precariobelasting 2024 vast te stellen en de verordening Precariobelasting 2023 in te trekken;
12. De herziene paragraaf Lokale heffingen van de Programmabegroting 2024 vast te stellen.

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:

1. De verordening onroerende zaakbelasting 2024 vast te stellen en de verordening onroerende zaakbelasting 2023 in te trekken;
2. De verordening rioolheffing 2024 vast te stellen en de verordening rioolheffing 2023 in te trekken;
3. De verordening reinigingsheffingen 2024 vast te stellen en de verordening reinigingsheffingen 2023 in te trekken;
4. De verordening hondenbelasting 2024 vast te stellen en de verordening hondenbelasting

2023 in te trekken;
5. De verordening toeristenbelasting 2024 vast te stellen en de verordening toeristenbelasting 2023 in te trekken;
6. De verordening reclamebelasting Wijchen Centrum 2024 vast te stellen en de verordening reclamebelasting Wijchen Centrum 2023 in te trekken;
7. De verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024 vast te stellen en de verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024 in te trekken;
8. De verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Oost 2024 vast te stellen en de verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Oost 2023 in te trekken;
9. De Legesverordening 2024 met bijbehorende tarieventabel en bijlage vast te stellen en de Legesverordening 2023 met bijhorende tarieventabel en bijlagen in te trekken;
10. De verordening Marktgelden 2024 vast te stellen en de verordening Marktgelden 2023 in te trekken;
11. De verordening Precariobelasting 2024 vast te stellen en de verordening Precariobelasting 2023 in te trekken;
12. De herziene paragraaf Lokale heffingen van de Programmabegroting 2024 vast te stellen.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/140157

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Vaststellen leges- en belastingverordeningen 2024

Datum: 19 december 2023

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De verordening onroerende zaakbelasting 2024 vast te stellen en de verordening onroerende zaakbelasting 2023 in te trekken;
2. De verordening rioolheffing 2024 vast te stellen en de verordening rioolheffing 2023 in te trekken;
3. De verordening reinigingsheffingen 2024 vast te stellen en de verordening reinigingsheffingen 2023 in te trekken;
4. De verordening hondenbelasting 2024 vast te stellen en de verordening hondenbelasting 2023 in te trekken;
5. De verordening toeristenbelasting 2024 vast te stellen en de verordening toeristenbelasting 2023 in te trekken;
6. De verordening reclamebelasting Wijchen Centrum 2024 vast te stellen en de verordening reclamebelasting Wijchen Centrum 2023 in te trekken;
7. De verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024 vast te stellen en de verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024 in te trekken;
8. De verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Oost 2024 vast te stellen en de verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Oost 2023 in te trekken;
9. De Legesverordening 2024 met bijbehorende tarieventabel en bijlage vast te stellen en de Legesverordening 2023 met bijhorende tarieventabel en bijlagen in te trekken;
10. De verordening Marktgelden 2024 vast te stellen en de verordening Marktgelden 2023 in te trekken;
11. De verordening Precariobelasting 2024 vast te stellen en de verordening Precariobelasting 2023 in te trekken;
12. De herziene paragraaf Lokale heffingen van de Programmabegroting 2024 vast te stellen.

Aanleiding
De gemeentelijke belasting- en legesverordeningen moeten voor het belastingjaar 2024 worden gewijzigd. Dit naar aanleiding van de besluiten genomen door uw raad (Programmabegroting 2024 en overige besluiten inzake belastingen en legesheffingen), de herwaardering van de WOZ-waarden en wetwijzigingen van het Rijk. Daarbij is de kostendekkendheid van de leges opnieuw onderzocht. De uitkomsten hiervan zijn opgenomen in de tarieventabel in paragraaf 2 van de Programmabegroting. De verordeningen moeten vóór 1 januari bekend worden gemaakt om de leges te mogen heffen.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
20-12-2022	Vaststellen leges- en belastingverordeningen 2023

Gewenst resultaat
Per 1 januari 2024 in werking laten treden van deze belasting- en legesverordeningen. De gemeente Wijchen kan na het besluit van uw raad deze gewijzigde tarieven heffen vanaf 1 januari 2024. Alleen op basis van vastgestelde en tijdig bekendgemaakte verordeningen kunnen we belastingen en leges heffen.

Argumenten
1 t/m 11: Alleen op basis van vastgestelde en bekendgemaakte verordeningen kan belasting worden geheven.
Uw raad stelt de verordeningen vast, zoals opgenomen in bijlage 1 tot en met 11. Indien uw raad niet instemt met een verordening of deze niet op 31 december rechtsgeldig is bekendgemaakt, kunnen we op 1 januari 2024 niet heffen. Leges- en belastingverordeningen mogen niet met terugwerkende kracht worden vastgesteld.

1 t/m 11: De berekening van de tarieven is ontleend aan de vastgestelde Programmabegroting 2024.
De opbrengst is conform de Programmabegroting 2024. Daar waar de grondslag gebaseerd op de WOZ-waarden, zijn de waarde wijzigingen naar aanleiding van de herwaardering van alle onroerende zaken (wet WOZ) meegenomen in de berekening van de totale opbrengst.

De tarieven vermeld in de Verordening Reinigingsheffing 2024 wijken af van de tarieven die zijn opgenomen in de vastgestelde Programmabegroting 2024. Dar heeft aangegeven dat ze dit jaar niet in staat zijn om de zomerinzameling te verzorgen vanwege capaciteitsproblemen met tijdelijk personeel. Dit betekent dat de zomerinzameling in 2024 komt te vervallen. De berekende afvalstoffenheffing in de begroting is gebaseerd op dienstverlening inclusief de zomerinzameling. Omdat Dar de zomerinzameling niet kan uitvoeren, zullen de kosten voor afvalinzameling en daarmee het vaste tarief van de afvalstoffenheffing dalen.

6 t/m 8: De opbrengsten van de reclamebelasting worden ingezet ter dekking van activiteiten binnen de betreffende gebieden.
Voor deze gebieden zijn activiteitenplannen ingediend en voor de uitvoering daarvan zijn subsidieverzoeken ingediend. De bekostiging van deze activiteiten worden gedekt uit de opbrengsten van de reclamebelasting. De hoogte van de tarieven is afgestemd met de betreffende stichtingen.

9 t/m 11: De berekening van de tarieven is ontleend aan de vastgestelde Programmabegroting 2024.
Bij de tarieven is in principe rekening gehouden met een indexatie van 3%. Dit is gelijk aan de indexering die we aan de kostenkant van de Programmabegroting 2024 hebben gehanteerd.

9.1 Hiermee voldoen we aan de onderbouwingseisen van het tarief.
Met het besluit van 5 maart 2016 (Staatsblad 2016 nr. 101) over de wijzigingen in het BBV heeft de wetgever in de toelichting specifiek aandacht besteed aan de opbouw en onderbouwing van de tarieven die maximaal kostendekkend mogen zijn. De commissie BBV is door de wetgever aangewezen om te zorgen voor eenduidige interpretatie van het BBV. Door het volgen van de commissie BBV voldoen wij aan de wettelijke vereisten omtrent de onderbouwing. De herziene paragraaf Lokale heffingen van de Programmabegroting 2024 vormt hiervoor de basis.

9.2 Aanpassingen voor 2024
De legesverordening is zo veel mogelijk geconformeerd aan de modelverordening van de VNG en alleen aangepast indien het ter gunste is van de uitvoering. Daarnaast is de verordening verder geharmoniseerd met de gemeente Druten.

9.3 Omgevingswet
Op het moment ziet het ernaar uit dat de Omgevingswet gefaseerd in werking treedt. Hugo de Jonge heeft aangegeven dat de invoering van de WKB (Wet kwaliteitsborging) vanaf 1 januari 2024 alleen voor verbouw geldt en vanaf 1 januari 2025 ook voor nieuwbouw.

Tegenargumenten en risico's
Geen.

Financiële gevolgen
De hoogte van de belastingen en leges zijn afgestemd op de vastgestelde Programmabegroting 2024

Communicatie
Na vatstelling volgt bekendmaking in het digitale gemeenteblad en een aankondiging in de Wegwijs. Pas met de digitale bekendmaking zijn de verordeningen rechtsgeldig in werking getreden en kunnen we belastingen en leges heffen vanaf 1 januari 2024. De publicatie in de Wegwijs is een service naar de inwoners van Wijchen.

De in artikel 2.1 lid 4 van de tarieventabel genoemde documenten worden bekendgemaakt door ter inzagelegging in het Huis van de gemeente, Kasteellaan 27, 6602 DB Wijchen. Dit conform artikel 12 lid 3 van de Legesverordening 2024.

Inwonersparticipatie
Geen.

Uitvoering of Vervolgstappen
De leges- en belastingverordeningen worden in 2024 geheven volgens de bijgevoegde verordeningen.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Verordening onroerende zaakbelastingen Wijchen 2024

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Verordening op de heffing en de invordering van onroerende zaakbelastingen Wijchen 2024
Citeertitel	Verordening onroerende zaakbelastingen Wijchen 2024
Besloten door	Gemeenteraad
Onderwerp	Belastingen: onroerende zaakbelastingen

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Verordening voor het belastingjaar 2024

Grondslagen

De artikelen 220 t/m 220 h van de Gemeentewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

N.v.t.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werken de kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
Daags na bekendmaking	N.v.t	Nieuwe regeling	Raad: 19 december 2023	Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking in het digitale gemeenteblad.

De raad van de gemeente Wijchen;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 november 2023;

Gelet op de artikelen 220 t/m 220 h van de Gemeentewet;

Besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en de invordering van onroerende zaakbelastingen Wijchen 2024

Artikel 1 Belastbaar feit en belastingplicht

1. Onder de naam 'onroerende-zaakbelastingen' worden voor binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:
   a. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet

krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
   b. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.
2. Bij de gebruikersbelasting wordt:
   a. gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven (verder: de gebruiker), aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven (verder: de gebruikgever); de gebruikgever is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op de gebruiker;
   b. het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die die onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld; degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die zaak ter beschikking is gesteld.
3. Voor de eigenarenbelasting wordt als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het kalenderjaar als zodanig in de kadastrale registratie is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 2 Voorwerp van de belasting
1. Voorwerp van de belasting is een onroerende zaak.
2. Als onroerende zaak wordt aangemerkt de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering Onroerende Zaken.
3. Een onroerende zaak dient in hoofdzaak tot woning indien de waarde die op grond van hoofd stuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld voor die onroerende zaak in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van die onroerende zaak die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 3 Maatstaf van heffing
1. De heffingsmaatstaf is de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde voor het kalenderjaar, bedoeld in artikel 1.
2. Als voor een onroerende zaak geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken wordt de heffingsmaatstaf van die onroerende zaak bepaald met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4 Vrijstellingen
1. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit al niet is gebeurd bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:
   a. voor de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
   b. glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit de in

onderdeel a bedoelde grond;

c. onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
d. één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928 met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;
e. natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;
f. openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;
g. waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
h. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
i. werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken;
j. onroerende zaken voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;
k. straatmeubilair, waaronder begrepen alle zodanige gebouwde eigendommen - niet zijnde gebouwen - welke zijn geplaatst ten gerieve of in het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fonteinen, banken, abri's, hekken en palen;
l. plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
m. begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning.

2. De vrijstelling met betrekking tot de in onderdeel j van het eerste lid bedoelde onroerende zaken voor de eigenarenbelasting geldt niet voor zover de gemeente van die zaken niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
3. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de onroerende zaak die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 5 Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
   a. De gebruikersbelasting:
   Voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,1968%
   b. De eigenarenbelasting:
   1. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,0994%
   2. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,2551%
2. Voor belastingbedragen tot € 5,00 vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen onroerende-zaakbelastingen of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 6 Wijze van heffing

De belastingen worden bij wege van aanslag geheven.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9 eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald uiterlijk twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid geldt - ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 45,00 doch niet meer dan € 3.000,00 en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag -, dat:
   a. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt tussen 1 januari en 1 oktober van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in zoveel gelijke termijnen als er na de maand van dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven met een maximum van acht;
   b. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt na 30 september van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in drie gelijke termijnen.

   Bij het van toepassing zijn van het vorenstaande vervalt de eerste incassotermijn een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. In afwijking van het eerste lid geldt, voor aanslagen waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen € 45,00 of minder bedraagt en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag, dat het totaalbedrag van de aanslag in één keer wordt geïncasseerd twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
4. Voor aanslagen, waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 3.000,00, is geen automatische incasso mogelijk en is de betalingstermijn als onder lid 1 van toepassing.
5. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 8 Overgangsrecht
De 'Verordening onroerende-zaakbelastingen 2023, vastgesteld bij raadsbesluit van 20 december 2022, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 9, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 9 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2024.

Artikel 10 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening onroerende-zaakbelastingen Wijchen 2024'.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 december 2023,

De griffier, de voorzitter,

A.B. Berendsen R. Helmer-Englebert

Verordening rioolheffing Wijchen 2024

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing Wijchen 2024
Citeertitel	Verordening rioolheffing Wijchen 2024
Besloten door	Gemeenteraad
Onderwerp	Belastingen: rioolheffing

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Verordening voor het belastingjaar 2024

Grondslagen

Artikel 228a van Gemeentewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

N.v.t.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werken de kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
Daags na bekendmaking	N.v.t	Nieuwe regeling	Raad: 19 december 2023	Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking in het digitale gemeenteblad

De raad van de gemeente Wijchen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 november 2023;

gelet op artikel 228a van de Gemeentewet;

Besluit vast te stellen:

Verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing Wijchen 2024

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:

a. perceel: zie omschrijving in artikel 4, lid 2 van deze verordening;
b. gemeentelijke riolering: een voorziening of combinatie van voorzieningen voor inzameling, verwerking, zuivering of transport van afvalwater, hemelwater of grondwater, in eigendom, in beheer of in onderhoud bij de gemeente;
c. water: huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater grondwater of oppervlaktewater.

Artikel 2 Aard van de belasting
Onder de naam rioolheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater; en
b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Artikel 3 Belastbaar feit en belastingplicht
1. De belasting wordt geheven:
   a. van degene die bij het begin van het belastingjaar het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering, verder te noemen: eigenarendeel; en
   b. van degene die een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd, al dan niet krachtens eigendom, bezit of beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersdeel.
2. Voor het eigenarendeel wordt, als het perceel een onroerende zaak is, als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het belastingjaar als zodanig in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.
3. Voor het gebruikersdeel wordt:
   a. gebruik van een perceel door de leden van een huishouden aangemerkt als gebruik door het door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aangewezen lid van dat huishouden;
   b. gebruik door degene aan wie een deel van een perceel in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door de persoon die dat deel in gebruik heeft gegeven;
   c. het ter beschikking stellen van een perceel voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die dat perceel ter beschikking heeft gesteld.

Artikel 4 Voorwerp van de belasting
1. Voorwerp van de belasting is een perceel.
2. Als perceel wordt aangemerkt:
   a. de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken;
   b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;
   c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
   d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde persoon in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
   e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Artikel 5 Maatstaf van heffing
1. De belasting wordt geheven naar de waarde in het economisch verkeer van het perceel.
2. Als het perceel een onroerende zaak is, is de waarde in het economische verkeer de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde zoals deze voor het in artikel 7 bedoelde kalenderjaar geldt.
3. Als voor het perceel geen waarde op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld, wordt de heffingsmaatstaf van dat perceel bepaald met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 6 Belastingtarieven

1. Voor de toepassing van dit artikel dient een perceel in hoofdzaak tot woning als de heffingsmaatstaf voor dat perceel in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.
2. Het tarief voor het eigenarendeel bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
   a. een perceel dat in hoofdzaak tot woning dient 0,0347%
   b. een perceel dat niet in hoofdzaak tot woning dient 0,0930%
3. Het tarief voor het gebruikersdeel bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
   a. een perceel dat in hoofdzaak tot woning dient 0,0165%
   b. een perceel dat niet in hoofdzaak tot woning dient 0,0417%

Artikel 7 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing

De rioolheffing wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of voor het gebruikersdeel, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht met betrekking tot het perceel voor het gebruikersdeel in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd over zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde gebruikersdeel als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht met betrekking tot het perceel voor het gebruikersdeel in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde gebruikersdeel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Belastingbedragen van minder dan € 5,00 worden niet geheven.
   Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen rioolheffing of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9 eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald uiterlijk twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid geldt -ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 45,00 doch niet meer dan € 3.000,00 en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag- dat:
   a. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt tussen 1 januari en 1 oktober van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in zoveel gelijke termijnen als er na de maand van dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven met een maximum van acht;
   b. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt na 30 september van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in drie gelijke termijnen.

   Bij het van toepassing zijn van het vorenstaande vervalt de eerste incassotermijn een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. In afwijking van het eerste lid geldt, voor aanslagen waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen € 45,00 of minder bedraagt en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag, dat het

totaalbedrag van de aanslag in één keer wordt geïncasseerd twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
4. Voor aanslagen, waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 3.000,00, is geen automatische incasso mogelijk en is de betalingstermijn als onder lid 1 van toepassing.
5. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11 Overgangsrecht
De 'Verordening rioolheffing 2023", vastgesteld bij raadsbesluit van 20 december 2022, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2024.

Artikel 13 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening rioolheffing Wijchen 2024'.

Aldus besloten door de gemeenteraad in de openbare raadsvergadering van 19 december 2023,

De griffier, de voorzitter,

A.B. Berendsen R. Helmer-Englebert

Verordening reinigingsheffingen Wijchen 2024

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten Wijchen 2024
Citeertitel	Verordening reinigingsheffingen Wijchen 2024
Besloten door	Gemeenteraad
Onderwerp	Belastingen: afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Verordening voor het belastingjaar 2024

Grondslagen

Artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet en artikel 15.33 van de Wet milieubeheer

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

N.v.t.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werken de kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
Daags na bekendmaking	N.v.t	Nieuwe regeling	Raad: 19 december 2023	Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking in het digitale gemeenteblad

De raad van de gemeente Wijchen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 november 2023;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet en artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;

Besluit vast te stellen:

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten Wijchen 2024

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Inleidende bepaling

Krachtens deze verordening worden geheven:
a. een afvalstoffenheffing;
b. reinigingsrechten.

Artikel 2 Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:
a. 'Gebruik maken' in hoofdstuk II Afvalstoffenheffing': gebruik maken in de zin van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;

b. ‘Zelfstandige wooneenheid in een woon-zorgcomplex’: een zelfstandige woning waarbij voor alle zorg omtrent wonen alsmede zorg een overeenkomst is afgesloten met een woon-zorgverlener en die als zodanig is aangewezen door het college.
c. ‘Bedrijfsafval’: afval vergelijkbaar met huishoudelijk afval, niet zijnde grof bedrijfsafval.
d. ‘Grof bedrijfsafval’: afvalstoffen, met uitzondering van autowrakken, afkomstig van bedrijven en instellingen, welke door aard, omvang of hoeveelheid niet periodiek worden ingezameld.

Hoofdstuk II Afvalstoffenheffing

Artikel 3 Aard van de belasting en belastbaar feit
1. Onder de naam ‘afvalstoffenheffing’ wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer
2. De afvalstoffenheffing bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik maken van een perceel ten aanzien waarvan krachtens de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 4 Voorwerp van belasting
1. Voorwerp van de belasting is een perceel.
2. Als perceel wordt aangemerkt:
   a. de onroerende zaak, bedoeld in artikel 16, onder a, c, d en f, van de Wet waardering onroerende zaken;
   b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;
   c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
   d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren.
   e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Artikel 5 Belastingplicht
De belasting wordt geheven van degene die al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruik maakt van een perceel.

Artikel 6 Maatstaf van heffing en belastingtarief
De belasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in hoofdstuk 1 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 7 Belastingjaar
Met betrekking tot de belasting die per jaar wordt geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing
1. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1.1 en de artikelen 1.2.1.1 tot en met 1.2.1.3 uit hoofdstuk 1.2 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van aanslag.
2. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1.2 de artikelen 1.2.2.1 en 1.2.2.2 uit hoofdstuk 1.2 en de belasting bedoeld in hoofdstuk 1.3 van de tarieventabel wordt geheven door middel van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang
1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.

2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd voor elke volle maand in dat jaar c.q. de periode genoemd in de tarieventabel, die nog resteert na de aanvang van de belastingplicht
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing van de belasting bedoeld in hoofdstuk 1.1 van de tarieventabel voor elke volle maand in dat jaar c.q. de periode genoemd in de tarieventabel, die nog resteert na het einde van de belastingplicht.
4. Het tweede en het derde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar van een ander perceel gebruik maakt.
5. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1.2 van de tarieventabel is verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening en wordt geheven na afloop van het belastingjaar.
6. Belastingbedragen van minder dan € 5,00 worden niet geheven. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen afvalstoffenheffing of andere heffingen aangemerkt als één belasting.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9 eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen als bedoeld in artikel 8 eerste lid, worden betaald uiterlijk twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid geldt - ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer is dan € 45,00 met een maximum van € 3.000,00 en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag -, dat:
   a. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt tussen 1 januari en 1 oktober van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in zoveel gelijke termijnen als er na de maand van dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven met een maximum van acht;
   b. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt na 30 september van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in drie gelijke termijnen.

   Bij het van toepassing zijn van het vorenstaande vervalt de eerste incassotermijn een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. In afwijking van het eerste lid geldt, voor aanslagen waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen € 45,00 of minder bedraagt en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag, dat het totaalbedrag van de aanslag in één keer wordt geïncasseerd twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
4. Voor aanslagen, waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 3.000,00, is geen automatische incasso mogelijk en is de betalingstermijn als onder lid 1 van toepassing.
5. De belasting moet worden betaald ingeval de kennisgeving bedoeld in artikel 8 tweede lid:
   a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
   b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van het uitreiken van de kennisgeving, dan wel ingeval van toezending daarvan, binnen 30 dagen na dagtekening van de kennisgeving.
6. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding

Bij de invordering van afvalstoffenheffing wordt kwijtschelding verleend op grond van uitvoeringsregeling invorderingswet 1990. De kwijtschelding is alleen van toepassing op de belasting bedoeld in artikel 1.1.1 van de tarieventabel.

Hoofdstuk III Reinigingsrechten

Artikel 12 Belastbaar feit
Onder de naam 'reinigingsrechten' worden rechten geheven zowel voor het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten als voor het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen, werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn.

Artikel 13 Belastingplicht
De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 14 Maatstaf van heffing en belastingtarief
De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in hoofdstuk 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 15 Belastingjaar
Met betrekking tot de rechten die per jaar in tijdvakken worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 16 Wijze van heffing
1. De rechten bedoeld in hoofdstuk 2.1 en hoofdstuk 2.2 van de tarieventabel worden geheven bij wege van aanslag met dien verstande dat per belastbaar feit een afzonderlijke aanslag kan worden opgelegd.
2. De rechten bedoeld in hoofdstuk 2.3 van de tarieventabel worden geheven door middel van toezending of uitreiking van een schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige.

Artikel 17 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing naar tijdsgelang voor de jaarlijks verschuldigde rechten
1. De rechten bedoeld in hoofdstuk 2.1 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in hoofdstuk 2.1 van de tarieventabel verschuldigd voor elke volle maand in dat jaar c.q. de periode genoemd in de tarieventabel, die nog resteert na de aanvang van de belastingplicht.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing van de belasting bedoeld in hoofdstuk 2.1 van de tarieventabel voor elke volle maand in dat jaar c.q. de periode genoemd in de tarieventabel, die nog resteert na het einde van de belastingplicht.
4. Het tweede en het derde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist.
5. De rechten bedoeld in hoofdstuk 2.2 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening en worden geheven na afloop van het belastingjaar.
6. Belastingbedragen van minder dan € 5,00 worden niet geheven. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen reinigingsrecht of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 18 Termijnen van betaling
1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingsweg 1990 moeten de aanslagen als bedoeld in artikel 15 eerste lid, worden betaald uiterlijk twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid geldt ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat het bedrag daarvan meer is dan € 45,00 maar minder is dan € 3.000,00 en de verschuldigde bedragen door middel van automatische incasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven, dat:

a. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt tussen 1 januari en 1 oktober van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in zoveel gelijke termijnen als er na de maand van dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven met een maximum van acht;
b. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt na 30 september van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in drie gelijke termijnen.

Bij het van toepassing zijn van het vorenstaande vervalt de eerste incassotermijn een maand na dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. In afwijking van het eerste lid geldt voor aanslagen, waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen minder bedraagt dan € 45,00, en een incassomachtiging is afgegeven, het totaalbedrag van de aanslag in één keer wordt geïncasseerd twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
4. In afwijking van het eerste lid geldt voor aanslagen, waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 3.000,00, er geen mogelijkheid is tot automatische incasso van het verschuldigde bedrag en de betalingstermijn als bedoeld in lid 1 van toepassing is.
5. De reinigingsrechten moeten worden betaald ingeval de kennisgeving bedoeld in artikel 16 tweede lid:
   a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
   b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van het uitreiken van de kennisgeving, dan wel ingeval van toezending daarvan, binnen 30 dagen na dagtekening van de kennisgeving
6. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 19 Kwijtschelding
Bij de invordering van reinigingsrechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Hoofdstuk IV Aanvullende bepalingen

Artikel 20 Overgangsrecht
De 'Verordening reinigingsheffingen 2023', vastgesteld bij raadsbesluit van 20 december 2022, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 21 tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 21 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2024.

Artikel 22 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als Verordening reinigingsheffingen Wijchen 2024.

Aldus besloten door de gemeenteraad in zijn openbare vergadering van 19 december 2023,

De griffier, de voorzitter,

A.B. Berendsen R. Helmer-Englebert

Tarieventabel 2024

behorende bij de “Verordening reinigingsheffingen 2024”.

Algemeen De bedragen genoemd in deze tabel zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.		
Hoofdstuk 1 Maatstaven en tarieven afvalstoffenheffing		
Hoofdstuk 1.1 Maatstaven en jaarlijkse c.q. periodieke tarieven afvalstoffenheffing		
1.1.1	De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar	€ 188,00
1.1.2	De belasting als bedoeld in onderdeel 1.1.1 wordt vermeerderd voor het op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht, in bruikleen hebben van één extra (=boven hetgeen volgens de gemeentelijke afvalstoffenverordening aan het perceel is verstrekt):	
1.1.2.1	restafval container per belastingjaar met	€ 50,00
1.1.2.2	gft container, per belastingjaar met	€ 50,00
1.1.3	De belasting als bedoeld in onderdeel 1.1.1 wordt, voor een zelfstandige wooneenheid in een woon-zorgcomplex met collectieve inzamelvoorziening vermeerderd met een vast bedrag. Dit bedrag komt in plaats van de belasting als bedoeld in artikel 1.2.1.3	€ 94,08
Hoofdstuk 1.2 Maatstaven en overige tarieven afvalstoffenheffing		
1.2.1	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per:	
1.2.1.1	lediging van een container voor restafval, inhoud 140 liter	€ 5,51
1.2.1.2	lediging van een container voor restafval, inhoud 240 liter	€ 9,44
1.2.1.3	inworp in een ondergrondse verzamelcontainer voor restafval	€ 1,96
1.2.2	De heffing voor het aanbieden van huishoudelijke afvalstoffen op de milieustraat Bijsterhuizen in Wijchen bedraagt:	
1.2.2.1	voor afval uit de categorie "gratis" zoals genoemd in de "Bijlage gratis en betaalde afvalsoorten milieustraat Bijsterhuizen" die behoort bij deze tarieventabel	€ 0,00
1.2.2.2	voor afval uit de categorie "betaald" zoals genoemd in de "Bijlage gratis en betaalde afvalsoorten milieustraat Bijsterhuizen" die behoort bij deze tarieventabel:	
1.2.2.2.1	de eerste 200 kg betaald afval die wordt aangeboden met de afvalpas	€ 0,00
1.2.2.2.2	per kg boven het aanbod als bedoeld in artikel 1.2.2.2.1	€ 0,22
Hoofdstuk 1.3 Overige bepalingen		
1.3.1	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting voor het op aanvraag inzamelen van grove huishoudelijke afvalstoffen:	
1.3.1.1	per aanvraag	€ 25,00
1.3.1.2	de belasting bedoeld in artikel 1.3.1.1 wordt vermeerderd met een bedrag per kg van	€ 0,20
1.3.2	Het omwisselen van een container, per container:	€ 25,00
1.3.3.1	Voor het vervangen van de combinatiepas voor de milieustraat, ondergrondse restafvalsystemen en de gft cocon, bij verlies of diefstal	€ 10,00
1.3.3.2	Voor het vervangen van de afvalpas voor de milieustraat bij verlies of diefstal	€ 10,00

Algemeen De bedragen genoemd in deze tabel zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.		
Hoofdstuk 2 Maatstaven en tarieven reinigingsrechten		
Hoofdstuk 2.1 Maatstaven en jaarlijkse c.q. periodieke tarieven reinigingsrechten		
2.1.1	Het recht voor het periodiek verwijderen van bedrijfsafval, zijnde vergelijkbaar met huishoudelijke afvalstoffen, bedraagt per belastingjaar	€ 188,00
2.1.2	Het recht als bedoeld in onderdeel 2.1.1 wordt vermeerderd voor het op 1 januari van het belastingjaar, of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht, in bruikleen hebben van	
2.1.2.1	maximaal een extra restafval container	€ 50,00
2.1.2.2.	gft container, per extra gft container per belastingjaar met	€ 50,00
Hoofdstuk 2.2 Maatstaven en overige tarieven reinigingsrechten		
2.2.1	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 2.1. bedraagt het recht per:	
2.2.1.1	lediging van een container voor restafval, inhoud 140 liter	€ 5,51
2.2.1.2	lediging van een container voor restafval, inhoud 240 liter	€ 9,44
2.2.1.3	inworp in een ondergrondse verzamelcontainer voor restafval	€ 1,96
Hoofdstuk 2.3 Overige bepalingen		
2.3.1	Het omwisselen van een container, per container:	€ 25,00
2.3.2	Voor het vervangen van een pas voor de ondergrondse container restafval en gft-cocon bij verlies of diefstal	€ 10,00

Bijlage gratis en betaalde afvalsoorten milieustraat Bijsterhuizen

Gratis afvalsoorten	
Asbest	Afval waarin zich asbest bevindt. Hiervoor gelden aanlevervoorwaarden.
Autobanden	Banden met of zonder velg met een doorsnede van maximaal 1.20m en afkomstig van personenwagens, caravans en aanhangers.
Frituurvet	Frituurvet of -olie aanbieden in een handzame verpakking. Bijv. in originele verpakking of andere afgesloten verpakking.
Gasflessen, brandblussers en overige drukhouders	
Glas (verpakkingsglas)	Lege glasverpakkingen zoals flessen en potten. Géén keramiek, spaarlampen, TL-lampen of spiegels.
Glas (vlakglas)	Alléén het glas, ontdaan van kozijnen en kitresten.
Herbruikbare goederen	Goederen die geschikt zijn voor de kringloopwinkel.
Hout	Hout dat niet geïmpregneerd is.
Harde kunststoffen	Zoals kunststof tuinmeubelen en emmers.
Klein Chemisch Afval (KCA)	Huishoudelijk afval waar chemische stoffen in zitten die gevaarlijk zijn voor het milieu en uw gezondheid. Zoals o.a. batterijen, bestrijdingsmiddelen, spaarlampen, TL-lampen, medicijnen, verf enz.
Matrassen	Alleen droge en schone matrassen.
Metalen	Metaal of metalen onderdelen, maar geen elektrische en elektronische apparatuur.
Papier en karton	Huishoudelijk oud papier en karton dat droog en schoon is.
Plastic verpakkingsafval (plastic+)	Plastic verpakkingsafval inclusief drankenkartons en blik.
Snoeiafval	Tuinafval dat vrijkomt bij aanleg, onderhoud of verwijdering van particulier groen, zoals grof loofafval, snoeihout etc.
Textiel	Schone kleding, lakens, dekens, handdoeken en dergelijke, schoeisels, grote lappen stof en gordijnen, maar geen tapijt.
Wit- en bruingoed	Alle elektr(on)ische apparaten zoals koelkasten, computers, magnetrons, vaatwassers etc.
Piepschuim (EPS)	Witte, schuimachtige, lichte en brosse kunststof die gebruikt

	wordt als verpakkingsmateriaal (niet vervuild).

Betaalde afvalsoorten	
Bouw- en sloopafval	Overig bouw- en sloopafval zoals gasbetonblokken, gips, parketschuursel en isolatiematerialen.
Dakbedekking	Dakbedekkingsmateriaal als bitumen, dakleer, dakisolatie, asfaltpapier en dakgrind.
Gips	Alléén schone gipsplaten (zonder behang of andere toegevoegde materialen).
Grof huishoudelijk restafval	Volumineus of zwaar huishoudelijk afval, zoals matrassen, laminaat, meubilair, vloerbedekking.
Grond	Niet verontreinigde grond. U kunt maximaal 1,5 m^3 per keer wegbrengen.
Hout (verduurzaamd)	Hout dat is geïmpregneerd. U kunt dit herkennen aan de groene of bruine kleur, zoals bielzen of tuinhout.
Puin	Harde steenachtige materialen zoals steenpuin, bakstenen, beton en dakpannen, kalkzandsteen, porisostenen, porselein, keramiek en tegels.
Restafval	Klein huishoudelijk restafval.

Behoort bij raadsbesluit van 19 december 2023

De griffier,

A.B. Berendsen

Verordening hondenbelasting Wijchen 2024

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting Wijchen 2024
Citeertitel	Verordening hondenbelasting Wijchen 2024
Besloten door	Gemeenteraad
Onderwerp	Belastingen: hondenbelasting

Opmerkingen m.b.t. de regeling
Verordening voor het belastingjaar 2024

Grondslagen
Artikel 226 van de Gemeentewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)
N.v.t.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werken de kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
Daags na bekendmaking	N.v.t	Nieuwe regeling	Raad: 19 december 2023	Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking in het digitale gemeenteblad.

De raad van de gemeente Wijchen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 november 2023;

gelet op artikel 226 van de Gemeentewet;

Besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting Wijchen 2024

Artikel 1 Belastbaar feit
Onder de naam 'hondenbelasting' wordt een directe belasting geheven ter zake van het houden van een hond binnen de gemeente.

Artikel 2 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is de houder van een hond.
2. Als houder wordt aangemerkt degene die onder welke titel dan ook een hond onder zich heeft, tenzij blijkt dat een ander de houder is.
3. Het houden van een hond door een lid van het huishouden wordt aangemerkt als het houden van een hond door een door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden.

Artikel 3 Vrijstellingen

1. Hondenasiel: aan één locatie gebonden ruimte of ruimtes bestemd of gebruikt voor het in bewaring houden van honden die zwervend zijn aangetroffen, dan wel waarvan door de eigenaar permanent afstand is gedaan, welke locatie als inrichting is aangemeld overeenkomstig artikel 3.7 eerste lid, van het Besluit houders van dieren.
2. De belasting wordt niet geheven voor honden:
   a. tijdens de opleiding tot blindengeleidehond en/of assistentiehond;
   b. die zijn opgeleid tot en dienen als blindegeleidehond en in hoofdzaak als zodanig door een blind persoon worden gehouden;
   c. die zijn opgeleid tot en dienen als assistentiehond en in hoofdzaak als zodanig door een gehandicapt persoon worden gehouden;
   d. die verblijven in een hondenasiel;
   e. die uitsluitend ten verkoop of aflevering in voorraad worden gehouden in een inrichting als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren;
   f. die jonger zijn dan drie maanden, voor zover zij tezamen met de moederhond worden gehouden;
   g. waarvan de houder in het bezit is van een geldend certificaat van de Koninklijke Nederlandse Politiehondenvereniging en zich heeft verbonden de honden op aanvraag aan de politie ter beschikking te stellen.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden.

Artikel 5 Belastingtarief

1. De belasting bedraagt per belastingjaar:
   a. voor één hond € 88,80
   b. voor elke volgende hond boven het aantal van één € 163,20
2. In afwijking van het eerste lid bedraagt de belasting voor honden, gehouden in een kennel, per belastingjaar, per kennel € 383,50.
   Voor de toepassing van de vorige volzin wordt onder kennel verstaan een inrichting als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren, bestemd en gebruikt voor het fokken van honden voor de verkoop of aflevering van nakomelingen.
3. Het tweede lid blijft buiten toepassing indien belastingplichtige schriftelijk verzoekt de verschuldigde belasting vast te stellen naar het werkelijke aantal honden indien blijkt dat dit bedrag lager is dan het op voet van het tweede lid bepaalde bedrag.

Artikel 6 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing
De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang
1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het jaar aanvangt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar toeneemt, is de belasting, respectievelijk de hogere belasting ter zake van het toegenomen aantal honden, verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, respectievelijk de toename van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Als de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar vermindert, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht respectievelijk de vermindering van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Belastingbedragen van minder dan € 5,00 worden niet geheven. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen hondenbelasting of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 9 Termijnen van betaling
1. In afwijking van artikel 9 eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald uiterlijk twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid geldt - ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 45,00 doch niet meer dan € 3.000,00 en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag -, dat:
   a. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt tussen 1 januari en 1 oktober van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in zoveel gelijke termijnen als er na de maand van dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven met een maximum van acht;
   b. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt na 30 september van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in drie gelijke termijnen.

   Bij het van toepassing zijn van het vorenstaande vervalt de eerste incassotermijn een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. In afwijking van het eerste lid geldt, voor aanslagen waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen € 45,00 of minder bedraagt en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag, dat het totaalbedrag van de aanslag in één keer wordt geïncasseerd twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
4. Voor aanslagen, waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 3.000,00, is geen automatische incasso mogelijk en is de betalingstermijn als onder lid 1 van toepassing.
5. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10 Kwijtschelding
Bij de invordering van hondenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Overgangsrecht
De 'Verordening hondenbelasting 2023', vastgesteld bij raadsbesluit van 20 december 2022 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2024.

Artikel 13 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening hondenbelasting Wijchen 2024'

Aldus besloten door de gemeenteraad in zijn openbare vergadering van 19 december 2023.

de griffier,	de voorzitter,
A.B. Berendsen	R. Helmer-Englebert

Verordening toeristenbelasting Wijchen 2024

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Verordening op de heffing en de invordering van toeristenbelasting Wijchen 2024
Citeertitel	Verordening toeristenbelasting Wijchen 2024
Besloten door	Gemeenteraad
Onderwerp	Belastingen: toeristenbelasting

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Verordening voor het belastingjaar 2024

Grondslagen

Artikel 224 van Gemeentewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

N.v.t.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werken de kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
Daags na bekendmaking	N.v.t	Nieuwe regeling	Raad: 19 december 2023	Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking in het digitale gemeenteblad

De raad van de gemeente Wijchen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 november 2023;

gelet op artikel 224 van de Gemeentewet;

Besluit vast te stellen:

Verordening op de heffing en de invordering van toeristenbelasting Wijchen 2024

Artikel 1 Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

a. kampeermiddel: tent, tentwagen, kampeerauto, caravan of een soortgelijk onderkomen of ander voertuig of gewezen voertuig of gedeelte daarvan, een en ander voor zover deze onderkomens of voertuigen geheel of ten dele blijvend zijn bestemd of opgericht of worden of kunnen worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf.
b. kampeerterrein: terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht, en volgens die inrichting bestemd om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen of geplaatst houden van kampeermiddelen.
c. Scouts: personen tot 18 jaar die deelnemen aan een door een scoutingorganisatie georganiseerd evenement met een scoutingkarakter en die lid zijn van een scoutingorganisatie die is aangesloten bij de vereniging Scouting Nederland.

d. vaste standplaats: terrein of terreingedeelte, dat deel uitmaakt van een kampeerterrein en dat ter beschikking wordt gesteld voor de plaatsing van hetzelfde kampeermiddel gedurende een seizoen of een jaar.
e. volgtijdige standplaats: terrein of terreingedeelte dat deel uitmaakt van een kampeerterrein dat ter beschikking wordt gesteld voor de volgtijdige plaatsing van verschillende kampeermiddelen.
f. jaar: het kalenderjaar.
g. maand: het tijdvak van de eerste tot en met de laatste dag van een kalendermaand, of een gedeelte daarvan.

Artikel 2 Belastbaar feit
Onder de naam "toeristenbelasting" wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen, die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven.

Artikel 3 Belastingplicht
1. Belastingplichtig is degene die gelegenheid biedt tot verblijf als bedoeld in artikel 2.
2. De belastingplichtige is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.
3. Als er geen persoon is aan te wijzen, die gelegenheid biedt tot verblijf, is degene belastingplichtig die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.

Artikel 4 Vrijstellingen
De belasting wordt niet geheven voor het verblijf:
a. van degene die verblijft in een instelling als bedoeld in artikel 4 van de Wet toetreding zorgaanbieders;
b. van een vreemdeling als bedoeld in artikel 29, eerste lid van de Vreemdelingenwet 2000, die rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, letters c, d, f, g en h van voornoemde wet en voor zover deze persoon verblijf houdt als bedoeld in artikel 2 van de verordening, onder verantwoordelijkheid van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers;
c. van scouts en hun begeleiders in scoutinggebouwen of -terreinen in het kader van scoutingactiviteiten.

Artikel 5 Maatstaf van heffing
De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen in het belastingjaar. Het aantal overnachtingen wordt gesteld op het aantal overnachtende personen vermenigvuldigd met het aantal nachten dat zij verblijf houden.

Artikel 6 Forfaitaire berekeningswijze van de maatstaf van heffing
Bij de forfaitaire berekening voor kampeermiddelen op vaste standplaatsen wordt per standplaats:
a. het aantal overnachtende personen gesteld op 2,2.

b.	Het aantal nachten gesteld op:	als een kampeermiddel op een vaste standplaats in het belastingjaar geschikt is voor gebruik of alleen mag worden gebruikt gedurende:	
		meer dan	***maar niet meer dan***
	40 nachten	---	3 maanden
	60 nachten	3 maanden	6 maanden
	60 nachten	6 maanden	9 maanden
	65 nachten	9 maanden	---

Artikel 7 Opteren voor niet-forfaitaire maatstaf van heffing
In afwijking van het bepaalde in artikel 6 wordt op een door de belastingplichtige bij de aangifte gedaan verzoek, de maatstaf van heffing vastgesteld op het werkelijke aantal overnachtingen, indien aangetoond kan worden dat dit aantal lager is dan het op grond van artikel 6 berekende aantal.

Artikel 8 Aangifteplicht

1. De voor het doen van aangifte te stellen termijn en de voor de aanmaning tot het doen van aangifte in acht te nemen termijnen belopen ten minste veertien dagen.
2. De belastingplichtige, aan wie niet binnen een maand na afloop van het belastingjaar een aangiftebiljet is uitgereikt, is gehouden binnen veertien dagen na afloop van die maand bij de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde ambtenaar schriftelijk te verzoeken om uitreiking van een aangiftebiljet.

Artikel 9 Belastingtarief

1.	Het tarief bedraagt per persoon per overnachting	€ 2,00
2.	In afwijking van het eerste lid bedraagt het tarief voor het houden van verblijf met overnachten op kampeerterreinen binnen de gemeente op vaste standplaatsen en volgtijdige standplaatsen per persoon per overnachting	€ 1,00
3.	Het tarief voor het overnachten bij festivals bedraagt:	€ 2,00

Artikel 10 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 11 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 12 Aanslaggrens

Belastingaanslagen van minder dan € 5,00 worden niet opgelegd.

Artikel 13 Voorlopige aanslag

1. Na de aanvang van het belastingjaar kan aan de belastingplichtige een voorlopige aanslag worden opgelegd tot ten hoogste het bedrag waarop de aanslag over dat jaar vermoedelijk zal worden vastgesteld.
2. Een voorlopige aanslag kan met inachtneming van het in het eerste lid bepaalde, door een of meer voorlopige aanslagen worden aangevuld.
3. De voorlopige aanslagen worden met de definitieve aanslag verrekend.

Artikel 14 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990, moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld, en de tweede termijn twee maanden later.
2. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 15 Kwijtschelding

Bij de invordering van de toeristenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 16 Administratieve plichten

1. Ieder die gelegenheid tot het houden van nachtverblijf biedt in de zin van de verordening is verplicht verblijfhoudenden te registreren in een daarvoor bestemd nachtverblijfregister.
2. Burgemeester en wethouders stellen genoemde nachtverblijfregisters op verzoek kosteloos beschikbaar.
3. Burgemeester en wethouders geven nadere voorschriften omtrent de inrichting en gebruik van de nachtverblijfregisters
4. De verplichting, genoemd onder lid 1, vervalt indien de belastingplichtige een soortgelijk, en door burgemeester en wethouders geaccepteerd, nachtverblijfregister voert.
5. Het nachtverblijfregister dient minimaal 3 jaar bewaard te worden en te allen tijde aan de gemeente of een daartoe gemachtigde controleur, ter controle van de administratie van de toeristenbelasting overhandigd te kunnen worden.

Artikel 17 Overgangsrecht
De "Verordening Toeristenbelasting 2023", vastgesteld bij raadsbesluit van 20 december 2022, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 18, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 18 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2024.

Artikel 19 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening toeristenbelasting Wijchen 2024'.

Aldus besloten door de gemeenteraad in zijn openbare vergadering van 19 december 2023.

de griffier,	de voorzitter,
A.B. Berendsen	R. Helmer-Englebert

Verordening reclamebelasting Wijchen Centrum 2024

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelasting Wijchen Centrum 2024
Citeertitel	Verordening reclamebelasting Wijchen Centrum 2024
Besloten door	Gemeenteraad
Onderwerp	Belastingen: reclamebelasting

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Verordening voor het belastingjaar 2024

Grondslagen

Artikel 227 van Gemeentewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

N.v.t.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werken de kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
Daags na bekendmaking	N.v.t	Nieuwe regeling	Raad: 19 december 2023	Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking in het digitale gemeenteblad

De raad van de gemeente Wijchen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 november 2023;

gelet op artikel 227 van de Gemeentewet;

Besluit vast te stellen:

Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelasting Wijchen Centrum 2024

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

a. reclameobject: een openbare aankondiging in letters, cijfers, tekens, symbolen, kleuren of een reclamevoorwerp, of een combinatie daarvan, zichtbaar vanaf de openbare weg.
b. Wet WOZ: de Wet waardering onroerende zaken.
c. waarde: de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet WOZ voor het kalenderjaar, als bedoeld in artikel 6 van deze verordening, voor de onroerende zaak vastgestelde waarde. Indien met betrekking tot een onroerende zaak geen waarde op de voet van hoofdstuk IV van de Wet WOZ is vastgesteld, is de waarde de met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet WOZ bepaalde waarde.

d. onroerende zaak: de onroerende zaak zoals bedoeld in artikel 16 van de Wet WOZ
e. jaar: een kalenderjaar.
f. openbare weg:
    1. de weg, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede de daaraan liggende en als zodanig aangeduide parkeerterreinen;
    2. de al dan niet met enige beperking – voor het publiek toegankelijke pleinen en open plaatsen, parken, plantsoenen, speelweiden, bossen en andere natuurterreinen, ijsvlakten en aanlegplaatsen voor vaartuigen;
    3. de voor het publiek toegankelijke stoepen, trappen, portieken, gangen, passages en galerijen, die uitsluitend tot voor bewoning in gebruik zijnde ruimte toegang geven en niet afsluitbaar zijn;
    4. andere voor het publiek toegankelijke, al dan niet afsluitbare stoepen, trappen, portieken, gangen, passages en galerijen; de afsluitbare alleen gedurende de tijd dat zij niet door of vanwege degene die daartoe naar burgerlijk recht bevoegd is, zijn afgesloten.

Artikel 2 Belastbaar feit
Onder de naam reclamebelasting wordt, binnen het gebied zoals nader aangewezen in de bij deze verordening behorende bijlage 1, een directe belasting geheven voor het aanwezig hebben van een reclameobject als bedoeld in artikel 1, onderdeel a.

Artikel 3 Belastingplicht
De reclamebelasting wordt geheven van degene van wie, dan wel ten behoeve van wie het reclameobject wordt aangetroffen op, aan of bij een onroerende zaak of een deel van een onroerende zaak als bedoeld in artikel 24, vijfde lid, onderdeel b van de Wet WOZ.

Artikel 4 Vrijstellingen
De reclamebelasting wordt niet geheven voor openbare aankondigingen:
a. die korter dan 13 weken aanwezig zijn, en binnen het belastingtijdvak niet worden vervangen, opgevolgd of gecontinueerd door andere openbare aankondigingen;
b. die uitsluitend het algemeen belang dienen;
c. die uitsluitend dienen ten behoeve van de regulering van het verkeer over openbare land- en waterwegen;
d. gedaan door of namens publiekrechtelijke rechtspersonen in de uitoefening van hun publiekrechtelijke taak;
e. aangebracht door of namens de Stichting Ondernemersfonds Bedrijventerrein Wijchen Oost, waarbij de openbare aankondiging uitsluitend bevat een aanduiding van deze stichting;
f. op bouwterreinen voor zover deze rechtstreeks betrekking hebben op de op dat terrein in uitvoering zijnde bouwwerkzaamheden;
g. van politieke partijen;
h. die zijn gedaan in verband met de verkoop of verhuur van onroerende zaken, indien deze aanwezig zijn in de onmiddellijke nabijheid van de te verkopen of te verhuren zaak.

Artikel 5 Maatstaf van heffing
1. De reclamebelasting wordt geheven naar de waarde van een onroerende zaak met inachtneming van het bepaalde in artikel 6 van deze verordening.
2. In afwijking van het bepaalde in lid 1 wordt de reclamebelasting, indien het reclameobject zich niet bevindt op, aan of bij een onroerende zaak zoals bedoeld in artikel 16 van de Wet WOZ, maar op, aan of bij een deel van een onroerende zaak, als bedoeld in artikel 24, vijfde lid, onderdeel b van de Wet WOZ, is de heffingsmaatstaf gelijk aan de eerste staffel zoals bepaald in artikel 6 van deze verordening.
3. Bij de bepaling van de heffingsmaatstaf worden de waarden van die delen van de onroerende zaak die in hoofdzaak voor woondoeleinden worden gebruikt, buiten beschouwing gelaten.

Artikel 6 Belastingtarief

1. Het tarief bedraagt per onroerende zaak of een deel van een onroerende zaak: € 336,00
2. Het in het voorgaande lid genoemde bedrag wordt, indien sprake is van een onroerende zaak, voor elke gehele schijf van € 1.000,- waarmee de vastgestelde waarde het bedrag van € 136.000,- overschrijdt, vermeerderd met een bedrag van: € 2,47
3. De reclamebelasting bedraagt per reclameobject ten hoogste: € 978,00
4. Als de waarde van de onroerende zaak naar beneden wordt bijgesteld, wordt de aanslag ambtshalve verminderd als de lagere waarde leidt tot een lager belastingbedrag voor de reclamebelasting.

Artikel 7 Belastingtijdvak

Het belastingtijdvak is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. Reclamebelasting is verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak aanvangt, is de reclamebelasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde reclamebelasting als er in dat jaar, na het tijdstip van de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak eindigt, wordt de aanslag verminderd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde reclamebelasting als er in dat jaar, na het tijdstip van de beëindiging van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 9 Wijze van heffing

De reclamebelasting wordt geheven bij wege van aanslag.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9 eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald uiterlijk twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid geldt - ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 45,00 doch niet meer dan € 3.000,00 en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag -, dat:
   a. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt tussen 1 juli en 1 oktober van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in zoveel gelijke termijnen als er na de maand van dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven met een maximum van zes;
   b. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt na 30 september van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in drie gelijke termijnen.

   Bij het van toepassing zijn van het vorenstaande vervalt de eerste incassotermijn een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. In afwijking van het eerste lid geldt, voor aanslagen waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen € 45,00 of minder bedraagt en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag, dat het totaalbedrag van de aanslag in één keer wordt geïncasseerd twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
4. Voor aanslagen, waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 3.000,00, is geen automatische incasso mogelijk en is de betalingstermijn als onder lid 1 van toepassing.
5. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding
Bij de invordering van reclamebelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12 Overgangsrecht
De 'Verordening reclamebelasting Wijchen Centrum 2023', vastgesteld bij raadsbesluit van 20 december 2022, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2024.

Artikel 14 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als "Verordening reclamebelasting Wijchen Centrum 2024".

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 december 2023.

De griffier, de voorzitter,

A.B. Berendsen R. Helmer-Englebert

Bijlage 1 bij de Verordening reclamebelasting Wijchen Centrum 2024

Als aangewezen gebied, bedoeld in artikel 2 van de Verordening reclamebelasting Wijchen Centrum 2024 geldt het op onderstaande kaart gearceerde gedeelte.

Gebiedsafbakening

Overeenkomstig de Notitie Centrum Management Wijchen 25 september 2012.
Voor de gebiedsafbakening is aansluiting gezocht bij reeds geformuleerde plankaarten voor de diverse gemeentelijke plannen. Uitgangspunt is de plankaart zoals deze wordt toegepast voor de herijking centrumvisie 2020.

Op bijgevoegde kaartbeeld is de begrenzing weergegeven.
Het gebied wordt omsloten door:

1. Stationsplein nummer 2., thans het VVV en NS-station
2. Stationslaan vanaf de kruising Hogeweg tot kruising Stationslaan met Bronckhorstlaan, beide zijden van de weg
3. Hogeweg vanaf kruising Stationslaan tot kruising Meerdreef, de even nummers.
4. Meerdreef van kruising Hogeweg tot kruising Meester van Coothlaan, beide zijden van de weg.
5. Meester van Coothlaan vanaf nummer 45-45-a tot en met 1 en nummer 36 t/m 2.
6. Kasteellaan beide zijden van de weg t/m kruising Meidoornstraat.
7. Molenstraat beide zijden van de weg
8. Bronckhorstlaan 18 t/m 2 en nummer 1 t/m 15-15a
9. Oosterweg 119 t/m 1 en nummer 20 t/m 2
10. Volledige straten binnen voornoemd gebied, de Baron d'Osystraat, Burchtstraat, De Renbaan, De Poort, Don Felixhof, Dorsvlegel, Don Emanuelstraat, Elckerlycweg, Emilia van Nassaustraat, Europaplein, Herenstraat, Het Aambeeld, Kloosterakker, Laantje, Markt, Markt Promenade, Marktpad, Oude Klapstraat, Oud-Ravensteinseweg, Pius XII straat, Spoorstraat, Sterrebosweg, Teesmortelweg, Tienakker, Touwslagersbaan, Vlaskam.

Nieuwe ontwikkelingen kunnen echter van invloed zijn op de begrenzing van het gebied. Om deze reden kan het in de toekomst noodzakelijk zijn het afgebakend gebied aan te passen.

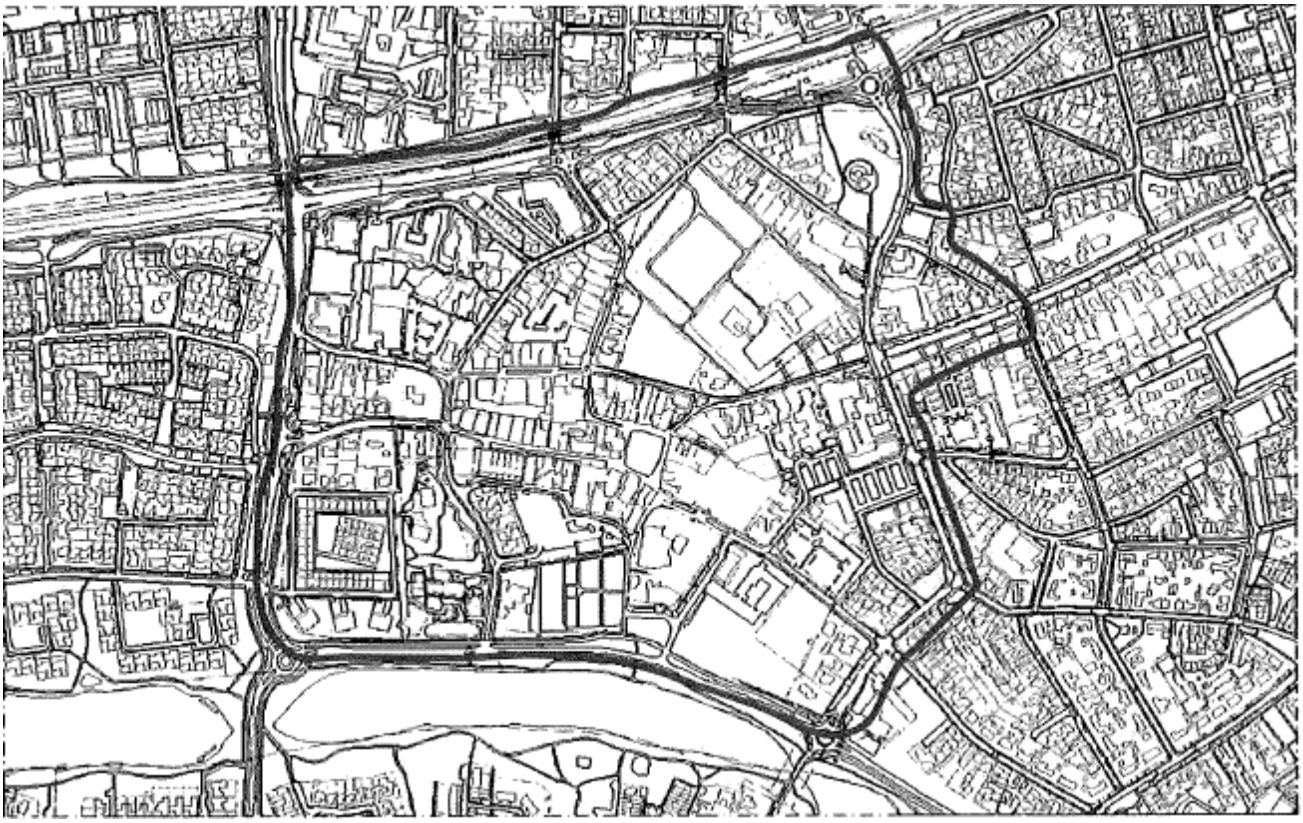

Behoort bij raadsbesluit van 19 december 2023

De griffier,

A.B. Berendsen

Verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024
Citeertitel	Verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024
Besloten door	Gemeenteraad
Onderwerp	Belastingen: reclamebelasting

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Verordening voor het belastingjaar 2024.

Grondslagen

Artikel 227 van Gemeentewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

N.v.t.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werken de kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
Daags na bekendmaking	N.v.t	Nieuwe regeling	Raad: 19 december 2023	Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking in het digitale gemeenteblad

De raad van de gemeente Wijchen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 november 2023 ;

gelet op artikel 227 van de Gemeentewet;

Besluit vast te stellen:

Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

a. reclameobject: een openbare aankondiging in letters, cijfers, tekens, symbolen, kleuren of een reclamevoorwerp, of een combinatie daarvan, zichtbaar vanaf de openbare weg.
b. Wet WOZ: de Wet waardering onroerende zaken.
c. waarde: de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet WOZ voor het kalenderjaar, als bedoeld in artikel 6 van deze verordening, voor de onroerende zaak vastgestelde waarde. Indien met betrekking tot een onroerende zaak geen waarde op de voet van hoofdstuk IV van de Wet WOZ is vastgesteld, is de waarde de met overeenkomstige toepassing van het

bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet WOZ bepaalde waarde.

d. onroerende zaak: de onroerende zaak zoals bedoeld in artikel 16 van de Wet WOZ
e. jaar: een kalenderjaar.
f. openbare weg:
    1. de weg, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede de daaraan liggende en als zodanig aangeduide parkeerterreinen;
    2. de al dan niet met enige beperking – voor het publiek toegankelijke pleinen en open plaatsen, parken, plantsoenen, speelweiden, bossen en andere natuurterreinen, ijsvlakten en aanlegplaatsen voor vaartuigen;
    3. de voor het publiek toegankelijke stoepen, trappen, portieken, gangen, passages en galerijen, die uitsluitend tot voor bewoning in gebruik zijnde ruimte toegang geven en niet afsluitbaar zijn;
    4. andere voor het publiek toegankelijke, al dan niet afsluitbare stoepen, trappen, portieken, gangen, passages en galerijen; de afsluitbare alleen gedurende de tijd dat zij niet door of vanwege degene die daartoe naar burgerlijk recht bevoegd is, zijn afgesloten.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam reclamebelasting wordt, binnen het gebied zoals nader aangewezen in de bij deze verordening behorende bijlage 1, een directe belasting geheven voor het aanwezig hebben van een reclameobject als bedoeld in artikel 1, onderdeel a.

Artikel 3 Belastingplicht

De reclamebelasting wordt geheven van degene van wie, dan wel ten behoeve van wie het reclameobject wordt aangetroffen op, aan of bij een onroerende zaak of een deel van een onroerende zaak als bedoeld in artikel 24, vijfde lid, onderdeel b van de Wet WOZ.

Artikel 4 Vrijstellingen

De reclamebelasting wordt niet geheven voor openbare aankondigingen:

a. die korter dan 13 weken aanwezig zijn, en binnen het belastingtijdvak niet worden vervangen, opgevolgd of gecontinueerd door andere openbare aankondigingen;
b. die uitsluitend het algemeen belang dienen;
c. die uitsluitend dienen ten behoeve van de regulering van het verkeer over openbare land- en waterwegen;
d. gedaan door of namens publiekrechtelijke rechtspersonen in de uitoefening van hun publiekrechtelijke taak;
e. aangebracht door of namens de Stichting Ondernemersfonds Bedrijventerrein Bijsterhuizen, waarbij de openbare aankondiging uitsluitend bevat een aanduiding van deze stichting;
f. op bouwterreinen voor zover deze rechtstreeks betrekking hebben op de op dat terrein in uitvoering zijnde bouwwerkzaamheden;
g. van politieke partijen;
h. die zijn gedaan in verband met de verkoop of verhuur van onroerende zaken, indien deze aanwezig zijn in de onmiddellijke nabijheid van de te verkopen of te verhuren zaak.

Artikel 5 Maatstaf van heffing

1. De reclamebelasting wordt geheven naar de waarde van een onroerende zaak met inachtneming van het bepaalde in artikel 6 van deze verordening.
2. In afwijking van het bepaalde in lid 1 wordt de reclamebelasting, indien het reclameobject zich niet bevindt op, aan of bij een onroerende zaak zoals bedoeld in artikel 16 van de Wet WOZ, maar op, aan of bij een deel van de onroerende zaak, als bedoeld in artikel 24, vijfde lid onderdeel b van de Wet WOZ, is de heffingsmaatstaf gelijk aan de eerste staffel zoals bepaald in artikel 6 lid 1 van deze verordening.
3. Bij de bepaling van de heffingsmaatstaf worden de waarden van die delen van de onroerende zaak die in hoofdzaak voor woondoeleinden worden gebruikt, buiten beschouwing gelaten.

Artikel 6 Belastingtarief

1. Het tarief bedraagt per onroerende zaak of een deel daarvan:

Met een waarde:		
Van:	Tot en met:	Tarief
€ 0,00	€ 115.000	€ 105,00
€ 115.001	€ 287.000	€ 210,00
€ 287.001	€ 573.000	€ 335,00
€ 573.001	€ 1.146.000	€ 755,00
€ 1.146.001	€ 2.293.000	€ 1.045,00
€ 2.293.001	€ 3.438.000	€ 1.255,00
€ 3.438.001	€ 4.585.000	€ 1.675,00
€ 4.585.001	€ 5.729.000	€ 2.090,00
€ 5.729.001	€ 11.462.000	€ 2.925,00
€ 11.462.001	€ 999.999.999	€ 3.345,00

2. Als de waarde van de onroerende zaak naar beneden wordt bijgesteld, wordt de aanslag ambtshalve verminderd als de lagere waarde leidt tot een lager belastingbedrag voor de reclamebelasting.

Artikel 7 Belastingtijdvak

Het belastingtijdvak is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. Reclamebelasting is verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak aanvangt, is de reclamebelasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde reclamebelasting als er in dat jaar, na het tijdstip van de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak eindigt, wordt de aanslag verminderd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde reclamebelasting als er in dat jaar, na het tijdstip van de beëindiging van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Belastingbedragen van minder dan € 5,00 worden niet geheven. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op één aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen reclamebelasting of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 9 Wijze van heffing

De reclamebelasting wordt geheven bij wege van aanslag.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9 eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald uiterlijk twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid geldt - ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 45,00 doch niet meer dan € 3.000,00 en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag -, dat:
   a. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt tussen 1 juli en 1 oktober van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in zoveel gelijke termijnen als er na de maand van dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven met een maximum van zes;
   b. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt na 30 september van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in drie gelijke termijnen.

Bij het van toepassing zijn van het vorenstaande vervalt de eerste incassotermijn een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. In afwijking van het eerste lid geldt, voor aanslagen waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen € 45,00 of minder bedraagt en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag, dat het totaalbedrag van de aanslag in één keer wordt geïncasseerd twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
4. Voor aanslagen, waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 3.000,00, is geen automatische incasso mogelijk en is de betalingstermijn als onder lid 1 van toepassing.
5. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding
Bij de invordering van reclamebelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12 Overgangsrecht
De 'Verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2023', vastgesteld bij raadsbesluit van 20 december 2022, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2024.

Artikel 14 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als "Verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024".

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 december 2023.

De griffier,	de voorzitter,
A.B. Berendsen	R. Helmer-Englebert

Bijlage 1 bij de Verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024

Als aangewezen gebied, bedoeld in artikel 2 van de Verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Bijsterhuizen 2024 geldt het op onderstaande kaart omkaderde gedeelte.

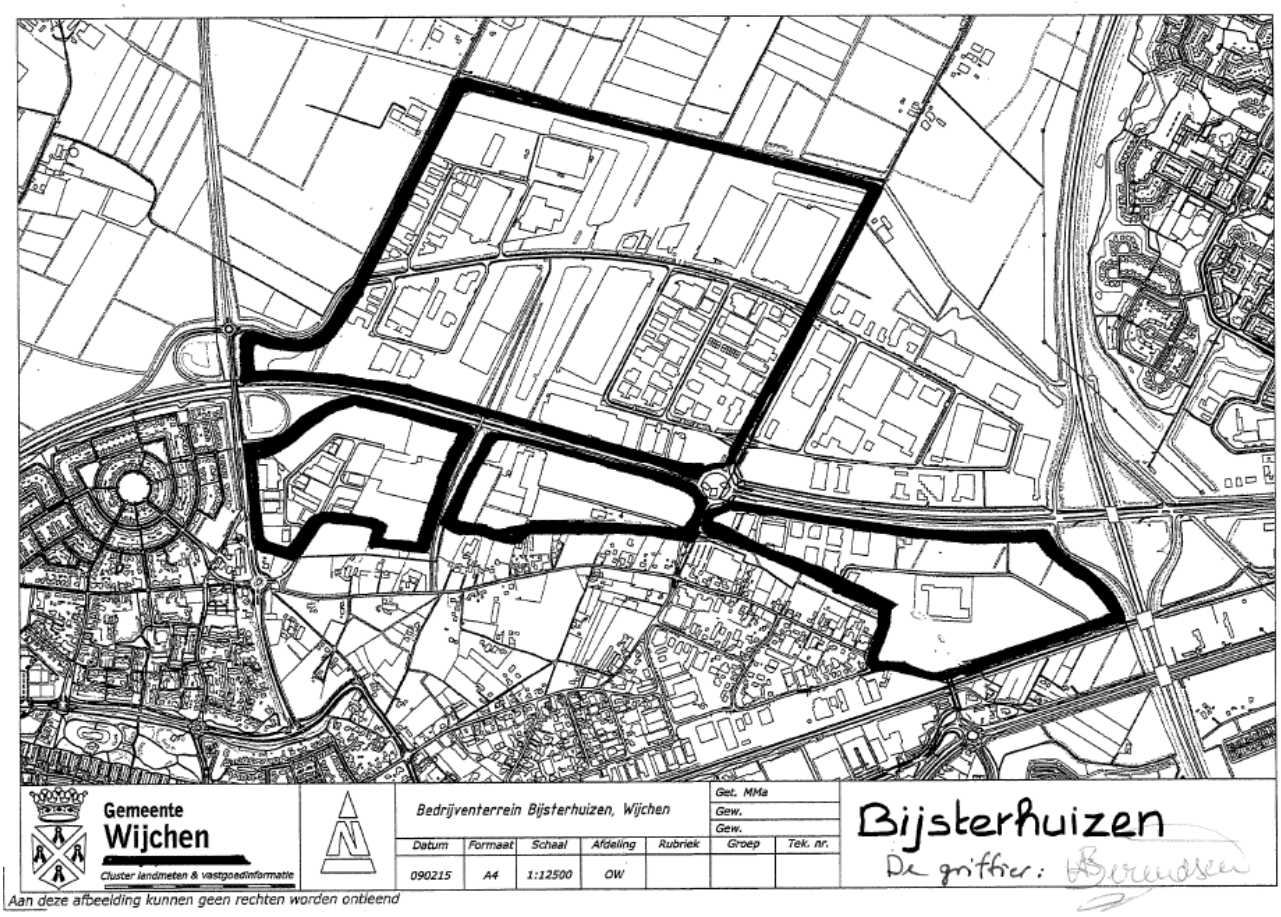

Behoort bij raadsbesluit van 19 december 2023

De griffier

A.B. Berendsen

Verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Wijchen Oost 2024

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelasting Bedrijventerrein Wijchen Oost 2024
Citeertitel	Verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Wijchen Oost 2024
Besloten door	Gemeenteraad
Onderwerp	Belastingen: reclamebelasting

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Verordening voor het belastingjaar 2024

Grondslagen

Artikel 227 van Gemeentewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

N.v.t.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werkende kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
Daags na bekendmaking	N.v.t	Nieuwe regeling	Raad: 19 december 2023	Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking in het digitale gemeenteblad.

De raad van de gemeente Wijchen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 november 2023;

gelet op artikel 227 van de Gemeentewet;

Besluit vast te stellen:

Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelasting Bedrijventerrein Wijchen Oost 2024

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

a. reclameobject: een openbare aankondiging in letters, cijfers, tekens, symbolen, kleuren of een reclamevoorwerp, of een combinatie daarvan, zichtbaar vanaf de openbare weg.
b. Wet WOZ: de Wet waardering onroerende zaken.
c. waarde: de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet WOZ voor het kalenderjaar, als bedoeld in artikel6 van deze verordening, voor de onroerende zaak vastgestelde waarde. Indien met betrekking tot een onroerende zaak geen waarde op de voet van hoofdstuk IV van de Wet WOZ is vastgesteld, is de waarde de met overeenkomstige toepassing van het

bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet WOZ bepaalde waarde.

d. onroerende zaak: de onroerende zaak zoals bedoeld in artikel 16 van de Wet WOZ.
e. jaar: een kalenderjaar.
f. openbare weg:
    1. de weg, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede de daaraan liggende en als zodanig aangeduide parkeerterreinen;
    2. de al dan niet met enige beperking – voor het publiek toegankelijke pleinen en open plaatsen, parken, plantsoenen, speelweiden, bossen en andere natuurterreinen, ijsvlakten en aanlegplaatsen voor vaartuigen;
    3. de voor het publiek toegankelijke stoepen, trappen, portieken, gangen, passages en galerijen, die uitsluitend tot voor bewoning in gebruik zijnde ruimte toegang geven en niet afsluitbaar zijn;
    4. andere voor het publiek toegankelijke, al dan niet afsluitbare stoepen, trappen, portieken, gangen, passages en galerijen; de afsluitbare alleen gedurende de tijd dat zij niet door of vanwege degene die daartoe naar burgerlijk recht bevoegd is, zijn afgesloten.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam reclamebelasting wordt, binnen het gebied zoals nader aangewezen in de bij deze verordening behorende bijlage 1, een directe belasting geheven voor het aanwezig hebben van een reclameobject als bedoeld in artikel 1, onderdeel a.

Artikel 3 Belastingplicht

De reclamebelasting wordt geheven van degene van wie, dan wel ten behoeve van wie het reclameobject wordt aangetroffen op, aan of bij een onroerende zaak of een deel van een onroerende zaak als bedoeld in artikel 24, vijfde lid, onderdeel b van de Wet WOZ.

Artikel 4 Vrijstellingen

De reclamebelasting wordt niet geheven voor openbare aankondigingen:

a. die korter dan 13 weken aanwezig zijn, en binnen het belastingtijdvak niet worden vervangen, opgevolgd of gecontinueerd door andere openbare aankondigingen;
b. die uitsluitend het algemeen belang dienen;
c. die uitsluitend dienen ten behoeve van de regulering van het verkeer over openbare land- en waterwegen;
d. gedaan door of namens publiekrechtelijke rechtspersonen in de uitoefening van hun publiekrechtelijke taak;
e. aangebracht door of namens de Stichting Ondernemersfonds Bedrijventerrein Wijchen Oost, waarbij de openbare aankondiging uitsluitend bevat een aanduiding van deze stichting;
f. op bouwterreinen voor zover deze rechtstreeks betrekking hebben op de op dat terrein in uitvoering zijnde bouwwerkzaamheden;
g. van politieke partijen;
h. die zijn gedaan in verband met de verkoop of verhuur van onroerende zaken, indien deze aanwezig zijn in de onmiddellijke nabijheid van de te verkopen of te verhuren zaak.

Artikel 5 Maatstaf van heffing

1. De reclamebelasting wordt geheven naar de waarde van een onroerende zaak met inachtneming van het bepaalde in artikel 6 van deze verordening.
2. In afwijking van het bepaalde in lid 1 wordt de reclamebelasting, indien het reclameobject zich niet bevindt op, aan of bij een onroerende zaak zoals bedoeld in artikel 16 van de Wet WOZ, maar op, aan of bij een deel van een onroerende zaak, als bedoeld in artikel 24, vijfde lid, onderdeel b van de Wet WOZ, is de heffingsmaatstaf gelijk aan de eerste staffel zoals bepaald in artikel 6 van deze verordening.
3. Bij de bepaling van de heffingsmaatstaf worden de waarden van die delen van de onroerende zaak die in hoofdzaak voor woondoeleinden worden gebruikt, buiten beschouwing gelaten.

Artikel 6 Belastingtarief

1. Het tarief bedraagt per onroerende zaak of een deel daarvan:

Met een waarde:		
Van:	Tot en met:	Tarief
€ 0,00	€ 110.000	€ 135,00
€ 110.001	€ 220.000	€ 190,00
€ 220.001	€ 328.000	€ 275,00
€ 328.001	€ 547.000	€ 435,00
€ 547.001	€ 821.000	€ 600,00
€ 821.001	€ 1.093.000	€ 765,00
€ 1.093.001	€ 1.640.000	€ 985,00
€ 1.640.001	€ 2.188.000	€ 1.310,00
€ 2.188.001	€ 3.281.000	€ 1.640,00
€ 3.281.001	€ 999.999.999	€ 2.035,00

2. Als de waarde van de onroerende zaak naar beneden wordt bijgesteld, wordt de aanslag ambtshalve verminderd als de lagere waarde leidt tot een lager belastingbedrag voor de reclamebelasting.

Artikel 7 Belastingtijdvak

Het belastingtijdvak is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. Reclamebelasting is verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak aanvangt, is de reclamebelasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde reclamebelasting als er in dat jaar, na het tijdstip van de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak eindigt, wordt de aanslag verminderd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde reclamebelasting als er in dat jaar, na het tijdstip van de beëindiging van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Belastingbedragen van minder dan € 5,00 worden niet geheven. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op één aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen reclamebelasting of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 9 Wijze van heffing

De reclamebelasting wordt geheven bij wege van aanslag.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9 eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald uiterlijk twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid geldt - ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 45,00 doch niet meer dan € 3.000,00 en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag -, dat:
   a. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt tussen 1 juli en 1 oktober van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in zoveel gelijke termijnen als er na de maand van dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven met een maximum van zes;
   b. aanslagen, waarvan de dagtekening ligt na 30 september van het belastingjaar waarop ze betrekking hebben, worden geïncasseerd in drie gelijke termijnen.

Bij het van toepassing zijn van het vorenstaande vervalt de eerste incassotermijn een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. In afwijking van het eerste lid geldt, voor aanslagen waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen € 45,00 of minder bedraagt en een machtiging is afgegeven voor het automatisch incasseren van het verschuldigde bedrag, dat het totaalbedrag van de aanslag in één keer wordt geïncasseerd twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
4. Voor aanslagen, waarvan het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen meer bedraagt dan € 3.000,00, is geen automatische incasso mogelijk en is de betalingstermijn als onder lid 1 van toepassing.
5. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding
Bij de invordering van reclamebelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12 Overgangsrecht
De 'Verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Wijchen Oost 2023', vastgesteld bij raadsbesluit van 20 december 2022 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2024.

Artikel 14 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als "Verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Wijchen Oost 2024".

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 december 2023.

De griffier, de voorzitter,

A.B. Berendsen R. Helmer-Englebert

Bijlage 1 bij de Verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Wijchen Oost 2024

Als aangewezen gebied, bedoeld in artikel 2 van de Verordening reclamebelasting Bedrijventerrein Wijchen Oost 2024 geldt het op onderstaande kaart omkaderde gedeelte.

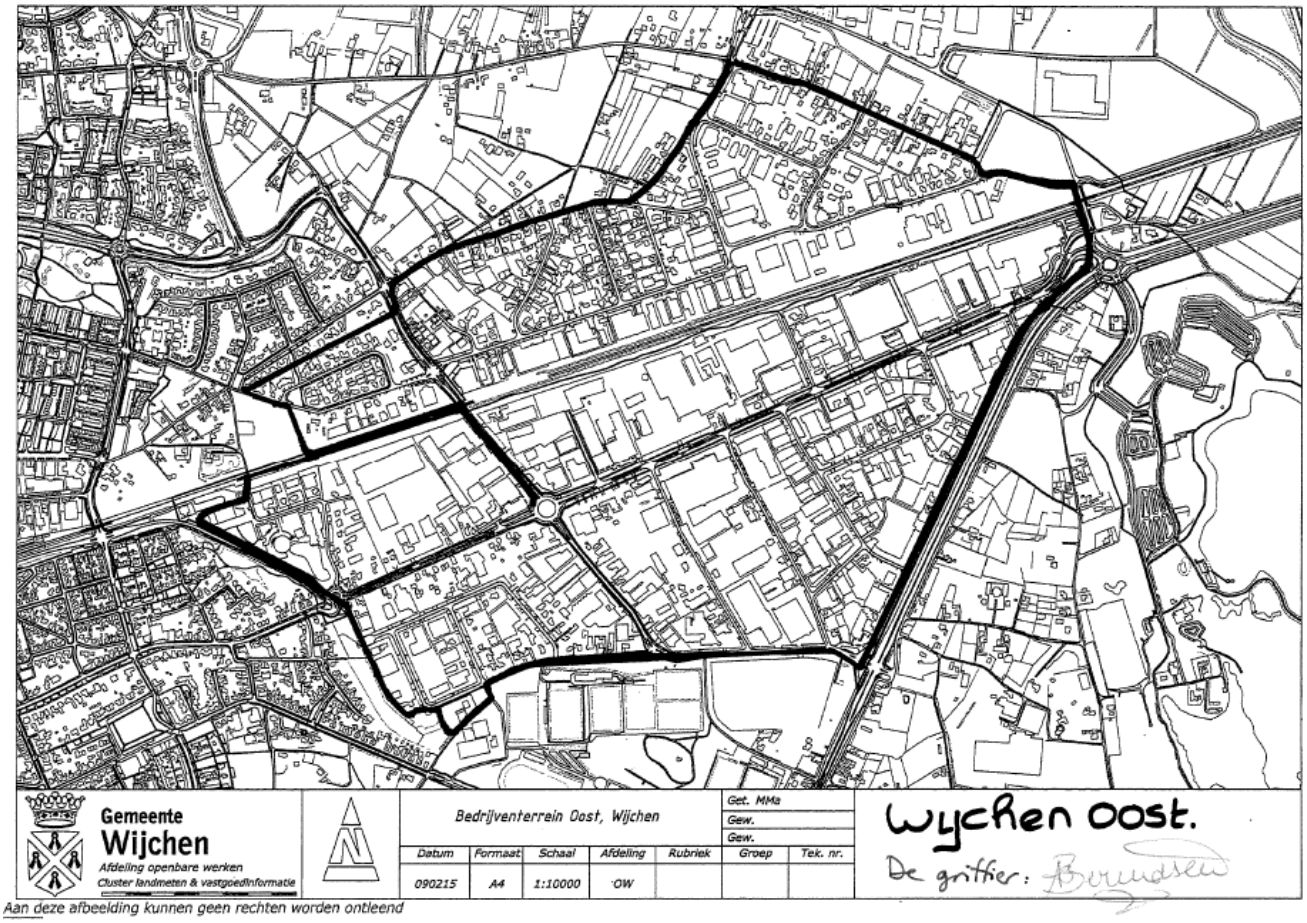

Aan deze afbeelding kunnen geen rechten worden ontleend

Behoort bij raadsbesluit van 19 december 2023

De griffier,

A.B. Berendsen

Verordening op de heffing en invordering van leges Wijchen 2024

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	Gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Verordening op de heffing en invordering van leges Wijchen 2024
Citeertitel	Legesverordening Wijchen 2024
Besloten door	Gemeenteraad
Onderwerp	Belastingen: leges

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Verordening voor het belastingjaar 2024

Grondslagen

Artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet, de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet en artikel 13.1a van de Omgevingswet.

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

n.v.t.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen.

Datum inwerking-treding	Terug-werken de kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
Daags na bekendmaking	n.v.t.	Nieuwe regeling	Raad: 19 december 2023	Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking in het digitale gemeenteblad.

De raad van de gemeente Wijchen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 november 2023;

gelet op de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet, de artikelen 2, tweede lid en 7 van de Paspoortwet en artikel 13.1a van de Omgevingswet;

besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en de invordering van leges gemeente Wijchen 2024

Artikel 1 Definities
Deze verordening verstaat onder:
a. ‘dag': de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
b. 'week': een aaneengesloten periode van zeven dagen;
c. 'maand': het tijdvak dat loopt van n^e dag in een kalendermaand tot en met de $(n–1)^e$ dag in de volgende kalendermaand, met dien verstande dat als de n^e dag in een kalendermaand 30 of 31 januari is, de $(n-1)^e$ dag in de volgende kalendermaand altijd de laatste dag van de maand februari is;
d. 'jaar': het tijdvak dat loopt van de n^e dag in een kalenderjaar tot en met de $(n–1)^e$ dag in het volgende kalenderjaar;
e. 'kalenderjaar': de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 2 Belastbaar feit
Onder de naam ‘leges’ worden rechten geheven voor:
a. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een dienst of het nemen van een besluit;
b. het verlenen van een dienst op aanvraag, of;
c. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een document;
een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht
Belastingplichtig is de aanvrager of degene voor wie de aanvraag is gedaan.

Artikel 4 Vrijstellingen
Leges worden niet geheven voor:
a. het aanvragen van een vergunning voor het innemen van een niet-commerciële standplaats;
b. het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een tijdelijke doorgangsbrug ten behoeve van de doorkomst van de Nijmeegse vierdaagse door de gemeente Wijchen;
c. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 13.6 van de Omgevingswet zijn of worden verhaald;
d. Het in behandeling nemen van een aanvraag als bedoeld in de onderdelen 3.2.b, 3.6.1.b, 3.6.1.c, 3.6.4, 3.10, 3.18, 320 en 3.21van de bij deze verordening behorende tarieventabel, indien de activiteit overwegend door vrijwilligers wordt georganiseerd en die geen direct of indirect oogmerk hebben om hieruit voor eigen gewin inkomsten te verwerven;
e. Diensten die ingevolge wettelijk voorschrift zijn vrijgesteld van rechtenheffing of kosteloos moeten worden verleend.

Artikel 5 Maatstaven van heffing en tarieven
1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Wijze van heffing
De leges worden geheven bij wege van een mondelinge kennisgeving, een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een

stempelafdruk, zegel, nota of andere schriftuur, of een kennisgeving langs elektronische weg. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving of langs elektronische weg aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de kennisgeving als bedoeld in artikel 6:
   a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
   b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen dertig dagen na de dagtekening van de kennisgeving;
   c. langs elektronische in het aanvraagproces wordt gedaan onverwijld, dan wel als die mogelijkheid wordt geboden binnen dertig dagen na het indienen van de aanvraag langs elektronische weg;
   d. langs elektronische weg na indiening van de aanvraag wordt gedaan, binnen dertig dagen na dagtekening van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 8 Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9 Vermindering of teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst, besluit of handeling wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst, besluit of handeling in de tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden
Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening, als de wijzigingen:
a. van zuiver redactionele aard zijn;
b. een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende paragrafen of artikelen van hoofdstuk 1 van de tarieventabel betreft:
    1. Paragraaf 1.2 (reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart);
    2. Paragraaf 1.3 (rijbewijzen);
    3. Artikel 1.17 (schriftelijke verstrekking uit de basisregistratie personen)
    4. Artikel 1.25 onder a (verklaring omtrent het gedrag);
    5. Artikel 1.31 (Wet op de kansspelen);

een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden.

Artikel 11 Overgangsrecht
1. De 'Legesverordening 2023', vastgesteld bij raadsbesluit van 20 december 2022, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 12, tweede lid, opgenomen datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de leges hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 12 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2024.
3. De in onderdeel 2.1.4 van de tarieventabel genoemde Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 (UAV 2012) en het boekwerk 'Basisbedragen Gebouwleges GELDERLAND 2023_V4' worden bekendgemaakt door ter inzagelegging op het gemeentehuis.

Artikel 13 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als 'Legesverordening gemeente Wijchen 2024'.

Aldus besloten door de gemeenteraad in zijn openbare vergadering van 19 december 2023,

De griffier | de voorzitter

A.B. Berendsen | R. Helmer-Englebert

Bijlage: - Tarieventabel

Tarieventabel, behorend bij de Legesverordening 2024

INDELING TARIEVENTABEL:

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening **Blz.**

Paragraaf 1.1 Burgerlijke Stand 2
Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart 3
Paragraaf 1.3 Rijbewijzen 3
Paragraaf 1.4 Verstrekkingen in het kader van Basisregistratie persoonsgegevens 4
Paragraaf 1.5 Bestuursstukken 5
Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie 5
Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken 5
Paragraaf 1.8 Gemeentearchief 6
Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten 6
Paragraaf 1.10 Diversen 8

Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet

Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen 9
Paragraaf 2.2 Voorfase 11
Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken 11
Paragraaf 2.4 Actitiveiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed 12
Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten 12
Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten 15
Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten 15
Paragraaf 2.8 Overige activiteiten 16
Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften 18
Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid 18
Paragraaf 2.11 Overige tarieven 18
Paragraaf 2.12 Modaliteiten 19
Paragraaf 2.13 Vermindering 22
Paragraaf 2.14 Teruggaaf 22

Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallende onder dienstenrichtlijnen en niet vallend onder hoofdstuk 2

Paragraaf 3.1 Horeca 23
Paragraaf 3.2 Seksbedrijven 24
Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet 24
Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt 24
Paragraaf 3.5 Standplaatsen 25
Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014 25
Paragraaf 3.7 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit 26

Bijlagen behorende bij de tarieventabel

Bijlage 1 Leges - Overig 29
Bijlage 2 Kleine afwijking BOPA 30

Tarieventabel Wijchen 2024

Aanduiding		**Tarief**
HOOFDSTUK 1 ALGEMENE DIENSTVERLENING		
Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand		
Artikel 1.1 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap		
1. Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap op:		
a. Maandag tot en met vrijdag tussen 8.30 uur en 17.00 uur	€	490,80
b. Woensdags om 08.30 uur en 08.45 uur	€	-
c. in de avonduren en op zaterdag	€	613,30
d. op een zon- of feestdag	€	736,15
2. Indien voltrekking van een huwelijk of de registratie van het partnerschap plaats vindt op een andere locatie dan het gemeentehuis of een bijzonder huis (art. 64, boek 1, van het Burgerlijk Wetboek), vindt er een toeslag op bovengenoemde tarieven plaats van:	€	196,70
Artikel 1.2 Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk als daarbij:		
gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente aangewezen ruimte, dan gelden de tarieven in artikel 1.1		
geen gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente aangewezen ruimte op:	€	61,20
Artikel 1.3 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap in bijzonder huis		
Voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap in een bijzonder huis op grond van artikel 64, Boek 1, van het Burgerlijk Wetboek worden de tarieven in artikel 1.1 lid 1 verhoogd met:	€	196,70
Artikel 1.4 Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk in bijzonder huis		
Voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap in een bijzonder huis op grond van artikel 64, Boek 1, van het Burgerlijk Wetboek worden de tarieven in artikel 1.1 lid 1 verhoogd met:	€	196,70
Artikel 1.5 Aanwijzing buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand voor één dag		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om bij besluit een buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand aan te wijzen voor één dag:		
a. als de beëdiging bij de rechtbank al heeft plaatsgevonden:	€	122,65
b. als de beëdiging bij de rechtbank nog niet heeft plaatsgevonden:	€	276,05
Artikel 1.6 Beschikbaar stellen getuige door gemeente		
Het tarief bedraagt voor het door de gemeente beschikbaar stellen van een getuige voor de huwelijksvoltrekking of de registratie van een partnerschap, per getuige:	€	16,00
Artikel 1.7 Annuleren of wijzigen datum		
Gereserveerd		

Artikel 1.8 Trouwboekje of partnerschapsboekje

Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapboekje:

€ 20,75

Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart

Artikel 1.9 Paspoorten en andere reisdocumenten

Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van:

a. Een nationaal paspoort:
   1. voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is: € 83,85
   2. voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt: € 63,40

b. een nationaal paspoort, een groter aantal bladzijden bevattende dan een nationaal paspoort als bedoeld in onderdeel a (zakenpaspoort):
   1. voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is: € 83,85
   2. voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt: € 63,40

c. een reisdocument ten behoeve van een persoon die op grond van de Wet betreffende de positie van Molukkers als Nederlander wordt behandeld (faciliteitenpaspoort):
   1. voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is: € 83,85
   2. voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt: € 63,40

d. een reisdocument voor vluchtelingen of een reisdocument voor vreemdelingen: € 63,40

Artikel 1.10 Nederlandse identiteitskaart

Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van:

a. een Nederlandse identiteitskaart:
   1. voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is: € 75,80
   2. voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt: € 40,90

b. een vervangende Nederlandse identiteitskaart voor een persoon met een uitreisverbod, ongeacht de leeftijd van de betrokken persoon: € 36,90

Artikel 1.11 Modaliteiten

Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag:

voor de versnelde uitreiking van een in de artikelen 1.9 en 1.10, onder a, genoemde document, zijnde een toeslag op de in die artikelen genoemde bedragen:

€ 57,05

Paragraaf 1.3 Rijbewijzen

Artikel 1.12 Rijbewijzen

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs:	€	51,10

Artikel 1.13 Modaliteiten

Het tarief genoemd in artikel 1.12 wordt bij een spoedlevering vermeerderd met:	€	34,10

Paragraaf 1.4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens

Artikel 1.14 Definities

a. Voor de toepassing van artikel 1.15 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van een of meer gegevens over één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.
b. Voor de toepassing van artikel 1.16 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van een of meer gegevens over één persoon die niet zijn opgenomen in de basisregistratie personen.
c. Een abonnement voor het doen van verstrekkingen als bedoeld in deze rubriek heeft een geldigheidsduur van één jaar. Het wordt geacht te zijn ingegaan op de dag, waarop het verschuldigde recht is voldaan, tenzij een andere datum is overeengekomen. Het wordt gesteld op naam en is geheel noch gedeeltelijk voor overdracht vatbaar. Gehele of gedeeltelijke terugbetaling van een niet of niet ten volle gebruikt abonnement vindt niet plaats.

Artikel 1.15 Verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:

a.	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking:	€	11,90
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:		
	1. voor 100 verstrekkingen:	€	337,15
	2. voor 500 verstrekkingen:	€	1.569,20
	3. voor 1.000 verstrekkingen:	€	1.863,05
	4. voor 5.000 verstrekkingen:	€	5.850,40
c.	tot het verstrekken van een meertalig modelformulier woon- en/of verblijfplaats als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van verordening (EU) nr. 2016/1191 van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 2016 betreffende de bevordering van het vrije verkeer van burgers door vereenvoudigde overlegging van bepaalde openbare documenten in de Europese Unie en tot wijziging van Verordening nr. 1024/2012 (PbEU 2016, L 200):	€	15,70

Artikel 1.16 Verstrekking van aangehaakte gegevens

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:

a.	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking:	€	153,40
b.	verhoogd met een bedrag per 1.000 inlichtingen van:	€	2,30

Artikel 1.17 Schriftelijke verstrekkingen

Gereserveerd

Artikel 1.18 Op aanvraag doornemen basisregistratie personen

1. Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doornemen van de basisregistratie personen, voor ieder daaraan te besteden kwartier: € 12,20
2. Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.

Paragraaf 1.5 Bestuursstukken

Artikel 1.19 Afschriften van bestuursstukken

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:

a. een afschrift van de programmabegroting: € 25,90
b. een afschrift van de jaarrekening: € 19,00

Artikel 1.20 Abonnement op bestuursstukken

Gereserveerd

Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie

Artikel 1.21 Plan- of kaartinformatie

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een kopie van een ruimtelijk plan of deel daarvan, zoals omgevingsvisie, omgevingsplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in artikel 1.22, onderdeel b:

a. een digitaal luchtfotobestand (voor zover de gemeente beschikt over auteursrechten), per hectare € 2,90
b. in A3-formaat een afdruk van een kaart met luchtfoto € 6,10
c. in A2-formaat een afdruk van een kaart met luchtfoto € 15,50
d. in A1-formaat een afdruk van een kaart met luchtfoto € 30,60

Artikel 1.22 Informatie uit registers

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:

a. informatie uit de Basisregistratie Kadaster via Kadaster Online, per perceel: € 4,05
b. informatie uit de Basisregistratie Kadaster via Kadaster Online, over publiek rechtelijke beperkingen, voor ieder daaraan besteed kwartier of een gedeelte daarvan: € 18,45

Artikel 1.23 Informatie uit adressenbestanden

1. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van kopieën van een digitaal kaartbestand van een enkel kadastraal perceel of huisnummer, inclusief gegevens in een straal van maximaal 50m om dit perceel/huisnummer: € 30,60
2. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een adreswijziging: € 136,20

Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken

Artikel 1.24 Gemeentegarantie

Gereserveerd

Artikel 1.25 Overige publiekszaken

het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:

a.	tot het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag.	€	43,90
b.	tot het legaliseren van een handtekening	€	9,95
c.	tot het verkrijgen van een bewijs van opneming in de BRP of van afvoering uit de BRP, daaronder begrepen alsmede voor de afgifte van een bewijs van Nederlandschap	€	9,95

Paragraaf 1.8 Gemeentearchief

Artikel 1.26 Naspeuring in het gemeentearchief

Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor ieder daaraan te besteden kwartier:

€ 18,45

Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.

Artikel 1.27 Afschrift of uittreksel uit gemeentearchief

Gereserveerd

Artikel 1.28 Uitlenen Archiefbescheiden

Gereserveerd

Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten

Artikel 1.29 Huisvestingswet 2014

1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een urgentieverklaring als bedoeld in artikel 10, lid 2 van de Huisvestingsverordening gemeente Wijchen 2024:	€	55,00
2.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een noodurgentieverklaring als bedoeld in artikel 10, lid 4 van de Huisvestingsverordening gemeente Wijchen 2024:	€	55,00

Artikel 1.30 Leegstandswet

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:
een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandwet: € 202,35

Artikel 1.31 Wet op de kansspelen

1. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen

a.	voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat:	€	56,50
b.	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer kansspelautomaten, voor de eerste kansspelautomaat:	€	82,65

	en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€	34,00
c.	voor één kansspelautomaat, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd:	€	226,50
d.	voor twee of meer kansspelautomaten, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd, voor de eerste kansspelautomaat:	€	317,70
	en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€	136,00
2.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning):	€	67,20

Artikel 1.32 Telecommunicatiewet

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen een aanvraag tot:

a.	een melding van werkzaamheden van niet ingrijpende aard, als bedoeld in de Algemene Verordening Kabels en leidingen, voor tracés tot 10 strekkende meter	€	314,45
b.	instemmingsbesluit/vergunning voor het kruisen van wegen en watergangen en tracés van 10 - 500 meter	€	708,85
c.	instemmingsbesluit/vergunning 500 - 1000 meter	€	1.140,00
d.	instemmingsbesluit/vergunning > 1000 meter	€	1.628,00
e.	voor een melding van werkzaamheden van niet ingrijpende aard, als bedoeld in de Algemene Verordening Kabels en leidingen, voor het maken van handboringen, per boring	€	14,70
f.	instemming/vergunningaanvraag van één netbeheerder voor het plaatsen van een transformator-, schakel-, verdeel- en onderstations, distributie- en/of mutatiepunten, ondersteuningswerken en beschermingswerken met een afmeting groter dan 0,60 x 0,30 x 0,80 m (lxbxh)	€	617,05
g.	een toeslag voor een noodzakelijk (regulier) overleg tussen aanvrager/gemeente, waterschap/provincie/andere rijksoverheden/netbeheerder(s) en andere belanghebbende voor het verstrekken van een instemming of vergunning zal het in 1.32.a tot en met 1.32.f genoemde tarief per overleg worden verhoogd met een bedrag van	€	237,35
h.	een toeslag voor een onderzoek met betrekking tot de status van een kabel en/of leiding, indien geen directe herkomst hiervan kan worden herleid of worden opgevraagd	€	474,80
i.	een toeslag voor een onderzoek voor het achterhalen van de betrokken partij(en) van een illegale opbreking	€	704,40
j.	een toeslag voor werkzaamheden met betrekking tot het herhaaldelijk melden van onvolledige/inaccurate/vervallen/voor niets komen en/of te late melding. Per handeling/keer	€	122,50
k.	een toeslag voor een opbreking zonder melding (opbreek melding), als bedoeld in de Algemene Verordening Kabels en leidingen	€	460,70
l.	een toeslag voor een opbreking zonder vergunning of instemmingsbesluit, als bedoeld in de Algemene Verordening Kabels en leidingen	€	572,35
m.	een toeslag voor onterechte melding van een calamiteit die niet in overeenstemming is met het bepaalde in de Algemene Verordening Kabels en Leidingen	€	345,85

n. een toeslag voor het niet werken volgens de voorwaarden gesteld in een vergunning, instemmingsbesluit, Algemene Verordening Kabels en Leidingen en het Handboek kabels en leidingen € 603,65

o. een toeslag voor extra controle (2e, 3e etc.) op de aangevraagde melding en/of instemming/vergunning. De toeslag is inclusief reistijd en per controle € 122,50

p. De in 1.32.a t/m 1.32.o genoemde tarieven worden niet in rekening gebracht als de aanvraag betrekking heeft op de aanleg van meer dan 10.000 meter strekkende sleuflengte buiten de bebouwde komgrenzen van de gemeente Wijchen. Dan wordt een bedrag in rekening gebracht als opgenomen in een ter zake opgestelde en door het college van burgemeester en wethouders goedgekeurde projectbegroting

Artikel 1.33 Wegenverkeerswetgeving

1. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:
   a. een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Regelement verkeersregels en verkeerstekens 1990: € 37,50
   b. een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen: € 37,50
   c. vertrekking van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW): € 64,70
   d. een afgifte van een duplicaat of vervanging van een gehandicaptenparkeerkaart € 32,35
   e. verkrijging van een gehandicaptenparkeerplaats op kenteken € 361,05
2. Het tarief bedraagt voor het niet komen opdagen bij een afspraak met de medisch adviseur € 155,80
3. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing ingevolge artikel 87 van het Regelement verkeersregels en verkeerstekens 1990 van het verbod voetgangersgebied te berijden ten behoeve van de bereikbaarheid van het afgeslote gedeelte van het centrum van Wijchen
   a. voor een vaste ontheffing (5 jaar) voor bewoners € 108,65
   b. voor een vaste ontheffing (3 jaar) voor bedrijven € 145,00
   c. voor een vaste ontheffing voor een jaar voor één taxi € 145,00
   d. voor een vaste ontheffing voor een jaar voor een taxibedrijf met meer dan 2 taxi’s € 290,10
   e. voor een ontheffing op maat voor bedrijven € 145,00
   f. voor een tijdelijke ontheffing € 36,30
   g. voor een wijziging van het kenteken of een andere ondergeschikte wijziging van de ontheffing € 36,30
   h. voor een wijziging van meer dan 2 kentekens of een andere ondergeschikte wijziging van de ontheffing bij meer dan 2 wijzigingen € 72,55
   i. Bewoners woonachtig voor 2012 een vaste ontheffing voor onbepaalde tijd € 136,50

Paragraaf 1.10 Diversen

Artikel 1.34 Gewaarmerkte afschriften, kopieën, stukken of uittreksels

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:

a.	gewaarmerkte afschriften van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:	€	0,50
b.	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	€	32,90
c.	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	€	32,90
d.	kopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:		
	1. in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€	0,50
	2. in formaat A3, per bladzijde:	€	0,50
	3. in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€	21,55

Artikel 1.35 Diverse vergunningen of beschikkingen

Gereserveerd

Artikel 1.36 Woo (wet open overheid) afschriften, kopieën, stukken of uittreksels

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:

a.	A4 formaat, zwart-wit, enkelzijdig:	€	0,05
b.	A4 formaat, zwart-wit, dubbelzijdig:	€	0,10
c.	A4 formaat, kleur, enkelzijdig:	€	0,20
d.	A4 formaat, kleur, dubbelzijdig:	€	0,40
e.	A3 formaat, zwart-wit, enkelzijdig:	€	0,10
f.	A3 formaat, zwart-wit, dubbelzijdig:	€	0,20
g.	A3 formaat, kleur, enkelzijdig:	€	0,40
h.	A3 formaat, kleur, dubbelzijdig:	€	0,80

Leges worden pas in rekening gebracht bij een bedrag van €25,00

HOOFDSTUK 2 DIENSTVERLENING EN BESLUITEN IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET

Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 Definities

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

1. Begripsbepalingen die zijn opgenomen in de bijlage bij de Omgevingswet, in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage I bij het Omgevingsbesluit en bijlage I bij de Omgevingsregeling en in de bijlagen bij het gemeentelijke omgevingsplan, zijn van toepassing op dit hoofdstuk, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.

2. In dit hoofdstuk voorkomende begrippen die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander dan een in het eerste lid bedoeld wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.
3. In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:
   binnenplanse omgevingsplanactiviteit: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan;

   binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, maar die niet in strijd is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, aanhef en onder a, van de Omgevingswet;
4. In aanvulling op de in bijlage I bij de Omgevingsregeling opgenomen omschrijving van het begrip ‘bouwkosten’ betreffen de in die omschrijving:
   - onder b bedoelde bouwkosten de kosten voor de fysieke realisatie (het bouwen) van het bouwwerk conform 'Basisbedragen Gebouwleges GELDERLAND 2023_V4' of onder bijlage 1 'Leges - overig' behorende bij deze tarieventabel;
   - onder a, voor zover de bouwkosten niet kunnen worden bepaald, genoemde Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 de voorwaarden die bekendgemaakt zijn in Staatscourant 2012, 1567;
   - onder c bedoelde prijs de prijs exclusief omzetbelasting.

Artikel 2.2 Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven

Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:

a. omgevingsoverleg;
b. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 of artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit;
c. een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet;
d. toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet

e. een wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning;
f. intrekking van een omgevingsvergunning;
g. wijziging van een besluit als bedoeld in de onderdelen b, c en d;
h. een besluit in het kader van de Omgevingswet, anders dan bedoeld in de onderdelen b tot en met g.

Artikel 2.3 Bepalen tarief

a. De in artikel 2.2 bedoelde leges worden geheven naar de tarieven zoals opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk.
b. Als een aanvraag betrekking heeft op meerdere activiteiten, is het tarief opgebouwd uit de som van de verschuldigde leges behorend bij die activiteiten.

c. Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verhoogd met het tarief voor een of meer modaliteiten bedoeld in paragraaf 2.12.
d. Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verminderd overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 2.13

e. Het tarief behorende bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift of bij een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen is niet van toepassing als het onderwerp waarop het maatwerkvoorschrift betrekking heeft of de gelijkwaardige maatregel onderdeel is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.
f. In afwijking van het twee en derde lid kan op per activiteit of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.

Paragraaf 2.2 Voorfase

Artikel 2.4 Omgevingsoverleg

Als de aanvraag betrekking heeft op het houden van omgevingsoverleg over een of meer activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, bedraagt het tarief:

a.	voor een vooroverleg:	€	171,15
b.	voor een principe verzoek	€	412,00

Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken

Artikel 2.5 Bouwactiviteit (Bouwtechnisch deel)

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

a.	van de bouwkosten:		0,70%
	met een minimum van:	€	61,15

Artikel 2.6 Omgevingsplanactiviteit: bouwactiviteit, in stand houden of gebruiken bouwwerk (ruimtelijke deel)

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit, het in stand houden of gebruiken van het te bouwen bouwwerk, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit van de bouwkosten:		1,60%
1.	als moet worden beoordeeld of het uiterlijk of de plaatsing van het bouwwerk, zowel op zichzelf beschouwd als in verband met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan, niet in strijd is met redelijke eisen van welstand als bedoeld in de gemeentelijke beleidsregels bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet en hiervoor geen advies van de gemeentelijke adviescommissie bedoeld in artikel 2.50, eerste lid, aanhef en onder b, nodig is, verhoogd met:	€	352,30
2.	als de bouwactiviteit plaatsvindt op een bodemgevoelige locatie en de toelaatbare kwaliteit van de bodem moet worden beoordeeld, verhoogd met de tarieven vermeld in artikel 2.49:		
3.	als moet worden beoordeeld of de activiteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- en dorpsgezicht, verhoogd met:	€	125,00
b.	Als moet worden beoordeeld of de activiteit niet in strijd is met een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht, wordt het bedrag in artikel 2.6 lid a verhoogd met:	€	750,00
c.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, zoals omschreven in bijlage 1 ' Leges - Overig' in artikel 2.1 lid 4:	€	352,30

Artikel 2.7 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit, niet zijnde een sloopactiviteit met betrekking tot een monument of beschermd stands- en dorpsgezicht, als bedoeld in paragraaf 2.4, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

€ 360,50

Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed

Artikel 2.8 Omgevingsplanactiviteit: monumenten

Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, met betrekking tot een gemeentelijk monument, provinciaal monument, rijksmonument, voorbeschermd gemeentelijk monument, voorbeschermd provinciaal monument of voorbeschermd rijksmonument bedraagt het tarief:

€ 125,00

Artikel 2.9 Rijksmonumentenactiviteiten

Gereserveerd

Artikel 2.10 Omgevingsplanactiviteit: sloopactiviteit in beschermd stads- of dorpsgezicht

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit in een rijksbeschermd, provinciaal beschermd of gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

€ 125,00

Artikel 2.11 Omgevingsplanactiviteit: overig cultureel erfgoed en werelderfgoed

Gereserveerd

Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten

Artikel 2.12 Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een milieubelastende activiteit als bedoeld in paragraaf 22.3.26 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten: € 2.024,00

Artikel 2.13 Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op één of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten die bedrijfstakken overstijgen als bedoeld in de paragrafen 3.2.1, 3.2.3 tot en met 3.2.15, 3.2.17 tot en met 3.2.19 en 3.2.24 van afdeling 3.2 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

a. voor één milieubelastende activiteit: € 2.024,00
b. voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per activiteit, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid: € 1.500,00
c. voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid per milieubelastende activiteit: € 1.200,00

Artikel 2.14 Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op één of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de categorie nutssector en industrie als bedoeld in de paragrafen 3.4.2, 3.4.4 tot en met 3.4.9 en 3.4.11 van afdeling 3.4 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

a.	voor één milieubelastende activiteit:	€	2.024,00
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per activiteit, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€	1.500,00
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid per milieubelastende activiteit:	€	1.200,00

Artikel 2.15 Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op één of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector afvalbeheer als bedoeld in de paragrafen 3.5.1, 3.5.4, 3.5.7, 3.5.8 en 3.5.11 van afdeling 3.5 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

a.	voor één milieubelastende activiteit:	€	2.024,00
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per activiteit, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€	1.500,00
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid per milieubelastende activiteit:	€	1.200,00

Artikel 2.16 Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op één of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de agrarische sector als bedoeld in de paragrafen 3.6.1, 3.6.7 en 3.6.8 van afdeling 3.6 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

a.	voor één milieubelastende activiteit:	€	2.024,00
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per activiteit, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€	1.500,00
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid per milieubelastende activiteit:	€	1.200,00

Artikel 2.17 Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector dienstverlening, onderwijs en zorg als bedoeld in de paragrafen 3.7.6 en 3.7.10 van afdeling 3.7 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

a.	voor één milieubelastende activiteit:	€	2.024,00
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per activiteit, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€	1.500,00

c. voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid per milieubelastende activiteit: € 1.200,00

Artikel 2.18 Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit activiteiten leefomgeving)

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op één of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector transport, logistiek en ondersteuning daarvan als bedoeld in de paragrafen 3.8.2, 3.8.3, 3.8.5, 3.8.6, 3.8.8 tot en met 3.8.11 van afdeling 3.8 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

a. voor één milieubelastende activiteit: € 2.024,00
b. voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per activiteit, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid: € 1.500,00
c. voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid per milieubelastende activiteit: € 1.200,00

Artikel 2.19 Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector sport en recreatie als bedoeld in paragraaf 3.9.1 van afdeling 3.9 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten: € 2.024,00

Artikel 2.20 Samenloop van milieubelastende activiteiten

1. Als bij de toepassing van de artikelen 2.13 tot en met 2.19 dezelfde milieubelastende activiteit onder meer dan een artikel valt, wordt die milieubelastende activiteit slechts eenmaal in de heffing betrokken, waarbij het voor de belastingplichtige meest gunstige van toepassing zijnde tarief wordt toegepast.
2. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een kernactiviteit in een bedrijfstak gecombineerd met functioneel ondersteunende activiteiten uit andere bedrijfstakken, dan is, in afwijking van het bepaalde in deze paragraaf, op al deze activiteiten het artikel van toepassing waaronder de bedrijfstak die bepalend is voor de kernactiviteit valt.

Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten

Artikel 2.21 Lozingsactiviteit niet afkomstig van milieubelastende activiteit

Gereserveerd

Artikel 2.22 Lozingsactiviteit afkomstig van milieubelastende activiteit

Gereserveerd

Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten

Artikel 2.23 Omgevingsplanactiviteit: openbreken en graven

Gereserveerd

Artikel 2.24 Omgevingsplanactiviteit: overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde
Gereserveerd

Artikel 2.25 Omgevingsplanactiviteit: geluid weg
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen of wijzigen van een weg als op grond van het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een geluidgevoelig gebouw is toegelaten binnen het aandachtsgebied van die weg, als bedoeld in artikel 22.272 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

a.	indien het betreft een ontheffing voor 1-10 woningen.	€	371,95
b.	indien het betreft een ontheffing voor 11-20 woningen.	€	711,10
c.	indien het betreft een ontheffing voor 21 en meer woningen.	€	1.400,20

Artikel 2.26 Omgevingsplanactiviteit: aanleggen of veranderen weg
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen van een weg of verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg, bedoeld in artikel 2:11 van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten: € 180,75

Artikel 2.27 Omgevingsplanactiviteit: uitweg/inrit
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg, bedoeld artikel 2:12 van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten: € 180,75

Artikel 2.28 Omgevingsplanactiviteit: overige aanlegactiviteiten
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of een werkzaamheid (aanlegactiviteit), niet zijnde een activiteit die in de voorgaande artikelen van deze paragraaf is benoemd, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten: € 442,90

Paragraaf 2.8 Overige activiteiten

Artikel 2.29 Omgevingsplanactiviteit: alarminstallatie

Gereserveerd

Artikel 2.30 Omgevingsplanactiviteit: kappen van bomen of vellen van houtopstanden

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het vellen van een houtopstand, bedoeld in artikel 4:11 van de Algemene plaatselijke verordening, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

a.	voor het kappen van maximaal 10 bomen	€	121,40
b.	voor het kappen van 11 bomen of meer	€	151,05

Artikel 2.31 Omgevingsplanactiviteit: reclame

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, als bedoeld in artikel 4:15 van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, en als niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

a.	indien de activiteit bestaat uit het op of aan een onroerende zaak maken of voeren van die handelsreclame	€	180,75
b.	indien de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat die handelsreclame op of aan die onroerende zaak wordt gemaakt of gevoerd:	€	180,75
c.	indien welstandstoezicht van toepassing is wordt het tarief van artikel 2.31a en 2.31b verhoogd met:	€	180,75

Artikel 2.32 Omgevingsplanactiviteit: opslag van roerende zaken OF objecten plaatsen op de weg

Gereserveerd

Artikel 2.33 Omgevingsplanactiviteit: standplaatsen

Gereserveerd

Artikel 2.34 Andere activiteiten

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een andere activiteit dan in deze paragraaf en voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk bedoeld en die activiteit:

a.	betreft een bij of krachtens artikel 5.1 van de Omgevingswet aangewezen vergunningplichtige activiteit, uitgezonderd de activiteit bedoeld in onderdeel b, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€	200,25

b. betreft een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:

1.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€	352,30
2.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zoals omschreven op bijlage 2 'Kleine afwijkingen BOPA' behorende bij deze tarieventabel:	€	352,30
3.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, anders dan artikel 2.34, onderdeel b lid 2:	€	7.725,00
4.	voor een in een gemeentelijke verordening als bedoeld in artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit aangewezen vergunningplichtige activiteit:	€	352,30

Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften

Artikel 2.35 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten

Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een bouwactiviteit, bedraagt het tarief:

a. voor een maatwerkvoorschrift dat betrekking heeft op:
   1. het in stand houden van een bestaand bouwwerk, bedoeld in artikel 3.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving;
   2. bouwactiviteiten die het bouwen van nieuwe bouwwerken betreffen als bedoeld in artikel 4.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving;
   3. het gebruik van een bouwwerk, bedoeld in artikel 6.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; of
   4. het verrichten van bouw- of sloopwerkzaamheden als bedoeld in artikel 7.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving;

   per maatwerkvoorschrift: € 1.288,00
b. in andere gevallen dan bedoeld in onderdeel a, per maatwerkvoorschrift: € 1.288,00

Artikel 2.36 Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten

Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving betrekking heeft op:

a. één of meer milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief: € 1.288,00
b. Als de aanvraag om één of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere milieubelastende activiteit dan bedoeld in het eerste lid, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift: € 1.288,00

Artikel 2.37 Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten

Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere activiteit dan genoemd in de artikelen 2.35 en 2.36, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift: € 1.288,00

Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid

Artikel 2.38 Gelijkwaardige maatregel

a. Als de aanvraag om toestemming voor een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet betrekking heeft op:

1.	een bouwactiviteit, bedraagt het tarief:	€	92,95
2.	een activiteit met betrekking tot cultureel erfgoed, bedraagt het tarief:	€	92,95

3.	een milieubelastende activiteit, bedraagt het tarief:	€	1.288,00
4.	een andere activiteit dan bedoeld in de onderdelen 1, 2, of 3, bedraagt het tarief:	€	1.980,00

Paragraaf 2.11 Overige tarieven

Artikel 2.39 Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om verlenging van de in een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit gestelde termijn, bedoeld in artikel 10.23, tweede lid, van het Omgevingsbesluit: € 219,05

Artikel 2.40 Wijzigen omgevingsvergunning

Voor het in behandeling nemen van een revisie aanvraag van een omgevingsvergunning is hetzelfde tarief verschuldigd als op grond van dit hoofdstuk verschuldigd is voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit of activiteiten waarop de aanvraag tot wijziging betrekking heeft. € 170,50

Artikel 2.41 Wijzigen voorschriften omgevingsvergunningen

Gereserveerd

Artikel 2.42 Intrekken omgevingsvergunning

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning, tenzij artikel 2.58 van toepassing is: € 170,50

Artikel 2.43 Beoordeling aanvullende gegevens

Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van aanvullende gegevens die worden ingediend nadat de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, in behandeling is genomen: € 170,50

Artikel 2.44 Beoordeling onderzoeksrapporten

De in artikel 2.49 opgenomen tarieven zijn van overeenkomstige toepassing op het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van een onderzoeksrapport, zonder dat sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.

Artikel 2.45 Wijzigen van het omgevingsplan

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het omgevingsplan:

voor een partiële wijzing van het omgevingsplan: € 10.153,80

Artikel 2.46 Niet genoemd besluit op aanvraag

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een ander, in dit hoofdstuk niet benoemd besluit op grond van de Omgevingswet, de op die wet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur of het omgevingsplan: € 185,75

Paragraaf 2.12 Modaliteiten

Artikel 2.47 Achteraf ingediende aanvraag

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de activiteit, worden de op grond van de paragrafen 2.3 tot en met 2.8 verschuldigde leges verhoogd met:	200%, met een minimum van €175,50

Artikel 2.48 Uitgebreide voorbereidingsprocedure

Gereserveerd

Artikel 2.49 Beoordeling onderzoeksrapporten

Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als krachtens wettelijk voorschrift voor de betreffende aanvraag een rapport moet worden beoordeeld:

a.	voor de beoordeling van een:		
	1. historisch bodemonderzoek:	€	196,90
	2. milieukundig bodemrapport:	€	279,00
b.	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport:	€	400,00
c.	voor een beoordeling van een geluid- of luchtrapport betreffende de geluid- of luchtbelasting:	€	279,00
d.	voor de beoordeling van een akoestisch rapport betreffende de interne en externe geluidwering of nagalm van een bouwwerk:	€	279,00
e.	voor de beoordeling van een ecologisch onderzoeksrapport:	€	279,00
f.	voor de beoordeling van een milieueffectrapportage (MER):	€	919,00
g.	voor de beoordeling van een stikstofrapport:	€	1.000,00
h.	voor een beoordeling van een niet in de voorgaande onderdelen genoemde rapport:	€	279,00

Artikel 2.50 Advies

1. Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een daartoe aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet:

a.	voor een advies van de gemeenteraad:	€	217,70
b.	voor een advies van de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in de Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Wijchen dat uitsluitend betrekking heeft op redelijke eisen van welstand, als bedoeld in de gemeentelijke beleidsregels bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet:	€	94,15
c.	voor een advies van de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in de Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Wijchen in andere gevallen dan bedoeld in onderdeel b:		

1. 1,9‰ met een minimum van € 100,00 van de geraamde bouwkosten van € 0 tot en met € 500.000 vermeerderd met 1,2‰ over het gedeelte van de bouwsom van € 500.001 tot en met € 1.000.000 vermeerderd met 0,8‰ over het gedeelte van de bouwsom van € 1.000.001 tot en met € 2.500.000 vermeerderd met 0,5‰ over het gedeelte van de bouwsom van € 2.500.001 tot en met € 5.000.000 vermeerderd met 0,25‰ over het gedeelte van de bouwsom van € 5.000.001 en meer.

2. voor woningbouw van hetzelfde type welke in één complex worden uitgevoerd geldt bij de tariefberekening het volgende: bij complexen van 1 tot en met 5 gelijke woningen, wordt het tarief berekend zoals bepaald in artikel 2.50 lid 1 sub c onder 1;
   bij complexen van 6 tot en met 10 gelijke woningen, wordt het tarief over de bouwsom van 5 woningen berekend zoals bepaald in artikel 2.50 lid 1 sub c onder 1;
   bij complexen van 11 tot en met 20 gelijke woningen, wordt het tarief over de bouwsom van 6 woningen berekend zoals bepaald in artikel 2.50 lid 1 sub c onder 1;
   bij complexen van 21 tot en met 30 gelijke woningen, wordt het tarief over de bouwsom van 8 woningen berekend zoals bepaald in artikel 2.50 lid 1 sub c onder 1;
   bij complexen van 31 tot en met 40 gelijke woningen, wordt het tarief over de bouwsom van 10 woningen berekend zoals bepaald in artikel 2.50 lid 1 sub c onder 1;
   bij complexen van 41 tot en met 50 gelijke woningen, wordt het tarief over de bouwsom van 12 woningen berekend zoals bepaald in artikel 2.50 lid 1 sub c onder 1.
   Hierbij geldt dat etage- en galerijwoningen e.d. als één bouwblok worden beschouwd. Het tarief wordt dan berekend over de totale bouwsom van het bouwblok. Hierbij geldt dat etage- en galerijwoningen e.d. als één bouwblok worden beschouwd. Het tarief wordt dan berekend over de totale bouwsom van het bouwblok.
3. voor integrale advisering welstand + 1 extra discipline: 1,8 x regulier tarief welstand + meerdere extra disciplines: 2,2 x regulier tarief welstand

4. voor illegale bouwwerken: 1,5 x regulier tarief welstand
5. voor reclameobjecten € 100,00
6. voor formele behandeling en verslaglegging adviezen vooroverleg (bedrag wordt verrekend bij de definitieve aanvraag) € 100,00
7. voor extern advies van de Adviescommissie Omgevingskwaliteit worden de kosten aan de aanvrager meegedeeld, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld. Indien een begroting als bedoeld in de eerste volzin is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.

d. voor een advies in andere gevallen dan bedoeld in de onderdelen a tot en met c is het tarief zoals vermeld in artikel 2.50, lid 1 sub c1 van toepassing.

2. Als een begroting als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.

Artikel 2.51 Instemming

1. Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een daartoe aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 van de Omgevingswet instemming behoeft van een bestuursorgaan:

   als een ander bestuursorgaan moet besluiten over de instemming: het bedrag dat dit bestuursorgaan aan rechten zou heffen als het voor de activiteit waarvoor instemming wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn.
2. Het bedrag bedoeld in het eerste lid wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.

Paragraaf 2.13 Vermindering

Artikel 2.52 Vermindering na omgevingsoverleg

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, en zoals nader omschreven in de paragrafen 2.3 tot en met 2.8, is voorafgegaan door een aanvraag om omgevingsoverleg als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel a, en zoals nader omschreven in paragraaf 2.2, waarop de aanvraag om de omgevingsvergunning betrekking heeft, bestaat onder de in het tweede lid genoemde voorwaarden aanspraak op vermindering van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning verschuldigde leges. De vermindering bedraagt **100%** van de voor het omgevingsoverleg geheven leges wanneer binnen 6 maanden na het omgevingsoverleg een aanvraag wordt ingediend, conform de uitgangspunten van het omgevingsoverleg.

Artikel 2.53 Vermindering bij meervoudige aanvraag

Gereserveerd

Paragraaf 2.14 Teruggaaf

Artikel 2.54 Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig

Als het college van burgemeester en wethouders op grond van een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning oordeelt dat voor de voorgenomen activiteit geen omgevingsvergunning is vereist, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt: 50,00%
van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigd leges.

Artikel 2.55 Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten

Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, bestaat aanspraak op teruggaaf. De teruggaaf bedraagt:
50,00%
van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.

Artikel 2.56 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure
Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning of aanvraag om een maatwerkvoorschrift op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is geheel of gedeeltelijk intrekt terwijl het college van burgemeester en wethouders daarover nog geen besluit heeft genomen, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:

a. bij gehele of gedeeltelijke intrekking binnen vier weken na de indiening van de aanvraag **75%** van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;
b. bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf vier weken tot zes weken na de indiening van de aanvraag **50%** van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;
c. bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf zes weken na de indiening van de aanvraag **25%** van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;
d. **100%** als intrekking geschiedt op verzoek van de gemeente.

Artikel 2.57 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure
Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning of aanvraag om een maatwerkvoorschrift op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is geheel of gedeeltelijk intrekt terwijl het college van burgemeester en wethouders daarover nog geen besluit heeft genomen, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:

a. bij gehele of gedeeltelijke intrekking binnen vier weken na de indiening van de aanvraag **75%** van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;
b. bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf vier weken tot zes weken na de indiening van de aanvraag **50%** van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;
c. bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf zes weken na de indiening van de aanvraag **25%** van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;
d. **100%** als intrekking geschiedt op verzoek van de gemeente.

Artikel 2.58 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten
Gereserveerd

Artikel 2.59 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten
Gereserveerd

Artikel 2.60 Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten
In afwijking van de voorgaande artikelen van deze paragraaf wordt geen teruggaaf verleend van het legesdeel dat betrekking heeft op de modaliteiten genoemd in paragraaf 2.12.

Artikel 2.61 Minimumbedrag voor teruggaaf

Een bedrag minder dan € 82,50 wordt niet teruggegeven.

HOOFDSTUK 3 DIENSTVERLENING VALLEND ONDER DE DIENSTENRICHTLIJNEN EN NIET VALLEND ONDER HOOFDSTUK 2

Paragraaf 3.1 Horeca

Artikel 3.1 Exploitatie openbare inrichting

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:

een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren van een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28 van de Algemene plaatselijke verordening: € 173,25

Artikel 3.2 Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:

a. een aanvraag om een vergunning op grond van artikel 3 van de Alcoholwet voor een:
   1. commerciële inrichting € 524,55
   2. para commerciële inrichting € 349,70
   3. commerciële inrichting zijnde een slijtersbedrijf € 280,55
b. een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet € 79,60
c. een verzoek tot wijziging (zogenaamde bijschrijving) van de vergunning als bedoeld in artikel 3.2.a € 79,60

Paragraaf 3.2 Seksbedrijven

Artikel 3.3 Vergunning seksbedrijf

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen of verlengen van een vergunning als bedoeld in artikel 3:4 van de Algemene plaatselijke verordening:

a. voor een escortbedrijf € 437,85
b. voor een seksinrichting met niet meer dan één werkruimte € 939,90
c. voor een seksinrichting met meer dan één werkruimte € 1.126,60

Artikel 3.4 Wijzigen vergunning seksbedrijf

1. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van een in artikel 3.3 bedoelde vergunning in verband met een wijziging van:

   de exploitant aan wie de vergunning is verleend: € 186,85
2. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een geschiktheidsverklaring als bedoeld in artikel 2.1 van het Besluit nadere regels seksinrichting escortbedrijven: € 280,85

a. vermeerderd met:
   1. tot en met 100m2 € 78,40
   2. van meer dan 100 m2 tot en met 300 m2 € 148,70
   3. van meer dan 300 m2 tot en met 600 m2 € 249,70
   4. van meer dan 600 m2 € 249,70
   5. vermeerderd per 100 m2 boven de 600 m2 € 28,50

Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet

Artikel 3.5 Ontheffingen winkeltijden

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet: € 79,60

Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt

Artikel 3.6 Organiseren evenement

1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het organiseren van een evenement als bedoeld in artikel 2:25, eerste lid, van de Algemene plaatselijke verordening (evenementenvergunning), als het betreft:		
	a. een commercieel festival met een verwacht aantal bezoekers van 5.000 of meer:	€	9.201,25
	b. een evenement met een verwacht aantal bezoekers van 2.500 of meer	€	785,10
2.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2:25 van de APV voor evenementen met minder dan 2.500 bezoekers	€	79,60
3.	Indien voor de aanvraag meerdere vergunningen/ontheffingen verleend moeten worden, dan bedraagt het tarief ten hoogste:	€	116,30
4.	Indien een ontheffing op basis van artikel 4:6 (geluid) van de APV, een ontheffing op basis van artikel 3 en 4 van de Zondagswet of een ontheffing op basis van artikel 35 van de Alcoholwet wordt aangevraagd in relatie tot een melding klein evenement dan bedraagt het tarief ten hoogste:	€	39,90
5.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag die minder dan drie weken vóór het tijdstip waarop de aanvrager de vergunning of ontheffing nodig heeft: 200% van de op grond van artikelen 3.6.2 verschuldigde leges		200%
6.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot wijziging van de vergunning:		
	a. als bedoeld in artikel 3.6 lid 1 onderdeel a.	€	613,75
	b. als bedoeld in artikel 3.6, lid 1 onderdeel b.	€	115,35
7.	Indien voor een aanvraag als bedoeld in deze paragraaf advies van derden wordt ingewonnen, worden de verschuldigde leges verhoogd met aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld. Indien een begroting als bedoeld in de eerste volzin is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		

Artikel 3.7 Organiseren markt

Gereserveerd

Paragraaf 3.5 Standplaatsen

Artikel 3.8 Marktstandplaatsvergunningen en andere vergunningen op markt

Gereserveerd

Artikel 3.9 Overige administratieve dienstverlening markt

Gereserveerd

Artikel 3.10 Losse standplaatsen

1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning voor een commerciële standplaats als bedoeld in artikel 5:18 van de APV.	€	79,60

2. Voor een niet-commerciële standplaats tijdens de Nijmeegse vierdaagse bedraagt het tarief. € 35,15

Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014

Artikel 3.11 Vergunning onttrekken woonruimte

Gereserveerd

Artikel 3.12 Vergunning samenvoegen woonruimte

Gereserveerd

Artikel 3.13 Vergunning omzetten zelfstandige in onzelfstandige woonruimte

Gereserveerd

Artikel 3.14 Vergunning verbouwen woonruimte tot meer woonruimten

Gereserveerd

Artikel 3.15 Splitsingsvergunning

Gereserveerd

Artikel 3.16 Toeristische verhuur

Gereserveerd

Artikel 3.17 Verhuurvergunning opkoopbescherming

Gereserveerd

Paragraaf 3.7 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit

Artikel 3.18 Niet benoemd besluit op aanvraag

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in dit hoofdstuk niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking: € 79,60

Artikel 3.19 Kinderopvang

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot:

a. het in exploitatie nemen van een kindercentrum of gastouderbureau, als bedoeld in artikel 1.45, eerste lid van de Wet kinderopvang € 1.148,95
b. het in exploitatie nemen van een gastouderopvang, als bedoeld in artikel 1.45, tweede lid van de Wet kinderopvang € 602,60
c. het in exploitatie nemen van een gastouderopvang, als bedoeld in artikel 1.45, tweede lid van de Wet kinderopvang, als gevolg van verhuizing € 493,30

Artikel 3.20 Vergunning verblijfsrecreatie

Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, als bedoeld in artikel 2:40b van de Algemene plaatselijke verordening bedraagt € 173,25

Artikel 3.21 Stookontheffing

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een stookontheffing als bedoeld in artikel 5:34 lid 3 van de APV € 43,65

Artikel 3.22 Diversen

1. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning van het in artikel 2:29 van de APV bepaalde sluitingsuur dan wel in afwijking daarvan op basis van artikel 2:30 van de APV

a.	voor één uur of minder	€	43,65
b.	voor meer dan een uur	€	79,60

2. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om als inzamelaar te worden aangewezen als bedoeld in artikel 2 van de geldende afvalstoffenverordening € 79,60

Bijlage 1 Leges - overig

Basisbedragen per m1 / m2 / m3 / stuk

		Prijs	eenheid
Gevelwijziging	€	83,15	per m2
Nieuw Dak	€	189	per m2
Uitbreiding monument	€	540	per m3
Restauratie monument	€	108	per m3
Houten schutting / pergola	€	81	per m1
Metselwerk penanten met houtenvulling (tuinmuur)	€	108	per m1
Metselwerk halfsteens (tuinmuur)	€	129,6	per m1
Metselwerk steens (tuinmuur)	€	183,6	per m1
Gaashekwerk hoog tot 2,0m	€	37,8	per m1
Hekwerk (verzinkt 2,0m hoog, zonder puntdraden)	€	20,5	per m1
Looppoort (hoogte 2m, breedte 1m)	€	537,85	per stuk
Toegangspoort	€	1636,2	per stuk
Zwembad / vijver (steenachtig)	€	297	per m3
Vlonder / Steigers	€	162	per m2
Damwand / keerwanden / beschoeiingen	€	216	per m1
Reclamebord	€	194,4	per m2
Lichtreclamebord	€	432	per m2
Vlaggenmast	€	432	per stuk
Zonnepanelen	€	410,4	per stuk
LPG-tank	€	194,6	(minimale leges)
Magazijnstellingen (pallet)	€	27,4	per pallet
Sprinklerinstallatie (compleet)	€	25,7	per m2
Tijdelijke woon-unit	€	194,6	(minimale leges)

Bijlage 2 Kleine afwijkingen BOPA

Voor verlening van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de wet waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de wet van het bestemmingsplan of de beheersverordening wordt afgeweken, komen in aanmerking:

• **1.**een bijbehorend bouwwerk of uitbreiding daarvan, mits, voor zover gelegen buiten de bebouwde kom, wordt voldaan aan de volgende eisen:
  o a.niet hoger dan 5 m, tenzij sprake is van een kas of bedrijfsgebouw van lichte constructie ten dienste van een agrarisch bedrijf,
  o **b**.de oppervlakte niet meer dan 150 m2;
• **2**.een gebouw ten behoeve van een infrastructurele of openbare voorziening als bedoeld in artikel 2, onderdeel 18, onder a, dat niet voldoet aan de in dat subonderdeel genoemd eisen, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
  o **a.**niet hoger dan 5 m, en
  o **b.**de oppervlakte niet meer dan 50 m²;
• **3**.een bouwwerk, geen gebouw zijnde, of een gedeelte van een dergelijk bouwwerk, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
  o a.niet hoger dan 10 m, en
  o b.de oppervlakte niet meer dan 50 m²;
• **4.**een dakterras, balkon of andere niet op de grond gelegen buitenruimte aan of op een gebouw, een dakkapel, dakopbouw of gelijksoortige uitbreiding van een gebouw, de uitbreiding van een bouwwerk met een bouwdeel van ondergeschikte aard dan wel voorzieningen gericht op het isoleren van een gebouw;
• **5.**een antenne-installatie, mits niet hoger dan 40 m;
• **6.**een installatie bij een glastuinbouwbedrijf voor warmtekrachtkoppeling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder w, van de Elektriciteitswet 1998;
• **7.**een installatie bij een agrarisch bedrijf waarmee duurzame energie wordt geproduceerd door het bewerken van uitwerpselen van dieren tot krachtens artikel 5, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet aangewezen eindproducten van een krachtens dat artikellid omschreven bewerkingsprocedé dat ziet op het vergisten van ten minste 50 gewichtsprocenten uitwerpselen van dieren met in de omschrijving van dat procedé genoemde nevenbestanddelen;

• **8**.het gebruiken van gronden voor een niet-ingrijpende herinrichting van openbaar gebied;
• **9.**het gebruiken van bouwwerken, eventueel in samenhang met bouwactiviteiten die de bebouwde oppervlakte of het bouwvolume niet vergroten, en van bij die bouwwerken aansluitend terrein;

• **10.**het gebruiken van een recreatiewoning voor bewoning, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
  o a.de recreatiewoning voldoet aan de bij of krachtens de Woningwet aan een bestaande woning gestelde eisen;
  o b.de bewoning niet in strijd is met de bij of krachtens de Wet milieubeheer, de Wet geluidhinder, de Wet ammoniak en veehouderij en de Wet geurhinder en veehouderij gestelde regels of de Reconstructiewet concentratiegebieden,
  o c.de bewoner op 31 oktober 2003 de recreatiewoning als woning in gebruik had en deze sedertdien onafgebroken bewoont, en
  o d.de bewoner op 31 oktober 2003 meerderjarig was;
• **11.**ander gebruik van gronden of bouwwerken dan bedoeld in de onderdelen 1 tot en met 10, voor een termijn van ten hoogste tien jaar.

Verordening marktgelden Wijchen 2024

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Verordening op de heffing en de invordering van marktgelden Wijchen 2024
Citeertitel	Verordening marktgelden Wijchen 2024
Besloten door	Gemeenteraad
Onderwerp	Belastingen: marktgelden

Opmerkingen m.b.t. de regeling
Verordening voor het belastingjaar 2024.

Grondslagen
Artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)
N.v.t.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werken de kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
Daags na bekendmaking	N.v.t	Nieuwe regeling	Raad: 19 december 2023	Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking in het digitale gemeenteblad.

De raad van de gemeente Wijchen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 november 2023;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;

Besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en de invordering van marktgelden Wijchen 2024.

Artikel 1 Begripsbepaling
Standplaats: de ruimte die voor de duur van de markt is aangewezen voor het uitoefenen van de markthandel.
Dagplaatsen: de standplaats die per marktdag ter beschikking wordt gesteld aan een vergunninghouder, omdat deze niet als vaste standplaats is toegewezen dan wel ingenomen.

Standwerkersplaatsen: de standplaats die per marktdag ter beschikking wordt gesteld om te standwerken.
Standwerken: de activiteit waarbij de standwerker publiek om zich heen verzamelt en dat publiek door een aansprekende uiteenzetten probeert over te halen tot de aankoop van een artikel.

Artikel 2 Belastbaar feit
Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats voor het uitoefenen van de markthandel op de weekmarkt.

Artikel 3 Belastingplicht
Belastingplichtig is degene aan wie de in artikel 2 bedoelde standplaats is toegewezen, dan wel degene die de in artikel 2 bedoelde standplaats inneemt.

Artikel 4 Tarief
1. Het marktgeld bedraagt voor vaste standplaatsen € 23,95 per strekkende meter per kwartaal, vermeerderd met € 2,40 indien een luifel bij de standplaats wordt gebruikt, en vermeerderd met € 10,85 indien een auto/cabine bij de standplaats wordt geplaatst.
2. Het marktgeld bedraagt voor dagplaatsen en standwerkersplaatsen € 13,85 per marktdag of gedeelte daarvan.
3. Het onder lid 1 bedoelde marktgeld wordt vermeerderd met € 4,15 per vaste standplaats per marktdag voor promotiedoeleinden.
4. Voor het gebruik van elektriciteit per dag wordt een bedrag van € 4,15 (exclusief BTW) per aansluiting in rekening gebracht. Dit is alleen van toepassing voor dagplaatsen en standwerkersplaatsen.

Artikel 5 Heffingstijdvak
1. Voor dagplaatsen en standwerkersplaatsen is het belastingtijdvak gelijk aan een marktdag.
2. Voor vaste standplaatsen is het belastingtijdvak gelijk aan het kalenderkwartaal.

Artikel 6 Wijze van heffing
Het marktgeld worden geheven door middel van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving waarop het gevorderde bedrag is vermeld.

Artikel 7 Termijn van betaling
1. Voor dagplaatsen en standwerkersplaatsen moet het marktgeld worden betaald bij uitreiking van de kennisgeving.
2. Voor vaste standplaatsen moet het marktgeld worden betaald binnen 30 dagen na de dagtekening van de schriftelijke kennisgeving.

Artikel 8 Kwijtschelding
Bij de invordering van marktgelden wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9 Overgangsrecht
De 'Verordening marktgelden 2023' vastgesteld bij raadsbesluit van 20 december 2022, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 10, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 10 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2024.

Artikel 11 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als de 'Verordening marktgelden 2024”.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 december 2023,

De griffier	de voorzitter,
A.B. Berendsen	R. Helmer-Englebert

Verordening precariobelasting Wijchen 2024

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Verordening op de heffing en de invordering van precariobelasting Wijchen 2024
Citeertitel	Verordening precariobelasting Wijchen 2024
Besloten door	Gemeenteraad
Onderwerp	Belastingen: precariobelasting

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Verordening voor het belastingjaar 2024

Grondslagen

Artikel 228 van de Gemeentewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

N.v.t.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werken de kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
Daags na bekendmaking	N.v.t	Nieuwe regeling	Raad: 19 december 2023	Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking in het digitale gemeenteblad.

De raad van de gemeente Wijchen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 november 2023;

gelet op artikel 228 van de Gemeentewet;

Besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en de invordering van precariobelasting Wijchen 2024

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

1. dag: een periode van 24 uren, aanvangende te 00.00 uur, of een gedeelte daarvan;
2. week: een periode van zeven achtereenvolgende dagen;

3. maand: een kalendermaand;
4. jaar: een kalenderjaar;
5. vergunning: een door het gemeentebestuur verleende en in een gemeentelijke registratie opgenomen toestemming op grond waarvan een persoon en/of rechtspersoon een of meer voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond mag hebben;
6. centrum van Wijchen: het centrum van het dorp Wijchen begrensd door de Hogeweg, Stationslaan, Violenstraat, Kasteellaan, Meidoornstraat, Lindenstraat, Bronkhorstlaan, Meester van Coothlaan en Meerdreef.

Artikel 2 Belastbaar feit
Onder de naam precariobelasting wordt een directe belasting geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, bedoeld of genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht
De precariobelasting wordt geheven van degene die, al dan niet met vergunning of na een melding, het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft of diens rechtsopvolger, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn.

Artikel 4 Vrijstellingen
De precariobelasting wordt niet geheven ter zake van het hebben van:
1. voorwerpen, indien de gemeente ter zake van het gebruik van de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond waarop het voorwerp of de voorwerpen zich bevinden een recht heft op grond van artikel 229, eerste lid, onderdeel a, van de Gemeentewet, dan wel een privaatrechtelijke vergoeding is overeengekomen;
2. voorwerpen, waarvan de gemeente genot hebbende is krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van voorwerpen die in gebruik zijn bij een derde;
3. brievenbussen en telefooncellen;
4. afvoerbuizen van hemelwater, welke aan een gebouw zijn aangebracht en niet meer dan 0,15 meter buiten de gevel uitsteken;
5. buizen in de grond, tot lozing van fecaliën, huishoud- of hemelwater;
6. voorwerpen die geplaatst worden bij evenementen of activiteiten die overwegend door vrijwilligers worden georganiseerd en die geen direct of indirect oogmerk hebben om hieruit voor eigen gewin inkomsten te verwerven;
7. wegwijzers en verkeersaanwijzingen van de Koninklijke Nederlandse Toeristenbond, ANWB en van andere overeenkomstige instellingen;
8. bloemen- of plantenbakken;
9. het hebben van voorwerpen door of vanwege de gemeente;
10. kabels en leidingen in de grond;
11. sandwichborden;
12. uitstallingen.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en belastingtarief
De precariobelasting wordt geheven naar de maatstaven en tarieven opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het overigens in deze verordening bepaalde.

Artikel 6 Berekening van de precariobelasting

1. Voor de berekening van de precariobelasting wordt met betrekking tot een in de tarieventabel genoemde tijdseenheid, lengte- of oppervlaktemaat een gedeelte daarvan als een volle eenheid aangemerkt.
2. Indien een tarief per oppervlakte is vastgesteld, wordt de precariobelasting berekend naar de oppervlakte van de horizontale projectie van de voorwerpen, tenzij anders is bepaald.
3. De oppervlakte van andere dan rechthoekige voorwerpen wordt gesteld op het product van de twee aangrenzende zijden van een om het voorwerp geplaatste denkbeeldige rechthoek.
4. Indien de gemeente een vergunning heeft verleend of een melding heeft ontvangen voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, wordt voor de berekening van de precariobelasting aangesloten bij de geldigheidsduur van die vergunning, tenzij blijkt dat het belastbaar feit zich gedurende een kortere periode heeft voorgedaan. In dat geval bestaat aanspraak op ontheffing, waarbij het zesde lid van overeenkomstige toepassing is.
5. Indien de gemeente een vergunning heeft verleend of een melding heeft ontvangen voor het hebben van een voorwerp of voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, wordt voor de berekening van de oppervlakte aangesloten bij de oppervlakte genoemd in de vergunning of de melding.
6. Indien in de tarieventabel voor een voorwerp tarieven voor verschillende tijdseenheden zijn opgenomen, wordt de precariobelasting berekend op de voor de belastingplichtige meest voordelige wijze.
7. In afwijking van het bepaalde in artikel 1 wordt voor de berekening van de precariobelasting:
   a. indien in de tarieventabel voor een voorwerp wel een weektarief, maar geen dagtarief is opgenomen, een gedeelte van een week gelijkgesteld met een week;
   b. indien in de tarieventabel voor een voorwerp wel een maandtarief, maar geen dag- of weektarief is opgenomen, een gedeelte van een maand gelijkgesteld met een maand.
8. Indien in de tarieventabel voor een voorwerp een dagtarief, weektarief of maandtarief is opgenomen en het belastingtijdvak een langere periode dan een dag, onderscheidenlijk een week of een maand omvat, gelden deze tarieven per dag, onderscheidenlijk week of maand van het belastingtijdvak.

Artikel 7 Belastingtijdvak

1 In de gevallen waarin de gemeente een vergunning heeft verleend of een melding heeft ontvangen voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, is het belastingtijdvak de periode waarvoor de vergunning is verleend, met dien verstande dat bij een kalenderjaar overschrijdende geldigheidsduur van de vergunning het belastingtijdvak gelijk is aan het kalenderjaar.
2. In andere dan de in het eerste lid bedoelde gevallen, is het belastingtijdvak de in het kalenderjaar gelegen aaneengesloten periode gedurende welke het belastbaar feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Artikel 8 Wijze van heffing

1. De precariobelasting wordt bij wege van aanslag geheven.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de voor een dag verschuldigde precariobelasting geheven door middel van een gedagtekende schriftelijke

kennisgeving waarop het gevorderde bedrag is vermeld. Het gevorderde bedrag wordt door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. In de gevallen bedoeld in artikel 7, eerste lid, is de precariobelasting verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak aanvangt is de naar jaartarieven geheven precariobelasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde belasting als er in dat tijdvak, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor de naar jaartarieven geheven precariobelasting voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde precariobelasting als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Belastingbedragen van minder dan € 100,00 worden niet geheven tenzij als gevolg van cumulatie van heffingen het totaal te betalen bedrag hoger is dan € 100,00.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald binnen 30 dagen na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijn.

Artikel 11 Kwijtschelding

Bij de invordering van de precariobelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12 Overgangsrecht

De 'Verordening Precariobelasting 2023', vastgesteld bij raadsbesluit van 20 december 2022, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na die van bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2024.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening precariobelasting 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 december 2023,

De griffier, De voorzitter,

A.B. Berendsen R. Helmer-Englebert

Tarieventabel behorende bij de Verordening precariobelasting 2024

nr	omschrijving	eenheid	Tarief per dag	Tarief per week	Tarief per maand	Tarief per jaar
1	a. Het hebben of innemen van een vaste standplaats	Per m² ingenomen grond per dag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 58,80
	b. Het hebben of innemen van een incidentele standplaats	Per m² ingenomen grond	€ 3,20	€ 17,00	n.v.t.	€ 58,80
2	a. Het hebben of innemen van een terras in het centrum van Wijchen voor het uitoefenen van een horecafunctie	Per m² ingenomen grond	n.v.t.	n.v.t.	€ 4,80	€ 28,90
	b. Het hebben of innemen van een terras buiten het centrum van Wijchen voor het uitoefenen van een horecafunctie.	Per m² ingenomen grond	n.v.t.	n.v.t.	€ 2,90	€ 17,30
3	Bouwmateriaal en bouwmaterieel zoals keten, loodsen, bouwwerktuigen en overig.	Per m² ingenomen grond	€ 1,60	€ 5,80	€ 20,20	€ 57,70
4	a. Het gebruiken van grond voor evenementen (waaronder standplaatsen, terrassen, tenten en uitstallingen) bij evenementen minder dan 500 m²		€ 115,50	€ 346,60	n.v.t.	n.v.t.
	b. Het gebruiken van grond voor evenementen (waaronder standplaatsen, terrassen, tenten en uitstallingen) meer dan 500 m²		€ 231,10	€ 693,20	n.v.t.	n.v.t.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 december 2023.

De griffier,

A.B. Berendsen

Paragraaf 2: Lokale heffingen

Inleiding
In artikel 8 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is geregeld dat de paragraaf lokale heffingen een verplicht onderdeel is van de begroting. Deze paragraaf moet volgens artikel 10 van het BBV ten minste de volgende onderdelen bevatten:

- De geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven van de heffingen, die ten hoogste kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

We beschrijven allereerst de algemene kaders en beleidsuitgangspunten. Vervolgens gaan we in op de heffingen van leges. Daarbij besteden we aandacht aan de kostenopbouw en de kostendekkendheid. Daarnaast geven we aan welke belastingen we in Wijchen heffen. Per belastingsoort schetsen we de kaders en gaan we in op de tariefsopbouw en de grondslag voor de belastingheffing en de totaal begrote (netto)opbrengst per belasting. We gaan ook in op ons kwijtscheldingsbeleid. Tot slot van deze paragraaf nemen we voorbeeldaanslagen lokale heffingen op voor een meerpersoonshuishouden zonder honden, om zo een vergelijking te kunnen maken van de tarief ontwikkelingen voor de individuele huishoudens.

Algemeen
De bevoegdheid tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting berust bij de raad. Een dergelijk besluit wordt genomen door het vaststellen, wijzigen of intrekken van een daartoe bestemde verordening. Het belastinggebied van een gemeente is begrensd. De Gemeentewet bepaalt limitatief welke belastingen een gemeente mag heffen. Daarnaast kan bij wet aan de gemeente de bevoegdheid worden toegekend om een bepaalde belasting te heffen. Een voorbeeld hiervan vormt de afvalstoffenheffing die zijn wettelijke grondslag vindt in de Wet Milieubeheer. Wijchen werkt samen met de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen en Berg- en Dal op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Met een centrumgemeente-constructie in de zin van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) zijn de bevoegdheden op het gebied van de uitvoering overgedragen aan de gemeente Beuningen. Het Belastingkantoor Beuningen verricht zijn werkzaamheden onder de naam Munitax.

Welke belastingen en rechten worden in de gemeente Wijchen geheven?
De heffingsambtenaar legt belastingen dwingend op zonder dat daar een aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat.
Rechten worden geheven op basis van artikel 229 van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer. Tegenover deze heffingen staat wel een aanwijsbare tegenprestatie. Bovendien mag het totaal van de verwachte inkomsten uit rechten het totaal van de verwachte uitgaven niet overschrijden.
De gemeente Wijchen heft de onderstaande belastingen en rechten:

- leges (artikel 229 Gemeentewet);
- marktgelden (artikel 229 Gemeentewet);

- onroerende zaakbelastingen (artikel 220 tot en met artikel 220i Gemeentewet);
- toeristenbelasting (artikel 224 Gemeentewet);
- hondenbelasting (artikel 226 Gemeentewet);
- rioolheffing (artikel 228a Gemeentewet);
- reinigingsheffing (artikel 15:33 Wet milieubeheer);
- reclamebelasting (artikel 227 Gemeentewet);
- precariobelasting (artikel 228 Gemeentewet);
- bedrijven investeringszone (Wet op de bedrijveninvesteringszones)

Ontwikkelingen 2024

- **Modelverordening rioolheffing**
  De nieuwe modelverordening 'Riool- en waterzorgheffing', die vorig jaar is geïntroduceerd, wordt op dit moment niet toegepast. De nieuwe verordening was door gemeenten en ook door Munitax als niet uitvoerbaar verklaard. Hierdoor is besloten om op dit moment niet de nieuwe verordening te implementeren, maar te wachten totdat de VNG een uitvoerbare verordening publiceert. Tegen die tijd zullen wij u hier verder over informeren.

Lokale Heffingen

De lokale heffingen zijn gebaseerd op de gewenste opbrengsten, die in de voorliggende begroting en dus in deze paragraaf zijn opgenomen. De tarieven die hierbij zijn vermeld en afhankelijk zijn van de WOZ-waarden, zullen nog een wijziging ondergaan. Dit komt omdat de definitieve WOZ-waarden ontwikkelingen nog niet bekend zijn. Bij de behandeling van de voorstellen over belastingverordeningen is dat wel het geval. De tarieven zullen dan ook op basis daarvan, definitief worden vastgesteld. Voor de duidelijkheid, alleen de tarieven die in de vastgestelde verordeningen staan, zijn dus geldig.

- **Onroerende zaakbelastingen**
  De grondslag voor de onroerende zaakbelasting is de WOZ-waarde. De tarieven voor 2024 zijn:

Tabel 5: ontwikkeling van de tarieven OZB (inclusief correctie n.a.v. waardestijging)

Soort OZB	Tarief 2023 (% van de WOZ-waarde)	Tarief 2024 (% van de WOZ-waarde)	Gewenste opbrengst 2024 (netto x € 1.000)
Woning eigenaar	0,0998%	0,0994%	6.660
Niet-woning eigenaar	0,2535%	0,2551%	2.361
Niet-woning gebruiker	0,1964%	0,1968%	1.674
Totaal			**10.696**

De basis voor de meerjarenraming van de OZB is het jaar 2023. De opbrengsten OZB worden jaarlijks gecorrigeerd voor de verwachte prijscompensatie. We gaan daarbij uit van de percentages uit de meicirculaire 2023. Daarnaast houden we rekening met een verwachte toename van het aantal woningen als gevolg van nieuwbouw en wordt bij de bepaling van de tarieven rekening gehouden met de waardeontwikkeling van de onroerende zaken (WOZ).

In onderstaande tabel wordt het meerjarenperspectief weergegeven van de gewenste inkomsten OZB.

Tabel 6: ontwikkeling van de opbrengsten OZB

x € 1.000	**%/aantal**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Totaal Begroting 2023		10.305	10.635	10.899	11.169
Mutatie Perspectiefnota 2023		429	463	563	647
Actuele begroting 2023		**10.734**	**11.098**	**11.462**	**11.816**
Berekening 2024:					
Basis (raming opbrengst 2023)		10.324	10.324	10.324	10.324
Nieuwbouw/woningtoename	*T.m. 2027: 240 won. p/jr.*	62	125	190	257
Index 2024	*3,0%*	310	310	310	310
Index 2025	*2,8%*		299	299	299
Index 2026	*2,7%*			299	299
Index 2027	*2,5%*				285
Totaal Begroting 2024		**10.696**	**11.059**	**11.422**	**11.775**
Mutatie t.o.v. begroting 2023		-38	-39	-40	-41

- **Reinigingsheffingen**
  We streven ernaar dat onze inwoners hun afval kwalitatief en kwantitatief goed (blijven) scheiden om zoveel mogelijk grondstoffen terug te winnen. Het taakveld afval is altijd een dynamisch dossier. Wij hebben nog steeds het motto "de vervuiler betaalt" hoog in het vaandel en willen dit verder verankeren in de toekomst.

  Het diftar-systeem zetten we in 2024 voort, waarbij we de huidige grondslagen van de tarieven in stand houden. Dit betekent dat de systematiek van toerekenen van kosten naar vaste en variabele heffing gehandhaafd blijft, evenals het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. Waarbij de voor compensatie in aanmerking komende btw wordt meegerekend in het tarief conform artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet en artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De middelen die gegenereerd worden uit de reinigingsheffingen zijn derhalve niet vrij aanwendbaar maar dienen ter dekking van kosten voor afvalinzameling en -verwerking.

  Bij diftar bestaat de tariefstelling uit een variabel en een vast gedeelte. De hoogte van het variabele gedeelte wordt bepaald door het aantal aanbiedingen van de container voor restafval (of aantal inworpen in de verzamelcontainer) en de omvang van deze container. Met het vaste tarief worden de algemene kosten van het taakveld afval, de kosten van de overige afvalstromen en de toe te rekenen kosten van andere taakvelden, zoals beschreven in deze paragraaf gedekt.

  Het variabele tarief wordt bepaald door de variabele kosten (inzameling en verwerking restafval) te delen door het te verwachten aantal aanbiedingen. Er bestaan hierbij drie mogelijkheden: 240 liter container, 140 liter container en 50 liter zak (ondergrondse verzamelcontainer). Naar verhouding is bij elk van de drie mogelijkheden het tarief gelijk. D.w.z. per aanbieding betaald iemand met een 240 liter minicontainer ca. 1,7 keer zoveel als iemand met een 140 liter minicontainer (240 liter/140 liter).

  Het positieve saldo uit de jaarrekening 2022 hebben we bij de perspectiefnota bestemd voor de campagne weet wat je achterlaat en de uitbreiding van de inzamelmiddelen voor incontinentie materiaal.

Tabel 7: tariefstelling Reinigingsheffingen

	Minicontainer 240 liter		Minicontainer 140 liter		Afvalzak (50 liter)	
Jaartal	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**
Vast tarief	178	188	178	188	178	188
Variabel tarief	8,33	9,44	4,86	5,51	1,73	1,96
Woonzorgcomplex					83,04	94,08

Tabel 8: Grondslag tariefstelling (x€ 1000):

	Begroot 2023	**Begroot 2024**
Taakveld 7.3 Afval: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	3.855	3.969
Taakveld 7.3 Afval: Directe inkomsten excl. BTW	-755	-591
Bruto kosten taakveld(en) vóór inzet reserves	**3.101**	**3.377**
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	0	0
Netto kosten taakveld(en)	**3.101**	**3.477**
Toe te rekenen kosten:		
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding afvalstoffenheffing	210	140
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Schoonhouden wegen 1/3 deel van de integrale kosten	59	73
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Zwerfafval 1/3 deel van de integrale kosten	63	60
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	58	64
Toe te rekenen compensabele BTW op de directe kosten en opbrengsten	572	592
Totale kosten	**4.062**	**4.306**
Opbrengst heffingen	**4.062**	**4.307**
Dekkingspercentage vóór inzet reserves	**100%**	**100%**
Dekkingspercentage na inzet reserves	**100%**	**100%**

- **Rioolheffing**

  Ons uitgangspunt bij het bepalen van het tarief is dat we een solide beleid voeren, waarin inkomsten en uitgaven op een lange termijn in balans zijn en waarin we doelmatig omgaan met de beschikbare middelen.
  Voor de rioolheffing geldt als uitgangspunt dat de opbrengst van de rioolheffing 100% van de kosten dekt. De hoogte van de heffing is gebaseerd op de kosten voortvloeiend uit en gerelateerd aan het beleidsplan Water en Riolering voor de periode 2023 -2027. Daarbij wordt, conform art. 228a derde lid Gemeentewet, in het tarief de voor compensatie in aanmerking komende btw meegerekend.
  Onze rioolheffing berekenen we als percentage over de WOZ-waarde. We maken hierbij onderscheid naar eigenaren en gebruikers, alsook naar woningen en niet-woningen.
  We hebben de middelen nodig om invulling te kunnen geven aan onze (verbrede)zorgplichten voor afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater zoals deze in het beleidsplan zijn opgenomen.

Tabel 9: ontwikkeling van de tarieven rioolrecht

Soort Rioolheffing	**Tarief 2023 (% van de WOZ-waarde)**	**Tarief 2024 (% van de WOZ-waarde)**
Woning eigenaar	0,0360%	0,0347%

Woning gebruiker	0,0146%	0,0165%
Niet-woning eigenaar	0,0948%	0,0930%
Niet-woning gebruiker	0,0362%	0,0417%

Tabel 10 Kosten en opbrengsten rioolheffing (bedragen x € 1.000)

Soort rioolheffing	**Kostentoedeling 2024 ***		**Heffings-opbrengst 2024 (netto)**	
Woning eigenaar	€ 2.316	51%	€ 2.316	51%
Woning gebruiker	€ 1.080	24%	€ 1.080	24%
Niet-woning eigenaar	€ 831	18%	€ 831	18%
Niet-woning gebruiker	€ 361	7%	€ 361	7%
Totaal kosten in de heffing te betrekken	€ 4.588		€ 4.588	
Dekkingsgraad			100%	

* Inclusief toerekenbare btw-componenten en kwijtschelding.

De af te dekken kosten, inclusief toegerekende compensabele Btw, bedragen € 4.588k. De gewenste opbrengst zit, uitgaande van de berekende tarieven voor 2024, op hetzelfde bedrag, zodat de dekkingsgraad 100% is. Daarbij is ook rekening gehouden met een inschatting van oninbare heffingen en verminderingen, die ook binnen het tarief afgedekt mogen worden.

Onder de eigenaarsheffingen dekken we de kosten van de initiële aanleg, vervanging en groot onderhoud. Met de gebruikersheffingen dekken we de overige kosten gerelateerd aan ons verbrede zorgplicht. Gemengde kosten worden naar rato toegerekend.

Tabel 11: Grondslag tariefstelling x € 1000:

	Begroot 2024
Taakveld 7.2 Riolering: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	3.773
Taakveld 7.2 Riolering: Directe inkomsten excl. BTW	-12
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	-
Netto kosten taakveld(en)	**3.761**
Toe te rekenen kosten:	
Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer: 1/3 deel kosten van schoonhouden wegen	73
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding rioolheffing	40
Taakveld 0.4 Overhead: Kosten inclusief (omslag-)rente	154
Toe te rekenen BTW op de directe kosten en opbrengsten	560
Totale kosten	**4.588**
Opbrengst heffingen	4.588
Dekkingspercentage	**100%**

- **Hondenbelasting**

  De opbrengsten uit het heffen van hondenbelasting worden als een algemeen dekkingsmiddel gezien en mogen dus vrijelijk worden besteed. In de gemeente Wijchen worden, net als in veel alle gemeenten, deze belastingopbrengsten ingezet ter voorkoming van hondenoverlast en strookt de heffing met het principe "de vervuiler betaald". De hondenbelasting in Wijchen is kostendekkend. Met name door de plaatsing van afvalbakken voor de honden in Hernen, de hogere doorbelasting van de WDW voor onderhoud aan uitlaatplaatsen en de hogere doorbelasting van Munitax, zorgt ervoor dat de tarieven stijgen met 14,4%. Deze tarieven ontwikkelen zich als volgt:

Tabel 12: ontwikkeling van de tarieven hondenbelasting

Aantal honden	**2023 €**	**2024 €**
Eerste hond	77,60	88,80
Tweede en volgende hond	142,65	163,20
Kennel	335,20	383,50

Hoewel de hoogte van de hondenbelasting in Wijchen niet wettelijk beperkt is door de gemaakte kosten, kiest Wijchen wel voor deze systematiek. Voor de bepaling van de hoogte van de hondenbelasting is de toerekening in tabel 13 toegelicht. De kosten die ten grondslag liggen aan de heffing zijn als volgt opgebouwd:

Tabel 13: Grondslag tariefstelling x € 1000:

	Begroot 2024
Taakveld 5.7 Openbaar groen en recreatie: Directe kosten Hup, inclusief (omslag)rente excl. BTW	229
Taakveld 0.64 Belastingen overig: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	74
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	0
Netto kosten taakveld(en)	
Toe te rekenen kosten:	
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	64
Toe te rekenen BTW op de kosten	24
Totale kosten	**391**
Opbrengst heffingen	391
Dekkingspercentage	100%

- **Toeristenbelasting**
  De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Heffing van de toeristenbelasting geschiedt op basis van aangifte. Conform de vastgestelde beslisnota in oktober 2021 zijn de tarieven voor toeristenbelasting extra verhoogd naar respectievelijk € 2,00 per overnachting en € 1,00 per overnachting op een vaste standplaats. Dit is onder voorbehoud van de afweging door de gemeenteraad bij de behandeling van deze begroting.
  We verlenen een vrijstelling voor overnachtingen van scouts die op een scoutingterrein overnachten. Het afgeronde tarief wordt in rekening gebracht, conform raadsbesluit. Als nieuw beleid stellen we voor het tarief voor overnachtingen bij festivals gelijk te stellen aan het standaard tarief van € 2,00, omdat we dit meer zien in het segment van hotels qua verblijfsduur en prijs dan een camping.

Tabel 14: ontwikkeling van de tarieven toeristenbelasting

	2023 afgerond	**2024 afgerond**
Tarief per overnachting	€ 1,50	€ 2,00
Tarief per overnachting op vaste standplaats	€ 0,75	€ 1,00
Tarief per overnachting op een festival	Nvt	€ 2,00

- **Reclamebelasting**
  De reclamebelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Een gebruiker van een pand binnen een door de Gemeenteraad vastgesteld gebied is deze belasting verschuldigd als hij een reclame-uiting op zijn pand voert. We heffen reclamebelasting voor een drietal zones. Dit zijn: Wijchen Centrum, Bedrijventerrein Wijchen-Oost en Bedrijventerrein Bijsterhuizen. Het tarief voor Wijchen Centrum is een percentage van de WOZ-waarde van het pand. Voor de overige zones is ook de WOZ-waarde van het pand als grondslag gekozen, maar zijn de tarieven gestaffeld.

Tabel 15: ontwikkeling tarieven reclamebelasting Wijchen Centrum

	2023	2024
Minimum bedrag per WOZ-object	€ 325,00	€ 336,00
Drempelbedrag WOZ-waarde	€ 136.000	€ 136.000
Tarief per € 1.000 WOZ-waarde boven drempelbedrag	€ 2,39	€ 2,47
Maximumbedrag per WOZ-object	€ 945,00	€ 978,00
Gewenste opbrengst in €	€ 129.000	€ 127.000

Tabel 16: ontwikkeling tarieven Bedrijventerrein Bijsterhuizen

WOZ-waarde van:	Tot	2023	2024
€ 0,00	€ 115.000	€ 100	€ 105
€ 115.001	€ 287.000	€ 200	€ 210
€ 287.001	€ 573.000	€ 325	€ 335
€ 573.001	€ 1.146.000	€ 730	€ 755
€ 1.146.001	€ 2.293.000	€ 1.015	€ 1.045
€ 2.293.001	€ 3.438.000	€ 1.215	€ 1.255
€ 3.438.001	€ 4.585.000	€ 1.625	€ 1.675
€ 4.585.001	€ 5.729.000	€ 2.030	€ 2.090
€ 5.729.001	€ 11.462.000	€ 2.840	€ 2.925
€ 11.462.001	€ 999.999.999	€ 3.245	€ 3.345

Tabel 17: ontwikkeling tarieven bedrijventerrein Wijchen-Oost

WOZ-waarde van:	Tot	2023	2024
€ 0,00	€ 110.000	€ 135	€ 135
€ 110.001	€ 220.000	€ 190	€ 190
€ 220.001	€ 328.000	€ 275	€ 275
€ 328.001	€ 547.000	€ 435	€ 435
€ 547.001	€ 821.000	€ 600	€ 600
€ 821.001	€ 1.093.000	€ 765	€ 765
€ 1.093.001	€ 1.640.000	€ 985	€ 985
€ 1.640.001	€ 2.188.000	€ 1.310	€ 1.310
€ 2.188.001	€ 3.281.000	€ 1.640	€ 1.640
€ 3.281.000	€ 999.999.999	€ 2.035	€ 2.035

- **Marktgelden**
  De tarieven zijn verhoogd met een prijsindex van 3%, Dit is hetzelfde percentage als die we in de kostenontwikkeling hebben opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met de mate van kostendekkendheid van de marktgelden.

Tabel 18: marktgelden

Marktgelden x € 1,-	2023	2024
Vaste standplaatsen per strekkende meter per kwartaal	23,25	23,95
Vermeerdering luifel bij standplaats	2,35	2,40
Vermeerdering auto/cabine	10,55	10,85
Vermeerdering per marktdag voor promotiedoeleinden	4,05	4,15
Dag- en standwerkersplaatsen per marktdag	13,45	13,85
Elektriciteit per marktdag per aansluiting dag- en standwerkersplaats	4,05	4,15

- **Precariobelasting**
  De precariobelasting wordt geheven van degene die, al dan niet met vergunning of na een melding, het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft of diens opvolger, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn. De tarieven verhogen we met een prijsindex van 3%. Dit is hetzelfde percentage als die we in de kostenontwikkeling hebben opgenomen.

- **Bedrijven Investerings-Zone (BIZ)**
  Met ingang van 2021 heft de gemeente een belasting van een selectie van de gebruikers en/of eigenaren van de niet-woningen gelegen in de BI-zone (bijdrageplichtigen). De opbrengst gaat naar de Vereniging van Pandeigenaren Wijchen Centrum en is bestemd om deze vereniging meer financiële slagkracht te geven om te investeren in een aantrekkelijk centrum voor Wijchen. De verordening die ten grondslag ligt aan de heffing geldt voor 5 jaar en loopt vanaf 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025. Het tarief ligt ook voor 5 jaar vast en bedraagt 0,19% van de WOZ waarde, met een minimum van € 270 en een maximum van € 540.

- **Leges**
  In onderstaande tabel geven we per hoofdstuk van de legestabel de begrote kosten en opbrengsten weer. Hieruit blijkt dat er per titel geen overdekking bestaat op de leges.
  De personeelskosten maken onderdeel uit van de directe kosten en zijn op basis van ureninzet toegerekend aan de verschillende hoofdstukken. In het overzicht zijn naast de directe kosten op de verschillende onderdelen, de overheadkosten toegerekend op basis van een vaste opslag per fte. We streven naar 100% kostendekkend, maar zijn hierin beperkt door de gemaximeerde legestarieven vanuit het Rijk. Zie in de volgende tabel de mate van kostendekkendheid.

Tabel 19: Legestabel 2024

Paragraaf	Omschrijving	Directe kosten	Overhead kosten	Kosten totaal	Totaal opbrengsten	Kosten-dekking
Paragraaf 1.1	Burgerlijke stand totaal	€ 37.822	€ 12.481	€ 50.303	€ 51.800	103%
Paragraaf 1.2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart totaal	€ 390.505	€ 106.146	€ 496.651	€ 373.506	75%
Paragraaf 1.3	Rijbewijzen totaal	€ 124.108	€ 49.636	€ 173.744	€ 183.517	106%
Paragraaf 1.4	Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens totaal	€ 17.739	€ 9.960	€ 27.699	€ 470	2%
Paragraaf 1.5	Bestuursstukken totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 1.6	Vastgoedinformatie totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 1.7	Overige publiekszaken totaal	€ 8.501	€ 5.300	€ 13.800	€ 22.200	161%
Paragraaf 1.8	Gemeentearchief totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 1.9	Bijzondere wetten totaal	€ 36.951	€ 2.479	€ 39.430	€ 38.111	97%
Paragraaf 1.10	Diversen totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 2.1	Algemene bepalingen totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 2.2	Voorfase totaal	€ 59.743	€ 37.247	€ 96.991	€ 70.476	73%
Paragraaf 2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken totaal	€ 931.550	€ 560.154	€ 1.491.704	€ 1.059.871	71%
Paragraaf 2.4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT

Paragraaf 2.5	Milieubelastende activiteiten totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 2.6	Lozingsactiviteiten totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 2.7	Aanlegactiviteiten totaal	€ 17.096	€ 10.659	€ 27.755	€ 22.258	80%
Paragraaf 2.8	Overige activiteiten totaal	€ 7.525	€ 4.692	€ 12.217	€ 9.250	76%
Paragraaf 2.9	Maatwerkvoorschriften totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 2.10	Gelijkwaardigheid totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 2.11	Overige tarieven totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 2.12	Modaliteiten totaal	€ 59.656	€ 2.414	€ 62.070	€ 4.568	7%
Paragraaf 2.13	Vermindering totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 2.14	Teruggaaf totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 3.1	Horeca totaal	€ 3.328	€ 2.075	€ 5.404	€ 5.270	98%
Paragraaf 3.2	Seksbedrijven totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 3.3	Winkeltijdenwet totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 3.4	Organiseren evenement of markt totaal	€ 5.455	€ 3.401	€ 8.856	€ 8.637	98%
Paragraaf 3.5	Standplaatsen totaal	€ 2.219	€ 1.383	€ 3.602	€ 3.513	98%
Paragraaf 3.6	Huisvestingswet 2014 totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	NVT
Paragraaf 3.7	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit totaal	€ 5.962	€ 865	€ 6.826	€ 6.196	91%
Totaal		**€ 1.708.161**	**€ 808.891**	**€ 2.517.052**	**€ 1.859.643**	**74%**

Recapitulatie 1, 2 en 3					
Totaal		**Directe kosten**	**Overhead**	**Baten**	**Kostendekking**
Kostendekking Hoofdstuk 1		€ 615.627	€ 186.001	€ 669.604	**84%**
Kostendekking Hoofdstuk 2		€ 1.075.570	€ 615.166	€ 1.166.423	**69%**
Kostendekking Hoofdstuk 3		€ 16.964	€ 7.724	€ 23.616	**96%**
Kostendekking totaal		**€ 1.708.161**	**€ 808.891**	**€ 1.859.643**	**74%**

Omgevingswet

De bovenstaande legestabel 2024 heeft nog betrekking op de situatie met invoering van de Omgevingswet. Op dit moment (half september 2023) is bekend geworden dat de Wet kwaliteitsborging bouw deels wordt uitgesteld. De wet wordt in tweeën geknipt. Vanaf 1 januari treed het deel 'nieuwbouw' in werking en per 1 juli het deel 'verbouw'.

Overzicht van de geraamde inkomsten

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de begrote inkomsten gemeentelijke heffingen.

Tabel 20: Overzicht geraamde netto inkomsten (x € 1.000)

	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Onroerende zaakbelastingen	9.984	10.696	11.059	11.422	11.775
Toeristenbelasting	94	215	215	215	215

Hondenbelasting	353	391	386	397	406
Rioolheffing	4.259	4.588	4.676	4.708	4.728
Leges bouwvergunningen	801	1.017	1.017	1.018	1.040
Marktgelden	24	24	24	24	24
Reinigingsheffing	4.062	4.307	4.696	4.992	5.196
Precariobelasting	24	36	36	36	36
Reclamebelasting	389	410	410	410	410
Bedrijven Investerings Zone (BIZ)	80	80	80	80	80
Totale opbrengst	**20.070**	**21.901**	**22.598**	**23.302**	**23.910**

Lokale lastendruk
Op basis van de voorgestelde tarieven kan een vergelijking worden gemaakt tussen de lokale lastendruk voor woningen in 2024 ten opzichte van 2023. De belastingsoorten OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden) zijn in dit overzicht meegenomen. Bij deze vergelijking wordt uitgegaan van onroerende zaken met een WOZ-waarde van respectievelijk € 259k, € 388k, € 517k en € 672k (prijspeil 2024).
De voorbeeldaanslagen 2024 zijn berekend op basis van een woningwaarde van 2023, gecorrigeerd voor de door Munitax berekende waardestijging (woningen + 3,4%; niet-woningen +1,75%). Hierdoor zijn de gevolgen voor de Wijchense huishoudens beter vergelijkbaar.

Voorbeeldaanslagen
Hieronder treft u de voorbeeldaanslagen aan, waarbij we de totale woonlasten berekenen voor een meerpersoonshuishouden, uitgaande van de in de tabel genoemde WOZ-waarden. Voor de afvaltarieven is rekening gehouden met gemiddeld 8 ledigingen per jaar.

Tabel 21: Voorbeeldaanslagen

Aanslag gemeentelijke belastingen	***2023***	***Aanslag gemeentelijke belastingen***	***2024***
WOZ-waarde	*250.000*	*WOZ-waarde*	*258.500*
OZB – eigendom	249,50	OZB – eigendom	256,95
Rioolrecht eigendom	90,00	Rioolrecht eigendom	89,70
Rioolrecht gebruik	36,50	Rioolrecht gebruik	42,65
Afvalstoffenheffing meerpersoons	244,64	Afvalstoffenheffing meerpersoons	263,52
Structurele lastendruk	**620,64**	***Structurele lastendruk***	**652,82**
Aanslag gemeentelijke belastingen	***2023***	*Aanslag gemeentelijke belastingen*	***2024***
WOZ-waarde	*375.000*	*WOZ-waarde*	*387.750*
OZB – eigendom	374,25	OZB – eigendom	385,42
Rioolrecht eigendom	135,00	Rioolrecht eigendom	134,55
Rioolrecht gebruik	54,75	Rioolrecht gebruik	63,98
Afvalstoffenheffing meerpersoons	244,64	Afvalstoffenheffing meerpersoons	263,52
Structurele lastendruk	**808,64**	***Structurele lastendruk***	**847,47**
Aanslag gemeentelijke belastingen	***2023***	*Aanslag gemeentelijke belastingen*	***2024***
WOZ-waarde	*500.000*	*WOZ-waarde*	*517.000*
OZB – eigendom	499,00	OZB – eigendom	513,90
Rioolrecht eigendom	180,00	Rioolrecht eigendom	179,40
Rioolrecht gebruik	73,00	Rioolrecht gebruik	85,31
Afvalstoffenheffing meerpersoons	244,64	Afvalstoffenheffing meerpersoons	263,52
Structurele lastendruk	**996,64**	***Structurele lastendruk***	**1.042,12**

Aanslag gemeentelijke belastingen	***2023***	*Aanslag gemeentelijke belastingen*	***2024***
WOZ-waarde	*650.000*	*WOZ-waarde*	*672.100*
OZB – eigendom	648,70	OZB – eigendom	668,07
Rioolrecht eigendom	234,00	Rioolrecht eigendom	233,22
Rioolrecht gebruik	94,90	Rioolrecht gebruik	110,90
Afvalstoffenheffing meerpersoons	244,64	Afvalstoffenheffing meerpersoons	263,52
Structurele lastendruk	**1.222,24**	***Structurele lastendruk***	**1.275,70**

Woonlastenvergelijking
De bruto woonlasten voor meerpersoons huishoudens met een eigen woning liggen landelijk gemiddeld op € 944 in 2023. Van alle gemeenten in Nederland staat Wijchen in 2023 op plaats 75 voor wat betreft de gemiddelde woonlasten per meerpersoonshuishouden (nummer 1 is de goedkoopste). Bij de berekening van de lokale lastendruk is rekening gehouden met de OZB, de rioolrechten en de afvalstoffenheffing. Het betreft de cijfers over 2023. De lastendruk van Wijchen voor 2024 stijgt ten opzichte van 2023. Naast de doorberekening van de inflatie is dit toe te schrijven aan de doorberekening van hogere kosten voor riool en afval aan de betreffende heffingen.

Tabel 22: Vergelijking met een aantal omliggende gemeenten (2023)

Gemeentelijke woonlasten	**Wijchen**	**Beuningen**	**Druten**	**Heumen**	**Nijmegen**	**Nederland**
Eenpersoonshuishouden 2023 (2024)	827 (880)	883	799	888	1.040	Nb.
Meerpersoonshuishouden 2023 (2024)	863 (912)	893	866	957	1.058	944
Rangnummer Meerpersoonshuishouden (nr. 1 heeft de laagste lasten)	75	122	79	190	288	

Bron: COELO atlas van de lokale lasten 2023

Kwijtscheldingsbeleid
De kwijtschelding van gemeentelijke belastingen heeft, in het kader van het armoededebat, de afgelopen jaren ruim aandacht gekregen. Sinds 1 januari 1995 is het gemeenten en waterschappen toegestaan om een ruimer kwijtscheldingsbeleid te voeren dan in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 is geregeld. Waar de rijksregeling uitgaat van een percentage van 90% van de bestaanskosten mogen gemeenten dit met ingang van 1 januari 1996 vaststellen op maximaal 95% en met ingang van 1 januari 1997 op maximaal 100%. De gemeente Wijchen hanteert deze maximale bijstandsnorm sinds 1998. In de gemeente Wijchen wordt in voorkomende gevallen alleen kwijtschelding verleend van aanslagen onroerende zaakbelasting afvalstoffenheffing (vastrecht) en de gebruikersheffing rioolrechten.

Steeds meer gemeenten maken gebruik van het Inlichtingenbureau om vast te stellen welke burgers in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentebelastingen. Met de geautomatiseerde kwijtscheldingstoets ondersteunt het Inlichtingenbureau gemeenten en waterschappen bij het toetsen van zowel een eerste aanvraag voor kwijtschelding als bij ‘ambtshalve verlenging’ van kwijtschelding. Dit gebeurt aan de hand van een door gemeenten en waterschappen opgestelde beslisboom, met instemming van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (Unie). In 2011 is aan alle kwijtscheldingsgerechtigden binnen de deelnemende gemeente voor het belastingjaar 2011 een brief verstuurd. Hierin zijn zij verzocht toestemming te geven aan de gemeenschappelijke regeling om vanaf 2012 het recht op kwijtschelding automatisch te toetsen via het inlichtingenbureau.
Met deze toets is eenvoudig vast te stellen of iemands inkomen en vermogen is veranderd ten opzichte van het voorgaande jaar. De burger hoeft dan dus niet zelf opnieuw kwijtschelding aan te vragen. Naast de vervolgaanvragen mogen sinds 2016 ook initiële aanvragen voor de toets worden aangeleverd. Dat bespaart de uitvoeringsinstantie én de aanvrager nog meer administratieve lasten.
Tevens bevatten de rapportages van het inlichtingenbureau steeds meer extra detailinformatie wanneer er een belemmering voor kwijtschelding wordt gevonden. De burger hoeft hierdoor minder informatie aan te leveren, waardoor de dienstverlening verbetert.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5290
Extern Zaak ID	Z/23/146046
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	8.d
Titel	146046 beslisnota Subsidie voor buurtwinkel in Bergharen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Eigenaar	Beck, Nicoline
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Bronkhorst, T. (Twan) van
Telefoonnummer steller	06-46824202

Bijlagen
146046 beslisnota Subsidie voor buurtwinkel in Bergharen
23-11-20 verleningsbeschikking subsidie prov gemeente buurtsuper Bergharen
23-10-13 provincie subsidiebeschikking Dorpendeal De Bikkels Bergharen
23-10-09 dorpendeal ondertekend
23-08-28 BIJLAGE 2 - Bedrijfsplan dorpendeal Bergharen
23-08-28 BIJLAGE 1 - Dorpendeal Bergharen subs aanvraag provincie

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	28 november 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	8 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Toelichting

Op 13 oktober 2023 ontving de gemeente Wijchen een subsidie van de provincie Gelderland voor een bedrag van € 258.600. De subsidie is verleend in het kader van de subsidieregeling Dorpendeal en bedoeld voor het inwonerinitiatief van Stichting Blije Bikkels. De gemeente Wijchen stelt zelf ook een subsidie beschikbaar van € 50.000. Met de provincie is afgesproken dat het bedrag van € 308.600 door de gemeente als subsidie worden verleend aan Stichting Blije Bikkels.

Voorgesteld besluit

1. Een projectsubsidie van € 308.600 aan Stichting Blije Bikkels te verlenen conform bijgevoegde beschikking. Met de subsidie draagt de stichting bij aan de leefbaarheid in Bergharen.

Besluit (Aangenomen)

1. Een projectsubsidie van € 308.600 aan Stichting Blije Bikkels te verlenen conform bijgevoegde beschikking. Met de subsidie draagt de stichting bij aan de leefbaarheid in Bergharen.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/146046

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Subsidie voor buurtwinkel in Bergharen

Datum: 13 november 2023

Voorgesteld besluit

De Gemeenteraad besluit:

1. Een projectsubsidie van € 308.600 aan Stichting Blije Bikkels te verlenen conform bijgevoegde beschikking. Met de subsidie draagt de stichting bij aan de leefbaarheid in Bergharen.

Aanleiding

Op 13 oktober 2023 ontving de gemeente Wijchen een subsidie van de provincie Gelderland voor een bedrag van € 258.600. De subsidie is verleend in het kader van de subsidieregeling Dorpendeal en bedoeld voor het inwonerinitiatief van Stichting Blije Bikkels. De gemeente Wijchen stelt zelf ook een subsidie beschikbaar van € 50.000. Met de provincie is afgesproken dat het bedrag van € 308.600 door de gemeente als subsidie worden verleend aan Stichting Blije Bikkels.

Eerdere besluiten

12-09-2023	Zaaknr: 137163 Ondertekening Dorpendeal. Besloten is dat wethouder Nick Derks mandaat heeft om de Dorpendeal te ondertekenen. De Dorpendeal is een samenwerking van een inwonerinitiatief met de provincie en de gemeente.

Gewenst resultaat

Stichting Blije Bikkels in staat stellen bij te dragen aan de leefbaarheid in Bergharen door het realiseren van een buurtsuper met leer/werkplekken voor jongvolwassenen met een afstand tot de arbeidsmarkt, een lunchroom, een bakkerij, een bezorgdienst, activiteiten en een moestuin.

Argumenten

1.1 Stichting Blije Bikkels heeft een gedegen plan liggen onder het initiatief.

Blije Bikkels heeft in maart 2022 haar stichting opgericht. Het doel van de stichting komt overeen met het doel van het initiatief, namelijk het exploiteren van een maatschappelijke onderneming gericht op maatschappelijke participatie van jongvolwassenen met een afstand tot de arbeidsmarkt, het bijdragen aan de leefbaarheid in Bergharen en het beschikbaar stellen van ruimte voor activiteiten. In juni 2022 heeft de stichting haar projectplan vastgesteld, samen met een bedrijfsplan. In samenwerking met de provincie is het plan verder uitgewerkt. Dit leidde tot het indienen van een subsidie-aanvraag bij de provincie in juli 2023 en het opnemen van € 50.000 in de perspectiefnota van de gemeente. Op 9 november 2023 is de gemeentebegroting voor 2024 vastgesteld door de gemeenteraad. Hiermee is er ook een akkoord voor de gemeentelijke bijdrage. Met het verlenen van de subsidies kan er gestart worden met de uitvoering.

1.2 Met de verleningsbeschikking is er juridische zekerheid voor de stichting en duidelijkheid over de subsidiabele activiteiten.
De subsidie van de provincie is aan de gemeente verleend. In de Dorpendeal is afgesproken dat de verantwoordelijkheid voor de besteding en de verantwoording bij de stichting ligt. De stichting moet voor de besteding en verantwoording een aanvraag tot vaststelling van de subsidie indienen bij het college. Hierna zal de gemeente een aanvraag tot vaststelling indienen bij de provincie. Met bijgevoegde beschikking wordt de subsidie aan de stichting verleend.

1.3 Het te beschikken bedrag valt onder het budgetrecht van de raad.
Bedragen van € 50.000 en hoger vallen onder het budgetrecht van de raad.

Tegenargumenten en risico's
1.1 Het initiatief kan mislukken.
De stichting bestaat uit vrijwilligers die dit in hun vrije tijd doen. Er is geen garantie op opvolging of continuïteit. Dit lossen we op door afspraken te maken over tussentijdse monitoring, zodat we op tijd weten of er bijgestuurd moet worden.

Financiële gevolgen
De begroting van de stichting ziet er, op hoofdlijnen, als volgt uit:

Inkomsten	Wat	Uitgaven	Wat
€ 707.000	Giften van particulieren en fondsen	€ 975.000	Aankoop en nieuwbouw pand
€ 308.600	Subsidie provincie en gemeente	€ 234.000	Aanschaf inventaris
€ 238.400	Lening van de bank	€ 120.000	Aanschaf beginvoorraad
€ 75.000	Uitgifte van obligaties aan inwoners en ondernemers van Bergharen		
€ 1.329.000	Totaal	€ 1.329.000	Totaal

De incidentele kosten voor de gemeente ad € 50.000 betalen we uit de begroting.
De provincie draagt € 258.600 bij. De betaling hiervoor is al binnen.

Communicatie, uitvoering of vervolgstappen
Na uw besluit verzenden we de beschikking naar Stichting Blije Bikkels.

Inwonersparticipatie
Alle afspraken zijn tot stand gekomen in overleg met Stichting Blije Bikkels.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

Voorstel
Advies

Bijlage
1. Verleningsbeschikking gemeente Wijchen
2. Dorpendeal ondertekend
3. Verleningsbeschikking provincie
4. Bijlage 1 bedrijfsplan Blije Bikkels
5. Bijlage 2 aanvraag subsidie provincie

Gemeente Wijchen

Aan stichting Blije Bikkels
T.a.v. de voorzitter mevr. Sabine Wieland
P/a Uilengat 10
6617 AG Bergharen

Gemeente Wijchen
Kasteellaan 27
Postbus 9000
6600 HA Wijchen

t 024 751 71 11
e gemeente@wijchen.nl

contactpersoon
N. Beck
t 088-4327342/06-46824202

ons kenmerk
Z/23/146046

Datum 28 november 2023
Onderwerp Subisidieverleningsbeschikking
Verzonden
Bijlage Verleningsbeschikking provincie Gelderland

Geachte mevrouw Wieland,

U krijgt deze brief, omdat wij besloten hebben over uw aanvraag voor een subsidie voor het project "Dorpendeal Bergharen Blije Bikkels".

Wat hebben wij besloten?
Wij verlenen u een projectsubsidie van € 308.600 voor het project Dorpendeal Bergharen Blije Bikkels. De subsidie verlenen we met inachtneming van de Algemene subsidieverordening Wijchen 2018 en artikel 32 van de Subsidieregeling Wijchen 2021.
U zet de middelen in, in de periode 2023 tot 1 oktober 2024. De subsidie is conform de tussen de gemeente, provincie Gelderland en u gesloten overeenkomst "Dorpendeal Bergharen". De subsidie is mogelijk gemaakt met een gemeentelijke bijdrage van € 50.000 en € 258.600 van de provincie.

Welke taken worden uitgevoerd voor de subsidie?
Met behulp van deze subsidie realiseert u een buurtsuper met leer/werkplekken voor jongvolwassenen met een afstand tot de arbeidsmarkt, een lunchroom, een bakkerij, een bezorgdienst, activiteiten en een moestuin. De subsidiabele activiteiten zijn beschreven in de overeenkomst Dorpendeal Bergharen en de bijbehorende bijlagen: Projectplan Stichting Blije Bikkels Bergharen en Aanvullende beschrijving en begroting van de stichting.

Wat verwachten wij van u?
Uiteraard verwachten wij van u dat u de subsidiabele activiteiten uitvoert conform de voornoemde overeenkomst, het projectplan en de aanvullende beschrijving.

Hieronder beschrijven we de vereisten voor de financiële verantwoording.
<u>Administratie bijhouden</u>
Voor het bijhouden van de administratie verwachten wij van u dat:
- alle ontvangsten en kosten in de administratie zijn vastgelegd met onderliggende bewijsstukken;

- bewijsstukken, als onderdeel van de administratie, aanwezig zijn ten name van de subsidieontvanger en uit die bewijsstukken blijkt de aard en hoeveelheid van de geleverde goederen en diensten;
- uit de urenregistratie blijkt dat de gedeclareerde mensuren daadwerkelijk zijn gemaakt en rechtstreeks toe te rekenen zijn aan de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend.

Tussentijds doorgeven van veranderingen van het project:
Mocht er tijdens de uitvoering van het project significante veranderingen zijn aan de aard of duur van het project, dan moet de gemeente dit doorgeven aan de provincie. Om dit goed en volledig te doen vragen wij van u:

1. om de gemeente onverwijld schriftelijk te informeren als:
   a. de activiteiten **niet** worden verricht
   b. de activiteiten **niet tijdig** worden verricht
   c. de activiteiten **niet geheel** worden verricht
   d. de activiteiten **gewijzigd** worden verricht
   e. de activiteiten niet tijdig of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden **verplichtingen** voldoen.

De gemeente heeft het voorgaande nodig, omdat we hierover rekening en verantwoording moeten afleggen bij de provincie en een aanvraag tot vaststelling moeten indienen. Overigens kan de gemeente slechts één keer uitstel aanvragen voor het vaststellen van de subsidie, zonder dat dit consequenties heeft voor het bedrag dat de gemeente ontvangt. Als bijlage treft u de subsidiebeschikking van de provincie aan waarin de gemeentelijke verplichtingen zijn opgenomen. Deze verplichtingen worden aan u opgelegd, zodat het proces van vaststelling door de gemeente aan de provincie en van u aan de gemeente ordentelijk verloopt.

Om ontwikkelingen te volgen is er eenmaal per kwartaal een overleg met onze beleidsambtenaar.

Hoe ontvangt u de subsidie?
U ontvangt 80% van de subsidie in één keer. De resterende 20% ontvangt u na de vaststelling van de subsidie.
Het bedrag wordt overgemaakt op rekeningnummer NL 07 RABO 0198 7242 17 ten name van Stichting Blije Bikkels, o.v.v. subsidie Buurtsuper.

Hoe verantwoordt u de subsidie?
Na afronding van het project dient u een aanvraag in bij het college van burgemeester en wethouders tot het vaststellen van de subsidie. Hierbij hoort een inhoudelijk eindverslag. U maakt dit inhoudelijke verslag. Hierin staat:

- hoe de uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten is verlopen,
- hoe eventuele knelpunten zijn opgelost, en
- of de doelstellingen zijn behaald.

Ook horen hier onderliggende bewijsstukken bij uit de administratie. Het gaat dan om het bewijs van uitvoering van de samenwerkingsafspraken die zijn opgenomen in de dorpendeal.

Bovengenoemd eindverslag en bewijsstukken verwachten wij van u drie maanden vóór de deadline van de provincie. Mochten er stukken niet of onvolledig zijn, dan is er nog tijd voor

aanpassing. De huidige deadline van deze verantwoording is 30 december 2024. Deze datum wordt later nog bijgesteld. U ontvangt hierover bericht.

Bent u het niet eens met ons besluit?
Heeft u vragen over dit besluit of bent u het er niet mee eens? Belt u dan eerst met de medewerker van de gemeente die uw situatie behandelt. We nemen dan het besluit met u door. Wilt u daarna toch een bezwaarschrift indienen? Dan kunt u binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief bezwaar maken. Hoe u dit doet, leest u in de bijgevoegde bezwaarschriftenbijsluiter.

Heeft u vragen?
Als u vragen heeft dan kunt u contact opnemen met Nicoline Beck. U kunt haar mailen via n.beck@drutenwijchen.nl of bellen via 088-4327342 of 06-46824202.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 19 december 2023.

De voorzitter,	De secretaris,
R. Helmer-Englebert	J. Hendrix
Burgemeester gemeente Wijchen	Secretaris gemeente Wijchen

Bezwaarschriftbijsluiter

Hoe maakt u bezwaar tegen dit besluit?
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u daartegen bezwaar maken. Dat doet u door een brief te schrijven aan de instantie die het besluit heeft genomen. In de meeste gevallen is dat het college van burgemeester en wethouders. Maar het kan ook gaan om een besluit van de raad of de burgemeester.

U stuurt uw bezwaar aan het college van burgemeester en wethouders (of raad of burgemeester) van Wijchen, Postbus 9000, 6600 HA Wijchen.
Let op: uw bezwaarschrift per e-mail indienen is niet mogelijk!

Bezwaarschrift
De brief waarmee u bezwaar maakt heet bezwaarschrift.
In uw bezwaarschrift moet het volgende staan:
a. uw naam en adres
b. de datum
c. een omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt
d. de reden waarom u bezwaar maakt

Vergeet u niet het bezwaarschrift te ondertekenen en stuur zo mogelijk een kopie mee van het besluit waartegen u bezwaar maakt.
Indien u ook uw emailadres en telefoonnummer in het bezwaarschrift vermeldt, dan neemt mogelijk een interne mediator contact met u op om te onderzoeken of uw bezwaarschrift informeel kan worden opgelost.

Termijn
U heeft zes weken de tijd om bezwaar te maken. Deze termijn begint op de dag na de bekendmaking van het besluit: dat is de dag ná de datum, waarop het besluit is verzonden. Uw bezwaar moet vóór het einde van de termijn bij ons binnen zijn.

Voorlopige voorziening
Wanneer u bezwaar maakt, blijft het besluit - in ieder geval totdat een beslissing op het bezwaarschrift is genomen - in stand. Om te voorkomen dat er onherstelbare gevolgen ontstaan, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Gelderland om een voorlopige voorziening vragen. Dat is een tijdelijke oplossing, die geldt totdat op uw bezwaar is beslist. In het geval van een omgevingsvergunning kan zo'n voorziening inhouden, dat voorlopig niet gebouwd mag worden.

Een verzoek om een voorlopige voorziening wordt op korte termijn behandeld. U stuurt uw schriftelijke verzoek aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Gelderland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 9030, 6800 EM Arnhem.
Voor een voorlopige voorziening betaalt u een vergoeding: griffierecht. Een natuurlijk persoon betaalt bij de rechtbank € 50,- voor zaken die betrekking hebben op uitkering, huurtoeslag of belastingzaken. Voor de overige zaken betaalt een natuurlijk persoon € 184,-. Een rechtspersoon (vereniging, stichting, NV, BV) betaalt altijd € 365,-. Deze bedragen gelden vanaf 1 januari 2023.

Digitaal voorlopige voorziening instellen
Het is ook mogelijk om digitaal een verzoekschrift in te dienen bij genoemde rechtbank via https://formulier.rechtspraak.nl/burger/bestuur/beroepschrift/rechtbank. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Nog vragen?
Heeft u nog vragen? Neem dan gerust contact op met de secretaris van de bezwaarschriftencommissie van de gemeente Wijchen, te bereiken via 088 – 432 70 00

HEZELBURCHT
Projectnummer P23 11410
Jaar 2023 Periode A / B / C / D
Ingekomen 13 OKT 2023 Verwerkt
Teams ja / nee
Facturatie ja / nee
Portal ja / nee
Werkorganisatie Druten-Wijchen!

Gemeente Berkelland
T.a.v. de heer R.A.A. Pullens
Postbus 9000
6600 HA WIJCHEN

Datum
13 oktober 2023

Zaaknummer
2023-010683

Onderwerp
Besluit subsidieverlening

Projectnaam
Dorpendeal Bergharen – Blije Bikkels

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Beste heer Pullens,

Wij hebben op 10 augustus 2023 uw subsidieaanvraag ontvangen voor het project 'Dorpendeal Bergharen – Blije Bikkels'. Deze aanvraag heeft u ingediend onder de subsidieregeling Dorpendeal.

Ons besluit op uw subsidieaanvraag
Voor dit project verlenen wij u een subsidie van maximaal € 258.600.
U krijgt een voorschot van € 206.880. Dit is 80% van de verleende subsidie.
Wij streven ernaar om dit voorschot binnen één week aan u over te maken.

Hoe wij tot ons besluit zijn gekomen, staat beschreven in de bijlage. Deze bijlage maakt onderdeel uit van dit besluit. Hierin staat ook waarvoor wij u subsidie verlenen en wat wij op hoofdlijnen van u verwachten.
Zo moet u na afloop van het project op tijd een aanvraag voor vaststelling van de subsidie bij ons indienen. Aan de hand hiervan bepalen wij de definitieve subsidie. Hierbij hoeft u geen financiële verantwoording af te dragen.

Belangrijk om te weten
In onze 'Beleidsregel misbruik en oneigenlijk gebruik subsidies Gelderland 2022' staat in welke situaties we een subsidie in principe verlagen als u verplichtingen niet nakomt. Soms kan de verlaging oplopen tot 100%. Op http://www.gelderland.nl/subsidies/verplichtingen-nakomen-bij-ontvangen-subsidie vindt u hierop een toelichting.

Meer informatie
Neem gerust contact op met het Provincieloket als u vragen heeft. Het telefoonnummer en e-mailadres staan bovenaan deze brief. Geef daarbij altijd zaaknummer 2023-010683 op.

Wij wensen u veel succes toe bij de uitvoering van de activiteiten.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Kitty Crajé
Subsidiecoördinator

Bijlage(n)
- Uitwerking besluit

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bezwaar maken. Richt uw bezwaarschrift aan: Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie rechtsbescherming, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Graag 'bezwaarschrift' vermelden op de envelop en op de brief.
U kunt uw bezwaarschrift ook elektronisch indienen op het portaal Rechtsbescherming. Hiervoor gebruikt u DigiD, eHerkenning of eIDAS.
Meer informatie vindt u op www.gelderland.nl/bezwaren en bij het Provincieloket 026 359 99 99.
Als u een bezwaarschrift indient en u wilt niet dat een besluit in werking treedt, kunt u bij de rechter een verzoek indienen voor een voorlopige voorziening. Zie www.rechtspraak.nl.

provincie Gelderland

Bijlage – Uitwerking besluit
Dorpendeal Bergharen – Blije Bikkels

1 Projectomschrijving

1.1 Activiteiten/beoogde resultaten

De subsidie is bestemd voor uitvoeren van de Dorpendeal Bergharen – Blije Bikkels. Deze Dorpendeal is gesloten tussen Stichting Blije Bikkels, de gemeente Wijchen en de provincie Gelderland ter versterking van de leefbaarheid in Bergharen door voldoende voorzieningen voor de inwoners.

De uitwerking van de diverse activiteiten heeft u beschreven in uw projectplan van 10 augustus 2023.

1.2 Looptijd project

Uw project loopt volgens uw planning van 11 augustus 2023 tot 30 september 2024.

1.3 Begroting

De totale kosten van het project zijn als volgt begroot:

Activiteit/Kostenpost	**Bedrag**
Totale projectkosten	€ 1.329.000
Totaal	**€ 1.329.000**

2 Toelichting op besluit

2.1 Berekening subsidiebedrag

Wij verlenen een subsidie van maximaal € 258.600.

De definitieve subsidie wordt na afronding van het project berekend op basis van de uitgevoerde subsidiabele activiteiten.

2.2 Onderbouwing besluit

Uw subsidieaanvraag voldoet aan de subsidiecriteria. Wij verlenen daarom het bedrag aan subsidie dat u heeft aangevraagd.

3 Verplichtingen

3.1 Uitvoering gesubsidieerde activiteiten

Voor deze subsidie voert u de activiteiten uit zoals aangegeven onder 1.1.
Deze activiteiten moeten binnen de onder 1.2 aangegeven projectperiode zijn afgerond.

3.2 Vergunningen/ontheffingen

Mogelijk heeft u een (omgevings)vergunning of een ontheffing nodig voor de uitvoering van uw project. U bent er zelf verantwoordelijk voor om deze op tijd aan te vragen. Deze subsidieverlening betekent niet dat eventueel al aangevraagde vergunningen of ontheffingen hiermee automatisch zijn goedgekeurd of dat u deze niet meer hoeft aan te vragen.

3.3 Wijzigingen melden

Als er iets verandert in uw project, kan dit gevolgen hebben voor de subsidie. Geef (voorgenomen) wijzigingen daarom binnen twee weken aan ons door via het Subsidieportaal. Kies daar bij uw subsidie de actie 'melden'.
Doe dit in ieder geval:

- als de activiteiten voor meer dan 20% wijzigen;
- als de uitvoering niet lukt voor het einde van de projecttermijn;
- als de wijziging significant is, zoals:
    - een wijziging van de rechtspersoon;
    - wijziging van de contactpersoon, adresgegevens of IBAN.

Als wij uw melding niet binnen twee weken ontvangen nadat u redelijkerwijs op de hoogte kon zijn van de wijziging, heeft dit in principe tot gevolg dat de subsidie wordt verlaagd. Zie hiervoor ook onder 4.2.

3.4 Aanvraag voor vaststellen subsidie

Binnen dertien weken nadat de gesubsidieerde activiteiten zijn afgerond, moet u een aanvraag indienen voor het vaststellen van de subsidie. Heeft u de maximale projectperiode nodig voor de activiteiten (zie 1.2), dan is hiervoor de **uiterste datum 30 december 2024.**
Gebruik in het Subsidieportaal de actie 'vaststellen' om uw eindverantwoording en bijlagen te uploaden.

Bij uw aanvraag voor subsidievaststelling moet u in ieder geval de volgende informatie meesturen:

- Inhoudelijk eindverslag
  Beschrijf hierin hoe de uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten is verlopen, hoe eventuele knelpunten zijn opgelost en of de doelstellingen zijn behaald.
- Bewijsstukken
  Toon aan dat de gesubsidieerde activiteiten zijn uitgevoerd, en dat aan de subsidieverplichtingen is voldaan. Hiervoor vragen wij in ieder geval de volgende bewijsstukken:
    - Bewijs van uitvoering van de samenwerkingsafspraken die zijn opgenomen in de dorpendeal.

3.5 Administratie bijhouden en bewaren

U bent verplicht alle administratie rond deze subsidie, zoals rapportages, financiële stukken en eventuele overige bewijsstukken, tot ten minste tien jaar na vaststelling van de subsidie te bewaren.

4 Financiële aspecten

4.1 Betaling subsidie

Wij betalen 80% van de verleende subsidie als voorschot uit. Dit is een bedrag van € 206.880.

Alle betalingen maken we over op rekeningnummer NL88 BNGH 0285 0097 96 op naam van Gemeente Wijchen, en onder vermelding van zaaknummer 2023-010683.

4.2 Verlaging subsidie

Als de gesubsidieerde activiteiten niet, niet volledig of zonder toestemming van ons gewijzigd zijn uitgevoerd, stellen we de subsidie in principe lager vast. Dit heeft tot gevolg dat u minder subsidie van ons ontvangt of dat u subsidie aan ons moet terugbetalen.

Ook als u niet voldoet aan één of meerdere verplichtingen zoals genoemd onder 3, kan de subsidie lager worden vastgesteld. Wij verwijzen u hiervoor onder meer naar ons beleid 'Misbruik en Oneigenlijk gebruik subsidies', te vinden via onze internetpagina www.gelderland.nl/subsidies/Informatie-over-subsidies.

5 Overige aspecten

5.1 Subsidieportaal

Gebruik het Subsidieportaal (https://mijn.gelderland.nl/subsidies) als u iets aan ons wilt doorgeven of toesturen over deze subsidie, zoals een wijzigingsmelding. Nadat u hier bent ingelogd, kunt u onder 'Mijn subsidies' deze subsidie terugvinden. Klik vervolgens de actie aan die nodig is. U komt dan op een webpagina waar u uw documenten kunt uploaden en verzenden. In het Subsidieportaal kunt u ook de behandelstatus van uw subsidie volgen.

5.2 Communicatie over het project

Wij vertrouwen erop dat u in uw communicatie duidelijk maakt dat de provincie dit project mede mogelijk heeft gemaakt. Daarmee maakt u de rol van de provincie in de samenleving zichtbaar. Op www.gelderland.nl/themas/organisatie/over-de-provincie/downloads-2 vindt u materialen die u hiervoor kunt gebruiken.

5.3 Vragen over uw subsidie

Heeft u vragen over deze brief of over het vervolg van het subsidieproces? Of zijn er ontwikkelingen in het project waarvan u eerst de eventuele gevolgen wilt bespreken? Neemt u dan contact op met ons Provincieloket. Het telefoonnummer en e-mailadres vindt u bovenaan op de eerste pagina van de brief. Vermeld daarbij altijd het zaaknummer 2023-010683 van deze subsidie.

6 Juridische grondslagen

Voor dit besluit gelden:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Gelderland 2016
- de Regels Subsidieverlening Gelderland 2023 (hoofdstuk 1 Algemene bepalingen en paragraaf 10.3)
- de Beleidsregel misbruik en oneigenlijk gebruik subsidies Gelderland 2022

Deze subsidie verlenen wij op grond van artikel 10.3.2 van de Regels Subsidieverlening Gelderland 2023.

Het voorschot verlenen wij op grond van artikel 21, tweede lid, van de Algemene subsidieverordening Gelderland 2016.

Staatssteun
De activiteiten die u met deze subsidie uitvoert, zien wij als niet-economisch en/of zuiver lokaal van aard. Op dit soort activiteiten zijn de staatssteunregels niet van toepassing (artikel 107 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie).
Kijk voor meer informatie op www.europadecentraal.nl.

Dorpendeal Bergharen

De ondergetekenden

1. Stichting Blije Bikkels, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Sabine Wieland, voorzitter Stichting Blije Bikkels.
   Verder te noemen: "Blije Bikkels"

2. De gemeente Wijchen, gevestigd te Wijchen, in deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder Nick Derks
   Verder te noemen: "Gemeente Wijchen"

3. De provincie Gelderland, conform artikel 29a Algemeen reglement mandaat Gelderland 2009 rechtsgeldig vertegenwoordigd door Edwin Kupers, programmamanager Leefbaarheid.
   Verder te noemen: "de Provincie"

Gezamenlijk hierna te noemen: ' Partijen '

Sluiten samen de Dorpendeal Bergharen
om de verplichtingen naar elkaar vast te leggen over de verantwoordelijkheid en inbreng van ieder van de betrokken partijen bij de uitvoering van deze dorpendeal en om vast te leggen hoe de wensen en belangen van de verschillende betrokken partijen bij elkaar zijn gebracht ten behoeve van alle inwoners in het dorp Bergharen.

Nemen daarbij in overweging dat:

1. de Provincie Gelderland het belangrijk vindt om via het sluiten van zogenaamde "dorpendeals" Gelderse inwoners, gemeenten en maatschappelijke organisaties te ondersteunen bij het maken van nieuwe samenwerkingsafspraken om te werken aan de (sociale) verbondenheid van een wijk of dorp;
2. de kenmerken van een dorpendeal zijn dat er sprake is van een lokaal initiatief, de gemeente partner of mede-initiatiefnemer is en er sprake is van zogeheten inclusiviteit;
3. in de gemeente Wijchen een plan tot stand is gekomen dat voldoet aan alle kenmerken van een dorpendeal:
   a. er is sprake van een lokaal initiatief want de vraag is gekomen om te helpen bij de totstandkoming van de dorpendeal Bergharen door stichting Blije Bikkels uit Bergharen, die daarnaast verscheidene intentieverklaringen uit de samenleving heeft aangeleverd die het plan ondersteunen.
   b. de gemeente Wijchen is partner en mede-initiatiefnemer van deze dorpendeal;
   c. het plan is inclusief. De inwoners van het dorp zijn betrokken en gehoord en iedereen heeft de kans om mee te doen in het proces. Iedereen die mee wil doen, kan mee doen.
4. de Provincie dit proces wil ondersteunen en de kennis die hieruit voortvloeit delen;

provincie Gelderland

5. het van belang is het plan, de gedeelde belangen, ieders inbreng en verwachtingen vast te leggen in een dorpendeal.

En leggen hiertoe het volgende vast:

Artikel 1 Activiteit

1.1.a. Leefbaarheid in een gemeenschap als Bergharen (en Hernen) wordt versterkt door voldoende voorzieningen in de nabijheid van de inwoners. Een dorpswinkel is een van die belangrijke voorzieningen waarbij door een afgewogen assortiment, activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden alle inwoners bereikt kunnen worden. Door het exploiteren van de buurtsuper leveren wij een bijdrage aan de leefbaarheid van Bergharen, creëren we ruimte voor leer/werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en of een beperking, bieden we mogelijkheden voor de vrijwilligers uit de dorpen en mensen die weer willen re-integreren. Zo bevorderen en vergroten we samen de sociale cohesie.

1.1.b. Vanuit de buurtmarkt wordt het volgende gerealiseerd; een winkel, bakkerij en horeca waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen re-integreren. Daarnaast is er de ruimte voor vrijwilligers en inwoners uit het dorp om hierin mee te werken en te helpen.

1.1.c. In samenwerking met de Zandloper wordt een "eigen" kas gerealiseerd waarin groenten, fruit en bloemen worden gekweekt. De moestuin achter het pand zal voor eigen gebruik en verkoop worden ingezet en ook worden gebruikt tijdens de workshops. Achter het pand zal een theetuin worden gerealiseerd met theehuisje. Vrijwilligers en cliëntmedewerkers zullen hier ook samenwerken. In de supermarkt zullen ook maaltijdpakketten verkocht worden met ingrediënten uit de moestuin en de moestuin van de Zandloper.

1.1.d. Daarnaast zullen er wekelijkse en maandelijkse activiteiten worden georganiseerd die de sociale verbondenheid in Bergharen versterken. Denk hierbij aan workshops, knutselen, lezingen, koken en bakken. Dit wordt wederom in samenwerking met de Zandloper. De initiatieven worden ondersteund door de Leefbaarheidsgroep Bergharen.

1.2. In bijlage 1 van deze Dorpendeal is de uitgebreidere weergave van de activiteiten en ieders inbreng opgenomen.

De gemeente moet vanuit de provinciale regeling "Dorpendeal" de aanvrager zijn van de provinciale subsidie. Na provinciale toekenning van deze subsidie voor dit initiatief moet de gemeente ervoor zorgen dat de provinciale subsidie samen met de gemeentelijke bijdrage aan dit initiatief bij "Blije Bikkels" terecht komt. De gemeente is daarmee richting de provincie verantwoording schuldig. Het is zaak dat de provinciale verplichtingen aan de gemeente in het kader van de Dorpendeal regeling worden opgelegd aan de initiatiefnemer "Blije Bikkels" samen met het gemeentelijk aandeel aan "Blije Bikkels". Op deze wijze zal het (financieel) risico van de verantwoording en de besteding van de subsidie bij "Blije Bikkels" liggen. Wanneer hij geen goede verantwoording aflegt of niet het hele subsidiebedrag besteedt kan de gemeente de subsidie lager vaststellen en de gemeente richting de provincie geen/weinig risico loopt.

1.3 Het uitvoeren van de dorpendeal is een dynamisch proces, dit betekent dat de activiteiten kunnen groeien of wijzigen. Indien sprake is van een wijziging gaat dit in samenwerking en overleg met partijen onderling.

Artikel 2 Betrokkenen en belangen

2.1 Partijen werken met elkaar samen bij de realisatie van deze Dorpendeal en zullen zich optimaal inspannen om na afloop van de projectperiode en de dan beëindigde provinciale betrokkenheid de via deze Dorpendeal opgebouwde projecten te continueren.
Door de samenwerking kunnen kennis, faciliteiten, activiteiten en middelen worden gedeeld om het wonen en leven in Bergharen voor zoveel mogelijk inwoners, jong en oud, prettig te laten zijn.

2.2 Door partijen is uitgesproken om samen te werken vanuit de volgende belangen:
2.2a De Blije Bikkels Blije Bikkels richt zich op de maatschappelijke en sociale participatie waarbij actief meedoen in de maatschappij een positief effect heeft op de welzijn van onze cliëntmedewerkers. Door het exploiteren van de buurtsuper, leveren wij een bijdrage aan de leefbaarheid van Bergharen, creëren we ruimte voor leer/werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en of een beperking, bieden we mogelijkheden voor de vrijwilligers uit de dorpen en mensen die weer willen re-integreren. Zo bevorderen en vergroten we samen de sociale cohesie.

2.2b Gemeente Wijchen vindt het belangrijk om aan te sluiten bij de wensen vanuit Bergharen en wil op deze manier bijdragen aan het vergroten en versterken van de leefbaarheid in Bergharen.

2.2c De provincie Gelderland wil graag leren van het proces in Bergharen. De provincie vindt het belangrijk om via het sluiten van zogenaamde "Dorpendeals" Gelderse inwoners, gemeenten en maatschappelijke organisaties te ondersteunen bij het maken van nieuwe samenwerkingsafspraken om te werken aan de (sociale) verbondenheid van een wijk of dorp. Het verdwijnen van voorzieningen en het oppakken door het dorp is een mooi initiatief waar andere dorpen en wijken van kunnen leren.

Artikel 3 Inbreng

Partijen spannen zich in om als volgt bij te dragen aan de financiering van de plannen in de dorpendeal:
a. De gemeente Wijchen draagt € 50.000,- bij aan de realisatie van deze dorpendeal;
b. De provincie draagt € 258.600,- bij aan de realisatie van deze dorpendeal door middel van een subsidie aan de gemeente;
c. De Blije Bikkels en overige partijen dragen gezamenlijk € 1.020.400,- bij aan de realisatie van deze dorpendeal.

Een meer specifieke verdeling van de kosten per onderdeel is te vinden in de bijlage.

Artikel 4 Kennisdeling

De kennisontwikkeling en het delen van de opgedane kennis over de processen en resultaten is een belangrijk onderdeel van de dorpendeal. Dit kan op verschillende manieren plaatsvinden bijvoorbeeld via nieuwsbrieven, verslagen, filmpjes, provinciale bijeenkomsten enzovoort.

Om de resultaten en opbrengsten inzichtelijk te maken is monitoring essentieel. Partijen zullen samen met de Leefbaarheidsalliantie Gelderland hiervoor een methodiek kiezen zoals bijvoorbeeld de methodiek van Effectencalculator, Maatschappelijke businesscase of de MAEX (maatschappelijke AEX index). Hierbij wordt via een 'Social Handprint' zichtbaar aan welke Sustainable Development Goals (SDG's) wordt bijgedragen.

Artikel 5 Slotbepaling

6.1. De dorpendeal gaat in op het moment dat alle partijen hebben ondertekend en heeft een looptijd van twee jaar. De dorpendeal eindigt daarna van rechtswege.
6.2. Bij onduidelijkheid of verschil van mening over de invulling of uitvoering van de dorpendeal gaan partijen in overleg en komen zij in samenwerking tot een oplossing. Het is niet de bedoeling van partijen om deze dorpendeal in rechte af te dwingen.

Tot slot
De hij deze dorpendeal behorende bijlagen maken integraal onderdeel uit van deze dorpendeal.

Aldus overeengekomen en in drievoud ondertekend

Namens deze,

Blije Bikkels,

Sabine Wieland
Voorzitter Stichting Blije Bikkels

Gemeente Wijchen,

Wethouder N. Derks

De provincie Gelderland,

Edwin Kupers
Programmamanager Leefbaarheid

BIJLAGEN:
Bijlage 1. Projectplan Stichting de Blije Bikkels, 24 juni 2022
Bijlage 2. Aanvullende beschrijving en begroting Stichting Blije Bikkels, juli 2023

Projectplan

Stichting Blije Bikkels
Bergharen



Aanvrager:	Stichting Blije Bikkels kvk. nr. 83622004
Locatie:	Molenweg 21a, 6617 BB, Bergharen
Postadres:	Uilengat 10, 6617 AG, Bergharen
Datum:	24 Juni 2022

Inhoudsopgave

1. Inhoudsopgave 2
2. Inleiding 3
3. Aanleiding 4
4. Hoe is Stichting De Blije Bikkels georganiseerd? 4
5. Doelstelling 5
6. Medewerkers 5
7. Activiteiten en resultaten 6/7
8. Marktonderzoek 7
   - 8.1. Past het in de zorgstrategie? 7
   - 8.2. Analyse partners 8
   - 8.3. Analyse klanten 8
   - 8.4. Analyse concurrenten 8
   - 8.5. Analyse deelnemers 8
9. Kansen en bedreigingen 9
10. Betrokkenen 10
11. Planning 11
12. Begroting- en dekkingsplan 10/11
13. Communicatie en PR 12/13
14. Bijlages 15

1. Inleiding

Stichting de Blije Bikkels is opgericht in 2021 en richt zich op de maatschappelijke en sociale participatie van jongvolwassenen met een licht verstandelijke beperking. Waarbij actief meedoen in de maatschappij het uitgangspunt is. Gewoon meedoen heeft namelijk een positief effect op het welzijn van ieder mens.

Voor mensen met een verstandelijke beperking is meedraaien in de maatschappij en het hebben van een baan niet vanzelfsprekend. Stichting de Blije Bikkels biedt iedereen, met allerlei verschillende achtergronden, deze kans. Daarbij kijken we bij iedere cliëntmedewerker welke wijze past bij hun individuele capaciteiten en ondersteunen daar waar ze zich nog in kunnen ontwikkelen.

Onze visie

Leefbaarheid in een gemeenschap als Bergharen (en Hernen) wordt versterkt door voldoende voorzieningen in de nabijheid van de inwoners. Een dorpswinkel is een van die belangrijke voorzieningen waarbij door een afgewogen assortiment, activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden alle inwoners bereikt kunnen worden.

Daarnaast is het een uitgelezen plaats waar mensen met een beperking en/of andere kunnen re-integreren, werken en werkervaring kunnen opdoen. In een veilige geborgen omgeving zijn er veel mogelijkheden om er toe te doen, er bij te horen en je te ontwikkelen.

Blije Bikkels richt zich op de maatschappelijke en sociale participatie waarbij actief meedoen in de maatschappij een positief effect heeft op de welzijn van onze cliëntmedewerkers. Door mensen voor wie betaald werk niet vanzelfsprekend is, met allerlei verschillende achtergronden, zo normaal mogelijk te laten werken op een wijze die past bij hun individuele capaciteiten en ze de juiste ondersteuning te bieden bij ontplooiing op het gebied van zelfredzaamheid en loonwaarde, kunnen zij naar vermogen meedoen in onze samenleving.

Onze missie

Door het exploiteren van de buurtsuper, leveren wij een bijdrage aan de leefbaarheid van Bergharen, creëren we ruimte voor leer/werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en of een beperking, bieden we mogelijkheden voor de vrijwilligers uit de dorpen en mensen die weer willen re-integreren. Zo bevorderen en vergroten we samen de sociale cohesie.

2. Aanleiding

Sinds het verdwijnen van de supermarkt uit het dorp Bergharen staat het pand leeg.

De eigenaar, inwoners en de leefbaarheidsgroep vinden dit een ongewenste situatie. De leefbaarheidsgroep, hebben als doel de leefbaarheid van het kerkdorp Bergharen op sociaal, cultureel en maatschappelijk terrein en alles wat daarmee rechtstreeks (bijv. duurzaamheid en positieve gezondheid) of zijdelings verband houdt te bevorderen.
Met name de oudere populatie en mensen die minder mobiel blijken hier veel ongemak van te ondervinden; de dorpswinkel was voornamelijk de plek om elkaar te ontmoeten.

Dat is tevens de reden dat we er geen gewone buurtsuper van willen maken, maar een sociale onderneming, waarbij mensen met een verstandelijke beperking als cliëntmedewerker de winkel ‘runnen’ in samenwerking met de “vrijwilligers” uit het dorp en mensen die willen re-integreren.

Bergharen telt 1770 inwoners. Komende 2 jaar zullen er ongeveer 50 woningen bijgebouwd worden Het naastgelegen dorp Hernen is een toeristische trekpleister en heeft 785 inwoners. Op het moment is daar geen supermarkt.

Kortom, de komst van Buurtsuper De Blije Bikkels zou op meerdere vlakken een enorme aanwinst kunnen zijn!

3. Hoe is Stichting De Blije Bikkels georganiseerd?

Graag stellen we ons aan u voor:

Sabine Wieland (Voorzitter en Projectleider Stichting Blije Bikkels)
Is 45 jaar en al 12 jaar woonachtig in het mooie Bergharen. Van origine ben ik doktersassistente, maar al vrij snel de stap gemaakt naar de commerciële tak in de zorg in de functie van "artsenbezoeker". Iets kunnen betekenen voor mensen die zorg nodig hebben, hebben mij altijd getrokken. Het opstarten van een supermarkt in Bergharen, waar mensen met een beperking werkzaam zijn ligt dan ook helemaal in mijn lijn. Om zelf de cliëntmedewerkers te kunnen begeleiden ben ik gestart met de opleiding persoonlijk begeleider specifieke doelgroepen niveau 4.

Stephan Wieland (Adviseur project zorgonderneming vanuit zijn rol Siza Arnhem)
Is 42 jaar en bijna 20 jaar werkzaam in de gehandicaptenzorg.
Ik ben begonnen als leerling SPH op een woongroep waar mensen met een complexe zorgvraag wonen. Door de jaren heen ben ik gegroeid naar de functie van projectleider. Ik vind de uitdaging in de transitie teweeg te brengen om zo reguliere dagbestedingslocaties om te vormen tot (semi) sociale ondernemingen. Dit omdat ik geloof in het creëren van meer betekenisvolle dagbesteding voor mensen met mogelijkheden.

Vincent Veltmaat (Penningmeester en Projectleider)
Is 58 jaar getrouwd woont in Bergharen en komt uit een supermarkt/bakkers familie.
In 2000 heb ik mijn bakkersbedrijf, waar inmiddels 130 mensen in 26 vestigingen werkte, verkocht. In 2003 heb ik de opleiding Makelaar Taxateur afgerond en heb mij gespecialiseerd in projectontwikkeling en beleggen in retail-vastgoed. Met name supermarkten in Nederland en Duitsland hebben mijn aandacht.

Door mijn interesse in supermarkten en bakkerijen ben ik gaan onderzoeken hoe je in kleinere dorpen waar een supermarkt geen voortbestaan meer heeft toch een rendabele supermarkt kunt ontwikkelen. Nu de supermarkt in mijn “eigen” dorp ging sluiten lag het voor de hand om hier (vrije) tijd in te steken om hier een sociale onderneming van te maken in de vorm van een supermarkt, bakkerij, horeca en meer van te maken.

Henk van den Broek (Adviseur en Bestuurslid)
Is 65 jaar, voormalig directeur van onder anders arbeidsmatige projecten binnen Pluryn gericht op mee kunnen doen en inclusie voor mensen met een beperking. Maatschappelijk betrokken bij juist de versterking van het kunnen meedoen/participeren van iedereen. Veel ervaring met opzetten van maatschappelijke ondernemingen en samenwerking met bedrijfsleven en overheid.

Bea Schouten (Ambassadrice)
Directeur bestuurder SWOA, voormalig gedeputeerde van de provincie Gelderland, statenlid provincie Gelderland. Sinds april 2022 wethouder gemeente Wijchen.

4. Doelstelling

Onze doelstelling is mensen met een beperking een plek te bieden waar ze kunnen leren en werken (met begeleiding).

Door de oude supermarkt nieuw leven in te blazen en duurzaam te exploiteren versterken we niet alleen het voorzieningenniveau van Bergharen en Hernen maar draagt ook zeker bij voor het welbevinden van de bewoners.
Welzijn in een gemeenschap als Bergharen (en Hernen) wordt versterkt door voldoende laagdrempelige (ontmoetings-)voorzieningen in de nabijheid van de inwoners te realiseren. Een dorpswinkel is daarbij een belangrijke basis.

Kortom, de toegevoegde waarde van Buurtsuper De Blije Bikkels is

- Een laagdrempelige ontmoetingsplek voor de inwoners en toeristen
- Een werk/leerplek voor mensen met een verstandelijke beperking en overige met een re-integratie vraag
- Vergroten van het voorzieningenniveau voor bewoners en toeristen
- Bijdragen aan het welbevinden van bewoners
- Weghalen van stigmatisering jegens mensen met een beperking
- Bijdragen aan participatie en inclusie ook voor bewoners van de dorpen (vrijwilligers)

5. Medewerkers

De medewerkers bestaan uit professionals en minimaal 8 cliëntmedewerkers. Het zijn (jong)volwassenen in de leeftijd van 17 jaar en ouder. Alle cliëntmedewerkers hebben een licht verstandelijke beperking, variërend van ZZP3 tot ZZP7. Wij zijn aan het uitzoeken hoeveel clientmedewerkers in de regio wonen. Daarnaast zijn er uitstekende verbindingen in de naaste omgeving, Winssen, Wijchen, Tiel, Druten. Hierover kunnen afspraken gemaakt worden inzake acceptabele reistijden, mogelijkheden tot halen en brengen.

Organisaties waar potentiële cliëntmedewerkers wonen	Aantal cliënten
Driestroom	Nog in gesprek
Stichting Dichterbij	Nog in gesprek
‘s Heerenloo	Nog in gesprek
Zozijn	Nog in gesprek
Pluryn	Nog in gesprek
Philadelphia	Nog in gesprek
Waalboog	Nog in gesprek

Op grond van de gesprekken die we nu hebben met diverse organisaties, zal op korte termijn blijken of er voldoende cliënten in de omgeving zijn die willen werken in de buurtsuper.

6. Activiteiten en resultaten

De Blije Bikkels ligt langs mooie wandelroutes en fietsroutes in het land van Maas en Waal. Op afstand zie je al de kisten met groenten staan die door de cliënten zijn geoogst. Bij binnenkomst ruik je de zelfgebakken appeltaart al. Vrolijk word je verwelkomd door een van onze cliëntmedewerkers die je een plaats aanwijst en vraagt wat je graag wilt drinken. Ondertussen zit je fiets aan de lader en schrijf je meteen even een ansichtkaart naar huis met de tekst; het is hier fantastisch!
De Blije Bikkels zal ook fungeren als Buurtsuper, de dagelijkse boodschappen kunnen hier door de dorpsbewoners gedaan worden. Dit zorgt er ook weer voor dat de buurtbewoner weer deel gaat nemen in de sociale cohesie binnen het dorp. Zij zien hier ook de mede dorpsbewoners actief zijn als vrijwilliger, wat weer kan zorgen voor een dagelijks praatje.

Door deze prominente functie van Blije Bikkels te creëren vindt er een ontmoeting plaats tussen de maatschappij en zorg.

6.1 Activiteiten

Met de werkzaamheden bij Buurtsuper De Blije Bikkels willen we dat cliëntmedewerkers op fysiek, sociaal én mentaal vlak stimuleren waardoor ze verder ontwikkelen. Daarnaast kan hier ook een samenwerking ontstaan tussen de vrijwilligers uit het dorp en de mensen uit de omgeving die willen re-integreren. O u meer een beeld te geven hieronder enkele voorbeelden qua werkzaamheden:

Horeca: In de buurtsuper willen we een gedeelte vrijmaken en als lunchroom inrichten. Het werk als horecamedewerker is een heel waardevol leerproces op alle gebieden. Taken zijn bv opnemen en uitserveren van de bestelling, schoonmaak, zelf theezakjes vullen etc etc.

Supermarkt: Naast het vakkenvullen, het te woord staan van de bezoekers van de supermarkt, zijn ook taken als afrekenen en schoonmaak denkbaar.

Bakkerij: Meewerken aan de taarten, koekjes en de broodjes voor de lunchroom. Maar ook valt te denken aan lunchpakketjes voor de fietsende toerist. Of het verzorgen van lunch voor nabijgelegen bedrijven.

Bezorging: Met een elektrische bakkersfiets kunnen onze cliëntmedewerkers bij mensen in het dorp hun boodschappen thuis afgeven, en de bestelde lunch of broodproducten afgeven bij omliggende bedrijven, campings en Bed en Breakfast. Ook het ophalen van de streekproducten in de omliggende omgeving door onze cliëntmedewerkers behoort dan tot de mogelijkheden. En zo houden we onze cliëntmedewerkers ook lekker in beweging!

PostNL punt: Het verwerken van de post en pakketjes genereert ook leuke taken voor een van de cliëntmedewerkers

Wekelijkse activiteiten: denk hierbij aan workshops, handwerken, lezingen, koken, bakken. Waarbij de dorpsbewoners weer samen kunnen werken aan de cohesie binnen het dorp

Samenwerking met de Zandloper/Uitloper: denk hierbij aan de moestuin, samen met de clientmedewerkers, dorpsbewoners hierin actief zijn. Bij activiteiten Zandloper de clientmedewerkers hierbij inzetten.

6.2 Resultaten

- Is er een buurtsuper die voldoet aan de inwoners Bergharen/Hernen
- In 2023 bieden wij een leer- en werkplek voor minimaal 8 cliëntmedewerkers
- Zien een stijging van het welbevinden van dorpsbewoners, d.m.v. ontmoetingsplek, verhoging sociale cohesie

- Verhogen we het voorzieningenniveau van Bergharen voor bewoners, ondernemers maar ook zeker voor de toeristen
- Bij de Blije Bikkels komt meer dan 75% van de inkomsten uit commerciële activiteiten. De resterende 25% zijn inkomsten uit begeleidingsgelden
- De Blije Bikkels gaat ervan uit dat jaarlijks tussen de 0,5% en 1,25% van de omzet aan de reserve moet worden toegevoegd om economische duurzaamheid te garanderen.

7. Marktonderzoek

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe dit project prachtig past in de nieuwe strategie van de zorg. Gesprekken met eventuele partners, klanten, concurrenten, vrijwilligers en doelgroepen hebben inmiddels plaatsgevonden. Rapportage daarvan, duidelijkheid over de koop van het pand en andere geldstromen, alsmede het overleg met de Gemeente (vergunning en financiële mogelijkheden) zijn leidend voor een go of no go van dit project. **Bergharen is door de gemeente Wijchen aangewezen als 2e kern van de gemeente waar diverse voorzieningen bij horen waaronder een supermarkt. Bron: strategische visie gemeente Wijchen 2025.**

A. Past het in de zorgstrategie?

Buurtsuper De Blije Bikkels past precies in de ontwikkelingen van de zorg. Uitgaan van mogelijkheden en rekening houden met een beperking is de toekomst. Participeren in een zo normaal mogelijke bedrijfsmatige en sociale omgeving van de samenleving.

B. Analyse partners

Tijdens de haalbaarheidsstudie is contact gezocht met de volgende instellingen:

Werkorganisatie Druten/Wijchen	Huub van Nijnatten, beleidsadviseur Monique Lueb, subsidie adviseur
Gemeente Wijchen	Nick Derks, wethouder
Jumbo Winssen	Menno Loeffen, eigenaar
Eigenaren Pand Molenweg 21 a Bergharen	Familie Postma
Slagerij Bergharen	Arjan en Wiltruda Hendriks
Van Kessel/Janssen Bouwconsultancy BV	Rob van Kessel, eigenaar en Frank Rossier, bouwkosten deskundige
Spectrum/Leefbaarheidsalliantie	Werner Rutjes, adviseur Leefbaarheidsalliantie en Renske Verheij, adviseur Spectrum
Dichterbij	
Pluryn	Eric Tonn, voormalig manager arbeidsparticipatie Pluryn Bruno Lendering, ervaringsdeskundige van Pluryn op het gebied van realiseren van Buurtsupermarkten met het sociale karakter
Driestroom	Yvonne Strunk, Relatiemanager Ondernemersgroep Driestroom, Cor Strik, Regio bestuurder Ondernemersgroep Driestroom Zuid NL,

	Uitvoerend bestuurder Coöperatie Zorgondernemers
Talita Koemi	
Zozijn	

De eerste gesprekken waren uiterst positief. Bovenstaande “partners” zijn zeer geïnteresseerd in de ontwikkelingen en bijdragen/betrokkenheid in de realisatie van de buurtsuper. Wij hebben verschillende partijen nodig om dit plan te realiseren.

C. Analyse klanten

Bergharen telt 1770 inwoners en in de komende jaren worden er nog 50 woningen gebouwd. Hernen heeft 795 inwoners. In de omgeving zijn:

- Hotel / B&B
- Sportverenigingen
- Diverse Campings
- Recreatiepark De groene heuvels
- Festivals
- Restaurants / cafés
- Bedrijven binnen en buiten het dorp
- Scholieren
- Jumbo Winssen
- Zandloper/Uitloper

D. Analyse concurrenten

Naam concurrent	Overeenkomstige producten
Supermarkten in omliggende omgeving	Levensmiddelen
Slagerij Bergharen	Verkoopt ook brood

E. Analyse deelnemers

De overheid wil dat mensen met een beperking zoveel mogelijk bij de reguliere werkgever gaan werken. Uit ervaring zien wij dat het in dat kader dan ook van groot belang is om deze doelgroep de mogelijkheid te bieden zich sociaal en maatschappelijk te kunnen ontwikkelen in een dergelijke werkomgeving. We zijn op zoek naar de passende mogelijkheden voor deze doelgroep.

8. Kansen en bedreigingen

Onderstaande SWOT-analyse geeft aan waar wij de kansen en uitdagingen zien.

Kansen	Bedreigingen
• Samenwerking diverse doelgroepen • Door participatie van diverse geïnteresseerde instellingen wordt er ingespeeld op de politieke ontwikkelingen in de zorgsector • Ruim aanbod voor diverse deelnemers • Kwalificatie erkend leerbedrijf	• Onvoldoende financiële middelen • Teveel democratie / meningen • Politieke onzekerheid (WMO, participatie, MO) • Concurrentie • Vergunningen Gemeente
Sterkten	**Zwakten**
• Kennis is in huis • Veilige omgeving voor diverse doelgroepen • Bevordering integratie / wijkgericht werken • Laagdrempelige, prettige locatie voor deelnemers • Beproefd concept, op meerdere plekken in Nederland rendabel	• Grote verspreiding herkomst clientmedewerkers • Bereikbaarheid

9. Betrokkenen

Velen willen Stichting de Blije Bikkels steunen. In de bijlage treft u hiervan een lijst. Per persoon / organisatie is aangegeven op welke manier zij een bijdrage leveren.

Op 21 januari hebben wij samen met De Leefbaarheidsalliantie provincie Gelderland een bijeenkomst georganiseerd in de Buurtsuper. Dit alles om te luisteren naar de ideeen welke de dorpsbewoners hebben over de mogelijke terugkeer van de Buurtsuper. Wij hebben een enquête gehouden “Wat vind jij van een dorpswinkel in Bergharen”? Van ruim 50 mensen hebben wij een reactie gekregen. Overal kunnen wij er van spreken dat de Buurtsuper meer dan welkom is in Bergharen. Wethouder Nick Derks van de Gemeente Wijchen kwam ons die dag ook een intentieverklaring overhandigen, zie ook de bijlage. Het college spreekt zich uit dat zij het onder de aandacht van de partners, zoals Werkbedrijf, Sociaal Wijkteam, zorginstellingen en mogelijke financiers. Denkt mee over mogelijkheden om dit initiatief uit te breiden met andere clientmedewerkers en verleent eventueel een incidentele opstartsubsidie.


Supermarkt


Intentieverklaring

10. Planning

Activiteit	Planning	Output/resultaat
Voorbereiding	December 2021 – Nov. 2022	Plan gereed en financiering rond
Verbouwing	December 2022 – Februari 2023	Buurtsuper is gebruiksklaar
Opening	1e kwartaal 2023	De buurtsuper is operationeel en cliëntmedewerkers zijn aan het werk

11. Begroting- en dekkingsplan

De totale kosten en dekking van dit project wordt hieronder in een tabel weergegeven. In de bijlage vindt u de onderbouwing in de vorm van een prijsopgave.

Omschrijving	Kosten (excl. Btw)	Kosten (Incl. Btw)
Aankoop pand/onroerend goed	€ 235.000	
Verbouwing/Nieuwbouw (prijspeil april 2022)	€ 485.000	
Inventaris Bakkerij	€ 100.000	
Winkelinventaris	€ 50.000	
Overige inventaris (kantoor/kantine)	€ 3.000	
Kassasysteem en pin	€ 4.000	
Beveiliging	€ 2.000	
Vaatwasser met toebehoren	€ 3.000	
Koel-vriescel	€ 15.000	
Gevelaankleding	€ 1.500	
Openingsactiviteiten	€ 2.500	
Horeca inventaris	€ 15.000	
Bedrijfskleding	€ 3.000	
Bedrijfsauto bestelbus	€ 25.000	
Bakfiets elektrisch	€ 2.500	
Diversen	€ 10.000	
Overige Beginvoorraad Opstart projectkosten	 € 45.000 €100.000	
Totaal	€ 956.500 (exclusief overige)	

In onderstaande tabel geven we aan hoe we de kosten willen dekken.

Dekkingsplan	Status	
Crowdfunding	In behandeling	€ 100.000
Gemeente Wijchen	In behandeling	€ 100.000
Particuliere investeerders	Toegezegd	€ 100.000
Rabobank	Mogelijke Lening	€ 225.000
Aanvraag diverse fondsen (SFO, VSB, Oranjefonds, Volksbelang, Rabobank en andere) en subsidies (Provincie Gelderland)	In behandeling	€ 950.000
Totaal		**€ 1.475.000**

We verwachten een toename van de kosten. Deze zijn tot nu toe berekend op prijspeil April 2022. De verdeling over de verschillende fondsen en subsidies zal op basis van nadere verkenning van de mogelijkheden geconcretiseerd worden.

12. Communicatie en PR

Zoals elk bedrijf zal ook de Stichting de Blije Bikkels aan marketing doen. Dit is noodzakelijk om de commerciële doelstellingen te realiseren. Bij de Blije Bikkels komt meer dan 75% van de inkomsten uit commerciële activiteiten. De resterende 25% zijn inkomsten uit begeleidingsgelden. Primair moet het concept de Blije Bikkels het hebben van intensieve contacten met de directe omgeving, leveranciers en vrijwilligers. Het investeren in deze contacten en deze goed onderhouden is een belangrijk deel van de communicatie en dus van de marketing. Daarnaast zullen diverse vormen van marketing worden ingezet om tot een totale communicatiemix te komen. Hieronder staan de belangrijkste zaken op een rijtje.

Netwerk marketing	Het aanboren van nieuwe netwerken en het onderhouden van bestaande netwerken. Denk hierbij aan bewonersnetwerken zoals de leefbaarheidsgroep, de ouderenbond enz. Daarnaast is het ook belangrijk om goede contacten op te bouwen met lokale ondernemers, maatschappelijke organisaties, zorgorganisaties, lokale overheid en andere stakeholders.
Event marketing	Door het organiseren van activiteiten kan de band met de samenleving worden versterkt. Denk hierbij aan een markt met regioproducten, Buurtsoepie (een wijklunch voor €3,- verzorgd door vrijwilligers) of een kerstmarkt. Daarnaast kunnen er ook arrangementen worden georganiseerd waarbij mensen elkaar ontmoeten zoals een arrangement in de bakkerij waarbij men een eigen taart of brood maakt. Dit soort activiteiten dragen bij aan de cohesie binnen het dorp en de band die de Blije Bikkels met zijn klanten heeft.
Actie marketing	Deze vorm van marketing is het meest bekend bij supermarkten. Het zijn de folders en de advertenties waar aanbiedingen in staan. Die zijn

	vaak nodig om nieuwe klanten te verleiden tot bezoek en aankoop. Hiermee kan de klantenkring worden uitgebreid.
Free publicity	Door alle activiteiten en mooie zaken die plaatsvinden in de Blije Bikkels te delen met lokale en regionale media kan gratis publiciteit worden gegenereerd. Deze is nodig om mensen betrokken te houden en nieuwe mensen te betrekken bij de bedrijven.

BIJLAGE I - BETROKKENEN

Naam	Functie	Bijdrage
Gemeente Wijchen	Wethouder/College	Intentieverklaring
Laurens de Goeij	Voormalig directeur/eigenaar Woonzorgnet en Home Instead	Adviserend
Lau Sneeboer	Voormalig Rabobankdirecteur, voorzitter steunstichting Bergharen/Hernen/Leur/Batenburg	Adviserend
Jan Engbers	Voorzitter Odensehuis Wijchen en bestuurder steunstichting Hernen	Adviserend
Mr. Joost Verploegen	Notaris bij Notariskantoor Bruggink en van Beek te Wijchen.	Akte opmaak/Adviserend
Drs. Jack van Oosterhout	Accountant, Partner bij Stolwijk en Philipsen	Advies m.b.t. exploitatie.
Hans Nelissen	Voormalig medewerker van Pluryn (met pensioen) en oprichter van de Buurtmarkt Breedeweg.	Adviserend
Barbara Glatz	Subsidie coördinator Subsidiewerving Driestroom/Hezelburcht	Adviserend
Danielle Groeneveld	Subsidiewerving Hezelburcht	Adviserend
Thijs Loeffen	Adviseur bakkerij en voormalig bakker bij Buurtmarkt Breedeweg	Adviserend/Offerte inventaris bakkerij
Ruben Badal	Algemeen directeur bij Wast Haaksbergen	Adviserend

BIJLAGE 2 – Verklaring Leefbaarheidsgroep Bergharen

LEEFBAARHEIDSGROEP

Bergharen

Medewerking en ondersteuning komst Buurtwinkel

In haar vergadering van 7 februari 2022 heeft Stichting Blije Bikkels hun plannen toegelicht van de toekomstige Buurtwinkel en een eerste evaluatie gedeeld van 50 inwoners op hun initiatief.

De Leefbaarheidsgroep Bergharen, als vertegenwoordiger van de belangen voor de inwoners van het dorp, heeft met unanieme instemming zich uitgesproken voor de komst van een dergelijke Buurtwinkel zoals voorgenomen door de Stichting Blije Bikkels.

Ze zegt hiermee haar medewerking en ondersteuning toe.

G.J. Velings, voorzitter

H.J. Borghardt, secretaris.

BIJLAGE 3– Intentieverklaring Gemeente Wijchen



Wijchen | 18 januari 2022

Intentieverklaring

Gemeente Wijchen

In 2021 namen de initiatiefnemers van stichting Blije Bikkels contact op met de gemeente. Zij willen de buurtsuper in Bergharen nieuw leven inblazen. In 2020 moest de buurtsuper helaas sluiten. Stichting Blije Bikkels geeft nu een eigen draai aan de functie van de buurtsuper.

Functie buurtsuper:

Bergharenaren kunnen weer boodschappen doen in hun eigen buurt | Méér dan een supermarkt; beperkte horecamogelijkheden, een bakkerij, een eigen moestuin | Ontmoetingsplek voor inwoners en anderen | Kansen voor mensen met een beperking om hun talenten in te zetten.

Waar mogelijk ondersteunt het college dit initiatief van harte.

Het college:

Brengt het initiatief onder de aandacht bij partners zoals WerkBedrijf, Sociaal wijkteam, zorginstellingen en mogelijke financiers | Denkt mee over mogelijkheden om dit initiatief uit te breiden met andere cliëntmedewerkers | Verleent eventueel een incidentele opstartsubsidie.

Namens de gemeente Wijchen,

Nick Derks, wethouder

Het college ondersteunt de intentieverklaring voor 100%.
Het is alleen niet persé gebruikelijk om dat ook daadwerkelijk met een handtekening te tonen. Het ligt simpelweg vast in het collegebesluit. Overeenkomsten met andere partijen worden wel ook altijd ondertekend. Maar dit is een verklaring van het college.

BIJLAGE 4– Intentieverklaring Ondernemersgroep Driestroom

ONDERNEMERSGROEP
DRIESTROOM

Intentieovereenkomst

1. Ondernemersgroep De Driestroom B.V., gevestigd in Elst, vertegenwoordigd door haar directeur, de heer W.A.B. Muilenburg,
2. Stichting Driestroom, gevestigd te Elst, vertegenwoordigd door haar bestuurders mevrouw E.A.M. Nelissen en de heer J.A.P. van Gestel.
3. Blije Bikkels, gevestigd te Bergharen, ten deze vertegenwoordigd door, Sabine Wieland, voorzitter stichting Blije Bikkels, Vincent Veltmaat, penningmeester/ secretaris Blije Bikkels, Henk van den Broek, adviseur Blije Bikkels. Stephan Wieland, adviseur project zorgonderneming vanuit zijn rol Siza Arnhem.

In aanmerking nemende dat:

Blije Bikkels, een leer-werkbedrijf gaat worden voor mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt. Uitgangspunten bij het leer-werkbedrijf zijn: inclusie, gelijkheid, diversiteit en persoonlijke ontwikkeling. Het leer- werkbedrijf zal gesitueerd worden in een buurtsuper. Voor de supermarkt is ongeveer 300m2 beschikbaar, 30m2 voor horeca (binnen terras), bakkerij 100m2, magazijn 100m2. Daarnaast zijn sociale ruimten en kantoren 100m2. Blije Bikkels wil een werkplek creëren waar iets te beleven is en die uitnodigt tot intermenselijk contact en het ondernemen van (werk)activiteiten. Een klimaat van gastvrijheid organiseren, waar humor en menselijke warmte voelbaar zijn. Met faciliteiten die uitnodigend zijn voor naasten, bezoekers, verwanten en voor het onderhouden van contact met derden. Met focus op het verbeteren van de maatschappelijke participatie c.q. inclusie, en zo meer deel uit te maken van de samenleving.

Ondernemersgroep Driestroom BV, gelieerd aan Stichting Driestroom, initiatieven in de zorg voor mensen met een beperking ondersteunt. Verklaren hierbij dat zij de intentie hebben een samenwerking aan te gaan in de vorm van een franchise en toe te werken naar een passende franchiseovereenkomst. Daardoor heeft Stichting Driestroom de mogelijkheid om cliënten bij Blije Bikkels aan te melden en te laten instromen met een financieringsvorm op basis van de Wlz of Wmo als wel dat Blije Bikkels zelf cliënten kan werven, met een financieringsvorm op basis vaneen PGB of Zorg in Natura, waarbij de toelating vervolgens via het loket Driestroom In contact van Stichting Driestroom verloopt.

De samenwerking zal uitgaan van het zelfstandige (zorg)ondernemerschap van Blije Bikkels en zich richten op toezicht en begeleiding vanuit de Driestroom op zorginhoudelijk, financieel en administratief gebied mede ter borging van de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening.

ONDERNEMERSGROEP
DRIESTROOM

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt.

Plaats: Nijmegen
Datum: 10-12-21

Plaats: Bergharen
Datum: 4-1-22

Stichting Driestroom
Bestuurder
E.A.M. Nelissen

Stichting Driestroom
Bestuurder
J.A.P. van Gestel

Ondernemersgroep Driestroom
Directeur
W.A.B. Muilenburg

Blije Bikkels
Voorzitter
S.C.J. Wieland

Blije Bikkels
Penningmeester/Secretaris
V.N.L. Veltmaat

Aanvullende beschrijving en begroting

Stichting Blije Bikkels

Juli 2023

Elkaar ontmoeten doe je daar waar je toch al moet zijn!

Documentnummer	20230726
Titel	Aanvullende beschrijving en begroting Stichting Blije Bikkels
Versie	1.4

Inhoudsopgave

1. De Buurtmarkt 3
2. Terugkerende Workshops en Activiteiten 4
3. De vrijwilligers 7
4. De Impact 7
5. Delen van kennis en ervaringen 7
6. Begroting 9
7. Aanvraag Dorpendeal Provincie Gelderland/Gemeente Wijchen 10

In onderstaande notitie worden de activiteiten die in de Buurtmarkt gaan plaatsvinden nader omschreven met beoogde deelnemers en een begroting. Deze begroting is een verdere uitwerking van de begroting zoals gepresenteerd in het bedrijfsplan en beschrijft met name de investeringen en kosten die gerelateerd zijn aan activiteiten en werkzaamheden waarbij vrijwilligers en deelnemers uit het dorp betrokken zijn.

Ten eerste bleek daaruit dat er een grote behoefte was aan het opnieuw realiseren van een (buurt) winkel van waaruit ook allerlei activiteiten kunnen worden georganiseerd zoals hieronder beschreven. Gericht op de ontmoeting door middel van doen.

De volgende onderdelen zullen deel uitmaken van de Buurtmarkt:

1. De Buurtmarkt

- **De winkel:**

  in de winkel worden levensmiddelen/kruidenierswaren/brood en banket verkocht. De winkel heeft lage stellingen zodat communicatie tussen vrijwilligers, klanten goed mogelijk is en er zicht contact is onderling. Er is een intensieve samenwerking met de Jumbo in Winssen met betrekking tot de inkoop, het voorraadbeheer en de bezorgservice. De Buurtmarkt is tevens een leer-werkplek met uitstroommogelijkheden naar de winkel in Winssen. Naast het bestellen inrichten, vakkenvullen, het te woord staan en service verlenen aan de bezoekers van de supermarkt, zijn er ook taken als afrekenen en schoonmaak aanwezig.

- **Bakkerij:**

  meewerken aan de taarten, koekjes en de broodjes voor de lunchroom en gezamenlijk o.a. appels schillen/ snijden voor appelgebak. Maar ook valt te denken aan lunchpakketjes voor de fietsende toerist. Of het verzorgen van lunch voor nabijgelegen bedrijven.
  Sinds 1-1-2023 wordt er inmiddels samen met een 15-tal vrijwilligers uit het dorp de verkoop van brood in De Zandloper vormgegeven. Dit werd voorheen verzorgd door de slager in het dorp die per 1-1-2023 is gestopt met zijn winkel.

- **Horeca:**

  in de Buurtmarkt is een gedeelte vrijgemaakt dat als lunchroom inricht wordt. Naast het doen van boodschappen kan er ook een koffiegedronken worden en een ontbijt/lunch genuttigd worden. De lunchroom zal ook ingezet worden bij de hieronder beschreven te organiseren activiteiten.

- **Moestuin met kas achter de buurtmarkt en moestuin Zandloper:**

  in samenwerking met de Zandloper en een “eigen” kas zullen wij groenten, fruit en bloemen gaan kweken. De moestuin achter het pand zal voor eigen gebruik en verkoop worden ingezet en ook worden gebruikt tijdens de workshops. Achter het pand zal een theetuin worden gerealiseerd met theehuisje. Vrijwilligers en cliënt/medewerkers zullen hier ook samenwerken. In de supermarkt zullen ook maaltijdpakketten verkocht worden met ingrediënten uit de moestuin en de moestuin van de Zandloper.

- **Bezorgingsdienst boodschappen:**

  Met een elektrische bakkersfiets en /of bestelauto kan het team bij mensen in het dorp hun boodschappen thuis afgeven, en de bestelde lunch of broodproducten afgeven bij omliggende bedrijven, campings en Bed en Breakfast. Ook het ophalen van de streekproducten in de omliggende omgeving behoort dan tot de mogelijkheden.

- **PostNL punt:**

  Het verwerken van de post en pakketjes sluit aan op de vraag van de inwoners en zijn zeer passende werkzaamheden voor de Buurtmarkt.

2. Terugkerende Workshops en Activiteiten

Wekelijkse activiteiten:

Denk hierbij aan workshops, knutselen, lezingen, koken, bakken. Vanuit de inwoners is er veel belangstelling om hier een bijdrage aan te leveren zowel ondersteunend als, als deelnemer.

Samenwerking met de Zandloper/Uitloper

Denk hierbij aan de moestuin, samen met de cliënt medewerkers, dorpsbewoners hierin actief zijn. Bij activiteiten Zandloper de cliënt medewerkers hierbij inzetten. De samenwerking en afstemming is in een schrijven van de Zandloper bevestigd.

Samenwerking dorpsondersteuners, leefbaarheidsgroep en inwoners

Deze opzet komt voort uit de gesprekken die we met de inwoners gevoerd hebben, de informatiebijeenkomst die in 2022 heeft plaatsgevonden en de daaraan gekoppelde enquête. Ook de dorpsondersteuners van Meer voor Mekaar (Welzijn) en de leefbaarheidsgroep zijn betrokken. (zie bijlage)

Op basis van vraag en behoefte kunnen nieuwe activiteiten zo worden toegevoegd.

Bloemschikken/bloemstukjes maken	
Beschrijving	Terugkerende activiteit in sowieso de seizoenen/feestdagen. Dit in samenwerking met de plaatselijke bloemisterijen.
Frequentie	10x per jaar
Deelnemers	10 personen

Samen Bakken, Chocolaatjes/bonbons/koekjes/ maken in de bakkerij	
Beschrijving	Terugkerende activiteit invulling samen met de deelnemers en seizoen gericht. Kerststollen, paasbrood, jam maken enz.
Frequentie	Elke week
Deelnemers	10 personen

Gezonde kookworkshop/ gezonde broodtrommel (kinderworkshop)	
Beschrijving	Met plaatselijke ondernemer zal maandelijks een gezonde maaltijd samen met de bewoners klaarmaken. Deze maaltijd kan weer gekocht worden naderhand in een maaltijdpakket met het recept hiervan. Voor de kinderen zullen er ook workshops gegeven worden: een gezonde broodtrommel, een gezonde snack etc.
Frequentie	10x per jaar
Deelnemers	10 personen

Creatieve workshops (handwerken/diamond painting/Happy Stones.	
Beschrijving	Diverse creatieve workshops gegeven door vrijwilligers die hier vaardig in zijn en deze vaardigheid graag willen delen
Frequentie	wekelijks
Deelnemers	10 personen

Kerstmarkt	
Beschrijving	In samenwerking met de plaatselijke ondernemers en bewoners
Frequentie	1 x per jaar
Deelnemers	500 personen

Buurtmarkt	
Beschrijving	Plantjes ruilen en Verkoop van lokale streekproducten (zeker ook van de particulier in en rondom buurtmarkt
Frequentie	4 x per jaar
Deelnemers	50

Gardensale/Halloween	
Beschrijving	Vertrekpunt en ontvangstpunt vanuit de Buurtmarkt naar de verschillende locaties en verkoop ook rondom de Buurtmarkt
Frequentie	2 x per jaar

Huur een Plank	
Beschrijving	Beschikbaar stellen van een plank in een kast/stelling waarop spullen door particulieren worden aangeboden voor verkoop/ruil/te geef.
Frequentie	Wisseling 1 x per 2 weken
Deelnemers	26

Bootcamp	
Beschrijving	ontvangst voor 2x per week bootcamp waarbij achter de Buurtmarkt gestart kan worden en zo via pad Weems bosje naar Zandloper/Uitloper gelopen kan worden
Frequentie	2 x per week
Deelnemers	8-10

3. De vrijwilligers

In het totaal is er een vrijwilligersbestand van 70 personen die alom inzetbaar zijn. Deze vrijwilligers worden uitgenodigd voor training en educatie voor invulling van bovenstaande activiteiten en begeleiding van workshops.

De buurtmarkt kent winkelopeningstijden van 8 uur tot 18.00 uur en daarnaast zijn de avonden ook nog beschikbaar voor activiteiten zoals workshops etc. (die ook overdag kunnen plaatsvinden).

Aantal vrijwilligers voor bovenstaande activiteiten	10 -15 per dag	Aangevuld met vrijwilligers die de overige activiteiten ondersteunen

4. De Impact

De **beoogde** resultaten beschrijven we hieronder. Deze zullen we bij de vervolgacties nader uitwerken in meetbare en concrete doelstellingen. In 2024 is er een Buurtmarkt die voldoet aan de vraag van de inwoners Bergharen/Hernen.

- Bergharen telt 1770 inwoners en in de komende jaren worden er nog 50 woningen gebouwd.
- Hernen/Leur heeft 795 inwoners. In de omgeving zijn diverse bedrijven die extra omzet zullen creëren en hiermee zullen wij zeker de samenwerking opzoeken.
- In 2024 zijn er 70 vrijwilligers verbonden aan de Buurtmarkt en daarbij behorende activiteiten.
- Gemiddeld 750 inwoners van Bergharen Hernen Leur zullen wekelijks de Buurtmarkt bezoeken.
- Er is een stijging van het welbevinden van dorpsbewoners, d.m.v. ontmoetingsplek, verhoging sociale cohesie
- Het aanbod van de Buurtmarkt wordt positief beoordeeld door bewoners, ondernemers maar ook zeker voor de toeristen
- De Blije Bikkels doet een beroep op fondsen, bestaande subsidieregelingen (Dorpendeal) en gemeente Wijchen om te ondersteunen bij de noodzakelijke investeringen.
- De samenwerking en afstemming met leefbaarheidsgroep, De Zandloper en de dorpsondersteuning is optimaal. De activiteiten zijn aanvullend en afgestemd op de vraag en behoefte van de inwoners.

5. Delen van kennis en ervaringen

Bij de ontwikkeling van de plannen van de buurtmarkt Bergharen hebben we waar mogelijk dankbaar gebruik gemaakt van ervaringen van anderen. Zowel door bij vergelijkbare initiatieven te kijken en kennis op te doen als door deel te nemen aan de bijeenkomsten van leefbaarheidsalliantie gericht op leefbaarheid bevorderende initiatieven en activiteiten.

Door de Blije Bikkels zullen de beoogde resultaten worden gemonitord. Het initiatief voor de ontwikkeling van de buurtmarkt zoals beschreven is voortgekomen uit overleg met de inwoners, de leefbaarheidsgroep en overleg met dorpsondersteuners.

Periodiek zal door de Blije Bikkels de voortgang geëvalueerd worden en de resultaten besproken met genoemde stakeholders. Het is tevens belangrijk dat de opgedane kennis wordt gemonitord en wordt vastgelegd, zodat deze ook kan worden gedeeld met andere gemeenten, dorpen of kernen die met hetzelfde vraagstuk zitten. Zoals het voorbeeld en ervaringen van anderen ons hebben geholpen zullen we ook onze ervaringen graag met anderen delen.

“ Elkaar ontmoeten doe je daar waar je toch al moet zijn!”

6. Begroting

INVESTERINGEN EN BEOOGDE FINANCIERING TOTAAL								
Buurtmarkt Bergharen								
Omschrijving		Bedrag			Omschrijving		Bedrag	
Aankoop pand/onroerend goed	235.000,00				**Financiering begroting 25-07-2023**			
					Particulieren investeerders lening		200.000,00	
Qverdrachtsbelasting 10,4% en KK	25.000,00				Stichting SFO (gift)		500.000,00	
					Diverse fondsen (gift)		7.000,00	
Verbouwing + nieuwbouw prijspijl 01-2023	715.000,00				**Subtotaal toegezegd**			**707.000,00**
Subtotaal bouw en aankoop	**975.000,00**							
					Obligaties/certificaten houders ondernemers		50.000,00	
					"inwoners" leningen Obligaties		25.000,00	
					Subtotaal overige investeerders			**75.000,00**
Inventaris bakkerij	100.000,00							
Winkelinventaris	50.000,00							
Overige inventaris (kantoor/kantine)	3.000,00				Gemeente Wijchen		50.000,00	
Kassasysteem en PIN	4.000,00				Provincie Gelderland Dorpendeal		258.600,00	
Beveiliging	2.000,00				**Subsidie gemeente en provincie**			**308.600,00**
Vaatwasser met toebehoren	3.000,00							
Koel-vriescel	15.000,00							
Gevelaankleding	1.500,00				Rabobank lening		238.400,00	
Openingsactiviteiten	2.500,00							**238.400,00**
Horeca inventaris	15.000,00							
Bedrijfskleding	3.000,00							
Bedrijfsauto bestelbus	25.000,00							
Diversen	10.000,00							
Subtotaal Bouw en Inventaris	**234.000,00**		**1.209.000,00**					
Overige								
Beginvoorraad	45.000,00							
Projectkosten opstart en onvoorzien	75.000,00							
Subtotaal overige	**120.000,00**		**€ 120.000,00**					
	TOTALE BEGROTING		**1.329.000,00**				**TOTAAL**	**1.329.000,00**

7. Aanvraag Dorpendeal Provincie Gelderland/Gemeente Wijchen

Begroting - Dorpendeal / Gemeente Wijchen									
INVESTERING					**SUBSIDIE**				
				Begroot					
Gedeeltelijk bijdrage **verbouw en nieuwbouw kosten** (totale bouwkosten zijn 715.000,- excl. aankoop pand/grond, zijnde 260.000,-)				200.000,00	Gemeente Wijchen				50.000,00
en gebouw gebonden onderdelen zoals:									
G.W.E.					Prov. Gelderland				258.600,00
Parkeren					Dorpendeal				
Activiteiten ruimte									
Scholingsruimte									
Kantine									
Sanitaire ruimte									
Bakkerij ruimte									
Horeca ruimte									
Moes en Theetuin. 80% aan kosten t.b.v. vrijwilligers				25.000,00					
Aanleg moestuin / kas									
Thee/tuinhuis									
Tuingereedschap									
Inventaris ten behoeve van de activiteiten. 50%				65.000,00					
Meubels kantine e.d.									
Kasten ook koel en vries kasten									
Bakkerijgereedschap /inventaris									
Vaatwasser									
Horeca inventaris									
Gereedschap voor knutselactiviteiten									
Bedrijfskleding 70%				2.100,00					
voor de 70 vrijwilligers									
Verzekering 100%				500,00					
voor vrijwilligers									
Waardering 100%									
vrijwilligers (dagje uit)				1.000,00					
Training scholing en begeleiding 100%				15.000,00					
van de vrijwilligers									
Arbo									
Persoonlijke ontwikkeling									
Weerbaarheid									
			TOTAAL	**308.600,00**			**TOTAAL**		**308.600,00**

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5264
Extern Zaak ID	Z/23/146716
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	8.e
Titel	146716 Beslisnota Subsidieverlening 2024 Stichting De Bibliotheek Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team Welzijn, Onderwijs en Sport
Eigenaar	Sijben, Daniël
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P5 Sport, cultuur en recreatie
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	06 38 71 16 58

Bijlagen
146716 Beslisnota Subsidieverlening 2024 Stichting De Bibliotheek Wijchen
Bibliotheek Wijchen, Subsidie 2024, Beschikking, 15 november 2023
2024_productenboek definitief
2023_werkbegroting en begroting 2024 definitief
2023_brief bij subsidieaanvragen 2023 en 2024

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	21 november 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	8 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Toelichting

de Gemeenteraad besluit:

1. Stichting De Bibliotheek Wijchen een budgetsubsidie te verlenen van € 859.372 voor 2024, conform bijgevoegde subsidiebeschikking, onder de voorwaarden zoals opgenomen in de *Uitvoeringsovereenkomst De Bibliotheek Wijchen 2020-2023*.
2. Stichting De Bibliotheek Wijchen een subsidie te verlenen van € 71.000 voor 2024,

vanwege onontkoombare kosten door prijsstijgingen in CAO-ontwikkeling, prijsinflatie en hogere energiekosten.

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. Stichting De Bibliotheek Wijchen een budgetsubsidie te verlenen van € 859.372 voor 2024, conform bijgevoegde subsidiebeschikking, onder de voorwaarden zoals opgenomen in de Uitvoeringsovereenkomst De Bibliotheek Wijchen 2020-2023.
2. Stichting De Bibliotheek Wijchen een subsidie te verlenen van € 71.000 voor 2024, vanwege onontkoombare kosten door prijsstijgingen in CAO-ontwikkeling, prijsinflatie en hogere energiekosten.

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:

1. Stichting De Bibliotheek Wijchen een budgetsubsidie te verlenen van € 859.372 voor 2024, conform bijgevoegde subsidiebeschikking, onder de voorwaarden zoals opgenomen in de Uitvoeringsovereenkomst De Bibliotheek Wijchen 2020-2023.
2. Stichting De Bibliotheek Wijchen een subsidie te verlenen van € 71.000 voor 2024, vanwege onontkoombare kosten door prijsstijgingen in CAO-ontwikkeling, prijsinflatie en hogere energiekosten.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/146716

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Subsidieverlening 2024 Stichting De Bibliotheek Wijchen

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Stichting De Bibliotheek Wijchen een budgetsubsidie te verlenen van € 859.372 voor 2024, conform bijgevoegde subsidiebeschikking, onder de voorwaarden zoals opgenomen in de *Uitvoeringsovereenkomst De Bibliotheek Wijchen 2020-2023*.
2. Stichting De Bibliotheek Wijchen een subsidie te verlenen van € 71.000 voor 2024, vanwege onontkoombare kosten door prijsstijgingen in CAO-ontwikkeling, prijsinflatie en hogere energiekosten.

Aanleiding
Stichting De Bibliotheek Wijchen (hierna: bibliotheek) heeft de subsidieaanvraag voor bibliotheekwerk voor het subsidietijdvak 2024 ingediend op 30 juni 2023. Omdat het aangevraagde bedrag hoger is dan € 25.000 dient uw raad, op grond van de Algemene Subsidieverordening 2018, een besluit te nemen over deze subsidieverlening. De wettelijke grondslag voor de budgetsubsidie is de Subsidieregeling Wijchen 2021.

In de bijlage vindt u de subsidieaanvraag, het productenboek 2024 en de werkbegroting en begroting 2024.

In het bestuurlijk overleg d.d. 29 juni 2023 met wethouder Schouten is afgesproken om, in plaats van een meerjarige budgetsubsidie, een éénjarige subsidieaanvraag in te dienen voor het tijdvak 2024. De afspraak houdt in dat de subsidieaanvraag wordt gebaseerd op voortzetting van het huidig beleid en de dienstverlening zoals afgesproken in de uitvoeringsovereenkomst 2020-2023.

De ruimte om af te wijken wordt geboden door de Subsidieregeling 2021, bijvoorbeeld in het geval dat er voor de raad politieke overwegingen zijn om voor slechts één boekjaar subsidie te verlenen of in het geval wetgeving van het Rijk verlangt dat de raad voor slechts één boekjaar subsidie verleent. Een meerjarige budgetsubsidie heeft immers ten doel de aanvrager zekerheid te bieden voor bedrijfsvoering en het spreiden van risico’s over meerdere jaren. De keuze voor een jaar te verlenen heeft te maken met wetgeving van het Rijk. De Rijksoverheid gaat de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob) aanpassen om daar vanaf 2025 een zorgplicht voor gemeenten in op te nemen. Via het gemeentefonds worden bibliotheken dan ruimer gefaciliteerd. Daarnaast dient de gemeentevisie op het bibliotheekwerk, die eveneens loopt tot en met 31 december 2023, te worden herijkt. Het ligt voor de hand de te herijken gemeentevisie op bibliotheekwerk aan te laten sluiten bij deze hervorming en daar de toekomstige opdracht en financiering op te baseren.

Naast deze subsidieaanvraag voor bibliotheekwerk is ook een subsidieverzoek ingediend vanwege onontkoombare kosten door prijsstijgingen in 2024 onder andere door aspecten als CAO-ontwikkeling, prijsinflatie en hogere energiekosten. Dit subsidieverzoek is als incidenteel nieuw beleid in de gemeentebegroting 2024 opgenomen. De begroting is inmiddels vastgesteld door uw raad.

Naast bovenstaande subsidieaanvragen wordt in dezelfde aanvraag een subsidieverzoek gedaan voor uitvoering onderwijsachterstandenbeleid 2023 en 2024, IDO 2023 en 2024, subsidie huisvesting Campuslaan 2024 en de doelsubsidie non-formeel leren voor volwassenen voor 2024. De genoemde subsidieaanvragen worden separaat afgehandeld.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
25-6-2019	Z/19/033801 Aanvraag subsidieverlening 2020-2023 De Bibliotheek Wijchen

Gewenst resultaat
De instandhouding van de bibliotheekvoorziening in de gemeente en het uitvoeren van de afgesproken (kern)functies van het bibliotheekwerk.

Argumenten
1.1 In 2024 kan de bibliotheek zo uitvoering blijven geven aan het bibliotheekwerk dat voldoet aan de vastgestelde visie bibliotheekwerk Wijchen 2020-2023.
Het productenboek laat de producten en diensten van de bibliotheek zien die passen binnen de beschikbare subsidie. Het aanbod in het productenboek is gebaseerd op de bibliotheekvisie. De bibliotheekvisie vormt de basis waarop de subsidie aan de bibliotheek verleend wordt. Het productenboek 2024 is een voortzetting van periode 2020-2023.

1.2 Het bibliotheekwerk draagt bij aan de realisatie van gemeentelijk beleid binnen het sociaal domein en is van meerwaarde voor onze inwoners.

1.3 Een éénjarige subsidiebeschikking voor het tijdvak 2024 past op dit moment beter.
Een subsidie verlenen voor één jaar past op dit moment beter. Het Rijk is voornemens vanaf 2025 de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob) aan te passen en daar een zorgplicht voor gemeenten in op te nemen. Daarnaast dient de gemeentevisie op het bibliotheekwerk, die loopt tot en met 31 december 2023, te worden herijkt. Het ligt voor de hand de te herijken gemeentevisie op bibliotheekwerk aan te laten sluiten bij deze voorgenomen hervorming en daar de toekomstige opdracht en financiering op aan te sluiten.

1.4 In de subsidiebeschikking staan de voorwaarden en prestaties die de bibliotheek voor de subsidie levert.

Tegenargumenten en risico's
2.1 De bibliotheek heeft laten weten dat de exploitatie een uitdaging is waardoor de dienstverlening kan gaan knellen de komende jaren.
Tegenvallers kan de bibliotheek moeilijk opvangen. Dat lukte in boekjaar 2022 nog wel, maar voor boekjaar 2023 wordt een groter negatief resultaat voorzien. Dat kan gevolgen hebben voor het aanbod en/of voor de benodigde financiële middelen.

Financiële gevolgen
In de gemeentebegroting voor 2024 is er dekking voor de subsidie voor bibliotheekwerk. Het bedrag voor 2024 is inclusief een indexering van 3%.
In de gemeentebegroting voor 2024 is er dekking voor de subsidie voor onontkoombare kosten door prijsstijgingen in 2024.

Communicatie
Voorliggend voorstel is afgestemd met de bibliotheek.

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
De bibliotheek ontvangt een beschikking tot subsidieverlening voor het tijdvak 2024

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Gemeente Wijchen

Stichting de Bibliotheek Wijchen
T.a.v. het bestuur
Campuslaan 8
6602 HX Wijchen

contactpersoon
Daniel Sijben
t 088 432 7344

ons kenmerk
Z/23/146716

bijlagen

datum 20 december 2023
onderwerp Subsidie 2024
Verzonden

Geacht bestuur,

In het bestuurlijk overleg d.d. 29 juni 2023 is met wethouder Schouten afgesproken dat u voor het tijdvak 2024 een subsidieaanvraag indient die gebaseerd is op voortzetting van het huidige beleid en op de subsidie-activiteiten zoals afgesproken in de uitvoeringsovereenkomst 2020-2023.

U heeft vervolgens op 30 juni 2023 een subsidieaanvraag ingediend voor bibliotheekwerk, voor het subsidietijdvak 2024. U heeft, eveneens op 30 juni 2023, een subsidieaanvraag ingediend voor een tegemoetkoming vanwege onontkoombare kosten door prijsstijgingen in 2024.

In deze brief leest u wat we hebben besloten.

Wat hebben we besloten?
Op basis van bovenstaande aanvraag verlenen wij voor 2024 aan u een budgetsubsidie. Wat u voor deze subsidie moet doen, hebben wij in deze beschikking opgenomen onder Bepalingen Uitvoeringsovereenkomst De Bibliotheek Wijchen 2020-2023. Deze bepalingen zijn ook voor 2024 van toepassing. Indexering van de toegekende subsidie is zoals vastgesteld in de begroting.

Wat hebben we besloten inzake de indexering van de budgetsubsidie voor 2024?
Op grond van art. 10, lid 3, van de Uitvoeringsovereenkomst De Bibliotheek Wijchen 2020-2023 behorende bij de subsidiebeschikking 2020-2023 met kenmerk Z/19/033801, indexeren we jaarlijks de subsidie.

De gemeenteraad heeft op 9 november 2023 in de gemeentebegroting het percentage vastgesteld op 3,0% voor 2024.

Dit betekent voor de subsidie voor 2024:
1. € 731.585 activiteitenbudget.
2. € 15.900 voor het aanbod non-formeel leren voor volwassenen.

3. € 105.998 bijdrage in de huisvestingskosten, exclusief inventaris, van de vestiging in 't Mozaïek.
4. € 5.889 bijdrage in de huurkosten van de vestiging in de Zandloper.

Dit betekent dat voor 2024 een bedrag van € 859.372, inclusief indexering, als budgetsubsidie wordt verleend.

Op deze subsidieverlening zijn de Algemene subsidieverordening 2018 en de Subsidieregeling Wijchen 2021 van toepassing.

Daarnaast zijn eveneens van toepassing de reeds eerder overeengekomen bepalingen uit de Uitvoeringsovereenkomst De Bibliotheek Wijchen 2020-2023. Deze zijn tevens opgenomen aan het einde van deze beschikking.

Wat hebben we besloten inzake de aanvraag tegemoetkoming vanwege onontkoombare kosten door prijsstijgingen in 2024?
Uw subsidieaanvraag is in de begroting 2024 opgenomen als incidenteel nieuw beleid door het college. Reden hiervoor is omdat de bibliotheek in 2024 een exploitatietekort voorziet vanwege onontkoombare kosten door prijsstijgingen in CAO-ontwikkeling, prijsinflatie en hogere energiekosten.

De gemeenteraad heeft, per raadsbesluit d.d. 19 december 2023, hiermee ingestemd.

Voor uw aanvraag om tegemoetkoming vanwege onontkoombare prijsstijgingen in 2024 wordt voor 2024 een bedrag van € 71.000 aan u toegekend. Dit betreft een incidentele subsidie conform artikel 4:23, lid 3 onder d, van de Algemene wet bestuursrecht.

Subsidiebedrag 2024
Het gezamenlijke subsidiebedrag voor 2024, opgebouwd uit de jaarlijks geïndexeerde budgetsubsidie en de incidentele subsidie, vanwege onontkoombare kosten, bedraagt in totaal € 930.372.

Uitbetaling van de subsidie
Het bedrag wordt in twaalf gelijke maandelijkse termijnen uitbetaald op het rekeningnummer NL41.RABO.0158.6093.52 van stichting De Bibliotheek Wijchen.

De maandelijkse voorschotten van januari tot en met december voor 2024 zijn vastgesteld op € 77.531.

Heeft u vragen?
Als u vragen heeft over deze brief, neemt u contact op met Daniel Sijben. Zijn telefoonnummer is 088 432 7344, per mail d.sijben@drutenwijchen.nl.

Voor vragen over de uitbetaling mailt u met crediteuren@drutenwijchen.nl.

Bent u het niet eens met ons besluit?
Heeft u vragen over dit besluit of bent u het er niet mee eens? Belt u dan eerst met de medewerker van de gemeente die uw situatie behandelt. We nemen dan het besluit met u door.

Gemeente Wijchen

Wilt u daarna toch een bezwaarschrift indienen? Dan kunt u binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief bezwaar maken. Hoe u dit doet, leest u in de bijgevoegde bezwaarschriftenbijsluiter.

Met vriendelijke groet,

gemeenteraad van Wijchen,

R.D Helmer - Engelbert
voorzitter

drs. A.B. Berendsen
griffier

Bezwaarschriftbijsluiter

Hoe maakt u bezwaar tegen dit besluit?
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u daartegen bezwaar maken. Dat doet u door een brief te schrijven aan de instantie die het besluit heeft genomen. In de meeste gevallen is dat het college van burgemeester en wethouders. Maar het kan ook gaan om een besluit van de raad of de burgemeester.

U stuurt uw bezwaar aan het college van burgemeester en wethouders (of raad of burgemeester) van Wijchen, Postbus 9000, 6600 HA Wijchen.
Let op: uw bezwaarschrift per e-mail indienen is niet mogelijk!

Bezwaarschrift
De brief waarmee u bezwaar maakt heet bezwaarschrift.
In uw bezwaarschrift moet het volgende staan:
a. uw naam en adres
b. de datum
c. een omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt
d. de reden waarom u bezwaar maakt

Vergeet u niet het bezwaarschrift te ondertekenen en stuur zo mogelijk een kopie mee van het besluit waartegen u bezwaar maakt.
Indien u ook uw emailadres en telefoonnummer in het bezwaarschrift vermeldt, dan neemt mogelijk een interne mediator contact met u op om te onderzoeken of uw bezwaarschrift informeel kan worden opgelost.

Termijn
U heeft zes weken de tijd om bezwaar te maken. Deze termijn begint op de dag na de bekendmaking van het besluit: dat is de dag ná de datum, waarop het besluit is verzonden. Uw bezwaar moet vóór het einde van de termijn bij ons binnen zijn.

Voorlopige voorziening
Wanneer u bezwaar maakt, blijft het besluit - in ieder geval totdat een beslissing op het bezwaarschrift is genomen - in stand. Om te voorkomen dat er onherstelbare gevolgen ontstaan, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Gelderland om een voorlopige voorziening vragen. Dat is een tijdelijke oplossing, die geldt totdat op uw bezwaar is beslist. In het geval van een omgevingsvergunning kan zo'n voorziening inhouden, dat voorlopig niet gebouwd mag worden.

Een verzoek om een voorlopige voorziening wordt op korte termijn behandeld. U stuurt uw schriftelijke verzoek aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Gelderland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 9030, 6800 EM Arnhem.
Voor een voorlopige voorziening betaalt u een vergoeding: griffierecht. Een natuurlijk persoon betaalt bij de rechtbank € 50,- voor zaken die betrekking hebben op uitkering, huurtoeslag of belastingzaken. Voor de overige zaken betaalt een natuurlijk persoon € 184,-. Een rechtspersoon (vereniging, stichting, NV, BV) betaalt altijd € 365,-. Deze bedragen gelden vanaf 1 januari 2023.

Digitaal voorlopige voorziening instellen
Het is ook mogelijk om digitaal een verzoekschrift in te dienen bij genoemde rechtbank via https://formulier.rechtspraak.nl/burger/bestuur/beroepschrift/rechtbank. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Nog vragen?
Heeft u nog vragen? Neem dan gerust contact op met de secretaris van de bezwaarschriftencommissie van de gemeente Wijchen, te bereiken via 088 – 432 70 00

Bepalingen Uitvoeringsovereenkomst De Bibliotheek Wijchen 2020-2023

1. Algemene bepalingen
De subsidie wordt verleend en vastgesteld op basis van de Algemene subsidieverordening Wijchen 2018 en de Subsidieregeling Wijchen 2018.

2. Doelstelling
De bibliotheek heeft maatschappelijke betekenis voor Wijchen door haar bijdrage aan geletterdheid, digitale geletterdheid, informatievoorziening en culturele ontwikkeling. De bibliotheek is een laagdrempelige en neutrale toegangspoort tot kennis, informatie en lezen. De bibliotheek draagt bij aan:
- leesbevordering en leesplezier;
- geletterdheid;
- digitale inclusie;
- een leven lang leren;
- onafhankelijke informatievoorziening; en
- culturele en cultuurhistorische ontwikkeling en beleving.

3. Doelgroepen

De bibliotheek staat open voor alle inwoners van de gemeente Wijchen met specifieke aandacht voor:
- de jeugd van 0 tot 16 jaar;
- mensen met een lees-, taal- en informatieachterstand;
- laaggeletterden en digitaal mindervaardigen;
- leesgehandicapten;
- fysiek minder mobiele mensen.

4. Vestigingen
De bibliotheek houdt de volgende vestigingen in stand:
- Centrale bibliotheek in ’t Mozaïek in Wijchen.
- Servicepunt in de Zandloper in Bergharen.

Naar behoefte en binnen de financiële mogelijkheden kunnen decentrale diensten, service en assortiment in de wijken en de kernen gerealiseerd worden. Deze zijn gericht op kinderen, basisscholen, en minder mobiele inwoners; bij voorkeur geïntegreerd met andere publieksvoorzieningen zoals dorpshuizen, woonzorgcentra, brede scholen of mfa’s. De gemeente laat de invulling van decentrale diensten over aan de bibliotheek, partners en inwoners.

5. Digitale bibliotheek
De bibliotheek is onderdeel van de landelijke digitale bibliotheek en infrastructuur conform de Wsob. De bibliotheek gaat mee met ontwikkelingen op digitaal gebied in samenwerking met de sector. Daarvoor stelt zij geld beschikbaar door verschuivingen binnen het eigen budget.
De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor de landelijke digitale bibliotheek. We beschouwen de landelijke digitale bibliotheek, waarin de digitale content is opgenomen, als deel van de basisvoorziening.

6. Ondersteuning gemeentelijk beleid
De bibliotheek biedt diensten en producten aan die bijdragen aan de realisatie van het gemeentelijk beleid. De bibliotheek ondersteunt het beleid op het terrein van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet, laaggeletterdheid en digitale vaardigheden.

De bibliotheek speelt een rol in het preventieve beleid van de gemeente. Dat richt zich op het voorkomen dat mensen (op termijn) een beroep doen op zwaardere en vaak duurdere vormen van zorg.

De bibliotheek:
- stelt inwoners in staat elkaar te ontmoeten. Dit is als neveneffect van de kernfuncties van de bibliotheek. Hierbij kunnen ook activiteiten worden aangeboden door samenwerkingspartners van de bibliotheek, al naar gelang de behoefte van burgers;
- geeft een impuls aan de (culturele) ontplooiing van de jeugd van 0-16 jaar. De activiteiten dragen bij aan het vergroten van de ontwikkelingskansen van kinderen. Activiteiten (in samenwerking met partners van de brede school) die voor de brede school worden gedaan, vallen buiten de budgetsubsidie;
- heeft informatie voor ouders over opvoeding en opgroeien. Ook heeft zij informatie voor jongeren over gezondheid. Voor dit aanbod werkt zij samen met partners zoals het Sociale Wijkteam en MeerVoormekaar;
- levert een bijdrage aan het terugdringen van laaggeletterdheid bij volwassenen;
- heeft een ondersteunende taak in het verwerven van digitale vaardigheden.
- levert een bijdrage aan het voorkomen en verkleinen van taalachterstand bij kinderen. Vooral bij kinderen uit gezinnen met een sociaal-economische achterstand en kinderen met een andere thuistaal dan de Nederlandse taal. De bibliotheek concentreert zich hierbij op leesmotivatie, leesbevordering en ouderbetrokkenheid;
- stelt faciliteiten beschikbaar voor leesgehandicapten, laaggeletterden en voor kinderen van het speciaal basis- en voortgezet onderwijs.
- bevordert het lezen binnen- en naschools voor 0-16 jarigen, gericht op de doorgaande leeslijn en de doorgaande mediawijsheid. Het betreft hier vooral de ondersteuning van VVE en mediawijsheid in samenwerking met voorschoolse voorzieningen, basisscholen en de onderbouw van het Voortgezet Onderwijs. De gemeente subsidieert hiervoor aanvullend via de Combinatieregeling een combinatiefunctionaris Literaire Vorming & Mediawijsheid. Verder gaat de gemeente ervan uit dat specifieke binnenschoolse ondersteuning van het onderwijs door de bibliotheek geschiedt op basis van bijdragen door het onderwijs.

7. Producten, diensten en tarieven
1. De bibliotheek levert producten en diensten die zijn afgestemd op de behoefte van de inwoners. Het aanbod heeft een omvang die past binnen de budgetsubsidie (“basispakket”). Daarnaast is het mogelijk dat de bibliotheek producten en diensten levert die niet uit de budgetsubsidie worden gefinancierd (“pluspakket”).
2. De bibliotheek neemt het pakket jaarlijks te leveren producten en diensten op in een productenboek. Het productenboek bevat een korte omschrijving per product of dienst. Bij elk product/dienst worden de volgende vermeldingen gegeven:
    - basis- of pluspakket;
    - kernfunctie;
    - doelgroep.
    - het gemeentelijk beleidsonderwerp;
    - de doelstelling;
    - kengetallen, prestatie-indicatoren en kwaliteitsindicatoren. Kwantitatieve gegevens worden uitgedrukt in kengetallen die in de branche algemeen gangbaar zijn;
3. Voor de jeugd tot 18 jaar is het basisabonnement gratis.

8. Non-formeel leren voor volwassenen
1. Het aanbod educatieve activiteiten is gericht op volwassenen en valt binnen het “pluspakket”.

2. De educatieve activiteiten voldoen aan de kaders in de nota "*Ontdek, maak kennis, doe mee. Kaders en invulling Educatief aanbod non-formeel leren volwassen Bibliotheek Wijchen*" van de Rijnbrinkgroep d.d. 13 mei 2015.
3. De bibliotheek biedt minimaal 10 cursussen/activiteiten aan. Een cursus of activiteit bestaat uit 1 of meerdere lessen/bijeenkomsten.
4. Een cursus of activiteit start als er minimaal 7 deelnemers zijn.
5. De bibliotheek verzorgt tenminste 3.000 deelnemerscontacturen (dcu). Dit is het totaal aantal deelnemers maal het aantal uren dat voor een bepaalde cursus of activiteit staat.
6. Van de deelnemers is minimaal 70% woonachtig in de gemeente Wijchen.
7. Indien de bibliotheek minder cursussen aanbiedt dan het afgesproken minimum, vordert de gemeente € 1.000,-- per ontbrekende cursus terug.
8. Voor elk dcu onder de norm vordert de gemeente € 100,-- terug.
9. Indien minder dan 70% van de deelnemers woonachtig is in Wijchen, vordert de gemeente € 1.000,-- per 5% terug.
10. De terugvordering volgens lid 7 tot en met 9 kan niet meer zijn dan het bedrag zoals genoemd bij punt 2 in het tweede lid van artikel 10.

9. Kwaliteit

1. De bibliotheek hanteert de in de branche gangbare klantsegmentatiemodellen als basis voor de marketing.
2. De bibliotheek voert tweejaarlijks een onderzoek uit naar de tevredenheid van haar klanten conform de Certificeringseisen. Het eerstvolgende onderzoek is in 2020. Over de verbeteracties wordt verslag gedaan in de jaarlijkse tussenrapportage en het jaarverslag.
3. De Governance Code Cultuur wordt door de bibliotheek toegepast.
4. De bibliotheek draagt zorg voor certificering door de Stichting Certificering Openbare Bibliotheken en behoud van het certificaat.
5. De bibliotheek is lid van het Bondgenootschap Laaggeletterdheid Rijk van Nijmegen. De bibliotheek is een zogenoemde *bondgenoot met een opdracht*.
6. De bibliotheek gebruikt in al haar publieke schriftelijke communicatie taalniveau B1 zoveel als mogelijk.

10. Budgetsubsidie

1. Voor de instandhouding van de bibliotheekvoorziening in de gemeente en het uitvoeren van de afgesproken (kern)functies stelt de gemeente per jaar een subsidie beschikbaar.
2. De gemeente stelt voor subsidietijdvak 2020-2023 een budgetsubsidie beschikbaar. De subsidie is een bedrag per boekjaar. Het bedrag is voor 2020:

    - € 715.810

    Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

    5. € 601.123 activiteitenbudget.
    6. € 14.270 voor het aanbod non-formeel leren voor volwassenen.
    7. € 95.132 bijdrage in de huisvestingskosten, exclusief inventaris, van de vestiging in 't Mozaïek.
    8. € 5.285 bijdrage in de huurkosten van de vestiging in de Zandloper.

3. De bedragen zoals genoemd in het vorige lid worden jaarlijks geïndexeerd. Hiervoor houdt de gemeente de index uit de septembercirculaire aan (prijs bruto binnenlands product) welke jaarlijks door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

4. De subsidie wordt toegekend door het toezenden van één verleningsbeschikking voor het gehele subsidietijdvak 2020-2023. De subsidie is gebaseerd op het door de bibliotheek bij de subsidieaanvraag ingediende productenboek en de bijbehorende meerjarenbegroting.
5. Indien de bibliotheek van mening is dat nieuwe projectmatige activiteiten noodzakelijk zijn, kan zij een aanvraag indienen voor een extra subsidie. Hierbij gelden de voorschriften uit de Algemene subsidieverordening 2018 en de Subsidieregeling 2018.
6. Indien de gemeente van mening is dat projectmatige activiteiten noodzakelijk zijn die niet uit de budgetsubsidie gefinancierd kunnen worden, maakt de bibliotheek de kosten hiervan kenbaar aan de gemeente. De gemeente besluit vervolgens of de nieuwe activiteiten met een aanvullende subsidie, die deze meerkosten dekt, worden afgenomen.
7. De artikelen 4:48, 4:49 en 4:50 van de Algemene wet bestuursrecht die betrekking hebben op intrekking en wijziging van de subsidie, zijn overeenkomstig van toepassing.

11. Bevoorschotting

1. Het bedrag per boekjaar wordt in vier termijnen uitbetaald in de eerste zeven dagen van de eerste maand van ieder kwartaal, achtereenvolgens 30%, 30%, 20%, 20%.
2. Door de gemeente op de bibliotheek terug te vorderen bedragen dan wel bijstellingen als bedoeld in artikel 8, zevende, achtste en negende lid, dan wel artikel 10 zevende lid, kunnen met één of meerdere termijnen worden verrekend.

12. Besteding en reservevorming

1. De bibliotheek is gerechtigd de beschikbare middelen binnen de gemaakte afspraken te besteden.
2. De algemene reserve van de bibliotheek bedraagt aan het einde van het subsidietijdvak maximaal 10% van de exploitatie-omvang in het laatste boekjaar.
3. De bibliotheek mag, met voorafgaande toestemming van het college van burgemeester en wethouders, bestemmingsreserves en voorzieningen vormen voor specifieke doeleinden. De bibliotheek legt de dotatie met onderbouwing zichtbaar vast in de jaarrekening.
4. De bibliotheek heeft een reserve *Groot onderhoud* voor vervangingen en onderhoud van het gebouw waarvoor zij verantwoordelijk is.
5. Baten - bijvoorbeeld erfstellingen, legaten, schenkingen en sponsoring - zijn ter vrije besteding van de bibliotheek mits passend in de doelstelling. Deze worden niet in mindering gebracht op de jaarlijkse budgetsubsidie.

13. Voortgangsrapportage en tussenrapportage

1. Jaarlijks vóór 1 juni dient de bibliotheek bij het college van b&w een voortgangsrapportage in. De voortgangsrapportage bestaat uit:
   - Het financieel jaarverslag van het afgelopen boekjaar. Het financieel verslag omvat de definitieve exploitatierekening met toelichting, een balans met toelichting en een accountantsverklaring als bedoeld in artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek. In de jaarrekening wordt ook een vergelijking gemaakt met de begroting. Significante afwijkingen t.o.v. de begroting worden toegelicht.
   - Het inhoudelijke jaarverslag van het afgelopen boekjaar. In dit verslag wordt aangegeven wat de kwalitatieve en kwantitatieve prestaties van de bibliotheek in dat jaar zijn geweest in relatie tot het productenboek van dat jaar.
   - Een overzicht van kengetallen, zoals aantal leden, aantal uitleningen en aantal bezoekers van de bibliotheek. De bibliotheek vergelijkt de eigen kengetallen met die van de branche als geheel en/of met een groep vergelijkbare bibliotheken.

2. De bibliotheek dient uiterlijk 1 september bij het college van b&w een tussenrapportage in over de eerste zes maanden van het lopende boekjaar. De tussenrapportage bevat een beschrijving van de resultaten gebaseerd op het productenboek alsmede een financiële tussenrapportage. Ook kan de bibliotheek voorgenomen wijzigingen in het productenboek voor het volgende boekjaar, die passen binnen de budgetsubsidie, indienen.
3. Als uit de tussenrapportage of de voortgangsrapportage blijkt dat in afwijking van afspraken de geleverde prestaties sterk achterblijven, worden de oorzaken hiervan aangegeven en naar vermogen maatregelen genomen en gerapporteerd om alsnog aan de afspraken te voldoen. Indien dit achterblijven aantoonbaar wordt veroorzaakt door een te geringe inspanning van de bibliotheek kan de gemeente de subsidie wijzigen of intrekken op grond van artikel 4.49 van de Awb.

14. Overleg

Tenminste tweemaal per jaar (voor- en najaar) zal een bestuurlijk overleg worden gehouden tussen de bibliotheek en de gemeente. In het voorjaarsoverleg (juni) wordt in ieder geval de voortgangsrapportage besproken. In het najaarsoverleg (oktober) worden in ieder geval de tussenrapportage en de vooruitzichten voor het volgende jaar doorgenomen.

15. Subsidievaststelling

1. *Na afloop van het subsidietijdvak, en uiterlijk op 31 mei 2024, dient de bibliotheek bij het college van b&w een aanvraag tot subsidievaststelling in voor het subsidietijdvak 2020-2024. Deze aanvraag bestaat uit:*
   - het financieel jaarverslag van het laatste boekjaar van dit subsidietijdvak. Het financieel verslag omvat de definitieve exploitatierekening met toelichting, een balans met toelichting en een accountantsverklaring als bedoeld in artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek. In de jaarrekening wordt ook een vergelijking gemaakt met de begroting. Significante afwijkingen t.o.v. de begroting worden toegelicht.
   - het inhoudelijke jaarverslag van het laatste boekjaar van dit subsidietijdvak. In dit verslag wordt aangegeven wat de kwalitatieve en kwantitatieve prestaties van de bibliotheek zijn geweest in relatie tot het productenboek.
   - een overzicht van kengetallen, zoals aantal leden, aantal uitleningen en aantal bezoekers van de bibliotheek. De bibliotheek vergelijkt de eigen kengetallen met die van de branche als geheel en/of met een groep vergelijkbare bibliotheken.
2. *Indien de algemene reserve ultimo 2023 hoger is dan 10% van de exploitatie-omvang, vordert het college het surplus terug.*

16. Slotbepalingen en looptijd

1. Indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen welke van dien aard zijn dat één van de partijen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde voortzetting van de overeenkomst niet mag verwachten, zullen partijen onderling overleg plegen teneinde te bezien of zij tot overeenstemming kunnen komen over een wijziging van de overeenkomst met het oog op die omstandigheden.
2. Deze overeenkomst gaat in op 1 januari 2020 en wordt aangegaan voor een periode van vier jaar en eindigt derhalve op 1 januari 2024.

Productenboek 2024 –de Bibliotheek Wijchen

Succes Boeken: verhalen en kennis dichterbij halen en brengen
Het strategische beleid en de ambities voor de periode 2021 tot en met 2024 zijn als volgt geformuleerd:

De Bibliotheek Wijchen maakt voor iedereen het halen en brengen van informatie, cultuur en verhalen mogelijk. We bieden alle kansen om te ontdekken, ontwikkelen, ontspannen en ontmoeten. Daarmee kan iedereen zijn leefwereld vergroten en verrijken en dus beter meedoen in de samenleving. De filosofie van ‘de Bibliotheek van 100 Talenten’ is daarvoor de basis. De werkwoorden Meedoen, Meemaken, Inspireren staan centraal. Dat doen we vanuit de visie dat ieder mens waardevol is vóór en bijdraagt áán de samenleving. Voorwaarde daarvoor is dat iedereen de mogelijkheid heeft om op zijn of haar manier mee te doen, eigen talenten te gebruiken én die te ontwikkelen. Door dat mogelijk te maken dragen wij bij aan een leefbare, geletterde, onafhankelijk geïnformeerde en onderling verbonden, culturele samenleving.

Met de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob) als basis hebben de drie overheidslagen en de bibliotheekbranche in een meerjarig Convenant een aantal afspraken vastgelegd, zodat bibliotheken beter aan actuele maatschappelijke opgaven kunnen werken. Dat hebben we vertaald naar drie ambities die we willen waarmaken voor de inwoners van Wijchen:
1. De Bibliotheek Wijchen is dé partij die de taalvaardigheid ondersteunt en het lezen stimuleert
2. De Bibliotheek Wijchen is dé samenwerkingspartner voor digitaal burgerschap en digitale geletterdheid
3. De Bibliotheek Wijchen is dé verbindende partner om een Leven Lang Ontwikkelen mogelijk te maken

Fysieke bibliotheekruimte

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling/Thema's	Te leveren prestaties	
Collectie	Het beschikbaar stellen van grafische, digitale en audiovisuele materialen voor raadpleging en uitleen uit eigen collectie en uit eigen en andere collecties. Het opbouwen, beheren en exploiteren van eigen collecties die afgestemd zijn op de behoeften van de gebruikers. Het toegang verschaffen tot de lokale bibliotheekcatalogus. Het toegang verschaffen tot andere digitale catalogi en databanken, die alleen in de bibliotheekvestigingen toegankelijk zijn. In netwerkverband digitaal bereikbaar maken en houden van de totale in *collectie Nederland* beschikbare literatuur en informatie. Collectie bestaat ook uit kennis in de hoofden van medewerkers en inwoners van Wijchen die gedeeld wordt. Aanwinstenlijsten en	Alle inwoners van de gemeente **Specifiek:** • Kinderen van 0 – 18 jaar en hun ouders • Mensen met een lees-, taal- en informatieachter-stand • Minder mobiele mensen • Ouderen • Leesgehandicapten • Anderstaligen	• Het bevorderen van actieve deelname aan de samenleving. • Het bevorderen van lezen, het ontwikkelen van leesplezier, het stimuleren van de fantasie. • Het bevorderen van levenslang leren. • Het aanbieden van betrouwbare informatie. • Het stimuleren van zelfstudie en maatschappelijke participatie. • Het drempelloos beschikbaar stellen van informatie en kennis. • Het bevorderen van de sociale redzaamheid • Tegengaan van de beperkingen van (stille) armoede en sociale uitsluiting. • Het stimuleren van het lezen en bibliotheekgebruik. • Bevorderen van actieve participatie in cultuur/literatuur • Vergroten cultureel bewustzijn	Totale collectie is 1,3 band/inwoner afgestemd op wensen en behoeften inwoners van Wijchen, o.b.v. collectieplan, collectieprofielen via Gelders centraal collectioneren. Lokale bibliotheek-catalogus, inclusief "mijnbibliotheek" is beschikbaar via internet en tablets in de bibliotheek. Via de app Iguana Bibliotheek zijn de catalogus en diverse Mijn Bibliotheek functionaliteiten beschikbaar. Er is een landelijke bibliotheekapp beschikbaar voor e-books, luisterboeken en tijdschriften. Attendering wordt gedaan o.b.v. actualiteit en vraag via de digitale nieuwsbrief, flyers, displays, narrow casting, medewerkers publieksteam en Mijnbibliotheek. Sociale media worden ingezet om aanbod onder de aandacht te brengen en om met klanten in contact te komen. Landelijk aanbod databanken is beschikbaar. Regiocollectie is beschikbaar Hiphop jongerencollectie beschikbaar. Geheugenbieb in samenwerking met Meervoormekaar, GGD en ZZG Zorggroep biedt een speciale collectie en activiteiten gericht op preventie en zo lang mogelijk gezond leven.	

Fysieke bibliotheekruimte					
Dienst	**Omschrijving**	**Doelgroepen**	**Doelstelling/Thema's**	**Te leveren prestaties**	
	attenderingen versturen, beschikbaar stellen van ebooks De collectie voor laaggeletterden en anderstaligen is toegankelijk bij het DigiTaalhuis		Samen met lokale partners van het DigiTaalhuis wordt de Taalpuntcollectie met regelmaat aangepast en uitgebreid.	Nationale Bibliotheek Catalogus, Collecties Gelderse samenwerkende bibliotheken, e-books collectie en Muziekweb zijn ontsloten via onze catalogus als onderdeel van de digitale infrastructuur. De taalmethodes waarmee de taalaanbieders in de gemeente Wijchen werken zijn beschikbaar. Voor laaggeletterden zijn er op elk niveau voldoende boeken beschikbaar. Digitale oefenprogramma's zijn gratis beschikbaar. Bergharen: collectie voor jeugd en volwassenen beschikbaar. Jan van Gelder collectie beschikbaar. De collectie anderstalige jeugdboeken wordt vanwege de vraag uitgebreid	

Productenboek 2024 –de Bibliotheek Wijchen

Fysieke bibliotheekruimte

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling/Thema's	Te leveren prestaties	
Informatie-voorziening	Fysieke informatiefunctie: Het fysiek en digitaal beantwoorden van vragen van gebruikers 'op maat" en indien nodig doorverwijzen naar andere instellingen De Tafel van.. die uitnodigt tot gesprek. De iPadtafel die uitnodigt tot discussie.	Alle inwoners van de gemeente Specifiek: • De doelgroepen vd informatiepunten • Kinderen van 0 – 18 jaar en hun ouders • Mensen met een lees-, taal- en informatieachter-stand • Minder mobiele mensen • Ouderen • Leesgehandicapten	• Het aanbieden van betrouwbare informatie. • Het stimuleren van maatschappelijke participatie. • Het drempelloos beschikbaar stellen van informatie en kennis. • Het bevorderen van de sociale redzaamheid • Tegengaan van de beperkingen van (stille) armoede en sociale uitsluiting • Het bevorderen van de sociale cohesie	Centrale: Alle openingstijden: 1 vaste medewerker,2 gastvrouwen en 1 receptiemedewerker aanwezig voor vragen. Op piektijden een tweede vaste medewerker aanwezig voor inhoudelijke informatie. Bergharen: 1 gastvrouw tijdens openingstijden, ondersteund door gespecialiseerde back-up in de centrale. 1x per week vaste kracht aanwezig.	
Makkelijk Lezen Punt	Verzamelen en beschikbaar stellen van (speciale) materialen ten behoeve van kinderen met leesmoeilijkheden	Jeugd 8-14 jaar **Specifiek:** kinderen met leesproblemen, dyslexie	Zelfde als de collectie en informatievoorziening	In beide vestigingen is een collectie Makkelijk Lezen aanwezig.	
Digi-Taalhuis	Werknemers en vrijwilligers zorgen voor de informatie voorziening en toeleiding naar onze partners. Verzamelen en beschikbaar stellen van (speciale) materialen in het kader van basisvaardigheden en laaggeletterdheid. Ook	Mensen met een lees-, (digi)taal- en informatieachterstand vanaf 14 jaar of hun kinderen (VVE) **Specifiek:** • Ouderen • Inburgeraars • ROC-leerlingen NT1, NT2	Zelfde als de collectie en informatievoorziening • aanpak van laaggeletterdheid effectiever maken en het bereik vergroten. • aanpak van laaggeletterdheid	Het DigiTaalhuis beschikt over praktische instrumenten zoals screeningsinstrumenten om laaggeletterden te vinden, op te leiden en via toetsen hun voortgang op taal en sociale activering te volgen. De volgende activiteiten maken hier onderdeel van uit: • Leesclub anderstaligen, • digitale leerplekken, • cursussen digitale vaardigheden	

Fysieke bibliotheekruimte

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling/Thema's	Te leveren prestaties	
	inburgering kan een onderdeel zijn. Er worden verschillende activiteiten georganiseerd vanuit de visie van het Digitaalhuis.	• Intermediairs en begeleiders	effectiever en breder in te zetten over de drie domeinen werk, gezin en gezondheid. • Het taalhuis brengt met partners het taalaanbod in de regio in kaart. • Het taalhuis ondersteunt opleidingen voor taalmaatjes, vrijwilligers en trainers en helpt de kwaliteit ervan goed te houden. Personeel en Vrijwilligers zijn eind 2020 allemaal opgeleid om herkenning en doorverwijzing goed te laten verlopen. Samenwerking Seniorweb wordt neergezet door (nieuwe) cursussen aan te bieden door vrijwilligers. Samen met het ROC wordt er een groep gestart om oud studenten structureel te laten oefenen. Ook na hun studie.	• Boekstart • Boekstartcoach • BoekStartuurtje • VoorleesExpress • Taalhuis collectie • Aangepast lezen • Boek aan huisdienst • Digitale inloopochtend • IDO dienstverlening • taalcoaching • taaloefengroepen • taalcafé's • ROC oefengroep • Leuk leren groep (Peergoep) • Klik&Tik • Digisterker cursussen Daarnaast is de gemeentelijke opdracht geschreven voor het Digitaalhuis Wijchen. Hiermee kan de stuurgroep bestaande uit de Bibliotheek, Meervoormekaar, VWON en ROC verder werken.	
Passend Lezen	Verzamelen en beschikbaar stellen van speciale collecties ten behoeve van blinden,	Leesgehandicapten van alle leeftijden	Zelfde als de collectie en informatievoorziening	In centrale vestiging en Bergharen is informatie en een kennismakingscollectie beschikbaar over Passend Lezen.	

Fysieke bibliotheekruimte

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling/Thema's	Te leveren prestaties	
	slechtzienden, dyslectici en anders leesgehandicapten. Doorverwijzen naar dienstverlening van *passendlezen.nl*				
De Digitale Bibliotheek	Digitale toegang bieden tot informatie op het Internet en speciale databanken door het beschikbaar stellen van internet-werkplekken. De mogelijkheid bieden gebruik te maken van Officeprogramma's voor leer- en studiedoeleinden. De mogelijkheid bieden tot het scannen en printen van documenten. Het via narrow casting onder de aandacht brengen van activiteiten van de bibliotheek en organisaties in de gemeente. Het aanbieden van een landelijke collectie e-books. Ondersteuning bij digitale belastingaangifte, alles rondom gebruik van Digi-D. Trainingen op het gebied van digitale vaardigheden.	Alle inwoners in de gemeente **Specifiek:** • Leerlingen basisonderwijs • Leerlingen VO • Ouderen • Mensen die thuis geen computer en/of internetmogelijk-heden hebben • Individuele bezoekers van de bibliotheek	• Actieve deelname aan de samenleving • Bereikbaar maken van objectieve informatie en mogelijkheden tot zelfstudie • Behoud en beschikbaarheid van cultureel erfgoed in woord, beeld en geluid	Door Wifi zijn overal digitale werkplekken mogelijk. 8 internetwerk-plekken met Officemogelijkheden aanwezig en gratis te raadplegen databanken. Meerdere fysieke studiewerkplekken aanwezig. Gemiddeld 1 Digitale nieuwsbrief per 2 weken die o.b.v. actualiteit uitkomt naar mailinglijst voor klanten en geïnteresseerden Nieuwsbrief voor Boekstartouders gemiddeld elke 2 weken. App beschikbaar voor e-books, luisterboeken en tijdschriften. Mijn bibliotheek beschikbaar via website en app. Online cursusaanbod via onlinebibliotheek.nl beschikbaar	

Productenboek 2024 –de Bibliotheek Wijchen

Fysieke bibliotheekruimte

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling/Thema's	Te leveren prestaties	
	Het verspreiden van digitale informatie over (het gebruik van) de bibliotheek, nieuwe titels, actuele thema's en digitale attenderingen				
Publieks-ruimte en leenvoor-ziening	Het bieden van een drempelloze toegang tot een publieke en onafhankelijke (Unescomanifest) ontmoetingsplaats en studieplek, ingericht als de Bibliotheek van 100 talenten. Mogelijkheid bieden tot het lenen van bibliotheekmaterialen, studeren en het delen van informatie en kennis. Programmeren van activiteiten op: - De Inspiratiewand - De Tafel van… - Ipadtafel - Het Lokaal - De Vloer - Het Werkatelier - De Mooie Dingen Wand - De Weide	Alle inwoners in de gemeente **Specifiek** • mensen met weinig financiële mogelijkheden • Mensen met een lees-, taal- en informatieachter-stand • Inburgeraars • Jeugd 0 – 16 jaar • Ouderen B	• Actieve deelname aan de samenleving • Sociale redzaamheid • Tegengaan van de beperkingen van (stille) armoede en sociale uitsluiting • Verantwoorde participatie in de digitale samenleving • Tegengaan sociaal isolement	Centrale vestiging: 46 uur per week geopend, daarnaast buiten openingsuren regelmatig activiteiten Bergharen: 6,5 uur per week geopend, daarnaast op schooldagen geopend voor Wingerdleerlingen. Zelfservice in beide vestigingen.	
Gratis of gere-duceerd bibliotheek abonnement	De mogelijkheid bieden om gratis of tegen een gereduceerd tarief materialen uit de collectie te kunnen lenen onder	• Jeugd (tot 14 jaar) • Jongeren (tot 18 jaar) • Inburgeraars • Laaggeletterden • Volwassen ROC-	• Tegengaan sociaal isolement • Stimuleren bibliotheekgebruik • Stimuleren taal- en	Contributievrijdom tot 18 jaar Betaald 18+jaarabonnement + Tijdelijk abonnement + Mini-abonnement voor weinig-leners	

Fysieke bibliotheekruimte

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling/Thema's	Te leveren prestaties	
	andere in samenwerking met de Stichting Vluchtelingenwerk. Meedoen met provinciale en landelijke acties.	leerlingen NT1,NT2	leesontwikkeling • Voorkomen/verhelpen taalachterstanden • Actieve deelname aan de samenleving • Stimuleren van het lezen in de thuissituatie	+ Gereduceerd abonnement voor ROC-doelgroep en vluchtelingen + Gastlenen voor onze leden in alle bibliotheken + Abonnement als cadeau + Mogelijkheid abonnement per maand te betalen Gratis inschrijven Oekraïense vluchtelingen Gratis inschrijven jeugdleden	
Presentatie collectie-onderdelen	Presenteren materialen uit de collectie om te inspireren en in te spelen op de actualiteit.	Alle inwoners in de gemeente	• Het bevorderen van lezen • Het ontwikkelen van leesplezier • Stimuleren bibliotheekgebruik • Betrouwbare informatie beschikbaar stellen	Collectie wordt aantrekkelijk gepresenteerd op themameubels en in wandkasten en door middel van programmeerplekken. Resultaat van deze plaatsing is dat bezoekers elke keer verrast worden door titels die ze anders niet gezien hadden Ook klanten worden betrokken bij het presenteren van collectieonderdelen (co-creatie door bijvoorbeeld De Inspiratiewand	
De Inspiratie-wand	Laat zien wat mensen inspireert, daagt uit en verwondert door middel van presentaties op de Wand, combinatie van fysiek en digitaal.	Alle inwoners van de gemeente Specifiek: volwassenen	• Stimuleren bibliotheekgebruik • Bevorderen van actieve deelname aan de samenleving • Inspireren • Kennis delen	Elke maand een nieuwe expositie door en voor Wijchenaren	
De tafel van..	Nodigt uit tot gesprek. Een middel voor organisaties om zichzelf te presenteren en met gasten in gesprek te gaan. Presentatie met collectie en digitale middelen.	Alle inwoners van de gemeente Specifiek: volwassenen	• Bevorderen van actieve deelname aan de samenleving • Beschikbaar stellen van betrouwbare informatie • Kennis delen	Wekelijks in gebruik door diverse groepen voor basisvaardigheden en persoonlijke ontwikkeling	

Productenboek 2024 –de Bibliotheek Wijchen

Fysieke bibliotheekruimte

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling/Thema's	Te leveren prestaties	
De Vloer	Een mogelijkheid bieden om voorstellingen van beginnende (lokale) artiesten te programmeren samen met 't Mozaïek. Eigen activiteiten, zoals groepsbezoeken en dergelijke Faciliteit bieden aan derden om eigen activiteiten uit te voeren.	Alle inwoners van de gemeente Alle inwoners van de gemeente	• Actieve deelname aan de samenleving • Bevorderen van actieve participatie in cultuur • Inspireren	-Minimaal 1x per week een lezing/hoorcollege/workshop of presentatie	
iPadtafel	Bedoeld voor gesprekken en discussies in klein gezelschap.	Alle inwoners van de gemeente	• Actieve deelname aan de samenleving • Kennis delen	- Wekelijks in gebruik door diverse groepen voor basisvaardigheden en persoonlijke ontwikkeling	
Overige tafels	Bedoeld voor gesprekken en discussies in klein gezelschap	Alle inwoners van de gemeente	• Actieve deelname aan de samenleving • Kennis delen •	Wekelijks in gebruik door diverse groepen voor basisvaardigheden en persoonlijke ontwikkeling	
Het Lokaal	Voor kleine bijeenkomsten en workshops.	Alle inwoners van de gemeente B	• Actieve deelname aan de samenleving • Kennis delen • Inspireren	Wekelijks in gebruik door diverse groepen voor basisvaardigheden en persoonlijke ontwikkeling	
Het Werkatelier	Waar kinderen zelf of onder begeleiding aan de slag kunnen met activiteiten.	Jeugd 0-12 jaar	• Inspireren • Stimuleren bibliotheekgebruik • Bevorderen van actieve participatie	-Dagelijks in gebruik door (groepjes) kinderen die hun creativiteit de vrije hand geven Wekelijks in gebruik door diverse groepen voor basisvaardigheden en persoonlijke ontwikkeling	
De Mooie Dingen Wand	Expositieruimte voor kinderen onder andere met	Jeugd 0-12 jaar	• Inspireren • Stimuleren	-Elke maand een nieuw thema onder de aandacht	

Productenboek 2024 –de Bibliotheek Wijchen

Fysieke bibliotheekruimte					
Dienst	**Omschrijving**	**Doelgroepen**	**Doelstelling/Thema's**	**Te leveren prestaties**	
	werkstukken gemaakt in het Werkatelier		bibliotheekgebruik • Bevorderen van actieve participatie		
De Weide	Voor kleine besloten activiteiten voor kinderen, zoals Kleintje Koffie.	Jeugd 0-4 jaar en hun ouders	• Inspireren • Stimuleren bibliotheekgebruik • Bevorderen van actieve participatie	-Wekelijks activiteiten voor peuters en kleuters	

Productenboek 2024 –de Bibliotheek Wijchen

Jeugd en onderwijs

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling	Te leveren prestaties	
Leesoffensief	Beleid en activiteiten om leesplezier en leesmotivatie te verhogen in Kinderopvang en Onderwijs	0-4 jaar, leerlingen basisonderwijs en voortgezet onderwijs, professionals Kinderopvang en onderwijs	• Uitvoeren Actieplan Leesoffensief	Actieplan Leesoffensief coördineren en uitvoeren Leesbeestactiviteiten uitvoeren	
Leesbevordering en media-educatie activiteiten	Leesbevorderingsnetwerk Voorschoolse Periode Het leesbevorderingsnetwerk bestaat uit de bibliotheek en voorschoolse instellingen.	Kinderen 0 – 4 jaar en hun ouders B	• Het stimuleren van het lezen en bibliotheekgebruik. • Bevorderen van actieve participatie in cultuur/literatuur • Vergroten cultureel bewustzijn • Bevorderen van actieve deelname aan de samenleving	Peutermaand met leesbevorderende activiteiten en voorlichting voor ouders Aanbod aan Peuteropvang en Kinderdagopvang Bijscholing PM-ers	
Leesbevordering en media-educatie activiteiten	Leesbevorderingsnetwerk Basisonderwijs Dit leesbevorderingsnetwerk bestaat uit de bibliotheek, de 16 basisscholen in Wijchen. Het netwerk kan incidenteel worden uitgebreid met andere instellingen, afhankelijk van het onderwerp of de activiteit (denk hierbij bijv. aan Cultuurknooppunt of Marktplaats Sport).	Kinderen 4 – 12 jaar	• Het stimuleren van het lezen en bibliotheekgebruik. • Bevorderen van actieve participatie in cultuur/literatuur • Vergroten cultureel bewustzijn • Bevorderen actieve deelname ad samenleving	Deelname aan Voorleeswedstrijden Voorleesexpress minimaal 25 gezinnen Aanbod aan basisonderwijs tijdens Kinderboekenweek Kindercolleges Activiteiten in het Talentenatelier Nederland Leest Junior Boekenroof Voor de invulling van de activiteiten gebruiken we de Bibliotheek van de 100 Talenten als uitgangspunt	

Productenboek 2024 –de Bibliotheek Wijchen

Jeugd en onderwijs

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling	Te leveren prestaties	
	De binnenschoolse activiteiten en de Brede School activiteiten worden uitgevoerd binnen de Combinatiefunctie Literaire Vorming en Mediawijsheid (480 uur per jaar. 50% uit Rijkssubsidie, 50% uit eigen exploitatie)			Voor binnenschoolse leesbevordering maakt de bibliotheek gebruik van de bouwstenen van de Bibliotheek op school: Netwerk en Beleid - Expertise - Collectie - Digitaal Portaal - Leesmedia-plan - Activiteiten - Monitor Activiteiten voor Brede Scholen in Wijchen, zoals Leesclub, Programmeer-activiteiten en dergelijke Bijscholings- en Inspiratiebijeenkomsten voor leescoördinatoren	
Leesbevordering en media-educatie activiteiten	Leesbevorderingsnetwerk Voortgezet Onderwijs. Dit leesbevorderingsnetwerk bestaat uit de bibliotheek, Maaswaal College Oosterweg, Maaswaal College Veenseweg en ProCollege. Het netwerk kan incidenteel worden uitgebreid met andere partners	Jongeren 12-18 jaar	• Het stimuleren van het lezen en bibliotheekgebruik • Bevorderen van actieve participatie in cultuur/literatuur • Vergroten cultureel bewustzijn • Bevorderen van actieve deelname aan de samenleving	De bibliotheek op School VMBO wordt uitgevoerd op Maaswaal College.Hierbij wordt gebruik gemaakt van de bouwstenen van de Bibliotheek *op school*: - Netwerk en Beleid - Expertise - Collectie - Digitaal Portaal - Leesmedia-plan - Activiteiten - Monitor Jonge Jury Read2Me-voorlees-wedstrijd Leerlingpas MWC is tegelijk	

Productenboek 2024 –de Bibliotheek Wijchen

Jeugd en onderwijs

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling	Te leveren prestaties	
				bibliotheekpas **Brugklasbezoeken** **Kindercolleges** Bijscholings- en Inspiratiebijeenkomsten Voor docenten VO Speciale kast voor VMBO-leerlingen: klas 1 en 2 op de Jeugdafdeling; Klas 3 en 4 op Afdeling Volwassenen Uitgebreide Engelse collectie **Hiphop in je bieb:** Urban Collectie beschikbaar	,-
Stimuleren Mediawijsheid	Allerlei soorten trainingen op het terrein van : • Het ontwikkelen van digitale vaardigheden • Het leren zoeken, vinden en beoordelen van (digitale) informatie • Het kennis maken met en bewust worden van de mogelijkheden en risico's van de digitale samenleving Begeleiding bij het gebruiken van Officetoepassingen voor leer- en studiedoeleinden.	Alle inwoners in de gemeente **Specifiek:** • Basisonder-wijs ○ Leerlingen ○ Leerkracht en	• Ontwikkelen van vaardigheden en begrip mbt de digitale wereld. • Zelfstandig leren zoeken, vinden en beoordelen van informatie • Verantwoorde participatie in de digitale samenleving	Faciliteit leveren aan belangenorganisaties die mediawijsheid-cursussen voor specifieke doelgroepen organiseren. Landelijk ontwikkelde doorgaande mediawijsheidlijn aanbieden aan onderwijs (wordt opgenomen in werkwijze de Bibliotheek *op school*)	
Digitale Nieuwsbrief specifiek	Nieuwsbrief leerkrachten in het basisonderwijs met informatie over leesbevordering en projecten van de bibliotheek	Leerkrachten Basisonderwijs Docenten VMBO	• Het aanbieden van betrouwbare informatie • Klantenbinding • Informeren over aanbod bibliotheek	Elk kwartaal een nieuwsbrief	

Productenboek 2024 –de Bibliotheek Wijchen

Jeugd en onderwijs

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling	Te leveren prestaties	
			• Ontwikkelen Leesplezier • Promotie van een bestaande dienst of product		
Maatschappelijke stages	Specifieke inzet van jongeren in het kader van maatschappelijke stages op het terrein van lezen en leesbevordering , jongereninformatie en mediawijsheid	Jongeren 12-16 jaar	• Actieve deelname aan de samenleving • Kennismaken met vrijwilligerswerk, sociaal-cultureel werk enz.	Stagepekken bieden voor Maaswaalcollege	
Workshops op het gebied van informatie zoeken en beoordelen en voorlezen	• Interactief voorlezen voor ouders en beroepskrachten • Workshop voor bibliotheekouders van basisscholen • Workshop: Hoe vind ik geschikte boeken voor mijn kinderen ? • Help, mijn kind leert lezen: Eerste Leesboekjes in de bibliotheek	Ouders van kinderen van 2-6 jaar, beroepskrachten psz en onderbouw basisonderwijs	• Ontwikkelen van vaardigheden op het gebied van interactief voorlezen • Cultureel en literair bewustzijn • Taal- en leesbevordering • Bestrijding van taalachterstanden	Training leerkrachten leesbevordering:	
Beroepsgerichte stages	Inzet van scholieren en studenten in het kader van een beroepsgerichte stage.	Scholieren en studenten	• Actieve deelname aan de samenleving • Kennismaking met werkveld	Op basis van vraag	
Beheer Onderwijs Productencatalogus m.b.v. G!DS	Ontsluiten en beschikbaar stellen van producten voor het onderwijs en de voorschoolse periode via online productencatalogus met bestelmogelijkheid	Leerkrachten basisonderwijs, docenten voortgezet onderwijs, pedagogisch medewerkers Kinderopvang		G!DS wordt regelmatig geactualiseerd	

Productenboek 2024 –de Bibliotheek Wijchen

Participatie en Zelfredzaamheid					
Dienst	**Omschrijving**	**Doelgroepen**	**Doelstelling**	**Te leveren prestaties**	
Informatie Punt Digitale Overheid	Ondersteuning bieden aan Wijchenaren op het gebied van digitale communicatie met de overheid	Alle inwoners in de gemeente **Specifiek:** • ouderen • mensen met weinig digitale kennis en vaardigheden	• Ontwikkelen van vaardigheden en inzicht in de digitale wereld. • De weg wijzen naar de juiste overheidsinstelling, met inachtneming van privacy van de vraagsteller • Verantwoorde participatie in de digitale samenleving	Dagelijkse hulp bij vragen over de digitale overheid door middel van spreekuren en afspraken op maat. Directe beantwoording van vragen of een warme doorverwijzing regelen.	
Taalrijk en Digitaalrijk	Anja?	Alle inwoners in de gemeente **Specifiek:** • ouderen • mensen met weinig digitale kennis en vaardigheden	• Ontwikkelen van vaardigheden en inzicht in de digitale wereld. •		
Stimuleren Mediawijsheid	Allerlei soorten trainingen op het terrein van : • Het ontwikkelen van digitale vaardigheden • Het leren zoeken, vinden en beoordelen van (digitale) informatie • Het kennis maken met en bewust worden van de mogelijkheden en risico's van de digitale samenleving	Alle inwoners in de gemeente **Specifiek:** • ouderen • mensen met weinig digitale kennis en vaardigheden	• Ontwikkelen van vaardigheden en inzicht in de digitale wereld. • Zelfstandig leren zoeken, vinden en beoordelen van informatie • Verantwoorde participatie in de digitale samenleving	Faciliteit leveren aan belangenorganisaties die mediawijsheid-cursussen voor specifieke doelgroepen organiseren. Zelf diverse cursussen verzorgen rondom digitale basisvaardigheden. Digisterkercursussen aanbieden in Wijchen en Bergharen en diverse kernen	

Participatie en Zelfredzaamheid

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling	Te leveren prestaties	
	Begeleiding bij het gebruiken van Officetoepassingen voor leer- en studiedoeleinden.			Twee keer per week Digitale Inloopochtend gecombineerd met Klik&Tik	
Leesbevordering en media-educatie activiteiten	Leesbevorderingsnetwerk Volwassenen. Dit netwerk bestaat uit de bibliotheek, ROC Nijmegen en incidenteel met andere partners binnen het netwerk van de bibliotheek.	Volwassenen Alle inwoners in de gemeente **Specifiek:** Volwassenen vanaf 18 jaar **Specifiek:** Volwassenen vanaf 18 jaar met een taalachterstand	• Stimuleren van het lezen en bibliotheekgebruik • Bevorderen van actieve deelname aan de samenleving • Taal- en leesbevordering • Bestrijding van taalachterstanden • Bevorderen van actieve participatie in cultuur/literatuur • Vergroten cultureel bewustzijn • Bevorderen van actieve deelname aan de samenleving • Tegengaan sociaal isolement • Taal -en leesbevordering • Stimuleren taal- en leesvaardigheden • Voorkomen/verhelpen taalachterstanden • Stimuleren bibliotheekgebruik • Vergroten mogelijkheden op arbeidsmarkt	Activiteiten organiseren rond: Nationale Gedichtendag / Poëzieweek Leesgroepen voor laaggeletterden (Mee)leesgroepen opgezet i.s.m. ROC Taalcafé Taalcafé Oekraïners gestart Bibliotheek faciliteert ruimte, boeken en achtergrondinformatie.	
Wisselcollectie verzorgingshuizen	Wisselcollecties aanbieden aan verzorgingshuizen en lokale hospice	Bewoners verzorgings-huizen	• Bevorderen van actieve deelname aan de samenleving • Samenbrengen ouderen	Wisselcollecties uit eigen bibliotheekcollectie voor ~~2~~ verzorgingstehuizen naar behoefte van tehuizen	

Productenboek 2024 –de Bibliotheek Wijchen

Participatie en Zelfredzaamheid

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling	Te leveren prestaties	
			• Taal - en leesbevordering		
Internetcafé voor ouderen	Bijeenkomsten voor ouderen rondom het gebruik van tablets, smartphones en social media realiseren	Ouderen	• Actieve deelname aan de samenleving • Ontwikkelen van computervaardigheden • Ondersteunen bij zelfredzaamheid • Tegengaan sociaal isolement • Kennis delen	Wekelijks Internetcafé voor ouderen in samenwerking met MeerVoormekaar. Uitleg over gebruik internet en het gebruik van diverse devices.	
Reïntegreren in arbeidsproces /werkervaring splaatsen	Mensen die willen reïntegreren in het arbeidsproces een tijdelijke arbeidsplek en ondersteuning bieden.	Kwetsbare groepen **Specifiek:** Mensen die willen reïntegreren in het arbeidsproces en werkervaring op willen doen	• Actieve deelname aan de samenleving	Plaats bieden voor mensen die willen re-integreren of werkervaring op willen doen	
Dagbesteding	Dagbesteding voor mensen met een verstandelijke beperking	Kwetsbare groepen	• Actieve deelname aan de samenleving •	Plaats bieden voor dagbesteding	
Taalstages	Inzet van mensen die de Nederlandse taal willen leren.	Volwassenen van niet-Nederlandse afkomst	• Actieve deelname aan de samenleving • Tegengaan sociaal isolement • Bestrijden van taalachterstanden	Plaats bieden voor taalstages	
Groepsbezoeken	Introductiebezoek waarbij het zelfstandig materiaal kunnen vinden centraal staat.	Alle inwoners in de gemeente	• Zelfstandig leren zoeken, vinden en beoordelen van informatie • Stimuleren bibliotheekgebruik	Aanbod op maat voor ROC en vluchtelingenwerk, rondleidingen op verzoek.	

Productenboek 2024 –de Bibliotheek Wijchen

Participatie en Zelfredzaamheid

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling	Te leveren prestaties	
Informatiebijeenkomsten	Organiseren en faciliteren van bijeenkomsten over lokale thema's en thema's in het kader van Lezen, Leren, Informeren samen met mogelijke partners	Alle inwoners in de gemeente	• Actieve deelname aan de samenleving • Sociale cohesie • Lokaal (cultureel) bewustzijn	Bibliotheek organiseert lezingen rond lokale onderwerpen. Bibliotheek participeert in Wereldvrouwen Zie voor een opsomming de diverse programmeerplekken zoals genoemd onder het hoofdstuk Fysieke Bibliotheekruimte.	

Persoonlijke ontwikkeling

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling	Te leveren prestaties	
Leesbevordering en media-educatie activiteiten	Leesbevorderingsnetwerk Volwassenen. Dit netwerk bestaat uit de bibliotheek, ROC Nijmegen en incidenteel met andere partners binnen het netwerk van de bibliotheek.	Volwassenen Alle inwoners in de gemeente **Specifiek:** Volwassenen vanaf 18 jaar **Specifiek:** Volwassenen vanaf 18 jaar met een ingelopen taalachterstand	• Stimuleren van het lezen en bibliotheekgebruik • Bevorderen van actieve deelname aan de samenleving • Taal- en leesbevordering • Bestrijding van taalachterstanden • Bevorderen van actieve participatie in cultuur/literatuur • Vergroten cultureel bewustzijn • Bevorderen van actieve deelname aan de samenleving • Tegengaan sociaal isolement • Taal -en leesbevordering • Stimuleren taal- en leesvaardigheden • Stimuleren bibliotheekgebruik	Boekenweek Weken van het spannende boek NS Publieksprijs Week van het luisterboek Zomerlezen Nationale Gedichtendag/ Poëzieweek wedstrijd Diverse boekpresentaties **Leesgroepen** 6 leesgroepen Bibliotheek faciliteert ruimte, boeken en achtergrondinfo.	
Educatieve activiteiten	Een programma voor alle volwassen inwoners van Wijchen voor het Non-formele leren. Programmering wordt neergezet vanuit de visie van de Bibliotheek van de 100 talenten	Alle inwoners van Wijchen van 18 jaar en ouder	• De wensen en behoeften van de inwoners van Wijchen staan centraal. • Het doel van het bibliotheekwerk staat centraal. We leveren een bijdrage vanuit onze inhoud. • We blijven ruimte bieden aan de ontwikkeling van de specifieke talenten die in iedere inwoner schuilt. We kijken breder dan de kernactiviteiten rond taalontwikkeling. • In aansluiting op onze gemeentelijke opdracht hebben we speciaal aandacht voor kwetsbare	Zie ook de programmeerplekken onder Fysieke Bibliotheek. Er worden diverse taalcursussen, kunstgeschiedeniscursussen, lezingen en workshops aangeboden. In de zomermaanden is er een speciaal en uitgebreid programma om het gat aan activiteiten in het algemeen te vullen Er wordt samengewerkt met andere maatschappelijke organisaties binnen Wijchen, zoals Wijchen gezond, MeerVoormekaar, Vluchtelingenwerk etc.	,-

Persoonlijke ontwikkeling

Dienst	Omschrijving	Doelgroepen	Doelstelling	Te leveren prestaties	
			groepen binnen Wijchen. Tegelijkertijd zijn we er nadrukkelijk voor alle Wijchenaren. • Samenwerking met (lokale) partners • We blijven innovatief en agenda-settend, we dagen uit.		

De Bibliotheek Wijchen
werkbegroting 2023 en begroting 2024
vastgesteld

bedragen in € omschrijving	exploitatie 2023 - Q1	jaarrekening 2022	toegekende begroting 2023	*nieuwe werkbegroting* *2023*	*begroting* *2024*
Totalen					
40 Bestuur en organisatie	8.124	28.061	29.614	*28.417*	*34.590*
41 Huisvesting	25.821	99.247	113.401	*110.237*	*115.554*
42 Personeel	136.611	531.511	545.338	*748.705*	*764.292*
43 Administratie	6.927	28.903	45.859	*31.283*	*32.761*
44 Transport	-	-	1.057	*750*	*750*
45 Automatisering	19.008	83.346	67.268	*84.547*	*94.454*
46 Collectie & Media	27.689	113.637	117.447	*119.236*	*125.263*
47 Specifieke kosten	9.096	45.823	10.698	*15.043*	*15.521*
49 Overige kosten	-	-	-	-	-
Uitgaven (A)	233.276	930.528	930.682	*1.138.217*	*1.183.185*
80 Gebruikersinkomsten	26.478	115.168	131.101	*113.063*	*110.725*
82 Specifieke dienstverlening	9.135	15.187	14.363	*24.565*	*25.944*
85 Diverse baten	-515	1.551	4.842	*1.642*	*1.642*
88 Subsidies	202.704	794.064	780.376	*975.140*	*1.044.874*
Ontvangsten (B)	237.802	925.970	930.682	*1.114.410*	*1.183.185*
Normaal exploitatieresultaat (B minus A)	4.527	-4.558	€ 0,00	*-23.807*	*0*
90 Bijzondere baten	-	-	-	*23.807*	-
91 Bijzondere lasten	-	-	-	-	-
Netto exploitatieresultaat	€ 4.527	€ -4.558	€ 0	€ 0	€ 0

UITGANGSPUNTEN bij het opstellen van de werkbegroting 2023 en begroting 2024
*Werkelijk 2023-Q1 geeft een vertekend beeld, vanwege lopende inkoop/ingekochte arbeid over het kwartaal heen die nog niet gefactureerd is
*kosten en inkomsten 2023 zijn gebaseerd op bekende gegevens Q1-2023
*voor algemene inflatie 2023 is gerekend met 4,4%, tenzij een ander % bekend of voorzien is
*voor algemene inflatie 2024 is gerekend met 3,3%, tenzij een ander % bekend of voorzien is
*hogere stijging bij gelijkblijvende dienstverlening en contracten betreft: accountantskosten huur- en energiekosten Mozaïek en de Zandloper schoonmaakkosten nieuwe loonronde in 2024 verzuimverzekering financiële en salarisadministraties ICT-licenties collectioneren dienstverlenign wordt duurder is aangekondigd gemiddelde boekenprijs stijgt bovengemiddeld
*tussen subposten is kostenneutraal geschoven: (40) representatie en (43)kantoorartikelen lager tbv nieuwe post voor gebruiksmaterialen en aankleding bij (47)publieksactiviteiten ihkv Bibliotheek van 100 Talenten. Zo is zijn de kosten geplaatst, waar het materiaal ook voor bedoeld is.
*in 2024 zijn Tevredenheidonderzoeken gepland voor Klanten, Medewerkers en Vrijwilligers, als voorbereiding op de nieuwe beleidsperiode en de volgende certificeringsaudit.
*investering inventaris is nagenoeg afgeschreven. Er wordt geen voorziening oid aangelegd voor nieuwe inventaris in de toekomst. Dit wordt meegenomen met begroting 2025 en verder.
*Vervanging hardware ICT is noodzakelijk voor continuering dienstverlening en bedrijfvoering, dus is dit opgenomen in de begrotingen met afschrijvtermijn van 5 jaar.
*obv Q1-2023 13% meer uitleningen voorzien na coronadip, daardoor weer meer leenrechtvergoeding afdragen.
*betalende leden is behoudend begroot, vanwege de gestage, langzame daling met 2,5% per jaar. Dat is niet op te vangen door hogere tarieven te vragen. Dan volgen meer opzeggingen.
*door een wetswijziging mag aan jeugdleden geen inschrijfgeld meer gevraagd worden. Dat scheelt 1000 euro per jaar. Het levert wel meer jeugdleden op, omdat ieder gezinslid nu zonder drempel ingeschreven kan worden.
*meer betaalde activiteiten, maar voorzichtig begroot. Inspanningsverplichting op goed programmeren op inhoud en inkomsten.
*index gemeentesubsidies (excl Combinatiefunctionaris LVM) is in 2023 4,9% en 2024 3 %
*extra subsidies Onderwijsachterstandenbeleid en IDO is ingeboekt bij de post personeel.

bedragen in € omschrijving	exploitatie werkelijk 2023 - Q1	werkelijk 2022	toegekende begroting 2023	*nieuwe werkbegroting* *2023*	*begroting* *2024*
40 Bestuur en organisatie					
Bestuurskosten	1.264	2.228	1.078	*1.500*	*1.550*
Promotie	902	1.210	1.617	*1.500*	*1.550*
Representatie	104	454	1.078	*450*	*465*
Publiciteit/voorlichting	2.291	8.134	9.166	*9.200*	*9.504*
Contributie	1.500	5.507	7.871	*6.100*	*6.301*
Documentatie, vakliteratuur	-	308	323	*322*	*332*
Onderzoek organisatie	-	1.970	1.125	*600*	*5.620*
Accountantskosten	2.063	8.250	6.425	*8.745*	*9.270*
Verzekering organisatie	-	-	392	-	-
Overige bestuurskosten	-	-	539		
	8.124	28.061	29.614	*28.417*	*34.590*
41 Huisvesting					
Huur gebouwen	9.306	33.993	34.502	*37.400*	*41.134*
Dotatie onderhoudsfonds gebouw	1.375	5.497	5.500	*5.672*	*5.759*
Servicekosten	5.000	20.000	20.000	*20.000*	*20.000*
Afschrijving inrichting en inventaris	282	1.142	21.740	*1.700*	*1.700*
Klein onderhoud/reparatie gebouw	-	-	1.121	*300*	*310*
Klein onderhoud/reparatie inventaris	21	1.059	896	*1.106*	*1.142*
Kleine inventarisaankopen	948	1.653	1.681	*1.726*	*1.783*
Huishoudelijke artikelen	-	186	264	*194*	*201*
Schoonmaakkosten	5.434	22.742	8.626	*23.743*	*24.526*
Energie en water	2.673	10.107	11.185	*15.161*	*15.661*
Belastingen/heffingen	-	-	4.651	-	-
Verzekeringen	782	2.868	3.127	*3.128*	*3.230*
Beveiliging gebouw	-	-	108	*108*	*108*
Overige huisvestingskosten	-		-	-	-
	25.821	99.247	113.401	*110.237*	*115.554*

bedragen in € omschrijving	werkelijk 2023 - Q1	werkelijk 2022	toegekende begroting 2023	*nieuwe werkbegroting* *2023*	*begroting* *2024*
42 Personeel					
Salarissen en vakantietoeslag	94.159	372.702	373.985	*428.727*	*442.875*
Ziekengelduitkeringen	-290	-1.772	-	-	-
Sociale lasten	15.985	59.428	63.017	*72.397*	*74.786*
Ziektekosten-verzuimverzekering	4.875	15.104	15.327	*19.500*	*20.144*
Pensioenfonds	15.149	57.175	56.323	*64.479*	*66.607*
Reiskosten woon-werkverkeer	50	200	270	*250*	*258*
Reiskosten dienstreizen	164	1.644	2.695	*2.500*	*2.583*
Werving en selectie	-	115	560	*560*	*578*
Inlening overige arbeidskrachten	3.420	21.623	3.700	*7.800*	*8.057*
Studiekosten en deskundigheidsbev.	1.134	11.623	14.176	*12.004*	*12.400*
Arbo-dienst	770	2.775	2.695	*3.000*	*3.099*
Advieskosten derden	-	5.756	3.342	*3.342*	*3.452*
Overige personeelskosten	316	3.350	2.643	*3.897*	*4.026*
Kantinekosten	775	3.705	2.643	*3.868*	*3.996*
Vrijwilligerskosten	215	5.366	3.962	*5.602*	*5.787*
Besteding projectsubsidies	-111	-27.283	-	-	-
tbv Onderwijsachterstandenbeleid	-	-	-	*74.300*	*74.300*
tbv IDO	-	-	-	*46.478*	*41.344*
	136.611	531.511	545.338	*748.705*	*764.292*

bedragen in € omschrijving	werkelijk 2023 - Q1	werkelijk 2022	toegekende begroting 2023	*nieuwe werkbegroting* *2023*	*begroting* *2024*
43 Administratie					
Kopieerapparaten	1.235	5.636	4.582	*5.000*	*5.165*
Reproductie/drukwerk	-	-	1.078	*1.500*	*1.550*
Kantoorbenodigdheden	754	2.499	1.480	*2.800*	*2.892*
Porti- en vrachtkosten	414	1.419	2.326	*1.800*	*1.859*
Telefoonkosten	320	663	1.268	*1.280*	*1.322*
Bankkosten	593	2.354	2.114	*2.372*	*2.450*
Financiële administratie extern	2.873	12.627	29.821	*13.385*	*14.188*
Salarisadministratie	738	2.968	2.854	*3.146*	*3.335*
Overige administratiekosten	-	737	336	-	-
	6.927	28.903	45.859	*31.283*	*32.761*
44 Transport					
Transport derden	-	-	1.057	*250*	*250*
Bakfiets	-	-	-	*500*	*500*
	-	-	1.057	*750*	*750*
45 Automatisering					
Onderhoud/reparatie automatisering	6.272	27.936	25.086	*26.550*	*28.143*
Afschrijving ICT	3.142	12.226		*12.226*	*12.226*
Nieuw investeringen 2023				*2.300*	*4.600*
Licenties automatisering	5.894	27.791	23.578	*29.620*	*31.397*
Kosten catalogiseren	1.982	6.601	7.928	*6.410*	*8.500*
Communicatiekosten	1.718	7.139	6.871	*7.441*	*7.887*
Kosten ledenadm./uitleensysteem	-	1.653	3.805	-	*1.700*
	19.008	83.346	67.268	*84.547*	*94.454*

bedragen in € omschrijving	werkelijk 2023 - Q1	werkelijk 2022	toegekende begroting 2023	*nieuwe werkbegroting* *2023*	*begroting* *2024*
46 Collectie en Media					
Boeken	16.946	73.406	64.718	*76.636*	*79.165*
DVD/Cd-rom	266	1.369	3.051	*1.100*	*900*
Huur mediadragers	-15	411	647	*429*	*443*
Leenrechtvergoedingen	5.955	20.909	30.655	*24.000*	*27.120*
Tijdschriften/dagbladen	2.348	9.168	9.394	*9.571*	*9.887*
Aanschaf AI's	1.887	7.687	7.547	*6.600*	*6.818*
Bewerkingskosten	120	495	896	*500*	*517*
Plak- en bindmaterialen	182	192	539	*400*	*413*
	27.689	113.637	117.447	*119.236*	*125.263*
47 Specifieke kosten					
Mediawijsheidactiviteiten	72	70	560	*560*	*560*
Leesbevorderingsactiviteiten	452	2.470	1.681	*2.579*	*2.664*
Dienstverlening onderwijs	3	638	2.114	*2.114*	*2.184*
Cursussen/workshops	4.020	5.829	6.343	*8.040*	*8.305*
Publieksruimte en materialen tbv B100T	430	925	-	*1.750*	*1.808*
Kosten Bibliotheek op school VMBO	189	-	-	-	-
Kosten Digitaalrijk	55	2.465	-	-	-
Kosten Taalrijk	55	2.780	-	-	-
Kosten Ik begrijp je/Meer Begrijpen	-	4.044	-	-	-
Kosten Boekstartcoach	13	5.025	-	-	-
Kosten Leesoffensief 2022-2024	921	481			
Kosten Voorleesexpress	-	1.148	-	-	-
Kosten Kwaliteitsimpuls Laagtaalvaardige ouders	-	2.800	-	-	-
Kosten Pica	135	3.153	-	-	-
Kosten Digitale inclusie	388	324	-	-	-
Kosten Hiphop in je Bieb	1.782	1.853	-	-	-
Kosten publieksactie Oekraïne (giro 555)	-	432	-	-	-
Kosten Voor- en vroegschoolse Educatie	581	11.386	-	-	-
	9.096	45.823	10.698	*15.043*	*15.521*
49 Overige kosten					
Diversen		-	-	-	-
Betalingsverschillen	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-

bedragen in € omschrijving	werkelijk 2023 - Q1	werkelijk 2022	toegekende begroting 2023	*nieuwe werkbegroting* *2023*	*begroting* *2024*
80 Gebruikersinkomsten					
Contributies	22.330	96.943	109.500	*93.519*	*91.181*
Leengeld	58	216	539	*200*	*200*
Reserveringen	45	200	-	*200*	*200*
Telaatgeld	3.537	12.876	16.000	*14.550*	*14.550*
Leendirect muziek	29	60	-	*90*	*90*
Schadevergoedingen	341	898	1.186	*1.000*	*1.000*
Verkoop afgeschreven boeken	63	1.797	2.372	*2.000*	*2.000*
IBL	32	1.990	1.240	*1.240*	*1.240*
Administratiekosten	43	188	264	*264*	*264*
	26.478	115.168	131.101	*113.063*	*110.725*
82 Specifieke dienstverlening					
Huurcollectie	-	382	431	*300*	*300*
Dienstverlening aan scholen	-	3.733	3.911	*3.911*	*3.911*
Cursussen	5.735	7.267	6.469	*11.470*	*11.849*
Opbrengst prints digitale media (leden)	261	590	846	*1.044*	*1.044*
Opbrengst verhuur ruimte/faciliteit	50	972	539	*1.000*	*1.000*
Inkomensschade herstel vloer	-	-383	-	-	-
Knipkaart Internetcafé	83	310	846	*332*	*332*
Internetbon (niet-leden)	127	521	-	*508*	*508*
Omzet activiteiten	2.879	1.791	1.321	*6.000*	*7.000*
Diversen omzet	-	4	-	-	-
	9.135	15.187	14.363	*24.565*	*25.944*
85 Diverse baten					
Sponsoring	510	504	-	*1.000*	*1.000*
Vrienden van de Bibliotheek	-	-	4.200	-	-
Kasverschillen/te splitsen omzet	-1.025	-	-	-	-
Rente Belastingdienst	-	-	-	-	-
Diverse baten	-	1.047	642	*642*	*642*
	-515	1.551	4.842	*1.642*	*1.642*

bedragen in € omschrijving	werkelijk 2023 - Q1	werkelijk 2022	toegekende begroting 2023	*nieuwe werkbegroting* *2023*	*begroting* *2024*
88 Subsidies					
Exploitatiesubsidie gemeente	162.569	619.902	638.549	*710.277*	*731.585*
Subsidie huisvesting Campuslaan	25.728	98.104	101.055	*102.911*	*105.998*
Doelsubsidie* Zandloper	1.429	5.450	5.614	*5.717*	*5.889*
Doelsubsidie Combinatiefunctie LVM	5.000	20.000	20.000	*20.000*	-
Doelsubsidie Onderwijsachterstandenbeleid	-	-	-	*74.300*	*74.300*
Doelsubsidie non-formeel leren voor volwassenen	3.859	14.716	15.158	*15.437*	*15.900*
Extra gemeentesubsidie					*70.846*
Doelsubsidie gemeente IDO				*40.356*	*40.356*
Overbruggingssubsidie IDO KB				*6.142*	-
Projectsubsidie* Digitaalrijk	55	2.465	-	-	-
Projectsubsidie Taalrijk	55	2.780	-	-	-
Projectsubsidie Ik begrijp je/Meer Begrijpen	-	4.044	-	-	-
Projectsubsidie Bibliotheek op school VMBO	189	-	-	-	-
Projectsubsidie Doorontw. talentenatelier	-	-	-	-	-
Projectsubsidie Boekenstartcoach	13	5.025	-	-	-
Projectsubsidie Leesoffensief 2022-2024	921	481	-	-	-
Projectsubsidie Voorleesexpress	-	1.148	-	-	-
Projectsubsidie Kwaliteitsimpuls Laagtaalvaaardige ouders	-	2.800			
Projectsubsidie Pica	135	3.153	-	-	-
Projectsubsidie Digitale inclusie	388	324			
Projectsubsidie Hiphop in je Bieb	1.782	1.853	-	-	-
Publieksactie Oekraïne giro 555	-	432	-	-	-
Projectsubsidie Voor- en vroegschoolse Educatie	581	11.386	-	-	-
	202.704	794.063	780.376	*975.140*	*1.044.874*
90 Bijzondere baten					
Diversen	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
91 Bijzondere lasten					
Diversen	-		-	-	-
	-	-	-	-	-

* Doelsubsidies zijn, net als de exploitatiesubsidie en huisvestingssubsidie, opgenomen in de Uitvoeringsovereenkomst tijdvak 2020-2023 en worden jaarlijks geindexeerd.
** Projectsubsidies zijn tijdelijk en afkomstig vanuit diverse bronnen. Worden apart aangevraagd en gerapporteerd conform de voorwaarden van de leverende partij. Besteding van deze projectgelden wordt opgenomen in de exploitatierekening en opgenomen in de productenboekresultaten.

de Bibliotheek
Wijchen

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Wijchen
Postbus 9000
6600 HA WIJCHEN

Wijchen, 30 juni 2023

Onderwerp: werkbegroting 2023 en subsidieaanvraag 2024

Geacht College,

Werkbegroting 2023
In mei 2019 diende de Bibliotheek Wijchen een aanvraag voor een budgetsubsidie in voor het uitvoeren van lokaal bibliotheekwerk van 2020 tot en met 2023. Deze werd eind 2019 toegekend door de gemeenteraad. We houden u jaarlijks op de hoogte met een voortgangsverslag over de dienstverlening en exploitatie daarvan. Inmiddels is er veel veranderd in de wereld: na de wereldwijde coronapandemie brak er een oorlog uit in Oekraïne die beiden veel gevolgen hadden. Ten aanzien van onze exploitatie merkten we dat al in 2022 waardoor we dat boekjaar met een gering negatief resultaat moesten afsluiten. Bij het opstellen van de werkbegroting voor 2023 voorzien we een groter negatief resultaat waarmee de exploitatie steeds uit de pas loopt ten opzichte van de eerder ingediende begroting op basis waarvan u de budgetsubsidie heeft toegekend. Daarom delen wij onze werkbegroting 2023 met u ter informatie. Deze is opgenomen in de bijlage in het document waarin ook de begroting 2024 is uitgewerkt. In het bestuurlijk overleg van 29 juni jl. hebben we toegezegd te sturen op het verkleinen van het voorziene tekort en voor zover nodig onze algemene reserve daar voor in te zetten.

Begroting 2024
Tijdens dit bestuurlijk overleg met wethouder Schouten hebben we ook afgesproken om de subsidieaanvraag in te dienen voor één jaar, namelijk 2024 en die te baseren op voortzetting van het huidige beleid en dienstverlening zoals dat is afgesproken in de budgetovereenkomst 2020-2023. Het productenboek 2024 is bijgevoegd. De berekening daarvan resulteert ook in een negatief resultaat. In de hiervoor genoemde bijlage is toegelicht waardoor het tekort gaat ontstaan, ondanks de voorgenomen indexering van subsidies van 3% door de gemeente. Ook in 2024 streven we er naar om het tekort zo klein mogelijk te maken. We vragen voor dit tekort maximaal het nu voorziene tekort extra aan, zoals besproken met wethouder Schouten.

De reden om een subsidie aan te vragen voor één jaar is gelegen in het feit dat de Rijksoverheid voornemens is vanaf 2025 de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob) aan te passen door een zorgplicht voor gemeenten op te nemen en dat via het gemeentefonds ruimer te faciliteren. Ook wordt het bibliotheekconvenant voor uitvoering van de maatschappelijke opgaven door bibliotheken geëvalueerd en opnieuw vastgesteld door de drie overheidslagen en het bibliotheekwerk. Het ligt voor de hand om de te herijken gemeentevisie op bibliotheekwerk hierbij aan te laten sluiten en daar de toekomstige opdracht en financiering op te baseren. Een en ander is zo besproken in bestuurlijk overleg.

Wijzigingen ten opzichte van de huidige begroting
In de begroting 2024 is een aantal wijzigingen aangebracht:

1. Werkzaamheden tbv Onderwijsachterstandenbeleid
   Door de gemeenteraad is het Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 vastgesteld. Daarin is een aantal activiteiten opgenomen die door de bibliotheek worden uitgevoerd, in afstemming met de werkgroep VVE.
   Voor het uitvoeren van de Boekstartcoach, Voorleesexpress(+), de Bibliotheek op School in risicowijken en Boekstart in de VVE-peuterspeelzalen dienen we voor 2023 en voor 2024 een subsidieaanvraag in van ieder € 74.300,--, zoals ook begroot in het genoemde beleidsplan.

2. Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)
   Het IDO is een landelijk initiatief van verschillende overheidsdiensten om inwoners dichtbij huis te helpen met digitale overheidszaken. Daarvoor is sinds een aantal jaar landelijke financiering beschikbaar. Dit werd eerst via de Koninklijke Bibliotheek beschikbaar gesteld aan bibliotheken. Vanaf 2023 wordt dit bedrag aan de gemeenten uitgekeerd die dat vervolgens aan bibliotheken beschikbaar stellen. In de Bibliotheek Wijchen is sinds 2021 een IDO operationeel. Met beleidsadviseur Daniël Sijben is afgesproken om een IDO-beleidsplan te maken voor doorontwikkeling van deze dienst en de financiering daarvan aan te vragen door middel van deze brief. Het IDO-beleidsplan 2023-2028 is bijgevoegd. Voor 2023 vragen wij hierbij € 40.356,-- aan. Het aan te vragen bedrag voor 2024 kan pas exact worden berekend als het inwonertal op peildatum bekend is. Vooralsnog vragen wij voor 2024 hetzelfde bedrag aan als 2023, namelijk € 40.356,--.

3. Combinatiefunctie Literaire Vorming en Mediawijsheid (LVM)
   Sinds een aantal jaar ontvangen wij jaarlijks een subsidie voor het uitvoeren van de combinatiefunctie LVM. Beleidsadviseur Rob Ribbink heeft aangegeven dat deze financiering vanaf 2024 vervalt. Daarom hebben we deze niet opgenomen in de begroting 2024. Daarmee ontstaat echter een probleem voor het uitvoeren van het actieplan Leesoffensief en andere dienstverlening aan het onderwijs. Het gesprek daarover moet nog met de gemeente en in de LEA gevoerd worden. Dit wordt voorbereid met beleidsadviseur Boris van Arnhem.

Subsidieaanvragen
Samengevat is dit een subsidieverzoek in voor:

- € 74.300,-- voor uitvoering onderwijsachterstandenbeleid in 2023 en 2024
- € 40.356,-- voor uitvoeren IDO in 2023 en 2024
- € 731.585,-- voor exploitatiesubsidie 2024
- € 105.998,-- voor subsidie huisvesting Campuslaan voor 2024
- € 5.889,-- voor doelsubsidie de Zandloper voor 2024
- € 15.900,-- voor doelsubsidie non-formeel leren voor volwassenen voor 2024
- Maximaal € 70.846,-- vanwege onontkoombare kosten door prijsstijgingen in 2024.

Verdere toelichting en bespreking is altijd mogelijk. We hopen op positieve besluiten voor deze subsidieaanvragen.

Met hartelijke groet,

De Bibliotheek Wijchen

Mevrouw J.A. Kaashoek
Directeur-bestuurder

Bijlagen: 3.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5303
Extern Zaak ID	Z/23/147683
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	8.f
Titel	147683 Beslisnota raad Programmarapportage Wijchen NOV-2023
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Financieel beleid
Eigenaar	Orsouw, van, Raoul
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	§7 Bedrijfsvoering
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	0884327190

Bijlagen
Programmarapportage November 2023
147683 Beslisnota raad Programmarapportage Wijchen NOV-2023

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	5 december 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	8 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Voorgesteld besluit

1. De Programmarapportage Wijchen november 2023 vast te stellen.
2. De Begrotingswijziging uit de Programmarapportage (hoofdstuk 6) door te voeren.

Besluit (Aangenomen)

1. De Programmarapportage Wijchen november 2023 vast te stellen.
2. De Begrotingswijziging uit de Programmarapportage (hoofdstuk 6) door te voeren.

Programmarapportage
November 2023

P&C cyclus 2023:

April: Rapportage op hoofdlijnen ✓

Mei: Programmarapportage ✓

Juni: Dashboardrapportage ✓

Juli: Perspectiefnota en jaarrekening ✓

September: Rapportage op hoofdlijnen ✓

Oktober: Dashboardrapportage X

November: Programmarapportage en Begroting

December: Dashboardrapportage

Inhoudsopgave:

1. Inleiding 3
2. Samenvatting 3
3. Programma's 6
   - 3.0 Programma 0 Bestuur en ondersteuning 6
   - 3.1 Programma 1 Veiligheid 12
   - 3.2 Programma 2 Verkeer en Vervoer 15
   - 3.3 Programma 3 Economie 19
   - 3.4 Programma 4 Onderwijs 22
   - 3.5 Programma 5 Sport, Cultuur en recreatie 25
   - 3.6 Programma 6 Sociaal Domein 32
   - 3.7 Programma 7 Volksgezondheid en milieu 50
   - 3.8 Programma 8 Wonen en bouwen 57
4. Bouwgrond 61
5. Projecten 62
   - 5.1 Hart van Zuid 62
   - 5.2 Kraanvogel 63
   - 5.3 Herhuisvesting vluchtelingen 64
   - 5.4 Verduurzaming Mozaïek 65
   - 5.5 Overige projecten/ kredieten 2023 67
   - 5.6 Uitvoeringsprogramma 2023 69
6. Begrotingswijziging 71

1. Inleiding

Voor u ligt de Programmarapportage november 2023. We rapporteren de jaareindeverwachting ten opzichte van de actuele begroting 2023 en op basis van deze jaareindeverwachting stellen we een begrotingswijziging voor. Het doel van de rapportage is om snel inzicht te krijgen in de stand van zaken voor het lopende jaar, met de financiën als uitgangspunt. De geactualiseerde begroting (stand Perspectiefnota 2023) is daarbij leidend.
In 2023 rapporteren we vier keer aan het college en de raad, aangevuld met dashboardrapportages op specifieke onderwerpen. De dashboardrapportage van oktober hebben we vanwege het ontbreken van nieuwe informatie op de betreffende thema's niet uitgewerkt tot een rapportage. Twee van vier rapportages zijn uitgebreider qua vorm en inhoud. Hierin beoordelen we de budgetten op het laagste niveau en rapporteren we op programmaniveau de stand van zaken omtrent de beleidsvoornemens. Dit noemen we de Programmarapportage, waarvan dit de tweede in 2023 is.

In deze rapportage geven we eerst een samenvatting met het verwachte resultaat ten opzichte van de begroting. Vervolgens geven we per programma de stand van zaken weer omtrent de voorgenomen beleidsvoornemens uit de Programmabegroting 2023 en een analyse op de verwachte budgetafwijkingen. Een aantal thema's hebben we daarbij uitgebreider toegelicht. Vervolgens geven we inzicht in de projecten van grote omvang of politieke betekenis.

2. Samenvatting

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een positief resultaat van € 156k. Deze verwachting hebben bij de Perspectiefnota bijgesteld tot een tekort van € 1.437k, af te dekken uit de algemene reserve. Met de huidige jaareindeverwachtingen komen we uit op een positief resultaat van € 3.278. Dat is, rekening houdend met € 1.816k aan budgetoverhevelingen, € 2.898k hoger is dan begroot. De budgetoverhevelingen 2023-2024 werken we verder uit en komen we met een apart raadsvoorstel op terug.

Bedragen x 1.000	**2023**
Primitieve begroting	€ 86
Decembercirculaire	€ 70
Perspectiefnota	-1.593
Actuele begroting	**- € 1.437**
Verwacht jaarrekeningresultaat	**€ 3.278**
Ingeschatte budgetoverhevelingen	**€ 1.816**
Verwacht saldo t.o.v. begroting	**€ 2.898**

In deze rapportage beoordelen we alle budgetten op afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting. In de tabel op pagina 5 zijn de verwachte afwijkingen van grote omvang ten opzichte van de begroting opgenomen, met een verwijzing naar het programma waarin we dit nader toelichten. De grootste afwijkingen zien we terug in de jeugdzorg -€ 0,6 miljoen, algemene uitkering (septembercirculaire) € 0,9 miljoen, vrijval stelpost loon- en prijsindex € 0,5 miljoen, inkomsten uit bouwen € 0,3 miljoen, de WDW € 0,4 miljoen.
In de programma's geven we minimaal een toelichting op alle afwijkingen groter dan € 10k.

Afwijkingen per programma
In onderstaande grafiek geven we de afwijkingen ten opzichte van de begroting per programma weer. Voor een meer uitgebreide toelichting verwijzen we naar de analyses in de programma's uit hoofdstuk 3.

In de programma's hebben we ook een aantal thema's integraal uitgewerkt. Specifiek voor de thema's Jeugd / WMO, BUIG, bijzondere bijstand en de stand van zaken vluchtelingen arbeidsmigranten en huisvesting verwijzen we naar de thema's in paragraaf 3.6. In paragraaf 3.0 lichten we de tweede Bestuursrapportage 2023 van de Werkorganisatie Druten Wijchen toe en de gevolgen van de septembercirculaire. In 3.7 geven we een nadere toelichting op de klimaatgelden.

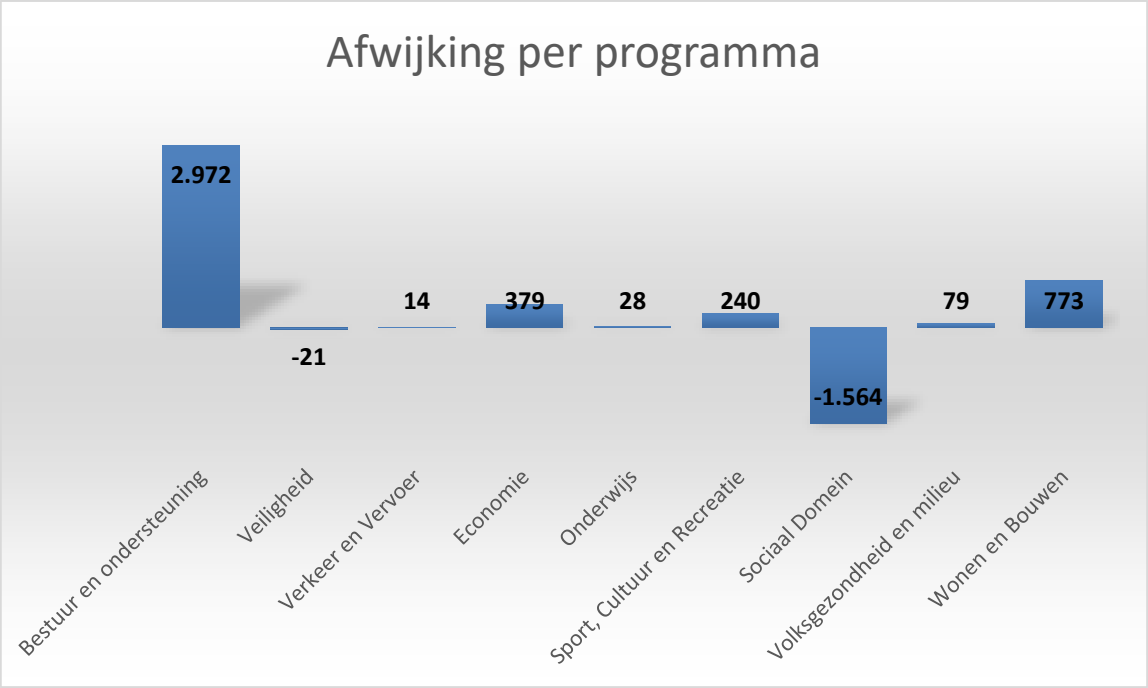

	Programma								
Onderwerp	**0**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Extra verkiezingen	-€ 65k								
WDW verwacht voordeel 2023	€ 395k								
Rente opbrengsten	€ 76k								
Algemene uitkering septembercirculaire	€ 918k								
Algemene uitkering decembercirculaire (energietoeslag)	€ 1.706k								
BTW afrekening 2021	€ 157k								
Vennootschapsbelasting	-€ 54k								
Einduitkering GR Bijsterhuizen				€ 323k					
Verzekeringskosten					-€ 52k				
Meerval afrekening incl. ontvangen subsidie						€ 318k			
Correctie op afschrijvingsreserves						-€ 66k			
Jeugdzorg							-€ 601k		
Schuldhulpverlening							€ 66k		
Energietoeslag 2023							-€ 1.706k		
Vrijval reservering compensatie armoede							€ 315k		
Vrijval middelen gemeentefonds armoede							€ 89k		
MGR Arbeidsmatige dagbesteding							€ 69k		
Vervoersvoorzieningen							€ 75k		
Bestemmingsplannen									€ 50k
Exploitatieovereenkomsten ruimtelijke ordening									€ 50k
vrijval loon- en prijsindex stelpost									€ 500k
Bouwleges									€ 180k
Overig	-€ 161k	-€ 21k	€ 14k	€ 56k	€ 80k	-€ 12k	€ 129k	€ 79k	-€ 7k
Totaal	**€ 2.972k**	**-€ 21k**	**€ 14k**	**€ 379k**	**€ 28k**	**€ 240k**	**-€ 1.564k**	**€ 79k**	**€ 773k**

3. Programma's

3.0 Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Speerpunten:

0.a	***Vertrouwen in elkaar***
	We zien een trend van een dalende opkomst bij verkiezingen. Het vertrouwen in de politiek en overheid staat overal onder druk. In Wijchen willen we deze trend keren. De gemeente wil dichter bij haar inwoners staan. De gemeente moet nog beter benaderbaar, aanspreekbaar en zichtbaar zijn. De komende jaren zetten we daar meer op in. We nodigen alle fracties in de gemeenteraad uit om dit samen met ons op te pakken.
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Het versterken van participatie, cocreatie en accounthouderschap is hier onderdeel in. Met het college, raad en samenleving onderzoeken we hoe we nog beter kunnen worden in participatie. De resultaten hiervan worden vastgesteld in een nieuw 'participatie en cocreatie kader'.	We werken aan een nieuw participatie en cocreatiekader. Deze is begin 2024 klaar. Hierin werken we tevens uit hoe we dichtbij de mensen, wijk- en kerngericht, gaan werken.
We versterken onze inzet op participatie o.a. met een nieuw digitaal participatie instrument/ platform om inwoners zo vroeg en zo goed mogelijk te betrekken bij de opgaven.	Eind 2023 is duidelijk met welk digitaal platform we gaan werken. Begin 2024 is het digitaal platform operationeel.
Met de WDW academie investeren we in het ontwikkelen van goede vaardighouden, houding en gedrag voor onze medewerkers.	Binnen de WDW academie bieden we verschillende activiteiten hierop o.a. trainingen bestuurlijke en strategische advisering en dienstverleningsvaardigheden zoals Masterclass Socrates, Deep Democracy en Werken vanuit de bedoeling. Meer dan 80% van de medewerkers maakt gebruik van de WDW academie.

0.b	***Betrouwbare dienstverlening***
	Contact met de gemeente moet prettig en duidelijk zijn. Heb je een vraag? Dan vind je het antwoord gemakkelijk online, of krijg je snel telefonisch of schriftelijk antwoord. Een fysieke afspraak maken kan natuurlijk ook. Ook als dat antwoord is dat er meer tijd nodig is om de vraag te beantwoorden. Zo weet je waar je aan toe bent. De gemeente neemt zorgen serieus en denkt in oplossingen. Inwoners begrijpen heel goed dat niet alles kan, want er zijn verschillende belangen en beperkte middelen. Juist daarom is open en snelle communicatie belangrijk.
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We werken aan de uitvoering van het programma Dienstverlening 'Dienstverlening dichtbij'. We werken met 5 leidende dienstverlenings-principes.	In de Agenda Dienstverlening zijn 10 deelprojecten opgenomen. Daarvan lopen 7 projecten zoals het opstellen van een nieuw Participatie en Cocreatie kader, het verbeteren van onze dienstverlenende vaardigheden, het realiseren van een Omnichannelstrategie, het realiseren van de Hybride Newswroom, Datagedreven werken en monitoren klantsignalen. Drie projecten zijn getemporiseerd of staan in de uitvoering later gepland. O.a. vanwege de Corona- en Oekraïne crisis en vacatures/ tekort aan medewerkers. Dit zijn Digitale Balie, onderzoek openingstijden en Mijn overheid/MijnZaken. De oriëntatie hierin is al wel gestart. Zodra er mensen

	beschikbaar zijn, gaan we hier in 2024 verder mee aan de slag.
We investeren in digitale innovatie en realiseren een chatbot en livechat op de website van Wijchen. Ook gaan we met digitale balie en beeldbellen en monitoring van klantsignalen aan de slag.	De chatbot is in juli live gegaan. Op dit moment wordt er onderzoek gedaan naar het toevoegen van een live chat en welke verbeteringen mogelijk zijn voor de chatbot. Alles wat mensen met selfservice verder helpt, scheelt in telefonie en mailverkeer. Deze tijd kunnen we weer besteden aan de meer complexe vragen, zaken. Het projecten Digitale balie en beeldbellen. Wij hopen dat dit in 2024 op te kunnen pakken. Met monitoren klantsignalen is een start gemaakt. We verwachten hier begin 2024 een volledig plan voor te hebben staan en die tot uitvoering te kunnen brengen.
We onderzoeken door wie en hoe de kantoren en openingstijden nu gebruikt worden en wat de te verwachtte ontwikkeling in gebruik is. We gebruiken hiervoor de resultaten van de Inwoners- en Ondernemerspeiling en zetten een aanvullend onderzoek intern en extern uit.	De inwoners- en ondernemerspeiling is vorig jaar uitgevoerd en teruggekoppeld. Voor 2024 staat een nieuwe peiling op de planning. De voorbereiding is gestart, definitieve gesprekken volgen begin 2024. Het streven is om de peiling halverwege maart uit te zetten en de resultaten 6-8 weken later terug te koppelen. Het onderzoek openingstijden is wel voorbereid, maar getemporiseerd zoals bovenstaand is vermeld. De verwachting is dat dit onderzoek net voor de zomer van 2024 wordt uitgevoerd en dat de resultaten net voor of na het reces beschikbaar zullen komen.

0.c	***Krachtige partner in de regio*** *In onze regio is de gemeente Wijchen een sterke gemeente en een goede buur. Juist door samen te werken kunnen we elkaar versterken. Wijchen neemt haar verantwoordelijkheid en is een teamspeler in de regio.*
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Met de Groene metropoolregio werken we aan de verstedelijkingsstrategie, wonen, werk en bereikbaarheid, en nieuwe opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, duurzaamheid, energietransitie, circulariteit en gezondheid.	Inmiddels zijn de colleges en raden meegenomen in de besluitvorming rondom het regioarrangement van de provincie. Het najaar 2023 staat mede in het teken van de evaluatie van de GMR als samenwerkingsverband na 2 jaar. Ook zal een nieuwe regioagenda moeten worden gemaakt. Zowel de evaluatie als de nieuwe regioagenda zullen in 2024 worden voorgelegd aam de deelnemende gemeenten.
Met de gemeenten van het Rijk van Nijmegen onderzoeken we verdergaande samenwerking om Wijchen en de regio sterker te positioneren.	Inmiddels is het Berensschot onderzoek naar het Bestuurlijk regionaal ecosysteem afgerond en gepresenteerd in de college ontmoeting Rijk van Nijmegen van 21 november. Het Dit onderzoek zal basis zijn voor een hernieuwde kijk op de samenwerking Rijk van Nijmegen. Deze zal in 2024 duidelijk moeten zijn. De lokale ontwikkelstrategie in het kader van het EU LEADER programma is ingediend en wordt met positief advies aan Gedeputeerde Staten voorgelegd.

0.d	***Financieel gezond***

De financiën van de gemeente Wijchen zijn op orde. We gaan zorgvuldig met belastinggeld om en zijn daar transparant over. Onze woonlasten behoren tot de laagste van de regio en daar zijn we trots op. Maar we zijn ons ervan bewust dat onverwachte ontwikkelingen kunnen vragen om lastige financiële keuzes.	
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
De begroting moet sluitend zijn. We geven niet meer geld uit dan er binnenkomt. De onroerendezaakbelasting (OZB) wordt niet gebruikt als sluitpost.	De begroting 2024 is vastgesteld op 9 november 2023. Daarin is geen OZB verhoging toegepast buiten de reguliere index. Bij de begroting hebben we aangekondigd maatregelen uit te werken voor de Perspectiefnota 2024, zodat de raad tijdig keuzes kan maken waarmee de begroting ook vanaf 2026 structureel sluitend blijft.

0.e Een strategische visie voor Wijchen 2035 (Strategisch kompas) *Het strategisch kompas Wijchen 2035 geeft de koers aan in wat we in de verschillende opgaven willen bereiken de komende jaren.*	
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
In 2023 wordt er gestart met de uitvoering van de genoemde acties in het strategisch kompas.	Het Strategisch Kompas is met het kernteam en de verschillende betrokken beleidsmedewerkers verder uitgewerkt in verschillende stappen. Deze stappen worden telkens geborgd in de P&C Cyclus. In 2023 zijn er 4 nieuwsbrieven inclusief een jaarlijkse stand van zaken o.a. in de Wegwijs verschenen. Hiermee zijn ook de inwoners, ondernemers en partners geïnformeerd over hoe we hieraan werken.

Werkorganisatie Druten Wijchen

In de tweede Bestuursrapportage verwacht de WDW een positief saldo voor 2023 van € 610k, waarmee de gemeentelijke bijdragen van Druten en Wijchen kan worden verlaagd. Voor Wijchen leidt dit tot een voordeel van € 395k.
Voor wat betreft de personele budgetten verwacht de WDW uit te komen, al zijn er nog onzekerheden over de hoogte van de te voorziene verlofverplichtingen en frictiekosten, zoals het toepassen van verlofsparen en vervroegde uittreding. Van het totale opleidingsbudget van € 600k is nog 43% aan ruimte beschikbaar voor het resterende vierde kwartaal. De verwachting is dat de WDW niet het volledige budget gaat benutten in 2023. De inschatting nu is dat hier € 200k op over blijft. Het niet benutte deel gaat terug naar de beide gemeenten. Vanaf 2024 is overigens de verwachting dat, met het verder professionaliseren van de WDW academie, het opleidingsbudget volledig ingezet gaat worden. Voor informatisering en automatisering verwacht de WDW binnen budget te blijven. De provinciale subsidie van € 800k voor harmonisatie ICT, bij de start van de WDW, is dit jaar afgewikkeld. De eindbetaling van € 160k is ontvangen. Voorzichtigheidshalve had de WDW hier in de begroting geen rekening mee gehouden, dus dat bedrag valt nu vrij. Als laatste verwacht de WDW dit jaar, mede door de gestegen rente, een voordeel van € 250k aan rentevergoeding op de middelen die aangehouden zijn in de schatkist.
Op 21 november heeft het college een informatienota voor de raad vastgesteld, waarmee de tweede Bestuursrapportage 2023 van de WDW is doorgeleid naar de raad.

Septembercirculaire

Op Prinsjesdag is de septembercirculaire verschenen als vertaling van de miljoenennota. De vertaling van de septembercirculaire voor 2024 en verder is opgenomen in de Begroting 2024. De effecten van de circulaire op de begroting 2023 verwerken we middels deze Programmarapportage. We ontvangen

in 2023 € 918k meer geld, dan aangenomen in de meicirculaire 2023. Voor ongeveer € 750k komt dit door het landelijk niet bereiken van het BCF-plafond, waar we op voorhand op gekort zijn in de hoogte van de algemene uitkering. De taakmutaties voor het lopende jaar zijn dermate beperkt, dat dit niet leidt tot budgetaanpassingen.

Op 7 november heeft het college de beleidsregels van de energietoeslag 2023 vastgesteld. De kosten hiervan nemen we op in programma 6. Vooruitlopend op de decembercirculaire ramen we een extra opbrengst in de algemene uitkering van
€ 1.706k, waarmee we de uitvoering van deze regeling neutraal in deze rapportage presenteren.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)

TV	Taakveld	Begroot	JEV	Budget overheveling	Saldo
0.10	Mutaties met reserves	-1.799	-1.799	0	0
0.1	Bestuur	2.694	2.643	65	-14
0.2	Burgerzaken	-303	-172	0	-130
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	18	55	0	-37
0.4	Overhead	32.454	32.090	0	365
0.5	Treasury	-934	-1.010	0	76
0.61	OZB woningen	-6.399	-6.398	0	-1
0.62	OZB niet-woningen	-3.954	-3.918	0	-36
0.64	Belastingen overig	-355	-350	0	-5
0.7	Algemene uitkering en Overige uitkeringen gemeentefonds	-77.383	-80.007	0	2.624
0.8	Overige baten en lasten	-23	-208	0	184
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	54	0	-54
	Resultaat	**-55.982**	**-59.019**	**65**	**2.972**

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
0.1	Voor de gemeenschappelijke regeling Groene Metropool hebben we een restitutie van de inwonersbijdrage ontvangen over 2022 van € 17k.	0	17
0.1	Meer uitgaven voor het strategisch kompas.	0	-5
0.1	Naar verwachting zal er voor communicatie-/publicatie minder budget nodig zijn, dan bij het samenstellen van de begroting was voorzien.	0	6

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
0.1	In de primitief geraamde bijdragen aan de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) zijn de loon-en prijsontwikkeling onvoldoende begroot.	-32	0
0.2	De kosten voor deze verkiezingen zijn hoger uitgevallen dan begroot. De invoering van de nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen per 1-1-2023 brachten extra transportkosten, personeelskosten en beveiligingskosten met zich mee. Het totale verkiezingsproces werd met 1 tot 2 dagen verlengd. De totale extra kosten voor de verkiezingen in maart 2023 bedroegen € 25.000.	0	-25
0.2	De verkiezingen voor de Tweede kamer van 22 november waren niet voorzien. Het is nog onduidelijk of gemeenten hiervoor worden gecompenseerd door het ministerie van BZK. De niet voorziene kosten bedragen € 65.000, zijnde de complete organisatie van een verkiezing.	0	-65
0.2	De opbrengst van de rijbewijzen nemen af doordat er meer mensen een digitale aanvraag indienen.	0	-20
0.2	De Eigen Verklaringen komen bijna niet meer voor en deze inkomsten zitten verwerkt in de post leges.	-14	0
0.2	Diverse kosten voor de burgerlijke stand.	0	-6
0.3	Hogere verzekeringskosten gebouwen.	0	-20
0.3	Hogere kosten voor het onderhoud aan onze gebouwen.	0	-11
0.3	Onderhoudskosten rekenen we af met de egalisatiereserve onderhoud gebouwen.	0	11
0.3	Er is een overschrijding door een naheffing over de jaren 2021 en 2022 bij de waterschapsheffingen op onze panden.	0	-16
0.3	In 2023 is een vervroegde aflossing gedaan van een lening voor huurkoop.	0	18
0.3	De huuropbrengsten vallen lager uit door verkopen aan CPO's.	0	-18
0.4	De WDW geeft in haar tweede Bestuursrapportage aan € 610k over te houden, vanwege rentevoordelen, het niet volledig inzetten van het opleidingsbudget en de afwikkeling van de provinciale subsidie. De bijdrage van Wijchen kan daarmee verlaagd worden.	0	395
0.4	Externe adviezen op het gebied van VpB en BTW.	0	-15
0.4	Hogere verzekeringskosten gebouwen.	0	-8
0.4	Lagere onderhoudskosten gebouwen, met name uitstel van onderhoud bij het gemeentekantoor en de gemeentewerf.	0	198
0.4	Onderhoudskosten rekenen we af met de egalisatiereserve onderhoud gebouwen.	0	-198
0.4	Op het beschikbare budget voor schade-uitkeringen die onder het eigen-risico vallen zal naar verwachting € 11k overblijven.	0	11
0.4	Voor het Kasteel Wijchen zijn extra middelen aangeschaft en/of vervangen. Het koffiezetapparaat is onder andere vervangen vanwege brandgevaar.	0	-10
0.5	Rente: voordeel door rente ontvangsten vanuit de schatkist, vanwege stijgende rente.	0	76
0.62	Op grond van de laatst bekende rapportage 2023 van Munitax dient de raming van de OZB opbrengsten van eigenaren en gebruikers van niet woningen met totaal € 36k te worden verlaagd.	0	-36
0.64	Op grond van de laatst bekende rapportage 2023 van Munitax dient de raming van de opbrengst hondenbelasting met € 5k te worden verlaagd.	0	-5

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
0.7	Op grond van de September-circulaire 2023 kan de raming voor de algemene-uitkering met € 918k worden verhoogd. Daarbij is rekening gehouden met afrekening voorgaande jaren.	0	918
0.7	Verwachte extra uitkering uit het gemeentefonds in de decembercirculaire voor de uitvoering van de Energietoeslag 2023.	0	1.706
0.8	BTW afrekening 2021.	0	157
0.8	De middelen vanuit de decembercirculaire 2022 in het kader van het versterken van de sociale basis, vallen vrij. Dit omdat er voldoende middelen zijn op dit thema in 2023 (en verder) als onderdeel van de SPUK GALA.	0	29
0.8	Verkoop flexwoningen Oude klapstraat aan de woningbouwcorporatie, waartegenover de gemeentelijke investering staat.	0	7.375 -7.375
0.9	Te betalen vennootschapsbelasting (VPB) over voorgaande jaren m.b.t. verstrekken hypotheken en reclame uitingen. We hebben dit onder protest betaald, omdat de boeterente behoorlijk hoog is, maar proberen samen met andere gemeenten tot een ander oordeel van de belastingdienst te komen.	0	-54
	Overig	0	-12
	TOTAAL	**-46**	**3.018**

3.1 Programma 1 Veiligheid

Speerpunten:

1.a	***Samen opletten***
	Politie en gemeentelijke boa's hebben een belangrijke taak in de handhaving. Zij kunnen niet altijd overal aanwezig zijn. Het moet vanzelfsprekend zijn dat mensen elkaar kunnen aanspreken op gedrag. En dat buurtbewoners samen een oogje in het zeil houden. Goed gedrag is de norm; ongewenst gedrag pakken we aan.
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We zorgen dat de boa's gerichter handhaven. Dit doen we door de APV aan te passen als het nodig is. De samenwerking tussen de politie en de boa's professionaliseren we verder. Overleg met politie, boa's en portefeuillehouder zetten we voort.	De samenwerking tussen BOA's en politie is geprofessionaliseerd. Ook is het overleg met politie, BOA's en portefeuillehouder voortgezet. Daarnaast heeft het college de geweldsbevoegdheden voor de BOA's toegekend.
Het is belangrijk dat buurtbewoners zichzelf ook verantwoordelijk voelen voor de veiligheid en leefbaarheid in hun buurt. We onderzoeken hoe we dat versterken. We faciliteren en stimuleren initiatieven die bijdragen aan leefbaarheid en veiligheid. Denk hierbij aan de Week van de Veiligheid en WhatsApp buurtpreventie. Samen met collega's en partners houden we onze ogen en oren open in de samenleving. Als het nodig is, gaan we met inwoners in gesprek.	We faciliteren en stimuleren initiatieven die bijdragen aan leefbaarheid en veiligheid. De Week van de Veiligheid is georganiseerd in week 41. De campagne 'samen voor een veilige buurt' is van start gegaan in 2023. Deze campagne heeft betrekking op het signaleren en melden van ondermijningssignalen.
We volgen het landelijk beleid rond het afsteken van vuurwerk. Het draaiboek voor de jaarwisseling wordt jaarlijks bijgewerkt.	We volgen het landelijk beleid rond het afsteken van vuurwerk. Het draaiboek voor de jaarwisseling wordt jaarlijks bijgewerkt.
Jongerenoverlast is een probleem van alle tijden. Samen met haar partners probeert de gemeente om de overlast zo veel mogelijk te beheersen. We zetten daarbij in op preventie en repressie. Preventief zetten we jongerenwerkers en straatcoaches in. Zij houden overlast gevende jeugd in de gaten en praten als het nodig is met ouders en/of verzorgers. Ze schakelen hulp in van professionals. Repressief houden de partners een oogje in het zeil. Ook werken we samen met de politie, justitie, bureau Halt en leerplicht. Alle ontwikkelingen rondom jongerenoverlast bespreken we maandelijks in het JOS (Jongeren Op Straat-overleg). In 2023 en 2024 betrekken we onderwijsinstellingen in onze aanpak. En professionaliseren we de samenwerking tussen partners in het JOS.	In 2023 is geïnvesteerd in de ontwikkeling van het Jeugd en Veiligheidsoverleg. Collega's en partners zijn bijgeschoold op de thema's 'jonge aanwas' en 'privacy – gegevensdeling in het kader van jeugdaanpak'. Daarnaast hebben we regionale samenwerking opgezet met Druten, Beuningen en West Maas en Waal om het waterbedeffect van jongerenoverlast (bijv. tijdens evenementen) aan te pakken. De inzet van het bestuurlijk instrumentarium (denk aan gebiedsverbod, waarschuwingsbrief etc.) is gestart. Het convenant en het 7 stappenmodel zijn in ontwikkeling. Onderwijsinstellingen zijn betrokken in de ketenaanpak.

1.b	***Stevige aanpak van criminaliteit***
	Samen staan we sterk tegen criminaliteit. Samen met ondernemers en inwoners werken we aan onze veiligheid. En gaan we als het mogelijk is ondermijning tegen. Dit doen we door het thema onder de aandacht te brengen bij inwoners en ondernemers.
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
De veiligheid op bedrijventerreinen heeft onze aandacht. We blijven ons inspannen om het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) te behouden. In	Het Keurmerk Veilig Ondernemen wordt door het centrummanagement en de bedrijventerreinen georganiseerd. Zij werken daarin samen met gemeente,

2023 toetsen we het KVO. Hiervoor benaderen we partners om de veiligheid op diverse vlakken te bewaken. De bedrijventerreinen zijn onderdeel van de integrale controles. Het ondermijningsteam Tweestromenland (OTSL) bereidt de controles voor en voert ze uit.	politie en brandweer. De veiligheid op bedrijventerreinen heeft de aandacht. We blijven ons inspannen om het KVO te behouden. In samenwerking met partners zullen we de veiligheid op diverse vlakken blijven bewaken door het uitvoeren van controles.
Ondermijning pakken we aan. Daarbij gaat extra aandacht uit naar het buitengebied. Bijvoorbeeld door leegstand in het buitengebied tegen te gaan en het behalen (en houden) van het Keurmerk Veilig Buitengebied. We plannen integrale controles op de bedrijventerreinen. Zo krijgen en houden we zicht op ondermijnende criminaliteit.	Naar verwachting ontvangen we begin 2024 het Keurmerk Veilig Buitengebied. Daarnaast wordt er een integrale handhavingscontrole in het buitengebied opgezet die gericht zijn op de APV en Wet Natuurbescherming. Ook wordt actief ingezet op het weerbaarder maken van inwoners en ondernemers. We zijn gestart met de uitvoering van het werkplan weerbaar Gelderland-Zuid 2023-2025.
Bij de aanpak van ondermijning werken we samen met gemeenten in de regio. Daarmee voorkomen we een waterbedeffect. In 2023 blijven we actief deelnemen aan het OTSL. Hierbij voeren we onder andere integrale controles uit in de gemeente.	We werken met een gezamenlijke themagerichte aanpak. Onlangs is een integrale controle uitgevoerd bij garageboxen en opslagplaatsen. In Tweestromenland willen we intern de kennis vergroten over het herkennen van signalen van ondermijning. Diverse collega's hebben hiervoor een training bijgewoond.
In overleg met de politie bestrijden we zichtbare criminaliteit op straat, zoals drugshandel en drugsgebruik. We voeren gerichte acties uit samen met onze veiligheidspartners. Denk hierbij aan verkeerscontroles, postacties en bedrijfscontroles.	Signalen worden actief opgepakt. We sluiten aan bij bestaande projecten zoals Donkere Dagen Offensief, Week van de Veiligheid, 24 uur blauw en de thema's genoemd in de verkeerskalander van de Politie.
We blijven ons ook beschermen tegen cyberdreigingen door te investeren in digitale veiligheid. We nemen deel aan de Week van de Cyberveiligheid. Ook nemen we deel aan een regionale werkgroep cybercrime. En we organiseren bijeenkomsten en acties om bewustwording te creëren.	In de veiligheidskalender besteedden we aandacht aan het thema. Daarmee maakten we inwoners en ondernemers bewust van de gevolgen. We zetten preventieve acties op om inwoners en ondernemers weerbaarder te maken. Wij nemen, samen met West Maas en Waal, deel aan de regionale werkgroep cybercrime.
We werken nog meer regionaal samen op het gebied van veiligheid. Dat doen we op thema's als Bibob, zorg en veiligheid, ondermijning, verkeer en cybercriminaliteit. Hierbij volgen we het Integraal Veiligheidsplan (IVP).	Het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 is vastgesteld door de gemeenteraad. Het bijbehorende uitvoeringsprogramma beschrijft hoe hier in 2023 en 2024 uitvoering aan gegeven wordt. In 2024 wordt het UVP geactualiseerd.

1.c Crisisbeheersing op lange termijn

In het geval van langdurige crises werken we met een kernteam. Het kernteam voert namens de gemeente de regie tijdens de crisis. Het kernteam werkt samen met de Veiligheidsregio en de lokale actieteams.

In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We ontwikkelen beleid om onze organisatie en gemeenschap weerbaar te maken tegen langdurige crises, zoals de coronacrisis en de Oekraïne crisis. Zo spelen we sneller en passend in op maatschappelijke ontwikkelingen.	De WDW werkt volgens een opgestelde aanpak om onze organisatie en gemeenschap weerbaar te maken tegen langdurige crises, zoals de coronacrisis en de Oekraïne crisis. Zo spelen we sneller en passend in op maatschappelijke ontwikkelingen.
We bereiden onze organisatie voor op langdurige crises. In geval van een langdurige crisis vormen we een kernteam. Het kernteam draagt zorg voor de interne en externe organisatie. En het werkt integraal samen met externe partners, zoals de Veiligheidsregio en lokale actieteams. Ook	In geval van een langdurige crisis vormen we een kernteam, hiervoor is een aanpak opgesteld. Het kernteam draagt zorg voor de interne en externe organisatie. En het werkt integraal samen met externe partners, zoals de Veiligheidsregio en lokale actieteams. Zo bereiden we ons voor op

reageert het kernteam op nieuwe maatregelen van de Rijksoverheid. Zo bereiden we ons voor op toekomstige crisissituaties.	toekomstige crisissituaties.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)

TV	Taakveld	Begroot	JEV	Budget overheveling	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.824	2.823	0	2
1.2	Openbare orde en veiligheid	134	128	30	-23
	Resultaat	**2.959**	**2.950**	**30**	**-21**

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
1.2	Er is momenteel een overschrijding op de kosten APV i.v.m. de opvang van kosten hond in Dierenpension Zeeland. Er volgt binnenkort een second opinion en daarna wordt er gekeken naar een oplossing voor de komende periode.	0	-15
1.2	Extra kosten voor inhuur juridische ondersteuning in een grote rechtszaak.	0	-17
1.2	Naar verwachting vallen de leges APV wat hoger uit, door meer aanvragen o.a. voor inritten en het organiseren van evenementen.	0	6
	Overig	0	5
	TOTAAL	**0**	**-21**

3.2 Programma 2 Verkeer en Vervoer

Speerpunten:

2.a Ruimte voor fietsers en voetgangers *Langzaam vervoer past bij uitstek bij de schaal en het dorpse karakter van Wijchen. Het is ook nog eens gezond en milieuvriendelijk. Daarom willen we fietsen en wandelen aantrekkelijker maken, zonder daarbij autogebruik te ontmoedigen.*	
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We geven meer ruimte aan voetgangers en fietsers. Dit nemen we mee bij projecten en advisering. Dit is in afweging met andere belangen.	Dit pakken we op als reguliere advisering.
We investeren in parkeerplekken voor fietsen en infrastructuur voor e-bikes in het centrum.	Dit wordt meegenomen bij het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer.
Dit is onderdeel van maatregel 15 van het MUP en de actualisatie van het parkeerbeleid maatregel 13 MUP.	Maatregel 13; actualisatie parkeerbeleid is juni 2023 gestart, afronding maart 2024. Dit is na afronding van maatregel 3; actualisatie wegencategorisering. Dit is in mei 2023 gestart. Afronding Q1 2024.
In de openbare ruimte hebben we doorlopend extra aandacht voor toegankelijkheid voor mensen met een beperking, zoals rolstoelgebruikers.	Er is doorlopend aandacht voor de toegankelijkheid van alle weggebruikers.
We spannen ons in voor een snelfietsroute langs Niftrik naar Oss en het vrij liggend fietspad langs de Ravensteinseweg.	Er is een onderzoek gestart naar de Snelfietsroute langs Niftrik naar Oss. Dit is in samenwerking met Rijkswaterstaat, provincies Gelderland en Noord-Brabant en gemeente Oss. Fietspad Ravensteinseweg wordt in de zomer van 2024 gerealiseerd.
We onderzoeken de fietsverbinding Batenburg – Niftrik.	Planvorming loopt. Budget voor 2023 beschikbaar.
Specifieke MUP maatregelen: - Upgrade fiets- en wandelnetwerk maatregel 9 MUP. - Bewaakte fietsenstalling centrum maatregel 15a MUP (onderdeel van parkeerbeleid, maatregel 13 MUP)	Er is een werkbudget van € 25k beschikbaar voor kleine aanpassingen ter verbetering van fiets- en wandelnetwerk. Hiervan is het volledige bedrag opgemaakt ter verbetering van het fietsnetwerk in Wijchen. Het wandelnetwerk is in 2023 niet aangepast met dit budget.

2.b Gastvrij voor de auto *Wijchen heeft een goede bereikbaarheid voor de auto en gratis parkeermogelijkheden. Dat willen we behouden, terwijl we proberen om auto's minder dominant in het straatbeeld te maken.*	
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We zorgen voor goede bereikbaarheid van het centrum met voldoende gratis parkeerplekken. Dit nemen we mee in de planvorming van TKWM.	Dit wordt meegenomen bij het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer.
We implementeren het dynamisch parkeerverwijssysteem centrum Wijchen.	Dit project is opgestart en is in de onderzoeksfase. Er is budget voor beschikbaar.
Bij nieuwbouwprojecten onderzoeken we of we anders om kunnen gaan met parkeren.	Dit wordt meegenomen bij maatregel 13; actualisatie parkeerbeleid. Dit wordt is juni 2023 gestart. Afronding maart 2024.
We zetten ons in voor voldoende openbare laadpalen voor elektrische auto's, door advisering over locaties en het proactief plaatsen van laadpalen.	Dit pakken we op als reguliere advisering.

We blijven ons inzetten voor het aanpakken van verkeersknelpunten zoals knooppunt Bankhoef. Dit heeft doorlopend onze aandacht. We blijven aangehaakt bij de MIRT-A50 maar ook de N845.	Ambtelijk en bestuurlijk zijn we aangehaakt bij de A50 en andere regionale projecten.
De bereikbaarheid van bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen Oost krijgt extra aandacht.	Diverse onderzoeken zijn uitgevoerd. Hier is na afronding budget voor aangevraagd.
Specifieke MUP maatregelen: - Actualisatie wegcategorisering maatregel 3 MUP - Snelheid binnen en buiten bebouwde kom maatregel 5 en 6 MUP (volgt na maatregel 3) - Actualisatie parkeerbeleid en parkeernormen maatregel 13 en 14 MUP. - Parkeren bedrijventerreinen maatregel 16 MUP.	Maatregel 3; actualisatie wegcategorisering is gestart. Naar verwachting wordt dit Q1 2024 door de raad vastgesteld. Daarna kan maatregel 5 en 6 worden opgepakt. Ook de actualisatie van het parkeerbeleid en -normen is opgestart. Maatregel 16 is hier onderdeel van.

2.c Goed bereikbaar met openbaar vervoer *Ook met trein en bus is Wijchen goed te bereiken. Met de bouw van Wijchen-West komt de mogelijkheid voor een tweede treinstation in beeld.*	
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Een kwartiersdienst van de trein richting Den Bosch blijven we op de regionale en landelijke agenda zetten.	Ambtelijk en bestuurlijk wordt hier aandacht voor gevraagd.
Samen met partners zetten we in op een buurtbus tussen Wijchen en Druten.	Onderzoek naar de mogelijkheden in samenwerking met de partners (Connexxion, provincie, buurtbusvereniging) is afgerond. Het is niet mogelijk een buurtbusverbinding tussen Wijchen en Druten te realiseren.
Met buurtbusvereniging en Provincie Gelderland wordt de haalbaarheid besproken.	
Specifieke MUP maatregelen: - OV-verbinding Druten-Wijchen maatregel 19 MUP	

2.d Veilig verkeer en minder overlast *Iedereen moet veilig aan het verkeer kunnen deelnemen. Zowel feitelijk als gevoelsmatig nog veiliger dan op dit moment Of je nu naar school gaat, op weg naar je werk bent, of een ommetje maakt. Overlast door geluid, stank en trillingen pakken we aan.*	
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Om overlast te voorkomen leiden we landbouwverkeer zo veel mogelijk om de bebouwde kom heen. Bij maatregel 3 MUP: actualisatie wegcategorisering hoort bij maatregel 7 MUP: Visie landbouwverkeer.	Dit is navolgend aan maatregel 3/ 7 en is niet in 2023 opgepakt.
Gevaarlijke verkeerssituaties en plekken met veel geluidsoverlast onderzoeken we en pakken we aan.	Dit pakken we op waar het zich voordoet. Dit wordt betaald uit bestaande kredieten. Dit jaar zijn er op diverse punten kleine aanpassingen gedaan ter behoeve van de verkeersveiligheid.
Er vindt een onderzoek plaats om de geluidsoverlast van gemeentelijke wegen in beeld te brengen en om aan de raad een voorstel voort te leggen hoe deze kunnen worden aangepakt.	De verwachting is dat het onderzoek in het tweede kwartaal 2024 gereed is.
We zetten ons in voor een variant van de A50 met de minste overlast voor omwonenden.	Ambtelijk en bestuurlijk zijn we aangehaakt bij de A50 en andere regionale projecten. Dit is aangekaart bij de keuze bij de verschillende varianten.
We geven extra aandacht aan verkeersveiligheid rond scholen en	Door het jaar heen zijn diverse mini-evenementen geweest met betrekking

sportclubs.	tot de 'Lekker Anders Dag' om het verkeersgedrag aan te passen.
Dit heeft doorlopend onze aandacht en sluit aan op maatregel 28 MUP.	Conform.
We doen een proef met de ‘groene flitspaal’, waarmee we rustig rijden belonen en buurtbewoners geld voor hun wijk sparen. De mogelijkheid gaan we onderzoeken en stellen hier advies over op.	Dit is niet opgepakt. Er zitten veel juridische haken en ogen aan de ‘groene flitspaal’.
Specifieke MUP maatregelen: - Onderzoek sluipverkeer maatregel 1 MUP. - Onderzoek/aanpak grijze wegen maatregel 4 MUP. - Snelheid buiten bebouwde kom maatregel 5 MUP (60km inrichting). - Visie landbouwverkeer maatregel 7 MUP. - Deelname aan het Regionaal werkplan verkeersveiligheid maatregel 27 MUP.	Maatregel 1, 4 en 7 zijn uitbesteed aan een extern adviesbureau. Maatregel 5: De Broekstraat/ Kavelpad is ingericht conform 60 km/u. Maatregel 27 heeft doorlopend onze aandacht.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)

TV	Taakveld	Begroot	JEV	Budget overheveling	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	3.788	3.296	531	-40
2.2	Parkeren	255	205	0	50
2.5	Openbaar vervoer	32	28	0	3
	Resultaat	**4.074**	**3.529**	**531**	**14**

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
2.1	Het structurele budget voor abonnementen binnen het taakveld verhardingen kan komen te vervallen.	9	0
2.1	Dit jaar hebben we een meeropbrengst aan leges voor kabels en leidingen.	0	36
2.1	Meer onderhoud gepleegd op onze selectieve afsluiting.	0	-10
2.1	Er zijn extra werkzaamheden uitgevoerd in het kader van wijkbeheer aan Bijsterhuizen.	0	-50
2.1	In verband met extra werk n.a.v. de overdracht Bijsterhuizen verwachten we een overschrijding op inritten.	0	-40
2.1	Na afschaffing van de zwerfafvalvergoeding was het nog niet definitief of we een vervangende vergoeding zouden ontvangen. We ontvangen nu een vergoeding voor openbare prullenbakken op basis van inwoneraantal.	0	31
2.1	Ontvangsten vergoeding energie reclame objecten.	0	12
2.1	De kosten voor zwerfvuil zijn hoger dan begroot in verband met campagnes om zwerfvuil aan te pakken.	0	-24
2.2	Aan de parkeergarages zijn minder kosten gemaakt voor o.a. reparaties.	0	20
2.2	We verwachten minder personeelskosten voor de parkeergarage.	0	30
2.5	Voetveer: klein voordeel op dit budget	0	3
	Overig		-3
	TOTAAL	**9**	**5**

3.3 Programma 3 Economie

Speerpunten:

3.a	***Een aantrekkelijke gemeente voor ondernemers*** *We zijn trots op de vele kleine en grote ondernemers in onze gemeente. Zij zijn onze banenmotor, en dat willen we graag zo houden. De komende jaren blijven we werken aan een goed ondernemersklimaat.* *Er zijn economische ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de uit te voeren plannen. Zoals inflatie, de dreiging van een loon-prijs spiraal en een mogelijke recessie. Dit kan tot gevolg hebben dat we extra acties moeten nemen.* *Belangrijk zijn onder andere goede bereikbaarheid en digitale infrastructuur. We geven ruimte door overbodige regels weg te nemen. Duurzame innovaties bieden kansen voor het bedrijfsleven én dragen bij aan een beter klimaat.*
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Vitalisering bedrijventerrein Wijchen-Oost.	We hebben bijgedragen aan de start van Spark!. We gaan samen met ondernemers beginnen aan het vergroenen van de openbare ruimte op het bedrijventerrein. We leggen begin 2024 een voorstel voor aan de gemeenteraad om een impuls geven aan de verkeersveiligheid en uniformiteit van de Einstein- en Edisonstraat. De voorbereiding heeft in 2023 plaatsgevonden.
Ondersteunen duurzaamheids- en circulaire initiatieven met ondernemers. Ondersteunen lokale initiatieven in de ruil- en deeleconomie. Mede opzetten van een regionaal Ondernemersloket over duurzaamheid.	We hebben bijgedragen aan het digitale energieloket en de Stimuleringslening Verduurzaming Zakelijk. We ondersteunen het initiatief om Smart Energy Hubs te realiseren op Wijchen Oost en Bijsterhuizen. We ondersteunen het plan om een waterstoftankstation te realiseren op Bijsterhuizen.
Participatietrajecten met ondernemers bij nieuwe ontwikkelingen zoals bij ontwikkeling van bedrijventerrein Wijchen-Oost en binnen Tussen Kasteel en Wijchens Meer.	We betrekken ondernemers bij de genoemde ontwikkelingen maar ook denken we via het economisch netwerk samen na over economische ontwikkelingen in de gemeente en de regio.

3.b	***Vitale winkelcentra*** *Wijchen heeft verschillende wijkwinkelcentra. En in het hart een sterk en bruisend centrum, met een gevarieerd aanbod aan winkels, vele horecagelegenheden, en mooie evenementen. Dit willen we zo houden en waar mogelijk versterken. Daarbij houden we oog voor het tegengaan van leegstand.*
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
In samenwerking met ondernemers en het CMW uitvoering geven aan de Detailhandel Structuurvisie.	Het CMW levert jaarlijks een plan aan om de detailhandel in heel Wijchen te versterken. Daarnaast is er een jaarlijks gezamenlijk Accountplan opgesteld met het CMW en BIZ Pandeigenaren Centrum om uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit de toekomstvisie Centrum en acties van het CMW en BIZ Pandeigenaren Centrum.
We doen onderzoek naar de toekomst van de warenmarkt en geven uitvoering aan de aanbevelingen.	Het onderzoek is afgerond. We gaan samen met de ondernemers aan de markt en de marktkooplieden aan de slag met de aanbevelingen.

	Vooruitlopend aan de actualisatie van de Marktverordening. Dit zal in 2024 opgepakt worden.

3.c	***Economische en toeristische visie*** *We willen een levendige, innovatieve en duurzame economie. Dit bereiken we door gezamenlijk te investeren in een excellent ondernemers- en vestigingsklimaat. Door samen te werken en duurzaam te ondernemen leveren we een bijdrage aan het prettig ondernemen, werken, wonen, recreëren voor ondernemers, inwoners van gemeente Wijchen en bezoekers. Deze ambitie willen we waarmaken aan de hand van de volgende vier strategielijnen: innovatie, aantrekkingskracht, samenwerking en duurzaamheid.*
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We werken samen met ondernemers om leegstand in het centrum en op bedrijventerreinen tegen te gaan.	Dit doen we door regelmatig te overleggen met CMW, vereniging van pandeigenaren in het centrum van Wijchen en bedrijventerreinverenigingen.
We ronden de onderzoeken naar de mogelijkheden tot uitbreiding van de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Breekwagen af.	Beide trajecten lopen nog maar zullen dit jaar afgerond worden. Over de voortgang van de uitbreiding van Bijsterhuizen is de gemeenteraad kortgeleden geïnformeerd.
We hebben een actieve rol in het toekomstbestendig houden van de winkelgebieden in onze gemeente.	Dit doen we door invulling te geven van de aanbevelingen uit de detailhandelsstructuurvisie in samenspraak met de werkgroep van ondernemers.
We dragen bij aan projecten om het bedrijfsleven op bedrijventerrein Wijchen oost en het Maaswaalcollege met elkaar te verbinden.	We hebben regulier overleg met de initiatiefnemers van Spark! Dit project is eind april opgestart met als doel het VMBO van het Maaswaalcollege te verbinden aan technische bedrijven op Wijchen oost. Daarnaast werken we aan een doorstart van het Techlokaal in Wijchen.
Stimuleren groei en het gebruik van recreatievoorzieningen zoals een dekkend recreatief wandelroutenetwerk, bewegwijzering, afspraken over het gebruik van routes over particulier terrein, het promoten van het netwerk online.	Het gewenste dekkend recreatief wandelroutenetwerk is in kaart gebracht. De plaatsing wordt in de 1e helft van 2024 gerealiseerd.
Het recreatief netwerk verduurzamen door met elektrische fiets-voetveren te varen.	Vanaf het vaarseizoen 2023 zijn de voetveren in Batenburg en Niftrik elektrisch.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)

TV	Taakveld	Begroot	JEV	Budget overheveling	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	530	458	75	-3
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-322	0	322
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-458	-450	0	-8
3.4	Economische promotie	188	92	28	68
	Resultaat	**260**	**-221**	**103**	**379**

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
3.2	Einduitkering Bijsterhuizen.	0	323
3.3	Op grond van de laatst bekende rapportage 2023 van Munitax dient de raming van de opbrengsten uit de reclamebelastingen neerwaarts te worden bijgesteld.	0	-9
3.4	Voor economische zaken zijn dit jaar naar schatting minder adviezen benodigd.	0	14
3.4	Op grond van de meest actuele gegevens over de werkelijke opbrengsten uit de toeristenbelasting, kan de raming hiervan worden verhoogd. Dit voordeel houdt in hoofdzaak verband met de opbrengsten uit festival "Down the rabbit hole".	0	46
3.4	O.a. door de aanschaf van materieel t.b.v. de 4-daagse en de gestegen elektriciteitskosten van evenementen enerzijds wordt een kleine onderschrijding verwacht t.a.v. deze activiteiten.	-3	0
3.4	Dit jaar verwachten we minder inzet en materiaal voor festiviteiten, dit leidt tot een incidenteel voordeel.	0	11
	Overig	0	-3
	Totaal	**-3**	**382**

3.4 Programma 4 Onderwijs

Speerpunten:

4.a	***Fijn opgroeien met goed onderwijs***
	De jeugd heeft de toekomst. Daarom blijven we investeren in het onderwijs. We zetten actief in op kansengelijkheid voor kinderen. Het is belangrijk dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis naar school kunnen gaan. We streven naar Integrale Kind Centra (IKC's) binnen multifunctionele accommodaties.
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We spannen ons in voor de realisatie van IKC's in Wijchen-Zuid, en Wijchen-West. Ontwikkeling MFA's Westwijzer en Hart van Zuid, uitbreiding Maaswaal College. Huisvesting voor de nieuwe basisschool Kans en Kleur.	Het vormen van een IKC is in eerste instantie een keuze en verantwoordelijkheid van het onderwijs en de kinderopvang. De gemeente kan faciliteren vanuit haar zorgplicht voor onderwijshuisvesting. Dat laatste doet ze door het bouwen van nieuwe MFA's. Voor genoemde MFA stellen we een Programma van Eisen op. Voor de uitbreiding van het MWC hebben is een bouwvoorbereidingskrediet beschikbaar gesteld.
We stimuleren dat kinderen te voet of met de fiets naar school komen.	Dit doen we met behulp van een bestaand project. De 'Lekker Anders Dag'. Dit loopt in het huidige contract tot en met schooljaar 2023/ 2024. We zijn bezig met de verlenging.
Bij onveilig parkeergedrag rond scholen zetten we extra handhaving in.	Bij onveilig parkeergedrag rond scholen zetten we extra toezicht of handhavingsmaatregelen in. Denk hierbij aan intensievere controles door toezicht en handhaving en / of politie.
We stimuleren het behoud van de scholen in de kleine kernen.	Behoud kleine scholen is onderdeel van Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.

4.b	***Onderwijs ondersteuning voor iedereen***
	Een goede opleiding is belangrijk voor de toekomst van onze jongeren. Maar niet alle leerlingen doorlopen even makkelijk hun schooljaren. Voor leerlingen met wie het niet goed gaat op school, zorgen we voor voldoende ondersteuning. Onze leerplichtambtenaren zijn de gesprekspartner voor scholen, leerlingen en ouders. Zij vormen ook de toegangspoort naar hulp als een leerling uit dreigt te vallen. Dit doen we met lokale en regionale partners. Zo zorgen we dat leerlingen minder uitvallen in het onderwijs.
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Het Maaswaal College blijft samen met de gemeente betrokken bij het programma 'Aanpak ziekteverzuim VO'.	Aan de regionale aanpak ziekteverzuim VO is uitvoering gegeven.
Regionaal werken we samen op een verbeterde instroom en doorstroom van leerlingen, aan de versterking van de zorgteams in het VO en MBO en aan een sluitend aanbod van tijdelijke opvangvoorzieningen.	Regionaal is hierin samen met het VO en MBO opgetrokken. Voor nieuwkomersleerlingen is hard gewerkt om voor alle kinderen een passende plek te vinden.
De inzet van leerplichtambtenaren is gericht op terugkeer naar school.	Dit is opgenomen als reguliere aanpak.
Er is voldoende aanbod van schoolmaatschappelijk werk in het primair en voortgezet onderwijs.	We hebben met scholen voor primair en voortgezet onderwijs afspraken gemaakt over de beschikbaarheid van maatschappelijk werkers. We leveren vaste medewerkers en uren aan de scholen. De maatschappelijk werkers zijn verbonden met het SWT en in dienst bij de gemeente Wijchen. De samenwerking verloopt goed volgends de onderwijs besturen.

We versterken de inzet van jeugdartsen ter vermindering van het ziekteverzuim in het VO.	We zetten jeugdartsen binnen VO en MBO in via het regionaal samenwerkingsverband ter vermindering van het ziekteverzuim. Verantwoording hiervan wordt in regionaal PFO besproken.

4.c Een aanbod voor alle peuters

Het voorschoolse aanbod draagt bij aan de brede ontwikkeling van het jonge kind. We zetten in dat peuters naar een voorschoolse voorziening gaan. Voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag via de Belastingdienst is er gesubsidieerd aanbod. Peuters met (een risico op) een taalachterstand krijgen een extra aanbod voorschoolse educatie om hun kansen op een succesvolle en passende schoolcarrière te vergroten.

In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We geven De Eerst Stap een subsidie voor het voortzetten van het gesubsidieerd aanbod en de voorschoolse educatie.	Gerealiseerd.
We actualiseren ons onderwijsachterstandenbeleid voor de nieuwe beleidsperiode 2023-2026. Hierbij gaan we extra inzetten op het versterken van de educatieve kwaliteit. Daarbij gaan we ook samenwerken met kinderdagverblijven en de bibliotheek.	Gerealiseerd. Het nieuwe OAB beleid is op 30 maart 2023 door de raad vastgesteld.
In 2022 verstrekten we aan de bibliotheek (penvoerder) een bijdrage voor Leesoffensief Wijchen vanuit de NPO-middelen. Het Leesoffensief wordt in schooljaren 2022-2023 en 2023-2024 uitgevoerd.	In uitvoering.

4.d Versterken van basisvaardigheden bij volwassenen

Wie beschikt over voldoende basisvaardigheden zoals kunnen lezen, schrijven, rekenen en met een computer kunnen werken, staat sterker en gezonder in het leven. Daarom zorgen we voor voldoende aanbod aan cursussen en vergroten we het aantal vindplaatsen. Dit doen we zowel lokaal als samen met onze partners in de regio.

In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Samen met partners in de gemeente werken we aan het opzetten van een Digi-Taalhuis in Wijchen. Voor de coördinatie van de activiteiten en de toeleiding van laaggeletterden naar passend aanbod, stellen we een taalhuiscoördinator aan.	In de stuurgroep DigiTaalhuis werken Bibliotheek Wijchen, MeerVoormekaar, ROC Nijmegen en gemeente, met als adviseur Stichting Lezen en Schrijven, aan de opzet van het DigiTaalhuis Wijchen. Er wordt gewerkt aan een convenant. Voor het zichtbaar maken van een goede gezamenlijke uitvoering, registratie een monitoring wordt de aanstelling van een taalhuiscoördinator voorbereid.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)

TV	Taakveld	Begroot	JEV	Budget overheveling	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	-161	-165	0	4
4.2	Onderwijshuisvesting	1.610	1.660	0	-50
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.051	977	0	74
	Resultaat	**2.500**	**2.473**	**0**	**28**

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
4.1	Legaath van Cooth: voordeel op dit budget omdat er geen uitgaven geweest zijn.	0	4
4.2	Verzekeringen: nadeel op de verzekeringen bij primair onderwijs en basisonderwijs door gestegen premies afgelopen jaren.	-52	0
4.3	Leerlingenvervoer: voordeel op vergoedingen door minder gebruik dan begroot.	0	38
4.3	Peuterspeelzalen: voordeel op dit budget doordat de subsidie afrekening 2022 lager uitvalt dan is bevoorschot.	0	36
	Overig.	0	-2
	Totaal	**-52**	**80**

3.5 Programma 5 Sport, Cultuur en recreatie

Speerpunten:

5.a Samen actief en sportief *Sport is belangrijk voor lichaam en geest. We zijn daarom trots op ons actieve verenigingsleven met de vele vrijwilligers. Die blijven we ondersteunen. Ook zoeken we naar nieuwe manieren om sporten en bewegen te stimuleren. Daarbij vinden we het belangrijk dat iedereen hier gebruik van kan maken, ongeacht leeftijd, inkomen, of een eventuele beperking.*	
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
1. Jeugd. 1.1. Met behulp van de combinatie- functionarissen versterken we o.a. de samenwerking tussen onderwijs en sportverenigingen en vergroten we de diversiteit van het school- en naschoolse aanbod. 1.2. Via Sjors Sportief hebben alle basisschoolkinderen de kans om zich op een laagdrempelige manier te oriënteren in diverse takken van sport, zonder meteen lid te worden van een Wijchense sportvereniging. 1.3. Inzetten van de mobiele fitnessvoorziening (sportcontainer) worden gerealiseerd in Wijchen. Door middel van een jaarkalender zal de sportcontainer telkens op verschillende plekken in de Wijchen worden neergezet waar o.a. de jongeren gebruik van kunnen maken.	De activiteiten hebben plaats gevonden. We gaan de invulling van de Brede Regeling Combinatiefuncties samen met Kans & Kleur herijken. In 2024 zullen we de combinatiefunctionarissen voor een deel anders in gaan zetten. De hoofdlijnen hiervoor zijn inmiddels bekend. Begin 2024 zal de nieuwe invulling worden voorgelegd aan het college.
2. Senioren. Samen met de doelgroep, de sportverenigingen en externe maatschappelijke partners (o.a. Stichting Meer Voormekaar, Seniorensportvereniging Oud-Fit, GGD) worden projecten opgezet om een passend sport- en beweegaanbod te creëren.	Bij het lokaal sportakkoord waar o.a. Meervoormekaar, GGD, sportverenigingen en Seniorenvereniging Oud-Fit bij aangesloten zijn wordt gekeken naar passende activiteiten voor deze doelgroep. De bedoeling is dit in 2024 uit te gaan voeren samen met de verschillende partijen
3. Mensen met een beperking. Iedereen moet kunnen meedoen aan sport- en beweegactiviteiten. Hier worden de sportverenigingen en relevante organisaties bij betrokken. We zetten hiervoor in: - De geldterugregeling. - Kindregeling. - Uniek Sporten.	Dit doen we door Uniek Sporten in te zetten als er een hulp vraag is vanuit de (beginnende) sporters of bij een vereniging die aanbod wil genereren voor deze doelgroep. Waar mogelijk worden hier verenigingen bij betrokken die al een aanbod hebben of andere relevante organisaties.
4. Subsidies. We hebben de mogelijkheid subsidie te verlenen voor initiatieven die sport stimuleren uit het sport-stimuleringsbudget.	Continue proces.
5. Lokaal sportakkoord. Naast de concrete ambities uit het Lokaal sportakkoord kunnen initiatiefnemers aanvragen indienen die bekostigd kunnen worden uit het uitvoeringsbudget (dit budget is van de Wijchense gemeenschap, niet van de gemeente). De kerngroep, een vertegenwoordiging van de lokale(sport)-verenigingen en maatschappelijke instellingen, waar ook de gemeente deel van uit maakt beoordelen deze aanvragen.	In uitvoering

6. We verkennen de mogelijkheden om een buurtsportcoach in te zetten zodat sport- en beweegaanbod toegankelijker wordt voor alle leeftijden. Samen met de verschillende partners (o.a. sportverenigingen, schoolbesturen, Meervoormekaar enz.) gaan we onderzoeken/ verkennen waar behoefte aan is en of het haalbaar is. Dan zal ook duidelijk worden of dit bijvoorbeeld een buurtsportcoach, combinatiefunctionaris of verenigingsondersteuner moet worden.	In uitvoering, zie punt 1. Dit wordt meegenomen in de Brede Regeling Combinatiefuncties.
7. Sportevenementen krijgen onze steun, omdat ze zorgen voor verbinding en Wijchen op de kaart zetten.	Als dit speelt denken we hier in mee.
8. We streven naar voorzieningen voor jongeren van alle leeftijden. Met jongeren en ouders verkennen we waar behoefte aan is. Bijvoorbeeld een pumptrack, pannakooi of skatebaan. Hoe om te gaan met de speelvoorzieningen in de gemeente is opgenomen in het speelruimtebeleid. Dit wordt gecontinueerd. Mochten er initiatieven komen vanuit de inwoners dan denken we graag mee.	In uitvoering, continu proces.
8.1 Voor kinderen ontwikkelen we een klim- en speelbos. We bekijken waar dit een plek kan krijgen.	In uitvoering.
9. Beheer en exploitatie maatschappelijk vastgoed Voorzieningen bieden voor een compleet aanbod van activiteiten dat bijdraagt aan een prettig leefklimaat.	Stichting 't Mozaïek en gemeente hebben een rapport laten opstellen over de manier waarop Stichting 't Mozaïek het beheer van de MFA's in de kern Wijchen kan overnemen. De proef tot beheer van MFA De Brink door Stichting 't Mozaïek is succesvol verlopen. Stichting De Brink heft zich op. Gemeente en Stichting 't Mozaïek sluiten een contract tot beheer van MFA De Brink.
9.1 We stimuleren breder gebruik van sportparken. Ook overdag, zodat andere doelgroepen hier gebruik van kunnen maken.	Continue proces.
9.2 Zwembad De Meerval krijgt een renovatie met beperkte uitbreiding. Bouwvoorbereiding renovatie en uitbreiding gaan we in 2023 mee beginnen.	Op basis van het Programma van Eisen op voor renovatie en toegenomen eisen bij duurzaam energiegebruik heeft de raad een meningsvormende nota ontvangen over renovatie of nieuwbouw.
9.3 We ondersteunen dit op allerlei manieren, waaronder het beschikbaar stellen van accommodaties. Ontwikkeling MFA's Hart van Zuid en Westwijzer.	We zijn in voorbereiding op het bouwen van nieuwe MFA's met daarin sportzalen en wijkvoorzieningen. Voor de genoemde MFA's met sportzalen en wijkvoorzieningen stellen we een Programma van Eisen op.

5.b	***Zuinig op onze kunst, cultuur en historie*** *In onze kunst en cultuur zien we onze lokale identiteit terug. Daar hechten we veel waarde aan. We vinden het ook belangrijk om aandacht te houden voor de rijke historie van Wijchen en al haar kernen. Daarom blijven we hierin investeren en houden we dit voor iedereen toegankelijk.*
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We beschermen onze cultuurhistorische waarden en steunen initiatieven die de lokale historie in beeld brengen. Het cultuurhistorisch beleid wordt gecontinueerd. De beleidsnota cultuurhistorie en de kerkenvisie worden opgenomen in de omgevingsvisie. Erfgoed uit het Post '65 tijdperk wordt geïnventariseerd.	Nog niet bekend.

De verordening Stimuleringsfonds Wonen & Monumenten 2008 wordt herzien.	De verordening Stimuleringsfonds Wonen & Monumenten 2008 wordt in het najaar van 2024 herzien.
We gaan eigenaren voorlichten en begeleiden bij het verduurzamen van hun monumenten.	Onderzocht wordt in 2024 of de gemeente in samenwerking met de Monumentenwacht Gld, de eigenaren gericht kunnen gaan voorlichten over de mogelijkheden om hun woning/gebouw te verduurzamen en hierin begeleiden.
We steunen initiatieven voor kunst en cultuur. Zoals de creatieve broedplaats.	Continue proces.
Theater 't Mozaïek en museum Kasteel Wijchen koesteren we. We verstrekken een budgetsubsidie aan 't Mozaïek en aan Museum Kasteel Wijchen.	Gerealiseerd.
Lokale evenementen, groot en klein, blijven wij ondersteunen.	Gerealiseerd.
We subsidiëren een aantal evenementen. Daarnaast faciliteren we evenementen, bijvoorbeeld door het uitlenen van materialen (dranghekken e.d.) of het gebruiken van voorzieningen (stroomkasten, wateraansluitingen en rioolafvoersystemen).	Gerealiseerd.

5.c	***Wijchen als trekpleister***
	Naast kunst en cultuur heeft onze gemeente afwisselende landschappen met mooie parels. Van de Bergharense berg tot de Berendonck. Wijchen is een mooie bestemming. Bovendien biedt toerisme kansen voor de lokale werkgelegenheid en economie.

In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Wandelen en fietsen in het buitengebied is steeds populairder. We blijven daarom werken aan goede wandel- en fietspaden en routes. We realiseren een dekkend wandelroutenetwerk.	In uitvoering.
Een uitkijkpunt over onze gemeente is een aantrekkelijke toevoeging. We bekijken waar dit een plek kan krijgen.	Nog niet bekend.
In de regio werken we samen om toerisme naar onze regio te stimuleren. Ook kijken we hoe we recreatie in de regio kunnen spreiden zodat de druk op bestaande natuur- en recreatiegebieden niet te groot wordt.	In uitvoering, continu proces.
Bij meerdere initiatieven hebben we oog voor samenhang en balans tussen natuur, verkeersveiligheid, spreiding en verdeling over onze gemeente. Bijvoorbeeld op Alverna, in Bergharen en rondom de Loonse Waard.	Er zijn diverse (potentiele) initiatieven in Alverna. Voor twee toeristische initiatieven is principe-medewerking verzocht aan het college. Samen met een potentiele buurtsuper worden deze initiatieven in samenhang bekeken. Onderdelen van de overwegingen van het college zijn twee onderzoeken: 1 verkeerskundige gevolgen situatie Heumenseweg. 2 gevolgen voor het vennengebied. Het college heeft 24 oktober hierover een raadsinformatienota verspreid en gaat verder met de brede afwegingen voor de twee principe-medewerkingsbesluiten.

5.d	***Groene en gezonde wijken en dorpen***

Groen om ons heen draagt bij aan onze gezondheid en ons geluk. In onze gemeente hebben we gevarieerde natuur met ruimte voor mens en dier en dat behouden we. Waar mogelijk versterken we het groen in bestaande wijken. En we zorgen voor groen binnen nieuwbouwprojecten.

In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Het onderhoudsniveau van onze openbare ruimte behouden we. De komende jaren hebben we extra aandacht voor onkruidbestrijding en zwerfafval.	De extra aandacht voor onkruidbestrijding en zwerfafval is meegenomen in het machinaal onderhoudsbestek qua beheerniveau.
In het machinaal bestek 2023-2026 continueren verhoogd beeldkwaliteits-niveau bestrijding onkruid op verharding.	De extra aandacht voor onkruidbestrijding en zwerfafval is meegenomen in het machinaal onderhoudsbestek qua beheerniveau.
Uitvoering geven aan vastgesteld Zwerfafvalplan 2023-2032 met extra aandacht voor burgerparticipatie en samenwerking met derden. Afvalteams effectief inzetten op hotspots.	De afvalteams zijn structureel actief geweest, ook in 2023 op de hotspots. De activiteiten met vrijwilligers zijn gecontinueerd. Twee keer per jaar is er een special uitgebracht met aandacht voor de samenwerking en participatie. Begin oktober zijn alle vrijwilligers bedankt met koffie/thee, gebak en een presentje.
We stimuleren de biodiversiteit. Bijvoorbeeld door het voortzetten van ecologisch bermbeheer. Uiteraard mogen hogere bermen niet zorgen voor onveilige verkeerssituaties. Voortzetten en uitbreiden pilots ecologisch bermbeheer.	Ecologische bermbeheer is sinds dit jaar de norm in het buitengebied. Alleen als het niet anders kan wordt daar vanaf geweken.
We zijn terughoudend met het kappen van bomen vanwege overlast. Voor elke gekapte boom planten we er binnen onze gemeentegrenzen twee terug. Dit nemen we op in onze werkwijze.	Het terug planten van 2 bomen voor iedere gekapte boom is in onze werkwijze verwerkt.
Als groen ergens verdwijnt zorgen we dat het op een andere plek terugkomt. Bij onverhoopt verwijderen van groen voor verharding zoeken we in de omgeving een plek voor compensatie van het verdwenen groenareaal.	Bij verwijderen van groen wordt altijd gezocht naar vervangende locaties.
We ontwikkelen beleid om cultuurhistorische waarden en groene longen in onze gemeente te beschermen. Denk aan landschapspark Woezik en de omgeving Valendriese heuvels. De komende jaren verzamelen we de informatie hierover en leggen dit vast in de Omgevingsvisie.	In vierde kwartaal is hiermee een start gemaakt.

5.e Cultuur- en erfgoedparticipatie

Kinderen nemen deel aan culturele activiteiten in de vrije tijd. We willen de drempel van cultuurparticipatie verlagen voor kinderen voor wie dat niet zo vanzelfsprekend is. Ieder kind in het (basis)onderwijs neemt deel aan cultuureducatie waardoor het een brede kennismaking met kunst en cultuur krijgt.

In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We subsidiëren culturele activiteiten die gericht zijn op kinderen. We maken deelname aan culturele activiteiten voor ouders betaalbaarder.	Gerealiseerd.
We faciliteren het Cultuurknooppunt om een brede kennismaking met kunst en cultuur te realiseren. We zorgen dat er een aanbod is van alle kunstdisciplines.	Gerealiseerd.
Via Sjors Creatief hebben alle basisschoolkinderen de kans zich op een laagdrempelige manier te oriënteren op muziek, dans, knutselen, websites bouwen en nog meer creatieve uitingen.	Conform.

5.f	***Ontspannen regio*** *In de Groene Metropool Regio werken we met de regiogemeenten aan duurzame structuurversterking van de hele culturele keten in de hele regio. Dat betekent dat onze acties een regio-breed en blijvend effect moeten hebben op de keten van top- en middensegment, cultuureducatie, kunstvakonderwijs en amateurkunst.*
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Gelderland heeft aan de GMR € 1,3 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoering van de activiteiten in de periode 2022-2025. Wij stellen ambtelijke capaciteit beschikbaar ter ondersteuning bij de uitvoering.	Gerealiseerd.
Innovatie in productie, marketing en presentatie.	De GMR heeft een begeleidend traject aangeboden om innovatieve ideeën van de culturele sector in de cultuurregio 025 op weg te helpen, om tot een aanvraag te komen. Vervolgens is er een (eenmalige) subsidieregeling Innovatie cultuur opengesteld tot 1 juli 2023. De Wijchense culturele sector is hierop geattendeerd en kon van de regeling gebruik maken.
Scholing van personeel om zo culturele organisaties verder te professionaliseren.	Cultuur Academy heeft onderzoek gedaan naar de scholingsbehoeften bij professionals in de culturele sector in de regio.
Versterken van cultuureducatie.	Het strategisch netwerk van cultuurpunten in de cultuurregio 025 heeft de aandachtspunten voor het versterken van cultuureducatie benoemd. Er zijn twee sporen. Het eerste spoor is via een impuls 4 deelgebieden te versterken op cultuureducatie daar waar dat vanuit de organisatiestructuur en/of inhoud het meest nodig is. Het tweede spoor is het inzetten op voldoende en adequaat geschoolde kunstvakdocenten.
Ondersteuning van amateurs en vrijwilligers in de amateurkunst- en erfgoedsector.	De ondersteuningsbehoefte is geïnventariseerd. We laten de ondersteuning op regionaal niveau aansluiten / aanvullend te zijn op, de invulling van de lokale ondersteuning. Hiernaar doen we ook een verkenning.
De verhaallijn Romeinen beleefbaar maken. De acties vinden plaats via De Groene Metropool Regio.	Er komt een Masterplan Romeins verleden. GMR, provincie Gelderland en gemeente Nijmegen hebben hiervoor opdracht verstrekt. Het masterplan heeft als doel het Romeinse verleden van de regio beter beleefbaar te maken en de regio op de kaart te zetten.

5.g	***Meer biodiversiteit en natuur*** *Goed onderhoud is belangrijk. Anders ontstaat er een rommeltje en dat willen we niet. Als de buitenruimte goed is onderhouden levert dat een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid. Bij dat onderhoud betrekken we onze inwoners zoveel mogelijk. De gemeente heeft hier een voorbeeldrol.*
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Transitie naar ecologisch groenbeheer 1. Maaibeleid aanpassen naar meer ecologisch. 2. Bepalen maatregelen voor ontwikkeling natuurwaarde in beplantingen.	In 2022 is het ecologisch bermbeheerplan opgesteld. Door de invoering dit jaar neemt het aandeel ecologisch beheerde bermen in het buitengebied fors toe. Maatregelen voor natuurlijke ontwikkeling zijn in het onderhoudsbestek opgenomen.
Biodiversiteit als integraal duurzaamheidsthema	Het soorten management plan (smp) kon niet worden vastgesteld omdat de

1. Biodiversiteitsscan invoeren bij ruimtelijke ontwikkelingen. 2. Soortmanagement-plan (smp) is vastgesteld. 3. Stimuleren natuurinclusief bouwen.	provincie goedkeuring onthoudt. Ondertussen werkt de provincie aan richtlijnen om een andere vorm van smp mogelijk te maken. Bij bouwplannen en omgevingsvergunningen wordt standaard gewezen op natuur inclusief bouwen.
Natuurlijke bestrijding overlastgevende soorten 1. Natuurlijke aanpak van de eikenprocessierups (epr) door ander maaibeleid en stimuleren ontwikkeling natuurlijke vijanden. 2. Invasieve exoten aanpakken.	Door het ecologisch bermbeheer wordt de ontwikkeling van natuurlijke vijanden van de eiken processie rups bevorderd. Het gebiedsplan invasieve exoten is opgesteld. Daarin is de aanpak van de bestrijding uitgewerkt.
Versterken groenblauw netwerk 1. Ecologische structuren ontwikkelen in de bebouwde kom. 2. Extra aandacht voor EVZ Heumen-Horssen door aanleg stapsteen.	Stap voor stap wordt ecologisch groenbeheer in de groenstructuren ingevoerd (hoofdwegenstructuur en parken). De aanleg van een stapsteen bij Bergharen is in voorbereiding.
Stimuleren van initiatieven en samenwerking 1. Biodiversiteit in de wijk (pilotproject). 2. Stimuleringsregeling kleinschalige landschapselementen. 3. Stimuleren van verschillende beschermde diersoorten.	Er is in het voorjaar op 20 erven landschapselementen aangeplant (91 fruit- en laanbomen en 2350 struiken). In overleg met Natuur Wijchen is nestgelegenheid voor steenuilen en bijen aangelegd.
Versterken groenblauw raamwerk Mede vormgeven aan de ontwikkeling van het groenblauw raamwerk binnen de Groene Metropool.	In overleg met de regiogemeenten en de GMR worden voorstellen voor input aan het Vitaal Landelijk Gebied Gelderland uitgewerkt.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)

TV	Taakveld	Begroot	JEV	Budget overheveling	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	235	220	0	15
5.2	Sportaccommodaties	2.487	2.252	0	235
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	689	564	124	1
5.4	Musea	318	318	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	54	54	0	0
5.6	Media	890	890	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.698	2.610	99	-10
	Resultaat	**7.371**	**6.908**	**223**	**240**

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
5.1	Voordeel op sportstimulering, wat we inzetten op speelbeleid (taakveld 5.7).	0	15
5.2	Hogere kosten voor het onderhoud aan onze sportgebouwen, onder andere vanwege extra brandweercontroles.	0	-49
5.2	Onderhoudskosten rekenen we af met de egalisatiereserve onderhoud gebouwen.	0	49
5.2	Voordeel op de exploitatiekosten bij onze gymzalen.	0	28
5.2	Zwembad: een voordeel hierop mede door subsidie 2022 en 2023 van het rijk ter compensatie voor de gestegen energiekosten en afrekeningen Meerval van de jaren voorheen.	0	318
5.2	Hogere dotatie renovatieplan sportaccommodaties, doordat het prijspeil voor de vervangingen is bijgesteld.	0	-45
5.2	Verzekeringen: nadeel op de verzekeringen bij MFA Arcus door gestegen premies afgelopen jaren.	0	-6
5.2	Afschrijvingsreserves sportaccommodaties: aansluiting van de afschrijvingsreserves met de betreffende activa.	0	-66
5.7	Speelbeleid, gedekt uit sportstimulering (taakveld 5.2).	0	-15
5.7	Door een langdurig zieke medewerker wordt 60k gevraagd om de achterstand in het bomenonderhoud weg te werken. Dit wordt gedekt uit de egalisatiereserve Groen.	0	60 -60
5.7	Vrijval budget implementatiekosten soorten managementplan i.v.m. aanpassing richtlijnen Provincie, restant valt vrij in de bestemmingsreserve Landschapsontwikkelingsplan.	0	19 -19
	Overig	0	11
	Totaal	**0**	**240**

3.6 Programma 6 Sociaal Domein

Speerpunten:

6.a	***Gezonde en vitale samenleving*** *Een gezonde leefstijl is belangrijk voor alle leeftijden. Door gezond te eten en te bewegen blijf je lichamelijk en mentaal fit. Ook blijft het belangrijk om mensen te ontmoeten en van betekenis te zijn. Iedereen moet kunnen werken aan gezondheid en kunnen meedoen in de samenleving. Een beperking mag daarin geen belemmering zijn.*
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Activiteiten die bijdragen aan een gezonde leefstijl ondersteunen wij. We werken bijvoorbeeld aan gezond gewicht, een rookvrije generatie, mentale gezondheid of het terugdringen van problematisch alcoholgebruik. Dit doen we onder andere met het Lokaal. We richten ons daarbij op alle leeftijden, met extra aandacht voor gezinnen met een krappe beurs.	Verschillende preventieve activiteiten en interventies zijn ondersteund vanuit het Lokaal Preventieakkoord. Er heeft een Preventiecafé plaatsgevonden om samenwerking tussen organisaties te stimuleren. Het Preventieakkoord wordt opgevolgd door het Gezond en Actief Leven Akkoord om integrale preventie de komende jaren (2023-2026) door te zetten en te versterken.
We zetten ons in om eenzaamheid te voorkomen of te verminderen bij alle leeftijdscategorieën. Dit doen we bijvoorbeeld samen met de Kerngroep Eenzaamheid en MeerVoormekaar. Laagdrempelig en zo veel mogelijk in de buurt.	Samen met de Kerngroep Eenzaamheid werken we structureel aan het verminderen of voorkomen van eenzaamheid. Om gezondheid te bevorderen en de sociale basis (o.a. voorkomen en verminderen eenzaamheid) te versterken, ontvangen we extra financiën vanuit het Rijk (SPUK-regeling).
We organiseren de week van de gezondheid met onze netwerkpartners (zoals bijvoorbeeld Wijchen gezond), met als doelstelling bewustwording en verbetering van de algemene gezondheid en de invloed hiervan op je totale functioneren als inwoner van Wijchen.	De week van de gezondheid heeft geplaats gevonden in de week van 30 oktober - 3 november 2023 en keer jaarlijks terug.

6.b	***Vitaal ouder worden*** *Mensen worden steeds ouder en blijven langer actief. Vitale ouderen leveren een waardevolle bijdrage aan de samenleving. Bijvoorbeeld door zich in te zetten als vrijwilliger of als mantelzorger voor een naaste. Of door hun kennis en ervaring op een andere manier te delen. We zetten ons ervoor in dat ouderen mee kunnen blijven doen in de samenleving.*
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Vrijwilligers blijven we ondersteunen en waarderen.	Vrijwilligers blijven we ondersteunen en waarderen.
We streven naar een dementievriendelijke gemeente. Samen met de Kerngroep Dementie werken we hier continu aan. We onderzoeken nu wat zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie zijn. Op basis van dit onderzoek ontwikkelen we een Plan van Aanpak.	We blijven ons ontwikkelen naar een dementievriendelijke samenleving. De Kerngroep Dementie speelt hierin een belangrijke rol. Op basis van inzichten van het onderzoek zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie, blijven we door ontwikkelen. Zo onderzoeken we via een pilot wat nodig is om het Kasteel en het museum Dementievriendelijk te maken.

6.c	***Preventie en goede zorg*** *Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zetten we vol in op preventie en laagdrempelige hulp. Soms kunnen mensen al veel zelf, met een klein duwtje in de rug. Bovendien bespaart preventie zorgkosten op de lange termijn. Mensen die professionele zorg nodig hebben moeten daarop kunnen rekenen. Dat is altijd maatwerk, want elk mens en elk gezin is anders.*

In 2023 doen we (begroting)	Verantwoording
We werken aan preventie met een laagdrempelig aanbod. Als dat mogelijk is heeft hulp in de buurt of uit het sociale netwerk de voorkeur.	We zetten in op het stimuleren van inloop en ontmoeten in de buurt. Bij een ondersteuningsvraag wordt steeds beoordeeld of steun uit het sociale netwerk of welzijnsaanbod passend is.
Mantelzorgers zijn goud waard en verdienen onze steun. We versterken daarom de ondersteuning en waardering voor mantelzorgers en kijken naar de behoefte vanuit de mantelzorger zelf, zoals bijvoorbeeld logeren of opvang functies.	In het najaar is de Mantelzorgconsulent gestart in het Sociaal Team. Samen met de Mantelzorgconsulent, het Sociaal Team, MeerVoormekaar en andere organisaties werken we doelgericht aan een betere ondersteuning voor mantelzorgers.
We bakenen duidelijk af wat hoort onder jeugdzorg en wat hoort bij de normale opvoeding.	We hebben een besliskader voor de jeugd-consulenten en schoolmaatschappelijke werkers (SMW-ers), waaruit de afbakening blijkt. We hebben consulturen beschikbaar op het gebied van strategie en juristen, indien consulenten en smw-ers vragen hebben over de afbakening.
Inwoners met een hulpvraag helpen we snel en duidelijk op weg. De toegang is laagdrempelig en efficiënt ingericht. We halen de wettelijke termijnen bij vragen van burgers aan het SWT.	We werken aan het behalen de wettelijke termijnen. Dit doen we door spreekuren ingericht om inwoners zo sneller te helpen en om processen te vereenvoudigen en voldoende deskundig personeel beschikbaar te hebben.
Voor goede zorg aan onze jeugd en volwassenen werken we samen in de regio. We werken samen aan regionale programma's op jeugd en Wmo waarin duidelijke doelen en te bereiken resultaten benoemd staan en waarin de aansluiting op het lokale beleid gemaakt is.	Het meerjarig regio programma jeugd is aan de raden aangeboden en wordt hierna definitief vastgesteld
We streven ernaar om kinderen zoveel mogelijk thuis op te laten groeien. Waar veilig opgroeien in een gezinssituatie niet vanzelfsprekend is, bieden we steunvormen aan zoals steungezinnen. Wanneer thuis wonen niet meer gaat bieden we pleegzorg, gezinshuizen, kleinschalig wonen en specialistische instellingen aan.	We hebben het aanbod steungezinnen beschikbaar en ingezet. Het aantal kinderen in verblijf stijgt licht dit analyseren we. We hebben de zorgvormen pleegzorg, gezinshuizen, kleinschalig wonen en specialistisch landelijk aanbod via regionale en bovenregionale Contractering beschikbaar voor Wijchense jeugdigen.
We hebben voldoende kwalitatief goede ondersteuning en zorg en houden de betaalbaarheid in het oog. We onderhouden de samenwerking tussen het Sociale Wijkteam (SWT) en MeerVoormekaar over het vrij toegankelijk aanbod en zetten extra in op een dorpsondersteuner). We meten klanttevredenheid. We monitoren continu en geven duiding aan de cijfers. Het contractmanagement van de regio stelt de reële tarieven vast en stuurt op kwaliteit. Daarnaast stuurt zij op de inhoudelijke ontwikkelingen passend bij de het regionaal werkprogramma en de transformatie van zorg passend bij de regionale visie (norm van opdrachtgeverschap/kracht door verbinding).	Aan al deze benoemde thema's geven we duiding in de twee informatie nota's en monitor verslagen die we jaarlijkse opstellen en delen met college en raad. We geven zowel inhoudelijk als cijfermatige duiding op al deze onderwerpen.
We willen hulp bij het huishouden voor de langere termijn betaalbaar en beschikbaar houden voor mensen die het echt nodig hebben. We leveren maatwerk waar nodig.	We passen het Indicatieprotocol toe. In verband met het tekort aan hulpen blijft maatwerk nodig bij de verdeling van de beschikbare hulpen.
Zorgfraude pakken we stevig aan. Hierin werken we samen met regiogemeenten. We toetsen alle aanbieders (zorg in natura (ZIN) en persoonsgebonden budget (PGB)) op kwaliteit bij binnenkomst. We maken een verbinding tussen woonzorgvisie en het verhuren van panden	In april 2023 is de kwartiermaker aanpak zorgfraude gestart vanuit een initiatief van 14 gemeenten in Gelderland Zuid. In opdracht van deze gemeenten werkt zij aan het plan om 'de basis' op orde te krijgen en aanbevelingen te doen aan de colleges. In voorkomende gevallen

door derden aan zorgpartijen binnen Wijchen. Op deze wijze houden we zicht op de partijen die zich vestigen in onze gemeente en kunnen bij signalen in samenspraak met Instituut Bijzonder Onderzoek (IBO) en handhaving oppakken.	onderzoekt het IBO mogelijke gevallen van fraude op het gebied van zorg.
6.d Iedereen draagt een steentje bij *Ons uitgangspunt is dat iedereen kan meedoen. Door werk, of door zich op een andere manier in te zetten voor de samenleving. Iedereen is van waarde en moet iets kunnen bijdragen.*	
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We zetten in op een inclusieve samenleving, dit betekent dat iedereen mee mag en kan doen. Dit bereiken we door samen met onze inwoners en ketenpartners te werken aan een actielijst die hoort bij het vastgestelde inclusie programma. We willen meer mensen met afstand tot werk ondersteunen om ervaring op te doen. Zo maken we hen werkfit voor de arbeidsmarkt. In overleg met ons regionaal WerkBedrijf bezien we welke toegevoegde waarde lokale initiatieven kunnen hebben. We zorgen voor een goede aansluiting tussen lokale initiatieven en regionale arbeidsbemiddeling. Daarnaast houden we ook 2023 aandacht voor jongeren in de Participatiewet die op meerdere levensdomeinen kampen met problemen.	We hebben de capaciteit van de participatiecoaches structureel uitgebreid. Samen met hen en de inkomensconsulenten investeren we in een goede lokale samenwerking met bedrijfsdienstverleners van WerkBedrijf. Samen met de lokale belangengroep 'HetWerkt!Wijchen' en WerkBedrijf organiseerde we 21 september de lokale banenmarkt. In het nieuwe beleidskader besteden we aandacht aan initiatieven voor inclusie.
Initiatieven die mensen effectief trainen of helpen bij het zoeken naar werk ondersteunen we. We hebben regelmatig overleg met lokale initiatieven. Daarnaast organiseren onze participatiecoaches diverse (groeps-) activiteiten.	We ondersteunen onder meer het ontwikkelen van een buurtsuper in Bergharen die ook trajecten uitvoeren voor mensen met een arbeidsbeperking.
We versterken de samenwerking met lokale ondernemers om mensen met een uitkering sneller aan het werk te krijgen. De contacten met ondernemers stemmen we af met ons WerkBedrijf, zodat we korte lijnen houden richting de vraag van onze ondernemers. We werken systematisch aan het organiseren van mogelijkheden om werkzoekenden te plaatsen. We overwegen, in samenwerking met WerkBedrijf, initiatieven voor “jobcarving”.	Dit krijgt gestalte in periodieke bestuurlijke afstemming.
De komende jaren bekijken we op welke wijze we optimaal kunnen samenwerken in de regio op het gebied van de arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld om personeelstekorten terug te dringen. In 2023 leggen we de gemeenteraad, mede n.a.v. het evaluatieonderzoek bij WerkBedrijf, een nieuw beleidskader voor arbeidsbemiddeling. Op basis hiervan gaan we een nieuwe DienstVerleningsOvereenkomst aan met WerkBedrijf voor 2024.	In voorbereiding. De griffies hebben met de agendacommissie van de MGR aangegeven te opteren voor besluitvorming in januari 2024.
We maken de mogelijkheden om te kunnen omgaan met wisselende inkomsten eenvoudiger. Samen met de andere gemeenten in onze arbeidsmarktregio onderzoeken we wat het digitale instrument	De inventarisering van lokale mogelijkheden in de Divosa-scan is afgerond.

"Huishoudboekje" hierin kan betekenen. Lokaal implementeren we de aanbevelingen uit de Divosa-scan die eind 2022 plaatsvindt.	
Volwaardig inburgeren. Alle inburgeringsplichtigen doen snel en volwaardig mee in de maatschappij. Liefst via betaald werk. We zorgen ervoor dat inburgeringsplichtigen het hoogst haalbare taalniveau (eis is B1) behalen en dat zij naar vermogen participeren vanaf het begin van het inburgeringstraject, bij voorkeur middels betaald werk.	De Wet Inburgering 2021 is inmiddels ingevoerd. Via regionaal gecontracteerde taalscholen bieden we aan de doelgroep taalonderwijs aan. Naar vermogen nemen zij deel aan de activiteiten die met het inburgeren gepaard gaan.
Mensen uit de doelgroep statushouders bieden we een plek bij de WDW. Wij bieden een Wijchense statushouder een kans op succes op de arbeidsmarkt door de kandidaat bij de WDW onder te brengen. Bovendien willen wij (de WDW) een voorbeeld zijn voor andere werkgevers, door een proefplaats speciaal voor een statushouder aan te bieden. In 2022 zijn we met de uitwerking gestart. In 2023 geven we hieraan een vervolg.	Een voorstel daartoe is aangehouden in afwachting van de exploitatieopzet van het kasteel.

6.e We laten niemand vallen

In deze financieel onzekere tijden kunnen de laagste inkomens op onze steun blijven rekenen. Als mensen in de knel komen is er een vangnet. We bieden steun bij financiële zorgen en zien daarbij een belangrijke rol voor charitatieve instellingen. Armoede bestrijden we door hulp op maat.

In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We houden extra aandacht voor kindregelingen in het armoede- en minimabeleid. We hernieuwen ons contact met scholen in Wijchen zodat de bekendheid van de Kindregeling niet wegzakt. Daarbij hebben we ook aandacht voor kinderen van Oekraïense vluchtelingen.	In de 'Week van het Geld' hebben een eerste activiteit opgepakt richting basisscholen. Voor het komende schooljaar zullen we hier verder op bouwen. Hierover zijn we in overleg met de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).
Vanwege stijgende energieprijzen houden we bijzondere aandacht voor energiearmoede. De energieprijzen en de landelijke ondersteuning zijn voortdurend in beweging. Waar mogelijk bieden wij lokaal aanvullend hulp. Ook in de lijn van "verduurzamen". Ook in 2023 komen Fix-teams (expert die energiebesparende maatregelen toepast aan huis) op verzoek langs bij huishoudens met energiearmoede. Dit doen we in overleg met Talis. Daarnaast overwegen we onze "witgoedregeling" te verduurzamen.	De uitbetaling van de energietoeslag heeft praktisch alle huishoudens in de doelgroep bereikt. De 'energie-klusteams' (aanbrengen van energiebesparende maatregelen bij huishoudens met energie-armoede) hebben hun activiteiten afgerond. De raad is hierover geïnformeerd. In het beleidsplan 'Geldzorgen, armoede en schulden' hebben we een voorstel gedaan voor verduurzaming van de regeling huishoudelijke apparaten.
We bieden een vangnet op basis van vertrouwen. Een foutje bij een aanvraag kan altijd gemaakt worden. Maar bewuste fraude met uitkeringen pakken we aan. We hebben aandacht voor de menselijke maat binnen de bijstandverlening. Op het departement is hierover volop discussie gaande. De uitkomst ervan leidt tot aanpassingen van de huidige participatiewet. Gemeenten moeten per individueel geval bepalen in hoeverre er strikt genomen sprake is van frauduleuze handelingen of van een menselijke vergissing die vervolgens leidt tot een overtreding van de regels.	Misbruik en oneigenlijk gebruik van uitkeringsgelden onderzoek wij. De menselijke maat is een begrip wat steeds meer gestalte krijgt. Medewerkers trainen en adviseren we om gebruik te maken van de 'omgekeerde toets'. De participatiewet wordt aangepast. De menselijke maat en omzien naar elkaar worden sleutelbegrippen. Naar verluid treedt de aangepaste wet in 2025 in werking.

Mensen met financiële zorgen of schulden helpen we vroegtijdig om grip op hun huishoudboekje te krijgen. Initiatieven uit de samenleving zijn daarbij zeer waardevol. We benaderen de inwoners waarover we een signaal van betalingsachterstand ontvangen, actief met een hulpaanbod door ze te bellen of een sms of brief te sturen.	In het beleidsplan 'Geldzorgen, armoede en schulden' leggen we de nadruk op preventie en het bereiken van huishoudens met een laag inkomen. Dit doen me samen met maatschappelijke partners in Wijchen.
We vinden het belangrijk om gezinnen met een kleine beurs beter te ondersteunen. In 2023 zullen we een vervolg geven aan de uitkomst van een verdere uitwerking van de inwonerspas (combinatie met 'digitaal platform', specificering kosten), op basis van besluitvorming in de raad.	Een businesscase is afgerond. We leggen de raad een voorstel voor vóór de Perspectiefnota 2024.
We streven naar een samenleving waarin iedereen mee kan doen. In 2023 gaan we verder met het uitvoeren van de 'Iedereen doet mee agenda'.	Dit wordt een vast onderdeel van de aangepaste participatiewet. Intern hebben we de formatie participatiecoach structureel uitgebreid waardoor meer mensen voor een traject aan bod komen. Hierbij gaat het juist om die mensen die niet via het WerkBedrijf bemiddeld kunnen worden.
We houden en versterken onze (herstelgerichte) inloop GGZ en werken met een WijkGGZ team. We zorgen ook voor meer betaalbare woningen voor psychisch kwetsbare inwoners.	We evalueren frequent de inzet van de inloop GGZ en WijkGGZ team. Dit blijven we in 2024 doen waarbij we de koers afstemmen op de doordecentralisatie per 1 januari 2025.
Samen met de huidige lokale adviesraden (voor Wmo en Participatiewet) willen we naar één vernieuwende werkwijze zodat het college meer integraal wordt geadviseerd op het sociaal domein.	Spectrum heeft in 2023 gesprekken gehad met leden van de huidige adviesgroepen en er zijn verschillende werksessies geweest. Er ligt nu een voorstel voor een nieuw adviesorgaan voor het sociaal domein. In december wordt dit voorstel gedeeld met de gemeenteraad.

6.f Zorg en veiligheid

We zorgen voor een veilige leefomgeving. Inwoners en professionals weten waar zij signalen en zorgen over onveilige situaties kunnen delen. Jeugdoverlast en drugsproblematiek zijn in beeld en pakken we aan. Zorgmijders die een gevaar zijn voor zichzelf of voor anderen, bieden we ondersteuning.

In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We werken samen met onderwijs, politie, jongerenwerk, regieteam, boa's, straatcoaches, veilig thuis en zorgpartijen. Hiervoor hebben we diverse overlegorganen. Met bovenstaande partners werken we samen om overlast gevende jeugdigen en volwassenen te voorkomen of op te lossen.	Het aantal overlast gevende groepen jongeren of overlast gevende jeugdigen is stabiel. Wel bemerken we dat de overlast gevende jeugdige jonger zijn en de problematiek hardnekkiger is. Door de partijen zoals beschreven wordt actief samengewerkt via diverse overlegstructuren.
Via regieteam en ketenpartners zetten we trajecten in gang, zoals bemoeizorgtraject en GGZ in de Wijk voor zorgmijders en bij inwoners met complexe problematiek.	Het regie team is beschikbaar voor complexe multi-problemen casussen en wordt hier actief op in gezet. De inzet van Wijk GGZ is positief ervaren met de inzet naar inwoners. Wel is er geconstateerd dat er een verbeteringsslag gericht op registratie en ketensamenwerking nodig was. Deze verbeterslag wordt momenteel geëvalueerd met de bedoeling de verbeterde werkwijze door te voeren in de inzet voor 2024 en verder.

BUIG

Belangrijkste ontwikkelingen beleid lopende jaar

In de primitieve begroting van 2023 is rekening gehouden met een gemiddeld aantal van 686 bijstandontvangers. We zijn gestart in 2023 met 698 bijstandsgerechtigden. In Q1 t/m Q3 van 2023 is er **gemiddeld** nauwelijks veranderingen in het bestand opgetreden. Per 1 november 2023 zijn 681 personen afhankelijk van een bijstandsuitkering. Bij de Perspectiefnota 2023 hebben we de verwachting bijgesteld naar gemiddeld 696 bijstandontvangers in 2023. Ondanks de sterk oplopende inflatie blijft de stijging van het aantal mensen in de bijstand uit. Landelijk gezien daalt het aantal mensen wat een beroep moet doen op een bijstandsuitkering zelfs licht. Wijchen loopt met de landelijke ontwikkelingen redelijk in de pas.

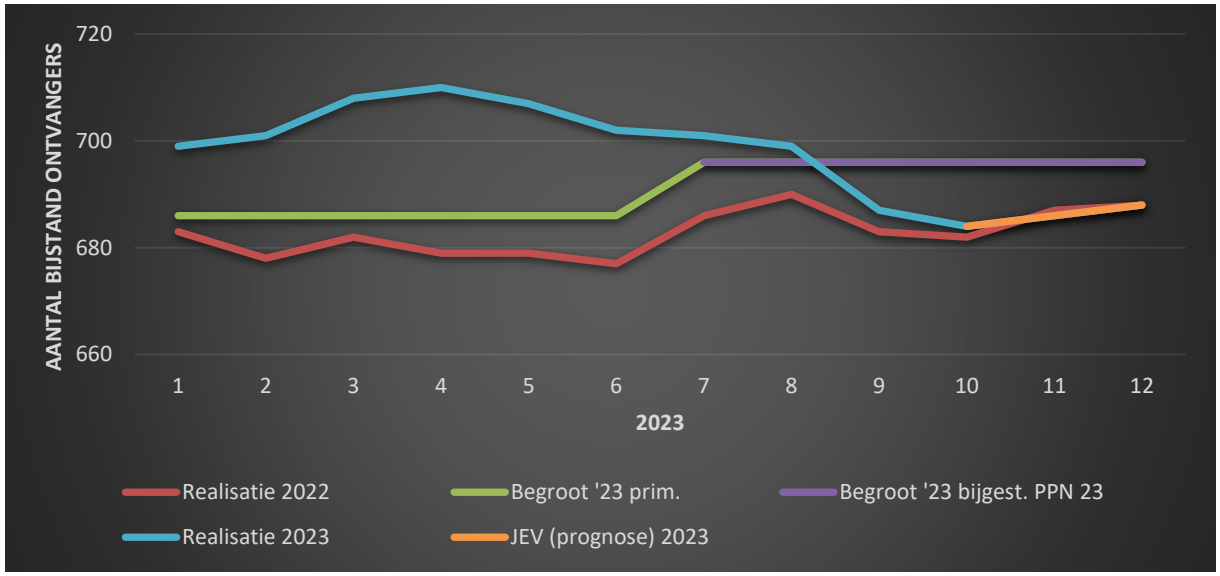

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. begroting?

In de geactualiseerde begroting 2023 wordt uitgegaan van gemiddeld 696 bijstandsgerechtigden. We zien een lichte afwijking t.o.v. de vastgestelde perspectiefnota 2023. Vooralsnog gaan we voorzichtigheidshalve uit van een **hele lichte groei** van de aantallen.

In de Perspectiefnota hebben we de opbrengsten bijgesteld aan het nader voorlopig BUIG-budget. Het definitieve budget BUIG voor het jaar 2023 is vastgesteld op € 11.225K. Dit levert een voordeel op van €148K op aan opbrengsten kant. Op basis van extrapolatie stellen we de kostenkant van het budget bij. Dit levert een nadeel op van € 191K. Per saldo is dat een nadeel van € 43K zie de tabel hieronder.

Tabel resultaat BUIG, excl. Effect gemeentefonds

x € 1.000	**nov-23**
Begroting 2023 saldo BUIG	**-548**
Opbrengsten BUIG	11.248
Kosten BUIG*	12.049
Saldo BUIG Perspectiefnota 2023	**-801**
Opbrengsten BUIG	11.396
Kosten BUIG	12.241
SALDO BUIG NOV 2023	**-845**
Inzet reserve BUIG	184
Mutatie PPN 23 t.o.v. begroting 2023	**-254**
Mutatie NOV 23 t.o.v. perspectiefnota 2023	**-43**

*De hier gepresenteerde kosten BUIG stamt uit de Perspectiefnota 2023, waarbij ook de effecten van LKS en IBO als mutatie uit de Perspectiefnota zijn meegenomen

Bijzondere bijstand
Afgezien van de uitgaven voor de energietoeslag, zijn in de uitgaven van ons armoedebeleid de beleidswijzigingen naar aanleiding van de in april (geamendeerd) vastgestelde nota 'Geldzorgen, armoede en schulden' nog niet duidelijk terug te zien. De stijging van de uitgaven op de Geldterugregeling (+ € 24K) is goeddeels terug te voeren op de, ambtelijk verstrekte, verhoging van € 100,- naar € 150,-. De verruiming van de doelgroep (niet langer minimaal 3 jaar onder de inkomensgrens maar minimaal 1 jaar) en daarmee het bereiken van meer inwoners is nog niet echt terug te zien. Ditzelfde geldt eveneens voor de verruiming van de individuele inkomenstoeslag; de verruiming van de doelgroep (niet langer minimaal 5 jaar een inkomen tot de bijstandsnorm, maar 3 jaar) in deze regeling is sinds eind oktober dit jaar van kracht.
In hoeverre het totaal aantal gebruikers van de voorzieningen in ons armoedebeleid groeit is op dit moment moeilijk te zeggen, aangezien dat gebruik fluctueert afhankelijk van periode (bijvoorbeeld: veel gebruik van de Geldterugregeling in het begin van het jaar, veel gebruik van de Kindregeling bij de start van een nieuw schooljaar). Eind oktober dit jaar maakten 1.036 huishoudens gebruik van één of meer regelingen (afgezien van de energietoeslag en de Kindregeling). Over het jaar 2022 als geheel waren dit 1.075 huishoudens. Tot dusver hebben in 2023 365 kinderen gebruik gemaakt van de Kindregeling; over het jaar 2022 als geheel was dit 374.
Zoals verwacht kunnen we de energietoeslag 2023 aan aanzienlijk meer huishoudens automatisch uitbetalen dan de energietoeslag 2022. De energietoeslag 2022 betaalden we aan 985 huishoudens automatisch uit. Voor de toeslag van 2023 doen we dit aan 1.546 huishoudens op grond van bij ons bekende gegevens.

Jeugd
In Q1 van 2023 is de jaarlijkse Nulmeting Jeugd en WMO uitgevoerd. Tijdens meerdere inhoudelijke duiding sessies is op basis van de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik, definitieve tarieven 2023 en ontwikkelingen het geactualiseerde beeld 2023 (en verder) bepaald. Dit hebben we in de Perspectiefnota verwerkt, waarmee de actuele begroting is bijgesteld.

In dit thema komt het onderdeel *Jeugd* aan de orde. In voorliggende rapportage brengen we de laatste ontwikkelingen in het zorggebruik en de daaraan gerelateerde kosten in beeld (zorggebruik stand t/m augustus 2023).

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. de begroting?
Voor het lopende jaar 2023 verwachten we op het thema Jeugd **€ 2.418k** nadeel ten opzichte van de actuele begroting. (Bij de septemberrapportage was het verwachte nadeel € 2.321k op basis van het zorggebruik stand t/m juni 2023)

In onderstaande tabel (bedragen x € 1.000) de opbouw per onderdeel:

	2023
Dagbehandeling	-25
Verblijf	-315
Ambulant	-627
GGZ zorg	-313
Bescherming/reclassering	-2
PGB	-25
Overig	-1.110
	-2.418

Dit verwachte resultaat leidt tot een onttrekking uit de egalisatiereserve Jeugd. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van (verwachte) jaarresultaten Jeugd. Het vrije gedeelte van de reserve ad afgerond € 1,8 miljoen, is **niet** voldoende om dit totale tekort op te vangen. Er resteert een verwacht tekort ad afgerond € 0,6 miljoen.

Hieronder per categorie de inhoudelijke toelichting:

Dagbehandeling
Het verwachte nadeel bij deze categorie is geheel te wijten aan de lokale bouwstenen Eerste Stap. We hebben gesignaleerd dat dit in toenemende mate wordt ingezet om ouders te ontlasten.
We gaan hier kritisch kijken of we andere mogelijkheden van ontlasten en financieren kunnen gaan inzetten. Denk hierbij aan SMI (sociaal medische indicatie) en reguliere kinderopvang. Daarnaast wordt deze categorie ook gebruikt om kinderen lokaal op te vangen i.p.v. naar een regionale aanbieder buiten Wijchen. Bij deze groep is er wel sprake van een extra zorgvraag bij de jeugdigen en is de indicatie ingezet zoals bedoeld.

Verblijf
We zien nieuwe instroom bij de gezinshuizen, moeder-kind huis en toename van maatwerkcontracten en kamertraining. Bij jeugdzorg met verblijf is de beïnvloedbaarheid op het gebruik minimaal. Vaak is er sprake van verwijzingen via gecertificeerde instellingen en medisch specialisten. Of het sociaal team verwijst vanuit een samenwerking met zorgprofessionals die mede adviseren. De zorg is dan al vaak zo intensief dat het een behoorlijke tijd in beslag gaat nemen om jeugdigen weer terug naar huis te krijgen, of naar een alternatieve vorm van gezinsgericht wonen. Het is daarom van belang goed te bekijken wat de zorgpaden zijn geweest voor verblijf. Dit gaan we nader onderzoeken. Eind 2023 komt hiervoor een tool beschikbaar waardoor we uit het systeem de samenloop kunnen halen. Hiermee bedoelen we behalve een indicatie voor verblijf, ook andere indicaties erbij op gestapeld zoals begeleiding en behandeling. Hierna gaan we in gesprek met het ROB (Regionaal ondersteuningsbureau) om te bepalen wat we regionaal met deze gegevens aan gerichte acties kunnen ontwikkelen.

Ambulant
Bij de categorie ambulant zien we een stijging van het zorggebruik van ambulante behandeling, dyslexie en specialistische begeleiding.

Meer jeugdigen maken gebruik van ambulante behandeling voor jeugdigen met een reguliere intelligentie en met een beperkte intelligentie (J&O en JLVG). Minder jeugdigen stromen uit. Daarnaast neemt ook de intensiteit van zorg toe, waardoor het zorggebruik ook stijgt. Dit wordt veroorzaakt door toename in complexiteit van de problemen van de jeugdigen, maar ook door het moeizaam tot afsluiting of afbouw van de zorg kunnen komen. Ouders lijken het in toename lastig te vinden de zorg weer zelf volledig voor rekening te nemen. Daarnaast lijken aanbieders in toenemende mate nieuw zorgvragen te constateren met een hogere of een langere indicatie. Samen met sociaal team, ouders en zorgaanbieders zullen we hier het gesprek over moeten aangaan. Er is een eindigheid aan zorg in de gevallen waarbij er geen sprake is van een chronische aandoening. Het gezin moet het weer zelf durven oppakken en ook de tijd krijgen zich hierin weer te settelen. Daarbij lijkt het ook dat we steeds meer streven naar hoge mate van welbevinden maar soms is een 6 hoog genoeg.
Als laatste hebben we geconstateerd dat bij een aanbieder ambulante behandeling wordt ingezet terwijl de uitvoeringsvorm specialistische begeleiding is. Dit gaan we niet meer toestaan.

Het zorggebruik van het product dyslexie stijgt opvallend t.o.v. het stabiele verloop van voorgaande jaren. Dit komt door alle lesuitval gedurende de coronamaatregelen. Jeugdigen hebben hierdoor ingeboet op normale klassikale lesuren en zijn daardoor meer aangewezen op deze behandelingen. We verwachten dat dit een tijdelijke toename is doordat de lessen nu zonder beperkingen gegeven worden.

We zien een behoorlijke toename van zorggebruik bij specialistische begeleiding. De categorie reguliere begeleiding is daarentegen stabiel.
We zien dat er meer uren specialistische begeleiding per jeugdige worden toegekend, ook maken jeugdigen langer gebruik van deze zorg. Deels komt dit doordat de problematiek verergert. Maar ook omdat deze zorg wordt ingezet om kinderen, met intensieve zorgvragen, maatwerkzorg te kunnen bieden binnen verblijf.
Daarnaast merken we ook hier dat ouders en aanbieders het lastig vinden om zorg af te bouwen, of niet steeds nieuwe vraagstukken op te willen pakken met specialistische hulp. Zoals hierboven beschreven hebben we daarin een opgave met sociaal team, ouders en aanbieders om deze enorme hang naar zorg en ondersteuning te normaliseren.
Als laatste zien we een afname van vak therapie ten laste van specialistische begeleiding. Dit omdat vak therapie ingezet werd via de bouwsteen specialistische begeleiding. Dit staan we niet meer toe waardoor dit verschil weer rechtgetrokken wordt.

Jeugd GGZ
Het gebruik van basis jeugd GGZ is lager dan de septemberrapportage. Dit komt doordat er minder jeugdigen gebruik van maken en er minder uren worden ingezet. Dit wordt mede veroorzaakt doordat we in het voorveld de SOJ (specialistische ondersteuning jeugd GGZ*)* inzetten en schoolmaatschappelijk werk. Ook hebben we een aantal cursussen die voorliggend zijn.

Specialistische jeugd GGZ laat een forse stijging in zorggebruik zien, maar minder dan verwacht in de septemberrapportage. We zien dat de zorgzwaarte (duur en volume) toeneemt, niet het aantal jeugdigen met deze zorg.
De verergering van de problematiek lijkt voor een groot deel veroorzaakt te worden door lange wachttijden voor zorgstart, waardoor problemen verergeren. We gaan met huisartsen in gesprek, zij zijn voornamelijk de verwijzer, om te achterhalen wat verdere oorzaken zijn en hoe we het gebruik kunnen gaan verminderen. Daarnaast spreken we de grootste aanbieder van deze zorgvorm om ook van deze kant uit te horen wat de oorzaken zijn van de verzwaring van de problematiek

Bescherming / reclassering
Per saldo geen bijzonderheden. Binnen de categorie stijgt jeugdreclassering. Bij jeugdbescherming zien we dat er vaker een OTS (ondertoezichtstelling) korter dan een jaar wordt ingezet i.p.v. een OTS meerjarig.
Aandachtspunt hierbij is dat het hier gaat over trajecten, dit maakt het tussentijds inschatten en analyseren van zorggebruik lastiger.

PGB
Op basis van recente informatie van de Sociale verzekeringsbank over de pgb's Jeugd, verwachten we een toename in kosten. Dit grotendeels als gevolg van de afrekening over het jaar 2022.

Overig
Het verwachte tekort bij deze categorie wordt volledig veroorzaakt door een toename van het zorggebruik van het Landelijk transitie arrangement (LTA). We zien een toename van het aantal jeugdigen met deze zeer specialistische zorg, een toename van de verblijfs- en behandelduur en gebrek aan uitstroom.

De beïnvloedbaarheid van de gemeente is nihil. De verwijzingen gaan via de gecertificeerde instellingen en de medische specialisten. De toename valt ook regionaal op en is voor ons moeilijk te verklaren. Het grootste aandeel van deze jeugdigen krijgt zorg gerelateerd aan GGZ of gedragsproblematiek met een normale intelligentie.

Deze zorg wordt landelijk ingekocht omdat hij zeer specialistisch is en er landelijk maar sprake is van een beperkt gebruik. Waarom de jeugdigen in Wijchen in deze aantallen gebruik moeten maken van deze zorg is ons niet duidelijk. We zijn in gesprek met de GGD om hierin een onderzoek te starten. Dit komt echter moeizaam tot stand omdat deze zorg niet door de gemeente wordt verwezen en we deze jeugdigen lokaal ook niet allemaal in beeld hebben. Door privacywetgeving delen instellingen maar beperkt informatie met ons. Met de regio gaan we in gesprek met de VNG om beter contact te krijgen met deze aanbieders van zorg om zo betere analyses te kunnen maken en te kunnen bezien of we de uitstroom kunnen bevorderen.

We begroten deze categorie meerjarig en hanteren daarbij als uitgangspunt het gemiddelde van de afgelopen vier jaren. Het (verwacht) zorggebruik in 2023 is in vergelijk met voorgaande jaren ongekend hoog. Ook weten we niet wat de uitstroomprognose per jeugdige is. Voor 2023 is daarom de lineaire methode gehanteerd.

Conclusie
We zien een toename van zorggebruik in 2023, meestal veroorzaakt door verlenging van het gebruik en intensivering van het gebruik. Ook zien we dat de uitstroom stagneert. Deels hebben we hier geen invloed op en zullen onze acties zich richten op verklarende analyses, hierbij valt te denken aan LTA en specialistische GGZ.

Waar we wel invloed hebben als gemeente, gaan we in gesprek met sociaal team, ouders en aanbieders om de hang naar zorg en ondersteuning te verminderen (normaliseren) en voeren we gerichte acties uit. Hier zullen we ook het vrij toegankelijk aanbod, het normale verenigingsleven en het welzijnsaanbod hard nodig hebben. We zullen moeten zorgen dat er geen schaarste gaat ontstaan in zorg, maar we eenieder met een vastgestelde zorgvraag kunnen blijven ondersteunen. Hierbij zullen we ons moeten realiseren dat we beperkte middelen hebben.

Vervolg
Op 14 december 2023 staat de tweede informatieavond Jeugd en WMO 2023 gepland, waarin de resultaten t/m augustus 2023 worden toegelicht. Ter voorbereiding op de informatieavond wordt u meer in detail geïnformeerd middels een informatienota. De structurele gevolgen zijn uitgewerkt in de Begroting 2024.

WMO
In Q1 van 2023 is de jaarlijkse Nulmeting Jeugd en WMO uitgevoerd. Tijdens meerdere inhoudelijke duiding sessies is op basis van de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik, definitieve tarieven 2023 en ontwikkelingen het geactualiseerde beeld 2023 (en verder) bepaald. Dit hebben we in de Perspectiefnota verwerkt, waarmee de actuele begroting is bijgesteld.

In dit thema komt het onderdeel *WMO* aan de orde. In voorliggende rapportage brengen we de laatste ontwikkelingen in het zorggebruik en de daaraan gerelateerde kosten in beeld (zorggebruik stand t/m augustus 2023).

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. de begroting?
Voor het lopende jaar 2023 verwachten we **€ 17k** nadeel ten opzichte van de actuele begroting.
(In de septemberrapportage verwachtten we geen afwijkingen).

In onderstaande tabel (bedragen x € 1.000) de opbouw per onderdeel:

	2023
Huishoudelijke hulp	17
Begeleiding	-20
Hulpmiddelen	0
Dagbesteding	139
Woonvoorzieningen	-124
PGB	-30
Overig	0
Totaal	**-17**

Dit verwachte resultaat 2023 leidt tot een onttrekking uit de egalisatiereserve WMO, waarmee het resultaat WMO ná egalisatie op nihil uitkomt. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van (verwachte) jaarresultaten WMO.

Huishoudelijke verzorging
Bij huishoudelijke verzorging treedt een voordeel op van 17K als gevolg van een lagere inzet van het product praktische begeleiding. Sinds 2023 is de bouwsteen praktische begeleiding van 'Begeleiding' naar 'Huishoudelijk verzorging' verschoven.
Eerder dit jaar hebben wij het tarief huishoudelijke hulp voor 2023 in overleg met onze HH aanbieders vastgesteld. Nadien is er een onderhandelingsakkoord bereikt tussen de werkgeversorganisaties en vakbonden over het openbreken van de CAO VVT. Hierbij zijn aanvullende loonafspraken gemaakt. Het HH tarief passen wij voor 2023 niet meer aan. De drie overeengekomen loonsverhogingen worden wel verwerkt in het HH tarief voor 2024.

Begeleiding
Bij begeleiding zien we een nadeel. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename van specialistische begeleiding.
Dagbesteding
Het voordeel bij dagbesteding wordt mede veroorzaakt door een lagere vaststelling van de subsidie voor dagbegeleiding aan MeerVoormekaar en LuciVer over 2022. Reden hiervan is een hoger aandeel deelnemers met een Wlz-indicatie dan waarvan in de begroting was uitgegaan. Inkomsten uit Wlz worden conform afspraak verrekend met de toegekende Wmo-subsidie. Bij inloop en ontmoeten valt de te betalen huur voor Villa Sterrenbosch over 2023 lager uit dan geraamd doordat het ontmoetingscentrum begin 2023 nog niet altijd op 2 dagen open is geweest.

Woonvoorzieningen
Bij woonvoorzieningen zien we een nadeel van 124k. Als gevolg van gestegen materiaal- en personeelskosten zien we de uitgaven van woonvoorzieningen stijgen. We zien ook een toename van aanvragen voor trapliften. Door de toename van uitstaande trapliften stijgen jaarlijks ook de onderhoud- en reparatiekosten van deze trapliften. De toename is een gevolg van de vergrijzing en het feit dat mensen langer in hun eigen huis blijven wonen omdat passende woonruimte ontbreekt.

PGB
We zien een lichte stijging van de uitgaven PGB begeleiding en een lichte daling van de uitgaven PGB voor Hulp bij het huishouden. Per saldo levert dit een nadeel op van 30k.

Vervolg
Op 14 december 2023 staat de tweede informatieavond Jeugd en WMO 2023 gepland, waarin de resultaten t/m augustus 2023 worden toegelicht. Ter voorbereiding op de informatieavond wordt u meer in detail geïnformeerd middels een informatienota.

Vluchtelingen, arbeidsmigranten en huisvesting
Ontheemden Oekraïne
In 2022 hebben we een opvang gerealiseerd met 180 plaatsen in het oude gemeentehuis aan de Kasteellaan. We hebben de capaciteit in 2023 uitgebreid naar 200 plaatsen. De bezettingsgraad schommelt tussen de 192 en maximaal 200 bezette bedden, dit omdat we ruimtes vrij moeten houden voor calamiteiten, zoals ziekte of bijzonder gedrag. In november 2023 zijn de vluchtelingen verhuisd naar de nieuwe locatie van flex- appartementen, die voor 2 jaar wordt gebruikt als noodopvang voor deze vluchtelingen. We hebben daar 220 bedden beschikbaar, inclusief snijverlies. In de praktijk betekent dit dat we streven naar een bezetting van 200 bedden. Het gebouw is overgedragen aan woningcoöperatie Talis per 1 november 2023. Zij zorgen voor het beheer van het gebouw. Zodra de vluchtelingen het gebouw hebben verlaten, wordt het via Talis beschikbaar voor jongeren, starters en andere doelgroepen voor sociale huur.

Doordat de vluchtelingen in veel gevallen al langer dan een jaar in de opvang verblijven zonder zicht op terugkeer naar huis, ontstaan er spanningen en ongemak. Dit komt deels door de trauma's die zijn opgelopen door de oorlog, maar ook door het gemis van familie en vrienden en de oude situatie in hun land van herkomst. Ook is het moeilijk om lang in gedeelde ruimtes te wonen met weinig privacy. Dit zal verbeteren nu ze zijn verhuisd naar de nieuwe locatie, maar er zal nog steeds sprake zijn van gedeeld wonen voor een aantal vluchtelingen. We proberen hierop in te spelen door gesprekken te voeren, indien nodig hulp in te schakelen en te zorgen voor zingeving, zoals werk, vrijwilligerswerk, recreatieve activiteiten en onderwijs. Ook zetten we zo nodig zorg in, waarvoor we extra middelen hebben gekregen (Wmo- en Jeugdhulp-middelen). We hebben ervoor gekozen om dit niet in de reguliere verantwoording van Wmo en Jeugdhulp op te nemen, maar in dit thema. Momenteel verblijven 3 jongeren in een gezinshuis nadat de Raad van Kinderbescherming hiervoor een maatregel heeft uitgesproken.

De jeugdigen gaan naar school en we stimuleren hen om deel te nemen aan sportactiviteiten. Om het leven voor alle vluchtelingen zo veilig en aangenaam mogelijk te maken, hebben we huisregels. Hierin maken we afspraken over hoe we samenleven en wat wel en niet is toegestaan. Zo is het bijvoorbeeld verboden om alcohol of middelen te gebruiken in de voorziening. We maken duidelijke afspraken gericht op verbetering en het voorkomen van overlast, indien dit aan de orde is.

Asielopgave
Wij gaan een AZC vestigen voor 300 asielzoekers voor de duur van 5 jaar met een mogelijke verlenging van 5 jaar. Het AZC voorziet in de taakstelling voor zowel de gemeente Druten als Wijchen. Het project bevindt zich in de voorbereidende fase waarin er gesprekken plaatsvinden met omwonende en andere belanghebbenden. Het traject voor de vergunning wordt opgestart er wordt gewerkt met een tijdelijke vergunning waardoor de bestemming niet veranderd hoeft te worden op de plaats waar het AZC gevestigd wordt. COA is volledig verantwoordelijk voor ontwerp ontwikkeling en beheer van de voorziening. Verder zijn we in gesprek met het COA om een bestuursakkoord af te sluiten en een huurovereenkomst van de grond van gemeente aan COA. De opgave hiervoor is urgent en vraagt directe inzet. De verwachting is dat het AZC over een jaar operationeel is.
Tegelijkertijd zijn we in gesprek met inwoners van het kleine buurtschapje de Teersdijk zij worden de toekomstige buurtgenoten van het AZC. We zijn met ze in gesprek om ervoor te zorgen dat het woongenot voor asielzoekers en aanwonende behouden blijft.

Statushouders
We plaatsen de statushouders volgens de vastgestelde taakstellingen door het rijk. Het lukt de gemeente Wijchen nog steeds om deze taakstellingen te behalen. Het gaat echter wel moeizamer door krapte op de sociale huur markt. Dit maakt dat we regionaal willen optrekken om een aantal knelpunten gezamenlijk op te pakken. Hierbij te denken aan het beter matchen van de statushouders bij de huizen die beschikbaar zijn (grote of kleine huishoudens) en het ontwikkelen van doorstroom locaties.

Arbeidsmigranten
Er is een wet aangenomen waardoor internationale werknemers recht hebben op fatsoenlijk onderdak. In de praktijk verblijven internationale werknemers vaak op plaatsen met te veel personen in een te kleine ruimte. Hoewel de gemeente niet voor huisvesting zorgt, kan de gemeente het in beleid wel mogelijk maken dat werkgevers en projectontwikkelaars voorzieningen creëren die voldoen aan de wettelijke eisen. Het faciliteren van

passende huisvesting kan er tevens voor zorgen dat er meer ruimte komt op de reguliere woningmarkt. We stellen eerst een beleid vast, zodat er handhaving kan plaatsvinden conform beleid. Een verdere financiële en personele uitwerking volgt in een volgende rapportage.

Financieel
In 2023 hebben we in totaal, door uitbreiding van 180 naar 220, ongeveer € 6,0 miljoen ontvangen. Ook voor geheel 2023 ondervinden we als gemeente geen financieel nadeel door het opvangen van ontheemden Oekraïners.

Exploitatie opvang Oekraïne	**Bedrag x € 1.000**
Exploitatiekosten tot november	-3.928
Overige inkomsten	1
Nog te verwachten exploitatiekosten tot en met december	-999
Leefgeld GOO tot november	-36
Nog te verwachten verstrekkingen leefgeld GOO tot en met december	-9
Kosten ambtelijk orgaan	-125
Totaal verwachte exploitatiekosten	*-5.096*
Totale Bijdrage Rijk GOO (Voorschot)	*6.002*
Verwacht saldo normvergoeding	**906**
Particuliere opvang ontheemden Oekraïners	
Leefgeld tot november	-26
Nog te verwachten leefgeld t/m december	-7
Uitvoeringskosten POO	-5
Vergoeding verstrekking POO	38
Verwacht saldo POO	**0**

De voorbereidingskosten van het AZC t/m oktober zijn doorbelast aan het COA, in onderstaande tabel laten een overzicht van de gemaakte kosten.

Asielopgave	**Bedrag x € 1.000**
Ambtelijke inzet proces coördinatie en beleid (513 uur)	33
Ambtelijke inzet AZC Projectleider en ondersteuning (920 uur)	56
Externe kosten Adviseurs	35
Facilitaire kosten	1
Total kosten	**126**
Bijdrage COA	-126
Saldo	**0**

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)

TV	Taakveld	Begroot	JEV	Budget overheveling	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.421	3.379	30	12
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.726	1.697	18	11
6.3	Inkomensregelingen	2.930	3.965	195	-1.230
6.4	WSW en beschut werk	4.545	4.545	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	2.565	2.496	0	69
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.236	2.161	0	75
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	3.773	3.773	0	0
6.71b	Begeleiding (WMO)	2.940	2.940	0	0
6.71c	Dagbesteding (WMO)	725	725	0	0
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	68	67	0	1
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	3.205	3.205	0	0
6.72b	Jeugdhulp behandeling	1.285	1.285	0	0
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	1.033	1.033	0	0
6.73a	Pleegzorg	401	401	0	0
6.73b	Gezinsgericht	486	486	0	0
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	2.692	2.692	0	0
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	3.174	3.174	0	0
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	841	1.442	0	-600
6.74c	Gesloten plaatsing	88	88	0	0
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	0	-92	92	0
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	156	57	0	98
6.82a	Jeugdbescherming	670	670	0	0
6.82b	Jeugdreclassering	74	74	0	0
	Resultaat	**39.033**	**40.262**	**335**	**-1.564**

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
6.1	Lagere onderhoudskosten gebouwen, met name uitstel van onderhoud bij de Zandloper en het Mozaïek, omdat die gecombineerd worden met in voorbereiding zijnde projecten.	0	386
6.1	Onderhoudskosten rekenen we af met de egalisatiereserve onderhoud gebouwen.	0	-386
6.1	Op het onderdeel ontmoetingscentrum Villa Sterrenbos vindt een incidenteel voordeel plaats. Lagere huurkosten doordat het ontmoetingscentrum begin 2023 nog niet altijd twee dagen open is geweest.	0	10
6.1	Restbudget ondersteuning accommodatiebesturen kan vrijvallen.	0	4
6.2	Op basis van de werkelijke uitgaven en een inschatting van de nog te maken kosten voor schoonmaakartikelen bij het Sociaal wijkteam, kan de raming met € 1 k worden verlaagd.	1	0
6.2	Op het onderdeel indicaties WMO- voorzieningen vindt een voordeel plaats. Er zijn minder medische adviezen aangevraagd.	0	10
6.2	Thema Jeugd: Op het onderdeel Veilig Thuis treedt een incidenteel voordeel op.	0	12
6.2	Thema Jeugd: Op het onderdeel *preventief justitieel kader* (jeugdbescherming) wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-7
6.2	Egalisatie Jeugd: het verwachte voordeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	-5
6.3	Op grond van de meest actuele stand over de verleende kwijtschelding van rioolbelasting, kan het budget hiervoor worden verlaagd.	0	10
6.3	Schuldhulpverlening: Extra verkregen middelen in het gemeentefonds voor vroegsignalering zijn net benodigd. Dat hebben we met eigen middelen gedaan.	0	66
6.3	Schuldhulpverlening: Vrijval van lopende exploitatie, omdat budgetoverheveling van vorig jaar niet volledig ingezet is. Dat laten we nu vrij vallen.	0	37
6.3	BUIG: Nadeel op de begroting bijstand op basis van extrapolatie, zie thema BUIG voor meer toelichting.	0	-41
6.3	Voor de uitvoering van de regeling Energietoeslag 2023 ontvangt de gemeente de middelen pas in de decembercirculaire. Vooruitlopend daarop is gestart met de uitvoering van de regeling. IN taakveld 0.7 ziet u de te ontvangen middelen hiervoor terug.	0	-1.706
6.3	In de Begroting 2023 is 315K aan incidentele middelen gereserveerd om te kunnen voorzien in schrijnende situaties door de onverwachts snel stijgende inflatie en energieprijzen. Indien de maatregelen van het Rijk onvoldoende zouden zijn om (zoveel mogelijk) alle schrijnende situaties passende ondersteuning te bieden, zouden deze lokale middelen ingezet kunnen worden. De rijksmaatregelen zijn tot dusver in de Wijchense situatie afdoende gebleken. Ook de (lokale) uitvoering en de verstrekking van de energietoeslag konden geheel uit de rijksmiddelen worden gedekt.	0	315
6.3	Ontvangen middelen uit het gemeentefonds voor breed offensief en armoede worden in 2023 niet ingezet.	0	89
6.5	MGR: voordeel op arbeidsmatige dagbesteding.	0	69
6.6	Thema WMO: op het onderdeel *woonvoorzieningen* wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema WMO.	0	-124
6.6	Egalisatie WMO: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve WMO.	0	124
6.6	WMO vervoersvoorzieningen: voordeel op vergoedingen door minder gebruik dan begroot.	0	75

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
6.71a	Thema WMO: op het onderdeel *huishoudelijke hulp* wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema WMO.	0	17
6.71a	Thema WMO: op het onderdeel *PGB huishoudelijke hulp* wordt een voordeel verwacht. Dit op basis van de meest recente informatie van de sociale verzekeringsbank.	0	28
6.71a	Egalisatie WMO: het verwachte voordeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve WMO.	0	-45
6.71b	Thema WMO: op het onderdeel *begeleiding* wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema WMO.	0	-20
6.71b	Thema WMO: op het onderdeel *PGB begeleiding* wordt een nadeel verwacht. Dit op basis van de meest recente informatie van de sociale verzekeringsbank.	0	-57
6.71b	Egalisatie WMO: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve WMO.	0	77
6.71c	Thema WMO: op het onderdeel *dagbesteding* wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema WMO.	0	139
6.71c	Egalisatie WMO: het verwachte voordeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve WMO.	0	-139
6.72a	Thema Jeugd: Op het onderdeel *begeleiding ambulant* wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-240
6.72a	Thema Jeugd: Op het onderdeel *PGB Jeugd* wordt een nadeel verwacht. Dit op basis van de meest recente informatie van de sociale verzekeringsbank.	0	-25
6.72a	Thema Jeugd: Op het onderdeel *verblijf excl. behandeling: logeren* wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	4
6.72a	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	261
6.72b	Thema Jeugd: Op het onderdeel *behandeling ambulant* wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-387
6.72b	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	387
6.72c	Thema Jeugd: Op het onderdeel *dagbehandeling* wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-25
6.72c	Thema Jeugd: Op het onderdeel *vervoer Jeugd* wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	6
6.72c	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	19
6.73a	Thema Jeugd: Op het onderdeel *verblijf excl. behandeling: pleegzorg* wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	11
6.73a	Egalisatie Jeugd: het verwachte voordeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	-11
6.73b	Thema Jeugd: Op het onderdeel *verblijf excl. behandeling: gezinsgericht* wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-215
6.73b	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	215
6.73c	Thema Jeugd: Op het onderdeel *verblijf incl. behandeling: overig* wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-73

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
6.73c	Thema Jeugd: Op het onderdeel *verblijf excl. behandeling: overig* wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-221
6.73c	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	294
6.74a	Thema Jeugd: Op het onderdeel *GGZ behandeling zonder verblijf* wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-281
6.74a	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	281
6.74b	Thema Jeugd: Op het onderdeel *crisis / LTA / GGZ verblijf* wordt een nadeel verwacht. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het landelijk transitie- arrangement. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-1.161
6.74b	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we deels met de egalisatiereserve Jeugd. Dit omdat de egalisatiereserve Jeugd niet voldoende saldo heeft om het gehele verwachte tekort te dekken.	0	560
6.74c	Thema Jeugd: Op het onderdeel *gesloten jeugdzorg* wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	179
6.74c	Egalisatie Jeugd: het verwachte voordeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	-179
6.81b	GGZ: voordeel van 102K omdat Nijmegen geen bijdrage vraagt en kosten van ambulatisering onder Beschermd Wonen is gebracht, waarvoor een apart budget is opgesteld	0	98
6.82a	Thema Jeugd: Op het onderdeel *jeugdbescherming* wordt een voordeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	35
6.82a	Egalisatie Jeugd: het verwachte voordeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	-35
6.82b	Thema Jeugd: Op het onderdeel *jeugdreclassering* wordt een nadeel verwacht. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thema Jeugd.	0	-29
6.82b	Egalisatie Jeugd: het verwachte nadeel op dit taakveld egaliseren we met de egalisatiereserve Jeugd.	0	29
	TOTAAL	**1**	**-1.565**

3.7 Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Speerpunten:

7.a Omgaan met klimaatverandering *Ons klimaat verandert en dat heeft invloed op ons dagelijks leven. Extremere perioden van hitte, neerslag en droogte komen steeds vaker voor. In bestaande en nieuwe wijken zorgen we ervoor dat we beter omgaan met de gevolgen van klimaatverandering, door een meer water robuuste en klimaatbestendige inrichting van de fysieke leefomgeving. Hiermee willen we bereiken dat minder situaties van wateroverlast, verdroging en hittestress ontstaan.*	
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We vinden het belangrijk dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zich voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering. Wij willen klimaatbewustzijn en zelfwerkzaamheid in de samenleving stimuleren. Bijvoorbeeld wat betreft vervangen van tegels door groen, aanleggen van groene daken of opvangen van regenwater in een regenton. Dit doen wij door: - Gerichte en samenhangende communicatie over klimaatadaptatie. Hiertoe stellen we een actieplan op en sluiten we aan bij de regionale communicatiestrategie en campagne RAS. - Klimaatadaptatie meenemen in de prestatieafspraken met woningbouwcorporaties en zo mogelijk verfijnen.	Een groener Wijchen: het Actieplan Klimaatadaptatie Wijchen is ter informatie voorgelegd aan de Raad (20-4-2023). Mei 2023 is gestart met de campagne Een groener Wijchen. Op de gemeentelijke website is voorzien in een webpagina. Er heeft 1 gemeente brede actie plaatsgevonden (mei) en 2 wijkacties (sept en okt). Daarnaast worden op logische momenten, zoals landelijke dagen en gemeentelijke acties, berichten geplaatst op gemeentepagina en social media. Regionale communicatiestrategie: zie volgende punt (regionale adaptatiestrategie RAS) Verfijning van de prestatieafspraken met corporaties is onderdeel van de jaarlijkse gesprekken.
In wijken en dorpen en op bedrijventerreinen houden we rekening met gevolgen van klimaatverandering. Bijvoorbeeld door de aanleg van meer groen in de wijk, door water meer ruimte te geven, of (voor zover doelmatig) door het gebruik van grasbetontegels voor parkeerplaatsen. Dit doen wij door: - Klimaatbestendig beheer van de openbare ruimte en voorzieningen (zie Doelmatigheid in verbrede rioleringszorg) - Klimaatbestendigheid als randvoorwaarde blijven hanteren bij ruimtelijke ontwikkelingen.	Klimaatbestendigheid wordt standaard meegegeven als randvoorwaarde bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiertoe is een procesbeschrijving Watertoets opgesteld.
In de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) werken we samen met andere gemeenten aan klimaatbestendigheid en de communicatie daar omheen voor zover dit doelmatiger is. Dit doen wij door: - Deelname aan regioproces RAS, in bijzonder de 3 regionale speerpunten Communicatie, Klimaatkennis op orde en Klimaatbestendige prestatieafspraken.	Wij participeren in het regioproces RAS Rijk van Maas en Waal. Najaar 2023 is de regionale website gereed gekomen (www.veranderjijmee.nl). Deze is gelinkt aan de gemeentelijke website. Kennisuitwisseling is standaard binnen de regionale samenwerking. Speerpunt Klimaatbestendigheid in prestatieafspraken is regionaal niet opgestart en inmiddels lokaal opgepakt.

7.b	***Naar een energie neutrale en duurzame toekomst*** *Energieneutraal begint met energiebesparing: wat je niet verbruikt hoef je ook niet op te wekken. De komende jaren zetten we verder in op energiebesparing. Ook maken we de overstap naar duurzame energiebronnen zoals zon en wind. Daarbij houden we aandacht voor de betaalbaarheid van de opgave voor alle inwoners. En nieuwe technieken bieden kansen voor onze economie. Dit alles kan Wijchen niet alleen, dus werken we lokaal en regionaal samen.* *Wijchen neemt haar verantwoordelijkheid in een regionale opgave, vastgelegd in de Regionale Energie Strategie (RES). Bij een nieuwe RES pakt Wijchen in gezamenlijkheid met de 15 gemeenten in de regio daar haar aandeel in.* *Windenergie, zoals de 3 windmolens op Bijsterhuizen, levert een belangrijke bijdrage aan de opgave. Daarbij is draagvlak van omwonenden en de rest van de samenleving van belang. We volgen met belangstelling de landelijke en provinciale ontwikkelingen over de plaatsing van windmolens in relatie tot onze gedragscode.* *Zonne-energie is ook noodzakelijk voor de energietransitie. Zonnepanelen op daken hebben de voorkeur boven zonneparken. Als zonne-akkers nodig zijn, pakken we deze in een groene buffer, met aandacht voor goede landbouwgronden en biodiversiteit.*

In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Nieuwe routekaart / Lokale energie strategie - In 2023 stellen we een Lokale Energie Strategie op: een nieuwe routekaart voor realistische doelen en een energieneutrale toekomst. Tegelijkertijd zetten we een monitorings- en verantwoordingssysteem op voor het (controleren op het) behalen van de doelen.	Nieuwe routekaart / Lokale energie strategie - In 2023 zijn we gestart met het opstellen van een Lokale Energie Strategie, die naar verwachting begin 2024 wordt vastgesteld. Tegelijkertijd zetten we een monitorings- en verantwoordingssysteem op voor het (controleren op het) behalen van de doelen.
Elektriciteit - We werken mee aan het planMER traject en het opstellen van een bod in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) 2.0. - We streven ernaar in 2023 het windpark bij Bijsterhuizen vergund te hebben zodat realisatie van de 3 windmolens kan beginnen. - De gedragscode windenergie zal vervolgens geëvalueerd worden. - We gaan zonnepark Bankhoef vergunnen en invulling geven aan de participatie en het gebiedsfonds. - Tevens kijken we naar de houdbaarheid van de zonnevisie en vullen deze daar waar nodig aan met nieuwe beleidsrichtingen en een agenda voor zon op daken. - We onderzoeken met partners zoals Liander oplossingen voor de drukte op het elektriciteitsnet (netcongestie), zoals bijvoorbeeld de inzet van buurtbatterijen.	Elektriciteit - We hebben het planMER traject doorlopen en zijn begonnen met het opstellen van een bod in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) 2.0 dat in 2024 wordt vastgesteld. - Het windpark bij Bijsterhuizen gaat eind 2023 in de RO -procedure. - De evaluatie van de gedragscode windenergie is in het najaar gestart en zal in Q1 2024 worden afgerond. - zonnepark Bankhoef is vergund en de invulling aan de participatie en het gebieds-fonds is gestart. Netcongestie speelt de realisatie parten, er wordt naar oplossingen gezocht. - De actualisatie van de zonnevisie zal eind 2023 starten en we vullen deze daar waar nodig aan met nieuwe beleidsrichtingen en een agenda voor zon op daken. - We hebben een specifiek onderzoek ingesteld naar oplossingen voor de drukte op het elektriciteitsnet (netcongestie), zoals bijvoorbeeld de inzet van buurtbatterijen. De resultaten komen begin 2024 in de raad. Ook loopt er een verkenning naar een smart energy hub bij/op bedrijventerrein Bijsterhuizen.
Wonen - Met het energieloket en energiecoaches blijven we inwoners stimuleren en ondersteunen om maatregelen te nemen om energie te besparen. Daarvoor zoeken we de samenwerking met partners zoals de ECL	Wonen - Met het energieloket en energiecoaches blijven we inwoners stimuleren en ondersteunen om maatregelen te nemen om energie te besparen. Het energieloket is uitgebouwd, er is een backoffice bij en het is nu Energieloket

(energie coöperatie Leur) en leefbaarheidsgroepen. We gaan voor een proactieve en gebiedsgerichte benadering. - Met het oog op de warmtetransitie stellen we op korte termijn een warmtevisie met actieplan vast. Inwoners en stakeholders worden betrokken bij de invulling van dit actieplan. De komende jaren werken we die verder uit en maken we wijkuitvoeringsplannen. - Voor de warmtetransitie onderzoeken we de mogelijkheden van nieuwe technologieën, zoals warmtewinning uit oppervlaktewater, het gebruik van waterstof en (industriële) restwarmte. De mogelijkheden van restwarmte van de ARN worden onderzocht.	Wijchen. Met ECL (energie coöperatie Leur) werken we samen op het vlak van de opleiding en aansturing van Energiecoaches. Er wordt gewerkt aan een plan voor het ontzorgen van inwoners en een gemeente brede campagne voor informatie en hulp aan huishoudens om aardgasvrij te worden. - Het warmteplan is inmiddels vastgesteld, in samenspraak met stakeholders en groepen van inwoners. De komende jaren werken we die verder uit en maken we wijkuitvoeringsplannen, momenteel voor Wijchen-Zuid. - Voor de warmtetransitie onderzoeken we de mogelijkheden van nieuwe technologieën, zoals warmtewinning uit oppervlaktewater, het gebruik van waterstof en (industriële) restwarmte. De mogelijkheden van restwarmte van de ARN worden momenteel onderzocht.
Werken - We stimuleren besparing van energie en de opwek van groene energie en spreken bedrijven daaropaan. Binnen de GMR werken we mee aan het opzetten van een Regionaal Expertise Team voor bedrijven. - Wijchen is al een Fairtrade gemeente. We verkennen of we verdere stappen kunnen nemen om een Global Goals gemeente te worden. - We gaan verder met verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen en organisatie en maken een nadere uitwerking hiervan. We onderzoeken de implementatie van een CO2-prestatieladder. Zo geven we het goede voorbeeld.	Werken - We hebben besparing van energie en de opwek van groene energie gestimuleerd en bedrijven daaropaan aangesproken. Het Regionaal Expertise Team voor bedrijven is inmiddels operationeel. We hebben in 2023 een energieloket voor bedrijven en een zakelijke lening voor verduurzaming voor bedrijven gelanceerd. - Wijchen is al een Fairtrade gemeente. We hebben de verkenning naar de haalbaarheid van Wijchen als Global Goals gemeente in de raad besproken en gaan verder met uitvoering van de Global Goals. - We zijn bezig met de implementatie van een CO2-prestatieladder voor onze gemeentelijke organisatie en gebouwen. Zo geven we het goede voorbeeld. - We hebben kleine maar zichtbare energiebesparingsprojecten gedaan in de horeca met Sit&Heat kussens op terrassen en Green Dish (minder vlees op menu).

7.c Afval: opgeruimd staat netjes

Gemeente en inwoners zorgen samen dat afval netjes opgeruimd wordt. We gaan door met het stimuleren van de huishoudelijke afvalscheiding. Hiermee willen we bereiken dat afvalstoffen weer als grondstof kunnen worden ingezet en de hoeveelheid te verbranden restafval wordt beperkt. Bij knelpunten zoeken we naar praktische oplossingen.

In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Onze afvalinzameling blijven we verbeteren. Daarbij hebben we aandacht voor het stimuleren van afvalscheiding: kwalitatief en kwantitatief. Hiervoor is een communicatiecampagne opgezet. • Voortzetten van de campagne “Weet wat je achterlaat”. • Een plan van aanpak opstellen om afvalinzameling bij woningen met ruimtegebrek te verbeteren waardoor deze inwoners worden gestimuleerd om hun afval beter te scheiden.	In het najaar van 2022 is de campagne “Weet wat je achterlaat” van start gegaan. In 2023 is "Weet wat je achterlaat' op meerdere events geweest, en is het aantal deelnemende winkeliers sterk uitgebreid. Ook is een link gemaakt tussen de beestenbende en 'Weet wat je achterlaat". Bij de begroting is onder andere een motie aangenomen waarbij de opdracht is voor grootschalige nieuwbouwprojecten op een andere manier afval in te zamelen. Wat de werkwijze zou moeten zijn wordt uitgewerkt. Hierbij wordt ook verkent of deze werkwijze ook toegepast kan worden bij bestaande

	woningen waar sprake is van ruimtegebrek.
We starten een proef met een tijdelijk, roulerend inzamelpunt voor grofvuil in wijken. Hiermee wordt het voor inwoners makkelijker om dichtbij huis weg te brengen. We gaan in beeld brengen hoe deze proef eruit moet zien. We doen eerst een verkenning voordat de pilot wordt opgestart naar de haalbaarheid van deze inzameling (kosten en milieu winst)	Dar is momenteel meerdere opties aan het uitwerken.
Zwerfafval gaan we tegen door in te zetten op bewustwording en het ondersteunen van initiatieven van inwoners om zelf zwerfafval op te ruimen. Voortzetten aanpak zwerfafval door inzet Beestenbende en vrijwilligers die zwerfafval opruimen etc.	De bestaande werkwijze is succesvol doorgezet. Het aantal beestebenders is nog verder gegroeid naar ruim 600.

7.d	***Doelmatigheid in verbrede rioleringszorg***
	We dragen zorg voor het inzamelen, transporteren en verwerken van afvalwater, hemelwater en grondwater. Samen met waterschap, provincie en rijk geven wij zo invulling aan het kwalitatief en kwantitatief duurzaam waterbeheer. *We beschermen de volksgezondheid en het milieu tegen maatschappelijk aanvaardbare (laagst mogelijke) kosten:* *— Voorkomen van verontreiniging van bodem, grond- en oppervlaktewater;* *— Voorkomen van persoonlijke en/of materiële schade als gevolg van afvalwater, hemelwater en grondwater;* *— Inzetten op doelmatigheid en kosteneffectiviteit.* *Hiervoor streven wij naar een kwantitatief (hydraulisch) en kwalitatief (milieutechnisch) goed functionerend stedelijk watersysteem. Dat betekent enerzijds een stedelijk watersysteem van voldoende capaciteit, anderzijds een in voldoende staat verkerend stedelijk watersysteem.*

In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Van de riolering afkoppelen van 1 ha openbaar verhard oppervlak, in samenloop met reconstructies van de openbare ruimte.	Omdat nog geen reconstructies van de openbare ruimte hebben plaatsgevonden, is nog geen verhard oppervlak afgekoppeld.
Onderzoeken of de hemelwaterberging Woezik uitgebreid moet worden en zo ja de uitbreiding realiseren.	Onderzoek is gestart in 2022. Resultaten komen eind 2023 beschikbaar.
Aanschaffen van nieuw beheerpakket.	Huidige beheerpakket “Castor” wordt niet meer ondersteund door leverancier. Nadat duidelijk is geworden welk pakket(BAG/GIS) door Geo wordt aangeschaft/voortgezet, starten we de aanbestedingsprocedure voor een nieuw beheerprogramma.
Ontsluiten van de publieke peilbuizen in het besturingssysteem TMX.	Vanwege onverwachte stopzetting besturingssysteem TMX opgeschort tot nieuw besturingssysteem is aangeschaft (naar verwachting in 2024).

Klimaatmiddelen
In april 2023 ontving de gemeente Wijchen een toekenning van de zogenaamde CDOKE gelden (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid), een tijdelijke regeling betreffende een meerjarige specifieke uitkering voor capaciteit (bemensing) van decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid.

Daarnaast zijn specifieke uitkeringen beschikbaar gesteld voor energiearmoede en het nationale isolatieprogramma.

Deze middelen komen beschikbaar naast de jaarlijkse programmagelden. Dit betekent dat de komende jaren de volgende middelen beschikbaar zijn voor klimaat- en energiebeleid:

MIDDELEN

	2023	2024	2025
Programmagelden	€ 213.048	€ 218.989	€ 224.701
Klimaatakkoord gelden (CDOKE)	€ 723.794	€ 730.360	€ 736.925
sub-totaal	**€ 936.842**	**€ 949.349**	**€ 961.626**
SPUK energiearmoede	€ 916.015		
SPUK national isolatieprogramma	€ 526.348	€ 335.181	
TOTAAL	**€ 2.379.205**	**€ 1.284.530**	**€ 961.626**

N.B. toezegging Rijk: ook voor 2026 - 2030 wordt een regeling ingericht (wordt nog aan gewerkt)

Financiële verantwoording 2023

		Programma	*CDOKE/SPUK*	*Totaal Budget*	*Uitgaven 2023*	*Restant*	*Reserve*	*Balans*
1	Ontzorging	65.000	278.565	343.565	161.750	181.815	6.250	175.565
2	Duurzame warmte	0	178.000	178.000	22.720	155.280	0	155.280
3	Duurzame elektriciteit	0	120.000	120.000	115.000	5.000	0	5.000
4	Energietransitie	148.048	337.777	485.825	481.234	4.591	-86.804	91.395
5	SPUK energiearmoede	0	916.015	916.015	297.741	618.274	0	618.273
6	SPUK NIP	0	335.800	335.800	0	335.800	0	335.800
	Totaal	**213.048**	**2.166.157**	**2.379.205**	**1.078.445**	**1.300.760**	**-80.554**	**1.381.313**

Het restant van 2023 wordt geparkeerd in de daarvoor bestemde reserve en op de balans, zodat de gelden beschikbaar blijven in 2024 en verder. De op de balans geparkeerde gelden hebben betrekking op de rijkssubsidie, die we na 2025 moeten verantwoorden.
De klimaatmiddelen zijn onderverdeeld in 6 opgaven, te weten:

- Ontzorging
  Binnen het thema ontzorging vallen alle kosten voor het energieloket (zowel fysiek als digitaal), de energiecoaches en het regionaal energieloket voor bedrijven. Daarnaast is opdracht verstrekt voor de ontwikkeling van een publiekscampagne en starten we op korte termijn met de wijkaanpak isolatie.
- Duurzame warmte
  Naast de kosten voor verkennende onderzoeken naar de kansen voor collectieve warmtenetten, is hier ook het initiatievenbudget ondergebracht voor inwoners om lokale initiatieven te ontplooien op het gebied klimaat en energie. Inmiddels is een aantal inwonersgroepen actief, onder andere in Batenburg en Wijchen-zuid.
- Duurzame elektriciteit
  Dit betreft uitgaven voor alle werkzaamheden die te maken hebben met ruimtelijke procedures van grootschalige opwek-projecten, het herijken de gedragscode wind en het onderzoek naar een smart-energy-hub in Bijsterhuizen.
- Energietransitie algemeen
  Hierin zijn de personeelskosten ondergebracht voor medewerkers binnen de WDW die zich bezighouden met klimaat- en energiebeleid, zowel binnen team energietransitie als binnen andere teams van de WDW. Het betreft onder andere extra capaciteit voor team Economische Zaken ten aanzien van het verduurzamen van bedrijven, extra capaciteit voor juridische zaken voor de ondersteuning van RO procedures van grootschalige opwek-projecten en extra capaciteit voor team vastgoed voor energiebeheer. Ook de kosten voor de LES (Lokale Energie Strategie) en de implementatie van de CO2 Prestatieladder vallen hieronder.
- SPUK Energiearmoede
  Voor de bestrijding van energiearmoede is in 2022 een aanpak uitgerold, die in 2023 is voortgezet. Inwoners die het risico liepen om te maken te krijgen met energiearmoede, hebben het aanbod ontvangen om een energieklusser op bezoek te krijgen voor het nemen van kleine energiebesparende maatregelen. In specifieke gevallen kwamen mensen ook in aanmerking voor een energiezuinige koelkast.
- SPUK Nationaal Isolatie Programma
  De rijksoverheid heeft een specifieke regeling in het leven geroepen om woningen met een lage energie labels financieel te steunen bij het nemen van isolerende maatregelen door middel van subsidies. Er is een aanpak in de maak, die in 2024 wijkgericht van start gaat en op 21-11-2023 in het college is vastgesteld. De middelen van 2023 worden in 2024 ingezet.

Het afgelopen jaar is het team energietransitie sterk uitgebreid om alle taken op te pakken. We bevinden ons in een opstartfase, waardoor de uitgaven achterblijven bij de begroting. Naar verwachting zullen de uitgaven volgend jaar sterk stijgen.

Financieel:

(Bedragen x € 1.000)

TV	Taakveld	Begroot	JEV	Budget overheveling	Saldo
7.1	Volksgezondheid	1.835	1.782	30	22
7.2	Riolering	-924	-923	0	0
7.3	Afval	-1.240	-1.240	0	0
7.4	Milieubeheer	1.565	1.321	187	57
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	3	3	0	0
	Resultaat	**1.239**	**944**	**217**	**79**

TV	Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
7.1	Bij het onderdeel GR GGD treedt een incidenteel voordeel op, omdat het onderdeel prijsstijgingen 2023 (begrotingswijziging GR GGD 2023) niet wordt doorbelast naar de gemeente(n).	0	27
7.2	Op basis van de meest recente gegevens van Munitax, zullen de opbrengsten uit de rioolheffing hoger uitvallen dan voorzien.	0	132
7.2	We verwachten dit jaar minder onderzoeken uit te laten voeren. Dit verrekenen we met de voorziening rioolheffing.	0	79
7.2	De voordelen op het taakveld riolering rekenen we af met de voorziening tariefsegalisatie, zodat de ontvangen belastingen voor dit doel beschikbaar blijven.	0	-211
7.3	Op basis van de meest recente gegevens van Munitax, zullen de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing naar verwachting hoger uitvallen dan voorzien.	0	27
7.3	De verwerkingskosten voor restafval zijn hoger dan begroot. Op basis van dezelfde hoeveelheid ingezameld afval, verwachten wij een stijging van de kosten.	0	-125
7.3	Uit de afrekening van Dar over 2022 heeft de gemeente Wijchen geld terugontvangen.	0	93
7.3	Overig kosten	0	7
7.3	We zien minder voorvallen van bijplaatsingen en dumpingen, waar gemeentelijk ingrijpen noodzakelijk is.	0	13
7.3	Het saldo op het taakveld afval egaliseren we met de voorziening, zodat de ontvangen belastingen beschikbaar blijven voor dit doel.	0	-15
7.4	Er is een exploitatiebijdrage ontvangen voor Bankhoef van € 35k en een subsidie voor het energieloket 2023 van € 20k.	0	55
7.4	Naar verwachting wordt er dit jaar geen gebruik gemaakt van het budget milieuaspecten verkeer.	0	5
	Overig	0	-8
	TOTAAL	**0**	**79**

3.8 Programma 8 Wonen en bouwen

Speerpunten:

8.a We gaan bouwen *De komende jaren bouwen we fors meer woningen. Zo snel mogelijk. Daarom geven we nu voorrang aan het realiseren van bestaande plannen, met tijdelijk minder aandacht voor nieuwe initiatieven. De afgelopen jaren is al veel voorbereid dus de komende jaren kan de schop de grond in. Daarbij staat de kwaliteit van de leefomgeving voorop. De woningen die we bouwen passen bij de toekomstige behoeften. Denk aan woningen voor starters, ouderen en een- en tweepersoonshuishoudens. We willen dat mensen die hier willen blijven wonen dat ook kunnen.*	
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Er komen de komende 10 jaar ongeveer 3000 nieuwe woningen bij. Voor de periode na 2030 verkennen we de opgave die voortkomt uit nieuwe prognoses en regionale afspraken. Daarnaast monitoren we de woningbouwopgave en -plannen en werken we aan het realiseren van harde plancapaciteit (zachte plannen hard maken).	De raad heeft dit jaar al een aantal bestemmingsplanen vastgesteld en daarmee harde plancapaciteit gerealiseerd. Monitoring van de woningbouwopgave is een continu proces.
We houden koers op lopende projecten Wijchen-West, Huurlingsedam, Kraanvogel, Tussen Kasteel en Wijchens Meer en Hart van Zuid. Bestemmingsplannen laatste fase Huurlingsedam en TKWM gaan ter vaststelling naar de raad.	Voor Wijchen-West is het stedenbouwkundig plan en de gemeentelijke grondexploitatie vastgesteld op 26 oktober 2023 door de raad. Daarnaast is met marktpartijen een anterieure overeenkomst getekend voor ontwikkeling. Het bestemmingsplan wordt in december 2023 ter inzage gelegd.
Er blijft ruimte voor collectieve wooninitiatieven en kleinere initiatieven, met name in de kleine kernen.	Dit is in lijn met beleid dat al 2 jaar geldt.
De instrumenten uit het Instrumentarium voor behoud van goedkope en betaalbare huur- en koopwoningen passen we op projectniveau toe (maatwerk).	Loopt, maatwerk per project. O.a. Koopstart in Huurlingsedam.
We ontwikkelen zoveel mogelijk energieneutraal en stimuleren circulair en natuur inclusief bouwen. We wegen hierbij duurzaamheid en betaalbaarheid af.	Nieuwbouw is aardgasloos en minimaal bijna energieneutraal. Circulair en natuur inclusief bouwen wordt in diverse projecten als ambitie ingezet en afhankelijk van grondposities ook gehandhaafd. Hiervoor is de Circulaire Impactladder gebruikt.
Bij woningbouwprojecten, niet zijnde de kleine particuliere initiatieven (kpi's), verplichten wij ontwikkelende partijen om voorafgaand aan de planologische procedure een omgevingsdialoog met omwonenden en andere belanghebbenden te voeren. Hiermee anticiperen wij op de komende Omgevingswet.	Voor Wijchen-West is een participatieplan aan de raad vastgesteld en vervolgens uitgevoerd (gemeente is zelf mede ontwikkelende partij). Daaruit volgden uiteindelijk extra sessies en keukentafelgesprekken voor persoonlijke belangen van omwonenden.
We verkennen aanvullende mogelijkheden voor woningsplitsing. We staan open voor initiatieven voor woningsplitsing.	In 2023 worden naar verwachting op diverse plaatsen in Wijchen woningsplitsingen gerealiseerd.
We zetten in op het realiseren van levensloopgeschikte woningen en seniorenwoningen.	In lopende woningbouwprojecten nemen we dit waar mogelijk op in het woningbouwprogramma.
We stimuleren ook bewoners van bestaande woningen om hun woning toekomstbestendig te maken (duurzaamheid en levensloopbestendigheid).	We hebben de toekomstbestendig wonen lening uitgebreid met leningen voor kleine particuliere verhuurders en Vve's.

We zetten in op het verminderen van de druk op de woningmarkt, bijvoorbeeld door het realiseren van flexwonen.	Flexwonen nu vooral i.r.t. noodvoorzieningen vluchtelingen.

8.b	***Sterke en prettige dorpen en wijken*** *We bouwen niet zomaar. De kwaliteit van onze dorpen en wijken staat voorop. We bewaren het dorpse karakter van Wijchen en de kernen. Dat betekent leefbare buurten met voldoende groen, waarin mensen elkaar ontmoeten en iets voor elkaar over hebben.*
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
Kwaliteit staat voorop. We streven naar variatie binnen nieuwbouwwijken en in bestaande wijken. Voor bestaande wijken werken we verder aan het toekomstbestendig maken van de woningvoorraad, bijvoorbeeld in Wijchen-Zuid. Dat betekent verschillende woningtypen, doelgroepen en prijsklassen. Bij elk woningbouwplan kijken we welk woningbouwprogramma passend is op de locatie en invulling geeft aan de lokale en gemeente brede woningbehoefte.	Doorlopend proces.
Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen kijken we welke bouwhoogte past bij de omgeving (maatwerk).	Per ontwikkeling kijken we naar de gewenste hoogte en leveren we daar maatwerk op. Waarbij we in de basis altijd maximaal 4 hoog met een terug liggende 5e verdieping aanhouden. Daarbij geven we invulling aan de motie alleen bij hoge uitzondering hoger te bouwen dan de Wijchense norm. Als er wordt afgeweken van de Wijchense norm betrekken we de gemeenteraad in een zo vroeg mogelijk stadium om zijn mening te vragen.
We geven invulling aan de in 2022 vastgestelde Woonzorgvisie. We staan open voor nieuwe woonconcepten en woonvormen voor pre-mantelzorg.	We geven invulling aan de vastgestelde Woonzorgvisie en staan open nieuwe woonconcepten en woonvormen voor pre-mantelzorg. Dit jaar is de pilot Zorg-voor-elkaar-woningen gestart.

8.c	***Goede voorzieningen in de buurt*** *Voor een goede leefbaarheid is het belangrijk dat er voorzieningen in de buurt zijn. Denk aan ruimte voor groen, speelplekken voor onze jeugd, en dorpshuizen of wijkcentra om elkaar te ontmoeten.*
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We bevorderen ontmoeten in nieuwe en bestaande wijken, o.m. door in nieuwe en bestaande wijken en dorpen te gaan voor levendige buitenruimten, die aantrekkelijk en veilig zijn.	Conform.
In Hart van Zuid werken we op basis van de gebiedsvisie verder aan een toekomstbestendig voorzieningenhart, met voldoende groen en ruimte voor ontmoeting. Daarbij blijven we de inwoners betrekken.	Het college heeft een participatieplan opgesteld (dat ook aan de raad is voorgelegd). Op basis van dit plan betrekken wij inwoners en andere stakeholders bij de totstandkoming van kaders en uitgangspunten en het masterplan voor een toekomstbestendig voorzieningenhart. In april 2023 zijn hiervoor live enquêtes afgenomen in de wijk en is een inloopbijeenkomst gehouden. Het resultaat hiervan is aan de inwoners en andere stakeholders teruggekoppeld. De verwachting is dat de raad begin 2024 een besluit kan nemen over de kaders en uitgangspunten.

Het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer biedt een kwaliteitsimpuls aan het centrum. We gaan door op de ingeslagen weg, met een bruisend centrum en voldoende parkeerplekken. Dit doen we uiteraard samen met inwoners en ondernemers.	Conform.

8.d	***Investeren in het buitengebied*** *Ons buitengebied is mooi, en dat houden we graag zo. Dat doen we door de ruimte op een verstandige manier te gebruiken, waarbij we het landschap behouden en versterken en versnippering tegengaan.*
In 2023 doen we (begroting)	**Verantwoording**
We zijn terughoudend met bouwen in het buitengebied.	Via het KPI-beleid wordt geborgd dat er in principe niet in het buitengebied wordt gebouwd.
Slechte bermen in het buitengebied blijven we aanpakken.	Dit nemen we mee in ons reguliere onderhoud Ibor.
Duurzame veehouderij stimuleren wij door duurzaamheidsinitiatieven te faciliteren.	Qua duurzaamheid doen we in 2023 niet meer dan bieden wat in de lokale energie strategie komt te staan en het digitale energieloket opent dit jaar.
We geven agrariërs ruimte voor nieuwe perspectieven voor de toekomst.	In 2023 hadden we willen starten met de voorbereiding om samen met de sector te onderzoeken wat nodig is voor een toekomstbestendige landbouw en welke rol de gemeente daarbij kan vervullen.
We werken aan een gebiedsvisie voor het buitengebied, waarbij we nadrukkelijk oog hebben voor eventuele transformatie.	De voorbereiding hiervoor hadden we in 2023 willen starten maar wegens een gebrek aan capaciteit is dat niet gelukt.

Financieel:

				(Bedragen x € 1.000)	
TV	**Taakveld**	**Begroot**	**JEV**	**Budget overheveling**	**Saldo**
8.1	Ruimtelijke ordening	-149	-241	0	92
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	471	-29	0	500
8.3	Wonen en bouwen	-340	-833	313	180
	Resultaat	**-18**	**-1.103**	**313**	**773**

TV	**Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)**	**Structureel**	**Incidenteel**
8.1	Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Om onder de werkingssfeer van de huidige Wet ruimtelijke ordening te kunnen blijven vallen, zijn diverse bestemmingsplannen nog vóór deze datum in procedure gebracht. Dit geeft een impuls aan de opbrengst leges.	0	50
8.1	Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Om onder de werkingssfeer van de huidige Wet ruimtelijke ordening te kunnen blijven vallen, zijn diverse bestemmingsplannen nog vóór deze datum in procedure gebracht. Dit geeft een impuls aan de ontvangen bijdrage uit exploitatieovereenkomsten.	0	50
8.1	Voor planschade wordt geen structureel budget begroot, dit is opgenomen in de projecten en in de risicoparagraaf. Werkelijke kosten worden hier geboekt.	0	-8
8.2	Vrijval stelpost loon- en prijs index op projecten.	0	500
8.3	Dit zijn de leges exclusief Huurlingsedam fase 4 (ca. 277.000,- aan leges), vanwege onzekerheid of dit jaar hiervoor de vergunningen nog verleend kunnen worden. Verder zijn de legesinkomsten hoger dan begroot omdat er meer en grotere bouwplannen zijn ingediend dan verwacht. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2024.	0	180
8.3	De advieskosten voor bouwvergunningen zijn hoger dan geraamd i.v.m. meer onderzoeken naar plantoetsing en stikstof.	0	-9
8.3	In verband met een voordeel door regionale inkoop en lagere afname van kadastrale producten, verwachten we een incidenteel voordeel van 9k.	0	9
	Overig	0	1
	TOTAAL	**0**	**773**

4. Bouwgrond

Op basis van de nota grondexploitaties bij de jaarrekening 2022 zijn de begrote winstnemingen bijgesteld.
Voor de projecten Kraanvogelstraat, Gebiedsvisie Hart van Zuid, Uitbreiding Bijsterhuizen, CPO Niftrik, CPO Hoogbroek en Balgoij West zijn wel al voorbereidingskredieten maar (nog) geen grondexploitaties vastgesteld. Voor Kraanvogelstraat fase 1a ligt op 30 november een beslisnota voor in de raad om het bestemmingsplan vast te stellen. Op 26 oktober heeft de raad de grondexploitatie Wijchen West vastgesteld.
In onderstaande tabel geven we de verwachte eindwaardes weer van alle lopende bouwgrondexploitaties:

Nr.	Complex	Totaal	2022	2023	2024	2025	>2025
1	Huurlingsedam (fase 1+2)	-517	-517				
2	TKWM	-1.646					-1.646
3	CPO Bergharen "de Rivierduin"	325	256	69			
4	CPO Duurzaam Wonsick	478	248			230	
5	Kleinschalige woningbouw Batenburg	-203				-203	
6	Huurlingsedam Fase 3	1.093					1.093
7	CPO Bergharen "de Steenuil"	32				32	
8	Huurlingsedam Fase 4	749					749
9	Wijchen West*	61					61
10	Afgewikkelde projecten	0					
	Totaal exploitaties	**372**	**-13**	**69**	**0**	**59**	**257**
1	Voorziening Huurlingsedam fase 1+2 (balans)	517	517				
2	Voorziening TKWM (balans)	1.646					1.646
3	Kleinschalige woningbouw Batenburg	203				203	
	Totaal voorzieningen	**2.366**	**517**	**0**	**0**	**203**	**1.646**
	Totaal Rapportage november 2023	**2.738**	**504**	**69**	**0**	**262**	**1.903**

Ten opzichte van de nota grondexploitatie hebben we de verwachte eindwaarde op het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer aangepast, conform het raadsvoorstel waarover de raad op 30 november 2023 een besluit neemt.
Voor Wijchen West gaan we in bovenstaande tabel uit van het totaalresultaat inclusief infra, woonfonds, boekwinst op de grond en de nog te ontvangen provinciale subsidie van de provincie.

Risicoreserve grote projecten
In 2023 vormen we de risicoreserve grote projecten vanuit de algemene reserve voor een bedrag van € 10 miljoen. In 2023 wordt daar een beroep op gedaan voor de projecten TKWM (€ 3 miljoen) en Kraanvogelstraat (€ 150k). In het voorstel dat op 30-11 in de raad is behandeld gingen we nog uit van een bijstelling van € 4,3 miljoen op TKWM. Vanwege verkregen subsidie kunnen we dit bijstellen naar € 3 miljoen. Voorbereidingskosten die in 2024 gemaakt gaan worden voor Kraanvogelstraat (geschat op €50k), komen ook ten laste van deze risicoreserve. Daarmee resteert er nog een bedrag van €6,8 miljoen in de risicoreserve grote projecten.

5. Projecten

In dit hoofdstuk worden enkel de grote projecten, of projecten met actuele financiële of bestuurlijke risico's toegelicht. Hierbij zoomen we in op de voortgang, de risico's en de financiën.
In z'n algemeenheid zien we risico's vanwege de stijgende prijzen. Dit legt druk op de financiën van de lopende en in voorbereiding zijnde projecten, waarbij de bestaande financiële kaders onder druk komen te staan. We blijven dit volgen.

5.1 Hart van Zuid

Algemeen

De raad heeft op 26 september 2019 ingestemd met een routekaart 'Toekomst Hart van Zuid'. In de routekaart worden '5 opgaven' voorgesteld voor een integrale wijkaanpak om Wijchen Zuid toekomstbestendig te maken. Een van de 5 opgaven is 'Vitaal en bruisend voorzieningenhart' waarbij we het wijkhart bij het Zuiderpoort met alle maatschappelijke voorzieningen, woningen, winkels, gezondheidzorg en buitenruimte toekomstbestendig willen maken. Voor deze fysieke opgave is apart op 26 september 2019 een aanvullend werkkrediet verleend om een verdiepingsslag te maken voor de gebiedsvisie met de shareholders Talis en eigenaar van Winkelcentrum Rialto. Voor deze verdiepingsslag is subsidie voor de procesbegeleiding ontvangen van de Provincie.
In deze projectrapportage beperken we ons tot de opgave voor het voorzieningenhart. De routekaart voor de gehele wijkontwikkeling is ingebed in de reguliere begroting van de gemeente.

Scope vastgesteld door Raad

Project wordt conform scope uitgevoerd.

Financieel

Begroot	Werkelijk	Verplichting	Saldo huidig	PEV	Saldo
€ 450	€ 383	€ 48	€ 19	€ 450	€ 0

Indien de raad in latere fase opdracht verleent voor de fysieke herstructurering in het voorzieningenhart zal er t.z.t. een grondexploitatie worden geopend waarin het voorbereidingskrediet wordt opgenomen. Er is een gebiedsvisie opgesteld met aanvullend voorbereidingskrediet (€ 80k) in 2019. Dekking geschiedt deels door provinciale subsidie en de eigenaar van het winkelcentrum 24,5k en 15k.

De gebiedsvisie is afgerond met een negatief resultaat. Er worden samenwerkingsmogelijkheden onderzocht met externe partijen om gezamenlijk tot een kwalitatief optimale en financieel efficiënte transformatie te komen van het voorzieningengebied. Voor de Masterplanfase is

een werkkrediet van 300K beschikbaar gesteld.

Op 21 december 2022 en op 5 april 2023 is aan de raad gemeld dat het proces langer duurt en we een extra tussenstap nodig hebben. De kosten die zijn gemoeid met de 'masterplanfase' kunnen waarschijnlijk niet geheel uit het resterende budget worden gerealiseerd. Ons college zal tijdig aan uw raad een aanvullend voorstel doen.

Verloop onvoorzien

Budget	€ 0
Restant saldo onvoorzien	**€ 0**

Oplevering

Begroot	Verwacht	Toelichting
2e helft 2022	eind 2023, besluit raad begin 2024	De raad heeft opdracht gegeven voor het opstellen van een Masterplan voor het voorzieningengebied. De verwachting is dat het masterplan eind 2023 gereed is en de raad hierover begin 2024 een besluit kan nemen

5.2 Kraanvogel

Algemeen

In het coalitieakkoord 2018-2022 heeft ons college afgesproken om aan de slag te gaan met een visie en een plan. Sinds 2019 is er gewerkt aan een stedenbouwkundige studie naar de mogelijkheden van transformatie van de Kraanvogel. Op 2 juni 2020 heeft de gemeenteraad het ambitie- en visiedocument Kraanvogelstraat vastgesteld. In de afgelopen periode zijn in opdracht van de gemeente diverse studies opgesteld gericht op mogelijke planvorming en de financiële effecten daarvan. Er is een eerste fase geformuleerd, deze bevat ongeveer 100 woningen. Wij hebben de raad onlangs geïnformeerd over de effecten van de planvorming. Voor de noordzijde van de eerste fase ligt er een plan. Gebleken is dat het niet mogelijk is om de herinrichting van het openbare gebied van de Kraanvogelstraat te bekostigen uit de transformatie. Het is echter onwenselijk om het openbaar gebied niet aan te pakken als er gedeeltelijke transformatie naar wonen plaatsvindt. De verwachting is dat herinrichting niet volledig kan worden betaald uit onderhoudsbudgetten.

Scope vastgesteld door Raad

Project wordt conform scope uitgevoerd.

Financieel

Begroot	Werkelijk	Verplichting	Saldo	PEV	Saldo
€ 150	€ 146	€ 0	€ 4	€ 186	-€ 36

Op dit moment voorzien we een klein tekort op het voorbereidingskrediet, vanwege het binnenhalen van een lager subsidiebedrag dan begroot. Bij de vaststelling van het voorbereidingskrediet is besloten dat de algemene reserve hiervoor ingezet kan worden. Het voorbereidingskrediet zal niet kunnen worden ingebracht in een grondexploitatie voor dit gebied. De transformatieopgave staat dermate onder druk dat de financiële ruimte daarvoor ontbreekt. De raad neemt op 30 november een besluit over fase 1a, waarbij de voorbereidingskosten ten laste van de risicoreserve grote projecten wordt gebracht.

Verloop onvoorzien

Budget	€ 0
Restant saldo onvoorzien	**€ 0**

5.3 Herhuisvesting vluchtelingen

Algemeen

In het voormalige gemeentekantoor aan de Kasteellaan vangen we vluchtelingen uit Oekraïne op. We hebben een tijdelijk verblijf gemaakt voor 200 vluchtelingen. Het oude kantoor gaan we binnen afzienbare tijd slopen voor de ontwikkeling van het project 'Tussen Kasteel en Wijchens Meer" (hierna: TKWM). Het college heeft vastgelegd dat het voormalige gemeentekantoor beschikbaar is tot eind van de zomer 2023. Als de noodopvanglocatie hier langer in gebruik blijft, stagneert de woningbouwopgave aldaar.
Algemeen bestaat de opvatting dat de vluchtelingen niet op korte termijn terug naar Oekraïne kunnen. We hebben een verantwoordelijkheid om deze vluchtelingen te (her-) huisvesten in onze gemeente. Deze toekomstige ontwikkellocatie (Westflank centrum Wijchen) is gemeente-eigendom. We gaan hier snel tijdelijke woonvoorzieningen bouwen als alternatief voor het oude gemeentekantoor. De locatie is relatief vrij gelegen en ligt dichtbij de centrumvoorzieningen en het openbaar vervoer.
We hebben opdracht gegeven voor het realiseren van 81 flexwoningen hier kunnen we 220 Oekraïense vluchtelingen herhuisvesten. Er komen bovendien 4 units voor gemeenschappelijk gebruik.
De opzet van dit plan is nadrukkelijk tweeledig: 1) herhuisvesting van vluchtelingen uit Oekraïne en 2) een inhaalslag maken in de huisvesting van lokale starters op de woningmarkt en jongeren. De bedoeling is dat we de woonvoorziening na 2 jaar inzetten voor lokale starters en jongeren. Dit is afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de huisvesting van Oekraïense vluchtelingen. Met de woningcorporatie zijn we in gesprek om het gebouw over te nemen zodat zij het beheer en exploitatie verzorgen.

Financieel

Begroot	Werkelijk	Verplichting	Saldo	PEV	Saldo
€ 6.732	€ 5.738	€ 0	€ 994	€ 6.432	€ 300

We verwachten het project binnen de beschikbaar gestelde middelen af te ronden. In verband met de overdracht aan de woningcorporatie hebben we het inrichtingsbudget niet nodig. Wij huren het complex gemeubileerd van de woningcorporatie.

Oplevering begroot: aug-2023
Oplevering verwacht: technisch opgeleverd, alleen financieel nog af te wikkelen.

5.4 Verduurzaming Mozaïek

Algemeen
Dit project wordt een "Engineer- en Buildopdracht" tot verduurzaming van Het Mozaïek. De raad heeft op basis van het exerne haalbaarheidsonderzoek in november 2022 een budget van € 6.326.605 beschikbaar gesteld voor de verduurzaming van bouwdeel A, B en C. De raad besloot aanvullend in juni 2023 het budget te verhogen tot € 6.801.383 om ook bouwdeel D integraal te verduurzamen en in te richten voor extra functies (jeugdgezondheidszorg, verloskundige praktijk en uitbreiding bibliotheek). Het Voorlopig ontwerp met vraagspecificatie beschrijft aan welke energetische eisen de vier bouwdelen moeten voldoen na oplevering. Via een openbare aanbestedingsprocedure zijn vijf aannemers geselecteerd. Zij ontvangen dit jaar het ontwerp en de vraagspecificatie en kunnen dan binnen een taakstellend budget inschrijven op het project. Een beoordelingscommissie wijst de aannemer aan die de opdracht gegund krijgt op basis van de "Economisch meest gunstige inschrijving". Volgens voorlopige planning beginnen de bouwwerkzaamheden gefaseerd in augustus 2024 met bouwdeel D, in januari 2025 gevolgd door bouwdeel A en B en C. De Oplevering is voorzien in januari 2026. Voor dit project is een projectplan opgesteld.

Scope vastgesteld door Raad
Project wordt conform scope uitgevoerd.

Financieel

Begroot	Werkelijk	Verplichting	Saldo	PEV	Saldo
€ 6.668	-€ 748	€ 0	€ 7.415	€ 6.668	€ 0

Het project is nog in de opstartfase. Omdat een deel van de subsidie al is ontvangen en de kosten nog grotendeels moeten volgen, staat er nu en negatief bedrag bij werkelijk.

Verloop onvoorzien

Budget	€ 688
Restant saldo onvoorzien	**€ 688**

Oplevering

Begroot	Verwacht	Toelichting
Jan-2026	Jan-2026	

5.5 Overige projecten/ kredieten 2023

Krediet omschrijving	Begroot	Kosten tm periode	Saldo	PEV	Verwacht project resultaat	Verwachte oplever datum	Toelichting
Waterkwaliteitspooronderzoek	€ 150k	€ 29k	€ 121k	€ 150k	€ 0k	dec-24	Onderzoek loopt. Door complicaties uitloop project naar 2024.
Fietspad Ravensteinseweg	€ 515k	€ 269k	€ 246k	€ 515k	€ 0k	dec-24	Zie raadsinformatienota Ravensteinseweg fase 2 (Z/23/113275). Daarnaast is er recentelijk asbest gevonden in de grond, de saneringskosten lopen hoog op.
Dynamisch parkeerrouteverwijssysteem	€ 375k	€ 20k	€ 355k	€ 575k	-€ 200k	dec-24	Projectvoorbereiding is gestart. Uitvoering in 2024.
Afkoppelprojecten 2023	€ 150k	€ 0k	€ 150k	€ 0k	€ 150k	dec-23	Alleen afkoppelen in samenloop met reconstructies. Nog geen reconstructies uitgevoerd. Naar verwachting vindt tot eind 2023 ook geen reconstructie meer plaats. Budget 2023 kan vervallen (terug naar voorziening riolering).
Uitbreiding hemelwaterberging Woezik	€ 100k	€ 0k	€ 100k	€ 100k	€ 0k	dec-24	Onderzoek loopt nog. Conclusies onderzoek worden eind 2023 verwacht. Thans nog niet bekend of aanleg extra hemelwaterberging noodzakelijk is.
Fietspad Batenburg	€ 750k	€ 0k	€ 750k	€ 750k	€ 0k	dec-24	Project in voorbereiding.
Aanschaf en Implementatie. nieuw beheerpakket riolering	€ 40k	€ 0k	€ 40k	€ 40k	€ 0k	jul-24	Project loopt.
Straatverlichting Wijchen, Leur, Hernen	€ 100k	€ 20k	€ 80k	€ 20k	€ 80k	gereed	Door het nieuwe beleidsplan vervallen.
VRI Hoefsestraat	€ 45k	€ 40k	€ 5k	€ 30k	€ 15k	aug-23	Afgerond.
Drempels Maasbanddijk	€ 90k	€ 90k	€ 1k	€ 85k	€ 5k	aug-23	Asfalt kosten zijn ondertussen gestegen. Ook loonkosten en brandstofprijzen zijn flink gestegen. Hierdoor is het project duurder dan eerder ingeschat.
Uitvoeringsprogramma Wegen 2023	€ 1.121k	€ 143k	€ 978k	€ 604k	€ 517k	dec-23	Een aantal geplande projecten worden niet uitgevoerd en zijn afhankelijk van een nieuw meerjarenperspectief.
Uitvoeringsprogramma OVL 2023	€ 169k	€ 0k	€ 169k	€ 169k	€ 0k	dec-23	
Leefbaarheid Hernen Bergharen	€ 190k	€ 98k	€ 92k	€ 190k	€ 0k		Met het samenwerkingsverband zitten we in een doorontwikkelingsfase. We bepalen wat is afgerond en wat nodig is voor de toekomst. De raad heeft een besluit genomen over aanvullend krediet Zandloper.
Uitbreiding gymzaal Zandloper	€ 310k	€ 63k	€ 247k	€ 310k	€ 0k		De uitbreiding van de gymzaal start in Q3/4 van 2023. we verwachten de oplevering in Q2 2024. De financiële afronding verwachten we in Q3 van 2024. de verbouwing heeft vertraging opgelopen doordat er eerst een vleermuisonderzoek uitgevoerd moest

Krediet omschrijving	Begroot	Kosten tm periode	Saldo	PEV	Verwacht project resultaat	Verwachte oplever datum	Toelichting
							worden.
RSA Renovatie Natuurgrasvelden	€ 403k	€ 0k	€ 403k	€ 0k	€ 403k	nvt	Vervalt.
1e inr. Bonte Boomhut 1st tranche	€ 88k	€ 0k	€ 88k	€ 88k	€ 0k	dec-23	School start in september. Verwacht eindsaldo 0
Binnenklimaat scholen	€ 37k	€ 30k	€ 7k	€ 30k	€ 7k		Airco's zijn geplaatst.
Ver-nieuwbouw PRO College	€ 3.112k	€ 2.937k	€ 175k	€ 3.112k	€ 0k	jul-23	School is opgeleverd. Financiële afwikkeling volgt. Verwacht eindsaldo 0.
Ver/nieuwbouw Speelhoeve	€ 12.700k	€ 77k	€ 223k	€ 12.700k	€ 0k	Dec-2025	
Hybrideveld Diosa (veld 2)	€ 473k	€ 352k	€ 121k	€ 390k	€ 83k	okt-23	Afgerond.
Voorbereidingskrediet renovatie Meerval	€ 35k	€ 45k	-€ 10k	€ 46k	-€ 11k	dec-23	Traject loopt. Verwacht eindsaldo -11K
Aanpassing Maaswaal college	€ 842k	€ 67k	€ 775k	€ 842k	€ 0k	dec-24	Bouwvoorbereiding is gestart.
Nieuwe basisschool eerste inrichting	€ 18k	€ 0k	€ 18k	€ 18k	€ 0k	sep-24	
AVW Atletiekbaan KG & NG	€ 321k	€ 0k	€ 321k	€ 321k	€ 0k	Medio 2024	

5.6 Uitvoeringsprogramma 2023

Project	OMSCHRIJVING	Begroot	Werkelijk	Saldo	PEV	Saldo	Toelichting
	Uitvoeringsprogramma doorlopend uit 2022						
21019	Europaplein stamriool gem kantoor	173	0	173	173	-1	2024
21074	Stuifstraat thv 5-10	203	232	-29	235	-32	Gereed en afsluiten
21100	Molenweg naast nr 40	5	0	5	5	0	Gereed en afsluiten
21106	Aalsburg 15e en 18e straat	131	0	131	131	0	2024
21133	Wijchen Zuid armaturen (150 stuks)	53	7	46	53	-1	feb-24
21139	Sportlaantje	293	224	69	224	69	Gereed en afsluiten
21140	Homberg 11e tm 14e straat	332	13	319	332	0	nov-24
21141	Kranenhof, Smitskampje en Vijgebos	233	93	140	233	0	feb-24
21142	Kerkstraat, Dorpsstraat, Gildestraat	25	46	-21	25	0	feb-24
21145	Diversen armaturen Centrum en Valendries	135	95	40	135	0	feb-24
21147	Homberg 31e straat	79	0	79	79	0	feb-24
21148	Kleine groenprojecten 2022	133	58	74	133	-1	eind 2023
21151	Ringlaan	30	30	0	30	0	feb-24
21153	Saltshof 31e straat	15	0	15	0	15	2024
21154	Sluiskamp 30-31e straat	19	0	19	19	-1	feb-24
21158	Veenseweg (OVL)	20	20	0	20	0	feb-24
21167	Passedwarsstraat	16	0	16	16	0	nov-23
	Uitvoeringsprogramma 2023						
40004	VZ: Vervanging rationeel rioolbeheer	328	10	319	166	162	
40005	VZ: Vervanging mechanische riolering	166	107	59	415	-249	
40010	VZ: Baggeren waterpartijen	6	0	6	6	0	
40012	VZ: Vervanging afvalinfrastructuur	165	0	165	165	0	
21169	Den Berg	110	0	110	110	0	
21170	Asfaltbestek	778	0	778	778	0	dec-23
21171	Bedrijventerrein Oost	119	0	119	119	0	
21172	Berkenhof	228	0	228	228	0	dec-24
21173	Touwslagersbaan en Willibrordussr	162	0	162	162	0	dec-23
21174	Gruttostraat Draaitolterrein	19	0	19	19	0	
21175	Homberg 10e, 11e, 35e straat	286	0	286	0	286	Vervalt, afsluiten
21176	Kleine groenprojecten	37	0	37	37	0	dec. 2023
21177	Kraaijenberg 7502-7514	21	0	21	21	0	dec. 2023
21178	Spoorwegovergangen	120	0	120	120	0	
21179	Vormerseweg	45	0	45	45	0	dec. 2024

Project	OMSCHRIJVING	Begroot	Werkelijk	Saldo	PEV	Saldo	Toelichting
21180	Wijchensmeer deel 1 en 4	100	0	100	100	0	dec. 2023
21181	Schaarsestraat	10	0	10	10	0	dec. 2024
	TOTAAL	**4.593**	**935**	**3.659**	**4.344**	**250**	

6. Begrotingswijziging

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. De financiële beheershandelingen moeten tot stand komen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting. Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de geraamde bedragen is er sprake van een onrechtmatigheid (begrotingsonrechtmatigheid). Dit omdat de overschrijding een inbreuk vormt op het budgetrecht van de gemeenteraad.
We constateren in deze rapportage een aantal afwijkingen op programma's, welke we met onderstaande begrotingswijziging repareren. Deze mutaties komen voort uit bestaand beleid. Nieuw beleid wordt alleen bij de Begroting en Perspectiefnota afgewogen.

In de samenvatting (hoofdstuk 2) hebben we de grote afwijkingen benoemd. Meer in detail vind u de analyses binnen de programma's in hoofdstuk 3. Met onderstaande begrotingswijziging passen we de budgetten aan op basis van de jaareindeverwachting uit deze rapportage, waarbij we ook de mutaties met de reserves meenemen. Bij de jaarrekening gaan we vervolgens de afwijkingen ten opzichte van deze stand analyseren en rapporteren.

In onderstaande tabel betekenen negatieve getallen een nadelig effect op het begrotingsresultaat. Zo betekent een negatief getal onder baten, minder verwachte inkomsten. Een negatief getal onder lasten betekent meer uitgaven. Een negatief getal onder onttrekkingen, betekent minder inzet uit de reserve en een negatief getal onder dotatie, een hogere storting in de reserve ten laste van het resultaat.

					Reserves		Eindtotaal
Programma	**Taakveld**	**Taakveld omschr.**	**Inkomsten**	**Uitgaven**	**Onttrekking**	**Dotatie**	
0	**0.1**	Bestuur	-6	-8			-14
	0.2	Burgerzaken	-37	-93			-130
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-6	-42	11		-37
	0.4	Overhead	106	457	-198		365
	0.5	Treasury	-1.113	1.189			76
	0.62	OZB niet-woningen	-36				-36
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	2.624				2.624
	0.8	Overige baten en lasten	7.374	-7.219		29	184
	0.61	OZB woningen	-1				-1
	0.64	Belastingen overig	-5				-5
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)		-54			-54
Totaal 0			**8.900**	**-5.769**	**-187**	**29**	**2.972**
1	**1.1**	Crisisbeheersing en brandweer	10	-9			2
	1.2	Openbare orde en veiligheid	13	-37			-23
Totaal 1			**24**	**-45**			**-21**
2	**2.1**	Verkeer en vervoer	88	-127			-40
	2.2	Parkeren		50			50
	2.5	Openbaar vervoer	-1	4			3
Totaal 2			**87**	**-73**			**14**
3	**3.1**	Economische ontwikkeling		-3			-3

Programma	Taakveld	Taakveld omschr.	Inkomsten	Uitgaven	Reserves		Eindtotaal
					Onttrekking	Dotatie	
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	295	277	-250		322
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-8	1			-8
	3.4	Economische promotie	46	21			68
Totaal 3			**333**	**296**	**-250**		**379**
4	**4.2**	Onderwijshuisvesting	57	-107	0		-50
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		74			74
	4.1	Openbaar basisonderwijs		4			4
Totaal 4			**57**	**-29**	**0**		**28**
5	**5.1**	Sportbeleid en activering		15			15
	5.2	Sportaccommodaties	728	-227	-40	-227	235
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-1	-27	112	-83	1
	5.4	Musea	1	-1			0
	5.5	Cultureel erfgoed	17	-49		33	0
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4	69	-75	-8	-10
Totaal 5			**749**	**-220**	**-2**	**-286**	**240**
6	**6.1**	Samenkracht en burgerparticipatie	-2.413	1.334	-372	1.463	12
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4	9	10	-12	11
	6.3	Inkomensregelingen	148	-1.312	-66		-1.230
	6.4	Begeleide participatie		0			0
	6.5	Arbeidsparticipatie		69			69
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		-49	124		75
	6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)		1			1
	6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)		45		-45	0
	6.71b	Begeleiding (WMO)		-77	77		0
	6.71c	Dagbesteding (WMO)		168	-29	-139	0
	6.72a	Jeugdhulp begeleiding		-261	265	-4	0
	6.72b	Jeugdhulp behandeling		-387	387		0
	6.72c	Jeugdhulp dagbesteding		-19	25	-6	0
	6.73a	Pleegzorg		11		-11	0
	6.73b	Gezinsgericht		-215	215		0
	6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig		-294	294		0
	6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf		-281	281		0
	6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		-1.161	565	-5	-600
	6.74c	Gesloten plaatsing		179		-179	0
	6.82a	Jeugdbescherming		35		-35	0
	6.82b	Jeugdreclassering		-29	29		0
	6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		98			98

Programma	Taakveld	Taakveld omschr.	Inkomsten	Uitgaven	Reserves Onttrekking	Reserves Dotatie	Eindtotaal
	6.81a	Beschermd wonen (WMO)	-10	10			0
Totaal 6			**-2.270**	**-2.126**	**1.806**	**1.027**	**-1.564**
7	**7.1**	Volksgezondheid		22			22
	7.2	Riolering	130	-132		1	0
	7.3	Afval	13	-207		193	0
	7.4	Milieubeheer	603	-554	8		57
Totaal 7			**746**	**-870**	**8**	**195**	**79**
8	**8.1**	Ruimtelijke ordening	100	-7	0		92
	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		500			500
	8.3	Wonen en bouwen	131	49			180
Totaal 8			**231**	**542**	**0**		**773**
Eindtotaal			**8.856**	**-8.296**	**1.373**	**965**	**2.898**

In bovenstaande tabel geven we de mutaties ten opzichte van de begroting in dotaties en onttrekkingen aan reserves weer. In onderstaande tabel specificeren we de mutaties in de dotaties en onttrekkingen naar de betreffende reserves.

Daarbij staat AR voor Algemene Reserve, BR voor Bestemmingsreserve, ER voor Egalisatiereserve en Afs.res voor Afschrijvingsreserve.

Programma	Omschrijving kostensoort	Onttrekking	Dotatie
0	BR: eenmalige middelen		29
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	-187	
Totaal 0		**-187**	**29**
3	AR: Algemene Reserve	-250	
Totaal 3		**-250**	
4	Afs.R: Ventilatiesysteem Leemweg 121	0	
Totaal 4		**0**	
5	BR: Landschapsontwikkelingplan		-19
	ER: Corona compensatie	112	-83
	ER: Groen	-60	11
	ER: Gymmaterialen	-131	
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	39	
	ER:gemeentelijke monumenten		33
	BR: Renovaties Sportvelden		-45
	BR: RSA Tennis	-80	
	Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	-22	-89
	Afs.R: Kunstgrasveld Diosa	85	-28

Programma	Omschrijving kostensoort	Onttrekking	Dotatie
	Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	1	-26
	Afs.Res. Automatische beregening	7	
	Afschrijvingsreserve RSA	51	-40
	ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	-5	
Totaal 5		**-2**	**-286**
6	AR: Algemene Reserve	15	
	BR: eenmalige middelen	-95	-15
	ER: exploitatiesaldo tijdelijk huisvesting		1.497
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	-387	-20
	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	204	-184
	ER: 2D`s WMO-JEUGD	2.069	-252
Totaal 6		**1.806**	**1.027**
7	ER: Onderhoud Overige gebouwen	8	1
	ER: Reserve afvalstoffenheffing		193
Totaal 7		**8**	**195**
8	ER: Actualiseren bestemmingsplannen	0	
Totaal 8		**0**	
Eindtotaal		**1.373**	**965**

Openbaar Zaaknummer: Z/23/147683

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Programmarapportage Wijchen NOV-2023

Datum: 28 november 2023

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De Programmarapportage Wijchen november 2023 vast te stellen.
2. De Begrotingswijziging uit de Programmarapportage (hoofdstuk 6) door te voeren.

Aanleiding
Bijgaand ontvangt u de Programmarapportage Wijchen november 2023. In deze rapportage geven we eerst een samenvatting met het verwachte resultaat ten opzichte van de begroting. Vervolgens geven we per programma de stand van zaken weer omtrent de voorgenomen beleidsvoornemens uit de Programmabegroting 2023 en een analyse op de verwachte budgetafwijkingen. Daarbij maken we onderscheid in de JEV (Jaar Einde Verwachting), en de verwachte budgetoverhevelingen. Een aantal thema's hebben we daarbij uitgebreider toegelicht. Vervolgens geven we inzicht in de projecten van grote omvang of politieke betekenis.

We verwachten op dit moment een positief jaarrekeningresultaat 2023 van € 3,3 miljoen. We gaan daarbij op nu uit van € 1,8 miljoen aan budgetoverhevelingen. Om de betreffende activiteiten in 2024 uit te kunnen voeren, moeten we dat bedrag ten laste van het resultaat 2023 reserveren voor volgend jaar. Daarmee komt het verwachte resultaat na resultaatbestemming € 1,5 miljoen positief uit. De actuele begroting op basis van de Perspectiefnota 2023 gaat uit van een negatief resultaat van € 1,4 miljoen.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
10 nov 2022	Begroting 2023
2 feb 2023	100299 Beslisnota Budgetoverhevelingen 2022 - 2023
2 mrt 2023	105000 Beslisnota decembercirculaire 2022
6-juli-2023	Perspectiefnota 2023

Gewenst resultaat
Deze rapportage geeft inzicht in de uitnutting van de budgetten 2023 en de voortgang van het voorgenomen beleid. Met de begrotingswijziging voorkomen we een mogelijke begrotingsonrechtmatigheid bij de jaarrekening.

Argumenten

1.1 We hebben een integrale beoordeling gemaakt.

Alle budgethouders hebben een integrale beoordeling gemaakt van hun budgetten, op het laagste niveau, wat leidt tot de jaareindeverwachting op de gehele exploitatie en projecten. Dit geeft een goed beeld van wat we kunnen verwachten bij de jaarrekening.

2.1 We verkleinen met de begrotingswijziging de kans op een mogelijke begrotingsonrechtmatigheid bij de jaarrekening.

Binnen een aantal programma's voorzien we overschrijdingen op bestaand beleid. Bijvoorbeeld de uitvoering van de energietoeslag, waar we pas in de decembercirculaire middelen voor ontvangen.

2.2 De verwerking van de septembercirculaire maakt integraal onderdeel uit van de begrotingswijziging

In de Begroting 2024 hebben we de septembercirculaire vertaald vanaf jaarschijf 2024. Voor 2023 heeft de raad hier nog geen besluit over genomen. De effecten van de septembercirculaire hebben we meegenomen in de Programmarapportage (zie pagina 9). De septembercirculaire pakte positief uit voor Wijchen, met een voordeel t.o.v. de begroting van € 0,9 miljoen. Daarnaast anticiperen we in de rapportage op extra geld in de decembercirculaire voor de uitvoering van de energietoeslag 2023.

Tegenargumenten en risico's

1.1 Er kunnen in de laatste periode van het jaar ontwikkelingen ontstaan die tot een ander resultaat leiden.

We rapporteren een jaareindeverwachting, gebaseerd op de gerealiseerde baten en lasten t/m oktober. In de laatste maanden kunnen er onvoorziene omstandigheden zich voordoen, die tot een ander jaarrekeningresultaat leiden.

Financiële gevolgen

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een positief resultaat van € 156k. Deze verwachting hebben bij de Perspectiefnota bijgesteld tot een tekort van € 1.437k, af te dekken uit de algemene reserve. Met de huidige jaareindeverwachtingen komen we uit op een positief resultaat van € 3.278. Dat is, rekening houdend met € 1.816k aan budgetoverhevelingen, € 2.898k hoger is dan begroot. De budgetoverhevelingen 2023-2024 werken we verder uit en komen we met een apart raadsvoorstel op terug.

Bedragen x 1.000	**2023**
Primitieve begroting	€ 86
Decembercirculaire	€ 70
Perspectiefnota	-1.593
Actuele begroting	**- € 1.437**
Verwacht jaarrekeningresultaat	**€ 3.278**
Ingeschatte budgetoverhevelingen	**€ 1.816**
Verwacht saldo t.o.v. begroting	**€ 2.898**

In deze rapportage beoordelen we alle budgetten op afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting. In de tabel op pagina 5 zijn de verwachte afwijkingen van grote omvang ten opzichte van de begroting opgenomen, met een verwijzing naar het programma waarin we dit nader toelichten.

Kort samengevat kunnen we de grootste mutaties t.o.v. begroting met onderstaande tabel weergeven.

Actueel begroot		**-€ 1,4 mln**
Jeugdzorg	-€ 0,6 mln	
Septembercirculaire	€ 0,9 mln	
Vrijval stelpost prijsontwikkeling	€ 0,5 mln	
WDW	€ 0,4 mln	
Opbrengsten uit bouwen	€ 0,3 mln	
Vrijval reservering compensatie armoede	€ 0,3 mln	
Einduitkering Bijsterhuizen	€ 0,3 mln	
Overig	€ 0,8 mln	
Niet bestede budgetten	€ 1,8 mln	
Verwacht jaarrekeningresultaat		**€ 3,3 mln**
Reservering budgetoverhevelingen		€ 1,8 mln
Resultaat na resultaatbestemming		**€ 1,5 mln**

In Programmarapportage kunt u in de samenvatting de hoofdlijn opmaken. Vervolgens presenteren we in de programma's meer op detail de ontwikkelingen t.a.v. de beleidsvoornemens en afwijkingen t.o.v. de begroting.

Communicatie
De rapportage wordt besproken in de auditcommissie.

Inwonersparticipatie
N.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen
We maken een begrotingswijziging van de rapportage. In december actualiseren we (de hoogte van) de budgetoverhevelingen. Het college stelt hiervoor in december de nota vast en biedt dit ter besluitvorming de gemeenteraad aan. Nadat de auditcommissie de budgetoverhevelingen heeft besproken, neemt de raad een besluit. Dat verwerken we vervolgens in de jaarrekening.

Geheimhouding:
N.v.t.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5403
Extern Zaak ID	Z/23/143258
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	8.g
Titel	143258 Beslisnota Voorlopige gunning contract accountant
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Financieel beleid
Eigenaar	Orsouw, van, Raoul
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	0884327190

Bijlagen
143258 Beslisnota Voorlopige gunning contract accountant

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Stukken Agendacommissie Wijchen	8 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Voorgesteld besluit

1. Flynth Audit B.V. zijn voornemen tot gunning van de aanbesteding Accountantsdiensten voor de jaren 2024 t/m 2026 kenbaar te maken.
2. Bij geen bezwaar of beroep de aanbesteding Accountantsdiensten 2024 t/m 2026 definitief te gunnen aan Flynth Audit B.V. .
3. Vast te stellen dat de Auditcommissie van de raad van Wijchen de aanbestedingsprocedure juist heeft doorlopen.
4. Aanvullend voor 2024 een bedrag van € 23k en vanaf 2025 een bedrag van € 46k beschikbaar te stellen voor de uitvoering van deze diensten en dit in de Perspectiefnota als onontkoombare kostenuitzetting mee te nemen.

Besluit (Aangenomen)

1. Flynth Audit B.V. zijn voornemen tot gunning van de aanbesteding Accountantsdiensten voor de jaren 2024 t/m 2026 kenbaar te maken.

2. Bij geen bezwaar of beroep de aanbesteding Accountantsdiensten 2024 t/m 2026 definitief te gunnen aan Flynth Audit B.V. .
3. Vast te stellen dat de Auditcommissie van de raad van Wijchen de aanbestedingsprocedure juist heeft doorlopen.
4. Aanvullend voor 2024 een bedrag van € 23k en vanaf 2025 een bedrag van € 46k beschikbaar te stellen voor de uitvoering van deze diensten en dit in de Perspectiefnota als onontkoombare kostenuitzetting mee te nemen.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/143258

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Voorlopige gunning contract accountant

Datum: 30 november 2023

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Flynth Audit B.V. zijn voornemen tot gunning van de aanbesteding Accountantsdiensten voor de jaren 2024 t/m 2026 kenbaar te maken.
2. Bij geen bezwaar of beroep de aanbesteding Accountantsdiensten 2024 t/m 2026 definitief te gunnen aan Flynth Audit B.V. .
3. Vast te stellen dat de Auditcommissie van de raad van Wijchen de aanbestedingsprocedure juist heeft doorlopen.
4. Aanvullend voor 2024 een bedrag van € 23k en vanaf 2025 een bedrag van € 46k beschikbaar te stellen voor de uitvoering van deze diensten en dit in de Perspectiefnota als onontkoombare kostenuitzetting mee te nemen.

Aanleiding
De gemeenten Wijchen en Druten moesten op zoek naar een nieuwe accountant nadat het huidige contract inclusief verlengingsmogelijkheden afloopt.
De werkzaamheden van de accountant betreffen de controlewerkzaamheden voor de gemeenten Druten en Wijchen, de Gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Druten Wijchen, Gemeenschappelijke regeling IBO en de Stichting van Exploitatie Zwembaden. Het contract kent een looptijd van drie jaar. De prijs voor de dienstverlening komt daardoor boven het normbedrag voor een Europese aanbesteding. Om die reden heeft er een Europese aanbesteding Accountantsdiensten plaatsgevonden.
Op basis van artikel 3, lid 2, sub f van de Verordening op de Auditcommissie is de Auditcommissie belast met het voorbereiden van de selectie van de accountant.

Gewenst resultaat
Aanstellen van een gecertificeerde accountant voor de controle van de jaarstukken van de hierboven genoemde organisaties.

Argumenten
1.1 Flynth Audit B.V. was de enige organisatie die een offerte uitbracht.
De offerte voldeed aan de criteria om de offerte in behandeling te nemen. Daarom moet op de offerte van Flynth Audit B.V. ingegaan worden.
2.1 Na besluitvorming in de gemeenteraad van Druten (14 december 2023) en besluitvorming in de gemeenteraad van Wijchen (19 december 2023) in een openbare raadsvergadering kan er bezwaar ingediend worden op deze voorlopige gunning.
Op 9 januari wordt de definitieve gunning aan Flynth Audit B.V. op Tenderned gepubliceerd.

Tegenargumenten en risico's
1.1 Er was maar één inschrijver, waardoor de offerte niet vergeleken kon worden met offertes van andere inschrijvers.

Financiële gevolgen
De inschrijving van Flynth bedraagt o.b.v. de huidige SiSa-regelingen (single information, single audit oftewel eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountscontrole) in totaal: € 152k. In de begroting is rekening gehouden met € 106k.
Het bedrag valt hoger uit. Dit heeft te maken met een substantiële toename van de werkzaamheden door de accountant i.v.m. gewijzigde wet- en regelgeving. Er moet meer gecontroleerd worden; er moet uitvoeriger gerapporteerd worden. Onderdeel hiervan is bijvoorbeeld het aantal te controleren SiSa-regelingen. Dat is t.o.v. de vorige aanbesteding fors toegenomen.
In 2024 betalen we de jaarrekeningcontrole (t/m juni) nog op basis van het huidige contract, maar de interim controle (vanaf juli) op basis van het nieuwe contract. Daarom is de uitzetting in 2024 lager dan vanaf 2025.

Communicatie
Na besluitvorming en bezwaartermijn publiceren we de definitieve gunning op 9 januari.

Inwonersparticipatie
N.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen
Er is eerst sprake van een voorlopige gunning, omdat derden in staat moeten worden gesteld om bezwaar te maken tegen de voorlopige gunning. Er worden geen bezwaren verwacht omdat Flynth Audit B.V. de enige offreerder was.
Na definitieve gunning worden er vanuit de Werkorganisatie praktische afspraken gemaakt over de werkzaamheden. Bij die afspraken horen ook het maken van afspraken voor overleg met de Auditcommissies van de beide raden.

Geheimhouding:
N.v.t.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5250
Extern Zaak ID	Z/23/109493
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	8.h
Titel	109493 Beslisnota Vaststellen bestemmingsplan 'Elzendweg 13b Bergharen'
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Gebiedsontwikkeling
Eigenaar	Rutten, Marcel
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P8 Wonen en bouwen
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	088 432 7210

Bijlagen
BP Elzendweg 13b Bergharen V. 2023 - definitief
20231107 BP Elzendweg 13b Bergharen t&r - definitief
Bijlagen regels_Bijlage 1 Landschappelijke inpassing
Bijlagen regels_Bijlage 2 Cultuurhistorische waarderingskaart
Bijlagen toelichting_Bijlage 1 Verkennend bodemonderzoek
Bijlagen toelichting_Bijlage 2 Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai
Bijlagen toelichting_Bijlage 3 Ontwerpbesluit hogere waarden
Bijlagen toelichting_Bijlage 4 Watertoets
109493 Beslisnota Vaststellen bestemmingsplan 'Elzendweg 13b Bergharen'
Bijlagen toelichting_Bijlage 5 Quickscan Wet natuurbescherming
Bijlagen toelichting_Bijlage 6 Stikstofdepositieonderzoek
Bijlagen toelichting_Bijlage 7 Verkennend archeologisch onderzoek

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	21 november 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**
Stukken Agendacommissie Wijchen	20 december 2023
Raad openbaar Wijchen	1 februari 2024

Voorgesteld besluit

1. Vast te stellen dat er geen zienswijze is ingediend.
2. Het bestemmingsplan ‘Elzendweg 13b Bergharen’ ongewijzigd vast te stellen, bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0296.BGBElzendweg13b-VA01met de bijhorende bestanden en bijlagen, waarbij gebruik is gemaakt van een ondergrond BRK dd. 27 januari 2023 met bestandsnaam NL.IMRO.0296.BGBElzendweg13b-VA01 van de gemeente Wijchen;
3. Geen exploitatieplan vast te stellen.
4. Geen m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 2, lid 5 van het Besluit mer uit te voeren.

Besluit (Aangenomen)

1. Vast te stellen dat er geen zienswijze is ingediend.
2. Het bestemmingsplan ‘Elzendweg 13b Bergharen’ ongewijzigd vast te stellen, bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0296.BGBElzendweg13b-VA01met de bijhorende bestanden en bijlagen, waarbij gebruik is gemaakt van een ondergrond BRK dd. 27 januari 2023 met bestandsnaam NL.IMRO.0296.BGBElzendweg13b-VA01 van de gemeente Wijchen;
3. Geen exploitatieplan vast te stellen.
4. Geen m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 2, lid 5 van het Besluit mer uit te voeren.

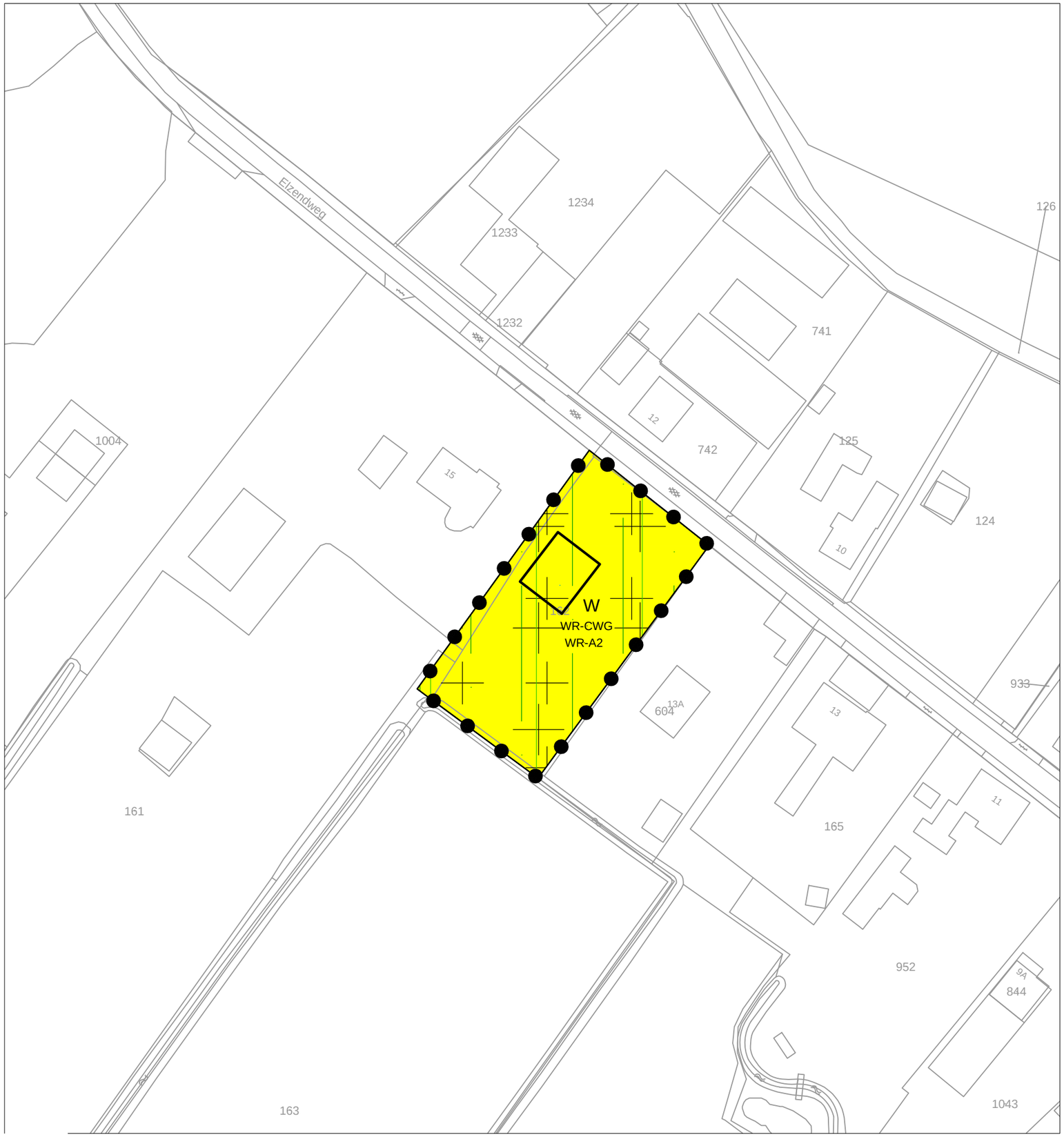

LEGENDA

Plangebied

Plangebied

Bestemmingen

Enkelbestemmingen

W — Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

WR-CWG — Waarde - Cultuurhistorisch waardevol gebied

Gebiedsaanduidingen

milieuzone - hydrologische beschermingszone

vrijwaringszone - molenbiotoop 1

Bouwvlakken

bouwvlak

verklaring

8 — ondergrond

FORMAAT A3
TEKENAAR CvdH
PROJECTNUMMER W-22151

GEMEENTE WIJCHEN

Bestemmingsplan Elzendweg 13b Bergharen

PLANSTATUS
definitief

verbeelding

PLANNUMMER
NL.IMRO.0296.BGBElzendweg13b-VA01

SCHAAL
1:1000

DATUM
27-01-2023

buro WAAL BRUG
Schoenaker 10 - 6641 SZ Beuningen
telefoon: 024 - 675 23 56
info@burowaalbrug.nl
www.burowaalbrug.nl

Elzendweg 13b Bergharen

Inhoudsopgave

Toelichting **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **6**
1.1 Aanleiding 6
1.2 Ligging plangebied 6
1.3 Geldend bestemmingsplan 7
1.4 Leeswijzer 8

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie **9**
2.1 Bestaande situatie 9
2.2 Toekomstige situatie 11

Hoofdstuk 3 Beleidskader **12**
3.1 Nationaal beleid 12
3.2 Provinciaal beleid 13
3.3 Gemeentelijk beleid 15
3.4 Conclusie 17

Hoofdstuk 4 Milieu- & omgevingsaspecten **18**
4.1 Verkeer & Parkeren 18
4.2 Bodem 18
4.3 Geluid 19
4.4 Milieuzonering 20
4.5 Molenbiotoop 21
4.6 Luchtkwaliteit 23
4.7 Geur 24
4.8 Externe veiligheid 25
4.9 Waterhuishouding 27
4.10 Ecologie 32
4.11 Archeologie & cultuurhistorie 33
4.12 Leidingen 36
4.13 Vormvrije MER-beoordeling 36

Hoofdstuk 5 Juridische planbeschrijving **38**
5.1 Algemeen 38
5.2 Bestemmingsplan 39

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid **41**
6.1 Economische uitvoerbaarheid 41
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 41

Bijlagen toelichting **42**

Bijlage 1 Verkennend bodemonderzoek **43**

Bijlage 2 Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai **44**

Bijlage 3 Ontwerpbesluit hogere waarden **45**

Bijlage 4 Watertoets **46**

Bijlage 5 Quickscan Wet natuurbescherming **47**

Bijlage 6 Stikstofdepositieonderzoek **48**

Bijlage 7 Verkennend archeologisch onderzoek **49**

Regels **50**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **51**
Artikel 1 Begrippen 51
Artikel 2 Wijze van meten 55

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels **56**
Artikel 3 Wonen 56
Artikel 4 Waarde - Archeologie 2 60
Artikel 5 Waarde - Cultuurhistorisch waardevol gebied 62

Hoofdstuk 3 Algemene regels **64**
Artikel 6 Anti-dubbeltelregel 64
Artikel 7 Algemene bouwregels 64
Artikel 8 Algemene gebruiksregels 64
Artikel 9 Algemene aanduidingsregels 65

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels **68**
Artikel 10 Overgangsrecht 68
Artikel 11 Slotregel 68

Bijlagen regels **70**

Bijlage 1 Landschappelijke inpassing **71**

Bijlage 2 Cultuurhistorische waarderingskaart **72**

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De eigenaren van het perceel kadastraal bekend als nr. 162 aan de Elzendweg in Bergharen, zijn voornemens om ter plaatse één nul-op-de-meter-seniorenwoning te realiseren. Op 13 september 2022 heeft het college besloten om in principe medewerking te verlenen aan dit plan. Om de bouw van de woning mogelijk te maken, moet het geldende bestemmingsplan voor de gronden in het plangebied worden herzien. Voorliggend bestemmingsplan voorziet hierin.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Elzendweg, in het buitengebied van Bergharen en staat kadastraal bekend als gemeente Bergharen, sectie H, nr. 162. Het plangebied heeft een omvang van circa 2.470 m^2 en wordt begrensd door

- Noordzijde: de Elzendweg;
- Oostzijde: de zijdelingse woonperceelsgrens van de Elzendweg 13a;
- Zuidzijde: agrarische gronden;
- Westzijde: de zijdelingse woonperceelsgrens van de Elzendweg 15.

Navolgende afbeeldingen tonen globaal de ligging en begrenzing van het plangebied in de omgeving. Voor de exacte begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar de verbeelding



Globale ligging plangebied (rode stip)



Globale begrenzing plangebied (rode omkadering)

1.3 Geldend bestemmingsplan

Voor het plangebied geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied Wijchen', zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 31 januari 2013 en diens herziening, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 16 oktober 2014. De gronden binnen het plangebied zijn bestemd als 'Agrarisch met waarden - 1'. Daarnaast gelden binnen het hele plangebied de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' en de gebiedsaanduidingen 'milieuzone - hydrologische beschermingszone' en 'vrijwaringszone - molenbiotoop 1'.

Behalve het bestemmingsplan 'Buitengebied Wijchen', is ook het bestemmingsplan 'Parapluplan Cultuurhistorie Wijchen' van toepassing op het hele plangebied. Dit bestemmingsplan is door de gemeenteraad vastgesteld op 3 mei 2017. In dit parapluplan zijn de gronden binnen het plangebied voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorisch waardevol gebied', vanwege de ligging aan een oud bebouwingslint.



Uitsnede verbeelding geldend bestemmingsplan met ligging plangebied (rode omkadering)

De beoogde ontwikkeling van een burgerwoningen past niet binnen de ter plaatse geldende bestemming 'Agrarisch met waarden - 1'. Vandaar dat het bestemmingsplan wordt herzien.

1.4 Leeswijzer

Het bestemmingsplan bestaat uit meerdere onderdelen: een verbeelding waarop de bestemmingen in het plangebied zijn aangegeven en regels waarin de bepalingen voor de op de verbeelding vermelde bestemmingen zijn opgenomen. Het bestemmingsplan gaat vergezeld van een toelichting waarin de achtergronden van het bestemmingsplan zijn beschreven. De verbeelding vormt samen met de regels het juridische bindende deel van het bestemmingsplan. In de toelichting worden de keuzes die in het bestemmingsplan worden gemaakt nader gemotiveerd en verantwoord. De toelichting kan globaal opgedeeld worden in vier delen.

Inleiding en gebiedsvisie
In hoofdstuk 1 zijn de aanleidingen en het kader voor de planherziening beschreven. Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van de huidige en toekomstige situatie van het plangebied.

Verantwoording
Hoofdstukken 3 en 4 geven de achtergronden, toelichting en motivatie op de gemaakte keuzen weer die uiteindelijk hebben geleid tot de uitgewerkte planopzet. In dit planonderdeel worden onder meer het (beleids)kader en de milieuaspecten uiteengezet.

Juridische planbeschrijving
In hoofdstuk 5 wordt de juridische planopzet beschreven. Doel is een nadere onderbouwing te geven wat met het plan wordt beoogd en hoe de instrumenten regels en verbeelding hierbij worden gehanteerd.

Uitvoerbaarheid
Het laatste deel (hoofdstuk 6) gaat in op de financieel-economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan.

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie

2.1 Bestaande situatie

Het plangebied is ten noordoosten van de kern Bergharen gelegen en ligt aan de zuidzijde van de Elzendweg. De Elzendweg ontsluit de langsliggende percelen en maakt deel uit van de verbinding tussen de zuidelijker gelegen Molenweg en de noordelijker gelegen N322.

In de huidige situatie is het plangebied een onbebouwd en omheind grasland. Aangrenzend aan het plangebied ligt aan de zuidzijde een B-watergang. Navolgend zijn impressies van de huidige situatie in het plangebied opgenomen.



Impressie bestaande situatie met globale aanduiding plangebied (rode omkadering)



Impressie van het plangebied vanaf de Elzendweg

In de omgeving van het plangebied zijn voornamelijk burgerwoningen gelegen. Afwijkend is het bedrijfsperceel ten oosten van het plangebied. Op navolgende afbeelding is een impressie van de omliggende bebouwing weergegeven.



Impressie bestaande bebouwing met globale begrenzing plangebied (rode omkadering)

2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie is het voornemen om één levensloopbestendige en energieneutrale woning te realiseren. De woning wordt straatgericht georiënteerd en komt overeenkomstig met de bestaande bebouwing in de eerste bebouwingslijn. Ook krijg de woning een dorpse korrelgrootte en een landelijke uitstraling met één bouwlaag en een kap. De woning wordt via een inrit op de Elzendweg ontsloten. De ruimtelijke en landschappelijke inpassing van de woning is op de navolgende afbeelding zichtbaar.



Landschappelijke inpassing van de beoogde woning (zie ook bijlage 1 bij de regels)

De woning wordt landschappelijk ingepast door het toepassen van een groene omheining in de vorm van een haag, het aanplanten van solitaire bomen en de realisatie van een hoogstam fruitboomgaard op het voorerf. De beplanting betreft gebiedseigensoorten.

Duurzaamheid
De woning wordt als nul-op-de-meter-woning uitgevoerd door de toepassing van onder andere een warmtepomp, zonnepanelen, goede isolatie en hoog rendement glas.

Natuurinclusief bouwen
Om een gezonde, aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving voor mens en dier te realiseren is rekening gehouden met de natuurinclusiviteit van het plan. De tuin wordt ingericht als een natuurvriendelijk tuin met inheemse soorten. Ten behoeve van het stimuleren van de biodiversiteit wordt in de tuin een kikkerpoel aangelegd met oeverbegroeiïng, wordt een fruitboomgaard gerealiseerd, wordt bloemrijk grasland ingezaaid en worden plantenborders gemaakt die jaarrond in bloei staan. Door de integratie van nestkassen voor de steenuil en de huismus in de tuin en het aanbrengen van vleermuiskasten tegen het huis aan wordt de biodiversiteit verder versterkt. Ook wordt door het aan planten van nieuwe bomen het hitte-eilandeffect verminderd (meer schaduw).

De tuinpaden en de inrit worden uitgevoerd middels halfverharding en/of waterdoorlatende verharding en het hemelwater afkomstig van het dakoppervlak wordt geborgd in de tuin en in de kikkerpoel.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 Nationaal beleid

3.1.1 Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de opvolger van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), waarin het Rijk een lange termijn visie geeft op de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De NOVI geeft richting en helpt keuzes te maken. Bij de afweging van keuzes wordt bij voorkeur gekozen voor slimme combinaties van functies, wordt uitgegaan van de specifieke kenmerken en kwaliteiten van gebieden en worden beslissingen niet uitgesteld of doorgeschoven.

De nationale belangen en opgaven waarop het Rijk wil sturen en richting wil geven, komen samen in de volgende vier prioriteiten:

- Ruimte maken voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- De economie van Nederland verduurzamen en ons groeipotentieel behouden;
- Steden en regio's sterker en leefbaarder maken;
- Het landelijk gebied toekomstbestendig ontwikkelen.

Planspecifiek
De voorgenomen ontwikkeling is niet in strijd met de prioriteiten uit de NOVI. De NOVI vormt geen belemmering voor dit plan.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) borgt een aantal van de nationale ruimtelijke belangen die deel uitmaken van het beleid, zoals beschreven in de voorganger van de NOVI, oftewel de SVIR. Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, vervalt het Barro. De regels van het Barro worden dan vervangen door het Besluit kwaliteit leefomgeving (BKL). Het BKL wordt de uitwerking, in regelgeving, van het beleid dat in de NOVI staat. Zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is, is het Barro nog van toepassing.

In het Barro, ook wel bekend als de AMvB Ruimte, zijn 14 nationale belangen opgenomen die juridische borging vereisen. Het besluit is gericht op doorwerking van de nationale belangen in provinciaal beleid en gemeentelijke bestemmingsplannen. Dat betekent dat het Barro voor de opgenomen onderwerpen regels geeft over bestemmingen en het gebruik van gronden. Daarnaast kan zij aan de gemeente opdragen in de toelichting bij een bestemmingsplan bepaalde zaken uitdrukkelijk te motiveren.

Planspecifiek
Voor onderhavig plangebied zijn geen specifieke doelstellingen geformuleerd. Het Barro is niet specifiek van toepassing op het plangebied.

3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

De in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte geïntroduceerde 'ladder voor duurzame verstedelijking' is als procesvereiste vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In het geval van een nieuwe stedelijke ontwikkeling moet in de toelichting een onderbouwing worden opgenomen van nut en noodzaak van de nieuwe stedelijke ruimtevraag en de ruimtelijke inpassing. Hierbij wordt uitgegaan van de 'ladder voor duurzame verstedelijking'. De ladder worden in artikel 3.1.6, lid 2 Bro als volgt omschreven:*'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'*

In het kader van de ladder wordt ten aanzien van de definitie van bestaand stedelijk gebied de definitie uit de Bro gehanteerd: *'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal-culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur.'* Volgens de nota van toelichting bij het Bro moet worden bekeken of door het benutten van leegstaande verstedelijkingsruimte in bestaand stedelijk gebied kan worden voorzien in de behoefte. Zoals ook volgt uit onder andere de uitspraak met het nummer 201303578/1/R4 kunnen, naar het oordeel van de Raad van State, planologische mogelijkheden waarvan nog geen gebruik is gemaakt, als leegstaande verstedelijkingsruimte worden aangemerkt. Een dergelijke locatie wordt gezien als onderdeel van het bestaand stedelijk gebied.

Planspecifiek
Op basis van jurisprudentie is bij een toevoeging van 11 woningen geen sprake van een stedelijke ontwikkeling (ABRvS 16 september 2015, ECLI:NL:RVS:2015:2921). Voorliggend initiatief voorziet slechts in de realisatie van één woning. Zodoende is artikel 3.6.1, tweede lid Bro niet van toepassing. De ladder voor duurzame verstedelijking hoeft niet doorlopen te worden.

3.1.4 Conclusie

In het plangebied zijn geen nationale belangen in het geding.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Algemeen

Op 19 december 2018 hebben Provinciale Staten van Gelderland de 'Omgevingsvisie Gaaf Gelderland' vastgesteld. De bijbehorende geactualiseerde 'Omgevingsverordening Gelderland (januari 2023)' hebben Provinciale Staten op 21 december 2022 vastgesteld. In de Omgevingsvisie staan de hoofdlijnen van het beleid en in de Omgevingsverordening de regels en afspraken om de opgaven uit de Omgevingsvisie te realiseren.

De Omgevingsvisie en -verordening zijn dynamische instrumenten. Doordat wetten veranderen of door de komst van nieuwe initiatieven, kijkt de provincie twee keer per jaar of de plannen moeten worden aangepast.

3.2.2 Omgevingsvisie

De komende decennia komt er veel op Gelderland af: het energievraagstuk, klimaatverandering, uitputting van grondstoffen, kwetsbare biodiversiteit, digitalisering, internationalisering. Deze zaken vragen stevige antwoorden en oplossingen als investering in de toekomst. Met de schaarse ruimte en de vele uiteenlopende belangen en inzichten gaat dit niet vanzelf. De provincie zet in de Omgevingsvisie een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland centraal.

- *Gezond en veilig;* dat is een gezonde leefomgeving, schone en frisse lucht, een schoon milieu, een niet vervuilde bodem, voldoende schoon en veilig (drink)water, bescherming van onze flora en fauna. Dat is ook voorbereid zijn op klimaatverandering, zoals hitte, droogte, bosbranden en overstromingen. En dat is ook aandacht hebben voor verkeersveiligheid en veilige bedrijvigheid.
- *Schoon en welvarend;* dat is een dynamisch, duurzaam en aantrekkelijk woon-, werk- en ondernemersklimaat, goed bereikbaar en met een goed functionerende arbeidsmarkt en dito kennis- en onderwijsinstellingen. Maar dat is ook het tegengaan van schadelijke uitstoot, afval en uitputting van grondstoffen, alsmede het investeren in nieuwe, alternatieve vormen van energie.

Om Gelderland voor mensen en bedrijven aantrekkelijk te houden, is de kwaliteit van de leefomgeving van groot belang, zoals goed bereikbare voorzieningen, aansprekende evenementen, unieke cultuurhistorie, inspirerende culturele voorzieningen en een mooie natuur. Ook goed wonen hoort daarbij. Gelderland heeft op woongebied een bijzondere positie met uiteenlopende stedelijke en landelijke woonkwaliteiten. Om het landschap open, groen en het voorzieningenniveau op peil te houden en leegstand te voorkomen, is bouwen binnen bestaand verstedelijkt gebied het vertrekpunt. De provincie geeft de voorkeur aan het benutten van bestaande gebouwen en het concentreren van bebouwing. Pas als er geen andere goede mogelijkheden zijn, kan er aan de randen van steden of dorpen uitgebreid worden.

De dynamiek op de woningmarkt is groot. Mensen worden ouder, wonen steeds langer alleen en zelfstandig, worden steeds meer energiebewust en zijn mobieler dan vroeger, waardoor ze ook meer en makkelijker verhuizen. Het grootste deel van de woningen die in 2050 in Gelderland nodig zijn, staat er al. Maar deze woningen zijn niet klaar voor de toekomst en moeten aangepast of vervangen worden.

Voor de provincie staat een goede balans tussen de vraag en aanbod van woningen in verschillende prijscategorieën voorop, ook voor specifieke doelgroepen. De meeste woningen zijn verre van energieneutraal en klimaatbestendig. De provincie stimuleert innovaties op dit terrein, zoals het aardgasloos maken van bestaande woningen en het verduurzamen van woonwijken. Daarnaast is de provincie met haar partners in gesprek over hoe het vraagstuk van klimaatadaptatie en wonen slimmer aangepakt kan worden. Voldoende groene ruimte, koele plekken, opvang van water in het licht van de klimaatverandering is immers van belang, zeker met het oog op de gezondheid van de Gelderlanders.

Planspecifiek
De beoogde ontwikkeling sluit aan bij het uitgangspunt dat zoveel mogelijk binnen bestaand stedelijk gebied wordt gebouwd. Het plangebied is onderdeel van de lintbebouwing langs de Elzendweg. Bovendien wordt de nieuwe woning in lijn met de provinciale duurzaamheidsambities energieneutraal gebouwd, door onder andere het toepassen van zonnepanelen en een warmtepomp. Daarnaast betreft het een levensloopbestendige woning. Hiermee wordt bijgedragen aan de provinciale ambitie om voor een ieder een passende woning te hebben.

3.2.3 Omgevingsverordening

De Omgevingsverordening vormt de juridische doorwerking in regels van het beleid uit de Omgevingsvisie. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening.

Planspecifiek
Ten aanzien van nieuwe woningen is in artikel 2.2 van de omgevingsverordening opgenomen dat een bestemmingsplan uitsluitend nieuwe woningen mogelijk maakt als die ontwikkeling past binnen een door Gedeputeerde Staten vastgestelde regionale woonagenda. De woonagenda subregio Nijmegen e.o. 2020-2030 gaat voor de gemeente Wijchen uit van een woningbouwopgave van 1.430 woningen tot 2030. Eind 2021 heeft de gemeente Wijchen, na afstemming met de subregio Nijmegen e.o. en provincie afgesproken 870 woningen extra te bouwen tot 2030, op de versnellingslocaties Huurlingsedam en Wijchen West. Dit komt neer op een woningbouwopgave van 2.300 woningen tot 2030. Om planuitval en planuitstel op te kunnen vangen, maar ook om snel te kunnen anticiperen op veranderende omstandigheden in de markt, is afgesproken om tot 130% van de opgave aan plancapaciteit te reserveren. Voor Wijchen betekent dit dat er plannen worden gemaakt voor ca. 3.000 woningen tot 2030. Onderhavige ontwikkeling geeft hiermee invulling aan de opgave in de gemeente Wijchen. Het initiatief is niet alleen kwantitatief passend, maar ook kwalitatief. De beoogde woning voldoet aan het thema duurzaam en toekomstbestendig en het thema ouderenhuisvesting/levensloopgeschikt.

Ook is het plangebied aangeduid als 'intrekgebied'. Voor intrekgebieden geldt op basis van artikel 2.38 van de omgevingsverordening dat een bestemmingsplan voor gronden binnen een 'intrekgebied' de winning van fossiele brandstoffen niet mogelijk mag maken. Hieraan wordt voldaan.

Daarnaast is het plangebied gelegen binnen een straal van 400 m van een molen (beltmolen 'De Verrekijker'), binnen een zogenaamde molenbiotoop. Volgens artikel 2.64 'bescherming windvang molen', van de omgevingsverordening, is nieuwe bebouwing danwel beplanting op deze gronden niet toegestaan, als daardoor de windvang van een molen wordt beperkt. In paragraaf 4.5 is toegelicht dat van beperking van de windvang van de molen geen sprake is.

Voor het onderhavige plangebied zijn geen andere specifieke doelstellingen geformuleerd in de Omgevingsverordening. Vandaar dat de Omgevingsverordening geen belemmering vormt.

3.2.4 Conclusie

In het plangebied zijn geen provinciale belangen in het geding.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie Wijchen

De gemeente Wijchen heeft één structuurvisie voor de hele gemeente opgesteld, welke op 29 mei 2009 is vastgesteld. De structuurvisie geeft een overzicht van de verwachte ontwikkelingen binnen de gemeente Wijchen voor de komende tien jaar. De gemeente gaat uit van een compacte groei en het benutten van de potenties van bestaand stedelijk gebied zonder daarbij de bestaande kwaliteit aan te tasten, in combinatie met een vitaal platteland en sterke kleine kernen.

Het buitengebied is in principe niet de plek om (grote hoeveelheden) nieuwe woningen toe te voegen. Enkel indien er sprake is van een ruimtelijke kwaliteitsverbetering als gevolg van functieverandering van voormalige (agrarische) bedrijfsgebouwen of landgoedontwikkeling overeenkomstig de Natuurschoonwet bestaan er mogelijkheden voor woningbouw in het buitengebied.

Die woningbouw moet dan wel aansluiten bij het landschap en de structuur van het buitengebied. Nieuwe woningen mogen de (agrarische) bedrijfsontwikkeling niet hinderen. Derhalve wordt terughoudend omgegaan met woningbouw in open grootschalige agrarische productiegebieden.

In het kleinschalige rivierduinenlandschap en aansluitend aan de dorpsrandgebieden zijn meer mogelijkheden voor woningbouw of andere niet-agrarische functies zoals kleinschalige werkfuncties en recreatie.

In de structuurvisie maakt het plangebied deel uit van een groter gebied dat is aangeduid als 'Gemengde functies buitengebied / verbreden landbouw'. Navolgende afbeelding toont de verbeelding van de structuurvisie.

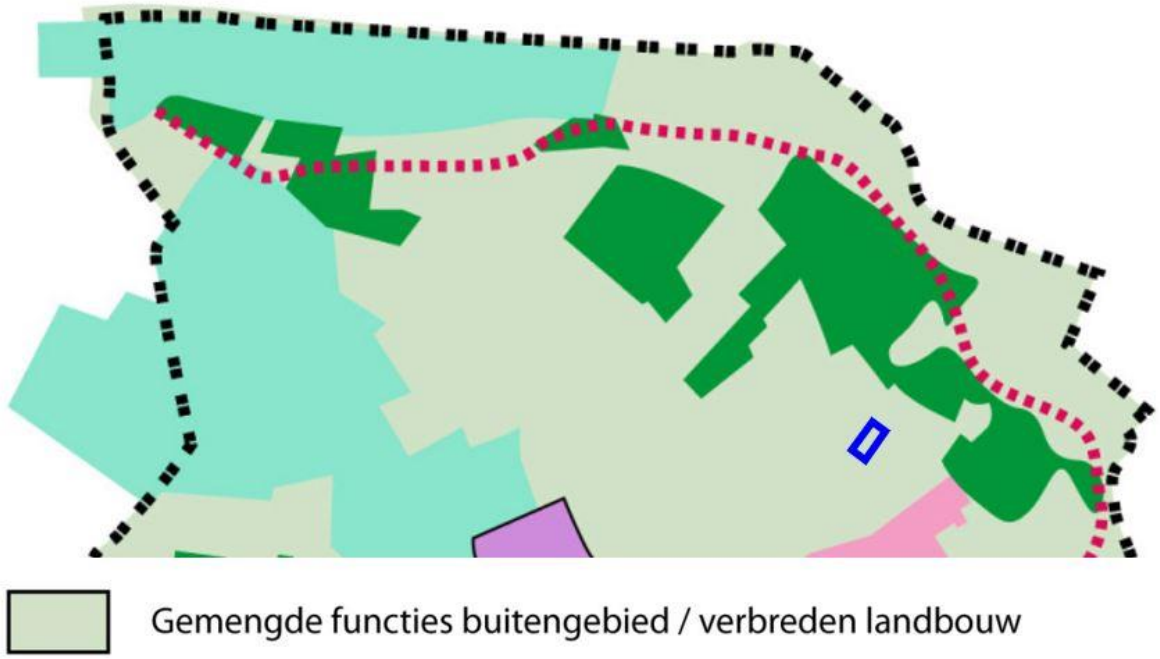

Verbeelding structuurvisie gemeente Wijchen, met globale aanduiding plangebied (blauwe omkadering)

Planspecifiek
Het plangebied valt binnen de aanduiding 'Gemengde functies buitengebied / verbreden landbouw'. In deze gebieden wordt de landbouw in de gelegenheid gesteld om zich te verbreden met andere economische functies waarbij verkoop van eigen producten mogelijk is. Uitgangspunt bij deze verbreding is dat de woonkwaliteit rond de woonkernen wordt gerespecteerd. De beoogde toevoeging van één wooneenheid is in die zin aansluitend op de gewenste gemengde functies in het buitengebied en doet niet af aan de woonkwaliteit rondom de woonkernen.

3.3.2 Woonvisie Wijchen 2025

De gemeente Wijchen heeft in haar woningbouwprogrammering ruimte gereserveerd voor kleinschalige initiatieven. Hieronder verstaan zij initiatieven met maximaal twee woningen. Om de woningvoorraad duurzaam en gevarieerd te houden wil de gemeente flexibel om kunnen gaan met nieuwe initiatieven. In de beoordeling van nieuwe aanvragen voor woningen zal de gemeente onder meer beoordelen of het initiatief meerwaarde heeft voor de leefbaarheid. Belangrijke relevante aandachtspunten daarbij zijn o.a.:

- De (lokale) behoefte is leidend. Plannen moeten kwantitatief en kwalitatief aansluiten bij de behoefte.
- Nieuwbouw moet bijdragen aan de identiteit van een wijk of dorp. Daarbij gaat het zowel om de ruimtelijke als de sociale kwaliteit.
- Vervanging en verbetering van bestaande bebouwing, gaat vóór uitbreiding.
- Waar mogelijk tenminste energieneutraal en gasloos en zo duurzaam mogelijk.
- Een passende kwaliteit van wonen bieden, o.a. aan mensen met een zorgvraag.
- Kleinschalige en gefaseerde woningbouw heeft de voorkeur.
- Speciale aandacht voor voldoende woningaanbod in de kerkdorpen.

De gemeente Wijchen heeft de ambitie uitgesproken om de 'mismatch' tussen vraag en aanbod weg te nemen. In de woonvisie 'Thuis in Wijchen' wordt de wens uitgesproken om alle woningen zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de kwalitatieve eisen en wensen van bewoners. Het gaat daarbij niet alleen om de huidige bewoners van een woning, maar zeker ook de toekomstige bewoners. De gemeente Wijchen streeft naar een duurzame en meer flexibele woningvoorraad, zodat geanticipeerd kan worden op huidige en toekomstige behoeften en woonwensen.

Mensen met een zorgvraag blijven langer thuiswonen. Dit leidt tot een toenemende behoefte aan een meer divers woningaanbod, met woonvormen die nu niet of onvoldoende beschikbaar zijn in Wijchen. Woonvormen waar bijvoorbeeld verschillende generaties onder één dak wonen of waar men dicht bij (zorg)voorzieningen woont. Woningen waarbij de eindgebruiker een centrale rol bij de ontwikkeling van de woning speelt en daarom een huis naar eigen wensen kan indelen.

Planspecifiek
De beoogde ontwikkeling levert een bijdrage aan een levensloopbestendige woningvoorraad en wordt aansluitend op de gemeentelijke duurzaamheidsambities energieneutraal, zonder aardgasaansluiting, uitgevoerd. Ook past de woning binnen de ritmiek van de al bestaande structuur met vrijstaande woningen in de vorm van lintbebouwing langs de Elzendweg.

3.3.3 Strategisch Kompas Wijchen 20235

Het Strategisch Kompas Wijchen 2035 beschrijft de visie en koers naar 2035. Het document is het resultaat van uitgebreide en intensieve gesprekken met inwoners, ondernemers en partners van de gemeente Wijchen. Op grond van alle inbreng beschrijft het kompas zes speerpunten, die de komende jaren richting en focus geven aan het beleid:

- Voldoende woningen voor inwoners in elke levensfase;
- Aantrekkelijke groene wijken en kernen met goede voorzieningen en bereikbaarheid;
- Iedereen aan het werk. Bij het vestigen van bedrijven geldt kwaliteit boven kwantiteit;
- Een sterke, gezonde en sociale samenleving met oog voor mentale en fysieke gezondheid, preventie, maatwerk en zorg dichtbij huis;
- Energieneutrale en fossielvrije toekomst;
- Krachtige samenwerking tussen gemeente(n), inwoners, ondernemers en partners.

Planspecifiek
Onderhavig initiatief voorziet in een lokale woonvraag, ten behoeve waarvan een voor ouderen geschikte woning wordt gerealiseerd. Bovendien wordt het woonerf groen en natuurinclusief ingericht.

3.3.4 Conclusie

In het plangebied zijn geen gemeentelijke belangen in het geding.

3.4 Conclusie

Het plan is passend binnen c.q. niet strijdig aan het beleid van de verschillende overheden.

Hoofdstuk 4 Milieu- & omgevingsaspecten

4.1 Verkeer & Parkeren

4.1.1 Verkeer

Om inzicht te bieden in de mate van verkeerstoename als gevolg van de ontwikkeling, die met dit bestemmingsplan wordt gefaciliteerd, moet de verkeersaantrekkende werking worden bepaald. Daarvoor is gebruik gemaakt van de CROW-publicatie 381 'Toekomstbestendig parkeren'.

Om de verkeersgeneratie te bepalen is gekeken naar de ligging van het plangebied. Het plangebied is qua stedelijkheidsgraad aan te merken als een 'niet stedelijk' gebied en het plangebied maakt onderdeel uit van het 'buitengebied', waardoor de verkeersgeneratie (uitgaande van het maximum van de aangegeven bandbreedtes) uitkomt op:

- 8,6 voertuigbewegingen per woning (koop, vrijstaand);

Dit betekent dat het aantal voertuigbewegingen slechts beperkt toeneemt met 8,6 extra voertuigbewegingen per weekdag.

Het plangebied wordt ontsloten via de Elzendweg. Aangezien het om een relatief beperkte toename van het aantal verkeersbewegingen gaat en de Elzendweg voldoende capaciteit heeft om deze toename op te vangen, leidt de beoogde ontwikkeling niet tot een onacceptabele verkeerstoename.

Het aspect 'verkeer' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.1.2 Parkeren

Ter waarborging van voldoende parkeervoorzieningen hanteert de gemeente Wijchen de maximale parkeernormen uit CROW-publicatie 381 'Toekomstbestendig parkeren'. Dit is bepaald in het 'Parkeerbeleidsplan gemeente Wijchen', dat op 16 juni 2016 in werking is getreden en in 2020 op onderdelen is aangepast.

Voor vrijstaande woningen, in 'niet stedelijk' gebied, in het 'buitengebied', geldt een maximale parkeernorm van 2,8 parkeerplaatsen per woning. Parkeren moet geheel op eigen terrein worden opgelost. Dat betekent voor de beoogde woning voorzien moet worden in tenminste drie parkeerplaatsen. Gelet op de ruime kavelmaat is er voldoende ruimte om de benodigde parkeerplaatsen op eigen terrein aan te leggen.

In de regels van onderhavig bestemmingsplan is ten aanzien van parkeren een regeling opgenomen. Daarin is bepaald dat bij het bouwen en het wijzigen van het bestaande gebruik moet worden voorzien in voldoende parkeergelegenheid, waarbij overeenkomstig met het gemeentelijke parkeerbeleidsplan de parkeernormen uit de CROW-publicatie 381 als uitgangspunt dienen.

Het aspect 'parkeren' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.2 Bodem

4.2.1 Regelgeving

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) moet in verband met de uitvoerbaarheid van een project rekening worden gehouden met de bodemgesteldheid. Bij functiewijzigingen moet worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde functie en moet worden vastgesteld of er sprake is van een saneringsnoodzaak. In de Wet bodembescherming is bepaald dat, indien de desbetreffende bodemkwaliteit niet voldoet aan de norm voor de beoogde functie, de grond zodanig moet worden gesaneerd dat zij kan worden gebruikt door de desbetreffende functie (functiegericht saneren). De Wet bodembescherming heeft betrekking op landbodems; waterbodems vallen onder de Waterwet. Op grond van de Woningwet en de Bouwverordening moet voor elke individuele bouwlocatie aangetoond worden dat de bodem geschikt is voor de beoogde bebouwing, alvorens een omgevingsvergunning kan worden verleend.

Bij het opstellen van een bestemmingsplan is de vraag of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het huidige of toekomstige gebruik van die bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Het uitgangspunt hierbij is dat eventueel aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem en dat de bodemkwaliteit niet verslechtert door grondverzet. Dit is het zogenaamde stand still-beginsel. Het vaststellen van de bodemkwaliteit wordt bij het opstellen/herzien van een bestemmingsplan alleen van belang geacht voor de locaties waar ontwikkelingen gepland zijn (zoals functiewijzigingen, bouwen, graven/ophogen). Bij nieuwe ontwikkelingen moet bekeken worden of de bodemkwaliteit een belemmering op kan leveren voor de realisering hiervan. Bijna altijd is het mogelijk om bodem geschikt te maken voor het gewenste gebruik. Het is echter mogelijk dat een plan financieel onuitvoerbaar wordt, bijvoorbeeld omdat de kosten van de sanering te hoog zijn. Bij een wijziging van de bestemming of van de functie wordt een bodemonderzoek alleen noodzakelijk geacht, indien deze wijziging tevens een meer gevoelige vorm van bodemgebruik inhoudt.

4.2.2 Doorvertaling bestemmingsplan

Vanwege de functiewijziging van 'agrarisch' naar de milieugevoelige functie 'wonen' is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd in het plangebied. Het onderzoek is als bijlage 1 bij de toelichting gevoegd.

Voor het plangebied is voor de algemene kwaliteit de hypothese gesteld van een onverdachte locatie met betrekking tot het voorkomen van een bodemverontreiniging. Op basis van de resultaten van het bodemonderzoek kan de gestelde onverdachte hypothese worden aangenomen. Aangezien in de bovengrond maximaal licht verhoogde gehalten voor zware metalen en PAK zijn aangetoond, waarbij de index van een 0,5 niet wordt overschreden. In de ondergrond en in het grondwater zijn geen verhoogde gehalten voor de geanalyseerde parameters aangetoond.

Het aspect 'bodem' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.3 Geluid

4.3.1 Regelgeving

Belangrijke basis voor de ruimtelijke afweging van het aspect geluid is de Wet geluidhinder (Wgh). Overeenkomstig de Wgh zijn (spoor-)wegen en industrieterreinen waar zich grote lawaaimakers kunnen vestigen voorzien van zones. Het gebied binnen deze zones geldt als akoestisch aandachtsgebied waar een toetsing uitgevoerd moet worden. Daarbij beperkt de Wgh zich tot een toetsing ter plaatse van zogenaamde geluidsgevoelige objecten. Dit zijn onder andere woningen, onderwijsgebouwen, gezondheidszorggebouwen, kinderdagverblijven, woonwagenstandplaatsen en ligplaatsen voor woonboten.

Voor de geluidsgevoelige gebouwen en terreinen die binnen bepaalde afstanden (zones) van de verschillende geluidsbronnen liggen, schrijft de Wgh voor dat een aangewezen bevoegd gezag (meestal Burgemeester en Wethouders) (maatwerk)grenswaarden bepaalt. De terminologie die de wet hiervoor hanteert is: ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting. De getalsmatige invulling van deze grenswaarden voor nieuwe of bestaande geluidgevoelige bestemmingen verschillen per locatie en per geluidssoort. Naast grenswaarden op de gevels van de geluidsgevoelige gebouwen, zijn er in de Wgh ook grenswaarden gericht op de bescherming van het akoestische klimaat binnen de bestaande gebouwen.

Wegverkeerslawaai
In de Wgh en het Besluit geluidhinder (Bgh) is de zonering van wegen en het daarbij horende normenstelsel geregeld. Een zone is het akoestisch aandachtsgebied. Volgens de Wgh bevinden zich langs alle wegen wettelijke geluidzones, met uitzondering van woonerven en 30-km/uur-gebieden.

Bij vaststelling van een bestemmingsplan moet voor alle wegen waarvan de zone een overlap met het plangebied kent, een akoestisch onderzoek worden verricht (artikel76 lid 1 Wgh). De breedte van deze zone is afhankelijk van het aantal rijstroken en de aard van de omgeving (stedelijk of buitenstedelijk), zie navolgende tabel.

Aantal rijstroken	Zonebreedte	
	Stedelijk gebied	Buitenstedelijk gebied
5 of meer	350 meter	600 meter
3 of 4	350 meter	400 meter
1 of 2	200 meter	250 meter

Overzicht zonebreedtes (vanaf de as van de weg tot de volgende breedte aan weerszijden van weg)

De definities van het buitenstedelijk en stedelijk gebied zijn opgenomen in artikel 1 van de Wgh. Als buitenstedelijk gebied wordt aangemerkt het gebied buiten de bebouwde kom en het gebied binnen de zone van een autoweg of autosnelweg, die binnen de bebouwde kom ligt. Voor nieuwe woningen bedraagt de wettelijke (voorkeurs)grenswaarde 48 dB.

4.3.2 Doorvertaling bestemmingsplan

Vanwege de ligging van het plangebied binnen de onderzoekszone van de Elzendweg (60 km/u), is een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd. Dit onderzoek is als bijlage 2 bij de toelichting gevoegd.

De geluidbelasting bedraagt op zijn hoogst 51 dB ter plaatse van de noordgevel van het gebouw voor de 1e en 2e etage. De voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt overschreden. Omdat de voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt overschreden zal een hogere waarde nodig zijn voor de realisatie van de woning vanwege geluid afkomstig van de Elzendweg. De maximale ontheffingswaarde van 63 dB wordt dan niet overschreden.

Conform gangbaar ontheffingenbeleid wordt bij een verzoek om hogere waarden onderzocht of de geluidbelasting gereduceerd kan worden door bronmaatregelen, overdrachtsmaatregelen en maatregelen bij de ontvanger. Wanneer maatregelen onvoldoende effect hebben of niet gewenst zijn om redenen van stedenbouwkundige, landschappelijke, verkeerskundige of financiële aard, dan kan het bevoegd gezag hogere waarden vaststellen. Dit laatste is het geval. Maatregelen worden niet doelmatig geacht. Er wordt voldaan aan de eis van het gemeentelijk beleid voor geluidluwe gevels. Of een dove gevel noodzakelijk is zal door gemeente Wijchen moeten worden afgewogen. Echter zal dit waarschijnlijk niet het geval zijn aangezien er al een woon- en leefklimaat van 51 - 20 = 31 dB verzekerd is via een standaard eis van het bouwbesluit. Het verlenen van hogere waarden wordt mogelijk geacht. De verlening van de hogere waarde vindt plaats in een aparte hogere waarde-procedure gelijktijdig met de ruimtelijke procedure. Het ontwerp besluit hogere waarden is als bijlage 3 bij de toelichting gevoegd.

Woon- en leefklimaat
De milieukwaliteit wordt bij de beoogde woning geclassificeerd als ‘Zeer Goed’ tot ‘Redelijk’. Het woon- en verblijfsklimaat ter plaatse van de woning wordt als acceptabel aangemerkt. Op basis van het onderzoek kan gesteld worden dat de cumulatieve geluidbelasting (wegverkeer) een aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat niet in de weg staat.

Het aspect 'geluid' vormt, na het verlenen van hogere waarden, geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.4 Milieuzonering

4.4.1 Regelgeving

Wanneer ruimtelijke ontwikkelingen in de directe omgeving van inrichtingen en/of bedrijven worden gerealiseerd, zal een milieukundig onderzoek uit moeten wijzen in hoeverre er sprake is van mogelijke beperkingen ten gevolge van de aanwezige inrichtingen en of bedrijven. Maar ook andersom moet aandacht worden besteed aan de rechten van de aanwezige inrichtingen en/of bedrijven. Het is immers niet de bedoeling dat nieuwe ontwikkelingen de huidige bedrijfsvoering in de directe omgeving gaan beperken. Hetzelfde geldt uiteraard ook voor de situatie dat inrichtingen en/of bedrijven wijzigen in de nabijheid van bestaande gevoelige functies.

Via de milieuwetgeving wordt milieuhinder zoveel mogelijk voorkomen. Alle bedrijven en inrichtingen die in potentie hinder zouden kunnen veroorzaken, moeten een vergunning hebben in het kader van de Wet milieubeheer of moeten middels een melding aantonen dat zij aan de hierin gestelde richtwaarden kunnen voldoen. De gestelde richtwaarden zijn veelal vertaald in minimale afstanden tussen de inrichtingen waar activiteiten plaatsvinden en de milieugevoelige functies in de directe omgeving. Behalve van de aard en omvang van een bedrijf of inrichting, is deze mede afhankelijk van de omgevingskarakteristiek. Voor een rustige woonomgeving gelden andere afstanden (strengere eisen) dan voor bijvoorbeeld drukke woonwijken of een gemengd gebied.

Voor het vaststellen van de genoemde minimum richtafstanden tussen inrichtingen en milieugevoelige functies worden in de regel de lijsten zoals deze zijn opgenomen in de handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' gebruikt. Bedrijven zijn in de VNG-handreiking ingedeeld in een aantal categorieën met bijbehorende gewenste richtafstanden tot milieugevoelige functies. De categorieën geven de zwaarte van bedrijvigheid en mogelijke milieuhinder weer. De richtafstanden kunnen, zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat, met één afstandstap worden verlaagd indien sprake is van omgevingstype gemengd gebied.

Milieucategorie	Richtafstand omgevingstype rustige woonwijk, rustig buitengebied	Richtafstand omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

Richtafstanden VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering'

Voorgaande tabel geeft een overzicht van de richtafstanden voor verschillende bedrijfscategorieën ten opzichte van een woonwijk en gemengd gebied. Indien de richtafstand niet wordt overschreden, kan verdere toetsing voor het aspect in beginsel achterwege blijven: inpassing is dan mogelijk. Indien niet aan de richtafstanden wordt voldaan, is een nadere beschouwing danwel onderzoek nodig.

4.4.2 Doorvertaling bestemmingsplan

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen bedrijven aanwezig, die een belemmering vormen voor de beoogde woning. Het ten zuidoosten van het plangebied gelegen bedrijf betreft een loonwerker/landbouwmuseum aan de Elzendweg 7/9. Een loonwerkbedrijf valt binnen milieucategorie 3.1 met een richtafstand van 50 m. Gezien de ligging van het plangebied op circa 115 m van het bedrijfsperceel, wordt dit bedrijf niet in hun bedrijfsvoering geschaad en ondervindt de beoogde woning geen overlast van dit bedrijf. Zodoende is dus sprake van een goed woon- en leefklimaat. Bovendien zijn bestaande tussenliggende burgerwoningen dichterbij gelegen en dus maatgevend voor de mogelijkheden van het betreffende bedrijf.

Het aspect 'milieuzonering' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.5 Molenbiotoop

4.5.1 Regelgeving

In de Omgevingsverordening Gelderland is opgenomen dat in bestemmingsplannen die betrekking hebben op gronden gelegen binnen een molenbiotoop geen nieuwe bebouwing danwel beplanting is toegestaan, tenzij in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat het functioneren van de molen door middel van windvang niet wordt beperkt.

Hierbij is het begrip 'molenbiotoop' gedefinieerd als 'de omgeving van een molen gelegen binnen een straal van 400 m, gerekend vanaf het middelpunt van de molen'.

De bouwregels met betrekking tot de maximaal toegestane bouwhoogte van bouwwerken zijn afgestemd op de algemeen gangbare molenbiotoopformule (www.molenbiotoop.nl).

De molenbiotoopformule luidt als volgt:

H(x) = X/n + c * z

waarin:

- H(x) = maximale toelaatbare hoogte van een obstakel op afstand x (in meters). De toelaatbare hoogte wordt gemeten vanaf het waterpasniveau van de begane grond of het maaiveld van de molen;
- X = afstand van een obstakel tot de molen (in meters)
- n = een constante, afhankelijk van de ruwheid van de omgeving en de maximaal toelaatbare windreductie. Hiervoor worden de volgende waarden gebruikt: 140 voor open, 75 voor ruw en 50 voor gesloten gebied.
- c = een constante, afhankelijk van de maximaal toelaatbare windreductie, gewoonlijk met de waarde 0,2, zijnde de constante behorend bij een algemeen aanvaardbaar geachte windsnelheidsreductie tot 95 %;
- z = askophoogte (helft van lengte gevlucht)

Binnen een afstand van 100 m vanaf het middelpunt van de molen mogen er zich geen obstakels bevinden met een bouwhoogte die hoger is dan het onderste punt van de verticaal staande wiek. De maximum bouwhoogte wordt gerelateerd aan de begane grond van de molen. Voor zover ter plaatse van een op te richten bouwwerk het maaiveld hoger respectievelijk lager is gelegen, dient de afstand van het maaiveld tot het onderste punt van de verticaal staande wiek in de maximale hoogte te worden verdisconteerd.

4.5.2 Doorvertaling bestemmingsplan

Op circa 280 m ten oosten van het plangebied is de molen 'De Verrekijker' gelegen. Voor de molenbiotoop is in het bestemmingsplan ' de functieaanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop' opgenomen.

Voor het gebied binnen een afstand tot 400 m van de molen geldt voor de maximale bouwhoogte de volgende formule:

- maximale bouwhoogte = X : 50 + 2,4

Voor de molenbiotoopformule hanteren we de volgende waarden:

- n: 50;
- X: 320 m;
- c: constante = 0,2;
- z: (25:2) = 12,55 + 5 (belthoogte)

De formule om de maximum bouwhoogte van de beoogde woning te bereken luidt daarmee als volgt:

H(x) = (320:50) + (0,2 * 17,55)

H(x) = 9,91 m

De hoogte van de beoogde woning mag volgens de formule maximaal 9,91 m bedragen.

Het maaiveld ter hoogte van de beoogde woning is op basis van het Actueel Hoogtebestand circa 8,0 m +NAP. Het maaiveld ter plaatse van de molen is circa 14,15 m +NAP. Dit betekent dat het maaiveld ter hoogte van de toekomstige woning minimaal (14,15 - 8,0 =) 6,15 m lager is dan daar waar de molen zich bevindt. Per saldo bedraagt de maximum bouwhoogte ter plaatse van de beoogde woning daarmee (9,91 + 6,15 =) 16,06 m.

Omdat de maximum bouwhoogte van de beoogde woning maximaal 8,0 m bedraagt, wordt er geen afbreuk gedaan aan de molenbiotoop van de molen. De maximum bouwhoogte voldoet aan de eisen die worden gesteld in het kader van de vrijwaringszone en de molenbiotoop wordt niet aangetast. Het behoud, beheer en herstel van de cultuurhistorische waarden van de molen zijn daarmee voldoende geborgd.

Ook de in de landschappelijke inpassing opgenomen beplanting, zal niet hoger worden dan 16,0 m. Bovendien zijn rond de molen reeds bestaande volumineuze houtopstanden aanwezig. De beoogde nieuwe beplanting wordt niet hoger en zal dus geen vergrotende belemmerende werking hebben op de aan- en afvoer van wind naar de molen.

De 'molenbiotoop' vormt daarmee geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

4.6 Luchtkwaliteit

4.6.1 Regelgeving

Op 15 november 2007 is de wijziging van de Wet milieubeheer in werking getreden. Deze wet vervangt het 'Besluit luchtkwaliteit 2005' en is één van de maatregelen die de overheid heeft getroffen om:

- negatieve effecten op de volksgezondheid als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging aan te pakken.
- mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkeling te creëren ondanks de overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit.

De paragraaf luchtkwaliteit in de Wet milieubeheer voorziet onder meer in een gebiedsgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). De programma-aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen. Van bepaalde projecten met getalsmatige grenzen is vastgesteld dat deze 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze mogen zonder toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Luchtkwaliteitseisen vormen onder de nieuwe 'Wet luchtkwaliteit' geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkeling als:

- er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde.
- een project, al dan niet per saldo, niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt.
- een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging (meer dan 3 % ten opzichte van de grenswaarde). Het gaat hier bijvoorbeeld om woningbouwlocaties met één ontsluitingsweg en niet meer dan 1.500 nieuwe woningen, dan wel, in geval van twee ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling, netto niet meer dan 3.000 woningen.
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL, dat in werking is getreden nadat de EU in april 2009 derogatie heeft verleend.

Als aannemelijk kan worden gemaakt dat aan één of meerdere van de bovengenoemde criteria wordt voldaan, kan het project zonder toetsing aan de gestelde grenswaarden voor luchtkwaliteit worden uitgevoerd.

In de Ministeriële regeling 'niet in betekenende mate bijdragen' zijn voor verschillende categorieën van projecten grenzen gesteld aan de projectomvang, waaronder een project met zekerheid NIBM bijdraagt aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen in de buitenlucht.

Gevoelige bestemmingen als scholen, kinderdagverblijven, bejaarden- en zorgtehuizen genieten op grond van het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) extra bescherming: substantiële uitbreiding of nieuwvestiging binnen 50 m van een provinciale weg of 300 m van een rijksweg is alleen toegestaan als de concentraties luchtvervuilende stoffen zich onder de grenswaarden bevinden, waardoor geen onacceptabele gezondheidsrisico's optreden. De zones worden afgemeten vanaf de rand van de weg. In de context van dit besluit worden ziekenhuizen, woningen en sportaccommodaties niet als gevoelige bestemming gezien.

4.6.2 Doorvertaling bestemmingsplan

In de regeling NIBM is aangegeven dat een woningbouwlocatie met maximaal 1.500 woningen aan één ontsluitingsweg is aan te merken als een ontwikkeling die niet in betekende mate bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Voorliggend initiatief maakt de realisatie van één woning mogelijk en valt dus binnen de NIBM-regeling. Daarom is onderzoek op grond van de Wet luchtkwaliteit niet noodzakelijk.

Goede ruimtelijke ordening
In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn met de Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten (GCN en GDN) de jaargemiddelde concentraties NO_2, PM_{10} en $PM_{2,5}$ bepaald ter hoogte van het plangebied. Daaruit blijkt dat jaargemiddelde grenswaarden van 40 µg/m^3 (voor NO_2 en PM_{10}) en 25 µg/m^3 (voor $PM_{2,5}$) niet worden overschreden.

Daarnaast is de trend dat in de toekomst de emissies en de achtergrondconcentraties van deze stoffen zullen dalen, waardoor geen overschrijdingen van de grenswaarden zijn te verwachten.

Het aspect 'luchtkwaliteit' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.7 Geur

4.7.1 Regelgeving

Wet geurhinder en veehouderij
De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) bevat het beoordelingskader voor geurhinder van veehouderijen die vergunningsplichtig zijn op basis van de Wet milieubeheer (Wm). Het beoordelingskader is als volgt:

- voor diercategorieën waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld (in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv)) geldt een maximale geurbelasting) op een geurgevoelig object;
- voor andere diercategorieën geldt een minimale afstand van de dierenverblijven ten opzichte van geurgevoelige objecten.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen concentratiegebieden (conform Reconstructiewet) en niet-concentratiegebieden en tussen situaties binnen de bebouwde kom en buiten de bebouwde kom. De wet beschrijft in artikel 3 de maximale norm voor geurbelasting van een veehouderij ten opzichte van een gevoelig object in vier situaties, zie navolgende tabel.

		Concentratiegebied	*Niet-concentratiegebied*
Binnen bebouwde kom	diercategorieën Rgv	maximum 3 ouE/m³	maximum 2 ouE/m³
	andere diercategorieën	minimum 100 m t.o.v. geurgevoelig object	minimum 100 m t.o.v. geurgevoelig object
Buiten bebouwde kom	diercategorieën Rgv	maximum 14 ouE/m³	maximum 8 ouE/m³
	andere diercategorieën	minimum 50 m t.o.v. geurgevoelig object	minimum 50 m t.o.v. geurgevoelig object

Geurnormen Wgv
De Wgv biedt gemeenten de mogelijkheid om afwijkende geurnormen vast te stellen voor (delen van) het grondgebied. Op deze wijze kan de gemeente een geurhinderbeleid vaststellen dat is afgestemd op de plaatselijke situatie.

Regeling geurhinder en veehouderij
In de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) is de wijze vastgelegd waarop:

- de geurbelasting wordt bepaald;
- de afstand tussen veehouderij en geurgevoelig object) wordt gemeten.

Activiteitenbesluit
Per 1 januari 2013 zijn agrarische activiteiten onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit gebracht. In het Activiteitenbesluit zijn voor alle agrarische activiteiten, waaronder akkerbouwbedrijven en veehouderijen, eisen opgenomen. Voor de veehouderijen is aangesloten bij de systematiek uit de Wgv, dat wil zeggen dat in bepaalde gevallen een maximaal toegestane geurbelastingen geldt (diercategorieën waarvoor een geuremissiefactor is vastgesteld, bijvoorbeeld varkens en pluimvee) en in andere gevallen vaste afstandseisen gelden (diercategorieën waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld, waaronder melkrundvee).

Geur bij niet-agrarische bedrijven
Het voorkomen van (nieuwe) geurhinder is het algemene uitgangspunt in het rijksbeleid. Dit uitgangspunt is uitgewerkt in het landelijk informatiedocument 'Handleiding Geur Industrie' en beschrijft de methodiek voor de bepaling van het aanvaardbaar hinderniveau voor geur ten gevolge

van bedrijfsmatige activiteiten. Vanwege het lokale aspect van geurhinder is de hoogte van het aanvaardbaar hinderniveau niet landelijk vastgelegd. Het bevoegd gezag moet daar een eigen afweging in maken.

4.7.2 Doorvertaling bestemmingsplan

In de directe omgeving van het plangebied is geen sprake van (niet-)agrarische bedrijven met een geurcontour die (deels) over het plangebied gelegen is. Bovendien zijn tussen omliggende (niet-)agrarische bedrijven en het plangebied reeds andere gevoelige woonbestemmingen gelegen, die maatgevend zijn voor de bedrijfsvoering van de betreffende (niet-)agrarische bedrijven.

Het aspect 'geur' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.8 Externe veiligheid

4.8.1 Regelgeving

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's die ontstaan voor de omgeving bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen als vuurwerk, lpg en munitie over weg, water en spoor en door buisleidingen. Het beleid rondom externe veiligheid is vastgelegd in circulaires, regelingen, AMvB's en wetten.

In Nederland worden twee maten gehanteerd voor externe veiligheidsrisico's, namelijk het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Bij het plaatsgebonden risico (PR) gaat het om de kans per jaar dat een denkbeeldig persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen als deze persoon zich onafgebroken en onbeschermd in de nabijheid van een risicovolle inrichting of transportas bevindt. Het plaatsgebonden risico wordt weergegeven als een contour rondom de risicovolle inrichting of de transportas.

Het groepsrisico (GR) is de cumulatieve kans dat een (werkelijk) aanwezige groep van 10, 100 of 1.000 personen overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico moet verantwoord worden voor het gebied waarbinnen zich de gevolgen van een incident met gevaarlijke stoffen voordoen. Dit is de zogenaamde 1 %-letaliteitsgrens; de afstand vanaf een risicobedrijf waarop nog slechts 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving overlijdt bij een ongeval op het risicobedrijf (invloedsgebied).

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein, bijvoorbeeld rondom chemische fabrieken, LPG-tankstations en spoorwegemplacementen waar goederentreinen met gevaarlijke stoffen rangeren. Het besluit is op 27 oktober 2004 in werking getreden.

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden. Daarin wordt geregeld hoe een gemeente moet omgaan met risico's langs relevante buisleidingen. De hogedruk gasleidingen van Gasunie zijn het meest relevant.

Op 1 april 2015 is het Besluit externe veiligheid transport (Bevt) in werking getreden. Het Bevt verhoogt de veiligheid van mensen die wonen of werken in de buurt van rijksinfrastructuur (auto-, spoor- en vaarwegen) waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd.

4.8.2 Doorvertaling bestemmingsplan

Op navolgende afbeelding is een uitsnede weergegeven van de provinciale risicokaart. Hierop is informatie weergegeven ten aanzien van inrichtingen met gevaarlijke stoffen, transportroutes en buisleidingen.



Uitsnede risicokaart met globale aanduiding plangebied (blauw vlak)

Inrichtingen c.q. bedrijven
Het plangebied ligt niet binnen het invloedsgebied van een risicovolle inrichting. De verantwoordingsplicht is niet aan de orde. Voor het nabij gelegen LPG-tankstation is het aannemelijk dat het vervoer gaat via: A50 – N332 – Deestersteeg – Kortendijk – Grotestraat – Breekwagen. In dat geval vormt het vervoer geen risico voor het plangebied, omdat de afstand met het plangebied voldoende is.

Vervoer van gevaarlijke stoffen over het water
Het plangebied bevindt zich niet binnen een invloedsgebied van een waterweg waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Een verantwoordingsplicht is niet aan de orde.

Vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg
Het plangebied bevindt zich niet binnen een invloedsgebied van een weg waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Een verantwoordingsplicht is niet aan de orde.

Vervoer van gevaarlijke stoffen over de spoorweg
Het plangebied bevindt zich niet binnen een invloedsgebied van een spoorweg waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Een verantwoordingsplicht is niet aan de orde.

Vervoer van gevaarlijke stoffen door een buisleiding
Het plangebied bevindt zich niet binnen een invloedsgebied van een buisleiding waardoor transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Een verantwoordingsplicht is niet aan de orde.

Beoordeling bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
De bereikbaarheid van het plangebied voldoet aan de eisen voor verbindingswegen en opstelplaatsen uit het Bouwbesluit (art. 6.37 en 6.38) en de Handreiking. De bluswatervoorzieningen nabij het plangebied voldoen aan de eisen uit het Bouwbesluit (art. 6.30) en de Handreiking. De afstand tussen primaire bluswatervoorzieningen en de brandweeringang van de nieuwbouw is namelijk niet groter dan de maximale toegestane afstand van 40 m.

Het aspect 'externe veiligheid' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.9 Waterhuishouding

4.9.1 Regelgeving

Op basis van de wet op de ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is de watertoets verplicht bij o.a. bestemmingsplannen, inpassingsplannen, projectbesluiten en omgevingsvergunningen afwijking bestemmingsplan. Voor overige plannen, zoals een structuurvisie, dient een watertoets te worden uitgevoerd op basis van het Nationaal Bestuursakkoord Water. Het Bro regelt de verplichte waterparagraaf in de plantoelichting (art 3.1.6 Bro) en het vooroverleg met de waterbeheerder (art 3.1.1 Bro).

Watertoets
De watertoets is bedoeld om ruimtelijke plannen en besluiten meer waterbestendig te maken, doordat waterbelangen van gemeente, waterschap en eventueel andere waterbeheerders vroegtijdig en expliciet worden meegewogen. In het ruimtelijk plan moet voldoende rekening zijn gehouden met de waterhuishouding en -voorzieningen.

Waterparagraaf
De waterparagraaf beschrijft de wijze waarop rekening is gehouden met de eventuele gevolgen van het ruimtelijk plan voor de waterhuishouding en vice versa. Onderdeel hiervan is een beschrijving van beleidsuitgangspunten en regelgeving, waterhuishoudkundige situatie en –opgaven, meest geschikte oplossingen (motiveren) en de ruimtelijke consequenties daarvan. Indien aan de orde is tevens het advies van het waterschap in de waterparagraaf verwerkt.

4.9.2 Beschrijving watersysteem

Geomorfologie
Het plangebied bevindt zich niet in een grondwaterwingebied of grondwater- beschermingsgebied. Uit het bodemonderzoek (zie bijlage 1) blijkt dat de bovenste 20 cm mogelijk wat minder doorlatend is en daarna een goed doorlatend zandpakket aanwezig is. De bovenste 20 cm betreft namelijk een dikke deklaag, hoofdzakelijk bestaande uit een afwisseling van zandige klei, midden en fijn zand. Het onderliggende eerste watervoerend pakket is circa 8,0 m dik en bestaat uit midden tot grof zand. Hieronder bevindt zich een circa 2,5 m dikke scheidende laag die is opgebouwd uit kleiig zand, fijn zand, klei en midden zand. Hieronder bevindt zich het tweede watervoerend pakket tot circa 27 m-mv.

Uit een veldmeting van de grondwaterstand (zie bijlage 1) blijkt dat de grondwaterstand ligt op circa 1,65 m onder het maaiveld.

Op basis van de AHN is er binnen het plangebied een hoogteverschil tussen 8,8 m en 7,2 m + NAP.

Oppervlakte- en afvalwatersysteem
Langs de zuidzijde van het plangebied bevindt zich een B-watergang. De beschermingszone langs de B-watergang is 1,0 m breed en zodoende in het plangebied gelegen. De watergang en de beschermingszone blijven gehandhaafd.



Uitsnede legger wateren met globale begrenzing plangebied (rode omkadering)

Ter plaatse van de Elzendweg is een openbare drukriolering aanwezig.

Ecosysteem
Het plangebied maakt geen deel uit van ecologische verbindingszones uit het Gelders Natuurnetwerk.

4.9.3 Gemeentelijk waterbeleid en waterbeheer

Waterbeleid
Het gemeentelijk waterbeleid is met name gericht op het voorkomen, beperken of tot een aanvaardbaar risico terugbrengen van wateroverlast en schade aan milieu en volksgezondheid. In de Strategische waternota Wijchen zijn de thema's en uitgangspunten voor duurzaam waterbeheer omschreven. Het Gemeentelijk rioleringsplan beschrijft de gemeentelijke zorgplicht voor rioolwater, hemelwater en grondwater. In het kader van de watertoets wordt een vertaalslag gemaakt naar de concrete plansituatie.

Zorgplicht afvalwater en hemelwater
De gemeente heeft voor zover doelmatig een zorgplicht voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater dat binnen de gemeente vrijkomt (zie Wmb art 10.33). Perceeleigenaren dienen hemelwater in eerste instantie op eigen terrein te verwerken of op oppervlaktewater te lozen. Als dit redelijkerwijs niet mogelijk is draagt de gemeente zorg voor de doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater (Waterwet art 3.5).

Zorgplicht grondwater
In eerste instantie zijn perceeleigenaren zelf verantwoordelijk voor het treffen van maatregelen op eigen terrein om structurele nadelige gevolgen van grondwater voor de aan de grond gegeven bestemming te voorkomen of beperken. De gemeente heeft een zorgplicht bij het treffen van maatregelen in openbaar gebied, voor zover doelmatig en geen verantwoordelijkheid van provincie of waterschap (Waterwet art 3.6).

Waterschap
De gemeente valt binnen het beheersgebied van Waterschap Rivierenland. Voor lozing op oppervlaktewater (A-, B- en C-water) heeft de perceeleigenaar een vergunning van het waterschap nodig (Waterwet artikel 6.2). Een perceeleigenaar (of aanliggende perceeleigenaar) is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van oppervlaktewater (B- en C-water volgens de legger van het waterschap) dat op eigen terrein ligt. Het waterschap draagt zorg voor het onderhoud van A-watergangen. Voor ingrepen of activiteiten in of nabij watergangen danwel in of nabij een waterkering heeft een perceeleigenaar een Keur-ontheffing van het waterschap nodig.

4.9.4 Beleidsuitgangspunten en consequenties voor het ruimtelijk plan

Leefomgeving algemeen

Beleidsuitgangspunten
De gemeente streeft naar integrale inpassing van het watersysteem in de leefomgeving en afstemming op de gebruiksfuncties in het gebied. De ruimtelijke ontwikkeling mag in beginsel geen nadelige gevolgen hebben voor de waterhuishouding en vice versa. De waterhuishoudkundige situatie moet in overeenstemming zijn met het beoogde grondgebruik.

Water is mede-ordenend bij de ruimtelijke ontwikkeling (juiste functie op de juiste plaats), waarbij tevens rekening wordt gehouden met de ruimteclaim van waterhuishoudkundige voorzieningen. Wateropgaven worden gekoppeld aan andere gebiedsopgaven, zoals voor openbaar groen, riolering, welzijn en energiewinning (zie ook Klimaatverandering).

Gevolgen voor het plan
Om nadelige gevolgen van de bouw van de woning te voorkomen wordt bij de bouw rekening gehouden met de ontwaterings- en/of drooglegginsgeisen. Als drooglegginsgeis geldt dat de het vloerpeil begane grond minsten 1,3 m boven het zomerpeil van het oppervlaktewater ligt. Als ontwateringseis geldt dat het vloerpeil begane grond minstens 1,0 m boven de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) ligt. Hieraan zal worden voldaan.

Kwaliteit en beleving

Beleidsuitgangspunten
De gemeente streeft naar schoon water en waterbodems die voldoen aan gestelde eisen en het behoud van (natte) natuurwaarden en biodiversiteit. Verontreiniging van grond- en oppervlaktewater dient te worden voorkomen en de waterkwaliteit zo mogelijk verbeterd. Natuurlijke grondwater- en oppervlaktewaterstanden worden beschermd of hersteld.

Schoon hemelwater mag rechtstreeks in bodem of op oppervlaktewater worden geloosd. Verontreiniging van hemelwater voorkomen, o.a. door toepassing van niet-uitlogende materialen (Dubo-bepalingen) en door beperking van toepassing van lood, koper, zink en zacht pvc. Verontreinigd hemelwater mag alleen worden geloosd via een zuiverende voorziening.

De kwaliteit van oppervlaktewater zo mogelijk verbeteren door aanleg van natuurvriendelijke oevers en verbetering van de doorstroming. Het beheer mag geen verstoring geven van waterkwaliteit en biodiversiteit. Ecologisch natte zones of natte natuurwaarden behouden of verder ontwikkelen door bijbehorende waterhuishoudkundige omstandigheden te beschermen of herstellen.

De gemeente streeft naar versterking van de belevingswaarde van water en daarmee het waterbewustzijn. Hierbij worden water, waterhuishoudkundige elementen en cultuurhistorische structuren en landschapselementen herkenbaar verweven in de ruimtelijke inrichting en beleefbaar gemaakt. Waterstromen zichbaar (bovengronds) afvoeren.

Gevolgen voor het plan
Het plangebied valt conform het bepaalde in het geldende bestemmingsplan binnen een gebied waarvoor de gebiedsaanduiding ‘milieuzone-hydrologische beschermingszone’ is opgenomen ter bescherming van natte natuurwaarden. Binnen het plangebied zijn geen natte natuurwaarden aanwezig. Ook is het onderhavige plan niet van invloed op grond- en oppervlaktewaterstanden. Doordat het hemelwater afgekoppeld en geïnfiltreerd wordt, wordt de waterbalans ter plaatse zo min mogelijk verstoord en de bestaande watergang aan de zuidzijde van het plangebied wordt gehandhaafd. Het rioolsysteem bestaat uit drukriolering, waarop alleen het afvalwater van de woning wordt aangesloten. Het hemelwater wordt niet gekoppeld aan het rioolsysteem, maar wordt op eigen perceel verwerkt. Door het toepassen van niet-uitloogbare bouwmaterialen bij de bouw van de woningen wordt voorkomen dat het hemelwater wordt vervuild.

Ter consolidatie van het beschermingsregime is de gebiedsaanduiding in de regels van dit bestemmingsplan opgenomen.

Klimaatverandering

Beleidsuitgangspunten
De gemeent streeft naar een klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dienen schadelijke effecten van klimaatverandering (wateroverlast en verdroging) voor het grondgebruik en vice versa te worden beperkt of teruggebracht tot een acceptabel niveau. Waterhuishoudkundige voorzieningen zijn energiezuinig en duurzaam.

Komen tot een klimaatadaptieve ruimtelijke inrichting, o.a. voor wat betreft bebouwing, wegen, groen en water. Voorkomen dat water bij hevige neerslag in de bebouwing terecht komt of afstroomt buiten het plangebied. De hoeveelheid verhard oppervlak tot een minimum beperken. Groenstructuren klimaatrobuust aanleggen voor wat betreft areaal, type beplanting en waterbergend vermogen.

Grondwateronttrekking beperken door hoogwaardige toepassing van drinkwater en het treffen van waterbesparende voorzieningen. Zo mogelijk hemelwater gebruiken voor laagwaardige toepassingen.

Gevolgen voor het plan
Een aanzienlijk deel van het plangebied blijft onverhard. De tuinpaden en de inrit worden uitgevoerd middels halfverharding en/of waterdoorlatende verharding en het hemelwater afkomstig van het dakoppervlak wordt geborgd in de tuin en in de kikkerpoel.

Waterberging

Beleidsuitgangspunten
De gemeente streeft naar het vasthouden van gebiedseigen water door benutting van de natuurlijke bergingscapaciteit van bodem en oppervlaktewater. Hemelwater afkomstig van verharde oppervlakken dient zoveel mogelijk te worden afgekoppeld van de riolering met de voorkeursvolgorde: 1) Benutting, 2) Bodeminfiltratie binnen het gebied, 3) Berging binnen het gebied, 4) Vertraagde afvoer naar oppervlaktewater buiten het plangebied en 5) Afvoer naar riool.

Wanneer hemelwater direct of indirect wordt geloosd op oppervlaktewater, moet dit volgens de Keur (Waterschap Rivierenland) worden gecompenseerd. De compensatieplicht houdt in dat de toename van verharding in het ruimtelijk plan moet worden gecompenseerd door aanleg van extra waterberging. Met een eenmalige uitzondering van 500 m^2 (stedelijk gebied) en 1500 m^2 (landelijk gebied) voor particulieren en kleine bedrijven.

Infiltratie- en bergingsvoorzieningen, zoals bodempassages en open water, moeten voldoende capaciteit hebben om het hemelwater te kunnen verwerken. En zodanig ruimtelijk ingepast (ruimtebeslag, ligging) dat adequaat functioneren is gewaarborgd.

Gevolgen voor het plan
Ten behoeve van de toename van het verhard oppervlak en de ligging van het plangebied op minder dan 100 m van oppervlaktewater, een B-watergang, moet watercompensatie gevonden worden binnen het plan. In onderstaande tabel is de toekomstige oppervlakte aan verharding afgezet tegen het bestaande verharde oppervlak.

	Bestaande situatie	**Toekomstige situatie**	**Verschil**
Onverhard	2.470 m^2	2.150 m^2	- 320 m^2
Dakoppervlak	-	120 m^2	+ 120 m^2
Terreinverharding	-	200 m^2	+ 200 m^2
Totaal	2.470 m^2	2.470 m^2	

Uit de verhardingsbalans blijkt dat de hoeveelheid verhard oppervlak met circa 320 m^2 toeneemt ten opzichte van de bestaande situatie. Tot op heden hebben de initiatiefnemers nog geen gebruik gemaakt van de vrijstelling van 1.500 m^2 in landelijk gebied, vandaar dat er in principe geen sprake is van een bergingsopgave voor het extra verhard oppervlak. Dit betekent dat er op basis van het beleid van het waterschap geen compensatie hoeft plaats te vinden. Of deze vrijstelling daadwerkelijk toegekend wordt blijkt bij het aanvragen van de Watervergunning.

Het hemelwater wordt afgekoppeld en in het plangebied geborgen en geïnfiltreerd. Er is op eigen terrein voldoende ruimte om infiltratievoorzieningen te realiseren. In de regels is hiertoe een voorwaardelijke verplichting waterberging opgenomen, zodat met realisatie van de woning tevens wordt voorzien in voldoende waterberging.

Waterschap Rivierenland hanteert de volgende twee ontwerpbuien ten aanzien van de benodigde bergingscapaciteit:

- De T=10+10% neerslag. Hierbij mag het peil (van het oppervlaktewater) niet meer dan 0,2 of 0,3 m stijgen, afhankelijk van het deelgebied waarin de ontwikkeling plaats vindt. Vuistregel hierbij is 436 m^3 berging per ha verhard oppervlak, overeenkomend met een neerslag van 43,6 mm.
- De T=100+10%-neerslag. Hierbij is een peilstijging toegestaan tot laagste putdekselhoogte op wijkniveau. Vuistregel hierbij is 664 m^3 berging per ha verhard oppervlak, overeenkomend met een neerslag van 66,4 mm. Deze vuistregel geldt vooral voor droogvallende voorzieningen.

Gezondheid en veiligheid

Beleidsuitgangspunten
De gemeente streeft naar een veilig watersysteem. Inrichting en beheer van het watersysteem op de planlocatie dient te zijn gericht op het voorkomen of beperken van risico's voor de volksgezondheid en veiligheid.

Risico's van optrekkend vocht primair beperken door ter plaatse van bebouwing te voorzien in voldoende ontwateringsdiepte en drooglegging. Of, als dit niet mogelijk is, door het treffen van maatregelen (bv. kruipruimtevrij bouwen, waterdicht bouwen). Een permanente verandering

(verlaging) van grondwaterstanden is daarbij niet toegestaan. Voorts in het plan rekening houden met eventuele gevolgen van bodemdaling als gevolg van grondwaterstandsdaling of -fluctuatie.

Inrichting en beheer van oppervlaktewater in bebouwd gebied afstemmen op potentieel verdrinkingsgevaar (veilige oevers). Bij de ruimtelijke inrichting rekening houden met locaties waar waterkwaliteit een gezondheidsrisico kan vormen (zoals bij overstorten en stilstaand water).

Gevolgen voor het plan
Om grondwateroverlast te voorkomen, is het belangrijk de waterhuishouding in het plangebied op orde te hebben en te houden. De inrichting van het plangebied moet dan ook afgestemd zijn op de geohydrologische situatie binnen het plangebied. Het waterschap adviseert een drooglegging (=bouwpeil minus oppervlaktewaterpeil) aan te houden van:

- 0,7 m voor het maaiveld;
- 1,0 m voor het straatpeil;
- 1,3 m voor het bouwpeil.

Het bouwpeil (begane grond) van de woning, zal voldoen aan de gangbare maat voor de ontwateringsdiepte (= bouwpeil minus Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG)): 0,3 m -mv voor woningen zonder kruipruimte. Uit het verkennend bodemonderzoek (zie bijlage 1) blijkt dat het grondwaterpeil zich op circa 1,65 m -mv bevindt. De gemiddeld hoogste grondwaterstand GHG is lager san 2,0 m onder maaiveld. Het maaiveld ter hoogte van het plangebied is gelegen op circa 7,2 en 8,8 m +NAP. Daarmee ligt de GHG, uitgaande van een GHG van 2,0 m, minimaal circa 5,2 m beneden maaiveld. Omdat het toekomstige bouwpeil van de woning minimaal circa 0,2 m hoger (= op circa 9,4 m +NAP) worden aangelegd dan het naastgelegen wegpeil (= op circa 9,2 m +NAP) wordt ruimschoots aan de ontwateringseis van 1,0 m voor het bouwpeil voldaan.

Indien de woning onderkelderd wordt, zal bij de bouwplannen rekening moeten worden gehouden met eventuele grondwateroverlast. Indien een kelder wordt aangelegd, zal deze waterdicht worden uitgevoerd. Het ontwerp van de woning, en daarmee de beslissing of er een kelder wordt gerealiseerd, zal overigens pas definitief gemaakt worden in het kader van de omgevingsvergunningaanvraag voor bouwen.

Het plangebied bevindt zich op minder dan 40 m van de dichtstbijzijnde openbare riolering. Overeenkomstig artikel 7 lid 1 van het Besluit lozing afvalwater huishoudens (Blah) is het verplicht om het afvalwater naar de dichtstbijzijnde openbare riolering af te voeren. De desbetreffende openbare riolering is drukriolering. Om hierop aan te kunnen sluiten moet het plangebied het afvalwater via een eigen (particuliere) pompinstallatie afvoeren. Het overnamepunt van het afvalwater ligt op de perceelgrens met de gemeente.

4.9.5 Overwegingen en conclusie

Er is sprake van een beperkte toename van verhard oppervlak. Daarentegen is infiltratie van het hemelwater op eigen terrein mogelijk. Het hemelwater wordt dus op eigen terrein verwerkt en niet afgevoerd naar riolering en/of oppervlaktewatersysteem, waardoor de noodzaak voor compenserende waterberging komt te vervallen.

4.9.6 Overleg waterbeheerder

Afhankelijk van de aard en locatie moet het ruimtelijk plan voor advies en/of vooroverleg worden voorgelegd aan de waterbeheerder. Veelal is de waterbeheerder het waterschap, maar kan ook Rijkswaterstaat of de Provincie zijn. Het advies of resultaat van het vooroverleg dient te worden verwerkt in de waterparagraaf.

Voor wat betreft het waterschapsbelang geldt voor alle ruimtelijke plannen dat bij aanvang van het planproces een digitale watertoets moet worden ingevuld door de initiatiefnemer (dewatertoets.nl). Het hieruit voortvloeiende advies moet, in geval van een relevant waterschapsbelang, worden uitgewerkt in de waterparagraaf.

Wateradvies Normale procedure:
Voor onderhavig plan is de Digitale Watertoets van waterschap Rivierenland uitgevoerd en als bijlage 4 bij de toelichting gevoegd. Uit de gegevens die zijn ingevoerd volgt dat de gangbare watertoetsprocedure moet worden gevolgd.

4.10 Ecologie

4.10.1 Regelgeving

De Wet natuurbescherming (Wnb) kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven. In hoofdstuk 3 van de Wnb zijn de beschermingsregimes in drie aparte paragrafen neergelegd. Per beschermingsregime is bepaald welke verboden er gelden en onder welke voorwaarden ontheffing of vrijstelling kan worden verleend door het bevoegd gezag. Het gaat om de volgende beschermingsregimes:

1. Vogels (paragraaf 3.1): alle vogels in de zin van de Vogelrichtlijn;
2. Dieren en planten (paragraaf 3.2): alle dieren en planten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn;
3. Overige soorten (paragraaf 3.3): soorten genoemd in de bijlage bij de Wnb, die niet onder de reikwijdte van paragraaf 3.2 vallen.

De verboden en afwijkingsmogelijkheden die zijn opgenomen in de paragrafen 3.1 en 3.2, zijn direct overgenomen uit de genoemde richtlijnen en verdragen. Deze bepalingen zijn dus ook uitsluitend van toepassing op de soorten waarvoor dit onmiddellijk voortvloeit uit deze richtlijnen en verdragen. De bepalingen in paragraaf 3.3 zien op de 'overige soorten' die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Laatstgenoemde groep is te vergelijken met de Tabel 2-soorten uit de Flora- en faunawet.

Artikel 3.1. Verboden m.b.t. van nature in Nederland in het wild levende vogels.
Het is verboden om: 1. Levende vogels opzettelijk te doden of te vangen. 2. Nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van vogels weg te nemen. 3. Eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben. 4. Vogels opzettelijk te storen. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Artikel 3.5. Verbodsbepalingen ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn.
Het is verboden om: 1. Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen. 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. 5. Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Artikel 3.10. Verbodsbepalingen t.a.v overige soorten (plant- en diersoorten).
Het is verboden om: c) In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. d) De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. e) Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

De Wnb brengt voor de bescherming van soorten in ieder geval de volgende drie voor de praktijk belangrijke wijzigingen met zich:

1. Allereerst is onder de Wnb niet langer de minister van Economische Zaken, maar zijn Gedeputeerde Staten van de provincies het bevoegd gezag voor het verlenen van ontheffingen.
2. Ten tweede kunnen de in de praktijk gehanteerde “tabelsoorten” niet langer gebruikt worden. In plaats daarvan wordt met de nieuwe indeling van de Wnb gewerkt.
3. Tot derde is de inhoud van de verboden en de ontheffingsgrondslagen gewijzigd.

In de Wet natuurbescherming zijn de bevoegdheden van het rijk (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)) aan de provincies overgedragen. Zij maken dan de afwegingen voor de vergunningen en ontheffingen. De beschermde status van soorten kan per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

Onder de Wet natuurbescherming geldt een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De zorgplicht houdt in dat werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk worden nagelaten of maatregelen genomen om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

4.10.2 Doorvertaling bestemmingsplan

Er is een Quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd in het plangebied. Dit onderzoek is als bijlage 5 bij de toelichting gevoegd.

Soortenbescherming
Het plangebied heeft geen essentiële betekenis voor beschermde soorten. De beoogde ruimtelijke ingreep leidt zodoende niet tot overtreding van verbodsbepalingen omtrent soortenbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming
Het plangebied ligt zowel buiten het Gelders NatuurNetwerk als buiten de Groene Ontwikkelingszone. De kernkwaliteiten uit de provinciale beleidskaders zijn niet van toepassing op dit gebied.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Rijntakken', circa 4,0 km ten noorden van het plangebied. Vanwege de kleinschalige aard van de ontwikkeling en de grote afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied, worden geen significante nadelige effecten, als gevolg van verstoring door geluid, licht, trillingen en dergelijke, op de aangewezen habitatypen en doelsoorten van dit Natura 2000-gebied verwacht. Voor deze storingsfactoren is daarom geen verdere toetsing aan de natuurwetgeving nodig.

Om externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie op voorhand uit te sluiten is ten aanzien van de stikstofdepositie naar stikstofgevoelige habitattypen binnen Natura 2000-gebieden een onderzoek stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd. De resultaten zijn opgenomen in bijlage 6 bij de toelichting. Voor de aanleg- en gebruiksfase is doormiddel van de AERIUS calculator vastgesteld of er sprake is van een melding- of vergunningplicht. Uit de berekeningen blijkt dat het projecteffect op de Natura 2000-gebieden kleiner dan of gelijk is aan 0,00 mol/ha/jaar. Bij een dergelijk projecteffect zorgt het beoogde plan niet voor een significante toename in stikstofdepositie en kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. Op basis van de berekening blijkt dat er geen vergunning Wet natuurbescherming (gebiedsbescherming) benodigd is voor het aspect stikstof.

Houtopstanden
Binnen het plangebied zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een meldingsplicht geldt in het kader van de Wet natuurbescherming.

Het aspect 'ecologie' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.11 Archeologie & cultuurhistorie

4.11.1 Regelgeving

Erfgoedwet
De Erfgoedwet bundelt de bestaande wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. Bovendien zijn aan de Erfgoedwet een aantal nieuwe bepalingen toegevoegd. Het beschermingsniveau zoals deze in de oude wetten en regelingen golden, blijft gehandhaafd. Het behoud en beheer van het Nederlandse erfgoed was geregeld in zes verschillende wetten en een regeling. Waarin roerend, onroerend en archeologisch erfgoed allemaal hun eigen specifieke definities, procedures en beschermingsmaatregelen hadden.

In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe met ons erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. Overbodige regels zijn geschrapt en de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het cultureel erfgoed ligt waar mogelijk bij het erfgoedveld zelf. Onderdelen van de Monumentenwet die de fysieke leefomgeving betreffen, worden overgeheveld naar de Omgevingswet die in 2021 van kracht wordt. Voor deze onderdelen is een overgangsregeling in de Erfgoedwet opgenomen. Het gaat daarbij om de volgende zaken:

- Vergunningen tot wijziging, sloop of verwijdering van rijksmonumenten.
- Verordeningen, bestemmingsplannen, vergunningen en ontheffingen op het gebied van archeologie.
- Bescherming van stads- en dorpsgezichten.

Archeologische beleidsadvieskaart gemeente Wijchen
Volgens de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Wijchen ligt het plangebied in een gebied met een hoge archeologische verwachting. Voor deze gronden geldt dat archeologisch onderzoek verplicht is bij ingrepen met een oppervlakte groter dan respectievelijk 100 m^2.

Beleidsnota cultuurhistorie
In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is een bepaling opgenomen, op grond waarvan het gemeentebestuur bij het opstellen van een bestemmingsplan moet aangeven op welke wijze zij rekening heeft gehouden met de cultuurhistorische waarden binnen het plangebied. Ter onderbouwing van deze afweging hebben de gemeenten Beuningen, Wijchen, Heumen en Druten gezamenlijk de beleidsnota cultuurhistorie 'Samen in verscheidenheid' opgesteld. Borging van de geïnventariseerde cultuurhistorische waarden vindt plaats door middel van het 'Parapluplan Cultuurhistorie'.

Op de waarderingskaart, behorende bij de beleidsnota, is het plangebied aangewezen als cultuurhistorisch waardevol gebied. Dit zijn gebieden waarvan de cultuurlandschappelijke waardering zeer hoog, hoog of middelhoog is.

In hoeverre een ruimtelijke ontwikkeling afbreuk kan doen aan de cultuurhistorische waarden in een gebied is afhankelijk van:

- De aard en omvang van de ruimtelijke ontwikkeling;
- De cultuurhistorische waarden in een gebied.

4.11.2 Doorvertaling bestemmingsplan

Archeologie
Op basis van de archeologische beleidskaart geldt dat het noordwestelijke deel van het plangebied een hoge archeologische verwachting heeft. Navolgende afbeelding toont een uitsnede van de kaart:



Uitsnede Archeologische beleidsadvieskaart, met globale aanduiding plangebied (rode omkadering)

Bij een hoge verwachting is archeologisch onderzoek vereist bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m^2. Zodoende is ter plaatse van het plangebied een verkennend archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is als bijlage 7 bij de toelichting gevoegd.

Aan de hand van het onderzoek geldt in het plangebied een hoge archeologische verwachting op resten en sporen daterend uit het Laat-Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Deze archeologische waarden worden al vanaf de moderne bouwvoor (circa 15-30 cm -Mv) in het plangebied verwacht. In het kader van het wijzigen van het bestemmingsplan wordt geadviseerd de bestaande dubbelbestemming te blijven handhaven in het nieuwe te vormen bestemmingsplan en voor wat betreft de bouw van een woning in het plangebied een vervolgonderzoek uit te voeren. Dit onderzoek kan het beste uitgevoerd worden in de vorm van een proefsleuvenonderzoek (IVO-P), aangezien met name grondsporen verwacht worden.

De geldende dubbelbestemming is vooralsnog in het onderhavige bestemmingsplan gehandhaafd.

Het aspect 'archeologie' vormt geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

Cultuurhistorie
Het plangebied behoort tot een oud bebouwingslint, aan weerszijden waarvan een zone van 60 m een hoge waardering is toegekend. Navolgende afbeelding toont een uitsnede cultuurhistorische waarderingskaart:



Uitsnede Cultuurhistorische waarderingskaart, met globale aanduiding plangebied (rode omkadering)

In het 'Parapluplan Cultuurhistorie Wijchen' heeft de gemeente Wijchen vastgelegd dat cultuurhistorisch waardevolle gebieden bestaan uit:

- de mate van visueel-ruimtelijke relatie met de (agrarische) percelen en het onderscheid daarin tussen de verschillende landschapstypen (open, half-open of gesloten);
- de overwegend agrarische oorsprong van de bebouwing in de linten;
- de maat en schaal van de bebouwing;
- de variatie van rooilijnen en bouwmassa's langs de linten;
- de compactheid van de bebouwingsensembles op de afzonderlijke percelen;
- hoofdgebouwen die gericht zijn op de bebouwingslinten;
- een herkenbaar onderscheid in situering en massa tussen hoofd- en bijgebouwen.

De beoogde realisatie van één woning, betreft een kleinschalige ontwikkeling, die landschappelijk is ingepast. De bebouwing is gericht op de Elzendweg en wordt in aansluiting op de omliggende bebouwing in de eerste bebouwingslijn gerealiseerd. In het plangebied zijn geen monumentale panden aanwezig zoals vastgelegd door Rijk, provincie of gemeente. Ook in de nabije omgeving zijn geen (Rijks)monumenten die aangetast worden door het planvoornemen.

Het aspect 'cultuurhistorie' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.12 Leidingen

4.12.1 Regelgeving

Planologisch relevante leidingen en hoogspanningsverbindingen moeten worden gewaarborgd. Tevens moet rond dergelijke leidingen rekening worden gehouden met zones waarbinnen mogelijke beperkingen gelden. Planologisch relevante leidingen zijn leidingen waarin de navolgende producten worden vervoerd:

- gas, olie, olieproducten, chemische producten, vaste stoffen/goederen;
- aardgastransportleiding met een diameter groter of gelijk aan 18";
- defensiebrandstoffen;
- warmte en afvalwater, ruwwater of halffabrikaat voor de drink- en industriewatervoorziening met een diameter groter of gelijk aan 18".

4.12.2 Doorvertaling bestemmingsplan

In of in de directe omgeving van het plangebied zijn geen hoofdtransportleidingen of persleidingen van water, olie, aardgas, brandstof en/of hoogspanningsverbindingen gelegen, die in het kader van het bestemmingsplan op de verbeelding met bijbehorende bebouwingsvrije zones moeten worden opgenomen.

Het aspect 'leidingen' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.13 Vormvrije MER-beoordeling

4.13.1 Regelgeving

Op 7 juli 2017 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat, ook wanneer ontwikkelingen onder de in bijlage D opgenomen drempelwaarden blijven, het bevoegd gezag zich er nog steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben, de zogenaamde 'vergewisplicht'.

De consequentie van de nieuwe regeling is dat in elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst aandacht moet worden besteed aan m.e.r. Het komt er op neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteit(en) die beneden de drempelwaarden vallen uit de D-lijst, een toets moet worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets, die dus een nieuw element is in de m.e.r.-regelgeving, wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r.(-beoordeling) noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

4.13.2 Doorvertaling bestemmingsplan

In bijlage D van het Besluit m.e.r. is een groot aantal activiteiten genoemd waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt. Eén van de genoemde activiteiten betreft 'de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject, met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen' (activiteit D11.2). Deze activiteit is m.e.r.-beoordelingsplichtig indien deze betrekking heeft op een oppervlakte van 100 ha of meer of een aangesloten gebied van 2.000 woningen of meer omvat of een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m^2 of meer.

Aangezien het aantal woningen in de toekomstige situatie met maximaal één wooneenheid toeneemt, is er geen m.e.r.-beoordeling conform het Besluit m.e.r. noodzakelijk. Gelet hierop, wordt geconcludeerd dat de drempelwaarden niet worden overschreden, waardoor in onderhavig plan kan worden volstaan met het uitvoeren van een zogenaamde 'vormvrije m.e.r.-beoordeling'. De in dit hoofdstuk beschreven onderzoeksresultaten voldoen niet alleen aan de onderzoeksverplichting van het Besluit ruimtelijke ordening, maar kunnen ook worden opgevat als de vormvrije m.e.r.-beoordeling. Daarbij wordt geconcludeerd dat belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten.

Hoofdstuk 5 Juridische planbeschrijving

5.1 Algemeen

Het bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding en regels en is voorzien van een toelichting. De regels bevatten het juridische instrumentarium voor het regelen van het gebruik van de gronden, bepalingen omtrent de toegelaten bebouwing, regelingen betreffende het gebruik van aanwezige en/of op te richten bouwwerken. De verbeelding heeft een rol voor toepassing van de regels alsmede de functie van visualisering van de bestemmingen.

In deze paragraaf worden de systematiek van de regels en de wijze waarop de regels gehanteerd moeten worden, uiteengezet. De regels van het plan bestaan uit vier hoofdstukken, waarin achtereenvolgens de inleidende regels, de bestemmingsregels, de algemene regels en de overgangs- en slotregels aan de orde komen. Voor de systematiek is aangesloten op de SVBP2012, de Wabo en het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Wijchen.

5.1.1 Inleidende regels

Begrippen
In deze bepaling zijn omschrijvingen gegeven van de in de bestemmingsregels gebruikte begrippen. Deze worden opgenomen om interpretatieverschillen te voorkomen. Begripsbepalingen zijn alleen nodig voor begrippen die tot verwarring kunnen leiden of voor meerderlei uitleg vatbaar zijn.

Wijze van meten
Om op een eenduidige manier afstanden, oppervlakten en inhoud van gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde, te bepalen wordt in de wijze van meten uitleg gegeven wat onder de diverse begrippen wordt verstaan.

5.1.2 Bestemmingsregels

De bestemmingsregels kennen, voor zover van toepassing, allemaal een gelijke opbouw.

Bestemmingsomschrijving
Bevat de omschrijving van de doeleinden die met de bestemming aan de grond worden toegekend. Hierbij gaat het in beginsel om een beschrijving van de aan de grond toegekende functies zoals bedrijven, wonen, centrum etc. De aard van de toegelaten inrichtingen van gronden (bouwwerken en werken, geen bouwwerken zijnde) vloeit dan voort uit de toegelaten functies.

Bouwregels
In de bouwregels worden voor alle hoofdgebouwen, bijgebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, de van toepassing zijnde bouwregels gesteld. Waar en met welke maatvoering mag worden gebouwd, wordt hier vastgelegd. Indien mogelijk wordt verwezen naar bouwvlakken en aanduidingen op de verbeelding.

Afwijken van de bouwregels
In deze bepaling zijn afwijkingsbevoegdheden toegekend aan het bevoegd gezag ten aanzien van bepaalde bouwregels.

Specifieke gebruiksregels
In dit onderdeel kan worden aangegeven welke vormen van gebruik men in ieder geval strijdig acht met de bestemming. Het is niet de bedoeling alle mogelijke strijdig gebruiksvormen te noemen, maar alleen die, waarvan het niet op voorhand duidelijk is dat deze in strijd zijn met de bestemming. Het gaat hierbij in feite om een aanvulling op de doeleindenomschrijving.

Afwijken van de gebruiksregels
In deze bepaling zijn afwijkingsbevoegdheden toegekend aan het bevoegd gezag ten aanzien van bepaalde gebruiksregels.

5.1.3 Algemene regels

Anti-dubbeltelbepaling
Deze regel is opgenomen om te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het opengebleven terrein nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Algemene bouwregels
Deze bepaling bevat algemene regels omtrent ondergeschikte bouwdelen, bestaande afstanden en maten en parkeren.

Algemene gebruiksregels
Deze bepaling bevat de vormen van gebruik, die in ieder geval strijdig zijn met de regels van het bestemmingsplan.

Algemene aanduidingsregels
Deze bepaling bevat een regeling ter bescherming van de waterhuishoudkundige situatie en devoorkomende natuurwaarden en een regeling ten behoeve van het behoud, beheer en herstel van de cultuurhistorische waarden van de in de omgeving aanwezige molen.

5.1.4 Overgangs- en slotregels

Overgangsrecht
In deze bepaling is vorm en inhoud gegeven aan het overgangsrecht. Het overgangsrecht is een standaardbepaling welke is overgenomen uit het Besluit ruimtelijke ordening. Bouwwerken welke op het moment van inwerkingtreding van het bestemmingsplan bestaan (of waarvoor een bouwvergunning is aangevraagd) mogen blijven bestaan, ook al is er strijd met de bouwregels. De overgangsbepaling houdt niet in dat het bestaand, illegaal opgerichte, bouwwerk legaal wordt, noch brengt het met zich mee dat voor een dergelijk bouwwerk alsnog een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen kan worden verleend. Het gebruik van grond en opstallen, dat afwijkt van de regels, op het moment van inwerkingtreding van het plan, mag eveneens worden voortgezet.

Slotregel
Als laatste is de slotregel opgenomen. Deze bepaling omschrijft de titel van het plan.

5.2 Bestemmingsplan

In deze paragraaf zijn de feitelijk in het plan voorkomende bestemmingen beschreven. Per bestemming is kort toegelicht welk gebruik van de gronden is toegestaan en welke bouwregels er gelden.

Wonen
De gronden met de bestemming 'Wonen' zijn bestemd voor wonen en de uitoefening van een beroep aan huis. Voor de bebouwingsmogelijkheden binnen deze bestemming wordt een onderscheid gemaakt in het hoofdgebouw van de woning, bijgebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde.

Onder de bestemming valt op grond van jurisprudentie ook het aan huis verbonden beroep. De maat van het beroepsgedeelte is ten hoogste 40 % van de totale vloeroppervlakte van het hoofdgebouw en/of de bijgebouwen, met een maximum van 80 m². (Niet verkeersaantrekkende) aan huis verbonden beroepen zijn vrij, voor zover de woonfunctie volledig gehandhaafd blijft en de woning als zodanig herkenbaar blijft. Er mogen geen nadelige effecten optreden voor het woonmilieu en de parkeerbalans in de omgeving. Ook voor een bedrijf aan huis geldt een maximum vloeroppervlakte van 80 m^2.

Waarde - Archeologie 2
De dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' is opgenomen ter bescherming van mogelijk in de bodem aanwezige archeologische waarden.

Voor bodemingrepen met een diepte van meer dan 0,3 m beneden maaiveld in gebieden die vallen binnen deze dubbelbestemming wordt bij een omvang van meer dan 120 m^2 nader archeologisch onderzoek verplicht gesteld.

Waarde - Cultuurhistorisch waardevol gebied
Middels de dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorisch waardevol gebied' worden cultuurlandschappen met een middelhoge, hoge en zeer hoge waarde beschermd via een nadere eisenregeling en een vergunningplicht voor bepaalde werkzaamheden.

De nadere eisenregeling behelst een bevoegdheid voor burgemeester en wethouders om in het kader van een aanvraag voor een vergunning voor het bouwen van een bouwwerk een nadere eis te stellen in verband met de situering, de oppervlakte en hoogte van een gebouw. Deze nadere eis ziet met name op de situatie dat de aanvraag om vergunning betrekking heeft op een gebouw binnen een oud bebouwingslint, een ensemble of een gebouw langs een (historische) doorgaande weg die als cultuurhistorisch waardevol zijn aangeduid.

De werkzaamheden die niet zonder vergunning mogen worden uitgevoerd betreffen:

- het aanbrengen van (half-)verhardingen;
- het rooien of vellen van houtgewas;
- afgraven, vergraven, ophogen en egaliseren van de bodem;
- graven of dempen van sloten;
- verwijderen van perceelsrandbeplanting;
- aanleggen van wegen of paden;
- wijzigen van perceels- of kavelgrenzen;
- het aanbrengen van hoogopgaande beplanting anders dan het herplanten van gerooide / gevelde houtopstanden;
- het verwijderen van wegen of paden.

De vergunning voor het uitvoeren van deze werkzaamheden wordt verleend indien (uit de aanvraag om vergunning) in voldoende mate is gebleken dat de cultuurhistorische waarden van een gebied waarbinnen de werkzaamheden plaatsvinden, niet op een onevenredige wijze worden aangetast.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

6.1.1 Exploitatieverplichting

Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan moet op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in de plantoelichting van een bestemmingsplan minimaal inzicht worden gegeven in de economische uitvoerbaarheid van het plan. Tevens bestaat op grond van de Wet ruimtelijke ordening de verplichting om, indien sprake is van ontwikkelingen waarvoor de gemeente redelijkerwijs kosten moet maken, bijvoorbeeld voor de aanleg van voorzieningen van openbaar nut, en de plankosten, deze moeten kunnen worden verhaald op de initiatiefnemer c.q. ontwikkelaar. Een en ander moet worden vastgelegd in privaatrechtelijke overeenkomsten met iedere grondeigenaar. Als er met een grondeigenaar geen overeenkomst is gesloten en het kostenverhaal niet anderszins is verzekerd, moet een exploitatieplan worden opgesteld welke tegelijkertijd met het bestemmingsplan moet worden vastgesteld.

6.1.2 Conclusie

Alle kosten die gemaakt moet worden voor het opstellen van een bestemmingplan zijn voor rekening van de initiatiefnemers. Hiervoor is een overeenkomst afgesloten, waarin ook de afwikkeling van eventuele verzoeken tot tegemoetkoming in planschade is geregeld. Daarmee zijn de kosten voor de planontwikkeling anderszins verzekerd en is het opstellen van een exploitatieplan niet aan de orde. Gezien het voorgaande wordt het plan financieel uitvoerbaar geacht.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.2.1 Vooroverleg

Conform ex artikel 3.1.1. van het Bro moeten burgemeester en wethouders bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg plegen met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met de Rijks- en provinciale diensten die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.

In het kader van het vooroverleg is het voorliggende bestemmingsplan toegezonden aan diverse overlegpartijen.

6.2.2 Inspraak

De initiatiefnemers hebben de plannen vroegtijdig besproken met de direct omwonenden. Uit dit overleg zijn geen bezwaren gebleken tegen de herziening van het bestemmingsplan.

6.2.3 Ontwerpfase

Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 14 september 2023 gedurende zes weken ter inzage gelegen Binnen deze termijn zijn geen zienswijzen ingediend.

6.2.4 Vaststellingsfase

Binnen twaalf weken na de termijn van terinzagelegging moet de gemeenteraad beslissen omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan. Tegen het besluit tot vaststelling staat, voor belanghebbenden, direct beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Direct na de beroepstermijn treedt, indien tijdens de beroepstermijn geen verzoek om voorlopige voorziening is ingediend, het plan in werking waarna tot planrealisatie kan worden overgegaan.

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Verkennend bodemonderzoek

Bijlage 2 Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai

Bijlage 3 Ontwerpbesluit hogere waarden

Bijlage 4 Watertoets

Bijlage 5 Quickscan Wet natuurbescherming

Bijlage 6 Stikstofdepositieonderzoek

Bijlage 7 Verkennend archeologisch onderzoek

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan Elzendweg 13b Bergharen met identificatienummer NL.IMRO.0296.BGBElzendweg13b-VA01 van de gemeente Wijchen;

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 aan huis verbonden bedrijfsactiviteit

het al dan niet bedrijfsmatig verlenen van diensten c.q. het uitoefenen van ambachtelijke/kunstzinnige - geheel of overwegend door middel van handwerk uit te oefenen - bedrijvigheid, waarvan de omvang en uitstraling zodanig zijn dat de activiteit in een woning en/of de daarbij behorende bijgebouwen, met behoud van de woonfunctie, kan worden uitgeoefend;

1.6 aan huis verbonden beroep

een beroep, waarvan de activiteiten niet publiekgericht zijn, en dat op kleine schaal in een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie ter plaatse;

1.7 afhankelijke woonruimte

een bijgebouw bij een woning, dat qua ligging een ruimtelijke eenheid vormt met die woning en waar een gedeelte van de huishouding, zoals gehuisvest in die woning, uit een oogpunt van mantelzorg is ondergebracht;

1.8 agrarisch bedrijf

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of door middel van het houden van landbouwdieren en andere dieren ten behoeve van de agrarische producten zoals (sier)vissen, wormen en bijen; onder agrarische bedrijven worden tevens begrepen boomteeltbedrijven, sierteeltbedrijven en paardenhouderijen;.

1.9 archeologische waarden

waarden van een terrein in verband met de zich mogelijk daarin bevindende oudheidkundige zaken die van belang zijn vanwege hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap en/of hun cultuurhistorische waarde;

1.10 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.11 bebouwingspercentage

een in de regels of op de kaart aangegeven percentage, dat de grootte van het deel van een terrein (bouwperceel, bestemmingsvlak etc.) aangeeft, dat maximaal mag worden bebouwd;

1.12 bed & breakfast

een nevenactiviteit met als doel het verstrekken van logies en ontbijt aan steeds wisselend publiek, dat voor een korte periode, met een absoluut maximum van zeven overnachtingen, ter plaatse verblijft; onder bed & breakfast wordt niet verstaan overnachting, noodzakelijk in verband met het verrichten van tijdelijke of seizoensgebonden werkzaamheden en/of arbeid;

1.13 bedrijfsactiviteiten

handelingen en werkzaamheden die plaatsvinden in het kader van de uitoefening van een bedrijf;

1.14 bestaand

- t.a.v. bebouwing: bebouwing, zoals legaal aanwezig op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan, dan wel die mag worden gebouwd krachtens een voor dat tijdstip aangevraagde vergunning;
- t.a.v. gebruik: het gebruik van grond en opstallen, zoals aanwezig op het tijdstip dat het plan rechtskracht heeft verkregen;
- t.a.v. werken of werkzaamheden: zoals legaal aanwezig op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan, dan wel toegestaan krachtens omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1 onder b van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.15 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak;

1.16 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.17 bevoegd gezag

het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning;

1.18 bijgebouw

een vrijstaand of aan het hoofdgebouw aangebouwd gebouw, dat hetzij functioneel hetzij door zijn situering of afmeting ondergeschikt is aan het op hetzelfde perceel gelegen hoofdgebouw, zoals een garage, berging of hobbyruimte;

1.19 bos

elk terrein waarop al dan niet bedrijfsmatig activiteiten worden uitgevoerd gericht op de duurzame instandhouding en ontwikkeling van bestaande en nieuwe bossen ten behoeve van (een of meerdere van de functies) natuur, houtproductie, landschap, milieu (waaronder begrepen waterhuishouding) en extensieve recreatie;

1.20 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen en/of het vergroten van een bouwwerk;

1.21 bouwgrens

de grens van een bouwvlak;

1.22 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.23 bouwperceelgrens

een grens van een bouwperceel;

1.24 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten;

1.25 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.26 bouwwijze

de wijze van bouwen van een woning, waarbij:

a. onder aaneengebouwd wordt verstaan een woning, die deel uitmaakt van een blok van meer dan twee woningen en/of andere functies, waarvan het hoofdgebouw aan het op het aangrenzende bouwperceel gelegen hoofdgebouw is gebouwd;
b. onder gestapeld wordt een gebouw verstaan, dat uit meerdere naast elkaar en/of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen (appartementen) bestaat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid kan worden beschouwd;
c. onder twee-aaneen wordt verstaan een woning, waarvan het hoofdgebouw deel uitmaakt van een blok van maximaal twee direct aaneengebouwde hoofdgebouwen (twee-onder-een-kap);
d. onder vrijstaand wordt verstaan een woning, waarvan het hoofdgebouw niet aan een op een aangrenzend bouwperceel gelegen gebouw is aangebouwd.

1.27 cultuurhistorische waarde

de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis heeft gemaakt van dat bouwwerk of dat gebied, zoals dat ondermeer tot uitdrukking komt in de beplanting, het reliëf, de verkaveling, het sloten- of wegenpatroon en/of de architectuur;

1.28 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen en/of leveren van goederen aan degene die deze goederen kopen voor eigen gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.29 escortbedrijf

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend;

1.30 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.31 hoofdgebouw

een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn constructie en/of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als belangrijkste gebouw valt aan te merken, inclusief daarbij behorende aan- en uitbouwen;

1.32 huishouden

persoon of groep personen die een gemeenschappelijke huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan; kamerverhuur wordt daaronder niet begrepen;

1.33 kap

een dakafdekking bestaande uit een constructie van hellende dakvlakken;

1.34 kleine windturbine

windturbine bedoeld voor het leveren van stroom aan de/het ter plaatse aanwezige woning/bedrijf, waarbij reststroom aan het net doorgezet kan worden. De windturbine heeft een ashoogte van niet meer dan 15,0 m en een tiphoogte van niet meer dan 20,0 m;

1.35 landschappelijke waarde

de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak, die wordt bepaald door de onderlinge samenhang en beïnvloeding van de levende en niet-levende natuur;

1.36 levensloopbestendige woning

Een woning die geschikt is voor bewoning in alle levensfasen. De woning is rollator toe- en doorgankelijk voor mensen met een lichamelijke beperking. Alle primaire leefruimten (woonkamer, keuken, slaapkamer, badkamer, toilet) bevinden zich op de begane grond. De leefruimten zijn zowel inpandig als vanuit het aansluitende terrein zo veel mogelijk drempelloos toegankelijk.

1.37 omgevingsvergunning

vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.38 ondergeschikte functie

een functie die in ruimtelijke en/of bedrijfseconomische zin ondergeschikt is aan de hoofdfunctie binnen een bestemming;

1.39 overkapping/ carport

een dakconstructie, vrijstaand met maximaal één wand, dan wel aan maximaal drie zijden begrensd door de gevels van belendende gebouwen, die niet wordt aangemerkt als een gebouw;

1.40 paardenbak

een buitenrijbaan ten behoeve van paardrijactiviteiten, met een bodem van zand, hout, boomschors of ander materiaal om de bodem te verstevigen en al dan niet voorzien van een omheining;

1.41 permanente bewoning

bewoning van een bouwwerk waarbij sprake is van gebruik van het object als hoofdverblijf zoals bedoeld in de wet GBA en/of er geen sprake is van een hoofdverblijf elders;

1.42 seksinrichting

een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof hij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in elk geval verstaan: seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub en (raam) prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische-massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.43 teeltondersteunende voorzieningen

ondersteunende voorzieningen ten behoeve van vollegronds groente-, fruit-, bloemen, en boomteelt; te onderscheiden in de volgende categorieën:

- laag/ tijdelijk: teeltondersteunende voorzieningen met een hoogte van maximaal 1,5 m, uitsluitend nodig zolang de teelt het vereist zoals insectengaas, afdekfolies, acryldoek, lage tunnels;
- laag/ permanent: teeltondersteunende voorzieningen met een hoogte van maximaal 1,5 m en met een permanent karakter zoals een containerveld;
- hoog/ tijdelijk: teeltondersteunende voorzieningen met een hoogte van minimaal 1,5 m, uitsluitend nodig zolang de teelt het vereist, zoals menstoegankelijke wandelkappen, schaduwhallen en hagelnetten (tijdelijk voor zover het het gebruik van hagelnetten betreft; de bij de hagelnetten behorende constructiepalen zijn permanent);
- hoog/ permanent: teeltondersteunende voorzieningen met een hoogte van minimaal 1,5 m met een permanent karakter, zoals stellingenteelt en regenkappen;

1.44 voorgevelrooilijn

de denkbeeldige lijn, evenwijdig aan de as van de weg waaraan gebouwd wordt, op een afstand van de weg die:

- gelijk is aan de in de regels voorgeschreven afstand van gebouwen uit de as van de weg op het betreffende bouwperceel;
- gelijk is aan de afstand van bestaande gebouwen tot de as van de weg op het betreffende bouwperceel, indien die afstand kleiner is dan de in de regels voorgeschreven afstand;

1.45 vrijstaand bijgebouw

een bijgebouw, dat fysiek geheel los staat van enig ander gebouw, dan wel slechts met een ander gebouw verbonden is door een bouwwerk geen gebouw zijnde, zoals een overkapping of pergola;

1.46 waterhuishoudkundige doeleinden

doeleinden die het waterhuishoudingsbelang dienen, zoals watergangen, waterstaatkundige kunstwerken, onderhoudsstroken ten behoeve van het beheer en onderhoud van een watergang e.d.;

1.47 woning/ wooneenheid

een complex van fysiek aan elkaar verbonden ruimten, in een (gedeelte van een) gebouw, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één huishouden.

1.48 wonen

het verblijven van één huishouden in een woning;

1.49 woningsplitsing

Bij woningsplitsing is sprake wanneer een tweede zelfstandige woning, die permanent wordt bewoond door één afzonderlijk huishouden, wordt gecreëerd binnen een reeds bestaande woning.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand van een gebouw tot de perceelsgrens

de afstand van een gebouw tot de perceelsgrens wordt bepaald door het buitenwerks meten van de kortste afstand van een gevel van het gebouw tot de perceelsgrens;

2.2 de bebouwd(e) oppervlak(te) van een bouwperceel

de oppervlakte van alle op een bouwperceel aanwezige bouwwerken tezamen;

2.3 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.4 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

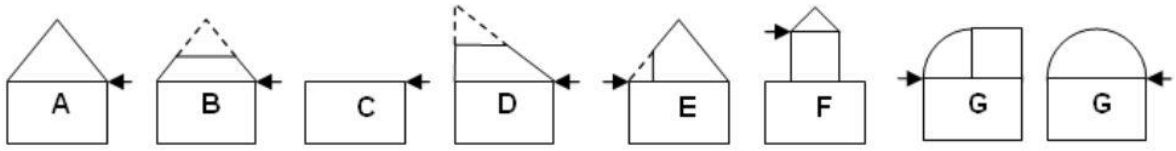

← = druiplijn
------ = denkbeeldige doorlopende daklijn
A. zadeldak / tentdak
B. gecombineerd dak
C. platdak
D. variabel gecombineerd dak / lessenaarsdak
E. dak met terras / loggia
F. platdak met dakopbouw
G. gebogen dak

2.5 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.6 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.7 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.8 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine;

2.9 het peil

- voor bouwwerken, waarvan de hoofdtoegang van het perceel onmiddellijk aan de weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang van het perceel;
- in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Wonen

3.1 Bestemmingsomschrijving

3.1.1 Algemeen

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen;
b. beroep aan huis;
c. de opwekking van duurzame energie in de vorm van windenergie en zonne-energie alsmede warmte-koude opslag;
d. water en waterhuishoudkundige doeleinden;

een en ander met de bijbehorende voorzieningen, zoals tuinen, erven, parkeervoorzieningen, etc. en overeenkomstig met de in sublid 3.1.2 opgenomen nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving.

3.1.2 Nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving

In het onderstaande is een nadere detaillering opgenomen van het bepaalde in sublid 3.1.1:

a. Aantal woningen
Per bestemmingsvlak is maximaal één woning toegestaan**;**

b. Aan huis verbonden beroep
Binnen deze bestemming is gebruik van een deel van de woning en/of de daarbij behorende bijgebouwen ten behoeve van de uitoefening van een niet-publieksgerichte beroepsactiviteit aan huis toegestaan, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. het (mede) ten behoeve van een aan huis verbonden beroep in gebruik te nemen vloeroppervlak maximaal 40% van de vloeroppervlakte van de woning en/of de bijgebouwen mag bedragen met een maximum van 80 m²;
b. degene die de activiteiten in de woning en/of de bijgebouwen uitoefent, dient tevens de bewoner van de woning te zijn;
c. de activiteit mag niet leiden tot gebruik van extra parkeerruimte binnen het openbaar gebied;
d. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie.
e. er mag geen detailhandel of groothandel plaatsvinden; hieronder worden niet begrepen handelsactiviteiten via het internet;
f. vanaf de openbare weg zichtbare excessieve reclame-uitingen niet zijn toegestaan;

c. Duurzame energie
De opwekking van duurzame energie is uitsluitend toegestaan als ondergeschikte functie.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Toegestane bebouwing

Uitsluitend mogen worden opgericht bouwwerken ten dienste van de bestemming, zoals woningen met bijgebouwen en bijbehorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3.2.2 Situering

Indien in een bestemmingsvlak bouwvlakken zijn aangeduid zijn gebouwen uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak'.

3.2.3 Maatvoering

a. Met betrekking tot de maatvoering en situering van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, dient aan het volgende te worden voldaan:

Hoofdgebouw van de woning	**Maximum**
goothoogte	3,5 m
(nok)hoogte	8,0 m
oppervlakte (begane grond)	100 m^2
inhoud	800 m^3

Bijgebouwen bij woning	**Maximum**
gezamenlijke oppervlakte per woning	120 m^2
goothoogte	3,5 m
(bouw)hoogte	6,0 m

Bouwwerken, geen gebouwen zijnde	**Maximum**
bouwhoogte erfafscheidingen	2,0 m
bouwhoogte carports c.q. overkappingen	3,0 m
oppervlakte carports c.q. overkappingen	20,0 m²
bouwhoogte overige bouwwerken geen gebouwen zijnde	6,0 m

3.2.4 Zwembaden

In afwijking van het bepaalde in sublid 3.2.3 geldt voor zwembaden, niet zijnde een gebouw, dat:

a. deze uitsluitend op het zij- en/of achtererf worden gebouwd;
b. de maximum hoogte 1,0 m bedraagt;
c. de minimum afstand tot de grens van het bouwperceel 2,0 m bedraagt;
d. de maximum oppervlakte 50 m² bedraagt;
e. de gezamenlijke maximum oppervlakte van de bouwwerken op het zij- en achtererf 50% van de oppervlakte van dat zij- en achtererf bedraagt.

3.2.5 Ondergronds bouwen

Ondergrondse ruimten (kelders) bij woningen zijn uitsluitend toegestaan in één bouwlaag en mogen uitsluitend worden gesitueerd onder de woning (met inbegrip van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen) dan wel tot maximaal 25 m² buiten de woning, alsmede onder de vrijstaande bijgebouwen.

3.2.6 Voorwaardelijke verplichting waterberging

Het bebouwen van de gronden met deze bestemming is slechts toegestaan als is voorzien in de aanleg van voldoende waterberging conform de ten tijde van de vergunningverlening geldende Beleidsregels Keur Waterschap Rivierenland.

3.3 Afwijken van de bouwregels

3.3.1 Omgevingsvergunning maatvoering

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in sublid 3.2.3 om de voorgeschreven goot- en bouwhoogte met 10% van de voorgeschreven hoogte te verhogen.

3.3.2 Omgevingsvergunning inhoud woning

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.3 teneinde de toegestane inhoud van de woning te vergroten, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

a. de inhoud van de woning mag niet meer bedragen dan 1000 m^3;
b. de welstandscommissie wordt expliciet betrokken bij het besluit om al dan niet medewerking te verlenen aan de genoemde omgevingsvergunning;
c. er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing, die wordt onderbouwd en gevisualiseerd in een terrein-/ beplantingsplan;
d. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
e. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Strijdig gebruik

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen, het gebruiken en/of het laten gebruiken van gronden en/of opstallen voor:

a. vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte;
b. een aan huis verbonden bedrijfsactiviteit;
c. recreatieve voorzieningen in de vorm van bed & breakfast dan wel kleinschalig kamperen (mini camping).

3.4.2 Voorwaardelijke verplichting landschappelijke inpassing

Het gebruik van de woning, zoals beschreven in deze bestemming, is pas toegestaan indien en zolang aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. de landschappelijke inpassing zoals deze is opgenomen in Bijlage 1 bij deze regels moet binnen twee jaar na het verlenen van de omgevingsvergunning voor bouwen voor de woning zijn aangelegd en vervolgens in stand worden gehouden.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

3.5.1 Omgevingsvergunning bed & breakfast

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in sublid 3.4.1 onder c teneinde een bed & breakfastvoorziening voor maximaal 8 personen in maximaal 4 kamers toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. deze nevenactiviteit is enkel in de (bedrijfs)woning en de daarbij behorende bijgebouwen toegestaan;
b. de nevenactiviteit is ondergeschikt van aard;
c. de voor bed & breakfast gebruikte oppervlakte mag niet meer bedragen dan 100 m²;
d. ten behoeve van de bed & breakfast voorzieningen zijn maximaal 8 (éénpersoons)bedden toegestaan;
e. permanente bewoning of huisvesting van tijdelijke werknemers is niet toegestaan;
f. er wordt een nachtregister bijgehouden;
g. het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven;
h. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
i. er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
j. het woon- en leefklimaat mag niet onevenredig worden aangetast.

3.5.2 Omgevingsvergunning aan huis verbonden bedrijfsactiviteit

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in sublid 3.4.1 onder b voor de uitoefening van een aan huis gebonden (bedrijfs)activiteit, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. het ten behoeve van de aan huis gebonden (bedrijfs)activiteit in gebruik te nemen vloeroppervlak bedraagt maximaal 40 % van de vloeroppervlakte van de woning en/of de aangebouwde en vrijstaande bijgebouwen met een maximum van 80 m²;
b. degene die de activiteiten in de woning en/of de bijgebouwen uitoefent, dient tevens de bewoner van de woning te zijn;
c. de noodzakelijke parkeervoorzieningen dienen op eigen terrein te worden gesitueerd;
d. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
e. het bedrijf dient qua aard, milieubelasting en uitstraling te passen in een woonomgeving;
f. er mag geen detailhandel of groothandel plaatsvinden, uitgezonderd een beperkte verkoop als ondergeschikte activiteit en wel in verband met de aan huis verbonden activiteit alsmede handelsactiviteiten via het internet;
g. vanaf de openbare weg zichtbare excessieve reclame-uitingen zijn niet toegestaan;
h. er mag geen overbelasting optreden van de aanwezige openbare (druk)riolering.

Artikel 4 Waarde - Archeologie 2

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor behoud en bescherming van waardevolle verwachte archeologische informatie in de bodem. Het gaat hierbij om gebieden met een hoge archeologische verwachting.

4.2 Bouwregels

Ten aanzien van het oprichten van bebouwing gelden de volgende regels:

a. Bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor bouwen voor het oprichten van een bouwwerk groter dan 120 m^2 dient de aanvrager een rapport te overleggen, waarin de archeologische waarden van de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.
b. In afwijking van het gestelde onder a hoeft de aanvrager van een omgevingsvergunning voor bouwen geen rapport als bedoeld onder a te overleggen, indien:
    1. de aanvraag om omgevingsvergunning voor bouwen betrekking heeft op het vervangen van bestaande bebouwing (waaronder bestaande ondergrondse kelders), waarbij de oppervlakte aan bebouwing niet wordt uitgebreid en de bestaande fundering wordt benut;
    2. de aanvraag om omgevingsvergunning voor bouwen betrekking heeft op het uitbreiden van bestaande bebouwing tot maximaal 2,5 m uit de bestaande fundering;
    3. de aanvraag om omgevingsvergunning voor bouwen betrekking heeft op het bouwen in de bodem tot een diepte van 0,3 m onder het bestaande maaiveld;
    4. naar oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van de gronden in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.
c. Indien uit het onder a genoemde rapport of uit de beschikbare informatie als bedoeld in b onder 4, blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het oprichten van het vergunde bouwwerk zullen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorschriften verbinden aan de omgevingsvergunning voor bouwen:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot een bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties;
    4. de verplichting om na beëindiging van de werken en werkzaamheden een verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische waarden is omgegaan.

4.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.3.1 Omgevingsvergunningsplicht

Onverminderd het in de Erfgoedwet bepaalde is het verboden op of in de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. grondwerkzaamheden, zoals afgraven, egaliseren, frezen, scheuren van grasland, diepploegen, aanbrengen van oppervlakteverhardingen, aanleg van drainage, verwijderen van funderingen en aanleg of rooien van bos, boomgaard, boom- of fruitteelt of diepwortelende beplanting.
b. graven, dempen, dan wel verdiepen, vergroten of anderszins herprofileren van waterlopen, sloten en greppels;
c. aanleggen van leidingen;
d. verlagen van de waterstand.

4.3.2 Uitzonderingen

Het in sublid 4.3.1 opgenomen verbod geldt niet:

a. In het kader van archeologisch onderzoek en archeologische opgravingen, mits deze worden verricht door een ter zake deskundige als bedoeld in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie;
b. voor werken en werkzaamheden in het kader van het normale beheer en onderhoud, met inbegrip van onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen, drainage, kabels, leidingen en beplantingen voor zover deze werkzaamheden zich beperken tot reeds geroerde gronden;
c. voor werken en werkzaamheden in het kader van het normale agrarische gebruik, waaronder de aanleg van teeltondersteunende voorzieningen;
d. voor zover het werkzaamheden in de bodem betreft tot een diepte van 0,3 m onder het bestaande maaiveld;
e. voor zover het werkzaamheden in de bodem betreft over een maximale oppervlakte van 120 m^2;
f. voor zover het werkzaamheden in de bodem betreft binnen een afstand van maximaal 2,5 m uit een bestaande fundering van een bestaand bouwwerk;
g. voor werken en werkzaamheden die op het moment van het van kracht worden van het plan legaal in uitvoering zijn of legaal kunnen worden uitgevoerd krachtens een voor dat tijdstip geldende dan wel aangevraagde vergunning;
h. ingeval op grond van de Erfgoedwet een vergunning is vereist.

4.3.3 Verlening

a. de in sublid 4.3.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend voor zover de archeologische waarden niet onevenredig worden aangetast, hetgeen moet blijken uit een rapport dat de aanvrager bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning dient te overleggen. In het rapport moeten de archeologische waarden van de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld. Een rapport is niet noodzakelijk indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van de gronden in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld;
b. indien het rapport of andere beschikbare informatie daartoe aanleiding geeft, dient op advies van een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg, die voldoet aan door het bevoegd te stellen kwalificaties zo nodig archeologisch vervolgonderzoek plaats te vinden.

4.3.4 Voorwaarden

Overeenkomstig het in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht bepaalde kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning onder beperkingen verlenen en kunnen zij voorschriften aan de omgevingsvergunning verbinden, waaronder de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden.

4.4 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan te wijzigen, teneinde:

a. de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van aanvullend en/of definitief archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken gronden geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn dan wel er niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is.
b. de dubbelbestemming Waarde - Archeologie 1 op te nemen, indien uit nader onderzoek blijkt, dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn.

Artikel 5 Waarde - Cultuurhistorisch waardevol gebied

5.1 Bestemmingsomschrijving

5.1.1 Algemeen

De voor 'Waarde - Cultuurhistorisch waardevol gebied' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud, beheer en versterking van de cultuurhistorische waarden.

5.1.2 Nadere detaillering van de bestemming

De cultuurhistorisch waardevolle gebieden als bedoeld in sublid 5.1.1 betreffen de gebieden die zijn opgenomen in de Cultuurhistorische waarderingskaart, zoals deze is opgenomen in bijlage 2 van deze regels, en zijn aangeduid als cultuurlandschappelijke waardering zeer hoog, hoog en middelhoog. De waardering van deze gebieden is gebaseerd op de, op het moment van vastelling geldende, beleidsnota cultuurhistorie 'Samen in verscheidenheid'**.**

a Oude bebouwingslinten en historische wegen en waterlopen

Onder de gebieden zoals genoemd in sublid 5.1.2 bevinden zich ook de oude bebouwingslinten en de belangrijkste (historische) doorgaande wegen en waterlopen. De cultuurhistorische waarden van deze gebieden bestaan uit:

- de mate van visueel-ruimtelijke relatie met de (agrarische) percelen en het onderscheid daarin tussen de verschillende landschapstypen (open, half-open of gesloten);
- de overwegend agrarische oorsprong van de bebouwing in de linten;
- de maat en schaal van de bebouwing;
- de variatie van rooilijnen en bouwmassa's langs de linten;
- de compactheid van de bebouwingsensembles op de afzonderlijke percelen;
- hoofdgebouwen die gericht zijn op de bebouwingslinten;
- een herkenbaar onderscheid in situering en massa tussen hoofd- en bijgebouwen.

5.2 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen gelet op het bepaalde in lid 5.1 nadere eisen stellen ten aanzien van de situering, de oppervlakte en de (goot)hoogte van bebouwing.

5.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.3.1 Omgevingsvergunningplicht

Het is verboden binnen deze bestemming zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de in het schema in sublid 5.3.4 opgenomen omgevingsvergunningplichtige werken en werkzaamheden uit te (doen) voeren.

5.3.2 Uitzonderingen omgevingsvergunningplicht

Het in sublid 5.3.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan reeds een aanlegvergunning of omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
b. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. welke betreffen het normale onderhoud en/of plaatsvinden in het kader van het normale beheer en gebruik van de gronden;
d. die plaatsvinden ter plaatse van een 'bouwvlak' of ter plaatse van een andere bestemming dan Agrarisch of Agrarisch met waarden - 1, 2 en 3.

5.3.3 Verlening

De in sublid 5.3.1 genoemde omgevingsvergunning wordt slechts verleend indien en voor zover voldaan wordt aan de criteria gesteld in sublid 5.3.4.

5.3.4 Schema omgevingsvergunningplichtige werken en werkzaamheden

Omgevingsvergunningplichtige werken/ werkzaamheden	**Criteria voor verlening van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden**
- het aanbrengen van (half-)verhardingen; - het rooien of vellen van houtgewas; - het afgraven, vergraven, ophogen en egaliseren van de bodem; - het graven of dempen van sloten; - het verwijderen van perceelsrandbeplanting; - het aanleggen van wegen of paden; - het wijzigen van perceels- of kavelgrenzen; - het aanbrengen van hoogopgaande beplanting anders dan het herplanten van gerooide / gevelde houtopstanden; - het verwijderen van wegen of paden.	de werkzaamheden mogen geen onevenredige aantasting tot gevolg hebben van de cultuurhistorische waarden van de in lid 5.1 bedoelde gronden.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

7.1 Ondergeschikte bouwdelen

Bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen zoals plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding niet meer dan 0,75 m bedraagt.

7.2 Afwijkende maatvoering

Bestaande gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die zijn opgericht in overeenstemming met de Woningwet of Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, maar waarvan de maatvoering afwijkt van de bouwregels van dit bestemmingsplan, zijn toegestaan in de bestaande maatvoering.

7.3 Parkeren

Ten aanzien van parkeren geldt dat:

a. bij de uitoefening van de bevoegdheid tot het verlenen van een omgevingsvergunning voor bouwen of een omgevingsvergunning voor het afwijken van een bestemmingsplan geldt de regel dat er voldoende parkeergelegenheid voor auto's en fietsen aanwezig is of wordt gerealiseerd op eigen terrein;
b. deze parkeergelegenheid dient in stand gehouden te worden;
c. voldoende parkeergelegenheid betekent dat voldaan wordt aan de parkeernormen zoals opgenomen in onderstaande tabel:

Type woning	**Parkeernorm**
Vrijstaande woning	2,8 parkeerplaatsen per woning

d. van het bepaalde onder c. kan worden afgeweken, indien kan worden aangetoond dat er geen parkeerdruk ontstaat en de verkeersveiligheid niet in het geding komt.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

8.1 Strijdig gebruik

Onder het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, wordt in ieder geval begrepen het gebruiken van gronden of bouwwerken voor seksinrichtingen.

Artikel 9 Algemene aanduidingsregels

9.1 Hydrologische beschermingszone

Ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone-hydrologische beschermingszone' geldt ter bescherming van de waterhuishoudkundige situatie en de voorkomende natuurwaarden, het volgende:

9.1.1 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a Omgevingsvergunningplichtige werken en werkzaamheden
Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag de volgende de volgende andere werken of werkzaamheden uit te voeren:

a. verzetten van grond van meer dan 100 m^3 of op een diepte van meer dan 60 cm onder maaiveld een en ander voorzover geen vergunning vereist is in het kader van de Ontgrondingenwet;
b. de aanleg van drainage ongeacht de diepte tenzij het gaat om vervanging van een reeds bestaande drainage;
c. het verlagen van de waterstand anders dan door middel van het graven van sloten of het toepassen van drainagemiddelen, met uitzondering van grondwateronttrekkingen;
d. het aanbrengen van niet-omkeerbare verhardingen en/of verharde oppervlakten van meer dan 100 m2 anders dan een bouwwerk.

b Uitzonderingen vergunningplicht
Het in a vervatte verbod geldt niet voor het uitvoeren van de volgende werken en werkzaamheden:

a. zover de daar genoemde werken en werkzaamheden worden uitgevoerd binnen een bouwvlak;
b. werken en werkzaamheden in het kader van het normale beheer en onderhoud, met uitzondering van permanente teeltondersteunende voorzieningen;
c. werken en werkzaamheden, waarmee is of mag worden begonnen op moment van in werking treden van het bestemmingsplan.

c Verlening
De in a genoemde omgevingsvergunning wordt alleen verleend indien door die werken en/of werkzaamheden of door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen de waterhuishoudkundige situatie niet onevenredig wordt of kan worden aangetast.

d Advies waterstaatsgezag
Alvorens te beslissen over een aanvraag voor een omgevingsvergunning als bedoeld in a hoort het bevoegd gezag het ter plaatse bevoegde waterstaatsgezag.

9.2 Vrijwaringszone molenbiotoop

Ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop 1' geldt ten behoeve van het behoud, beheer en herstel van de cultuurhistorische waarden van de molen, het volgende:

9.2.1 Bouwen

a Algemeen
Onverminderd het bepaalde in deze regels met betrekking tot het bouwen bepaalde:

1. mogen binnen een afstand van 100 m van de molen geen nieuwe bouwwerken, met een bouwhoogte die hoger is dan het onderste punt van de verticaal staande wiek worden opgericht;
2. geldt ten aanzien van de bouwhoogtevan nieuw op te richten bouwwerken binnen een afstand van 100 tot 400 m van de molen, de volgende bepaling:

Ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop 1':

maximale bouwhoogte = X / 50 + 2,5

in welke formule voorstelt:

X: de afstand in meters vanaf het obstakel tot de wieken van de molen;

3. de maximale bouwhoogte zoals bedoeld in dit artikel wordt gerelateerd aan de begane grond van de molen. Voor zover ter plaatse van een op te richten bouwwerk het maaiveld hoger respectievelijk lager is gelegen, dient de afstand van het maaiveld tot het onderste punt van de verticaal staande wiek in de maximale hoogte te worden verdisconteerd.
4. Indien en voorzover binnen een perceel gebouwen aanwezig zijn die hoger zijn dan de hierboven onder 9.2.1 onder a 2 voorgeschreven hoogte en de maatvoering binnen de onderliggende bestemming deze bestaande hoogte mogelijk maakt, mag in afwijking van het bepaalde in 9.2.1 onder a 2 de bestaande hoogte als maximum voor de overige gebouwen op het perceel, worden aangemerkt.

b Omgevingsvergunning
Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in a teneinde het oprichten van bouwwerken ten behoeve van de op deze gronden liggende andere bestemmingen toe te staan, mits de hierdoor hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, het huidige en het toekomstige functioneren van de molen als werktuig door windbelemmering, de waarde van de molen als landschapselement en de cultuurhistorische waarde, niet onevenredig in gevaar kan worden gebracht. Hiertoe wordt advies ingewonnen bij een terzake deskundige.

9.2.2 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a Omgevingsvergunningplichtige werken
Het is verboden op de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag de navolgende werken en werkzaamheden uit te voeren of te laten voeren:

1. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur met een grotere hoogte dan de molenbelt;
2. het ophogen van gronden;
3. het beplanten met bomen, heesters en andere opgaande begroeiing met een grotere hoogte dan de molenbelt.

b Uitzondering
Het onder a vervatte verbod geldt niet voor de werken of werkzaamheden:

1. werken of werkzaamheden, die het normale onderhoud betreffen overeenkomstig de overige bestemmingen van deze gronden, dan wel
2. van ondergeschikte betekenis zijn en/of
3. voortvloeien uit het normale gebruik overeenkomstig de bestemming;
4. welke ten tijde van het van kracht worden van het plan in uitvoering of aanwezig waren;
5. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan een aanleg- of omgevingsvergunning is verleend;
6. binnen het kader van het op de bestemming van die gronden gerichte normale onderhoud en beheer, dan wel
7. die welke voortvloeien uit het normale gebruik.

c Verlening
De onder a bedoelde werken of werkzaamheden zijn toelaatbaar, indien door die werken en werkzaamheden dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, het huidige en/of toekomstig functioneren van de molen als werktuig door windbelemmering, de waarde van de molen als landschapselement en de cultuurhistorische waarde, niet onevenredig in gevaar kan worden gebracht. Hiertoe wordt advies ingewonnen bij een terzake deskundige.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 10 Overgangsrecht

10.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van lid a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10 %.

c. Lid a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

10.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c. Indien het gebruik, bedoeld in lid a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

d. Lid a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 11 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Elzendweg 13b Bergharen'

Bijlagen regels

Bijlage 1 Landschappelijke inpassing

Bijlage 2 Cultuurhistorische waarderingskaart

Elzendweg 13b, Bergharen

Landschappelijke inpassing



Hoogstam fruitboomgaard, max. 10 meter hoog, div. soorten, bijv.: appel, peer, pruim en/of kers

Nieuwe inrit van halfverharding

Gemengde, geschoren haag
streekeigen soorten: gewone beuk, haagbeuk, meidoorn en/of veldesdoorn
breedte: 0,5-1 m; hoogte: max. 120 cm;
5 st./ m, plantmaat min. 40-60 cm;

Nieuwe woning

Nestkast voor huismus

Solitaire bomen, max. 16 meter hoog, gebiedseigen soorten, zoals: lijsterbes, veldesdoorn, krentenboom, gele kornoelje, hartbladige els, gevuldbloemige zoete kers (Prunus avium ‘Plena’), winterlinde (Tilia cordata 'Dombrie' of ‘Rancho’)

Moestuin

Tuinpad van halfverharding

Heesterbeplanting, max. 16 meter hoog, gebiedseigen soorten, zoals: Gelderse roos, hazelaar, kardinaalsmuts, kornoelje, vlier

Bloem- en kruidenrijk grasland

Terras

Poel met oeverbegroeiing

Nestkast voor steenuil

Struweelhaag, max. 16 meter hoog
streekeigen soorten: sleedoorn, meidoorn, hazelaar, Gelderse roos, vogelkers, kardinaalsmuts en/of veldesdoorn

0 5 25 m

N

Cultuurhistorische waarderingskaart

Gemeente Wijchen

schaal 1:12.500

legenda

Cultuurlandschappelijke waardering

waardering

- niet gewaardeerd
- zeer laag
- laag
- middelmatig
- hoog
- zeer hoog

Overig

- gemeentegrens

Bovenbroek
Noordenbroek
Wirlesensche Veld
Langakker
Hoeve
Ash
Beuningen
Molenhoek
De Ingezonden Gasbenberg
De Elzeet
Het Laagveld
Horsser
Hooge Veld
Het Broek
Ewijksche Velden
Schoonlaer
Havenpark
Het Anker
Berghorst
Wijksche Broek
Ewijksche Heuvelrug
Ewijksche Broek
Beuningsche Veld
Hooge Veld
De Hooge Peer
Het Schaar
Het Broek
Persoonsbos
De Mekkers
Buiten- en Binnen Geest
Kampbroek
Hernensche Broek
Wezel
Wezelsche Veld
Neerveldsche Blok
Hernen
Hernensche Bosch
Leursche Broek
De Tuut
Kosk
Laakse Bos
Spitsberg
Leursche Bosch
Schobbelaarsche Veld
Den Hoef
Batenburg
Leursche Veld
De Lymen
Bojenkamp
Achterlo
Wezeze
Wichen
Diodert
Liendensche Waard
Noord
Teerselaks
Damen
Lienden
Achterlo
Waaijes
De Vlam
Nijftriksche Waarden
Nootsingel
De Pas
De Vlamen
Wichen
Valendries
De Berendonck
Hoogstraat
Overlaar-Dongenburg
Middelwaard
Nijftrik
Kinkgeel
Kerkeveld
Abvenis
Hengstenberg
De Rotten
Hongerveld
Hoevelerweg
Heiveld
Rakenberg
Boskant
Bullenkamp
Lunensche Broek
Zandberg
De Schaakuil
Hoesenberg
Neder- en Overasseltsche Broek
Valkenberg
Broekkampen
Nederasselt
Hees
Hoevelerweg
Het Broek
Engelboomden
Overlangel
Kwekwijk
Hergen
Puttekeien
Keent
Binnenveld
Tothuis
Dekkersberg
Meijhorst
Aldonhof
Zwa
Lindenhof
Wijchensche Meer
Wijchensche Plas
Wijchensche Vennen
Overasseltsche- en Hatertsche Vennen
Wezeltse Plas
Wezeltse Meer
Wezeltse Beek
Wijchensche Meerbeek
Niftrikse Beek
Niftrikse Plas
Niftrikse Meerbeek
Wezeltse Meerbeek
Wezeltse Beek
Wijchensche Meerbeek
Niftrikse Beek
Niftrikse Plas
Niftrikse Meerbeek
Wijchensche Meer
Wijchensche Plas
Wijchensche Vennen
Overasseltsche- en Hatertsche Vennen
Wezeltse Plas
Wezeltse Meer
Wezeltse Beek
Wijchensche Meerbeek
Niftrikse Beek
Niftrikse Plas
Niftrikse Meerbeek

N

0 250 500 1000 meters

RAAP

VERHOEVEN MILIEUTECHNIEK B.V.

De Tweede Geerden 21
5334 LH Velddriel
T: 0418 - 572060
info@verhoevenmilieu.nl
www.verhoevenmilieu.nl

Bodemonderzoek

Bodemsanering

Bouwstoffenkeuring











RAPPORT:
Verkennend bodemonderzoek,

Elzendweg 13B te Bergharen

PROJECTNUMMER:
B23.8762
Versie: 01

VERHOEVEN MILIEUTECHNIEK B.V.

VERHOEVEN MILIEUTECHNIEK B.V.
De Tweede Geerden 21
5334 LH Velddriel
TEL: 0418-572060
www.verhoevenmilieu.nl
info@verhoevenmilieu.nl

RAPPORT:
Diverse (bodem)onderzoeken,
Elzendweg 13B te Bergharen

PROJECTNUMMER:
B23.8762
Versie 01

OPDRACHTGEVER:
De heer R. van Duifhuizen

DATUM:
21 februari 2023

Auteur:



ing. M. Hennekes
Projectleider
Verhoeven Milieutechniek B.V.

Autorisatie:



ing. H.M.W. van der Donk
Senior projectleider
Verhoeven Milieutechniek B.V.

B23.8762/R8762-01/MH

Normec
BRL SIKB 2000

Alle informatie in deze rapportage mag NIET worden verveelvoudigd, gekopieerd, gepubliceerd, opgeslagen, aangepast of gebruikt in welke vorm dan ook, online of offline, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

SAMENVATTING

De heer R. van Duifhuizen heeft Verhoeven Milieutechniek B.V. (VMT) opdracht gegeven voor het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek, inclusief historisch onderzoek, ter plaatse van een nieuw te bouwen woning met bijgebouw aan de Elzendweg 13B te Bergharen.

De aanleiding tot de onderzoeken wordt gevormd door de voorgenomen herontwikkeling op de locatie (nieuw te bouwen woning) en bestemmingsplanwijziging. De onderzoeken zijn uitgevoerd conform c.q. afgeleid van de richtlijnen van de NEN 5725:2017 [1] en de NEN 5740:2009/A1:2016 [2].

De diverse bodemonderzoeken hebben tot doel de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de nieuw te bouwen woning met bijgebouw en omringende tuin vast te leggen en vast te stellen of er bezwaren bestaan tegen de voorgenomen herontwikkeling en bestemmingsplanwijziging.

Namens Verhoeven Milieutechniek B.V. zijn de werkzaamheden gecoördineerd door mevrouw ing. M. Hennekes en de heer ing. H.M.W. van der Donk.

Conclusies historische gegevens
Op basis van de beschikbare informatie zijn van de locatie geen recente actuele bodemkwaliteitsgegevens bekend. Wel zijn gegevens bekend van nabij gelegen locaties, waarvan momenteel ervan uitgegaan wordt dat deze geen invloed hebben op de bodemkwaliteit van de onderzoekslocatie.

Resumerend:
- Op basis van het historisch kaartmateriaal zijn in het verleden 2 voormalige watergangen op de locatie aanwezig geweest tussen 1945 en 1970;
- Daarnaast zijn in het verleden geen boomgaarden of bebouwing aanwezig geweest;
- Op basis van het historische kaartmateriaal wordt geen asbest verwacht op de locatie. Bodemvreemde bijmengingen kunnen echter vooralsnog niet worden uitgesloten (o.a. in verband met de gedempte sloten;
- Voor de algemene bodemkwaliteit (NEN) wordt verder uitgegaan van een onverdachte locatie, aangezien voor zover als bekend geen bodembedreigende activisten hebben plaatsgevonden;
- Onderzoek naar asbest conform de NEN 5707 en/of NEN 5897 wordt vooralsnog niet noodzakelijk geacht, aangezien op de locatie vooralsnog geen asbestverdachte bijmengingen (puin) worden verwacht.

Derhalve dient voor de herontwikkeling een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd te worden conform de NEN 5740 (landbodem). Met het plaatsen van de boringen en peilbuis dient rekening te worden gehouden met de bovengenoemde aandachtspunten.

Resultaten en conclusies diverse onderzoeken
Voor de onderzoekslocatie is voor de algemene kwaliteit de hypothese gesteld van een onverdachte locatie met betrekking tot het voorkomen van een bodemverontreiniging.

Op basis van de resultaten dient de gestelde onverdachte hypothese te worden aangenomen, aangezien in de bovengrond maximaal licht verhoogde gehalten voor zware metalen en PAK zijn aangetoond, waarbij de index van een 0,5 niet wordt overschreden. In de ondergrond en in het grondwater zijn geen verhoogde gehalten voor de geanalyseerde parameters aangetoond.

Middels de voorliggende onderzoeken is een indicatie verkregen van de milieuhygiënische en civieltechnische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de nieuw te bouwen woning met bijgebouw aan de Elzendweg 13B te Bergharen.

Voor wat betreft de onderzochte grond en grondwater is op basis van de voorliggende onderzoeken de milieuhygiënische kwaliteit in voldoende mate onderzocht.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat bij ontgraven, afvoeren en toepassen elders de regels van de Regeling en het Besluit bodemkwaliteit van toepassing zijn en mogelijk aanvullende keuringen worden verlangd.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING **2**

1. INLEIDING **5**

2. DOELSTELLING VAN HET ONDERZOEK **5**

3. LOCATIEGEGEVENS **5**

3.1. ALGEMENE GEGEVENS **5**
3.2. HISTORISCHE GEGEVENS EN LOCATIEBEZOEK **5**

4. BODEMOPBOUW EN GEOHYDROLOGIE **7**

4.1. BODEMOPBOUW **7**
4.2. GEOHYDROLOGIE **7**

5. HYPOTHESE **7**

6. OPZET VAN HET ONDERZOEK **8**

6.1. ONDERZOEKSSTRATEGIE DIVERSE ONDERZOEKEN **8**
6.2. VELDWERKZAAMHEDEN **8**

7. WIJZE VAN BEOORDELING EN INTERPRETATIE **10**

8. RESULTATEN **12**

8.1. ZINTUIGLIJKE WAARNEMINGEN **12**
8.2. LABORATORIUMWERKZAAMHEDEN EN ANALYSERESULTATEN **12**
8.3. INTERPRETATIE ANALYSERESULTATEN **13**

9. CONCLUSIES DIVERSE ONDERZOEKEN **14**

10. REFERENTIES **15**

BIJLAGEN

1. Situering in de regio
2. Situatieschets met boringen, peilbuis en proefgaten
3. Boorprofielen beschrijvingen
4. Analysecertificaten grond en grondwater
5. Toetsingstabellen achtergrond-, streef- en interventiewaarden grond en grondwater
6. Relevante historische informatie

1. INLEIDING

De heer R. van Duifhuizen heeft Verhoeven Milieutechniek B.V. (VMT) opdracht gegeven voor het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek, inclusief historisch onderzoek, ter plaatse van een nieuw te bouwen woning met bijgebouw aan de Elzendweg 13B te Bergharen.

De aanleiding tot de onderzoeken wordt gevormd door de voorgenomen herontwikkeling op de locatie (nieuw te bouwen woning) en bestemmingsplanwijziging. De onderzoeken zijn uitgevoerd conform c.q. afgeleid van de richtlijnen van de NEN 5725:2017 [1] en de NEN 5740:2009/A1:2016 [2].

Namens Verhoeven Milieutechniek B.V. zijn de werkzaamheden gecoördineerd door mevrouw ing. M. Hennekes en de heer ing. H.M.W. van der Donk.

2. DOELSTELLING VAN HET ONDERZOEK

De diverse bodemonderzoeken hebben tot doel de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de nieuw te bouwen woning met bijgebouw en omringende tuin vast te leggen en vast te stellen of er bezwaren bestaan tegen de voorgenomen herontwikkeling en bestemmingsplanwijziging.

3. LOCATIEGEGEVENS

3.1. Algemene gegevens

De onderzoekslocatie is gelegen aan de Elzendweg 13B te Bergharen en staat kadastraal bekend als gemeente Bergharen, sectie H, nummer 162 met een oppervlakte van circa 2.470 m^2. De locatie is momenteel braakliggend / in gebruik als weiland. Op de zuidelijke erfgrens van de locatie is (gedeeltelijk) een watergang aanwezig. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat de watergang behouden blijft en derhalve niet behoeft te worden onderzocht. Op de locatie wordt een nieuwbouw woning met bijgebouw gerealiseerd.

Voor de situering van de locatie in de regio wordt verwezen naar bijlage 1.

3.2. Historische gegevens en locatiebezoek

Algemeen
Voorafgaand aan het verkennend bodemonderzoek is een historisch vooronderzoek uitgevoerd conform de NEN 5725:2017 (landbodem). Door een medewerker van Verhoeven Milieutechniek B.V. (VMT) zijn de websites www.google.nl (streetview) en www.topotijdreis.nl bekeken. Tevens is via de website van de provincie Gelderland een omgevingsrapportage opgevraagd en verkregen en is historische informatie opgevraagd bij de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) en gemeente Wijchen. Daarnaast is door de opdrachtgever een historische vragenlijst ingevuld.

Bodemkwaliteitsgegevens
Uit bestudering van de verkregen historische gegevens is gebleken dat van de locatie geen bodeminformatie bekend is. Van locaties aan de overzijde van de weg (Elzendweg 10 en 12) is wel bodeminformatie bekend. Deze locaties bevinden zich echter aan de overzijde van de weg van onderhavige locatie en zijn derhalve niet relevant.

Uit bestudering van het Bodeminformatieviewer van de ODRN en de Omgevingsrapportage van de provincie Gelderland is gebleken dat van de onderhavige onderzoekslocatie geen bodemonderzoeken en/of saneringen bekend zijn.

Voormalig en huidig gebruik
De locatie is over het algemeen altijd braakliggend geweest, afgezien van 2 inmiddels voormalige watergangen die tussen 1945 en 1970 aanwezig waren. Voormalige boomgaarden en/of bebouwing zijn niet waargenomen op het historische kaartmateriaal.

Toekomstig gebruik
Het voornemen bestaat om op terrein een nieuwe woning met bijgebouw te realiseren.

Bodemkwaliteitsgegevens (omgevingsrapportage)
Van de onderzoekslocatie zijn zover als bekend volgens de omgevingsrapportage van de provincie Gelderland geen gegevens bekend van de bodemkwaliteit. Nabij de locatie zijn wel enkele bodemonderzoeken bekend, deze zijn echter niet relevant.

PFAS
Voor zover als bekend is voor PFAS ter plaatse van de onderzoekslocatie en in de directe omgeving geen sprake van mogelijke puntbronnen. Momenteel wordt ervan uitgegaan dat geen grond wordt afgevoerd van de locatie en een PFAS onderzoek niet noodzakelijk is.

Historisch kaartmateriaal
Op basis van het historisch kaartmateriaal zijn in het verleden 2 voormalige watergangen op de locatie aanwezig geweest tussen 1945 en 1970. Daarnaast zijn in het verleden geen boomgaarden of bebouwing aanwezig geweest.

Asbest
Op basis van het historische kaartmateriaal wordt geen asbest verwacht op de locatie. Bodemvreemde bijmengingen kunnen vooralsnog niet worden uitgesloten (o.a. in verband met de gedempte sloten).

Conclusies bekende gegevens
Op basis van de beschikbare informatie zijn van de locatie geen recente actuele bodemkwaliteitsgegevens bekend. Wel zijn gegevens bekend van nabij gelegen locaties, waarvan momenteel ervan uitgegaan wordt dat deze geen invloed hebben op de bodemkwaliteit van de onderzoekslocatie.

Resumerend:
- Op basis van het historisch kaartmateriaal zijn in het verleden 2 voormalige watergangen op de locatie aanwezig geweest tussen 1945 en 1970;
- Daarnaast zijn in het verleden geen boomgaarden of bebouwing aanwezig geweest;
- Op basis van het historische kaartmateriaal wordt geen asbest verwacht op de locatie. Bodemvreemde bijmengingen kunnen echter vooralsnog niet worden uitgesloten (o.a. in verband met de gedempte sloten;
- Voor de algemene bodemkwaliteit (NEN) wordt verder uitgegaan van een onverdachte locatie, aangezien voor zover als bekend geen bodembedreigende activisten hebben plaatsgevonden;
- Onderzoek naar asbest conform de NEN 5707 en/of NEN 5897 wordt vooralsnog niet noodzakelijk geacht, aangezien op de locatie vooralsnog geen asbestverdachte bijmengingen (puin) worden verwacht.

Derhalve dient voor de herontwikkeling een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd te worden conform de NEN 5740 (landbodem). Met het plaatsen van de boringen en peilbuis dient rekening te worden gehouden met de bovengenoemde aandachtspunten.

4. BODEMOPBOUW EN GEOHYDROLOGIE

Bij de bepaling van de regionale geologie en geohydrologie zijn de gegevens van de websites www.dinoloket.nl en www.grondwatertools.nl gebruikt.

4.1. Bodemopbouw

Ter plaatse van de onderzoekslocatie is een circa 20 centimeter dikke deklaag aanwezig met afzettingen uit het Holoceen, hoofdzakelijk bestaande uit een afwisseling van zandige klei, midden en fijn zand. Het onderliggende eerste watervoerend pakket is circa 8 meter dik en bestaat uit midden tot grof zand van de Formatie van Kreftenheye. Hieronder bevindt zich een circa 2,5 meter dikke scheidende laag die is opgebouwd uit kleiig zand, fijn zand, klei en midden zand van de Formatie van Kreftenheye. Hieronder bevindt zich het tweede watervoerend pakket tot circa 27 m-mv.

4.2. Geohydrologie

De stromingsrichting van het ondiepe grondwater is naar verwachting globaal noordwestelijk gericht, in de richting van de rivier de Waal. De stromingsrichting van het ondiepe grondwater kan worden beïnvloed door lokale factoren, zoals het drainagepatroon, oppervlaktewater, de ligging van rioleringen en de aanwezigheid van zandlichamen (voor kabels, leidingen en funderingen).

De locatie is, voor zover bekend, niet gesitueerd binnen een grondwaterberschermingsgebied.

5. HYPOTHESE

Op basis van de resultaten van het historisch onderzoek is voor de locatie de hypothese gesteld voor een onverdachte locatie met betrekking tot het voorkomen van een bodemverontreiniging.

Wel vormen de voormalige sloten een aandachtspunt.

Voor wat betreft asbest wordt uitgegaan van een onverdachte locatie, waardoor een onderzoek naar asbest niet noodzakelijk is.

6. OPZET VAN HET ONDERZOEK

6.1. Onderzoeksstrategie diverse onderzoeken

Voor de onderzoeksopzet naar de algemene bodemkwaliteit ter plaatse van de voorgenomen nieuwbouw met bijgebouw en omringende tuin wordt de NEN 5740:2009/A1:2016 gehanteerd, waarbij wordt uitgegaan van de onderzoeksstrategie voor een 'onverdachte niet-lijnvormige locatie' (ONV-NL) met een oppervlakte van maximaal 3.000 m^2.

Aanvullend worden ter plaatse van de gedempte sloten 2 dwarsraaien van 3 boringen tot circa 2,0 m-mv, haaks op de gedempte sloten, geplaatst. Deze worden vooralsnog enkel zintuiglijk beoordeeld.

Met het plaatsen van de boringen en peilbuis is rekening gehouden met de bekende gegevens en waarnemingen in het veld.

6.2. Veldwerkzaamheden

Algemeen / certificering

Verhoeven Milieutechniek B.V. (certificaatnummer: EC-SIK-20250, geldig tot 20-6-2025, afgegeven door Normec Certification) is gecertificeerd conform BRL SIKB 2000 (versie 6).

In tabel 6.1 zijn de uitvoeringsdata, gehanteerde protocollen en gecertificeerde medewerker(s) weergegeven.

Tabel 6.1: Uitvoeringsdata en gehanteerde onderzoeksprotocollen

Data	Bedrijf	Gecertificeerde medewerker(s)	Protocol BRL SIKB
7 februari 2023	Verhoeven Milieutechniek B.V.	De heer M.A.H. van Baal	2001 (v. 6)
14 februari 2023	Verhoeven Milieutechniek B.V.	De heer J.B. Koppelman	2002 (v. 6)

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd met behulp van een Edelmanboor en zuigerboor.

Verhoeven Milieutechniek B.V. heeft op geen enkele wijze belangen bij de uitkomsten van het bodemonderzoek.

Uitvoering

Grond

Ten behoeve van het bodemonderzoek zijn in totaal 19 boringen geplaatst. De boringen PB05, B08, B14 en B15 zijn ter plaatse van de toekomstige nieuwbouw gesitueerd, waarbij boring PB05 is afgewerkt met een peilbuis. De overige boringen zijn verspreid op de overige locatie, waarbij de raaiboringen B10A-C en B12A-C ter plaatse van de voormalige watergangen zijn gesitueerd.

In tabel 6.2 zijn de uitgevoerde veldwerkzaamheden ten behoeve van het bodemonderzoek weergegeven.

Tabel 6.2: Uitgevoerde veldwerkzaamheden bodemonderzoek

Boringen en peilbuis		
Boring tot circa 0,5 m-mv	*Boring tot circa 2,0 m-mv*	*Peilbuis (met filterstelling)*
B01 t/m B04, B06 t/m B09, B11, B13 t/m B15	B10A-C, B12A-C	PB05 (2,30-3,30)

Grondwater
Het grondwater uit de geplaatste peilbuis PB05 is, na een standtijd van minimaal één week en twee keer afpompen, op 14 februari 2023 bemonsterd. De bemonstering heeft plaatsgevonden volgens de techniek van lage- troebelheidsbemonstering, waarbij de grondwaterstand (GWS), zuurgraad (pH), geleidbaarheid (EC) en troebelheid van het grondwater in het veld zijn bepaald.

De situatieschets met de geplaatste boringen en peilbuis is opgenomen als bijlage 2.

7. WIJZE VAN BEOORDELING EN INTERPRETATIE

De verontreinigingssituatie van de bodem kan worden beoordeeld door toetsing van de gemeten gehaltes in grond en/of grondwater aan de streef-, achtergrond- en interventiewaarden. De achtergrondwaarden voor grond zijn opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit [3]. De meest recente streef- en interventiewaarden voor grondwater en interventiewaarden voor grond zijn vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013 [4] en worden gebruikt voor de toetsing van de analyseresultaten.

De *streefwaarden* geven voor het grondwater het niveau aan waarbij sprake is van een duurzame bodemkwaliteit. In het bodembeschermingsbeleid geven zij het te bereiken en te behouden kwaliteitsniveau voor het grondwater aan.

De *achtergrondwaarden* geven voor de grond het niveau aan waarbij sprake is van een duurzame bodemkwaliteit. In het bodembeschermingbeleid geven zij het te bereiken en te behouden kwaliteitsniveau voor de grond aan.

De *interventiewaarden* geven aan wanneer de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, dier en plant ernstig zijn of dreigen te worden verminderd.
Om van een geval van ernstige bodemverontreiniging te spreken dient voor ten minste één stof de gemiddelde concentratie van minimaal 25 m^3 grond of 100 m^3 bodemvolume voor grondwater hoger te zijn dan de interventiewaarde.

De achtergrond- en interventiewaarden voor de vaste bodem zijn gerelateerd aan het lutum- en/of het organische stofgehalte van de bodem. Om de verkregen analyseresultaten te kunnen toetsen aan de achtergrond- en interventiewaarden worden de meetwaarden, met behulp van de analytisch vastgestelde gehalten aan lutum en/of organische stofgehalte, teruggerekend naar gestandaardiseerde meetwaarden (GSSD). Indien de lutum en/of organische stofgehalten niet analytisch zijn vastgesteld, zijn ze aan de hand van de zintuiglijke waarnemingen, in combinatie met de overige analyseresultaten, ingeschat.

Aan de hand van bovenstaande waarden wordt een index berekend. De index wordt voor grond berekend met de formule: (GSSD - achtergrondwaarde) / (interventiewaarde - achtergrondwaarde). Voor grondwater wordt de achtergrondwaarde in de formule vervangen door de streefwaarde. Indien de index groter is dan 1 wordt de interventiewaarde overschreden.

Uit de toetsing van de GSSD aan de streef-, achtergrond-, en interventiewaarden kan het volgende worden afgeleid:

- Bij een overschrijding van de streef- en/of achtergrondwaarde is het vermoeden van bodemverontreiniging bevestigd.
- Bij een berekende index groter dan 0,5 bestaat het vermoeden van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Middels de uitvoering van de aanvullende analyses, mogelijk gevolgd door een nader bodemonderzoek, dient de omvang van de verontreiniging(en) te worden bepaald. Afhankelijk van de resultaten wordt het vermoeden van een geval van ernstige bodemverontreiniging bevestigd dan wel verworpen. In het eerste geval dient overgegaan te worden tot de uitvoering van een saneringsonderzoek, gevolgd door een sanering.

Momenteel wordt gewerkt aan het toevoegen van toetsingswaarden voor PFAS aan de Regeling bodemkwaliteit tot die tijd moet het handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (geactualiseerd d.d. 13 december 2021), worden gehanteerd.

In het handelingskader hergebruik is vastgesteld dat voor de functieklasse “landbouw/ natuur” (achtergrondwaarde) voor PFOS een toepassingsnorm van 1,9 µg/kg d.s. wordt gehanteerd en voor alle overige PFAS stoffen een toepassingsnorm van 1,4 µg/kg d.s. Voor de functieklassen “wonen” en “industrie” geldt een toepassingsnorm van 7 µg/kg d.s. voor PFOA en 3 µg/kg d.s. voor de overige PFAS stoffen en GenX.

Aanvullend wordt opgemerkt dat deze gehalten door gebiedsspecifiek beleid zowel strenger als minder streng kunnen zijn.

Het is nu nog niet mogelijk om interventiewaarden voor PFAS te bepalen. Daarom heeft het RIVM (d.d. 5 maart 2020, met aanpassing d.d. 9 mei 2022) voorlopige waarden afgeleid: de Indicatieve Niveaus voor Ernstige Verontreiniging (INEV). Met de INEV’s kunnen gemeenten en provincies bepalen waar de bodem ernstig verontreinigd is en of meer onderzoek nodig is. Als de concentraties onder de INEV’s blijven, zijn er doorgaans geen onaanvaardbare risico’s voor mens of milieu.

8. RESULTATEN

8.1. Zintuiglijke waarnemingen

De bodem ter plaatse van de locatie bestaat vanaf maaiveld tot aan de maximale boordiepte van 3,3 m-mv uit matig fijn, zwak tot matig siltig, matig tot sterk humeus zand.

Tijdens de veldwerkzaamheden zijn in de boringen zintuiglijk geen bijmengingen van bodemvreemde materialen aangetroffen of overige waarnemingen gedaan die kunnen duiden op een bodemverontreiniging. Tevens zijn, zowel op maaiveld als in de opgeboorde grond, zintuiglijk (fractie > 20 mm) geen asbestverdachte (plaat)materialen waargenomen. Op basis hiervan is het definitief niet noodzakelijk om een verkennend onderzoek naar asbest uit te voeren. De volledige boorprofiel beschrijvingen zijn opgenomen als bijlage 3.

8.2. Laboratoriumwerkzaamheden en analyseresultaten

De analyses zijn uitgevoerd door het geaccrediteerde laboratorium van SGS Environmental Analytics B.V. te Rotterdam (grond en grondwater). De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 4. De achtergrondwaarden voor grond zijn opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit. De meest recente streef- en interventiewaarden voor grondwater en interventiewaarden voor grond zijn vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013 en worden gebruikt voor de toetsing van de analyseresultaten. Een volledig overzicht van de toetsings- en analyseresultaten voor de grond is opgenomen als bijlage 5.

<u>Grond</u>
Op basis van de zintuiglijke waarnemingen en de onderzoeksopzet tijdens de veldwerkzaamheden zijn de in tabel 8.1 weergegeven grondmengmonsters samengesteld, geselecteerd en geanalyseerd. Aangezien ter plaatse van de voormalige watergangen zintuiglijk geen bijzonderheden zijn aangetroffen (o.a. slib), zijn de monsters uit deze boringen opgenomen in de mengmonsters van de algemene bodemkwaliteit.

Tabel 8.1: Overzicht grondmengmonsters met bijbehorende analyses en resultaten

Meng-Monster	Omschrijving	Boring (traject in m-mv)	Analysepakket	Resultaten	
				> AW < I	> I
MM01	Bovengrond, zand Zintuiglijk: -	B01 (0,00 - 0,50) B02 (0,00 - 0,50) B03 (0,00 - 0,50) B04 (0,00 - 0,50) B06 (0,00 - 0,50) B07 (0,00 - 0,50) B08 (0,00 - 0,50)	NEN	-	-
MM02	Bovengrond, zand Zintuiglijk: -	B09 (0,00 - 0,50) B10B (0,00 - 0,50) B11 (0,00 - 0,50) B12B (0,00 - 0,50) B13 (0,00 - 0,50) B14 (0,00 - 0,50) B15 (0,00 - 0,50)	NEN	Cu, Zn, PAK	-
MM03	Ondergrond, zand Zintuiglijk: -	B10B (0,50 - 1,00) B10B (1,00 - 1,50) B10B (1,50 - 2,00) B12B (0,50 - 1,00) B12B (1,50 - 2,00) PB05 (0,50 - 1,00) PB05 (1,00 - 1,50) PB05 (1,50 - 2,00)	NEN	-	-

Toelichting bij tabel 8.1:

NEN	De zware metalen barium [Ba], cadmium [Cd], kobalt [Co], koper [Cu], kwik [Hg], lood [Pb], molybdeen [Mo], nikkel [Ni] en zink [Zn], polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK, 10 VROM), Polychloor bifenylen (PCB) en minerale olie (MO), inclusief lutum en organische stof (humus);
AW	Achtergrondwaarde;
I	Interventiewaarde;
-	Niets aangetroffen/waargenomen.

Grondwater
Conform de onderzoeksopzet is één grondwatermonster ingezet. Het grondwatermonster met de bijbehorende analyses- en toetsingsresultaten is in tabel 8.2 weergegeven.

Tabel 8.2: Peilbuis met bijbehorende analyse- en toetsingsresultaten grondwater

Peilbuis	Filterdiepte (m-mv)	GWS (m-mv)	pH	EC (µS/cm)	Troebelheid (NTU)	Analysepakket	Resultaten	
							> S < I	> I
PB05	2,30 - 3,30	1,65	6,4	304	38,49	NEN	-	-

Toelichting bij de tabel:

NEN	Zware metalen (Barium [Ba], cadmium [Cd], kobalt [Co], koper [Cu], kwik [Hg], lood [Pb], molybdeen [Mo], nikkel [Ni], zink [Zn]), Vluchtige aromaten (benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen en naftaleen), vluchtige chloorkoolwaterstoffen (VOCl) en minerale olie (MO);
S	Streefwaarde;
I	Interventiewaarde;
-	Niets aangetoond/geanalyseerd.

De gemeten waarden voor de zuurgraad (pH) en de geleidbaarheid (EC) zijn niet afwijkend van een natuurlijke situatie. In het genomen grondwatermonster uit peilbuis PB05 is een hogere troebelheid gemeten dan voor natuurlijke troebelheid verwacht wordt (<10 NTU). De peilbuis heeft voldoende rusttijd gehad na plaatsing (minimaal een week). Daarnaast is de peilbuis zorgvuldig en met een voldoende laag debiet (≤ 0,1 l/min) afgepompt zodat de grondwaterstand in de peilbuis minder dan 50 cm (niet belucht) is gedaald. Daarom wordt aangenomen dat er geen sprake is geweest van een verstoord bodemevenwicht tijdens monsterneming en dat de gemeten waarde voor troebelheid een natuurlijke oorzaak heeft (zwevende stoffen als lutum of silt in het grondwater).

8.3. Interpretatie analyseresultaten

Grond
In mengmonster MM01 van de zintuiglijk schone bovengrond en mengmonster MM03 van de zintuiglijk schone ondergrond (beiden zand) zijn geen verhoogde gehalten voor de onderzochte NEN-parameters aangetoond ten opzichte van de betreffende achtergrondwaarden.

In mengmonster MM02 van de zintuiglijk schone bovengrond (zand) zijn licht verhoogde gehalten voor koper, zink en PAK aangetoond. De aangetoonde gehalten overschrijden de betreffende achtergrondwaarden, maar blijven ruim beneden de interventiewaarden, alsmede onder de index van 0,5 (norm voor nader onderzoek).

Grondwater
In het grondwater uit peilbuis PB05 zijn geen verhoogde gehalten voor de geanalyseerde NEN-parameters aangetoond, ten opzichte van de betreffende streefwaarden.

9. CONCLUSIES DIVERSE ONDERZOEKEN

Voor de onderzoekslocatie is voor de algemene kwaliteit de hypothese gesteld van een onverdachte locatie met betrekking tot het voorkomen van een bodemverontreiniging.

Op basis van de resultaten dient de gestelde onverdachte hypothese te worden aangenomen, aangezien in de bovengrond maximaal licht verhoogde gehalten voor zware metalen en PAK zijn aangetoond, waarbij de index van een 0,5 niet wordt overschreden. In de ondergrond en in het grondwater zijn geen verhoogde gehalten voor de geanalyseerde parameters aangetoond.

Middels de voorliggende onderzoeken is een indicatie verkregen van de milieuhygiënische en civieltechnische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de nieuw te bouwen woning met bijgebouw aan de Elzendweg 13B te Bergharen.

Voor wat betreft de onderzochte grond en grondwater is op basis van de voorliggende onderzoeken de milieuhygiënische kwaliteit in voldoende mate onderzocht.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat bij ontgraven, afvoeren en toepassen elders de regels van de Regeling en het Besluit bodemkwaliteit van toepassing zijn en mogelijk aanvullende keuringen worden verlangd.

10. REFERENTIES

1. Nederlands Normalisatie Instituut, Delft 2017. NEN 5725, norm Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek.

2. Nederlands Normalisatie Instituut, Delft 2009. NEN 5740/A1:2016, norm Bodem – Landbodem – onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek, onderzoek naar de kwaliteit van de bodem en grond.

3. Ministerie van VROM en Verkeer en Waterstaat, Regeling bodemkwaliteit, Staatscourant, 20 december 2007, nr. 247 (inclusief rectificaties en wijzigingen hierop volgend).

4. Ministerie van VROM, Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatscourant, 27 juni 2013, nr. 16675 (inclusief rectificaties en wijzigingen hierop volgend).

Bijlage 1

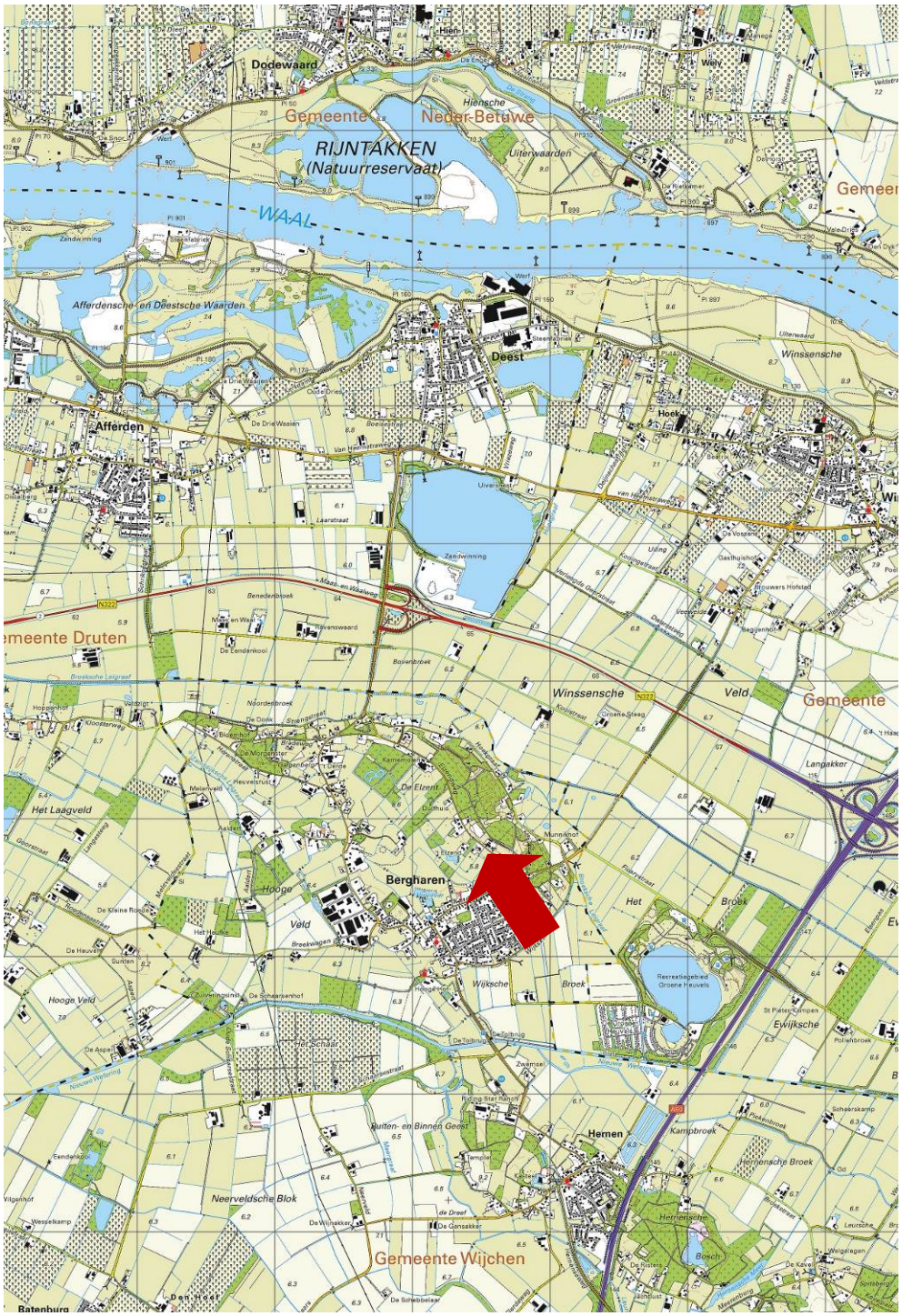

Tekening: B23.8762	**Schaal:** 1 : 50.000
Bron: CC-BY Kadaster; Topografische kaart van Nederland (uitgave 2017)	
Onderdeel: Situering in de regio	

Bijlage 2

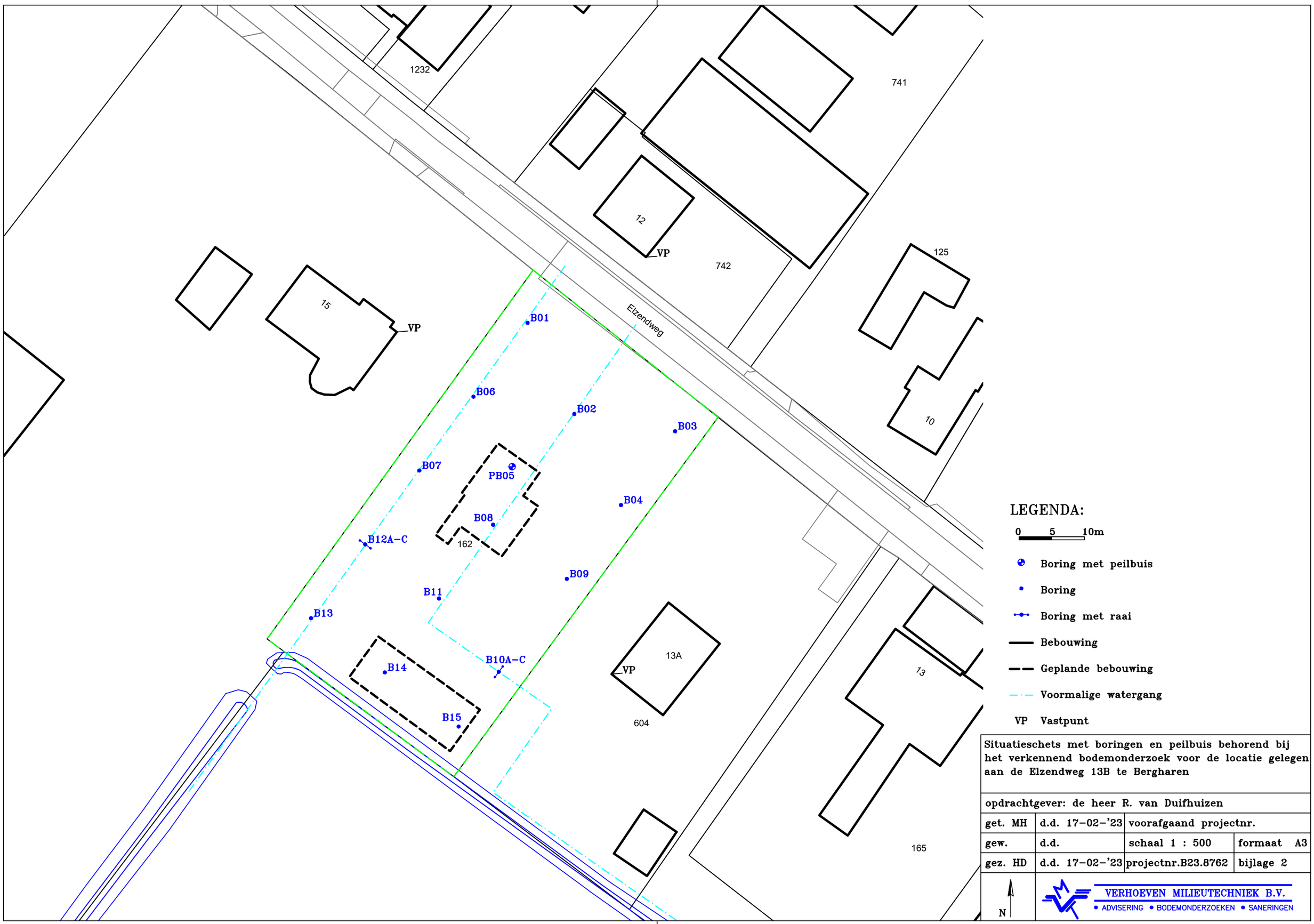
1232
741
12
VP
742
125
15
VP
Elzendweg
B01
B06
B02
B03
B07
PB05
B04
B08
162
B12A-C
B09
B11
B13
B14
B10A-C
B15
13A
VP
604
73
10
165
LEGENDA:
0 5 10m
Boring met peilbuis
Boring
Boring met raai
Bebouwing
Geplande bebouwing
Voormalige watergang
VP Vastpunt
Situatieschets met boringen en peilbuis behorend bij het verkennend bodemonderzoek voor de locatie gelegen aan de Elzendweg 13B te Bergharen
opdrachtgever: de heer R. van Duifhuizen
get. MH
d.d. 17-02-'23
voorafgaand projectnr.
gew.
d.d.
schaal 1 : 500
formaat A3
gez. HD
d.d. 17-02-'23
projectnr.B23.8762
bijlage 2
N
VERHOEVEN MILIEUTECHNIEK B.V.
• ADVISERING • BODEMONDERZOEKEN • SANERINGEN

Bijlage 3

Boring: **B01**
Datum: 7-2-2023

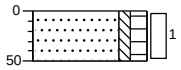

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
50

Boring: **B02**
Datum: 7-2-2023

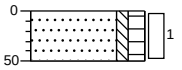

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
50

Boring: **B03**
Datum: 7-2-2023

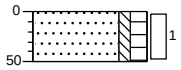

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
50

Boring: **B04**
Datum: 7-2-2023

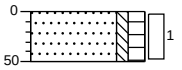

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
50

Boring: **PB05**
Datum: 7-2-2023
GWS: 180

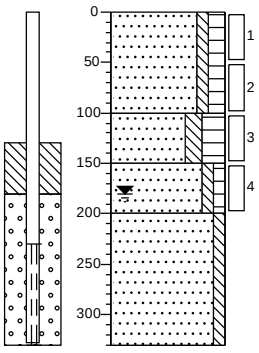

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
100
Zand, matig fijn, matig siltig, sterk humeus, donker bruinzwart, Edelmanboor
150
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraal beigebruin, Edelmanboor
200
Zand, matig fijn, zwak siltig, neutraalbeige, Zuigerboor handmatig
330

Boring: **B06**
Datum: 7-2-2023

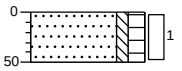

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
50

Projectcode: B23.8762
getekend volgens NEN 5104

VERHOEVEN MILIEUTECHNIEK B.V.

Boring: **B07**
Datum: 7-2-2023

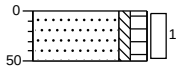

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
50

Boring: **B08**
Datum: 7-2-2023

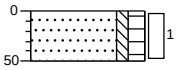

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
50

Boring: **B09**
Datum: 7-2-2023

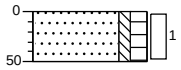

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
50

Boring: **B10A**
Datum: 7-2-2023
GWS: 150

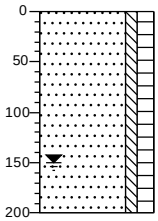

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
200

Boring: **B10B**
Datum: 7-2-2023
GWS: 150

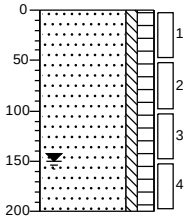

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
200

Boring: **B10C**
Datum: 7-2-2023
GWS: 150

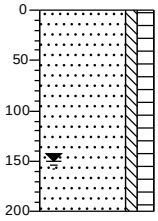

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
200

Projectcode: B23.8762
getekend volgens NEN 5104

Boring: **B11**
Datum: 7-2-2023

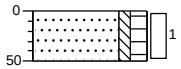

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
50

Boring: **B12A**
Datum: 7-2-2023
GWS: 150

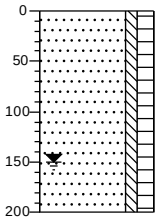

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
200

Boring: **B12B**
Datum: 7-2-2023
GWS: 150

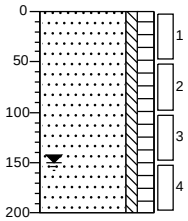

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
200

Boring: **B12C**
Datum: 7-2-2023
GWS: 150

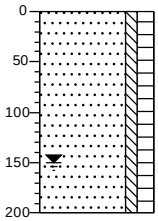

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
200

Boring: **B13**
Datum: 7-2-2023

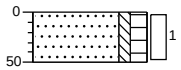

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
50

Boring: **B14**
Datum: 7-2-2023

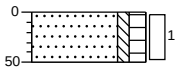

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
50

Projectcode: B23.8762
getekend volgens NEN 5104

VERHOEVEN MILIEUTECHNIEK B.V.

Boring: **B15**
Datum: 7-2-2023

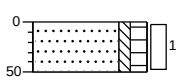

0 gras

Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor

50

Projectcode: B23.8762
getekend volgens NEN 5104

Legenda (conform NEN 5104)

grind

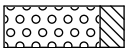
Grind, siltig

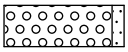
Grind, zwak zandig

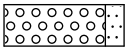
Grind, matig zandig

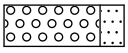
Grind, sterk zandig

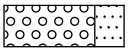
Grind, uiterst zandig

zand

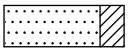
Zand, kleïig

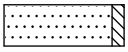
Zand, zwak siltig

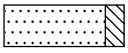
Zand, matig siltig

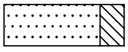
Zand, sterk siltig

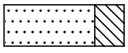
Zand, uiterst siltig

veen


Veen, mineraalarm


Veen, zwak kleïig

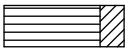
Veen, sterk kleïig


Veen, zwak zandig

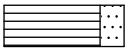
Veen, sterk zandig

klei

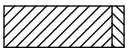
Klei, zwak siltig

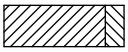
Klei, matig siltig


Klei, sterk siltig

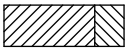
Klei, uiterst siltig

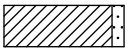
Klei, zwak zandig

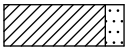
Klei, matig zandig

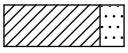
Klei, sterk zandig

leem

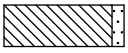
Leem, zwak zandig


Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

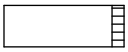
zwak humeus


matig humeus

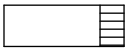
sterk humeus

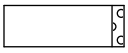
zwak grindig

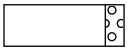
matig grindig

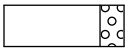
sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters


geroerd monster

ongeroerd monster

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

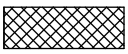
slib

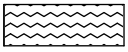
water

peilbuis

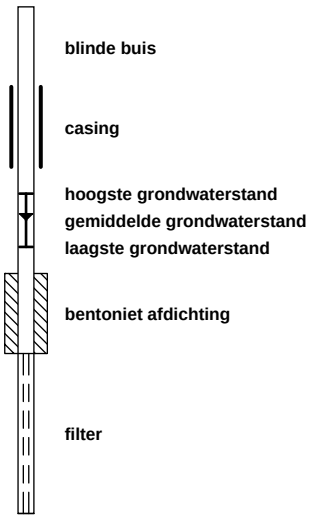

Bijlage 4

SGS Environmental Analytics
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

VERHOEVEN MILIEUTECHN.BV
Michelle Hennekes
De Tweede Geerden 21
5334 LH VELDDRIEL

Uw projectnaam	: BURB
Uw projectnummer	: B23.8762
SGS rapportnummer	: 13814349, versienummer: 1.

Rotterdam, 17-02-2023

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project B23.8762. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics, gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 1 september 2022 is SGS Environmental Analytics B.V. gefuseerd met SGS Nederland B.V. en handelt onder de naam SGS Environmental Analytics. Alle erkenningen van SGS Environmental Analytics B.V. blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Nederland B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

René Eugster
Operations Manager Rotterdam

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV, Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister : 24226722.

Analyserapport

VERHOEVEN MILIEUTECHN.BV
Michelle Hennekes

Projectnaam	BURB	Orderdatum	07-02-2023
Projectnummer	B23.8762	Startdatum	07-02-2023
Rapportnummer	13814349 - 1	Rapportagedatum	17-02-2023

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM01
002	Grond (AS3000)	MM02
003	Grond (AS3000)	MM03

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	89.3	87.8	83.3
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	2.1	3.2	0.8
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	S	3.2	3.9	3.9
METALEN					
barium	mg/kgds	S	30	32	<20
cadmium	mg/kgds	S	0.22	0.33	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	<1.5	<1.5	<1.5
koper	mg/kgds	S	20	22	<5
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	21	25	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	3.0	3.6	<3
zink	mg/kgds	S	54	72	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.03	0.75	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.06	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.10	0.96	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.05	0.36	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	0.06	0.32	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.05	0.22	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.06	0.37	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.06	0.21	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.06	0.24	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.484 [1)]	3.497 [1)]	0.07 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV, Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister : 24226722.

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Analyserapport

VERHOEVEN MILIEUTECHN.BV
Michelle Hennekes

Projectnaam	BURB	Orderdatum	07-02-2023
Projectnummer	B23.8762	Startdatum	07-02-2023
Rapportnummer	13814349 - 1	Rapportagedatum	17-02-2023

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM01
002	Grond (AS3000)	MM02
003	Grond (AS3000)	MM03

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV, Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister : 24226722.

Analyserapport

VERHOEVEN MILIEUTECHN.BV
Michelle Hennekes

Projectnaam	BURB	Orderdatum	07-02-2023
Projectnummer	B23.8762	Startdatum	07-02-2023
Rapportnummer	13814349 - 1	Rapportagedatum	17-02-2023

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV, Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister : 24226722.

kwaliteitswaarborg bodembeheer AS3000

Analyserapport

VERHOEVEN MILIEUTECHN.BV
Michelle Hennekes

Projectnaam	BURB	Orderdatum	07-02-2023
Projectnummer	B23.8762	Startdatum	07-02-2023
Rapportnummer	13814349 - 1	Rapportagedatum	17-02-2023

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 16179. Grond (AS3000): AS3000 en NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 15934. Grond (AS3000): AS3010-2 en NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	AS3010-3 en NEN 5754.
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	AS3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting NEN 6961)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	AS3010-7 en NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	O0425488	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
001	O0425490	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
001	O0424842	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
001	O0425484	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
001	O0425501	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
001	O0425502	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
001	O0425503	07-02-2023	07-02-2023	ALC201

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV, Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister : 24226722.

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Analyserapport

VERHOEVEN MILIEUTECHN.BV
Michelle Hennekes

Projectnaam	BURB	Orderdatum	07-02-2023
Projectnummer	B23.8762	Startdatum	07-02-2023
Rapportnummer	13814349 - 1	Rapportagedatum	17-02-2023

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
002	O0425491	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
002	O0425500	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
002	O0425493	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
002	O0425487	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
002	O0425485	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
002	O0425499	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
002	O0425489	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
003	O0425492	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
003	O0424841	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
003	O0425495	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
003	O0425494	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
003	O0424843	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
003	O0424839	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
003	O0425497	07-02-2023	07-02-2023	ALC201
003	O0425486	07-02-2023	07-02-2023	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV, Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister : 24226722.

SGS Environmental Analytics
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

VERHOEVEN MILIEUTECHN.BV
Michelle Hennekes
De Tweede Geerden 21
5334 LH VELDDRIEL

Uw projectnaam	: BURB
Uw projectnummer	: B23.8762
SGS rapportnummer	: 13818231, versienummer: 1.

Rotterdam, 16-02-2023

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project B23.8762. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics, gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 1 september 2022 is SGS Environmental Analytics B.V. gefuseerd met SGS Nederland B.V. en handelt onder de naam SGS Environmental Analytics. Alle erkenningen van SGS Environmental Analytics B.V. blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Nederland B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

René Eugster
Operations Manager Rotterdam

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV, Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister : 24226722.

Analyserapport

VERHOEVEN MILIEUTECHN.BV
Michelle Hennekes

Projectnaam	BURB	Orderdatum	14-02-2023
Projectnummer	B23.8762	Startdatum	14-02-2023
Rapportnummer	13818231 - 1	Rapportagedatum	16-02-2023

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	PB05

Analyse	Eenheid	Q	001
METALEN			
barium	µg/l	S	35
cadmium	µg/l	S	<0.2
kobalt	µg/l	S	2.3
koper	µg/l	S	9.9
kwik	µg/l	S	<0.05
lood	µg/l	S	<2
molybdeen	µg/l	S	<2
nikkel	µg/l	S	4.1
zink	µg/l	S	26
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	µg/l	S	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21 [1)]
styreen	µg/l	S	<0.2
naftaleen	µg/l	S	<0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14 [1)]
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42 [1)]
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2
chloroform	µg/l	S	<0.2
vinylchloride	µg/l	S	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	µg/l		<25

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV, Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister : 24226722.

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Analyserapport

VERHOEVEN MILIEUTECHN.BV
Michelle Hennekes

Projectnaam	BURB	Orderdatum	14-02-2023
Projectnummer	B23.8762	Startdatum	14-02-2023
Rapportnummer	13818231 - 1	Rapportagedatum	16-02-2023

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	PB05

Analyse	Eenheid	Q	001
fractie C12-C22	µg/l		<25
fractie C22-C30	µg/l		<25
fractie C30-C40	µg/l		<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV, Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister : 24226722.

kwaliteitswaarborg bodembeheer AS3000

Analyserapport

VERHOEVEN MILIEUTECHN.BV
Michelle Hennekes

Projectnaam	BURB	Orderdatum	14-02-2023
Projectnummer	B23.8762	Startdatum	14-02-2023
Rapportnummer	13818231 - 1	Rapportagedatum	16-02-2023

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV, Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister : 24226722.

Analyserapport

VERHOEVEN MILIEUTECHN.BV
Michelle Hennekes

Projectnaam	BURB	Orderdatum	14-02-2023
Projectnummer	B23.8762	Startdatum	14-02-2023
Rapportnummer	13818231 - 1	Rapportagedatum	16-02-2023

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	B2125822	14-02-2023	14-02-2023	ALC204
001	G7188051	14-02-2023	14-02-2023	ALC236
001	G7188052	14-02-2023	14-02-2023	ALC236

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV, Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister : 24226722.

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Bijlage 5

Tabel 1: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		MM01			MM02			MM03		
Grondsoort		Zand			Zand			Zand		
Certificaatcode		13814349			13814349			13814349		
Boring(en)		B01, B02, B03, B04, B06, B07, B08			B09, B10B, B11, B12B, B13, B14, B15			B10B, B10B, B10B, B12B, B12B, PB05, PB05, PB05		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,50 - 2,00		
Humus	% ds	2,10			3,20			0,80		
Lutum	% ds	3,20			3,90			3,90		
Datum van toetsing		17-2-2023			17-2-2023			17-2-2023		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
METALEN										
Barium	mg/kg ds	30	101 (6)		32	100 (6)		<20	<44 (6)	
Cadmium	mg/kg ds	0,22	0,37	-0,02	0,33	0,52	-0,01	<0,2	<0,2	-0,03
Kobalt	mg/kg ds	<1,5	<3,3	-0,07	<1,5	<3,1	-0,07	<1,5	<3,1	-0,07
Koper	mg/kg ds	20	40	-0	*22*	*41*	*0,01*	<5	<7	-0,22
Kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0
Lood	mg/kg ds	21	32	-0,04	25	37	-0,03	<10	<11	-0,08
Molybdeen	mg/kg ds	<0,5	<0,4	-0,01	<0,5	<0,4	-0,01	<0,5	<0,4	-0,01
Nikkel	mg/kg ds	3,0	8,0	-0,42	3,6	9,1	-0,4	<3	<5	-0,46
Zink	mg/kg ds	54	120	-0,03	*72*	*152*	*0,02*	<20	<30	-0,19
PAK										
Anthraceen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		0,06	0,06		<0,01	<0,01	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,05	0,05		0,36	0,36		<0,01	<0,01	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,06	0,06		0,21	0,21		<0,01	<0,01	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,05	0,05		0,22	0,22		<0,01	<0,01	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,06	0,06		0,37	0,37		<0,01	<0,01	
Chryseen	mg/kg ds	0,06	0,06		0,32	0,32		<0,01	<0,01	
Fenanthreen	mg/kg ds	0,03	0,03		0,75	0,75		<0,01	<0,01	
Fluorantheen	mg/kg ds	0,10	0,10		0,96	0,96		<0,01	<0,01	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,06	0,06		0,24	0,24		<0,01	<0,01	
Naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
PAK 10 VROM	mg/kg ds	0,484	0,484	-0,03	*3,497*	*3,497*	*0,05*	0,07	<0,07	-0,04
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB 28	µg/kg ds	<1	<3		<1	<2		<1	<4	
PCB 52	µg/kg ds	<1	<3		<1	<2		<1	<4	
PCB 101	µg/kg ds	<1	<3		<1	<2		<1	<4	
PCB 118	µg/kg ds	<1	<3		<1	<2		<1	<4	
PCB 138	µg/kg ds	<1	<3		<1	<2		<1	<4	
PCB 153	µg/kg ds	<1	<3		<1	<2		<1	<4	
PCB 180	µg/kg ds	<1	<3		<1	<2		<1	<4	
PCB (som 7)	µg/kg ds	4,9	<23,3	0	4,9	<15,3	-0	4,9	<24,5	0
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	<20	<67	-0,03	<20	<44	-0,03	<20	<70	-0,02
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	17 (6)		<5	11 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	17 (6)		<5	11 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	<5	17 (6)		<5	11 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	<5	17 (6)		<5	11 (6)		<5	18 (6)	
OVERIG										
Droge stof	% ds	89,3	89,3 (6)		87,8	87,8 (6)		83,3	83,3 (6)	
Lutum	%	3,2			3,9			3,9		
Organische stof (humus)	% ds	2,1			3,2			0,8		

-----	: Geen toetsnorm aanwezig
<	: kleiner dan de detectielimiet
8,88	: <= Achtergrondwaarde
8,88	: <= Interventiewaarde
8,88	: > Interventiewaarde
6	: Heeft geen normwaarde
#	: verhoogde rapportagegrens
GSSD	: Gestandaardiseerde meetwaarde
Index	: (GSSD - AW) / (I - AW)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.1.0 -

Tabel 2: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		AW	WO	IND	I
METALEN					
Cadmium	mg/kg ds	0,6	1,2	4,3	13
Kobalt	mg/kg ds	15	35	190	190
Koper	mg/kg ds	40	54	190	190
Kwik	mg/kg ds	0,15	0,83	4,8	36
Lood	mg/kg ds	50	210	530	530
Molybdeen	mg/kg ds	1,5	88	190	190
Nikkel	mg/kg ds	35	39	100	100
Zink	mg/kg ds	140	200	720	720
PAK					
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,5	6,8	40	40
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,02	0,04	0,5	1
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	190	190	500	5000

Tabel 3: Gemeten concentraties in grondwater met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Watermonster		PB05		
Datum		14-2-2023		
Filterdiepte (m -mv)		2,30 - 3,30		
Datum van toetsing		17-2-2023		
Monsterconclusie		Voldoet aan Streefwaarde		
		Meetw	**GSSD**	**Index**
METALEN				
Barium	µg/l	35	35	-0,03
Cadmium	µg/l	<0,2	<0,1	-0,05
Kobalt	µg/l	2,3	2,3	-0,22
Koper	µg/l	9,9	9,9	-0,09
Kwik	µg/l	<0,05	<0,04	-0,06
Lood	µg/l	<2	<1	-0,23
Molybdeen	µg/l	<2	<1	-0,01
Nikkel	µg/l	4,1	4,1	-0,18
Zink	µg/l	26	26	-0,05
AROMATISCHE VERBINDINGEN				
Benzeen	µg/l	<0,2	<0,1	-0
Tolueen	µg/l	<0,2	<0,1	-0,01
Ethylbenzeen	µg/l	<0,2	<0,1	-0,03
meta-/para-Xyleen (som)	µg/l	<0,2	<0,1	
ortho-Xyleen	µg/l	<0,1	<0,1	
Xylenen (som)	µg/l	0,21	<0,21	0
Styreen (Vinylbenzeen)	µg/l	<0,2	<0,1	-0,02
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	µg/l		<0,77[2,14]	
PAK				
Naftaleen	µg/l	<0,02	<0,01	0
PAK 10 VROM	-		<0,00020[11]	
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN				
Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	<0,1	<0,1	0
Trichlooretheen (Tri)	µg/l	<0,2	<0,1	-0,05
cis + trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l	0,14	<0,14	0,01
cis-1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0,1	<0,1	
trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0,1	<0,1	
Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	<0,1	<0,1	0,01
Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	<0,2	<0,1	-0,01
Dichloormethaan	µg/l	<0,2	<0,1	0
1,1-Dichloorethaan	µg/l	<0,2	<0,1	-0,01
1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	<0,1	<0,1	0
1,2-Dichloorethaan	µg/l	<0,2	<0,1	-0,02
1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	<0,1	<0,1	0
Vinylchloride	µg/l	<0,2	<0,1	0,03
Dichloorpropaan	µg/l	0,42	<0,42	-0
1,1-Dichloorpropaan	µg/l	<0,2	<0,1	
1,3-Dichloorpropaan	µg/l	<0,2	<0,1	
1,1-Dichlooretheen	µg/l	<0,1	<0,1	0,01
Tribroommethaan (bromoform)	µg/l	<0,2	<0,1[14]	
1,2-Dichloorpropaan	µg/l	<0,2	<0,1	
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN				
Minerale olie C10 - C40	µg/l	<50	<35	-0,03
Minerale olie C10 - C12	µg/l	<25	18[6]	
Minerale olie C12 - C22	µg/l	<25	18[6]	
Minerale olie C22 - C30	µg/l	<25	18[6]	
Minerale olie C30 - C40	µg/l	<25	18[6]	

-----	: Geen toetsnorm aanwezig
<	: kleiner dan de detectielimiet
8,88	: <= Streefwaarde
8,88	: > Streefwaarde
8,88	: > Interventiewaarde
11	: Enkele parameters ontbreken in de berekening van de somfractie
14	: Streefwaarde ontbreekt zorgplicht van toepassing
2	: Enkele parameters ontbreken in de som
6	: Heeft geen normwaarde
#	: verhoogde rapportagegrens
GSSD	: Gestandaardiseerde meetwaarde
Index	: (GSSD - S) / (I - S)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.1.0 -

Tabel 4: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		S	S Diep	Indicatief	I
METALEN					
Barium	µg/l	50	200		625
Cadmium	µg/l	0,4	0,06		6
Kobalt	µg/l	20	0,7		100
Koper	µg/l	15	1,3		75
Kwik	µg/l	0,05	0,01		0,3
Lood	µg/l	15	1,7		75
Molybdeen	µg/l	5	3,6		300
Nikkel	µg/l	15	2,1		75
Zink	µg/l	65	24		800
AROMATISCHE VERBINDINGEN					
Benzeen	µg/l	0,2			30
Tolueen	µg/l	7			1000
Ethylbenzeen	µg/l	4			150
Xylenen (som)	µg/l	0,2			70
Styreen (Vinylbenzeen)	µg/l	6			300
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	µg/l			150	
PAK					
Naftaleen	µg/l	0,01			70
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	0,01			40
Trichlooretheen (Tri)	µg/l	24			500
cis + trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l	0,01			20
Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	0,01			10
Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	6			400
Dichloormethaan	µg/l	0,01			1000
1,1-Dichloorethaan	µg/l	7			900
1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	0,01			300
1,2-Dichloorethaan	µg/l	7			400
1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	0,01			130
Vinylchloride	µg/l	0,01			5
Dichloorpropaan	µg/l	0,8			80
1,1-Dichlooretheen	µg/l	0,01			10
Tribroommethaan (bromoform)	µg/l				630
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie C10 - C40	µg/l	50			600

Bijlage 6

Vragenlijst Historisch onderzoek t.b.v. bodemonderzoek

Het doel van het historisch onderzoek is om na te gaan of er aanwijzingen zijn dat de bodem op de onderzoekslocatie mogelijk verontreinigd is.

Hiervoor wordt het vroegere en huidige gebruik geïnventariseerd, en in het bijzonder of er activiteiten verricht zijn, die mogelijk een bodemverontreiniging veroorzaakt hebben.

Bij keuzevragen het betreffende hokje ☒ aanvinken.

Gegevens invuller:

Naam : Rene v. Duthuizen m.B.m.

Adres : Ebenweg 12

Postcode & plaats : 6617 AW Bergharen

Telefoonnummer : 06 50664027

E-mail : rvd@vanduithuizenelektro.nl

Relatie tot de locatie : Eigenaar

1. Locatiegegevens

Algemene gegevens onderzoekslocatie (*eventueel kaart bijvoegen met omlijning exacte locatie*)

Type bouwwerk/terrein: Weiland

Adres : Ebenweg 13B

Postcode & plaats : 6617 AV Bergharen

Kadastrale gegevens : Kadastrale gemeente Bergharen Sectie(s) .....

Nr(s) 162

2. Gebruik van het terrein

2.1 Wat is/was het huidige/vroegere gebruik van de onderzoekslocatie?

	Vroeger	Vanaf/tot (jaar)	Huidig
- Woningbouw	☐	.....	☐
- Natuurgebied	☐	.....	☐
- Bedrijfsterrein	☐	.....	☐
- Agrarisch	☒	.....	☒
- Braakliggend	☐	.....	☐
-	☐	.....	☐

2.2 Toelichting inrichting onderzoekslocatie (bijvoorbeeld beton-/elementverhardingen, puin(fundatie), asfalt, maïs, obstakels, watergangen, vijvers, etc.):

Grasland

Indien sprake is van asfalt, is dit voor of na 1995 aangelegd? ☐ Voor 1995. ☐ Na 1994.

2.3 Is er op de onderzoekslocatie sprake geweest van bebouwing en/of bedrijfsactiviteiten?

☑ nee (ga verder met vraag 3)

☐ ja

2.4 Wat is (was) de aard van de bebouwing en/of bedrijfsactiviteiten?

2.5 Is er op de locatie (in het verleden) gebruik gemaakt van asbesthoudende/-verdachte materialen?

☐ nee

☐ ja, namelijk: .....

2.6 Zijn er op de locatie puntbronnen met betrekking tot PFAS (zoals onder andere blusschuim, hydraulische vloeistoffen, metaalbewerking, enz.) aanwezig geweest?

☐ nee

☐ ja, namelijk: .....

2.7 Is er op de locatie gewerkt met chemische / bodembedreigende stoffen? (bijv.: bestrijdingsmiddelen, smeerolie, wasmiddelen, enz.)

☐ nee

☐ ja, namelijk: .....

2.8 Zijn er septic tanks, oliebenzine afscheiders (OBAS), slibvangput en/of overige putten in de bodem aanwezig (geweest)?

☐ nee

☐ ja, namelijk: .....

2.9 Zijn er (brandstof)tanks op of in de bodem aanwezig (geweest)?

☐ nee (ga verder met vraag 2.13)

☐ ja bovengrond, namelijk: .....

☐ ja ondergronds, namelijk: .....

2.10 Welke brandstoffen en/of ander vloeistoffen zijn/werden opgeslagen in de betreffende (brandstof)tanks en wat is/was het volume (L/m^3) van de (brandstof)tank?

.....

.....

2.11 Indien de brandstoftank buiten gebruik is, is deze schoongemaakt, aangevuld en/of verwijderd (datum)?

☐ nee

☐ ja, namelijk: .....

2.12 Is de bodem ter plaatse van de (voormalige of huidige) tank gecontroleerd op eventuele verontreinigingen?

☐ nee

☐ ja, conclusie controle: .....

2.13 Hebben er calamiteiten op de onderzoekslocatie plaatsgevonden? Bijvoorbeeld brand (van asbesthoudend materiaal), lekkage van bodembedreigende stoffen, enz.

☒ nee

☐ ja, namelijk: .....

Indien de plaats van de inrichting / bedrijfsgebouwen / asbesthoudende/-verdachte materialen / punt bronnen / bedrijfsactiviteiten / opslag chemische / bodembedreigende stoffen / septic tanks / OBAS / slibvangputten / brandstoftanks / calamiteit bekend is, gelieve in te tekenen / aan te geven op een tekening / plattegrond en mee te sturen met de vragenlijst.

Indien de eventuele tank is schoongemaakt, verwijderd en/of gecontroleerd is op bodemverontreiniging, eventuele keuringscertificaten en/of onderzoeksrapporten gelieve mee te sturen met de vragenlijst.

3. Van elders aangevoerde grond of ander materiaal

3.1 Is grond of ander materiaal (zoals puin(fundatie), slib en dergelijke) in of op de bodem van de locatie gebracht, bijvoorbeeld in de vorm van ophogingen, terreinverharding, fundering, dempen of baggeren van watergangen?

☒ nee

☐ ja, namelijk: .....

Indien er certificaten en/of rapportages van de opgebrachte grond of andere materialen beschikbaar zijn, deze gelieve mee te sturen met de vragenlijst.

4. Eerder uitgevoerd bodemonderzoeken / saneringen

4.1 Zijn er eerder (bodem)onderzoeken (met betrekking tot de bodemkwaliteit) op de onderzoekslocatie verricht?

☒ nee (ga verder met vraag 4.3)

☐ ja, namelijk: .....

4.2 Zijn hierbij bodemverontreinigingen en/of overige bijzonderheden geconstateerd?

☐ nee

☐ ja, namelijk: .....

4.3 Hebben er bodemsaneringen op de onderzoekslocatie plaatsgevonden?

☒ nee (ga verder met vraag 5)

☐ ja, namelijk: .....

4.4 Hoe is de bodemverontreiniging gesaneerd?

☐ ontgraven

☐ afdekken, soort afdeklaag: .....

☐ leeflaag, dikte leeflaag: .....

☐ anders, namelijk: .....

4.5 Is er een restverontreiniging op de locatie achtergebleven?

☒ nee

☐ ja, namelijk: .....

Eventuele (bodem)rapportages / saneringsevaluaties gelieve mee te sturen met de vragenlijst.

5. Overige gegevens over de bodemkwaliteit

5.1 Zijn er milieuvergunningen voor de locatie en/of inrichting afgegeven?

☒ nee

☐ ja, namelijk: .....

5.2 Is er, behalve de bovenstaande gegevens, nog overige informatie bekend van de locatie die van belang kan zijn voor de bodemkwaliteit? In het bijzonder aangaande mogelijke bodemverontreinigingen.

☒ nee

☐ ja, namelijk: .....

Eventuele milieuvergunningen, inrichtingstekeningen en/of overige bijzonderheden gelieve mee te sturen met de vragenlijst.

6. Gegevens over aangrenzende percelen

6.1 Wat is het huidige gebruik van de aangrenzende percelen?

Woningbouw

6.2 Wat is het vroegere gebruik van de aangrenzende percelen?

grasland

6.3 Zijn er, voor zover bekend, in de directe omgeving (< 25m) bodemonderzoeken uitgevoerd?

☐ nee

☒ ja, namelijk: Elzenweg 13a Bergharen

6.4 Zijn er aanwijzingen dat de aangrenzende percelen mogelijk verontreinigd zijn?

☒ nee

☐ ja, namelijk: .....

Eventuele bodemrapportages en/of overige bijzonderheden omliggende percelen gelieve mee te sturen met de vragenlijst.

7. Reden (bodem)onderzoek

7.1 Wat is de reden voor het uitvoeren van het (bodem)onderzoek (bijv.: herontwikkeling, verbouwing, onroerend goed transactie, calamiteit, etc.)?

Bouw Woning

7.2 Dient hierbij grond, slib en/of puin van de onderzoekslocatie te worden afgevoerd?

☒ nee

☐ ja, namelijk: .....

7.3 Is er een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk?

☐ nee

☒ ja, namelijk: van agrarisch naar woningbouw

8. Geraadpleegde informatiebronnen voor invullen historisch vragenlijst

8.1 Voor het beantwoorden van bovenstaande vragen is gebruik gemaakt van:

- ☒ Bij invuller zelf bekende informatie
- ☐ Gegevens gemeente
- ☐ Gegevens omgevingsdienst
- ☐ Gegevens provincie
- ☐ Overige, namelijk: .....

Gelieve eventuele relevante gegevens mee te sturen met de vragenlijst.

Naar waarheid ingevuld:

Datum: 29-01-2023 Plaats: Berghaven

Naam: MBM v Duijhuizen Handtekening: Duu

Aanvullingen / opmerkingen:

Omgevingsrapportage

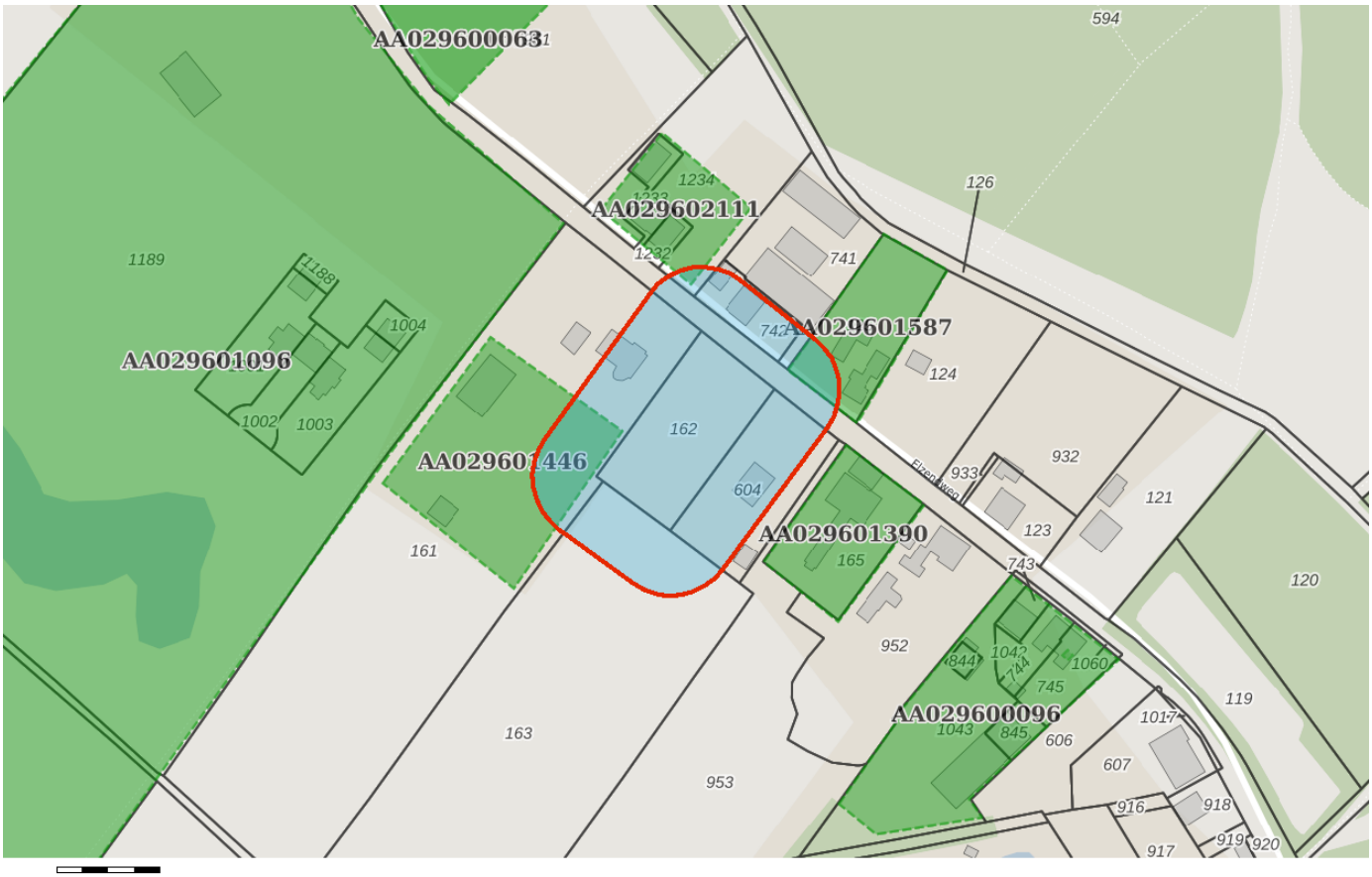

Bodem
- Locaties

Ondergrond
- Kadastraal perceel
- topografie
- Selectie

Inhoudsopgave

Voorblad
Inhoudsopgave
Inleiding
Elzenweg
Elzendweg 10, Bergharen
Elzendweg naast nr. 12 te Bergharen, perceel H128 ged.
Kaarten
Disclaimer
Toelichting

De provincie Gelderland en de twee grote Gelderse gemeenten Arnhem en Nijmegen zijn in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb) aangewezen als de instanties die toezien op het saneren van verontreinigde bodem en het voorkomen van nieuwe bodemverontreiniging (. Zij sturen de bodemsaneringsoperatie en voeren zelf bodemsaneringen uit en beoordelen plannen en saneringen die door anderen (bedrijven, particulieren en gemeenten) worden uitgevoerd. Hierbij kan de provincie juridische en financiële instrumenten inzetten. In dit kader worden bodemgegevens verzameld in het bodeminformatiesysteem (BIS) van de provincie.

In deze rapportage treft u gegevens aan die afkomstig zijn uit het BIS van de provincie Gelderland. Hiermee krijgt u een indruk van de aan- of afwezigheid van gegevens over mogelijke bodemverontreiniging in het geselecteerde gebied. De twee grote gemeenten hebben hun eigen BIS. Gegevens van die gemeenten worden niet in deze rapportage weergegeven.

Het ontbreken van gegevens in het BIS of deze rapportage wil niet zeggen dat er geen bodemverontreiniging op een perceel of in een gebied aanwezig is.

De provincie zal aansturen op sanering van alle historische verontreinigingen (ontstaan voor 1987) die risico's veroorzaken (dit zijn de spoedlocaties die tot de werkvoorraad van de provincie behoren). In het rapport wordt per locatie aangegeven (Vervolg Wbb-traject) of een locatie nog tot de werkvoorraad behoort en welke vervolg in dat kader wordt verwacht.

Dit rapport bestaat uit vier delen:

1. Deze pagina bevat een tekening van het geselecteerde gebied.
2. Informatie over het geselecteerde gebied, per locatie gegroepeerd
   De in het bodeminformatiesysteem van de provincie Gelderland aangetroffen informatie over locaties die zich binnen het geselecteerde gebied bevinden.
3. Disclaimer
4. Toelichting op de rapportage. Hier vindt u de uitleg van de gegevens die in dit rapport zijn vermeld.

Als u vragen heeft over de in dit rapport vermelde gegevens dan kunt u contact opnemen met de provincie Gelderland via https://www.gelderland.nl/Contact door het invullen van een vragenformulier. Dit wordt automatisch toegezonden aan het PROVINCIELOKET

of te bellen naar 026 – 359 99 99.

Locatie: Elzenweg

Locatie

Adres	Elzendweg Bergharen
Locatiecode	AA029601446
Locatienaam	Elzenweg
Plaats	Wijchen
Locatiecode bevoegd gezag WBB	GE029601446

Status

Vervolg WBB		**Beoordeling**	
Status rapporten	Verkennend onderzoek NVN 5740	**Beschikking**	
Status besluiten		**Status asbest**	
Is van voor 1987	Nee		

Uitgevoerde onderzoeken

Datum	Type	Naam	Auteur	Opdrachtnummer	Archief
14-04-2004	Verkennend onderzoek NVN 5740	Verkennend Onderzoek 1	ijb groep		

Beschikbare documenten per onderzoek

Geen gegevens beschikbaar

Verontreinigende activiteiten

Geen gegevens beschikbaar

Geconstateerde verontreinigingen

Geen gegevens beschikbaar

Beschikbare documenten

Geen gegevens beschikbaar

Besluiten

Geen gegevens beschikbaar

Sanering

Geen gegevens beschikbaar

Saneringscontouren

Geen gegevens beschikbaar

Zorgmaatregelen

Geen gegevens beschikbaar

Locatie: Elzendweg 10, Bergharen

Locatie

Adres	Elzendweg 10 Bergharen
Locatiecode	AA029601587
Locatienaam	Elzendweg 10, Bergharen
Plaats	Wijchen
Locatiecode bevoegd gezag WBB	GE029601587

Status

Vervolg WBB		**Beoordeling**	
Status rapporten	Verkennend onderzoek NVN 5740	**Beschikking**	
Status besluiten		**Status asbest**	
Is van voor 1987	Nee		

Uitgevoerde onderzoeken

Datum	Type	Naam	Auteur	Opdrachtnummer	Archief
26-11-2004	Verkennend onderzoek NVN 5740	Verkennend Onderzoek 1	Econsultancy bv		

Beschikbare documenten per onderzoek

Geen gegevens beschikbaar

Verontreinigende activiteiten

Geen gegevens beschikbaar

Geconstateerde verontreinigingen

Geen gegevens beschikbaar

Beschikbare documenten

Geen gegevens beschikbaar

Besluiten

Geen gegevens beschikbaar

Sanering

Geen gegevens beschikbaar

Saneringscontouren

Geen gegevens beschikbaar

Zorgmaatregelen

Geen gegevens beschikbaar

VISMA | roxit

Locatie: Elzendweg naast nr. 12 te Bergharen, perceel H128 ged.

Locatie

Adres	Elzendweg Bergharen
Locatiecode	AA029602111
Locatienaam	Elzendweg naast nr. 12 te Bergharen, perceel H128 ged.
Plaats	Wijchen
Locatiecode bevoegd gezag WBB	GE029602111

Status

Vervolg WBB	voldoende onderzocht	**Beoordeling**	niet ernstig, licht tot matig verontreinigd
Status rapporten	Verkennend onderzoek NEN 5740	**Beschikking**	
Status besluiten		**Status asbest**	Onverdacht op basis HO, vooronderzoek asbest
Is van voor 1987	Ja		

Uitgevoerde onderzoeken

Datum	Type	Naam	Auteur	Opdrachtnummer	Archief
23-12-2011	Verkennend onderzoek NEN 5740	Verkennend bodemonderzoek nieuwbouw woonboerderij, ten noordwesten van Elzenweg 12 te Bergharen	Van Dijk Milieutechniek b.v.		
08-08-2019	Verkennend onderzoek NEN 5740	Actualiserend bodemonderzoek Elzendweg 12 Bergharen			

Beschikbare documenten per onderzoek

Geen gegevens beschikbaar

Verontreinigende activiteiten

Geen gegevens beschikbaar

Geconstateerde verontreinigingen

Geen gegevens beschikbaar

Beschikbare documenten

Geen gegevens beschikbaar

Besluiten

Geen gegevens beschikbaar

Sanering

Geen gegevens beschikbaar

Saneringscontouren

Geen gegevens beschikbaar

Zorgmaatregelen

Geen gegevens beschikbaar

VISMA | roxit

De bodeminformatie die u in deze rapportage aantreft is met zorg door gemeenten of provincie in het bodeminformatiesysteem ingevoerd. Toch kan het voorkomen dat informatie is verouderd, onvolledig is of onjuistheden bevat. De provincie Gelderland is niet aansprakelijk voor enigerlei schade die het directe of indirecte gevolg is van of in verband staat met het gebruik van deze informatie. Het ontbreken van gegevens in het BIS of deze rapportage wil niet zeggen dat er geen bodemverontreiniging op een perceel of in een gebied aanwezig is. Deze rapportage bevat geen gegevens van de twee grote gemeenten in de provincie Gelderland die zelf bevoegd gezag Wet bodembescherming zijn (Arnhem en Nijmegen). Als u fouten of onvolkomenheden in de rapportage aantreft kunt u ons helpen door dit te melden via https://www.gelderland.nl/Contact door het invullen van een vragenformulier. Dit wordt automatisch toegezonden aan het PROVINCIELOKET of te bellen naar 026 – 359 99 99.

VISMA | roxit

Toelichting

Locatie

Algemene gegevens waaronder de locatie in het BIS bekend is. Daarnaast wordt aangegeven of de locatie betrekking heeft op een verontreiniging die na 1 januari 1987 is ontstaan (een zorgplicht geval dat onmiddellijk ongedaan gemaakt moet worden/zijn).

Status

In de wet bodembescherming wordt onderscheid gemaakt tussen ernstige en niet ernstige verontreinigingen. Bij ernstige verontreinigingen wordt vervolgens beoordeeld of bij het huidige gebruik er mogelijke risico's aanwezig zijn. Op basis van de beschikbare gegevens wordt de verontreinigingssituatie zo goed mogelijk ingeschat en vermeld onder het veld 'beoordeling'. Pas als de verontreiniging voldoende is onderzocht wordt de conclusie vastgelegd in een formeel besluit. Dit is onder het veld 'Beschikking' aangegeven.

Sanering

In een saneringsplan wordt aangegeven hoe de sanering wordt uitgevoerd. Dit kan voor een beperkt deel van het terrein gelden (deelsanering) of in verschillende fasen worden uitgevoerd. Als het bevoegd gezag een termijn heeft afgegeven voor het starten van de sanering dan wordt dat hier vermeld. Indien wordt ingestemd met het eindresultaat van de sanering (vastgelegd in een evaluatierapport) wordt ook de einddatum van de sanering ingevuld.

Uitgevoerde onderzoeken

Een lijst van rapporten die betrekking hebben op de locatie. Deze rapporten worden in het geval van ernstige verontreiniging beoordeeld door het bevoegd gezag Wbb.

(Mogelijk) Verontreinigende activiteiten

Dit is een overzicht van bekende historische (bedrijfs)activiteiten die op de locatie aanwezig zijn geweest en mogelijk bodemverontreiniging veroorzaakt hebben. Deze potentiële verontreinigingsbronnen vormen het zogenaamde. Historisch Bodem Bestand (HBB).

Besluiten

Op basis van de aangeleverde rapporten doet het bevoegd gezag uitspraak over de mate van verontreiniging (ernst), de spoedeisendheid van saneren (spoed), te nemen maatregelen voor, na en tijdens sanering, saneringsplannen en de uitvoering van de sanering (evaluatie). In dit overzicht worden de door de provincie Gelderland genomen besluiten vermeld.

Saneringscontouren

Indien sprake is van een deelsanering of verschillende fasen dan worden meerdere contouren vermeld. Per fase of deel wordt aangegeven welke saneringsvariant voor de boven- of ondergrond uiteindelijk is uitgevoerd.

Zorgmaatregelen/gebruiksbeperkingen

Als na sanering nog verontreiniging is achtergebleven zijn maatregelen genomen om blootstelling aan of verspreiding van deze (rest)verontreiniging te voorkomen. Deze maatregelen worden in het BIS geregistreerd. Het bevoegd gezag houdt toezicht op het in standhouden van deze maatregelen.

VISMA | roxit

DE ROEVER
OMGEVINGSADVIES

AKOESTISCH ONDERZOEK WEGVERKEERSLAWAAI

ELZENDWEG 13B BERGHAREN

De Roever Omgevingsadvies

Rembrandtlaan 4
5462 CH Veghel
T 073 594 10 11
E info@deroever.nl
W www.deroever.nl

NL97 RABO 0122 6903 11
Advies- en ingenieursbureau
J.G. de Roever B.V.
KvK 16068733
BTW NL 8015.63.136.B.01

Titel document:	Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai, Elzendweg 13b Bergharen
Referentie:	20230243.V01.1
Datum:	23 februari 2023
Opdrachtgever:	Buro Waalburg

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 4

1.1. Algemeen 4
1.2. Ligging van het plangebied en omgeving 4

2. WETTELIJK KADER 6

2.1. Geluidzones 6
2.2. Voorkeursgrenswaarde en hoogst toelaatbare geluidbelasting 6
2.3. Aftrek volgens artikel 110g Wet geluidhinder 7
2.4. Weggegevens 7
2.5. Rekenmethode en gegevensbronnen 7

3. REKENRESULTATEN 10

3.1. Algemeen 10
3.2. Geluidbelastingen voor Dorpsstraat 10
3.3. Hogere-waardebeleid 10
3.4. Gecumuleerde geluidbelastingen 13
3.4.1. Bouwbesluit 14
3.4.2. Woon- en leefklimaat 15

4. CONCLUSIE 16
BIJLAGE I. GEGEVENS 17
BIJLAGE II. AFBEELDING REKENMODEL 18
BIJLAGE III. INVOERGEGEVENS REKENMODEL 19
BIJLAGE IV. REKENRESULTATEN WEGVERKEERSLAWAAI 20

1. INLEIDING

1.1. Algemeen

De initiatiefnemer heeft een plan om op het perceel van Elzendweg 13b één woning te realiseren. Er wordt mogelijk ook een schuur gebouwd, deze is meegenomen in het ontwerp.

Om de voorgenomen ontwikkeling mogelijk te maken is een onderzoek wegverkeerslawaai nodig.

1.2. Ligging van het plangebied en omgeving

De locatie van het plangebied is weergegeven op afbeelding 1.

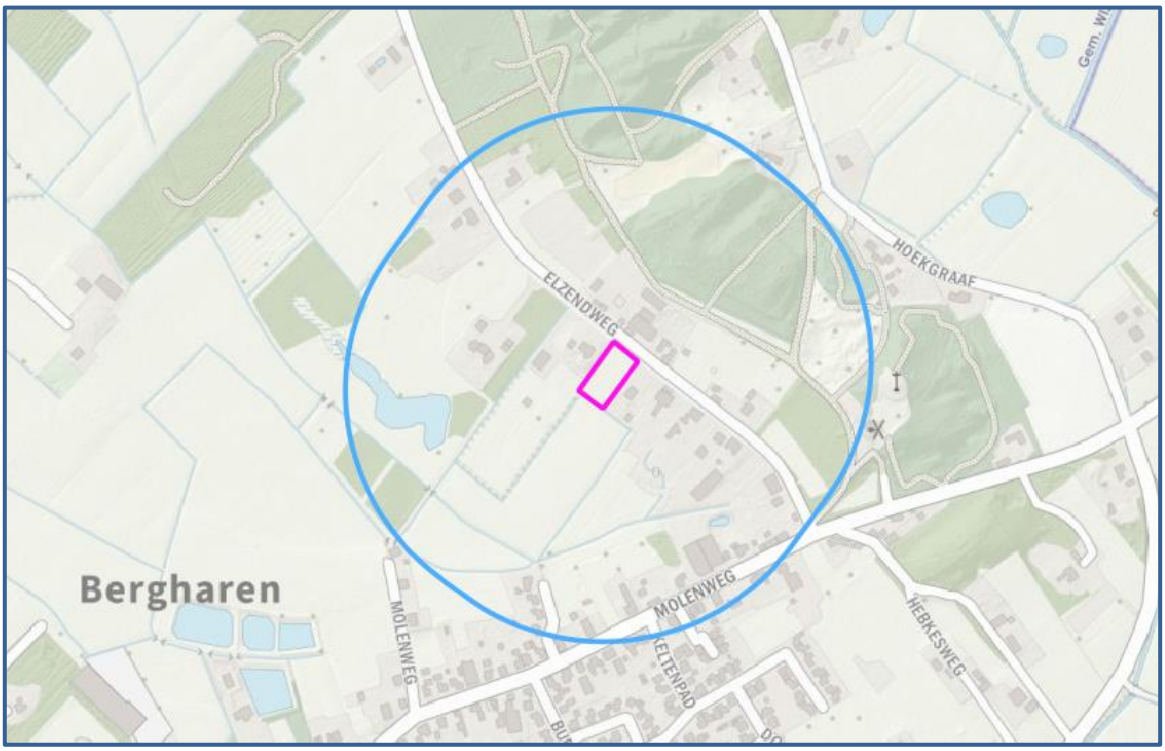

Afbeelding 1. Locatie plangebied (paars kader)
Bron: PDOK

Op afbeelding 2 is een conceptindeling van het gebouw in het plangebied weergegeven. De bouwhoogte van het gebouw betreft een nokhoogte van 7,5 meter. Voor het model is dus uitgegaan van deze waarden.

In dit rapport wordt het onderzoek naar de geluidbelasting afkomstig van het wegverkeer in de omgeving op de te realiseren woning beschreven. In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten van het onderzoek toegelicht. De rekenresultaten worden besproken in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 zijn de conclusies opgenomen.

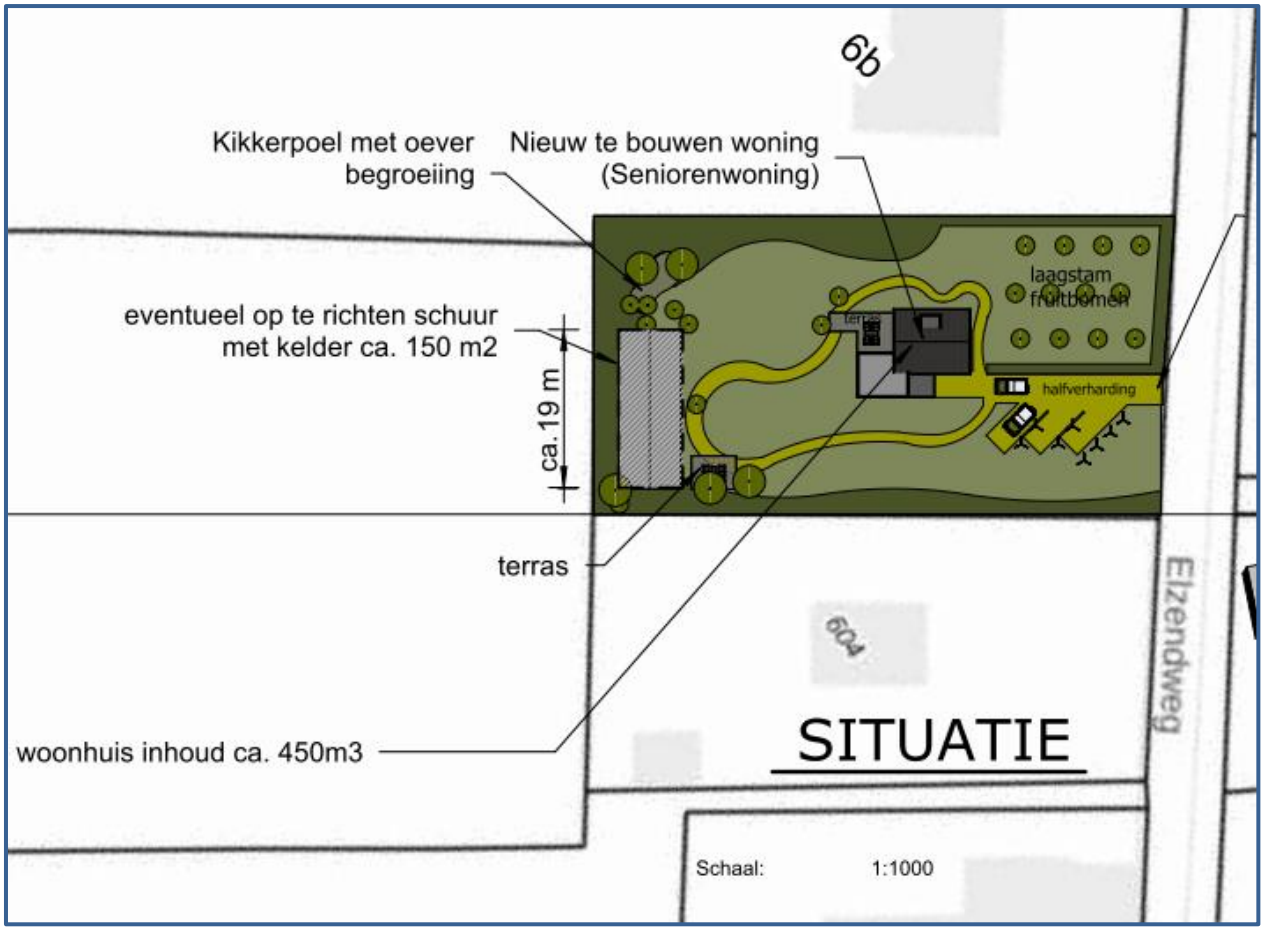

Afbeelding 2. Conceptindeling voor het plangebied

2. WETTELIJK KADER

2.1. Geluidzones

Op basis van geluidzones wordt bepaald welke wegen moeten worden betrokken bij het bepalen van de geluidbelasting op de te realiseren wooneenheden. De omvang van de geluidzone van een weg staat beschreven in artikel 74 van de Wet geluidhinder (Wgh) en hangt af van het aantal rijstroken en de ligging van de weg, zie tabel 1.

Een weg heeft geen geluidzone wanneer de maximumsnelheid 30 km/uur bedraagt of is gelegen binnen een woonerf.

Tabel 1. Geluidzones, artikel 74 Wgh

Aantal rijstroken	GELUIDZONE*	
	Stedelijk gebied	Buitenstedelijk gebied
1 of 2	200 meter	250 meter
3 of 4	350 meter	400 meter
5 of meer	350 meter	600 meter

** het betreft de breedte van de zone aan weerszijden van de weg, gemeten vanaf de buitenste rijstrook en aan het uiteinde van een weg*

Het plangebied valt binnen de zone van Elzendweg. Andere wegen zijn de Kloosterstraat en de Meesterstrikstaat. Voor de Elzendweg geldt een maximumsnelheid van 50 km/uur. Alle andere omliggende wegen hebben een snelheid van 30 km/uur.

2.2. Voorkeursgrenswaarde en hoogst toelaatbare geluidbelasting

De voorkeursgrenswaarde voor de geluidbelasting en de hoogst toelaatbare geluidbelasting staan beschreven in artikel 76 van de Wet geluidhinder (Wgh). De voorkeursgrenswaarde bedraagt 48 dB (artikel 82 lid 1 Wgh). Mocht niet aan deze grenswaarde kunnen worden voldaan, dan kan eventueel ontheffing worden verkregen voor een hogere waarde (artikel 83 Wgh). De hoogst toelaatbare geluidbelasting per situatie is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Hoogst toelaatbare geluidbelasting, artikel 83 Wgh

Ligging object	Situatie*	Waarde
Stedelijk gebied	Voorkeursgrenswaarde	48 dB
	Nieuwe woning	63 dB
	Vervangende nieuwbouw	68 dB
Buitenstedelijk gebied	Voorkeursgrenswaarde	48 dB
	Nieuwe woning	53 dB
	Agrarische bedrijfswoning	58 dB
	Vervangende nieuwbouw buiten bebouwde kom	58 dB
	Vervangende nieuwbouw bebouwde kom binnen zone auto(snel)weg	63 dB

** in de tabel zijn alleen de waarden opgenomen behorend bij de bouw of transformatie van geluidsgevoelige objecten, bij de bouw of ombouw van wegen gelden andere waarden.*

Het plangebied voor deze nieuwe woning is gelegen binnen de bebouwde kom. De hoogst toelaatbare geluidbelasting bedraagt dan 63 dB.

2.3. Aftrek volgens artikel 110g Wet geluidhinder

Bij geluidberekeningen op de gevels van geluidsgevoelige objecten mag rekening gehouden worden met het stiller worden van het wegverkeer. Van de berekende geluidbelasting wordt hiertoe een waarde afgetrokken. Die waarde is afhankelijk van de snelheid van het verkeer en wordt bepaald aan de hand van artikel 110g van de Wet geluidhinder, en het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2012, artikel 3.4:

- Maximaal toegestane snelheid kleiner dan 70 km/u: aftrek 5 dB;
- Maximaal toegestane snelheid 70 km/u of meer:
    - Bij een geluidbelasting van 57 dB: aftrek 4 dB;
    - Bij een geluidbelasting van 56 dB: aftrek 3 dB;
    - Overige situaties: aftrek 2 dB.

De toegestane snelheid bedraagt bij een deel van de Elzendweg 50 km/u bij alle andere wegen 30 km/u. De aftrek voor dit deel van de Elzendweg bedraagt 5 dB. Voor 30 km/u wegen is er geen aftrek. In het rekenmodel is de aftrek door middel van een groepsreductie meegenomen.

2.4. Weggegevens

De verkeersgegevens voor alle wegen (intensiteiten en verdelingen) zijn verkregen via gemeente Wijchen. De intensiteiten die zijn ingevoerd in het rekenmodel zijn representatief voor 2030. Hiervoor is een autonome groei toegepast van 1,5% per jaar voor het jaar 2033 en te zien in afbeelding 4. Voor de voertuigbewegingen is gebruik gemaakt van de standaard voertuigverdeling zoals gegeven in VI Lucht en geluid voor dit type weg uitgegeven door Rijkswaterstaat.

Alle wegen binnen het onderzoeksgebied hebben wegdektype referentiewegdek (W0). De invoergegevens zijn, inclusief de verdelingen, in detail weergegeven in bijlage III.

2.5. Rekenmethode en gegevensbronnen

Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van het softwarepakket Geomilieu V2022.41, module RMW 2012.

Voor het rekengebied is uitgegaan van een akoestisch absorberende bodem (bodemfactor 1), met uitzondering van de verhardingen (wegen, fietspaden, inritten etc.). Voor deze verhardingen wordt uitgegaan van een bodemfactor 0. Voor de tuinen en erven in de omgeving van woningen of bedrijven is uitgegaan van een half absorberende bodem (factor 0,5) vanwege het afwisselend voorkomen van verhardingen en groenvoorzieningen.

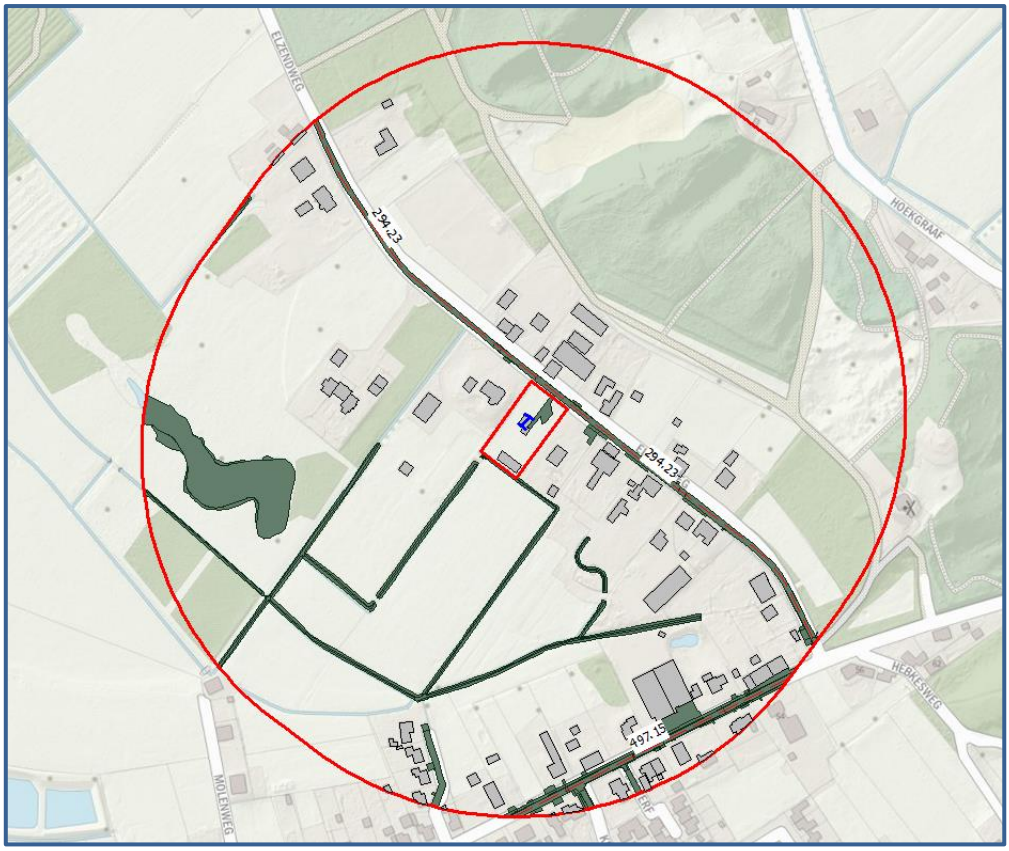

Afbeelding 4. Verkeersgegevens (intensiteiten)

De rekenpunten zijn aangebracht op de locaties en hoogten waar zich ook verblijfsruimtes kunnen bevinden. De rekenpunten zijn aangebracht op de gevels van de te realiseren woning. Bij verblijfruimtes op de begane grond en 1e en 2e etage is uitgegaan van rekenhoogtes van respectievelijk 1,5; 4,5 en 7,5 meter boven het maaiveld. Aangezien de nokhoogte 7,5 meter bedraagt wordt er toch voor gekozen om voor een worst-case beoordeling de 3e toetspunt '2e verdieping' met hoogte 7,5 meter mee te nemen.

De overige invoergegevens (gebouwen en gebouwhoogtes) zijn afgelezen uit topografische gegevens van het Kadaster, het AHN, bestemmingsplankaarten en uit de beschikbare bronnen via internet.

In bijlage II is een grafische presentatie van het ingevoerde rekenmodel weergegeven.
De numerieke invoergegevens van het rekenmodel (wegdektypen, verkeersintensiteiten, verdelingen, hoogtes, etc.) zijn opgenomen in bijlage III.

Op afbeelding 5 en 6 zijn 3d-weergaven van de rekenmodellen opgenomen.

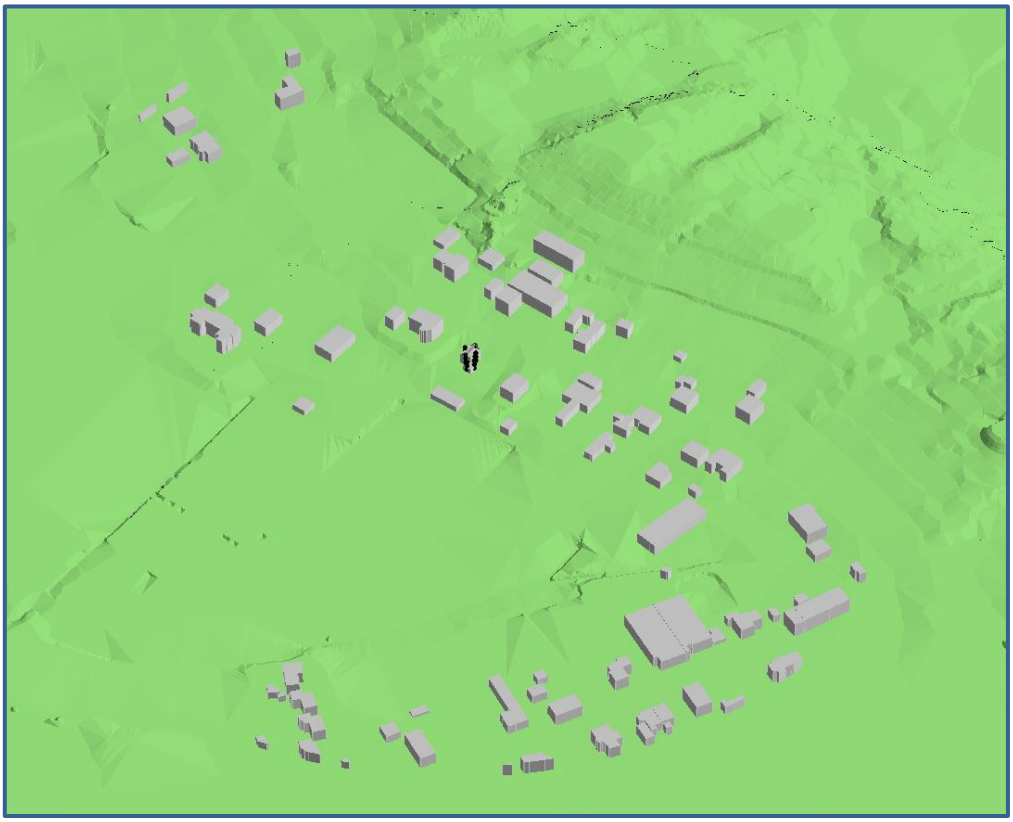

Afbeelding 5. Rekenmodel, 3d-weergave

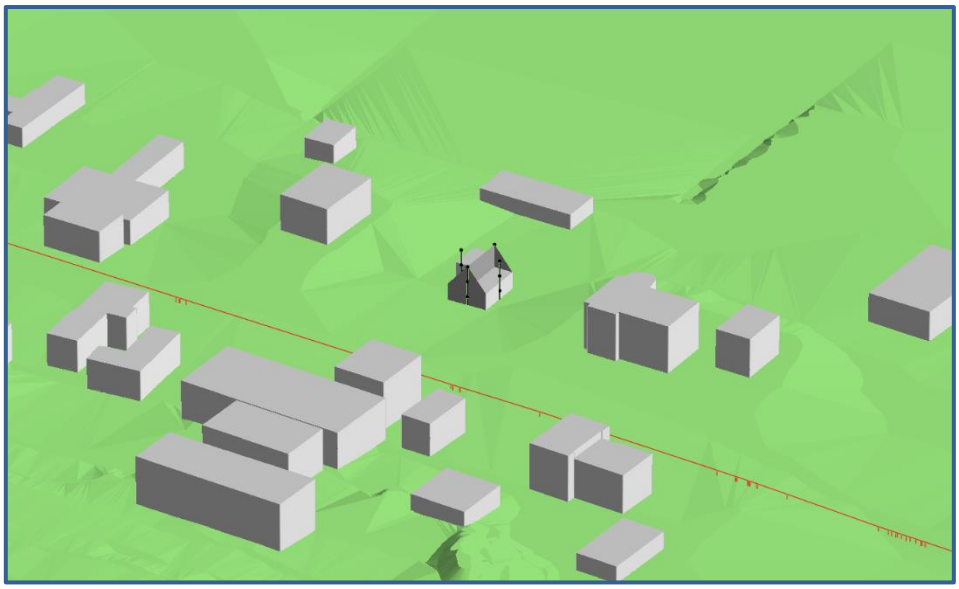

Afbeelding 6. Rekenmodel, 3d-weergave

3. REKENRESULTATEN

3.1. Algemeen

De geluidbelastingen door de gezoneerde wegen zijn apart berekend. Daarnaast is de cumulatieve geluidbelasting door alle wegen in de omgeving berekend (exclusief aftrek volgens artikel 110g Wet geluidhinder). De geluidbelastingen zijn berekend zonder reflectie door de achterliggende gevel (invallend geluidsniveau).

3.2. Geluidbelastingen voor Elzendweg

Op de afbeelding 7 zijn de berekende geluidbelastingen van Elzendweg weergegeven. Een compleet overzicht van de rekenresultaten is opgenomen in bijlage IV.

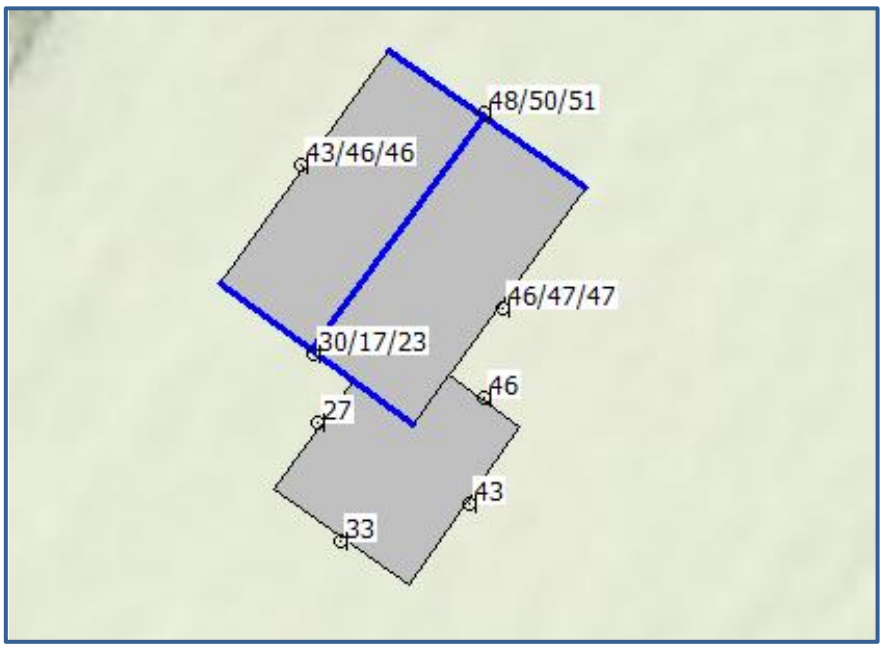

Afbeelding 7. Geluidbelastingen L_{den} (incl. aftrek art. 110g Wgh) Elzendweg
Berekende geluidbelastingen op een hoogte van 1,5 / 4,5 / 7,5 meter

Toetsing
De geluidbelasting bedraagt op zijn hoogst 51 dB ter plaatse van de noordgevel van het gebouw voor de 1e en 2e etage. De voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt overschreden. Een hogere-waardeprocedure voor de Elzendweg is nodig.

3.3. Hogere-waardebeleid

Omdat de voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt overschreden zal een hogere waarde nodig zijn voor de realisatie van de woning vanwege geluid afkomstig van de Elzendweg. De maximale ontheffingswaarde van 63 dB wordt dan niet overschreden.

Ontheffingsbeleid
Conform gangbaar ontheffingenbeleid wordt bij een verzoek om hogere waarden onderzocht of de geluidbelasting gereduceerd kan worden door:

1. bronmaatregelen, zoals het toepassen van een geluidreducerend wegdek;
2. overdrachtsmaatregelen, zoals het toepassen van een afschermende voorziening;
3. maatregelen bij de ontvanger, zoals het toepassen van dove gevels (gevels zonder te openen delen die grenzen aan een verblijfsruimte).

Wanneer maatregelen onvoldoende effect hebben of niet gewenst zijn om redenen van stedenbouwkundige, landschappelijke, verkeerskundige of financiële aard, dan kan het bevoegd gezag hogere waarden vaststellen.

Bronmaatregelen
Het toepassen van geluidreducerend wegdek, het verlagen van verkeersintensiteiten of het aanpassen van de maximale snelheid kan leiden tot lagere geluidniveaus.

Over het algemeen is het vervangen van het wegdektype voor het beperken van de geluidbelasting bij een kleinschalig woningcomplex niet reëel (financieel). Ten opzichte van het aantal woning (drie) waarvoor de overschrijding zou worden voorkomen wordt een dergelijke aanpassing niet als financieel realistisch beschouwd. Of het aanpassen van het wegdektype een doelmatige investering is, is een afweging voor de wegbeheerder (gemeente Wijchen).

Maatregelen die de verkeersstromen wijzigen (zoals het verlagen van de verkeersintensiteiten of de maximumsnelheid) zullen niet ad hoc worden genomen, maar zijn een onderdeel van een uitgebreide verkeersstudie. Het beperken van de geluidbelasting bij een woningcomplex van deze grootte vormt doorgaans geen aanleiding voor een uitgebreide verkeersstudie.

Overdrachtsmaatregelen
Een afschermende voorziening of het vergroten van de afstand van de woning tot de weg kan leiden tot lagere geluidniveaus.

Er is geen ruimte om een geluidsscherm tussen de beoogde woning en de weg in te passen. Daarnaast zullen de kosten voor een scherm niet opwegen tegen het gewenste effect bij het realiseren van één woning. Of het realiseren van een scherm een doelmatige investering is, is een afweging voor de wegbeheerder (gemeente Wijchen).

Het plan betreft de realisatie van een nieuwe woning. Het vergroten van de afstand tussen de geluidsbron en de woning is mogelijk. Echter zal de woning meer dan 20 meter verder van weg moeten worden geplaatst voor het in theorie gewenste resultaat, dit is geen reële afstandscorrectie. Het is niet te verwachten dat deze correctie werkelijk gewenste impact zal hebben voor de geluidsbelasting van de woning. Het verplaatsen van de woning op het perceel wordt als niet mogelijk geacht. Daarbij wordt het oppervlak van de geluidsluwe tuin en leefomgeving gereduceerd en het woon- en leefklimaat alleen verminderd.

Maatregelen bij de ontvanger
In paragraaf 3.4 wordt ingegaan op de cumulatieve geluidbelasting ter plaatse van de beoordelingspunten. Bij het ontwerp van de woning wordt, waar nodig, rekening gehouden met de extra benodigde geluidwering van de desbetreffende geveldelen.

Gemeentelijk beleid
In deze bijlage is het pakket van bouwkundige eisen weergegeven bij overschrijding van de voorkeursgrenswaarde uit de Wet Geluidhinder.

- Geluidniveau I: dit is gelijk aan het gewenste niveau.
- Geluidniveau II: er is dan sprake van een beperkte overschrijding van het gewenste niveau (tot maximaal 5 dB door weg- en spoorweglawaai, tot maximaal 2 dB(A) door industrielawaai);
- Geluidniveau III: er is dan sprake van een ruime overschrijding van de voorkeursgrenswaarde (tot maximaal 10 dB door weg- en spoorweglawaai, 2 – 5 dB(A) door industrielawaai).

Geluidniveau	Verkeerslawaai (dB)	Spoorweglawaai (dB)	Industrielawaai (dB)
I	GN	GN	GN
II	GN I + 5 dB	GN I + 5 dB	GN I + 2 dB
III	GN I + 10 dB	GN I + 10 dB	GN I + 5 dB

Het hanteren van geluidsniveaus maakt het mogelijk de hinder van de drie verschillende bronsoorten weg, spoorweg en industrie onder een vergelijkbare noemer te brengen.

Nieuwbouw
De volgende eis geldt voor nieuwbouw – geluidniveau II:

- Geluidluwe gevel De woning dient tenminste te beschikken over één gevel met een lager (luw) geluidniveau. Het geluidniveau op deze luwe gevel is niet hoger dan de voorkeursgrenswaarde voor elk van de te onderscheiden geluidbronnen (op dit punt blijft het beleid van Wijchen gehandhaafd).

Nieuwbouw – geluidniveau III vervalt in het nieuwe beleid. Een dergelijk geluidniveau is zo hoog dat de leefkwaliteit niet meer als redelijk is. Dergelijke woningen zijn in Wijchen niet gewenst.

Geluidluwe zijde
Er is slechts sprake van een geluidluwe zijde indien de gevelbelasting niet meer is dan 48 dB.

Dove gevels
De gemeente Wijchen wil het gebruik van dove gevels zoveel mogelijk beperken. Daar waar bronmaatregelen, maatregelen in de overdracht of geluidsisolerende maatregelen niet mogelijk zijn, mag als uiterste maatregel een dove gevel worden toegepast. Dit in combinatie met tenminste één geluidsluwe gevel.

Afwijkingen
Van bovenstaande eisen kan slechts in geval van zwaarwegende motivatie door B&W worden afgeweken.

Woning realisatie
Aangezien de voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt overschreden met 3 dB tot 51 dB zal er in dit geval sprake zijn van GN II (GN I + 5 dB). Het realiseren van de woning blijft mogelijk.

De te realiseren woning aan de Elzendweg heeft op de overige drie gevels een gecumuleerde geluidsbelasting onder de 48 dB zoals te zien in afbeelding 8. Deze gevels worden dus als geluidsluw beschouwd. Als eis van het hogere waarde beleid van gemeente Wijchen zal er dus minimaal één gevel met een geluidluwe zijde met leefomgeving moeten zijn, hier wordt aan voldaan.

De voorgevel zou hiervoor doof gemaakt kunnen worden, echter heeft gemeente Wijchen de voorkeur geen dove gevels toe te passen. Aangezien alleen de voorgevel de geluidsbelasting draagt en de andere gevels geluidsbelastingen hebben onder de grenswaarde zal een dove gevel waarschijnlijk een extreme maatregel zijn voor het gebied waar de woning zal komen.

Aangezien nieuwbouw daarnaast over het algemeen aan hoge eisen voor de gevelwering voldoet, kan gesteld worden dat de cumulatieve geluidbelasting een aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat binnen in de woning niet in de weg staat. Met een maximale geluidsbelasting van 51 dB en de minimum eis van een gevelwering van 20 dB zal er zeker een leefklimaat van 31 dB zijn in de woning. Of het toepassen van de dove voorgevel noodzakelijk is, zal door gemeente Wijchen moeten worden afgewogen.

3.4. Gecumuleerde geluidbelastingen

Op afbeelding 8 zijn de berekende cumulatieve geluidbelastingen weergegeven. Een compleet overzicht van de rekenresultaten is opgenomen in bijlage IV.

Voor het verkrijgen van een bouwvergunning is het noodzakelijk dat:
- Er wordt voldaan aan de eisen voor de minimale geluidwering van de gevels.
- Er sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat.
- Aangezien nieuwbouw daarnaast over het algemeen aan hoge eisen voor de gevelwering voldoet kan gesteld worden dat de cumulatieve geluidbelasting een aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat binnen in de woning niet in de weg staat.

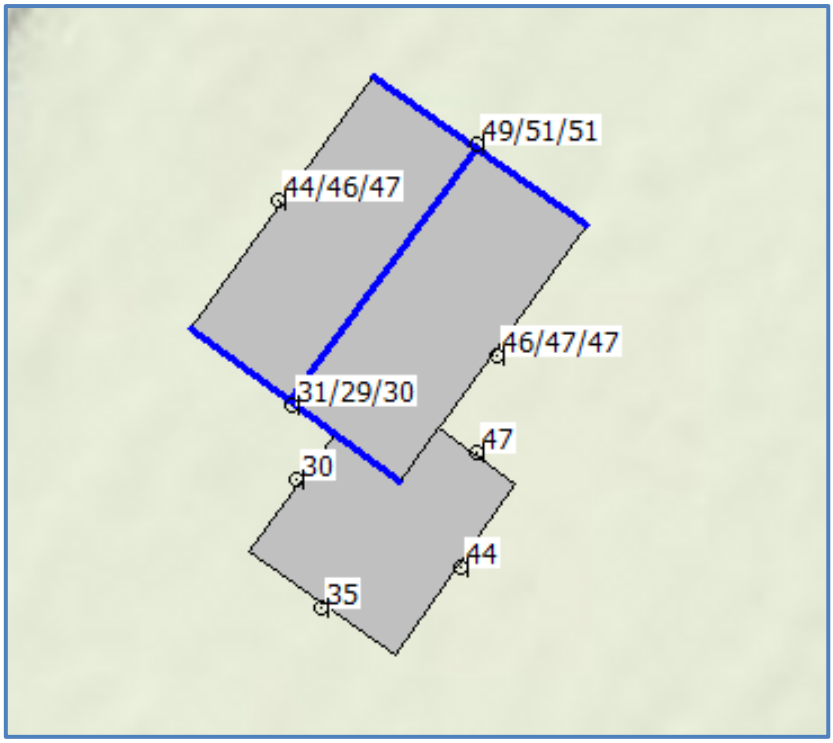

Afbeelding 8. Geluidbelastingen Lden (excl. aftrek art. 110g Wgh) cumulatief
Berekende geluidbelastingen op een hoogte van 1,5 / 4,5 / 7,5 meter

Het Bouwbesluit 2012 geeft de minimumeis voor de karakteristieke geluidwering. Zie hoofdstuk 3.4.1. Daarnaast wordt het woon- en leefklimaat beoordeeld aan de hand van de cumulatieve geluidbelasting. Zie hoofdstuk 3.4.2.

3.4.1. Bouwbesluit

Voor de geluidbelasting op de geveldelen wordt volgens het Bouwbesluit (formeel) uitgegaan van de verleende hogere waarde. Echter wordt met oog op een acceptabel wonen verblijfsklimaat (binnenniveau) meestal uitgegaan van de cumulatieve geluidbelasting, inclusief wegen in een 30 km/uur zone.

De geluidbelasting vanwege bovengenoemde wordt berekend met een aftrek van 0 dB volgens het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2012, artikel 3.4 lid 1 onder e. (zie ook paragraaf 2.3), in het vervolg genoemd: “exclusief aftrek”.

De karakteristieke geluidwering $G_{a;k}$ van de gevel van een verblijfsgebied moet bij nieuwbouw ten minste gelijk zijn aan de hoogste waarde van de geluidbelasting minus 33 dB óf 20 dB.

Toetsing
De gecumuleerde geluidbelasting bij de geplande woning bedraagt ten hoogste 51 dB ter plaatse van de 1^e en 2^e verdieping van de voorgevel (noordzijde). De vereiste karakteristieke geluidwering $G_{a;k}$ bedraagt dan 20 dB (standaardeis uit het bouwbesluit). Nader onderzoek naar de geluidwering van de gevels is niet nodig.

3.4.2. Woon- en leefklimaat

Bij het beoordelen van het woon- en verblijfsklimaat kan worden uitgegaan van de geluidbelastingen zoals gepresenteerd op afbeelding 8 en in bijlage IV. Deze geluidbelasting bedraagt ten hoogste 51 dB ter plaatse van de noordgevel op de 1e en 2e etage van het gebouw.

Voor het beoordelen van het woon- en verblijfsklimaat ter plaatse van de te realiseren woning wordt gebruik gemaakt van de 'kwaliteitsindicatie geluid' van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). In tabel 3 is de classificering van de milieukwaliteit bij verschillende waarden van de cumulatieve geluidbelasting (in $L_{den)}$ weergegeven.

Tabel 3. Classificering van de kwaliteit van de akoestische omgeving in L_{den}

Gecumuleerd L_{den}	Classificering milieukwaliteit
≤ 45	Zeer goed
46 – 50	Goed
51 – 55	Redelijk
56 – 60	Matig
61 – 65	Slecht
> 65	Zeer slecht

De geluidniveaus ter plaatse van de gewenste woning variëren van 30 tot 51 dB. De milieukwaliteit wordt daarom over het algemeen gekwalificeerd als 'Zeer Goed' tot 'Redelijk'. Het woon- en verblijfsklimaat ter plaatse van de woning kan evengoed wel als acceptabel worden aangemerkt.

Hierbij kunnen de volgende zaken in overweging worden meegenomen:

- De woning beschikken over een geluidluwe gevel
- De woning beschikken over een geluidluwe buitenruimte
- Aangezien nieuwbouw daarnaast over het algemeen aan hoge eisen voor de gevelwering voldoet kan gesteld worden dat de cumulatieve geluidbelasting een aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat binnen in de woning niet in de weg staat.

4. CONCLUSIE

In dit onderzoek is de geluidbelasting vanwege het wegverkeerslawaai berekend voor de gewenste woning op het perceel Elzendweg 13b in Bergharen.

Hogere waarden

Een hogere waarde is nodig omdat niet alle berekende geluidsniveaus komend van de gezoneerde wegen in de omgeving onder de voorkeursgrenswaarde van 48 dB liggen.

Een hogere waarde is nodig voor de geluidsbelasting van de Elzendweg op de voorgevel van de woning. Er wordt voldaan aan de eis van het gemeentelijk beleid voor geluidluwe gevels. Er is een woon- en leefklimaat van 51 - 20 = 31 dB verzekerd is via een standaard eis van het bouwbesluit. Het verlenen van hogere waarden wordt mogelijk geacht. Maatregelen worden niet doelmatig geacht, zie paragraaf 3.3.

Bouwbesluit en woon- en leefklimaat

Benodigde gevelwering (wegverkeerslawaai)

De gecumuleerde geluidbelasting bij de geplande woning bedraagt ten hoogste 51 dB op de noordgevel op de 1e en 2e etage van het gebouw. De vereiste karakteristieke geluidwering $G_{a;k}$ bedraagt dan 20 dB (standaardeis uit het bouwbesluit). Eén onderzoek naar de geluidwering van de gevels is nodig.

Woon- en leefklimaat

De milieukwaliteit wordt bij de woning wordt geclassificeerd als ‘Zeer Goed’ tot ‘Redelijk’. Het woon- en verblijfsklimaat ter plaatse van de woning wordt als acceptabel aangemerkt. Op basis van de toelichting in paragraaf 3.4.1 en 3.4.2 kan gesteld worden dat de cumulatieve geluidbelasting (wegverkeer) een aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat niet in de weg staat.

BIJLAGE I. GEGEVENS

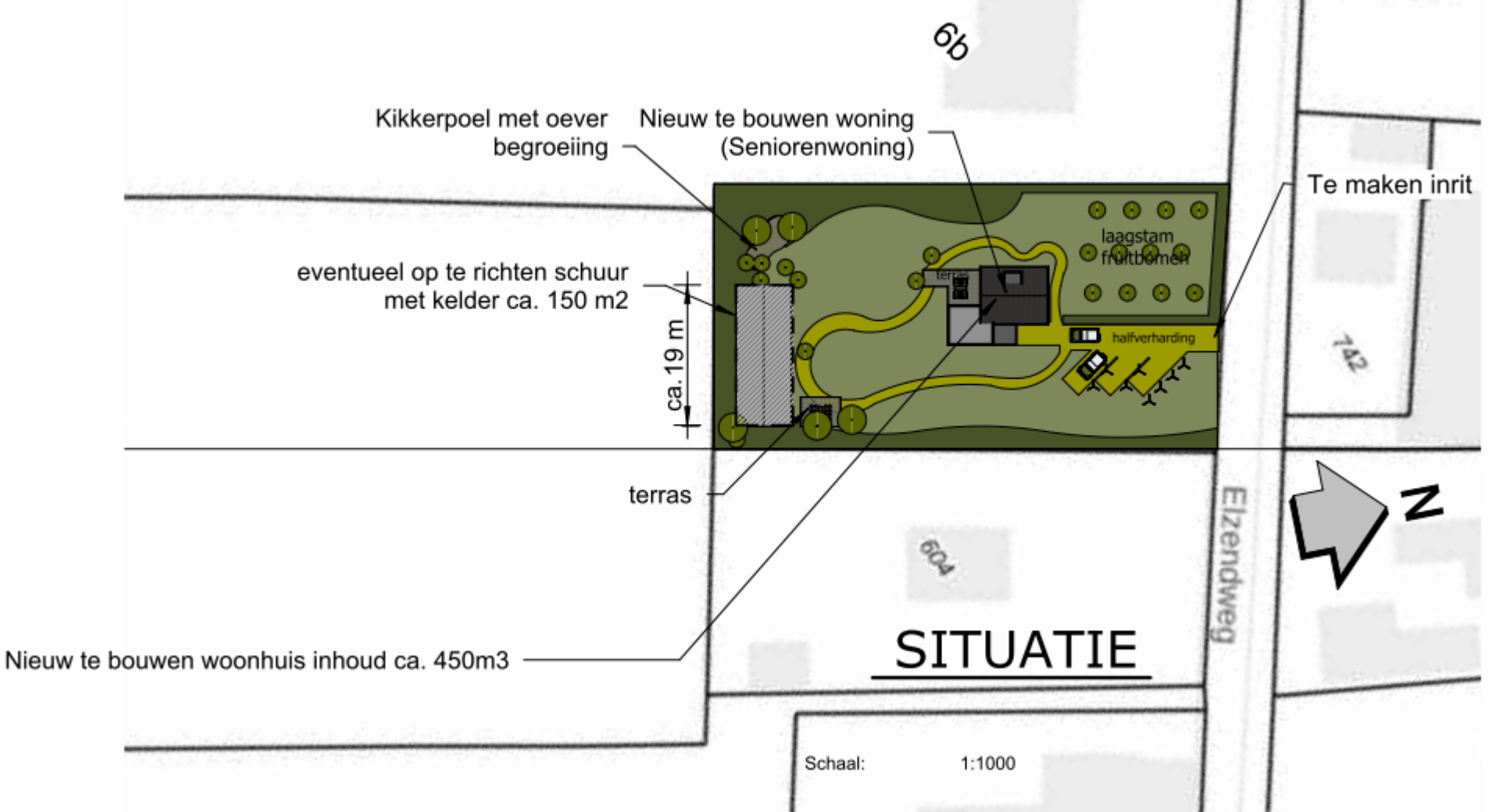
6b
Kikkerpoel met oever begroeiing
Nieuw te bouwen woning (Seniorenwoning)
Te maken inrit
laagstam fruitbomen
eventueel op te richten schuur met kelder ca. 150 m2
ca. 19 m
terras
halfverharding
142
terras
Elzendweg
604
N
Nieuw te bouwen woonhuis inhoud ca. 450m3
SITUATIE
Schaal: 1:1000

BIJLAGE II. AFBEELDING REKENMODEL

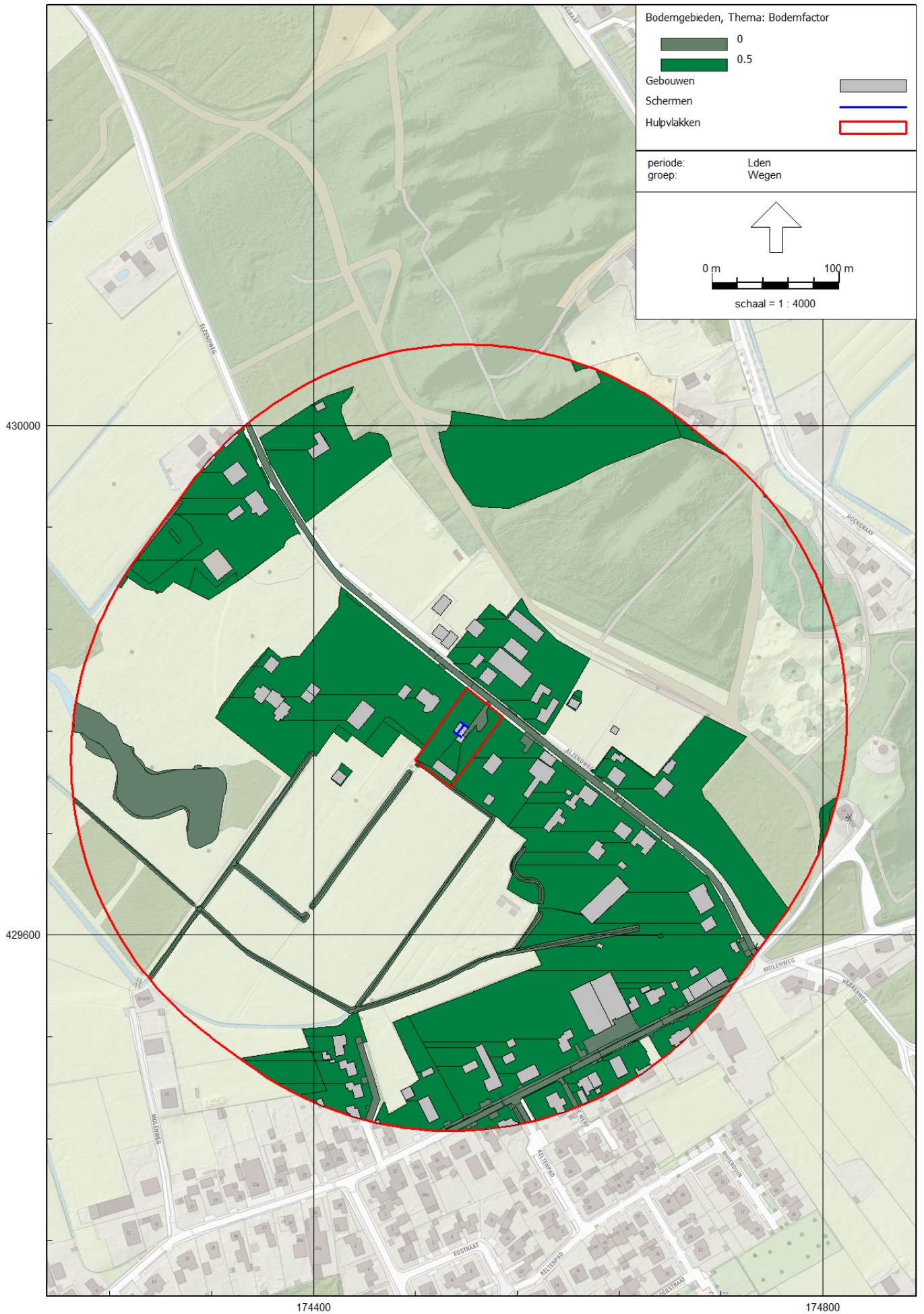
Bodemgebieden, Thema: Bodemfactor
0
0.5
Gebouwen
Schermen
Hulpvlakken
periode: Lden
groep: Wegen
0 m
100 m
schaal = 1 : 4000
430000
429600
174400
174800
ELZENWEG
HOEKGRAAF
MOLENWEG
HERKENWEG
KELTERPAD
EIKSTRAAT
RIJKEBOUW

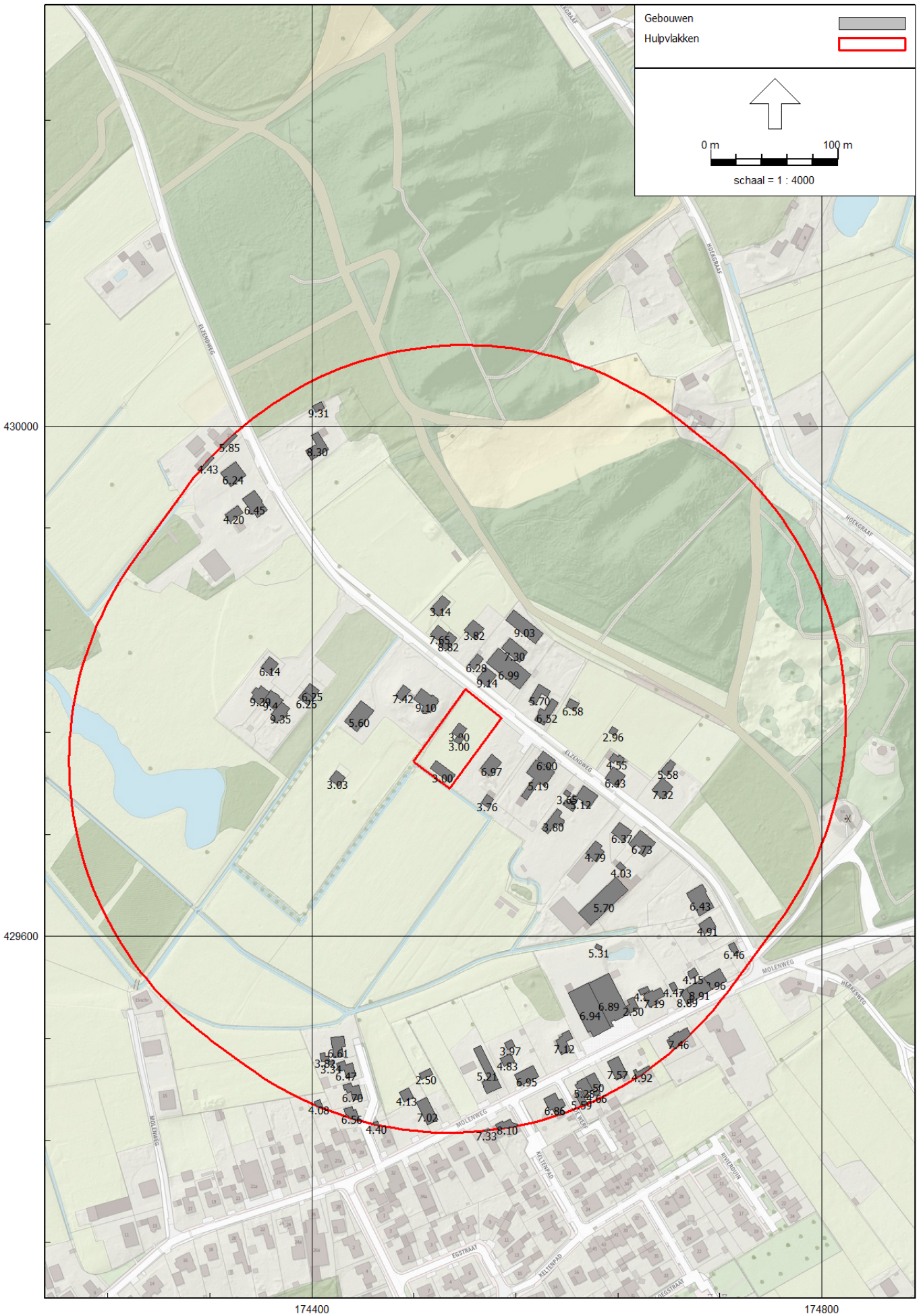
Gebouwen
Hulpvlakken
0 m
100 m
schaal = 1 : 4000
430000
429600
174400
174800
ELZENWEG
HOEKGRAAF
MOLENWEG
HERKENWEG
KELTERPAD
EGSTRAAT
RIJKEBOUW

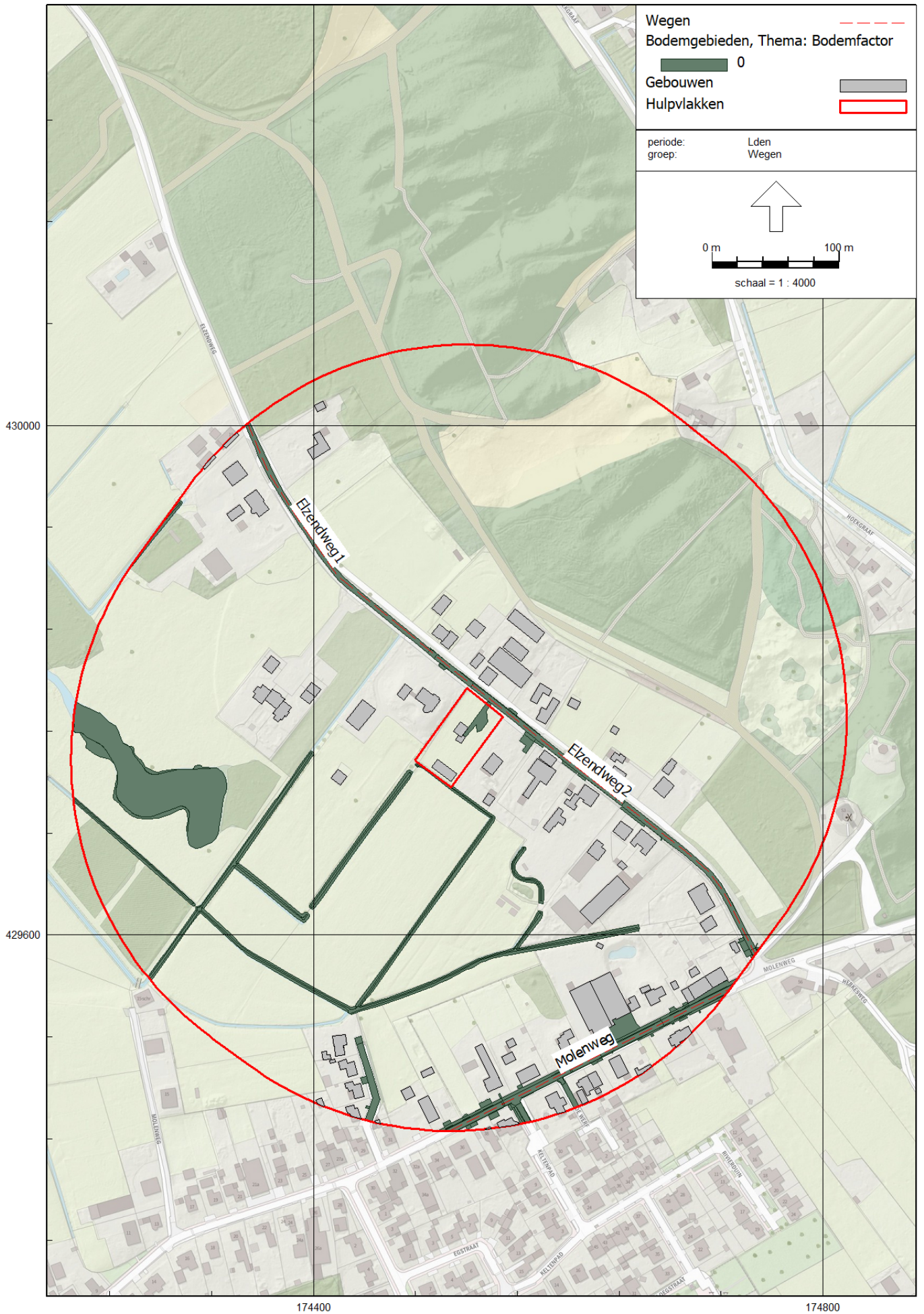
Wegen
Bodemgebieden, Thema: Bodemfactor
0
Gebouwen
Hulpvlakken
periode: Lden
groep: Wegen
0 m
100 m
schaal = 1 : 4000
Elzendweg1
Elzendweg2
Molenweg
430000
429600
174400
174800

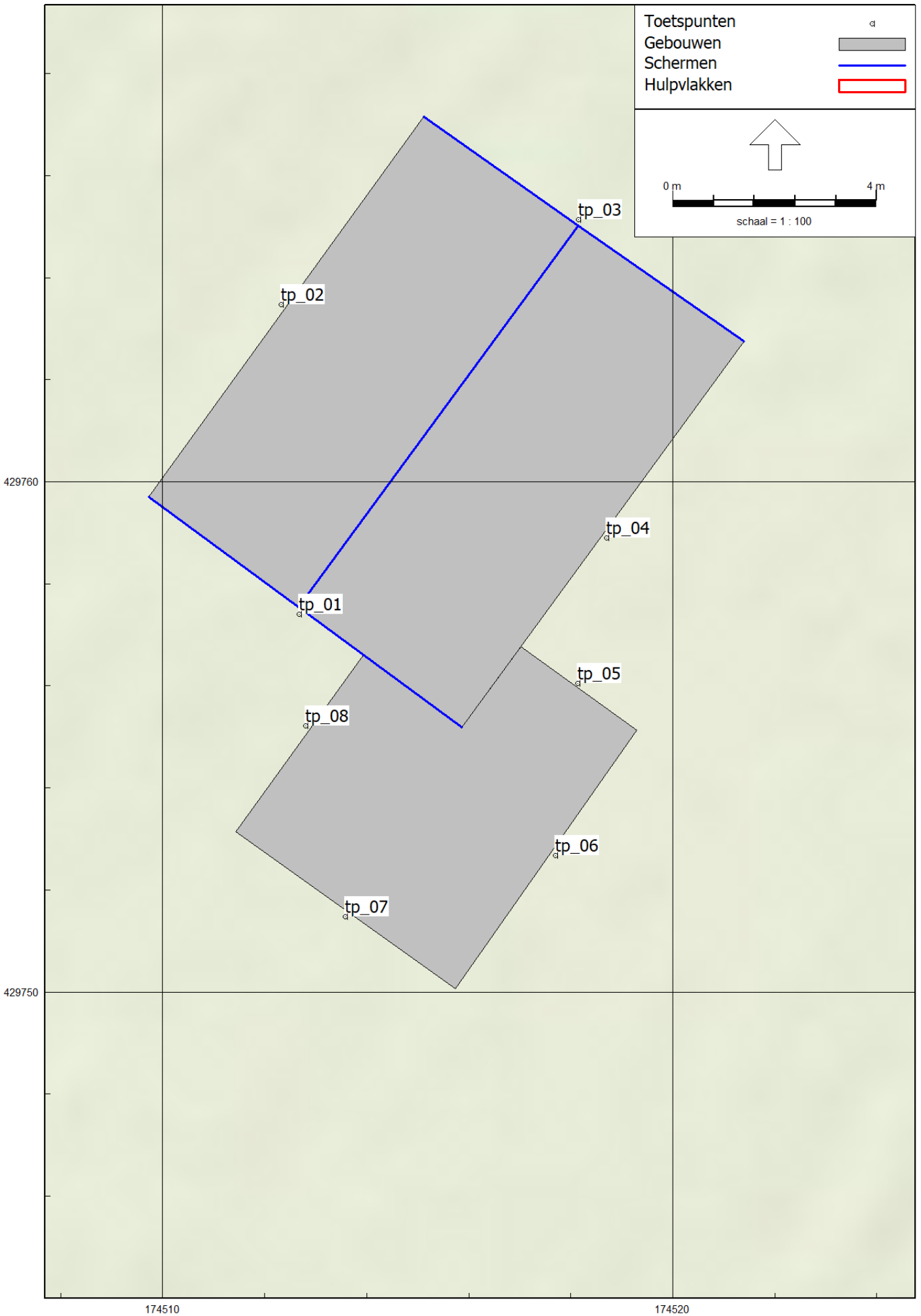
Toetspunten
Gebouwen
Schermen
Hulpvlakken
0 m
4 m
schaal = 1 : 100
tp_01
tp_02
tp_03
tp_04
tp_05
tp_06
tp_07
tp_08
429760
429750
174510
174520

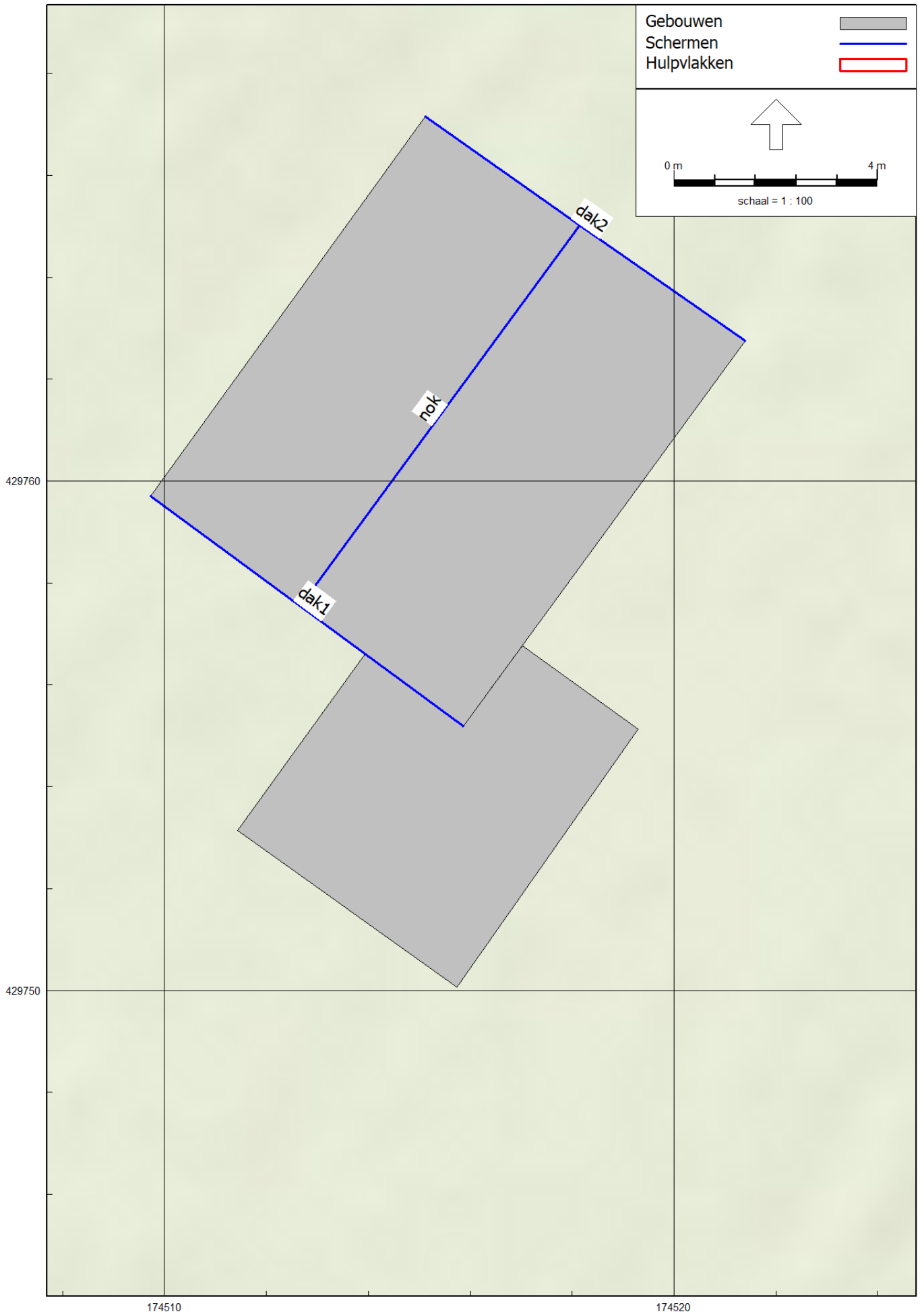
Gebouwen
Schermen
Hulpvlakken
0 m
4 m
schaal = 1 : 100
dak2
nok
dak1
429760
429750
174510
174520

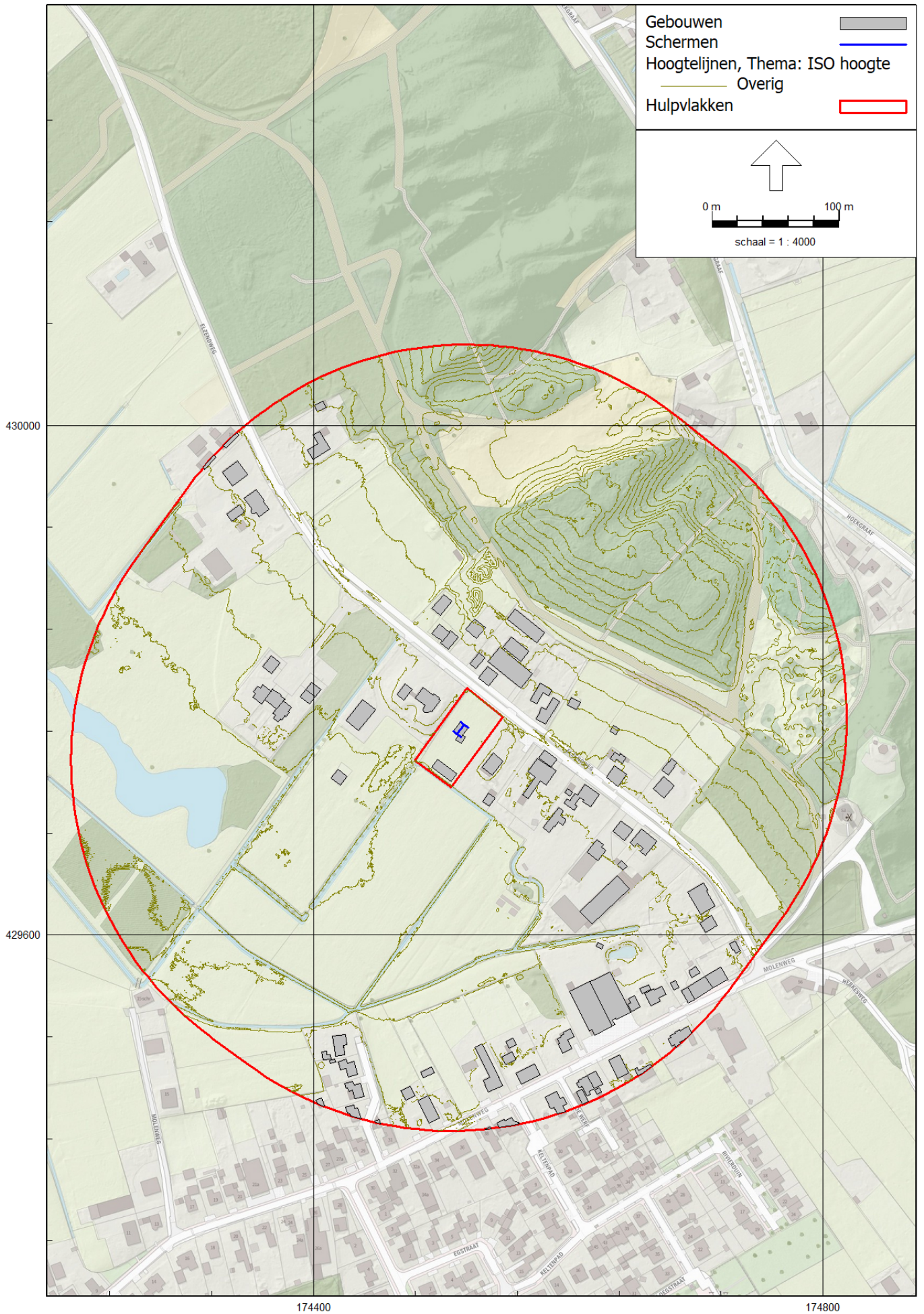
Gebouwen
Schermen
Hoogtelijnen, Thema: ISO hoogte
Overig
Hulpvlakken
0 m
100 m
schaal = 1 : 4000
430000
429600
174400
174800
ELSENWEG
HOEKGRAAF
MOLENWEG
HERKENWEG
KELTERPAD
EIGSTRAAT
RIJKEBOUW

BIJLAGE III. INVOERGEGEVENS REKENMODEL

Modeleigenschappen

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: V01

Model eigenschap	
Omschrijving	V01
Verantwoordelijke	De Roever
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMG-2012, wegverkeer|
Aangemaakt door	j.vd.oetelaar op 3-2-2023
Laatst ingezien door	j.vd.oetelaar op 9-2-2023
Model aangemaakt met	Geomilieu V2022.4 rev 1
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Lden
Waarde	Gem(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Rekenoptimalisatie aan	Ja
Zoekafstand [m]	5000
Aandachtsgebied	5000
Max.refl.afstand	--
Standaard bodemfactor	1.00
Openingshoek	2
Max.refl.diepte	1
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0.00; 0.00; 1.00; 2.00; 4.00; 10.00; 23.00; 58.00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3.50

Modeleigenschappen

Commentaar

Itemeigenschappen

Model: V01
V01 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Groep	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Type	Cpl	Cpl_W	Hbron	Helling
Molenweg		30km/uur wegen	0.00	0.00	Relatief	Verdeling	False	1.5	0.75	0
Elzendweg2		Elzendweg 30	0.00	--	Relatief	Verdeling	False	1.5	0.75	0
Elzendweg1	60km/u	Elzendweg 60	0.00	--	Relatief	Verdeling	False	1.5	0.75	0

Model: V01
V01 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Wegdek	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))
Molenweg	W0	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Elzendweg2	W0	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Elzendweg1	W0	60	60	60	60	60	60	60	60	60

Itemeigenschappen

Model: V01
V01 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%ZV(D)
Molenweg	497.15	97.00	1.50	1.50	97.00	98.00	96.00	1.50	1.00	1.50	1.50
Elzendweg2	294.23	97.00	1.50	1.50	97.00	98.00	96.00	1.50	1.00	1.50	1.50
Elzendweg1	294.23	97.00	1.50	1.50	97.00	98.00	96.00	1.50	1.00	1.50	1.50

Itemeigenschappen

Model: V01
V01 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	%ZV(A)	%ZV(N)
Molenweg	1.00	2.50
Elzendweg2	1.00	2.50
Elzendweg1	1.00	2.50

Itemeigenschappen

Model: V01
V01 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	X	Y	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D
tp_01		174512.68	429757.41	8.00	Relatief	1.50	4.50	7.50	--
tp_02		174512.33	429763.47	8.00	Relatief	1.50	4.50	7.50	--
tp_03		174518.16	429765.14	8.07	Relatief	1.50	4.50	7.50	--
tp_04		174518.70	429758.89	8.00	Relatief	1.50	4.50	7.50	--
tp_05		174518.14	429756.05	7.99	Relatief	1.50	--	--	--
tp_06		174517.70	429752.68	7.88	Relatief	1.50	--	--	--
tp_07		174513.58	429751.48	7.82	Relatief	1.50	--	--	--
tp_08		174512.81	429755.22	7.94	Relatief	1.50	--	--	--

Itemeigenschappen

Model: V01
V01 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
tp_01	--	--	Ja
tp_02	--	--	Ja
tp_03	--	--	Ja
tp_04	--	--	Ja
tp_05	--	--	Ja
tp_06	--	--	Ja
tp_07	--	--	Ja
tp_08	--	--	Ja

Itemeigenschappen

Model: V01
V01 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp
15		174636.76	429743.31	4.55	9.03	Relatief	0 dB
16	woonfunctie	174613.04	429718.24	5.12	8.70	Relatief	0 dB
17		174602.52	429786.26	6.58	10.50	Relatief	0 dB
21	woonfunctie	174588.05	429775.17	6.52	9.54	Relatief	0 dB
64	woonfunctie	174564.15	429710.18	5.19	8.00	Relatief	0 dB
39		174546.17	429825.87	6.99	10.96	Relatief	0 dB
26		174555.30	429834.05	7.30	11.68	Relatief	0 dB
75		174637.08	429756.97	2.96	9.76	Relatief	0 dB
66		174438.67	429784.57	5.60	7.60	Relatief	0 dB
67	industriefunctie,woonfunctie	174536.95	429811.00	9.14	9.91	Relatief	0 dB
68	woonfunctie	174479.53	429785.98	9.10	9.00	Relatief	0 dB
69		174529.87	429821.27	6.28	9.99	Relatief	0 dB
70	woonfunctie	174636.46	429732.94	6.43	9.00	Relatief	0 dB
48		174578.13	429797.47	5.70	10.04	Relatief	0 dB
14		174599.22	429715.01	3.65	8.31	Relatief	0 dB
49		174581.67	429745.22	6.00	8.82	Relatief	0 dB
84		174542.30	429707.64	3.76	7.75	Relatief	0 dB
85		174476.39	429791.65	7.42	9.00	Relatief	0 dB
79	woonfunctie	174540.22	429725.50	6.97	9.00	Relatief	0 dB
10	woonfunctie	174707.57	429567.41	8.96	8.66	Relatief	0 dB
9	woonfunctie	174693.83	429559.13	8.89	8.46	Relatief	0 dB
6	industriefunctie,woonfunctie	174617.05	429563.29	6.94	8.00	Relatief	0 dB
7		174634.62	429528.32	6.89	8.47	Relatief	0 dB
8	woonfunctie	174699.70	429549.48	8.91	8.67	Relatief	0 dB
1	woonfunctie	174370.82	429777.32	9.41	7.00	Relatief	0 dB
2		174394.17	429792.70	6.26	7.18	Relatief	0 dB
3		174394.17	429792.70	6.25	7.18	Relatief	0 dB
4		174359.90	429810.64	6.14	7.00	Relatief	0 dB
18	woonfunctie	174335.23	429990.09	5.85	0.00	Relatief	0 dB
19	woonfunctie	174404.84	429995.59	8.30	10.50	Relatief	0 dB
20	woonfunctie	174674.90	429724.26	7.32	9.65	Relatief	0 dB
12		174696.27	429572.67	4.15	8.40	Relatief	0 dB
62	logiesfunctie,woonfunctie	174354.82	429949.68	6.45	8.49	Relatief	0 dB
63		174317.39	429971.62	4.43	0.00	Relatief	0 dB
40		174558.50	429855.80	9.03	12.71	Relatief	0 dB
28		174681.11	429738.16	5.58	10.00	Relatief	0 dB
29		174592.51	429700.07	3.80	8.00	Relatief	0 dB
42		174663.04	429560.85	4.83	8.10	Relatief	0 dB
43		174683.90	429564.16	4.47	8.22	Relatief	0 dB
65		174419.20	429729.80	3.03	6.59	Relatief	0 dB
57	woonfunctie	174673.45	429559.60	7.19	8.16	Relatief	0 dB
33		174340.28	429972.20	6.24	8.58	Relatief	0 dB
34		174341.84	429937.96	4.20	8.00	Relatief	0 dB
38	woonfunctie	174706.07	429640.71	6.43	8.77	Relatief	0 dB
47		174641.53	429689.52	6.37	8.74	Relatief	0 dB
74	industriefunctie	174638.57	429646.43	5.70	8.00	Relatief	0 dB
50		174623.34	429593.98	5.31	8.00	Relatief	0 dB
58		174712.13	429615.13	4.91	8.05	Relatief	0 dB
51	woonfunctie	174376.35	429783.55	9.35	7.00	Relatief	0 dB
52	woonfunctie	174366.59	429791.27	9.39	7.00	Relatief	0 dB
53	woonfunctie	174657.68	429683.32	6.73	9.00	Relatief	0 dB
76		174641.67	429658.35	4.03	8.30	Relatief	0 dB
78		174735.10	429587.51	6.46	9.00	Relatief	0 dB
61	industriefunctie	174622.80	429674.86	4.79	8.12	Relatief	0 dB
86	woonfunctie	174649.82	429539.92	2.50	8.39	Relatief	0 dB
80		174508.64	429861.96	3.14	10.00	Relatief	0 dB
81		174528.04	429832.84	3.82	10.34	Relatief	0 dB
83	woonfunctie	174506.50	429837.48	8.82	9.99	Relatief	0 dB
82	woonfunctie	174501.19	429830.74	7.65	9.70	Relatief	0 dB
5		174620.96	429478.37	4.66	8.87	Relatief	0 dB

Model: V01
V01 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Refl. 63	Refl. 8k
15	0.80	0.80
16	0.80	0.80
17	0.80	0.80
21	0.80	0.80
64	0.80	0.80
39	0.80	0.80
26	0.80	0.80
75	0.80	0.80
66	0.80	0.80
67	0.80	0.80
68	0.80	0.80
69	0.80	0.80
70	0.80	0.80
48	0.80	0.80
14	0.80	0.80
49	0.80	0.80
84	0.80	0.80
85	0.80	0.80
79	0.80	0.80
10	0.80	0.80
9	0.80	0.80
6	0.80	0.80
7	0.80	0.80
8	0.80	0.80
1	0.80	0.80
2	0.80	0.80
3	0.80	0.80
4	0.80	0.80
18	0.80	0.80
19	0.80	0.80
20	0.80	0.80
12	0.80	0.80
62	0.80	0.80
63	0.80	0.80
40	0.80	0.80
28	0.80	0.80
29	0.80	0.80
42	0.80	0.80
43	0.80	0.80
65	0.80	0.80
57	0.80	0.80
33	0.80	0.80
34	0.80	0.80
38	0.80	0.80
47	0.80	0.80
74	0.80	0.80
50	0.80	0.80
58	0.80	0.80
51	0.80	0.80
52	0.80	0.80
53	0.80	0.80
76	0.80	0.80
78	0.80	0.80
61	0.80	0.80
86	0.80	0.80
80	0.80	0.80
81	0.80	0.80
83	0.80	0.80
82	0.80	0.80
5	0.80	0.80

Model: V01
V01 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp
11	woonfunctie	174621.78	429492.84	5.50	8.76	Relatief	0 dB
55	woonfunctie	174557.09	429450.53	8.10	0.00	Relatief	0 dB
13	woonfunctie	174591.59	429459.29	6.86	0.00	Relatief	0 dB
22	woonfunctie	174431.14	429457.31	6.56	0.00	Relatief	0 dB
23	woonfunctie	174430.76	429485.14	6.70	8.00	Relatief	0 dB
24	woonfunctie	174425.30	429521.76	6.61	8.00	Relatief	0 dB
25		174555.80	429508.26	4.83	8.00	Relatief	0 dB
41		174556.54	429519.01	3.97	8.00	Relatief	0 dB
56	woonfunctie	174534.43	429447.38	7.33	0.00	Relatief	0 dB
30	woonfunctie	174573.37	429498.67	6.95	8.16	Relatief	0 dB
31	woonfunctie	174490.04	429473.72	7.02	8.00	Relatief	0 dB
32	woonfunctie	174425.62	429502.29	6.47	8.00	Relatief	0 dB
46		174476.04	429481.25	4.13	8.00	Relatief	0 dB
44		174416.82	429502.65	3.34	8.00	Relatief	0 dB
45		174492.89	429496.40	2.50	7.86	Relatief	0 dB
35	woonfunctie	174601.70	429526.04	7.12	8.14	Relatief	0 dB
36	woonfunctie	174640.37	429505.92	7.57	8.92	Relatief	0 dB
37		174658.57	429491.82	4.92	0.00	Relatief	0 dB
73		174400.67	430015.39	9.31	11.00	Relatief	0 dB
59	woonfunctie	174692.54	429518.80	7.46	0.00	Relatief	0 dB
54		174410.17	429508.45	3.82	8.00	Relatief	0 dB
60	woonfunctie	174532.52	429514.26	5.21	8.00	Relatief	0 dB
77		174448.71	429452.73	4.40	0.00	Relatief	0 dB
71		174611.02	429478.86	5.59	8.78	Relatief	0 dB
72	woonfunctie	174608.48	429484.49	5.28	8.71	Relatief	0 dB
87		174407.12	429465.72	4.08	0.00	Relatief	0 dB
hfdgebw		174515.11	429767.15	3.00	8.04	Relatief	0 dB
schuur		174492.54	429731.61	3.00	7.06	Relatief	0 dB
bijgebouw		174513.94	429756.60	3.00	7.99	Relatief	0 dB

Itemeigenschappen

Model: V01
V01 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Refl. 63	Refl. 8k
11	0.80	0.80
55	0.80	0.80
13	0.80	0.80
22	0.80	0.80
23	0.80	0.80
24	0.80	0.80
25	0.80	0.80
41	0.80	0.80
56	0.80	0.80
30	0.80	0.80
31	0.80	0.80
32	0.80	0.80
46	0.80	0.80
44	0.80	0.80
45	0.80	0.80
35	0.80	0.80
36	0.80	0.80
37	0.80	0.80
73	0.80	0.80
59	0.80	0.80
54	0.80	0.80
60	0.80	0.80
77	0.80	0.80
71	0.80	0.80
72	0.80	0.80
87	0.80	0.80
hfdgebw	0.80	0.80
schuur	0.80	0.80
bijgebouw	0.80	0.80

Itemeigenschappen

Model: V01
V01 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl.L 63	Refl.L 8k
nok		174518.15	429765.03	7.50	--	Relatief	0 dB	Nee	0.20	0.20
dak1		174515.87	429755.18	--	--	Relatief	0 dB	Nee	0.80	0.80
dak2		174515.11	429767.15	--	--	Relatief	0 dB	Nee	0.80	0.80

Itemeigenschappen

Model: V01
V01 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Refl.R 63	Refl.R 8k
nok	0.20	0.20
dak1	0.20	0.20
dak2	0.20	0.20

Verkeersgegevens

Aanvrager: De Roever Omgevingsadvies
Waar: Elzendweg 13b Bergharen
Datum: 6 februari 2023

- Aandeel vracht/ bus t.o.v. totaal verkeer (%) werkdag
- Etmaalintensiteiten werkdag (mvt)
- Omrekenfactor werkdag-weekdag: 0,9
- Bron: Regionale Verkeers en Milieukaart
- Autonome groei: 2%

- Wegverharding: Elzendweg - asfalt verharding
- Maximumsnelheid: 30 km/u op beide wegen

Gegevens 2021 pre corona

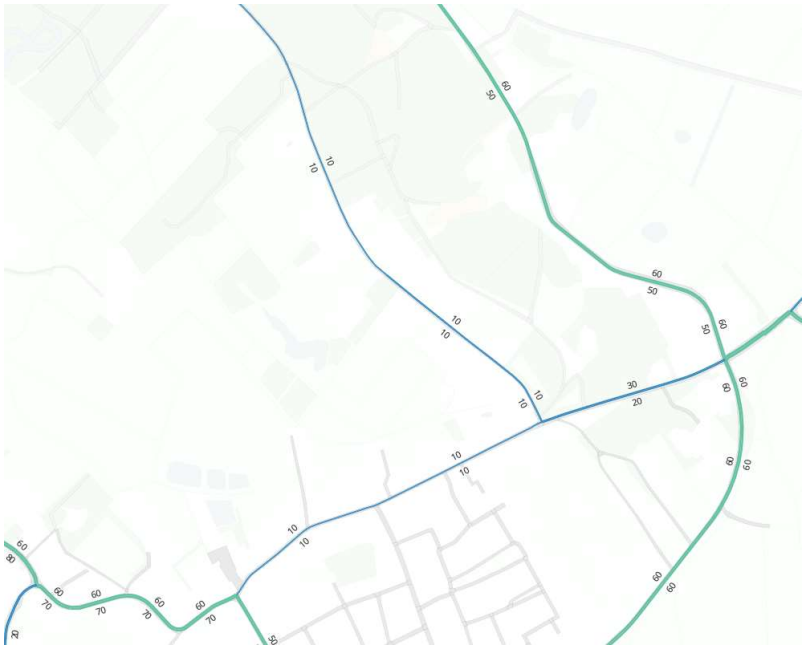

Aandeel vracht/ bus

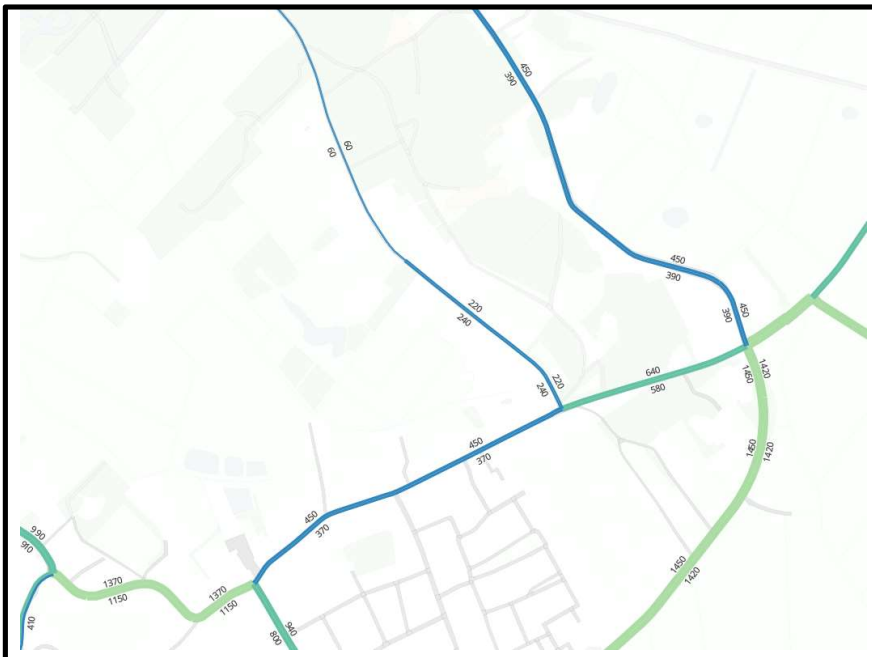

Etmaalintensiteiten

Gegevens 2031H

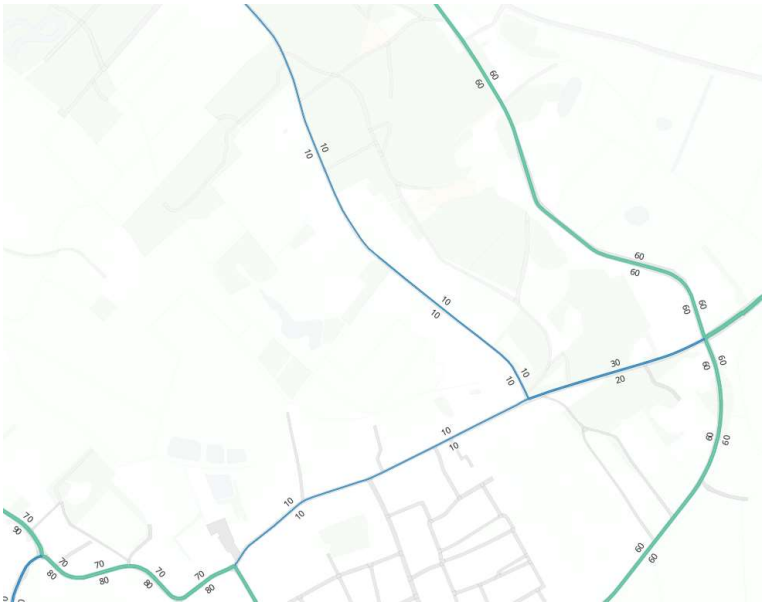

Aandeel vracht/ bus

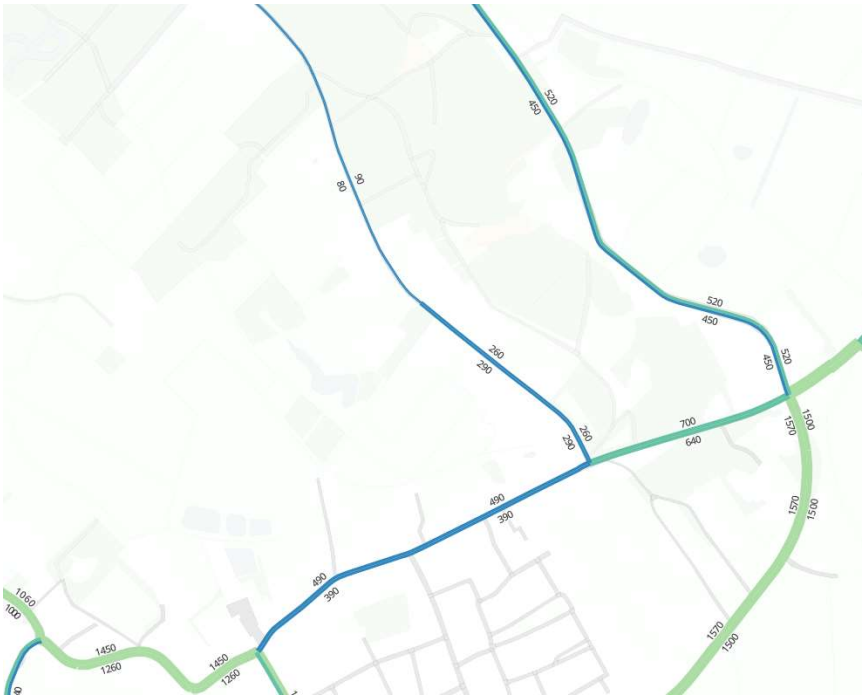

Etmaalintensiteiten

VI-Lucht & Geluid 2-8-2023 16:02

Invoer algemeen

gemeente	Wijchen (pc4: 6617, stedelijkheidsgraad 5)
straat	Molenweg
wegcategorie	Binnen de bebouwde kom; 1x2; gemengd verkeer met parkeren op of aan de weg; snelheid max. 30 km/h

Uitvoer

	2023			
Grootheid	Etmaal	Gem. uur Dag	Gem. uur Avond	Gem. uur Nacht
Intensiteit personenauto's [mvt]	4,840	309	162	57
Intensiteit middelzwaar vrachtverkeer [mvt]	80	5	1	1
Intensiteit zwaar vrachtverkeer [mvt]	80	5	2	2
Intensiteit bus [mvt]	0			
Totale intensiteit [mvt]	5,000	320	165	60
Aandeel gem. D-, A- en N-uur in totale etmaalintensiteit		0.064	0.033	0.012
Fractie personenauto's	0.968	0.967	0.980	0.957
Fractie middelzwaar vrachtverkeer	0.016	0.017	0.009	0.018
Fractie zwaar vrachtverkeer	0.016	0.015	0.011	0.025
Fractie bus	0.000			

	2020			
Grootheid	Etmaal	Gem. uur Dag	Gem. uur Avond	Gem. uur Nacht
Intensiteit personenauto's [mvt]	4,840	309	162	57
Intensiteit middelzwaar vrachtverkeer [mvt]	80	5	1	1
Intensiteit zwaar vrachtverkeer [mvt]	80	5	2	2
Intensiteit bus [mvt]	0			
Totale intensiteit [mvt]	5,000	320	165	60
Aandeel gem. D-, A- en N-uur in totale etmaalintensiteit		0.064	0.033	0.012
Fractie personenauto's	0.968	0.967	0.980	0.957
Fractie middelzwaar vrachtverkeer	0.016	0.017	0.009	0.018
Fractie zwaar vrachtverkeer	0.016	0.015	0.011	0.025
Fractie bus	0.000			

	2030			
Grootheid	Etmaal	Gem. uur Dag	Gem. uur Avond	Gem. uur Nacht
Intensiteit personenauto's [mvt]	4,840	309	162	57
Intensiteit middelzwaar vrachtverkeer [mvt]	80	5	1	1
Intensiteit zwaar vrachtverkeer [mvt]	80	5	2	2
Intensiteit bus [mvt]	0			
Totale intensiteit [mvt]	5,000	320	165	60
Aandeel gem. D-, A- en N-uur in totale etmaalintensiteit		0.064	0.033	0.012
Fractie personenauto's	0.968	0.967	0.980	0.957
Fractie middelzwaar vrachtverkeer	0.016	0.017	0.009	0.018
Fractie zwaar vrachtverkeer	0.016	0.015	0.011	0.025
Fractie bus	0.000			

BIJLAGE IV. REKENRESULTATEN WEGVERKEERSLAWAAI

Rekenresultaten 30km per uur wegen

Rapport: Resultatentabel
Model: V01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 30km/uur wegen
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
tp_01_A		174512.68	429757.41	1.50	25.27	6.87	7.54	22.78
tp_01_B		174512.68	429757.41	4.50	31.21	12.81	13.46	28.72
tp_01_C		174512.68	429757.41	7.50	30.44	12.03	12.70	27.95
tp_02_A		174512.33	429763.47	1.50	22.50	4.11	4.75	20.01
tp_02_B		174512.33	429763.47	4.50	24.03	5.63	6.30	21.54
tp_02_C		174512.33	429763.47	7.50	10.03	-8.52	-7.59	7.55
tp_03_A		174518.16	429765.14	1.50	12.03	-6.41	-5.68	9.54
tp_03_B		174518.16	429765.14	4.50	15.97	-2.50	-1.71	13.49
tp_03_C		174518.16	429765.14	7.50	19.00	0.58	1.28	16.51
tp_04_A		174518.70	429758.89	1.50	24.77	6.35	7.03	22.28
tp_04_B		174518.70	429758.89	4.50	29.84	11.43	12.09	27.35
tp_04_C		174518.70	429758.89	7.50	30.96	12.55	13.22	28.47
tp_05_A		174518.14	429756.05	1.50	0.73	-17.83	-16.89	-1.75
tp_06_A		174517.70	429752.68	1.50	28.74	10.36	10.99	26.25
tp_07_A		174513.58	429751.48	1.50	30.54	12.15	12.77	28.05
tp_08_A		174512.81	429755.22	1.50	25.33	6.95	7.55	22.84

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: V01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Elzendweg
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
tp_01_A		174512.68	429757.41	1.50	32.60	14.23	14.83	30.11
tp_01_B		174512.68	429757.41	4.50	19.68	1.29	1.91	17.19
tp_01_C		174512.68	429757.41	7.50	25.71	7.40	7.88	23.21
tp_02_A		174512.33	429763.47	1.50	45.90	27.52	28.15	43.41
tp_02_B		174512.33	429763.47	4.50	48.61	30.22	30.86	46.12
tp_02_C		174512.33	429763.47	7.50	48.89	30.49	31.15	46.40
tp_03_A		174518.16	429765.14	1.50	50.71	32.32	32.96	48.22
tp_03_B		174518.16	429765.14	4.50	52.78	34.39	35.03	50.29
tp_03_C		174518.16	429765.14	7.50	53.07	34.67	35.33	50.58
tp_04_A		174518.70	429758.89	1.50	48.79	30.39	31.06	46.30
tp_04_B		174518.70	429758.89	4.50	49.11	30.71	31.38	46.62
tp_04_C		174518.70	429758.89	7.50	49.48	31.07	31.75	46.99
tp_05_A		174518.14	429756.05	1.50	48.95	30.56	31.22	46.46
tp_06_A		174517.70	429752.68	1.50	45.99	27.61	28.23	43.50
tp_07_A		174513.58	429751.48	1.50	35.94	17.57	18.18	33.45
tp_08_A		174512.81	429755.22	1.50	29.62	11.23	11.87	27.13

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: V01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Wegen
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
tp_03_C		174518.16	429765.14	7.50	53.47	35.09	35.71	50.98
tp_03_B		174518.16	429765.14	4.50	53.18	34.81	35.42	50.69
tp_03_A		174518.16	429765.14	1.50	51.16	32.80	33.39	48.67
tp_04_C		174518.70	429758.89	7.50	49.61	31.20	31.88	47.12
tp_04_B		174518.70	429758.89	4.50	49.34	30.95	31.60	46.85
tp_02_C		174512.33	429763.47	7.50	49.11	30.72	31.36	46.62
tp_05_A		174518.14	429756.05	1.50	49.08	30.69	31.33	46.59
tp_04_A		174518.70	429758.89	1.50	48.94	30.54	31.20	46.45
tp_02_B		174512.33	429763.47	4.50	48.83	30.45	31.08	46.34
tp_06_A		174517.70	429752.68	1.50	46.53	28.17	28.76	44.04
tp_02_A		174512.33	429763.47	1.50	46.20	27.83	28.44	43.71
tp_07_A		174513.58	429751.48	1.50	37.51	19.16	19.73	35.02
tp_01_A		174512.68	429757.41	1.50	34.03	15.68	16.24	31.54
tp_01_C		174512.68	429757.41	7.50	32.69	14.34	14.90	30.20
tp_08_A		174512.81	429755.22	1.50	32.40	14.05	14.59	29.90
tp_01_B		174512.68	429757.41	4.50	31.78	13.39	14.02	29.29

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: V01
LAeq bij Bron voor toetspunt: tp_03_C
Groep: Wegen
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
tp_03_C		174518.16	429765.14	7.50	53.47	35.09	35.71	50.98
Elzendweg2		174470.09	429840.36	0.00	52.87	34.46	35.14	50.38
Elzendweg1	60km/u	174348.25	430001.59	0.00	44.56	26.35	26.62	42.05
Molenweg		174506.72	429446.08	0.00	19.00	0.58	1.28	16.51

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Omgevingsdienst Regio Nijmegen
Afdeling Vergunningverlening

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

W.Z23.102049.02 / D230311436

ONTWERPBESLUIT HOGERE GRENSWAARDE D.D. XXX april 2023
Wet geluidhinder
Project: Elzendweg 13b, Bergharen
Bestemmingsplan: Elzendweg 13b Bergharen
Zaaknummer W.Z23.102049.02

1. INLEIDING

Voor de realisatie van een nieuwe woning aan de Elzendweg 13b te Bergharen wordt het bestemmingsplan aangepast. De nieuwe woonbestemming is geprojecteerd binnen de 250 meter brede wettelijke geluidzone (=akoestisch aandachtsgebied) van de maatgevende Elzendweg. De berekende geluidbelasting is hoger dan de voorkeursgrenswaarde. Hieruit volgt dat hogere waarden aangevraagd moet worden voor deze te realiseren woning. De gemeente Wijchen stelt het bestemmingsplan vast.

2. PLANGEGEVENS

Dit besluit hogere waarde wordt genomen in verband met het aanpassen van het bestemmingsplan. Namens de opdrachtgever is door De Roever Omgevingsadvies een akoestisch onderzoek uitgevoerd voor de toekomstige situatie vanwege de Elzendweg te Bergharen. Het bouwplan is begrensd door het bouwvlak vastgelegd in het ontwerpbestemmingsplan. Het verzoek is getoetst door de Omgevingsdienst Regio Nijmegen in opdracht van de gemeente Wijchen. Het college van Burgemeester en Wethouders heeft op grond van artikel 110a, lid 3 Wgh, de bevoegdheid om een hogere waarde vast te stellen.

In de nabije omgeving van het bouwplan zijn meerdere wegen gelegen. De geluidsbelasting vanwege de Elzendweg op de gevel van de nieuw te bouwen woning is berekend. De overige wegen geven geen relevante bijdrage aan de geluidbelasting. De geluidsbelasting vanwege de Elzendweg is hoger dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB voor wegverkeerslawaai. Op de gevels bedraagt de maximale geluidbelasting 51 dB.

De resultaten van het onderzoek zijn beschreven in het rapport, gedateerd 23 februari 2023 met referentie 20230243.V01.1. Om het plan te kunnen uitvoeren is een hogere waarde geluid onontkoombaar. Dit blijkt uit het rapport. Met het bouwplan kan voldaan worden aan de randvoorwaarden om die hogere waarde toe te kennen. Tevens zal het binnenklimaat van de op te richten woning vanuit akoestisch oogpunt moeten voldoen aan de gestelde eisen van het Bouwbesluit.

3 WETTELIJKE BASIS VAN HET BESLUIT

De normen met betrekking tot de geluidbelasting in ‘nieuwbouw situaties’ zijn in artikel 82 tot en met 87 van de Wet geluidhinder vermeld.

In eerste instantie wordt ervan uitgegaan dat een zogenaamde voorkeursgrenswaarde niet mag worden overschreden. Indien de voorkeursgrenswaarde wel, maar de maximale ontheffingswaarde niet wordt overschreden, kan onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend voor een hogere toelaatbare geluidbelasting. Wanneer de maximale ontheffingswaarde wordt overschreden is geen nieuwbouw mogelijk.

In de Wet geluidhinder worden voor nog niet geprojecteerde woningen de volgende eisen gesteld:
- voorkeursgrenswaarde 48 dB
- maximale ontheffingswaarde stedelijke gebied 63 dB
- maximale ontheffingswaarde buitenstedelijk gebied 53 dB.

Niet geprojecteerd betekent dat het vigerende bestemmingsplan geen woonbebouwing toestaat zodat het bestemmingsplan moet worden herzien. In het kader van de Wet geluidhinder is sprake van een nieuwe situatie.

Aftrek conform artikel 110g Wet geluidhinder
Op grond van verdere ontwikkelingen in de techniek en het treffen van geluid reducerende maatregelen aan de motorvoertuigen, is te verwachten dat het wegverkeer in de toekomst minder geluid zal produceren dan momenteel het geval is.

Binnen de Wet geluidhinder is middels artikel 110g de mogelijkheid geschapen om deze vermindering van de geluidproductie in de geluidbelasting door te voeren. Deze aftrek mag alleen worden toegepast bij het toetsen van de geluidbelasting aan de normstelling en niet bij het bepalen van het binnenniveau in de woning.

Bij toepassing van de juiste geluidwerende materialen en maatregelen is een binnenniveau van 33 dB gewaarborgd en is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

4. OVERWEGINGEN

Wij zijn op basis van het wettelijk kader nagegaan of en zo ja, welke maatregelen genomen kunnen worden om de geluidsbelasting op de gevel van de betreffende woning dusdanig te reduceren, dat geen hogere waarde noodzakelijk is. Indien maatregelen aan de bron (verkeer, weg) of maatregelen in het overdrachtsgebied niet doeltreffend zijn of overwegende bezwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard kunnen wij op grond van artikel 83 van de Wet geluidhinder een hogere toelaatbare geluidsbelasting toestaan.

Bronmaatregelen en overdrachtsmaatregelen
Het treffen van maatregelen aan de bron in de vorm van een andere wegverharding is vanuit financieel oogpunt niet haalbaar. Dit geldt ook voor een geluidscherm. Die is ook vanuit landschappelijk oogpunt onwenselijk. Het vergroten van de afstand tussen weg en woning is op het perceel niet mogelijk.

De conclusie luidt dat de hierboven aangegeven maatregelen op bezwaren stuiten van stedenbouwkundige, landschappelijk, verkeerskundige of financiële aard. Daarom is het bouwproject alleen mogelijk indien een hogere waarde wordt vastgesteld voor de geluidbelasting vanwege de Elzendweg. De hoogste waarde hierbij is 51 dB op de gevels. Deze waarde overschrijdt niet het wettelijk maximum van 63 dB.

5. ZIENSWIJZE

Alvorens de hogere waarden verleend worden dient dit voornemen bekend te worden gemaakt. Dit volgt uit artikel 110c, lid 1 van de Wet geluidhinder, alsmede afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Het ontwerpbesluit en de bijbehorende stukken worden vanaf << datum >> ter inzage gelegd en bekend gemaakt via het digitale gemeenteblad (www.officiëlebekendmakingen.nl). Gedurende de termijn van zes weken hebben belanghebbenden de gelegenheid om hun zienswijze tegen het ontwerp besluit kenbaar te maken.

6. BESLUIT

Gelet op de Wet geluidhinder, de Algemene wet bestuursrecht en de bovenstaande overwegingen, besluiten wij de volgende hogere waarden vast te stellen van 51 dB op de gevel van de geprojecteerde woning aan de Elzendweg 13b te Bergharen.

Vragen

Heeft u nog vragen naar aanleiding van dit besluit? Neem dan contact op met de heer

Zaaknummer

Het dossier is geregistreerd onder zaaknummer **W.Z23.102049.02**. Vermeld alstublieft dit nummer, als u contact met ons opneemt.

Resultaat van de check gedaan op 27-01-2023 15:15

Digitale watertoets

De watertoets helpt u om aan de hand van de locatie van uw ruimtelijke plan en een aantal vragen te toetsen of u de belangen van het Waterschap raakt. Indien dit het geval is krijgt u tekst en uitleg over het vervolg proces.

VOOR DE ACTIVITEIT DIGITALE WATERTOETS IS OP BASIS VAN DE GEGEVEN ANTWOORDEN NODIG:

1. Normale procedure
2. b_watergangen_met_zonering

OP BASIS VAN ONDERSTAANDE LOCATIE



VRAGEN EN ANTWOORDEN UIT DE CHECK

1. Gaat het plan uitsluitend over functiewijziging van bestaande bebouwing zonder fysieke aanpassing van bebouwing en ruimte?
   - nee
2. Is het totale plangebied groter dan 3500 m² ?
   - nee
3. Gaat het plan over activiteiten die kunnen leiden tot verontreiniging van het oppervlaktewater? (Bij twijfel: vink 'ja' aan)
   - nee
4. a_watergangen
   - nee
5. a_watergangen_zone
   - nee
6. b_watergangen_met_zonering
   - ja
7. c_watergang
   - nee
8. buitenbeschermingszone_waterkering
   - nee
9. kern_en_beschermingszone_waterkering
   - nee
10. persleidingen
    - nee
11. rioolgemaal
    - nee

12. rioolwaterzuivering
    - nee
13. Boringsvrije_zone_GLD
    - nee
14. Grondwaterbescherming_GLD
    - nee
15. Koude_Wateropslagvrije_zone
    - nee
16. Waterwingebieden_GLD
    - nee
17. Wegen
    - nee

DETAILS

1. Normale procedure

Wateradvies Normale procedure

Uit de watertoets blijkt dat u de gangbare watertoetsprocedure moet volgen. Dit betekent dat er nader overleg plaats moet vinden met Waterschap Rivierenland. Het waterschap wil vroegtijdig met u meedenken, u informeren en u adviseren over de waterhuishoudkundige aspecten van uw plan. Het waterschap beoordeelt of het waterbelang voldoende gewaarborgd is. Deze uitgangspuntennotitie is onderdeel van de watertoetsprocedure.

Wat moet ik doen?

Deze uitgangspuntennotitie vormt de start voor uw overleg met het waterschap. De notitie is automatisch opgesteld op basis van uw antwoorden en uw ingetekende plangebied. Waterschap Rivierenland geeft in deze uitgangspuntennotitie aan welke wateraspecten van belang zijn voor uw ruimtelijke plan. De gemeente draagt ook zorg voor aspecten van de waterhuishouding. Daarom is het belangrijk om uw plan ook met hen af te stemmen. U kunt contact opnemen met uw accountmanager van Waterschap Rivierenland voor overleg. U vindt deze contactgegevens hier: https://www.waterschaprivierenland.nl/accountmanagers-waterschap-rivierenland-gemeente

Beleid Waterschap Rivierenland

Het waterbeheerprogramma is bepalend voor het beleid van Waterschap Rivierenland en wordt iedere zes jaar geactualiseerd. Het plan omvat alle watertaken van het waterschap op gebied van waterveiligheid, afvalwaterzuivering, schoon en voldoende water. Daarnaast beschikt het waterschap over een verordening: de Keur. In de Keur staan regels voor de bescherming van onder andere waterkeringen, watergangen en bijhorende kunstwerken. In de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden beheert het waterschap ook wegen buiten de bebouwde kom (geen Rijks- of provinciale wegen). Hier is de Keur ook op van toepassing. De werkzaamheden in of nabij de watergangen, waterkeringen en wegen in beheer bij het waterschap worden getoetst aan de regels in de Keur. Voor het uitvoeren van werkzaamheden kan een watervergunning nodig zijn.

Klimaatadaptatie

Water en ruimtelijke ordening zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, zeker in ons veranderende klimaat. Extreme buien worden steeds vaker afgewisseld met perioden van droogte. We blijven ernaar streven om voldoende water van voldoende kwaliteit beschikbaar te hebben. Het waterschap heeft samen met de gemeenten de taak om te zorgen voor een klimaatbestendige inrichting van onze leefomgeving. Dit kunnen we niet alleen. U kunt een bijdrage leveren door uw plan zo klimaatbestendig mogelijk in te richten. Denk bijvoorbeeld aan groene daken of natuurvriendelijke oevers. De kwaliteit van de leefomgeving of de biodiversiteit kan zo worden vergroot. Op de website https://bouwadaptief.nl/ kunt u zich laten inspireren door klimaatadaptatieve projecten en vindt u een overzicht van mogelijke maatregelen.

Grondwater

Waterschap Rivierenland is verantwoordelijk voor het waterpeil in sloten en vaarten. Dit peil heeft indirect effect op het grondwaterpeil. Gemeenten moeten overlast door te veel of te weinig grondwater beperken. Particulieren zijn verantwoordelijk voor het grondwater op hun perceel.

Drooglegging

Drooglegging is de maat waarop het maaiveld, het straatniveau of het bouwpeil boven het oppervlaktewaterpeil ligt. We adviseren voor het maaiveld een drooglegging van 0,70 meter, voor het straatpeil een drooglegging van 1,00 meter en voor het bouwpeil een drooglegging van 1,30 meter. Zo voorkomt u overlast door grondwater. We adviseren om onderzoek te doen in gebieden waar overlast door grondwater bekend is of waar hoge grondwaterstanden voorkomen. U kunt maatregelen nemen om overlast te voorkomen. Voorbeelden van maatregelen zijn het ophogen van het maaiveld of bouwen zonder kruipruimte.

Infiltreren

Het is wenselijk dat uw plan grondwaterneutraal is. Dit kan door hemelwater te infiltreren. U houdt zo water vast voor drogere perioden. Dit kan alleen in gebieden waar de grondwaterstanden en de bodemopbouw dat toelaten. Het zijn de hogere gronden met een goede doorlatendheid. Onze accountmanager kan u hierover adviseren. Met een infiltratieonderzoek kunt u (laten) onderzoeken of en op welke wijze infiltratie kan plaatsvinden.

Watercompensatie

Aanleg van nieuw verhard oppervlak leidt tot versnelde afvoer van hemelwater naar watergangen. Om te voorkomen dat hierdoor wateroverlast ontstaat, kan aanleg van extra waterberging noodzakelijk zijn. Zo wordt het verlies van berging in de bodem gecompenseerd. Het is mogelijk dat u voor een eenmalige vrijstelling van de compensatieplicht in aanmerking komt. De eenmalige vrijstelling geldt bij een toename in verharding van minder dan 500 m² in stedelijk gebied en minder dan 1500 m² in landelijk gebied. Zo voorkomen we dat individuele bewoners moeten compenseren voor voorzieningen zoals serres, tuinschuurtjes, etc. Op sommige locaties is het onwenselijk om de vrijstelling in te zetten, omdat bijvoorbeeld de waterhuishoudkundige situatie dan zou verslechteren. Compenserende waterberging is dan wel nodig. Bespreek dit met de betreffende accountmanager van het waterschap.

Is de toename in verharding groter dan 500 m² in stedelijk gebied of groter dan 1500 m² in landelijk gebied dan is het mogelijk dat de vrijgestelde oppervlaktes in mindering worden gebracht. Neemt in uw plan de verharding bijvoorbeeld toe met 600 m² in stedelijk gebied, dan hoeft u met de vrijstelling maar voor 100 m² te compenseren. We gaan ervan uit dat gemeenten en organisaties deze vrijstelling op een eerder moment binnen ons beheergebied hebben ingezet. Zij hebben hier dan geen recht meer op hebben. U kunt contact opnemen met de afdeling vergunningen (vergunningen@wsrl.nl) van het waterschap om deze vrijstelling aan te vragen. U moet compenserende maatregelen nemen als u niet in aanmerking komt voor de vrijstelling of als u de vrijgestelde oppervlaktes overschrijdt. U zult daarover nadere afspraken moeten maken. Bespreek dit met uw accountmanager van het waterschap.

Berekenen benodigde watercompensatie De benodigde ruimte voor waterberging wordt berekend op basis van de toename van verhard oppervlak, maatgevende regenbuien en de maximaal toelaatbare peilstijging in de watergangen. De

vuistregel is dat er 436m³ waterberging nodig is per hectare nieuw verhard oppervlak. De maximaal toelaatbare peilstijging bedraagt 0,20 meter in het gebied Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. In de rest van het beheergebied van Waterschap Rivierenland geldt een maximaal toelaatbare peilstijging van 0,30 meter. Dit geldt voor plannen met een toename van verhard oppervlak tot 5.000 m2. De vuistregel geldt alleen bij waterberging in open water en als er geen sprake is van complicerende zaken (bijvoorbeeld kwel).

In stedelijk gebied kan waterberging ook worden gerealiseerd via een waterbergingsbank (indien beschikbaar). Plannen met een toename van het verhard oppervlak in stedelijk gebied tot 1500 m2 komen hiervoor in aanmerking.

Voor plannen met meer dan 5000m² extra verharding wordt een aparte berekening gevraagd. Dit geldt ook voor plannen die waterhuishoudkundig complex zijn. Hierbij worden de volgende berekeningsuitgangspunten gehanteerd: • De maatgevende afvoer door de watergangen is 1,5 l/s/u. Dit is ook de afvoer die de watergangen in het landelijk gebied nog net aankunnen. • Bij een regenbui die eenmaal per 100 jaar kan voorkomen met 10% opslag vanwege de klimaatverandering (T=100+10%) mag er geen inundatie optreden. • Bij een regenbui die eenmaal per 10 jaar optreedt met 10% opslag vanwege klimaatverandering (T=10+10%) moet er voor het straatpeil nog een drooglegging van 1,00 m zijn ten opzichte van zomerpeil.

Voorkeursvolgorde aanleg watercompensatie Bij de keuze van het soort bergingsvoorziening hanteert het waterschap de voorkeursvolgorde vasthouden-bergen-afvoeren:

• Hergebruik en/of vasthouden Hierbij wordt het hemelwater binnen het plangebied verzameld en komt niet (direct) in het oppervlaktewater terecht. Dit kan bijvoorbeeld met groene polderdaken en wadi’s. Het ontwerp-, beheer- en onderhoudsaspect spelen een belangrijke rol bij deze voorzieningen. De initiatiefnemer dient aantoonbaar te maken dat de gerealiseerde berging kan blijven functioneren. Op hoge zandgronden met een lage grondwaterstand heeft infiltratie onze voorkeur. De gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) komt niet hoger dan 50 cm onder het maaiveld. U kunt de attentiekaart infiltratie met daarop kansrijke gebieden voor infiltratie bij onze accountmanager opvragen. Buiten deze gebieden is infiltratie ook mogelijk, zolang de gemiddelde hoogste grondwaterstand niet hoger komt dan 50 cm onder maaiveld. In kwelgevoelige gebieden hanteren we de gemiddeld hoogste stijghoogte, omdat het grondwater in de winter (als de rivierstanden hoog zijn) hoger onder het maaiveld komt. De gemiddeld hoogste stijghoogte mag niet hoger komen dan 50 cm onder maaiveld. Infiltratie vindt bij voorkeur plaats in de openbare ruimte (openbaar groen, bermen, etc.). In overleg met de accountmanager kan hiervan worden afgeweken.

• Bergen Onder bergen verstaan we de opvang van hemelwater in het oppervlaktewater. Het hemelwater van het plangebied wordt opgevangen in het oppervlaktewater. Hier heeft het graven van nieuw oppervlaktewater de voorkeur boven het vergroten van bestaand water. Bij gebruik van bestaand water gaat de voorkeur uit naar watergangen die niet door Waterschap Rivierenland worden onderhouden. In het algemeen geldt dat compensatie in B-watergangen de voorkeur heeft boven compensatie in A-watergangen. Als de aanvrager kan aantonen dat compensatie in een B- of A-water redelijkerwijs niet mogelijk is, kan het waterschap ook compensatie in bestaande of nieuwe C-wateren toelaten.

Bij aanleg of aanpassing van watergangen is het van belang rekening te houden met de bereikbaarheid voor onderhoud, in- en uitlaatplaatsen voor maaiboten en opslagmogelijkheden voor slootvuil en kroos. Om water van voldoende waterkwaliteit te houden (of krijgen), is ook het zelfreinigend vermogen van het

watersysteem van belang. Dit wordt bevorderd door rekening te houden met voldoende waterdiepte (streven is 1 meter of juist droogvallend) en voldoende oevervegetatie (taludschuinte minimaal 1:2 of flauwer). Hierbij wordt hemelwater afgevoerd via de riolering.

• Afvoeren Hierbij wordt hemelwater afgevoerd via de riolering.

Waterkwaliteit Hieronder volgt een aantal algemene aandachtspunten die gelden voor verschillende ruimtelijke ontwikkelingen: • Gebruik geen uitlogende materialen zoals zink of koper. Zo komen deze materialen niet in de sloot terecht. Gebruikt u wel uitlogende materialen, dan mag het dakwater niet rechtstreeks op de sloten worden geloosd. • Bladeren van bladverliezende bomen langs het water komen vaak in het water terecht. Dit kan de waterkwaliteit negatief beïnvloeden. U kunt de hoeveelheid bladafval in de watergang beperken door rekening te houden met de plaatsing van bomen. • Neem de ecologische waarde mee in het ontwerp van een watergang, wadi, etc. Door aandacht te hebben voor de ecologische waarde, vergroot u deze zonder al te veel moeite.

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

DETAILS

2. b_watergangen_met_zonering

B-watergang

In het plangebied liggen een B-watergang of een beschermingszone van een B-watergang. "

Wat moet ik doen?

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

BLOM ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving

Quickscan Wet natuurbescherming Elzendweg 13b te Bergharen

Oriënterend onderzoek ecologie in het kader van de Wet natuurbescherming

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2023-0045
Datum:	3 februari 2023
Samensteller:	E.M.C. Straathof MSc
Projectleider:	ing. J. Dekkers
Opdrachtgever:	Buro Waalbrug
Contactpersoon:	S. Rijcken MSc

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding 4

1.1 Planlocatie 5

1.2 Beoogde ruimtelijke ingreep 6

2 Methode 7

2.1 Uitvoering onderzoek 7

2.2 Soortenbescherming 7

2.3 Gebiedsbescherming 9

2.4 Houtopstanden 10

2.5 Houdbaarheid en toepassing 10

3 Beoordeling 11

3.1 Soortenbescherming 11

3.2 Gebiedsbescherming 15

3.3 Houtopstanden 17

4 Samenvatting 18

4.1 Soortenbescherming 18

4.2 Gebiedsbescherming 18

4.3 Houtopstanden 18

5 Conclusie 19

5.1 Conclusie 19

5.2 Uitvoerbaarheid 19

5.3 Vervolgstappen 19

5.4 Te treffen maatregelen 19

1 Inleiding

Aan de Elzendweg 13b te Bergharen is een weide gesitueerd. De initiatiefnemer is voornemens op de planlocatie een seniorenwoning met tuin, waarin een poel aanwezig is, te realiseren. Het bestemmingsplan voorziet niet in de beoogde ruimtelijke ingreep en dient derhalve te worden gewijzigd van 'Agrarisch' naar Wonen'.

De beoogde ruimtelijke ingreep heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna (soortenbescherming), beschermde natuurgebieden (gebiedsbescherming) en/of beschermde houtopstanden. Ten behoeve van de beoogde ruimtelijke ingreep geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijke effecten van de ruimtelijke ingreep daarop.

Buro Waalbrug begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie verzocht de planlocatie te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde soorten, gebieden en houtopstanden. Vervolgens wordt getoetst of de beoogde ruimtelijke ingreep uitvoerbaar is in het kader van de Wet natuurbescherming en/of provinciaal beleid.

Onderzoeksdoelen

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (art. 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig op de planlocatie en welke negatieve effecten kunnen optreden als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van provinciaal aangewezen beschermde gebieden?
- Leidt de beoogde ruimtelijke ingreep tot kap van houtopstanden zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming?
- Dienen er vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming en/of provinciaal aangewezen beschermde gebieden te worden genomen, en zo ja, welke?



Figuur 1.1 De planlocatie is gelegen aan de Elzendweg 13b te Bergharen.

1.1 Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Elzendweg 13b te Bergharen (figuur 1.2). De planlocatie betreft een weide met gras, de omheining bestaat uit hekwerk en prikkeldraad. Aan het einde van het perceel is een greppel aanwezig. Aan beide zijden van het perceel zijn woningen gesitueerd. In figuur 1.3, figuur 1.4 en bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.



Figuur 1.2 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan de Elzendweg 13b te Bergharen.

De directe omgeving van de planlocatie wordt gekenmerkt door agrarisch gebied, afgewisseld met woningen. Op circa 2 km ten oosten van planlocatie ligt snelweg A50 en op 1,5 km ten noorden ligt de weg N322. Rivier de Maas ligt 8 kilometer ten zuiden van de planlocatie.



Figuur 1.3 Fotografische indruk van de omgeving van de planlocatie.

1.2 Beoogde ruimtelijke ingreep

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de realisatie van een seniorenwoning met tuin. In de tuin is onder andere een halfverharde oprit gepland, een moestuin en kikkerpoel. De functie van het perceel dient te wijzigen van 'agrarisch' naar 'wonen'. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

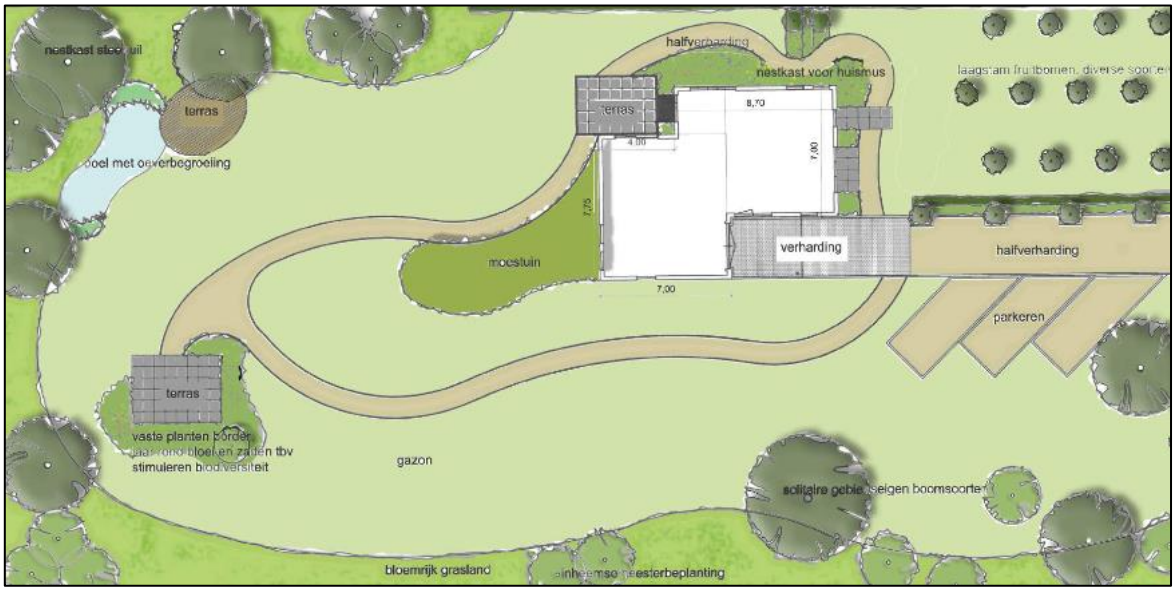

Figuur 1.3 Visuele representatie van de beoogde situatie (bron: Schreven ontwerp en bouwadvies).

2 Methode

Dit oriënterend onderzoek verkent alle relevante vakgebieden met betrekking tot de Wet natuurbescherming. Hierbij wordt een beoordeling gegeven van de aanwezigheid van specifieke potentie voor beschermde flora en fauna op de planlocatie, de betekenis van de planlocatie voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. Dit onderzoek bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen. De reikwijdte bestaat uit de Wet natuurbescherming en de provinciale omgevingsverordening.

2.1 Uitvoering onderzoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige flora en fauna. Op basis van dit veldbezoek wordt een inschatting gemaakt omtrent de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Tijdens het veldbezoek is de planlocatie nauwkeurig onderzocht, waarbij ook gelet werd op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 25 januari 2023 en is uitgevoerd door E.M.C. Straathof MSc onder begeleiding van ing. J. Dekkers. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 8/8 bewolkt, 0° Celsius en windkracht 1-2 (Bft).

Vaak zijn er al gegevens bekend over een planlocatie en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). In NDFF wordt normaliter hierbij een straal van 2 km aangehouden rondom de planlocatie. Afhankelijk van het karakter en ligging van de planlocatie kan een afwijkende afstand aangehouden worden. Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en biedt daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

2.2 Soortenbescherming

De soortenbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten (Wnb art. 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (Wnb art. 3.5) en Andere soorten (Wnb art. 3.10). Hierin worden rust- en voortplantingsverblijfplaatsen en het functioneel leefgebied beschermd. Bij overtreding van een verbodsbepaling geldt een ontheffingsplicht.

Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1)

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn (Wnb art. 3.5)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten (Wnb art. 3.10)

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
   a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
   b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
   c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vogelrichtlijn

Onder de Vogelrichtlijn zijn alle in gebruik zijnde nesten en broedgevallen van vogels beschermd. Het is van alle vogelsoorten verboden om nesten te beschadigen of te vernielen. Daarnaast gelden onder provinciale aanwijzingen categorieën waarin de nesten en rustplaatsen van specifieke vogelsoorten jaarrond bescherming genieten, dus ook in de periode dat deze niet in gebruik zijn. Rustplaatsen zijn conform de Richtsnoeren van de Europese Commissie gedefinieerd als zijnde essentiële zones voor het bestaan van een dier of groep van dieren wanneer ze niet-actief zijn.

Tabel 2.1 Vogelsoorten onder categorie 1 t/m 4: nesten en rustplaatsen jaarrond beschermd. Vogelsoorten onder categorie 5: nesten en rustplaatsen jaarrond beschermd, indien er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen.

Vogelsoorten onder categorie 1 t/m 4			
Boomvalk	Havik	Ooievaar	Sperwer
Buizerd	Huismus	Ransuil	Steenuil
Gierzwaluw	Kerkuil	Roek	Wespendief
Grote gele kwikstaart	Oehoe	Slechtvalk	Zwarte wouw
Vogelsoorten onder categorie 5			
Blauwe reiger	Ekster	Kleine bonte specht	Tapuit
Boerenzwaluw	Gekraagde roodstaart	Kleine vliegenvanger	Torenvalk
Bonte vliegenvanger	Glanskop	Koolmees	Zeearend
Boomklever	Grauwe vliegenvanger	Kortsnavelboomkruiper	Zwarte kraai
Boomkruiper	Groene Specht	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Bosuil	Grote bonte specht	Pimpelmees	Zwarte roodstaart
Brilduiker	Hop	Raaf	Zwarte specht
Draaihals	Huiszwaluw	Ruigpootuil	
Eidereend	IJsvogel	Spreeuw	

Provinciale vrijstelling

Van de verboden als bedoeld in *Andere soorten* Wnb art. 3.10 eerste lid kan door bevoegd gezag vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen van individuen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of vaste rustplaatsen voor bepaalde soorten.

Voor alle soorten in Nederland geldt dat er sprake is van een algemene zorgplicht (Wnb art. 1.11). Hierin wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moeten worden. Het uitgangspunt van de algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

In de Omgevingsverordening van de Provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 2.2 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland.

Vrijgestelde soorten		
Aardmuis	Gewone bosspitsmuis	Ondergrondse woelmuis
Bastaardkikker	Gewone pad	Ree
Bosmuis	Haas	Rosse woelmuis
Bruine kikker	Huisspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis
Dwergmuis	Kleine watersalamander	Veldmuis
Dwergspitsmuis	Konijn	Vos
Egel	Meerkikker	Woelrat

2.3 Gebiedsbescherming

In Nederland zijn natuurgebieden aangewezen met een beschermde status. Deze natuurgebieden betreffen hoofdzakelijk Natura 2000-gebieden en provinciaal beschermde gebieden.

Natura 2000-gebieden

Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij mogelijke effecten een Voortoets vereist. Met de Voortoets wordt bepaald of de plannen mogelijk negatieve effecten hebben op de doelstellingen van Natura 2000-gebieden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en licht- of geluidsuitstraling van invloed zijn. Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden dient een vergunning voorhanden te zijn.

Provinciaal beleid

Onderstaande teksten zijn gebaseerd op de meest recente versie van de Omgevingsverordening.

Gelders Natuurnetwerk

Binnen het Gelders Natuurnetwerk geldt het 'nee, tenzij'-principe. Het uitgangspunt is dat een bestemmingsplan geen nieuwe activiteiten mogelijk maakt die de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het Gelders Natuurnetwerk aantasten. Uitzonderingen hierop betreffen ruimtelijke ontwikkelingen met een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven zijn. Bij aantasting van de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang geldt een compensatieplicht.

Groene Ontwikkelingszone

Een nieuwe ontwikkeling in de Groene Ontwikkelingszone is toegestaan als uit onderzoek blijkt dat de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt en de samenhang niet verloren gaat. Deze onderbouwing dient te worden vastgelegd in een versterkingsplan.

Weidevogelgebied

Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op weidevogelgebied laat de realisatie van een nieuwe windturbine of nieuw zonneveld niet toe. Een andere nieuwe activiteit of ontwikkeling is enkel toegestaan als deze geen nadelige gevolgen heeft voor de functie als broedgebied voor weidevogels.

Ganzenrustgebied

Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een ganzenrustgebied laat een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat deze activiteit of ontwikkeling wordt uitgevoerd op een locatie waar de nadelige gevolgen voor de functie als rustgebied voor overwinterende ganzen zoveel mogelijk worden beperkt, en na uitvoering minimaal 500 hectare in het betreffende ganzenrustgebied overblijft.

Beschermingszone natte landnatuur

Natte landnatuur is natuur die direct afhankelijk is van de grondwatersituatie ter plaatse. Een bestemmingsplan voor gronden gelegen in een beschermingszone natte landnatuur maakt geen functies mogelijk die significant nadelige effecten kunnen hebben op de instandhouding van de natte landnatuur. Uitzonderingen hierop betreffen ruimtelijke ontwikkelingen met een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven zijn.

2.4 Houtopstanden

Houtopstanden onder de Wnb betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m^2 of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaand melding te doen bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden.

Het vellen van houtopstanden is niet meldingsplichtig in het kader van de Wnb als het één van de volgende typen houtopstanden betreft (Wnb art. 4.1):

a) houtopstanden binnen de door gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
b) houtopstanden op erven of in tuinen;
c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, niet ouder dan twintig jaar;
e) kweekgoed;
f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbeplantingen, (2) beplantingen langs waterwegen en/of (3) éénrijige beplantingen langs landbouwgronden;
g) het dunnen van een houtopstand;
h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

2.5 Houdbaarheid en toepassing

De beoogde ruimtelijke ingreep wordt getoetst aan de actuele wetgeving en provinciale verordening. Over het algemeen heeft een quickscan Wet natuurbescherming een houdbaarheid van 3 jaar, mits binnen deze periode de omstandigheden op de planlocatie, de wetgeving en de provinciale verordening niet wezenlijk veranderen.

3 Beoordeling

3.1 Soortenbescherming

Op basis van het veldbezoek en de bureaustudie wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de directe omgeving daarvan voor het voorkomen van soorten is, en welke effecten daarop te verwachten zijn ten gevolge van de beoogde ruimtelijke ingreep. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.

Planten

Binnen een straal van 2 km van de planlocatie is het voorkomen bekend van de volgende beschermde plant: knolspirea (NDFF 2013-2023).

Knolspirea wordt waargenomen op zonnige, matig voedselarme tot matig voedselrijke, niet bemeste, kalkhoudende en stikstofarme leem-, löss en mergelbodems met een wisselende waterstand (FLORON verspreidingsatlas, 2023). Dit zijn gebieden zoals kalkgraslanden, heide, basische rotsbodem en in boszomen. De planlocatie betreft een grasweiland met droge greppel, omheind door hekwerk en prikkeldraad. Het relatief korte gras en de diverse uitwerpselen van vee zijn indicaties dat er op het perceel recentelijk (vee)begrazing heeft plaatsgevonden. Doordat de planlocatie niet voldoet aan de habitatpreferentie van de knolspirea, wordt aanwezigheid hiervan uitgesloten. Ter plaatse van de planlocatie is slechts sprake van inheemse of aangeplante planten zonder beschermde status. Enkele waargenomen soorten betreffen: fluitenkruid, gewone braam, gras, grote brandnetel, hondsdraf, klimop, paardenbloem, paarse dovennetel, riet, rododendron, schietwilg en vogelmuur. De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot aantasting van beschermde en/of kwetsbare vegetatie. Gelet op de functie, ligging en het gebruik van het perceel in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan niet verwacht. Daarnaast zijn beschermde planten niet aangetroffen gedurende het veldbezoek, voor zover deze zichtbaar zijn gedurende de winterperiode. Hiermee kan worden uitgesloten dat er sprake is van het opzettelijk vernielen van beschermde planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende zoogdieren: aardmuis, bever, bosmuis, bruine rat, das, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, mol, muskusrat, ree, rode eekhoorn, rosse woelmuis, spitsmuis, steenmarter, veldmuis, vos, wezel en woelrat (NDFF 2013-2023). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: bever, das, rode eekhoorn, steenmarter en wezel.

De wezel behoort tot de kleine marterachtigen en is kwetsbaar tijdens het foerageren. Daarom maken wezels veel gebruik van elementen die hen dekking geven, zoals stapels stenen, ruige vegetatie en takkenhopen. Ook steenmarters leven in kleinschalige gebieden waarin structuren zoals heggen, bosschages en houtwallen aanwezig zijn. Steenmarters komen daarnaast ook in stedelijk gebied voor. De das komt voornamelijk voor in weide- en akkerlandschappen waarbij eerder genoemde landschapselementen ook van belang zijn voor deze soort. Op de planlocatie is enkel een grasweide met omheining in de vorm van hekwerk aanwezig. Op het perceel zijn geen sporen van dassen aangetroffen, tevens zijn er in de directe omgeving voldoende alternatieve foerageermogelijkheden voor dassen aanwezig. Op de planlocatie ontbreken structuren welke als verblijfplaats of migratieroute kunnen functioneren. Het voorkomen van essentieel leefgebied van de wezel, steenmarter en das op de planlocatie is daardoor uitgesloten. Het is niet uit te sluiten dat wezels, steenmarters en/of dassen het perceel passeren. Van essentieel habitat is door gebrek aan schuilgelegenheden echter geen sprake, waardoor de planlocatie ongeschikt is voor wezels, steenmarters en dassen.

De rode eekhoorn komt voor in bosranden van naaldbossen en gemengde bossen. De soort komt voor in loofbossen met rijke ondergroei, in houtwallen en tuinen en parken in de buurt van bosgebieden. Het ontbreekt de planlocatie aan dergelijke geschikte groenstructuren. Negatieve effecten ten aanzien van de rode eekhoorn zijn derhalve uitgesloten.

Bevers leven in overgangsgebieden van land en water zoals moerassen of langs beken en rivieren. Daarnaast is de aanwezigheid van goed bereikbare bomen en struiken op de oever een vereiste. De planlocatie is echter volledig omheind en bestaat enkel uit grasland en een droogstaande greppel. Door het ontbreken van de noodzakelijke landschapselementen kan de aanwezigheid van bevers binnen de planlocatie worden uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. Het terrein is vlak, bestaat enkel uit grasland en er zijn geen schuilplaatsen aanwezig waar (beschermde) zoogdieren gebruik van kunnen maken.

Door vorengenoemde is het uitgesloten dat er sprake is van een essentiële functie op de planlocatie voor soorten van de Habitatrichtlijn en niet vrijgestelde andere soorten. De planlocatie heeft enkel mogelijk een functie voor algemene soorten. Dit betreft met name egel, konijn, mol en veldmuis. Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Bovendien geldt voor dergelijke algemene soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Op en rondom de planlocatie zijn geen holen, nesten of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten die buiten de Omgevingsverordening van de provincie vallen (zie Wnb art. 3.10). Er is ten aanzien van grondgebonden zoogdieren geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Vleermuizen

Binnen een straal van 2 km is het voorkomen bekend van de volgende vleermuissoorten: baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en watervleermuis (NDFF 2013-2023). Onder de Wet natuurbescherming zijn alle in Nederland voorkomende vleermuizen als Habitatrichtlijnsoorten beschermd (Wnb art. 3.5). Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat. Ongeacht de mogelijke aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen kunnen vleermuizen gebruikmaken van de planlocatie tijdens vliegbewegingen en foerageeractiviteiten. Hier dienen in het kader van de algemene zorgplicht mogelijk maatregelen genomen te worden (zie H5.4).

Op de planlocatie zijn geen bomen of gebouwen aanwezig. De ontwikkeling resulteert derhalve niet in het wegnemen van verblijfplaatsen van boombewonende of gebouwbewonende vleermuizen.

Hoewel het uitgesloten is dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als verblijfplaats, bestaat de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als foerageergebied en/of vliegroute. Door de afwezigheid van functionele groenstructuren is er echter geen sprake van een essentiële functie.

Amfibieën

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende amfibieënsoorten: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker en kleine watersalamander (NDFF 2013-2023). Voor al deze soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming, maar vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Amfibieën leven zowel in een aquatisch als terrestrische omgeving. Deze omgevingen betreffen voortplantingswater, foerageergebieden en overwinteringsstructuren. Deze habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. De planlocatie betreft een grasweide met een drooggelegen greppel. Het veldbezoek heeft in de winter plaatsgevonden. Aangezien de greppel op dat moment droog stond, wordt geconcludeerd dat er in de zomerperiode ook geen water in staat. Er zijn derhalve geen geschikte voortplantingswateren, foerageergebieden of overwinteringsstructuren aanwezig.

Het is niet uit te sluiten dat algemene soorten, zoals de bruine kikker en gewone pad voorkomen op de planlocatie. Deze dieren vallen echter onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen op basis van de vastgestelde provinciale verordeningen. Er is ten aanzien van amfibieën geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Reptielen

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid van inheemse reptielen niet bekend (NDFF 2013-2023). Voor alle inheemse reptielen geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Reptielen zijn over het algemeen verbonden aan structuurrijke en weinig verstoorde biotopen als heidevelden, bosgebied en natuurlijke oevers. Door de afwezigheid van structuurrijke biotopen is het voorkomen van beschermde reptielen binnen het plangebied uitgesloten. Er is ten aanzien van reptielen geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Vissen

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende beschermde vissoort: grote modderkruiper (NDFF 2013-2023). Door het ontbreken van oppervlaktewater op de planlocatie en binnen de invloedssfeer van de beoogde werkzaamheden is er ten aanzien van vissen geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Insecten en andere ongewervelden

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van het volgende beschermde insect: grote vos (NDFF 2013-2023). De teunisbloempijlstaart is niet waargenomen binnen een straal van 2 km in de afgelopen 10 jaar. Echter is de soort de laatste jaren flink in opmars en reikt zijn verspreidingsgebied inmiddels ten zuidoosten van de lijn Rotterdam – Zwolle. Het betreft een zwervende soort waardoor deze lastig waar te nemen is en waarnemingen in de NDFF aannemelijk ontbreken. Derhalve wordt deze soort ook meegenomen in de beoordeling.

De grote vos is een zwervende dagvlinder die gebonden is aan een bosrijke omgeving met grote vrijstaande bomen. Naast de iep zijn ook de zoete kers en sommige wilgensoorten waardplanten voor de grote vos (Vlinderstichting grote vos, 2023). De planlocatie betreft een weiland zonder overige groenstructuren en voldoet daarmee niet aan de habitat van de grote vos. Negatieve effecten op de grote vos als gevolg van de beoogde ingreep kunnen dan ook worden uitgesloten.

De teunisbloempijlstaart komt voor langs (open) bosranden of open plekken in bosrijk gebied. De soort is afhankelijk van de volgende waardplanten: basterdwederik, kattenstaart, teunisbloem en wilgenroosje. Kattenstaart groeit vaak langs waterkanten, de overige soorten op braakliggend terrein. Van beide is geen sprake op de planlocatie, derhalve wordt aanwezigheid van de waardplanten uitgesloten. De aanwezigheid van de teunisbloempijlstaart is, door het ontbreken van geschikt habitat, dan ook uit te sluiten van de planlocatie.

Op de planlocatie zijn geen plantensoorten aangetroffen die specifiek voor een beschermde ongewervelde een waardplant vormen, voor zover deze plantensoorten gedurende de winterperiode zichtbaar zijn. Ook is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde insecten of andere ongewervelden. Er is ten aanzien van insecten en andere ongewervelden geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Vogels

Op de planlocatie en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek de volgende soorten waargenomen: ekster, houtduif, huismus, koolmees en zwarte kraai. Gedurende het veldbezoek zijn geen nesten en/of sporen aangetroffen van vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestlocatie en/of leefgebied. Binnen een straal van 100 meter van de planlocatie is vastgestelde aanwezigheid van nestlocaties van jaarrond beschermde vogels niet bekend (NDFF 2013-2023).

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

Huismussen zijn sterk geassocieerd met mensen. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing. Voor zijn voedsel is de huismus sterk afhankelijk van wat de mens hem al dan niet bewust biedt. Deze voedselbron moet continu aanwezig zijn. De huismus heeft een sterke binding met mensen en komt tot broeden in of tegen gebouwen in dorpen en steden, in en bij boerderijen, maneges, kinderboerderijen en andere vormen van bebouwing in het landelijk gebied. Op plekken waar menselijke bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen zijn meer huismussen dan op plekken waar geen groen aanwezig is (BIJ12 kennisdocument Huismus, 2022).

De gierzwaluw heeft als oorspronkelijk rotsbewoner de rotsen ingeruild voor bebouwing. De soort broedt daardoor hoofdzakelijk in stedelijk gebied in donkere holtes van ventilatieschachten, spleten in muren en onder (pannen)daken (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). Doordat de soort niet direct vanuit zijn nest kan opstijgen, moet hij zich naar beneden kunnen laten vallen. Het nest dient hierdoor een vrije aanvliegroute van minimaal 1 meter breed, en minimaal 3 meter onder de nestopening te bevatten. Hierbij dienen zo min mogelijk belemmerende elementen, zoals bomen, aanwezig te zijn. Voedselvluchten kunnen op vele kilometers (tot wel 1000 km) van het nest plaatsvinden, waardoor het foerageergebied niet nader te definiëren is.

De planlocatie betreft een grasland, gesitueerd in een landelijke omgeving met onder andere weilanden. De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot aantasting van functionele groenstructuren of bebouwing. Het voorkomen van nestlocaties van de huismus en/of gierzwaluw op de planlocatie kan derhalve uitgesloten worden. Van aantasting van functioneel leefgebied van de huismus is ook geen sprake door de afwezigheid van geschikte groenstructuren op de planlocatie. Er zijn daarnaast geen grote nesten of horsten aangetroffen in de begroeiing naast het perceel. Hoewel op het perceel mogelijk foerageeractiviteiten van uilen en roofvogels plaats kunnen vinden, zijn er in de directe omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden. Van aantasting van essentieel foerageergebied voor uilen en roofvogelsoorten is derhalve geen sprake.

Vogels - Algemene broedvogels en cat. 5

De planlocatie voorziet in beperkt voedselaanbod en structuurrijke schuilgelegenheden voor algemene soorten. De weide en omliggende groenstructuren vormen voor algemene broedvogels geschikte nestlocaties. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van voornoemde soorten beschermd. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Ten aanzien van algemene broedvogels en categorie 5 soorten kunnen de werkzaamheden worden opgestart buiten het broedseizoen en/of na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

3.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000

De planlocatie maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Op een afstand van circa 4,5 km ligt het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (figuur 3.1).

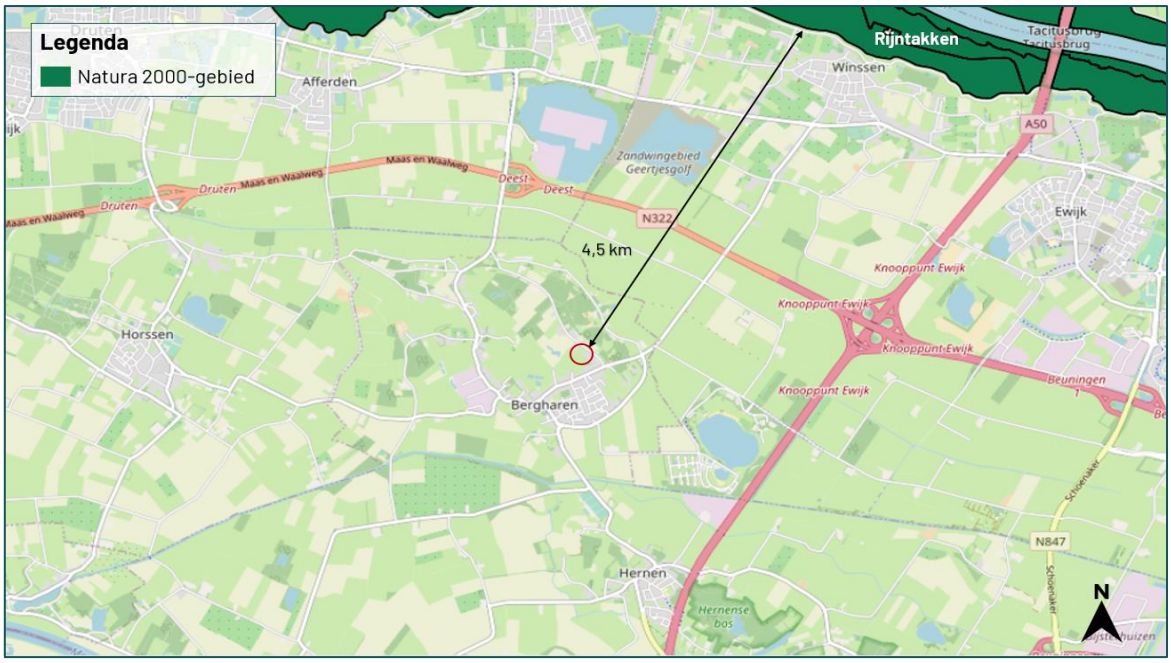

Figuur 3.1 De planlocatie ligt op een afstand van circa 4,5 km tot het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (bron: nationaal Georegister PDOK).

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de realisatie van een seniorenwoning en tuin. Ondanks dat deze buiten een Natura 2000-gebied uitgevoerd wordt, kunnen er nog steeds effecten optreden. Voor een aantal effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden per definitie te groot is om te resulteren in negatieve effecten. Een toename in stikstofdepositie kan een negatief effect sorteren op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden. Ten opzichte van de huidige situatie leidt de beoogde ruimtelijke ingreep in de gebruiksfase tot een beperkte toename in het aantal verkeersbewegingen. De nieuwbouw zal zonder gasaansluiting in de gebruiksfase geen stikstofuitstoot hebben.

Gedurende de bouwfase kan er een beperkte en tijdelijke stikstofemissie verwacht worden ten gevolge van het gebruik van mobiele werktuigen en bijbehorende verkeersbewegingen. Per 2 november 2022 geldt dat de algemene bouwvrijstelling onbruikbaar is en dat activiteiten van de bouwsector onderdeel moeten zijn van de beoordeling.

Gezien er sprake is van een grote afstand (4,5 km) tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied en er sprake is van een ontwikkeling van beperkte omvang wordt op voorhand uitgesloten dat er sprake is van een verhoging van de stikstofdepositie in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden binnen Natura 2000-gebieden. Een berekening middels de AERIUS-Calculator kan derhalve achterwege blijven.

Provinciaal aangewezen gebieden

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied betreffende het Gelders Natuurnetwerk, Groene Ontwikkelingszone, Weidevogelgebied, Ganzenrustgebied of Beschermingszone natte landnatuur. Op een afstand van circa 50 m ligt het Gelders Natuurnetwerk en op een afstand van circa 200 m ligt de Groene Ontwikkelingszone (figuur 3.2). Op een afstand van circa 7 km ligt Weidevogelgebied (geen kaartmateriaal vervaardigd). Het Ganzenrustgebied is gelegen op een afstand van circa 4 km van de planlocatie (geen kaartmateriaal vervaardigd). Op een afstand van circa 200 m ligt de Beschermingszone natte landnatuur (figuur 3.3). Ten aanzien van provinciaal aangewezen gebieden geldt dat externe werking geen toetsingskader is.



Figuur 3.2 De planlocatie ligt op een afstand van circa 200 m tot de beschermingszone natte landnatuur en circa 50 meter van het Gelders Natuurnetwerk (bron:glanders.planoview.nl).

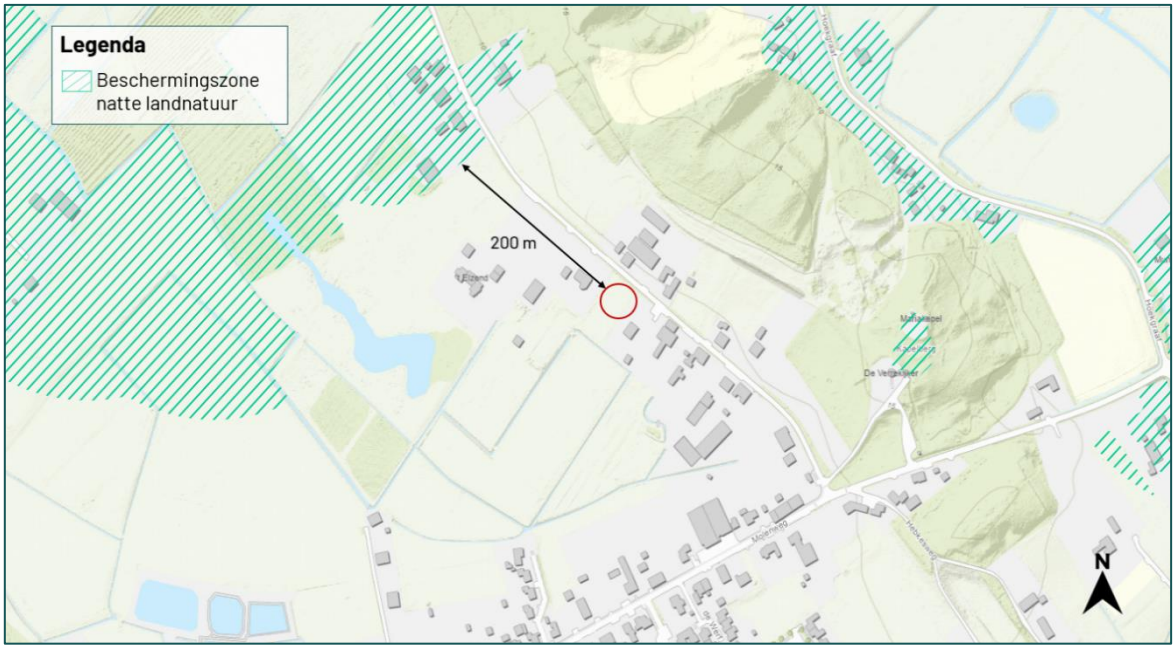

Figuur 3.3 De planlocatie ligt op een afstand van circa 200 m tot de beschermingszone natte landnatuur (bron:glanders.planoview.nl).

3.3 Houtopstanden

Wet natuurbescherming

In de beoogde ingreep zijn geen kapwerkzaamheden voorzien aan (i) zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m2 of meer of (ii) een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Een meldingsplicht in het kader van Wnb is niet noodzakelijk.

4 Samenvatting

4.1 Soortenbescherming

De planlocatie heeft geen essentiële betekenis voor beschermde soorten. De planlocatie is mogelijk geschikt leefgebied voor soorten welke niet beschermd zijn (behoudens de algemene zorgplicht) en/of waarvoor een vrijstelling geldt. Voor broedvogels geldt dat de nesten van alle soorten beschermd zijn tijdens het broedseizoen (indicatief 15 maart – 15 juli).

Tabel 4.1 Overzicht van de Soortenbescherming.

Soortgroep	Bescherming Wnb	Soortspecifiek onderzoek	Mogelijke functie planlocatie
Planten		Nee	
Grondgebonden zoogdieren		Nee	
Vleermuizen		Nee	
Amfibieën		Nee	
Reptielen		Nee	
Vissen		Nee	
Insecten en andere ongewervelden		Nee	
Vogels (cat. 1 t/m 4)		Nee	
Vogels (Algemeen en cat. 5)		Nee	

4.2 Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of provinciaal aangewezen beschermde gebieden. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is van externe werking op omliggende Natura 2000-gebieden geen sprake. Een AERIUS-berekening, Voortoets en/of 'nee, tenzij'-toets is niet noodzakelijk.

Tabel 4.2 Overzicht van beschermde gebieden in het kader van gebiedsbescherming.

Gebiedsbescherming	Afstand	Mogelijke effecten	Nader onderzoek
Natura 2000	4,5 km	Geen	N.v.t.
Gelders Natuurnetwerk	50 m	Geen	N.v.t.
Belangrijk weidevogelgebied	7 km	Geen	N.v.t.
Groene ontwikkelzone	200 m	Geen	N.v.t.
Ganzenrustgebied	4 km	Geen	N.v.t.
Beschermingszone natte landnatuur	200 m	Geen	N.v.t.

4.3 Houtopstanden

Op de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een meldingsplicht geldt in het kader van de Wet natuurbescherming.

5 Conclusie

5.1 Conclusie

De beoogde nieuwbouwwoning aan de Elzendweg 13b te Bergharen is uitvoerbaar zoals bepaald in de Wro (art. 3.1.6 Bro).

5.2 Uitvoerbaarheid

De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot overtreding van verbodsbepalingen omtrent soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van zoogdieren en algemene broedvogels. Voor deze soorten dienen maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen.

5.3 Vervolgstappen

De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot aantasting van beschermde natuurwaarden (soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden). Derhalve is het uitvoeren van aanvullend onderzoek niet noodzakelijk.

5.4 Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (algemene zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Eventueel aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) voorafgaand aan de werkzaamheden gefaseerd verwijderen. Dit om grondgebonden dieren de kans te bieden zelfstandig de planlocatie te verlaten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie bij voorkeur niet verlichten en in de periode april-oktober de werkzaamheden tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes). Mocht verlichting noodzakelijk zijn hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel).
- De werkzaamheden opstarten of uitvoeren buiten het broedseizoen van vogels (indicatief medio maart t/m medio juli). Als dit niet mogelijk is dienen de potentiële nestlocaties van algemene broedvogels ruim voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt of ontoegankelijk gemaakt te worden. E.e.a. op aanwijzing van deskundige. Als werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd die mogelijk resulteren in het wegnemen of verstoren van broedgevallen dient voor aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn.

Bronvermelding

Bouwens, S, 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging in opdracht van de provincie Noord-Brabant.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017)

Kennisdocument Bever (*Castor fiber)*
Kennisdocument Das (*Meles meles)*
Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
Kennisdocument Gierzwaluw (*Apus apus*)
Kennisdocument Grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis)*(2021)
Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*)
Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com
www.bij12.nl
www.gelderland.maps.arcgis.com
www.gldanders.planoview.nl
www.nationaalgeoregister.nl
www.ndff.nl
www.pzh.maps.arcgis.com
www.ravon.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vlinderstichting.nl
www.wilde-planten.nl
www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Fotografische impressie

Bijlage 1 Fotografische impressie



Figuur 1 *De planlocatie is gelegen aan de Elzendweg 13b te Bergharen en bestaat uit een weide. De beoogde ruimtelijke ingreep betreft het realiseren van een seniorenwoning en tuin.*



Figuur 2 *Het perceel gezien vanuit de Elzendweg.*



Figuur 3 De directe omgeving aan de noordzijde van het perceel.



Figuur 4 De voorzijde van het perceel met hekwerk.

BLOM
ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2
4181 CD Waardenburg
0418 820 288

blomecologie.nl

Openbaar Zaaknummer: Z/23/109493

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Vaststellen bestemmingsplan 'Elzendweg 13b Bergharen'

Datum: 14 november 2023

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Vast te stellen dat er geen zienswijze is ingediend.
2. Het bestemmingsplan 'Elzendweg 13b Bergharen' ongewijzigd vast te stellen, bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0296.BGBElzendweg13b-VA01 met de bijhorende bestanden en bijlagen, waarbij gebruik is gemaakt van een ondergrond BRK dd. 27 januari 2023 met bestandsnaam NL.IMRO.0296.BGBElzendweg13b-VA01 van de gemeente Wijchen;
3. Geen exploitatieplan vast te stellen.
4. Geen m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 2, lid 5 van het Besluit mer uit te voeren.

Aanleiding
De initiatiefnemer heeft een principe verzoek ingediend. Met dit verzoek vraagt de initiatiefnemer ons om medewerking te verlenen aan het realiseren van een nul-op-de-meter seniorenwoning op het agrarische perceel van Elzendweg 13b in Bergharen.

Op 4 oktober 2022 heeft uw college positief besloten op de ingediende KPI-aanvraag (het kleinschalig particulier initiatief, Z/22/072729). Middels dit besluit is een positieve grondhouding aangenomen ten opzichte van het ingediende plan. Inmiddels heeft deze initiatiefnemer ook alle onderzoeken uitgevoerd. Met die onderzoeken is de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van het aangepaste plan aangetoond.

Het concept bestemmingsplan is aangeleverd. Deze lag van 14 september 2023 tot en met 25 oktober 2023 ter inzage. Er is geen zienswijze op het plan ingediend. Met deze beslisnota wordt uw raad gevraagd om dit bestemmingsplan ongewijzigd vast te stellen.

Eerdere besluiten

Datum	Wat
5 september 2023	Vaststellen ontwerp bestemmingsplan 'Elzendweg 13b Bergharen', Z/23/109493, dossiernummer 5004.
4 oktober 2022	Principemedewerking Elzendweg 13b Bergharen, Z/22/072729, dossiernummer 4050.

Gewenst resultaat
Het vaststellen van het bestemmingsplan 'Elzendweg 13b Bergharen'. Het plan maakt het mogelijk om een nieuwe duurzame seniorenwoning te bouwen. Dit wordt aangevuld met een robuuste landschappelijke inpassing.

Argumenten
1.1 Op het ontwerpbestemmingsplan is tijdens de termijn van de terinzagelegging geen zienswijze ingediend.
Na akkoord van het college op het ontwerp bestemmingsplan, heeft het plan gedurende zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze termijn is er geen zienswijze ingediend.

2.1 Zowel ruimtelijk als milieutechnisch bestaan geen bezwaren tegen het plan.
Door deze aanvrager is het ontwerpbestemmingplan 'Elzendweg 13b Bergharen' opgesteld. Het plan is door ons beoordeeld en akkoord bevonden. Deze ontwikkeling vormt voor de omgeving geen belemmeringen in hun oorspronkelijke planologische ruimte.

2.2 Dit is een wettelijke verplichting.
Het bestemmingsplan is gebaseerd op een ondergrond die ontleend is aan een BGT-kaart of BRK-kaart, al dan niet aangevuld met de kadastrale grenzen en kadastrale bebouwing (voor zover verwerkt door het Kadaster). Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moet uw raad dit in het vaststellingsbesluit expliciet aangeven.

3.1 Met de initiatiefnemer is een realisatieovereenkomst gesloten.
Met de gesloten realisatieovereenkomst is het verhaal van de gemeentelijke kosten zeker gesteld. Hierin zijn alle afspraken met de initiatiefnemer vastgelegd. In geval er sprake is van claimbare planschade, zijn ook die kosten voor de initiatiefnemer. Daardoor hoeft er tegelijk met de vaststelling van het bestemmingsplan geen exploitatieplan vastgesteld te worden. Uw raad moet dit wel expliciet besluiten.

4.1. Een m.e.r.-beoordeling is niet nodig.
Op grond van de selectiecriteria uit bijlage III bij de EEG-richtlijn milieu-effectbeoordeling blijkt niet dat sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu die leiden tot een m.e.r. beoordelingsplicht. De gemeenteraad moet in deze gevallen expliciet besluiten om geen m.e.r. beoordeling uit te voeren.

Tegenargumenten en risico's
2.1 Tegen het vaststellingsbesluit kan beroep worden ingesteld.
Na vaststelling van dit bestemmingsplan dient het plan wederom zes weken ter inzage te liggen. In deze periode is het mogelijk beroep in te stellen.

Financiële gevolgen
Het plan wordt voor rekening en risico van de aanvrager uitgevoerd. Om de gemeente te vrijwaarden van planschade aanspraken, is er voor de definitieve vaststelling een realisatieovereenkomst afgesloten.

Communicatie
Na vaststelling van het bestemmingsplan volgt de bekendmaking van de terinzagelegging in het gemeenteblad en in de Wegwijs verschijnt een verkorte publicatie.

Belanghebbenden kunnen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Deze rechtsmiddelenverwijzing wordt opgenomen in de bovengenoemde publicaties.

Inwonersparticipatie
Door deze initiatiefnemer is gesproken met de bewoners in de directe omgeving van het plangebied. Zij zijn op de hoogte gebracht van de plannen. De reacties zijn positief en de bewoners zijn enthousiast. Een bewoner wenst betrokken te blijven bij de ontwikkelingen van dit plan, vanwege interesse en de hulp die is geboden met het indienen van het plan.

Uitvoering of Vervolgstappen
Tegen het vastgestelde bestemmingsplan staat er gedurende een termijn van zes weken beroep open bij de Afdeling. Beroep kan worden ingesteld door belanghebbenden:
- die een zienswijze hebben ingediend;
- aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat zij geen zienswijze tegen het ontwerpbestemmingsplan naar voren hebben gebracht;
- die het niet eens zijn met de wijzigingen (niet van toepassing voor dit plan) die bij de vaststelling in het bestemmingsplan zijn aangebracht.

Tevens kan tijdens de beroepstermijn –alleen naast het instellen van een beroepschrift- een verzoek om voorlopige voorziening worden ingediend. Dat kan bij de Voorzitter van de Afdeling. Zonder zo'n verzoek treedt het bestemmingsplan daags na afloop van de beroepstermijn in werking. Als een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend, dan treedt het bestemmingsplan niet in werking voordat op dat verzoek is beslist.
Na afloop van de beroepstermijn van zes weken na de publicatiedatum treedt het plan in werking in geval er geen beroep is ingesteld. Na die periode kan een bouwaanvraag voor de bouw worden ingediend.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Bijlagen
1. 20231107 BP Elzendweg 13b Bergharen t&r - definitief
2. BP Elzendweg 13b Bergharen V. 2023 - definitief
3. Bijlagen regels_Bijlage 1 Landschappelijke inpassing
4. Bijlagen regels_Bijlage 2 Cultuurhistorische waarderingskaart
5. Bijlagen toelichting_Bijlage 1 Verkennend bodemonderzoek
6. Bijlagen toelichting_Bijlage 2 Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai
7. Bijlagen toelichting_Bijlage 3 Ontwerpbesluit hogere waarden
8. Bijlagen toelichting_Bijlage 4 Watertoets
9. Bijlagen toelichting_Bijlage 5 Quickscan Wet natuurbescherming
10. Bijlagen toelichting_Bijlage 6 Stikstofdepositieonderzoek
11. Bijlagen toelichting_Bijlage 7 Verkennend archeologisch onderzoek

DE ROEVER
OMGEVINGSADVIES

STIKSTOFDEPOSITIEONDERZOEK

ELZENDWEG 13B EWIJK

De Roever Omgevingsadvies

Rembrandtlaan 4
5462 CH Veghel
T 073 594 10 11
E info@deroever.nl
W www.deroever.nl

NL97 RABO 0122 6903 11
Advies- en ingenieursbureau
J.G. de Roever B.V.
KvK 16068733
BTW NL 8015.63.136.B.01

Titel document:	Stikstofdepositieonderzoek Elzendweg 13b te Bergharen
Referentie:	20230119.v01
Datum:	27 januari 2023
Opdrachtgever:	Buro Waalbrug

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 4

1.1. Algemeen 4
1.2. Ligging van het plangebied 6

2. WETTELIJK KADER 7

2.1. Wet natuurbescherming 7
2.2. Programma Aanpak Stikstof (PAS) 7
2.3. Beleidsregels intern en extern salderen 7
2.4. Referentiesituatie 8
2.5. Wet stikstofreductie en natuurverbetering 8

3. REKENONDERZOEK 9

3.1. Uitgangspunten aanlegfase 9
3.1.1. Mobiele werktuigen 9
3.1.2. Bouwverkeer 10

3.2. Uitgangspunten gebruiksfase 12
3.2.1. Verkeer 12
3.2.2. Stookinstallaties 12

3.3. Berekeningswijze 13

4. CONCLUSIES 14
BIJLAGE I. METHODIEK KENGETALLEN AANLEGFASE WONINGBOUW 15
BIJLAGE II. AERIUS BEREKENING AANLEG 16
BIJLAGE III. AERIUS-BEREKENING GEBRUIK 17

1. INLEIDING

1.1. Algemeen

Initiatiefnemer heeft het planvoornemen om 1 vrijstaande woning en een schuur met kelder (ca. 150m^2) te realiseren aan de Koningstraat 13 in Ewijk. In het kader van deze ontwikkeling moet een stikstofdepositieonderzoek voor de aanlegfase en gebruiksfase worden uitgevoerd.

Het plangebied is kadastraal bekend als perceel 162 sectie H te BHR02 (Bergharen). Op afbeelding 1 is de locatie van het plangebied weergegeven. De situatieschets van de beoogde situatie is weergegeven op afbeelding 2.



Afbeelding 1. Locatie plangebied.
Bron: kadastalekaart.com

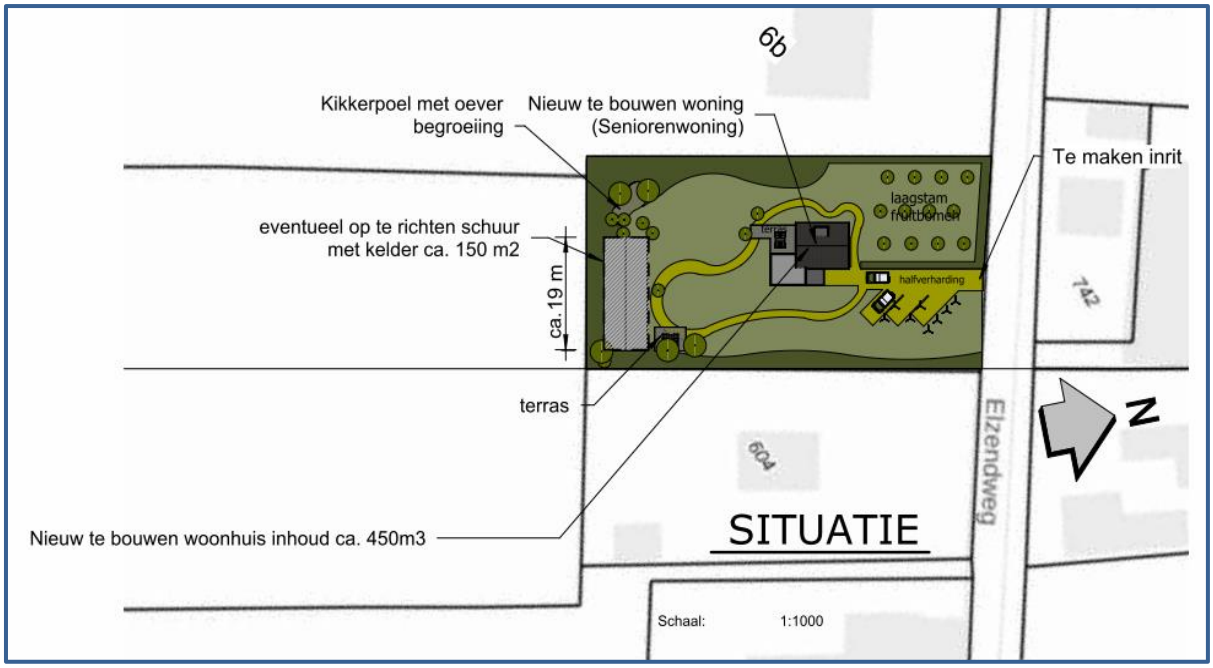

Afbeelding 2. Situatieschets beoogde situatie
Bron: Buro Waalbrug

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van de volgende gegevens:

- informatie versterkt door de initiatiefnemer;
- via internet toegankelijke informatie en digitale ondergronden (PDOK);
- gegevens en bureauexpertise de Roever Omgevingsadvies.

N.B. De gehanteerde uitgangspunten zijn realistisch doch worst-case.

1.2. Ligging van het plangebied

De ligging van het plangebied en de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden met stikstof gevoelige habitattypen zijn weergegeven op afbeelding 3. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft ‘Rijntakken’ en is gelegen op een afstand van circa 3,7 kilometer vanaf het plangebied. Dit is tevens een Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitats.



Afbeelding 3. Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden
Bron: AERIUS Calculator

2. WETTELIJK KADER

2.1. Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. In deze wet worden drie eerdere wetten vervangen. Het gaat om de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) inclusief het Programma Aanpak Stikstof, de Boswet en de Flora- en faunawet. De bescherming van de Natura 2000-gebieden is ondervangen in onderdeel gebiedsbescherming (vervangt Nb-wet). Voor bestemmingsplannen is het toetsingskader voor deze gebieden in de basis ongewijzigd gebleven ten opzichte van de Nb-wet.

Als (een wijziging van) een bestemmingsplan negatieve gevolgen heeft voor de Natura 2000-gebieden kan het plan in beginsel niet worden vastgesteld. In dat geval moet het bevoegd gezag volgens artikel 2.8, van de Wet natuurbescherming (Wnb) eerst een passende beoordeling opstellen. Uit de passende beoordeling moet blijken dat de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende gebieden niet aangetast worden door het plan. Eventueel worden maatregelen opgenomen die getroffen worden om dit te bereiken. Als niet aangetoond wordt dat aan de instandhoudingsdoelstellingen voldaan wordt, kan het plan geen doorgang vinden.

Met behulp van een voortoets kan het bevoegd gezag bepalen of op voorhand negatieve gevolgen uit te sluiten zijn. Hierbij moet voor de gewenste situatie worden uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden. Voor plannen die ten opzichte van de uitgangssituatie op het referentiemoment geen significante toename in stikstofdepositie veroorzaken, zijn negatieve effecten ten aanzien van dit aspect uit te sluiten. In dat geval hoeft geen passende beoordeling te worden opgesteld.

2.2. Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Gelet op de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 29 mei 2019, kan de PAS niet meer worden gehanteerd als toetsingskader op grond van de Wet natuurbescherming. Inmiddels is een nieuwe versie van het rekenprogramma AERIUS Calculator uitgebracht. Met deze nieuwe tool is de depositie op de stikstofgevoelige natuurgebieden berekend. Hoe de resultaten worden beoordeeld, is aan het bevoegd gezag.

2.3. Beleidsregels intern en extern salderen

Vanwege de vernietiging van het PAS is het voor het bevoegd gezag niet mogelijk om toestemmingen te verlenen voor projecten waarvoor ontwikkelingsruimte nodig is. Om aan te tonen dat een project geen significant effect heeft op de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden bestaan de volgende mogelijkheden:

- aantonen dat in de beoogde situatie geen effect (stikstofdepositie < 0,00 mol/ha/jaar) op de omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden optreedt.
- middels intern of extern salderen aantonen dat in de beoogde situatie geen sprake is van een stikstoftoename met significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden ten opzichte van de referentiesituatie.
- middels een ecologische voortoets onderzoeken of significante negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Een ecologische voortoets is een mogelijkheid voor activiteiten die enkel zorgen voor een stikstofdepositie op hectares waarvan de kritische depositiewaarde (KDW) niet wordt overschreden.

Als de stikstofdepositie in de beoogde situatie hoger is dan 0,00 mol/ha/jaar, dan is een verdere inhoudelijke beoordeling van de te verwachten stikstofdepositie noodzakelijk. Het is dan mogelijk om toestemming te krijgen op basis van intern of extern salderen. Voor extern salderen geldt een vergunningplicht omdat van de beoogde activiteit op zichzelf negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Met salderen wordt inzichtelijk gemaakt of in de beoogde situatie sprake is van een stikstoftoename met significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden ten opzichte van de referentiesituatie. Of sprake is van een significante toename van de stikstofdepositie hangt af van de toegestane depositie in de referentiesituatie.

2.4. Referentiesituatie

Wanneer sprake is van de wijziging of uitbreiding van een bestaande activiteit, gelden voor projecten de volgende referentiesituaties[1], een:

- vigerende vergunning die verleend is op basis van de Wet natuurbescherming;
- vigerende vergunning die verleend is op basis van de Natuurbeschermingswet 1998;
- vigerende omgevingsvergunning die verleend is op basis van de Wabo met een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) op grond van één van de twee hierboven genoemde wetten;
- tracébesluit, wegaanpassingsbesluit of kavelbesluit waaraan een passende beoordeling is gekoppeld;
- (milieu-)toestemming op de Europese referentiedatum, zie afbeelding 4.

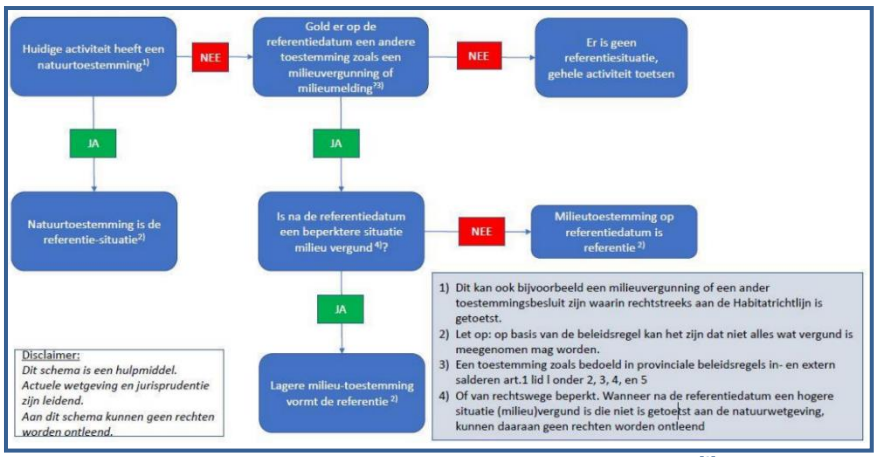

Afbeelding 4. Stappenplan voor het bepalen van de referentiesituatie[1]

Van een (planologisch) plan, zoals een bestemmingsplan of omgevingsplan, is de huidige feitelijk aanwezige, planologisch legale situatie de referentiesituatie.

2.5. Wet stikstofreductie en natuurverbetering

Door de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 2 november 2022 is bouwvrijstelling, die onderdeel was van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering, komen te vervallen. Voor ieder plan of project dient ook de aanlegfase (bouwfase) weer doorgerekend te worden.

[1] Handreiking intern en extern salderen; https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2020/09/Handreiking-intern-extern-salderen-en-verleasen-22092020.pdf

3. REKENONDERZOEK

De voor stikstof relevante bronnen voor de aanlegfase en gebruiksfase van de beoogde ontwikkeling worden hieronder toegelicht.

3.1. Uitgangspunten aanlegfase

De aanlegfase bestaat uit de realisatie van 1 vrijstaande woning en een schuur met kelder (ca. 150 m^2). De aanlegfase zal niet langer dan 1 jaar duren. De NO_x- en NH_3-emissies zijn dan met name afkomstig van de inzet van mobiele werktuigen en (bouw-)verkeer.

3.1.1. Mobiele werktuigen

Aangezien de ontwikkeling zich nog in de planfase bevindt en nog geen aannemer(s) bekend zijn, is nog niet bekend welke diesel-, benzine of lpg aangedreven (mobiele) werktuigen in de aanlegfase ingezet zullen worden bij de bouw van de woning. Daarmee is ook over dieselverbruik, bedrijfstijden, bouwjaar en vermogen van de werktuigen geen specifieke informatie beschikbaar.

De hoeveelheid NO_x- en NH_3-emissies die vrijkomen bij de bouwwerkzaamheden zijn bepaald gebruik makend van kengetallen opgesteld door adviesbureaus TAUW en De Roever. De kengetallen zijn gebaseerd op de werkelijke inzet van mobiele werktuigen en vrachtverkeer bij een groot aantal woningbouwprojecten. Voor de omrekening van inzet van mobiele werktuigen naar emissies is de AUB rekenmethode (AdBlue, Uren, Brandstof) van TNO aangehouden. Dit is sinds AERIUS versie 2021 de voorgeschreven rekenmethode voor de berekening van emissies van mobiele werktuigen. Bijlage I geeft meer informatie over de gehanteerde kengetallen en methodiek.

Voor de bouw van grondgebonden woningen zijn de volgende kengetallen beschikbaar: 2,6 kg NO_x en 0,11 kg NH_3 per woning.

De schuur met kelder van circa 150 vierkante meter wordt gerekend tot grondgebonden woning, dit kan gezien worden als een worst-case aanname.

Deze kengetallen gelden echter voor woningbouwprojecten van 10 tot 100 woningen. Voor kleine projecten kunnen de kengetallen een onderschatting zijn en daarom is worst-case een opslagfactor van een factor 2 aangehouden. Dit geeft een totale hoeveelheid emissie die vrijkomt bij de realisatie van het plan aan de Koningstraat 13 in Ewijk met 1 vrijstaande woning en schuur met kelder van 5,2 kg * 2 = 10,4 kg NO_x en 0,22 kg * 2 = 0,44 kg NH_3 voor de gehele aanlegfase.

De mobiele werktuigen zullen actief zijn op de bouwlocatie en daar rondrijden. Daarom zijn de emissies gemodelleerd als vlakbron gelijk aan de planlocatie. De vlakbron is in AERIUS gemodelleerd als bron van de sectorgroep ‘Anders’. Voor de uittreedhoogte en de spreiding

is 4 meter ingevuld en voor de warmte-inhoud 0 MW. De temporele variatie is ‘standaard profiel industrie’. Dit zijn de waarden voor mobiele werktuigen voor de bouw en industrie[2].

3.1.2. Bouwverkeer

Vervoer van personeel van en naar de locatie vindt plaats met bestelbusjes en/of personenauto’s. Materieel wordt aangevoerd middels vrachtwagens. Het aantal ritten van vrachtwagens en personenauto’s/bestelbusjes is een inschatting van adviesbureaus TAUW en De Roever op basis van informatie van vergelijkbare woningbouwprojecten. Tabel 1 geeft het aantal voertuigen en voertuigbewegingen voor de gehele aanlegfase weer.

Tabel 1. Aantal voertuigbewegingen gedurende de aanlegfase

Type voertuig	**Totaal aantal ritten**	**Totaal aantal vervoersbewegingen[3]**
Per te realiseren woning		
Personenauto’s en bestelbussen	65	130
Vrachtwagens	25	50
Voor totale woningbouwplan		
Personenauto’s en bestelbussen	130	260
Vrachtwagens	50	100

De voertuigbewegingen zijn gemodelleerd als lijnbron met licht en zwaar (vracht)verkeer met de actuele emissiefactoren voor wegverkeer die in het rekenprogramma AERIUS Calculator zijn opgenomen. De vrachtwagenbewegingen zijn in AERIUS worst-case allemaal gemodelleerd als ‘zwaar vrachtverkeer’. Er is uitgegaan van een weg buiten de bebouwde kom met 10% stagnatie. Het manoeuvreren en stationair draaien van het vrachtverkeer is ondervangen door een extra rijlijn op het terrein van de bouwlocatie met 100% stagnatie.

Het verkeer is gemodelleerd tot het punt waarop de voertuigen in het heersende verkeersbeeld van de openbare weg zijn opgenomen. Het verkeer gaat in noordwestelijke richting vanaf het plangebied via de Elzendweg, Hoekgraaf en Deestersteeg naar de N322/Maas en Waalweg. De N322/Maas en Waalweg is de dichtstbijzijnde N-weg, daarom is aangenomen dat het verkeer hier dus is opgenomen in het heersende verkeersbeeld, zie afbeelding 5.

[2] Zie Handboek ‘Werken met AERIUS Calculator 2021.2’

[3] Het aantal voertuigbewegingen is het aantal ritten maal twee; een voertuig rijdt heen en terug naar de locatie.



Afbeelding 5. Ontsluiting wegverkeer op het met rood gemarkeerde wegvak (N322/Maas en Waalweg). Bron: AERIUS Calculator

3.2. Uitgangspunten gebruiksfase

In de beoogde situatie zijn de vrijstaande woning en schuur in gebruik. De NO_x- en NH_3-emissies worden enkel veroorzaakt door verkeersbewegingen.

3.2.1. Verkeer

Met betrekking tot het verkeer dat in de gebruiksfase kan worden toegerekend aan de vrijstaande woning en schuur is uitgegaan van gegevens uit de ASVV 2021 van kennisplatform CROW[4]. Er is uitgegaan van de ligging 'rest bebouwde kom' in de gemeente Wijchen ('weinig stedelijk'). Hierbij is de functie 'koop, huis, vrijstaand' aangehouden voor zowel de vrijstaande woning als de schuur met kelder, dit kan gezien worden als een worst-case aanname. Voor dit type woning wordt uitgegaan van de verkeersaantallen zoals genoemd in tabel 2.

Tabel 2. Verkeersgeneratie (in vtb/etmaal) per vrijstaande woning, ASVV 2021 CROW

Koop, huis, vrijstaand	**Rest bebouwde kom**	
Matig stedelijk	minimaal	maximaal
	7,8	8,6

Voor één vrijstaande woning is de maximale (worst-case) verkeersgeneratie 8,6 voertuigbewegingen (vtb) per etmaal. Het plan voorziet in de realisatie van 2 vrijstaande woningen. De verkeersgeneratie voor deze woningen komt daarmee uit op 8,6 vtb/etmaal * 2 = 17 lichte voertuigbewegingen per etmaal. Daarnaast is nog eens rekening gehouden met 8 voertuigbewegingen zwaar vrachtverkeer per maand (wekelijks één vrachtwagen die het plangebied aandoet ter bevoorrading of voor het ophalen van afval).

De voertuigbewegingen zijn gemodelleerd met dezelfde lijnbron als in de aanlegfase. Het gaat hierbij om licht en zwaar (vracht)verkeer met de actuele emissiefactoren voor wegverkeer die in het rekenprogramma AERIUS Calculator zijn opgenomen. Er is uitgegaan van een weg buiten de bebouwde kom met 10% stagnatie. Het manoeuvreren en stationair draaien van de vrachtwagens is ondervangen door een extra lijnbron op het naastgelegen parkeerterrein van het plangebied met 100% stagnatie.

3.2.2. Stookinstallaties

De woning en schuur zullen gasloos worden gerealiseerd en worden opgeleverd zonder haard en rookgaskanaal. Als gevolg daarvan zal geen stikstofemissie plaatsvinden door het stoken van stookinstallaties.

[4] Aanbevelingen voor Verkeersvoorzieningen Binnen de Bebouwde Kom (ASVV), CROW, 2021

3.3. Berekeningswijze

De stikstofdepositie door de gewenste activiteiten op de Natura 2000-gebieden is berekend met AERIUS Calculator (2022).

Er zijn AERIUS-berekeningen uitgevoerd met de emissies als gevolg van de aanlegfase en gebruiksfase. Voor de berekening van zowel de aanlegfase als de gebruiksfase is als rekenjaar worst-case 2023 gekozen.

De rekenresultaten en de ingevoerde gegevens van de berekeningen met Natura 2000-gebieden en met eigen rekenpunten zijn te vinden in bijlage II en III.

4. CONCLUSIES

In dit stikstofdepositieonderzoek is voor de aanlegfase en gebruiksfase van het plan aan de Elzendweg 13b in Bergharen de te verwachten stikstofdepositie ter plaatse van de relevante Natura 2000-gebieden berekend.

Uit de berekeningen blijkt dat in zowel de aanlegfase als de gebruiksfase de stikstofdepositie op de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden niet hoger is dan 0,00 mol/ha/jaar.

Er is dus geen sprake van vergunningplicht op grond van de Wet natuurbescherming. Het aspect stikstofdepositie vormt dus geen belemmering voor het plan.

BIJLAGE I. METHODIEK KENGETALLEN AANLEGFASE WONINGBOUW

De in dit onderzoek gehanteerde emissiekengetallen voor de bouwwerkzaamheden van grondgebonden woningen en appartementen zijn afgeleid van gedetailleerde gegevens van de werkelijke inzet van mobiele werktuigen en vrachtverkeer bij enkele tientallen woningbouwprojecten. Zowel de realisatie van grondgebonden woningen als van appartementen zijn ruim vertegenwoordigd in deze dataset. Bij sommige projecten werden ook panden gesloopt, daarvoor is een apart emissiekengetal beschikbaar. Inbegrepen bij de kengetallen is het bouwrijp maken van het terrein, de aanleg van kabels en leidingen, het bouwen van de woningen en de aanleg van het openbaar gebied (bestrating, groen, etc.).

De beschouwde woningbouwprojecten zijn projecten die in het westen van Nederland zijn gerealiseerd. Daarom maken heiwerkzaamheden vaak onderdeel uit van de aanlegfase. Dit maakt de kengetallen 'robuust realistisch', aangezien heien op hogere (zand)gronden meestal niet nodig is.

Uit het type werktuigen, het dieselverbruik en het aantal draaiuren volgen de NOx en NH_3 emissies die vrijkomen bij de bouwwerkzaamheden. Hierbij is de AUB rekenmethode (AdBlue, Uren, Brandstof) van TNO aangehouden[5]. Dit is sinds AERIUS versie 2021 de voorgeschreven rekenmethode voor de berekening van emissies van mobiele werktuigen.

De in tabel B1 gegeven kengetallen gelden voor woningbouwprojecten van 10 tot 100 woningen. Voor grotere projecten zal de emissie per woning lager liggen, maar kunnen deze kengetallen worst-case wel worden aangehouden. Voor kleine projecten kunnen de kengetallen een onderschatting zijn. Veiligheidshalve kan dan een opslagfactor van een factor 2 worden aangehouden.

Tabel B1. Kengetallen aanlegfase voor woningen en appartementen

	Kg NO_x per woning/appartement	**Kg NH_3 per woning/appartement**
Bouwwerkzaamheden woning	2,6	0,11
Bouwwerkzaamheden appartement	1,7	0,07
Sloopwerkzaamheden nodig voor realisatie van een nieuwbouwwoning/-appartement	0,8	0,03

Voor het bepalen van de emissiekengetallen is uitgegaan van de inzet van diesel aangedreven STAGE IV klasse werktuigen met als bouwjaar 2014. Ook dit is een robuust realistische aanname. In de huidige praktijk zijn de in te zetten werktuigen vaak al nieuwer en dus schoner. Ook worden soms al elektrische werktuigen ingezet welke emissieloos zijn. Voor het AdBlue verbruik is de (conform de AUB rekenmethode) maximale hoeveelheid AdBlue verbruik aangehouden van 6% het dieselverbruik.

[5] TNO-rapport TNO 2021 R12305 AUB (AdBlue verbruik, Uren, en Brandstofverbruik): een robuuste schatting van NOx en NH3 uitstoot van mobiele werktuigen, 10 december 2021

BIJLAGE II. AERIUS BEREKENING AANLEG

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.



- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	de Roever Omgevingsadvies
Inrichtingslocatie	Elzendweg 13, - Bergharen

Activiteit

Omschrijving	Ontwikkeling Elzendweg 13 te Bergharen
Toelichting	Woningbouwplan Elzendweg 13 te Bergharen dat voorziet in de realisatie van 1 vrijstaande woning en een schuur met kelder (ca. 120m2). Aerius berekening van de aanlegfase.

Berekening

AERIUS kenmerk	RVfF4xg3twMQ
Datum berekening	27 januari 2023, 13:16
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH_3	Emissie NO_x
Aanlegfase - Beoogd	2023	0,5 kg/j	11,6 kg/j

Resultaten

	Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
Aanlegfase - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	-		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	-		
Grootste toename van depositie	-		
Grootste afname van depositie	-		

Aanlegfase (Beoogd), rekenjaar 2023

Emissiebronnen	Emissie NH_3	Emissie NO_x
1 Anders... | Anders... | Plangebied	-	-
2 Anders... | Anders... | Aanleg woning	0,4 kg/j	10,4 kg/j
Verkeersnetwerk	40,8 g/j	1,2 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.



- Habitatrichtlijn
- Vogelrichtlijn
- Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn
- Niet bepaald
- Grootste afname van depositie
- Grootste toename van depositie
- Hoogste totale depositie

De bronnen op de kaart horen bij de Beoogde situatie.

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Aanlegfase" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	-	-	-	-	-	-

Aanlegfase, Rekenjaar 2023

1 Anders... | Anders...

Naam	Plangebied	Uittreedhoogte	0,0 m
Locatie	X:174516,68 Y:429754,96	Warmteinhoud	0,000 MW
		Spreiding	0 m
Oppervlakte	0,23 ha		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd		
Temporele variatie	Continue Emissie		

2 Anders... | Anders...

Naam	Aanleg woning	Uittreedhoogte	4,0 m	NO_x	10,4 kg/j
Locatie	X:174516,68 Y:429754,96	Warmteinhoud	0,000 MW	NH_3	0,4 kg/j
		Spreiding	4 m		
Oppervlakte	0,23 ha				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Standaard Profiel Industrie				

3 Wegverkeer | Weg

Naam	verkeer aanlegfase		Links	Rechts	NO_x	1,1 kg/j
Locatie	X:173727,48 Y:430654,05	Type scherm	-	-	NO_2	0,3 kg/j
Lengte	2.661,00 m	Hoogte	-	-	NH_3	39,6 g/j
Wegtype	Buitenweg	Afstand tot de weg	-	-		
Rijrichting	Beide richtingen					
Tunnelfactor	1					
Type hoogteligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Verkeer	Max. snelheid	Aantal voertuigen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	260 p/jaar	10,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/jaar	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	100 p/jaar	10,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/jaar	0,0 %

4 Wegverkeer | Weg

Naam	Stagnatie vrachtverkeer		Links	Rechts	NO_x	0,1 kg/j
Locatie	X:174507,35 Y:429762,28	Type scherm	-	-	NO_2	35,8 g/j
Lengte	180,31 m	Hoogte	-	-	NH_3	1,3 g/j
Wegtype	Buitenweg	Afstand tot de weg	-	-		
Rijrichting	Beide richtingen					
Tunnelfactor	1					
Type hoogteligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Verkeer	Max. snelheid	Aantal voertuigen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/jaar	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/jaar	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	100 p/jaar	100,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/jaar	0,0 %

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie	2022_20230126_290cbff6e8
Database versie	2022_290cbff6e8

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

BIJLAGE III. AERIUS-BEREKENING GEBRUIK

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.



- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	de Roever Omgevingsadvies
Inrichtingslocatie	Elzendweg 13, - Bergharen

Activiteit

Omschrijving	Ontwikkeling Elzendweg 13 te Bergharen
Toelichting	Woningbouwplan Elzendweg 13 te Bergharen dat voorziet in de realisatie van 1 vrijstaande woning en een schuur met kelder (ca. 120m2). Aerius berekening van de gebruiksfase.

Berekening

AERIUS kenmerk	Rkb7oS7RJu5g
Datum berekening	27 januari 2023, 12:49
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH_3	Emissie NO_x
Gebruiksfase - Beoogd	2023	0,4 kg/j	4,7 kg/j

Resultaten

	Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
Gebruiksfase - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	-		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	-		
Grootste toename van depositie	-		
Grootste afname van depositie	-		

Gebruiksfase (Beoogd), rekenjaar 2023

Emissiebronnen	Emissie NH_3	Emissie NO_x
1 Anders... | Anders... | Plangebied	-	-
Verkeersnetwerk	0,4 kg/j	4,7 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

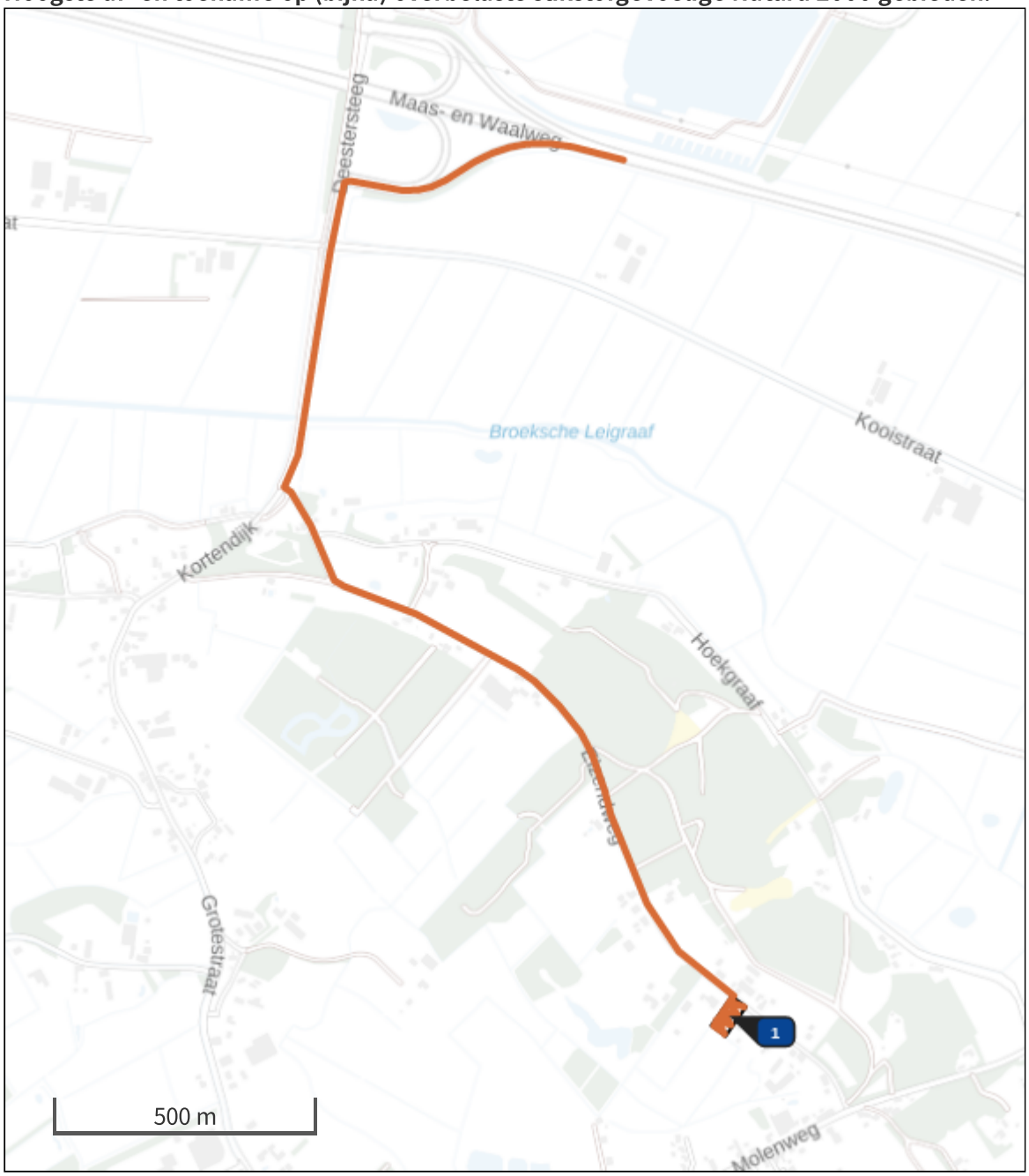

- Habitatrichtlijn
- Vogelrichtlijn
- Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn
- Niet bepaald
- Grootste afname van depositie
- Grootste toename van depositie
- Hoogste totale depositie

De bronnen op de kaart horen bij de Beoogde situatie.

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Gebruiksfase" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	-	-	-	-	-	-

Gebruiksfase, Rekenjaar 2023

1 Anders... | Anders...

Naam	Plangebied	Uittreedhoogte	0,0 m
Locatie	X:174516,68	Warmteinhoud	0,000 MW
	Y:429754,96	Spreiding	0 m
Oppervlakte	0,23 ha		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd		
Temporele variatie	Continue Emissie		

2 Wegverkeer | Weg

Naam	verkeer gebruiksfase		Links	Rechts	NO_x	4,5 kg/j
Locatie	X:173727,48 Y:430654,05	Type scherm	-	-	NO_2	1,1 kg/j
Lengte	2.661,00 m	Hoogte	-	-	NH_3	0,4 kg/j
Wegtype	Buitenweg	Afstand tot de weg	-	-		
Rijrichting	Beide richtingen					
Tunnelfactor	1					
Type hoogteligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Verkeer	Max. snelheid	Aantal voertuigen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	18 p/etmaal	10,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/etmaal	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/etmaal	0,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/etmaal	0,0 %
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/maand	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/maand	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	8 p/maand	10,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/maand	0,0 %

3 Wegverkeer | Weg

Naam	Stagnatie vrachtverkeer		Links	Rechts	NO_x	0,1 kg/j
Locatie	X:174507,35 Y:429762,28	Type scherm	-	-	NO_2	34,3 g/j
Lengte	180,31 m	Hoogte	-	-	NH_3	1,2 g/j
Wegtype	Buitenweg	Afstand tot de weg	-	-		
Rijrichting	Beide richtingen					
Tunnelfactor	1					
Type hoogteligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Verkeer	Max. snelheid	Aantal voertuigen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/maand	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/maand	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	8 p/maand	100,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0 p/maand	0,0 %

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie	2022_20230126_290cbff6e8
Database versie	2022_290cbff6e8

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/



transect

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ▸ ADVIES

Transect-rapport 4586

Bergharen, Elzendweg 13B

Gemeente Wijchen (GD)

Archeologisch bureauonderzoek (BO) en inventariserend Veldonderzoek (IVO), verkennende fase



transect: archeologie, erfgoed, ruimte

Overijsselhaven 127
3433 PH Nieuwegein

T: 030-7620705
E: informatie@transect.nl

Auteur	J. van der Kroon, J.P.M. de Wit
Versie	Versie 1.1
Projectcode	23010010
Datum	14-04-2023
Opdrachtgever	Buro Waalbrug
Uitvoerder	Transect b.v. Overijsselhaven 127 3433 PH Nieuwegein
Veldonderzoek	J.G.E. Melman (KNA Prospector) J.P.M. de Wit
Onderzoeksmelding	5353082100
Bevoegde overheid	Gemeente Wijchen
Adviseur bevoegde overheid	Mw. E. van der Linden
Status	Nog te beoordelen
Beheer documentatie	Transect, Nieuwegein
Voorblad	Foto van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek (27-03-2023)

Autorisatie		
Naam	Datum	Paraaf
Drs. T. Nales (Senior KNA Prospector)	14-04-2023	

ISSN: 2211-7067

© Transect, Nieuwegein

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

In opdracht van Buro Waalbrug heeft Transect in maart 2023 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Elzendweg 13B in Bergharen (gemeente Wijchen). Het archeologisch vooronderzoek bestaat uit een Archeologisch Bureauonderzoek (BO) en een Inventariserend veldonderzoek (IVO). De vraagstelling van deze onderzoeken richt zich op het vaststellen en toetsen van de archeologische verwachting en de bepaling in hoeverre de voorgenomen ingrepen in het kader van de planvorming effect hebben op eventuele archeologische resten in het gebied.

Het plangebied bevindt zich op de flank van een rivierduin. De rivierduinen zijn in het gebied vanaf het ontstaan ervan gunstige locaties voor bewoning geweest, vanwege hun relatief hoge en daarmee droge ligging in het anders natte rivierengebied. De bewoonbaarheid wordt ook bevestigd door de grote hoeveelheid bekende archeologische resten die bekend zijn op de hogere delen en flanken van de rivierduin in kwestie. Op basis van het onderzoek van Hermsen (2009) worden op de lagere flanken van het gebied voornamelijk resten uit de periode Laat-Paleolithicum – Bronstijd verwacht. Gedurende de periode IJzertijd – Vroege Middeleeuwen werden voornamelijk de (vlakke) toppen van de rivierduin bewoond. Op de flanken zijn echter nog wel vondsten of off-site verschijnselen te verwachten uit deze periodes. Vanaf de Late Middeleeuwen verplaatsten de boerderijen zich weer naar de lagergelegen flanken. Het plangebied bevindt zich op een middelhoge flank en het heeft daarmee dus een hoge verwachting voor de periode Laat-Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Voor de periode Nieuwe Tijd geldt een lage verwachting op bewoningsresten, aangezien geen bewoning is gekarteerd vanaf 1811. Wel kunnen er sporen van landgebruik uit deze periode voorkomen. Buitenom verstoringen door landbewerking zijn er geen grote verstoringen te verwachten in het plangebied.

Aan de hand van het veldonderzoek is vastgesteld de ondergrond in het plangebied uit rivierduinzand onder een bouwlanddek bestaat. In het midden van het plangebied ligt tussen het rivierduinzand en het bouwlanddek nog een dunne laag stuifzand. Het bodemprofiel is op basis van de boringen als vrijwel geheel intact te beschouwen. In de boringen zijn namelijk matig tot goed ontwikkelde in- en uitspoelingshorizonten waargenomen. De top van het rivierduinzand ligt op een hoogte van 7,9 m +NAP in het noorden van het plangebied en helt richting het zuiden af tot een hoogte van 6,4 m +NAP. In het centrale deel lijkt een depressie in rivierduinlandschap aanwezig te zijn, aangezien de top van het rivierduinzand ter plaatse op een hoogte van 6,2 m +NAP. De top van het stuifzand dat in deze depressie aanwezig is, ligt op een hoogte van 6,5 tot 6,9 m +NAP. Doordat in de boringen geen archeologische indicatoren zijn aangetroffen, valt er geen uitspraak te doen over de ouderdom van de stuifzandlaag en het bovenliggende bouwlanddek. De hoge verwachting op archeologische resten uit de periodes Laat-Paleolithicum-Late Middeleeuwen uit het bureauonderzoek is derhalve door de boringen bevestigd.

Advies
Aan de hand van het onderzoek geldt in het plangebied een hoge archeologische verwachting op resten en sporen daterend uit het Laat-Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Deze archeologische waarden worden al vanaf de moderne bouwvoor (circa 15-30 cm -Mv) in het plangebied verwacht. In het kader van het wijzigen van het bestemmingsplan adviseren wij daarom de bestaande dubbelbestemming te blijven handhaven in het nieuwe te vormen bestemmingsplan. Voor wat betreft de bouw van een woning en garage in het plangebied, adviseren wij in het gebied een vervolgonderzoek uit te voeren. Dit onderzoek kan het beste uitgevoerd worden in de vorm van een proefsleuvenonderzoek (IVO-P), aangezien met name grondsporen verwacht worden. Voor een

dergelijk gravend onderzoek dient een Programma van Eisen te worden opgesteld, dat op voorhand van de graafwerkzaamheden door de gemeente Wijchen getoetst en goedgekeurd moet zijn.

Bovenstaande vormt een advies. Op grond van de resultaten van het rapport en het advies zal de bevoegde overheid (de gemeente Wijchen) een besluit nemen over de daadwerkelijke omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied.

Inhoud

1.	Aanleiding	1
2.	Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek	2
3.	Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied	3
4.	Planvorming en consequenties toekomstig gebruik	5
5.	Beleidskader	6
6.	Landschap, geomorfologie en bodem	7
7.	Beschrijving bekende archeologische kenmerken	9
8.	Historische situatie, huidig gebruik en bodemverstoringen	16
9.	Gespecificeerde archeologische verwachting	21
10.	Resultaten veldonderzoek	23
11.	Beantwoording onderzoeksvragen	25
12.	Conclusie en Advies	26
13.	Geraadpleegde bronnen	27

Bijlage 1: Plantekening	29
Bijlage 2: Archeologische beleidskaart van de gemeente Wijchen	30
Bijlage 3: Geomorfologie	32
Bijlage 4: Hoogtekaart	33
Bijlage 5: Bodemkaart	35
Bijlage 6: Archeologische informatie	36
Bijlage 7: Boorpuntenkaart	37
Bijlage 8: Foto’s van boringen	38
Bijlage 9: Boorbeschrijvingen	41

1. Aanleiding

In opdracht van Buro Waalbrug heeft Transect in maart 2023 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Elzendweg 13B in Bergharen (gemeente Wijchen). De aanleiding voor het onderzoek vormt een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de realisatie van de bouw van een nieuwe woning in het plangebied.

In het plangebied geldt in het bestemmingsplan *Buitengebied Wijchen 2014* een Waarde – Archeologie 2. Vanwege deze aanduiding is een archeologisch onderzoek verplicht bij bodemingrepen die groter zijn dan 120 m^2 en dieper dan 30 cm -Mv reiken. Op de gemeentelijke beleidskaart uit 2009 is dit 100 m^2 maar aangezien het bestemmingsplan minder lang geleden is, wordt deze gehandhaafd. Dit betekent dat gezien de omvang van de voorgenomen van de toekomstige ontwikkeling (circa 2500 m^2) archeologisch vooronderzoek nodig is.

Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.1 en het Plan van Aanpak (Van der Kroon, 2023).

2. Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek

Het archeologisch vooronderzoek bestaat uit een gecombineerd onderzoek, te weten een Archeologisch Bureauonderzoek (BO) en een Inventariserend Veldonderzoek (IVO), verkennende fase.

Het doel van het archeologisch bureauonderzoek is het specificeren van de archeologische verwachting, dat wil zeggen het aan de hand van beschikbare en nieuwe informatie over de archeologie, cultuurhistorie, geomorfologie, bodemkunde en grondgebruik, bepalen van de kans dat binnen het plangebied archeologische resten kunnen voorkomen. Hiervoor is onder andere het centraal Archeologisch Informatiesysteem (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geraadpleegd, waarin de Archeologische MonumentenKaart (AMK) is opgenomen. Aanvullende (cultuur)historische informatie is verkregen uit historische kaarten. Om inzicht te krijgen in de opbouw en ontwikkeling van het landschap zijn onder andere de bodemkaart en beschikbare geologische en geomorfologische kaarten geraadpleegd.

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het toetsen en waar mogelijk bijstellen van de gespecificeerde archeologische verwachting, door het verzamelen van informatie over de feitelijke bodemopbouw, bodemreliëf en bodemintactheid in het plangebied. Hiermee ontstaat inzicht in de landschapsvormende processen en landschappelijke eenheden uit het verleden. Op basis hiervan kan een oordeel worden gegeven over waar, wanneer en in hoeverre het gebied in het verleden geschikt was voor de mens. Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd in de vorm van een booronderzoek (IVO-O). De toegepaste methodiek in het veld wordt beschreven bij de beschrijving van de veldresultaten (Hoofdstuk 10).

Het onderzoek probeert hiermee aan de hand van feitelijke informatie antwoord te geven op de volgende vragen:

- Hoe heeft het plangebied oorspronkelijk in het natuurlijk landschap gelegen?
- Zijn er binnen de bodemopbouw archeologisch relevante niveaus te onderscheiden en hoe diep liggen deze?
- In hoeverre zijn de archeologisch relevante niveaus nog intact (verstoring, erosie, afdekkend substraat)?
- Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en in hoeverre is deze te differentiëren in laag, middelhoog en hoog?

Het resultaat van het archeologisch vooronderzoek is dit rapport met een conclusie omtrent het risico dat eventueel aanwezige archeologische waarden in het plangebied worden verstoord als gevolg van de voorgenomen plannen. Op basis van dit rapport neemt het bevoegde overheid een beslissing in het kader van de vergunningverlening of planprocedure. Het rapport bevat waar mogelijk gegevens over de – verwachte – aan- of afwezigheid, aard, omvang, ouderdom, gaafheid, conservering en (relatieve) kwaliteit van archeologische waarden. Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform protocol 4002 van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.1 (KNA 4.1). Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd conform protocol 4003 van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 4.1 (KNA 4.1).

3. Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied

Gemeente	Wijchen
Plaats	Bergharen
Toponiem	Elzendweg 13B
Kaartblad	39B
Centrumcoördinaat	174.513 / 429.758

Binnen het archeologisch bureauonderzoek is onderscheid gemaakt in het plangebied en het onderzoeksgebied. Het plangebied is het gebied waarin de geplande bodemingrepen zullen plaatsvinden. Het onderzoeksgebied omvat het plangebied en een deel van het direct omringende gebied en wordt bij het onderzoek betrokken om tot een beter inzicht te komen in de archeologische, (cultuur)historische en bodemkundige situatie in het plangebied. Het onderzoeksgebied beslaat in dit geval een straal van circa 500 meter rond het plangebied.

Het plangebied ligt aan de Elzendweg 13B in Bergharen (gemeente Wijchen). De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Kadastraal gezien omvat het plangebied perceel BHR02 Sectie H nummer 162. De begrenzing wordt aan de noordoostelijke zijde van het plangebied gevormd door de Elzendweg, de andere zijdes worden begrensd door de omvang van het toekomstige plan. Het plangebied is circa 2500 m^2 groot.

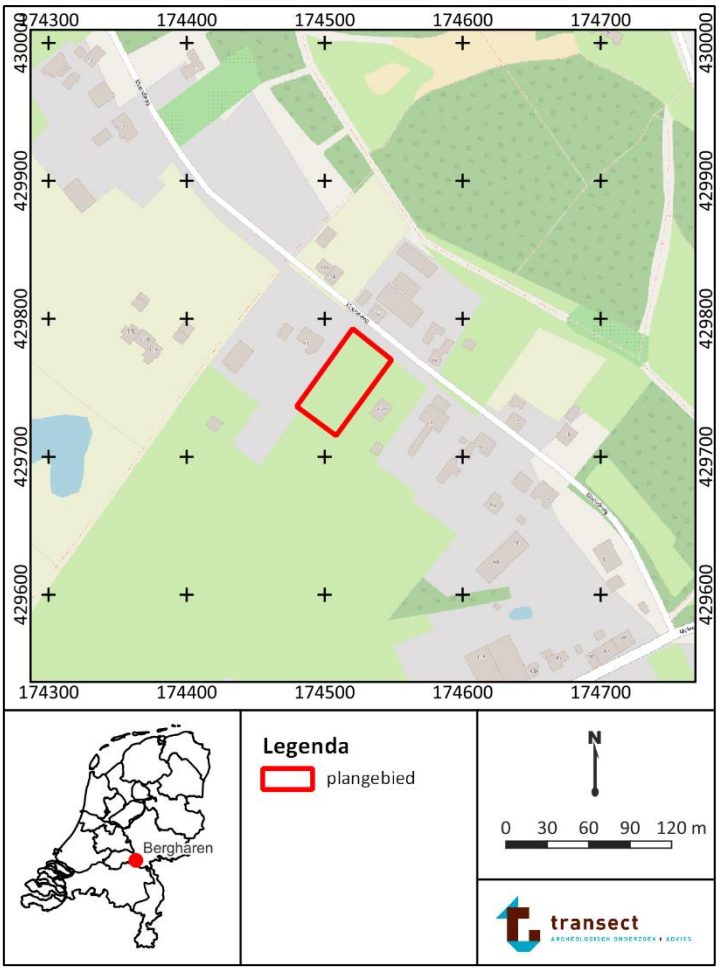

Figuur 1: Ligging van het plangebied (met rode lijnen aangegeven, bron: www.pdok.nl).

4. Planvorming en consequenties toekomstig gebruik

Kader	Bestemmingsplanwijziging
Oppervlakte plangebied	2500 m^2
Planvorming	Nieuwbouw woning
Omvang verstoringen	450 m^2 woning (eventueel) 150 m^2 schuur met kelder
Bodemverstorende werkzaamheden	Graafwerkzaamheden.
Diepte verstoring	Onbekend

Het voornemen bestaat om in het plangebied een nieuwe woning te realiseren voor Buro Waalburg op dit adres. De toekomstige bebouwing is gepland op een huidig ongebruikt terrein. Een inrichtingstekening van de toekomstige situatie is weergegeven in bijlage 1. Om de herontwikkeling mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. De bodemingrepen zullen naar verwachting het bodemarchief en daarmee eventueel aanwezige archeologische waarden aantasten. De bebouwing heeft een omvang van 450 m^2. Op de plantekening staat ook een schuur met kelder die eventueel wordt toegevoegd, dit is echter nog niet zeker ten tijde van het onderzoek. Hoe diep de ingrepen zullen reiken is echter nog niet bekend, aangezien de technische tekeningen voor de bebouwing nog worden opgesteld.

Er zijn geen effecten op het grondwaterpeil voorzien.

5. Beleidskader

Onderzoekskader	Bestemmingplanwijziging
Beleidskader	Bestemmingsplan *Buitengebied Wijchen 2014*
Onderzoeksgrens	120 m^2 en dieper dan 30 cm –Mv

In 1992 heeft Nederland het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed ondertekend; ook wel het Verdrag van Malta of Valletta genoemd, naar het eiland en de plaats waar het is ondertekend. Het Verdrag is in 1998 geratificeerd en op 1 september 2007 via de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) geïmplementeerd. De Wamz is een wijzigingswet en omvat een wijziging van de Monumentenwet 1988, de Wet Milieubeheer, de Ontgrondingenwet en de Woningwet, op grond waarvan overheden onder andere bij bodemingrepen verplicht rekening moeten houden met het behoud van archeologische waarden. Sinds juli 2016 (Erfgoedwet) is het behoud en beheer van het Nederlandse erfgoed geregeld door één integrale Erfgoedwet. De omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving zal in de nieuwe Omgevingswet worden geregeld, die in 2024 in werking zal treden.

In het bestemmingsplan “Buitengebied Wijchen 2014” heeft het plangebied een Waarde – Archeologie 2 (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl). Deze waarde is gebaseerd op de gemeentelijke beleidskaart (RAAP, 2009; bijlage 2). Hierop heeft het plangebied een hoge archeologische verwachting. Bij bouwwerken en/of bodemingrepen die groter zijn dan 120 m^2 én dieper reiken dan 30 cm -Mv is daarom archeologisch (voor)onderzoek noodzakelijk. Gezien de beoogde bestemmingsplanwijziging is een archeologisch (voor)onderzoek noodzakelijk (zie hoofdstuk 4).

In het kader van de omgevingsvergunning dient de aanvrager een rapport aan de gemeente te overleggen, waarin de archeologische waarde van het plangebied naar het oordeel van Burgemeester en Wethouders in voldoende mate is vastgesteld. Afhankelijk van de uitkomsten van het archeologisch (voor-)onderzoek dat hiervoor nodig is, kunnen aan de ontwikkeling regels worden verbonden ter behoud van belangrijke archeologische waarden. Deze kunnen bestaan uit technische aanpassingen of een veiligstellende opgraving. Het archeologisch vooronderzoek kan hiertoe worden uitgebreid met een al dan niet gecombineerd karterend en waarderend onderzoek, zodat op basis van de KNA-waarderingssystematiek een waardestelling kan worden opgemaakt.

6. Landschap, geomorfologie en bodem

Archeoregio	Utrechts-Gelders rivierengebied
Geomorfologie	Terrasvlakte; rivierduin
Maaiveld	7,80 m NAP
Bodem	Duinvaaggrond
Grondwater	GWT-V*

Landschapsgenese

Bergharen ligt in het Midden-Nederlandse rivierengebied in het stroomgebied van de Maas (Berendsen, 2005). Reeds in het midden van de laatste ijstijd (het Weichselien, vanaf 50000 tot 15000 jaar geleden) lag ter hoogte van het plangebied een voorloper van de Maas, die via de Betuwe in westelijke richting stroomde. Deze voormalige rivier kenmerkte zich door een brede riviervlakte, waarbinnen de riviergeulen in een verwilderd ("vlechtend") patroon verspreid lagen. In de riviervlakte werd door deze geulen grof zand en grind afgezet, dat geologisch gezien wordt gerekend tot het Formatie van Kreftenheije (De Mulder e.a., 2003). De aanwezigheid van grof zand en grind wijst op hoge stroomsnelheden en sterke variaties in de afvoer van sediment. Enerzijds hebben soms in korte tijd grote hoeveelheden (smelt)water door de riviervlakte gestroomd; op andere momenten lag de bedding van de riviervlakte gedurende langere perioden droog. Vanuit een drooggelegen vlakte is fijner rivierzand door sterke winden verstoven en vervolgens aan de randen van de riviervlakte afgezet. Aan de riviervlakte konden vervolgens op grote schaal rivierduinen ontstaan (Berendsen, 2000). De afzettingen met rivierduinen worden gerekend tot de Formatie van Boxtel, het Laagpakket van Delwijnen (De Mulder e.a., 2003). In het zuidwestelijke gedeelte van het plangebied wordt dit laagpakket vanaf het maaiveld verwacht.

Vanaf 13000 jaar geleden veranderde het landschapsbeeld aanzienlijk. Een toename van de gemiddelde jaartemperatuur leidde ertoe dat de vegetatie toenam en de afvoer van rivieren beter verdeeld werd over meerdere geulen. Riviergeulen begonnen in deze periode te kronkelen (meanderen), en sneden zich langzaam in in de riviervlakte. Hierdoor ontstond geleidelijk een rivierdal. In het dal werd tijdens overstromingen zogenaamd "Hochflutlehm" afgezet, ook wel bekend als het Laagpakket van Wijchen (De Mulder e.a., 2003; Bennema en Pons, 1952). Pas vanaf 10000 jaar geleden, op de overgang van het Pleistoceen naar het Holoceen, zetten de veranderende klimaatsomstandigheden zich definitief door. In die periode legde de toenemende vegetatie de verstuivingen van rivierzand aan banden. Ook stabiliseerden de oevers van de rivieren zich door de alsmaar kleiner wordende verschillen in afvoer. Door de stabiele oevers traden de rivieren alleen nog bij hoogwater buiten de oevers. In het Holoceen steeg de zeespiegel weer. Daardoor veranderde het debiet en de sedimentslast in de rivieren. Rivieren sneden zich niet langer in in oudere afzettingen, maar begonnen juist sediment af te zetten in het rivierdal. Hierbij raakten de oude oever- en rivierbeddingen, het Hochflutlehm en de lagere (delen van de) rivierduinen begraven onder jonger overstromingssediment. Berendsen en Stouthamer (2001) vermoeden dat een overstromingssediment in de omgeving van Bergharen tussen 5000 en 3000 jaar geleden door de rivier is afgezet. Door een voortdurende afzetting van het sediment raakte uiteindelijk het oude rivierdal opgevuld, waardoor de rivier ook buiten het rivierdal kon gaan stromen. Hogere rivierduinen staken al reeds boven het landschap uit en zijn niet altijd door jonger sediment afgedekt.

Geologie
Op 280 meter ten zuidoosten van het plangebied is een pulsboring uitgevoerd tot 25 m -Mv (15,90 m -NAP) met het nummer B39H0019 (174780 , 429575 (RD)). Deze boring is gezet in een gebied dat geomorfologisch wordt gerekend tot de rivierduin, dezelfde geomorfologische kartering als het noordwestelijke gedeelte van het plangebied. Tot een diepte van 2,1 m -Mv (7 m NAP) is fijn zand aangetroffen dat is geïnterpreteerd als de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Delwijnen. Zand-, grind- en kleilagen zijn aangetroffen tussen de 2,1 en 24,2 m -Mv die zijn geïnterpreteerd als de Formatie van Kreftenheye (bron: www.dinoloket.nl, zie ook voorgaande paragraaf "landschapsgenese").

Op 250 meter ten westen van het plangebied is een boring uitgevoerd tot 1,4 m -Mv (m NAP) met het nummer B39H1496 (174234, 429863 (RD)). Deze is gezet in een gebied dat geomorfologisch gekarteerd is als een terrasvlakte, dezelfde geomorfologische unit als het zuidwestelijke gedeelte van het plangebied. Tot 0,3 m -Mv (5,3 m NAP) is matig humeuze, zandige klei aangetroffen dat is geïnterpreteerd als de Formatie van Echteld. Tot 1,4 m -Mv (4,2 m NAP) is zand aangetroffen die is geïnterpreteerd als de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Delwijnen (bron: www.dinoloket.nl, zie ook voorgaande paragraaf "landschapsgenese").

Geomorfologie
Volgens de geomorfologische kaart ligt het plangebied deels op een rivierduin (noordoosten) en deels op een terrasvlakte (zuidwesten; code 12B57; 2M42, bijlage 2, www.pdok.nl).

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
Op basis van het AHN valt af te leiden dat het maaiveld in het plangebied op circa 7,8 m NAP ligt (bron: www.ahn.nl; versie 4; bijlage 4). Het maaiveld binnen het plangebied loopt in noordoostelijke richting op. Dit heeft te maken met de hoger gelegen rivierduin waarop het plangebied deels ligt. Het maaiveld loopt op van circa 6,4 m +NAP naar 9,1 m +NAP. In vergelijking met de omgeving ligt het plangebied tussen de laagte van de terrasvlakte en de hoger gelegen rivierduin.

Bodem en grondwatertrap
Volgens de bodemkaart zijn in het plangebied duinvaaggronden te verwachten (kaartcode Zd30, bijlage 4, www.pdok.nl). Dit zijn gronden die worden gevonden in rivierduinen en die voorheen stuifzandgronden werden genoemd. Het zijn zandgronden waarin geen bodemvorming is opgetreden. Het zand is blond van kleur. Dit wordt veroorzaakt doordat het doordat de zandkorreld door dunne ijzerhuidjes worden omhuld (De Bakker, 1966).

De grondwatertrap is een maat voor de vochttoestand in de bodem. Informatie hieromtrent is vanuit archeologische optiek met name relevant voor het bepalen van een verwachte mate van conservering van eventuele archeologische resten in het plangebied. In het plangebied is een grondwatertrap VII gekarteerd. Een grondwatertrap VII duidt op zeer droge gronden waarbij het grondwater zich altijd beneden de 80 cm -Mv bevindt. Het lage grondwaterpeil zal er naar verwachting in hebben geresulteerd dat eventuele (onverbrande) organische, archeologische resten niet bewaard zullen zijn gebleven binnen de 80 cm -Mv. Ook onder het grondwaterniveau zullen dergelijke vondsten ernstig of geheel zijn gedegradeerd. Anorganische resten kunnen daarentegen wel goed bewaard zijn gebleven.

7. Beschrijving bekende archeologische kenmerken

Wettelijk beschermd monument	Nee
AMK terrein	Nee
Verwachting gemeentelijke kaart	Hoog
Archeologische waarden en/of informatie	Nee

Wettelijk beschermde status
Het plangebied heeft volgens het centraal archeologisch informatiesysteem (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geen archeologisch wettelijk beschermde status.

Archeologische Monumentenkaart (AMK)
Het plangebied is niet opgenomen op de Archeologische MonumentenKaart (AMK).

Archeologische verwachting
Op de gemeentelijke beleidskaart kent het plangebied een hoge archeologische verwachting. Deze verwachting is gebaseerd op de verwachte ligging van het plangebied op een rivierduin.

Bekende archeologische waarden
In het plangebied zijn voor zover bekend in het verleden geen archeologische waarnemingen gedaan en heeft in het verleden niet eerder onderzoek plaatsgevonden.

In de omgeving van het plangebied is wel informatie bekend (bijlage 6). In tabel 1 is een overzicht gegeven van de verschillende onderzoeken in de omgeving van het plangebied, in tabel 2 zijn de verschillende vondstmeldingen weergegeven.

Informatie uit overige bronnen
Er is geen aanvullende informatie uit overige bronnen verkregen.

Uit de onderzoeken in de buurt blijkt dat een archeologisch relevante laag de top van de rivierduin afzettingen of de stuifzandafzettingen is. Het verschilt per onderzoek op welke diepte deze laag is waargenomen. Het kan ook voorkomen dat deze laag weer is begraven. Bij de onderzoeken met onderzoeksnummers (95108187100, 2351595100) zijn deze lagen aangetroffen vanaf 35 cm -Mv. Bij onderzoek met onderzoeksnummer 5108179100 is een intacte laag rivierduin aangetroffen onder een omgewerkte laag. Ook is een mogelijke bewoningslaag op circa 150 cm -Mv aangetroffen. Complextypen die eventueel verwacht kunnen worden zijn jachtkampementen (Laat-Paleolithicum-Mesolithicum) en huisplaatsen uit de IJzertijd. Ook zijn er bij eerdere onderzoeken sporen van landgebruik aangetroffen (Romeinse Tijd-Vroege Middeleeuwen).

Tabel 1: Overzicht van de archeologische onderzoeken rondom het plangebied (<450 m).

Zaak-ID	Toponiem	Afstand-windrichting	Type onderzoek	Bevindingen	Bron
2814453100	Wijkse Veld Ii	418 m ten zuidoosten	Niet-archeologisch: graafwerk	Gevonden bij ontzanding. Losse vondst in ontgronding van een perceel met een dik landbouwdek. Onder dit dek en daarvan gescheiden een (overstoven?) niveau met enkele ijzertijdscherven.	Hulst, 1971
2351595100	Elzendweg 12	47 m ten noorden	Booronderzoek	Er werd vooral vondsten uit de IJzertijd, Romeinse tijd en Middeleeuwen verwacht door de omgevingsonderzoeken. Vondsten uit de periode tot en met de Vroege Middeleeuwen werden verwacht onder een dunne stuifzandlaag met hierop eventueel een oud bouwlanddek. Vondsten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd werden boven en in de top van de stuifzandlaag verwacht, mogelijk opgenomen in het eventueel hierboven aanwezige bouwlanddek. In het noorden van het plangebied worden archeologische resten van vóór de Late Middeleeuwen verwacht in de top van het rivierduin. Het potentiële vondstniveau is in één boring (in het noordoosten) aangetroffen.	Holl, 2011
2814445100	Molenweg	245 m ten noorden	Niet-archeologisch: graafwerk	Losse vondsten, gedaan bij aanleg aardgasleiding.	Buisman, 1964
4878067100	Wijksestraat	375 m ten zuidoosten	Opgraving	Alleen de eerste bevindingen zijn gepubliceerd:	Archis3, 2020

				Een kampement uit het Laat-Paleolithicum tot Mesolithicum gevonden (vuursteenconcentraties en haardkuil) Een niet opgehoogde nederzetting uit de IJzertijd (huisplattegronden).	
5108187100	Molenweg naast nr 33	294 m ten zuiden	Booronderzoek	Het plangebied ligt op het rivierduincomplex van Bergharen en is een geschikte bewoningslocatie voor alle archeologische perioden. In de omgeving van het plangebied zijn archeologische resten uit het Mesolithicum tot en met de Middeleeuwen gevonden met een zwaartepunt in de IJzertijd en Romeinse tijd. In de 19e en 20e eeuw is het plangebied in gebruik als bouwland en boomgaard. In het plangebied zijn vijf boringen gezet tot 300 cm -mv. Hieruit blijkt dat in het plangebied rivierduinafzettingen aanwezig zijn. De bovenste 35 tot 55 cm van dit profiel is in de 20e of 21e eeuw geroerd gezien de aanwezigheid van plastic-, puin- en piepschuimresten. De top van de intacte rivierduinafzettingen die tussen 764 en 686 cm NAP liggen kunnen archeologische resten bevatten. Tijdens het onderzoek is mogelijk prehistorisch aardewerkfragment verzameld. In het plangebied kunnen archeologische resten aanwezig zijn vanaf 35 cm -mv en dieper.	Roodenburg, 2021
4671954100	Wijksestraat	375 m ten zuidoosten	Proefsleuven	Er is sprake van vijf vindplaatsen in het onderzoeksgebied aan de Wijksestraat te Bergharen. De eerste dateert in de late bronstijd – vroege ijzertijd en bestaan uit drie kuilen en één	Te Kiefte, 2019

				paalspoor en ze zijn onderdeel van een erf of nederzetting die zich verder uitspreid buiten de werkput. De sporen van een erf op deze locatie zouden de voorganger kunnen zijn van de nederzetting die hoger op het duin is gelegen ter hoogte van vindplaatsen 2 en 3. Vindplaatsen 2 en 3 behoren mogelijk tot dezelfde vindplaats gezien hun overeenkomstige datering in de tweede helft van de midden ijzertijd en/of late ijzertijd. Het betreft een omvangrijke nederzetting met meerdere erven en gebouwstructuren. In de proefsleuven zijn restanten van kuilen en paalkuilen aanwezig die samen delen van gebouwstructuren voorstellen. Daarnaast zijn greppels en palenrijen blootgelegd. Vindplaats 4 bestaat uit een paalkuil en een kuil uit de Karolingische tijd, de vroege middeleeuwen. De sporen zijn gelegen aan de rand van WP8 en zijn slechts gedeeltelijk aangesneden. De Romeinse en vroegmiddeleeuwse vondsten in het oude plaggendek wijzen tevens op het gebruik van het onderzoeksgebied ter hoogte van vindplaatsen 2,3 en 4 als een akkerareaal in deze perioden en de nabijheid van een Romeins of vroegmiddeleeuws erf. De sporen zijn al een mogelijk onderdeel van een Karolingisch erf. Vindplaats 5 bestaat uit vier kuilen van ca. 10-15 cm diepte die in het midden-mesolithicum dateren. In één van de kuilen van vindplaats 1, op dezelfde locatie, zijn twee verbrande vuursteenbrokken gevonden die	

				dateren in het mesolithicum-neolithicum. Vermoedelijk betreft het hier opspit uit de vroege prehistorische periode. De resten horen bij een kampement dat op deze locatie heeft gelegen en andere sporen van dit kamp zullen ook ten noorden, oosten en zuiden van werkput 1 zijn gelegen. Vindplaatsen 1, 2 en 5 zijn duidelijk gelegen langs de randen van de natuurlijke laagte.	
5108179100	Molenweg naast 33	197 m ten zuiden	Bureauonderzoek	Onder de omgewerkte laag ligt intact rivierduinzand waarin archeologische resten aanwezig kunnen zijn. In de meeste profielen is geen duidelijke gelaagdheid waargenomen met uitzondering van boorprofiel 3 waar een humeuze laag aanwezig is tussen 140 en 145 cm -mv. Dit is mogelijk een begraven loopoppervlak. In boring 2 is tussen 140 en 200 cm -mv een mogelijk prehistorisch aardewerkfragment verzameld dat kan wijzen op aanwezigheid van bewoningsresten.	Roodenburg, 2021
2814478100	Wijkse Veld - De Weem	416 m ten zuidoosten	Niet-archeologisch	Vondsten gedaan bij ontgrondingen.	Archis3, 1970
5107441100	Molenweg 28	390 m ten zuidwesten	Booronderzoek	De bodemopbouw binnen het plangebied is uniform. Onder de bouwvoor is vanaf minimaal 40 cm-mv (boring 4) en maximaal 60 cm-mv (boring 5) een eerdlaag aangetroffen (A1-horizont). In boring 2 en 3 is hieronder een plaggendek waargenomen (A2-horizont). De eerdlaag en het plaggendek (A1- of A2-horizont) gaat geleidelijk over in het onderliggende intacte fijne dekzand (Formatie van	Van der Kuijl, Wooslchot, Bakker, 2022

				Boxtel, Laagpakket van Wierden). De top hiervan is op minimaal 80 cm-mv (boring 4) en maximaal 155 cm-mv (boring 2) waargenomen. Het dekzand gaat vervolgens geleidelijk over in rivierduinzand (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Delwijnen). De overgang vindt op minimaal 185 cm-mv plaats in boring 3 en op maximaal 280 cm-mv in boring 1. In boring 1 is in de top van het rivierduinzand sprake van een overstoven cultuurlaag. Deze uit bruine, humeuze, zwak siltig, matig fijn zand bestaande laag is tussen 240 en 280 cm-mv aangetroffen. Erboven ligt een pakket dekzand (C1- en C2-horizont) en eronder ongeroerd rivierduinzand (C4-horizont). Op basis van de stratigrafie wordt deze laag in de Prehistorie gedateerd.	
2011620100	Wijchen-Marktpas, Balgoij en Bergharen-Oost	396 m ten zuidoosten	Booronderzoek	Er is geen aanvullende informatie over dit onderzoek beschikbaar.	Archis3, 1999

Tabel 2: Overzicht van de vondstmeldingen rondom het plangebied (<450 m).

Zaak-ID	Toponiem	Afstand-windrichting	Datering	Type onderzoek	Omschrijving vondstmelding
2814453100	Wijkse Veld Ii	418 m ten zuidoosten	IJzertijd	Niet-archeologisch: graafwerk	-
2839078100	Wijkse Veld	346 m ten zuidoosten	IJzertijd - Middeleeuwen	Niet-archeologisch: graafwerk	Losse vondst in ontgronding van een perceel met een dik landbouwdek. Onder dit dek en daarvan gescheiden een (overstoven?) niveau met enkele ijzertijdscherven.
2839175100	-	326 m ten oosten	Vroege Middeleeuwen	Verwervingswijze niet te bepalen	Aardewerk
2814445100	Molenweg	245 m ten noorden	IJzertijd – Late Middeleeuwen	Niet-archeologisch: graafwerk	Aardewerk
5108187100	Molenweg	294 m ten zuiden	Neolithicum – Romeinse Tijd	Booronderzoek	Tussen 140 en 200 cm -mv is een zwart en bruin gekleurd aardewerkfragment gevonden. Het is broos en vermoedelijk handgevormd en heeft mogelijk een prehistorische datering.
2814478100	Wijkse Veld - De Weem	416 m ten zuidoosten	IJzertijd	Niet-archeologisch	Steen, metaal, keramiek.
3108889100	Molenweg 23	381 m ten zuidwesten	Vroege IJzertijd-Late Middeleeuwen	Niet-archeologisch: graafwerk	Keramiek en sporen
5107441100	Molenweg 28	390 m ten zuidwesten	IJzertijd – Middeleeuwen	Booronderzoek	Aardewerk

8. Historische situatie, huidig gebruik en bodemverstoringen

Aard historisch landgebruik	Akkerland
Historische bebouwing aanwezig	Nee
Bebouwing van cultuurhistorische waarde	Nee

Het grondgebruik, dat over de jaren heen in het plangebied heeft plaatsgevonden, kan zijn sporen in de ondergrond hebben achtergelaten. Enerzijds herbergen oude kaarten informatie omtrent voormalig landgebruik die inzicht kan geven in de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen (bijvoorbeeld historische boerenplaatsen en wegen), maar anderzijds ook in de negatieve effecten, die landgebruik op de oorspronkelijke bodem heeft gehad (en daarmee op eventueel aanwezige archeologische resten). Met dit laatste wordt niet alleen gedoeld op omwerking van de bodem door omwoeling, egalisatie, ontgraving en sanering, maar ook ophoging en ontwatering die kunnen hebben geleid tot verkleuring, verdroging en verstikking van de bodem.

Historische achtergronden van het cultuurlandschap en -situatie
Het plangebied bevindt zich in het agrarisch buitengebied, ten noordwesten van de kern van Bergharen. De cultuurhistorische achtergrond wordt voornamelijk bepaald door de landschappelijke ligging, namelijk op de flank van een rivierduin. Op de topografische kaarten is te zien dat het reliëf leidend is geweest bij de inrichting van het gebied: wegen werden op flanken en de vlakke toppen van de rivierduinen aangelegd, waardoor boerderijen dan werden gerealiseerd op de overgang van het hoge deel naar het lagere, nattere deel van het gebied. Op de oudst geraadpleegde kaart, de Kadastrale Minuut (1811-1835) ligt het plangebied bijna geheel binnen een perceel (505) die staat gekarteerd als akkerland op de oorspronkelijk aanwijzende tafels (figuur 2). Slecht een strook aan de zuidelijke zijde van het plangebied behoort niet tot dit perceel. De indeling van het plangebied lijkt hetzelfde te blijven, en lijkt sinds 1811 nooit bebouwd te zijn geweest. Op de topografische kaarten uit 1880, 1925 en 1955 blijkt dat een strook aan de zuidelijke zijde van het plangebied een andere functie heeft, maar uit de kaarten valt niet af te leiden wat deze functie is (figuur 3, 5 en 6). Mogelijkerwijs is het een sloot geweest. Hedendaags is de zuidelijke begrenzing van het plangebied ook nog een sloot (figuur 9).

Militair Erfgoed
Op de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) is het plangebied niet aangeduid als aandachtsgebied. Ook zijn er geen verwachtingen op militaire objecten, raketinslagen of aan de Wereldoorlogen gerelateerde verschijnselen (bronnen: www.ikme.nl; www.vergeltungswaffen.nl, www.bunkerinfo.nl; www.tracesofwar.com, www.explosievenopsporing.nl).

Huidig gebruik en bodemverstoringen
Het plangebied ligt ten tijde van het onderzoek braak en is begroeid met gras. Aanwijzingen voor bodemverstoringen in het terrein zijn er niet. In het plangebied zijn geen (bekende) kabels en leidingen aanwezig: deze bevinden zich volgens het Kabels en Leidingen Informatie Centrum onder de huidige Elzendweg (bron: KLIC; niet als kaartbeeld opgenomen).

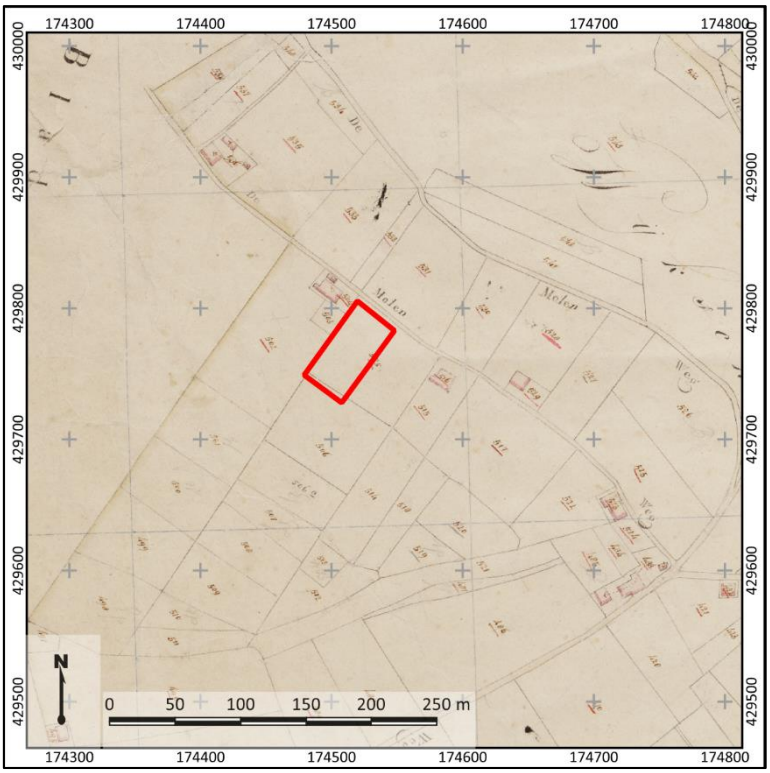

Figuur 2: Het plangebied (rood omlijnd) op het Kadastrale Minuutplan uit 1811-1832 (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl).



Figuur 3: Uitsnede van een topografische kaart uit 1880 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.



Figuur 4: Uitsnede van een topografische kaart uit 1900 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

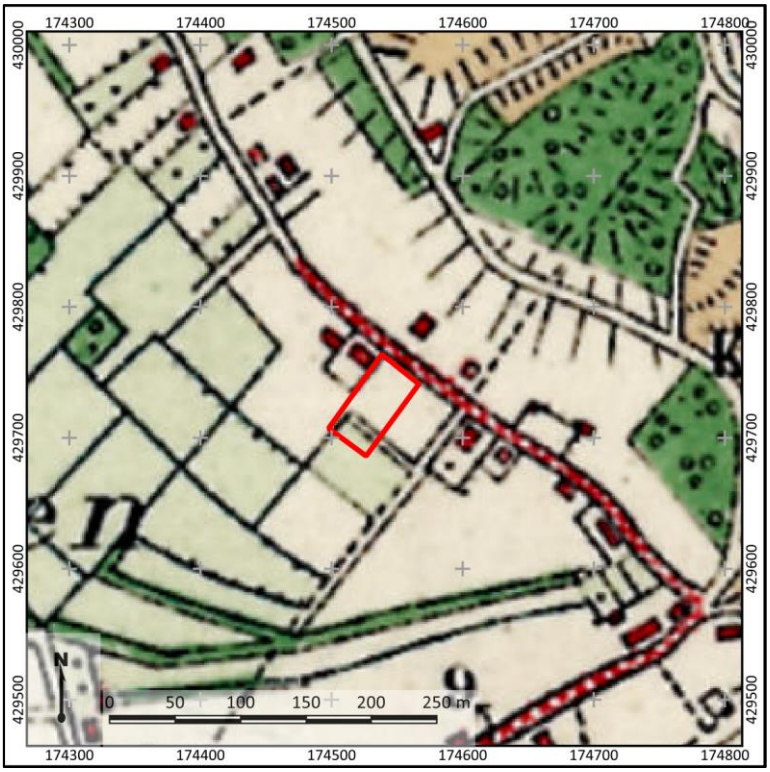

Figuur 5: Uitsnede van een topografische kaart uit 1925 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.



Figuur 6: Uitsnede van een topografische kaart uit 1955 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

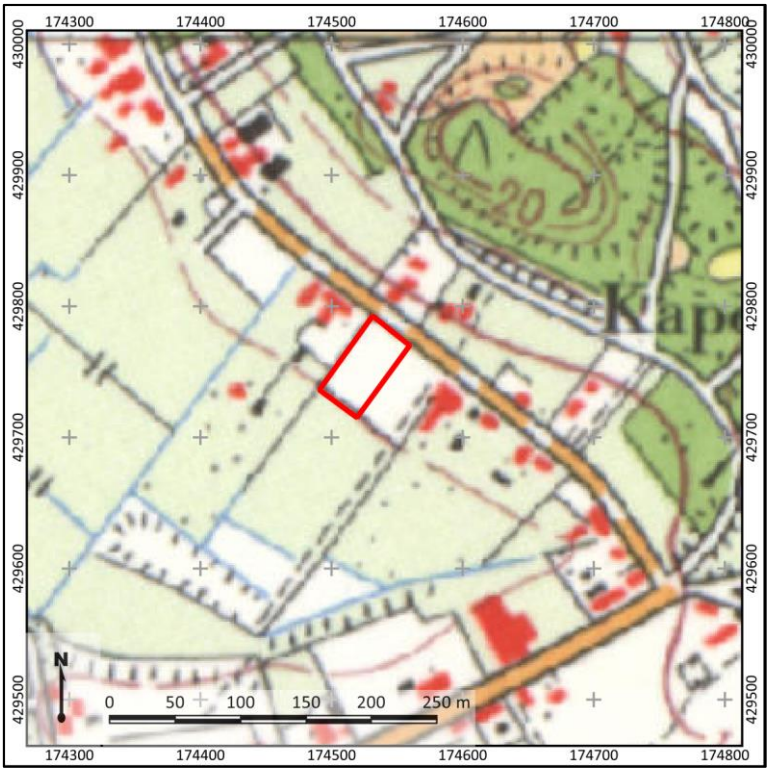

Figuur 7: Uitsnede van een topografische kaart uit 1975 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

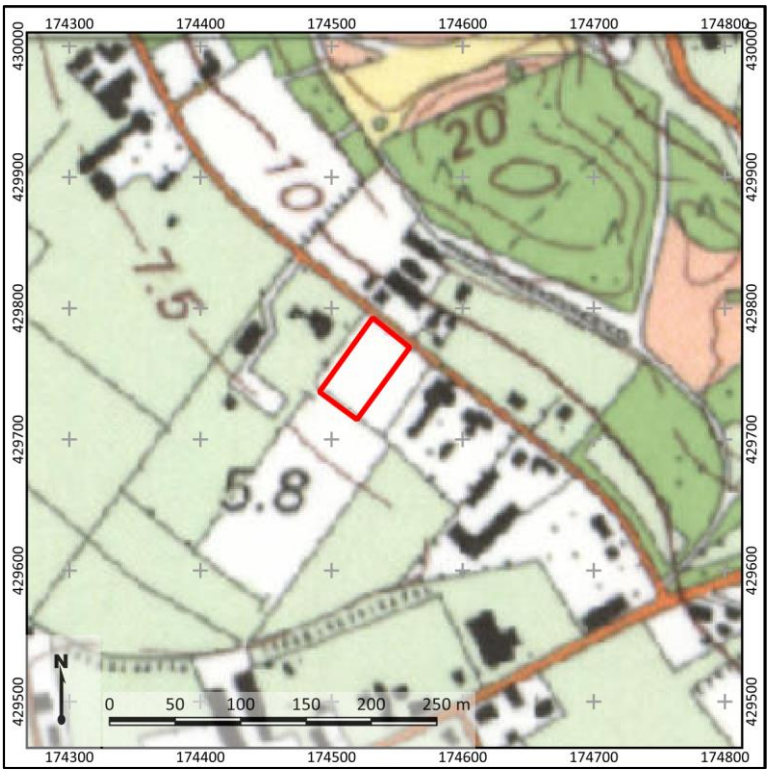

Figuur 8: Uitsnede van een topografische kaart uit 1995 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

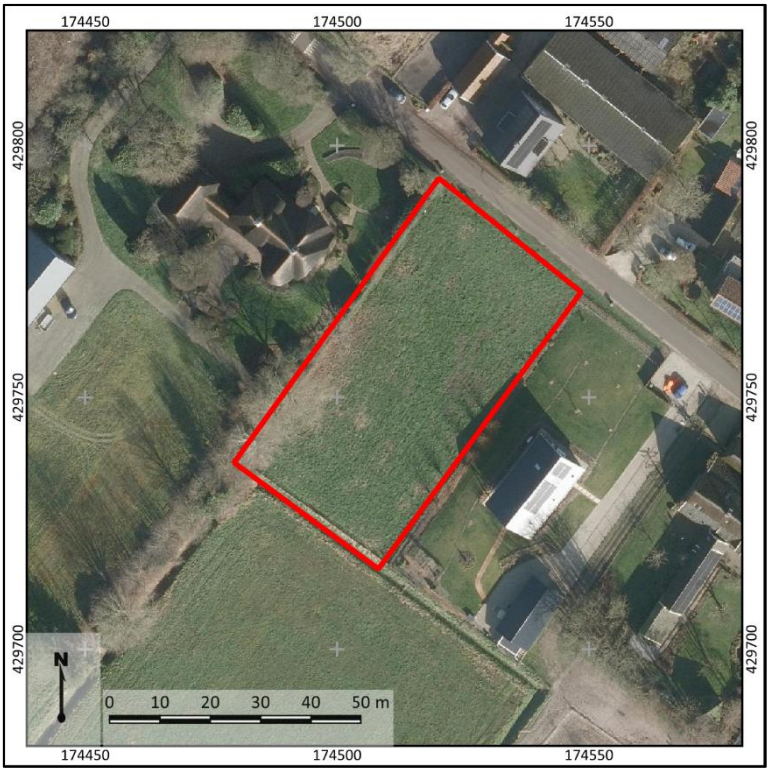

Figuur 9: Uitsnede van een luchtfoto uit 2019. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron: www.pdok.nl).

9. Gespecificeerde archeologische verwachting

Het plangebied bevindt zich op de flank van een rivierduin. De rivierduinen zijn in het gebied vanaf het ontstaan ervan gunstige locaties voor bewoning geweest, vanwege hun relatief hoge en daarmee droge ligging in het anders natte rivierengebied. De bewoonbaarheid wordt ook bevestigd door de grote hoeveelheid bekende archeologische resten die bekend zijn op de hogere delen en flanken van de rivierduin in kwestie. Op basis van het onderzoek van Hermsen (2009) worden op de lagere flanken van het gebied voornamelijk resten uit de periode Laat-Paleolithicum – Bronstijd verwacht. Gedurende de periode IJzertijd – Vroege Middeleeuwen werden voornamelijk de (vlakke) toppen van de rivierduin bewoond. Op de flanken zijn echter nog wel vondsten of off-site verschijnselen te verwachten uit deze periodes. Vanaf de Late Middeleeuwen verplaatsten de boerderijen zich weer naar de lagergelegen flanken. Het plangebied bevindt zich op een middelhoge flank en het heeft daarmee dus een hoge verwachting voor de periode Laat-Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Voor de periode Nieuwe Tijd geldt een lage verwachting op bewoningsresten, aangezien geen bewoning is gekarteerd vanaf 1811. Wel kunnen er sporen van landgebruik uit deze periode voorkomen. Buitenom landwerkverstoringen zijn er geen grote verstoringen te verwachten in het plangebied.

Stratigrafische positie
Het archeologische relevante niveau wordt gevormd door de top van de rivierduinafzettingen of van jongere verstuivingen. De zijn naar verwachting vooral aanwezig in het noordoostelijke gedeelte van het plangebied. Sporen van bodemvorming kunnen aanwezig zijn in de top van deze afzettingen. Dit is een indicatie voor de diepteligging en kunnen vanaf het maaiveld worden waargenomen.

Complextypen
In het plangebied kunnen jachtkampementen worden aangetroffen uit de periode Laat-Paleolithicum-Mesolithicum. Deze complextypen typeren zicht door een relatief dichte vondststrooiing van vuursteen en eventueel haardkuilen.

Uit het Neolithicum en de Bronstijd worden kleinschalige nederzettingsterreinen verwacht, evenals sporen van landgebruik waaronder akkercomplexen, grafvelden en infrastructuur. Dergelijke terreinen kenmerken zich door sporen en vondstconcentraties (cultuurlaag).

Archeologische vindplaatsen uit de periode IJzertijd tot en met de Vroege Middeleeuwen uit de omgeving kenmerken zich door een huisplaats, te een herkennen aan een cultuurlaag. De cultuurlaag is geïdentificeerd als een oude woongrond. Deze woongrond kenmerkt zich door een ‘vuile’, donkere laag. Hierin waren vondsten aanwezig zoals aardewerk en bouwpuin.

Archeologische resten van landgebruik kunnen worden waargenomen uit de periode Nieuwe Tijd. Dit complextype kenmerkt zich door grondsporen zoals erfgrenspalen, waterputten en afvalkuilen.

De gespecificeerde archeologische verwachting is nader weergegeven in onderstaande tabel 3.

Prospectiekenmerken, zoekstrategie en advies
Op basis van de tijdens het bureauonderzoek verworven resultaten is het in eerste instantie de vraag in hoeverre in het plangebied nog archeologisch relevante niveaus aanwezig zijn. Dit is bepalend voor het vaststellen van de archeologische verwachting. Om dit te kunnen toetsen, dient de lithologische opbouw van de ondergrond en de mate van intactheid van de bodem te worden vastgelegd. Dit kan plaatsvinden door middel van een verkennend booronderzoek. Op grond van dit onderzoek kan dan een uitspraak worden gedaan of en in hoeverre archeologische resten te verwachten zijn. Een uitwerking van de resultaten van het veldonderzoek is te vinden in hoofdstuk 10.

Tabel 3: Gespecificeerde archeologische verwachtingstabel

	Archeologische verwachting			*Reden*
1	***Datering***	Hoog	Laat-Paleolithicum-Late Middeleeuwen	Resten bevinden zich in de top van de rivierduinafzettingen. De landschappelijke ligging (middelhoge rivierduinflank) was in deze periode in trek voor bewoning, of lag dichtbij gebied dat in trek was voor bewoning
		Laag	Nieuwe Tijd	Het plangebied is als onbebouwd gekarteerd op de oudst geraadpleegde kaart tot en dit verandert niet tot en met de satellietfoto uit 2019. Aangezien het plangebied niet binnen een bewoningskern ligt is daarom de kans op bewoning uit deze tijd laag. Wel kunnen er sporen van landgebruik aanwezig zijn
2	***Complextype***	Jachtkampement, kleinschalige nederzetting, huisplaats, landgebruik.		
3	***Omvang***	100-1000 m^2 (omvang jachtkamp); 500-2000 m^2 (omvang huisplaats, algemeen)		
4	***Diepteligging***	Top van de rivierduinafzettingen (vanaf het maaiveld).		
5	***Gaafheid en conservering***	+	Er zijn geen duidelijke aanwijzingen voor verstoringen gevonden.	
6	***Locatie***	Onbekend, op dit moment het hele plangebied.		
7	***Uiterlijke kenmerken (artefacten en type indicatoren)***	Vindplaatsen kenmerken zich naar verwachting door vondsten (vuursteen, haardkuilen, keramiek scherven) of cultuurlagen.		
8	***Mogelijke verstoringen***	Er zijn geen verstoringen bekend.		

10. Resultaten veldonderzoek

Onderzoeksmethodiek

Het doel van het booronderzoek is het toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting in het plangebied, zoals deze is opgesteld in Hoofdstuk 9. Om de bouw van een woning in het plangebied mogelijk te maken is in het plangebied een verkennend booronderzoek uitgevoerd (conform het opgestelde Plan van Aanpak; Van der Kroon, 2023). De boringen zijn daarbij gebruikt om zowel de mate van intactheid van de bodem als de bodemopbouw zelf te bepalen. In totaal zijn in het plangebied vijf boringen gezet (boring 1-5).

De boringen hebben een diepte tot maximaal 210 cm –Mv en zijn daarbij doorgezet tot circa 30 cm in het de C-horizont van het rivierduinzand. De boringen zijn handmatig gezet met behulp van een Edelmanboor met een diameter van 7 cm. De boringen zijn gefotografeerd en vervolgens beschreven conform de NEN5104 en de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB; SIKB 2008). De foto's van enkele boorkernen zijn weergegeven in bijlage 8. De boorbeschrijvingen zijn terug te vinden in bijlage 9.

De boringen zijn gelijkmatig in het plangebied uitgezet met een onderlinge afstand van circa 25 m. De ligging van de boringen is opgenomen in bijlage 7. De coördinaten van de boorpunten zijn bepaald met een meetlint aan de hand van de bestaande topografie en de hoogte is aan de hand van het AHN bepaald (bron: www.ahn.nl).

Veldwaarnemingen

Ten tijde van het veldonderzoek was het plangebied in gebruik als weiland. Het plangebied was verder kaal en was omheind door een lage omrastering. Het maaiveld helde van noord naar zuid af. Ten opzichte van de directe omgeving was duidelijk zichtbaar dat de percelen ten westen en oosten van het plangebied met meer dan 100 cm opgehoogd waren. Foto's van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek zijn weergegeven in figuur 10.



Figuur 10: Foto's van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek (27-03-2023).

Bodemopbouw en lithologie
De natuurlijke ondergrond in het plangebied bestaat in de basis van de boringen vanaf een diepte vanaf 30-120 cm -Mv (7,9-6,4 m +NAP) uit matig grof, zwak siltig, zand. Dit zand heeft een gele tot donkerbruingrijze kleur en bevat in twee boringen enkele plantenresten. Het zand is geïnterpreteerd als rivierduinafzettingen. Hierop is in boring 2 en boring 3 een laag zwak siltig, matig grof, lichtbruingrijs zand waargenomen. Dit zand is geïnterpreteerd als een dunne laag stuifzand. De top van het stuifzand gaat diffuus over in het bovenliggende bouwlanddek op een diepte van 85-95 cm -Mv (6,6-6,9 m +NAP). Bovenop het stuifzand en bovenop het rivierduinzand in de overige boringen ligt tot aan het maaiveld een laag zwak siltig, matig fijn tot matig grof, zwak tot matig humeus zand. Dit zand bevat weinig tot matig veel plantenresten en in enkele boringen wat rood baksteengruis. Deze zandlaag is geïnterpreteerd als humeus bouwlanddek. De top van het bouwlanddek is opgenomen in de moderne bouwvoor die tot circa 15 tot 30 cm -Mv (7,12-8,34 m +NAP) reikt.

In de top van de rivierduinafzettingen is op basis van de boringen een bodemprofiel te herkennen. Deze bestaat in boringen 2, 3 en 4 uit een Ah-, AE-, (Bh)Bw-, BC- en C-horizont. In boring 1 is slechts een Bw- en C-horizont waargenomen. Het profiel in boring 5 bestaat uit een Ah-, Bhs-, BC- en C-horizont.

Archeologische indicatoren
In de boorkernen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

Interpretatie
Aan de hand van het veldonderzoek is vastgesteld de ondergrond in het plangebied uit rivierduinzand onder een bouwlanddek bestaat. In het midden van het plangebied ligt tussen het rivierduinzand en het bouwlanddek nog een dunne laag stuifzand. Het bodemprofiel is op basis van de boringen als vrijwel geheel intact te beschouwen. In de boringen zijn namelijk matig tot goed ontwikkelde in- en uitspoelingshorizonten waargenomen. De top van het rivierduinzand ligt op een hoogte van 7,9 m +NAP in het noorden van het plangebied en helt richting het zuiden af tot een hoogte van 6,4 m +NAP. In het centrale deel lijkt een depressie in rivierduinlandschap aanwezig te zijn, aangezien de top van het rivierduinzand ter plaatse op een hoogte van 6,2 m +NAP. De top van het stuifzand dat in deze depressie aanwezig is, ligt op een hoogte van 6,5 tot 6,9 m +NAP. Doordat in de boringen geen archeologische indicatoren zijn aangetroffen, valt er geen uitspraak te doen over de ouderdom van de stuifzandlaag en het bovenliggende bouwlanddek. De hoge verwachting op archeologische resten uit de periodes Laat-Paleolithicum-Late Middeleeuwen uit het bureauonderzoek is derhalve door de boringen bevestigd.

11. Beantwoording onderzoeksvragen

1. **Hoe heeft het plangebied oorspronkelijk in het natuurlijk landschap gelegen?**
   Het plangebied ligt op de flank van een rivierduin dat van noordoost naar zuidwest in het plangebied afhelt. In het midden van het plangebied ligt in een depressie in het rivierduin een laag stuifzand, dat het oorspronkelijke bodemprofiel in het rivierduin afdekt. In het gehele plangebied is daarna een eerdlaag, dan wel bouwlanddek afgezet.

2. **Zijn er binnen de bodemopbouw archeologisch relevante niveaus te onderscheiden en hoe diep liggen deze?**
   Het archeologisch relevante niveau bevindt zich direct vanaf de moderne bouwvoor in de eerdlaag, in het stuifzand en in de top van de rivierduinafzettingen. Aangezien aan de hand van de boringen niet te bepalen is in welke tijdsperiode het stuifzand en de eerdlaag zijn afgezet, moet rekening worden gehouden met archeologische resten en sporen vanaf de bouwvoor.

3. **In hoeverre zijn de archeologisch relevante niveaus nog intact (verstoring, erosie, afdekkend substraat)?**
   Aan de hand van de boringen is vastgesteld dat het bodemprofiel in de ondergrond van het plangebied vrijwel geheel intact is. Er zijn matig tot goed ontwikkelde in- en uitspoelingshorizonten aangetroffen in de top van het dekzand en in mindere mate in het stuifzand. Deze bodemprofielen worden afgedekt door een eerdlaag, waardoor het stuifzand en het rivierduinzand goed geconserveerd zijn gebleven. Het archeologische niveau is derhalve als intact te beschouwen.

4. **Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en in hoeverre is deze te differentiëren in laag, middelhoog en hoog?**
   Op basis van het veldonderzoek is in het plangebied een hoge verwachting op archeologische waarden uit de periodes Laat-Paleolithicum-Late Middeleeuwen vastgesteld. Sporen van bewoning uit de Nieuwe Tijd worden niet verwacht, vanwaar deze periode een lage verwachting heeft.

12. Conclusie en Advies

Conclusie

Het plangebied bevindt zich op de flank van een rivierduin. De rivierduinen zijn in het gebied vanaf het ontstaan ervan gunstige locaties voor bewoning geweest, vanwege hun relatief hoge en daarmee droge ligging in het anders natte rivierengebied. De bewoonbaarheid wordt ook bevestigd door de grote hoeveelheid bekende archeologische resten die bekend zijn op de hogere delen en flanken van de rivierduin in kwestie. Op basis van het onderzoek van Hermsen (2009) worden op de lagere flanken van het gebied voornamelijk resten uit de periode Laat-Paleolithicum – Bronstijd verwacht. Gedurende de periode IJzertijd – Vroege Middeleeuwen werden voornamelijk de (vlakke) toppen van de rivierduin bewoond. Op de flanken zijn echter nog wel vondsten of off-site verschijnselen te verwachten uit deze periodes. Vanaf de Late Middeleeuwen verplaatsten de boerderijen zich weer naar de lagergelegen flanken. Het plangebied bevindt zich op een middelhoge flank en het heeft daarmee dus een hoge verwachting voor de periode Laat-Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Voor de periode Nieuwe Tijd geldt een lage verwachting op bewoningsresten, aangezien geen bewoning is gekarteerd vanaf 1811. Wel kunnen er sporen van landgebruik uit deze periode voorkomen. Buitenom landwerkverstoringen zijn er geen grote verstoringen te verwachten in het plangebied.

Aan de hand van het veldonderzoek is vastgesteld de ondergrond in het plangebied uit rivierduinzand onder een bouwlanddek bestaat. In het midden van het plangebied ligt tussen het rivierduinzand en het bouwlanddek nog een dunne laag stuifzand. Het bodemprofiel is op basis van de boringen als vrijwel geheel intact te beschouwen. In de boringen zijn namelijk matig tot goed ontwikkelde in- en uitspoelingshorizonten waargenomen. De top van het rivierduinzand ligt op een hoogte van 7,9 m +NAP in het noorden van het plangebied en helt richting het zuiden af tot een hoogte van 6,4 m +NAP. In het centrale deel lijkt een depressie in rivierduinlandschap aanwezig te zijn, aangezien de top van het rivierduinzand ter plaatse op een hoogte van 6,2 m +NAP. De top van het stuifzand dat in deze depressie aanwezig is, ligt op een hoogte van 6,5 tot 6,9 m +NAP. Doordat in de boringen geen archeologische indicatoren zijn aangetroffen, valt er geen uitspraak te doen over de ouderdom van de stuifzandlaag en het bovenliggende bouwlanddek. De hoge verwachting op archeologische resten uit de periodes Laat-Paleolithicum-Late Middeleeuwen uit het bureauonderzoek is derhalve door de boringen bevestigd.

Advies

Aan de hand van het onderzoek geldt in het plangebied een hoge archeologische verwachting op resten en sporen daterend uit het Laat-Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen. Deze archeologische waarden worden al vanaf de moderne bouwvoor (circa 15-30 cm -Mv) in het plangebied verwacht. In het kader van het wijzigen van het bestemmingsplan adviseren wij daarom de bestaande dubbelbestemming te blijven handhaven in het nieuwe te vormen bestemmingsplan. Voor wat betreft de bouw van een woning en garage in het plangebied, adviseren wij in het gebied een vervolgonderzoek uit te voeren. Dit onderzoek kan het beste uitgevoerd worden in de vorm van een proefsleuvenonderzoek (IVO-P), aangezien met name grondsporen verwacht worden. Voor een dergelijk gravend onderzoek dient een Programma van Eisen te worden opgesteld, dat op voorhand van de graafwerkzaamheden door de gemeente Wijchen getoetst en goedgekeurd moet zijn.

Bovenstaande vormt een advies. Op grond van de resultaten van het rapport en het advies zal de bevoegde overheid (de gemeente Wijchen) een besluit nemen over de daadwerkelijke omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied.

13. Geraadpleegde bronnen

Archeologische kaarten en databestanden:

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.
- Archeologisch Informatie Systeem III (Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2016.
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- archis.cultureelerfgoed.nl
- www.kadastralekaart.com
- www.archieven.nl
- www.pdok.nl
- www.ahn.nl
- Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (Stiboka)
- Geomorfologische kaart van Nederland
- www.bodemloket.nl
- bagviewer.kadaster.nl
- www.kadaster.nl
- www.dinoloket.nl
- landschapinnederland.nl/bronnen-en-kaarten/archeologische-landschappenkaart
- beeldbank.cultureelerfgoed.nl
- www.topotijdreis.nl
- library.wur.nl/WebQuery/geoportal/raf
- www.ikme.nl
- www.tracesofwar.com
- www.euroradar.nl/explosieven-opsporing/ruimingskaart/

Lijst met afbeeldingen

Figuur 1 Ligging van het plangebied (bron: www.pdok.nl)
Figuur 2: Uitsnede van de kadastrale Minuutplan uit 1811-1832. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl).
Figuur 3: Uitsnede van een topografische kaart uit 1880. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.
Figuur 4: Uitsnede van een topografische kaart uit 1900. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.
Figuur 5: Uitsnede van een topografische kaart uit 1925. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.
Figuur 6: Uitsnede van een topografische kaart uit 1955. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.
Figuur 7: Uitsnede van een topografische kaart uit 1975. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.
Figuur 8: Uitsnede van een topografische kaart uit 1995. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.
Figuur 9: Uitsnede van een luchtfoto uit 2019. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron: www.pdok.nl).
Figuur 10: Foto's van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek (27-03-2023).

Literatuur

Bakker, H. de en J. Schelling, 1989. Systeem van bodemclassificatie voor Nederland. De hogere niveaus. Wageningen.

Bakker, H. de, 1966. De subgroepen van het systeem voor bodemclassificatie voor Nederland. In: Boor en Spade.

Bennema, J. en L.J. Pons, 1952, Donken, fluviatiel Laagterras en Eemzee-afzettingen in het westelijk gebied van de grote rivieren. Boor en Spade 5: 126-137

Berendsen, H.J.A. en E. Stouthamer (eds.), 2001. Palaeogeographical development of the Rhine-Meuse delta, the Netherlands. Assen.

Berendsen, H.J.A., 2004. De vorming van het land. Assen (Fysische geografie van Nederland). Vierde, geheel herziene druk.

Berendsen, H.J.A., 2005. Landschappelijk Nederland. Assen (Fysische Geografie van Nederland). Derde, geheel herziene druk.

Cohen, K.M., E. Stouthamer, H.J. Pierik, A.H. Geurts, 2012. Digitaal Basisbestand Paleogeografie van de Rijn?Maas Delta. Dept. Fysische Geografie. Universiteit Utrecht. Digitale Dataset.

Haarhuis, H.F.A & G.H. de Boer, 2000. Aanvullende Archeologische Inventarisaties. Wijchen-Marktpad, Balgoij en bergharen-Oost, Gemeente Wijcen. RAAP-rapport 639.

Holl, J., 2011. Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek. Plangebied ten noordwesten van Elzendweg 12, Bergharen, gemeente Wijchen. ADC-rapport 2951.

Kiefte, D. te, 2019. Archeologisch vooronderzoek: proefsleuvenonderzoek. Sporen van bewoning vanaf het midden-mesolithicum tot in de vroege middeleeuwen achter de Wijksestraat te Bergharen, gemeente Wijchen. RAAP-rapport 3874.

Kuijl, E.E.A. van der & D. Wooslchot, C.C.H. Bakker, 2022. Bureauonderzoek en Verkennend Booronderzoek Archeologie. Plangebied Molenweg 28 te Bergharen Gemeente Wijchen. Hamaland rapport DIR/HAMA/MWB/213234.

Roodenburg, F., 2011. Een bureau- en inventariserend veldonderzoek in de vorm van boringen in de verkennende fase. Molenweg naast 33, Bergharen, gemeente Wijchen. Bureau voor Archeologie rapport 1086.

Mulder, E.F.J de., M.C. Geluk, I. Ritsema, W.E. Westerhof & T.E. Wong 2003, De ondergrond van Nederland, Groningen

Van Zijverden, W.K. & J. de Moor, 2014. Het groot profielenboek. Fysische geografie voorarcheologen. Leiden.

Vos, P., M. van der Meulen, H. Weerts en J. Bazelmans, 2018, Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu, Amsterdam (Prometheus).

Bijlage 1: Plantekening

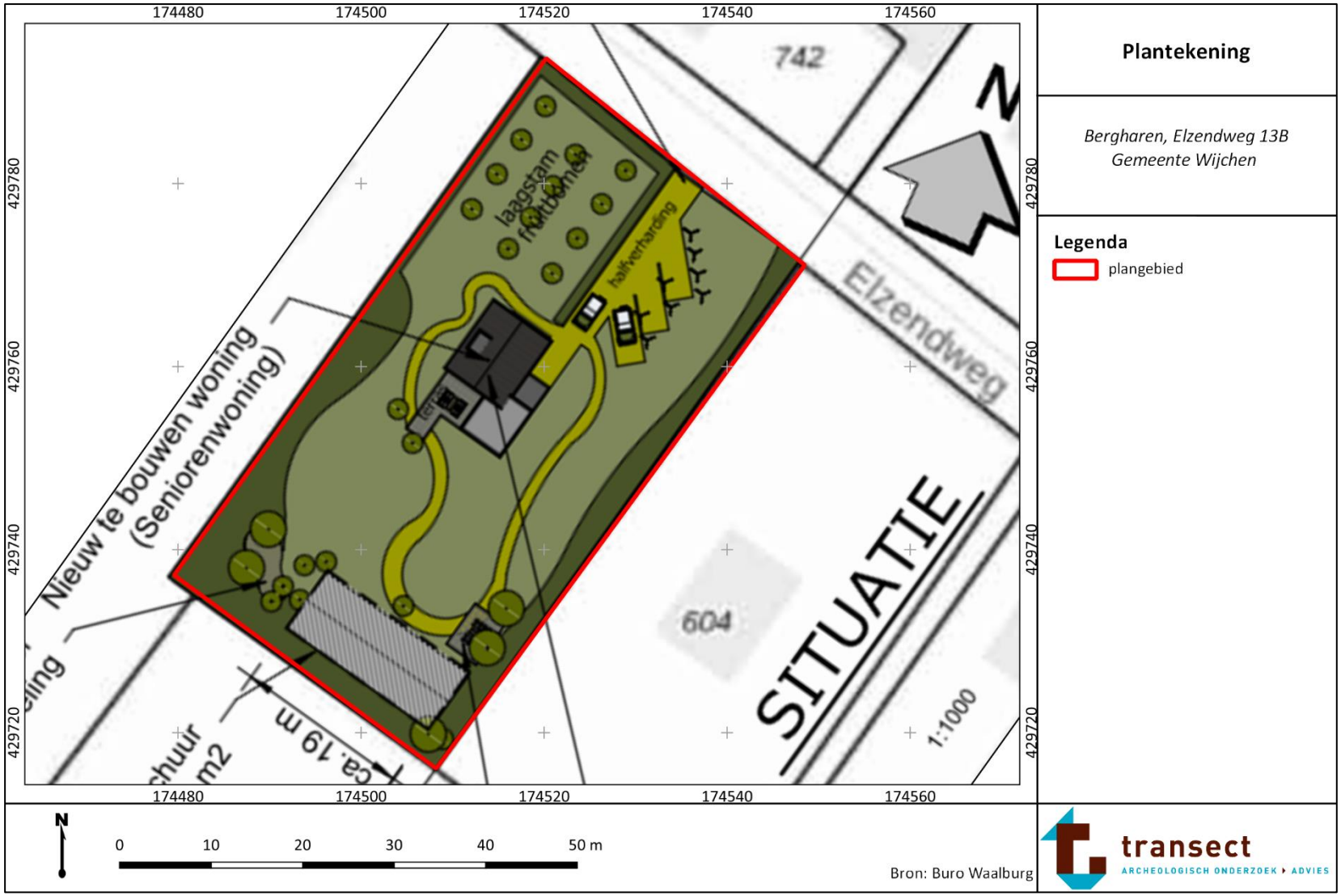

Bijlage 2: Archeologische beleidskaart van de gemeente Wijchen

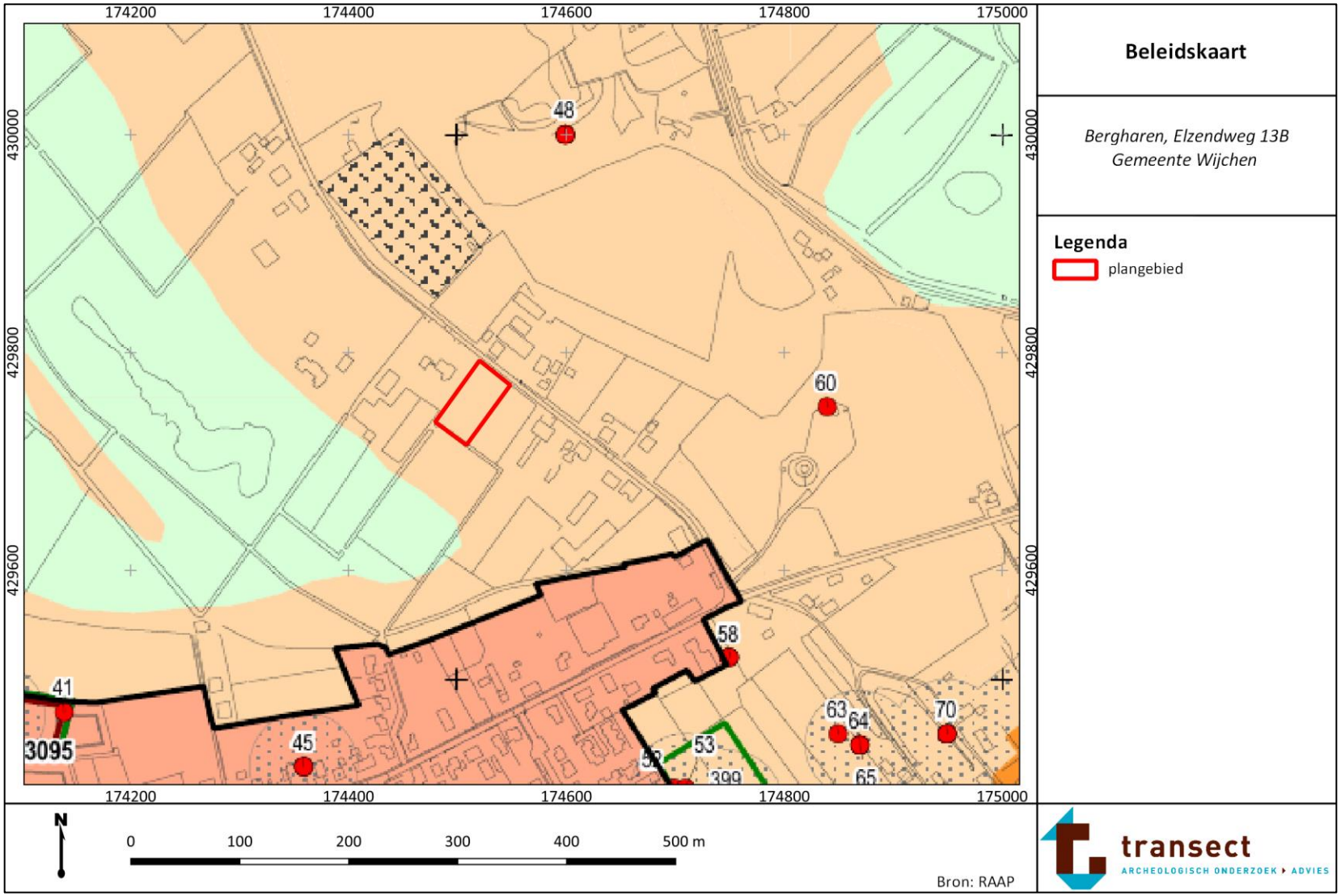

verwachtingsgebieden bebouwde kom	beleidsadvies
Hoge archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 60 m2
Middelmatige archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 60 m2
Lage archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 500 m2
verwachtingsgebieden buitengebied	
Hoge archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m2
Middelmatige archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m2
Lage archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 2000 m2
waardegebieden	
1662 monumentnummer	
AMK-terrein, beschermd met aandachtszone van 50m	Bodemingrepen zijn vergunningsplichtig (vergunningsaanvraag bij RACM).
AMK-terrein, overig met aandachtszone van 50m	Indien bebouwde kom: Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 30 m2 Indien buiten gebied: Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m2
39 catalogusnummer vindplaats	
archeologische vindplaats met aandachtszone van 50m	Indien bebouwde kom: Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 30 m2 Indien buiten gebied: Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m2
gemeentelijke vindplaatsen en woongronden (waardegebied)	Indien bebouwde kom: Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 30 m2 Indien buiten gebied: Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m2
onderzoeksmeldingen	
onbekend	niet van toepassing
bureauonderzoek	niet van toepassing
oppervlakte kartering	niet van toepassing
booronderzoek	niet van toepassing
archeologische begeleiding	niet van toepassing
proefsleuvenonderzoek	niet van toepassing
opgraving	niet van toepassing
4064 onderzoeksmeldingsnummer	niet van toepassing
overig	
gemeentegrens	niet van toepassing
water	niet van toepassing
globale ligging waterloop de Elst	niet van toepassing
verstoringen	maatwerk
grens bebouwde kom	niet van toepassing

Bijlage 3: Geomorfologie

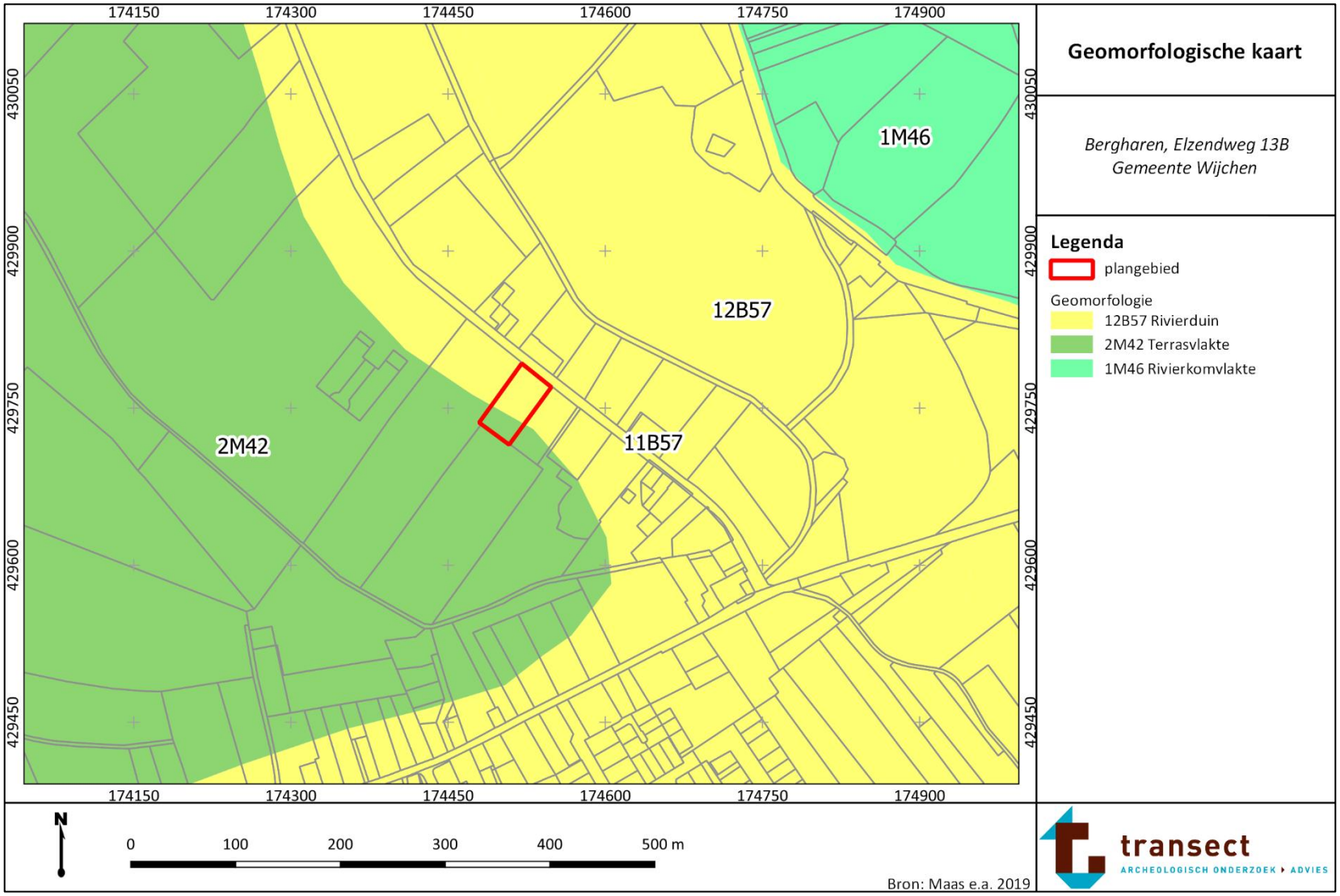

Bijlage 4: Hoogtekaart

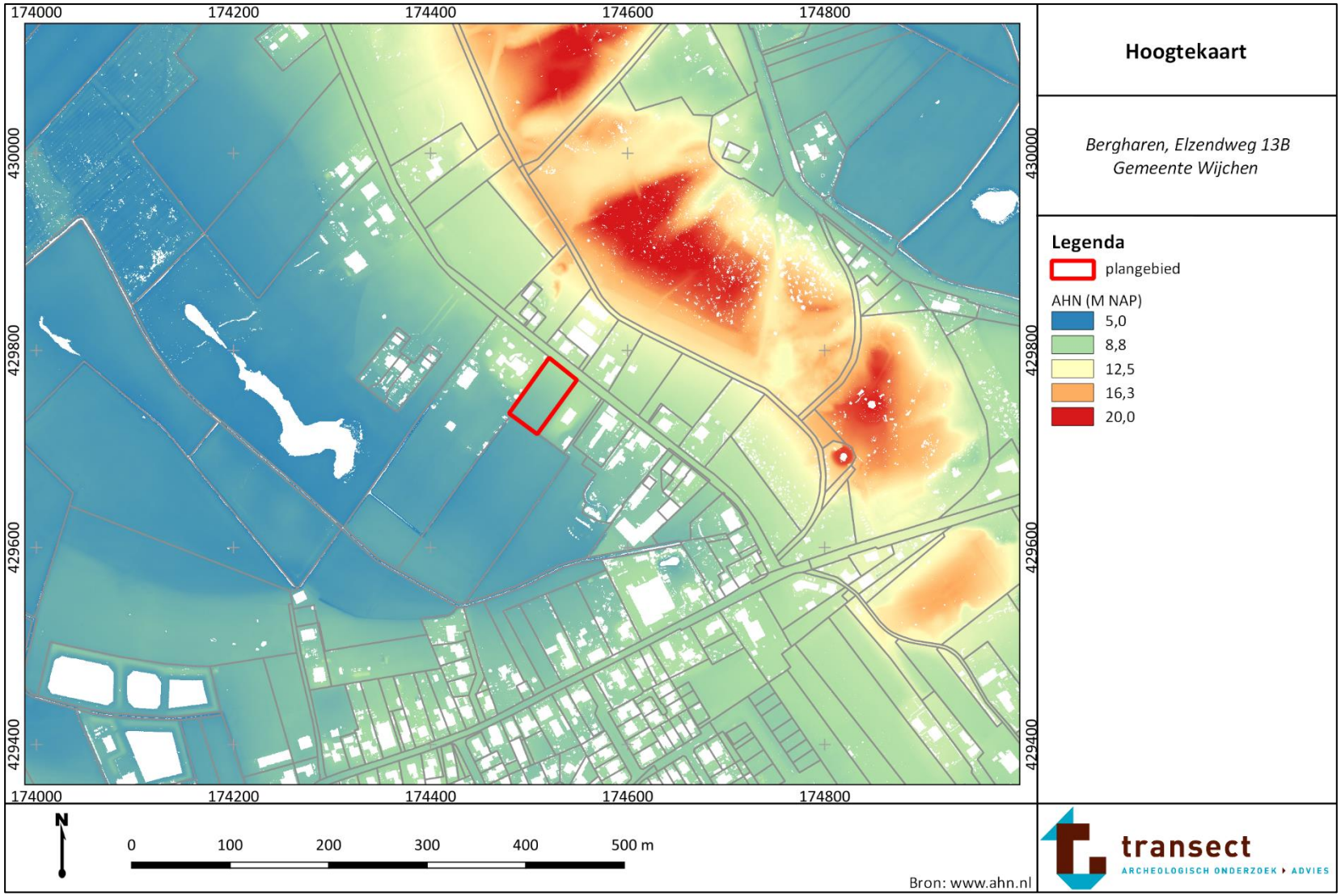

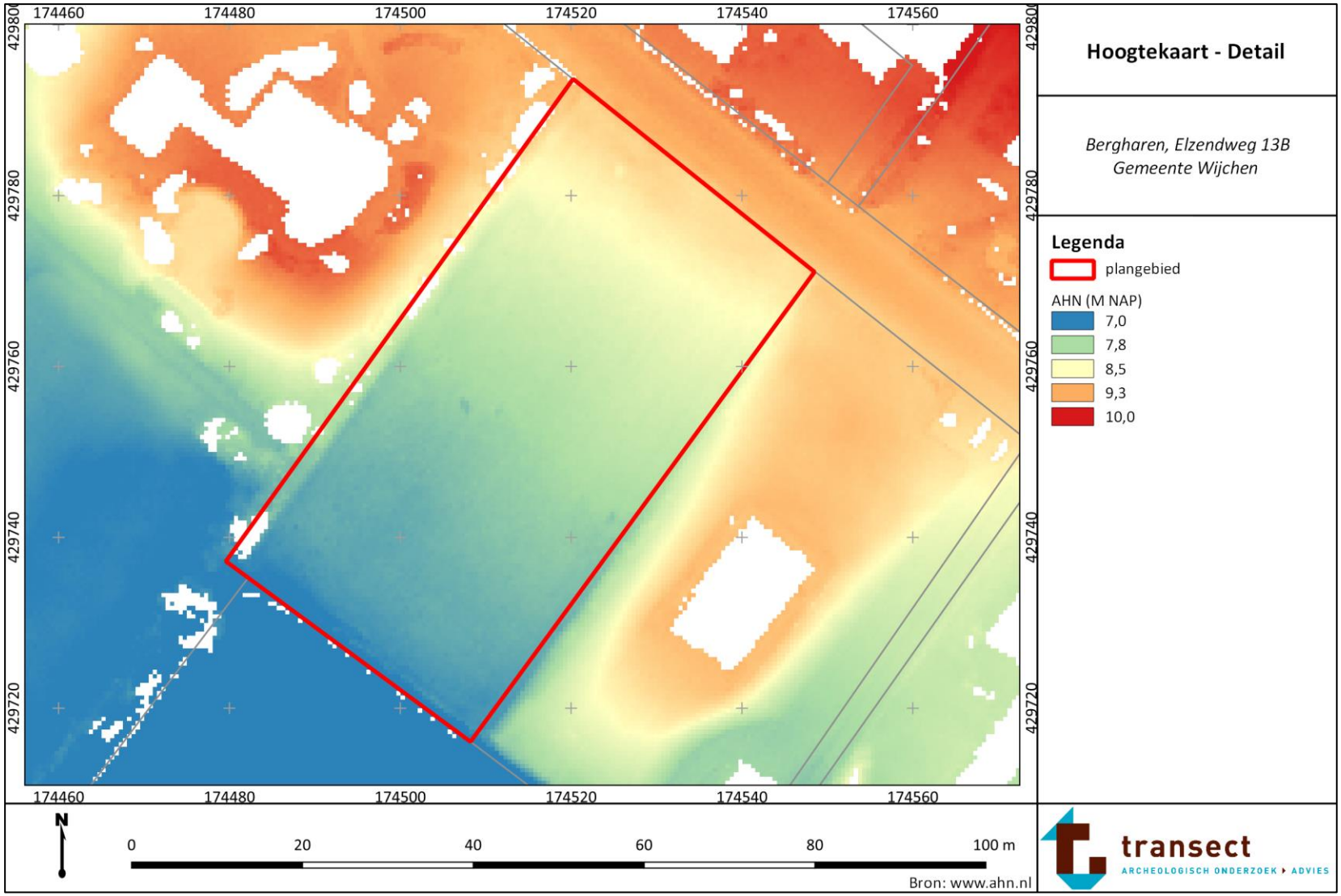
174460
174480
174500
174520
174540
174560
429800
429780
429760
429740
429720
Hoogtekaart - Detail
Bergharen, Elzendweg 13B
Gemeente Wijchen
Legenda
plangebied
AHN (M NAP)
7,0
7,8
8,5
9,3
10,0
N
0
20
40
60
80
100 m
Bron: www.ahn.nl
transect
ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK • ADVIES

Bijlage 5: Bodemkaart

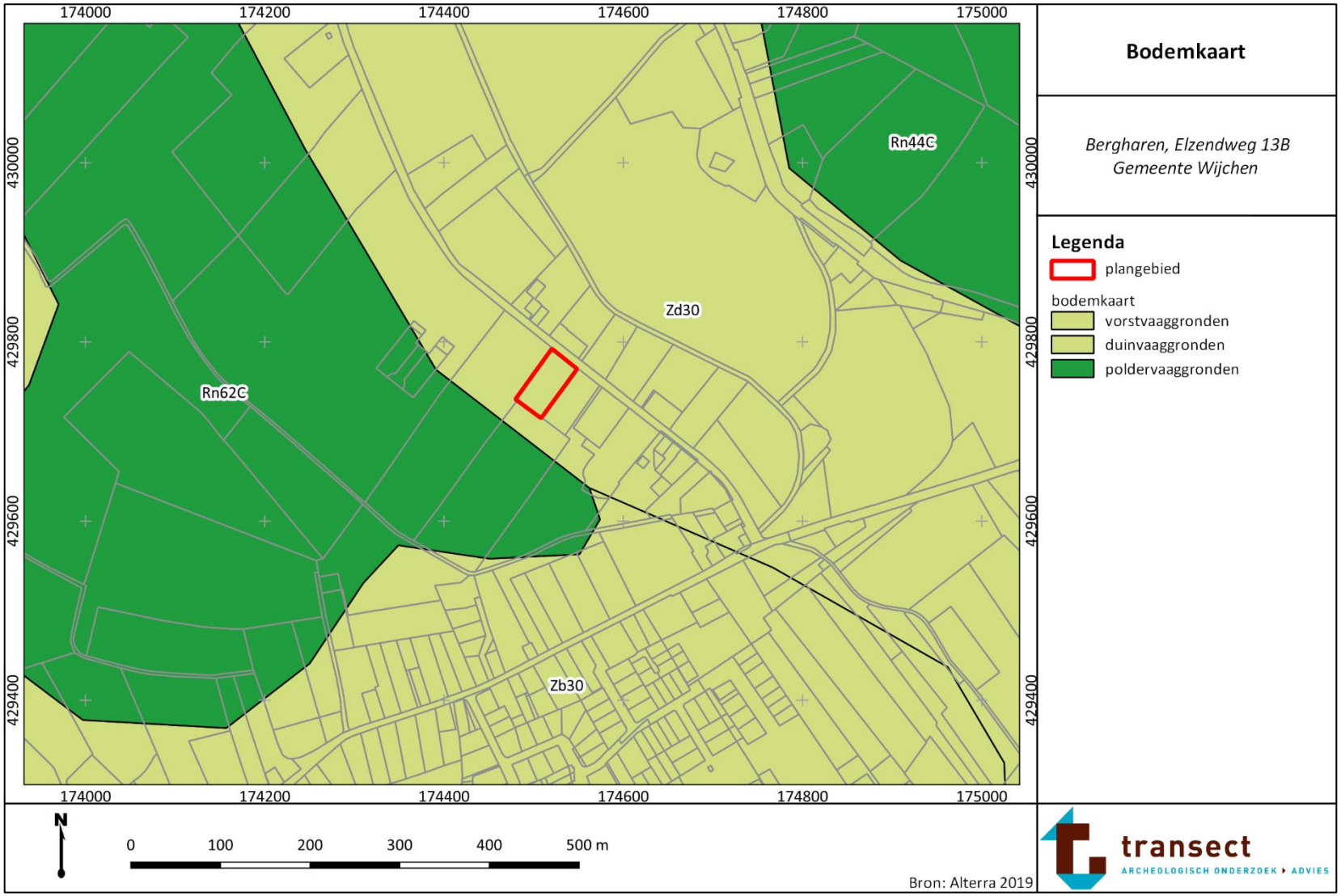

Bijlage 6: Archeologische informatie

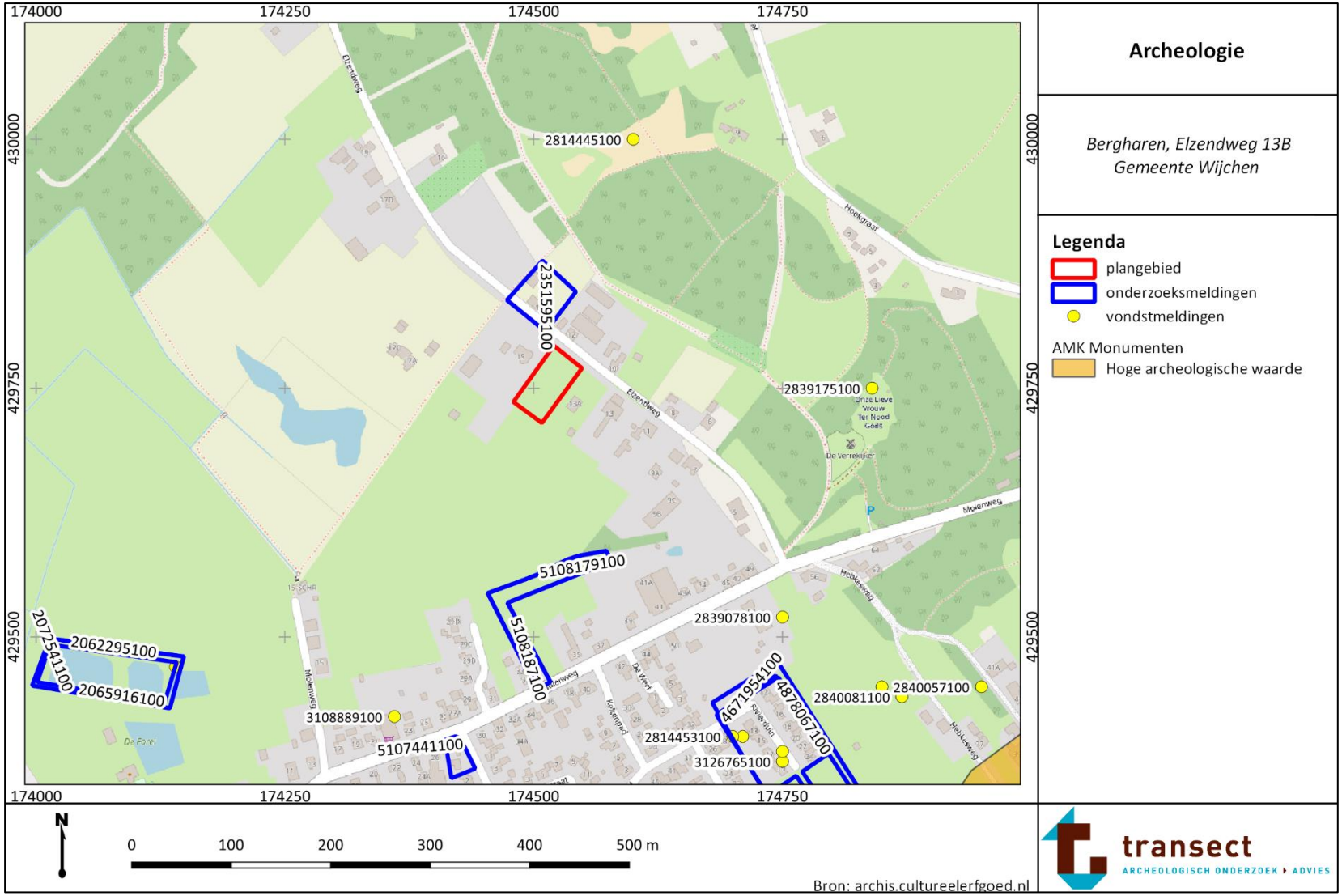

Bijlage 7: Boorpuntenkaart



Bijlage 8: Foto's van boringen

Hieronder volgen foto's van boringen 1 tot en met 5. De boorkernen op onderstaande foto's zijn van links naar rechts uitgelegd, waarbij de onderkanten van de boringen naar boven wijzen. De boorkernen zijn in blokken van 50 cm neergelegd.



Boring 1



Boring 2



Boring 3



Boring 4



Boring 5

Bijlage 9: Boorbeschrijvingen

boring: 231010-1

beschrijver: JDW, datum: 27-3-2023, X: 174.508, Y: 429.726, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39H, hoogte: 7,27, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Gelderland, gemeente: Wijchen, plaatsnaam: Bergharen, opdrachtgever: Buro Waalbrug, uitvoerder: Transect

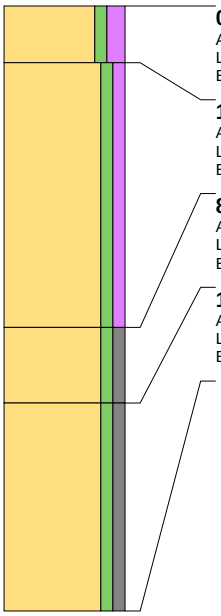

0 cm -Mv / 7,27 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), aard ondergrens: diffuus (3-10 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, donkergrijszwart, matig fijn, spoor wortelresten
Bodemkundig: regelmatig geploegd/bewerkte A-horizont, interpretatie: bouwvoor

15 cm -Mv / 7,12 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: diffuus (3-10 cm), aard ondergrens: diffuus (3-10 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, donkerbruingrijs, matig fijn
Bodemkundig: regelmatig geploegd/bewerkte A-horizont

85 cm -Mv / 6,42 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: diffuus (3-10 cm), aard ondergrens: diffuus (3-10 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak grindig, donkerbruin, matig grof, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: B-horizont met verweringskenmerken (moderpodzolen)

105 cm -Mv / 6,22 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: diffuus (3-10 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak grindig, lichtbruingrijs, matig grof, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: C-horizont

Einde boring op 160 cm -Mv / 5,67 m +NAP

boring: 231010-2

beschrijver: JDW, datum: 27-3-2023, X: 174.494, Y: 429.746, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39H, hoogte: 7,37, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Gelderland, gemeente: Wijchen, plaatsnaam: Bergharen, opdrachtgever: Buro Waalbrug, uitvoerder: Transect

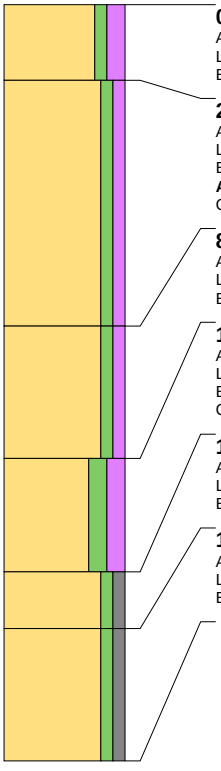

0 cm -Mv / 7,37 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), aard ondergrens: diffuus (3-10 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, donkergrijszwart, matig fijn
Bodemkundig: interpretatie: bouwvoor

20 cm -Mv / 7,17 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: diffuus (3-10 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, bruingrijs, matig fijn
Bodemkundig: regelmatig geploegd/bewerkte A-horizont
Archeologie: enkel fragment bouwpuin
Opmerking: Rood baksteen

85 cm -Mv / 6,52 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, donkergrijsbruin, zandbrokken, matig grof, spoor plantenresten, interpretatie: stuifzand
Bodemkundig: natuurlijke (ongeploegde) A-horizont

120 cm -Mv / 6,17 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: abrupt (<0,3 cm)
Lithologie: zand, matig siltig, matig humeus, donkergrijszwart, kleibrokken, matig grof, weinig plantenresten, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: AE-horizont
Opmerking: Vlekkerig

150 cm -Mv / 5,87 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), aard ondergrens: diffuus (3-10 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak grindig, lichtbruin, matig grof, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: B-horizont met verweringskenmerken (moderpodzolen)

165 cm -Mv / 5,72 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: diffuus (3-10 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak grindig, lichtbruingrijs, matig grof, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: C-horizont

Einde boring op 200 cm -Mv / 5,37 m +NAP

boring: 231010-3

beschrijver: JDW, datum: 27-3-2023, X: 174.518, Y: 429.755, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39H, hoogte: 7,82, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Gelderland, gemeente: Wijchen, plaatsnaam: Bergharen, opdrachtgever: Buro Waalbrug, uitvoerder: Transect

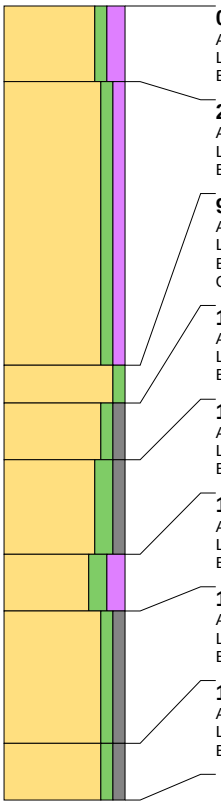

0 cm -Mv / 7,82 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), aard ondergrens: diffuus (3-10 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, donkerzwart, matig fijn, spoor wortelresten
Bodemkundig: interpretatie: bouwvoor

20 cm -Mv / 7,62 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: diffuus (3-10 cm), aard ondergrens: diffuus (3-10 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, lichtbruingrijs, matig grof, spoor plantenresten
Bodemkundig: regelmatig geploegd/bewerkte A-horizont

95 cm -Mv / 6,87 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: diffuus (3-10 cm), aard ondergrens: abrupt (<0,3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, zandbrokken, matig grof, interpretatie: stuifzand
Bodemkundig: natuurlijke (ongeploegde) A-horizont
Opmerking: Donkerbruine zandbrokken/vlekjes

105 cm -Mv / 6,77 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), aard ondergrens: abrupt (<0,3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak grindig, lichtgrijsgeel, matig grof, interpretatie: stuifzand
Bodemkundig: C-horizont

120 cm -Mv / 6,62 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, matig siltig, zwak grindig, grijs, matig grof, spoor plantenresten, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: AE-horizont

145 cm -Mv / 6,37 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: diffuus (3-10 cm)
Lithologie: zand, matig siltig, matig humeus, donkerzwartbruin, matig grof, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: B-horizont met ingespoelde humus

160 cm -Mv / 6,22 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: diffuus (3-10 cm), aard ondergrens: diffuus (3-10 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak grindig, lichtbruin, matig grof, spoor plantenresten, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: BC-horizont

195 cm -Mv / 5,87 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: diffuus (3-10 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak grindig, lichtbruingeel, matig grof, spoor plantenresten, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: C-horizont

Einde boring op 210 cm -Mv / 5,72 m +NAP

boring: 231010-4

beschrijver: JDW, datum: 27-3-2023, X: 174.514, Y: 429.773, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39H, hoogte: 8,20, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Gelderland, gemeente: Wijchen, plaatsnaam: Bergharen, opdrachtgever: Buro Waalbrug, uitvoerder: Transect

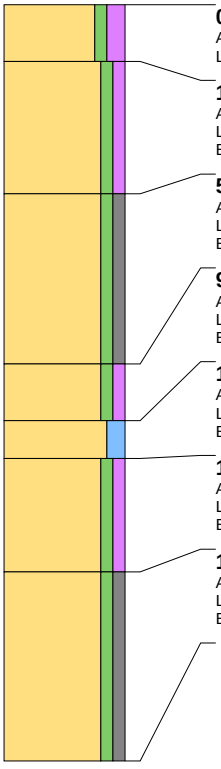

0 cm -Mv / 8,20 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, donkergrijsbruin, matig fijn, spoor wortelresten

15 cm -Mv / 8,05 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, donkerbruin, matig grof, spoor plantenresten
Bodemkundig: regelmatig geploegd/bewerkte A-horizont

50 cm -Mv / 7,70 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak grindig, lichtbruin, matig grof
Bodemkundig: regelmatig geploegd/bewerkte A-horizont

95 cm -Mv / 7,25 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, donkerbruingrijs, matig grof, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: AE-horizont

110 cm -Mv / 7,10 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, kleiig, donkerzwartgrijs, matig grof, spoor plantenresten, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: B-horizont met ingespoelde humus

120 cm -Mv / 7,00 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, donkerbruin, matig grof, spoor plantenresten, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: B-horizont met verweringskenmerken (moderpodzolen)

150 cm -Mv / 6,70 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak grindig, lichtbruingeel, matig grof, spoor plantenresten, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: C-horizont

Einde boring op 200 cm -Mv / 6,20 m +NAP

boring: 231010-5

beschrijver: JDW, datum: 27-3-2023, X: 174.540, Y: 429.770, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 39H, hoogte: 8,64, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Gelderland, gemeente: Wijchen, plaatsnaam: Bergharen, opdrachtgever: Buro Waalbrug, uitvoerder: Transect

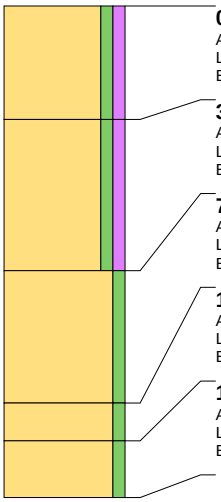

0 cm -Mv / 8,64 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, donkerbruingrijs, matig fijn
Bodemkundig: interpretatie: bouwvoor

30 cm -Mv / 8,34 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, donkerbruingrijs, matig fijn, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: natuurlijke (ongeploegde) A-horizont

70 cm -Mv / 7,94 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, donkerbruinrood, matig fijn, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: B-horizont met ingespoelde humus en ijzer/aluminium

105 cm -Mv / 7,59 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingeel, matig fijn, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: BC-horizont

115 cm -Mv / 7,49 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, geel, matig fijn, interpretatie: rivierduinafzettingen
Bodemkundig: C-horizont

Einde boring op 130 cm -Mv / 7,34 m +NAP

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5059
Extern Zaak ID	Z/23/133830
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	8.i
Titel	133830 Beslisnota Routes voor de Lokale Energie Strategie Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Fysieke leefomgeving - team Milieu
Eigenaar	Josten, Ron
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	§2 Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Schouten, B. (Bea)
Telefoonnummer steller	088-4327319

Bijlagen
133830 beslisnota Routes voor de Lokale Energie Strategie Wijchen
bijlage 1: Notitie “Twee mogelijke routes voor de Lokale Energiestrategie Wijchen”

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Stukken Agendacommissie Wijchen	3 november 2023
Raad Informatiebijeenkomst openbaar Wijchen	23 november 2023
Commissievergadering Wijchen	7 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de inhoud van de bijlage;
2. Uit de voorgestelde routes route 2 te kiezen;
3. Het college opdracht te geven de gekozen route verder uit te werken in een Lokale Energie Strategie Wijchen.

Besluit (Aangenomen)

1. Kennis te nemen van de inhoud van de bijlage;
2. Uit de voorgestelde routes route 2 te kiezen;

3. Het college opdracht te geven de gekozen route verder uit te werken in een Lokale Energie Strategie Wijchen.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/133830

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Routes voor de Lokale Energie Strategie Wijchen

Voorgesteld besluit
De gemeenteraad besluit:
1. Kennis te nemen van de inhoud van de bijlage;
2. Uit de voorgestelde routes route 2 te kiezen;
3. Het college opdracht te geven de gekozen route verder uit te werken in een Lokale Energie Strategie Wijchen.

Aanleiding en toelichting
Wereldwijd is afgesproken om klimaatverandering tegen te gaan en de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graad. Het Klimaatakkoord uit 2019 is daar de Nederlandse uitwerking van. Ook de gemeente Wijchen staat aan de lat om haar deel bij te dragen aan de vermindering van de CO2 uitstoot. De Lokale Energie Strategie (LES) geeft inzicht in wat de mogelijkheden zijn om CO2 te reduceren en energieneutraliteit te behalen en wat deze mogelijkheden inhouden.

We volgen de landelijke doelstelling van 55% reductie van CO2…
Als we het landelijke doel als streven aanhouden komt dat neer op een reductie van 55% van de CO2 uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990. In 1990 bedroeg de CO2-uitstoot in Wijchen 247 Kton, in 2030 zou dit dus nog maar 111 Kton mogen zijn. Na 1990 hebben verschillende ontwikkelingen plaatsgevonden die ervoor hebben gezorgd dat de CO2 emissie bijna gelijk is gebleven. Deze ontwikkelingen zijn onder andere:
- Komst van bedrijventerrein Bijsterhuizen
- Aanleg van grote wijken zoals Kerkeveld en Huurlingsedam
- Met de komst van meer huishoudens komt ook meer verbruik, nieuwe auto’s en meer vervoersbewegingen.

De meest recente data laat zien dat we rond de 236 Kton uitstoot zitten. Dat betekent dat we nog een reductie van 125 Kton te gaan hebben tot 2030.

En we willen ook energieneutraal worden.
Daarnaast heeft de gemeente als doel om energieneutraal te zijn. Dit betekent dat alle energie die in de gemeente wordt gebruikt binnen de gemeente duurzaam opgewekt wordt. In 2021 verbruikte de gemeente 641 TJ aan elektriciteit en 1.630 TJ aan warmte, dit is voornamelijk gasverbruik. Om volledig energieneutraal te worden moet 1.932 TJ duurzame energie worden opgewekt.

Twee mogelijke routes om doelen te halen
We hebben twee mogelijke routes geformuleerd die gebaseerd zijn op bestaand beleid en afspraken, bestaande metingen en gegevens, verkenningen van het Planbureau voor de Leefomgeving en rolopvatting van de overheid. Het uitgangspunt voor beide routes is: realistisch, praktisch en haalbaar. Het laatste aspect is gezien de opgave lastig. De voorliggende gegevens in de LES laten zien dat de weg naar de doelen een uitdaging is die veel zal vergen. In beide routes halen we de landelijke doelstelling van 55% reductie

niet. En ook energieneutraal worden is een enorme uitdaging. We weten nu waar we staan en wat de impact is van de keuzes en maatregelen die we straks in de LES opnemen. Met route 2 leveren wij een maximale en realistische inspanning en daarom vragen we de raad om de keuze voor route 2 te bekrachtigen zodat de LES verder uitgewerkt en vastgesteld kan worden en een uitvoeringsprogramma kan worden opgesteld.

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluiten (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
22-06-2023	Z/23/092883 Startnotitie Lokale Energiestrategie en Uitvoeringsprogramma

Routes kort beschreven
Bij route 1 voeren we het huidig beleid en afspraken uit en blijven we doen wat we nu ook al doen. Hierbij geven we ook invulling aan de afspraken die landelijk, provinciaal en regionaal al gemaakt zijn. Hierdoor behalen we de landelijke CO2-doelstelling voor 2030 niet en blijft er een gat van 40 Kton. In deze route is ten aanzien van energieneutraliteit geen doel gesteld en komen we uit op 38% energieneutraliteit.

In Route 2 doen we hetzelfde als in route 1 en zetten we in op ambitieuze en realistische vermindering van CO2 uitstoot in sectoren waar de gemeente het meeste invloed op heeft. We doen dit pro-actief, jagen ontwikkelingen aan en helpen initiatieven kansen te pakken. Hierdoor kunnen we 9 Kton CO2 extra reduceren maar blijft het gat nog altijd 31 Kton. Daarnaast zorgen we in deze route voor zodanig meer opwek van stroom en alternatieve warmtebronnen dat energieneutraliteit dichterbij komt en wel tot 55%.

Overeenkomsten
In alle routes:
- volgen we tenminste de landelijke beleidslijn, de afspraken uit het Gelders Energie Akkoord (GEA), de afspraken in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) en zijn besparingen die verwacht worden op basis van dit beleid al meegenomen;
- voldoen we aan de huidige wettelijke verplichtingen vanuit het Rijk;
- geldt dat wat we niet tussen nu en 2030 reduceren, tussen 2030 en 2050 gedaan zal moeten worden, omdat in 2050 de CO2 uitstoot op 0 moet uitkomen.

Verschillen
Route 2 gaat over een meer pro-actieve en aanjagende rol van de gemeente en mede-overheden dan in route 1. Ook wordt in route 2 actiever ingespeeld op initiatieven van inwoners en stakeholders en kansen die zich voordoen.

In de onderstaande tabellen staan de verschillen tussen de routes. De cijfers geven het percentage besparing van CO2 uitstoot in 2030 ten opzichte het referentiejaar 2019. Waar er verschillen zitten tussen de routes is dit blauw gearceerd.

Het percentage besparing aardgas in woningen is ter illustratie ook omgerekend naar hoeveel woningen er dan daadwerkelijk van het aardgas afgehaald moeten worden. Voor het percentage besparing op personenauto's is dit ook omgerekend naar het aantal brandstofauto's dat dan 'fossielvrij' zou moeten worden door over te gaan op elektrisch rijden of omdat huishoudens de auto inruilen voor duurzame alternatieven zoals OV, deelauto of fiets. In de tabel is ook een kolom opgenomen met cijfers over de CO2 uitstoot in 2019 naar categorie. Hiermee wordt per categorie duidelijk hoe groot de CO2 uitstoot is en dus de mogelijke impact van iedere route.

Daarnaast zijn er nog een aantal categorieën waar ook een besparing op behaald moeten worden, het percentage daarvan is voor alle routes gelijk. Dit zijn categorieën waar de gemeente minder invloed op heeft. Deze categorieën staan niet in het onderstaande overzicht.

Doel	**Routes**	
	1. Huidig beleid	**2. Huidig beleid en pro-actief kansen**
Verschil CO2 uitstoot tov reductiedoel van 55% minder in 2030	-40 Kton CO2	-31 Kton CO2
% Energieneutraal (horizon 2050)	38% 100TJ gerealiseerd + 342 TJ in pijplijn (60 ha zonne-energie en 3 windmolens) + 296 TJ hernieuwbare warmte ---------- 738 TJ totaal	55% route 1 + 342 TJ opwek hernieuwbare energie ---------- 1.080 TJ totaal

CO2 besparing in 2030 per categorie	**CO2 uitstoot (Kton) in 2019**	**1. Huidig beleid**	**2. Huidig beleid en pro-actief kansen**
besparing aardgas in woningen	42,6	**19% = 3.535 woningen**	**20% = 3.722 woningen**
besparing aardgas in commerciële dienstverlening	7,1	38%	50%
besparing aardgas in publieke dienstverlening	4,1	38%	80%
publieke dienstverlening elektriciteit	5,3	--	80%
wegverkeer personenauto's	42	**26% = 5.984 minder brandstofauto's**	**25% = 5.833 minder brandstofauto's**
materieel-mobiele werktuigen	7,4	11%	50%
besparing aardgas in industrie	34,4	23%	30%

Gewenst resultaat
De raad neemt het voorstel over om voor route 2 te kiezen welke de basis wordt voor een uitgewerkte strategie tot 2030 en een uitvoeringsprogramma.

Argumenten
1.1. De energietransitie vraagt om een ambitieuze én realistische koers
In de energietransitie gaat het veelal om trajecten die veel tijd kosten en waarvoor vaak nog geen blauwdruk is. Tegelijkertijd zullen overheid en stakeholders een route en koers moeten aanhouden die ambitieus is maar ook realistisch en praktisch. Door een tandje bij te schakelen in route 2 levert Wijchen de maximale inspanning die ook nog realistisch is. Door te blijven monitoren kan er altijd bijgesteld worden, en kan later ook de route worden ge-update en zo nodig bijgesteld. Een verdergaande route dan route 2 voldoet niet aan de uitgangspunten realistisch, praktisch en haalbaar en is daarom vertaald naar een vergezicht.

1.2. Keuze van de route is een bevoegdheid van de raad
Omdat het gaat over een keuze die een behoorlijke impact zal hebben op verschillende beleidsterreinen en voor de lange termijn is het aan de raad om deze keuze te maken. Het college geeft inzicht in de mogelijke routes en stelt de raad voor te kiezen voor route 2. De raad kan dit voorstel overnemen dan wel amenderen. Het college gaat vervolgens over de uitwerking van de keuze in een strategie en uitvoeringsprogramma.

Tegenargumenten en risico's
2.1. De ontwikkelingen in de energietransitie gaan snel
Er is steeds meer aandacht voor de energietransitie en daarmee ook continu vernieuwing en verandering van technische oplossingen en mogelijkheden. De Lokale Energie Strategie zal dan ook, onafhankelijk van welke route er gekozen wordt, over een tijdje achterhaald zijn. Echter, de opgave is groot en de tijd beperkt, dus stil blijven staan is geen optie. Om zicht te houden op het doel zullen we jaarlijks rapporteren over de voortgang van de LES en tweejaarlijks met de raad afwegen of er bijstellingen nodig zijn.

2.2. Netcongestie heeft forse impact op de duurzame opwek van energie
Een van de grootste belemmeringen voor het behalen van energieneutraliteit is de beperkte capaciteit op het net, ook wel netcongestie genoemd. Hierdoor kunnen zonne- en windparken niet aangesloten worden op het elektriciteitsnet en dus niet gerealiseerd worden. Dit probleem doet zich voor bij zonnepark Bankhoef en windpark Bijsterhuizen. Ook merken inwoners met zonnepanelen op hun dak bij een zonnige dag dat zij niet altijd al hun opgewekte stroom op het net kwijt kunnen.
Het aanpakken van netcongestie is in eerste instantie een taak van de netbeheerder Liander, maar de gemeente kan bijdragen aan de oplossing van dit probleem door te zorgen voor een goede energiemix en actief met de netbeheerder samen te werken. Bij een goede energiemix worden diverse bronnen zoals zon- en windenergie en andere energiebronnen gecombineerd om een continue en betrouwbare stroomvoorziening te waarborgen.
Daarnaast werkt de gemeente samen met Liander aan mogelijke oplossingen zoals een smart energy hub bij Bijsterhuizen en een meerjarig programma voor verzwaring van het laagspanningsnet in bestaande wijken en kernen.
Vooralsnog zijn de ontwikkelingen en problemen rond netcongestie niet helemaal te overzien. De problemen zullen niet helemaal opgelost kunnen worden. Wij gaan er van uit dat op termijn de gevolgen van netcongestie steeds duidelijker worden.

2.3. Het is niet inzichtelijk wat de kosten zijn, bestaand budget is leidend
De strategie en het uitvoeringsprogramma zorgen voor een gerichte inzet van middelen. Echter, in deze fase is lastig in te schatten wat globaal de kosten zijn van de verschillende routes. Dit heeft te maken met de complexiteit van de energietransitie. Het strekt zich uit over verschillende beleidsterreinen en een langere periode.
Voor veel trajecten geldt dat er geen blauwdruk is die gevolgd kan worden. Dit betekent dat er leergeld moet worden betaald. Sommige maatregelen uit het uitvoeringsprogramma zullen straks misschien niet werken zoals vooraf bedacht. We zullen het dan over een andere boeg moeten gooien om de beoogde doelen alsnog te behalen. Ook kan blijken dat we meer, of minder middelen (fte, €) nodig hebben dan vooraf gedacht.

Financiële gevolgen
Dit besluit heeft financiële consequenties, die (nog) niet goed zijn in te schatten, zie hierboven 2.3. De uitvoering van beide routes moet met onderstaande middelen, die leidend zijn, gebeuren.

De kosten voor het opstellen van de Lokale Energiestrategie (LES) zelf en het bijbehorend uitvoeringsprogramma bedragen circa €75.000 en worden ten laste gebracht van het budget Energietransitie 649025. Dit budget bevat jaarlijks structureel € 160.000. Hier komen dit jaar en de volgende twee jaar nog extra middelen vanuit het Rijk bij: in 2023 € 723.794, in 2024 € 730.360 en in 2025 € 736.925.
Met de extra middelen en de structurele middelen worden de LES en straks de uitvoering van de strategie en het uitvoeringsprogramma bekostigd.

Communicatie
Niet van toepassing in deze fase.

Inwonersparticipatie
Op 27 september heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden met diverse stakeholders en vertegenwoordigers van inwoners. Tijdens deze bijeenkomst hebben zij kunnen meepraten over de invulling van routes. Hierbij werden suggesties gedaan als ‘gebruik de lokaal opgewekte energie ook lokaal’, ‘stimuleer gebruik van fiets en OV’ en ‘begin met isoleren van woningen met slechtste energielabels’. Ook werd opgeroepen om verder te kijken dan zon- en windenergie zoals de energiedrager waterstof en kernenergie.

Daarnaast zal er een workshop worden georganiseerd voor jongeren om hun input op te halen. Ook kunnen inwoners laagdrempelig input leveren via een digitale enquête.

Uitvoering of Vervolgstappen
Hieronder een overzicht van de stappen en producten met een voorstel voor de betrokkenheid van de raad:

LES beslisnota raad | beschrijving routes, voorstel route, hoofdlijnen strategie per opgave

31 oktober:	behandeling in college B&W
3 november:	agendacommissie
23 november:	politieke avond
7 december:	commissie
19 december:	raadsvergadering, keuze route

Uitwerken gekozen route, strategie per opgave, begin maken uitvoeringsprogramma
December-februari 2024

Vaststellen Lokale Energie Strategie in 2024 (op basis van voorlopig schema):
27 februari : behandeling in college B&W
1 maart: agendacommissie
14 maart: commissie
28 maart: raadsvergadering

Opstellen en vaststellen Uitvoeringsprogramma LES door college
Oktober 2023-april 2024

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Voorstel
Advies
Het team Energietransitie en de teams Financiën, Communicatie, Verkeer/vervoer, Wonen, Economische zaken en Natuur/landschap adviseren:
1. Kennis te nemen van de inhoud van de bijlage;
2. Uit de voorgestelde routes route 2 te kiezen;
3. Het college opdracht te geven de gekozen route verder uit te werken in een Lokale Energie Strategie Wijchen.

Bijlagen:
1. Notitie "Twee mogelijke routes voor de Lokale Energiestrategie Wijchen" 10 oktober 2023, Sweco.



SWECO

Twee mogelijke routes voor de Lokale Energiestrategie Wijchen

CONCEPT VERSIE

10-10-’23

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Achtergrond	4
3.	Waar staat Wijchen nu: nulmeting	5
	Intermezzo: beelden voor een energieneutrale toekomst	8
4.	Waar moeten we naar toe?	10
5.	Mogelijke routes	14
6.	Conclusies	20
	Bijlage 1: definities Bijlage 2: uitleg thema's	21

SWECO

1. Inleiding

In deze notitie worden de 2 mogelijke routes voor de Lokale Energie Strategie (LES) in hoofdlijnen uiteengezet. Nadat de raad zich heeft uitgesproken over de routes, zal de voorkeursroute uitgewerkt worden tot een Lokale Energie Strategie en een bijbehorend uitvoeringsprogramma. De LES zal daarmee richting geven aan het beleid op het gebied van energietransitie van de komende jaren.

In de startnotitie van juni hebben we het hoe en waarom van de LES geschetst. De kaders en uitgangspunten uit de startnotitie hebben geleid tot 2 mogelijke routes. De LES is een update van het Energieplan op hoofdlijnen ‘ Samen naar een duurzaam Wijchen’ van 2018. Deze update is nodig omdat de ontwikkelingen in de energietransitie snel gaan. Om een paar voorbeelden te noemen:

- De klimaatwet van 2020 en de herziening daarvan in 2023 waarin opgenomen is dat er in 2030 55% CO2 gereduceerd moet zijn ten opzichte van 1990
- De Europese Green Deal
- De problemen rondom netcongestie
- Allerlei technische ontwikkelingen

Daarnaast zijn er ook lokale ontwikkelingen geweest zoals het Strategisch Kompas 2035 en het Warmteplan .

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 gaan we in op waarom we precies een LES nodig hebben en waar de doelen die in de LES genoemd worden uit voortkomen. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van de nulmeting beschreven. Dan volgt een intermezzo waarin de mogelijke scenario’s voor een energieneutrale toekomst geschetst worden. Hoofdstuk 4 gaat dieper in op de gestelde doelen. In hoofdstuk 5 worden de twee routes besproken. Om in hoofdstuk 6 de conclusies te presenteren.

Strategisch Kompas 2035:

“We zetten de bestaande actieve koers voort. Dit betekent dat we het landelijk beleid en tempo volgen en haalbare initiatieven/ projecten ondersteunen. We vervullen een proactieve, aanjagende rol waar het nodig is om kansen te pakken en nieuwe initiatieven en ontwikkelingen van de grond te krijgen. De exacte ambitie en stappen werken we uit in de Lokale Energiestrategie en uitvoeringsagenda”.

2. Achtergrond

Klimaatverandering en opwarming hebben schadelijke gevolgen voor mens en milieu
In het klimaatakkoord dat in 2015 werd gesloten in Parijs, hebben bijna alle landen van de wereld zich gecommitteerd om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken tot 1,5 graden Celsius boven het pre-industriële niveau. Deze doelstelling is gebaseerd op wetenschappelijke inzichten die aantonen dat een opwarming van meer dan 1,5 graden aanzienlijk schadelijke gevolgen zal hebben voor het milieu en de mensheid. Het is van cruciaal belang om deze grens te respecteren om de ergste gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme weersomstandigheden, stijgende zeespiegel, en verlies van biodiversiteit, zoveel mogelijk te voorkomen.

Met het huidige tempo van CO2-uitstoot zullen we waarschijnlijk de grens van 1,5 graden wereldwijde opwarming overschrijden. Om deze zorgwekkende ontwikkeling aan te pakken, hebben veel landen, waaronder Nederland, zichzelf verplicht om veel meer inspanningen te leveren om hun CO2-uitstoot te verminderen. Dit aanpakken vergt een inspanning van iedereen. Inwoners, bedrijven en overheden moeten samenwerken. In verhouding lijkt de CO2-uitstoot van Wijchen misschien onbelangrijk, maar alleen door een gezamenlijke inspanning zorgen voor een leefbare aarde voor toekomstige generaties.

Wijchen volgt de landelijke lijn: 55% CO2 reductie in 2030 en energieneutraal in 2050

In dit kader heeft Nederland zich ten doel gesteld om in 2030 een CO2-emissie reductie van 55% te realiseren ten opzichte van 1990. Dit jaar is wereldwijd gekozen als referentiejaar voor CO2-emissies. Daarnaast gaat het Nationale Klimaatakkoord uit van 100% duurzaam opgewekte energie in 2050. Deze doelstelling is bedoeld om het land op koers te houden voor het behalen van de doelen van het Parijse klimaatakkoord, waaronder het beperken van de opwarming tot 1,5 graden.

In het coalitieakkoord 2022-2026 is de ambitie uitgesproken voor een energieneutrale en duurzame toekomst en afgesproken om de landelijke lijn te volgen Daarmee heeft de gemeente Wijchen zich gecommitteerd aan deze doelstellingen.

3. Waar staat Wijchen nu: nulmeting

3.1. Op weg naar 55% minder CO_2 in 2030

Met een nulmeting wordt inzichtelijk gemaakt wat de huidige stand van zaken in Wijchen is ten opzichte van de doelstelling van 55% CO2 reductie in 2030. Vanwege Covid-19 zijn de jaren 2020 en 2021 niet representatief, vooral op het gebied van mobiliteit. Omdat nog niet alle cijfers van 2022 beschikbaar zijn gebruiken we 2019 als vergelijkingsjaar.

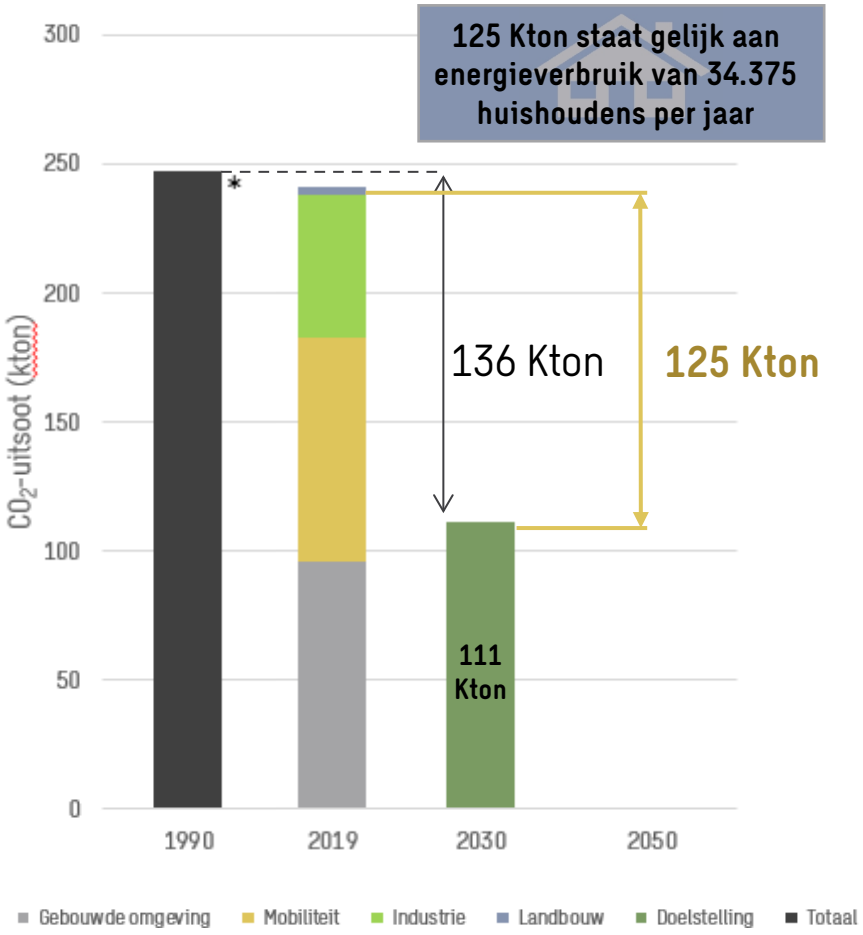

55% CO_2-reductie betekent: van 247 Kton naar 111 Kton!

De uitstoot in 1990, het nationale referentiejaar, bedroeg 247 Kton CO2. De beoogde uitstoot in 2030 bij een CO2 emissie reductie van 55% zou 111 Kton CO2 moeten zijn.

Ontwikkelingen na 1990 in Wijchen zorgen voor weinig verschil tussen 1990 en 2019

Na 1990 heeft Wijchen een sterke groei doorgemaakt die ervoor heeft gezorgd dat de CO2 emissie licht is afgenomen. De ontwikkelingen die in de periode tussen 1990 en 2019 hebben plaatsgevonden zijn onder andere:

- Komst van bedrijventerrein Bijsterhuizen
- Aanleg van grote woonwijken zoals Kerkeveld en Huurlingsedam
- Met de komst van meer huishoudens komt ook meer enegieverbruik, nieuwe auto's en meer vervoersbewegingen

Wijchen heeft nog 125 Kton te gaan!!

De sterke groei van Wijchen tussen 1990 en 2019 heeft dus meer CO2-uitstoot gebracht maar tegelijkertijd is er op tal van fronten flink energie en CO2 bespaard. Als we beide zaken tegen elkaar afstrepen blijft er nog een aanzienlijk gat van 125 Kton CO2 over. Er moet dus nog 125 Kton CO2 bespaard worden tussen nu en 2030 om aan de landelijke doelstelling te voldoen. Het benadrukt het belang van verdere inspanningen en effectieve maatregelen om de CO2-uitstoot te verminderen en Wijchen op koers te houden voor de doelstelling van 55% CO2 emissie reductie en een duurzame toekomst.

3. Waar staat Wijchen nu: nulmeting

3.2. Hoeveel energie verbruikt Wijchen?

Ook voor energieneutraliteit is de huidige stand van zaken in kaart gebracht. Hiervoor is ook gekeken naar het meest representatieve jaar. Voor energieverbruik is dat 2021. Verbruikscijfers van warmte en elektriciteit zijn beschikbaar t/m 2021. Deze cijfers lijken representatief omdat mobiliteit hierin geen rol speelt.
In 2021 werd in Wijchen 641 TJ aan elektriciteit en 1.630 TJ aan warmte verbruikt. Voor warmteverbruik betreft het voornamelijk gas verbruik. Totaal gaat het dus om een verbruik van 2.271 TJ in 2021.

Energieverbruik gemeente Wijchen in 2021

Verbruik elektriciteit	Verbruik warmte
	
641 TJ	1.630 TJ

1 TJ is het energieverbruik van bijna 30 huishoudens per jaar

Wat betekent Energieneutraal?
Voor de gemeente Wijchen betekent dit dat alle benodigde energie in de hele gemeente wordt opgewekt uit duurzame, ook wel hernieuwbare, energiebronnen (zon, wind, biomassa, aardwarmte, waterkracht, etc.). Het omvat het verbruik van elektriciteit en warmte.

3. Waar staat Wijchen nu: nulmeting

3.3. Wijchen wil een energieneutrale toekomst.

In het coalitieakkoord is afgesproken dat Wijchen op termijn energieneutraal wil worden en daarbij de landelijke lijn volgt. In het nationale Klimaatakkoord gaat uit van 100% duurzame energie in 2050. Om energieneutraal te kunnen zijn moet we ook weten hoeveel energie we gaan gebruiken in 2050. Het is echter lastig om te voorspellen wat het energieverbruik in de gemeente is in de toekomst. Dit is namelijk afhankelijk van verschillende factoren, zie tekstblok hiernaast.

De verwachting is dat het elektriciteitsverbruik richting 2050 tot 3 keer meer wordt, onder andere omdat er meer elektrisch auto's en andere elektrische apparaten zullen komen. Daarnaast zullen veel mensen overstappen naar een (hybride) warmtepomp, waardoor een groot deel van het warmteverbruik geëlektrificeerd wordt. Door de afhankelijkheid van de verschillende factoren is het niet mogelijk om een exacte voorspelling te doen over het energieverbruik in 2050. Op dit moment zijn er drie mogelijke toekomstbeelden voor het energieverbruik in 2050 waarmee een bandbreedte kan worden geschetst van de opgave. Deze toekomstbeelden worden op de volgende pagina's toegelicht.

Op het energieverbruik in de toekomst zijn veel factoren van toepassing. Zoals, maar niet uitsluitend:

- **Isoleren**: Er wordt de komende jaren veel geïsoleerd en daarmee energie bespaard. De potentie hiervan verschilt sterk per gebouw en acties van woningeigenaren.
- **Bevolkingsgroei**: Het is niet bekend hoeveel huishoudens of bedrijven in de toekomst richting 2050 gehuisvest zijn in Wijchen.
- **Verhoging elektriciteitsverbruik**: Gezamenlijk gaan we meer elektriciteit verbruiken. Dit komt door een toename aan elektrische apparaten, zoals airco's en elektrische auto's.
- **Verschuiving van warmteverbruik naar energieverbruik**: De gebouwde omgeving stapt over op een andere manier van verwarmen. Vaak is dit door middel van warmtepompen. Het warmteverbruik neemt daarmee af, maar warmtepompen gebruiken elektriciteit. Daarmee neemt het elektriciteitsverbruik toe.
- **Technologische ontwikkelingen**: De energiemarkt en technologieën evolueren voortdurend. Nieuwe doorbraken in energie-efficiëntie, opslagtechnologieën, en opwekking van hernieuwbare energie kunnen het energieverbruik drastisch veranderen en de vraag naar energie verminderen of vermeerderen.

In deze notitie gaan we vooral uit van zonne- en windenergie om tot energieneutraliteit te komen. De redenen hiervoor zijn dat deze technieken bewezen marktrijp zijn en op eigen grondgebied van de gemeente te realiseren zijn. Daarnaast zijn er nog andere technieken en bronnen die mogelijk in de toekomst een rol kunnen spelen. Hieronder volgen een aantal voorbeelden:

- Kernenergie
- Geothermie
- Groen gas
- Aquathermie (warmte uit water)
- Waterstof (als energiedrager)
- Restwarmte van de industrie

Nieuwe ontwikkelingen blijven we volgen zodat we deze kunnen toepassen wanneer dat aan de orde is.

Intermezzo: beelden voor een energieneutrale toekomst

Het energieverbruik in de toekomst is lastig te voorspellen. Daarom schetsen we drie mogelijke toekomstbeelden voor het energieverbruik in 2050, elk met een onderbouwing. Hiermee geven we de bandbreedte van minimaal en maximaal te verwachten verbruik in 2050 aan op basis van wat we nu weten. Voor een energieneutrale toekomst dient binnen die bandbreedte hernieuwbare energie te worden opgewekt binnen de gemeente.

1: Uitgaan van maximale besparing

In eerste instantie zetten we in op besparen en pas daarna kijken we naar de (duurzame) opwek van energie. De doelstelling voor besparen is, in lijn met het Gelders Energieakkoord (GEA), 1,5% per jaar vanaf 2013. Als we inzetten op maximaal besparen en 1,5% per jaar besparen op het absolute verbruik (2.271 TJ in 2021, zie pagina 6), zouden we gerekend vanaf 2022 in 2050 in totaal nog **1.510 TJ** verbruiken aan elektriciteit en warmte. In dit toekomstbeeld zouden we dezelfde hoeveelheid duurzaam op moeten wekken binnen de gemeente om energieneutraal te worden.

2. Doorgroei van Wijchen als uitgangspunt

Conform de Woondeal worden er tussen 2022 en 2030 nog 2.144 woningen toegevoegd in Wijchen. Het aantal daarna tot 2050 is nog onzeker. De toename in het aantal inwoners tot 2030 zal daarmee ruim 12% bedragen. Er blijft daarnaast sprake van een (op dit moment weliswaar wat afgezwakte) economische groei.

Kijken we naar het totale energieverbruik (elektriciteit en warmte, exclusief mobiliteit en conform Klimaatmonitor) dan zien we weinig verandering in de afgelopen 10 jaar. Zo was dat in 2012 het totale energieverbruik 2.306 TJ, in 2021 lag dit op 2.271 TJ (zie pagina 6). In die 10 jaar is er ook sprake geweest van een economische groei (rond de 4% per jaar) en het aantal inwoners is met circa 1,5% gestegen. In absolute aantallen is er dus eigenlijk weinig bespaard (ca 1,5%) in het energieverbruik, maar per hoofd van de bevolking is er dan wel bespaard.
Als we deze lijn doortrekken zal het huidige totale energieverbruik als gevolg van de relatief sterke groei niet of nauwelijks veranderen ten opzichte van 2021. Het verbruik per hoofd van de bevolking zal wel gestaag afnemen hetgeen ook als besparing kan worden gezien en waarop ook wordt ingezet. Vanuit dit oogpunt dient binnen de gemeente circa **2.271 TJ** duurzaam te worden opgewekt om energie neutraal te worden.

Intermezzo: beelden voor een energieneutrale toekomst

3. Verschuiving verhouding verbruik elektriciteit versus warmte

Op de voorgaande pagina hebben we aangegeven welke factoren onder andere van invloed zijn op de veranderende energievraag in de toekomst. Een van de belangrijkste factoren is dat als gevolg van de energietransitie de verhouding in het verbruik van elektriciteit en warmte verandert. Waar er thans meer dan 2x zoveel warmte wordt verbruikt dan elektriciteit, wordt dat in de toekomstige situatie omgedraaid.
Er zijn geen harde uitspraken te doen over deze ontwikkelingen, maar in de praktijk worden er wel enkele aannames gedaan in relatie tot het bestaande verbruik. Het betreft de volgende aannames:

- Het elektriciteitsverbruik wordt 2 keer (2030) tot 3 keer (2050) meer dan in de huidige situatie. Deze toename wordt vooral veroorzaakt door een toename aan elektrische apparaten, zoals airco's, warmtepompen en elektrische auto's. Voor dit toekomstbeeld gaan we gezien de ambitie van een energie neutrale toekomst uit van 2050. Dit betekent dat als gevolg van deze ontwikkeling het elektriciteitsverbruik in Wijchen stijgt van 641 TJ in 2021 naar **1.923 TJ** in 2050.
- Verschuiving van aardgasverbruik naar elektriciteitsverbruik: de gebouwde omgeving stapt over op een andere manier van verwarmen. Vaak is dit door middel van warmtepompen. Het warmteverbruik neemt daarmee af, maar warmtepompen gebruiken een aanzienlijke hoeveelheid elektriciteit. De toename van dit verbruik is in voorgaand punt berekend. Voor het overige warmteverbruik gaan we ervanuit dat de doelstelling behaald wordt om de volledige resterende warmtevraag te verduurzamen in 2050. In totaal is er in dit toekomstbeeld dus sprake van een verwacht energieverbruik **1.923 TJ** wat duurzaam dient te worden opgewekt om energieneutraal te worden.
- In dit scenario is er vanuit gegaan dat de doorgroei van Wijchen volledig energieneutraal plaatsvindt en er dus geen sprake is van een autonome toename van het energieverbruik.

De verschillen tussen de toekomstbeelden worden ook inzichtelijk gemaakt in de diagram op pagina 12. De kleuren van de kopjes van de toekomstbeelden stemmen overeen met de kleuren die gebruikt worden in deze diagram.

4. Waar moeten we naar toe?

4.1. Hoeveel duurzame energie opwek zit al in de pijplijn?

Om een mogelijke routekaart naar energieneutraliteit te bepalen is het allereerst belangrijk te weten wat er al aan hernieuwbare energie wordt opgewekt binnen de gemeente. Onderstaand geven we aan wat de bestaande hernieuwbare opwek is (2021) en wat er al in de pijplijn zit vanwege verleende vergunningen of lopende onderzoeken.

Situatie 2021

In 2021 werd in de gemeente 100 TJ elektriciteit hernieuwbaar opgewekt. Hierin zit de opwek van zonnepark Kampbroek en zon op daken. Daarnaast wordt er ook hernieuwbare warmte opgewekt, namelijk 46 TJ. Dit betreft warmte door houtkachels. In de diagram op de volgende pagina staat het verbruik en opwek naast elkaar.

Zon, wind en een mogelijk warmtenet in de pijplijn

Elektriciteit

Naar verwachting worden er de komende jaren nog veel zonnepanelen op daken (grootschalig op grote dakoppervlakken en kleinschalig op woningen) gelegd en zonnepark Bankhoef is vergund. De vergunning voor 3 windturbines bij Bijsterhuizen is daarnaast in voorbereiding. Al deze inspanningen leiden tot een extra opwek van hernieuwbare elektriciteit ter grootte van ca **342 TJ**.

Warmte

In Wijchen wordt momenteel verkend of collectieve alternatieven voor aardgas ook haalbaar zijn. Voor Wijchen wordt onderzocht of een warmtenet dat gevoed wordt met restwarmte van de ARN kan worden toegepast. We hebben in een diagram op de volgende pagina een inschatting gegeven van de mogelijke bijdrage van een dergelijk warmtenet. De ontwikkeling is echter nog erg onzeker omdat er op meer plaatsen in de omgeving vraag is naar aansluiting op een warmtenet vanuit de ARN. Daarnaast wordt er gekeken naar de mogelijkheden van een warmtenet op basis van aquathermie (warmte uit water). Omdat er nog heel veel onzekerheden zijn bij deze laatste optie is deze niet meegenomen in de diagram op de volgende pagina.

4. Waar moeten we naar toe?

4.1. Hoeveel duurzame energie opwek zit al in de pijplijn?

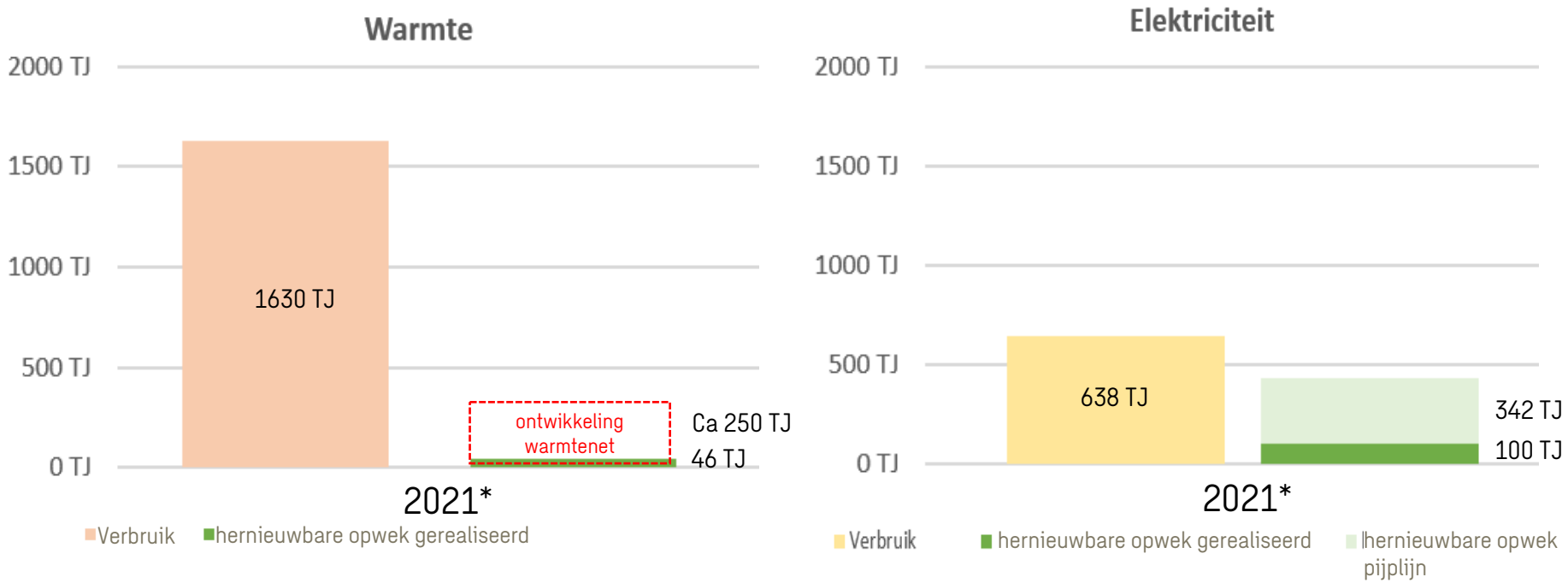

* Verbruikscijfers van warmte en elektriciteit zijn thans beschikbaar t/m 2021. Deze cijfers lijken representatief omdat mobiliteit hierin geen rol speelt. Mobiliteitscijfers in Corona-tijd worden niet representatief geacht.

4. Waar moeten we naar toe?

4.2. Hoeveel duurzame energie moeten we nog opwekken?

Voor een energie neutrale toekomst moet het verbruik binnen de gemeente en de hernieuwbare opwek binnen de gemeente gelijk zijn. Hiervoor kijken we naar jaarcijfers. Ondanks dat het toekomstige verbruik lastig in exacte getallen te voorspellen is, is er op pagina 8 en 9 een inzicht gegeven waarop voorgesorteerd kan worden. Op basis van de huidige inzichten wordt geadviseerd om ten minste rekening te houden met de bandbreedte van toekomstbeeld 2 en 3. Hierbij dient opgemerkt te worden dat op basis van monitoring bijstelling plaats kan vinden van het te verwachten 'gat'.

Met de huidige pijplijn aan hernieuwbare opwek en hernieuwbare warmte wordt er in 2050 ca 738 TJ duurzaam opgewekt. Op basis van de toekomstbeelden 2 en 3 resteert respectievelijk 1.533 TJ of 1.185 TJ als 'gat'. Dit gat staat gelijk aan de opwek van elektriciteit door 19 tot 25 windturbines (5,6 MW) of 330 tot 426 ha zonneveld of een combinatie daarvan. In de toekomst zullen mogelijk nog andere technieken ingezet worden, zie voor voorbeelden het kader op pagina 7.

De kleuren van de linker kolom verwijzen naar de toekomstbeelden uit het intermezzo.

1.185 TJ =
19 windturbines
(tiphoogte 210-240m)
Of
330 ha zonneveld
Of een combinatie

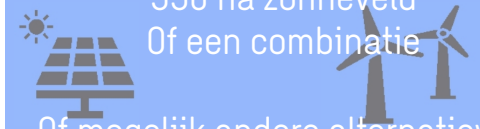

Of mogelijk andere alternatieven

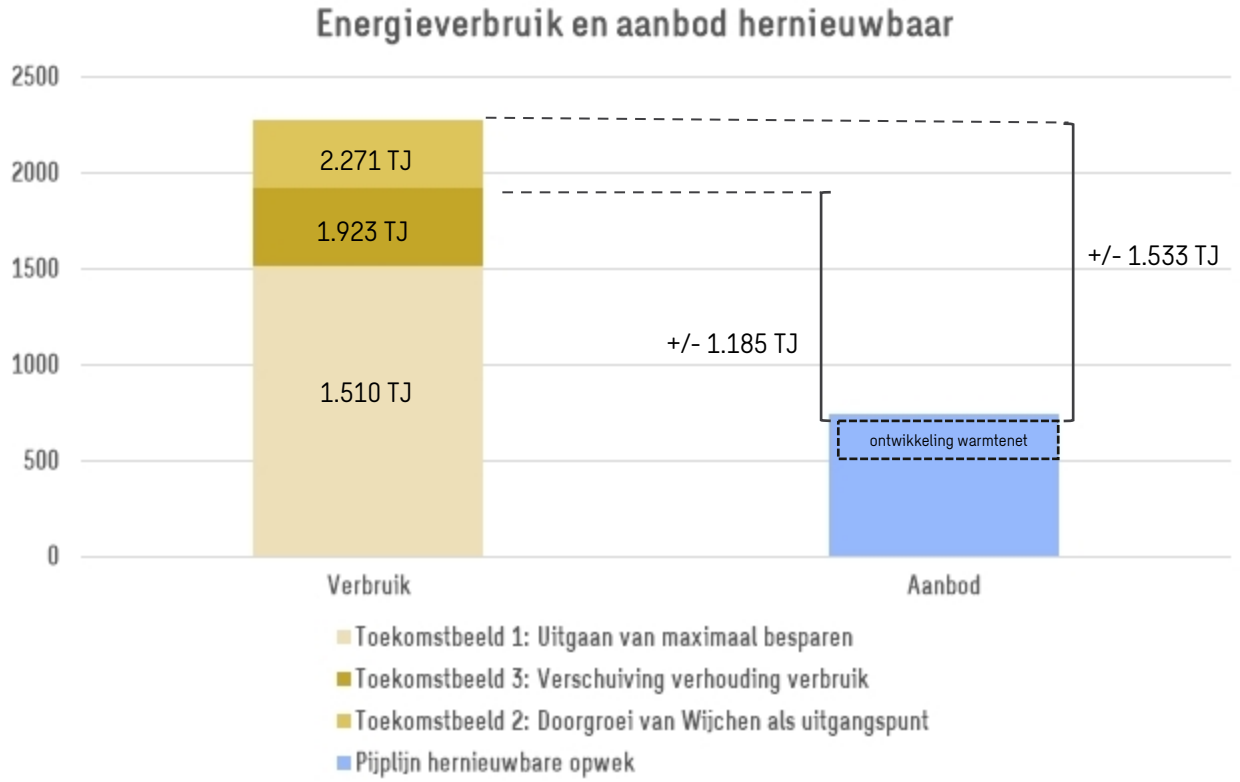

SWECO

4. Waar moeten we naar toe?

4.3. Netcongestie

Een van de grootste belemmeringen voor het behalen van energieneutraliteit is op dit moment de beperkte capaciteit op het net, ook wel netcongestie genoemd. Hierdoor kunnen zonne- en windparken niet aangesloten worden op het elektriciteitsnet en dus niet gerealiseerd worden. Dit probleem doet zich bijvoorbeeld voor bij zonnepark Bankhoef. Voor de windmolens die gepland zijn bij Bijsterhuizen is ook nog geen capaciteit gereserveerd op hetnet, maar er wordt wel nagedacht over manieren om dit op te lossen, bijvoorbeeld met een smartgrid.

Hernieuwbare opwek in de toekomst– zon én wind

Netcongestie is dus zeer actueel en zal de komende jaren een onderwerp blijven. Hierdoor is het lastig om een aansluiting te krijgen voor projecten. Ook materialen worden steeds duurder en uit de recente brief van minister Jetten blijken de regels voor zonnevelden te worden aangescherpt. Daarmee komt de realisatie van zonnevelden steeds meer onder druk te staan. Ook merken inwoners met zonnepanelen op hun dak bij een zonnige dag dat zij niet altijd al hun opgewekte stroom op het net kwijt kunnen.

Om de doelstellingen te kunnen halen moet er slim worden gekeken naar de energiemix die zich op het elektriciteitsnet in Wijchen bevindt. Bij een goede energiemix worden diverse bronnen zoals zon- en windenergie en andere energiebronnen gecombineerd om een continue en betrouwbare stroomvoorziening te waarborgen. In het begin zal daar zeker ook nog fossiele energie voor nodig zijn. Verder kijken we zoals eerder aangegeven op dit moment vooral naar zonne- en windenergie, omdat deze technieken bewezen marktrijp zijn en op het grondgebied van de gemeente te realiseren zijn.

Windenergie speelt een belangrijke rol in die goede energiemix. Dit levert niet alleen meer TJ op, op minder grond, maar in combinatie met zonne-energie krijgt het ook nog eens een grotere kans op eerdere aansluiting op het net. Het realiseren van een windpark duurt echter gemiddeld 5 tot 8 jaar. Het is dus belangrijk dat de gemeente voorsorteert op een goede energiemix.

Hoewel het aanpakken van netcongestie in eerste instantie een taak is van de netbeheerder, kan de gemeente bijdragen aan de oplossing van dit probleem door te zorgen voor een goede energiemix en actief met de netbeheerder samen te werken.

5. Mogelijke routes

De lokale energiestrategie vormt een routekaart die houvast geeft om de doelstelling voor 2030 en een energie neutrale toekomst te bereiken. Hiervoor zijn verschillende routes mogelijk. Ook is het mogelijk om voor te sorteren op de opgave die er na 2030 nog ligt. Op de pagina's hierna worden **twee routes** geschetst. Hierbij wordt gekeken naar verschillende thema's en subthema's waarbinnen CO2 uitstoot gereduceerd wordt en waar de gemeente ook daadwerkelijk invloed op uit kan oefenen. Deze thema's zijn ook eerder benoemd in de startnotie:

- Gebouwde omgeving
- Mobiliteit
- Industrie/bedrijven

Ook wordt er gekeken naar hernieuwbare opwek. Op voorhand dient te worden opgemerkt dat zowel wat betreft de CO2 uitstoot als wat betreft het energieneutraal worden het te overbruggen gat voor het behalen van de doelstelling erg groot is. De inspanningen om deze gaten te dichten zijn van dien aard dat het niet realistisch geacht wordt om de doelstellingen volledig te halen. Het vergezicht geeft een beeld van wat er nodig zou zijn om de doelen te behalen. Er is voor gekozen om meer realistische routes voor te leggen aan de raad.

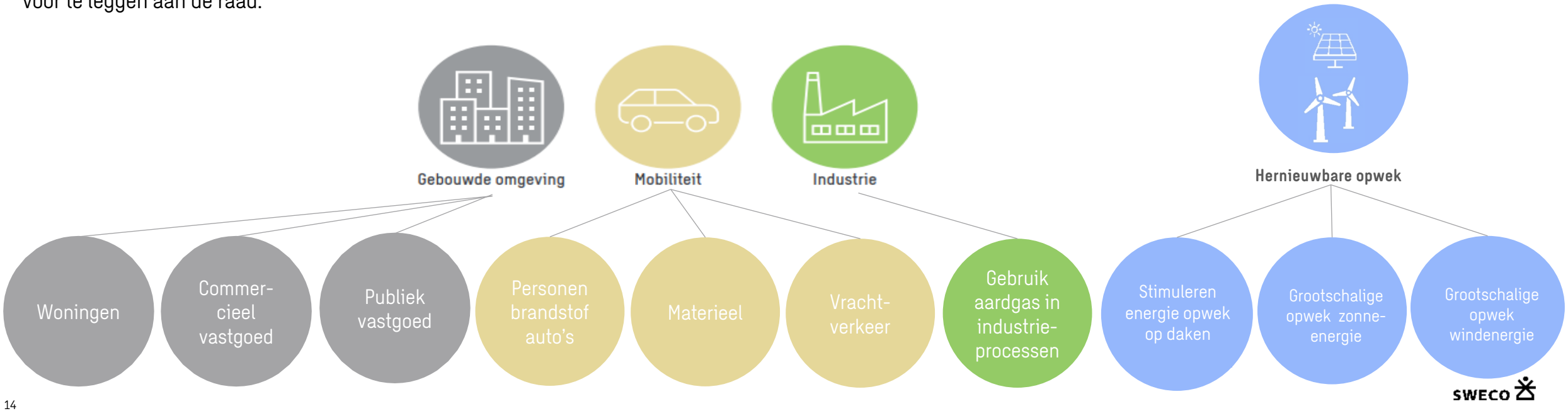

Overzicht mogelijke routes LES Wijchen

Huidig beleid

1. Huidige afgesproken beleid uitvoeren

2030 → Doorkijk naar toekomst → 2050

Afwijking doelstelling 2030
-40 kton CO_2

+

Realisatie pijplijn hernieuwbare opwek elektriciteit en warmte: 638 TJ (38% energieneutraal)

Huidig beleid en proactief aanjagend kansen benutten

2. Naast afspraken kansen en nieuwe initiatieven ruimte geven en grote stap naar energieneutraliteit

2030 → 2050

Afwijking doelstelling 2030
-31 kton CO_2

+

Pijplijn en inzet op verdubbeling hernieuwbare opwek elektriciteit: 1.080 TJ (55% energieneutraal)

Route 1: Huidig beleid

Huidige afgesproken beleid uitvoeren

Afwijking doelstelling 2030

-40 kton CO_2

2050

Tussen 2019 en 2030 dient er nog 125 Kton CO2 emissie gereduceerd te worden in de gemeente Wijchen. Dan hebben wij de doelstelling van 55% besparing t.o.v. 1990 gehaald en aan onze bijdrage aan het beperken van opwarming van de aarde tot maximaal 1,5 graden voldaan. Op landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal niveau is verschillend beleid vastgesteld en voorgenomen tot 2030 dat bijdraagt aan CO2 emissie reductie. Route 1 bestaat uit het uitvoeren van de afspraken die wij al reeds gemaakt hebben. Al het beleid bij elkaar levert een aanzienlijke prognose aan emissie reductie op van 85 Kton CO2. Dit is echter nog niet voldoende voor de volledige besparing die benodigd is in 2030. Er wordt nog **40 Kton CO2 te veel** uitgestoten.

Deze doelstelling is nog niet het eindpunt. Ook na 2030 ligt er nog een grote opgave (111 Kton tot 2050 + het bovenstaande tekort van 40 kton). De emissie reductie van CO2 emissie wordt voornamelijk gerealiseerd op de onderstaande thema's:

1 Kton CO2 staat gelijk **aan** energieverbruik van 275 huishoudens



Gebouwde omgeving

- 3.535 Aardgasvrije (19%*) Woningen** — 2019: 42,6 Kton; 2030: 34,5 Kton
- 38%* minder gasverbruik Commer-cieel vastgoed — 2019: 7,1 Kton; 2030: 4,4 Kton
- 38%* minder gasverbruik Publiek vastgoed — 2019: 4,1 Kton; 2030: 2,5 Kton

Mobiliteit

- 5.984 minder (26%*) Personen brandstof auto's — 2019: 42 Kton; 2030: 31,2 Kton
- 11%* minder CO2 uitstoot door Materieel — 2019: 7,4 Kton; 2030: 6,6 Kton



Industrie

- 23%* minder Gebruik aardgas in industrie-processen — 2019: 34,4 Kton; 2030: 26,6 Kton

Daarnaast zet Wijchen in op een bijdrage aan een energieneutrale toekomst door realisatie van reeds afgesproken projecten voor zon en wind. Ook wordt er vanuit gegaan dat er een warmtenet gerealiseerd kan worden.

Pijplijn projecten hernieuwbare opwek: 342 TJ door circa 60 ha zonne-energie (op land en op dak) en 3 windturbines bij Bijsterhuizen (12 MW). Een warmtenet draagt ca 250 TJ bij.



SWECO

* Betreft het % reductie binnen het sub thema en niet van totale reductie doelstelling. De reductie-percentages binnen de sub thema's zorgen gezamenlijk voor 85 Kton CO2 emissie reductie

** Betreft huidige gebouwde omgeving. Nieuwbouw is aardgasloos en wordt niet meegeteld

Route 2: Huidig beleid en proactief kansen benutten

Naast afspraken kansen en nieuwe initiatieven ruimte geven en grote stap naar energieneutraliteit

Afwijking doelstelling 2030

-31 kton CO_2

2050

Naast de landelijke afspraken te volgen kunnen we als gemeente nog pro-actiever kansen benutten en nieuwe initiatieven de ruimte geven. Hierdoor kunnen we meer CO2 emissies reduceren. Dan benutten we onze huidige capaciteit en middelen maximaal. Hiermee kan nog een extra 9 Kton CO2 emissie gereduceerd worden. Hiermee wordt het 'gat' tot de doelstelling door extra reductie verkleint tot **een tekort van 31 Kton**. Dit is dus nog steeds niet voldoende om de volledige doelstelling te behalen, maar we zetten wel in op wat we verwachten wat mogelijk is met onze huidige capaciteit en middelen. Aandachtspunt hierbij is wel dat de LES kijkt naar de doelstelling voor 2030.
Daarna, tot 2050, is er ook nog sprake van een grote opgave (111 Kton + 31 kton). De emissie reductie van CO2 emissie wordt voornamelijk gerealiseerd op de onderstaande thema's:

1 Kton CO2 staat gelijk aan energieverbruik van 275 huishoudens

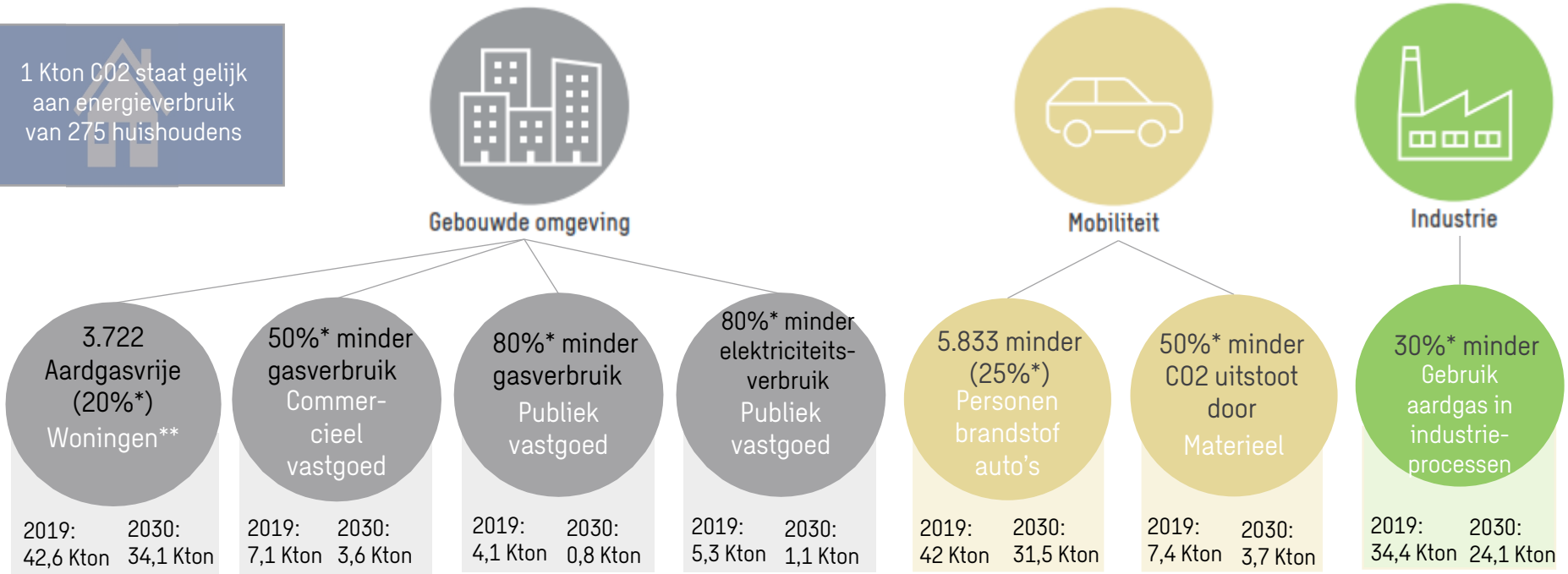

Daarnaast zet Wijchen ook stappen richting een energie neutrale toekomst door de opwek van hernieuwbare elektriciteit. Dit zou moeten leiden tot een verdubbeling van de opwek van hernieuwbare elektriciteit vergeleken met tot wat er reeds in de pijplijn zit. Hiermee wordt niet het volledige gat naar een energie neutrale toekomst gedicht, maar is er nog altijd sprake **van een tekort van ca 843 TJ** t.o.v. toekomstbeeld 3 van het intermezzo.

Verdubbeling van hernieuwbare opwek elektriciteit ten opzichte van de pijplijn: **342 TJ extra** is vergelijkbaar met 5-6 windturbines (tiphoogte > 200 m) of 95 ha zonnevelden of een combinatie of mogelijk alternatieve bronnen



* Betreft het % reductie binnen het sub thema en niet van totale reductie doelstelling. De reductie-percentages binnen de sub thema's zorgen gezamenlijk voor 94 Kton CO2 emissie reductie
** Betreft huidige gebouwde omgeving. Nieuwbouw is aardgasloos en wordt niet meegeteld

Vergezicht: Energieneutrale toekomst

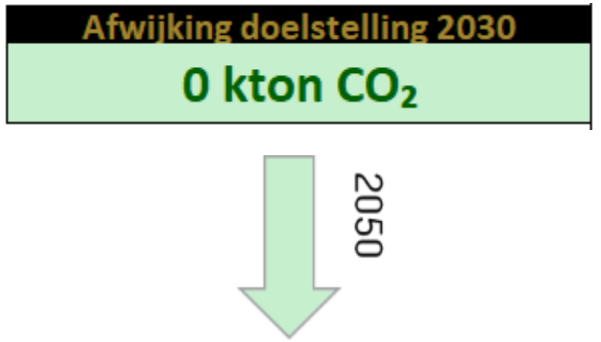

In een vergezicht laten we zien wat er nodig is om de CO2-doelstelling in 2030 en energieneutraliteit te behalen. De extra inzet die dit vraagt is alleen mogelijk met extra capaciteit en middelen. Om dit vergezicht te realiseren zou het nodig zijn om in kort tijdbestek veel te besparen op veel verschillende thema's. Dit zou niet alleen een zeer grote inspanning van de werkorganisatie vergen, maar ook van inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners. Ook zouden de huidige middelen die we vanuit het Rijk krijgen naar verwachting niet toereikend zijn om dit te bereiken. Nieuwe ontwikkelingen zouden de haalbaarheid van dit vergezicht kunnen veranderen. Daarom houden we de ontwikkelingen in de gaten en sturen bij waar dat nodig is en kan. Ook met het oog op de grote opgave die ons nog na 2030 rest (111 Kton tot 2050).

Daarnaast zet Wijchen zich in voor een energieneutrale toekomst door in ieder geval voor te sorteren op toekomstbeeld 2 uit het intermezzo, dus rekening houdende met de doorgroei van Wijchen. De opwek van hernieuwbare energie dient daarmee uit te komen op 1.923 TJ in 2050. Kijkend naar de projecten die nog in de pijplijn zitten is er nog een gat van **1.185** TJ.

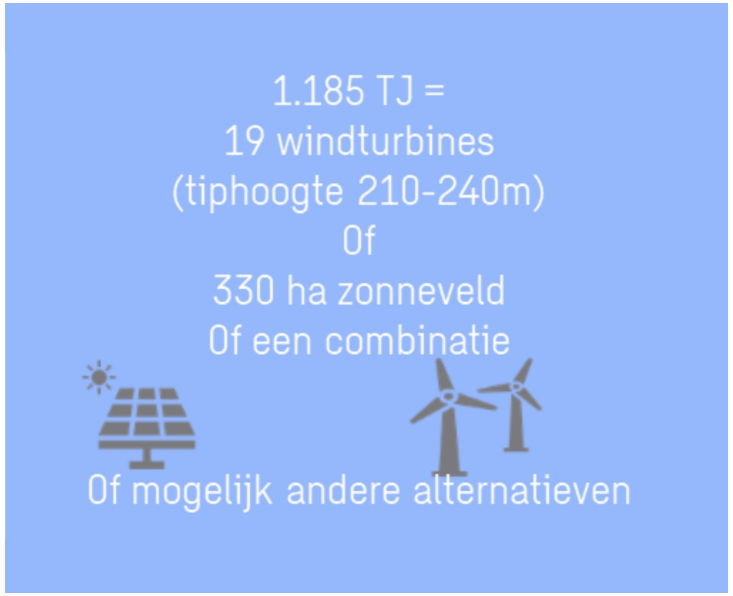

Vergezicht: 55 % CO2 emissie reductie

De emissie reductie van CO_2 wordt voornamelijk gerealiseerd op de onderstaande thema's:

Afwijking doelstelling 2030
0 kton CO_2

2050

1 Kton CO2 staat gelijk aan energieverbruik van 275 huishoudens

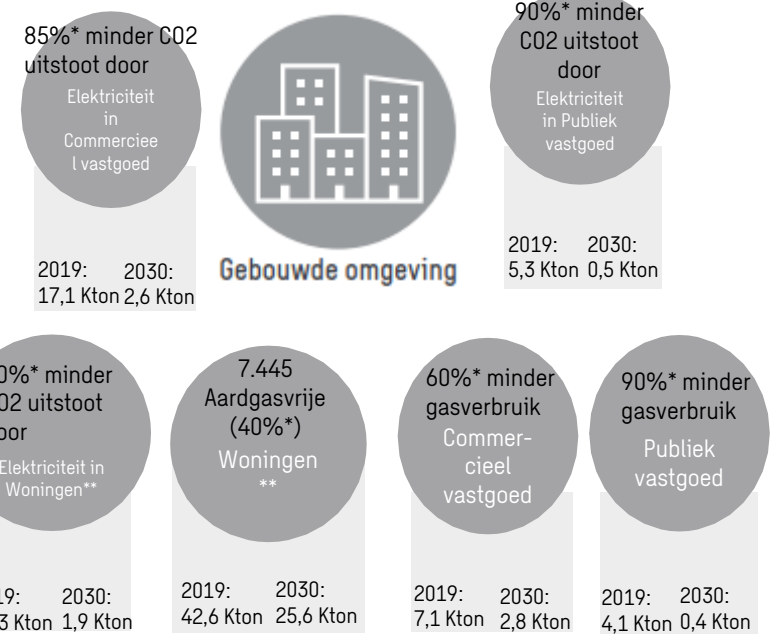

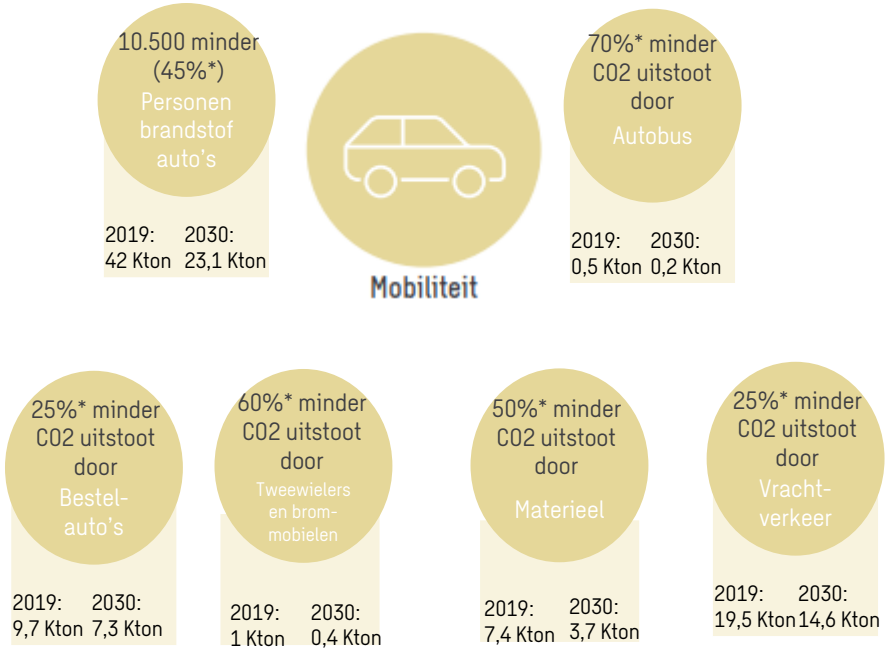

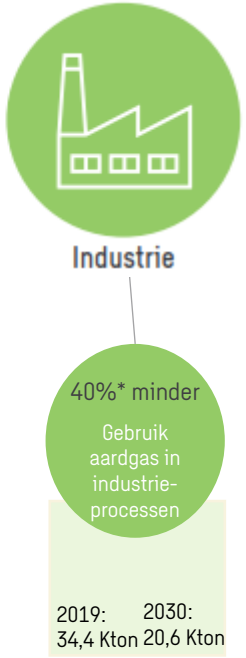

* Betreft het % reductie binnen het sub thema en niet van totale reductie doelstelling. De reductie-percentages binnen de sub thema's zorgen gezamenlijk voor 125 Kton CO2 emissie reductie

** Betreft huidige gebouwde omgeving. Nieuwbouw is aardgasloos en wordt niet meegeteld

SWECO

6. Conclusies

Deze notitie heeft inzicht gegeven in waar we als gemeente staan en wat er nodig is om de landelijke doelstellingen van 55% CO2 reductie in 2030 en energieneutraliteit in 2050 te voldoen. Kort samengevat kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

Ten aanzien van CO2 reductie:

- Na 1990 heeft Wijchen een sterke groei doorgemaakt die ervoor heeft gezorgd dat de CO2 emissie maar licht is afgenomen, namelijk van 247 Kton in 1990 naar 236 Kton in 2019.
- Er moet **125 Kton CO2** bespaard worden tussen nu en 2030 om aan de landelijke doelstelling van 55% CO2 reductie te voldoen.
- Voor het bereiken van de gewenste CO2 besparing ligt de focus op die gebieden waar de gemeente de meeste invloed heeft.

Ten aanzien van energieneutraliteit:

- In 2021 werd in Wijchen 641 TJ aan elektriciteit en 1.630 TJ aan warmte verbruikt. Het warmteverbruik betreft het voornamelijk gas verbruik.
- In 2021 werd in Wijchen 100 TJ elektriciteit hernieuwbaar opgewekt. Hierin zit zonnepark Kampbroek en zonnepanelen op daken. Daarnaast wordt er ook hernieuwbare warmte opgewekt, namelijk 46 TJ, door houtkachels.
- Voor het bereiken van energieneutraliteit ligt de focus op zonne- en windenergie. Dit omdat deze technieken bewezen marktrijp zijn en binnen de eigen gemeentegrenzen toegepast kunnen worden. Daarnaast staan we open voor andere technieken en nieuwe ontwikkelen die kunnen bijdragen aan het behalen van onze doelen.

Ten aanzien van de routes:

- De opgave is dusdanig groot dat we in geen van de routes de doelstellingen behalen. Het vergezicht laat zien wat we nodig zouden hebben om de doelstellingen wel te behalen.
- Verwacht wordt dat beide routes binnen de huidige capaciteit en middelen gerealiseerd kunnen worden.
- Juist omdat de opgave zo groot is gaat de voorkeur van het college uit naar maximale inspanning binnen de bestaande capaciteit en middelen en dus voor route 2 te kiezen. Route 2 voldoet aan de uitgangspunten realistisch en haalbaar.

De route die de raad kiest wordt uitgewerkt in een Lokale Energie Strategie.

Bijlage 1: Definities

Energieneutraal betekent dat alle benodigde energie, na energiebesparing, in de hele gemeente wordt opgewekt uit duurzame, ook wel hernieuwbare, energiebronnen (zon, wind, biomassa, aardwarmte, waterkracht, etc.). Het omvat het verbruik van elektriciteit en warmte.

CO_2 neutraal betekent dat er geen emissie meer optreedt van fossiele CO_2; dat is CO_2 die vrijkomt bij de verbranding van aardgas, aardolie en daarvan afgeleide producten (benzine, diesel), steenkool en bruinkool.

Joule (J), Terajoule (TJ) en Petajoule (PJ)

Joule is een internationale eenheid van energie. 1 Terajoule is gelijk aan 1.000.000.000 joule (1 miljard) en bevat evenveel energie als 31.600 m3 aardgas of 278 MWh elektriciteit. 1 Petajoule is gelijk 1.000 TJ. De PJ is een maat die gebruikt wordt op nationale schaal, in de gemeente wordt de TJ als maat gebruikt.

Kilowattuur (kWh), Megawattuur (MWh) en Terawattuur (TWh)

Elektrische energie wordt meestal aangegeven in kilowattuur (kWh). Een zuinige wasmachine verbruikt per wasbeurt zo'n 0,35 kWh.

1 kWh komt overeen met 3.600.000 joule (3,6 MJ). 1 MWh is 1,000,000 kWh en 1 TWh is 1,000,000,000 kWh (1 miljard). Het jaarlijkverbruik in Nederland is 120 TWh aan elektriciteit.

Eenheden en omrekenfactoren:

1 kWh = 3,6 MJ

1 GWh = 3,6 TJ

1 TWh = 3,6 PJ

1 PJ = 0,278 TWh

1 PJ = 1.000 TJ

1 TJ = 1.000 GJ

Bijlage 2: gehanteerde thema's van CO2-emissie

	Categorie / sub thema	Definitie	CO2 emissie in 2019 (in kton)	Mogelijke maatregelen voor CO2 emissie reductie				
Gebouwde omgeving (thema)	Woningen aardgas	Dit omvat het gebruik van aardgas voor verwarming, warm water en koken in residentiële gebouwen zoals woningen en appartementen.	42,6	Isoleren (dak, spouw, kruipruimte)	Subsidies en regelingen (ISDE, Btw-tarief isolatie, terugvragen, energiebespaarlening)	Zonnecollectoren	(hybride) warmtepomp	Collectieve oplossingen zoals warmtenetten
	Woningen elektriciteit	Dit verwijst naar het gebruik van niet duurzaam opgewekte elektriciteit voor verwarming, koeling, warm water en apparaten in woningen en appartementen.	19,3	Besparen op verbruik (gedrag)	Zonnepanelen plaatsen	Collectieve energie inkoop acties	Meer duurzame energie op energienet: zonnevelden	Meer duurzame energie op energienet: windturbines
	Commerciële dienstverlening aardgas	Hier gaat het om het gebruik van aardgas voor verwarming, koeling en andere doeleinden in commerciële gebouwen zoals kantoren, winkels en restaurants.	7,1	Isoleren (dak, spouw, kruipruimte)	Subsidies en regelingen (SVM, ISDE, SEBA, EIA, MIA, groenverklaring, BMKB groen regeling)	(hybride) warmtepomp	Collectieve oplossingen zoals warmtenetten	Zonnecollectoren
	Commerciële dienstverlening elektriciteit	Dit omvat het gebruik van niet duurzaam opgewekte elektriciteit voor verwarming, koeling, verlichting en apparaten in commerciële gebouwen.	17,1	Besparen op verbruik (gedrag)	Zonnepanelen plaatsen	Collectieve energie inkoop acties	Meer duurzame energie op energienet: zonnevelden	Meer duurzame energie op energienet: windturbines
	Publieke dienstverleningen aardgas	Hierbij gaat het om het gebruik van aardgas voor verwarming en andere toepassingen in openbare gebouwen en faciliteiten zoals scholen, ziekenhuizen en overheidskantoren.	4,1	Isoleren (dak, spouw, kruipruimte)	Subsidies en regelingen (DUMAVA, SDE++, ISDE, EIA)	Zonnecollectoren	(hybride) warmtepomp	Collectieve oplossingen zoals warmtenetten
	Publieke dienstverleningen elektriciteit	Dit verwijst naar het gebruik van niet duurzaam opgewekte elektriciteit voor verwarming, koeling, verlichting en apparaten in openbare gebouwen en faciliteiten, zoals scholen, ziekenhuizen en overheidskantoren.	5,3	Besparen op verbruik (gedrag)	Zonnepanelen plaatsen	Collectieve energie inkoop acties	Meer duurzame energie op energienet: zonnevelden	Meer duurzame energie op energienet: windturbines

Bijlage 2: gehanteerde thema's van CO2-emissie

	Categorie / sub thema	Definitie	CO2 emissie in 2019 (in kton)	Mogelijke maatregelen voor CO2 emissie reductie				
Verkeer & vervoer (thema)	Wegverkeer personenauto's	Dit betreft de emissie van personenauto's die binnen de gemeente zijn geregistreerd en die fossiele brandstof gebruiken. Verduurzaming betekend het volledig weg doen van de fossiele brandstof auto of vervang van de auto met een elektrische auto.	42	Campagnes 'laat de auto staan', 'pak de fiets'	Deelmobiliteit stimuleren	Auto's weren/ auto luwe straten i.c.m. wijkhub	Parkeerbeleid opstellen gericht op duurzame mobiliteit	Faciliteren elektrisch laden en rijden
	Wegverkeer vrachtauto's	Hierbij gaat het om de emissie van vrachtwagens die binnen de gemeente zijn geregistreerd en die fossiele brandstof gebruiken, zoals diesel of benzine.	19,5	Vrachtwagens weren in centra	Faciliteren laad-infrastructuur	Faciliteren schone brandstoffen	Faciliteren elektrisch rijden	
	Wegverkeer bestelauto's	Hierbij gaat het om de emissie van bestelauto's die binnen de gemeente zijn geregistreerd en die fossiele brandstof gebruiken, zoals benzine of diesel.	9,7	Faciliteren elektrisch rijden	Faciliteren laad-infrastructuur	Auto's weren/ auto luwe straten		
	Wegverkeer tweewielers en brommobielen	Dit omvat het gebruik van tweewielers zoals fietsen, scooters en brommobielen, met de bijbehorende emissie als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen zoals benzine.	1	Faciliteren elektrisch rijden	Infrastructuur voor voetgangers en fietsers verbeteren			
	Wegverkeer autobus	Hierbij gaat het om de emissie van openbaarvervoer bussen die fossiele brandstof gebruiken, zoals diesel of benzine.	0,5	Provinciaal beleid				
	Railverkeer	Dit verwijst naar de emissie als gevolg van energieverbruik van treinen en het energieverbruik voor hun aandrijving.	0	Provinciaal beleid				
	Materieel / mobiele werktuigen	Dit omvat de emissie bij het gebruik van mobiele machines en voertuigen die gebruik maken van fossiele brandstoffen in verschillende sectoren, zoals bijvoorbeeld de bouwsector.	7,4	Elektrische werktuigen stimuleren	Aanbestedingseisen in de bouw (voor elektrisch materieel)			
	Binnenvaart en visserij	Hierbij gaat het om de emissie van schepen die varen op fossiele brandstoffen en gebruik maken van de binnenwateren binnen de gemeente.	1,5	Beleid hogere overheden				

Bijlage 2: gehanteerde thema's van CO2-emissie

	Categorie / subthema	Definitie	CO2 emissie in 2019 (in kton)	Mogelijke maatregelen voor CO2 emissie reductie				
Industrie (thema)	Industrie, energie, afval en water aardgas	Dit verwijst naar het gebruik van aardgas in industriële processen, energieopwekking, afvalbeheer en waterbehandeling.	34,4	Energie-management	Collectieve oplossing: warmtenet	Subsidies en regelingen (MIA, EIA, SDE++, ISDE, DKTI, VEKI, DEI+)	Smart energie hubs ontwikkelen	Inzet hernieuwbare gassen (biogas, waterstof)
	Industrie, energie, afval en water elektriciteit:	Hierbij gaat het om het gebruik van elektriciteit die wordt opgewekt met behulp van fossiele brandstoffen in industriële processen, energieopwekking, afvalbeheer en waterbehandeling.	21,2	Energie-management	Smart energie hubs ontwikkelen	Subsidies en regelingen (MIA, EIA, SDE++, ISDE, DKTI, VEKI, DEI+)	Eigen energie opwek d.m.v. zonnepanelen en/of windturbines	
Landbouw, bosbouw en visserij (thema)	Landbouw, bosbouw en visserij aardgas:	Dit omvat het gebruik van aardgas in de landbouw, bosbouw en visserij voor verwarming, drogen, en andere toepassingen.	0,9	Isoleren (dak, spouw, kruipruimte)				
	Landbouw, bosbouw en visserij elektriciteit	Hierbij gaat het om het gebruik van elektriciteit die wordt opgewekt met behulp van fossiele brandstoffen in de landbouw, bosbouw en visserij voor verschillende doeleinden zoals irrigatie, verlichting, en werktuigen.	2,5	Eigen energie opwek d.m.v. zonnepanelen				

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5278
Extern Zaak ID	Z/23/144563
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	8.j
Titel	144563 Beslisnota Nieuw adviesorgaan Sociaal Domein
Organisatieonderdeel	domein Sociale leefomgeving - team WMO, jeugd en gezondheid
Eigenaar	Pas, van de, Noortje
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	P6 Sociaal domein
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Derks, M. (Martijn)
Telefoonnummer steller	06-39083098

Bijlagen
144563 Beslisnota Nieuw adviesorgaan Sociaal Domein
Bijlage 1: Verordening Adviesorgaan Sociaal Domein gemeente Wijchen
Bijlage 2: Eindrapportage Adviesorgaan sociaal domein Wijchen-aangep

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	21 november 2023
Stukken Agendacommissie Wijchen	24 november 2023
Commissievergadering Wijchen	7 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Toelichting

Zowel wethouder B. Schouten, als wethouder M.Derks zijn verantwoordelijk voor dit dossier.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. De Verordening Adviesorgaan sociaal domein gemeente Wijchen vast te stellen.
2. De verordening Cliëntenparticipatie Participatiewet, IOWZ en IOAZ gemeente Wijchen, in te trekken per 1 januari 2024.

Besluit (Aangenomen)

De gemeenteraad besluit:

1. De Verordening Adviesorgaan sociaal domein gemeente Wijchen vast te stellen.
2. De verordening Cliëntenparticipatie Participatiewet, IOWZ en IOAZ gemeente Wijchen, in te trekken per 1 januari 2024.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/144563

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Nieuw adviesorgaan Sociaal Domein

Voorgesteld besluit
De gemeenteraad besluit:

1. de Verordening Adviesorgaan sociaal domein gemeente Wijchen vast te stellen.
2. De verordening Cliëntenparticipatie Participatiewet, IOWZ en IOAZ gemeente Wijchen, in te trekken per 1 januari 2024.

Aanleiding
Gemeenten zijn wettelijk verplicht om gebruikers van voorzieningen op het gebied van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), de Jeugdwet, de Participatiewet en de IOAW/Z in de gelegenheid te stellen om hun kennis en ervaring in te brengen op het gebied van ontwikkeling. In het coalitieakkoord " Samen verschil maken" dat het college van de gemeente Wijchen 24 mei 2022 aan de gemeenteraad aanbood, geeft het college inwoners een belangrijke stem in het beleid.
Het college laat zich in het Sociaal Domein nu nog formeel adviseren door de Wmo-raad en de Cliëntenraad Participatie Wet (CPW). Onderwerpen en doelgroepen voor deze adviesraden overlappen elkaar.
De start van het nieuwe college was het moment om in deze advisering verandering te brengen.
Spectrum is gevraagd om het veranderingsproces te ondersteunen. Middels de informatienota " Tussenrapportage Spectrum "Participatie en adviesraden" is de raad in juni 2023 geïnformeerd.
Dit proces heeft geleid tot een voorstel voor een nieuw adviesorgaan.
In de nieuwe verordening zijn doel, samenstelling en werkwijze van het adviesorgaan vastgelegd.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
05-10-2022	Z/22/086943 Participatie en Adviesraden
27-05-2021	Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Wijchen 2021
28-09-2017	Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Wijchen

Gewenst resultaat
Integrale advisering op het terrein van het sociaal domein met een eenduidige werkwijze die, in een effectieve en bij de tijd passende procesgang, stem geeft aan alle betrokkenen bij het beleid.

Argumenten

1.1. We willen het beleid en de dienstverlening op het sociaal domein zo integraal mogelijk verder ontwikkelen.
In de ontwikkeling van beleid van de organisatie van onze dienstverlening geven wij steeds meer prioriteit aan integraliteit.
Wij organiseren onze dienstverlening op grond van wetten en lokale beleidsinvulling. Wij proberen te voorkomen dat wettelijke kaders ondoordringbare schotten worden voor inwoners die onze ondersteuning nodig hebben.
Een integrale adviesraad voor het sociale domein sluit hierbij aan.
In de Verordening Adviesorgaan sociaal domein gemeente Wijchen (bijlage 1) staat beschreven hoe het nieuwe adviesorgaan het college inhoudelijk kan adviseren over alles wat inwoners in hun directe bestaan raakt.

1.2. *We willen optimaal gebruik maken van de aanwezige kennis en ervaring van inwoners en organisaties.*
De gemeente Wijchen wil steeds meer inzetten op interactie met de omgeving en luisteren naar ideeën van inwoners over een concreet onderwerp.
We willen gebruik maken van een " Wijchens werkkamer model", wat bij kan dragen aan verdere lokale netwerkontwikkeling, zoals beschreven in de Eindrapportage Adviesorgaan sociaal domein Wijchen (bijlage 2).
In het nieuwe adviesorgaan hebben we een regiekamer en werkkamers. De regiekamer heeft een stabiele samenstelling en brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan het college van B&W. De werkkamers zijn per vraagstuk werkzaam. We starten met de volgende flexibele werkkamers; participatie, wonen en leefbaarheid, zorg en welzijn, jeugd en onderwijs en een ad-hoc werkgroep.
De regiekamer kijkt in welke werkkamer een onderwerp belegd kan worden. We streven naar een flexibele samenstelling van de werkkamers.

1.3. *Het maakt een effectievere procesgang mogelijk.*
Onderwerpen en doelgroepen van de twee huidige adviesraden, de Wmo-raad en de CPW overlappen elkaar. Sommige voorstellen moeten momenteel tweemaal toegelicht worden en in sommige gevallen wordt er geheel of gedeeltelijk ander advies gegeven. Door de installatie van een nieuw adviesorgaan, maken we een effectievere procesgang mogelijk, waarbij deskundigheid integraal gebundeld wordt naar de verschillende onderwerpen.

2.1 Intrekking van Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Wijchen per 1 januari 2024, het moment dat de nieuwe Verordening Adviesorgaan Sociaal Domein Wijchen in werking treedt.

Tegenargumenten en risico's

1.1 *We kunnen niet in januari al starten met een nieuw advies orgaan, derhalve start een interim-adviesorgaan.*
De subsidies worden per kalenderjaar toegekend. Het is derhalve het meest efficiënt om het nieuwe adviesorgaan per 1 januari 2024 te laten starten.
We moeten voordat het adviesorgaan van start gaat, echter nog eerst nieuwe leden voor de regiekamer werven. Tevens dienen er nog nadere afspraken te worden vastgelegd in de beleidsregels en het huishoudelijke reglement.

Om in de periode tot de start van het nieuwe adviesorgaan toch gevraagd advies uit te kunnen brengen, zal er in januari gestart worden met een interim-regiekamer. In deze interim regiekamer zullen leden van de Wmo-raad en andere belangenorganisaties binnen het sociaal domein plaatsnemen. Zij werven de leden voor de nieuwe regiekamer. Bij benoeming van de nieuwe regiekamer, wordt deze interim-regiekamer opgeheven.

Financiële gevolgen

Subsidie

De CPW en de Wmo-raad ontvangen beiden een jaarlijkse subsidie.
Deze subsidie is een aanwezigheidsvergoeding voor de leden en voor de kosten in het kader van deskundigheidsbevordering, bijwonen van studiedagen of symposia en voorlichting.
Het nieuwe adviesorgaan wil andere (online) vormen van participatie en raadpleging hanteren, om het brede Wijchense netwerk meer te betrekken.
Het subsidiebedrag wordt daarom verhoogd om dit mogelijk te maken. De kosten hiervoor worden gedekt door het vrijkomen van het bedrag van de twee subsidies voor de CPW en Wmo-raad.

Ambtelijk secretaris

De nieuwe raad heeft een meer professionele ondersteuning nodig in de vorm van de ambtelijk secretaris voor de gemeente Wijchen voor 12 uur per maand. De middelen komen uit bestaand budget.

Communicatie

De Verordening wordt gepubliceerd in het gemeenteblad.
Inwoners worden over het nieuwe adviesorgaan geïnformeerd middels een artikel op de gemeentepagina in de " Wegwijs" en op de website van de gemeente Wijchen.

Inwonersparticipatie

Het college en de huidige adviesorganen; de Wmo-raad en de CPW zijn bij de start meegenomen in het veranderproces. De werkgroep Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid (BTB) en de Koepel, waar onder andere " Het Werkt Wijchen! deel van uit maakt, zijn kort na aanvang van het proces betrokken.
De CPW stelde in het proces echter steeds meer voorwaarden en hebben vervolgens aangegeven dat zij niet meer deel wilden nemen aan dit veranderproces, zoals beschreven in de eindrapportage van Spectrum (bijlage 2).

Gedurende de werksessie met de leden van de Wmo Raad, de BTB en de Koepel zijn we gezamenlijk tot een voorstel voor een nieuwe adviesorgaan voor het sociale domein gekomen.
Na de vaststelling van het voorstel, is op basis van de gemaakte afspraken de nieuwe verordening opgesteld. Deze is ter informatie voorgelegd aan de leden van de Wmo Raad, BTB en de Koepel.

Het voorstel voor het nieuwe adviesorgaan biedt de mogelijkheid om inwoners een stem te geven in het beleid.
De regiekamer kan bestaan uit afgevaardigden van lokale belangenorganisaties, maar ook individuele burgers.
De werkgroep heeft een wisselende samenstelling. Er zal gebruik worden gemaakt van de kennis en ervaring van zowel individuele burgers als belangenorganisaties. Daarnaast

kan de regiekamer er voor kiezen om (online) vormen van participatie en raadpleging te hanteren, zoals bijvoorbeeld een digitaal burgerpanel.

Uitvoering of Vervolgstappen
In januari start het interim-adviesorgaan. Na de werving van de nieuwe leden van de regiekamer, zal in juli de startbijeenkomst van het nieuwe adviesorgaan plaatsvinden. Voor het werven zal er een profiel met gevraagde competenties opgesteld worden door de leden van de interim-regiekamer.
De interim-regiekamer zal een voorstel schrijven voor de beleidsregels en het huishoudelijk regelement vaststellen.
Er wordt door de ambtelijk secretaris en de beleidsadviseurs een participatieagenda opgesteld, waarop in dat jaar het college advies zal vragen. Dit dient als leidraad voor de vraagstukken waarop het adviesorgaan in samenwerking met de ambtelijke organisatie in dat jaar uitvoering geeft aan haar opdracht.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Advies
Beleidsadviseur Werk en Inkomen
Adviseur Financieel beleid
Adviseur Financieel beleid
Beleidsadviseur Wmo
Juridisch adviseur team Wmo, Jeugd en Gezondheid

Bijlages
1. Verordening Adviesorgaan sociaal domein gemeente Wijchen
2. Eindrapportage Adviesorgaan sociaal domein Wijchen

Verordening Adviesorgaan sociaal domein gemeente Wijchen

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	Gemeente Wijchen
Officiële naam regeling	Verordening Adviesorgaan sociaal domein gemeente Wijchen
Citeertitel	Verordening Adviesorgaan sociaal domein gemeente Wijchen
Besloten door	Gemeenteraaad
Deze versie is geldig tot (als de vervaldatum is vastgesteld)	
Onderwerp	Adviesorgaan sociaal domein Wijchen

Opmerkingen m.b.t. de regeling
Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Wijchen houdende regels omtrent het Adviesorgaan sociaal domein.

Grondslagen

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)
Artikel 150 lid 1 van de gemeentewet, artikel 47 van de Participatiewet, artikel 2.1.3 lid 3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en artikel 2.10 van de Jeugdwet;

Datum inwerking-treding	Terug-werkende kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking
1 januari 2024	(n.v.t. afhankelijk van publicatiedatum)	Nieuwe regeling	Gemeenteraad 19 december 2023	Gemeenteblad gemeente Wijchen

Geconsolideerde tekst van de regeling

De raad van de gemeente Wijchen**;**

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 november 2023;

Gelet op artikel 150 lid 1 van de gemeentewet,

en artikel 47 van de Participatiewet, artikel 2.1.3 lid 3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en artikel 2.10 van de Jeugdwet;

BESLUIT vast te stellen: de Verordening Adviesorgaan sociaal domein gemeente Wijchen.

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. In deze verordening wordt verstaan onder:

    a. Belanghebbenden: inwoners van de gemeente Wijchen die hun kennis, ervaring en ideeën willen inbrengen ten behoeve van vraagstukken in het sociaal domein.
    b. College: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wijchen;
    c. Participatie: de wijze waarop het college inwoners en cliënten die bij het college kenbaar maken dat zij mee willen denken op basis van hun interesse, kennis en ervaring, betrekt bij beleidsvorming en –evaluatie op basis van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Wmo en de Jeugdwet en hiermee samenhangende vraagstukken in het sociaal domein;
    d. Participatieagenda: jaarlijks op te stellen overzicht van de onderwerpen waarop in het betreffende jaar het formele adviesrecht van het Adviesorgaan betrekking heeft en dat dient als leidraad voor de vraagstukken waarop het Adviesorgaan in dat jaar uitvoering geeft aan haar opdracht;
    e. Adviesorgaan/regiekamer: het door het college ingestelde orgaan dat het college gevraagd en ongevraagd inhoudelijk adviseert over ten minste de onderwerpen op de participatieagenda;
    f. Flexibele schil/werkkamer: bestaande organisaties die maatschappelijk impact hebben dan wel een breed maatschappelijk netwerk hebben, alsmede individuen die aangemerkt kunnen worden als 'sleutelfiguren c.q. andere methodieken (zoals een expertbijeenkomst of een digitaal burgerpanel);
    g. Raad: de gemeenteraad van de gemeente Wijchen;
    h. Sociaal domein: de domeinen waarop de Participatiewet, IOAW, IOAZ, de Wmo en de Jeugdwet betrekking hebben en alle hiermee samenhangende beleidsterreinen, zoals Wonen en Leefbaarheid, Zorg en Welzijn, schuldhulpverlening, Jeugd en Onderwijs en overige aanverwante beleidsterreinen (ad hoc).

2. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en niet nader worden omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de Participatiewet, de Wmo en de Jeugdwet.

Artikel 2. Doel en invulling van participatie

1. Het doel van participatie is verbetering van gemeentelijk beleid en dienstverlening door het stimuleren van brede en vroegtijdige betrokkenheid van de Wijchense samenleving, zowel inwoners als maatschappelijke organisaties, bij vraagstukken in het sociaal domein.

2. Het college organiseert en faciliteert participatie dusdanig dat vroegtijdige en brede betrokkenheid mogelijk is op een bij het vraagstuk passende wijze en waarbij het perspectief van belanghebbenden zichtbaar wordt gemaakt in de besluitvorming van het college en de raad.

3. Om invulling te geven aan participatie in het sociaal domein installeert het college een adviesorgaan.

Artikel 3. Taken en bevoegdheden Adviesorgaan

1. Het Adviesorgaan heeft de volgende (kern)taken:

a. het gevraagd en ongevraagd integraal adviseren van de gemeente over tenminste de onderwerpen uit de opgestelde participatieagenda en andere zaken binnen het sociaal domein;
b. Ongevraagd initiatief te ontplooien om maatschappelijke vraagstukken onder de aandacht te brengen van het college.

2. De ambtelijke organisatie stelt via de ambtelijk secretaris in afstemming met de regiekamer jaarlijks een participatieagenda op die dient als leidraad voor de vraagstukken waarop het Adviesorgaan uitvoering geeft aan haar opdracht en waarop het adviesrecht betrekking heeft.

3. het Adviesorgaan is niet bevoegd te adviseren naar aanleiding van klachten, bezwaarschriften en andere zaken die individuele inwoners betreffen. Evenmin kan worden geadviseerd op het gebied van de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Artikel 4. Samenstelling van het Adviesorgaan

1. De regiekamer bestaat minimaal 5 en maximaal 8 leden.

2. De regiekamer heeft een onafhankelijke voorzitter die niet gebonden of betrokken is bij een belangenorganisatie of de gemeente en wordt benoemd door het college op voordracht van de leden van de regiekamer;

3. De overige leden van de regiekamer hebben geen directe betrokkenheid of binding met het bestuur van de gemeente, waaronder ook begrepen leden van een commissie, leden van de gemeenteraad en worden benoemd door het college op basis van expertise en een aantoonbaar netwerk binnen het sociaal domein;

4. De leden van het de regiekamer en de werkkamers zijn verplicht tot geheimhouding conform artikel 2:5 Algemene wet bestuursrecht.

5. De regiekamer versterkt haar "werkkracht" door het organiseren van een 'flexibele schil' of werkkamers van (ervarings)deskundigen. Op de deelnemers in de flexibele schil of werkkamer is lid 3 niet van toepassing. De voorzitter van de werkkamer maakt ook deel uit van de regiekamer.

Artikel 5. Benoeming en ontslag leden van de regiekamer van het Adviesorgaan

1. De regiekamer werft en selecteert nieuwe leden op basis van een in samenspraak met het college opgesteld profiel.

2. Het college benoemt de leden van de regiekamer op voordracht van het adviesorgaan.

3. Het college kan de voordracht gemotiveerd weigeren als er ernstige bezwaren bestaan tegen het voorgedragen lid of besluiten een lid van de regiekamer te ontslaan als tegen dat lid ernstige bezwaren opkomen.

4. De leden van de regiekamer worden bij de start van het Adviesorgaan eenmalig door het college geworven en geselecteerd middels een selectiecommissie en benoemd op basis van het in lid 1 genoemde profiel.

5. De leden worden benoemd voor een zittingsperiode van vier jaar. Herbenoeming voor een periode van maximaal vier jaar is mogelijk.

6. Het lidmaatschap van de regiekamer eindigt bij:
   a. het verstrijken van de maximale zittingsduur;

b. het vervallen van de hoedanigheid van vertegenwoordiger van een vrijwilligers- en/of belangenorganisatie;
c. aftreden op eigen verzoek;
d. opzeggen van vertrouwen door de meerderheid van de zitting hebbende leden;
e. overlijden.

7. De regiekamer stelt een rooster van aftreden op.

Artikel 6. Werkwijze advisering

1. Het college draagt er zorg voor dat het Adviesorgaan wordt betrokken bij de voorbereiding-, ontwikkeling- en evaluatie van beleid en regelgeving op de in de participatieagenda benoemde onderwerpen door:

    a. het Adviesorgaan de gelegenheid te bieden kennis en ervaring in te brengen tijdens het gehele proces van beleidsvoorbereiding, -ontwikkeling en -evaluatie;
    b. conceptvoorstellen voor beleid en regelgeving waarover de gemeenteraad besluiten neemt met verzoek om advies voor te leggen aan het Adviesorgaan.

2. Een advies zoals bedoeld in lid 1 sub b wordt op een zodanig tijdstip gevraagd en gegeven, dat het nog van invloed kan zijn op het te nemen besluit.

3. De vraag om advies wordt begeleid door de aan het voorgestelde besluit ten grondslag liggende stukken en andere relevante informatie inclusief de planning van het besluitvormingsproces.

4. Het college zorgt ervoor dat het perspectief van belanghebbenden in de beleidsontwikkeling zichtbaar wordt gemaakt en betrekt het advies van het Adviesorgaan zichtbaar bij de besluitvorming. Indien het college afwijkt van het advies van het Adviesorgaan, dan wordt dit bij het voorstel vermeld en beargumenteerd. Het advies van het Adviesorgaan en de reactie hierop van het college worden bij het voorstel aan de raad gevoegd.

Artikel 7. Ondersteuning en vergoedingen

1. Het college stelt middelen ter ondersteuning van het Adviesorgaan beschikbaar. Hiertoe:

    a. stelt het college vergaderruimte beschikbaar in het gemeentehuis voor het Adviesorgaan;
    b. zorgt het college voor een ambtelijk secretaris en notulist voor de regiekamer;
    c. stelt het college een ondersteuningsbudget beschikbaar voor het Adviesorgaan voor kosten in het kader van deskundigheidsbevordering, bijwonen studiedagen of symposia voorlichting en een algemene vergoeding voor deelname aan vergaderingen van de regiekamer.

2. Jaarlijks voor 1 april van een kalenderjaar, brengt het Adviesorgaan aan het college verslag uit van haar activiteiten en bevindingen in het voorgaande jaar. Daarbij wordt tevens verantwoording afgelegd over de besteding van het beschikbaar gestelde ondersteuningsbudget. Budget dat niet in het betreffende jaar is besteed vloeit terug naar de algemene middelen van de gemeente in zoverre dit het door het Adviesorgaan opgebouwde spaarsaldo de 75% van zijn jaarlijkse subsidie laat overschrijden.

Artikel 8. Evaluatie

Het college evalueert jaarlijks of de werkwijze voldoet met het oog op de in artikel 2 genoemde doelstellingen en de in artikel 3 lid 1 genoemde (kern)taken.

Artikel 9. Bestuurlijk overleg

Er vindt tenminste éénmaal per jaar een overleg plaats tussen de verantwoordelijke portefeuillehouder(s) en het Adviesorgaan. Agendapunten voor dit overleg kunnen door zowel het Adviesorgaan als de gemeente worden aangeleverd.

Artikel 10. Onvoorziene gevallen

1. In gevallen die de uitvoering van deze verordening betreffen en waarin deze regeling niet voorziet, beslist het college, na het Adviesorgaan te hebben gehoord.

2. Het college is bevoegd nadere regels te stellen over de uitvoering van deze verordening na overleg met het Adviesorgaan.

Artikel 11. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2024, onder gelijktijdige intrekking van de Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Wijchen, zoals vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 28 september 2017.

Artikel 12. Citeertitel

Deze regeling kan aangehaald worden als de “Verordening Adviesorgaan sociaal domein gemeente Wijchen”.

Ondertekening

de raadsgriffier,	de voorzitter,
drs. A.B. Berendsen	R. Helmer-Englebert

Toelichting

Gemeenten zijn wettelijk verplicht om gebruikers van voorzieningen op het gebied van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), de Jeugdwet, de Participatiewet en de IOAW/Z in de gelegenheid te stellen om hun kennis en ervaring in te brengen op het gebied van ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid. Geen van de wetten verplicht tot het instellen van een standaard overlegorgaan. De manier waarop gemeenten dit organiseren staat vrij, mits bij verordening geregeld is hoe de doelgroep daartoe in staat wordt gesteld. Wij gaan uit van een brede definitie van het sociaal domein. Naast de wettelijke verplichtingen kiest de gemeente Wijchen bewust voor participatie op het brede sociale domein. Het Adviesorgaan is dus actief op alle beleidsvelden zoals genoemd in artikel 1 lid 1 onder i. De werkwijze in Wijchen voldoet aan meer dan de wettelijke verplichting, doordat beoogd wordt om meer inwoners over meer sociale domeinen zo vroeg mogelijk te betrekken. We zien alle inwoners en belangenorganisaties als adviseurs.
De gemeente Wijchen wil steeds meer inzetten op interactie met de omgeving en luisteren naar ideeën van inwoners over een concreet onderwerp. Hiervoor bestaat geen vaste formule. De bedoeling is om afhankelijk van het onderwerp, de meest passende vorm van participatie te organiseren. Het Adviesorgaan zal de gemeente hierbij ondersteunen en hierin samen optrekken.

Eindrapportage:

Adviesorgaan sociaal domein Wijchen

Spectrum Elan | Gerrit Dijkerman, Karin Goes 14 november 2023

Aanleiding

In het coalitieakkoord “Samen verschil maken”, dat het college van gemeente Wijchen 24 mei 2022 aan de gemeenteraad aanbood, geeft het college inwoners een belangrijke stem in het beleid. Kernwoorden in het coalitieakkoord zijn: vertrouwen, zo vroeg mogelijk in het proces, creatieve manieren en een goede afspiegeling van de samenleving. Dat geldt zeker ook in het beleidsveld van het sociaal domein.

Het college laat zich in het sociaal domein nu nog formeel adviseren door de Wmo-raad en de Cliëntenraad Participatiewet Wijchen (CPW). Onderwerpen en doelgroepen voor deze adviesraden overlappen elkaar. De start van het nieuwe college is hét moment om in deze advisering, in de lijn van het coalitieakkoord verandering te brengen. Het is gewenst om per januari 2024 te starten met het nieuwe adviesorgaan.

Met het inzetten van deze verandering streeft gemeente Wijchen naar integrale advisering op het sociaal domein. En naar een eenduidige werkwijze die, in een effectieve en bij de tijd passende procesgang, stem geeft aan alle betrokkenen bij het beleid. De Wmo-raad en CPW zijn om advies gevraagd over dit voorgenomen besluit van het college.

De Wmo-raad wil mee in dit veranderingsproces. Na aanvankelijke bezwaren zegde ook de CPW toe deel te nemen aan dit proces. Gaande het proces stelde de CPW echter steeds meer voorwaarden, waarna zij aangaven niet te willen deelnemen aan dit proces. Dit laatste werd helder in een gezamenlijke bijeenkomst van Wmo raad en CPW in juni 2023.

Spectrum is gevraagd dit proces te ondersteunen. Met individuele gesprekken en een aantal werksessies is gezamenlijk inhoud gegeven aan dit voorstel. Deelnemers aan deze werksessies waren: Wmo-raad, BTB en de Koepel. Deze deelnemers gaven allen aan de onderlinge samenwerking en krachtenbundeling meer te willen benutten. Zij kijken uit naar de start van het nieuwe adviesorgaan.

In dit voorstel schetsen we het doel en de taken van dit nieuwe adviesorgaan. Ook schetsen we een aantal uitgangspunten en de werkwijze.

Doel en taken van het adviesorgaan

Het doel van het adviesorgaan sociaal domein is om door middel van beleidsadviezen bij te dragen aan de voorbereiding, totstandkoming of verbetering van integraal beleid in de gemeente op het gebied van het sociaal domein. Het adviesorgaan kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen.

De beleidsadviezen worden aangeboden aan het college. In ieder geval twee keer per jaar vindt overleg plaats tussen de portefeuillehouders en het adviesorgaan (middels de regiekamer, zie pagina 3). Het adviesorgaan heeft tot taak het college te adviseren bij het voorbereiden van het

beleid inzake het sociaal domein. Dit adviesrecht heeft betrekking op alle beleidsvoorstellen op dit gebied en op de door het adviesorgaan gesignaleerde kansen, mogelijkheden en ook leemten en knelpunten in de uitvoering daarvan. Het sociaal domein gaat over alles wat mensen in hun directe bestaan raakt. Het heeft primair betrekking op zorg, welzijn, arbeid, inkomen, onderwijs, gezondheidszorg en vrijetijdsbesteding. Het sociaal domein gaat dus om mensen en de wijze waarop zij in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving.

Twee speerpunten: Betrek meer de Wijchense samenleving en een proactief samenspel met de gemeente

Met de vorming van het nieuwe adviesorgaan per 1 januari 2024 streven we naar het meer betrekken van de Wijchense samenleving, zowel inwoners als maatschappelijke organisaties bij de advisering op het brede terrein van het sociaal domein. Dit betekent dat de advisering betrekking heeft op de gemeentelijke uitvoering van de Participatiewet, IOAW*, IOAZ**, Wmo, schuldhulpverlening en Jeugdwet.

Het adviesorgaan heeft een adviesstatus. Dat betekent dat zij gevraagd en ongevraagd advies en aanbevelingen kunnen uitbrengen. Het college kan dit advies overnemen of met argumentatie (deels) naast zich neerleggen.

Naast het meer betrekken van de Wijchense samenleving streeft het adviesorgaan naar een vlot en proactief samenspel met de gemeente. Belangrijk hierbij is dat het adviesorgaan zo vroeg als mogelijk in het beleidsproces wordt betrokken, bij voorkeur bij de eerste gedachtenvorming van het beleid. Bij aanvang van een nieuw coalitieakkoord zal er een afstemmingsgesprek plaatsvinden.

Om het brede werkterrein van het adviesorgaan goed te kunnen bedienen ziet het adviesorgaan het als voorwaarde dat er een ambtelijke secretaris beschikbaar is. Aan de ene kant om het adviesorgaan procesmatig te ondersteunen en anderzijds door een goede contactpersoon binnen de gemeente te hebben, die bijdraagt aan een zo integrale manier van denken en werken.

Ideeën om het samenspel te versterken zijn een jaarlijks overleg waarbij adviesorgaan en gemeente bepalen welke gevraagde adviezen komend jaar aan bod gaan komen. Op deze wijze is er een jaar- adviesplanning die voor het adviesorgaan helder maakt wanneer zij gevraagd advies kan uitbrengen.

**De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers*
***De Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen*

Daarnaast organiseren zij samen een jaarlijkse bijeenkomst over het sociaal domein waarbij het adviesorgaan en het brede betrokken netwerk in de Wijchense samenleving wordt uitgenodigd. In deze bijeenkomst worden de belangrijkste adviezen van het afgelopen jaar besproken. Tevens wordt er in deze bijeenkomst gezamenlijk vooruit gekeken naar de komende ontwikkelingen. Deze brede bijeenkomst biedt de mogelijkheid voor de desbetreffende portefeuillehouder om bij te praten met het brede netwerk en waardering voor hun betrokkenheid uit te spreken.

Het adviesorgaan hecht er grote waarde aan om andere vormen van participatie en raadpleging te hanteren. We spraken al eerder over de idee van het vormen van een digitaal burgerpanel in Wijchen. Het adviesorgaan gaat in 2024 verder onderzoeken hoe zij op deze al lopende ontwikkeling bij de gemeente kan inspringen.

Taken van het college van burgemeester en wethouders
Het wordt belangrijk geacht dat het adviesorgaan sociaal domein tijdig wordt betrokken bij de totstandkoming van beleid zodat het uitoefenen van invloed op die wijze mogelijk is. Het college draagt hier zorg voor.

Om haar taken als adviesorgaan goed te kunnen vervullen is het van belang dat het adviesorgaan wordt ondersteund en gefaciliteerd. Voorbeelden hiervan zijn het beschikbaar stellen van vergaderruimte en de beschikbaarheid van een ambtelijk secretaris.

Het doel van de functie van ambtelijk secretaris is: Het verrichten van beleidsvoorbereidende, –ondersteunende en -adviserende werkzaamheden en het bieden van secretariële en/of managementondersteuning ten behoeve van het toegewezen adviesorgaan.
Naast het belang van deze rollen is voldoende beschikbare capaciteit van belang. De taakomschrijving van de ambtelijk secretaris richt zich op: communicatief vaardig en gericht op verbinding tussen regiekamer, college en collega's en het integraal gedachtengoed goed kan vormgeven in de praktijk. Een eerste inschatting van de capaciteit van beide rollen: 12x per jaar, afstemming intern, voorbereiding, zaken uitzetten, bemiddelen conflicten, notulist. Ambtelijk secretaris; 24 dagdelen per jaar, koppeling naar bestuur en ambtenaren. Notulist: 12 dagdelen per jaar.

Model regiekamer en werkkamers

Om goed invulling te geven aan de twee ambities van het betrekken van het brede Wijchense netwerk en een goed samenspel met de gemeente, gaat het adviesorgaan werken vanuit het zogenaamde werkkamermodel.

Op basis van het werkkamer model hebben we het Wijchense model regiekamer en werkkamers verder op maat uitgewerkt.

Dit model ziet er schematisch als volgt uit:

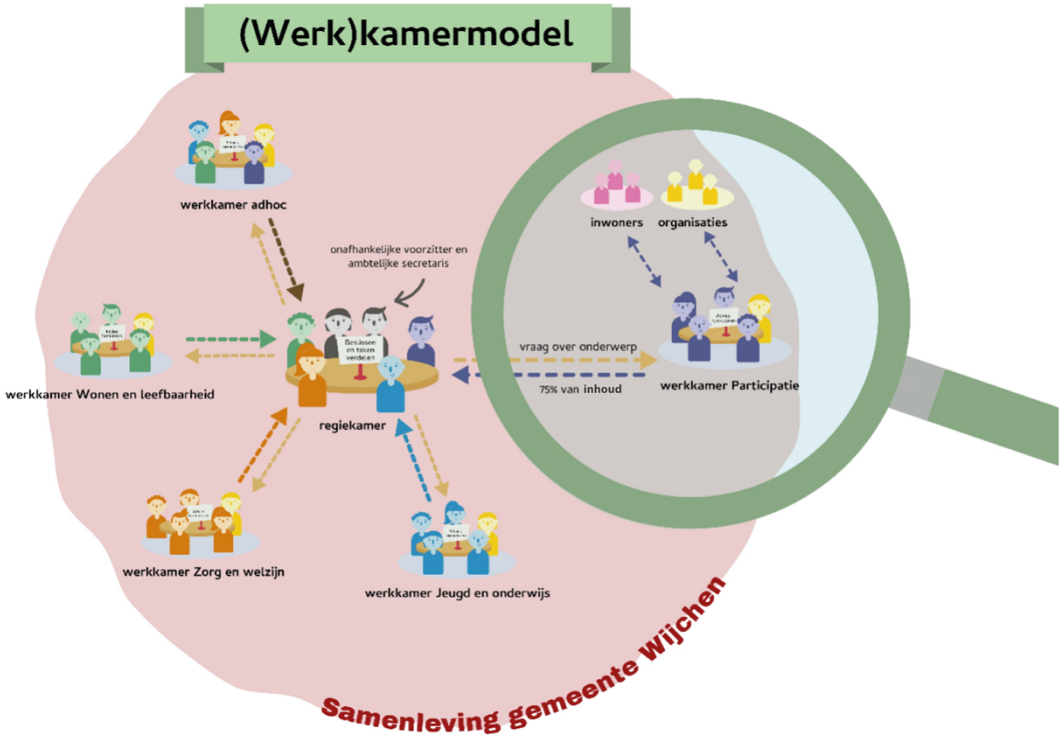

Het oorspronkelijke Werkkamer model

Dit model wordt toegepast in de gemeente Venray. Een belangrijk uitgangspunt en ambitie van dit model is dat het bijdraagt aan verdere lokale netwerkontwikkeling. Daarnaast neemt de slagkracht gezien de compacte bemensing van de regiekamer toe.

Dit model bestaat uit een centrale regiekamer met circa vijf leden. Zij brengt advies uit aan het college van B&W, zij richt zich op het signaleren, informeren en adviseren. Naast dit centrale adviesorgaan zijn er vijf werkkamers. Deze werkkamers zijn vaste groepen die bestaan uit ongeveer vier deelnemers en een voorzitter. Elke werkkamer levert input op een bepaald thema. De werkkamers stellen conceptadviezen op. In elke werkkamer zitten minimaal drie leden die input geven en adviezen voorstellen voor het sociaal domein, die in het adviesorgaan worden besproken. Er is ook altijd ruimte om een ad-hoc werkkamer vorm te geven. De regiekamer brengt formeel het advies uit aan het college.

Wijchens model met regiekamer en werkkamers
Voor Wijchen streven we naar meer flexibiliteit dan het oorspronkelijke werkkamer model. We beseffen dat enige structuur nodig is. Sommige situaties als bij een wetsverandering vragen om continuïteit en borging van kennis. In de praktijk betekent dat er werkkamers langer aanblijven voor complexere situaties. Een wisselende samenstelling van de werkkamers zorgt voor een optimaal gebruik van het bestaande netwerk in de Wijchense samenleving. De regiekamer blijft de regie houden.

Binnen het nieuwe adviesorgaan sociaal domein Wijchen kiezen we voor een regiekamer en flexibele werkkamers.

De regiekamer kijkt in welke werkkamer een onderwerp belegd kan worden. In de regiekamer zitten naast een onafhankelijk voorzitter, ambtelijk secretaris en notulist, de trekker van de werkkamers. De regiekamer adviesorgaan sociaal domein is de eindverantwoordelijke voor de advisering aan het college tevens fungerend als dagelijks bestuur van het netwerk adviesorgaan sociaal domein. Het voorstel is om te starten met de volgende vijf flexibele (op actualiteit inzetbare) werkkamers:

- Participatie, het gaat hier om gevolgen van de **Participatiewet** (vroeger heette dat de **Bijstandswet**). Die gaat over werk, inkomen en meedoen.
- Wonen, Leefbaarheid en Toegankelijkheid
- Zorg en Welzijn
- Jeugd en Onderwijs
- Ad hoc

Een werkkamer is per vraagstuk werkzaam en benut optimaal de aanwezige kennis en ervaring van organisaties en personen.

Samenstelling regiekamer en werkkamers
De regiekamer kan bestaan uit afgevaardigden van lokale belangenorganisaties en individuele burgers. Zij bestaat uit een onafhankelijk voorzitter, trekkers van de werkkamers, een ambtelijk secretaris en een ambtelijk notulist. De regiekamer laat zich voeden door de werkkamers. De leden van de regiekamer hebben geen directe betrokkenheid of binding met het bestuur van de gemeente, waaronder ook begrepen leden van een commissie(pool) of leden van de gemeenteraad.

De leden van de regiekamer worden door het college benoemd voor een zittingsperiode van maximaal vier jaar (met rooster van aftreden). Herbenoeming is voor een periode van maximaal vier jaar mogelijk.
De voorzitter van de regiekamer is onafhankelijk, en niet gebonden aan- of betrokken bij een belangenorganisatie of gemeente en wordt benoemd door het college op voordracht van de leden van de regiekamer. De voordracht geschiedt op basis van een unaniem door de leden van

de regiekamer genomen besluit. De samenstelling van de werkkamers gebeurt naar inschatting van wie de best passende organisaties of personen uit het netwerk van de Wijchense samenleving zijn. Van belang is wel dat er consequent één persoon de constante factor is in een werkkamer. Deze persoon noemen we de trekker van de werkkamer, hij/zij maakt ook deel uit van de regiekamer.

Het lidmaatschap van de regiekamer eindigt door:

- het verstrijken van de zittingsduur;
- aftreden op eigen verzoek;
- overlijden;
- opzeggen van het vertrouwen door een gewone meerderheid van de zitting hebbende leden.

Evaluatiemomenten

Het toepassen van het Wijchense regiekamer en werkkamermodel vraagt van alle betrokkenen een andere manier van werken en daarmee een cultuuromslag. Het model moet gezien worden als een groeimodel, als stip op de horizon. Het functioneren van de regiekamer en werkkamers, wordt minimaal eens per drie jaar geëvalueerd door het college tezamen met het adviesorgaan. Omdat dit adviesorgaan start in 2024 volgen in de eerste drie jaar jaarlijkse evaluatiemomenten. Daarbij wordt gekeken naar de uitgebrachte adviezen maar ook in hoeverre het nieuwe model van advisering is ingevoerd. Waar nodig kan de werkwijze en verdere doorontwikkeling van het adviesorgaan worden bijgestuurd. Het is mogelijk deze evaluatie onderdeel te laten zijn van de jaarlijkse netwerkbijeenkomst sociaal domein.

Werkwijze adviesorgaan

Voor het goed werken van het adviesorgaan is het samenspel tussen gemeente, adviesorgaan en inwoners van groot belang. Voor een goede uitoefening van het adviesrecht verstrekt het college tijdig, in ieder geval zes weken vóór de datum waarop het college een besluit neemt over het vast te stellen beleid, alle informatie die het adviesorgaan sociaal domein voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft. Naast deze termijn van zes weken is het van groot belang voor goede advisering dat het adviesorgaan al eerder betrokken is bij desbetreffend beleidsproces. De belangenorganisaties die betrokken zijn bij het adviesorgaan informeren en raadplegen hun eigen achterban. De leden van de regiekamer zitten er op vrijwillige basis in en ontvangen een vergoeding per vergadering. In principe geldt deze vergoeding niet voor deelnemers aan de werkkamers, tenzij ze langdurig bij elkaar komen. Er is tevens een onkostenvergoeding.

De regiekamer heeft geen bevoegdheden in zaken betreffende individuele klachten, bezwaarschriften en andere zaken met betrekking tot individuele personen.

Inhoudelijk toetsingskader

De regiekamer sociaal domein en de werkkamers hanteren bij het opstellen van zowel gevraagde als ongevraagde adviezen een inhoudelijk toetsingskader. Dit toetsingskader is ook een hulpmiddel bij het participerend tot stand laten komen van nieuw beleid.

Het doel is te komen tot een gewogen oordeel om het voorgestelde beleid en de eigen voorstellen en deze eenduidig te toetsen aan de bedoeling van de invulling van het sociaal domein. Het vorm en inhoud geven aan cliënt- en burgerbetrokkenheid op gebieden van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Wmo, schuldhulpverlening en Jeugdwet.

Het toetsingskader bestaat uit de onderstaande vijf punten.
Doel is het bevorderen van de veerkracht en eigen regie op gezondheid/ welbevinden van inwoners.
1. Eigen kracht van de burgers. Draagt het beleidsvoorstel bij aan het vergroten van de eigen kracht van (kwetsbare) burgers? De compensatieplicht.
2. Netwerken van de burgers. Draagt het beleidsvoorstel bij aan het sterker worden van de informele netwerken (mantelzorgers, familie, vrienden, buren) van de burger?
3. Een inclusieve/toegankelijkere maatschappij. Draagt het beleidsvoorstel bij aan het in fysiek, sociaal en financieel opzicht toegankelijker worden van de maatschappij?
4. Een integrale benadering. Wordt de burger als een persoon gezien van wie de levensgebieden samenhangen?
5. Betrokkenheid van burgers en cliënten. Worden burgers en cliënten betrokken bij zowel het beleid als de praktijk van maatschappelijke participatie door kwetsbare burgers?

Tijdspad start Adviesorgaan sociaal domein Wijchen

Stap	Wat	Wie in de lead	Wanneer gereed
Voorstel adviesorgaan	Vaststellen in college en gemeenteraad	Betrokken ambtenaar	November - december ‘23
Verordening adviesorgaan	Vaststellen in college en gemeenteraad	Betrokken ambtenaar	November - december ‘23
Profielen en competenties leden regiekamer	Vaststellen in voorbereidingsgroep	Voorbereidingsgroep	Oktober ‘23
Werving nieuwe leden regiekamer en proces hiertoe afstemmen	Werving uitzetten via gemeentelijke kanalen (na vaststelling voorstel)	Adviesorgaan i.o. en betrokken ambtenaar	December - maart ‘24
Statuten	Aanpassen aan nieuwe situatie	Adviesorgaan i.o.m. ambtelijk secretaris	Januari ‘24
Start interim adviesorgaan	Start interim regiekamer	Interim Adviesorgaan	Van januari tot juli ‘24

Aandacht procedure ambtelijk secretaris		Ambtelijke organisatie	Maart ‘24
Organisatie en communicatie intern en extern	Brede communicatie over nieuwe adviesorgaan	Regiekamer	Januari – maart ‘24
In beeld brengen van organisaties	een overzicht van organisaties en personen op thema’s	Regiekamer i.o.m. ambtelijk secretaris	Januari - maart ‘24
Startbijeenkomst adviesorgaan	Met pr. moment incl. bestuurders	Interim Adviesorgaan en gemeente	Juli ‘24
Gezamenlijke fasering jaarplan 2024	Welke adviezen en datum bijeenkomst breed netwerk sociaal domein	Interim Adviesorgaan en gemeente	Februari – maart ‘24

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5388
Extern Zaak ID	Z/23/146863
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	8.k
Titel	146863 Beslisnota Aanpassing Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019
Organisatieonderdeel	Griffie Wijchen
Eigenaar	Ostendorp, Ida
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	
Telefoonnummer steller	088 432 75 34

Bijlagen
146863 Beslisnota Aanpassing Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019
Bijlage 1 - Wijzigingsverordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019
Bijlage 2 - Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen - wijziging 12 december 2023

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Stukken Agendacommissie Wijchen	8 december 2023
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Voorgesteld besluit

De wijzigingsrechtspositieregeling raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019 (bijlage 1) vast te stellen, waarin artikel 3 wordt toegevoegd en de daaropvolgende artikelen worden doorgenummerd.

Besluit (Aangenomen)

De wijzigingsrechtspositieregeling raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019 (bijlage 1) vast te stellen, waarin artikel 3 wordt toegevoegd en de daaropvolgende artikelen worden doorgenummerd.

Openbaar Zaaknummer: Z/23/146863

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Aanpassing Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019

Datum: 19 december 2023

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De wijzigingsrechtspositieregeling raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019 (bijlage 1) vast te stellen, waarin artikel 3 wordt toegevoegd en de daaropvolgende artikelen worden doorgenummerd.

Aanleiding

Het presidium wenst formeel vast te stellen wanneer commissieleden zijnde niet raadsleden in aanmerking komen voor het ontvangen van presentiegeld. Met de wijziging van de verordening rechtspositie raads- en commissieleden is duidelijk voor welke bijeenkomsten en gesprekstafels commissieleden zijnde niet raadsleden presentiegeld ontvangen.

Daarnaast is nu toegevoegd aan welke voorwaarden een commissielid zijnde niet raadslid moet voldoen om het presentiegeld te kunnen ontvangen.

De nieuwe bepaling is geel gearceerd in de verordening. De aangepaste verordening staat in de bijlage.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
27-06-2019	30071 beslisnota Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019

Gewenst resultaat

Het formaliseren dat de commissieleden presentiegeld ontvangen voor het bezoeken van specifieke (regionale) bijeenkomsten.

Argumenten

1.1 Door het bezoeken van (regionale) bijeenkomsten voor raads- en commissieleden leveren de commissieleden ondersteuning aan de raadsleden. Zij ontlasten hierdoor de raadsleden in de fractie.

1.2 Er wordt alleen presentiegeld uitgekeerd voor het bijwonen van (regionale) bijeenkomsten voor raads- en commissieleden die in het raadsinformatiesysteem in de vergaderagenda zijn opgenomen. Dus niet om uitnodigingen van externe organisaties zoals voor Oogstfeesten, Nationaal Deltacongres, enz.

Financiële gevolgen
Van tevoren kan er niet aangegeven worden wat de exacte kosten bedragen. De kosten zijn afhankelijk van het aantal vergaderingen en bijeenkomsten en of de commissieleden ook daadwerkelijk aanwezig zijn geweest bij de vergaderingen en bijeenkomsten voor raads- en commissieleden.

De presentiegelden worden betaald uit het budget voor presentiegelden voor commissieleden.

Communicatie

De griffie communiceert de aanpassing van de verordening in de wekelijkse raadsmail voor raads- en commissieleden van de gemeente Wijchen.
De verordening wordt aangepast aan de hand van het voorstel. De aangepaste verordening wordt geplaatst op de website: www.lokaleregelgeving.overheid.nl

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Wijzigingsverordening

De raad van de gemeente Wijchen;
gelezen het voorstel van het presidium van 2 november 2023

gelet op artikel 147 en 149 Gemeentewet (verordening)

b e s l u i t

vast te stellen de volgende verordening tot wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019.

Artikel I Wijziging verordening

De rechtspositieregeling raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019 wordt gewijzigd als volgt:

In de 'nieuwe tekst' zijn de nieuwe woorden en leestekens geel gearceerd**.**

A. Artikel 3 wordt toegevoegd.

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
-	**Artikel 3. Vergoeding voor werkzaamheden van commissieleden niet zijnde raadsleden** 1. Commissieleden ontvangen het bedrag genoemd in artikel 3.4.1 lid 1 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers voor het bijwonen van; a. Commissievergaderingen zoals bedoeld in artikel 82 Gemeentewet, b. Informatiebijeenkomsten van de raad van Wijchen, c. Themabijeenkomsten van de raad van Wijchen, d. Gesprekstafels van de raad van Wijchen, e. Werkbijeenkomsten van de raad van Wijchen, f. Regionale bijeenkomsten voor raads- en commissieleden, die in de vergaderagenda in het raadsinformatiesysteem zijn opgenomen. 2. Onder de bijeenkomsten genoemd onder b., c., d. en e. worden begrepen de bijeenkomsten en gesprekstafels zoals genoemd in het Reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad en de raadscommissie en voor de andere werkzaamheden van de raad van Wijchen'. 3. Bij iedere vergadering of bijeenkomst genoemd onder artikel 3 lid 1 a t/m e is een presentielijst aanwezig. De presentiegelden worden uitgekeerd op

	basis van het door het commissielid zijnde niet raadslid getekende presentielijst. 4. Wat artikel 3 lid 1 f betreft worden de presentiegelden uitgekeerd op basis van aanmelding bij de griffie van de gemeenteraad van Wijchen.

Artikel II Inwerkingtreding

De rechtspositieregeling treedt in werking op 20 december 2023.

Aldus vastgesteld door de raad van Wijchen in de openbare raadsvergadering van 19 december 2023

De voorzitter, De griffier,

Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019

De raad van de gemeente Wijchen;
gelezen het voorstel van het presidium van de raad van de gemeente Wijchen van 23 mei 2019
gelet op de artikelen 95, eerste en tweede lid, 96 eerste en tweede lid, en 97, 98, 99, 147 van de Gemeentewet en de artikelen 3.1.3, eerste lid, 3.1.4, eerste lid, 3.1.9, eerste lid, 3.3.2, 3.3.3, tweede lid, 3.4.1, eerste lid, en 3.4.2 en 3.3.8 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers

b e s l u i t

vast te stellen de volgende verordening

Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen
In deze verordening wordt verstaan onder:
a. commissielid: lid van een commissie als bedoeld in de artikelen 82, 83 en 84 van de Gemeentewet, dat niet tevens raadslid is of ambtenaar die als zodanig tot lid van een commissie is benoemd.
b. griffier: de griffier, bedoeld in artikel 107 van de Gemeentewet.
c. raadslid: lid van de gemeenteraad.

Hoofdstuk II Voorzieningen voor raads- en commissieleden

Artikel 2. Vergoeding voor werkzaamheden van raadsleden
Een raadslid kan de vergoeding van werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers niet weigeren.

Artikel 3. Vergoeding voor werkzaamheden van commissieleden niet zijnde raadsleden

1. Commissieleden ontvangen het bedrag genoemd in artikel 3.4.1 lid 1 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers voor het bijwonen van;
    a. Commissievergaderingen zoals bedoeld in artikel 82 Gemeentewet,
    b. Informatiebijeenkomsten van de raad van Wijchen,
    c. Themabijeenkomsten van de raad van Wijchen,
    d. Gesprekstafels van de raad van Wijchen,
    e. Werkbijeenkomsten van de raad van Wijchen,
    f. Regionale bijeenkomsten voor raads- en commissieleden,

    die in de vergaderagenda in het raadsinformatiesysteem zijn opgenomen.
2. Onder de bijeenkomsten genoemd onder b., c., d. en e. worden begrepen de bijeenkomsten en gesprekstafels zoals genoemd in het Reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad en de raadscommissie en voor de andere werkzaamheden van de raad van Wijchen‘.
3. Bij iedere vergadering of bijeenkomst genoemd onder artikel 3 lid 1 a t/m e is een presentielijst aanwezig. De presentiegelden worden uitgekeerd op basis van het door het commissielid zijnde niet raadslid getekende presentielijst.
4. Wat artikel 3 lid 1 f betreft worden de presentiegelden uitgekeerd op basis van aanmelding bij de griffie van de gemeenteraad van Wijchen.

Artikel 4. Toelage fractievoorzitter

1. De vergoeding voor de werkzaamheden, bedoeld in artikel 3.1.1, eerste lid van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, wordt voor de fractievoorzitters voor de duur van de uitoefening van het fractievoorzitterschap verhoogd met een toelage van € 70 per maand, vermeerderd met € 10 voor elk raadslid dat de fractie telt, de fractievoorzitter zelf niet meegerekend. De toelage bedraagt ten hoogste € 150 per maand.
2. Voor zover het fractievoorzitterschap in de loop van de maand begint of eindigt, wordt de toelage, bedoeld in het eerste lid, voor die maand naar evenredigheid van de duur van het fractievoorzitterschap toegekend.
3. Voor de toepassing van het eerste lid stelt de burgemeester vast:
    a. hoeveel leden een fractie telt, en
    b. de duur van het fractievoorzitterschap.
4. Als de bezoldiging van het personeel in de sector Rijk wijziging ondergaat, worden de bedragen in het eerste lid bij ministeriële regeling overeenkomstig gewijzigd.

Artikel 5. Toelage raadslid vertrouwenscommissie, rekenkamerfunctie en onderzoekscommissie

1. Een raadslid dat lid is van een vertrouwenscommissie dan wel een rekenkamerfunctie uitoefent als bedoeld in de artikelen 61, derde lid respectievelijk 81oa van de Gemeentewet, wordt voor de duur van de activiteiten van die commissie of de duur van de uitoefening van de rekenkamerfunctie per jaar ten laste van de gemeente een toelage toegekend van € 120 per maand, zoals genoemd in artikel 3.1.2 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
2. Een raadslid dat lid is van een onderzoekscommissie als bedoeld in artikel 155a, derde lid, van de Gemeentewet wordt voor de duur van de activiteiten van die commissie ten laste van de gemeente een toelage per kwartaal toegekend van 50% van de vergoeding voor het bijwonen van commissievergaderingen, bedoeld in artikel 3.4.1, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Artikel 6. Toelage raadslid bijzondere commissie

1. De Agendacommissie, de Auditcommissie en de Werkgeverscommissie worden aangemerkt als een bijzondere commissie zoals bedoeld in artikel 3.1.4, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
2. De Agendacommissie, de Auditcommissie en de Werkgeverscommissie worden aangemerkt als een bijzondere commissie zoals bedoeld in artikel 3.1.4, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
   Raadsleden die lid dan wel plaatsvervangend lid zijn van een bijzondere commissie ontvangen op grond van artikel 3.1.4, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers voor de duur van de activiteiten van de commissie een toelage per vergadering van 50% van de vergoeding die commissieleden ontvangen voor het bijwonen van de vergaderingen, met een maximum van € 122,40 per maand.

Artikel 7. Reis- en verblijfkosten raads- en commissieleden voor reizen binnen de gemeente

1. Voor het bijwonen van vergaderingen van de gemeenteraad en commissies alsmede voor reizen binnen de gemeente, gemaakt voor de uitoefening van de functie, worden of wordt aan een raads- of commissielid vergoed:
    a. de kosten voor het gebruik van openbaar vervoer
    b. bij gebruik van een eigen auto het maximum bedrag dat door een werkgever aan een werknemer per afgelegde kilometer onbelast kan worden verstrekt.

2. Voor het bijwonen van vergaderingen van de gemeenteraad en commissies worden aan een raads- of commissielid bij gebruik van een eigen auto tevens de veer- en tolkosten vergoed.
3. Voor reizen binnen de gemeente, gemaakt voor de uitoefening van de functie, worden aan een raads- of commissielid bij gebruik van een eigen auto tevens de parkeer-, veer- en tolkosten vergoed.
4. Boetes en naheffingsaanslagen voor parkeren worden niet vergoed.
5. Indien een raads- of commissielid een tijdelijke functionele beperking heeft, kan voor reizen voor woon- werkverkeer en voor reizen binnen de gemeente, gemaakt voor de uitoefening van de functie, een voor de beperking geschikte vervoersvoorziening worden vergoed of ter beschikking gesteld.
6. De noodzakelijke en redelijkerwijs gemaakte werkelijke verblijfkosten die een raads- of commissielid maakt in verband met reizen binnen de gemeente voor de uitoefening van de functie, worden ten laste van de gemeente vergoed.

Artikel 8. Reis- en verblijfskosten raads- en commissieleden voor reizen buiten de gemeente

1. Voor reizen buiten het grondgebied van de gemeente ter uitvoering van een beslissing van het gemeentebestuur als bedoeld in artikel 97 Gemeentewet worden aan een raads- of commissielid vergoed:
   a. de kosten voor het gebruik van openbaar vervoer
   b. bij gebruik van een eigen auto het maximum bedrag dat door een werkgever aan een werknemer per afgelegde kilometer onbelast kan worden verstrekt.
2. Voor reizen buiten het grondgebied van de gemeente, ter uitvoering van een beslissing van het gemeentebestuur, worden aan een raadslid of commissielid bij gebruik van eigen auto tevens de parkeer-, veer- en tolkosten vergoed;
3. Boetes en naheffingsaanslagen voor parkeren worden niet vergoed.
4. Als een raadslid of commissielid een tijdelijke functionele beperking heeft, kan voor reizen als bedoeld in het eerste lid, een voor de beperking geschikte vervoervoorziening worden vergoed of ter beschikking gesteld.
5. De noodzakelijke en redelijkerwijs gemaakt werkelijke verblijfskosten die een raadslid of commissielid maakt in verband met reizen buiten het grondgebied ter uitvoering van een beslissing van het gemeentebestuur worden ten laste van de gemeente vergoed.

Artikel 9. Verzekering raadsleden voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden

1. Een raadslid wordt eenmaal per jaar een bedrag toegerekend ter hoogte van het bedrag van de vergoeding voor de werkzaamheden voor één maand, bedoeld in artikel 3.1.1, eerste lid, Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, waarmee het raadslid voorzieningen kan treffen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een raadslid dat is benoemd in een plaats die is opengevallen als gevolg van tijdelijk ontslag van een raadslid wegens zwangerschap en bevalling of ziekte, op grond van artikel X12 van de Kieswet.

Artikel 10. Vergoeding scholing

1. Een raads- of commissielid dat wil deelnemen aan niet-partijpolitiek georiënteerde scholing in verband met de vervulling van zijn functie als bedoeld in artikel 3.3.3 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, dient daartoe vooraf een gemotiveerde aanvraag in bij de griffier.
2. Deze aanvraag gaat vergezeld van inhoudelijke informatie en een kostenspecificatie.
3. Het presidium beslist op de aanvraag op basis van de overlegde stukken.

Artikel 11. Verhoging vergoeding voor het bijwonen van commissievergaderingen i.v.m. bijzondere deskundigheid of zwaarte taak

1. Een commissielid als bedoeld in artikel 3.4.2, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers ontvangt een vergoeding die een bepaald percentage is van de vergoeding waarop hij overeenkomstig artikel 3.4.1, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers aanspraak maakt als:
   a. het commissielid op grond van zijn bijzondere beroepsmatige deskundigheid op het taakgebied van de commissie is aangetrokken en/of
   b. het commissielid een vergoeding ontvangt die niet geacht kan worden in redelijke verhouding te staan tot de zwaarte van zijn taak en/of de omvang van de door hem te verrichten arbeid.
2. Aan de leden van de commissie voor de bezwaarschriften wordt per vergadering een vergoeding voor het bijwonen ervan toegekend.
   De vergoeding bedraagt:
   - voor de voorzitter 277% van het bedrag waar hij overeenkomstig artikel 3.4.1, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers aanspraak op maakt;
   - voor de leden 215% van het bedrag waar zij overeenkomstig artikel 3.4.1, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers aanspraak op maken

Artikel 12. Informatie- en communicatievoorzieningen raads- en commissieleden

1. Een raads- of commissielid tekent een bruikleenovereenkomst wanneer hem ten laste van de gemeente voor de duur van de uitoefening van zijn functie informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking worden gesteld bedoeld in artikel 3.3.2 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Het college stelt het model van de bruikleenovereenkomst vast.
2. Een raads- of commissielid levert na beëindiging van zijn functie de ter beschikking gestelde informatie en communicatievoorzieningen in bij de gemeente.

Artikel 13. Ziektekostenverzekering

1. Een raadslid ontvangt ten last van de gemeente een tegemoetkoming in de kosten van een ziektekostenverzekering overeenkomstig artikel 3.1.10, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
2. Een raadslid dat in de loop van een maand is beëdigd of in de loop van een maand is afgetreden of overleden, ontvangt de tegemoetkoming, bedoeld in het eerste lid, naar evenredigheid van de periode van uitoefening van het lidmaatschap in de bedoelde maand.
3. Als de bezoldiging van het personeel in de sector Rijk wijziging ondergaat, wordt het bedrag, genoemd in artikel 3.1.10, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, bij ministeriële regeling overeenkomstig gewijzigd.

Artikel 14. Onkostenvergoeding

1. Een raadslid ontvangt met ingang van de dag van zijn beëdiging gedurende zijn lidmaatschap van de gemeenteraad een onkostenvergoeding voor de aan de uitoefening van het raadslidmaatschap verbonden kosten, bedoeld in artikel 3.1.6, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
2. Een raadslid dat in de loop van een maand is beëdigd of in de loop van een maand is afgetreden of overleden, ontvangt de vergoeding, bedoeld in het eerste lid, naar evenredigheid van de periode van uitoefening van het lidmaatschap in de bedoelde maand.

Artikel 15. Aanwijzing als eindheffingsbestanddeel

1. Als eindheffingsbestanddeel als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964 worden aangewezen de vergoedingen, tegemoetkomingen en verstrekkingen, genoemd in artikel 3.3.8 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
2. Als eindheffingsbestanddeel als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964 worden verder aangewezen de vergoedingen, tegemoetkomingen en verstrekkingen, genoemd in deze verordening, voor zover deze worden gerekend tot een vergoeding, tegemoetkoming of verstrekking als bedoeld in artikel 31a, tweede lid, onderdelen a tot en met h, van de Wet op de Loonbelasting 1964.

Hoofdstuk III De procedure van declaratie

Artikel 16. Betaling vergoedingen
Tenzij het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers of de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers anders bepalen, vindt de betaling van de vergoeding van commissieleden, bedoeld in artikel 3.4.1 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers per kwartaal plaats.

Artikel 17. Betaling en declaratie van onkosten
1. Tenzij het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers of de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers anders bepalen, vindt de betaling van kosten die op grond van deze verordening voor vergoeding of tegemoetkoming in aanmerking komen plaats door:
   a. betaling uit gemeentelijke middelen, op basis van een rechtstreeks aan de gemeente toegezonden factuur, of
   b. betaling vooruit uit eigen middelen
2. Een aanvraag om een vergoeding van de kosten bedoeld in dit artikel gaat vergezeld van een declaratieformulier en bewijsstukken.
3. Het declaratieformulier en de bewijsstukken worden binnen drie maanden na factuurdatum of betaling door raads- of commissieleden ingediend bij de griffier.
4. Voor zover van toepassing draagt de gemeente er zorg voor dat de betaling aan raads- en commissieleden binnen drie maanden na het indienen van de aanvraag wordt overgemaakt.

Hoofdstuk IV Slotbepalingen

Artikel 18. Intrekking oude verordening
De Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2017 en de daarop van toepassing zijnde Wijzigingsverordening van 6 februari 2018 wordt ingetrokken. Eveneens wordt de Verordening toekenning bedrag aan raadsleden voor voorzieningen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden van 28 maart 2019 ingetrokken.

Artikel 19. Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na datum van bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2019.

Artikel 20. Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Wijchen 2019.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad in de openbare raadsvergadering van 25 februari 2021

De voorzitter, De griffier

Toelichting

ALGEMEEN DEEL

Wettelijke regelingen
In de wet en nadere regelgeving zijn alle van belang zijnde onderwerpen geregeld betreffende de rechtspositie van de gemeentelijke politieke ambtsdragers. In de Gemeentewet is aangegeven dat de nadere invulling van de rechtspositie van raads- en commissieleden alsmede de financiële voorzieningen moet worden geregeld bij of krachtens de wet (AMvB en ministeriële regeling). Deze nadere regeling is vastgelegd in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. In de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers zijn de (onkosten)vergoedingen nader uitgewerkt.

Hoofdlijnen gemeentelijke verordening
Sinds 1 januari 2019 zijn de rechtspositieregels voor decentrale ambtsdragers in één besluit samengevoegd.
Het gaat om de rechtspositie van statenleden, commissarissen van de Koning en gedeputeerden, raadsleden, burgemeesters en wethouders, en de leden van het algemeen bestuur en de voorzitter en leden van het dagelijks bestuur van de waterschappen.
De rechtspositie van deze ambtsdragers was tot 1 januari 2019 uitgewerkt in zeven afzonderlijke besluiten.
Met ingang van 1 januari 2019 is deze rechtspositieregelgeving vernieuwd en waar mogelijk geharmoniseerd. De bedoelde rechtspositieregels zijn in één besluit en één regeling samengevoegd:
1. het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
2. de daarbij behorende Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers.

Het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden is per genoemde datum vervallen.

In hogere wet- en regelgeving (Gemeentewet en het genoemde Rechtspositiebesluit en Rechtspositieregeling) is een aantal voorzieningen zoals vergoedingen, tegemoetkomingen en andere rechtspositionele aanspraken voor decentrale politieke ambtsdragers dwingendrechtelijk opgenomen. De bedoeling hiervan is om op lokaal niveau politieke discussies te voorkomen.
Voor een aantal andere voorzieningen is echter ruimte gelaten een politieke afweging te maken en deze onderwerpen lokaal te regelen en/of nader in te vullen.
Het gaat om de volgende onderwerpen die nader zijn geregeld in deze verordening:
- de vergoeding voor reis- en verblijfkosten buiten het grondgebied van de gemeente.
- toekenning van een aanvullende toelage voor raadsleden die lid zijn van een onderzoekscommissie en/of bijzondere commissie.
- een vergoeding voor voorzieningen in het kader van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden;
- de mogelijkheid om nadere regels te stellen voor scholing.
- hogere vergoeding voor commissieleden waarbij sprake is van bijzondere beroepsmatige deskundigheid of een zwaardere taak.

In deze verordening zijn naast de voorzieningen die lokaal zijn ingevuld, ook een aantal voorzieningen opgenomen die dwingendrechtelijk zijn bepaald. Dit betreft vooral voorzieningen waarbij aanspraak bestaat op een vergoeding. Hiermee wordt bereikt dat deze voorzieningen niet over het hoofd worden gezien.
Het betreft de volgende onderwerpen:
- Een raadslid kan de vergoeding voor werkzaamheden niet weigeren.
- Toelage voor de leden van de vertrouwenscommissie en de rekenkamerfunctie.
- Toelage voor de fractievoorzitters.
- Reis- en verblijfskostenvergoeding binnen de gemeente.

- Ziektekostenverzekering.
- Onkostenvergoeding.

Met het opnemen van een aantal voorschriften uit het Rechtspositiebesluit en de Rechtpositieregeling geeft deze verordening niet een volledig/compleet overzicht van de relevant rechtspositievoorschriften. De verordening beoogt ook niet een compleet overzicht te bieden. Het complete overzicht kunt u vinden op: https://www.politiekeambtsdragers.nl/ambt-in-praktijk/rechtspositie/rechtspositie-politieke-ambtsdragers-gemeenten.

Indien een gemeente besluit om bij verordening voorzieningen voor politieke ambtsdragers te regelen, is een aantal regels van belang. In artikel 99 Gemeentewet is bepaald dat 'buiten hetgeen hun bij of krachtens de wet is toegekend', ontvangen de leden van de raad en/of door de raad ingestelde commissie (in de zin van artikel 82, 83 of 84 Gemeentewet) als zodanig geen andere vergoedingen en tegemoetkomingen ten laste van de gemeente.
Deze verordening vormt een (nadere) uitwerking van de bij of krachtens de wet toegekende vergoedingen en tegemoetkomingen.

De arbeidsverhoudingen en fiscale positie

Raadsleden en commissieleden hebben geen dienstbetrekking bij de gemeente. De gemeente is dus niet de werkgever. Dat betekent bijvoorbeeld dat zij voor zover het betreft het raadslidmaatschap niet vallen onder de werknemersverzekeringen zoals de Werkeloosheidswet (WW), Ziektewet (ZW) en de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Omdat er geen sprake is van een dienstbetrekking vallen raads- en commissieleden niet onder de Wet op de loonbelasting 1964 maar worden hun inkomsten belast in de Wet inkomstenbelasting 2001. Wel kunnen raads- en commissieleden opteren voor de loonbelasting als voorheffing door samen met de gemeente te kiezen voor fictief werknemerschap, het zogenaamde opting-in. Het fictief werknemerschap kan worden aangevraagd met behulp van een opting-in verklaring bij de Belastingdienst.

Als de raads- en commissieleden en gemeente niet kiezen voor het fictief werknemerschap, dan geldt dat de onkostenvergoedingen en raadsvergoeding als inkomsten moeten worden verantwoord en mogen de (beroeps)kosten die worden gemaakt worden afgetrokken. Het resultaat zal het raads- of commissielid moeten verantwoorden in de aangifte inkomstenbelasting, onder de post inkomsten uit overige werkzaamheden. De gemeente dient jaarlijks alle betalingen en verstrekkingen voor de raads- en commissieleden die niet als fictief werknemerschap te kwalificeren zijn op grond van deze verordening aan de Belastingdienst doorgeven middels een formulier IB-47. Omdat raads- en commissieleden op persoonlijke titel worden gekozen, zijn zij niet aan te merken als (fiscaal) ondernemer. Er hoeft dan ook geen VAR-verklaring / Modelovereenkomst ZZP overlegd te worden aan de gemeente.
De Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is niet van toepassing op raads- en commissieleden.

ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2. Vergoeding voor werkzaamheden van raadsleden
Het raadslid kan de vergoeding niet weigeren en de gemeente is verplicht de raadsvergoeding aan het raadslid over te maken op zijn of haar bankrekeningnummer. Het raadslid mag zelf (een deel) van de raadsvergoeding afdragen aan de politieke partij, maar is in beginsel juridisch niet verplicht mee te werken aan een overdracht van (een deel) van zijn of haar raadsvergoeding. Een akte van cessie waarbij de raadsvergoeding direct aan een politieke groepering wordt overgemaakt is juridisch niet toegestaan. De reden hiervoor is dat het raadslid een onafhankelijke positie heeft en niet financieel afhankelijk mag zijn van de politieke groepering.

Artikel 4. Toelage fractievoorzitter
In tegenstelling tot voorheen ontvangen de fractievoorzitters geen percentage per jaar meer maar een bedrag per maand.

Artikel 5. Toelage raadslid vertrouwenscommissie, rekenkamerfunctie en onderzoekscommissie
Het betreft hier de toelage voor de raadsleden die lid zijn van zogenaamde 'zware commissies'. Hiermee wordt gedoeld op de vertrouwenscommissie, de rekenkamerfunctie en de onderzoekscommissie, zoals deze in de Gemeentewet specifiek zijn omschreven. Voor de hoogte van de toelage voor het werk in de eerdergenoemde drie zware commissies wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds de vertrouwenscommissie en de rekenkamerfunctie, en anderzijds de onderzoekscommissie. De toelage betreft een bedrag per maand; voorheen ging het om een bedrag per jaar.

Wat betreft de hoogte van de toelagen voor het lidmaatschap van de vertrouwenscommissie en de rekenkamerfunctie geldt een vast (belast) bedrag van € 120 per maand. Het bedrag wordt naar rato van de duur van de activiteiten toegepast. Als de bezoldiging van het personeel in de sector Rijk wijziging ondergaat, wordt het bedrag van € 120 bij ministeriële regeling overeenkomstig gewijzigd.
De hoogte van de toelage voor leden van de onderzoekscommissie is in deze verordening bepaald, namelijk 50% van de vergoeding voor het bijwonen van commissievergaderingen. Zolang een commissie slapend is, althans niet actief, ontvangen de leden geen toelage: niet de duur van het lidmaatschap is van belang, maar de duur van de activiteiten.

Artikel 6. Toelage raadslid bijzondere commissie
Artikel 3.1.4 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers introduceert een nieuw begrip "bijzondere commissie".
Een commissie die is ingesteld op grond van de artikelen 82, 83 of 84 van de Gemeentewet kan overeenkomstig artikel 3.1.4 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, worden aangemerkt als een bijzondere commissie.
De vaststelling dat er sprake is van een bijzondere commissie ter uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad moet bij verordening plaatsvinden. Daarbij moet gemotiveerd worden dat het lidmaatschap van deze commissies duidelijk meerwerk is naast het reguliere lidmaatschap van de gemeenteraad.
Door het verordeningsvereiste kan op lokaal niveau een algemene en politieke afweging worden gemaakt. Politieke discussie is gewenst, omdat het gaat om de vraag of een bepaalde groep raadsleden aanspraak zou moeten kunnen maken op een bepaalde vergoeding; de politieke discussie gaat uitdrukkelijk niet over een declaratie van een individu.

De Auditcommissie, de Agendacommissie en de Werkgeverscommissie worden als een bijzondere commissie aangemerkt omdat het werk van deze commissies van zodanig

belang is en een zodanig urenbeslag met zich meebrengt dat deze werkzaamheden niet tot het reguliere werk van een raadslid behoren.

Artikel 7. Reis- en verblijfskosten raads- en commissieleden voor reizen binnen de gemeente

De vergoeding van deze kosten is dwingendrechtelijk geregeld en vindt plaats op grond van de artikelen 3.1.7 en 3.4.3 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers juncto artikel 3.1 Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers.
Er geldt vanaf 1 januari 2019, zowel voor reizen binnen als buiten de gemeente, een nieuw reiskostenstelsel dat een significante vermindering betekent van de bestuurlijke lastendruk: enerzijds doordat de vergoedingen voor de verschillende decentrale politieke ambtsdragers zoveel mogelijk uniform zijn en anderzijds doordat zij beter aansluiten bij de huidige fiscale regels.

Woon-werkverkeer

In artikel 6 eerste lid onder b van deze verordening is geregeld dat voor het bijwonen van vergaderingen van de gemeenteraad en commissies (woon-werkverkeer) voor het gebruik van een eigen auto een vaste vergoeding per maand wordt toegekend.
Hierbij is het in dat artikel genoemde maximumbedrag op dit moment landelijk vastgesteld op € 0,19 per afgelegde kilometer. Er hoeft, anders dan tot nu toe, geen rekening meer te worden gehouden met verschillende tarieven voor de verschillende politieke ambtsdragers, noch met fiscale afdrachten.
Het is fiscaal mogelijk om een vaste reiskostenvergoeding te verstrekken aan raads- en commissieleden. Voor een vaste reiskostenvergoeding woon-werk gelden de regels zoals neergelegd in het handboek loonheffingen 2019. Deze systematiek kan ook worden toegepast op raads- en commissieleden omdat de fiscus deze regeling ook openstelt voor mensen die minder dan vijf keer per week naar het werk reizen (zie paragraaf 21.1.2 van het Handboek Loonheffingen). Voor raadsleden kan bijvoorbeeld worden uitgegaan van één of twee dagen per week dat men op het gemeentehuis moet zijn voor (raads-/ commissie)vergaderingen.

Overeenkomstig deze systematiek is gekozen voor een vaste vergoeding. Hiermee is beoogd de administratieve belasting van de griffie zo klein mogelijk te houden.

De vaste vergoeding wordt als volgt berekend:
[aantal werkdagen per jaar, te weten 214, zoals is vastgesteld door de belastingdienst] x [2/5, namelijk het aantal dagen per week waarop vergaderingen worden bijgewoond] x aantal afgelegde reiskilometers x € 0,19.
Dit bedrag wordt door twaalf gedeeld om de vergoeding per maand te berekenen.

Dienstreizen

De kosten gemaakt voor de uitoefening van de functie (dienstreizen) worden slechts vergoed indien hiervoor door het raads- of commissielid een declaratie is ingediend. Hierbij dient gemotiveerd te worden dat het gaat om reiskosten gemaakt ten behoeve van het ambt. Er wordt op vertrouwd dat er zoveel mogelijk gezamenlijk per auto een bijeenkomst wordt bezocht.

Artikel 8. Reis- en verblijfskosten raads- en commissieleden voor reizen buiten de gemeente
Ingevolge artikel 96, in samenhang met artikel 97, van de Gemeentewet kunnen kosten voor (dienst)reizen buiten het grondgebied van de gemeente, in tegenstelling tot reizen binnen de gemeente, alleen op basis van een verordening van de gemeenteraad worden vergoed. In dit artikel is bepaald dat raads- en commissieleden een vergoeding van de reis- en verblijfskosten voor reizen buiten het grondgebied van de gemeente kunnen krijgen ter uitvoering van een beslissing van het gemeentebestuur. Onder reizen ”buiten de gemeentegrenzen’’ kunnen ook de buitenlandse dienstreizen worden geschaard. De naar redelijkheid gemaakte reis- en verblijfskosten voor dienstreizen in het buitenland, die door of vanwege de gemeente zijn georganiseerd komen ook voor vergoeding in aanmerking. De vergoeding voor noodzakelijke en redelijkerwijs gemaakte verblijfskosten is niet nader ingevuld en is een lokale aangelegenheid per gemeente.
Bij het gebruik van een eigen auto wordt het maximale bedrag verstrekt, dat door een werkgever aan een werknemer per afgelegde kilometer onbelast kan worden vergoed. Op dit moment is het maximumbedrag € 0,19 per afgelegde kilometer.
Bij dienstreizen buiten het de gemeente worden de parkeer-, veer- en tolkosten, in tegenstelling tot voorheen, wel vergoed.

Artikel 9. Verzekering raadsleden voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden
Raadsleden zijn vaak een significant deel van de werkweek voor de gemeenteraad bezig en kunnen hierdoor in hun hoofdfunctie minder pensioen opbouwen. Raadsleden hebben bovendien niet allemaal een hoofdfunctie in loondienst. In artikel 3.1.9 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers is daarom de grondslag opgenomen om bij verordening te bepalen dat de raadsleden een bedrag per jaar ontvangen ter hoogte van één maandbedrag van hun vergoeding voor de werkzaamheden, waarmee zij voorzieningen kunnen treffen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

Voorheen kon bij verordening bepaald worden dat het college ten behoeve van de raadsleden een collectieve verzekering op dit vlak kon afsluiten. Nieuw is dat de raadsleden nu zelf een voorziening kunnen treffen.

Aan de raadsleden wordt vanaf de start van de raadsperiode, te weten maart 2018, een bedrag ter zake toegekend. Het betreft een bruto vergoeding. Op deze manier wordt het voor de raadsleden financieel mogelijk gemaakt om minder te gaan werken en daarvoor compensatie te krijgen.

Artikel 10. Vergoeding scholing
Voor raads- en commissieleden is expliciet bepaald dat de kosten voor niet-partijpolitiek georiënteerde functionele scholing, zoals deelname aan congressen en opleidingen, ten laste kunnen worden gebracht van de gemeente. Partijpolitieke scholing komt niet voor vergoeding door de gemeente in aanmerking. De inhoud van de scholing is bepalend of deze al dan niet partijpolitiek georiënteerd is. Wanneer scholing verzorgd wordt door een politieke partij betekent dat niet automatisch dat die scholing partijpolitiek georiënteerd is.

Om in aanmerking te komen voor vergoeding van de scholingskosten, moet gemotiveerd worden dat het gaat om functiegerichte scholing. Scholing is functiegericht als zij beoogt de voor de functie benodigde vakkennis en vaardigheden te verwerven dan wel actueel te houden. Scholing is partijpolitiek georiënteerd als zij geheel of gedeeltelijk tot doel heeft betrokkene op te leiden in het gedachtegoed van de desbetreffende partij. Overigens kan de gemeente ook zelf dit soort scholing (laten) verzorgen. Ook die lasten komen ten laste van de gemeente.

Op grond van artikel 3.3.3, tweede lid, Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers kan de raad nadere regels stellen voor de kostenvergoeding voor de scholing van zijn leden in welke nadere regels deze verordening voorziet.

Het presidium beoordeelt de aanvraag op basis van de overlegde stukken.

Artikel 11. Verhoging vergoeding voor het bijwonen van commissievergaderingen i.v.m. bijzondere deskundigheid of zwaarte taak
De hoogte van de vergoeding voor leden van gemeentelijke commissies, die zijn ingesteld op basis van artikel 82, 83 en 84 van de Gemeentewet zijn imperatief bepaald op een vast bedrag per inwonersklasse voor elke bijgewoonde vergadering van de commissie.

In bepaalde gevallen, zoals bij bijzonder deskundigheid en/of zwaarte van de taak in de commissie, is mogelijk om een hoger bedrag aan vergoeding per vergadering toe te kennen dan bepaald in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. De leden van de bezwaarschriftencommissie wordt een hoger bedrag toegekend.

Artikel 12. Informatie- en communicatievoorzieningen raads- en commissieleden
Het college van burgemeester en wethouders stelt ten laste van de gemeente aan een raadslid, wethouder of de burgemeester voor de duur van de uitoefening van zijn functie de noodzakelijke informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking. Ook commissieleden kunnen aanspraak maken op ICT-middelen op grond van artikel 3.4.4 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Onder informatie- en communicatievoorzieningen wordt ook verstaan een smartphone, een computer en de daarbij behorende (internet)abonnementen. Er mag slechts één computer verstrekt worden. Een computer is een desktop, tablet- of minicomputer. Een smartphone is niet te kwalificeren als computer.

Artikel 15. Aanwijzing als eindheffingsbestanddeel
In het kader van de werkkostenregeling op grond van artikel 31 Wet op de Loonbelasting 1964 zijn een aantal vergoedingen in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de verordening aangewezen als eindheffingsbestanddeel. De gemeente draagt in dat geval de loonbelasting, waardoor de vergoeding belastingvrij (netto) aan de politieke ambtsdrager kan worden overgemaakt. Anders worden deze door de Belastingdienst als loon gezien en moet hierover bij de politieke ambtsdragers loonbelasting worden ingehouden. In het kader van de werkkostenregeling kan in de financiële administratie worden aangegeven of een verstrekking of vergoeding onder de gerichte vrijstellingen, intermediaire kosten of onder de nihil-waarderingen valt. Gemeenten mogen daarnaast een verstrekking of vergoeding in de vrije ruimte – tot 1,2% fiscale loonsom – onderbrengen zonder fiscale consequenties. Indien de grens van 1,2% wordt overschreden, zal de gemeente 80% eindheffing moeten betalen.

Artikel 16. Betaling vergoedingen & artikel 16. Betaling en declaratie van onkosten
Het Rechtspositiebesluit en de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers regelen wanneer de vergoedingen en onkosten betaald moeten worden aan raads- en commissieleden. Daar waar geen expliciete termijn is genoemd, kunnen deze artikelen uitkomst bieden. De betaling van onkosten kan worden voorgeschoten uit eigen middelen, later gedeclareerd worden of de factuur wordt rechtstreeks naar de gemeente verstuurd. Hierbij gaat de voorkeur uit naar rechtstreeks facturering bij de gemeente. Het college stelt een formulier vast waarmee raad- en commissieleden de gemaakte onkosten kunnen verantwoorden. Raads- en commissieleden declareren hun kosten bij de griffier.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	5430
Extern Zaak ID	Z/23/150123
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2023
Agendapunt	8.I
Titel	150123 Beslisnota Benoeming van de heer W.T.M.J. Krale en de heer D.L.W. Herms als lid van de auditcommissie en benoeming van de heer T.A.A.J. Haerkens als lid van de werkgroep inwonersparticipatie
Organisatieonderdeel	Griffie Wijchen
Eigenaar	Tielen, Thomas
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	
Telefoonnummer steller	06 28 84 03 71

Bijlagen
150123 Beslisnota Benoeming de heer W.T.M.J. Krale en de heer D.L.W. Herms als lid van de auditcommissie en benoeming de heer T.A.A.J. Haerkens als lid van de werkgroep inwonersparticipatie

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raad openbaar Wijchen	**19 december 2023**

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De heer W.T.M.J. Krale te benoemen tot lid van de auditcommissie.
2. De heer D.L.W. Herms te benoemen tot lid van de auditcommissie ter vervaging van de heer L.J.P.G. Herms.
3. De heer T.A.A.J. Haerkens te benoemen tot lid van de raadswerkgroep inwonersparticipatie.

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:

1. De heer W.T.M.J. Krale te benoemen tot lid van de auditcommissie.
2. De heer D.L.W. Herms te benoemen tot lid van de auditcommissie ter vervaging van de

heer L.J.P.G. Herms.
3. De heer T.A.A.J. Haerkens te benoemen tot lid van de raadswerkgroep inwonersparticipatie.

Openbaar Zaaknummer: 150123

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Benoeming de heer W.T.M.J. Krale en de heer D.L.W. Herms tot lid van de auditcommissie en benoeming de heer T.A.A.J. Haerkens tot lid van de werkgroep inwonersparticipatie

Datum: 19 december 2023

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De heer W.T.M.J. Krale te benoemen tot lid van de auditcommissie.
2. De heer D.L.W. Herms te benoemen tot lid van de auditcommissie ter vervaging van de heer L.J.P.G. Herms.
3. De heer T.A.A.J. Haerkens te benoemen tot lid van de raadswerkgroep inwonersparticipatie.

Aanleiding
Vanwege de benoeming van de heer M.F.W. Derks tot wethouder zijn er namens de VVD vacatures ontstaan in de raadswerkgroep inwonersparticipatie en de auditcommissie. De fractie van de Wijchense VVD draagt de heer W.T.M.J. Krale voor als lid van de auditcommissie en draagt de heer T.A.A.J. Haerkens voor als lid van de raadswerkgroep inwonersparticipatie.

De fractie van Wijchen Lokaal heeft besloten om de heer L.J.P.G. Herms te vervangen door D.L.W. Herms als lid van de auditcommissie.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
26 april 2022	77119 Benoemen leden commissies, werkgroepen en (plaatsvervangend) voorzitters
26 oktober 2023	143538 Beslisnota benoemen C.E. Hoogteijling tot lid van de werkgroep inwonersparticipatie

Gewenst resultaat
Een auditcommissie bestaande uit zeven door de raad benoemde leden.

Een raadswerkgroep inwonersparticipatie bestaande uit zeven benoemde leden.

Argumenten

1.1 en 2.1 De commissie bestaat uit raadsleden, waarvan één voorzitter van de commissie is. Per fractie kan één raadslid benoemd worden in de commissie (art. 3 lid 1 Verordening auditcommissie).

3.1 Per fractie kan er één raads- of commissielid benoemd worden in de raadwerkgroep inwonersparticipatie.

Uitvoering of Vervolgstappen

Het overzicht van leden van de commissies en werkgroepen van de raad wordt bijgewerkt.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.